Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

1498

Registro Nº 2

Fl. José Palomino Domingo

Vecino y
Subprior futuro

Colegio de Estudios Superiores
de Deusto

Universidad de Deusto
Biblioteca

Comentario de Sto Tomas
a los 4 libros de las Sentencias
de Pedro Lombardo [illegible]

Venecia 1497-98 – 4 vols –

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scriptum Sancti Thome de Aquino super Primo Sententiarum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Reuerendissimo in Xpo Patri Fratri Angelo Faele Ueronensi Sacre Theologie Professori Ordinis Predicatorum vite regularis ac obseruantie congregationis Lombardie Vicario generali Frater Cornelius Sambucus Ueronensis eiusdem ordinis. S. P. D.

QUum nuper cōmentaria in libros Sentētiarum Diui Aquinatis nr̄i superioribus annis per quosdam mendose valde ereis litteris effigiata Octauianus Scotus optimus Calchographus ipressurus esset: & me ille rogauit enixe: & tua mihi Angele Pater obstrinxit auctoritas: cui refragari mihi non licet: vt libros nō indiligenter perlegerez: & quantum sane a me fieri posset: recognitos & emendatos ad vnguem arti porrigerem. Quod mea pro virili sum conatus efficere: nescio ne effeceriz: maius enim negocium extitit: q̄ dare ego me posse profitear. Sed parui vobis vtcunq; ita volentibus. Profuisse nihilominus operi haud arroganter me equidem puto: quanq̄ vis omnis mortalis ingenij: & manus atq; oculi opus: taz corrigentis: q̄ correcta formantis: nunq̄ taz possit esse fidele: atq; intentum: vt nullibi peccet omnino. Tu autem summo ingenio: & sacris simul Theologie insignibus preditus meo de studio: istoq; labore tuo arbitrio iudicabis: Cui mihi Magistro & patri: a quo primum nostro sub isto Predicatorum grege initiatus suz Christo: siue probes siue improbes vsquequaq; subijcio. Uale.

¶Incipiunt Capitula primi libri sententiarum.

¶Distinctio. I.

Omnis doctria est de rebus vel de signis.
De rebus quibus vtenduz est vel fruendum. & de bis que fruunt & vtuntur.
Quid sit frui vel vti. ¶Dis. II.

¶De vnitate & trinitate.
Que fuerit intentio scribentiū de trinitate.
Quis ordo sit seruādus cū de trinitate agit.
De testimonijs veteris testamenti quib⁹ trinitatis mysterium declaratur.
De testimonijs noui testamenti ad idem pertinentibus. ¶Distinctio. III.

¶De cognitione creatoris per creaturas in q̄bus trinitatis vestigium apparet.
De imagine & similitudie trinitatis in aīa būana.
De similitudine creantis & create trinitatis.
De trinitate & vnitate. ¶Dis. IIII.

¶Utrum deus pater se deum genuerit.
Utruz trinitas de vno deo predicet sicut vn⁹ deus de tribus personis. ¶Dis. V.

¶Utr̄ dina eētia genuerit filiū: vel genita sit a p̄re: vel de ipa nat⁹ sit fili⁹ vl spūs. s. procedēs.
Qz filius non est de nibilo sed de aliquo: nō trī de materia: sic & spiritus sanctus.
Quare ꝓbū p̄ris dicat filiⁱnāe. ¶Di. VI.

¶Utrū pater volūtate genuerit filiū vel necessitate: an volens vel nolens sit deus.
¶Distinctio. VII.

¶Utr̄ p̄r vel potuerit vel voluerit gignē filiū.
An posse gignere filiū sit aliq̄ potentia in p̄re q̄ non sit in filio. ¶Distinctio. VIII.

¶De veritate ac ꝓprietate diuine essentie.
De incommutabilitate eiusdem.
De simplicitate eiusdem.
De corporali & spirituali creatura quomodo sit multiplex & non simplex.
Qz deus cū sit simplex trī multipliciter dr̄.
Qz dei simplicitas nlli p̄dicamētoz subijcit.
Qz deus abusiue dicitur substantia.
Qz nō est in deo aliquid qō non sit deus.
¶Distinctio. IX.

¶De distinctione trium personarum.
De coeternitate patris & filij.
De ieffabili et initelligibili generatiōis mō.
Utruz debeat dici semper gignitur filius: vel semper genitus est.
De obiectiōib⁹ hereticoz nitētiū ꝓbare filiuz nō cē coeternū patri. ¶Dis. X.

¶De spū scō qui amoz p̄ris & filij ꝓprie dr̄ cuz sit in trinitate amor q est trinitas: sic verbum ꝓprie dr̄ sapia: & trī tota trinitas dicit sapia.
Qz eadē noia ꝓprie & vlr accipiuntur.
Qz spiritus sanctus sicut patri & filio est communis: ita cōmune nomen habet ꝓprium.
¶Distinctio. XI.

¶Qz spiritus sanctus procedit a patre & filio. quē tamē greci a filio ꝓcedere diffitentur.
De conuenientia latinoz & grecoruz in sensu: & differentia in verbis. ¶Dis. XII.

¶Utrum spiritus sanctus ꝓprius vel plenius procedat a patre q̄ a filio.
Qz spiritus sanctus principal'r & ꝓprie dr̄ procedere a patre. ¶Distinctio. XIII.

¶Quare spūs sanctus cū sit de suba patris nō dicatur genitus: sed trī procedens.
Quare filius dicatur procedere: cum spiritus sanctus non dicatur gigni.
Qz non pōt mortalis distinguere inter generationem filij & processionē spiritus sancti.
Utr̄ spūs sanct⁹ debeat dici ingenitus cū non sit genitus. ¶Distinctio. XIIII.

¶De gemina ꝓcessione spūs. s. tpali & eterna.
Qz non solū dona spūs sancti: q̄ ēt ipse spiritus sanctus deus dat hominibus & mittitur.
An viri sancti possint dare spiritū sanctum.
¶Distinctio. XV.

¶Qz spiritus sanctus a seipso datur: & filius a seipso mittitur.
Quomodo itelligenda sit missio vtriusq̄.
Qz a spiritu sancto etiam filius sit missus.
Qz etiam filius sit datus a seipso.
Quomodo itelligenduz sit a meipso nō veni.
Utrum semel trī sit missus filius: an sepe.
De duobus modis missionis filij.
Qz ꝑm alterum modum sit semel missus: ꝑm alterum sepe: & ꝑm alterum modū dicit missus in mundū: ꝑm alterum non.
Quare pater non dicitur missus.
Qz filius & spūs sanct⁹ non sunt minores p̄re q̄ missi. ¶Distinctio. XVI.

¶De missiōe spiritus sancti que fit duob⁹ modis: visibiliter & inuisibiliter.
Qz filius ꝑm q̄ hō: nō modo p̄re sed spū scō & seipso minor est. ¶Dis. XVII.

¶Qz spiritus sanctus est charitas qua diligimus deum & proximum.
Qz fraterna dilectio est deus: nec pater vel filius: sed trī spiritus sanctus.
Qz non est dictū per cām illud. de⁹ charitas ē: sicut illud. tu es patientia mea & spes mea.
Quomodo spūs sanctus mittat̄ vel det̄ nobis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Utrum spiritus sanctus augeatur in hoie vel magis vel minus habeatur vel deꝫ: ⁊ an detur habenti ⁊ non habenti.
Oꝛ aliquꝰ dicūt charitatē dei ⁊ ꝓmi nō eē spiritum sanctū. ¶Distinctio. XVIII.
¶Utrum cōcedendū sit per donū dari dona.
Utrum spiritus sanctus eadem ratione dicaꝫ donum qua datum siue donatum.
Oꝛ sicut filius nascendo accepit non tm̄ vt eēt filius: sed etiam essentiā. ita spiritus sanctꝰ ꝓcedendo accepit: non tm̄ vt esset donum: sed vt esset essentia.
Oꝛ spiritus sanctꝰ dicīt donū ⁊ donatum ꝑm duos modos p̄dictos ꝓcessionis: q ꝑm q donum est referē ad pr̄em ⁊ filiū: ꝑm q datum ad cū qui dedit ⁊ ad eos qbus daī.
An filius cum nobis sit datus possit dici noster vt spiritus sanctus.
Utrum spūs sanctus ad seipm̄ referatur.
¶Distinctio. XIX.
¶De qualitate trium personarum.
Oꝛ eternitas ⁊ magnitudo ⁊ potentia in deo vnum est etsi videantur diuersa.
¶Distinctio. XX.
¶Oꝛ aliqua personaꝝ aliam non excedit magnitudine: quia nō est maioꝛ vna persona q̄ꝫ alia: nec maius aliquid due q̄ꝫ vna nec tres q̄ꝫ due vel vna.
Quomodo dicīt pater in filio esse ⁊ filius i patre: ⁊ spūs sanctus in vtroq;.
Oꝛ nulla personaꝝ pars est in trinitate.
Quare tres persone dicantur sm̄e vnum.
Cum dicim⁹ tres personas esse vnā eēntiā nec vt gen⁹ de specieb⁹: nec vt spēz de idiuiduis p̄dicamus: qꝛ nō est essentia gen⁹ ⁊ persona spēs: vel eēntia spēs ⁊ persona indiuidua.
Oꝛ nec ꝑm materialem causam dicuntur tres persone vna essentia.
Nec ita dicunt̄ tres persone vna eēntia vt tres homines vnius nāe.
Utruz tres persone differant numero que ꝓprietatibus distincte sunt.
Quare tres persone simul nō sunt maius aliquid q̄ꝫ vna.
Oꝛ deus nō est dicendus triplex sed vnus.
Oꝛ aliqua psonaꝝ nō excellit aliaz potentia.
Oꝛ non minus potest filius q̄ꝫ pater.
De obiectionib⁹ hereticis contra hoc. ⁊ resp̄ sionibus catholicis. ¶Dist. XXI.
¶Quomodo possit dici pater solus vel solus fili⁹ vel solus spūs sc̄ūs: cū sint iseparabiles.
Utrum debeat dici: solus pater est deus: vel solus filius est deus: vel solus spiritus sanctus est deus.
An pater solus est deus: filius solus eē deus: spiritus sanctus solus est deus.
Qñ̄o trinitas dicatur solus deus cum ipsa sit cum spiritibus ⁊ animabus sanctis.
¶Distinctio. XXII.
¶De nominum differentijs quibus vtimur loquentes de deo.
De his que temporaliter deo conueniūt ⁊ relatiue dicuntur.
De hoc nomine qđ est trinitas.
De illis que temporaliter deo cōueniunt ⁊ dicuntur relatiue.
De his que ꝓprie ad singulas psonas ptinēt: ⁊ de his que vnitatē eēntie significāt.
¶Distinctio. XXIII.
¶De hoc nomine qđ est persona: qđ ꝑm substantiaz dicitur non singulariter sz pluraliter accipitur in summa.
Qua necessitate dcm̄ sit tres psone a latinis: ⁊ a grecis tres hypostases vel substantie.
Quare nō dicimus patrem ⁊ filiū ⁊ spūm sanctum tres [illegible]e deos vt tres personas.
Cur nō dicim⁹ tres eēntias vt tres psonas.
Oꝛ in trinitate non est diuersitas vel singularitas vel solitudo: sed vnitas ⁊ trinitas ⁊ distinctio ⁊ identitas.
Oꝛ non debet dici deus multiplex.
¶Distinctio. XXIIII.
¶Quid significeē his noib⁹ vn⁹ duo vel due: tres vel tria: trinus vel trinitas: plēs vel pluralitas: distictio vel distincte cū his vtamur loquēres de deo. ¶Dist. XXV.
¶Quid significeē hoc nomine psona in plurali numero. s. cum dicitur persone.
De triplici acceptione huius nominis persona in trinitate.
Ex quo sensu dicatur alia persona patris alia filij: alia spiritus sancti: siue alius in persona pater. alius in persona filius. alius i persona spiritus sanctus.
De hoc nomine hypostasis.
¶Distinctio. XXVI.
¶De ꝓprietatibus personarum ⁊ de nominibus earum relatiuis.
Oꝛ non omnia nomina dicunt̄ de deo ꝑm substantiam. quedam enim ꝑm relationez nihil tamen ꝑm accidens.
Quare dicaī ꝓprium esse vnigeniti filiuz dei esse cum etiam homines sint filij dei.
Oꝛ homo dicitur filius trinitatis: ⁊ trinitas pater hominum.
Oꝛ spūs sc̄ūs eadē ꝓprietate donuz dicīt qua spiritus sanctus: ⁊ vtroq; modo relatiue ad patrem vel filium.
Utruz pater vel trinitas ipsa vel filius possit dici spiritus sanctus.
Oꝛ non omnino idem est dicere esse patrem ⁊ genuisse vel habere filium.
Oꝛ non omnino que relatiue dicunt̄ a se suis vicissim respondent vocabulis.
¶Distinctio. XXVII.
¶Que sint ille ꝓprietates quibus distinguūtur persone.
Oꝛ ꝓprietates determināt hypostases non substantiam ideſt naturam.
De generali regula eorum que ad se ⁊ eorum que relatiue dicuntur.
An ꝑm subaz dicatur de⁹ de deo ⁊ huiusmōi.
¶Distinctio. XXVIII.
Oꝛ nō tm̄ sunt tres ꝓprietates psonarum.
An solus pater debeat dici nō genitus. vel nō filius sicut dicitur ingenitus.
De ꝓprietate quam notat ingenitus.
Resp̄sio ambroſij cōtra arrianos de igenito.
An diuersum sit esse patrem ⁊ esse filium.
Si sapientia genita dicitur ꝑm relationem vel ꝑm substantiam.
De imagine. ¶Dis. XXIX.
¶De principio.
Oꝛ ab eterno pater est principium ⁊ filius sed non spiritus sanctus.
Quomodo pater sit principium filij ⁊ ipse cū filio spiritus sancti.
An eadem notione pater ⁊ filius sint principium spiritus sancti.
¶Distinctio. XXX.
¶De his que temporaliter de deo dicuntur ⁊ relatiue ꝑm accidens qđ non deo sed creaturis accidit.
An spiritus sanctus dicatur datum vel donatum relatiue ad se cum a se detur.
¶Distinctio. XXXI.
An filius dicatur equalis vel similis patri ꝑm substantiam.
De sentēt̄ia sancti Hilarij qua in trinitate personarum ꝓpria ostendit.
Quare patri attribuitur vnitas.
Quare pater ⁊ filius dicantur esse vnum: vel vnus deus sed non vnus.
Quare dicitur esse equalitas in filio.
Quare in spū sancto dicīt esse virt⁹ cōcordia vel cōnexio. ¶Distinctio. XXXII.
¶Utrum pater vel filius ea dilectione diligat que ꝓcedit ab vtroq; ideſt spiritu sancto.
Utrum pater sit sapiēs sapiētia quā genuit.
An filius sit sapiens seipso vel per seipsum.
An vna tm̄ sit sapiētia patris sicut in trunitate est dilectio que est trinitas: ⁊ tm̄ spiritus sanctus est dilectio que ē trinitas: nec ideo due sunt dilectiones: ⁊ ita de sapientia.
Quare pater nō dicīt sapiēs sapientia genita: sicut dicīt diligēs dilectiōe q̄ ab ipso ꝓcedit.
¶Distinctio. XXXIII.
¶Utrum ꝓprietates personaꝝ sint ipse persone vel diuina vsia.
Quomodo ꝓprietates possint esse in natura dei nec eam determinent.
¶Distinctio. XXXIIII.
¶De verbis Hilarij qbus ꝑm pranoꝝ itelligētiam videt̄ dicere nō idē esse diuinam naturā ⁊ rem nature: ⁊ nō idē esse deū ⁊ qđ dei est.
Utrum ita possit dici vnus deus triuz personarum vt dicitur vna essentia trium personarum: ⁊ tres persone vnius deivt tres persone vnius essentie.
Oꝛ potentia sapientia bonitas in scriptura interdū ad personas distincte referuntur.
Quare patri potētia filio sapientia spiritui sancto bonitas tribuaī cum sit vna sapientia potentia bonitas trium.
De hoc nomine homousion. vbi in auctoritate receptum sit ⁊ quid significet.
¶Distinctio. XXXV.
¶De scientia ⁊ prescientia prouidentia dispositione ⁊ de predestinatione dei.
De quibus sit prescientia vel prouidentia.
De quibus dispositio.
De quibus predestinatio.
De quibus prouidentia.
De quibus scientia vel sapientia.
Utrum p̄scia vel dispositio vel predestinatio dei esse potuerit si nulla essent futura.
Oꝛ scia dei est de tēpoꝛalibus ⁊ eternis.
Qñ̄o oia dicuntur esse in deo ⁊ vita in eo.
¶Distinctio. XXXVI.
¶Utrꝫ oia debeāt dici esse in dei essentia vt in dei cognitione vel prescientia esse dicunt̄.
Qua rōne bona eē dicunt̄ in deo ⁊ nō mala.
Utrum idem sit omnia esse ex deo ⁊ per ipsuz ⁊ in ipso.
Oꝛ omnia sunt in quolibet trium ⁊ per ipsum ⁊ in ipso.
Oꝛ non oia que ex deo sunt etiā de ipso sunt.
¶Distinctio. XXXVII.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Quibus modis dicitur esse deus in rebus.
¶Or deus non ybicunq; est habitat sed conuerso.
¶Ubi erat deus anteq; esset creatura.
¶Or deus cuz sit in omnib⁹ rebus essentialiter: non tamen coinquinatur sordibus rerum.
¶Cum deus sit vbiq; t semper: non tamē localis nec loco nec tempore mouetur.
¶Quibus modis aliquid dicatur locale aut circunscriptibile.
¶Quid sit mutari ſm tempus.
¶Utrum spiritus creati sint locales t circunscriptibiles.
¶Or deus est vbiq; sine locali motu.

¶Distinctio. XXXVIII.

¶An scientia vel prescientia dei sit causa reruz vel conuerso.
¶Utrum prescientia dei possit falli.

¶Distinctio. XXXIX.

¶Utruz sciētia dei possit augeri vel minui vel aliquo modo possit mutari.
¶An deus possit nouiter vel ex tēpore scire vel prescire aliquid.
¶Utrum deus possit scire plura q; scit.
¶Or deus t semper t simul scit omnia.

¶Distinctio. XL.

¶An aliquis p̄destinatus possit damnari vel reprobus saluari.
¶Quid sit reprobatio dei in quibus consideret. t quis sit predestinationis effectus.

¶Distinctio. XLI.

¶Utrum aliq̄ sit meritum obdurationis vel misericordie.
¶De varijs super hoc carnaliuz opinionibus.
¶An ea que semel scit deus vel p̄scit semp sciat vel p̄sciat: t semp scierit t prescierit.

¶Distinctio. XLII.

¶De omnipotentia dei quare dicatur omnipotens cum nos multa possimus que ipse non possit.
¶Quomodo dicatur deus omnia posse.
¶Or omnipotētia dei ſm duo consideretur.

¶Distinctio. XLIII.

¶Inuectio contra illos qui dicunt deum nihil posse nisi quod vult t facit.

¶Distinctio. XLIIII.

¶An deus possit facere aliquid melius q; facit vel alio vel meliori modo.
¶Utz deus possit omne q̄ semper potuit.

¶Distinctio. XLV.

¶De voluntate dei que essentia dei est t de signis eius.
¶Or hz idem sit deo velle q̄ esse: non tamē p̄ dici deus omnia esse que vult.
¶De intelligentia harum locutionum deus scit vel deus vult.
¶Deus scit omnia vel vult aliquid.
¶Or dei voluntas summe bona causa est omnino que nāliter sunt: cuius causa non est q̄renda: q; prima est t summa oīum causa.
¶Quibus modis accipitur dei voluntas.
¶Or preceptio prohibitio permissio consilium operatio nomine voluntatis interdum intelliguntur.
¶Utrum deus velit ab omnibus fieri que precipit: vel non fieri que prohibet.

¶Distinctio. XLVI.

¶Or voluntas dei que ipse est in nullo cassari potest.
¶Quomodo intelligendum sit illud: quotiens volui congr. fi. tu. t noluisti. t illud qui vult omnes homines saluos fieri.
¶Utrum mala deo volente vel nolente fiant.
¶Quomodo intelligendum sit illud Augu. mala fieri bonum est.
¶De multiplici acceptione boni.
¶Or mala vniuersitati valent.
¶Or in deo non est causa vt sit homo deterior.

¶Distinctio. XLVII.

¶Quomodo voluntas dei de homine impletur quocunq; se vertat.
¶Ex quo sensu quedam dicuntur fieri contra dei voluntatem.
¶Quare precipit deus omnibus bona facere t mala vitare: t si non ab omnibus id vult impleri.
¶Or hō aliquando bona voluntate aliud vult q̄ deus: t mala idem q̄ deus.

¶Distinctio. XLVIII.

¶Or dei voluntas per malas hominum volūtates impletur.
¶Utrum placuerit viris sanctis q; christus pateretur t mozeretur.
¶Utrum passiones sanctoz̄ debeamus velle.

¶Expliciunt capitula primi libri sententiarū.

¶Theologorum principis Angeliciq; Doctoris Sancti Thome de aquino sacri ordinis predicatorum in primū librum sententiarum Scriptum feliciter incipit.

¶Go sapientia effudi flumina. Ego quasi trames aque immense defluo. Ego quasi fluui⁹ dixi: t sicut aque ductꝰ exiui de paradiso: dixi rigabo ortū plantationum t inebriabo partꝰ mei fructuz) Eccl'.24. ¶Inter multas scias q̄ a diuersis de sapia prodierunt quid .s. eēt vera sapia: vnā singulariter firmā t veram Apls protulit dicens. Xpm dei virtutē t dei sapiam: q̄ ēt nobis a deo factus ē sapia p̄. Cor.i. Nō aūt hoc ita dictum est: q; solus filꝰ sit sapia: cū pater t filius t spūs sācti sint vna sapiētia sicut vna eētia: sed quia sapiētia quodam speciali modo filio appropriaf: eo q; sapientie opa cū ꝓprietatib⁹ filꝰ plurimū ꝓuenire videntur. Per sapiam enī dei manifestanf diuinoꝝ abscōdita: ꝓducūtur creaturarum opera: nec tñ ꝓducūtur: sz ēt restaurātur t perficiūtur: illa dico pfectione q̄ vnūquodq; perfectum dr̄: put ꝓpium finē attingit. ¶Or aūt manifestatio diuinoꝝ pertineat ad dei sapiam p̄z ex eo q; ipse de⁹ p̄ suā sapiam seipm plene t pfecte cognoscit. vñ siquid ō ipo cognoscim⁹: oz q; ex eo deriuef: q; oē impfectuz a pfecto trahit originē: vñ dr̄ Sap.ix. Sensum tuum quis nisi tu dederis sapiam. Nec aūt manifestatio spāliter p filium facta inuenitur. Ipse.n. est verbum patris ſm q; dr̄ Jo.i. vnde sibi manifestatio dñis patris conuenit et totius trinitatis. vñ dicit Matth.xi. Nemo nouit patrē nisi filius: t cui filius voluerit reuelare. Et Jo.p̄mo. Deū nemo vidit vnq̄ nisi vnigenit⁹ &c. Recte ḡ dicit ex persona filꝰ. Ego sapia effudi flumia. Flumina ista itelligo fluxus eterne ꝓcessionis q̄ filius a p̄re: t ips .s. ab vtroq; ineffabili mō ꝓcedit. Ista flumina oliz occulta t quodā modo confusa erāt: tū in sillitudinib⁹ creaturarū: tum ēt in enigmatibus scripturaꝝ: ita vt vix aliqui sapiētes trinitatis mysterium fide tenerent. venit filꝰ dei t infusa flumina quodāmodo effudit nomē trinitatis publicando. Mat. vltimo. Docete oēs gentes bap. &c. vñ Job. 28. Profūda fluuiozū scrutatus est t abscondita ꝓduxit in lucē: t in hoc tangitur materia p̄mi libri. ¶Scōm q̄ pertinet ad dei sapiam ē creaturarū ꝓductio. ipse enī de rebus creatis nō tñ speculatiuā: sed ēt opatiuā sapiam hz: sicut artifex de artificiatis. vñ in ps. Oia in sapia fecisti. Et ipsa sapia loquit Prouer. 8. Cū eo erā cūcta cōponēs hoc ēt spāliter filio q̄ttributū inuenit inq̄tū ē imago dei inuisibilis: ad cui⁹ formā oia formata sūt. vñ Col.i. Qui est imago dei inuisibilis p̄mogenit⁹ oīs creature: qm̄ in ipso condita sunt vniuersa; t Jo.i. Oia per ipm fcā sunt. Recte ḡ dicit ex persona filꝰ. Ego quasi trames aque immense defluo: in quo notatur t ordo creatiōis t modus. Ordo q; sicut trames a fluuio deriuaf: ita ꝓcessus tēporalis creaturaꝝ ab eterno ꝓcessu personaꝝ. vñ in ps. dr̄. Dixit t facta sunt: verbum genuit: in quo erat vt fieret ſm Aug. Semp enim id q̄ est p̄mū ē causa eoꝝ que sūt post ſm ph̄m. vnde p̄mus ꝓcessus ē causa t rō oīs sequētis ꝓcessionis. Modus aūt signatur quātū ad duo. s. ex parte creātis: qui cū oia impleat nulli tñ se cōmetit: q̄ notatur in hoc q̄ dicitur. Immēse. Itē ex pte creature: q; sicut trames ꝓcedit extra alueū fluminis: ita creatura ꝓcedit a deo extra vnitatē essentie: in qua sicut in alueo fluxus personaruz ꝓtinetur: t i ℔ notatur mā scōi libri. ¶Tertiū q̄ pertinet ad dei sapientiam est operuz restauratio. per idem enim debet res reparari: per q̄ facta ē. vnde que per sapiam cōdita sunt decet vt p sapiam repentur. vnde dicitur Sap.9. Per sapiam saluati sūt q tibi placuerūt ab initio. Nec āt reparatio spāliter p filiū facta est inq̄tum ipse homo factus est: qui reparato hominis statu quodāmodo oīa reparauit. que ꝓpter hominem facta sunt. vnde Col.i. Per eū reconcilians oīa: sive que in celis: sive que in terris sunt. Recte ergo ex ipi⁹ filij ꝓsona dr̄. Ego ās fluui⁹ dixi: t sic̄ aque ductꝰ exiui de paradiso. Paradisus iste glia dei p̄fis ē: ō q̄ exiuit i vallem nostre miserie: non q; eam amitteret: sed quia occultauit. vnde Jo.13. Exiui a patre t veni i mūdum. Et circa hunc exitum duo notātur. s. modus t fructus. Dixit enim fluuius rapidissimus est: vnde ꝺesignat modū quo quasi impetu quodā amoris nostre reparationis xp̄s cōpleuit mysteriū. vnde Isa.59. Cum venerit quasi fluuius violētus quē spiritus dñi cogit. Fructus aūt designatur ex ℔ q̄ dicitur. Sicut aque ductus. sicut enī aque ductꝰ ex vno fonte ꝓducūtur diuisim ad fecundandā terram: ita de xp̄o ꝓfluxerunt diuersaruz gratiaꝝ genera ad plātandā eccliam: fz q; dicitur Eph̄. 4. Ipse dedit quosdā qdē aplos &c. Et in ℔ tangit materia terty libri. In cui⁹ p̄ma parte agitur de mysteryz nostre reparationis: in scōa de gratuz nobis collatis per xp̄m. ¶Quartū q̄ ad dei sapiam pertinet est perfectio qua res conseruātur i suo fine. subtracto enim fine relinquitur vanitas: quā sapientia nō patitur secum. vnde dicitur Sap.8. Or sapiētia attingit a fine vsq; ad finē fortiter: t disponit oīa suauiter: suauiter aūt vnūquodq; tunc dispositum est: q̄si i suo fine: quē naturaliter desiderat: collocatuz est. ℔ etiā ad filiū specialiter pertinet. qui cuz sit verus t naturalis dei filius: nos in gloriaz paterne hereditatis induxit. vñ Deb.ii. Decebat eū pp quē t p quē fctā sūt oīa: q multos filios &c. vñ recte dr̄. Dixi rigabo ortū plātationū. Ad cōsecutionem enim finis exigitur preparatio: per quā oē q̄ non competit fini tollatur. Ita xp̄s etiam vt nos in finē eterne glie induceret: sacroꝝ medicamenta prepauit: quibus a nobis peccati vuln⁹ abstergitur. Unde duo notātur in verbis ꝑdictis. s. prepatio que ē per sacramenta: t inductio in gliaz. p̄mū p ℔ q; dr̄ Riga. 02. plan. ortus enī iste eccl'ia. est: de qua Can. 4.º Ortus cōclusus &c. In quo sunt plātationes diuerse fz diuersos scoꝝ ordines: quos oēs manus omnipotētis plantauit. iste ort⁹ irrigat a xp̄o sacroꝝ riuis: qui ex ei⁹ latere ꝓfluxerūt: vñ in cōmendatiōem pulchritudinis eccl'e dr̄ in Numeris. 24. Quam pulchra tabernacula tua Jacob: et tentoria tua Israel: vt valles nemorose: vt horti iuxta fluuios &c. irrigui. Et ideo etiam ministri eccl'e qui sacramenta dispēsant: rigatores dicuntur. i. Cor. iij. Ego plantaui apol. rigauit. Inductio autez in gloriam notatur in ℔ q̄ sequitur. Et inebriabo partus mei fructū. Partꝰ ipius xp̄i sunt fideles eccl'e: quos suo labore quasi mater pturiuit: ō quo parti Isa. vl. Nunquid ego q̄ alios parere &c. fructus āt istius partus sūt sancti: q; sunt in glia: de quo fructu Can. 5º. Veniat dilectus meus in ortū &c. istos inebriat abundantissima sui fruitione: de qua fruitione t ebrietate ps. Inebriabuntur ab vbertate domus tue. Et dicitur ebrietas: quia omnem mensuraz rationis t desideriꝰ excedit. vnde Isa. 64. Oculus non vidit &c. t in hoc tangitur materia quarti libri. In cuius prima parte agitur de sacramentis. In secūda de gloria resurrectionis: t sic ps ex predictis verbis intentio libri sententiarum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ab euidentiam hui⁹ sacre doctrine q̄ in hoc libro traditur: querūtur gnq3 primo de necessitate ipsius. z° supposito q̄ sit necessaria: an sit vna vel plures. 3° si sit vna an practica vl speculatiua. Et si speculatiua: vtrū sapiētia vel scia vel itellectus. 4.° de subo ipsius. 5.° de modo.

¶ Utrū ꝑter physicas disciplinas alia doctrina sit homini necessaria. I.

Ad primum sic ꝓceditur. vī q̄ ꝑter phȳcas disciplinas nulla sit homini doctrina necessaria. Sicut enī dicit Diony. in epla ad Policarpū. Phia ē cognitio exītiū: z cōstat inducēdo in singulis q̄ de quolibet genere exītiū in phia determiatur: quia de creatore z creaturis: tā de his q̄ sūt ab opere nāe: q̄ ō his q̄ sunt ab ope nr̄o: sed nulla doctria pōt eē nisi ō exītib⁹: quia non entis nō ē scia: g̃ ꝓeter phȳcas disciplias nulla doctrina debet eē. ¶ Itē ois doctrina est ad perfectionē: vel q̄tū ad intellectū sicut speculatiue: vl q̄tū ad effectum ꝓcedētē i opus sicut practice: ſ3 vtrūq3 cōpletur p phiam: q3 per demonstratiuas scias perficitur intellect⁹: per mozales affectus: ergo nō est necessaria alia doctria.

¶ P. quecunq3 nāli intellectu pōt cognosci ex ꝑncipys rōnis: vel sunt in phia tradita: vel per ꝑncipia phie inueniri pōt: sed ad perfectiōes hoīs sufficit illa cognitio que ex naturali intellectu pōt hr̄i: ergo ꝑter phiam non ē necessaria alia doctrina. ꝓbatio medie. illud q̄ per se sua3 perfectiōem cōseq pōt nobilius est eo q̄ per se cōseq nō pōt: sed alia aialia z creature insēsibiles ex puris nālibus consequūtur finē suum: q̄uis non sine deo: qui oīa in oībus opatur: g̃ z hō cū sit nobilior eis per nālē itellectū cognitionē sufficientē sue perfectioni hr̄e pōt.

Contra Deb. xi. Sine fide ipossibile ē placere deo: accedere ad deū est sūme necessariū: cū igit ad ea que sūt fidei philosophia nō possit. o3 eē aliquā doctrinam q̄ ex fidei ꝑncipys ꝓcedat. ¶ Itē effectus nō ꝓportioāt⁹ cāe impfecte duc in cognitiōez sue cāe: talis ār effectus ē ois creatura respectū creatoris: a quo in infinitum distat: g̃ impfecte ducit i ipius cognitiōez: cū igī phia nō ꝓcedat nisi ꝑ rōes sūptas ex creaturis: insufficiēs ē ad dei cognitiōem faciēdā. g̃ o3 aliq̄ aliā doctrinā est altior ez: q̄ ꝑ reuelatiōem ꝓcedat: z phie defectū suppleat.

Solutio. ad huius euidētiā sciēduz ē q̄ oēs q̄ recte senserūt posuerunt fines humāe vite dei contemplatiōem. Contēplatio aūt dei est duplr. Una per creaturas: que imperfecta est ratiōe iam dicta: i qua contemplatione phs felicitatē cōtemplatiuā posuit: q̄ tñ ē felicitas vie: z ad hanc ordinatur tota cognitio phica: que ex rōib⁹ creaturaꝝ ꝓcedit. Est alia dei cōtemplatio q̄ videt immediate per suam eētiam: z h perfecta ē: que erit in pria: z est hoi possibilis ſm fidei suppōnem Unde ops vt ea que sunt ad finē ꝓportionentur fini: q̄tenus homo māuducatur ad illā cōtemplationē i statu vie per cognitionē: nō a creaturis sumptam: sed immediate ex diuino lumine inspiratam: z h est doctrina theologie. Ex hoc possumus habere duas conclusiones. Una est q̄ ista scientia imperat omnibus alys scientys tanq̄ ꝓncipalis. Alia est q̄ ipsa vtitur in obsequium sui oībus alys scientys quasi vsualis: sicut ps in oībus artibus ordinat: quarum finis vnius ē sub fine alterius: sicut finis pigmētarie artis que ē confectio medicinaꝝ: ordinatur ad finē medicine: que est sanitas: vnde medicus impat pigmentario: z vtitur pigmentis ab ipso factis ad suū finem: ita cū finis totī⁹ phie sit infra finē theologie z ordiat⁹ ad ips theo⁹ dz oīb⁹ alys sciētys ipare: z vti his q̄ i eis tradūt

Ad primum g̃ dōm: q̄ q̄uis phia determinet ō exītibus: z ps rōnes a creaturis sūptas: o3 tñ eē aliā q̄ exītia consideret ſm rōnes ex inspiratione diuini luminis acceptas. ¶ Et per h̄ ps solō ad scōm: q3 phia sufficit ad pfectionē intellectus ſm cognitionē nālē: z affectus ſm virtutē acq̄sitā: z ideo o3 eē aliā sciam p quā intells pficiat q̄tū ad cognitionē infusam: z affcūs q̄tum ad dilectiōem gratuitā. ¶ Ad 3^m dōz q̄ in his q̄ acq̄rūt eq̄lē bonitatē ꝑ fine tz ꝓpō inducta. ſ. nobilius z̄c. sed illud q̄ acq̄rit bonitatē perfectā pluriboꝝ auxilys z motib⁹ ē nobili⁹ eo q̄ imperfectā bonitatē acq̄rit paucioribꝰ vel p scipm: sicut dicit phs in 2° celi z mundi. z h̄ mō se h̄z hō respectu aliaꝝ creaturaꝝ qui fcūs ē ad ipi⁹ diuine glozie participationem.

¶ Utꝝ tantuz vna doctrina debeat eē ꝑter phȳcas. II.

Circa scōm sic ꝓceditur: vī q̄ nō vna tñ doctria debeat eē ꝑter phȳcas doctrias: ſ3 plures. De oībus enim de quibus instruitur homo per rationes creaturaꝝ pōt instrui per rōnes diuinas. Sed scie ꝓcedētes per rōes creaturaꝝ sūt plures differētes genere z specie: sicut mozalis naturalis z̄c. ergo scie ꝓcedētes per rōnes diuinas debēt ꝑles eē. ¶ Item vna scia est vnius generis subi: sic dicit phs i ꝓmo posterioꝝ. sed deꝰ z creatura de q̄bus in dīna doctrina tractat: nō reducūt in vnum gen⁹ neq3 vnīuoce neq3 analogice: g̃ diuīa scia nō ē vna. ꝓbatio medie. quecunq3 conueniunt in vno genere vnīuoce vel analogice ꝑticipant aliq̄d idem vel ſm ꝓius z posteri⁹: sicut suba z accīs rōez entis: vel equaliter sicut equus z bos rōnē aīalis. Sed deus z creatura non participant aliq̄d idem: q3 illud esset simplicius z ꝓius vtroq3: g̃ nullo modo reducūtur in idē gen⁹. ¶ Itē ea que sunt ab ope nr̄o: sicut opa virtutū: z que sunt ab ope nāe nō reducunt ad eādem sciam: sed vnū pertinet ad mozalem: alterꝝ ad nālem: sed dīna scia determinat de his que sūt ab ope nr̄o tractādo de virtutibus z ꝓceptis: tractat ēt de his que non sūt ab ope nostro: sicut de angelis z alys creaturis: g̃ vī q̄ nō sit vna scia.

Contra q̄cūq3 cōueniūt i rōe vna pōt ad vnā sciam ptinere. vñ et oīa in q̄tū conueniūt in rōne entis ptinēt ad metaphysicā. Sz dīna scia determinat ō reb⁹ ꝑ rōnez dīnā: q̄ oīa cōplectit: oīa. n. z ab ipo z ad ips sūt. g̃ ipa vna exīs pōt de diuersis eē. ¶ P. ea que sūt diuersaꝝ scīaꝝ: distinctim z i diuersis libris determinant: ſ3 i sacra scriptura ꝓmixtim i eodē libro q̄nq3 determiat de mozib⁹: q̄nq3 de creatore: q̄nq3 de creaturis: sicut ps fere in oībus libris. g̃ ex h̄ nō diuersificatur scia.

Respondeo ad hoc notandū est: q̄ aliq̄ cognitio q̄to altior ē tāto ē magis vnica z ad plura se extēdit: vñ intells dei q̄ ē altissim⁹ p lumē q̄ est ipse de⁹: oīum reꝝ cognitionē h̄z distincte: ita z cū ista scia sit altissima: z p ipm lumē ispiratiōis dīne efficaciaz habēs: ipsa vnica manēs nō multiplicata diuersaꝝ rerū cōsideratiōez h̄z: nō tñ i cōi sic metaphica. q̄ cōsiderat oīa in q̄tū sūt entia nō descēdēs ad ꝓpas cognē mozaliū vel nāliū. Nō. n. entis cū sit diuersificata in diuerſ: nō ē sufficiēs ad spālē reꝝ cognitiōem: ad q̄s manifestationem diuinū lumē i se vnū manēs ſ3 btm Dion^m i pn^o celest] hier^a efficaciam habet.

Ad primum g̃ dōz. q̄ dīnū lumē ex cui⁹ certitudine procedit h̄ scientia est efficax ad manifestationem plurium que in diuersis scientys in phia traduntur ex eozum rōnibus in eozum cognitionem ꝓcedentib⁹: z iō nō oz sciam istā multiplicari. ¶ Ad z^m dōm q̄ creator z creatura reducuntur in vnū nō cōitate vnīuocationis: ſ3 ana^ce. talis autez cōitas pōt esse dupliciter. Aut ex eo q̄

aliqua participāt aliq̄d vnū ſm ꝓius z posterius. sicut potētia z actus rōnez entis. z silr suba z accīs. Aut q̄ ex eo q̄ vnū eē z rōnē ab altero recipit: z talis ē analogia creature ad creatorez. creatura. n. nō h̄z esse nisi ſm q̄ a ꝓmo ente descēdit. vñ nec nōiaꝝ ens nisi inquātuz ens ꝓmum imitaꝝ. z similr est de sapia z de oībus alys q̄ ō creatura dicunt. ¶ Ad tertiuz dōm: q̄ ea q̄ sunt ab ope nr̄o z ea q̄ sunt ab ope nāe cōsiderata ſm ꝓpas rōnes nō cadunt in eādē doctrinā. vna tñ scia vtrūq3 pōt considerare q̄ p lumē diuinū certitudinē h̄z: q̄ est efficax ad cognitionem vtriusq3. ¶ Pōt tñ aliter dici q̄ virtus quā theolog⁹ cōsiderat nō est ab ope nr̄o: immo eā deus i nobis sine nobis operaꝝ ſm Augustinum.

¶ Utrum sit practica vel speculatiua. III.

Circa tertiuz sic procedit: vī q̄ ista doctria sit practica. ¶ Finis. n. practice est opus ſm phm in 2° meta. Sed ista doctria q̄ fidei est ꝑncipaliter est ad hñ opandū. vnde Ja. i. Fides sine opibus mortua ē. Et ps. Intellect⁹ bon⁹ oīb⁹ faciētib⁹ eū. g̃ vī q̄ sit practica. ¶ Cōtra in pn^o metaph. dicit phs q̄ nobilissima sciētiaꝝ est sui gr̄a. practice aūt nō sunt sui gr̄a: imo ꝓpop^o. g̃ cuiz ista nobilissima sit sciētiaꝝ nō erit practica. ¶ P. Practica sciētia determiat tñ ea q̄ sunt ab opere nr̄o. h̄ aūt doctrina ꝯsiderat angelos z alias creaturas q̄ nō sunt ab ope nr̄o. g̃ nō est practica ſ3 speculatiua.

¶ Ulterius queritur vtrum sit scia: z videt q̄ nō. Nulla enim scientia est de particularibus ſm phm: sed in sacra scriptura gesta tradunt ꝑticulariū hoīuz. sic Abraaz Isaac z̄c. g̃ nō ē scia. ¶ P. oīs scia ꝓcedit ex ꝑncipys p se notis: q̄ cuilibz sunt manifesta. h̄ aūt scia ꝓcedit ex credibilibus: que nō ab oībus ꝓcedunt. g̃ nō e. scia. ¶ P. In omni scia acq̄rit aliqs habitus p rōnes iductas: ſ3 in hac doctria nō acq̄rit aliqs habitus: q3 fides cui tota doctrina h̄ initit nō est habitus acq̄situs sed infusus. g̃ nō ē sciētia. ¶ Contra Augus. de trini. Theologia est scia de reb⁹ que ad salutē hoīs ꝑtinent. g̃ est scientia.

¶ Ulterius queritur vtrum sit sapientia: z vī q̄ non. Quia sicut dicit phs in principio metaphy. sapiens debet esse certissimus causaꝝ: ſ3 in ista doctrina nō est aliqs certissimus: q3 fides cui h̄ doctrina initit est infra sciam z supra opinionē. g̃ nō est sapia. ¶ Cōtra p^m Cor. 2. Sapiētiā loq̄mur inter perfectos. z̄c. cū g̃ hāc doctrinaz ipse docuerit z de ipsa loquatur: videt q̄ ipsa sit sapientia.

Respondeo dōm: q̄ ista scia q̄uis sit vna: tñ perfecta est z sufficiēs ad oēm humanā pfectionē ꝓpter efficaciā diuini luminis: vt ex predictis ps. vñ pficit hoiem z in operatione recta: z quātū ad contemplationem veritatis. vñ quātum ad q̄d ꝓractica est z etiā speculatiua: ſ3 q3 sciētia oīs ꝓncipalr pēsanda ē ex fine: finis aūt vltimus ist⁹ doctrine est cōtemplatio ꝓme veritatis in pria: iō ꝓncipalr speculatiua est. Et cuiz habitus speculatiui sint tres ſm phz. ſ. sapia: scia: z itellect⁹. dicimus q̄ est sapia: eo q̄ altissimas causas cōsiderat: z ē sicut caput z ꝓncipalis z ordinatriz oīum sciētiaꝝ. Et est etiā magis dicēda sapia q̄s metaphysica: q3 causas altissimas cōsiderat per modū ipsarū causaꝝ: q3 per ispirationez a deo imediate acceptā. Metaphysica aūt ꝯsiderat causas altissimas p ratiōes ex creaturis assumptas. Unī z ista doctrina magis ēt dīna dicēda est q̄s metaphysica: q3 est dīna quātū ad subm z quantū ad modū accipiēdi. Metaphysica aūt quātuz ad subm tñ: sed sapia: vt dicit phs i 6° ethi. ꝯsiderat ꝯclones z ꝓn^a. z iō sapia ē scia z itellectus: cū scia sit de ꝯclonib⁹ z itellect⁹ de ꝓncipys.

Ad primum ergo dōm: q̄ opus nō est vltimū intentū in hac scia: imo poti⁹ cōtempla-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tionē dei:posuerunt deū esse subz eius. ¶Tertia eōparatio est:q̄ p subm distinguit scīa ab oībus alys:qz secātur scie quēadmodū ⁊ res:vt dr in 3o de aīa: ⁊ fm hāc cōsiderationē posuerūt qdā credibile esse subz huius scientie.hec.n.scīa in hoc ab oībus alys differt:qz per inspirationē fidei ꝓcedit.Quidaz aūt opera restauratiōis:eo q̄ tota sciētia ista ad cōsequēdū restaurationis effectuz ordinat.Si aūt volumus inuenire subm:qō ꝟ omnia cōprehēdat:possumus dicere q̄ ens dīnū cognoscibile per ispirationē est subm huius sciētie.Omnia.n.que in hac sciētia considerant sunt aut deus aut ea q̄ ex deo ⁊ ad deum sunt inquātū hꝫ.sicut etiā medicus ꝯsiderat signa ⁊ causas ⁊ multa hꝫ iquātū sunt sana.i.ad sanitatē aliquo modo relata.vñ quāto aliqd magis accedit ad verā rōnem diuinitatis:p̄cipalius cōsideratur in hac sciētia.

Ad primuz ergo dōm:q̄ deus nō est subiectum nisi sicut principalr intentum:⁊ sub cuius rōne omnia que sunt in sciētia considerant.Quod aūt obycit in 3riū:q̄ forma simplr nō pōt esse subm. dicimus q̄ verus est accītis:nihilominus tn̄ pōt esse subiectum predicati in propōne:⁊ omne tale pōt esse subm in scīa:dūmodo illud predicatum de eo ꝓbari possit. ¶Ad aliud dōm:q̄ opa restauratōis nō sunt ꝑpe subm huius scientie:nisi inquātū oīa que in hac scientia dicunt ad restaurationē nostraz quodāmodo ordinant. ¶Ad aliud dōm:q̄ res ⁊ signa cōiter accepta nō sunt subm huiꝰ sciētie:sed inquātū sunt quedā diuina.

¶Utz modus ꝓcedendi sit artificialis. V.

Ad quintum sic ꝓcedit.Nobilissime scie dz eē nobilissimꝰ modus: fz q̄to magis modus ē artificiaľ nobilioz ē. g̃ cū ꝟ scīa sit nobilissima: modus eius dz esse artificialissimus. ¶P̄. Modus scie dz ipsi sciētie ꝓportionari:fz ista sciētia maxime est vna: vt ꝓbatū est.g̃ ⁊ modus eius debz esse maxime vnicus. Cuiꝰ cōtrariū vr:cū q̄nq̄ cōminādo q̄nq̄ p̄cipiendo: q̄nq̄ alys modis ꝓcedat. ¶P̄. Sciētiarū maxime differētium nō dz esse vnus modus:sed poetica que minimum cōtinet veritatis maxime differt ab ista scientia que est verissima.g̃ cū illa ꝓcedat per metaphoricas locutiōes: modus huius scientie nō dz esse talis. ¶P̄. Ambr.tolle argumēta vbi fides querit:sed in sacra scientia maxime q̄rit fides.g̃ modus ei⁹ nullo⁹ dz esse argumētativus.

Contra pr̄ Pe.3.Parati semp ⁊c.hoc aūt sine argumētis fieri nō valet.ergo dz q̄nq̄ argumētis vti. ¶Idē babeť ex ꝟ qō dr Tit.i.Ut potens sit ⁊c.

Respondeo dōz:q̄ modus cuiusq̄ scie dz ingrifz ꝺditōes māe:vt dicit Boe.ō tri. ⁊ phs in p̄nº Ethi.Principia aūt hꝰ scientie sunt per reuelatiōez accepta.⁊ ideo modus accipiendi ipa p̄ncipia debet esse reuelatiuus ex parte infundentis: vt in reuelationibus ꝓphax.Et oratiuus ex parte recipientis:vt patz in ps.sed qa ꝑter lumē infusum opz q̄ habit⁹ fidei distinguatur ad determinata credibilia ex doctrina predicantis fm q̄ dr Io.io.Qūo credent ⁊c.sicut etiā intellectꝰ p̄ncipioz nāliter insitoz determinat per sensibilia accepta.Veritas aūt predicātis per miracula ꝓfirmat:vt dicitur Mar.vlti.Illi aūt profecti ⁊c.Opz etiā q̄ modus istius scientie sit narratiuus signoz que ad confirmationem fidei faciūt:qz etiā ista p̄ncipia nō sunt ꝓportionata humane rōni fm statuz vie:que ex sensibilibus cōsueuit accipe.ideo opz vt ad coz cognitionē per sensibiliū similitudines manuducat.vnde opz modū istius scientie eē metaphoricū siue symbolicū vl̄ paraboliclū. Ex istis aūt p̄ncipys ad tria ꝓcedit in sacra scriptura.s.ad destructionem errozuz:q̄ sine argumentis fieri nō pōt.⁊ ideo opz modū huius sciētie esse q̄ndq̄ argumētatiuū: tuz p auctoritates:tum etiā p rōnes ⁊ similitudines nāles.Procedit etiā ad instructionē moz. vñ quātū ad ꝟ modus eiº debz eē ꝓceptiuus: sicut in lege. cōminatorius ⁊ promissiuus: vt in ꝓphis.⁊ narratiuus exemploz: vt in historialibus.Procedit tertio ad cōtemplationē veritatis in questionibus sacre scripture: ⁊ ad hoc opz modū etiā eē argumentatiuū: qō ꝓcipue seruat in originalibus sanctorum:⁊ in isto lib.qui quasi ex ipsis cōflat.Et fm hoc etiā pōt accipi quadruplr modus exponēdi sacraz scripturā: Qz fm q̄ accipit ipa veritas fidei est sensus hystoricus. Scōm aūt q̄ ex eis procedit ad instructionem moz est sensus moralis.Secundū aūt q̄ ꝓcedit ad cōtemplationez veritatis eoz que sunt vie est sensus allegoricus. Eorum que sunt prie est sensus anagogicus. Ad destructionem aūt erroz nō ꝓcedit nisi p sensum litteralem:eo q̄ aly sensus sunt p similitudines accepti:⁊ ex similitudinarys locutōibº nō pōt sumi argumētatio.vñ ⁊ Diony. dic̄ I epla ad Titū:q̄ symbolica theologia nō ē argumētativa.

Ad primuz g̃ dōz: q̄ modus artificialis dr qui cō petit māe.vñ modus q̄ ē artificialis i geometria non est artificialis in ethica.⁊ fm hoc modus huius scientie maxime artificialis est:qz maxime conueniens materie. ¶Ad scōm dōm:q̄ quanuis ista scientia vna sit:tamē de multis est:⁊ ad multa valet:fm que opz modos eius multiplicari:vt iam patuit. ¶Ad tertiuz dicendū:q̄ poetica scientia est de his que ꝓpter defectum veritatis nō possunt a ratione capi.vñ opz q̄ quasi q̄busdam similitudinibus ratio seducat. Theologia aūt est de his que sunt supra rationē.⁊ ideo modus symbolicus vtriq̄z cōmunis est:cū neutra rōni ꝓportionetur. ¶Ad quartū dōm:q̄ argumenta tollunt ad ꝓbationem articulozum fidei:sed ad defensionē fidei ⁊ inuentionez veritatis in questionibus ex p̄ncipys fidei opz argumentis vti.sic etiaz aplus facit pr̄ Coz.15.Si christus resurrexit. ergo ⁊ mortui resurgent.

¶Incipit prologus Magistri sententiaruz.

Sapientes aliqd de penuria ac tenuitate nostra cum paupercula in gazophilatiū domini mittere: arcua scandere:opus vltra vires nostras agere p̄sumpsimus: cōsummationis fiduciam: laborisq̄z mercedez in samaritano statuentes:qui prolatis in curatiōez semiuiui duobus denarijs supererogauit cuncta reddere ꝓfessus est. Delectat nos veritas pollicentis:sed terret immēsitas laboris: desideriuz hortatur proficiendi:sed deh̄ortatur infirmitas deficiēdi: quā vincit zelus domus dei. Quo inardescentes fidem nostraz aduersus errozes carnalium atq̄z animalium hominuz vaultice turris clipeis munire vel potius munitam ostendere:ac theologicarum inquisitionum abdita aperire:necnon ⁊ sacramētorum ecclesiasticoz̄um p̄ro modulo intelligētie nostre noticiam tradere studuimus: non valētes studiosorum fratrum votis iure resistere: eoz̄ in p̄ro laudabilibus studijs lingua ac stilo nos seruire flagitātiū. Quas bigas in nobis

agitat christi charitas:quānis nō ambigamus omnē humani eloquij sermonem calūnie atq̄z cōtradictōi emuloz semper fuisse obnoxiū: qz dissentiētibus voluntatuz motibus dissentiēs quoq̄ fit animoz sensus: vt cū omne dictū veri ratiōe perfectū sit:tn̄ dū aliud alijs aut videtur aut complacet: veritati vel nō itellecte vel offendenti impietatis erroz obnitat: ac volūtatis inuidia resultet:quā deus huius seculi operat in illis diffidētie filijs q̄ nō rōni voluntatez subijciūt:nec doctrine studiū impendūt: fz his que somniarunt sapiētie verba coaptare nituntur. Non veri:sed placiti rōnez sectātes:quos iniqua volūtas nō ad itelligētiam veritas: sed ad defensionem placentiū incitat: nō desideratas doceri veritatez:sed ab ea ad fabulas conuertētes auditū: quoz professio est magis placita q̄z docenda congrere:nec docenda desiderare:sed desideratis doctrinaz coaptare. Habent rōnem sapiētie in superstitiōe:qz fidei defectionez sequit̄ hypocrisis mendax vt sit vel in verbis pietas quā amiserit conscientia. Ipsamq̄z simulatā pietatē omniū verboz̄ mēdacio impiā reddūt: falsę doctrine ꝑtitutis fidei sanctitatē corrūpere moliētes: au. ūq̄z p̄turigines sub nouello sui desiderij dogmate alijs ingerentes:qui contentioni studentes cōtra veritatem sine federe bellant. Inter veri nāq̄z assertionem ⁊ placiti defensionez ꝓtinax pugna est:dū se ⁊ veritas tenet ⁊ se erroris voluntas trueť. Hoz igitur deo odibilem ecclesiā euertere atq̄z oza opilare ne virus nequitie in alios effundere queant:⁊ lucernā veritatis in candelabro exaltare volentes:in laboze multo ac sudoze volumē deo p̄stante compegimus: ex testimōijs veritatis in eternū fundatis in quatuor libris distinctuz. In quo maioz exempla doctrināq̄z reperies. In quo per dominice fidei sincerā ꝓfessionez viperee doctrie fraudulentiam prodidimus: aditū demonstrande veritatis complexi. nec periculo impie professionis iserti temperato inter vtrūq̄z moderamine vtentes. sicubi vero parum vox nostra isonuit nō a paternis discessit limitibus. Non igit̄ debet hic labor cuiq̄z pigro vel multū docto videri supfluus:cū multis impigris multisq̄z indoctis iter quos etiaz mihi sit necessarius breui volumine complicans patrum sentētias appositis eoz testimonijs vt non sit necesse querenti libroz numerositatem euoluere: cui breuitas collecta qō querit offert sine laboze. In hoc autem tractatu non soluz pium lectorez: sed etiam liberum corrector̄em desidero maxime vbi ꝓfunda versatur veritatis questio: que vtinam tot haberet inuentoz̄es quot habet contradictoz̄es. Ut autem quod queritur facilius occurrat titulos quibus singulorum librozuz capitula distinguuntur premisimus.

¶Explicit prologus.

¶Diuisio textus prologi cū eius expōne.

Hic operi magr̃ ꝓhemiū pmittit in quo tria fac̄. pmo reddit auditoz̄ benivolū.scdo docilē.ibi. (Dozum igit̄.) 3o attētū.ibi. (Nō g̃ dz) Benivolū reddit assignādo causas mouentes ipm ad compilationē huiꝰ opis: ex quibº oñdit affectus ipsius in deū ⁊ ꝓximū. Sūt aūt tres cause mouētes. prima sumit̄ ex parte sui.s.desideriū ꝓficiendi in ecclia. 2a ex pte dei.s. pmissio mercedis ⁊ auxilij. 3a ex parte ꝓximi.s.istantia p̄cū socioz. Ecōtra sunt tres cause retrahētes. pma ex pte sui defectꝰ igeny ⁊ scie. 2a ex pte opis.altitudo materie ⁊ magnitudo laboris. 3a ex parte ꝓximi in uidoz cōtradictio. Darū aūt causarū mouētiū due pme insinuāt charitatē in deū. 3a in ꝓximū. vñ diuidit i duas. In pmo ponit causas mouētes q̄ oñdūt charitatē i deū. In scdo causam q̄ oñdit charitatē in ꝓximū. ibi (Nō valētes.) Lausis aūt mouētibº adiūgit etiā retrahētes. vñ pmo ponit:quasi quādā ꝓtrouersiā causaz mouētium ⁊ retrahētiū. 2o victoziā. ibi (Quā vincit ⁊c.) (Lupiētes.) In ꝟ notat pmo causa mouēs.s.desideriū proficiēdi.aliqd sonat imodicitatē. (De penuria ⁊c.) ꝟ tangit pmo cā retrahēs.s.defectus scie.⁊ dr penuria ꝓprie defectus exteriozis subē. vñ trāsfert ad defectū scie acquisite. (Tenuitate.) g̃. ꝓprie est defectus subē iteriozis. vñ trāsfert ad defectū igeny. (Cū paupcula.) de q̄ Mat. iz. Luce. xi. (Gaçophilatiū.) gaçophilatiū repositoriū dr diuitiarum. Gaçe.n.pſice diuitie latine dīr:⁊ phylaxe grece latine seruare. ⁊ q̄nq̄ sumit̄ ꝓ archa in qua thesaurus reponit̄.sicut. 4. reg. iz. Tulit ioyada pontifex gaçophilatrū vnū ⁊c:q̄nq̄ ꝓ loco in quo archa reponit̄.sic Jo. 8. Dec locut⁹ est iesus in gaçophi:ꝟ aūt significat studium sacre scripture in quo sci sua opa reposuerūt. (Arduа scandere) ꝟ ponit̄ secūda cā retrahēs ex pte opis: ⁊ dīr ardua dīna q̄tū est in se.scandunt̄ aūt q̄si triplici gradu. pmus est i derelinquēdo sensum. secūdus in derelinquēdo rōnē nāle. (Op⁹ vltra vires) Dic oñdit altitudo materie p comparationem ad nos. ¶Lōtra. Eccle.3. Altioza ⁊c. ℞ deo verū est ex cōfidentia ꝓpriaz virium: sed ex ꝟfidētia dīni auxilij possum⁹ eleuata supra nīz posse speculari. (Presūpsim⁹) ¶Lōtra. Eccl.37. O pſuptio negissima ⁊c. g̃ vr q̄ peccauerit. ℞ deo expone pſumpsimus. i. p alys sumpsimus: vel dic q̄ esset pſumptio ꝓ ꝓportōez ad vires humanas:sed p comparationē ad dei auxiliū quo oīa possumus. sicut dr Phil. vlti. oīa possum ⁊c. nō est pſumptio. (Consummatōis fiduciā) ꝟ ponit scdam cām mouentē ex pte dei (In samaritano) sumit̄ de pabola q̄ est Lu. io. p quā significat de⁹. i ps. Ecce nō dormitabit ⁊c. samaritanus.n.iterꝑtat custos (Semiuiui.) hois p petrū spoliati gra ⁊ vulnerati i nāli⁹. (Duob⁹ denarijs) duob⁹ testamētis: q̄si regis imagie isignitis dū vitatē ꝺtinēt a pr̄ vitate exꝑlatā. (superrogāti) i. supaddēti. sic sci pres suis studijs fecerūt. ¶Lōtra apocali. vlt. (Sigs apposuerit ⁊c.) ¶ ℞: ē apponere duplex: vl aliqd qō ē ꝺriū vl diuersū: ⁊ ꟾ ē erroneū vl pſuptuosū: vl q̄ ꝺtinet iplicite exponē

Universidad de Deusto
Biblioteca

do: ꝛ B ẽ laudabile (Delectat) h colligit. 4. cãs enũera/tas (Quã vicit) h ponit victoriã (Zelus) zelus ꝫ Dyo. ẽ amor itẽsus, vñ ñ patiꝫ aligd ỻriũ amato. (Domⁱ dei) .i. eccle (Quo iardescẽtes). s. dũ ñ patimur eccliã ab iſi delibⁱ ipugnari. (Carnaliũ.) q̃tũ ad illos q̃ iueniũt ſibi errores vt carnis curã faciãt ĩ oſiderys. ſic̃ negãt ꝓui/dẽtiã dinã de rebⁱ bũanis: ꝛ aiẽ ꝓpetuitatẽ vt ipsũe poſ/ſint peccare. (Animaliũ) quãtũ ad errantes: ex eo q̃ nõ eleuãtur ſupra ſenſibilia: ſed ſm rões corporales volunt de diuinis iudicare. (Danitice turris.) hoc ſumit Lant. 4. ſic̃ turris dauid ꝛc̃. p dauid ſignificaꝫ xp̃s: turris eius eſt fides vel eccliа: clipei ſunt rões ꝛ auctes ſanctoꝝ. (Uel potⁱ munitã oñdere.) qz ipſe nõ iuenit rões: ſed potⁱ ab alys iuentas cõpilauit: ꝛ in hoc tangit vnã vtili/tatẽ. ſ. excluſionẽ errorꝝ. (Ac theologicaꝫ.) h tãgit aliã quãtũ ad manifeſtationẽ veritatis. ꝛ hoc in ꝑmis tribus libꝝ. (Necnõ ꝛ ſacramẽtoꝝ.) ꝛ B quãtũ ad q̃rtũ. (Nõ valere.) h ponit cauſam mouẽtẽ q̃ dicit charitatẽ in ꝓ/mũ. ꝛ ꝑmo ponit cãm mouentẽ. ſecũdo retrahẽtem. ibi. (Quãuis nõ ambigamus (lingua.) ad põtes: vel quãtũ ad cõicationẽ doctrine. (Stilo) ꝓpter abſentes: vel ad ꝓpetuandũ memoriã. (Bigas) .i. linguã ꝛ ſtilum gbⁱ q̃ſi duabⁱ rotis vehiť a magro ĩ diſcipulũ (Agitat xp̃i cha/ritas) h ſumiť pⁱ. Lo. 5. Charitas xp̃i vrget nos. ¶ Cõtra. Eccli. 9. Nemo ſcit ꝛc̃. ꝛ. ¶ Rñ. charitas dr vnoⁱ habitⁱ infuſus: ꝛ hunc nullus põt ſcire ſe habere certitu/dinaliter: niſi p reuelatoẽs: ſed põt conjcere p aliqua ſi/gna ꝓbabilia. Alio mõ dr charitas amor multus appre/cians amatus: ꝛ ſic aligs põt ſcire ſe habere charitatem. (Quãuis nõ) Dic ponit tertiã cãm retrahẽtẽ. ſ. ỻdictio/nem inidoꝝ. Et circa hoc tria facit. ꝑmo ponit ỻdictõis euidẽtiã p ſimile in alys. ſcõo ỻdictionis cãm ex inordia/tione volũtatis ex qua erroꝝ ex quo iniuidia: ex qua cõtra dictio oriť. ibi (Qz diſſentiẽtibus) tertio ỻdicentiũ neq/tiã. ibi. (Qui nõ rõni calũnie.) que eſt occulta ꝛ ꝓticula/ris ipugnatio. (Cõtradictionẽ.) q̃ eſt apta ꝛ i toto ꝛ vlis. (Obnoxiũ.) q̃ſi pene vel noxe addictũ (Ueri rõne pfe/ctũ). i. pficiebat ſm rõnem veritatis. vꝫ. q̃tũ ad illos q̃ male intelligũt: ꝛ tñ malũ itellectũ ꝓtinaci volũtate de/fendũt. (Cõplacet.) quãtum ad illos: quoꝝ volũtas ordi/nate poſt ſe trahit iudiciuꝫ rõnis vt veꝝ iudicet illud qõ placet. (Offendẽti) .i. qõ diſplicet. ¶ Cõtra. z. Eſdre 4. Omnes benignaṅ in opibus eius. q̃ ꝛc̃. ¶ Reſpõdeo veritas ſm ſe ſemp amať: ſed p accñs põt dẽri odio: ꝛ accñs eſt infinitũ: qz cauſe p accñs ſm ꝑm infinite ſunt. ¶ Deus hⁱ ſeculi ſumiť. z. Lo. 4. ꝛ exponiť de deo vero q̃ operať inuidiam permittẽdo: vel de dya. cui ſeculum obedit q̃ opať ſuggerendo. (Diffidẽtie.) vel qz diffidũt de deo: vel qz de eis diffidẽdũ eſt ex rõne morbi: quãuis nõ ex ptãte medici. (Qui nõ rõnem.) h oñdit cõtradicẽ/tium negtiã. ꝛ ꝑmo ex inordinata ꝓfeſſiõe. ſcõo ex ſimu/lata religiõe. ibi. (Habẽt rõnem ſap.) 3° ex ptinaci con/tentione. ibi. (Qui cõtentioni.) oſtẽdit aũt ꝑmo ex duo/bus eos eſſe inordinatos. ſ. qz volũtas nõ ſequiť rõnem: ꝫ ecõuerſo: qõ tãgit vbi dicit. (Qui nõ rõni) Et qz rõnẽ ſuã nõ ſubyciũt ſacre doctrie: qõ notať ibi. (Nec doctri/ne ꝛc̃.) (Sõniarunt) q̃ſi fantaſiãdo. ſicut hõ in ſomnys (Sed ad fabulas.) ſumiť de ꝑma Timo. 4. fabula eniz compoſita eſt ex miris ꝫ ꝑm: ꝛ iſti ſemper volũt noua audire (Profeſſio). i. ſtudiũ ꝛc̃. (Docẽda). i. digna doce/re (rõnez). i. argumentũ ad oñendũ ſapiẽtiã. (In ſup/ſtitione.) ſuperflua religiõe exterius ſimulata (Qz fidei defectionẽ.) ſumitur. i. Timo. 4. diſcedent quidam a fi/de ꝛc̃. (Omniũ verboꝝ.) ¶ Cõtra Beda nulla falſa eſt doctrina que nõ aliqua vera intermiſceat. ¶ Rñdeo il/la vera que dñt quãuis in ſe vera ſint: tñ quãtũ ad vſum eoꝝ falſa ſũt: qz falſo vtunť eis (Paturiginẽ). i. ioꝛdinatũ deſiderium noua audiẽdi. ſicut ꝓuritus cõcitať ex calo/re ioꝛdinato. ſumiť. z. Ti. 4. Erit tẽpus ꝛc̃. (Dogmate) ꝓpter hoc q̃ ratio volũtatẽ ſequiť. (Cõtentioni. q̃ ꝫ Ambro. ad Ro. eſt impugnatio veritatis cum cõfidẽtia clamoꝛis. (Ueritas.) ſcõo Eſdre. 4. Ueritas manet ꝛc̃. (Doꝛ igiť.) Dic reddit auditoꝛẽ docilẽ ꝓlibãdo cauſas operis. Et ꝑmo ponit cauſaꝫ finalẽ quãtum ad duas vtilitates. ſ. deſtructionem errorꝝ. vnde dicit. (Odibi/lem.) ps. odiui eccleſiam ma. (Ne virus.) i. ne venenũ. Et manifeſtationẽ veritatis. vñ dicit. (Lucernã ꝛc̃.) ſu/mit de Luce. 8. Nemo accẽdit lucernã (i cãdelabro). i. i apto. Secũdo tangit cauſam efficientẽ. ſ. ꝑncipalẽ (Deo patri.) inſtrumẽtalẽ (Compegimus) qz hoc opus eſt q̃ſi ꝓpaginatũ ex diuerſis auctoꝛitatibus (Sudore) quocũ/q̃ defectu corporali qui ſequitur laboꝛẽ ſpirituale. Ter/tio oſtẽdit cauſaꝫ materialẽ. ibi. (Ex teſtimonys verita/tis.) ps. Initio cognoui ꝛc̃. Quarto cauſaꝫ formalẽ quã/tum ad diſtinctionẽ libꝝ. (In quattuoꝛ libꝝ) ꝛ quã/tum ad modũ operis. (In quo maioꝛ exempla.) quãtũ ad ſimilitudines. (Doctrinã) quãtum ad rões. (Uipe/ree.) beretice. beretici. n. pariendo alios in ſua bereſi pe/reũt ſicut vipera. (Prodidimus.) reſeruauimus. Adiycit viam. (Complexi.) amplexãtes. (Impie) infidelis (In/ter vtrũq;.) ſ. nec nimis alte: nec nimis humile: vel iter duos cõtrarios errores. ſic̃ ſabellꝫ ꝛ arrꝫ. (Nõ a pñs) ſm illud puer. zz. nõ trãſferres termios ꝛc̃. (Nõ igiť de/bet.) hic reddit auditoꝛem attentum. ꝛ ꝑmo ex vtilitate operis. (Sentẽtias.) ſententia ſm Auicẽ. eſt diffinitiua ꝛ certiſſima cõceptio. ſecũdo ex ꝓfunditate materie. ibi. (In hoc aũt tractatu Piũ lectoꝛẽ) qui ſm fidem itelli/gat. (Liberꝝ corrector) qui ſolũ ꝓpter correctionẽ cor/rigat. Liber. n. ſm ꝑm dr q̃ cauſa fuit ẽ: ꝛ nõ ꝓpter odiũ vel iniuidiam. tertio ex ordinatione modi ꝓcedendi. ibi. (Ut autem qõ queritur.)

¶ Incipit ſententiarum liber primus de myſte/rio trinitatis. ¶ Diſtinctio. I.

Veteris ac noue legis continẽtiã di/ligẽti indagine ẽt atq; ẽt ꝛſiderãti/bus nobis ꝑtia dei gratia inotuit ſacre pagine tractatoꝛes circa res vel ſigna precipue verſari. Ut eni egregius doctoꝛ Aug. ait in lib. de doctria xp̃iana. Omnis doctria vel rerꝝ est vl̃ ſignoꝝ: ꝫ res ẽt p ſigna diſcunť. Proprie aũt h res appellanť q̃ nõ ad ſignificãdũ aliqd adhi/benť. Signa ꝛo quoꝝ vſus eſt in ſignificãdo: eoꝝ aũt aliq̃ ſunt: quoꝝ ois vſus ẽ in ſignifica/do nõ in iuſtificãdo. i. q̃bus nõ vtimur niſi ali/qd ſignificãdi gra: vt aliqua ſacra legalia: alia que nõ ſolũ ſignificãt: ꝫ ꝛferũt qõ intus adiu/uer: ſicut euãgelica ſacramẽta. Ex quo aperte itelligiť que hic appellentur ſigna: res ille. vꝫ. que ad ſignificandũ aliquid adhibenť. Omne ergo ſignũ etiaz res aliqua eſt: qõ. n. nulla res eſt omnino nihil eſt: vt in eodez Augu. ait. nõ aũt ecõuerſo ois res ſignuz ẽ: qz nõ adhibeť ad aliqd ſignificãdũ. Cũq; bis itẽderit theologo

rũ ſpeculatio ſtudioſa ac modeſta diuinã ſcri/pturã formã pſcriptã i doctrina tenere aduer/tet. De bis g̃ nobis aditуz ad res dinas aliq̃te/nus itelligẽdas deo duce apire volẽtib⁹ diſſe/rẽdũ ẽ. tꝛio de rebⁱ: poſtea de ſignis diſſere/mus. ¶ De rebus cõiter agiť.

Res g̃ in rebⁱ ꝛſiderãdũ ẽ: vt i eodẽ ait Aug. q̃ res alie ſũt qbⁱ fruẽdũ ẽ: alie qbⁱ vtẽdũ ẽ: alie q̃ fruũť ꝛ vtunť. Il/le qbⁱ fruẽdũ ẽ nos trõs faciũt: iſtis qbⁱ vtẽdũ ẽ tẽdẽtes ad btitudinez adiuuamur q̃ſi adminiculamur vt ad illas res q̃ nos bea/tos faciũt puenire eiſq; iherere poſſimⁱ. Res ꝛo q̃ fruunť ꝛ vtunť nos ſumus q̃ſi iter vtraſ/q; ꝛſtituti ꝛ angli ſci. Frui aũt ẽ amore iherere alicui rei pp ſeipſaz. Uti ꝛo id qõ i vſuz vene/rit referre ad obtinẽdũ illud quo fruẽdũ ẽ: alis abuti ẽ nõ vti. Nã vſus illicitⁱ abuſus vel abu/ſio dz noiari. Res g̃ qbⁱ fruendũ eſt ſũt pr̃ ꝛ ſi/liⁱ ꝛ ſpũs ſcũs. eadẽ tñ trinitas q̃dã ſũma res ẽ cõiſq; oibⁱ fruentibⁱ ea: ſi tñ res dici dz ꝛ non reꝝ oiuz cã: ſi tñ ꝛ cã. Nõ. n. facile põt iueniri nomen qõ tãte ꝓueniat excellentie: niſi qõ me/liⁱ dr trinitas h vnⁱ deⁱ. Res aũt qbⁱ vtenduz eſt mũdus eſt ꝛ i eo creata. Uñ Aug. in eodẽ. Utendũ ẽ h mũdo nõ fruendũ: vt iuiſibilia dei p ea q̃ facta ſunt itellecta ꝛſpicianť. i. vt ꝛ tpa/libⁱ eterna capianť. Itez i eodez. In oibⁱ rebⁱ ille tñ ſũt qbⁱ eſt fruendũ q̃ eterne ꝛ icõmuta/biles ſẽt: ceteris aũt vtẽdũ eſt vt ad illaꝝ pfruitionẽ pueniať. Uñ Aug. i li. io. de tri. fruimur cognitis in quibus ipſis pp ſe volũtas delecta ta cõquieſcit. Utimur ꝛo eis que ad aliud re/ferimus quo fruendum eſt.

¶ Itẽ qd iterſit iter frui ꝛ vti aliter q̃ ſupra.

Nõtãdũ ꝛo q̃ idẽ Aug. i lib. x. de tri. alr q̃ ſupra accipiẽs vti ꝛ frui ſic di/cit. Uti ẽ aſſumere aliqd i facultatez volũtatis. Frui aũt ẽ vti cũ gaudio: ñ adhuc ſpei: ꝫ iaz rei. Jõq; ois q̃ fruiť vtiť. aſſu/mit. n. aliqd in facultatẽ volũtatis cũ fine dele/ctatõis: nõ aũt ois q̃ vtiť ꝛ fruiť ſi id qõ i volũta/tis facultatẽ aſſumit: nõ pp ipm: ꝫ pp aliud ap/petit. Et attende q̃ Augu. vr̃ dicere illos frui tñ q̃ i re gaudẽt nõ iã in ſpe: ꝛ ita i hac vita ñ videmur frui: ꝫ tñ vti vbi gaudemus in ſpe: cũ ſupra dcm̃ ſit frui ẽ amore iherẽ alicui rei pp ſe qualr etiam multi h adherent deo.

¶ Determiatio coꝝ q̃ vñr ꝛria.

Hec g̃ q̃ ſibi ỻdicẽ vñr ſic ꝺtermiam⁹ dicẽtes nos ꝛ h ꝛ i futuro frui: ꝫ ibi ꝓpe ꝛ pfecte ꝛ plene vbi p ſpẽz vide/bimus quo fruemur. h aũt dũ in ſpe ãbulamus fruimur qdẽ: ꝫ ñ adeo plene. Uñ Aug. i li. io. de tri. fruimur cognitis in qbⁱ volũtas eſt ꝛc̃. Idẽ i li. de doctria xp̃iana ait. Angeli illo fruẽ/tes iaz bti ſunt quo ꝛ nos frui deſideramus: ꝛ q̃tũ in hac vita iaz fruimur vl̃ p ſpeculũ vel in enigmate tãto nr̃az pegrinatiõez ꝛ tolerabiliⁱ ſuſtinemus ꝛ tardẽtius fĩnire cupimus.

¶ Alia determinatio.

Potest ẽt dici q̃ q fruiť ẽt i hac vita ñ tñ hz gaudiũ ſpei: ꝫ ẽt rei: qz iã dele/ctať in eo qõ diligit. ꝛ ita iã reãliq̃te/nus tz. Cõſtat g̃: qz deo debemus frui nõ vti. Illo. n. vt Aug. ait frueris quo efficeris btus ꝛ i quo ſpẽ ponis vt ad id pueniaſ. De hoc ẽt idẽ ait i li. de doctria xp̃iana. Dicimⁱ ea re nos frui quã diligimus pp ſe. ꝛ ea re nobis fruẽdũ eẽ tñ q̃ efficimur bti: ceteris ꝛo vtẽdũ: freq̃n/ter tñ dr̃ frui cũ delectatõe vti. Cũ. n. adeſt qõ diligiť ẽt delectatõez ſecũ gerit. ſi tñ p eã trãſie/ris ꝛ ad illud vbi pmanẽdũ eſt eã retuleris vte/ris ea ꝛ abuſiue ñ, ꝓpꝛie diceris frui. Si ꝛo ibe/ſeris atq; pmãseris finẽ i ea ponẽs leticie tue. tũc ꝛe ꝛ ꝓpꝛie dicẽdus es frui: qõ ñ ẽ faciẽdũ niſi i illa tritate. i. i ſũmo ꝛ icõmutabili bono.

¶ Utrꝫ boibⁱ ſit fruẽdũ vel vtendum.

Cum aũt boies q̃ fruunť ꝛ vtunť aliꝫs rebⁱ res aliq̃ ſint: q̃riť vrꝫ ſe frui de/beant: an vti an vtrũq;. Ad qõ ſic re/ſpõdet Aug. i lib. de doctria xp̃iana. Si ꝓp ſe bõ diligẽdus ẽ fruimur eo. ſi ꝓp aliõ vtimur eo. vr̃ aũt mihi pp aliud diligẽdus. qõ. n. pp ſe diligẽdũ ẽi eo ꝛſtituiť vita btã: cuiⁱ ẽt ſpes h tpe ꝛſolať. In boie aũt ſpes ponenda nõ eſt: qz maledictⁱ ẽ q̃ h facit. g̃ ſi liq̃de aduertas nec ſeipo q̃ſq; frui dz: qz ñ dz ſe diligẽ pp ſe: ꝫ pp illõ quo fruẽdũ ẽ. Huic aũt ỻriũ vr̃ qõ apls ad Philemonẽ loq̃ns ait. Ita fr̃ ego te fruar i dño: qõ ita determiat Augu. Si diciſſz tñ te fruar ꝛ ñ addidiſſz i dño: videreť finẽ dilectio/nis ac ſpem ꝛſtituiſſe i eo. Sz qz illõ addidit i dño ſe finem poſuiſſe eodẽq; frui ſignificauit. Luz. n. vt idẽ Augu. ait. homie in deo frueris deo potius q̃ homine frueris.

¶ Queriť vrꝫ deus fruať an vtať nobis.

Sed cũ deⁱ diligat nos vt frequenter ſcriptura dicit: q̃ ciⁱ dilectioez erga nos mlt̃ cõmẽdat: q̃rit Aug. qõ di/ligit: an vt vtens an vt fruens: ꝛ ꝓce/dit ita. Si fruiť nob eget bono nr̃o: qõ nemo ſanus dixerit. ait. n. ꝓpha. Bonoꝝ meoꝝ nõ indiges. omne eniz bonũ noſtrum vel ipſe eſt

Universidad de Deusto
Biblioteca

vel ab ipo ē. nō ḡ fruīt nobis: ꝫ vtīt. Si. n. nec fruīt nobis nec vtīt nō iuenio quo diligat nos. Neqꝫ tñ sic vtīt nobis vt nos reb⁹ alijs. Nos .n. res qbus vtimur ad id referimus vt dei bonitate pfruamur. Deus ꝟo ad suā bonitatem vsuꝫ nr̄m refert. ille. n. miserēt nr̄i pp suā bonitatē. Nos aūt nobis iuicē pp illi⁹ bonitatē. Ille nr̄i miserēt vt se pfruamur. Nos ꝟo iuicez nr̄i miseremur vt illo fruamur. Cuꝫ. n. nos alicui⁹ miseremur ꝛ alicui ꝛsulimus ad ei⁹ qdez facimus vtilitatē cāqꝫ ituemur. Sed ꝛ nr̄a fit ꝛsis cū misericordiā quā alij ipendimus nō relingt de⁹ sine mercede. Hec aūt merces sūma est vt ipso perfruamur. Item quia bonus est sumus: ꝛ iquātuꝫ sumus boni sumus. Porro aūt: qꝛ ēt iust⁹ ē nō ipune mali sumus: ꝛ inquātuꝫ mali sumus intīñ ēt min⁹ sumus. Ille ḡ vsus quo nobis vtīt de⁹ nō ad ei⁹: ꝫ ad nr̄aꝫ vtilitatē referēt: ad ei⁹ ꝟo trīnō bonitatē.

¶ Utꝫ vtēdū aut fruenduꝫ sit ꝟtutib⁹.

Hic ꝛsiderādū ē vtꝫ ꝟtutib⁹ sit vtendū an fruēdum. Quibusdā vī qꝫ eis sit vtēdū ꝛ nō fruēdū. ꝛ hoc ꝛfirmāt auctre Aug. q vt ptꝫarū ē dic nō eē fruēdū nisi trinitate. i. sūmo ꝛ icōmutabili bono. Itē dicūt iō fruēdū ñ eē eis: qꝛ pp se amāde nō sunt: ꝫ pp eternā btitudinē. Illō aūt quo fruēdū ē pp se amādū ē. Sꝫ qꝫ ꝟtutes pp se amāde nō sunt: imo pp solā btitudinē ꝓbāt auctre Aug. q i lib. xiij. de tri. ℈ quosdā ait. Forte ꝟtutes qs pp solā btitudinē amam⁹ sic psuadere nobis audēt vt ipsaꝫ beatitudinē nō amemus: qō si faciūt ēt ipas vticꝫ amare desīstimus: qñ illā pp quā solā istas amam⁹ nō amamus. Ecce bis ꝟbis vī Augu. oñdere qꝫ ꝟtutes ñ pp se: ꝫ ꝓpter solā btitudinē amāde sint. Qō si ita est ḡ eis fruēdū ñ ē. Alijs ꝟo eℨ vī. s. qꝫ eis fruēdū sit: qꝛ pp se petēde ꝛ amāde sūt: ꝛ ℬ ꝛfirmāt auctre Ambꝫ. q ait sup illū locuꝫ epl'e ad Gal'. Fructus āt spūs ē charitas gaudiuꝫ: paꝫ: patiētia: ꝛ c̄. Hic nō noīat opa: ꝫ fruct⁹: qꝛ pp se petēda sūt. Si ꝟo pp se petēda sūt ḡ pp se amāda sunt. Nos āt baꝫ q vī auctū repugnātiā de medio eximere cupiētes dicim⁹: qꝫ ꝟtutes pp se petēde ꝛ amāde sūt: ꝛ tñ pp solā btitudinē: pp se qdē amāde sunt: qꝛ delectāt sui possessores sincera ꝛ scā delectatōe ꝛ in eis pariūt gaudiū spūale. Uerūtñ ñ ℬ ē ꝓsistēduꝫ: ꝫ vltra gradiēduꝫ: nō ℬ bēat dilectōis gressus neqꝫ ℬ sit dilectōis termin⁹: ꝫ referaī ℬ ad illō sūmū bonū: cui soli oīno iherēdū ē: qꝛ illud pp se tm̄ amādū ē ꝛ vltraꝫ illud q̄rēdū nihil ē. illud .n. ē supremus finis. Iō Aug. ait qꝫ eas diligamus pp solā btitudinē nō qn eas pp se diligamus: ꝫ qꝛ idipm̄ qꝫ eas diligimus referim⁹ ad illud sūmū bonū cui soli iherēdū ē: ꝛ i eo pmanēduꝫ finisqꝫ leticie ponēdus: q̄re ꝟtutib⁹ nō ē fruēdū. Sꝫ dicet aliqs frui ē amoꝛe iherē alicui rei pp seipaz vt ꝓdictū est. Si ḡ ꝟtutes pp se amāde sūt ꝛ eis fruēdū ē. Ad qō dicimus i illa descriptōe vbi dī pp seipaz itelligēdū ē tm̄ mō vt. s. ameī pp seipz tm̄ vt ñ referaī ad aliō: ꝫ ibi ponaī finis: vt supꝛa oñdit Augu. dicēs. Si ibeseris atqꝫ pmāseris finez ponēs leticie. tūc ꝟe ꝛ ppꝛie frui dicēdus es: qō nō ē faciendū nisi i illa trinitate. i. i sūmo ꝛ icōmutabili bono. vtēdū est ḡ ꝟtutibus: ꝛ p eas fruēdū sūmo bono: ita ꝛ de volūtate bona dicimus. Unde Aug. i li. io. de tri. ait. Uolūtas est p quā fruimur: ita ꝛ p ꝟtutes fruimur ñ eis nisi forte aliq̄ ꝟt⁹ lit de⁹ vt charitas ō q̄ postea tractabit.

¶ Epilogus.

Adniū ḡ q̄ dcā sūt ex quo de reb⁹ specialiter tractauimus: ℬ sūma ē qꝫ alie sūt qb⁹ fruēdū ē: alie qb⁹ vtēdū: alie q̄ fruunt̄ ꝛ vtunt̄. Et iter eas qb⁹ vtēdū ē ēt q̄daz sunt p qs fruimur vt ꝟtutes ꝛ potentie animi q̄ sunt nālia bona: de qb⁹ oīb⁹ añqꝫ de signis tractemus agēdū est. ac primū de rebus qbus fruēdū est. s. de scā atqꝫ idiuidua trinitate.

¶ Diuisio textus.

Finito ꝓhemio ℬ ē initiuꝫ pītis opis i quo magister dīnoꝛ nobis doctrinā tradere intendit: q̄tū ad ingsitōez vitatis ꝛ destructiōez erroris. vñ ꝛ arguīntatiuo mō ꝓcedit i toto opere ꝛ ꝑcipue argumētis ex auctib⁹ sumptis. Didiī at in duas ptes. In q̄rū p⁹ ingrit ea de qb⁹ agēdū ē ꝛ ordinē agēdi. In z⁹ pseq̄t suā itētōez: ꝛ in duas ptes dīdit. z⁹ ibi. (Dic itaqꝫ ꝛc̄.) Ea aūt de qb⁹ i hac doctria ꝛsiderādū ē cadūt in ꝛsideratōez h⁹ doctrie ꝑm qꝫ ad aliqd vnū referunt̄. s. deū a quo ꝛ ad quē sūt. ꝛ ideo ea de qb⁹ agēdū est didit p absolutū ꝛ relatū. vñ didit i ptes duas. In p⁹ ponit diuisionē eoꝛ de qb⁹ agēdū ē p absolutū ꝛ relatū ꝫ cognitiōez. In z⁹ ꝫ desideriū. ibi (Id ḡ i reb⁹ ꝛsiderādū ꝛc̄.) ¶ Circa p⁹ duo facit. ꝑ ponit diuisionē eoꝛ de qb⁹ agēdū ē i res ꝛ signa: q̄ ad cognitōez reꝛ ducūt. z⁹ ꝛcludit ordinē agendi. ibi. (Cūqꝫ bis itēderit theologoꝛ ꝛc̄.) In ꝑ tria facit. ꝑ ponit diuisionē. z⁹ ꝓbat p auctē. (Ut. n. egregi⁹) ℨ⁹ ponit mēbroꝛ diuisiōis exponē. ibi. (Proꝓie aūt ℬ res ꝛc̄.) vbi ꝑmo exꝑōit qd sit res. z⁹ qd sit signū. ibi. (Signa ꝟo ꝛc.) ℨ⁹ vtriusqꝫ ꝓpatōez. ibi. (Omne igit signū.) ¶ Id ḡ i rebus.) ℬ dimissis signis subdidit res p absolutū ꝛ relatuꝫ ex pte desidery. s. p fruibile: qō pp se ōsideraī. ꝛ vtile cuius ōsideriū ad aliud referī: ꝛ didit i ptes duas. Primo ponit diuisionē. Sc̄o epilogat ꝛ ꝛcludit itētōez ꝛ ordinē. ibi. (Omniū igit q̄ dicta ꝛc̄.) Prīa i tres. ꝑmo ponit diuisionē. sc̄o ptiū manifestatōez. ibi. (Ille qb⁹ fruēdū.) ℨ⁹ mouet dubitatōes. ibi (Cū aī boies ꝛc̄.) In z⁹ duo facit. ꝑ manifestat diuisionē. z⁹ ponit q̄dā ℑrietatez ꝛ soluit ibi.

¶ Nōdū ꝟo qꝫ idē Augu. Circa ꝑmū duo facit. Primo manifestat ptes diuisiōis p diffinitiōes. Sc̄o quātū ad suppositā. (Res igit qbus fruēdū ꝛc̄.) Circa ꝑmū q̄uor facit. ꝑmo diffinit fruibilia p effectū. z⁹ vtilia. ibi (Istis qb⁹ vtēdū.) ℨ⁹ diffinit vtētia ꝛ fruētia. ibi. (Res ꝟo que fruunt̄.) 4⁹ diffinit vti ꝛ frui ad ꝓbationē totius. (Frui aūt ꝛc̄.) Et eodē ordine ꝓcedit manifestādo ꝑm suppositā. (Notādū ꝟo qꝫ idē) Dic ponit ℑrietatē ad hec tria. ꝑmo ponit diuersam aſsignationē vti ꝛ frui. sc̄o ꝛcludit ℑrietatē ad ꝓdicta. ibi. (Et attēde qꝫ vī.) ℨ⁹ ponit solutionem. ibi. (Nec ḡ q̄ sibi.) Et ꝑmo soluit p diſsionē. z⁹ per interemptionē. ibi. (Pōt dici.) (Cū aūt boies.) Dic movet dubitatōes de habitudine eoꝛ q̄ ptinēt adinuicē. Et ꝑmo q̄rit de vtētib⁹ ꝛ fruētib⁹ an sint vtilia vel fruibilia. sc̄o de fruibilib⁹. s. de deo vtꝫ sit vtēs nobis vel fruēs. ibi. (Sꝫ cū deus diligat.) ℨ⁹ de gbusdā vtilibus vtꝫ sint fruibilia. ibi. (Dic cōsiderandū est vtꝫ ꝟtutibus.) Quelibet baꝫ partiū dīdit in qōnē ꝛ soloné. ¶ Qō. I.

Hic querunē tria. Primo de vti ꝛ frui. Sc̄o de vtibilibus ꝛ fruibilib⁹. Tertio de vtētibus ꝛ fruētibus. Circa ꝑmū q̄runt̄ duo. ꝑmo quid sit frui ꝑm rem. sc̄o quid sit vti ꝑm rem.

¶ Utrum frui sit actus intellectus. 1.

Circa primum sic ꝓcedit. Uī qꝫ frui sit act⁹ itellectus. Nobilissimus. n. actus ē nobilissime potentie. altissima aūt potētia in homīe est intellectus. ḡ cū frui sit pfectissimus actus hominis: qꝛ ponit hominem in suo fine vltimo: videī qꝫ sit actus itellectus. ¶ P. sicut dicit Aug. visio tota mercedis: sed merces totius meriti cōsistit in fruitiōe diuinitatis. ḡ fruitio est essentialiter visio: sed visio est actus itellectus. ergo ꝛ fruitio. ¶ Sed videī qꝫ sit actus voluntatis. actus enī determinaī ex obiecto: sed obiectū fruitionis est fruibile: qō est finis vltimus. finis aūt cū rationez boni habeat est obiectū volūtatis. ḡ ꝛ frui est actus volūtatis. ¶ P. Augu. diffinit fruitionē p voluntatē dicens. fruimur cognitis in quibus ꝛc̄. ḡ magis videī esse actus voluntatis q̄z intellectus.

Item videī qꝫ sit actus oīuꝫ potētiaꝝ. Premiū enīz respōdet merito: sed homo meretur per oēs potētias. ḡ ꝛ ꝑm omnes ꝑmiabiī: sed ꝑmiū est ipsa fruitio. ergo fruitio est omniū potētiarum. ¶ P. Aug. dicit qꝫ hō iueniet pascua iterius in dīnitate salutozis: ꝛ exterius in humanitate. ḡ videī qꝫ tam vires exteriozes q̄z interiozes fruenī. ¶ Sed vī qꝫ nullius potētie sit. Omnis. n. actus denoīaī a potētia cui⁹ est: sicut intelligere ab itellectu: ꝫ frui nō denoīaī ab aliq̄ po⁸. ḡ ꝛc̄. ¶ Unde vlterius querit cuius habitus actus sit: ꝛ videī qꝫ tm̄ charitas: sicut. n. dī. i. Lozi. 13. charitatis virtus pfecta est: sed ꝑm ꝑhum. Felicitas est operatio virtutis perfecte. ergo fruitio in qua est tota nostra felicitas ē actus charitatis. ¶ Hoc idē videī ex diffinitione Augu. inducta in littera frui est amoꝛe inherere ꝛc̄. ¶ Sꝫ vī qꝫ non tantū charitatis. ad fruitionē enim tria cōcurrunt: perfecta visio: plena comprehensio: inhesio amoris consumati. ergo videtur qꝫ sit actus etiā succedentiuꝫ fidei ꝛ spei. ¶ P. ꝑm fruitionem cōiungimur deo: sed omnis virtus cōiungit nos deo: cū virtus sit dispositio perfecti ab optimum: vt dicit in septimo phȳsicoꝝ. ergo fruitio est actus ꝑm omnem virtutem.

Respondeo dōz: qꝫ fruitio ꝓsistit in optima operatiōe boīs: cuiꝫ fruitio sit vltīa felicitas boīs: felicitas āt nō ē in bitu: ꝫ i opōne ꝫ pbȝ: optima aūt operatio boīs ē operatio altissime pōe. s. intellect⁹: ad nobilissimuꝫ obm qꝫ ē ōs. vñ ipsa visio dīnitatis ponīt tota subanr̄e bītudis. Jo. 17. Hec ē vita eterna ꝛc̄. Ex visione aūt ipm̄ visum cū nō videaī per sīlitudinē ꝫ p eēntiam: efficīt quodāmō itra videtē: ꝛ ista est ꝓphētia q̄ succedit spei: ꝓs visionē q̄ succedit fidei: sic ꝛpes quodāmodo generaī ex fide: ex ℬ aūt qꝫ ipm̄ visum receptū est intra videntē vnit sibi ipsum videntē: vt fiat q̄si q̄dā mutua penetratio per amoꝛē: sic dī. i. Joā. 4. qui manet in charitate ꝛc̄. Ad vnionē aūt maxime cōueniētis sequitur ꝺlectatio sūma: ꝛ in ℬ perficīt nostra felicitas: quā fruitio nominat ex parte sui cōpleti magis q̄z ex pte ꝓncipy: cū i se includat quādā delectationem. Et iō dicimus qꝫ ē actus voluntatis ꝛ fm habituꝫ charitatis q̄tus fm ordinez ad potentias ꝛ habitus precedentes.

Ad primum ḡ dōm qꝫ appetit⁹ ꝑ sequīt cognitionē. vñ sic iferioꝛ ps ℎz sensum ꝛ appetitū q diuidīt in irascibilē ꝛ ꝛcupiscibilē. ita supma ps ℎz itellectū ꝛ volūtatez: quoꝛ itellectus est altioꝛ fm oꝛiginē: ꝛ volūtas fm pfectionē: ꝛ illis ordo ē in habitib⁹ ꝛ ēt in actib⁹. s. visiōis ꝛ amoꝛis. fruitio aūt nomīat altissimaꝝ opationē q̄tū ad sui pfectionē. ¶ Et silr ēt ꝑ solutio ad sc̄oz: qꝛ visio nō ℎz pfectā rōnē felicitatis nisi fꝫ qꝫ est opatio pfecta per ea q̄ sequunt̄. Perficit. n. delectatio operationez sicut pulchritudo iuuētutem. vt dī. io. etbi.

¶ Alia duo cōcedimus. ¶ Ad aliud dōm qꝫ iferioꝛum potentiaruꝫ nō pōt esse fruitio ꝓprie dicta. nō. n. ℎt operationē circa finem vltimū quē nō apprehendūt cū sint virtutes materiales: sed sic nūc intellectus perficīt accipiendo ab inferioꝛib⁹ potentys: ita erit in pria ecōuersio. qꝫ perfectio ꝛ gaudiū supiozis ptis redundabit in iferiores potentias. vñ Aug. de spū ꝛaia: sensus vertet in rōnē inq̄tuꝫ. s. sua remuneratio ꝛ gaudiū a ratione emanabit.

¶ Ad aliud dōm qꝫ humanitas ꝛpi nō est vltimus finis vñ in visione eius nō erit ꝓprie fruitio: ꝫ erit q̄dā accidentale gaudiū ꝛ nō substalis bītudo. ¶ Ad aliō dōm qꝫ q̄ñ aligs act⁹ est absolute alicui⁹ pōe: denoīaī ab illa: sic itelligere ab itellectu: sed q̄ñ est act⁹ vni⁹ pōe ꝑm ordinē ad alterā a nulla denominaī: sic scire est actus rōnis ꝑm ordinē ad intellectū: qꝛ inquātuꝫ ꝓncipia deducit in cōclusiones. silr frui est act⁹ volūtatis ꝓs actū itellect⁹. s. aptā dei visionē. ¶ Alia duo cōcedim⁹. ¶ Ad alia ꝑ solutio p ea q̄ dicta sunt: qꝛ q̄libꝫ tria ꝛcurrāt ad fruitionē tm̄ in amoꝛe pficīt: vt ꝓius dictū est. ¶ Ad vltimū dōm qꝫ alie ꝟtutes cōiungūt deo per modū meriti ꝛ disponis: sed sola charitas per modū pfecte vnionis.

¶ Utꝫ vti sit actus rationis. II.

Circa secūduꝫ sic ꝓcedit. vī qꝫ vti sit act⁹ rōnis. Ordinare. n. vnū ad alterū est pōe ꝓferentis cuiuslibet ē rō: sed vti dic ordinē ad finē. ḡ ē act⁹ rōnis. ¶ P. Ut dic phȝs. 6. etbi. ordinatio eorum que sunt ad finē ꝛ inuētio finis pertinēt ad pruden̄tiam. prudentia aūt est habit⁹ rōnis. ḡ ꝛ vti qō dicit talez ordinationē est act⁹ rōnis. ¶ Sꝫ vī qꝫ sit act⁹ volūtatis: qꝛ voluntas ponīt in diffinitione eius. vti. n. est assumere aliqd in facultatē volūtatis. ¶ P. illud ordinaī ad finē qō finē cōsequīt: sed frui qō dicit cōsecutionē finis ē act⁹ voluntatis: vt dictuz est. ḡ ꝛ vti.

Respōdeo dōm qꝫ vti dī multipliciter. Aliquādo .n. nominat quālibet operationem: ꝫ qꝫ dicimus vsum alicui⁹ rei esse bonū vel malum: ꝛ ꝑm ℬ videī diffiniri ab Augu. vti est assumere aliqd in facultatem vo⁹. i. (Ut opemur de eo q̄ vtimur ad nutū volūtatis) Aliqñ dic frequētiā opōnis ꝑm qꝫ usus est idē qō cō-

Universidad de Deusto
Biblioteca

suetudo:ꝛ sic diffinit Victorin⁹. Usus est actus frequenter de po⁹elicit⁹,vtroq; modo ꝛ ist⁹ ꝛ est actus cuiuslibz potētie. Dicit etiaz aliquādo vti eo ꝛ que ad finem ordinant aliquē:ꝛ sic vti sumit ħ q̄tū ad pmā diffōnē q̄ ponitur. Illō āt qō ē ad finē iducit ad finē suū trib⁹ opōnib⁹. ℂPrīa est opō rōnis pstituētis finē ꝛ ordinātis ꝛ dirigētis in ipz. Scōa ē opō volūtatis impantis. Tertia ē opō vtutis motiue exeq̄ntis: vti aūt noīat executōez ei⁹ qō ad finē ordinatū est: nō fm actū ꝓprīū alic⁹ motiuū ꝛ viriuz: sz cōiter pīsupposita ordinatōe in finē. vñ est act⁹ volūtatis q̄ est vl'is motoꝛ viriū fm ordinē ad rōnem.

Ad primuz g̃ dōm: q̄ vti pīsupponit ordinē: sz ei⁹ suba magis ē in executiōe volūtatis.

℣Ad 2m dōz: q̄ prudētia ē pfectio rōnis practice fm q̄ est recta. Rectitudo āt ei⁹: ꝛ vītas ē vt dr̄. 6. Ethi. fm cōueniētiā cū appetitu recto. vñ prudentia nō tm̄ pficit ad actū q̄ est ipsi⁹ rōnis: sz ēt ad actū volūtatis q̄ regulat⁹ ē rōne: sic eligere: ꝛ si sit act⁹ volūtatis vel liberi arbitrij ē (tm̄ prudētie.

℣Oō. II.

Circa obiecta dictoꝛ actuuz. p̄q̄rit̄ ō fruibilib⁹. 2ō vtibilib⁹. Quātū ad p̄m duo q̄rūt. p vtꝛ solo deo sit fruēdū. 2o vtꝛ vna tm̄ fruitiōe vl pluribus.

℣Utꝛ fruēdū sit solo deo. I.

A primuz sic p̄cedit: vr̄ q̄ non solo deo fruēdū sit. Dis. n. rebus fruēdū ē: vt dr̄ in lra: q̄ nos btōs faciūt. btitudo āt creata btōs nos fac. g̃ ea fruēduz est: nō g̃ tm̄ do. ℣P. vltim⁹ finis hoīs ē sua felicitas: felicitas āt ei⁹ ē pfectissima opatio: cū igit̄ vltio fine fruēdū sit: opōne pfectissima fruēdū est: qō ēt vr̄ per pbm in p̄ ethi. q̄ dicit q̄ felicitas nō q̄rit̄ pp aliqd aliud. ꝛ p Boetiū q̄ dic̄ q̄ btitudo ē stat⁹ oiuz bonoꝛ aggregatione pfect⁹. ℣P. Tulli⁹ dicit: honestū est q̄ sua vi nos trahit: ꝛ sua dignitate nos allicit: sz qō p se allicit pp se amatur. g̃ oī honesto fruēdū ē: ꝛ ita oīb⁹ vtutib⁹. g̃ nō tm̄ deo. ℣P. Aplūs ad Philemonē dicit. Itaq; fr̄ ego te fruar in dño. g̃ ēt hoīe iusto frui possum⁹: ꝛ p prīs quolibet hoīe q̄ est ad imaginē dei: ꝛ q̄libz creatura in q̄ ē vestigiū dei.

Contra rō dilectōis est bonitas: sed oīs bonitas refert ad bonitatē dei a q̄ fluit: ꝛ cui⁹ sīlitudinē gerit. g̃ nihil est diligēdū nisi in ordine ad deuz. g̃ solo deo fruēduz ē. ℣P. Prouer. 16. dr̄. Uniuersa pp semetipm opatus est deus. g̃ ipse est finis oīum: oīa g̃ pp ipsuz diligenda sunt. ꝛ sic idem qō ꝓius.

Respondeo dōz: q̄ frui aliquo dr̄ tripliciter. Aut sicut obiecto: ꝛ hoc mō solo deo fruēdū est: qz ad bonitatē ipsi⁹ dei ordinat̄ tota bonitas vniuersi: sicut bonū toti⁹ exercit⁹ ad bonum ducis: vt dr̄. xi. metaph̄. Alio mō sicut habitu eliciente actuz fruitiōis: ꝛ hoc mō beatitudine creata ꝛ charitate fruenduz est. tertio modo fruimur aliquo: sicut ilſrumēto fruitiōis: ꝛ hoc modo fruimur potētia: cui⁹ fruitio est actus.

Ad primum g̃ dōz: q̄ aliqd facit btuz dupl'r: vl effectiue: sic de⁹: ꝛ ħ solo fruēdū ē: vel vt obo: vl' formal'r: sicut albedo facit albū: ꝛ ħ fruendū est formal'r loquēdo: ꝛ sic btitudo beatū facit. ℣Ad 2m dōm: q̄ obm opatiōis terminat ꝛ pficit ipsam ꝛ est finis ei⁹. vñ impossibile est opationē bēre rōnez finis vltimi: sz qz obm nō cōsequit̄ nisi per opationē. ideo est idez appetit⁹ opatōis ꝛ obiecti. vñ si aliquo modo ipa fruitio ne fruimur ħ erit iquātū fruitio nos deo ꝓiungit: ꝛ eadē fruitiōe fruemur fine ꝛ opatiōe: cui⁹ obiectū est finis vltimus: sicut eadē opatōe intelligo ītelligibile: ꝛ intelligo me intelligere. ℣Ad 3m dicendum: q̄ ꝓpter se dr̄ dupl'r. vno mō ſz q̄ opponit̄ ad pp aliud: ꝛ ħ mō vtutes ꝛ bonestū nō pp se diligunt̄: cū ēt ad aliud referant̄. Alio⁹ dr̄ pp se ſz q̄ opponit̄ ad p accns: ꝛ sic dr̄ pp se diligi qō hz i nā sua aliqd mouēs ad diligēdū: ꝛ ħ mō vtutes pp se diliguntur: qz brīt in se aliqd vñ q̄rant̄: ēt si nihil aliud ab eis contingeret: nō tm̄ est incōueniēs vt aliqd pp se amet̄: ꝛ tm̄ ad altez ordinet̄: sicut dr̄ in. i. ethi. Est āt aliqd qō desiderat̄ nō pp aliqd qō in se hz: sz tm̄ ſz qō ordiat̄ ad altez vt effectiuū illius: sic potio amara amat̄ nō pp aliqd qō in ipa ē: sz qz sanitatē efficit: ꝛ hō nullo mō pp se diligunt̄: siue ꝓpter se dicat cām formalē: sicut vtus dr̄ pp se diligi siue finalē sicut deus. ℣Ad 4m dōm q̄ hoie iusto nō ē simpliciter fruēdū: sz in deo: ita q̄ obtuz fruitōis sit de⁹: ꝛ repñtās ipz gr̃e obtū p sīlitudinē: in q̄ ħabitat de⁹: sit bō scūs. nec tm̄ sequit̄ q̄ hoie pctōre sit fruēdū in deo: qz nō est in eo gr̃a q̄ facit deū inbitare: ꝛ q̄ est exēplar expssium illius sūme bonitatis q̄ fruendū est: ꝛ multo minus ħ sequit̄ ō creatura irrōnali: nō eniz sufficit ad hoc sīlitudo imaginis ꝛ vestigiū: sed sīlitudo gratie.

℣Utrum fruamur deo vna fruitione. II.

Circa secūduz sic ꝓcedit̄. vr̄ q̄ nō vna fruitōe deo fruamur. act⁹. n. distinguunt̄ sz obta: sz obta fruitōis sūt tres res distincte ꝓpertib⁹ psonalibus. s. pr̄ filī⁹ ꝛ spi. scūs. ergo fruitiōes sūt tres

℣P. opatio aīe sīlēs in cōi nō est pfcā: nisi ēt descendat ad ꝓpria: sicut cognitio gñis pficit̄ p cognitōez dr̄ic: ꝛ mlto pl⁹ desideriū ꝛ amo: pficit̄ in ꝑticulari: sz fruitio ē opatio pfcā: g̃ nō tm̄ fruemur eēntia cōi trib⁹ psonis: sz singul⁹ psonis: ꝛ ꝓpertib⁹ ipsaꝝ: ꝛ ita vr̄ q̄ nō sit vna tm̄ fruitio.

℣P. gcgd h̄ filī⁹ sol sz referre ad pr̄ez a quo hz: sicut Jo. 5. dr̄. Mea doctr̄ia nō ē mea 2c. Sz bonitatē accepit filī⁹ a pr̄e nascēdo: sic eēntiā. g̃ ꝛ fruitōez bonitatis filij debem⁹ referre in fruitōez pr̄is. g̃ nō est eq̄liter fruēdū trib⁹ psonis: multo min⁹ g̃ nec eadē fruitione.

Cōtra sicut de⁹ trinitas ē vnū p̄n̄m oīuz: ita ē vn⁹ finis oīuz: sz eadē opō cōis est toti⁹ trinitat̄ iquātū est vnū p̄n̄m. g̃ eadē ē fruitio triū inq̄tū ē vn⁹ finis. ℣P. opō felicitatis ē ad nobilissimū obz: vt dicit pbs. io. ethi. nobilissimū āt ē vnū tm̄: qz qō ꝓ supabūdātiā dr̄ vni sol⁹ ꝓuenit. g̃ cū fruitio sit opō vltie felicitatis referr̄ ad vnū tm̄ obiectū: ergo fruimur tribus psonis: inquātuz sunt vnum: ergo inquātum est vnum obiectum.

Respondeo dōm q̄ vna fruitione fruimur tribus psonis. ꝛ hoc⁹ ratio est duplex. Una ex pte eēntie. Obz. n. fruitiōis est sūma bonitas. vñ fruitio respicit vnāquāq; psonā iquātū ē sūmū bonū: vñ cū eadē numero sit bonitas triū: eadē erit ꝛ fruitio. Alia rō sumit̄ ex pte ꝓprietatū: sicut. n. dicit pbs q̄ nouit vnū relatiuoꝝ cognoscit ꝛ reliquū: ꝛ sic cum tota fruitio originet̄ ex visione: vt ꝓius dictū est: q̄ fruitur vno relatiuoꝝ inquātū hō fruit̄ ꝛ reliquo. psone aūt tres distiguunt̄ tm̄ fm relationes: ꝛ iō in fruitōe vni⁹ includit̄ fruitio alteri⁹: ꝛ ita ē fruitio eadē triū: sz ꝓma rō melioz est: que tangit rationē obiecti: a qua actus habet vnitatem.

Et per hoc pz solo ad p̄m qz tres psone non distinguunt̄ ſz id q̄ sūt obz fruitōis: imo vniunt̄ in eo. s. in sūma bonitate. ℣Ad secūduz dicendum q̄ ꝓprietate vniuscuiusq; psone fruimur vt paternitate: tamē pr̄nitas nō dicit rationē fruitiōis: vnde fruemur pr̄nitate inquātum paternitas est idē re qō sūma bonitas: differens tamē rōne. ℣Ad tertiū dōz q̄ illa reductio nō ponit gradū bonitatis in pr̄e ꝛ filio: sz tm̄ ordinē nāe: ꝛ iō nō tollit̄ eq̄litas ꝛ vnitas fruitionis.

℣Utꝛ ytēdū sit oīb⁹ alys a deo. Questio. III.

Deinde queritur de fruentibus et vtentib⁹. Et p̄ de fruētib⁹. 2o vtentib⁹.

Ad primū sic ꝓcedit̄: Fruitio dic̄ desideriuz getatū in finem: sed oīs creatura etiā insensibilis desiderat naturaliter suum finem: g̃ cum cōtingat ipsam conseq̄ suum finem ꝛ quiescere in eo: videt̄ q̄ fruitio sit creature insensibilis. ℣P. fruitio est ei⁹ qō per se querit̄ nō relatum ad alterū: sed bruta querūt aliqua in quib⁹ delectātur ꝛ nō referūt ad aliud: qz carent rōne ordināte. g̃ bruta ꝛ est fruitio. ℣P. nāli dilectiōe contingit aliqē diligere deū sup oīa: cuz nāliter cognoscatur eē summū bonū: ꝛ ita pp se amādū: sz fruimur eo qō pp se amam⁹. g̃ cōtingit hoiez exīstem in nālibus tm̄ frui deo. ℣P. cōtingit q̄ aligs exīs in pctō mortali alicuius sue actionis deū finem vltimū cōstituat non referens ad aliud: hoc aūt est frui. ergo pctōr ēt pōt frui deo.

Sed econtrario videtur q̄ nec etiā iust⁹ fruatur ī via: frui enim est quiescere volūtatē delectatā ī cognitis pp se: sz q̄diu aliquis est in via nō gescit. g̃ q̄diu est ī via aligs deo nō fruitur. ℣P. vr̄ q̄ nec ēt btī fruāt. sicut enī bī ī lra: oē qō fruit̄ aliq̄ eget illo: sz gcgd eget aliq̄ caret illo: cum igitur beati nō careāt deo: vr̄ q̄ nō fruātur illo. Ex quo ēt concluditur q̄ nec seipso deus fruatur cum non seipo indigeat

Respōdeo dōm q̄ sicut supra dctm̄ ē: fruitio pōit q̄dā delectatōem ī fine. delectatio āt nō pōt eē nisi ī cognoscēte pp qō plato dixit: q̄ delectatio ē gñatio sensibilis ī nāz. i. q̄ sentit̄ nāe cōueniēs: ꝛ iō cum creature īsensibiles nō cognoscāt: nō delectātur nec fruuntur. ℣Item fruitio ꝓprie loquēdo est tm̄ vltimi finis bruta āt vltimū finez nō apprehendūt: nec finez ꝓprīū pōt ordinare ad finē vltimū: cū careāt rōne: cui⁹ est ordinare: vñ non ꝑpe fruunt̄. ℣Sil'r peccator ponit finem vltimū ī q̄ nō ē. vñ cū vez finē nō habeat nō ve fruitur. ℣Ulteri⁹ āt fruitio dicit delectatiōem ī fine. vñ perfcā fruitio non est nisi sit pfcā delectatio: q̄ esse non pōt ante cōsecutiōem finis: ꝛ iō iust⁹ homo nō pfecte fruit̄: sz btī g cōsecuti sūt finem vere ꝛ pfecte ꝛ ꝓprie fruuntur.

℣Ad p̄m g̃ dōm q̄ q̄uis oē desideriū conseq̄t̄ cognitiōez desideriū tm̄ creature insensibilis non seq̄t̄ cognitionem ipsa exīt̄: sz cognitiōem motoꝛis ꝑmi (q̄cunq; sit ille) ordinātis vnūquodq; ī suū finez: ꝛ iō sine cognitiōe nec delectationem nec fruitionē bīt̄. ℣Ad 2m dōz: q̄ pecora q̄uis delectent̄ in fine: ille tm̄ finis non est vltim⁹: imo ē relat⁹ ad aliud: nō ab ipsis: sed a ꝓio ordināte oīa in se ipm: ꝛ iō cū nō delectent̄ ī vltimo fine simplr. sed ī vltio apphenso ab eis aliquo mō dicunt̄ frui: sz ipropḛ. ℣Ad tertiū dōm: q̄ delectatio seq̄t̄ opationem pfectā. pfecta āt ē opatio q̄ ꝓcedit ab habitu. habitus āt acq̄siti vl' nāles nō pficiunt ad vltimā btitudinem pr̄ie: vt supra habituz ē sufficiēter ꝓxime: qz vt dicit Aug. in libro de pnīa: quodā familiari contactu ad experiēdaz eius suauitatem adiacet amāti amata creatura: sz voluptas creatoris lōge alterius gñis est. ꝛ iō sine habitu gratuito nō ē delectatio talis q̄ ad fruitiōem sufficiat. Uel dōm q̄ delectatio nālis non ponit aliq̄ opatiōem in actu: sz tm̄ q̄dā nālem inclinationem q̄ in actū redncit̄ p habitū charitatis. ℣Ad 4m dōm q̄ exīs in mortali peccato diligit aliqd habitualiter supra deū: ꝛ si nō in actu semp. ꝛ iō non fruit̄ ipso. sed illo ad qō oīa ordinat. ℣Ad qntū dōm: q̄ ē duplex ges. s. q̄ es desidery: ꝛ ges motꝰ. ges desidery ē qñ desideriuz sīstit in aliq̄: pp qō oīa fac̄ ꝛ q̄rit̄: ꝛ nō desiderat aliqd vlterius: ꝛ ħ mō volūtas iusti gescit in via in deo: ges āt motus ē qñ ꝓuenit̄ ad terminū q̄sītū. ꝛ ist⁹ ges volūtat̄ erit in ꝓria: ħ āt ges facit pfectā fruitiōem: sz ꝓria impfectaz

℣Ad 6m dōm: q̄ aligd eget altero dupl'r. aut sicut eo a q̄ dependet scōm eē: ꝛ ħ mō oīa egēt deo: qz fm Greg. oīa ī nihilum tenderēt nisi ea man⁹ cōditoris teneret: non. n. ē tm̄ cā fiendi. sed eē rez. ꝛ ħ mō btī egēt deo. Alio modo dr̄ gs egere illo qō nōduz hz: ꝛ sic nō egēt.

℣Ad vltimū dōm: q̄ ħ itelligēdū ē q̄ fruēs ꝛ id quo fruit̄ sūt diuersa

in ēntia:qđ nō ē in dīna fruitiōe.7 ideo pfecte ipe fruit seipo. vñ Bre.sup Job.40.Esto gliosus 7c. dic. Ipe glio sus ē q dū seipso fruit accedentis laudis indiges nō ē.

¶ Utr vsus conueniat existentibus in patria. II.

Ad secūdum sic pcedit:vr q in pria nullus erit ytes.Uia.n.non ē necia bito fine. vñ Ber.Quid neće est scala tenēti iā soliū:sz vsus ē eoꝝ q sūt ad finez q se hūt p modū vie.igit in btis consecut finē non erit vsus. ¶ P.vti ē referre aliqd in altez :sed B nō pt fieri nisi vnū cogitet p aliud:qđ non vr eē i pria fm Augu.Oz non sūt ibi cogitationes volubiles.ḡ vr q

Contra (non sit ibi vsus.

ostat q i pria manet dilectio dei 7 ꝓximi. qz charitas nūq excidit.p. Lor.13.Sz ꝓxim nūq diliget pp se:sz pp deū.sp ergo erit ibi dilectio vsus.

Respondeo dom:q vsus est eoꝝ q sūt ad finem: sz eoꝝ q sūt ad finē:qđā sunt icludēntia finez 7 contigentia ipm:7 B sūt q non repugnāt pfecti oni finis:sić dispones mäe manēt cū forma subali.7 taliū erit vsus in pria:sicut pfectiones näles: 7 7cm dona sps sci: 7 alia q ex sua rone impfectionē non dicūt.Quedā autez sūt ad finez sić distātia a fine: vt mot 7 bō.7 ista pp suaz impfectionē non ꝓpatiť finis.vñ taliū non erit vsus i patria:sicut pene 7 act fidei 7 spei 7 cibi 7 bō.

¶ Ad p dom:q sicut uenim i pcessu cognitiōis q i cognitionē ꝓncipioꝝ venit qs per ꝓncipiata: qb tñ habit magis ipa cognoscit q ꝓncipiata: nec idiget principiatis ad cognitionē ꝓncipioꝝ: q ia p se cognoscit: nećio tamen ꝓncipiatoꝝ cognitionē amittit: imo illa cognitio p ꝓncipia pficit.ita ē in pcessu bois i deū:qui p creaturas i deum venit:quo bito creaturis nō eget ad ipm hūdū.sed p ipm venit i pfcm vsū oium alioꝝ:sic ēt ē i pcessu nature qđ p dispones acgrit forma q̄ bita ē pn oium accītiuz: 7 ita ē in oib alys inuenire. ¶ Ad 2m dom: q cogitatio volubilis ꝓpe dr q ē p discursum rōnis cui nō offert statim qđ q̄rit. vñ oz q inuēiat ꝓcedēdo ab vno i aliud. ibi āt statiz sine difficultate occurret i illo dīno lumie gcgd q̄retur:vñ ēt boies itelligūt itellcū deiformi sicut 7 angeli:nō āt excludit successio cogitationū i pria:7 multo minus ordo vnius ad altez:q ēt sine successione esse potest.

¶ Aliud ꝓcedimus. ¶ Expositio textꝰ ꝓie distictōis.

Circa litterā q̄ritur ō hoc qđ dr (Sacre pagine tractatores circa res vel signa) vr eni diuisio eē incōpetēs: eo q ꝓtingit idē signum eē 7 rē: sić corꝰ xpi vez 7 character in baptismo. ¶ P. ipsemet dic q oē signū res ē:7 ita vr q diuisio nō sit p opposita.

¶ Itē creature oēs sūt signū dīne bonitatis:7 ita videť q fere oīa q in hac doctria tradunť sūt signa. ¶ Ad qđ dom q ista diuisio nō ē data p oppositas res:sz p oppositas rones sz absolutū 7 relatū. signū.n.ē qđ ē istitutū ad aliqd signandū:res āt ē que hz absolutā significatōez nō ad aliud relatā.vñ nō ē incōueniēs q idē sit signuz 7 res respcū diuersoꝝ:sicut ēt idē hō ē pr 7 fili. vñ ps solo ad pm. ¶ Ad 2m dom:q res dupl sumit i pcessu hꝰ locutionis:sumit.n.cōiter p oi ente:7 sic oē signū ē res: sumitur ēt magis stricte p eo qđ ē res tñ 7 nō signū:7 sic ꝺ signuz diuidit. ¶ Ad 3m dom:q q̄uis creature sint signū alicꝰ: nihilominꝰ tñ ad B ꝓncipalr nō sūt istitute.7 iō nō ꝓtinētur sub signis nisi fm qd.

Deinde q̄rit de B q dr (Et ꝑmo de rebꝰ 7 post de signis 7c) ¶ Ur.n.q pri agendū est de signis.res.n.p signa discūt:vt in lra dr.ḡ p cognitionem signoꝝ deuenim i cognitiōem rez. ¶ Ad qđ dom:q hoc segt qñ signa 7 res sūt eiusdē ordinis. s. q pri determinādū ē ō signis q̄ de rebꝰ:q̄ p illa signa signāť:sic āt nō se hūt signa sacralia ad ea de qbꝰ i ꝑmis tribꝰ libris agit. Uel dōz q alius ē ordo fuādus i accipiēdo cognitōez et tradēdo:accipiēs.n.cognitōez ꝓcedit de signis ad signata quasi mō resolutorio:qz signa magis sūt nota q̄ ad ipz sz tradēs cognitōez signoꝝ oz q res añ signa mäifestet: eo q signa sumūť p similitudiné ad res.vñ oz ꝓcōgscer res ad cognitiōem signoꝝ:ad q̄ꝝ similitudinem sumunť.

Deinde queritur de B qđ dicit quasi inter ytraſq constituit. Uidetur enim ex B q bō sit mediū iter ytibilia 7 fruibilia.cꝰ Iriū vr ex B q ytus ꝓtineť iter ytibilia.virť āt ē de mäxime bonis fm Aug.quibꝰ nullꝰ male vtiť.näles āt pōe sūt media bona qbꝰ aliqs male pōt vti 7 bene.7 ita vr q ytutes sūt supra boiez. ¶ Ad qđ dom:q ordo bonoꝝ duplr pōt ꝓsiderari:aut p ꝓpatiōem ad rectitudinē vite: 7 B mō ytus q̄ ē sić cā p se talis rectitudinis ē maximuz bonū.pō āt nälis q̄ ē sicut mäle ad talē rectitudinē: ē me diū:7 res alie que sūt exteri āminiculātes sūt mīma bona.pōt ēt ꝓsiderari ordo bonoꝝ fm ꝓgressum i btitudinē:7 B mō ipm btificās erit maximū bonū:7 participās btitudinē erit mediū:7 dispones ad ipam erit mīmuz.

Itē q̄ritur de B (Res alie sūt qbꝰ frui 7c.) Oēs eni qđ ē vel ē finis vl ē ad finē:sz fruibile hz rōez finis:ytibile āt rōem eoꝝ q̄ sūt ad finē. ergo ytibile 7 fruibile sufficiēter diuidit res:7 ita tertiū mens bruz supfluit:ꝑcipue cū ipe pdicat:q hoibus q ytētes 7 fruētes sūt ytēdū ē. ¶ Ad qđ dom:q aliqd ē ad finē ordinatū duplr.vl sic ꝓgrediēs in finē.7 B mō fruēs 7 ytēs ē ad finē:vel sicut via i finē:7 B mō ytibile ē ad finez. vñ ytibile nō ꝓhebēdit oīa q̄ sūt ad finē nisi valde large acceptū:nec e icōueniēs si idē ꝓtineat sub duobꝰ membris: cū diuisio sit data p oppositas rōes:7 nō p oppositas res

Item queritur ō B (Utibile ē id qđ in vsuz) Ur q male notificet:qz vsum nō ē magis notū q̄ yti:7 ita vr q diffō nō sit p magis nō. ¶ Ad qđ dom:q totū B q dr. Jd qđ in vsū venit:ponit loco vniꝰ dictionis 7 circūlocutio hꝰ q dico ytibile:qđ ē obm hꝰ actꝰ yti.actꝰ āt ꝓuenīet p suū obm diffinitur.

Item queritur de B (Nō.n.facile 7c.) q̄ sit cā hꝰ dicti. ¶ Ad qđ dōz:q nos ponim noīa rebꝰ fm q veniūt i cognitiōem nr̄am:7 qz nos cognitiōem accipim a rebꝰ creatis ponim noīa fm modū rez creataꝝ:ea aūt q sūt i creaturis nō sūt p eūdē modū in deo:sz excellētiori mō:iō noīa q̄ nos ponim nō sūt sufficiētia ad significādū deū:sicut pz.q noīa significātia in abstracto significāt qd impfeim nō p se subsistēs vt humanitas vl albedo:ꝯcreta āt significāt qd ꝓpositū: quoꝝ neutrum dīne ꝓuenit nobilitati.

Item queritur ō B (Tāto nr̄ āt 7 p.7 cole.7c) Ur eni ꝟriū per id qđ dr ꝓuer.13.Spes q̄ differt affligit aiaz. Et ita p B qđ i speculo cognoscim et pñtia desideram itolerabili abnūtiam sustinem. ¶ Ad qđ dom:q inquātū spes ē desiderati absentis sic ē cā afflictiōis:inq̄tū āt res desiderata p spez 7 impfectā cognitiōem aliq̄ mō efficiť pñs: sic affert q̄dā

Deinde queriť de B q dicit (No (delectatōem. tādū q idē 7c.) Uni enim vnica ē diffō:sicut 7 eē.ḡ de yti 7 frui non debēt dari multe diffones.

¶ Ad qđ dōz:q si inueniret aliqua diffō que diceret eē rei fm compatiōem ad oēs cās ipsius ꝑprias ēt perfectissima:7 vna tñ:sed iueniūtur diffones notificātes eē rei ples sz diuersas cās: vnde aliqua datur p cās finales quedā per formalem:7 sic de alys:iuueniūtur ēt alie notificationes sumpte ex ꝑprietatibus ꝓtib esse rei:7 tales ēt pōt esse plures. ¶ Dicendū ergo q̄tum ad pdictum

ptinet q pria diffō ō frui.s.Frui ē amoze iherere 7c.dať p ꝓpatiōem ad obm 7 bitū elicitē actū.Scda āt.s.fruimur cognit 7c.dať p ꝓpatiōem ad pōm cꝰ ē actꝰ fm ordinē ad pōm pcedēte.s.cognitiuā.3a.s.frui ē yti cum gaudio 7c.dať p ꝓpetatē ꝓtē actū inq̄tū pfcūs ē.s. gaudiū de re bita.Silr dōm q pa diffō de yti.s.Uti ē referre 7c. dať p ꝓpationem ad obm 7 ad finē de yti ꝑpe dcō.Alia āt.s.Uti ē assumere 7c.dať de yti cōiter sūpto p ꝓpatione.

Deinde circa (nē ad pōz opantē 7 vlr mouētē. B q dic. Neq tñ sic ytiť 7c. Notādū q ondit dr̄iaz vsus nr̄i ad vsū dīnū i duob.s. i B q nos referim vsū nr̄z q̄ opamur circa res ad ytilitatē nostrā:ille vo nō ad ytilitatē suā sz nr̄az. ¶ Item ipe refert vsū suū q̄ rebꝰ ytiť ad bonitatē suā:nos vo nō ad bonitatē nr̄az sz ipsi. ¶ Et B ondit i opibꝰ mie.p 7 planū ē. Et 2o in opibꝰ creationis:ipe.n.pp bonitatē suā fecꝰ nos:7 iō dic. Oz bonꝰ est sumꝰ :7 ex eo q sumꝰ bēmꝰ bonitatem: 7 B pdest nobis:7 sic ps q B opꝰ est ad nr̄am ytilitatem. 3o ondit i ope iusticie:ipse.n.punit nos pp bonitatē suaz: 7 iō dic (Oz iustꝰ ē nō ipune mali sumꝰ) Oz iusticia eius bōitas eiꝰ ē:B ēt ad ytilitatē nr̄az cedit:qz ad B pūimur p malo.vt a malo r̄cedam:7 ita a nō eē pp qđ dic (Inq̄tū mali sumꝰ) Minꝰ sumꝰ:qz q̄to magꝰ mali sumꝰ minꝰ sumꝰ:malū.n.ē ꝑuatio.vñ q̄to multiplicať in nobis tanto

Deinde q̄rit (elōgat nos ab eē pfecto. de B q dic (Jtē qz bonꝰ 7c.) Ur .n.eē flin:sić.n.dic Boeti li.de hebdōadibꝰ si remoueať p itellcm bōitas a deo adhuc remäebūt alia ētia:7 alia: sz nō bona:ḡ nō qz bonꝰ ē sumꝰ.

¶ Respondeo dicēdū:q opa dīna pñt opari ad dīna attributa:sić ad cāz efficiēte exēplarē:7 B mō .apia creatura ē a sapia dei:7 eē creature ab eē dīno:7 bōitas a bonitate:7 sic logť Boe. Sz tñ qz bonitas hz rōez finis:7 finis ē cā oīuz cāz.iō oēs iste ꝓcessiones ꝓfectionuz i creaturas attribuūť bōitati dīne ēt a dionysio q̄uis a diuer

Itē queritur (sis attributis exemplentur. de B q dic (Inq̄tū sumꝰ bonꝰ 7c) Alia.n.rō bōi 7 ētis:7 ita vr falsum dicere.

¶ Respondeo dicēdum.q q̄uis bonum 7 ens dr̄ant fm itētiones:qz alia ē rō boni 7 entis tñ ꝓuertūť fm suppositā eo q oē eē ē a bono 7 ad bonū.vñ inq̄tū nō dic idē titatē itentiōis:sz eq̄litatē suppositoꝝ boni 7 entis.

¶ De mysterio trinitatis 7 vnitatis. Bi. II.

Hoc itaq vera ac pia fide tenēduz est q trinitas sit vnus solus 7 verus deꝰ:vt ait Aug.in libro primo de trinitate.s. pater 7 filiꝰ 7 spūs scūs: 7 ꝰ trinitas vniꝰ eiusdēq substantie vel essentie dicitur creditur 7 intelligitur:que est summum bonū:qđ purgatissimis mentibus cernitur. Adentis eni humāe acies inalida i tā excellēti luce nō figit nisi p iusticiaz fidei emūdet. Jdē in eodē. Nō approbo qđ i excludit falsum quod dicit Ur ex dictis posset hēri. ore one dixi:deus qui non nisi mundos vez scire voluisti.rnideri.n.pōt multos non ēt mundos multa scire vera. De hac ergo re summa 7 excellentissima cū modestia 7 timore agendū est:7 attētissimis auribus atq devotis audiēdum:vbi queritur vnitas trinitatis pñs.s. 7 filꝫ 7 spūs sci:qz neq periculosius alicubi erratur:neq laboriosius aliqd q̄ritur:neq fructuosius aliqd inuenitur. Proinde ois q audit 7 legit ea que de ieffabili 7 iaccessibili deitatis luce dicuntur studeat imitari atq seruare qđ venerabilis doctor Aug.in.i.li. de trini. de seipso ait. Non pigebit me inquit sicubi bene sitro querere:nec pudebit sicubi erro discere: Quisquis ergo hoc audit vel legit vbi pariter certus ē mecū pgat:vbi pariter hesitat querat mecū:vbi errorē suuz cognoscit redeat ad me vbi meum reuocet me. Jtaq ingrediamur simul charitatis viam tēdentes ad eum de quo dictum est:querite faciem eius semper.

¶ Que fuerit intentio scribētium de trinitate.

Omnes autem catholici tractatores: vt i eodē libro Aug.ait.q ō trinitate q̄ deꝰ ē scripserūt:hoc intēderūt fm scripturas docere:q pr 7 filiꝰ 7 spiritꝰ scūs vniꝰ sint sube: 7 iseparibili eq̄litate vnꝰ sint deꝰ. Aug.i li.retractationū. vbi dixi ō patre 7 filio q gignit 7 quē gignit vnū ē:dom fuit vnū sunt:sicut ipa Ritas apte loqtur dicens: ego 7 pr vnū sumꝰ:vt sit vnitas i ēntia 7 i psonis plalitas:iōq nō sunt tres dij:sed vnꝰ deꝰ sz pr genuerit filiū:7 iō filiꝰ nō sit q pr ē:filiusq a pre sit genitꝰ:7 iō pr non sit q filiꝰ ē 7 spūs scūs:nec pr sit nec filiꝰ:sed tñ pris 7 filij spūs vtriq coeq̄lis:7 ad trinitatis vnitatē ptinens. Teneamꝰ ḡ prem 7 filiū 7 spūm scm vnū esse nāliter deū vt ait Aug.i lib.ō fide ad Petrū. Neq tñ ipm prem eē q filiꝰ:nec filiū ipm eē q pr ē:nec spūm scm ipm eē q pr ē aut filiꝰ. Una ē.n.pris 7 filij 7 spūs sci eēntia:quā greci homousion vocāt:i q̄ nō ē aliud pr aliud filiꝰ aliꝰ spūs scūs:q̄uis sit personalr alius pater alius filius alius spūs sanctus.

¶ Quis ordo seruādus sit cū de trinitate agit.

Etez vt in libro prio de trinitate docet Aug.primū fm auctes scaz scripturaz:vtz ita fides se hēat demonstrādum ē. Deinde aduersus garrulos rōcinatores clatiores q̄ capaciores: rōniꝰ catholicis 7 similitudinibꝰ gruis ad defēsionē 7 assertiōem fidei vtēdū ē:vt coz inquisitioni bꝰ satisfaciētes mālsuetos pleniꝰ istruamus:7 illi si nequerint:inuenire qđ q̄rūt de suis mētibꝰ potiꝰ q̄z ō ipa Ritate:vel ō nra assertiōe ꝓq̄rāt.

¶ Testimonia sanctoꝝ de trinitate.

Proponam ḡ i mediū veteris ac noui testamenti auctes qbꝰ dīne vnitatis atq trinitatis Ritas ōmr̄etur: ac primū ipa legis exordia occurrant:

·s. exod. 20. et de vbo nomij. 6°. vbi inspicias ꝑ lect ꝑcipta ꝑti

Universidad de Deusto
Biblioteca

vbi Moyses ait. Audi israel dñs de⁹ tu⁹ deus vn⁹ ē. Itē ego sū dñs de⁹ tu⁹ q eduxi te de terra egypti. Non erūt tibi dij alij p̄ter me. Ecce ꝟ significauit vnitatē dine nāe. Be⁹.n. t dñs vt ait Amb.in li.de trinitate.nomē ē nāe: nomē ē p̄tis. Itē alibi loquēs de⁹ ad moysē ait. Ego sū q sū: t si q̄sierit nomē meū: vade t dic eis.q ē misit me ad vos. Dicēs.n.ego sū: non nos sum⁹: t q ē nō q sum⁹: aptissime declarauit vnū deū soluz ee. In cātico ēt Exodi legit. Dñs oipotēs nomē ei⁹: nō ait dñi vnitatē volēs significare. Personaꝝ quoq; p̄latitatez: t nāe vnitatē sil̄ oñdit dñs i Geneſi dicēs. Faciam⁹ hoiem ad imaginē t sil̄itudinē nostrā. Dicēs.n. faciam⁹ t nr̄az p̄latitatē oñdit plona rū. dicēs ꝟo imaginē vnitatē eēntie. Ut.n. dicit Aug.in li.de fide ad petrū. Si i illa nā patris t filij t spūs sci: vna eēt tm̄ plona: nō dicer̄ faciam⁹ hoiez ad imaginē t sil̄itudinē nostrā. Cū.n. dicit ad imaginē oñdit vnā nām eē ad c⁹ imaginē hō fieret: cū ꝟo dicit nostrā ostēdit cūdē deum nō vnā ꝫ plēs esse personas.

¶ Aperte oñdit q nec solitudo nec diuersitas nec singl'aritas ibi ē: sed sil̄itudo.

Hilari⁹ quoq; i li. tertio ō tri. dic̄ his ꝟbis signāri q i trinitate nec diuersitas ē: nec singl'aritas vl̄ solitudo: sed sil̄itudo t p̄latitas sine distictō. Ait.n.sic. Qui dixit faciam⁹ hoiez ad imaginē t sil̄itudinē nostrā inuicē plēs eē sui sil̄es. i eo q dicit imaginē t sil̄itudinē nr̄az oñdit. Imago.n. sola ñ ē: t sil̄itudo nō sibi ē: neq; diuersitatē duob⁹ admiscer̄ alteri⁹ ad alteꝝ sil̄itudo pmittit. Item idē i li. iij. absoluti⁹ voluit itelligi significationē hāc nō ad se tm̄ eē referēdā dicēdo faciam⁹ ho. ad ima. t simi. no. Professio.n. ꝫsortij sustulit itelligētiā singularis: q: ꝫsortiū aliq̄ nō pōt eē sibi ipi solitario. Neq; rursū solitudo solitarij recipit faciam⁹. neq; q sq̄ alieno a se loq̄tur nr̄am. Uterq;.n. sermo. s. faciam⁹ t nr̄az. vt solitariū cūdēq; nō patiꝫ. ita neq; diuersum a se alienūq; significat. Solitario ꝫuenit faciā t meā. Nō solitario ꝟo ꝫuēit dicere faciam⁹ t nr̄am. vterq; sermo vt non solitariū tm̄: ita neq; differētē neq; diuersū eē significat: nobis quoq; nec solitari⁹ neq; diuersus ē ꝫfitēdus. Itaq; g̃ de⁹ ad cōem sibi cū deo imaginē eandēq; sil̄itudinē hoiez repiꝫ opari: vt nec significatio efficiētis admittat itelligētiā solitudis nec opatio ꝫstitura ad eandē imaginē vel sil̄itudinē patiaꝫ diuersitatē diuinitatis.

¶ Quid ex verbis illis itelligi debeat.

In his verbis' Hilari⁹ p'latitatē plonarū voluit itelligi noie ꝫsortij: atq; significauit noie ꝫsortij vl̄ p'latitatis nō poni aliqd ꝫ remoueri. Plurales tas.n. vel ꝫsortiū plonaꝝ cū dr̄ solitudo t singularitas negaꝫ cū dicim⁹ plēs eē plonas significam⁹ q nō ē vna sola. Jō Hilari⁹ volens ista subtilr̄ t sane itelligi ait. pfessio ꝫsortij sustulit itelligētiā singularitatis nō dicit posuit aliqd. Ita ēt cū dicim⁹ tres plonas singularitatē t solitudinē tollim⁹: t q p̄ nō ē solus nec filius ē solus: nec spūs scūs ē solus significam⁹: t q nec p̄ tm̄ ē t filius: nec p̄ tm̄ t spūs. s. nec filius tm̄ t spūs. s. Be Bāt pleni⁹ i seq̄nti ageꝫ: vbi ēt ꝫ q sil̄es dicāt tres plōe: t vnꝫ aliquo modo sit ibi diuersitas vel dria ostenderur.

¶ Ad id quod ceperat redit: vt alias. s. auctoritates supponat.

Nunc ꝟo ad ꝓpositū redeam⁹: t ad oñdēdā plonaꝝ p'latitatē atq; eēntie dine vnitatē alias scōꝝ auctoritates iducam⁹. Moyses dicit. In principio creauit de⁹ celū t terrā: p deū significans p̄rem: p p̄cipiū filiū. Et q̄ apud nos dr̄ de⁹ hebraica ꝟitas bz heloi: q̄ ē p'late h⁹ singularis q̄ ē hel. Ō g̃ ñ ē dictū hel q̄ ē de⁹: ꝫ heloim q̄ pōt ītērptari dij sine iudices ad pluralitatē plonaꝝ referēt: ad quā ēt illud attinere vr̄ q̄ diabolus p ꝓphētē dixit. Eritis sicut dij. p quo hr̄ in hebreo heloim: ac si diceret eritis sicut dine plone. Ille ēt maxim⁹ ꝓphaꝝ t regū Dauid: q suā p̄cedētib⁹ ceteris p̄fert itelligētiā dicens. Sup senes itellexi: vnitatē dine nāe oñdens. ait dñs nomen ē illi. nō dicit dñi. Alibi ēt eiusdē vnitatē t eternitatē sil̄ oñdens ait ex plona dei. Israel si me audieris non erit in te de. re. ne. ado. de. alie. Aliud hoꝝ vt dicit Ambro. i p̄io li. de tri. significat eternitatem: aliud vnitatē subē idr̄itis: vt neq; posterioꝛē p̄re neq; alteri⁹ dinitatis filiū vl̄ spm̄ scm̄ esse credam⁹. Nā si p̄re posterioꝛ ē fili⁹ vl̄ spūs sāctus recēs ē: t si vni⁹ nō ē dinitatis alien⁹ ē: sed nec posterioꝛ ē: q; recēs nō ē: nec alienus: q; ex p̄re nat⁹ ē fili⁹. Ex p̄re ꝓcessit spūs scūs. Alibi quoq; distinctiōem plonaꝝ isinuās ait. Verbo dñi celi firmati sūt t spi. o. c. o. v. eoꝝ. Alibi ēt ait. Bñdicat nos de⁹ de⁹ nr̄. bñ. nos ō. t me. eū oēs fines terre. Trina ꝫfessio dei trinitatē exp̄imit plonaꝝ: vnitatē ꝟo eēntie aperit cū singl'ariter subiūgit eī. Isaias quoq; dic̄ se audisse Seraphin clamātia. Scūs scūs scūs dñs de⁹. Per hoc q dicit ter scūs trinitatem

figniat: p Bō q subdit dñs vnitatē essentie. Bauid quoq; eterna filij gnatiōez apte insinuat ex plona filij ita dicēs. Dñs dixit ad me fili⁹ me⁹ es tu ego hodie genui te. Be hac ineffabili generatōe Isaias. ait. Gnationē ei⁹ qs enarrabit In libro quoq; sapie eternitas filij cū p̄re mostrat̄ vbi sapia ira logt̄. Dñs possedit me i initio viaꝝ suaꝝ anteq̄ gcq̄ faceret a principio ab eterno ordinata sū añq̄ terra fieret: necdum erāt abyssi: t ego iā ꝓcepta erā: necdū fontes necdū mōtes aut colles t ego parturiebar: ad huc terrā nō fecerat t cardines orbis terre: qñ p̄parabat celos aderā: qñ appr̄hēdebat fūdamēta terre cū eo erā cūcta ꝓponens t delectabar p singulos dies ludēs coram eo. Ecce aptū de eterna gēitura testimoniū quo ipa sapia perhibet se añ mūdū ꝓceptā eē t parturiri. i. gēitā t apud p̄rem eternal'r existere. Ipa ēt alibi ait. Ego ex ore altissimi pdij p̄iogenita añ oēz creaturā. Michęas quoq; ꝓpha eternaz ꝟbi gnatiōez t tpalē ex Maria sil̄ insinuauit dicēs Et tu bethleem effrata puulus es i milib⁹ iuda ex te egredieꝫ q sit dñator in israel: t egressus eius ab initio a diebus eternitatis.

¶ Spālia testimonia de spū sancto.

De spū scō ēt exp̄ssa documēta in veteri testō bēnus. In Geneſi. n. legit Spūs dñi ferebaꝫ sup aq̄s. Et Bauid dic̄. Quo ibo a spū tuo. Et in li. sapie dr̄. Spūs scūs disciplie effugiet fictum benignus est. n. spūs sapie. Isaias quoq; dicit Spūs domini super me tc̄.

¶ De testimoniis noui testamenti.

Nunc p⁹ testimonia veteris testi de fide scē trinitatis t vnitatis ad noui testi auctes accedam⁹: vt in medio duū aialiū testamētoꝝ cognoscatur ꝟitas: t forcipe de altari sumaꝫ calculus quo tāganꝫ ora fideliū. Bñs itaq; x̄ps vnitatē dine eēntie ac plonaꝝ trinitatez apte insinuat ap'lis dicēs. Ite baptizate oēs gentes in no ie p̄ris t filij t spūs. s. amē. In nomie vtiq; ait vt ait Amb. in li. p̄io de trinitate: nō in noib⁹ vt vnitas eēntie oñdaꝫ. p noia tria q̄ supposuit tres eē plonas ꝺclaranit. Ipe ēt ait. Ego t p̄r vnū sum⁹: vnū dixit vt ait Amb. i eo. li. ne fiat discretio p̄tātis t nāe: t addidit sum⁹: vt p̄ez filiūq; cognoscas. s. vt p̄fect⁹ p̄r filiuz p̄fectū genuisse credaꝫ: t q p̄r t fili⁹ vnū sint nō ꝫfusione ꝫ vnitate nāe. Joānes quoq; in ep'la canonica ait. Tres sūt q testimoniū dāt in celo: p̄r ꝟbū t spūs scūs: t bi tres vnū sūt. Ipe etiā in initio euāgelij sui ait. In principio erat x̄bū: t ver. er. a. d. t. d. e. x̄. Ubi apte oñdit filiū sp t eternal'r fuisse apud p̄rem vt aliū apud alium. Apls quoq; apte trinitatē distinguit dicens. Misit de⁹ spm̄ filij sui in corda nr̄a. Et alibi. Si spūs ei⁹ q suscitauit Jesuz hitat i nob tc̄. Itē alibi trinitatē atq; vnitatē euidētissime cō mēdat dicēs. Qm̄ ex ipo t p ipm̄ t in ipo sunt oia ipsi gl'ia. Ex ipo ait vt Aug. in li. de trinitate dicit pp p̄rem: p ipz pp filiū: in ipso pp spm̄ scm̄. Per Bō ꝟo q nō ait ex ipsis p ipos t in ipis nec ait ipsis gl'ia ꝫ ipsi: insinuauit hāc trinitatē vnū dñz deū eē. Sz qz pene singule sillabe noui testi hanc ineffabilis trinitatis atq; vnitatis veritatē ꝓcorditer insinuāt inductiōi testimoniorū sup hac re supsedeamus: t rōnib⁹ ꝫgruisq; sil̄itudinibus ita eē ꝓut infirmitas nostra valz ostendamus.

¶ Divisio textus.

Postq̄ inquisiuit ea de quibus agendum ē in hoc ope: hic p̄sequitur suā intentionem: t diuiditur in duas ptes. ¶ Cum enim vt supra dcm̄ ē sacre doctrie intētio sit circa diuīa. diuinū aūt sumitur fm relationē ad deum vel vt p̄ncipiū vel vt finē: ꝫ q apocalipſ p̄ dr̄. Ego sum alpha t o. consideratio h⁹ doctrine erit de rebus fm q exeunt a p̄mo: t fm q referuntur in ipsum vt in finem. ¶ Uñ in p̄ma parte determinat de rebus diuinis fm exitum a principio. In scōa scōm reditum in finē: t Bō in principio tertij. ¶ Aliter pōt diuidi fm intentionem magistri: q in p̄ia determinat de rebus. in scōa de signis. t Bō i q̄rto. ¶ Itē p̄ima in tres. in p̄ima de fruibilibus: in scōa de vtibilibus in scōo libro. in tertio de his q̄ ordinant vtibilia ad fruibilia: que etiā partim sūt vtibilia partim fruibilia: t hoc in tertio libro. Scōm p̄imā diuisionē diuiditur p̄ima pars in duas. In p̄ima determinat de diuinis scōm exitū a principio in vnitate eēntie. In scōa de diuinis ꝫ exitū in diuersitate eēntie: t Bō in scōo li. ¶ P̄im⁹ aūt liber diuiditur in duas ptes: exitus enim personarum in vnitate eēntie est causa exitus creaturaꝝ in essentie diuersitate. Unde in p̄ima parte determinat trinitas personarum in vnitate essentie: que distinguitur fm exituz vnius persone ab alia. In scōa determinantur attributa quedam: ex quorum rōnibus cōpletur cālitas in diuinis personis respectu productionis creaturarum. s. de scientia potentia voluntate ifra. 35. distinctio. (Cumq; supra diſſeruimus) P̄ima diuiditur in duas partes. P̄imo enim inquirit trinitatem personaruz in vnitate essentie de qua intendit. In scōa p̄sequitur determinatiōez vnitatis t trinitatis inuente infra. 8. distinctione (Sicut de veritate tc̄) P̄ima in duas. In p̄ima manifestat vitatem. In scōa excludit dubitatiōem. 4. distinctione. (Dic oritur q̄ō tc̄.) Itē p̄ima i duas. In p̄ima inquirit modum inuestigandi trinitatē in vnitate. In scōa oñdit trinitatem personarum in essentie vnitate. ibi (P̄oponamus ergo tc̄.) Modū autez inuestigandi oñdit q̄tū ad tria. P̄imo q̄tum ad ingrenduz conditionem: scōo q̄tum ad intentiōem ibi (Omnes autem catholici) 3° q̄tum ad inquirendi ordinem ibi (Ceterum vt in libro

Universidad de Deusto
Biblioteca

primo ꝛc.) Inquirentiuꝫ aūt conditionem in prima ꝑte describit triplr. Primo q̄ntum ad ipsoꝝ puritatem que necessaria ē ad tante veritatis ꝓtemplatiōem: scdo q̄tū ad reuerētiā ꝛ attentiōem. ibi (De hac igr̄ re ꝛc.) Tertio q̄tū ad mutuā charitatē: qz vn⁹ indiget alterius auxilio pp difficultatē māe. ibi (Perinde ois g audit ꝛc.)

¶ Oēs aūt catholici ꝛc.) Dic oñdit intentōem ingrentium de trinitate. Et primo oñdit qd doctores itēderūt docer̄. Scdo ꝛcludit qd oporteat nos tenere. ibi (Tenemus igitur ꝛc) ¶ Ꝓpoām⁹ g̈ ꝛc.) Dic oñdit trinitatē personaꝝ in vnitate eēntiē. ꝛ primo p auctes. scdo per rōnes. 3ª distinctio. ibi (Apo. nāqꝫ ait) Prima in duas. p ostēdit ꝓpositum per auctes veteris testi. scdo p auctes noui. ibi (Nūc vo post testimonia) Prima in tres. i prīa ostēdit spāliter eēntie vnitatē. scdo eōiter vnitatē ꝛ trinitatē. p p auctē legis. scdo ꝓbaꝝ ibi (Personaꝝ quoqꝫ plalitate ꝛc.) Tertio spāliter personarum distinctiōem ibi (Dicēdū quoqꝫ eternā ꝛc.) Et p scdm ꝓcessionē filij a pr̄c. scdo q̄tū ad ꝓcessionē spūs sci ab vtroqꝫ. Qō .I.

A Deuidentiam eoꝝ que h̄ dicūt quinqꝫ querunt Primo de vnitate diuine eēntie. scdo vtruꝫ in illa vnitate sit iuenire diuersitatē attributoꝝ. 3° vtrū plalitas rōnum fm q̄s atributa dr̄nt sit aliquo mō in deo vel tm̄ i intellectu rōcinantis: q̄rto vtꝝ illa vnitas ꝓpatiat pluralitatem personarum. Quīto si ꝓpatiat: Utꝝ pluralitas illa sit pluralitas realis vel rationis tantum.

¶ Utrum deus sit tm̄ vnus. I.

A D primum sic ꝓcedit. vr̄ q̄ non sit necessariū ponere vnuꝫ deū. ¶ Ab vno.n.ꝑ ꝛ simplici ꝓcedit tm̄ vnū fm ꝓbm: ꝫ ples bonitates inueniūtur ptiᵛpare in creaturis: sic̄ sapia bonitas paxꝝ ꝛ hȝ. g̈ vr̄ q̄ ꝓcedāt a plib⁹ ꝑmis ꝓncipys: ꝛ sic ē ponere ples deos: ꝛ h̄ vr̄ fuisse errōz gētiliū: vt dic̄ Dionȳ. li. de dīnis noīb⁹. q̄ ēt ꝑ ex h̄ q̄ ponebāt vnū deū sapie: ꝛ aliā deā pacē: ꝛ sic de alys. Itez sic̄ dr̄ 4.° metheoroꝝ perfectum vnūquodqꝫ ē qñ pōt ꝓducere sibi sile i nā: ꝫ dīna eēntia ē pfectissima: g̈ vr̄ q̄ possit ꝓducere aliā eēntiā sibi silez ita q̄ sint ples dīne eēntie. ¶ Itē ꝓia mā q̄ ē pura pō ē vna: ꝛ q̄to forme sibi sūt ꝓpingores inueniūt pauciores nūero: ꝑ enī pficit p q̄tuoꝛ formas elemētares: p⁹ p plurimas formas mixtoꝝ corꝓoꝝ: g̈ in vltimo remotiōis a mā dꝫ inueniri maxima plalitas: ꝛ ita vr̄ q̄ cum deus sit maxime remot⁹ a materia: q̄ natura diuia sit maxime multiplicata: et sic sunt plures dy.

Contra ois natura que iuenit̄ in plurib⁹ fm ꝓi⁹ et posteri⁹: oꝫ q̄ descēdat ab vno ꝓtio i q̄ pfecte habeatur. vnitas. n. ꝓncipiati attestat̄ vnitati ꝓncipy: sicut ois caloꝛ oziginat̄ ab vno calidissimo q̄ ē ignis: ꝫ entitas inuenit̄ in plurib⁹ fm ꝓi⁹ ꝛ posteri⁹. g̈ oꝫ eē vnū ꝓmū ens ꝑfectissimū: a q̄ oia entia bñt esse: ꝛ h̄ est de⁹: ē igr̄ vn⁹ de⁹.

¶ Ꝑ. si sint ples dy per eēntiam distincti: oꝫ q̄ eoꝝ esse tie diuidāt̄ abinuicez eēntiali dr̄ia: sicut q̄ differūt specie vel gñe: vel que differant numero. Si aūt differunt gñe vel spē: oꝫ q̄ aliq̄ dr̄ia differāt: illa āt dr̄ia aut pertinet ad bonitatē aut nō: si non. g̈ de⁹ in quo erat dr̄ia non hȝ purā bonitatē: ꝛ sic nō ē puꝝ bonū: si āt ꝑtinet ad bonitatē ꝛ illa nō inuenitur in alio: g̈ ille i quo nō inuenitur nō erit pfect⁹ i bonitate: oꝫ aūt deū eē summū bonuꝫ q̄ sit ꝛ purū ꝛ perfectū in bonitate. g̈ ꝓle ē esse ples deos.

¶ Si dicat̄ q̄ illa dr̄ia ē eadē ꝫ spēm in vtroqꝫ: ꝫ dīns nu mero. ¶ Contra. quicquid est eiusdem spēi non diuiditur fm numerum nisi fm diuisionem materie vel alicuius potentialitatis. ergo ꝛ illa dr̄ia ē eadem ꝫ spēz differēs nūero: oportebit g̈ q̄ i ꝺo sit aliqd pōle: ꝛ sic ens diminutū: ꝛ dependēs ad aliud q̄ ē ꝑtra rōnem ꝑmi entis. ¶ Ꝑ. eius i quo nō differt suū esse ꝛ sua quiditas nō potest ꝑticipari quiditas sua siue eēntia: nisi ꝛ eē participetur: sed q̄cunqꝫ diuiditur eēntia alicuius per participationez. participatur essentia eadem fm rationem: et nō fm idem esse. ergo impossibile est eius in quo nō differt essentia ꝛ esse: essentialē participatiōem diuidi vel multiplicari: ꝛ tale aūt ē deus: alias eēt suū eēt acց sitū ab aliquo: g̈ impole est q̄ diuinitas multiplicetur vl̄ diuidatur: ꝛ ita erit vnus tm̄ deus.

Respondeo dōz q̄ cum ois mltitudo ꝓcedat ab vnitate aliqua: vt dicit Dionysi⁹: oꝫ vniuersitatis multitudinem ad vnū ꝓncipium entiū ꝑᵐ reduci q̄ est deus. hoc enīz ꝛ fides supponit ꝛ rō demō

Ad primuz g̈ dōm. q̄ q̄tuis bōitates ꝑticipate in creaturis sint differētes rōne: tamen hūt ordinē adinuicē: ꝛ vna includit alteraz ꝛ vna fundatur super alteraz: sicut ī itelligere includitur viuere: ꝛ ī viuer̄ icludit eē: ꝛ iō nō reducūt ī diuersa ꝓncipia ꝫ i vnū: si ēt ordinē nō haberent: non ꝑ ꝺ excludere tur vnitas primi ꝓncipy: q̄ qō in ꝓncipio vnitum ē in effectib⁹ multiplicatur: semp. n. in cā est aliqd nobili⁹ q̄ ī causato. vnde primū ꝑᵐ ꝫ sit vnū ꝛ simplex: ꝛ sint tā in eo plures rōnes perfectionū. s. sapie vite ꝛ hȝ: fm q̄s diuerse perfectiones re differētes in creaturis cāntur.

¶ Ad scdm dōm: q̄ hoc ē de perfectione dīne eēntie q̄ sibi similis ꝛ eq̄lis alia eēntia eē nō pōt: si. n. ab ipsa esset oporteret q̄ eēt illius eēt dependens ab ipa: ꝛ sic incideret ī illam eēntiaz potentialitatis: per quā distingueret ab eēntia dīna: que est actus purus: nō aūt opz q̄ gcgd ē de nobilitate creature: sit de nobilitate creatoris q̄ ipaz ꝓportionaliter excedit: sicut aliquid est de nobilitate canis: vt eē furibūdum: q̄ eēt ad ignobilitatez hominis. vt dicit Dionȳ. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ simplex ꝓncipiū hȝ rōez vnitatis: ꝛ quia mā est potentia tm̄: ideo est vna nūero: nō per vnā formā quā bēat: sed per remotiōem oīuz formaꝝ distinguentiū: ꝛ per eādem rōnem act⁹ pur⁹ ꝛ ꝑm⁹ est vn⁹ nō multiplicabilis: sicut mā multiplicat̄ p aduētum formaꝝ: ꝫ oio ipossibilis ad diuersitatem.

¶ Utrum in deo sint plura attributa.

Jrca secūdum sic ꝓceditur. vr̄ q̄ in dīna eēntia nō sit pluralitas attributoꝝ. ¶ Illud. n. est maxime vnū q̄ oio a plalitate remouet̄. albius enī est ꝫ pbm q̄ est nigro impmixti⁹: sed diuina eēntia est summe vna que est ꝓncipium totius vnitatis. ergo in ea nulla pluralitas attributoꝝ cadere poterit. ¶ Item vnius simplicitatis ē opatio vna: ꝫ dīna eēntia est vna ꝛ simplex: g̈ hȝ tm̄ vnā opationem diuersoꝝ autem attributoꝝ sūt opationes diuerse: sicut scīe scire: ꝛ voluntatis velle: ꝛ sic de alys. ergo in deo nō iuenitur diuersitas attributoꝝ.

Contra sicut dicit Augustinus. Omne q̄ simpliciter melius est esse q̄ non esse deo est attribuendū: ꝫ sapia bonitas et hȝ simpliciter sunt melius esse q̄ non esse. g̈ sunt in deo. ¶ Ꝑ. omne q̄ dr̄ fm quid oziginatur ab eo q̄ ē simplr ꝛ absolute: ꝫ iuenim⁹ quedā eē pfecta nō absolute. ꝫ fm suā nām: quedā plus ꝛ quedā minus. g̈ opz eē aliquod pfectū absolute ꝛ simplr a quo oia alia pficiātur. ꝫ sicut dicit ꝑbs in gnto metaꝑice pfcn̄ simplr ē i q̄ iuenit̄ oēs nobilitates repte in oīb⁹ generibus. ꝛ ꝓmentaꝛ dicit ibidē: q̄ h̄ ē de⁹: g̈ in deo ē repire pōm bonitatem: ꝛ quicquid aliud est nobilitatis i q̄cunqꝫ re.

Respondeo dōz: q̄ gcgd ē entitatis ꝛ bonitatis in creaturis totū ē a creatore: impfectio aūt nō ē ab ipso: sed accidit ex ꝑte creaturaꝝ: inq̄tuz sūt ex nihilo: q̄ aūt ē eā alicui⁹ hȝ illud excellētius ꝛ nobilius. vñ oz q̄ oēs nobilitates oīum creaturaꝝ inueniāt̄ i deo nobilissimo mō ꝛ sine aliqua impfectiōe: ꝛ iō que in creatur̄ sūt diuersa ī deo pp sūmā simplicitatē sūt vnū. sic g̈ dōm ē q̄ ī deo ē sapia bonitas ꝛ hȝ: q̄ꝝ quodlibet ē ipa dīna eēntia: ꝛ ita oia sūt vnū re: ꝛ q̄ vnūquodq̄ eoꝝ ē i deo fm sui ꝑfectissimā rōnē: ꝛ rō sapie nō ē rō bonitatis ī quātū hȝ. relinq̄t̄ g̈ sūt diuersa rōne: nō tm̄ ex ꝑte ipsi⁹ rōcinātis: ꝫ ex ꝓpetate ipsi⁹ rei: ꝛ inde ē q̄ ipse nō est cā rerꝝ oīo equoca: cū fm formā suā ꝓducat effectūs sil̄es nō nō vniuoce ꝫ analogice: sic̄ a sua sapia deriuat̄ ois sapia: ꝛ ita de alys attributis fm doctrinā Dionysij. Unī ipse ē exēplaris forma rerꝝ: nō tm̄ q̄tū ad ea q̄ sūt in sapia sua ſ. fm rōnes ꝛdeales: sed ēt q̄tū ad ea que sūt in nā sua. ſ. attributa. ¶ Quidam aūt dicūt q̄ ista attributa nō dr̄ūt nisi penes ꝺnotata ī creaturis: q̄ nō pōt eē: tum q̄ causa nō bēt aliquid ab effectu. ꝫ eꝰ: vñ de⁹ nō dr̄ sapiēs: q̄z ab eo est sapia: ꝫ potiꝰ res creata dr̄ sapiēs inq̄tū imitat dīnā sapiam: tū q̄ ab eterno creaturis nō exīstib⁹ etiā si nūquā future fuisset fuit verꝝ dre q̄ ē sapiēs bon⁹ ꝛ hȝ. nec idē oio sigñat̄ ꝑ vnū ꝛ ꝑ alio: sic̄ idē sigñat̄ ꝑ noīa sy¬ ¶ Ad ꝑmum ergo dicēduz: q̄ plalitas attri¬ (nonima. butoꝝ in nullo ꝓiudicat summe vnitati: q̄ ea que ī alys sunt vt plā. i eo sūt vnū ꝛ remāet plalitas tm̄ fm rōnē q̄ nō opponit̄ summe vnitati i re: ꝫ nec̄io ipsa ꝺ segtur si sil̄ assit pfectio. ¶ Ad 2ᵐ dōm q̄ opatio dei ē sua eēntia: vñ sicut eēntia ē vna: ita opatio ē vna in re: ꝫ plificatur per diuersas rōnes: sic̄ ēt est ex ꝑte eēntie: que ꝛ sit vna: ꝺsiderātur tm̄ i ea plures rōnes attributoꝝ.

¶ Utꝝ pluralitas rōnū gb⁹ attributa differūt sit tantuꝫ in intellectu vel etiam in deo. III.

Circa tertium sic ꝓceditur: vr̄ q̄ plalitas rōnū ꝫ q̄s attributa differūt nullo⁰ sit in deo: ꝫ tm̄ in itellcū rōcinātis. ¶ Dicit. n. Dionysi⁹ ꝑ cap⁹ de dīnis noīb⁹. Oēm sctōꝝ theologoꝝ hymnum: iuenies ad bonos theorchie ꝓcessus manifestatie ꝛ laudatiue dei noiatiōes diuidēte. ¶ Et ē sensus q̄ noīa q̄ ī laudē dīnam sci assumunt fm diuersos dīnitatis ꝓcessus: gb⁹ ipe de⁹ māifestat̄ diuidūt̄: g̈ ista plalitas ñ ē ex ꝑte dei: ꝫ ex ꝑte diuersoꝝ effectuū: ex gb⁹ itellcūs nr̄ deū diuersimode cognoscit ꝛ noiat. ¶ Ꝑ. Dionȳ. dicit ī epla ad Haiū: si aligs videt deū intellexerit q̄ vidit. non ipz vidit: ꝫ aliqd eoꝝ q̄ sunt ei⁹: si g̈ predcā noīa differūt ꝫ diuersas rōnes q̄s de eis itellexim⁹ istis rōnib⁹ nihil respōdet q̄ ī deo sit: ꝫ in bis q̄ dei sunt. ſ. creaturis. ¶ Ꝑ. ꝓmētatoꝛ dicit. iz. metaꝑice. loquēs de hui⁹ noīnibus: q̄ multiplicitas quā ista noīa ꝑtēdūt ē i deo fm intellectū ꝛ nullo mō fm rem. g̈ vr̄ q̄ plalitas baꝝ rōnū sit ꝫ itellectū nr̄m tm̄. ¶ Ꝑ. gcgd est in deo de⁹ ē: si g̈ iste rōnes fm q̄s attributa differūt sūt in deo: ipse sūt de⁹: sed deus ē vn⁹ ꝛ simplex. g̈ iste rōnes ꝫ q̄ ī deo sunt nō sunt ples ¶ Ꝑ. illud q̄ ī se ē vnū oīb⁹ modis nō ē radix alicui⁹ multitudinis in eo exīstis: ꝫ eēntia dīna ē vna oīb⁹ modis: q̄z ē summe vna: g̈ nō ꝑt eē radix alic⁹ multitudinis in ea exīstis: plalitas g̈ dictaꝝ rōnū nō radicat̄ in essētia dīna ꝫ in itellectu tm̄. ¶ Ꝑ. Dam. dicit q̄ in deo oia sūt vnū ꝑter in gñatiōe ꝛ gñationem ꝛ ꝓcessionē: si g̈ sapia ꝛ bonitas ꝛ hȝ attributa sūt ī deo: fm q̄ in ipso sūt nō habēt aliquā plalitatē: g̈ plalitas rōnū quā noīa sigñant ñ

Sed contra (ē ī deo: ꝫ in intellcū nr̄o tm̄. diony. vltimo capto de diuis noīb⁹ dicit q̄ deus dicitur perfectus sicut omnia in seipso com

ꝓhendēs: ꝛ h̄ ē ēt qō phs ꝛ ꝑmen. dicit in. ſ⁹ metaꝑh. q̄ de⁹ dr̄ pfect⁹: q̄z oēs pfectiōes q̄ sūt in oīb⁹ gñib⁹ rerum in ipo sūt: h̄ aūt perfectio q̄ de⁹ pfcūs ē fm rē ꝛ nō fm itellectū tm̄. g̈ ista attributa q̄ pfectiōem demāant nō sūt tā tū in itellectu: ꝫ i re q̄ deus ē. ¶ Ꝑ. Diony. 9. cap. de diuinis noīb⁹. dic̄ q̄ creature dicūt deo silēs: inq̄tū imitant deū q̄ pfecte imitabilis nō ē a creatura: ista aūt imitatio ē fm ꝑticipatiōem attributoꝝ: g̈ creature sūt deo silēs: ꝫ sapiam bonitatē ꝛ hȝ: ꝫ h̄ nō posset eē nisi ꝓdcā eēnt ī deo fm ꝓpas rōnes. g̈ rō sapie ꝛ bonitatis ꝓprie in deo est. ꝛ ita hȝ rōnes nō sunt tm̄ ex ꝑte itellectus. ¶ Ꝑ. sapiētia nō dr̄ equoce de deo ꝛ creatura: alias sapia creata nō duceret in cognitionez sapie increate: ꝛ sil̄r ē de pō et bonitate ꝛ de alys hȝ: sed ea que ꝓdicāt̄ de plib⁹ fm rōnes oīno diuersas equoce ꝓdicātur: g̈ aliquo mō rō sapie fm q̄ de deo dr̄: ꝛ de creaturis ē vna: non qdē ꝑ vniuocationē ꝫ panalogiā. ꝛ sil̄r est de alys: ꝫ rō sapie fm q̄ de creaturis dr̄: non est eadē rō cū rōne bonitatis ꝛ pōe: g̈ ēt fm q̄ ista de deo dicunt̄ non sūt eedē rōnes: ꝫ diuerse. ¶ Ꝑ. sic̄ de⁹ vere ē pr̄: ita ēt vere ē sapiēs: ꝫ ex h̄ q̄ vere de⁹ est pr̄: non ꝑt dici q̄ rō pr̄nitatis sit in intellcū tm̄. g̈ nec ex h̄ q̄ de⁹ vere est sapiēs: ꝑt dici q̄ rō sapie sit in itellectu tm̄: ꝫ rō pr̄nitatis q̄ realr̄ in deo est non ē eadē cū rōne diuinitatis. Unī nec pr̄nitate est de⁹: nec ꝺnitate ē pr̄: ꝛ tñ ista plalitas rationū nō tollit simplicitatē diuinā: ꝑ h̄ q̄ eēntia ꝛ pr̄nitas idē sūt in re: g̈ sil̄r si ponamus sapiam ꝛ eēntiam eē idem re oīno: ꝛ rationes eoꝝ diuersas non tolleꝛ simplicitas dīne eēntie: sed dīne essētie simplicitas est tota cā q̄re ista attributa in deo non differūt: g̈ non ē iconueniēs ponere q̄ sapie ꝛ bonitatis rō in deo est: ꝛ tm̄ vna nō ē altera: si res oīno vna ponatur

¶ Si dicat̄ q̄ nō ē silē de relationib⁹ ꝑsonalibus: ꝛ ō attributis eēntialib⁹: q̄z in deo nō sūt nisi ꝺo ꝓdicamenta. ſ. suba ꝛ relatio: vñ rō relōnis est alia a rōne subē: non tamen rō sapie ꝛ aliozꝝ absolutoꝝ est alia a subst̄antia.

¶ Contra. relatio ī dīnis habz duplicem comparationē vnam ad suum correlatiuum: fm quā ad aliqd dr̄. Aliaz ad eēntiam fm quā est idē re cū ea: sed fm id q̄ aliquid est idē alteri: nō facit numeꝝ cū eo. g̈ q̄ relatiōes ad aliud ꝓdicandum ꝓtineāt q̄ ad ꝓdicandū subē est ꝑ ꝓpa ratiōem ad suū relatiuū. g̈ adhuc manet eadē ꝓpatio sapiētie ꝛ pr̄nitatis ad eēntiam.

Respōdeo dōm: q̄ sicut supra dc̄m ē sapia ꝛ bonitas: ꝛ oia hȝ sunt oīno vnū re in deo: ꝫ dr̄ rōne: ꝛ h̄ ratio nō ē tm̄ ex ꝑte ipsi⁹ rōcinātis: sed ex ꝓpetate ipi⁹ rei. ¶ Ad cuius rei euidentiaz vt diligēter explicet̄: q̄ ex h̄ pendet tot⁹ itell⁹ eoꝝ q̄ in ꝑ libꝛo dicū tur. 4. opz videre. ¶ Primo qd sit rō fm quā dicim⁹ attributa rōne differre. ¶ 2° quo dicat̄ aliq̄ rō ī aliqua re eē vl̄ nō eē. ¶ 3° vtꝝ iste rōnes diuerse attributoꝝ sint ī deo vel nō. ¶ 4.° vtꝝ plalitas istaꝝ rōnū sit tm̄ ex ꝑte intellectus nr̄i: vel aliquo modo ex ꝑte rei.

Quantum ad ꝑmū pertinet: sciendum ē q̄ rō put h̄ sumit̄ nihil aliud ē q̄ id qō apphendit itellect⁹ de significatione alic⁹ noīs: ꝛ h̄ in his q̄ bēnt diffōnem ē ipsa rei diffō fm q̄ ꝑbs dicit 4.° metaphice. rō quā sigñat nomen est diffō: ꝫ q̄dā dicūt̄ hr̄e rōnez sic dictā q̄ non diffiniūntur: sicut q̄titas ꝛ q̄litas ꝛ hȝ q̄ non diffiniūtur: q̄z sunt gña gñalissima: Et tm̄ ratio q̄litatis ē id qō significat̄ noīe q̄litat⁹: ꝛ h̄ ē illud ex quo q̄litas hz q̄ sit q̄litas. vñ non refert. vtꝝ illa q̄ dicunt̄ hr̄e rōnem habeāt vl̄ non bēant diffōnem. Et sic ꝑz q̄ ratio sapie q̄ de deo dr̄ est id qō concipit̄ de significatione h⁹ nominis q̄uis ipsa sapia dīna diffiniri non possit: nec tm̄ h̄ nomen ratio sigñat ipam conceptionez: q̄z h̄ sigñat̄ ꝑ nomen sa

Universidad de Deusto
Biblioteca

pientie: vel per aliud nomen rei: sed sigñat intentionez huius ꝛceptionis: sicut ꝛ B nomē diffō: ꝛ alia noīa secūde

Et ex hoc patet (ī positiōis. zm. ſ. ql'rō dicaſ eē ī re: nō enī B dr q̄si ipa itentio quā sigñat nomen rōnis sit in re: aut ēt ipa ꝛceptio cui ꝛuenit talis itētio sit in re eꝛ aīam: cuz sit ī aīa sicut in subo: ſz dr eē in re inq̄tū in re eꝛ aīam ē aliqd qō rñdet ꝛceptiōi aīe: sicut sigñatuz signo. ¶ Uñ sciēdū q̄ ipa ꝛceptio itells tripl'r se hz ad rez que ē extra aīam. ¶ Aliqñ . n. B qō itellect⁹ ꝛcipit ē silitudo rei exi stentis eꝛ aīam: sicut B qō ꝛcipitur de B noīe hō: ꝛ talis ꝛceptio itellect⁹ hz fūdamētū in re īmediate: inq̄tuz res ipa ex sua ꝓformitate ad intellectū facit q̄ itells sit ve rus: ꝛ q̄ nomē sigñans illū intellcm ꝓprie de re dicaſ. ¶ Aliqñ aūt B qō sigñat nomē nō ē silitudo rei exītis eꝛ aīam: ſz ē aliqd qō ꝓsegtur ex mō intelligēdi rem que est eꝛ aīam: ꝛ hȝ sūt intētiōes q̄s itells nr̄ adinuenit: sic sigñatum h⁹ noīs gen⁹: nō est silitudo alicui⁹ rei eꝛ aīam exītis: ſz ex B q̄ intellect⁹ itelligit aīal: vt in plīb⁹ ſpēb⁹ attribuit ei intētiōem gñis ꝛ hȝ intētionis lz ꝓprimū fūdamētum nō sit in re ſz in itellcū: tñ remotū fundamen tū ē res ipa . Uñ itells nō ē falsus q̄ has itentiōes adin uenit: ꝛ silr est de oīb⁹ alys: qui ꝓsequūt ex mō intelligen di: sicut est abstractio mathēaticoꝝ ꝛ hȝ . ¶ Aliqñ vero id qō significaſ per nomē nō hz fundamētum ī re: neq; ꝓprimū neq; remotū: sicut ꝛceptio chimere: q̄ neq; ē si militudo alic⁹ rei eꝛ aīam: neq; ꝓsequitur ex modo itel ligēdi rē aliquā nāe. ꝛ iō ista ꝛceptio ē falsa. ¶ Unde ps zm. ſ. q̄ rō dr eē ī re inq̄tū sigñatū noīs cui accidit eē rōez in re: ꝛ B ꝛtingit ꝓpe qñ ꝛceptio intellcūs est silitudo rei

Quantum aūt ad 3m. ſ. vtꝝ rōnes attributoꝝ in deo sūt. Sciēdum est q̄ cir ca B vr eē duplex opinio. Quidā enī dicūt vt Aui. ꝛ Ra by moyses q̄ res illa que de⁹ ē: est quoddā eē subsistēs: nec aliqd aliud nisi eē in deo ē. vñ dicūt q̄ ē eē sine essen tia: oīa aūt alia que deo attribuūtur vificaſ ō deo duplr ſm eos. Uel per modū negatiōis. Uel per modū cālita tis. ꝑ modū negōnis duplr. Uel ad remonendū ꝓua tionē seu defectū oppositū: vt dicim⁹ deuz sapiēte: vt re moueaſ defcūs q̄ ē ī carētib⁹ ſapia. Uel ſm q̄ aliquid ex negatiōe cōsegtur: sic ē de B noīe vn⁹: qui ex B ipso q̄ nō ē diuisus ē vn⁹. Silr ex hoc ipo q̄ ē īmālis ē itelligens. vñ ſm eos oīa ista noīa potius sunt iuenta ad remouen dum: q̄z ad ponēdū aliqd in deo. Itē per modū cālitatis duplr. Uel inq̄tū ꝓducit ista in creaturis: vt dicaſ deus bon⁹: q̄ bonitatē creaturis influit: ꝛ sic de alys. Uel in q̄tum ad modū creature se hz: vt dicaſ deus volens vel pius inq̄tū se hz ad modū volentis vel py in mō ꝓducē di effcīū: sicut dr iratus: q̄ ad modū irati se hz. Et ſz hāc opinionem ſegtur q̄ oīa noīa q̄ dicūr de deo ꝛ creaturis dicātur equoce: ꝛ q̄ nulla silitudo sit creature ad creato rem ex B q̄ creatura ē bona vel sapiens: vel hȝ aliquid: ꝛ B expresse dic⁹ Raby moyses. Scōm B illud qō ꝛcipiť de noīb⁹ attributoꝝ nō referť ad deū: vt sit silitudo ali cui⁹ qō in eo est: vñ ſegtur q̄ rōnes istoꝝ noīum nō sunt in deo quasi fundamētū ꝓprimū hēant in ipso: sed remo tum: sicut nos dicimus de relatiōib⁹ q̄ ex tpe de deo di cūtur. hȝ. n. relones in deo ſm rē nō sunt: ſz sequunť mo dū intelligēdi: sicut dcm̄ est de intentionib⁹: ꝛ sic ſz hāc opinionē rōnes hoꝝ attributoꝝ sunt tm̄ in intellectu et nō in re: q̄ de⁹ est: ꝛ itellectus eas adīuenit ex cōsiderati one creaturaꝝ vel per negatiōem vel p cālitatē: vt dcm̄ est. ¶ Alij vero dicūt vt Diony. ꝛ Anſ. q̄ in deo preemi nenter existit quicquid perfectionis in creaturis est: ꝛ B eminētia attēdiť q̄tū ad tria. ſ. q̄tū ad vtilitatem: q̄ in

de sunt oēs pfectiōes adunate que non ꝛgreganť in aliq̄ vna creatura. Item q̄tum ad plenitudinē: quia est ibi sa pientia sine omni defectu: ꝛ similiter de alys attributis quod non est in creaturis. Item q̄tum ad vnitatem. que enim in creaturis diuersa sunt: in deo sunt vnum: ꝛ q̄z in illo vno hȝ oīa: ideo ſm illud vnuz causat oīa cog̃noscit oīa: ꝛ oīa sibi per analogiam silantur: ſm g̃ hanc opinio nem cōceptiones quas itellectus noster ex noīb⁹ attri butoꝝ cōcipit sūt vere silitudines reiq̄ue deus est: q̄tuis deficiētes ꝛ nō plene: sicut ē de alys reb⁹ q̄ deo silantur. Uñ b⁹ rōnes nō sūt tm̄ ī itellcū: q̄z hñt ꝓprimū fundamē tū ī re q̄ de⁹ est. ꝛ ex B cōtingit q̄ gcgd ſegtur ad sapiam inq̄tū h⁹: recte ꝛ ꝓpe conuenit deo. ¶ De aūt opiniōes q̄uis in superficie diuerse videātur: tamen nō sunt ꝛrie siquis dictoꝝ rōnes ex causis assumit dicēdi. Quia ꝑmi cōsideraverunt ipsas res creatas quibus imponunť no mina attributoꝝ: sicut q̄ hoc nomen sapientia imponiť cuidam qualitati: ꝛ hoc nomen eēntia cuidam rei q̄ non subsistit: ꝛ hec longe a deo sunt: ꝛ ideo dixerunt q̄ de⁹ est eē sine eēntia: ꝛ q̄ nō est in eo sapia ſm se. ¶ Alij vō con sideraverūt modos perfectiōis ex quibus dicta nomia sumūtur: ꝛ quia deus ſm vnum simplr eē oibus modis perfectus est qui ꝑportātur p hȝ noīa: ideo dixerūt q̄ ista noīa positiue deo cōueniunt. ¶ Sic g̃ ps. q̄ quelibet ha ruz opinionum nō negat hoc qō alia dicit: q̄z nec ꝑmi dicunt aliquē modū pfectionis deo deesse: nec scōi qua litatē aut res nō subsistētes in deo ponerēt. ¶ Sic g̃ ps tertiū. ſ. q̄ rōes attributoꝝ sūt vere in deo: quia ratio nois magis se tz ex parte eius a quo imponitur nomen: q̄ ex parte eius cui imponitur.

Quantum vero ad q̄rtuz. ſ. vtꝝ plālitas istaꝝ rō nuz sit tm̄ ex pte intellectus nr̄i: vel aliquo modo ex parte rei. Sciēdum est q̄ ista pluralitas rōnum contingit ex hoc q̄ res que deus est: superat itel lectum nostrū: Intellectus enī noster nō potest vna con ceptiōe diuersos modos perfectiōis accipe: tū q̄z ex cre aturis cognitiōem accipit: ī qbus sunt diuersi modi pfe ctionū ſm diuersas fozmas: tum q̄z B q̄ ī deo est vnum. ꝛ simplr: plurificatur in intellectu nostro etiā si immedi ate a deo reciperet: sicut mltiplicatur ꝓcessio sue bonita tis in alys creaturis. vnde cum deus ſm vnam ꝛ eandē rem sit omnibus modis perfectus: vna conceptione nō potest integre perfectionez eius apprehendere: ꝛ per cō sequens nec nominare: ꝛ ideo opz q̄ diuersas conceptio nes de eo habeat: que sunt diuerse rationes: ꝛ q̄ diuersa nomina imponat significantia rationes illas . vnde no mina illa non sunt synonima inq̄tum significant ratio nes diuersas. Si autem intellectus nr̄ deū per seipsū vi deret: illi rationi posset imponere nomen vnum: qō erit ī patria: ꝛ ideo dicitur Zacha. vltimo. In illa die erit do minus vnus: ꝛ nomen eius vnum. Illud autem nomen vnum non significat bonitatem tm̄: nec sapientiam tm̄: aut aliquid hȝ. sed significata omnium istoꝝ ꝛcluderz. ſz tm̄ ſi itellectus vidēs deum per essētiam impōeret no mē rei quā videret ꝛ nominaret mediāte ꝛceptiōe quā de ea habet: oporteret adhuc q̄ imponeret plura nomi na: quia impossibile est q̄ cōceptio intellectus creati re ꝑtet totam perfectionem diuine essentie. vñ de vna re visa diuersas conceptiones formaret ꝛ diuersa nomina imponeret: sicut etiam Chrysо. dicit: q̄ angeli laudant deum: quidā vt maiestatē: quidam vt bonitatem: ꝛ sic ō alys in signum q̄ ipsum non vident visione comprehē dēte: sed conceptio perfecte representans eum ē vbū in creatū. ꝛ ideo est vnū tm̄. ¶ Sic g̃ ps q̄ pālitas noīum venit ex B q̄ ipse deus nostrum intellectum excedit. Oz

aūt deus excedat intellectum nostruz est ex parte ipsius dei ꝓpter plenitudinē pfectionis eius: ꝛ ex parte intelle ctus nr̄i qui deficiēter se hz ad eā cōprehendēdā. vñ ps q̄ pluralitas istaꝝ rōnuz nō tm̄ est ex parte itellect⁹ no stri: ſz ēt ex parte ipsius dei: inquātū sua perfectio supat vnāquāq̄ cōceptionē nr̄i itellectus. ꝛ iō pālitati istaruz rōnum rñdet aliquid in re que de⁹ est: nō quidē pālitas rei: ſz plena pfectio ex q̄ ꝓtingit vt oēs iste cōceptiōes ei aptenť. ¶ Qui ergo dixerunt q̄ pluralitas ista ē tantuz ex parte intellectus nostri: vel ex parte effectuum quo dammodo verum dixerunt ꝛ quodāmodo nō. Si enim hoc referatur ad causam multiplicationis sic veruz di cunt q̄ est ex parte itellectus nr̄i ꝛ effectuū quodāmodo ex eo q̄ itellect⁹ noster nō pōt ꝛcipe diuinā pfectionem vna ꝛceptōe: ſz pluribus: cui⁹ vna rō est ex B q̄ est assiue factus ad res creatas. Si aūt referaſ ad moduz quo iste rōnes attribuunť deo: falsuz dicūt. nō. n. ex hoc q̄ bona facit: vel q̄z ad modū bonoꝝ se hz bon⁹ est: ſz q̄z bon⁹ est iō bona facit. ꝛ alia participādo ei⁹ bonitatē ad modum ei⁹ se hñt. vñ si nulla creatura fecisset nec facturus esset ipse in se talis esset vt posset vere ꝯsiderari ſm oēs istas ꝛceptōes quas habz nūc itellectus noster ipsuz ꝯsidērā do. ¶ Et sic ps 4m q̄ pluralitas istoꝝ nominū nō tm̄ est ex pte itellectus nr̄i fozmantis diuersas conceptiōes de deo que dicunť diuerse rōnes: vt ex dictis ps: ſz ex parte ipsi⁹ dei: inquātū. ſ. est aliqd in deo cozrespōdēs oīb⁹ istis cōceptionib⁹. ſ. plena ꝛ oīmoda ipsius perfectio: ſm quā cōtingit q̄ qōlibet nominū significantiū istas cōceptio nes de deo vere ꝛ ꝓprie dr: nō aūt ita q̄ aliq̄ diuersitas vel multiplicitas ponať in re que deus est rōne istoꝝ at tributoꝝ. ¶ Dis visis facile est rñdere ad obiecta.

¶ Ad ꝑmum g̃ dōm: q̄ intētio Diony. est dicere q̄ ſm di uersas bonitates quas creaturis influit de⁹ nominať ma nifestať ꝛ laudať: nō aūt ita q̄ rōnes illaꝝ bonitatuz ex boc verificenť de deo: q̄z creaturis eas influit: sed magis ecōuerso: vt dcm̄ est. quāuis. n. conditio cause cognoscať ex cōditionibus effectus. nō tm̄ conditio cause verificať ꝓpter cōditiones effectus: sed ecōuerso. ¶ Ad zm dōm: q̄ itellectus noster id qō concipit de bonitate vel de sa piētia nō refert in deū quasi in eo sit per modū quo ipse cōcipit: q̄z B esset cōprehendere eius sapiam vel bonita tem: sed itelligit ipsaz bonitatē diuinā cui aliqualiter si mile est qō itellectus noster concipit esse supra id qō de eo cōcipiť. vñ per hȝ cōceptōes nō vr ipse deus ſm q̄ in se est: ſz itelligit supra itellectū: ꝛ B vult dicere Diony. in illa auctozitate. ¶ Ad 3m dōm: q̄ multiplicitas ista attri butoꝝ nullo modo ponit in deo q̄si ipse ſm rem sit mul tiplex: sed tm̄ ipe ſm suā simplicē perfectionē multitudi ni istoꝝ attributoꝝ cozrespōdet: vt vere de deo dicanť: ꝛ B intēdit cōmentator. ¶ Ad 4m dōm: q̄ sicut ratio bo minis nō dr esse in hoie quasi res q̄dā in ipso: ſz est sicut in subo in itellectu: ꝛ est in homine sicut in eo qō prestat fulcimētū veritati ipsius: ita etiā rō bonitatis diuine est in itellectu sicut in subo: in deo aūt sic in eo qō cozrñdet q̄ quādā similitudinē isti rōni faciēs eius veritatem. vñ ps q̄ rō ꝓcedit ex malo itellectu ei⁹ qō dr. ¶ Ad 5m dōs: q̄ aliqd dr fundari vl'radicari ī aliquo metaphozice. ex q̄ firmitatē hz. Rōnes aūt intellecte hñt duplicē firmi tatē. ſ. firmitatez sui esse. ꝛ hāc hñt ab itellectu. sicut alia accītia a suis subiectis. ꝛ firmitatē sue veritatis: ꝛ hanc habent ex re cui cōformanť. ex eo. n. q̄ res est vel nō est locutio ꝛ intellectus veritatē vl'falsitatē habet. Rationes g̃ attributoꝝ fundanť vel radicanť in itellectu q̄tū ad firmitatē sui esse: q̄z vt dcm̄ est intellectus est earum subm. In essentia aūt diuina quātū ad firmitatē sue ve

ritatis: ꝛ hoc in nullo repugnat dine simplicitati. ¶ Ad 6m dōm: q̄ in deo oīa sunt vnū re ꝑter in generationem: generationē ꝛ ꝓcessionē que cōstituunt psonas re distin ctas. Nō aūt opz q̄ quicqd ꝓeter ista de deo dr̄ sit vnū ratōe. Et similiter itelligendū est qō dicit Boetius: q̄ so la relatio multiplicat trinitatē. ſ. pluralitate reali. tūc. n. aliquid est vnū re ꝛ rōne multiplr: qñ vna res respondet diuersis cōceptionib⁹ ꝛ nominibus: vt de ea verificenť. sicut pūctū: qō cū sit vna res: rñdet ſm veritatē diuersis cōceptionibus de eo factis. siue ꝓut cogitať in se. siue ꝓ ut cogitať centrū: siue ꝓut cogitať ꝑncipiū linearū: ꝛ be rōnes siue ꝛceptiones sunt in itellectu sicut in subo: ꝛ in ipso pūcto sicut in fundameto vitatis istarū ꝛceptionū: q̄uis istud exꝑplū nō sit vsquequaq̄ ꝓueniens. sicut nec alia que in diuinis inducuntur.

¶ Utrum in diuinis sint plures persone. IIII.

Ad quartum sic ꝓcedit: vr̄ q̄ in vnitate diuine essentie nō sit pālitas ꝑsonaruz.

In oibus. n. creaturis ita est q̄ ad multiplicatōez suppo sitoꝝ sequit multiplicatio essentie ſm numeꝝ. sicut alia humanitas est numero ī sozte ꝛ platone: ſz creature sunt exꝑplate a deo. cuz igit dīnā essentiā impossibile sit mul tiplicari: vt supra oīsum est: vr̄ q̄ impossibile sit esse ibi pluralitatē suppositoꝝ vel ꝑsonaꝝ. ¶ Itē eoꝝ que sunt idem: si vnū multiplicať vel cōmunicať ꝛ reliquum: sed in deo idē est quo est ꝛ qō est: siue essentia ꝛ supposituz. si ergo eēntia nō multiplicať. ergo nec suppositū. ergo ꝛc.

¶ Itē natura speciei ad hoc multiplicať in pluribus idi uiduis: q̄z nō pōt totam perfectionem hēre in vno: eo q̄ individuum est cozruptibile ꝛ species incozruptibilis. vñ in incozruptibilibus est tm̄ vnū idiuiduū in vna spe cie. sicut sol: sed natura diuina habet oēm perfectionē in vno supposito. ergo vanū est esse pluralitatez suppositoꝝ rum: ꝛ B nō potest esse in deo.

Contra. sicut dicit Diony. Bonū ē cōicatiuū sui: ſz deus est summe bonus. g̃ summe se cōmu nicabit: ſz ī creaturis nō summe se cōicat: q̄z nō recipiūt totā bonitatē suā. g̃ oz q̄ sit cōicatio ꝓfecta: vt. ſ. totā suā bonitatē alq̄ cōicet. hoc aūt nō pōt eē in diuersitate eēn tie. g̃ opz esse plures distinctos in vnitate dine essentie. Hoc idē arguit ex ꝓfectōe dine beatitudis q̄ ponit sum mū gaudiū qō sine cōsoztio hēri nō pōt. ¶ Hoc ēt argui tur ex ꝓfectione dine charitatis. perfecta. n. charitas est amoꝝ gratuit⁹ q̄ tēdit in aliū: ſz nō erit amoꝝ summus: ni si summe diligat. summe aūt nō diligit creaturā q̄ nō sūme diligēda ē. g̃ opz q̄ in ipa creatrice eēntia sit summe diligēs ꝛ sume dilect⁹ distincti in essentie vnitate.

Respondeo cōcedēdū est absq; vlla ambiguita te esse in deo pluralitatē suppositoꝝ rum vel ꝑsonaꝝ in vnitate eēntie: nō ꝓpter rōnes induc tas q̄ nō necio ꝛcludūt: ſz ꝓpter fidei veritatē.

¶ Ad ꝑmum g̃ dōs: q̄ ī creatura differt eēntia rei ꝛ eē suū: nec hz eēntia esse nisi ꝑ ꝛpatōez ad hñtē eēntiā. ꝛ iō q̄ eēn tia creata cōicať: cōicať tm̄ ſm rōnē suā ꝛ nō ſm eē: q̄z ſz illud eē nō est nisi in vno tantū hñte. dīna aūt eēntia est idē qō suū esse. ꝛ iō qñ ꝛmunicať eēntia cōicať ēt esse. vñ eēntia nō tm̄ est vna ſm rōnez ſz ſm eē. ꝛ ꝑ hoc pōt esse vna numero in plurib⁹ suppositis. creature aūt q̄uis exē plenť a deo: tm̄ deficiūt a repñtatōe eius. ¶ Ad zm dōm: q̄ essentia ꝛ suppositū sunt in deo idē re. nihilominus tm̄ differūt rōne. sicut de attributis dictū est. vñ Lōmen. in xi. metaph. dicit q̄ vita ꝛ viuēs nō significāt idez in deo. sicut noīa synonima. ꝛ iō ꝓtra rōnē suppositi est q̄ cōmu nicef: nō aūt ō rōnē essentie. Jō vna essentia cōmunicať pluribus suppositis. ¶ Ad 3m dicendum: q̄ necessitas fi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nis est necessitas cõditionata ⁊ ex suppõne. vñ nõ queritur in illis q̃ sunt necessaria absolute: ⁊ multo min⁹ in illis q̃ sunt ꝑ se necessaria nõ hñtia necessitatez ab aliquo. vñ dico q⁹ pluralitas suppositoꝝ in diuina essentia nõ ẽ ꝓpter aliquẽ finẽ: imo ꝓpter seipsam est necessario: cũ ipse deus sit finis omniũ. vñ nõ põt cõcludi q⁹ sit vana: q⁹ vanũ est qõ est ordinatũ ad finẽ quẽ nõ ꝓsequit.

¶ Utꝝ diuine ꝑsone differãt realr aut tñ rõne. V.

Ad quintum sic ꝓcedit: vr q⁹ pluralitas suppositoꝝ in diuinis nõ sit realis: ꝫ tñ ratiõis. Sicut n. dicit Dama. Tres ꝑsone re idẽ sunt: ratione aũt ⁊ cognitõe distinguunt. g̃ vr q⁹ nõ sit ibi pluralitas realis. ¶ P. Augu. dicit q⁹ tres ꝑsone in nullo absoluto distinguunt: sed tñ in his que sunt ad aliqd. res aũt nõ est ad aliquid: sed est absolutũ. g̃ vr q⁹ tres ꝑsone non sunt tres res: ⁊ ita nõ est ibi realis distinctio. ¶ Itez ꝑsone distinguunt ꝑ ꝓprietates: ꝓprietates aũt ille nõ addũt supra essentiam fm rem: sed tñ fm ratiõez. g̃ videt q⁹ distinctio ꝑsonaꝝ quã faciũt sit tñ distinctio rõnis. ¶ Itẽ sicut paternitas ⁊ essentia differũt ratione: ita sapiẽtia ⁊ essentia. si g̃ hoc sufficit ad distinctõez realẽ suppositoꝝ: videtur q⁹ etiam fm diuersa attributa distinguant realiter suppositа: ⁊ ita sunt tot ꝑsone quot attributa. hoc aũt est inconueniens. ergo ꝓprietates non faciunt realez distinctionem suppositoꝝ.

Contra. Augu. dicit res qui bus fruẽdũ est sunt pater ⁊ filius ⁊c. g̃ tres ꝑsone sunt plures res. g̃ eoꝝ ꝑlitas est pluralitas realis. ¶ Itẽ distictio ratõis nõ sufficit ad distinctõez suppositoꝝ: cũ vnus ⁊ idem bõ possit in se diuersas rõnes bre: ⁊ cũ suppositũ dicat quid reale. si g̃ nõ est in diuinis nisi distinctio rationis nõ erit ibi vera ꝑlalitas personarũ: qõ est hereticuz.

Respondeo dõm: q⁹ dicere ꝑsonas distingui tñ ratõe sonat heresim sabellianã. ⁊ iõ simplr dõm est q⁹ plalitas personaruz est realis: quo modo aũt ꝟ possit esse videndũ est. ¶ Sciendus est igit q⁹ ꝓprietas ꝑsonalis. s. relatio distinguẽs est idẽ re q⁹ diuina essentia: sed differẽs ratiõe: sicut ⁊ de attributis dcm est. ratio aũt relatiõis est vt referat ad alteruz. Potest g̃ dupliciter cõsiderari relatio in diuinis: vel ꝙ cõparationez ad essentiã: ⁊ sic est rõ tñ vel per cõparatõez ad illud qõ refertur: ⁊ sic per ꝓpriam rationẽ relationis. relatio realiter distinguit ab illo. Et per comparationez relationis ad suũ correlatiuuz oppositũ distinguunt ꝑsone: ⁊ non ꝙ comparatõem relationis ad essentiã. ⁊ ideo est pluralitas personaꝝ realis: ⁊ nõ tñ rationis.

¶ Ad ꝑm g̃ dõm q⁹ auctoritas Dama. sic itelligẽda est ratione. i. relatõe. ⁊ dicit relatio ratio per comparationem ad essentiã: vt dcm est. ¶ Ad 2m dõm: q⁹ res est de transcendẽtibus. ⁊ ideo se hz cõiter ad absoluta ⁊ ad relata. ⁊ ideo est reẽ essentialis �fz quã ꝑsone nõ differũt. Et est res relatiua siue personalis fm quaz ꝑsone distinguunt.

¶ Ad 3m dõm: q⁹ quãuis relatio ꝙ cõparationẽ ad essentiam sit rõ tñ: tamẽ per comparationẽ ad suuz correlatiuum est res ⁊ realiter distinguẽs ab ipo. ¶ Ad 4m dõm: q⁹ lz sapientia fm suã rõnem differat ab alys attributis: nõ tñ opponit ad aliqõ aliud attributũ: cũ sapiẽtiã bonitatem ⁊ alia attributa secũ compatiat in eodẽ subiecto. ⁊ ⁊ iõ nõ hz rõnẽ distiguẽdi suppositа diuine nãe. sicut habẽt relatões oppositе: ꝫ sicut sapiẽtia dina realr facit effectũ sapie ꝓ veritatẽ rõnis ipsi⁹ q̃ manet: ita relatio facit verã distinctõez ꝓpter rõnẽ relationis veraz que saluatur. ¶ Expositio textus.

Substantie vel essentie: q⁹ non ꝓprie dr substantia yt infra. 8. distinctiõe dr. (Credit ⁊ itelligitur.) ista ordinantur fm q⁹ acquirit fides in credẽte. Primũ. n. est ꝑdicatoꝝ verbũ. sicut dr Ro. io. Quomodo credẽt ⁊c. Secũdũ est assensus fidei in ipso credẽte: ⁊ vltimo ꝙ fidẽ deuenit in itellectũ. Isa. 7. Nisi crediderit ⁊c. (Purgatis mẽtib⁹) sed diuersimode. Ad hoc enim q⁹ videat nãli cognitõe: opz mẽtẽ purgari a sensibilibus ⁊ fantasmatib⁹. ad hoc aũt q⁹ ꝙ fidẽ cernat: opz mentem purgari ab errorib⁹ ⁊ nãlibus rõnibus. Ad hoc autẽ q⁹ videat ꝙ essentiã opz mentẽ purgari ab omni culpa ⁊ miseria. (In taz excellẽti luce.) logr de ituitu mẽtis ad similitudinẽ visus corpoalis. sicut. n. nõ possumus defigere oculũ in excellẽs luminosuz: ita etiã mens nr̃a nõ figit in excellẽtia diuine lucis: vt aliqd determiate cognoscat nisi ꝙ fidẽ. vnde etiaz ꝓphi in diuersos errozes ꝓlapsi sunt. ⁊ iõ dicit ꝓphus in. 2. metaph. sicut se habz oculus nocte ad lucẽ solis: ita se hz intellectus noster ad mãifestissima nãe. (Per iustitiã fidei.) iustitia hic sumit ꝓ iustitia generali q̃ est rectitudo aie in cõparatõe ad deũ ⁊ ad ꝓximũ ⁊ vnius potẽtie ad aliã: ⁊ dr iustitia fidei: q⁹ in iustificatiõe ꝓmus motus ẽ fidei. sicut dr Heb. xi. Accedẽtẽ ad deũ opz credere ⁊c. (Nõ approbo) ista notula affigit ad excludẽdũ falsiz itellectũ q̃ posset ex predictis haberi. s. q⁹ deus nullo mõo a peccatoribus cognosci posset.

¶ Nec periculosius) boc. n. est fundamentũ totiꝰ fidei: quo destructo totũ edificiũ subruit. vñ etiã dicit ꝓphs in ꝓmo celi ⁊ mun. q⁹ paruus error in ꝓn⁹ maximus est in fine. (Nec fructuosius) cognitio. n. trinitatis in vnitate ẽ fructus ⁊ finis totius vite nostre. (Ubi dixit de patre.) ista notula apponit ad cozrigendũ hoc qõ posuit in littera hoc vbũ suz es est singulariter ꝑdicari de trib⁹ ꝑsonis. ⁊ rõ fuit: q⁹ significat subam q̃ est vna triũ ꝑsonaꝝ: ꝫ postea retractauit: q⁹ q̃uis ſ significet subaz: tñ significat eã ꝙ modũ actus: ⁊ act⁹ numerant fm suppositа. vñ dz pluraliter ꝑdicari trib⁹ ꝑsonis. (Primoz. legis.) vbi. s. ꝓmo legis ꝓcepta poni icipiunt. Exo. zo. Deutro. 6. (Deus. n. dñs) vr q⁹ deꝰ nõ sit nomẽ nãe ꝙ derivatões huiꝰ nomis theos q̃s Dama. ponit. Dicit. n. q⁹ theos qõ est deꝰ dr ab ethiz q⁹ est ardere: q⁹ deꝰ noster ignis ꝓsumẽs ẽ. Deutro. 4. dr ẽt atheaste: q⁹ est considerare vel videre: q⁹ oia videt. Uel a thein q⁹ est currere vel fouere: q⁹ ꝙ oia vadit omnia saluãs ⁊ cõtinẽs que omnia opationẽ important ergo ⁊c. ¶ Item dominus fm esse suũ est relatiuũ. g̃ nõ significat potestatem: sed relationem.

¶ Ad ꝓmum g̃ dõm: q⁹ hoc nomẽ deus potest ꝓsiderari dupliciter. Uel quãtũ ad id a quo nomẽ imponit qõ est q̃si q̃litas nominis: ⁊ sic est nomẽ opationis fm Dama. Uel quãtũ ad id cui imponit qõ est suba significata ꝙ nomẽ: ⁊ sic est nomen nature: q⁹ ad significandũ diuinam nãm est impositũ. ¶ Ad 2m dõm: q⁹ relationes fundãtur sup aliquid qõ, est causa ipsaꝝ in subiecto sicut equalitas supra quãtitatez: ita ⁊ dominiũ supra potestatẽ. vnde dicit Boeti⁹: q⁹ dominium est potestas coercendi subditos. ⁊ Diony. dicit q⁹ dominiũ ẽ nõ pcioꝝ. i. subditoꝝ excessus tñ: sed bonoꝝ ⁊ pulchrioꝝ omnimoda ⁊ perfecta possessio. vera ⁊ nõ cadere valẽs fortitudo. Ad ꝑm. n. q⁹ aliquis sit dominus requirunt diuitie ⁊ potẽtia: ⁊ super hec duo fundat relatio dominy. (Personaruz quoq; plura ⁊c.) Sciendum q⁹ Augu. ⁊ Hyl. ex hac auctoritate. Faciam⁹ bo. ⁊c. nituntr ostendere vnitatem essentie ⁊ personaruz pluralitatẽ. Exo. 4. verbis ibi positis: sed differenter: qa Augu. considerat tantũ cõsignificationez numeri in eis. vñ per ꝑ duo. Faciamus ⁊ nostrã. ostẽdit trinitatẽ personarum. per ꝑ vero duo Imaginẽ ⁊ similitudinẽ. vnitatẽ essentie. ¶ Hyl. aũt ex quolibet hoꝝ quattuoz intendit ostẽdere vtrũq; ꝑ mõ. Similitudo. n. significat relatõez

eamsatã ex vnitate qualitatis: que relatio regrit distincta suppositа. est. n. similitudo reꝝ differentiũ eadẽ q̃litas. vñ rõne eiꝰ qõ cãt similitudinẽ oñdit vnitatẽ eẽntie: q⁹ ẽ eadẽ bonitas ⁊ sapia: vel gcgd aliud ꝙ modũ q̃litatis significat: nec põt ibi esse diuersitas bonitatis fm numerum: vt ꝓbatuz est. Sz ex pte relatõis designat suppositoꝝ distinctio. Et eadẽ est ratio de hoc nomine imago: q̃ dicit imitatõez vniꝰ ad alteꝝ fm aliqd vnũ: ⁊ hoc tangitur vbi dicit Dil. (Quocirca ⁊c.) sil⁹ etiã ex parte baruz duarũ dictionũ. Faciamus ⁊ nostrã. accipit vtrũq; ꝑlalitatẽ qdẽ ꝑsonaꝝ rõne pluralis numeri: ꝫ vnitatẽ eẽntie rõne cõsortij qõ designat in vtroq; Cõsortiũ. n. opz q⁹ sit in aliquo vno: ⁊ q⁹ nõ põt esse in dinis vnũ in specie ⁊ diuersuz in numero: opz q⁹ sit vnũ numero. ⁊ hoc tãgit ibi. (Itẽ idẽ ⁊c.) differũt etiã q̃tũ ad aliud: q⁹ Augu. videt accipe similitudinẽ ⁊ imaginẽ tm hois ad deũ: ꝫ Hyla. accipit similitudinẽ ⁊ imaginẽ vnius persone ad aliaz: ⁊ q⁹ homo accedat ad illam similitudinez quãtum potest. (Diuersitas) ꝓpter diuisionẽ essentie. (Singularitas) ꝓpter incõmunicabilitatez diuine nature. (Solitudo) ne remoueatur societas personarũ que est per vnionem amoris. (Similitudo.) cõtra diuersitatẽ. (Pluralitas) contra singularitatẽ. (Distinctio) cõtra solitudinẽ. (Significatio efficientis) q̃tũ ad ꝟ q⁹ dicit faciamus (Operatio cõstitutiones) in ipsuz operatũ. (Maximus ꝓbeta.) quãtum ad moduz reuelationis: que est per intellectualem visionẽ ⁊ quãtum ad ꝓuilegiuz ꝓmissi seminis. (Domin⁹ possedit me.) loquit de filio inquãtum appropriatur sibi sapiẽtia. dicit autẽ deus possidere sapientiã: quia ipse solus eam perfecte habet: possidere enim qõ ad nutũ habetur. vnde philosophus in ꝓncipio metaphysi. dicit q⁹ divina scientia est possessio divina ⁊ nõ humana. (Uiarũ.) i. creaturarũ per quas in ipsum itur. (Ordinata.) secundũ ordinem nature qui est filij ad patrem: ⁊ secundũ ordinẽ cause qui est idee ad ideatũ. (Cõcepta) dicitur cõcipi: quia claudit in vnitate eẽntie patris. (Parturiri.) inquãtum exit a patre per distinctiones personarũ. (Cardines.) i. extremitates terre. fm Isido. vel cause in quibus terra ⁊ ea que in terris quasi voluunt ⁊ conseruant. (Delectabar.) cõsors paterne glozie. (Per singulos dies.) quãtum ad ratiões creaturaruz que in deo sunt. (Lux) quãuis creature i seipsis sint tenebre (Ludens.) ꝓpter ocium cõtemplationis sapientie. sicut enim operationes ludi nõ appetuntur ꝓpter aliud: sed in seipsis habent delectationez: ita ⁊ cõtemplatio sapientie. (In medio duuz animaliũ.) hoc sumit de abacuc. 3. fm aliam litteraz: ⁊ per duo animalia significant duo testamenta. (Forcipẽ de altari) hoc dicit Ysaie. 6. ⁊ ꝙ forcipẽ q̃ hz duo brachia significant duo testamenta. ⁊ ꝙ calculũ vitas sacre scripture. vñ i ps. dr. Ignitũ eloquiũ tuũ ⁊c.

¶ Incipit ostẽdere quo mõ per creaturã potuerit cognosci creatoꝝ. ¶ Distin. III.

Apostolus nãq; ait q⁹ inuisibilia dei a creatura mũdi ꝙ ea q̃ facta sũt intellecta ꝓspiciũr: sempiterna quoq; virt⁹ ei⁹ ⁊ dinitas: ꝙ creaturaz mũdi itelligit hõ ꝓp excellẽtiã qua excellit iter alias creaturas: vel ꝓp ꝓuenientiã quã hz cũ omni creatura. hõ igit inuisibilia dei itellectu mẽtis ꝓspicere potuit: vel ẽt cõspexit ꝙ ea q̃ facta sunt. i. ꝙ creaturas visibiles vel inuisibiles. A duobus. n. inuabat. s. a nã q̃ rõnalis erat: ⁊ ab opib⁹ a dõ factis vt mãifestaret hoi sitas. Jõ Apls dicit: q⁹ ds reuelauit illis. s. dũ fecit opa i qb⁹ artificis aliqten⁹ relucet idiciũ ẽ.

¶ Uria rõ vl modis qũo potuit cognosci deꝰ.

Nam sic ait Amb. Ut ds q nã inuisibilis est etiã a visibilibus possz sciri opus fecit qõ opifice visibilitate sui manifestauit vt per certũ incertum possz sciri: ⁊ ille deus oium esse credereꝝ q boc fecit qõ ab boie impoe est fieri. Potuerũt g̃ cognoscere siue cognouerunt vltra oẽz creaturã illũ esse q ea fecit q̃ nulla creaturaꝝ facere vel destruere valz. Accedat quecũq; vis creatura ⁊ faciat tale celũ ⁊ talez terrã: ⁊ dicã: q⁹ deꝰ est. Sed q⁹ nulla creatura talia facere valet: cõstat supza oẽm creaturam illum esse qui ea fecit: ac ꝙ hoc illũ esse deuz humana mens cognoscere potuit.

¶ Scda rõ q̃ potuit cognosci vel modus qũo nouerunt.

Alio ẽt mõ dei sitatez ductu ratõis cognoscere potuerũt vel ẽt cognouerũt. Ut. n. Aug. ait in lib. 6 ciui. dei. Uiderũt sũmi ꝓphi nullũ coꝰ deũ esse. ⁊ ideo cũcta cozpoza trãscẽderũt q̃rentes deũ. Uiderunt ẽt qcqd mutabile est nõ esse summũ deũ omniũq; principiũ. ⁊ iõ oẽm animam mutabilesq; spũs trãscẽderũt. Deinde viderũt omne qõ mutabile est nõ posse esse nisi ab illo q incõmutabiliter ⁊ simplr est. Intellexerũt igit euz ⁊ omnia ista fecisse ⁊ a nullo fieri potuisse:

¶ Tertia rõ vel modus.

Considerauerũt etiã qcqd ẽ i subsiãtijs vel coꝰ esse vel spũz. melius q̃ aliqd spũz esse q̃z cozpus: ꝫ hõ lõge meliozem qui spiritum fecit ⁊ cozpus.

¶ Quartus modus vel rõ.

Intellexerũt etiã cozpozis spẽm itelligibilez: ⁊ itelligibilẽ spẽm sensibili ꝓtulerũt. sensibilia dicimus q̃ visu ⁊ tactu cozpis sentiri queunt: itelligibilia q̃ ꝓspectu mẽtis itelligi. Cũ g̃ in eoꝝ cõspectu ⁊ cozpus ⁊ aius magis minusq; speciosa eẽnt. si aũt omni spẽ carere possent oino nulla eẽnt: viderũt esse aliqd quo illa speciosa facta sũt: vbi ẽ ꝓma ⁊ icõmutabilis spẽs. iõq; incõparabilis: ⁊ illud eẽ reꝝ ꝓncipiũ rectissime crediderũt: q⁹ factũ nõ esset: ⁊ ex quo cũcta facta essent: ecce tot modis potuit cognosci veritas dei. Cũ g̃ deꝰ vna sit ⁊ simplex eẽntia q̃ ex nulla diuersitate partiũ vel accidentiuz consistit: ꝑfaliter tñ dicit apls inuisibilia dei: q⁹ plurib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

modis cognoscit̄ vitas dei p ea q̄ facta sūt. Ex pperuitate nāq̄ creaturaꝝ itelligīt̄ ꝓditor eternus ex magnitudie creaturaꝝ oīpotēs: ex ordine ⁊ dispōne sapiēs: ex gubernatione bonus. Oia aūt h̄ ad vnitatē ditatis ptinēt mōstrādā.

¶ Qūo i creaturis appet vestigiū trinitatis.

Nunc restat ostēdere an p ea q̄ facta sūt aliq̄ trinitatis vestigiū vel indiciū exiguū hēri potuerit. Dē h̄ Augu. i. vi. ō tri. Opz vt creatorē p ea q̄ fcā sunt itellcū ꝑspiciētes trinitatē itelligamus. Hui⁹. n. trinitatis vestigiū i creaturis apper. Hec. n. q̄ arte dīna fcā sunt ⁊ vnitatē quādā i se oñdūt ⁊ spēz ⁊ ordiné. Hā q̄ō hoꝝ creatoꝝ ⁊ vnū aliqd ē. sic̄ sunt nāe corpoꝝ ⁊ aiarū: ⁊ aliq̄ spē formanť sic̄ sunt figure vel q̄litates corpoꝝ ac doctrie vl artes aiarū: ⁊ ordiné aliquē perit aut tenet: sic̄ sunt pōdera vel collocatōes corpoꝝ ⁊ amores vel delectatiōes aiarū. Et ita i creaturis plucet vestigiuz trinitat⁊. In illa. n. trinitate sūma ozigo ē oium rex ⁊ pulchritudo pfectissima ⁊ brissima delectatio. Sūma aūt ozigo: vt Aug. oñdit i lib. de ꝛa religiōe itelligīt̄ de⁹ pr̄ a quo sunt oia: a quo fili⁹ ⁊ spūs scūs: pfectissima pulchritudo itelligīt̄ fili⁹. ſ. vitas pr̄is nulla ex pte ei dissimilis: quē cū ipso ⁊ i ipo pr̄e veneramur: q̄ forma ē oiuz q̄ ab vno fcā sunt ⁊ ad vnū referunť. Que tñ oia nec fierēt a pr̄e p filiū: neq̄ suis finib⁹ salua eēnt nisi deus sūme bon⁹ eē q̄ ⁊ nulli nāe q̄ ab illo bona eēt inuidit. ⁊ vt in bono ipso maneret alia q̄stū vellet alia q̄stū posset dedit. Que bonitas spūs scīs itelligīt̄ q ē donū pr̄is ⁊ filij: q̄re ipz donū dei cū pr̄e ⁊ filio eq̄ icommutabile colē ⁊ tenē nos ꝙuenit. Per ꝙsideratiōez itaq̄ creaturaꝝ vni⁹ sube trinitatē itelligimus. ſ. vnū deū pr̄ez a quo sum⁹: ⁊ filiū p quē sumus: ⁊ spūz scūz i quo sumns. ſ. pncipiū ad qō recurrimus: ⁊ formā quā segmur: ⁊ gr̄az qua recōciliamur vnū. ſ. quo auctoze ꝙditi sumus: ⁊ filitudinē eius p quā ad vnitatē reformamur: ⁊ pacē q̄ vnitati adherem⁹. ſ. deū q dixit fiat: ⁊ ꝛbuz p q̄ō fcm̄ est oē q̄ ſubalr̄ ⁊ nāliter ē: ⁊ donuz benignitatis ei⁹ q̄ placuit q̄ ab eo p̄bū fcm̄ est ⁊ recōciliatū auctori vt nō iteriret. Ecce oñsuz ē q̄liter i creaturis aliq̄tenus imago trinitatis idicať. Nō. n. p creaturarū ꝓemplatōez sufficiēs noticia trinitatis pōt hēri vel potuit sine doctrie vel iteriozis ispiratiōis reuelatiōe. Vñ illi antiq pbi q̄si p vmbrā ⁊ de lōginquo viderūt vitatē deficiētes i ꝙtutu trinitatis: vt magi pharaōis in tertio signo. adiuuamur tñ i fide inuisibiliū p ea q̄ factā sūt.

¶ Quomodo in aia sit imago trinitatis.

Nunc ꝺo ad eā iā quēiam⁹ disputatōz vbi i mēte būana q̄ nouit deū vel pōt nosse trinitatis imaginē reperiamus. Ut. n. Aug. i. xiiij. li. de tri. Iz būana mēs nō sit ei⁹ nāe cui⁹ de⁹ ē: imago tñ illi⁹ quo nihil meli⁹ ē ibi q̄rēda ⁊ iueniēda ē quo nā nr̄a nihil hz meli⁹. i. i mēte. In ipsa. n. mēte ēt añq̄ sit pticeps dei ei⁹ imago repit: ⁊ si. n. amissa ōi sit pticeps dei ei⁹ imago repit: ⁊ si. n. amissa ōi pticipatiōe deformis sit: imago tñ dei pmāet. Eo. n. ipso imago dei ē mens quo capax ē ei⁹. eiusq̄ eē pticeps pōt. Jā g̃ i ea trinitatē q̄ ōs ē ingram⁹. Ecce g̃ mēs sui meminit itelligit se. h̄ si cernim⁹ cernim⁹ trinitatē: nōdū qdē deuz. h̄ imaginē dei. Hic. n. q̄dā appz tritas memorie itelligētie ⁊ amoris. Hec g̃ tria potissimum tractemus memoriā itelligētiā ⁊ volūtatē. h̄ g̃ tria: vt ait Aug. i. 10. li. ō tri. nō sūt tres vite: h̄ vna vita: nec tres mentes: h̄ vna mēs vna cēntia. Mēoria ꝺo dr̄ ad aliqd. ⁊ itelligentia ⁊ voluntas siue dilectio sil̄r ad aliqd dr̄. vita ꝺo dr̄ ad seipaz ⁊ mēs ⁊ cēntia. h̄ g̃ tria eo sūt vnū quo vna vita vna mēs ⁊ vna cēntia: ⁊ qcqd aliō ad seipa singula dñr ēt sil̄: nō pl̄aliter: h̄ singulariter dñr: eo ꝺo tria sūt quo ad se iuicē referūť.

¶ Qūo eq̄lia sint: q̄ capiūť a singul̄ oia ⁊ tota.

Qualia ēt sť ñ solū singula singulis: h̄ ēt singula oib⁹ aliogn nō se iuicē capent: se aūt iuicē capiūť: capiunť. n. ⁊ a singul̄ singula: ⁊ a singul̄ oia. Memini. n. me hr̄e memoriā ⁊ itelligētiā ⁊ voluntatē: ⁊ itelligo me intelligere ⁊ velle atq̄ me meminisse: ⁊ volo me velle ⁊ memisse ⁊ itelligē.

¶ Qūo illa tria memoria capiat.

Otāq̄ meā memoriā ⁊ itelligentiā ⁊ voluntatē sil̄ memini. Nō. n. memorie mee nō memini illud nō ē i memoria mea. Nihil aūt tā in memoria ē q̄z ipsa memoria: totā g̃ memini. Itē qcqd itelligo itelligere me scio ⁊ scio me velle qcqd volo: quicquid aūt memini scio. Totā igit̄ intelligētiaz totāq̄ voluntatem meā memini.

¶ Qūo illa tria tota capiat itelligentia.

Imilr̄ cū hec tria itelligo tota sil̄ itelligo: neq̄. n. qcq̄ itelligibiliū ē q̄ō ñ itelligā: nisi q̄ ignoro: q̄ aūt ignoro nec memini nec volo. Quicquid aūt itelligibiliū nō itelligo: ꝟnter etiā nec mmini nec volo: qcqd aūt itelligibiliū memini ⁊ volo consequenter intelligo.

¶ Quomodo illa tota capiat voluntas.

Volūtas mea ēt totā itelligētiā totāq̄ memoriā meā capit dū vtoz eo toto q̄ō itelligo ⁊ memini. Cū itaq̄ iuicez a singulis ⁊ oia tota capiant eq̄lia sunt tota singl̄a totis singulis: ⁊ tota singula sil̄ oib⁹ totis: ⁊ hec tria vnuz: vna vita: vna mēs vna cēntia. Ecce illius summe vnitatis atq̄ trinitatis: vbi vna est essentia ⁊ tres pſone. imago est mēs būana licz impar. Mens aūt hic ꝓ aio ipso accipiť vbi est imago illa trinitatis. Propzie ꝺo mens dr̄: vt ait Augu. nō aia ipsa: h̄ q̄ō in ea est excellentius: q̄liter sepe accipiť. Illud ēt sciēdū ē q̄ memoria nō solū absentiū est ⁊ preteritoꝝ: sed etiam presentiū: vt ait Aug. in q̄rtodecimo libzo de trinitate. alioquin non se caperet.

¶ Ex quo sensu illa tria dicantur vnum esse ⁊ vna essentia queritur.

Hic attēdēdū ē diligēter ex quo sensu accipiēduz sit q̄ō supza dixit illa tria .ſ. memoriā itelligētiā ⁊ volūtatē eē vnū. vnā mētē vnā cēntiā: q̄ō vtiqz nō vr̄ vez esse iuxta ꝓpzietatē sermōis. Mēs .n. i. spūs ratiōalis essentia spūalis est ⁊ icorporea. Illa ꝺo tria naturales ꝓpzietates seu vires sunt ipsius mentis ⁊ a se inuicez differūt: qa memoria nō est itelligentia vel voluntas: nec intelligentia voluntas siue amoz.

¶ Quod etiā ad se inuicem dicunť relatiue.

Et hec tria ēt ad se iuicē referunť: vt ait Aug. in nono lib. de trini. Mens .n. amare seipsam vel meminisse nō pōt: nisi ēt nouerit se. Hā q̄uo amat vl meminit q̄ō nescit? Miro itaq̄ mō ista tria iseparabilia sunt a semetipsis: ⁊ tñ eoz singulum ⁊ simul omnia vna essentia est: cum ⁊ relative dicantur adinuicem.

¶ Hic aperitur q̄ō supza querebať. ſ. q̄uo hec tria dicantur vnum.

Sed iā vidēdū est q̄uo hec tria dicantur vna suba. iō. ſ. q̄ in ipsa aia vel mēte subaliter existūt. nō sicut accidētia in subiectis q̄ pñt adesse ⁊ abesse. Vñ Aug. i lib. nono de trini. ait. Ammonemur si vtcunq̄ videre possumus hec in aio existere subaliter: nō tāq̄ in subiecto vt color in corpore: q̄ ⁊ si relative dñr adinuicē singula tñ subaliter sunt i sua suba. Ecce ex quo sensu illa tria dicanť vnum eē vel vna suba. Que tria: vt ait Aug. in lib. decimo gnto de trini. in mēte nāliter ditus istituta q̄sq̄ viuaciter ꝓspicit: ⁊ quā magnū sit in ea. Vñ pōt ēt sempiterna imutabilisq̄ nā recoli ꝙspici cōcupisci. Reminiscit̄. n. p memoriā ituit̄ p itelligētiaz. amplectit̄ per dilectionē ꝓfecto reperit illius summe trinitatis imaginem.

¶ Qz in illa filitudine est dissimilitudo.

Verūtñ caueat ne hāc imaginē ab eadē trinitate factā ita ei ꝙparet vt oīno existiet sil̄ez: h̄ pori⁹ i q̄licūq̄ ista filitudie maginā quoq̄ dissilitudinē cernat.

¶ Prima dissilitudo.

Quod breuiter oñdi pōt. Hō vn⁹ p illa tria itelligit meminit diligit. qui nec mēoria ē. nec itelligētia. nec dilectio: h̄ h̄ hz. Vn⁹ g̃ hō est q hz h̄ tria: nō tñ ipe ē hec tria. In illi⁹ ꝺo sūma simplicitate nāe q̄ de⁹ ē: q̄uis vn⁹ sit de⁹: tres tñ pſone sunt pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs: ⁊ he tres vn⁹ de⁹. Aliud ē itaq̄ trinitas res ipsa. aliud imago trinitatis i re alia. pp quā imaginē ēt illud i quo sūt h̄ tria imago dr̄. ſ. hō: sic̄ imago dr̄ ⁊ tabula ⁊ pictura q̄ ē i ea: h̄ tabula noie imaginis appellať pp picturā q̄ ē in ea.

¶ Altera dissilitudo.

Rursus ista imago que ē hō hñs illa tria vna pſona ē. illa ꝺo trinitas non vna pſona ē: h̄ tres pſone: pr̄ filij: ⁊ fili⁹ pr̄is ⁊ spūs pr̄is ⁊ filij. Itaq̄ in ista imagie trinitatis nō h̄ tria vnus hō: h̄ vn⁹ hois sť. In illa ꝺo sūma trinitate cui⁹ h̄ imago ē ñ vni⁹ dei sť illa tria: h̄ vn⁹ ōs: ⁊ tres sť ille pſone: ñ vna pſona. illa. n. tria ñ hō sť: h̄ hois sť vel i hoie sūt. Sz nūqd possum⁹ dicē trinitatē sic eē i ōo: vt aliqd dei sit: nec ipa sit de⁹. Absit vt h̄ credam⁹. Dicam⁹ g̃ in mēte nr̄a imagiez trinitatis: h̄ exiguā ⁊ q̄lēcūq̄ eē q̄ sūme trinitatis ita gerit sil̄itudinez vt ex maxia pte sit dissimilis. Sciēdum ꝺo q̄ h̄ trinitas mētis: vt ait Aug. i. xiiij. li. ō tri. ñ ꝓpea tñ imago dei ē: qz sui memierit mēs ⁊ itelligit ac diligit se: h̄ qz pōt ēt meminisse ⁊ itelligē ⁊ amare illū a q̄ fcā ē.

¶ Alia assignatio trinitatis in aia. ſ. mens noticia amoz.

Dest ēt alio mō aliſq̄ noib⁹ distingui trinitas i aia: q̄ ē imago illi⁹ sūme ⁊ ieffabil̄ trinitatis. Ut. n. ait Aug. i ix. li. ō tri. mēs ⁊ noticia ei⁹ ⁊ amoz tria q̄dā sť. Mēs. n. nouit se ⁊ amat se: nec amať se pōt nisi ēt nouerit se. Duo q̄dā sunt mēs ⁊ noticia ei⁹. Itē duo q̄dā sť mēs ⁊ amoz ei⁹. Cū g̃ se nouit mēs ⁊ amat se māet trinitas. ſ. mēs amoz ⁊ noticia. Mēs aūt h̄ ñ accipiť p aia: h̄ p eo q̄ō in aia excellenti⁹ ē. Hec aūt tria cū sint distincta a se iuicē: dñr tñ eē vnū: qz in aio subaliter existūt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Quia mēs vice patris: noticia filij: amor spiritus sancti accipitur.

Est ipsa mēs q̄si parens: & noticia ei⁹ q̄si ples ei⁹. Adēs. n. cū se cognoscit noticiā sui gignit: & ē sola parēs sue noticie. tertiꝰ est amor q̄ de ipsa mēte & noticia ꝓcedit dū mēs cognoscēs se diligit se. nō. n. posset se diligere nisi cognosceret se: amat etiā placitā ꝓplem. i. noticiā suaz: & ita amor qdā cōplexꝰ est parentis & plis.

¶Quod nō est minor mēte noticia: nec amor vtroq̄.

Nec minor est ples parente dum tantam se nouit mens quāta est: nec minor est amor parente & ple. i. mente & noticia: dum tantū se diligit mens quantū se nouit & quanta est.

¶Quod hec tria in seipsis sunt.

Sunt etiam hec singula in seipsis: qa & mēs amans in amore est: & amor in amantis noticia: & noticia in mente noscēte est. Ecce in his tribꝰ qualecūq̄z trinitatis vestigiū apparet.

¶Qūo mēs ꝓ ista ꝓficit ad itelligendū deum.

Mens itaq̄z rōnalis ꝓsideras hec tria: & illā vnā eēntiā in qua ista sunt: extendit se ad ꝓtemplationē creatoris & videt trinitatez in vnitate: & vnitatem in trinitate. Intelligit. n. vnū deū esse vnā essentiā vnū ꝓincipiuz. Intelligit quia si duo essent vel vterq̄z insufficies esset: vel alter superflueret: qa si aliquid deesset vni q̄ alter haberet: nō eēt ibi summa pfectio. Si ꝙo nihil vni deesset q̄ haberet alter cuz in vno essent oia: alter superflueret. Intellexit ergo vnū esse deuz vnū oiuz auctorē: & vidit qz absqz sapia nō sit q̄si res fatua. & ió itellexit eum bēre sapiam q̄ ab ipso genita est: & qa sapiētiam suam diligit intellexit etiam ibi esse amorem.

¶Hic de summe trinitatis vnitate.

Quapropter iuxta istaz ꝓsideratōez: vt ait Aug. i lib. ix. de tri. credamus patrē & filiū & spūm scm̄ vnū eē deū vniuerse creature conditorē & rectorē: nec patrē eē filiū nec spūz scm̄: vel patrē eē vl̄ filiū: ꝯ trinitatē relataz adinuicē ꝓsonaruz. Ut. n. ipse ait i libr. de fide ad petrū. Una ē nā siue eēntia pris & filij & spūs sci nō vna ꝓsona. Si. n. sic esset vna ꝓsona sicut ē vna suba pris & filij & spūs sci: ꝙciter trinitas non diceret. Rursus qdē trinitas eēt vera: ꝯ vn⁹ deus trinitas ipsa nō eēt. si quēadmodū pr̄ & filius & spiritus scūs ꝓsonarū sunt abiuicē ꝓprietate distincti: sic fuissent nāruz quoq̄ diuersitate discreti. Fides aūt patriarcharū ꝓphārū atqz apl'orū vnū deū ꝑdicat eē trinitatē. In illa ergo sancta trinitate vn⁹ de⁹ ē pr̄ q̄ solus eēntialiter de seipso vnū filiū genuit: & vn⁹ fili⁹ q̄ de vno patre solus eēntial'r natus: & vnus spūs scūs qui solus essential'r a pr̄e filioq̄ ꝓcedit. Hoc autē totū nō pōt vna persona. i. gignere se & nasci ō se & ꝓcedere de se. Ut. n. ait Augus. in primo libro de trinita. Nulla res est que seipsam gignat vt sit.

¶Diuisio prime partis textus.

In parte ista ostendit magister vnitatem essentie & trinitatem personaz ꝓnes & silitudines quasdā: & didit in ptes duas. In p̄a oñdit vnitatē eēntie dine p rōnes nāles. In z⁹ oñdit trinitatē ꝓsonaz p silitudies creaturaz. ibi (Nūc restat ostēdere) ¶Circa p̄m tria facit. p̄ oñdit p auctē apli ꝓbantis vnitatis dine essentie possibilitatē. z⁹ iducit ꝓbōnē ibi (Nā sicut ait Amb.) ⅗ excludit q̄dā obiectōem. ibi. (Cū g̃ de⁹ vna &c.) z⁹ aūt ps in q̄ ponit ꝓbōnē: diuidit in q̄ttuor ꝑm. 4. rōnes q̄s ponit. harū aūt diuersitas sumit ꝑm vias deueniēdi ex creaturis i deuz: q̄s Dyo. ponit. 7. cap⁹. de dinis noib⁹. dic. n. q ex creaturis trib⁹ modis deuenimus i deū. s. p cālitatē p remotōez p eminētiā. Et rō h⁹ est: qz eē ci eature ē ab altero. vñ ꝑm B ducimur i cām a q̄ ē. B aūt pōt eē dupl'r: aut q̄tū ad id qō receptū ē: & sic dicimur p modū cālitatis: aut q̄tū ad modū recipiēdi: qz impfecte recipit. & sic habuimus duos modos. s. ꝙz remotōez impfectōis a deo: & ꝑm B q illud qō receptū ē i creatura pfecti⁹ & nobili⁹ est in creatore: & ita est modus p eminētiam. ¶Prima g̃ rō sumit p viā cālitatis: & forma sic. Oē qō hz eē ex nullo oz q fit ab alio a q̄ esse suū fluxerit: ꝙz oēs creature hñt esse ex nihilo: qō manifestat ex eaz imperfectōe & potentialitate. g̃ oꝑz q sint ab aliquo vno p̄mo: & hoc est deus. ¶Secūda rō sumit p viā remotionis & est talis. Ultra omne imperfectuz oꝑz esse aliqō pfectū: cui nulla quidē imperfectio admisceat: sed corpus est impfectū: qz est terminatū & finitū suis dimēsionibus & mobile. g̃ oꝑz vltra corpora esse aliqd qō nō ē corpus. ¶Itē omne icorporeū mutabile de sui nā ē imperfectuz. g̃ vltra omnes spēs mutabiles. sicut sunt aīe & angeli oꝑz eē aliqō ens incorporeū & immobile & oīno pfectū: & hoc est deus. ¶Alie due rōnes sumunt p viā eminētie: ꝙz pōt dupl'r attendi eminētia: vel quātum ad esse: vel quātum ad cognitionē. ¶Tertia g̃ sumit rō p viaz eminētie in esse: & est talis. Bonū & melius dicunt p comparationē ad optimū: ꝙz in subys inuenimus corpus bonū & spūm creatū melius: in quo tñ bonitas nō est a seipso. g̃ oꝑz esse aliqō optimū a q̄ fit bonitas in vtroq̄. ¶Quarta sumitur per eminentiā in cognitione: & est talis. In q̄ buscūq̄z est inuenire magis & minus speciosuz est inuenire aliqō speciositatis ꝓncipium: per cuius ꝓpinquitatem aliud alio dicit speciosius: sed inuenimus corpora eē speciosa sensibili specie: species aūt speciosiores specie intelligibili. ergo oportet eē aliqd a quo vtraq̄ speciosa sint: cui spiritus creati magis appropinquant. (Nunc restat ostendere.) hic ostendit trinitatem personarum per similitudines in creaturis. & primo per similitudinem vestigy. scdo p similitudinē imaginis. ibi (Nūc aūt ad eā)

¶Circa p̄m duo facit. p̄mo. n. oñdit p auctez Aug. qūo in vestigio creaturarū repñtat trinitas ꝓsonaruz. z⁹ ex ipsa silitudine vestigy ꝛcludit ꝓsonarū distinctōez: ibi. (Per ꝛsideratōez creaturaz) vbi distinguit tres ꝓsonas. p̄mo quo ad nos. & hoc triplr ꝑm exitū nostrū a deo: & ꝑm reditū in ipsum: ibi. s. (Principiū ad qō.) Et ꝑm bñficiū ipsi⁹ dei: ibi (Unū. s. qūo aut q̄re.) z⁹ cōcludit p cōparationez ad oia: ibi. s. (Deuz q dixit) vltimo oñdit vestigy repñtationē eē ifficiētē: ibi (Ecce oñsuz &c.) ¶Qō. I.

Quia autem in pte ista ostēdit q̄liter venit in cognitōez dei p vestigiū creaturarū. ideo duo querunt. p̄mo de dina cognitōe. z⁹ de creaturaz vestigio. ¶Circa p̄m q̄runt q̄ttuor. p̄mo vtruz de⁹ sit cognoscibilis a creaturis. z⁹ vtz deū esse sit p se notuz. 3⁹ vtrū possit cognosci p creaturas: & quoz sit deum per creaturas cognoscere. 4⁹ qd de deo philosophi p creaturas cognoscere potuerunt.

¶Utrum deus possit cognosci ab itellectu creato. I.

Ad primum sic ꝓcedit: vr̄ q de⁹ nō sit cognoscibilis a creato intellectu. Dicit enim Dyo. ō dīnis noibus: q deū nec dicere nec itelligere possumus: qō sic ꝓbat. Cognitio est tm̄ exñtiū: ꝙz de⁹ ē supra oia exñtia. g̃ est supra oēm cognitōez. ¶Itē de⁹ plus distat a quolibet exñtiū itelligibiliū notoz nobis q̄z distet itelligibile a sensibili: ꝙz sensus nō pōt itelligibile cognoscere. g̃ nec de⁹ pōt a nr̄o intellcū cognosci. ¶Itē ois cognitio est p spēm aliquā: p cui⁹ ifōmationē fit assimilatio cognoscētis ad rē cognitā: ꝙz a deo nō pōt abstrahi aliqua spēs cū sit simplicissimus. ergo nō est cognoscibilis. ¶Itē vr̄ dicit phs: omne ifinitū est ignotū. cui⁹ rō est: qa de rōne ifiniti ē vt sit extra accipiētē ꝑm aliqd sui: & tale est ignotū: ꝙz de⁹ est ifinit⁹. g̃ est ignot⁹. ¶Itē phs dicit q ita se hñt fantasmata ad itellectū. sic colores ad visuz: ⅗ visus corpalis nihil videt sine colore. g̃ intellcūs nr̄ nihil itelligit sine fantasmate: cū igit de deo non possit formari aliqō fātasma: vt dr̄ Isaie. 40. Quā imaginē ponetis ei. vr̄ q nō scit cognoscibilis a nr̄o itellectu.

Contra. Jere. 9. dicitur. In hoc glorie⁹ qui gloriat scire & nosse me: sed ista non est vana gloria ad quā de⁹ hortat. ergo videtur q possibile sit deum cognoscere. ¶Itē vt supra deū est: ēt ꝑm phos vltimus finis humane vite ē ꝓtēplatio dei. si igit ad B hō nō posset ptingere in vanū eēt ꝓstitut⁹: qz vanū est ꝑm phm qō ad aliquē finē est quē nō icludit: & hoc ē incōueniēs: vt dr̄ in ps. nūqd. n. vane ꝓstituisti eū. ¶Itē vt dicit phs. z. ō aīa in hoc differt itelligibile a sensibili: qz sensibile excellēs destruit sensuz. itelligibile aūt maximuz nō destruit: sed ꝙfortat itellcīa. cū igit de⁹ sit maxime itelligibilis q̄tuz in se est: qz est ꝑmū itelligibile: vr̄ q a nr̄o intellcū possit itelligi. nō. n. ipediret nisi ꝓp suam excellentiam.

Respondeo dōm: q nō est B q̄ō vtrū de⁹ in eēntia sua imediate videri possit. B enī alteri⁹ itētōis ē: ꝙz vtruz quocūq̄z mō cognosci possit. & ió dicimus q de⁹ cognoscibilis ē: nō aūt ita ē cognoscibilis vt essentia sua cōprehēdat: qz omne cognoscēs hz cognitionē de re cognita: nō p modū rei cognite: ꝙz p modū cognoscētis: modus aūt nullius creature attingit ad altitudinem diuine maiestatis. vnde oz q a nullo perfecte cognoscatur. sicut ipse seipsum pfecte cognoscit.

¶Ad p̄m g̃ dōm: q de⁹ nō est B mō exñs sicut ista exñtia: ꝙz ideo ē nā entitatis eminēter. vñ sic nō ē oīno exps entitatis: ita ēt nō oīno ē exps cognitiōis gn cognoscat: ꝙz nō cognoscit p modū alioz exñtiū q̄ itellcū creato cōprehēdi pōt. ¶Ad z⁹ dōm: q q̄uis plus distet de⁹ a quolibet itelligibili ꝑm nāe ꝓprietatē q̄z itelligibile a sensibili: tm̄ plus ꝛuenit in rōne cognoscibilis. oē. n. q̄ō est separatū a mā hz rōnē vt cognoscat sic itelligibile: qō aūt māle ē cognoscit vt sensibile. ¶Ad z⁹ dōm: q spēs p quaz fit cognitio ē in potētia cognoscēte ꝑm modū ipsi⁹ cognoscentis. vñ eoz q̄ sunt magis mālia q̄z itellcūs. spēs ē i itellcū simplicio: q̄z in reb⁹. & ió hz dīr cognosci p modū abstractiōis: de⁹ aūt & angeli sunt simpliciores nr̄o itellcū. & ió spēs q̄ in nr̄o itellectu efficit: p quā cognoscunt: est min⁹ simplr. vñ nō dicimur cognoscere ea p abstractōez: sed p ipressionē ipsoz i itelligētias nras. ¶Ad 4⁹ dōm: q ifinitū dr̄ dupl'r. s. puatiue & negatiue. Infinitū puatiue est qō ꝑm suū genꝰ ē natū hre finē nō hñs: & tale cū sit impfectū ex sui impfectiōe pfecte nō cognoscit: ꝙz ꝑm qd. Infinitū negatiue dr̄ q nullo mō finitū ē: & hoc ē qddā qō se ad oia extēdit pfectissimū nō valēs in itellcū creato cōprehēdi: ꝙz tm̄ attigi. ¶Ad 5⁹ dōm: q phs logt de cognitione itellectus ꝓnāli nobis ꝑm statuz vie: & hoc mō de⁹ nō cognoscit a nobis nisi p fantasmata: nō suiipsi⁹: ꝙz cāti sui p qō in ipm deuenimus: ꝙz p B nō remouet q̄n cognitio aliq̄ possit eē itellcūs nō p viā nāle nobis: ꝙz altiorē. s. p influentiā dīni lumis: ad quā fantasma nō ē necessariū. ¶Alia ꝛcedimus. ¶Tū ad vltimū: qz ꝛcludit q deus ēt nūc maxie cogscat a nobis: respondēdū est q quodāmō est sile in itellcū & sensu: & quodāmō dissimile. in hoc enī sile ē: q sic̄ sensus nō pōt in id qō nō est ꝓportiōatus sibi: ita nec itellcūs: cū ois cognitio sit p modū cognoscētis ꝑm Boe. In hoc aūt dissimile ē q itelligibile excellens nō corrūpit. sic excellēs sensibile. vñ itellcūs nō deficit a cognitōe excellētis itelligibilis: qz corrūpat: sed qz nō attingit. & ió nō pfecte deū videre pōt itellcūs creatus.

¶Utrum deum esse sit per se notum. II.

Ad secundum sic ꝓcedit: vr̄ q deuz esse sit p se notuz. Illa. n. dicūtur p se nota: quoz cognitio nāliter est nobis ifita: vt omne totū ē maius sua parte: ꝙz cognitio existēdi deū ꝑm Dama. nāliter est oībus ifita. g̃ deū esse est p se notuz. ¶Itē sicut se hz lux sensibilis ad visuz: ita se hz lux itellectualis ad itellectū: ꝙz lux visibilis seipsa vr̄: immo nihil vr̄ nisi mediāte ipa. g̃ de⁹ seipso imediate cognoscit. ¶Itez ois cognitio est p vnionē rei cognite ad cognoscētē: sed deus ē p seipz intrinsecus aīe etiā magis q̄z ipsa sibi. g̃ p seipsum cognosci pōt. ¶P̄. illud est p se notū: qō nō pōt cognitari nō eē: sed deus nō pōt cognitari nō esse. g̃ ipm esse p se est notuz. ꝓbatio medie est per Ansel. deus est quo maius cogitari nō pōt: ꝙz illud qō nō pōt cogitari nō esse est maius eo qō pōt cogitari nō esse. g̃ deus nō pōt cogitari nō esse: cuz sit illud q̄ nihil mai⁹ cogitari pōt. ¶Pōt aliter ꝓbari. nulla res pōt cogitari sine sua quiditate. sicut homo sine eo q est aīal ratiōale mortale dei: ꝙz gditas est ipz suū esse: vt dicit Auicēna. g̃ deus nō pōt cogitari nō esse.

Contra. Ea q̄ p se sūt nota: vt dicit phs: & si exterⁱ negent ꝛoz: nūq̄z iterius negari pñt coꝛde. sed deum esse pōt negari coꝛde. ps. Dixit insipiens in coꝛ de suo nō est deus. g̃ deū esse nō est per se notū. ¶Item q cūq̄ est ꝛclo demōratōis nō est p se notū: sed deū esse demōstrat etiā a phs. ergo deū esse nō est per se notum.

Respondeo q de cognitōe alicuius rei pōt aliquis dupl'r loqui: aut ꝑm ipsaz rez: aut quo ad nos. Loquēdo igitur de deo ꝑm seipsum esse est per se notuz: & ipse est per se intellectus nō per hoc q faciamus ipm intelligibile. sicut materialia facimus intelligibilia in actu. Loquendo aūt de deo per cōparationem ad nos. sic iterū dupliciter pōt cōsiderari. Aut secūdum suā similitudinem & participatiōem. Et hoc modo

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipsum esse est p se notū. nihil. n. cognoscit nisi p veritatē
suā q̄ est a deo exēplata. veritatē aūt esse est per se notū.
Aut ſm suppositū. i. ꝯsiderādo ipz deū ſm q̄ est in nā sua
gd incoꝛpoꝛeū: ꝛ b̄ mō nō est p se notū: imo multi iueniū
tur negasse deuz esse. sicut oēs pb̄i q nō posuerūt causam
agēte: vt Democrit⁹ ꝛ qdā alу. Et dui⁹ rō est: ga ea q̄ p se
nobis nota sunt: efficiunt nota statiz p sensuz. sicut visis
toto ꝛ pte statim cognoscimus q̄ oē totū est maiꝰ sua pte
sine aliq̄ ingressiōe. vñ pb̄s. i. poste. ¶ Principia cognoscimꝰ
dū terminos cognoscimus: sed visis sensibilib⁹ nō deue
nimus in deū nisi ꝓcedendo ſm q̄ ista cāta sunt: ꝛ q̄ oē
causatū est ab aliq̄ causa agēte: ꝛ q̄ pmū agēs nō pōt esse
coꝛpus: ꝛ ita in deū nō deuenimus nisi arguēdo: ꝛ nulluz
tale est p se notū: ꝛ b̄ est ratio Auicen.

¶ Ad pmuz g̃ dōm: q̄ auctas Dani. intelligēda est de di
uina cognitōe nobis insita ſm ipsius similitudinē: ꝛ non
ſm q̄ ē i sua nā. sic ēt dr̄ q̄ oīa appetūt deuz nō qdē ipm
ꝓput ꝯsideraī in sua nā: ſz i sui silitudīe: ga nihil ōsideraī
nisi iquātū hz similitudinē ipsius: ꝛ etiā nihil cognoscit.
¶ Ad 2m dōm: q̄ visus noster est ꝓpoꝛtionatus ad vidē
dū lucē coꝛpalē p seipsaz: sed itellect⁹ noster nō est ꝓpoꝛ
tionatus ad cognoscēdū nāli cognitiōe aliqd nisi p sensi
bilia. ꝛ iō in itelligibilia pura deuenire nō pōt nisi arguē
do. ¶ Ad 3m dōm: q̄ q̄uis de⁹ sit in aīa p essentiā pīncz
ꝛ potētiā: nō tñ est i ea sicut obm itellect⁹: ꝛ hoc regritur
ad cognitōez. vñ ēt aīa subiipsi p̄sens est: tñ maxima diffi
cultas est in cognitōe aīe: nec deuenit in ipsaz nisi rōcinā
do ex obiectis in act⁹: ꝛ ex actib⁹ in potentias. ¶ Ad 4m
dōm: q̄ rō Anſ. ita intelligēda est: postq̄ itelligimus deū
nō pōt itelligi q̄ sit de⁹: ꝛ possit cogitari nō esse: sed tñ ex
b̄ nō sequit q̄ aliqs nō possit negare vel cogitare deum
nō esse. pōt. n. cogitare nihil hz esse quo maiꝰ cogitari nō
possit. ꝛ ideo rō sua, pcedit ex hac suppōne q̄ supponatur
aliquid esse quo maius cogitari nō pōt. ¶ Et simil⁹ etiā
dōm ad aliam ꝓbationem.

¶ Utrū deus possit cognosci ab hoie p creaturas. III.

Ad tertium sic, pcedit: vr̄ q̄ deus possit cognosci
p creaturas ab homie. Ro. i. Inuisi
bilia ꝛc. creatura aūt vr̄ homo ſm exp̄onez magr̄i. g̃ per
creaturas ab hoie pōt cognosci. ¶ Itez vr̄ q̄ ab angelo.
Cognitio. n. dei p creaturas fit p b̄ q̄ vr̄ dīna bonitas re
lucēs in creatura: sed angelus cognoscēs res i ꝓpo gene
re videt dīnā bonitatē in ipsis. g̃ cognoscit creatoꝛem ex
creaturis. ¶ Itē vr̄ q̄ ēt bruta. Nulli. n. fit ꝓceptuz nisi
ei q̄ cognoscit ꝓceptuz: ſz Jone. 3°: dr̄: q̄ ꝓcipit dīs vmi q̄
ꝓcuteret hederā. g̃ vmis pōt cognoscere dīnū ꝓceptuz: ꝛ
ita pōt ēt cognoscere ꝓcipiētē. ¶ Itē vr̄ q̄ ēt a peccatoꝛi
bus possit cognosci. Dr̄. n. Ro. i. Cū deū cognouissent nō
sicut deū glorificauerūt. tales aūt pctoꝛes fuerūt. g̃ ꝛc.

Contra. oīs effectus ducens in cognitōez sue cau
se est aliquo modo ꝓpoꝛtiōatus sibi: sed
creature nō sunt ꝓpoꝛtionate deo. ergo ex eis nō pōt bō
in suā cognitiōez venire. ¶ Itē vr̄ q̄ nec angeli. Qđ. n. p
se cognoscit: nō cognoscit p aliquid aliud: sed deū cogno
scunt angeli p se videtes ipsuz in sua essentia. g̃ nō cogno
scunt ipm per creaturas. ¶ Itē vr̄ q̄ nec etiaz a brutis.
nulla. n. potētia affixa oꝛgano hz ỽtutē ad cognoscēdum
nisi spēm mālem: eo q̄ cognitio sit in cognoscēte ſm mo
dū ipsius: sed bruta nō bñt ỽtutes cognoscitiuas nisi sen
sitiuas q̄ sunt affixe oꝛgāo. g̃ nullo modo pñt cognoscere
deū q̄ oīno est īmālis. ¶ Itē vr̄ q̄ nec etiam a peccatoꝛi
bus. Ambz. n. dic̄ sup illud Mat. 5. beati mūdo coꝛde ꝛc.
siqui mundo coꝛde sunt deum videbunt. ergo alу nō vi
debunt. nec ꝛ. n. maligni deum videbunt: nec ꝛ is q̄ deum
videre noluerit pōt videre deum.

Respondeo dōm: q̄ cū creatura exēplariter pꝛo
cedat a deo sicut a cā quodāmō silī
ſm analogiā: eo. ſ. q̄ quelibet creatura eū imitaī ſm pos
sibilitatez nāe sue. ex creaturis pōt in deū deueniri trib⁹
illis modis gbus dcīm est. ſ. p causalitatē: remotiōnē: emi
nentiā. ¶ Ad b̄ aūt q̄ aligs ex creaturis in deū deueīat
duo regrunt̄. ſ. q̄ ipm deuz possit aliquo mō cape. ꝛ ideo
bꝛutis nō cōuenit talis ꝓcessus cognitōis. 2° regrit̄ q̄ co
gnitio dīna in eis icipiat a creaturis ꝛ terminet ad creaꝛ
toꝛē. ꝛ iō angelis nō ꝛuenit deū cognoscere p creaturas:
neq̄ beatis hoibus q̄ a creatoꝛis cognitione ꝓcedunt in
creaturas: sed ꝛuenit iste ꝓcessus hominibus secundū
statum vie bonis ꝛ malis.

¶ Primū g̃ cōcedimus. ¶ Ad 2m dōm: q̄ q̄uis anglis co
gnoscat dīnā bonitatē relucere i creatura: nō tñ ex creaꝛ
tura venit in creatoꝛē: sed eꝫ. ¶ Ad 3m dōm: q̄ ꝓceptum
dei nō deuenit ad vmē: ita q̄ intētione ꝓcepti apprehen
deret: sed q̄ dīna virtute mota est eius estimatiua natu
rali motu ad explēdū illud qđ de⁹ disponebat. ¶ Quar
tum concedimus. ¶ Ad 5m dōm: q̄ creatura est effectus
nō ꝓpoꝛtionat⁹ creatoꝛi. ꝛ iō nō ducit in pfectā cognitio
nē ipsi⁹: sed in imperfectā. ¶ 6m ꝛ 7m cōcedimus. ¶ Ad
8m dōm: q̄ Amb. loquit̄ de visione dei per essentiā q̄ erit
in pria ad quā nullus malus poterit ꝛuenire. Silr̄ ēt ad
cognitionez fidei nullus venit nisi fidelis: ſz cognitio nā
lis de deo cōis est bonis ꝛ malis: fidelib⁹ ꝛ ifidelib⁹.

¶ Utrum philosophi naturali cognitōe cognouerint tri
nitatem ex creaturis. IIII.

Ad quartuz sic, pcedit: vr̄ q̄ pb̄i nāli cognitione
ex creaturis i trinitatē deuenerūt.
¶ Dicit. n. Arist. in p̄n°. ce. ꝛ mun. ꝛ p hūc qdē numerū. ſ.
trinariū adhibuimus nosipos magnificare deū vnū emi
nentez ꝓpꝛietatib⁹ eoꝝ q̄ creata sunt. silr̄ ēt plato loquit̄
multa de p̄no itellectu ꝛ multi alу pb̄i. ¶ P. pb̄i potue
runt deuenire in cognitionē eoꝝ q̄ in creaturis relucent:
ſz in aīa est exp̄ssa silitudo trinitatis psonaꝝ. g̃ vr̄ q̄ ꝓpo
tentias aīe q̄s pb̄i multū ꝯsideraūerūt: potuerūt in trini
tatē psonarū deuenire. ¶ Itē Ricardus de scō victoꝛe
dicit. Credo sine dubio q̄ ad quācūq̄ explanatōez veri
tatis q̄ necesse est esse: nō mō ꝓbabilia: imo ꝛ necia argu
mēta nō desunt: ſz necessariū ē cognoscere trinitatē. g̃ vr̄
q̄ ad ipsi⁹ cognitionē pb̄i rōnez hēre potuerūt. ¶ Qđ ēt
vr̄ ex ꝓbationib⁹ supra iductis. di. 2. q̄bus trinitas ꝓbaī.
¶ Itē dr̄ Ro. i. in glo. q̄ pb̄i nō ꝛuenerūt ad noticiā ps
ne 3ē. ſ. spūſci. ꝛ idez hētur sup Exo. 8. vbi dr̄ q̄ magi pha
raonis defecerūt in 3° signo. g̃ vr̄ ad min⁹ q̄ ad noticiam
duarum personarum venerunt.

Contra. Heb. xi. fides ē sūba sp̄aū rez argumē
tū nō apparētiū: sed deū esse trinum ꝛ vnū
est articulus fidei. g̃ nō est apparēs rationi.

Respondeo dōm: q̄ p nāle rōnem nō pōt ꝛueni
ri in cognitionē trinitatis psonaruz:
ꝛ iō pb̄i nihil de b̄ sciuerūt: nisi forte p reuelatōez vel au
ditū ab alys. ¶ Et h⁹ rō est: qz nālis rō nō cognoscit deū
nisi ex creaturis: oīa aūt q̄ dīr de deo p respectū ad crea
turas ptinēt ad essentiā: ꝛ nō ad psonas. ꝛ iō ex nāli rōne
nō venit nisi in attributa diuine essentie: tamē personas
ſm appꝛopriata eis pb̄i cognoscere potuerūt: cognoscen
tes potentiam sapientiam bonitatem.

¶ Ad pm g̃ dōm: q̄ ſm exp̄onem cōmēti Arist. nō intendit
trinitatē psonarū in deo ponere: ſz pp b̄ q̄ in oībus crea
turis apparet pfectio i trinario sicut in p̄n°: medio ꝛ fine:
iō antiq̄ honoꝛabāt deū i sacrificijs ꝛ oꝛonib⁹ triplicatis.
Plato aūt dr̄ multa cognouisse de dīnis legēs libꝛos ve
teris legis quos iuenit i egypto: vel forte itellexit p̄nuum

noīat intellectū diuinū ſm q̄ in se quodaz modo ꝓcipit
ideam mūdi que est mūdus archetip⁹. ¶ Ad scām dōz:
q̄ silitudo trinitatis relucens i aīa ē oīo impfecta: ꝛ de
ficiens: sicut infra dicet magr̄: sed dr̄ exp̄ssa per ꝓpatiōez
ad silitudinem vestigij. ¶ Ad 3m dōm: q̄ si dictū Ricar
di intelligaī vlr̄ q̄ oē vez possit probari p rōnem: est ex
presse falsum: qz prima p̄n̄a per se nota nō ꝓbatur: si aūt
aliqua sūt i se nota q̄ nobis occulta sūt: illa ꝓbatur p no
tiora quo ad nos: notiora aūt quo ad nos sūt effectus pnci
pioꝝ: ex effectib⁹ aūt creaturaꝝ trinitas psonaꝝ ꝓbari
nō pōt: vt dcīm est: ꝛ iō relinquit̄ q̄ nullo mō possit ꝓba
ri. ꝛ oēs rōnes inducte sūt magis adaptatiōes quedaz q̄s
necessario ꝓcludentes: remoto. n. p impoſe itellectu distī
ctionis personaꝝ adhuc remanebit in deo summa boni
tas ꝛ beatitudo ꝛ charitas. ¶ Ad quartū dōz: q̄ pb̄i nō
ꝛueneruntin cognitiōem duaꝝ personaꝝ q̄tum ad pro
pria: ſz solū q̄tum ad appꝛopꝛiata: nō inq̄tum appꝛopꝛiata
sunt: qz sic eoꝝ cognitio ōpenderet ex ꝓpꝛijs: sed inq̄tū
sūt attributa dīne nāe. ¶ Et si obyciaī q̄ silr̄ ꝛuenerūt
in cognitiōem bonitatis que appꝛopꝛiatur spūi sc̄o: sicut i
cognitionem pōe ꝛ sapientie q̄ appꝛopꝛiantur patri ꝛ filio:
Dōm q̄ bonitatē nō cognouerūt q̄tum ad potissimum
effectum ipsi⁹: icarnatiōem. ſ. ꝛ redēptiōem. Uel qz non
tñ intenderūt veneratiōi bonitatis diuine: quā etiam
nō imitabāt sic̄ venerati sūt pōaz ꝛ sapiētiaz. Qō II.

Deinde queriꝫ de vestigio. ¶ Circa qō querūt tria.
primo qd sit vestigiū. 2° de ptibus vestigij.
3°: vtz in oī creatura vestigiū inueniatur.

¶ Utrū silitudo dei in creaturis possit di
ci vestigium. I.

A primū sic, pcedit: vr̄ q̄ silitudo cre
atoris repta in creatura nō pōt dici vestigiū.
Per vestigiuz enim res inuestigaī: sed dīna
maiestas est ꝛuestigabilis. vnde dicitur Ro
ma. xi. O altitudo ꝛc. Et ps. Et vestigia tua non cogno
scentur. ergo vr̄ q̄ silitudo creatoris in creatura non sit
vestigiū. ¶ P. vestigiū ē impssio quedā ꝓns notum ei⁹
cui⁹ ē vestigiū. ſz deus res pducit sine aliq̄ sui motu. Ja
cobi. i. Apud quē nō est trāsmutatio ꝛc. g̃ vestigiū nō po
test dici de dissilitudine creature que a creatoꝛe pducī
tur. ¶ Itē vestigiū ſm q̄ h̄ sumiī inducit in cognitioez
personaꝝ: ſz per creaturas nō pōt hr̄i cognitio trinitatis
vt dcīm est. g̃ silitudo reperta in creaturis nō dz dici ve
stigiū: vel vestigium nō ducit in trinitatem. ¶ Itē Gre
go. dicit sup illud Job. xi. Fortitā vestigia dei ꝓpꝛeben
das ꝛc. Benignitas visitationis q̄ viā nobis oñdit ei⁹ ve
stigia dicūtur. g̃ vr̄ q̄ vestigiū non sit silitudo dei repta
in creaturis.

Respondeo dōm: q̄ vestigiū ſm q̄ b̄ sumiī me
taphoꝛice accipiī: ꝛ sumiī a silitudinē vestigij ꝓpe dicti
qđ est impꝛessio quedā ꝓfuse ducēs in cognitiōem alicui⁹
cū nō repugnet ipm nisi ſm partē. ſ. pedē: ꝛ ſm inferioꝛez
superficiē tñ. Tria ergo ꝯsideraī in rōne vestigij. ſ. silī
tudo: iperfectio silitudinis: ꝛ q̄ p vestigiū in rē ē: est ve
stigiū deuenitur. Sc̄dm b̄ g̃ q̄ in creaturis ꝛuenit silitu
do creatoris per quā i ipsi⁹ cognitiōez deuenire possim⁹
ꝛ ē impfecta silitudo. iō in creaturis dicitur vestigiū cre
atoris. Et qz magis deficiūt a repetitione distinctionis
personarum q̄s ēntialium attributoꝝ: ideo magis ꝓpe
dicitur vestigium creatura ſm q̄ ducit in psonas q̄s ſm
q̄ ducit in diuinam essentiā.

Ad primum g̃ dōz: q̄ dīne vie dicūt ꝛuestigabi
les: qz non ad plenuz ipsius opera comprehendere pos
sumus: nō q̄ ex creaturis nullo modo in ipsas deuenire
possimus. ¶ Ad scām dicendū: q̄ in his que dicuntur p
translatiōem sufficit q̄ attēdaī silitudo q̄tum ad aliqd
ꝛ non opz q̄ q̄tū ad oīa: alias eēt idētitas ꝛ non silitudo
¶ Ad 3m dōm: q̄ per vestigium nō ꝛeuenimus in cogni
tionem personarum nisi valde ꝓfuse: qz nisi per appꝛopꝛia
ta personis magis q̄s per ipsaꝝ ꝓpꝛia: sicut ps ex littera.
Appꝛopꝛiata aūt sunt eēntialia: q̄uis silitudines habeāt cū
ꝓpꝛijs personarū. ¶ Ad quartū dōm: q̄ vni rei pñt esse
multa similia: vnde nō est inconueniens q̄ ab eodē trans
sumāt aliq̄ diuersa ſm diuersas silitudines: ꝛ iō pōt esse
q̄ silitudo repta in creaturis dicatur vestigiū inq̄tuz cō
fuse repitat: ꝛ opera diuine bonitatis in mysterio incar
nationis oñsa dicāt̄ vestigia dei inquātum per ea nob
via paratur ad veniendum in ipsum.

¶ Utrum partes vestigij sint tres tñ vel due. II.

Ad secundū sic, pcedit: vr̄ q̄ debeāt
eē tñ due ptes vestigij.
Uestigiū. n. ē ꝓpetas qdā creature: ſz creatu
ra hz tñ duas ptes eēntiales. ſ. māz ꝛ fōmā.
g̃ vr̄ q̄ ſm has ptes due tñ sunt ptes vesti
gij. ¶ Itē vr̄ q̄ vestigiū. n. nō tñ repitaī psona
rū trinitas. ſz ēt ynitas eēntie. g̃ oz eē tria rñdētia trib⁹ p
sonis: ꝛ quartū respondēs ynitati eēntie. ¶ Itē vestigiū
dr̄ in creatura ſm q̄ repsentat creatoꝛez: cum igr̄ in crea
turis repsentent̄ plima attributa ipsius dei que pticipā
tur a creaturis: sicut ps per Dionysiū. vr̄ q̄ sint plurime
ptes. ¶ Itē a diuersis inueniūtur ptes diuerse assigna
te: sicut Sap. xi. dr̄ oīa in numero pōdere ꝛ mēsura dispo
suisti. ꝛ Augu. ponit modum spēm ꝛ ordinē: ꝛ multi alуs
modis ſm diuersos. ¶ Queritur g̃ de rōne diuersitatis
(assignationum.

Respondeo dōm: q̄ vestigiū inuenitur in crea
tura inq̄tū imitatur dīnā perfectiōem. Perfectio autez
creature nō statim hr̄ i suis ꝓncipijs que impfcā sunt: vt
ps i mā ꝛ fōma: quoꝝ neutrū hz per se eē pfcīn: ſz i ꝓiun
ctione ipsi⁹ creature ad suū finem. Distātia aūt nā nō cō
iungit sine medio: ꝛ iō in creaturis inuenit̄ p̄n̄m mediū ꝛ
finis: ſm q̄ tria ponebat Pythagoras pfectionem cuiuſ
libet creature. Et ſm rōnem ēt hoꝝ triū repitatur in
creaturis distinctio dīnaꝝ personaꝝ: in quib⁹ filius ē me
dia ꝓna: sed spūs scūs est in quo terminatur ꝓcessio p
sonaꝝ. Cōtingit aūt iter duo extrema esse plura media: ꝛ
iō ꝓtigit q̄ p̄n̄m ꝛ mediū ꝛ finis diuersimode pñt assigna
ri ſm q̄ ex his oīb⁹. ſ. ꝓncipio medio ꝛ fine ꝛ multis me
dijs quedā pñt accipi vt p̄n̄m. ꝛ quedā vt mediū: ꝛ quedā
vt finis diuersimode cōbinādo. ꝛ ideo contingit q̄ a diu
ersis ptes vestigij diuersimode sūt assignate. Uerbi gra
primū qō ptinet ad pfectiōem rei sunt p̄n̄a ipsius rei: vlti
mū aūt ē perfectio ipsi⁹ rei ſm ꝓpatiōem suam ad alias
res: nō tñ ꝓut in se pfcā est: iter b̄ aūt multa sunt media.
Est. n. dispō ꝓncipioꝝ siue inclinatio ad eē ꝓncipiati. Est
ēt limitatio ꝓncipioꝝ sub fōma ꝓncipiati. Et ē fōma
ipsi⁹ ꝓncipiati. Et ē ỽtus ꝛ opatio ꝛ multa hz. Pōt g̃ assi
gnari vestigiū vt p ꝓn° sumaī solū illud qō p̄m est. ſ. ipsa
suba ꝓncipioꝝ: ꝛ p medio illud qō ē imediate sequēs. ſ.
dispō ꝓncipioꝝ siue inclinatio ad eē ꝓncipy: ꝛ p fine illō
totū qō ꝓsequitur. Et ſm b̄ sumiī illud qō dr̄ Sap. xi. Nu
mer⁹ pondus ꝛ mensura: qz numer⁹ ptinet ad plalitatez
ꝓncipioꝝ: pondus ad inclinatiōem ꝓncipioꝝ in eē ꝓnci
piati: mensura ad terminatiōem ꝓncipioꝝ sub eē creaꝛ
ti terminat ita q̄ in ista termiatiōe sumatur ꝛ termiatio
in eē: ꝛ in opari: ꝛ in oīb⁹ alуs. ¶ Itē pōt alr̄ sumi vt pro
p̄n° sumaī ipa suba ꝓncipioꝝ ꝛ incliatio: ꝛ gcḡd aliud p
tinet ad ꝓncipia: ꝛ p medio sumaī ipsa fōma ꝓncipiati:
ꝛ p vltimo sumaī ipsa compatio ipsi⁹ rei ad ea que sunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

ēr̄ rez. Et sic sumūr̄ illa vba Augu.lib.8z.qōnū q; cōstat qō discernitur:qō ogruit:;stat.n.res per ipsa sua p̄ncipia discernitur per formā:;gruit p ꝓpatiōem ad alterum:r .q.silr̄ sumūtur ista modus spēs r ordo:ita q; modus pti neat ad p̄ncipia ōterminata sub eē p̄ncipiati:spēs ad for mā:ordo ad compatiōem ad altez:nisi q; ista sūt abstra cta:r pria concreta. Et.q.silr̄ accipiūr̄ ista:vnū vez r bo nū:r vnitas rei ptineat ad suā determinationem ,put ex p̄ncipys ⁊stituta ē:r vitas fm q; hz formā:r bonū fm q; ordinat ad finē. ¶ Itē ēt pōt sumi ,p p̄n⁹ tota res fm q; ē ēt pfecta p formā.r ,p medio vtus:r ,p fine operatio:et sic sumit illa Diony.ēntia vtus r opatio. Et sic pz q; fz q; pfectio rei pōt intelligi terminari ad diuersa: r fm q; vnum membrum pōt multa vel pauca includere:inuenit diuersitas partiū vestigy in oibus fm vnā cōem rōnem

Ad primū

g̃ōdm q; q̃uis sint due partes ēntia les creature:nihilomin⁹ tñ ē accipe bitudinem vni⁹ ad altez:r multas ēt pfectiōes ⁊rites fz q̃s partes vestigy assignari pñt. ¶ Ad 2m dōm:q; sicut in deo ēntia no fa cit numez cū personis:ita r i creatura ē q; trib⁹ partib⁹ vestigy substat ipm eē creature repītās ēntiam:nō cō numeratū trib⁹ partib⁹ vestigy. ¶ Ad 3m dōm:q; ,ppie tates creaturaꝝ ex qb⁹ ducimur in dīna attributa q̃uis sint plā:bñt tñ ordinē adinuicē p̄ncipy medy r finis:sub q̃z rōnib⁹ i tres ꝑsonas ducūt q̃litercūq; diuersificenr̄.

¶ Utz in omni creatura sit vestigiū. III.

A B tertium

sic ꝓcedit vr̄ q; nō in oi creatura sit vestigiū. Si militudo.n. vestigy diuidit ⁊ silitudinē ima ginis:sed q̃dā creature sūt in gb⁹ est silitudo imagis.sic i boie.g̃ q; i ill'ū ē vestigiū. ¶ Itē vestigiū ē silitudo ipfecte repītans: fz aliq̃ creature sūt pfcā silitudo dine bōitatis: sic gr̃e gratū faciētes:cū gb⁹ de⁹ dr̄ inhitare i boie:g̃ i illis non ē vestigiū. ¶ Item si accipiam⁹ singulas ptes vestigy:q̃libet earz creatura ē: sic modus vel spēs:si igr̄ i qualibet creatura ē vestigiuz: tūc modi erit modus spēs r ordo:r ita erit abire in infi nitū:qō nec itell⁹ nec nā patit̄. ¶ Itē Ambrosi⁹. dicit i exameron. Lucis nā ē vt non sit i numero pōdere r mē sura sicut alia creatura. in his āt trib⁹ attēditur vestigiū fm Aug.vt dcīt ē.cū igr̄ lux sit creatura:vr̄ q; nō in q̃li bet creatura sit vestigiū. ¶ Itē Ber.modus charitatis ē nō hr̄e modū.g̃ charitas cū sit creatura nō hz modum spēm r ordinē:r sic idem qō ꝓius.

Con

tra Sap̄.xi. Oia in numero r̄c. ¶ Item Aug. li. de nā boni loquens de mō spe r ordie dicit .vbi hec tria magna sunt bonum est.vbi parua paruum: vbi nulla nullū:fz oīs creatura ē aliqō bonuz: g̃ois creatura (habet hec tria.

Respondeo

dōm:q; vestigiū inueniť i creatura fm q; ꝓsegtur esse pfectū a deo vt supra dictum est: vñ in his tñ simplr̄ ē inēre vestigiū que perfcā sunt in se:r hz sūt tñ idiuidua in gñe subē:accītia āt non bñt eē nisi dependens a suba. vñ ēt in accītib⁹ nō ē vestigiū nisi fm ordinē ad subam:ita q; accītia magis sint modi spēs et ordines subaꝝ q̃ ipsa bēant spēm modū r ordinē:nisi ef fectiue de⁹ dicat spēs modus r ordo accītium. Tñ cum fm quodlibet accidēs addat aliqō esse ipi sube:erit fm illud eē aliquo mō ꝓsiderare vestigiū. vñ qō p̄mat illō accidēs p̄uat partes vestigy.s.modū spēm r ordinē q̃tū ad illō eē:sic pctīn qō p̄uat gr̃az dr̄ p̄uatio mōi spēi r ordi nis fz eē gratuitū:nihilomin⁹ tñ manēt h̄ tria fz eē nāe.

Ad primū

g̃ dō:q; i superiozis semp includit virt⁹ inferiozis sicut i ,nia etiā est vtus na

nēbi(Dic attēdēdū ē diligēter)In p̄ duo facit.p oñdit silitudinē quo ad ꝑsonaꝝ distinctiōem r eēntie vnitatē. 2° q̃ ad ꝑsonaꝝ eq̃litatē: ibi(Eq̃lia ēt sūt)Quā eq̃litatē oñdit tali rōne. Quecūq; se icludūt iuicē sūt eq̃lia: fz q; libet dictaꝝ pōꝝ capit aliā:r quelz capit oēs: g̃ q̃lz ē eq̃ lis alteri:r q̃libz ē eq̃lis oib⁹ sil:sic ē de dīnis ꝑsonis: mi norē ,pbat ibi(Totāq; meā me.)Et p̄ de mēoria. 2° de itelligētia.ibi(Silr̄ cū h̄ tria)3° ō volūtate.ibi(Volū tas ēt) ¶ Primū oñdit sic. Quicqd ē pñs mēorie illud ē i memoria:fz ipsa tota memoria ē sibi pñs:g̃ totā se capit.

¶ Itē qcqd itelligo r volo:scio me itelligere r velle:sed qcqd scio me itelligere r velle ē in memoria.g̃ qcqd itel ligo r volo ē i memoria.g̃ memoria capit se totā r inlleiñ r volūtatē. ¶ 2° ,pbat idē de itelligētia h̄ mō. Oē quod nō ē ignotū ē in itellectu:fz qcqd ē volitū vl'intellectum vel i memoria exñs ē nō ignotū.g̃ oē hz est in itellcū:in telligētia g̃ capit oēs tres. ¶ 3° oñdit idez de volūtate. Oē illud q̃ vtor est i volūtate mea q̃cūq; opatione vtor qz volūtas ē vlis motor viriū:fz oī eo quo volo vel itel ligo vl'mēor:vtor.g̃ oē hz est i volūtate mea:r sic volū tas capit oēs:q̃ facto ꝓcludit silitudinē ibi(Cū itaq; iuicē).(Mēs āt r̄c.)h̄ māifestat q̃daz q̃ dixerat. Et p̄ qūo accipiat mēs.2° quō accipiat mēoria.ibi(Illō ēt scien dū). (¶ Dic attēdēdū) Dic remouet obiectiōez ꝺ illō qō dcīt ē tres dictas pōs eē vna ēntiā. Et p̄ pōit obz. 2° solutionē.ibi(Sz iā videdū ē r̄c.)Obiectio āt sumit ex duob⁹. ¶ Prio ex h̄ q; nulla ꝑpetas ē ēntia ei⁹ cui⁹ ē ꝑpe tas:fz pōe sunt ꝑpetates nāles ipsi⁹ anie.g̃ nō sūt vna es sentia aie.2ª ponit ibi(Et h̄ tria r̄c.) Et sumit ex boc q; iste pōe dicūt relatiue adinuicez:vñ r differūt abinuicē: g̃ miz vr̄ qūo oīa pñt eē vna ēntia. (Uer ūtñ ea) Dic oñdit dissilitudinē r diuidit i duas.fm duas dissilitudi nes.2ª ibi(Rursus ista)(¶ Pōt ēt alio)hic assignat ima ginē fm hīt⁹. Et p̄ assignat ptes imagis.2° ,pbat silitudi nē ibi(Hec autez tria)3° ꝺcludit suam intentionem:ibi (Mēs itaq; rōnalis) Oñdit āt silitudinē q̃tum ad tria ¶ Primo q̃tū ad ꝑsonaꝝ distinctiōez in eēntie vnitate.2° q̃tum ad ꝑsonaꝝ ꝓcessionē.ibi(Et est ipsa mēs)3° q̃tū ad equalitatē ibi.(Nec minor est)Quā oñdit duplr̄ pri mo qz q̃ta ē mens tanta se intelligit r amat.2° qz h̄ tria mutuo se icludūt ibi(Sunt ēt h̄ r̄c.) Qō. III.

A B intelligētiam

h⁹ partis duo q̃ runtur.p̄mo de subiecto imaginis.scdo de partibus imaginis enumeratis.

¶ Utz tñ mens sit subm imaginis. I.

A B primum

sic ꝓceditur vr̄ q; non tñ mens sit subz ima ginis.Augu.n.ostēdit lib.de tri. imaginē tri nitatis in visu corpali fz tria que necessaria sunt ad visionē.s.res exteriorz r imago ei⁹ in oculo r intentio videntis:que ista duo ꝺiungit:vilius aūt corpore⁹ nō ptinet ad mentē.g̃ r̄c. ¶ Item Da.assignat imaginē in libero arbitrio. q; ēt nō vr̄ esse de ptinentib⁹ ad mentē. ¶ Itez Aug.imago trinitatis ibi querenda ē in aīa nr̄a quo nihil bz meli⁹.hec āt vr̄ esse rō supioz fm quā eternis cōtemplandis inheret: g̃ vr̄ q; in rōne supe riozi sit imago. ¶ Item Dio.4.cap.de di.no.angelus ē imago diuina.g̃ vr̄ q; nō tñ in mente nr̄a sit imago.

Con

tra videtur q; in nulla creatura sit imago. Ima go.n.vt dicit Dyr̄.est rei ad rem coequādam di screta et vnica silitudo:sed nulla res creata coequat cre atorez:ergo in nulla creatura p̄t imago creatoris inēiri.

Respondeo

dōz q; imago i h̄ differt a vestigio: q; vestigiū ē ꝓsula silitudo alic⁹ rei

r imperfecta.imago autem repītat rem magis determi nate fm oēs ptes r dispōes ptiū ex quib⁹ ē aliquid de interioribus rei pcipi pōt:r ideo in illis tñ creaturis dr̄ esse imago dei que pp̄ sui nobilitatem ipm pfect⁹ imitā tur r repītant:r ideo i angelo r hoīe tñ dr̄ imago diuini tatis:r in hoīe fm id qō est in ipso nobilius. Alia autez q̃ plus r minus participāt de dei bonitate magis accedūt ad rationem imaginis.

Ad primū

ergo dōm:q; Augu.in multis ostendit silitudinē trinitatis eē.sed in nullo eē perfectā silitudinē.sicut i potentys mentis.vbi inueniť distinctio ꝓsubalis:r equalitas:;stat enī illa tria in visu dcā non eē ꝓsubalia:r iō solum in mente ponit imaginē. ¶ Ad scōm dōz q; in libero arbitrio nō pōt esse pfcā si militudo cū nō inueniat ibi aliqua distinctio pōz:nec ēt ē excellētioz pars aie.cum sit tñ opatiua:;stat aūt q; cō templatiua nobilioz est pte opatiua.sed Dam̄. assignat ibi imaginem large vocans imaginem q̃cunq; silitudi nem:imitat autem libez arbitrium inq̃tū est primum p̄ncipiū suoz opez nō potens cogi. ¶ Ad tertiū dicēdū q; ratio supioz inheret eternis cōtemplādis inq̃tuz sūt regula r norma agendoz:,put.s.ex diuinis rōnib⁹ dirigi mur in nostris opib⁹.vnde ibi nō est imago:fz in illa ꝑte q̃ ē eterna fm se ꝓtēplatur. ¶ Ad q̃rtuz dōm:q; imago trinitatis pōt attendi triplr̄. Uel ēt ad expressam re pītatiōem dinoz attributoꝝ:r sic cum diuine boni tates copiosius effulgeāt in āgelo q̃ in hoīe: angelus est expressioz imago dei q̃ bō. vñ ēt signaculū dicit Ez.28. fm exp̄onem Grego. Uel q̃tum ad distinctionez perso naꝝ:r sic expressioz est similitudo i hoīe q̃ in anglo:qz i angelo sue pōe sunt minus distincte. Uel inq̃tum ipe ꝺus est p̄ncipiū rerum:r sic imago inuenitur in homine:r non in angelo:inq̃tū vnus hō est p̄ncipium oium hoiuz: sicut deus oium rez:r inq̃tū aia est in toto corpore tota sicut deus in mūdo. Sed qz ista representatio ē q̃tū ad exterioza:simplr̄ ꝓcedendū est:q; angelus magis est ad imaginem q̃ homo. ¶ Ad vltimū dōm:q; imago inue nit̄ in filio r in creatura differenter:vt dicit Augu.sicut imago regis in filio r in denario.filius enī dei est pfecta imago patris pfecte representās ipsum:creatura autem fm q; deficit a representatione deficit a perfecta ratiōe imaginis.vnde etiā dicit imago:r ad imaginē:qō ō filio non dicit̄.r iō non opz q; creatura simplr̄ adequet crea torem.h̄ enim tñ vez est de filio qui est pfcā imago. sed sicut fz quid representat vt imperfecta imago:ita ēt fm quid coequat. Qō IIII.

De inde querit

de partib⁹ imagis Et p̄ de prima assi gnatione.2°de scōa. ¶ Circa p̄mā querūtur qnqz.p̄mo de ptib⁹ imaginis qd vnaq̃q; sit: r q̃liter adinuicē differāt.scdo qūo se bēant ad eēntiā.vtez sint ipa eēntia aie.3°qūo se bēant adiuicē vtez.s. vna ex alia oriatur.4.° de ipsis per compationem ad obm.s.respectu cui⁹ obi attenditur ipsis imago trini tatis.qnto de ipis per compationem ad actuz. vtrū.s.sp sint in suis actibus dicte potentie.

¶ Utrum memoria ptineat ad imaginem. I.

A B primū

sic ꝓceditur vr̄ q; memo ria nō ptineat ad imagi nē:sic.n.dicit Aug. qō in anīa repies cōe cuz butis ad sensualitatē ptinet:memoria āt ē cōis nobis r butis.igr̄ cū imago non sit i sē sualitate:vr̄ q; mēoria ad imaginē nō ptineat. ¶ Itē oīs pō apprehēdēs determinatā tpis dr̄iam ptinet ad sensi tiuā partē r nō ad intellectū:g̃ ē vlium que abstrahunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

a quolibet tpe:ſz memoria ꝓcernit tempus ꝑteritū.g̃ nō pertinet ad intellectiuā ptē ī q̃ ē imago:ſed ad ſenſitiuā ¶ Item.iſ metaph.dr a Lom.qz nā itellectiua diuidit in intellectū ⁊ volūtatez.nec vllus vnq̃ phs in intellectiua pte poſuit memoriā q tñ potētias aie ꝓſideraverunt. ergo memoria nō ptinet ad imaginē. ¶ Jtē vr q nec intelligētia ptineat ad imaginē.ſm.n.Diony. diſtinguunt q̃tuor gradus entiū.ſ.itellectualia:rōnalia: ſenſibilia et ſimplr exſtia.hō ãt nō ꝓtinet ſub itellectualibus ſz ſub rōnalib⁹: cū igr̃ h̃ querat̃ qd ſit imago ſm q est in hoīe. vr q intelligētia ad imaginē non pertineat. ¶ Jtez põe diſtinguunt̃ p act⁹:ſed noſſe ⁊ intelligere nō differūt niſi forte ſicut br̃e in bitu ⁊ intueri in actu ſm que nō diuerſificāt̃ põe:cum eiusdē põe ſit br̃e bitū ⁊ elicere actum.g̃ intelligentia c⁹ act⁹ aſſignatur itelligere nō eſt alia pō a memoria c⁹ act⁹ aſſignat̃ noſſe. ¶ Jtē vr q nec volūtas. volūtas.n.eſt pn̄ opatiuū:ſz imago q̃renda eſt in parte ſupma q̃ eſt ſpeculatiua:ergo volūtas nō ptinet ad imaginem. Item Aug. Jmago eſt in pō cognoſcendi:ſilr tudo in pō diligendi.ſz volūtas nō ē pō cognoſcēdi ſz magis diligendi:g̃ nō pertinet ad imaginē ſz ad ſilitudinē. ¶ P. illud q̃ impat alys ⁊ mouet alia eſt pri⁹ eis.ſz voluntas mouet oēs põs alias vt dicit Anſ.g̃ eſt prior q̃ memoria ⁊ intelligentia:⁊ ita nō reſpondet ordini perſonaruꝫ iſta aſſignatio:cū volūtas ſpūi ſancto appropriet̃ur.

Reſpondeo dōm:q oīs ꝓpetas p̃ns ētiā anie ſm ſuā nām vocatur h̃ pō aie: ſiue ſit ad opandū ſiue non:cū igr̃ nā aie ſit receptibilis inq̃tuz hz aliquid de poſſibilitate: eo q oē hūs eē ab aliquo ē poſſe in ſe:vt ꝓbat Auic.⁊ nō ſit impſſa orgāno corpali: cū hēat opatiōem abſolutā a corpe.ſ.intelligere:ꝺſequit ipſaz q̃daz ꝓpetas vt impſſa retineat. vñ dr.3° d anīa q aīa ē loc⁹ ſpēz ꝑter q̃ nō tota ſz intellectus:iſta g̃ vr⁹ retinēdi dr̃ h̃ pō memorie:vlteri⁹ qz aīa ē īmunis a materia ⁊ oīs talis nā ē intellectualis:conſegtur vt id quod ī ipſa tenetur ab ea intelligatur:⁊ ita p⁹ memoriam ſequitur itelligētia. ¶ Jtē qz id qō itelligit accipit vt ꝓueniens itelligēti:iō ꝓſequit̃ volūtas q̃ tendit in ipm conueniens:nec pōt vltra ꝓcedere:qz voluntas eſt reſpcū finis cū eius obm ſit bonū:⁊ rei perfectio nō extēdatur vltra finem. Et ſm B ſunt tres põe diſtincte abinuicē: mēoria intelligētia volūtas.

Ad primū g̃ dōm:q memoria ſm q h̃ ſumit̃ non ē cōis nobis ⁊ bruti: vt ꝑs ex aucte phi inducta:qz ſola itellectiua aīa ī ſe retinet q accipit:ſz ſenſitiua ī organo corpali. ¶ Ad 2m dōm:q equocat̃ nomē memorie:memoria.n.ſm q h̃ accipit̃ abſtrahit a q̃libet dr̃ia tpis:vt in lra dr̃:qz ē ꝑſentiū ꝓteritoꝝ ⁊ futuroꝝ. vñ ſumit̃ h̃ ꝓ memoria q̃ ē pō ſenſitiue ptis:que hz orgānum in poſtrema parte capitis: ⁊ eſt theſaurus intētionum ſenſibiliū cū ſenſu nō a ſenſu acceptaꝫ. vt dic̃ Aui. ¶ Ad 3m dōm q phi accipiebant põs illas tñ que ordinantur ad aliquē actum: ꝓpetas aūt retētiua ipſius anime nō hz aliquē actum:ſz loco act⁹ hz h̃ ipm q̃ eſt tenere:⁊ iō de memoria ſic dcā nō fecerunt mentiōem inter põs aīe. ¶ Ad 4.m dōz:q ſicut dicit Diony. 7° cap. de diuinis noib⁹.nā inferior ſm ſupremū ſui attingit ifimum nāe ſupiozis.⁊ iō nā aīe in ſui ſupremo attingit infimuz nature angelice:⁊ iō aliquo mō ꝑticipat intellectualitatem in ſui ſummo:⁊ qz ſm optimū ſui aſſignat̃ imago in aīa.⁊ iō poti⁹ aſſignatur ſm itelligētiā q̃ ſm rōnez.rō.n. nihil aliud ē niſi nā itellectualis obūbrata. vnde ingrēdo cognoſcit⁊ ſub ꝺtinuo ⁊ tpe q̃ intellectui ſtatim ⁊ plena luce ꝓfertur.⁊ iō dr̃ eſſe intellectus ꝑncipiozum priorum q̃ ſtatim cognitiōi ſe offerūt. ¶ Ad qntū dōm:q in

telligere ⁊ noſſe differūt:noſſe enī ē noticiā rei apō ſe tenere:itelligere ãt dicit ituēri:q̃uis aūt cuiuslibet põe ſit tenere ſuū bitū ⁊ obm.h̃ tñ nō ē eaꝫ:niſi inq̃tum ē ī eis virt⁹ memorie q̃ imediate ſeq̃t ētiā nāe:ſicut vr⁹ prioris ſemp ē in poſteriozi. ¶ Ad 6m dōm:q volūtatis obm eſt bonū:bonū ãt hz rōnem finis:finis ãt ē ⁊ ꝓplatiōis ⁊ actionis:⁊ iō volūtas nō tñ ſe hz ad ptē actiuam: ſz ēt ad ꝓtemplatiuā. vñ ptinet ad ſuprmaz ptem anīe. ¶ Ad 7m dōm:q Aug. vocat large pōm cognoſcēdi ſiue q̃ ordinatur ad cognitiōem ſicut memoria:ſiue q̃ cognoſcit̃ ſic intelligētia:ſiue que cognitiōem ꝓſequtur ſicut voluntas pōm aūt diligendi noīat hīt⁹ gratuitos quib⁹ deum meritorie diligimus:⁊ iō dr̃ q hō per pctm̃ amittens dei ſimilitudinē abyt in regionem diſſilitudinis ſz nō amiſit imaginē. ¶ Ad 8m dōm:q ſicut in artibus eſt q̃ illa que conſiderat finē impat ⁊ mouet artes conſiderātes ea q̃ ſunt ad finē:ſicut medic⁹ impat pigmentario vt ſupra dictū eſt.ita ēt ē in potentys aīe: volūtas.n. qz conſiderat finem mouet alias oēs põs que ordinātur ad finem ⁊ iperat eis act⁹ ſuos.vñ q̃uis prior ſit in mouendo:non tñ ſequitur q̃ ſit prior in eē: ſicut etiam finis eſt vltimus ī eſſe:⁊ tamen mouet efficientem.

¶ Utrum potentie anime ſint eētia eius. II.

A B ſecundum ſic ꝓceditur:videt q eētia aie ſit ſue põe. ¶ Primo p B qō dr̃ in lra.iſta tria ſunt vna mēs:vna vita vna eētia. ¶ Jtē idem ē pn̄ eēndi ⁊ opandi:ſz aīa ē pn̄ eē cū ſit forma ſubalis corpis:g̃ p ſcipam ē pn̄ opationū:nō oz g̃ eē põs mediaꝫ ¶ Item forma ſubalis nobilioꝝ eſt q̃ accidentalis:ſz forma accñtalis facit opationes ſuas ſine aliqua vtute media:g̃ ⁊ forma ſubalis: ⁊ ſic idem qō prius. ¶ P.mā prīa eſt ſua pō:ſz ſicut ī mā eſt pō paſſiua ita in forma pō actiua.g̃ ēt forma eētialis eſt ſua pō actiua:et ſic ideꝫ qō prius. ¶ P.oē illud qō nō ē de eētia rei ē accidēs:ſz ſenſus ⁊ rō q̃ ſunt põe quedā nō ſūt accñtia cuz ſint pn̄ⁿ dr̃iaꝝ ſubaliū. g̃ ſunt de eētia ipius aīe.

Contra ſicut ſe hz poſſe ad eē: ita ſe hz pō ad eētiaz: ſed in ſolo deo verū ē dicere q ſuum eē ſit ſuum poſſe.g̃ in nullo alio ſua eētia ē ſua pō:⁊ ita nec in aīa. ¶ P. Oē agens qō agit p eētiaz ſuā ē agens p̄mum vt dicit Aui.c⁹ rō eſt:qz oē zm agens agit inq̃tū pticipat aliquid.⁊ ita agit p aliqd additū eētie:ſz aīa nō eſt agens p̄m.g̃ nō ē agens p ſuā eētiā ſz p ſuā põm.g̃ ſua pō non ē ſua eētia. ¶ P.cū pfectio ⁊ pfectibilia ſint ꝓportiōata oz q̃ pfectibilia diuerſaꝫ ꝓportionū recipiant diuerſas pfectiones.organa aūt corpis aīati diuerſa ſunt diuerſarum ꝓportionū in ꝺmixtione:g̃ diuerſimode perficiuntur ab aīa:nō aūt q̃tum ad eē:qz aīa cū ſit forma ſubalis dat vnū eē toti corpi.g̃ oz q̃ diuerſimode pficiant q̃tū ad perfectiões ꝺnītes eſſe ſm quas hñt diuerſas operationes.has aūt pfectiões q̃ ſunt ꝑncipia opationum aīe. vocamus põs.g̃ oz põs anīe diuerſas eſſe ab eſſentia:vt

Reſpondeo (pote emanantes ab ipſa. dōm:q effcūs ꝓprius ⁊ imediatus oz q̃ ꝓportionet̃ ſue cāe.vñ oz q̃ in oīb⁹ illis in quibus pn̄ opatiōis ꝓximū ē de gñe ſube q̃ opatio ſua ſit ſuba: ⁊ h̃ ſolū in deo ē:⁊ iō ipe ſolus ē q nō agit p põm mediaz differentē a ſua ſuba. Jn oīb⁹ aūt alys opatio eſt accñs ⁊ iō oz q̃ ꝓximū pn̄ opatiōis ſit accñs:ſicut videm⁹ in corpib⁹ q̃ forma ſubalis ignis nullā opatiōez hz niſi mediantib⁹ q̃litatib⁹ actiuis ⁊ paſſiuis q̃ ſunt q̃ſi vtutes et põe ipſius. Silr dico q ab aīa cum ſit ſuba nulla opatio egrediť niſi mediāte põ:nec ēt a pō perfecta operatio niſi mediante bitu. De aūt põe fluunt ab eētia ipſius aie

q̃dā vt perfectiones partiū corporis quaꝫ opatio efficiť mediāte corpore vt ſensus imaginatio ⁊ hꝺ:⁊ q̃dā vt exñtes in ipſa aīa quaꝫ opatio nō idiget corpore: vt itellect⁹ volūtas ⁊ hꝺ.⁊ iō dico q̃ ſunt accñtia:nō q̃ ſint cōia accñtia:q̃ nō fluunt ex ꝑncipys ſpēi ſed cōſequunt̃ p̄n̄ⁿ i diuiduu:ſed ſic ꝓpria accñtia q̃ cōſequunt̃ ſpēm originata ex ꝑncipys ipſius:nihil tñ ſunt de integritate ipſi⁹ aie inquātū eſt totū potētiale:hñs quādā pfectionē põe que cōficitur ex diuerſis viribus.

Ad primuz g̃ dōm:q cū dicit̃ tres põe ſunt vna mēs ⁊c.nō eſt ꝑdicatio eētialis ſed totius ptātiui de ſuis ptib⁹.vñ de potētys imaginis ꝓpriquius ⁊ ꝓus ꝑdicat̃ mēs:qz mentis inq̃tū h⁹ ſūt iſte põe in q̃bus ꝓſiſtit integritas imaginis:⁊ min⁹ ꝓprie vita:q̃ tñ icludit potētias in gñali:q̃ ſunt p̄n̄ⁿ operuz vite. ⁊ adhuc min⁹ ꝓprie dr̃ vna eētia in q̃ ſm id qō ē eētia nō iclu dunt potētie niſi ſic in origie: eo q̃ ab eētia oriunt̃ põe in q̃bus attēdit̃ imago.totū.n.põle.q̃ſi mediū ē iter integrale ⁊ vle.vle.n.adeſt cuilibz parti ſubiectiue ſm eſſe ⁊ pfectā vtutē:⁊ iō ꝓprie ꝑdicat̃ de pte ſua:ſz totū integrale nō adeſt cuilz pti nec⁹ ſm eē nec⁹ ſm vtutē.nō.n.totū eſſe dom⁹ ē in pariete:nec⁹ tota virt⁹:⁊ iō nullo⁹ ꝑdicat̃ de pte.totū aūt põle adeſt cuilibz pti ſm ſe ⁊ ſz aligd virtutis:ſz nō ſm pfectā:imo ſz pfectā vtutē adeſt tñ ſupreme põe:⁊ iō ꝑdicat̃ gdē ſz nō adeo ꝓprie ſicut totuz vle. ¶ Ad 2m dōz:q eētia ipſi⁹ aie eſt ēt p̄n̄ⁿ opandi: ſz mediāte vtute. ꝑncipiū aūt eēndi ē imediate: qz eē nō ē accidens. ¶ Ad tertiū dōz q̃ forma accñtalis ē vtus alteri⁹ p quā pducit̃ opatio q̃ eſt effect⁹ ꝓportionat̃ ſibi ſic cāe ꝓxime.forma aūt ſubalis nō ē h̃ mō ꝓportionata opationi vt dictū ē. ¶ Ad q̃rtū dōz q̃ ſi p potētia paſſiuā itelligat̃ relatio vel ordo māe ad formā: tūc mā nō ē ſua pō: qz eētia māe nō ē relatio. Si aūt itelligat̃ pō ſm q̃ eſt p̄n̄ⁿ in gñe ſube ſm q̃ pō ⁊ act⁹ ſunt ꝑncipia in q̃libz gñe. vt dr̃ in.9.meta.ſic dico q̃ mā ē ipſa ſua pō: ⁊ h̃ mō ſe hz mā ꝓma q̃ eſt p̄mū recipiēs ad potētiā paſſiuā:ſicut ſe hz ōs q̃ ē p̄mū agēs ad potētiā actiuā.⁊ iō mā ē ſua pō paſſiua:ſic ⁊ deꝰ ſua pō actiua.oīa aūt media hñt vtranq; potentiā participatiue.⁊ pō māe nō eſt ad aliquā operationē:ſed ad recipiēdū tm̃. ¶ Ad qntū dōz q̃ ſenſus ſm q̃ eſt nomē põe nō ē ꝑncipiū h⁹ dr̃ie q̃ eſt ſenſibile:ſz ſm q̃ nominat nām ſenſitiuam:⁊ ita eſt de alys.

¶ Utrum vna potentia oriat̃ ex alia. III.

A B tertium ſic ꝓceditur.videť q vna pō nō oriat̃ ex alia. Quecunq; n.ſil⁹ ſūt vnū ex altero nō oriť:ſed oēs põe ſil⁹ ſūt in aīa ex creatiōe:g̃ vna nō oriť ex alia. ¶ P.oē accñs cātur ex ſuo ſubo:ſz vna pō nō ē ſubz alteri⁹:qz accñs nō ē ſubm accñtis.g̃ vna potentia non oritur ex alia.

Contra potētie determinant̃ ſm act⁹:ſz act⁹ vnius põe ſequit̃ nāliter ad actū alteri⁹ põe:⁊ originat̃ ex ipſa:ſic itelligere ſequit̃ ad B q̃ eſt tenere notiā.g̃ ita eſt ēt in potētys. ¶ Si dicas q̃ ordo ē in actib⁹ rōne oboꝝ ⁊ nō rōne potētiaꝝ in idē redibit:qz oba ſunt pfectiones potentiaꝝ ⁊ forme ipſaꝝ: pfectio aūt proportionat̃ perfectibili:⁊ ſic idē qō ꝑus.

Reſpondeo dōz q̃ oīs numeroſitas q̃ deſcendit nāliter ab aliq̃ vno.oz q̃ deſcēdat ſm ordinē:qz ab vno nō exit niſi vnū:⁊ iō cū multe põe egrediant̃ ab eētia aīe:dicim⁹ q̃ ī potētys aīe ē ordo nālis: ⁊ cū oēs fluāt ab eētia:vna tñ fluit mediāte alia: ⁊ ide ē q̃ poſterioꝝ põ ſupponit ī diffōne ſui ꝓxīe:⁊ act⁹ poſterioris depēdet a ꝓxi. Si.n. diffiniam⁹ itellectuz diffiniet̃ p ſuū actū q̃ ē itelligere ⁊ i diffōne act⁹ ei⁹ cadet act⁹ ꝓxis põe ⁊ ipſa pō. Ops.n.q̃ ī diffōne h⁹ act⁹ q̃ ē itelligere cadat fantaſma:qō ē obm ei⁹ vt in.3° de aīa dr̃.q̃ per actuz imaginationis repreſentat̃ itellectui. ⁊ hoc ēt videm⁹ in accñtib⁹ corporiz:q̃ oīa alia accñtia elementoꝝ fluūt ab eētia mediantib⁹ p̄mis qualitatibus.

Ad primum g̃ dōz q̃ q̃uis ſint ſil⁹ tpe:nihilominus tñ vna nāliť ꝓr ē altera. ¶ Ad 2m dōz q̃ accñs ex ſeipſo nō hz vtutē ꝑducēdi aliō accñs ſz a ſuba pōt vnū accñs ꝓcedere mediāte alio:ſm q̃ illō ꝑſupponit̃ in ſubo:⁊ ita ēt accñs nō pōt eē p ſe ſubz accñtis:ſz ſubm mediante vno accñte ſubq̃ alteri:ꝑ q̃ dr̃ ſuperficies eſſe ſubiectum colozis.

¶ Utr imago attendat̃ in potētys rōnalib⁹ reſpectu quozumlibet obiectoꝝ. IIII.

A D quartuz ſic ꝓcedit̃.vr q̃ imago attēdat̃ in iſtis potentys reſpectu quozūlibz oboꝝ.Potentia.n.ex nā põe ſe hz ſilr ad oīa ſua oba: ſed p habit⁹ diuerſos reſtringit̃ ad hec vel ad illa:cū igit̃ aſſignatio ꝓme imaginis ſit ſz potētias nō ſz bit⁹.vr q̃ ſit reſpcū q̃rūlibz oboꝝ. ¶ P.Aug.li.de tri.cū in nā mētis būane q̃rim⁹ trinitatē in tota q̃rim⁹ nō ſepantes actionē tpaliū a cōtēplatione eternoꝝ:oīa aūt obiecta vel ſunt eterna vl tpalia: g̃ reſpectu quozūlibet obiectoꝝ attēdit̃ imago.

Contra ad rōnē imaginis exigit̃ eq̃litas:ſz nō ī oīb⁹ obiectis ītenit̃ eq̃litas.nō.n.q̃tucūq; cogſco aliqd tñ volo illud.g̃ vr q̃ nō reſpectu oiuz attēdat̃ imago. ¶ P. ſm iſtā aſſignationē imaginis itelligentia ſequit̃ memoriā:ſz in illis q̃ p acquiſitionē cognoſcimus ex itelligētia ſequit̃ memoria.g̃ vr q̃ iſta aſſignatio imaginis nō attēdit̃ reſpectu quozūlibz obiectoꝝ.

Reſpondeo dōz q̃ ſit̃ dcm̃ ē imago dit̃ exꝑſſam repr̃ſentationē. Exꝑſſa aūt repr̃ſentatio ē in ipſis potētys pp gnq;.quoꝝ duo ſe tenēt ex pte ipſius aīe.ſ.cōſubalitas ⁊ diſtictio potētiaꝝ.⁊ iō ſe hñt idifferēter reſpectu q̃rumlibet oboꝝ. Alia vo tria.ſ. eq̃litas ⁊ ordo ⁊ actualis imitatio reſpiciūt obiecta. vñ ſe hñt diuerſimode reſpectu diuerſoꝝ obiectoꝝ:pōt aūt attēdi in potētys aīe dupler eq̃litas.ſ.põe ad potētiā ⁊ põe ad obiectum.⁊ h⁹ eq̃litas ſaluať hic diuerſimode reſpectu diuerſoꝝ obiectoꝝ.in illis.n.q̃ per habitū acq̃ſitū diſcunť nō ſeruať ordo vt dcm̃ eſt:qz itelligēdi act⁹ ꝓcedit actuz memorādi:⁊ iteꝝ nō eſt ibi actualis repr̃ſentatio ipſi⁹ trinitatis:ſz q̃ ītēdit illis obis q̃ nō exꝑmūt trinitatē.ſuať ãt ibi eq̃litas q̃dā.ſ.põe ad potētiā. qz q̃cūq; ꝓhēdūť vna pō ꝓhēdunť alia:nō q̃ q̃cūq; itelligim⁹ ſimplr velim⁹:ſz aliq̃ mō ī volūtate ſūt inq̃tū volum⁹ nos ea itelligere:ſz nō ſuať eq̃litas põe ad obm:qz res corpales ſūt ī aīa nobiliozi mō q̃ in ſeipſis:cū aīa ſit nobiliozis eis. vt dic̃ Aug. Si ãt conſiderenť iſte põe reſpectu h⁹ obi qō ē aīa:ſic ſaluatur ordo:cū ipſa aīa nāliť ſit ſibi pñs.vñ ex notitia procedit itelligere ⁊ nō ecōuerſo:ſuať ēt eq̃litas põe ad potētiā ſimplr:qz q̃tū ſe itelligit tñ ſe vult ⁊ diligit: nō ſic in alys q̃ velit ſe tñ itelligere ſz ſimplr.ſuať ēt ibi eq̃litas põe ad obm:ſuať ēt ibi actualť imitatio ipſius trinitatis. inq̃tū.ſ.ipa aīa ē imago exꝑſſe ducēs ī deū. Si ãt cōſiderenť reſpectu h⁹ obi q̃ ē deꝰ:tūc ſuať ibi actualť imitatio. maxie ãt ſeruať ordo:qz ex memoria ꝓcedit intelligētia eo q̃ ipſe eſt per eētiā in aīa ⁊ tenet̃ ab ipſa nō per acqſitionem:ſeruať ēt ibi eq̃litas potētie ad potētiā ſimplr: ſz nō potētie ad obm:qz deus eſt altioꝝ q̃ ſit aīa.vñ dico q̃ imago quodāmō attēdit̃ reſpectu quozūlibet obiectoruꝫ.veri⁹ aūt reſpectu ſuipſi⁹: ⁊ veriſſime reſpectu hui⁹ obiecti qō ē deus:niſi tñ q̃ deeſt eq̃litas potētie ad obz q̃ ēt nō multum facit ad imaginem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primū g̃ dōz: q̃ q̃uis ista assignatio imaginis attēdat fm pōs absolute: nihilominus tñ ꝑcipue attēdit fm id qō ē altissimū in eis. ⁊ ꝫ ē respectu eoꝝ oboꝝ q̃ ꝑ sui eēntiā sunt in aia. ¶ Ad 2m dōm q̃ Aug. vult q̃ respectu q̃rumlibz oboꝝ sit aliq̃ mō imago: ſz ꝑcipue respectu hꝰ obiecti q̃ ē deꝰ ⁊ qō ē aia. ipse. n. in multis regrit filiationē trinitatis: vt ad pfectā imaginez deueniat. ¶ Ad aliud ꝑz respōsio p ea q̃ dicta sunt.

¶ Utrūz potētie rōnales sint semp in actu respectu obiectoꝝ in gbꝰ attēdit imago. V.

Ad quintum sic ꝓceditur. vī q̃ iste pōe non sp sint in suis actibꝰ respectu boꝝ oboꝝ in gbꝰ ꝑcipue attēdit imago. Dic. n. ꝓbs q̃ vna pō exīte i actu altera abstrahit ab actu suo: ſz iste tres sūt diuerse pōe. g̃ ipole est q̃ qlibz sp sit in suo actu respectu cuiuslibz obi. ¶ Itē ꝓbs dic q̃ nō ꝛtingit mlta sil' itelligere: ſz aīa q̃nz itelligit q̃dā alia. g̃ tūc nō itelligit sil' seipaz ⁊ deū. ¶ Itē ad lꝫ q̃ aīa itelligat vel videat fz Aug. regrit itētio cogscētis p quā spēs cogscibilis in rē ꝺducat: ſz q̃nz aīa itelligit ex itētiōe se itelligere: cū igit nō ꝑcipiam nos itelligere sp aīaz ⁊ deū: vī q̃ itellectꝰ noster nō semp sit i actu respectu bonum obiectoꝝ.

Contra ꝓbs dic 3ꝰ de aīa: q̃ itellus agēs sp itelligit: maxie aūt ꝫ vī respectu eoꝝ q̃ sp sibi sunt pñtia: sicut anīa ⁊ deꝰ. g̃ videt q̃ intellectꝰ boꝝ respectu semp sit in actu. ¶ Ꝓ. dic Augu. q̃ gcgd est in memoria mea illud memini: ſz anīa ⁊ deꝰ semp est pñs memorie. g̃ memoria sp ē in actu eoꝝ: ⁊ sil' est in alys.

Respondeo dōz q̃ fz Aug. dr̃nt cogitare discernere ⁊ itelligere. Discerneꝛ ē cognoscere rē ꝑ dr̃iaz sui ab alys. Cogitare aūt ē ꝛsiderare rē fz ptes ⁊ ꝓpietates suas. vī cogitare dr̃ q̃si cogitare. Intelligere aūt dic nihil aliō q̃z simplicē ituitū itells in id qō sibi ē pñs itelligibile. Dico g̃ q̃ aīa ñ sp cogitat ⁊ discernit de deo nec de se: qz sic glibz sciret nāl'r totā nām aīe sue: ad qō vix magno studio puenit: ad talē. n. cognitionē nō sufficit pñtia rei q̃libet mō: ſz oz vt sit ibi in rōe obi: ⁊ exigit itentio cogscētis: ſz fm q̃ itelligere nihil aliud dic q̃z ituitū: g nihil aliud est q̃z pñtia itelligibil' ad itell'z. cūq; mō: sic aīa sp itelligit se ⁊ deū ideterminate: ⁊ ꝛsequ̇ dā amoz ideterminat. Alio tū mō fz ꝓbs itelligit q̃ aīa sp se itelligit: eō q̃ oē qō itelligit nō itelligit nisi illustratu lumie itell's agētis: ⁊ receptū in itellectu poti. vī sic in oī coloze vī lumē cozpale: ita in oī itelligibili vī lumē itells agētis: nō tñ in rōne obi: ſz in rōne medy cognoscendi.

Ad primū g̃ dōz q̃ ꝫ ē itelligēdū q̃n pōe opantur circa diuersa oba. tē. n. vna ipedit aliā in actu suo: vl' ex toto retrahit: ſz qñ ordinant ad idē obz tunc vna iuuat aliā: sic illud qō videm⁹ facilius imaginamur. ¶ Ad 2m dōm q̃ ꝓbs loquit de itelligere fm q̃ est opatio intellectꝰ ꝛpleta distinguētis vel cogitātis: ⁊ non fm q̃ ꝫ sumit itelligere. ¶ Ad 3m dōz sil' q̃ itētio itelligētis nō regrit ad tale itelligere: sic deus ē.

¶ Utrūz be ptes imaginis mēs notitia ⁊ amoꝝ differant ab alys partibus. Qō. V.

Deinde queritur de alia assignatiōe imaginis. ſ. nīte notitia amoze. ⁊ vī q̃ ista non differat a ꝓdcā: si dr̃ q̃ ista assignatur fm habitus illa fm pōs. Imago. n. attēdit i aīa ꝑcipue respcū hꝰ obi qō ē aīa: ⁊ hꝰ obi qō ē deꝰ: ſz aīa nō cognoscit seipaz tali mō cognitiōis de q̃ ꝫ logmur mediāte bitu: ſz ꝑ suā eēntiā. g̃ nō vī q̃ fz aliq̃s habitꝰ assignet imago. ¶ Ꝑ. nulls bitꝰ ē ꝛsubal': cū ois bitꝰ sit accñs: ſz notitia ⁊ amoꝝ sūt ꝛsubales ipsi mēti vt ꝫ dr̃. g̃ nō sūt habitꝰ. ¶ Itē mēs supi⁹ fuit accepta nō ꝑ habitu: ſz ꝑ potētiaꝝ subo: cū igit eodē mō notificet ꝫ sic supra a magro. ſ. ꝑ eo qō i aia est excelléti⁹: vī q̃ nō sit habitꝰ: ⁊ ita hec assignatio nō ē fm habit⁹. ¶ Ꝑ. ꝛstat q̃ habitꝰ nō opat: ſz ē pm opandi: cū igit ꝫ dicat q̃ mēs nouit se ⁊ amat se: vī q̃ non sumat ꝑ habitu.

Contra cuilibz pōe rñdet sui⁹ bit⁹. si igit mēs nō sit habitꝰ ſz ipsa eēntia anime fm q̃ ꝫ sumit erunt. 4. ptes imaginis. ſ. mens: ⁊ tres habit⁹ triū potentiarū ⁊ ista nō repꝛsentabunt trinitatem.

Respondeo dōz q̃ mēs multiplr dr̃ fm q̃sdam. Qñq; n. dr̃ ipsa nā itellectiua: sicut Diony. vocat angelos dīnas mētes. Qñq; dr̃ ipse itellus examinās res fm q̃ mens dr̃ a metioz metiris: ⁊ iuxta ꝫ ét supra sumit q̃ mēs ē supioz ps aie. Qñq; dr̃ ꝑ memoria a reminiscēdo dcā. ⁊ ita dr̃ q̃ sumit ꝫ. vñ dicunt q̃ mēs ꝫ sumit ꝑ hītu memozie: ⁊ notitia ꝑ hītu itelligentie: ⁊ amoꝝ ꝑ habitu volūtat'. ¶ Sz qz ista opīo ñ ꝓcedit fm magri itētionē ⁊ nimis extorta ē. iō alr dōz ē q̃ mēs sumit ꝫ sic ⁊ supra ꝑ ipa supioꝛ pte anie q̃ ē subz ꝓdicte imaginis: ⁊ notitia ē bitꝰ memozie: ⁊ amoꝛ habitꝰ volūtatis: ⁊ ita ꝫ assignatio sumit fm eēntiā ⁊ bitꝰ ꝛsubales: ꝓdicta aūt fm potētias. vñ in ista nō ē tāta ꝛformitas sic i ꝓdicta: nec ita ꝓꝑa assignatio: pp qō ét vltimo ponit.

Ad primū g̃ dōz q̃ ad eē ꝛ habitꝰ itellectiui duo cō currūt. ſ. spēs itelligibil' ⁊ lumē itellus agētis: qō fac eā itelligibilē in actu. vñ si aliq̃ spēs eēt q̃ i se bret lumē: illud bret rōnē bitꝰ: q̃tū ptinet ad ꝫ q̃ eēt ꝑm actꝰ: ita dico q̃ qñ ab aīa cognoscit aliqd qō ē in ipa nō ꝑ sui filiationē: ſz ꝑ suā eēntiā: ipsa eēntia rei cognite ē loco bitꝰ. vñ dico q̃ ipsa eēntia aie ꝓut ē nota a seipsa bz rōnē bitꝰ: ⁊ sumit ꝫ notitia māl'r ꝓre nota. ⁊ sil' ē dicēdū de amoze. ¶ Uñ ét ꝓz solo ad 2m. qz bitꝰ isti erunt ꝛsubales cū ipsa suba sint aīe: nec sunt ibi alq bit⁹. si autē dicerem⁹ q̃ ꝑ notitiā ⁊ amozē significant actꝰ ⁊ nō bitꝰ plani⁹ eēt: ⁊ tūc dr̃ent ꝛsubales: sic ⁊ de potētys supza dictū ē. ¶ 3m ⁊ q̃rtuz ꝓcedit⁹. ¶ Ad 5m dōz q̃ bitꝰ ē ꝑm elicitiuū opōnis. vñ qz memoria nō bz ꝑ se actū g sit simplr opatio nō rñdet sibi aliqs habitꝰ ſz eodē habitu. ſ. notitia memoria ⁊ itelligētia reducunt in vnā opōnē.

¶ Expositio secunde partis textus.

Atequā sit pti. per gratiaz. Imago tñ dei p. ꝺ ps. Dñe in ciuitate tua. ima. ipsoꝝ tē. ¶ Dōz q̃ sic dic glo. super illud ps. Signatū ē tē. Triplex ē imago dei in hoīe. ſ. creatiōis q̃ ē rō inq̃tū appꝛopinq̃t ad imitatiōnē diuine itellectualitatis ⁊ dr̃ imago ꝑ modū q̃ trūc⁹ in cozpalib⁹ pōt dici imago. ¶ Itē alia ē imago sil'itudis q̃ ꝛsistit in distinctiōe potētiaꝝ repñtantiū trinitatē pſona ruz. ⁊ hec assimilat imagini in cozpalib⁹ fm q̃ distincta est ꝑ rōnes ptiū. ¶ Itē est imago recreatiōis q̃ ꝛsistit in habitib⁹ gratuitis ⁊ actu imitat deū: ⁊ hec assilat imagini in cozpalib⁹ q̃tū ad colozes ⁊ alia q̃ imaginē decozāt: ⁊ sic dcā imago nō remanet post pctā. ſz alys duob⁹ modis (¶ Quo caparꝝ) vī falsū. Oē. n. qō capit aliqd ē magis vel eq̃le sibi. sic Aug. arguit de potētys mutuo sese capiētib⁹. g̃ vī q̃ mēs nr̃a non possit cape deū. ¶ Si dicas q̃ dr̃ cape inq̃tū deꝰ ē in aīa: cū ipse sit in q̃libz creatura ꝑ eēntiā pñtiā ⁊ pōz: vī ét q̃ creature isensibiles capiant deuz. ¶ Ad qō dōz q̃ mēs nr̃a dr̃ cape deū sic pfectibile suā pfectionē. obiectū. n. opatiōis aliquo mō est pfectio opantis. mens aūt nr̃a bz opationē circa deū ꝑ cognitionem ⁊ amozez: quā nō bñt creature irrōnales. ⁊ iō capit a mente sic a pfectibili: nō tñ sic a pfectibili ꝓportionato ⁊ iō nō cōprehendit ſz attingit. vñ nō segt q̃ adequet.

Memoria vō dr̃ ad aliqd non fm esse sed fm dici. (Ad seinuicez refe.) vī falsuz q̃ memoria non dr̃ ad voluntatem. ¶ Dōz q̃ q̃uis nō dicat ad eā sub noīe volūtatis: tñ refert ad eā inq̃tū voluntas ē memorabilis. ¶ Uel dōm q̃ referunt adinuicē fm relationē oziginis inq̃tū vna bz nāle ordinē ad aliā vt dcm est. (Totūq; ⁊c.) Ur male dicere: qz totū dr̃ respectu ptiū. pōe. n. anīe nō bñt ptes cū sint simplices. ¶ Dōz q̃ ē duplex q̃titas. ſ. molꝫ vel dimensiua. ⁊ hꝰ totalitas attēdit respectu ptiū in q̃s diuidit. est ét q̃dā q̃titas vtutis cui⁹ totalitas attendit respectu oboꝝ: ⁊ talꝫ est totalitas in potentys aīe. ¶ Itē vī q̃ vna nō sit eq̃lis in oib⁹: qz oē totuz est maⁱ sua pte. ¶ Dōz q̃ ꝫ vez est de totalitate quātitatis. Dimensiue vel nūeral'q̃ cuiusdez rōnis sunt ⁊ nō de totalitate q̃titatis vtual'. pōt. n. contingere q̃ vna vt⁹ pōt in tot oba quot alie ples. q̃rū q̃libz in oia illa oba pōt: tñ vna eaꝝ nō tot modis pōt in illa obiecta sicut alia.

¶ Hic queritur vtrum concedendum sit q̃ deꝰ se genuerit. Distinctio. IIII.

Hic oritur qō satis necessaria. Constat ⁊ irrefragabilr vez ē q̃ deꝰ pr̃ genuit filiū. Jō q̃ritur vtrz ꝓceden dū sit q̃ deꝰ genuit deū. Si. n. deꝰ genuit deū vī q̃ aut se deū aut aliū genuerit. Si vero aliū deū genuit nō ē tñ vnꝰ deꝰ. si aūt seipm deū genuit aliqua res seipam genuit. Ad qō rñdētes dicim⁹ sane ⁊ catholice cōcedi: q̃ vnꝰ vnū genuit: ⁊ q̃ deꝰ deū genuit: qz deꝰ pr̃ deū filiū genuit. In sym bolo quoq; scriptū ē: lumē de lumie deū verū de deo ꝙo. Qō ꝙo addit. ergo genuit se deuz vel aliū deū: neutrū ꝓcedendū ē dicimus. Qz aliū deū nō genuit manifestū ē: qz vnꝰ tñ deus est. Qz aūt seipm nō genuit: oñdit Aug. i li. pⁿo de tri. dicēs. Qui putāt ciꝰ potētie eē deū vt seipm ipse genuerit: eo plus errāt q̃ nō solū deꝰ ita nō est: ſz nec sp̃ialis nec cozpalis creatura. nulla. n. res ē q̃ seipam gignat vt sit: ⁊ iō nō est credēdū vel dicēdū q̃ deꝰ genuit se.

¶ Alia questio de eodem.

Sed adhuc opponunt garruli rōcinatozes dicētes. Si deꝰ pr̃ genuit deū: aut genuit deū q̃ ē deꝰ pr̃: aut deuz q̃ nō ē deꝰ pr̃. Si genuit deū q̃ nō ē ꝺs pr̃: g̃ ꝺs ē q̃ nō ē ꝺs pr̃: nō g̃ tñ vnꝰ ꝺs est. Si ꝙo genuit deū q̃ ē deꝰ pr̃: g̃ genuit seipm. Ad qō rñdem⁹ ꝺterminates illā ꝓponez q̃ sic ꝓponūt. Si ꝺs pr̃ genuit deū aut deū q̃ ē ꝺs pr̃: aut deū q non ē ꝺs pr̃. ꝫ. n. sane ⁊ prave itelligi pōt: ⁊ iō rñdē dū ē ita. Deꝰ pr̃ genuit deuz q̃ ē ipse pr̃: ꝫ dicimus eē falsū: ⁊ ꝓcedim⁹ alterā. ſ. genuit deū q̃ nō ē pr̃: nec tñ genuit alterū deū: nec ille q̃ genitus est aliꝰ ꝺs ē q̃z pr̃. ſz vnꝰ ꝺs cuz pre. Si ꝙo addit: g̃uit deū q̃ nō ē ꝺs pr̃. ꝫ distiguim⁹: qz dupl'r ꝑt itelligi genuit deū. q̃ nō ē ꝺs pr̃. ſ. deū filiū: q̃ filiꝰ ñ ē pr̃ q̃ ꝺs ē: ꝫ sensus verꝰ ē. Si ꝙo itelligat sic: genuit deū q̃ nō est ꝺs pr̃. i. q̃ nō ē ꝺs q̃ est pr̃. ꝫ sensus falsus ē. Unus. n. ⁊ idem ꝺs ē pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūs sanctꝰ: ⁊ ecōuerso pr̃ ⁊ filius ⁊ spūs sanctus est vnus deus.

¶ Opinio quorūdā dicētiū tres pſonas eē vnū deum vnā subam. ꝫ nō ecōuerso. ſ. vnū deum vel vnā subaz eē tres pſonas.

Quidā tñ aduersarij veritatis ꝓcedūt patrē filiū ⁊ spūz scñ: siue tres pſonas eē vnū deū vnā subaz: ꝫ nolūt cōcedere vnū deū siue vnā subaz eē tres pſonas: dicētes subaz dīnā ꝑdicari ꝺ tribꝰ pſonis: nō tres pſonas ꝺ suba dīna. Fides aūt catholica tz ac ꝑdicat ⁊ tres pſonas eē vnū deū vnā subaz siue eēntiā siue dīnā nāz: ⁊ vnū deū siue eēntiā dīnā eē tres pſonas. Uñ aug. i primo li. ꝺ trinitate ita ait. Recte ipse ꝺs trinitas itelligit btūs ⁊ solus potēs. Ecce q̃z exꝑsse dixit ipse ꝺs trinitas: vt oñderet ⁊ ipz deū eē trinitatē: ⁊ trinitatē eē ipz deū. Itē i eodē. Jnverbis illis inqt apl's: qb⁹ ꝺ aduētu xꝑi agēs dicit. quē oñdet btūs ⁊ solus potēs rex regū ⁊ dns dñantiū: q̃ solus bz imortalitatē ⁊ tē. nec pr̃ ꝓpzie noīat⁹ est nec filiꝰ nec spūs scūs: ꝫ solus ⁊ btūs potens. i. vnꝰ ⁊ solus ꝺs verꝰ qui est ipa trinitas. Ecce ⁊ ꝫ apte dicit vnū solū vez deū esse ipaz trinitatē: ⁊ si vnꝰ ꝺs ipa trinitas est. g̃ vnꝰ ꝺs est tres pſone. Idē in li. v. de tri. Non tres deos ꝫ vnū deū dicim⁹ esse ipaz pſtātissimā trinitatez. Idez in li. ꝺ fide ad perrū i expōne symboli. Satis est xꝑiano rez creatoꝝ cāz visibiliū siue inuisibiliū nō nisi bonitatez credere creatozis: q̃ est ꝺs vnꝰ ⁊ verus: nullāq; eē nāz q̃ nō aut ipse sit aut ab ipso: cui⁹q; eē trinitatem patrez. ſ. ⁊ filiū ⁊ spūm scñ. Itez Aug. in sermone de fide. Credim⁹ vnuz deuz vnā eē diuini nois trinitatē. Idē in li. vi. ꝺ trinitate. Dicimus deū soluz esse ipaz trinitatē. Ecce bis ⁊ alijs plib⁹ auctoritatib⁹ euidēter oñdit ꝺz esse ⁊ ꝓcedendum q̃ vnꝰ ꝺs est trinitas: ⁊ vna suba tres pſone: sic econuerso trinitas dr̃ esse vnus ꝺs: ⁊ tres pſone dicunt vna subst̃tia.

¶ Redit ad premissam questionem. ſ. an deus pater se deum an alium genuit deum.

Nunc ad premissaz questionez reuertamur: vbi querebat an deus pater genuerit se deum an aliuz deuz. Ad qō dicimus neutrum fore concedēdum. Dicit tamen Augu. in epistola. ad maximum q̃ deus pater se alterꝫ genuit bis verbis. Pater vt haberet filium de seipso

Universidad de Deusto
Biblioteca

non minuit seipsum: sed ita genuit de se alterū se: vt totus maneret in se: ⁊ esset in filio tātus: quātus ⁊ solus. Qó ita intelligi pōt. i. de se alterū a se genuit: nó vtiq; alterū deū sz alteram psonā: vel genuit se alterum. i. genuit alterū q est hoc qó ipse. Naz ⁊ si alius sit pater q̄ filus: non est tamen aliud: sed vnum.

¶ Diuisio textus.

Postquā pbauit trinitatez psonaꝝ in vnitate essentie auctatibus: rōnib⁹: ⁊ silitudinib⁹. Hic incipit ōtermiare qōnes incidentes circa p̄determinata. Diuidit aūt in ptes duas. cū. n. psonaruz trinitas distinguat p̄ pcessionem vni⁹ psone ab alia. in pma mouet qōnes circa hāc pcessionez q̄tū ad supposituz ⁊ terminū. in scda q̄tuz ad p̄n^m. 6ª distictiōe. ibi (Queri solet vtrū pr̄.) Sciendū est aūt q̄ sz magī moueat has qōnes de gnatiōe fily a pre: tñ eedē qōnes pñt fieri de pcessione spūs sancti. ⁊ silr determinanť. Pria aūt ps diuidit i duas. in p^a ingrit vtz noia essentialia ꝓcreta possint significari vt suppositū act⁹ gnatiōis vel vt termin⁹. in z^a ingrit de noib⁹ essentialib⁹ in abstractiōe significatib⁹. 5ª distinctiōe. ibi. (Post h̄ q̄rit vtz ꝓce.) De psonalib⁹. n. nó ē dubiū suppositā distictiōe psonaꝝ p act⁹ notiōales. Pria in duas. in p^a ōtermiat qōnē. in scda obycit ō ōtermiata. ibi (Nūc ad pmissa) Circa pmū ingrit vtz hec sit va. de⁹ genuit deū. ⁊ diuidit in ptes duas ſm q̄ duab⁹ vys ex ista ꝓpōne pcedit. scda icipit ibi. (Sz adhuc opponūt) Que diuidit i duas. In pma ponit pcessuz ex dicta ꝓpōne ad ipole ⁊ soluit: ⁊ q2 in sua solōne supponit q̄ nomē psonale possit p̄dicari de essentiali: vt dicat. de⁹ ē pr̄. ideo in scda excludit errozē ꝑdicentiū p multas auctates. ibi. (Quidam tamen veritatis.) Qō. I.

AD intellectū b⁹ ptis de duob⁹ q̄rit. p̄ de dīna gnatiōe. z^o ō diuina p̄dicatiōe. ¶ Circa p^m tria q̄runt. p̄ an i dīnis sit gnatio. z^o suppositō q̄ sic. an hec sit vera. deus genuit deum. Tertio de alys locutiōib⁹ que ex ista littera concluduntur.

¶ Utrum generatio sit in deo. I.

AD primum sic ꝓcedit. vr̄ q̄ in deo ñ sit gnatio. Generatio. n. ē spēs mutatōis sz ph̄z: sz a deo remouet mutatio. Jacobi. i. apud quez nó est ⁊c. g̃ nec gnatio. ¶ P̄. quāto creature sūt nobiliozes magis accedūt ad dīnā silitudinē: sz i creaturis nobiliozibus nó inuenit gnatio. sic in angel⁹ ⁊ i corpib⁹ celestib⁹: sed tñ in inferiozib⁹. g̃ vr̄ q̄ nec in deo inueniat. ¶ Jtē vbicunq; est gnatio ops q̄ sit aligd in genito cōicatū a gnante: sed p illud q̄ sibi a gnante cōicat: nó distinguit a generante. g̃ oz ibi esse aligd aliud per qō ab ipso distinguat: cū oē genitū a generante distictū sit. g̃ omne qō generat est cōpositū: cū sit ibi aligd ⁊ aliquid. sed in deo nó est cōpositio. ergo nec gnatio. ¶ Jtē gnatio ē act⁹ medius inter generantē ⁊ genitū: sz inter p̄rem ⁊ filiū nō ē aliquid mediū. g̃ videt q̄ nō sit ibi generatio.

Contra Jla. vlti. Ego q̄ gnātōez tribui ⁊c. ¶ Jtē oē qō cōicat se: cōicat se rōne act⁹ q̄ ē in ipso: qz pō nō agit nec cōicat se: sz diuia entia ē p̄m⁹ ⁊ pur⁹ act⁹. g̃ vr̄ q̄ sūme cōicet se: sz nō cōicat se sūme in creaturis: cū non termineť in eandē naturam talis cōmunicatio. ergo videtur q̄ cōmunicet se per generationē in filio, hec enī est maxima cōmunicatio.

AD secundum sic ꝓcedit: vr̄ q̄ h̄ sit falsa. de⁹ genuit deum. Hñatio. n. iportat rel'onē distiguētē psonas: vt dcm̄ ē. si igr̄ ꝓcedit q̄ de⁹ genuit deū: ops q̄ ꝓcedat q̄ de⁹ distiguit a deo: ⁊ q̄ deus est ali⁹ a deo: qō nó ꝓcedit. ¶ P̄. termin⁹ in p̄dicato positus nō trahit terminū i subo posituz extra suā significatōez: sz tñ restrigit iꝑm rōne ꝓsignatōis tpis: vt stet p̄ pñtib⁹ p̄teritis ⁊ futuris: gn potius est ei⁹ ſm Bo^m. li. de trini. q̄ talia sūt p̄dicata q̄lia pmiserit subiecta. Sz h̄ nomē de⁹ significat essentiā. g̃ p vbū qō p̄dicat nō trahit ad stādū p psona: sed supponit essentiā. h̄ aūt est falsa. essentia genuit essentiā: vt ifra dicet. g̃ ⁊ h̄. de⁹ genuit deū. ¶ Jtē si de⁹ genuit deū. g̃ de⁹ est gnans: ⁊ de⁹ est genit⁹: sed qcqd dr̄ de singulis psonis pōt dici de deo: sz de pre dr̄ q̄ ē generās: ⁊ de filio q̄ nó ē gnans. g̃ pōt dici q̄ de⁹ gnat ⁊ de⁹ nó gnat: qō falsuz ē. g̃ ⁊ pma ē falsa: de⁹ genuit deū.

Contra. in symbolo dr̄ deū de deo genitū: sz nō generat de deo: nisi sicut de gnante. g̃ de⁹ generat deū. ¶ P̄. de⁹ dicit hūte deitatē. g̃ qcqd dr̄ de habēte deitatē pōt dici de deo: sz pōt dici. hūs deitatē gnat hūtem deitatē. g̃ pōt dici deus generat deum.

Respondeo dōm: q̄ ista est simplr̄ vera ⁊ ꝓcedē da. deus generat deū: sz circa vitatē ei⁹ est duplex opio. Quidā. n. dicūt q̄ h̄ nomē de⁹ significat eētiā: ⁊ supponit eētiā q̄tū est de se: sed ꝓpter idifferentiaz eētie ad psonas in dīnis ex adiūcto notionali trahit ad supponēduz p̄ psona. Alij dicūt q̄ hoc nomen deus significat essentiā ⁊ supponit q̄tū est de se psonaz: tñ idistincte. vñ pōt supponere vnā tñ ꝑ ples psonas. vnā cū dr̄ deus generat: plures vt cuz dr̄ de⁹ est trinitas. ⁊ hec opinio vr̄ verioz ē. Quāuis. n. vt dr̄ lib. de causis. Omne nomen deficiat significatōe dīni esse: ꝓpter h̄ q̄ nullū nomē significat sil'aligd pfectū ⁊ simplr̄: q2 abstracta nō significāt ens p se subsistens: ⁊ concreta significāt ens compositū: nihilomin⁹ tamē abyciētes id qō iperfectionis ē vtimur vtrisq; noib⁹ in dīnis: abstractis ꝓpter simplicitatē. ꝓcretis pp pfectionē. Vñ h̄ nomē de⁹ significat p modū pfecti ⁊ p se subsistētis. sic ⁊ hoc nomē hō. vñ sic ⁊ h̄ nomē hō i se iportat nō tñ eētiā: sz ēt suppo^m sz indistincte: alś nō p̄dicaret de idiuiduis: ita ⁊ h̄ nomē de⁹. Et iō de se h̄ q̄ possit supponere p̄ psona: ⁊ nō h̄z q̄ supponat. p eētia ex mō significādi nois: sed tñ ex rōne dīne simplicitatis in q̄ idē ē re eētia ⁊ suppositū.

Ad primuz g̃ dōm: q̄ gnari significat ꝓpetatē p modū actus. actus aūt ē suppositoꝝ tñ. humanitas. n. nō generat: sz hō. ⁊ ideo cū dr̄ deus generat deū. locutio simplr̄ ē vera: q2 act⁹ nō pōt referri nisi ad suppositū: sed referri ⁊ distingui nō significāt actus nisi grāmatice loquēdo. ⁊ ideo p̄ñt referri ad eētiā ⁊ ad suppositus. ⁊ iō nō simplr̄ ꝓcedit. de⁹ distinguit a deo: ne distinctio referat ad eētiā. ⁊ ꝑcipue cū hoc nomē deus iportet suppositū idistictū: qō nō distinguit nisi psonali ꝓprietate adiuncta vt pr̄nitate vel filiatione. ¶ Ad z^m dōm: q̄ quāuis hoc nomē deus significet eētiā: tñ quātum ē de se supponit habētē eētiā ⁊ rē nāe ēt nō intellectis psonis quas fides distinguit. vñ pōt supponere pro psona ēt si ab alio nō restringat: ⁊ q2 supponit psonaz idistincte. iō pōt stare in locutione p̄ q̄cūq; psona: ⁊ sic redit locutionē verā. vñ in hac ꝓpōne. deus generat deuz. in supposito stat p̄ pre: in apposito p̄ filio. ¶ Ad z^m dōz. q̄ h̄ nomē deus proprie loquendo nec est vle nec singulare: sed hz aligd de rōne vlis. s. q̄ p̄dicat essentialiter ō pluribus suppositis: ⁊ inde hz q̄ ea q̄ p̄dicant de singulis suppositis p̄dicant de ipso. hz aūt de rōne singularis hoc q̄ nō multiplicat ad multitudinez suppositoꝝ. dicimus enī q̄ pr̄ ⁊ filius sunt vnus deus: sed soz. ⁊ pla. sunt ples homines: ⁊ ex parte ista hz hoc nomē deus: q̄ negatio ⁊ affirmatio opponunt contradictorie. vnde sicut iste non possunt simul eē vere. soz. currit. ⁊ nō currit. nec iste. de⁹ generat. ⁊ non generat.

¶ Utrū de⁹ genuit se deū: vel aliū deū. III.

AD tertiuz sic ꝓcedit: videt q̄ de⁹ genuit vel se deū vel alium deū. idē. n. ⁊ diuersuz vlr diuidūt ens: sz se ē relin identitatis. alius aūt iportat diuersitatē. ergo ops dicere q̄ genuit vel se deū vl aliū deū. ¶ Jtē vt supra dcm̄ est. h̄ nomē deus trahit ad stādū p̄ psona ex notiōali adiūcto: sed alius iportat distinctionē notionalē. g̃ ly alius hoc nomē deus facit stare p̄ psona: sed hec est vera. deus genuit aliā psonā dīnā. ergo ⁊ bec. deus genuit aliū deū. ¶ Jtez vr̄ q̄ hec sit vera. deus genuit se deū. idē. n. vt dicit phs est vnū in subā sicut equale vnū in quātitate: sed sicut yna magnitudo ē p̄ris ⁊ filij. sic ⁊ yna suba. ergo sicut cōcedit ista. deus genuit equalē deū: ita dz cōcedi ista. de⁹ genuit eūdē deuz. vñ similr̄ ⁊ bec. deus genuit se deū: cū se sit relin idētitatis. ¶ Jtē querit de alys duabus ꝓpōnib⁹. s. genuit deū q̄ est deus pater: vel deū q̄ nō est deus pater. Videt. n. q̄ hec sit falsa. genuit deū qui est deus pr̄. qui. n. cū sit relin facit secundā noticiā suppositoꝝ: sed iste terminus deuz ad quē referť: stabat p̄ psona filij. ergo ⁊ relatiui supponet psonā filij: sed hec est falsa: filius ē de⁹ pr̄. ergo ⁊ bec. deus genuit deū q̄ ē deus pr̄. ¶ Jtē videt q̄ ēt negatiua sit falsa. negatio. n. respicit terminū sequētē formalez. g̃ cū dicit. deus genuit deū q̄ nō est deus pater: a filio quē refert relin p̄ negationē remouet ly deus: qui in p̄dicato ponit: nō tñ quātū ad suppositū: sed quātū ad formaz. ⁊ ita dīna eētia remouebit a filio: qō falsum est.

Respondeo dōz: q̄ magī in littera negat vtrāq; p̄missarū: eo q̄ alius cū notet diuersitatem ponit formā suā circa terminū cui adiungit: cuz sit adiectiuuz: ⁊ ita designabit diuersitas in forma diuinitatis. Li se aūt cuz sit relin idētitatis: refert idem supositū. ⁊ ita cum dico genuit se deum ponit indistinctio suppositi inter patrē ⁊ filium: ⁊ cū dicit genuit aliū deuz ponit diuersitas nature: ⁊ ideo vtraq; neganda ē. ¶ Sz sunt aliqui qui distinguunt ista. genuit aliuz deum: q2 ly alium potest teneri substātiue vel adiectiue. si adiectiue tunc erit locutio falsa: q2 ponet diuersitatem circa hunc terminū deus. si substantiue tunc erit cōstructio appositiua: ⁊ locutio erit vera ⁊ erit sensus: genuit aliuz qui est deus. Sed quia nō inuenit q̄ adiectiuū in masculino genere substantiuet: ⁊ maxime cum adiungit sibi substantiuum. ideo hec distinctio nō videt multū valere nisi forte subintelligatur h̄ participiū ens vt dicatur aliuz entē deum: sed hoc erit nimis extoztū. ⁊ ideo dicendum cum magistro q̄ vtraq; falsa est.

hec opi ē albti magni in hac distiō

Ad primuz ergo dōm: q̄ idē ⁊ diuersum sufficiēter diuidūt ens creatū: propter h̄ q̄ vbicūq; in creaturis est diuersitas suppositoꝝ est diuersitas essentie: sz in deo in diuersis suppositis est vna eētia. ⁊ ideo nec idētitas competit ꝓpter diuersitatem suppositoꝝ: nec diuersitas ꝓpter idētitatez essentie: sed tñ vnitas. ¶ Ad secundū dōm: q̄ alius iportat distinctionez in cōmuni: nō magis personalē q̄ essentialez. ⁊ ideo quando adiungit termino personali iportat distinctionem personalem: quādo aūt adiungit termino eētiali iportat diuersitatē eētie ſm exigētiam formе illius termini: cuz termini ꝑcipue subales recipiant diuersitatē ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

plalitatē ex pte sue forme. ¶ Ad 3m dōz: q idē significat vnitatē i suba: r pter hoc: qz relin est: r hz articulōes iplicitā. ipozrat vnitatē suppositi: r multo plus hoc pnomē se: qō ē ēt relin recipzocū: qō nō ē repire in hoc noīe eālē. r iō nō ē sīle qō. p sili inducit. ¶ Ad 4m dōm: q magr distinguit vtrāqz illaz. ppōnū. si. n. cū dr de9 genuit deū q ē ds pr. ly pr cōstruit appositiue ad ly de9. locutio falsa est: qz tūc ly ds restringet ad stādū p psona pris: r sic erit sensus: genuit deū q ē ipe pr: r sic affirmatiua fla ē: r negatiua va. si āt itelligant nō p appōnē. sz mediate ꝛiūgi illi duo termini. s. de9 r pr vt sit sensus. genuit deū q est de9: r de9 est pr. tūc affirmatiua va est r negatiua falsa. ¶ Prepositinus tñ dixit q vtraqz falsa ē: nec sunt ꝺdictozie pp diuersam suppōnē h9 relatiui q. in affirmatiuis. n. refert tñ suppositū añcedēt: r cū añcedēs supponat p psona fily. referret psonā fily: de q nō est verū dicere q sit de9 pr. In negatiua vo relatiuū refert nō tñ suppositū: sz ēt essentiā. vñ opozteret q hoc ꝺdicatū de9 pr remouereť nō tñ a supposito fily: sz ēt ab eāntia. r ita falsa est. Sz qz hac distinctiōe facta adhuc hz locū distinctio magri: r ꝑcipue i affirmatiua. Et iteruz qz nō vr necīuz esse q in negatiuis relin referat aliter q̄z in affirmatiuis: nisi forte pp negationē cuius est ꝛfundere terminū r facere eū teneri simpliciter: qō tñ nō hz respcū ꝑcedētis: sz tñ respcū sequentis. iō vr efficaciꝰ via magri r fm ipm ꝓcedēdum est q vtraqz pōt eē va r falsa. fm cui9 distinctiōes pz solo ad 4m argūtū. ¶ Ad 5m dōz: q qñ duo termini ꝛiunct p appositionē termin9 appositꝰ efficit q̄si forma ei cui apponit. vñ si itelligat appositiue genuit deū q nō ē de9 pr. negatio nō remouebit formā dīnitatis: sz pr̄nitatis a filio.

¶ Questio. II.

DEinde q̄rit de dīna ꝑdicatione. ¶ Et circa hoc duo q̄runt. ꝓmo vtrū possit fieri ꝑdicatio in dīnis p ppōnez aliq̄z. scōo vtr possit psona ꝑdicari de eāntia.

¶ Utr de dīnis possit formari ppō. I.

AD ꝓmuz sic ꝓcedit: vr q i diuinis nō possit aliq̄ formari ppositio in q̄ aligd de ipo ꝑdicet. Ueritas. n. signi ꝛsistit i ꝛformitate signi ad signatuz: sz oīs ꝑdicatio fit p aliquā ꝛpōnē: cū igit i deo nulla sit ꝛpō: vr q de ipo nulla possit formari va ꝑdicatio. ¶ Itē Dio. in deo negatōes sunt vere affirmatōes incōpacte. Appellat aūt icōpactū illud qō nō est debito mō ordinatū nec est cōpetēs. sz talis ioꝛdiatio inducit falsitatē i ppōnib9. g vr idē qō ꝑus.

Contra. Eidei nō pōt subesse flm: sz multe ppōnes affirmatiue enūciant nobis de deo fm fidē nr̄am. s. q de9 ē trinus r vn9. g vr q de deo possit formari va. ppō. ¶ Itē fm boetiū nulla ppō ē verꝰ illa in q̄ idē de se ꝑdicat: sz gcgd est i dīnis ē idē re: cū in deo sit idē hīs r bitus: r qō ē r quo ē. excepto q vna psona nō ē alia. g vr q i deo possint formari vissime locutōes.

Respondeo dōz: q enūciatio seq̄t apphēsionē. vñ fm q intelligimus aliq̄ opz q enūcienus illa. Apphēsio aūt fit fm ptātē apphēdētis. r iō ea q̄ sunt simplicia itellect9 noster enūciat p modū cuiusdā ꝛpōnis. sic ecōtrario de9 itelligit res cōpositas mō simplici: r ide ē q itellect9 nr̄ de deo formaī ꝓpōnes ad modū rez ꝛpositaz a gb9 nāl̄r cognitiōez accipit.

Ad ꝓmuz g dōm: q itellect9 noster deficit a cognitōe dīne maiestatis. sil̄r ēt r enunciatio ꝺficit a significatiōe pfecta. nihilomin9 tñ ē vitas: iquātū itellcūs formās enūciatōez accipit duo q̄ sunt diuersa fm modū r idē fm rē. vñ fm diuersitatē rōnū format ꝑdicatū r subm: r fm idētitatē componit. ¶ Ad 2m dōm. q affirmatiue ꝓpōnes p tāto dīr icōpacte i dīnis: qz nihil eoꝝ q̄ ꝑdicant de ipso significant ipm q modus quo ipse est: sz p modus quo itellect9 noster accipit ex rebus creatis iformat9. vñ opz q noīa illa ꝑdicata de deo intelligant ꝑdicari remotis illis modis gb9 de creaturis ꝑdicant. vñ Diony. Oēs dīnas ꝑdicatōes ita docet exponere. de9 est sapiēs: r nō ē sapiēs. s. sicut alia: vt differat in eo sapia a sapiēte: sz est sup sapiēs iquātū est in ipso nobiliori mō sapia q̄z significet per nomen.

¶ Utr psona possit ꝑdicari de essentia. II.

AD secundus sic ꝓcedit: vr q psona nō possit ꝑdicari de eāntia. ꝓdicatuz. n. hz rōnē forme: sed psona est suppo9 forme vel nāe. g psona nō hz rōnē q ꝑdicet de nā vel essentia. ¶ Itē ꝑdicatuz semp significat inēe subo. persona aūt nō significat vt inhereś eāntie: sz eś. g psona nō pōt ꝑdicari de eāntia. ¶ Itē supi9 p se ꝑdicat de suo iferiori sicut hō de sorte: sz soz. accīs tali ꝑdicatōe ꝑdicat de noīe. accidit. n. homini esse sortē: sz sicut soz. ē suppo9 humane nāe: ita pr̄ ē suppo9 nāe dīne. g vr q hoc nō sit va: de9 est pr̄ nisi forte p accīs. ¶ Itē sicut dcīn est. hoc nomen deus quatū est de se supponit psonā: sz hec est falsa. vna psona est pr̄ r filio9 r spūs scūs. g hoc ēt. vn9 deus est pr̄ r filio9 r spūs scūs. ¶ Itē vr q hoc ēt sit falsa: de9 ē trinitas. nihil. n. ꝑdicat de noīe: qō nō ꝑdicet de aliquo supposito hois: sz trinitas ꝑdicatur: neqz de pre: neqz de filio: neqz de spū scō. g p eādē rōnē nō pōt dici q deus sit trinitas.

Respondeo dōm: q in dīnis est oīno idēntia nature ad suppositū. r iō nec est ibi vle neqz pticulare. r iō sicut ve ꝑdicat eāntia de psona: ita r eś. ¶ Sed verū est q q̄tū ad modū significādi plus hz de ꝓpietate ppō in q̄ ꝑdicat essentia q̄z in q̄ ꝑdicat psona cum ꝑdicatū se hēat loco forme.

Ad primum g dōz: q q̄uis psona sit suppo9 nihilomin9 tñ pp idēntiaz suppositi ad nām psona ē eq̄lis simplicitatis cū nā. r iō de se ꝙuersim ꝑdicant. ¶ Et p hoc solo ad 2m: qz in deo hīs r bitū sunt idē re. ¶ Ad 3m dōz: q i dīnis nō est aliqd accītale: nec ē ibi vle r pticulare. r iō nihil dr ibi p accīs: neqz per ꝛsequens sic i creaturis: sz tñ attēdit ibi aliq̄ r alius modus significādi. ¶ Ad 4m dōz: q hoc nomē de9 q̄tū ē de se quāuis supponat p psona: nihilomin9 tñ nō supponit p aliq̄ psona distincte: imo ideterminate: nec forma significata p nomē de9 a q̄ nomē iponit ē ꝓpietas psonalis: sz nā cōmunis. r iō vnitas significata p hoc adiectiū vnius referť ad formā dīnitatis: r nō ad suppom: sz hoc nomē psona ipo nit a psonali ꝓpietate q̄ est forma significata p terminū. r iō hoc ē falsa. vna psona ē pr̄ r filius r spūs scūs: qz significareť vna psonalitas triū psonaz. ¶ Ad 5m dōz: q pater supponit psonā distinctā. fil̄r r filio9 r spūs scūs: sz hoc nomē de9 supponit psonā ideterminate. r iō rōne ideterminationis aligd pōt ꝑdicari de deo qō de nulla distinctaruz psonaz ꝑdicat. sicut ēt de homine dr: q nulli singulariū cōuenit esse cōe vel spēm vel aligd hoz: q aūt plures psone hominū nō pñt simul ꝑdicari de hoc noīe homo: rō est: qz plures psone nō sunt vnus hō: sicut plures psone sunt vnus deus r trinitas. r ideo ꝛuenienter dr deus est tres persone.

¶ Expositio textus.

Deus pater (se alterum genuit.) hoc dupl̄r solui9 magr: qz ly se. pōt eē ablatiui casus. r tūc simpl̄r vera ē: r ē sensus ge. al. se. i. alterꝰ a se. vl pōt esse accusatiui casus. r tūc vel facit simplicē relonez: r sic iterū vera est, refert. n, idētitatez nāe: tñ erit impro-

pria: vel faciet relationez psonalē: r sic est falsa: qz refert idē suppom. ¶ Pōt tñ dici q ēt si refert idē suppositū: quodāmodo erit vera: sed erit emphatica locutio: vt sit sensus. genuit alterꝰ se. i. similē sibi. sicut dicit poeta. Dij faciant sine me ne moriatur ego.

¶ Hic querit an pater genuit diuinā essentiaz: vel ipsa filiuz: an essentia genuit essentiam: vel ipsa nec genuit nec genita est. ¶ Di. V.

QUo est hec q̄rit vtr ꝓcedēdū sit q pr̄ genuit dīnā eāntiā: vel q dīna eāntia genuit filium: vel eāntia genuit eāntiā: an oīno nō genuit nec genita ē dīna eāntia. Ad qō catholicis tractatoꝛib9 ꝛsentiētes dicimus q nec pr̄ dīnā essentiā: nec dīna eāntia genuit filiuz: nec dīna eāntia genuit eāntiaz. ¶ Hic aūt noīe eāntie itelligimus dīnā nām: q̄ cōis ē trib9 psonis r tota i singulis. Jō nō ē dicēdū q pr̄ genuit dīnā eāntiā: qz si pr̄ diceret genuisse dīnā eāntiā: eāntia dīna relatiue diceret ad pīez: vel ꝛo relatiuo poneret. Si aūt relatiue diceret vl̄ ꝓ relatiuo pōeret si idicaret dīnā eāntiaz. Et. n. ait Aug. in. v. li. ō tri. qō relatiue dr nō idicat subaz.

¶ Secunda ratio.

TEz cū de9 pr̄ sit dīna eāntia: si eius eēt genitoꝛ eēt vtiqz genitoꝛ ei9 rei q ipse ē. r ita eadē res seipsaz genuissz: qō Aug. negat: vt supra ondimus.

¶ Tertia ratio potioꝛ.

ITem si pr̄ est genitoꝛ eāntie dīne: cū ipse eāntia dīna sit: r deus sit: eo q̄ gnāt: r ē. r de9 est. Ita g nō illud qō gnāt ē a pr̄e de9: sz pr̄ eo q gnāt: r ē: r de9 est: r si ita ē: nō genito gignēs: sz gignēti genitū cā est: vt r sit: r de9 sit. Sili róne ꝓbat Aug. i li. vij. de tri. q pr̄ nō ē sapiēs sapia quā genuit: qz si ea sapiēs ē: ea est. B. n. est ibi eē qō sapē: qō si B est ibi eē qō sapē: nō p illā sapiaz quā genuit sapiēs pr̄ ē. Quid. n. aliud dicimus: cū dicim9 B illi ē eē qō sapē: nisi eo ē: quo sapiēs ē: Ergo q̄ cā illi ē vt sapiēs sit: ēt ipa illi cā ē vt sit. Si g sapia quā genuit illi cā est vt sapiēs sit: r cā illi est vt sit. Sed cām pr̄i q̄ sit: a pr̄e genitā nullo mō dixerit q̄s sapiam. Quid. n. ē isani9? Ita ergo si pr̄ genuit eāntiā q̄ est. eāntia quā genuit cā est illi vt sit. nō g ipsaz: qua ē: eāntia genuit. Nā in illa simplicitate ingt Aug. qz nō est aliō sapē q̄z eē: eadē est ibi sapia q̄ eāntia. iōq̄z qō o sapia B de eāntia dicimus. Sicut g nō genuit sapiam qua sapiēs ē. ita nec eāntiā q̄ est. Ut. n. sapia sapiēs est r potētia potēs. ita r eāntia ipe est: eadēq̄ ē sapia r potētia q̄ eāntia. Pz itaq̄ ex ꝺdictis q pr̄ eāntiā dīnā nō genuit.

HIc videť aduersari Aug. Dic aūt vr ꝛriū qō Aug. ait in li. de fide ad petrū. Be9 cū ꝛbū genuit id qō ipse est genuit: nec de nihilo nec de aliq̄ iā facta cōditaq̄z mā: sz de seipso id qō est ipe. Itē de9 pr̄ q verissime se idicare animis cognituris r voluit r potuit: B ad 2 seipm indicādū genuit. i. q ē ipse q genuit. Ecce apte dicit his ꝛbis deū pr̄em genuisse illud qō ipse est. illud aūt qō ipse est nō est nisi essentia dīna. Videť g dīnā eāntiā genuisse. Ad qō rñdemus illa ꝛba sic itelligenda esse dicentes. Pater de seipso genuit illud qō ipse est. i. filiū q est illud qō pr̄ est. naz qō pr̄ est: r filius B ē: sed nō qui parer ē: r filius hic est.

¶ Alias partes qōnis exequitur.

ITa ēt nō ē dicēduz q dīna eāntia genuit filiū: qz cū filio9 sit dīna eāntia: iā eēt filio9 res a q̄ gnāt̄r. r ita eadē res seipsaz gnāret. Ita etiaz dicimus q eāntia dīna nō genuit eāntiā. Cū. n. vna r sūma q̄dā res sit dīna eāntia. si dīna eāntia eāntiā gēuit: eadē res seipaz gēuit: qō oīno esse nō pōt: sz pater solus genuit filiū. r a pr̄e r filio ꝓcedit spiritus sanctus. 2 excludit. 3 ꝓpter q̄ prius p eandē rōnē

¶ Que videant ꝺdictis eē ꝛria.

REdictis aūt vr ꝛriū eē qō dic̄ Aug. i li. vij. ō tri. B igt ē ꝺo eē qō sapē. vñ pr̄ r filio9 sil̄ sūt vna sapia: qz vna eāntia. r sigillati sapia ō sapia sic eāntia de eāntia. Ecce bis ꝛbis apte dic̄ Aug. sapiaz de sapia r eāntiā ō eāntia. vbi vr significare q sapia sapiaz r eāntia eāntiā genuerit. Idē i li. ō fide ad petrū ait. Sic xp̄z ōi filiū. i. vnā ex trinitate psonā deū verꝰ crede: vt dīnitatē ei9 de nā pr̄is natā eē nō dubites. Hic vr dicē q nā filij sit nata de nā pr̄is. Idē ēt i li. xv. de tri. ait. Br filio9 ꝛsiliū de ꝛsilio. r volūtas de volūtate. sic 3 suba ō suba: sapia de sapia: r h vr dicē q suba sit genita de suba. r sapia de sapia. Sed B ita determiamus: sapia de sapia: r suba ō suba ē. i. filio9 q ē sapia: q ē suba: ē ō pr̄e: q ē eadē suba r sapia. r filio9 q ē dīnitas: nat9 est de pr̄e q ē nā dīna. Et vt exꝑssio9 dicamus. dicimus filiū sapiētiā eē de pr̄e sapia. r dicimus filiū subaz eē genitū de pr̄e r a pr̄e suba. Qō aūt ita itelligi debeat. Aug. oñdit i. vij. lib. de tri. dicēs. Pr̄ ipse sapia est. r ō filio9 sapia pr̄is qūo dr lumē pr̄is. i. sicut lumē de lumie: r vterqz vnum lumē. Sic itelligat sapiētia de sapiētia: r eāntia de eāntia: r vterqz vna sapia r vna eāntia. Itē ideo xp̄s dicit vir9 r sapia dei: qz de pr̄e vir-

Universidad de Deusto
Biblioteca

cute ⁊ sapia: etiã ipsa virt⁹ ⁊ sapia est. sicut ipe lumẽ de pre lumine ẽ: ⁊ ipse fons vite ẽ apud deũ patrẽ fontẽ vite. Filiꝰ g̃ sapia de patre sapiẽtia ẽ. sicut filiꝰ lumẽ de lumine pẽ. ⁊ deus filiꝰ de deo patre: vt ⁊ singulis sit lumẽ: ⁊ singulis sit sapia: ⁊ singulis sit de⁹: ⁊ simul vnuꝫ lumẽ: vnus deus ⁊ vna sapia. Ecce his ꝟbis manifeste apit Augu. ex quo sensu accipiẽda sint p̃dicta ꝟba ⁊ his silia. s. cũ dr̃ suba ō substantia: vel substantia genuit substãtiam.

¶ Qō videt p̃dicte exp̃oni cõtrariũ.

Dic ꝟo ẽt id ꝛtrariũ videt qō Hyl. ait in. iiij. lib. de trini. Nihil ingt nisi natũ hz filiꝰ: ⁊ geniti honozis ãmiratio in bonoze gñantis est. Cũ g̃ filiꝰ habeat essentiã. tota. n. i eo ẽ dina essentia: vr̃ q ipsa dina essentia nata sit. Itẽ i li. v. ait. Natiuitas dei nõ pot eã ex q̃ pfecta ẽ nõ tenere naturã. Nec. n. aliud q̃z de⁹ subsistit: qō nõ aliũ de q̃z ō deo subsistit. Ecce hic dicit natiuitatẽ dei pfectã ex nã: ⁊ ita vr̃ ex his ꝟbis atq̃z p̃dictis nã dei ⁊ genita ⁊ genuisse. Qō apriꝰ dic in lib. ix. de tri. Nos ingt vnigenitũ deũ in forma dei manẽtem in nã dei mansisse pfitemur. Nec vnitatẽ forme seruilis in nãm dine vnitatis refundimus. Nec rursus corpali ifirmitate patrẽ in filio p̃dicamus: sed ex eo eiusdẽ g̃nis genitã nãm nãliter in se gignentez habuisse naturã: q̃ in forma nãe se gignẽtis manẽs: formã nãe ⁊ ifirmitatis corpalis accepit. Nõ. n. defecerat dei nã ne eẽt: ħ i se humilitatẽ terrene natiuitatis manẽs sibi dei nã susceperat: g̃nis sui pratẽ in bitu assumpte bũilitatis exercẽs. Ecce hapte dic ⁊ nãm genuisse: ⁊ nãm genitã: ⁊ naturã assumpsisse nãm: qō a plerisq̃z negat. Itẽ i eodẽ. Nunqd vnigenito deo cõtumelia est pẽm sibi inascibilẽ deũ esse: cũ ex inascibili ꝺo natiuitas vnigenita i naturã vnigenitã substisat. Ecce ⁊ h̃ dicit vnigenitã naturã.

¶ Qũo sint itelligenda p̃dicta ꝟba Hylarij.

Sed qz hec ꝟba sane vult itelligi: ipe idẽ dicit i. iiij. li. Intelligẽtia dictoꝝ ex causis ẽ assumẽda dicẽdi: qz nõ sermoni res: ħ rei ẽ ꝑmo subiect⁹. Hec g̃ ꝟba ita itelligi pñt. Nihil hz filius nisi natũ. i. nihil hz ꝑm q est ꝺs nisi qō nascendo accepit: ⁊ ipse nascẽdo pñs i se subsistẽtez habuit naturã. Vñ idẽ Hyl. addit i. v. li. Eandẽ nãm hz genit⁹ quã ille q genuit: ita tñ vt natus nõ sit ille q genuit. Nã qũo erit ipse cũ genit⁹ sit. Sz i his ipsis subsistat ille q genit⁹ est: in qbus totus est ille q genuit: qz nõ est aliũde q genitus est. ⁊ iõ nõ refert ad aliud qō i vno subsistit ex vno. Ac si i gñatõe filij ⁊ naturam suã: vt ita dicã. segtur idemutabilis de⁹. idemutabilẽ gignens deũ: nec naturã suã deserit ex idemutabili deo idemutabilis dei pfecta natiuitas. subsistentẽ g̃ i eo dei nãm itelligamus cũ in deo de⁹ isit: nec p̃ter eũ q est de⁹ q̃z de⁹ ali⁹ sit: qz ipse de⁹ ⁊ i eo ꝺs. Nature g̃ dei patris ꝟitas i deo filio esse docet: cũ i eo ꝺs itelligit eẽ q ꝺs ẽ. Est. n. vn⁹ i vno ⁊ vn⁹ ab vno.

¶ Qō legit pater de sua substantia genuisse filium ⁊ filius substantie patris.

Dicit quoq̃z: ⁊ freq̃nter i scriptura sacra legit: pñs ō sua substãtia genuisse filiũ. Vñ Aug. i li. ō fide ad petrũ ait. Pater de⁹ ō nullo genit⁹ deo semel ō sua nã sine initio genuit filiũ deũ sibi eq̃lẽ: ⁊ eadẽ q̃ ipse naturaliter eternꝰ ẽ di uinitate coeternũ. Ecce h̃ dic Augu. filiũ genitũ ō natura p̃ris. Est aũt vna natura p̃ris ⁊ filij ⁊ spũs sci. Si g̃ ō natura p̃ris genit⁹ ẽ filius: genit⁹ ẽ ō natura filij ⁊ spũs sci: imo ō natura triũ psonaꝝ. Idẽ quoq̃z Aug. i li. xv. ō tri. dic̃ xp̃m eẽ filiũ sube p̃ris: ⁊ ō suba p̃ris genitũ: tractãs illud ꝟbũ apli loq̃ntis ō deo pfe sic. Qui eruit nos ō prãte tenebraꝝ ⁊ trãstulit i regnuꝫ filij charitatis sue. Qō ingt dcm̃ est filij charitatis sue nihil aliud intelligat q̃z filij sui dilecti q̃z filij sube sue. Charitas qppe p̃ris q̃ i nã dei est ieffabilr simplici nihil aliud est: q̃z ipa natura arq̃z suba: vt sepe diximus: ⁊ sepe iterare nõ piget. Ac per hoc filius charitatis eius nullus est alius q̃z q de substãtia ei⁹ est genitus. Ecce aperte h̃ dicit Aug. filiũ esse genitũ de substãtia p̃ris ⁊ filiũ substãtie p̃ris. Idẽ quoq̃z Aug. i. ij. lib. cõtra maximinũ hereticũ. substãtiã dei genuisse filiũ: ⁊ filiũ genitũ de substãtia patris asserit dicens. Carnalibus cogitatoribus pleni dei substantiã ō seipa gignere filiũ nõ putatis: nisi h̃ patiat qō substantia carnis parit quãdo gignit. Erratis nescientes scripturas neq̃z virtutez dei. nullo. n. modo verũ filiũ dei cogitatis. si eum natũ esse ō substãtia patris negatis. Nõ. n. iam erat homis filius: ⁊ deo donãte factus est dei filius ex deo natus gratia nõ natura. An forte ⁊ si nõ hominis filius erat: tamen aliqua iam erat qualiscunq̃z creatura: ⁊ in dei filium deo mutante conuersa est: sed nihil horum est. ergo aut de nihilo aut de aliqua substantia est. Sed ne crederemus vos putare ō nihilo esse dei filium. affirmastis non vos dicere de nihilo esse dei filium. De aliqua ergo

suba est. ⁊ si nõ de p̃ris de q̃ sit dicite: ħ nõ inuenietis. Jã g̃ vnigenitũ dei filiũ ieſuꝫ xp̃z de patris eẽ suba nõ vos nobiscũ pigeat p̃fiteri. Itẽ in codẽ, vtriq̃z legimus vt simus in ꝟo filio ei⁹ ieſu xp̃o. Dicite g̃ nobis: vtr̃ iste verus dei filiꝰ ab eis q gña sunt filij quadã ꝓprietate discretus: de nulla suba sit an de aliq̃. Nõ dico ings de nulla: nec dicã de nihilo: de aliq̃ g̃ suba est: q̃ro de q̃. Si nõ de p̃ris suba ẽ: aliã q̃re. si aliaꝫ nõ inuenis: p̃ris agnosce subaz: ⁊ filiũ cũ pre homousion cõfitere. Itẽ in codẽ. Confiteor deũ p̃ez oino icorruptibiliter genuisse: ħ qō ẽ ipse genuisse. Itẽ dico q sepe dicẽdũ ẽ: aut de aliq̃ suba natus est dei filiꝰ: aut de nulla. si de nulla ergo ō nihilo: qō vos tã nõ dicitis. si ꝟo de aliqua: nec tñ ō p̃ris suba: nõ est verus filiꝰ. si ꝟo de p̃ris suba vni⁹ eiusdẽq̃z sube sunt p̃ ⁊ filij. Vos aũt nec filiũ de p̃ris suba genitũ vultis: ⁊ tñ euꝫ nõ ex nihilo: nec ex aliq̃ mã: ħ ex pre esse cõceditis: nec videtis q necesse sit: vt q nõ ẽ ex nihilo: nec ex aliq̃ re alia: sed ex deo. nisi ex dei suba esse nõ possit: ⁊ hoc eẽ qō de⁹ est: de quo est: id est de⁹ de deo nat⁹ ẽ: qz nõ ali⁹ p̃⁹ fuit: sed natura coeterna de deo est.

¶ Colligẽs summã p̃dictoꝝ aperit ex quo sensu accipienda sint.

Jis ꝟbis p̃missis inui videt q dina suba filiũ genuerit: ⁊ q filiꝰ sit genit⁹ ō suba p̃ris: ⁊ q ō deo ẽ nã coeterna: ⁊ q pr̃ id qō ipse ẽ genuit. id aũt qō ipe est eẽntia dina ẽ: ⁊ ita putari põt dinaꝫ eẽntiã genuisse. Uehemẽter mouẽt nos h̃ ꝟba: q̃ qũo itelligẽda sint mallẽ magis ab alijs audire q̃z tradere: vt tñ sine p̃iudicio ac temeritate loq̃r ex h̃ sensu dicta p̃ris accipi. Nã coeterna de deo est. i. filiꝰ coetern⁹ p̃ri de pre ẽ: ita q est eadẽ cũ eo nã vel eiusdẽ nãe. Quẽ sensuz cõfirmat Augu. ibidẽ subijciẽs ⁊ qō dixerat q̃si explanãs. Dicto. n. nã coeterna de deo est: addidit nõ ẽ aliud filiꝰ q̃z illud de quo ẽ. i. vni⁹ eiusdẽq̃z sube est. Deinde apti⁹ talẽ itellectũ ex p̃dictis ꝟbis fore babẽdũ apit i eodẽ li. ꝺ maximinũ dicẽs. Trinitas h̃ vni⁹ eiusdẽq̃z sube ẽ: qz ñ de aliq̃ mã vel de nihilo ẽ filiꝰ: ħ de quo ẽ genitus. Itẽq̃z spũs scũs nõ de aliq̃ mã vel de nihilo est: ħ ide ẽ vñ ꝓcedit. His vtriq̃z ꝟbis apte ostẽdit ea rõne dici filiũ eẽ de suba p̃ris: qz ẽ de patre genit⁹: ita q est eiusdez sube cũ eo. ⁊ spũm scũm esse de suba p̃ris ⁊ filij: qa ab vtroq̃z ꝓcedit: ita q est eiusdem substantie.

¶ Qz nec filius nec spũs scũs est de nihilo: sed de aliquo: non tamen de materia.

Stẽdit quoq̃z ex illis ꝟbis filiũ ⁊ spiritũ scũz nõ eẽ de nihilo: ħ de aliquo: nec tñ de aliq̃ mã. Ait ẽt Hyla. ait in xij. li. de tri. Unigenit⁹ de⁹ cũ nat⁹ sit pfem testat auctorẽ: cũ ex manẽte nat⁹ est nõ ẽ nat⁹ ex nihilo. ⁊ cũ añ tps nat⁹ est: oẽm sensuz puenit nascẽdo. Hic apte dr̃ q filiꝰ nõ est nat⁹ ex nihilo. Silr ⁊ spũs scũs nõ ẽ dicẽdus esse vel ꝓcedere ex nihilo: qz filiꝰ de suba p̃ris nat⁹ est. i. a pre ẽ: cũ quo ẽ eiusdẽ sube ⁊ eadẽ suba. Ex quo sensu ẽt illud accipiẽduz ẽ. pr̃ genuit id qō est ipe. i. filiũ q ẽ ħ qō pr̃. Et h̃ ita debere itelligi Aug. apit dicẽs i ꝓio li. ꝺ maximinũ. Hoc pr̃ genuit qō ẽ: aliogn nõ ẽ verus filiꝰ si qō est pr̃ nõ ẽ filiꝰ. Itẽ suba dei genuit filiũ. i. pr̃ suba genuit filiũ q ẽ eadẽ suba ⁊ eiusdez sube: qō sic eẽ itelligẽdũ Aug. oñdit dicẽs ad maximinuꝫ. Sicut dicis spũs spũm gẽuit: ita dic spũs eiusdẽ nãe vl̃ sube spũm genuit. Itẽ sic dicis deus deũ genuit: ita dic deus eiusdẽ nãe vl̃ sube genuit deũ. h̃ si crediderit ⁊ dixeris: nihil ō hac re vlteri⁹ accusaberis. His. n. ꝟbis apit qũo p̃dicta debeãt itelligi. Silr filiꝰ nat⁹ ẽ de suba p̃ris: vel pr̃ genuit filiũ de sua nã sine eẽntia. i. de se nã ⁊ eẽntia genuit filiũ eiusdẽ essentie ac nãe: ⁊ q ẽ eadẽ eẽntia ac natura. Silr expone illud: filius sube p̃ris. i. filiꝰ p̃ris sube. i. q ẽ substãtia: cũ quo ⁊ filius eadẽ suba ẽ: qz ꝟsubalis ẽ pri filius. Et h̃ sensus adiuuat ex ꝟbis Aug. q i. v. lib. de trini. ait. Tres psonas eiusdẽ eẽntie: vl̃ tres psonas vnã essentiã dicim⁹. Tres aũt psonas ex eadẽ eẽntia nõ dicimus: q̃si alitõ ibi sit qō eẽntia est: aliud qō psona. His ꝟbis oñdit: nõ esse dicẽdũ psonã eẽ ex eẽntia nisi ex sensu p̃dicto: q sensus ꝓfirmat etiaz ex eo qō i xv. lib. de tri. idẽ Augu. ait. Sicut nr̃a scia scie dei: sic ⁊ nostrũ ꝟbũ qō nascit ex nr̃a scia dissimile est illi ꝟbo dei: qō natũ ẽ de p̃ris eẽntia. Tale est aũt ac si dicerẽ de p̃ris scia de patris sapia. Uel qō est exp̃ssius de pre eẽntia: de patre scia: ō pre sapia. Et hoc itaq̃z itellectu verbũ dei p̃ris vnigenitus filius per oia patri similis ⁊ equalis recte dr̃ deus de deo lumẽ de lumie: sapientia de sapiẽtia: essentia de essentia: qz est hoc oino qō pater: nõ tamen pater: quia iste filius ille pater.

¶ Quare ꝟbũ p̃ris dicat filius nature.

Inde ẽ q solus vnigenit⁹ dei dr̃ filiꝰ nã: qz eiusdẽ nãe ẽ ⁊ eadẽ nã ẽ cũ patre. Vñ Hyl. de xp̃o loquẽs ait i lib. de tri. Nã filiꝰ est: qz eandẽ naturam quã ille q genuit habet.

¶ Diuisio textus.

Hic ponit magr̄ qōnē de noīb⁹ signifi/cātib⁹ essentiā in abstracto: vtz aliqō eoz possit se bre ad generatōez vt subz vl terminus. Et circa b tria facit. ꝑmo mouet qōnē. zo determiat eā. ibi (Ad qō catholicis) ztio determiatōez ꝯfirmat. ibi (Jō nō ē dōz.) ¶ b dīdit in duas ptes. In ꝑmo oñdit q dīna eētia nō hz se ad gñatōz sic̄ terminꝰ vt dicat gñata. In zo q nō se hz ad ipsam sic̄ subm vt dicat gñans. ibi (Jta ēt nō ē dōz ꝛc.) Prima in duas. in ꝑmo iducit ꝓbōnē. in zo excludit ȝrietatē. ibi. (Huic aūt vr.) Primū oñdit tripl̄r. Uno modo sic: q oē qō in dīnis gñat aliqd relatiue dr̄ ad illud: ꝛ eȝ. Si igit̄ pr̄ gñat dīnā eētiā: eētia dr̄ relatiue ad prez: ꝛ ita nō significaret subaz ꝟm Aug. (¶ zo sic. Pr̄ ē dīna eētia. si igit̄ pr̄ gñaret dīnā eētiā: pr̄ gñaret illud qō ipse ē: qō nō pōt eē ꝟm Aug. ibi (Itē cū deo ꝛc.) ztio sic. pr̄ hz eē ꝑ dīnā eētiā. si igit̄ pr̄ gñaret dīnā eētiā pr̄ hret esse ꝑ id qō ē gñatū ab ipso: cuius ȝriū vr̄ magis: ꝛ b ibi. (Itē si pr̄ ꝛc.) (Jta ēt nō ē dōz) b ꝓbat aliā prē qōnis. s. q eētia ñ sit suppoⁿ gñatiōis: ꝛ b dupl̄r. s. q neq eētia gñet eētiā: neq gñet filiū: ꝛ dīdi/tur ī duas. ꝑmo ponit ꝓbōnes vtriusq. In zaꝫ iducit ȝrietatē. ibi (Predictis aūt ꝛc.) ꝛ b dīdit ī duas. ꝑmo iducit ȝrietates oñdētes q eētia gñat eētiā. In zª oñdit q eētia gñet filiū. ibi (Dr̄ quoq freqnter ꝛc.) Circa ꝑmū duo facit. ꝑmo obycit ꝑ auctes Aug. zo ꝑ auctes Hyl̄. ibi (Hinc vo idē ēt) ꝛ vtraq; dīdit ī obiectiōez ꝛ solonē. silr ēt seqns ps dīdit in obiectōez ꝛ solonē. ¶ Qō. I.

Ad intelligentiaz bⁿ ptis de tribus gr̄ib⁹. ꝑmo vtruz eētia se hēat ad gñatōez sic gñans. zo vtz se hēat. sic̄ id ō quo ē gñatio. ȝo vtrū se hēat. sic̄ id qō ē terminꝰ gñatiōis. ¶ Circa ꝑm duo querunt̄. ꝓ vtruz eētia gñet. zo dato q ñ vtruz silr̄ sit in oibꝰ alys essentialibꝰ noibus.

¶ Utrum essentia generet. I.

Ad primuz sic ꝓcedit: vr̄ q eētia gñet. Maioz. n. ē oppo/situo affirmatōis ꝛ negōnis: q̄ relonis: ſz op/pō relonis facit in dīnis vt vna ꝑsona nō sit alia. g̃ fortiꝰ faciet b ꝺdictio: ſz ꝑsona ꝑis ē gñans. si igit̄ eētia nō gñet: pr̄ nō erit eētia: qō ē ipole. ¶ P. q cqd ꝑdicat̄ de aliquo pōt supponere illud: ſz eēn tia ꝑdicat̄ de pre ve. g̃ pōt supponere ꝑ pre: ꝛ ita pōt reci pe ꝑdicatiōez ꝑris. g̃ pōt ꝓcedi q essentia gñet. ¶ Itez si eētia est pr̄. g̃ est pr̄ filiꝰ: ſz relua dr̄ ad ꝙuertētiā. g̃ ꝛ fi liꝰ erit filiꝰ eētie. g̃ essentia generat. ¶ Itē eētia ē res generās: ſz res gñans est gñans. g̃ eētia ē gñans. ¶ Itē sic̄ se hz eētia ad ꝑsonā: ita ꝑsona ad eētiā: ſz de ꝑsona ꝑdicant̄ attributa eētie. sic̄ poⁿ bonitas ꝛc. g̃ ꝛ ō eētia.

Con ꝓpetates ꝑsone. g̃ pōt dici q eētia ē gñans.
trarium ostenditur per rationes magistri.

Respondeo dōm: q ī creaturis actꝰ sunt suppositoꝛ: ꝛ eētia nō agit: ſz ē ꝑnᵐ actꝰ in supposito. nō. n. hūanitas gñat: ſz Soz. vtute sue nāe. ī creaturis aūt eētia realr̄ differt a supposito. ꝛ iō nullus actꝰ ꝓprie de eētia ꝑdicat̄ nisi causaliter. in diuinis aūt eētia realr̄ nō differt a supposito: ſz solū rōne siue q̄tū ad modū significādi: q̄ supposituꝫ est distinctuz: ꝛ eētia est cōis. Et iō in dīnis quecūq; ꝑdicant̄ de supposito nō ꝟm modū quo differt ab essentia ꝑdicant̄ ēt de essentia. dici mus. n. q eētia creat ꝛ gubernat. ꝛ hȝ. Sed actus q di/cit̄ de supposito ꝟm modū ꝟm quē differt ab essentia nō pōt de essentia ꝑdicari: ꝛ hȝ est actus generādi: g ꝑdicat̄ de supposito ꝑris ꝟm q distinctuz est a supposito filij. vñ nō est cōcedendū q essentia generat: ſz q pater generat virtute essentie vel nature. vñ etiam dicit Damas. q generatio est opus diuine nature existēs.

Ad primuz g̃ dōm: q affirmatio ꝛ negatio dicū/tur maxime opponi: qz in eis nō im/portat aliq̄ ꝟueniētia: i ꝓuatiue. n. oppositis ipoꝛtat ꝟue/nientia q̄tū ad subm: qz nata sunt fieri circa idē. in ȝrijs aūt relatiuis ēt q̄tū ad genꝰ: qz. ſ. sunt in eodē gñe. vñ in vtraq; oppone vtrūq; extremoꝛ significat ꝑ modū en/tis ꝛ nature cuiusdā. illud aūt ī quo ꝟuenit aliqd nō per/mixtū ȝrio est maximū ꝛ ꝑmū in genere illo: ꝛ cā omniū alioꝛ. ꝛ iō oppō affirmatōis ꝛ negatōis cui nō admisceꝫ aliq̄ cōueniētia ē ꝑma ꝛ maxima oppō: ꝛ cā ois oppōnis ꝛ distinctiōis. ꝛ iō opz q in qualibet alia oppone icludat̄ affirmatio ꝛ negatio sicut ꝑmū in posterioꝛi. vñ plura re grunt̄ ad alias oppones q̄ ad oppōnē ꝺdictōis: qz se hūt ex additōe ad ipsaz. vñ nō oz q ſi ȝrietas nō ꝟueniat nisi in diuersis realiter: q affirmatio ꝛ negatio ꝟueniatur in diuersis realiter: imo sufficit etiā distinctio r̄nis ad affir/mationē ꝛ negationē: cū quelibet distinctio: ꝛ dictū est icludat affirmationē ꝛ negationē: ꝛ talis distinctio. s. rōnis est iter eētiā ꝛ ꝑsonā: sed opposita relatiue aliqñ re/quirūt diuersitatē vel distinctionē realem: ꝛ talia sunt q̄ diuinas ꝑsonas distinguūt. aliqñ aūt distinctionē ratōis tm̄: vt cū dr̄ idē eidez idē. ꝛ hoc melius diceꝫ in tractatu de relonibus. ¶ Ad zᵐ dōm: q eētia: nō ꝑdicat̄ de sup posito rōne modi significandi in vtroq;: sed rōne indiffe rentie ꝟm rem ꝓpter simplicitatē diuine nature. ꝛ iō nō opz q supponat patrē. ¶ Ad ȝᵐ dōm: q cuz dicit̄ eētia est pater: est duplex locutio: ex eo q lr̄ pr̄: pōt teneri q̄si adiectiue vt ponat̄ formā suā circa eētiā: ꝛ sic falsa ē: qz ꝓpetates ñ ꝺtermināt eētiā. Uel pōt sumi substātiue: ꝛ tūc supponit pater in ꝑdicato ꝑ persona patris: ꝛ sic ve ra est: nec opz q fiat hoc mō cōuersio. ergo filius ē filius eētie: sed g̃ filius ē filius patris q est eētia. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q cū dicit̄. eētia ē res generās. lr̄ res. pōt suppone re eētiā vel ꝑsonā. si eētiā sic falsa ē: q sic adiectiuum poneret formā suā circa eētiā. si ꝑsonā sic vera ē. ꝛ tunc nō sequit̄. ergo eētia est generās: qz tūc nō circa idē po/neꝫ forma adiectiui. ¶ Ad 5ᵐ dōm: q cū eētia ꝛ ꝑsona differāt in modo significādi. illud q̄ ꝑdicat̄ de ꝑsona ra tiōe modi significādi ꝟm q ab eētia distinguit̄: nō pre/dicat̄ de essentia: vt gñans generatū. alꝫ silr̄ etiaz est ex parte eētie. illud. n. q̄ ꝑdicat̄ de essentia rōne modi si/gnificādi quo differt a supposito distincto nō ꝑdicat̄ de supposito. sicut essentia est cōmunis tribus: tm̄ nō pōt di/ci hoc de aliqua personarum.

¶ Utz actꝰ gñandi ꝑdicet̄ de aliq̄ noīuz eētialiū. II.

Ad secunduz sic ꝓcedit: vr̄ q actꝰ gñandi ō nullo nomi/nū eētialiū ꝑdicet̄. Sicut. n. tres ꝑsone sūt vna eētia: ita ēt sunt vnꝰ deꝰ: ſz ꝟm rōnem magr̄i nō pōt dici eētia gñare ne noteꝫ eēn tie distinctio. g̃ silr̄ nō pōt dici deꝰ gñat: ne se/quat̄ deoz plalitas. ¶ Itē ꝑsona ꝛ hypostasis ꝛ suba nō dr̄ relatiue: ſz ꝟm magr̄m iō eētia nō pōt dici genera/re: qz relatiue nō dr̄. g̃ simil̄r nec persona vel hypostasis. ¶ Itē ista noīa nā bonitas ꝛ hȝ sunt eq̄lis abstractiōis. sic̄ eētia. si igit̄ eētia ꝓp modū significādi ī abstracto ñ pōt gñare. g̃ vr̄ q nec aliqō alioꝛ.

Con trarium oñdit̄ per multas auctoꝛitates in lra.

Respondeo dōm sicut dcm̄ est: gñare ꝑe cōue/nit supposito in quātum distinctuz. ꝛ ideo quāto magis appꝛopinquat nomen ad suppositus distinctum: tanto verius potest ꝑdicari de ipso actus ge/

nerādi. vñ b est ꝓpꝛiissima. pr̄ gñat: qz iponit nomē pris a ꝓprietate distiguēte. Et silr̄ pōt dici. ꝑsona generat: qz nomē ꝑsone imponit̄ a ꝑpetate cōi q̄ dr̄ ꝑsonalitas. ꝛ ꝑse queꝛ minus ꝓpe dr̄. deꝰ gñat: qz q̄uis claudat in se sup positū: nō tm̄ suppositū distinctū: nec imponit nomē a ꝑ petate distinguēte: ſz ab eētia cōi. ¶ In oibꝰ aūt abstra ctis ēt est ordo: qz q̄dā ordinē dicūt ad actū. sicut vtꝰ bo nitas luꝛ nā ꝛ hȝ: ꝛ qz actꝰ sunt suppositoꝛ. iō in iſtis ꝟue/nit dcm̄ q sapia gñat vel nā gñat: tm̄ hȝ lationes nō sunt extēdēde: sed pie itelligēde. Quedā vo noīa sunt q̄ nō di cunt ordinē ad opatiōez: ſz tm̄ iponunt̄ ꝟm rōnē noīs ab actu subſtandi. sic̄ suba. vnde b nomē suba ad b accedit ad rōnez suppositi. Sz hoc nomē eētia remoueꝫ oīno a rōne suppositi. ꝛ iō minime pōt dici q eētia gñet. Si tm̄ ꝟueniret eēt exponēda eētia gñat. i. pr̄ q est essentia.

Ad primū g̃ dōz: q b nomē deꝰ icludit ī se suppo/sitū ideterminate. ꝛ rōne cius a q̄ nomē iponit̄ icludit ī se nāz. vñ rōne modi significādi ē q̄si me diū iter eētiā ꝛ ꝑsonā distictā. ꝛ iō nec ꝛpugnat sibi mo dus eētie rōne ideterminatōis: nec mōus distincte ꝑsone rōne suppositi. ꝛ iō pōt dici deꝰ gñat: ꝛ deꝰ est cōis tribus ꝑsonis. ¶ Ad zᵐ dōm: q relatiuuz in dīnis multipl̄r dr̄. ꝓpꝛiissime. n. relatiuū est q̄ ꝟm suū nomē ad aliud re/ferꝫ: vt pr̄. Aliud aūt dr̄ relatiuuz q̄ seq̄t̄ vel cāt rel̄one sicut generatio ꝛ gñare. Aliud aute q̄ implicite claudit in se relationē: sicut trinitas ꝑsonas distinctas relatōe. ꝛ boc nomē ꝑsona icludit in se relatōez distinguētē. Aliud aūt pōt dici relatiuū iquātū ꝓ relatōe ponit̄: sic̄ deꝰ: ꝛ ēt quedā noīa abstracta: cui⁹ rō dicta est. ¶ Ad ȝᵐ dōm: q maioris abstractōis est eētia q̄ bonitas vel sapia: quia q̄uis eq̄liter abstrahāt a suppositō: tm̄ eētia sup hoc ab strahit etiā ab actu. illa vo dicūt ordinē ad actum.

¶ Questio. II.

Deinde queriꝫ vtrū eētia se hēat ad ge neratione sicut id de quo est ge neratio. ¶ Et circa b duo q̄runt̄. ꝑmo vtrū filius generet de substantia patris. ꝛecundo vtrum sit ex nihilo.

¶ Utrum filius sit genitus de suba patris. I.

Ad primuz sic ꝓcedit: vr̄ q filius nō sit genit⁹ de suba patris. Dis. n. ꝓpō trāsitiua est. trāsitio aūt regrit diuersitatē vel distictōez: cū igit̄ filius nō di stinguat̄ ab eētia ꝑris: nō pōt dici de eētia eiꝰ natus. ¶ Itē sicut se hz nā humana ad sortē: ita dīna eētia ad filiū: ſz Soz. nō pōt dici de eētia humana. g̃ nec filiꝰ de eētia ꝑris. ¶ Itē de. semp dicit ordinē: ſz iter fi liū ꝛ eētiā nō ē ordo neq; tpis neq; nāe: cū eētia nō sit gñans: ſz pr̄: neq; cālitatis. g̃ vr̄ q nulloꝰ sit ō eētia ꝑris. ¶ Si dicas q hoc dr̄ ꝓp ꝺsubalitatē filij ad ꝑrez. ¶ Cō tra. sic̄ eētia ꝑris ē eētia filij: ita tota eētia filij ē ī ꝑre.

Con g̃ eadē rōne pōt dici pr̄ de suba filij. sic̄ eꝫ.
trarium ostenditur ꝑ auctoꝛitates in lra.

Respondeo dōz: q b ꝓpō de. ꝑe designat ꝑnᵐ ꝛ ꝺsubalitatē. b aūt ꝓpō ex. ꝺsignat tm̄ ordinē ꝑncipij. vñ gcqd dr̄ eē de aliquo ex illo ē: ſz nō ꝟuertit̄. sicut dr̄ ifra. 36. di. Uñ b ꝓpō ex. qñq; notat ordi nē tpis tm̄: vt ex mane fiat dies: qñq; ordine ꝑncipij agē tis. sicut artificiata sūt ex artifice. qñq; ꝑnᵐ māle: vt cul tellus fit ex ferro. Sz de. cū notet cōsubalitatē semp no tat vel ꝑnᵐ māle. sicut cultellus est ō ferro: vel agēs con subale. sicut dicimus q bō filiꝰ gñat̄ de ꝑre suo: cū sit ge neratio ꝑ decisionē subē. Et ꝟm iſtū modū filiꝰ dr̄ de ꝑre ꝛ de essentia ꝑris: tm̄ de ꝑre sicut de generāte. ꝛ de eētia sicut de ꝑnᵒ generatōis cōicato. vñ ēt accedit ad silitudi nē ꝟm mām: si a materia remoueaꝫ totum qō est impfe ctiōis: ꝛ remaneat b sola de cōditiōibꝰ māe q est manēs in re: ꝛ ꝑ eā res subsistit: ꝛ ꝑcipue res artificiata q̄ ē in ge nere substātie, ꝓpter suā mām ꝛ nō ꝓpter suam formā: vt dicit cōmentatoꝛ. in secūdo de anima.

Ad primū g̃ dōz: q de vt deductū ē dīc̄ ꝺsubalita tē ꝛ ordinē ad ꝑnᵐ: ꝛ ꝺsubalitas respic̄ eētiā: ꝛ ordo rōne cuiꝰ ē trāsitio respicit ꝑsonā gñantez. nō. n. dicimus q filiꝰ sit de eētia: ſz q sit ō eētia ꝑris. ꝛ iō nō ops eē ꝺstictōez filij ab essentia: ſz a ꝑre. ¶ Ad zᵐ dōz: q silr̄ ſoz. dr̄ nasci de natura ꝑris vel suba sicut filiꝰ dei: tm̄ differēter: qz filiꝰ dei ē de tota suba ꝑris: sed ſoz. est de ꝑte sube. ¶ Itē ad aliud: qz ſoz. subſistit nō tm̄ ꝑ eētiaz: ſz ēt ꝑ mām ꝑ quā idiuiduat̄ natura humanitatis in ipso: ſz filiꝰ dei subſistit ꝑ eētiā ꝑris cū eētia ꝑris nō sit ps filij: ſz totū qō est filiꝰ. ¶ Ad ȝᵐ dōm. sic̄ ad ꝑᵐ. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q nō notat ibi tm̄ ꝺsubalitas: ſz ēt ordo ad ꝑnᵐ q nō saluat̄ si diceretur pater est de essentia filij.

¶ Utrum filius sit ex nihilo. II.

Secundum sic ꝓcedit: vr̄ q filiꝰ sit ex nihilo. illō. n. dr̄ ex nihilo eē qō nō ē ex ꝓiacēti mā: ſz filiꝰ est bō: qz nō ē ō aliquo sic̄ de mā. g̃ ꝛc. ¶ Itē qcqd nō hz esse nisi ab alio q̄tū est ī se est nō ens: cum inter esse ꝛ nō esse nō sit mediū: sed filius nō hz esse nisi a patre. g̃ de se hz nō esse: ſz omne tale ꝟm Auic̄. est ex nihilo. g̃ filius est ex nihilo.

Con tra. oē qō ē ex nihilo ē creatuz: ſz filiꝰ est icreatꝰ. ergo ꝛc. ¶ Itē ꝛz Dama. omne qō est ex nihilo est vertibile in nihil: sed filiꝰ nō est hȝ. ergo ꝛc.

Respondeo dōm: q differt dicere aliqd nō eē ex aliq̄: ꝛ aliqd eē ex nihilo. Cū. n. dr̄ nō esse ex aliquo sicut ex mā nihil ponit̄: ꝛ hoc cōuenit filio dei. Luz aūt dr̄ esse ex nihilo remanet ordo affirmatꝰ ad nihil. Sz aliqd hz ordinē ad nihil dupl̄r. s. ordinez tpis ꝛ ordinē nāe. Ordinē tpis ex eo q ꝑus fuit ñ ens: ꝛ postea est ens: ꝛ b nulli eterno ꝟuenit. Ordinē nature q̄ aliqd hz esse depēdēs ab alio. b. n. ex pte suī nō hz nisi nō eē cū totū esse suū ad alterū depēdeat: ꝛ q̄ē alicui ex seipo nā/liter ꝑcedit id qō ē ei ab altero. Et iō supposito q celuz ꝛ hȝ fuerit ab eterno. Adhuc tm̄ est vez dicere q est ex ni hilo: sicut ꝑbat Auic. Neutro aūt mō filiꝰ hz ordinē ad ni hil. nō. n. hz ordinē tpis: qz eternꝰ est: non hz ordinē nāe: qz suū esse est absolutū nō depēdēs ab alio.

Ad primum ergo dōm: q quāuis nō sit de ma/teria: nō tamen sequit̄ q nō de ali/quo: qz est de suba ꝑris: quo etiam remoto adhuc non seq̄reꝫ q eēt ex nihilo: vt dcm̄ ē: qz pr̄ nō ē de aliq̄: ꝛ tm̄ nō ē ex nihilo. idē aūt ē eē ꝑris ꝛ filij. ¶ Ad zᵐ dōz: q filiꝰ q̄/uis totū eē suū bēat ab alio: nihilominꝰ tm̄ eē suū nō ē de/pēdēs: qz accipit a ꝑre idē nūero eē qō ipe hz. ꝛ iō ñ ē de/pēdēs eē suū: neq; poꝛe: neq; ex nihilo: qō nec̄io seq̄reꝫ si aliud in numero eē recipet.

¶ Utz essentia sit terminꝰ gñatōis. ¶ Qō. III.

Deinde q̄rit vtz eētia sit terminꝰ gña/tiōis: vr̄ q nō. Hñatio. n. est iter duos termios. s. terminum a q̄ ꝛ terminū ad quez: ſz gnō filij nō hz terminū a q̄: qz nō ē ex nō esse. g̃ ēt nō hz terminū ad quē. ¶ Item. Omne qō est terminus gñatiōis est gñatū ꝑ se vel ꝑ acci dēs: ꝑ se sicut ipsa res gñata: ꝑ accīs sicut forma ei⁹: sed eētia nullo mō gnāta ē sicut nec gñans: qz seq̄reꝫ distin ctio. g̃ nō ē terminꝰ gñatiōis. ¶ P. si eēt terminus b nō nō eēt nisi sic acceptū ꝑ gñatōz: ſz filiꝰ nō accepit eētiā. g̃ eētia est terminꝰ gñatōis. ꝑbatio medie, accipe. n. cū

nō ꝓueniat tribus pſonis ẜ est actus notiōalis: sed nullus actus notiōalis terminat ad eēntiā. sicut ps q; pr nō generat eēntiā. ḡ nec filius accepit essentiam.

Contra. illud in quo est generatio est terminus generatiōis: ẜ Dyl'. dicit q; natiuitas vnigenita ī nām ingenitā subsistit. ḡ nā vel eēntia est termin⁹ generatiōis. ¶ P. generatio ꝓuenit in dīnis: vt. ṡ. dcm̄ ē fm id qō est pfectionis in ipa: ẜ tota pfectio generatōis est ex termino ad quē. ḡ in generatōe dīna est terminus ad quē: ẜ hoc nō est aliud q̄ essentia. ḡ ꝛc.

Respondeo dōm: q; terminus generatōis ī creaturis pōt accipi dupl'. sicut ēt ꝛ pncipiū. dr. n. pn̄ gnationis ipm generās: ꝛ huic pn̄ⁱ cozrespondet sicut termin⁹ ipm genitus. Dicit ēt pn̄ generationis a quo ĩcipit generatio. ꝛ hoc mō pn̄ vel initiū generatiōis est ꝓuatio formę īducēde: ꝛ huic pn̄ⁱ terminus oppositiuus est forma p generatōez īducta. Sicut etiā ī albatōe termin⁹ a quo ē nigredo: ꝛ termin⁹ ad quē ē albedo: ꝛ silr ī dīnis termin⁹ gnatiōis q̄uis nō sit ibi actio vel mutatio pōt accipi dupl'. s. ipsius generatum. ꝛ hoc ē filius vel essentia accepta a filio per generationem.

¶ Ad p̄m ḡ dōm: q; gnatio ꝛ qlibz motus totā impfectionē hz ex termino a quo: qō est ꝓuatio vl' ꝛriū ĩcludēs ꝓuationē. ꝛ iō in gnatiōe dīna nō est termin⁹ a quo: ẜ tm̄ terminⁿ ad quē: a quo est tota pfectio gnatōis. ¶ Ad z̄m dicendū: q; eēntia dīna nō est genita in filio: neq; p se neq; p accns: q; eadē eēntia est ī gnante ꝛ genito. Si aūt eēntia esset diuisa. tūc sequeret necessario q; eēt genita p accidēs: q̄uis nō p se sicut in reb⁹ creatis. ¶ Ad z̄m dōm: q; q̄uis accipe sit actus notionalis: pōt tm̄ terminari ad eēntiaz: qō sic ps: q; in generatiōe dīna sicut in qlibz alia est tria ꝓsiderare. s. gnante ꝛ genitū ꝛ nām cōicatā p generationē. Pnt ḡ vba notiōalia designare comparationē generantis ad genitū: sicut gnare vel dare: vel gnantis ad eēntiā: vel geniti ad eēntiā vt accipe: vel geniti ad generantē sicut nasci. ¶ Sciēdū igit̄ q; cū omne vbū notiōale significet actū pſone vt distincta est: opz q; semp egrediat a pſona distincta. ꝛ iō nullū vbū tale exit ab eēntia vt dicat̄ essentia gnare vel dare notionaliter vel accipe vl' nasci. Uerba aūt q̄ designāt cōparationē generantis ad essentiā vel geniti ad eēntiā terminant̄ ad eēntiā: ga ex pte illa non sunt distinctiua: ꝛ hꝫ vba sunt accipe ꝛ dare. Sed vba q̄ designāt ꝛationez geniti ad gnantē: vel eꝫ sunt distincta ex vtraq; pte. ꝛ iō ex neutra parte pōt eis adiungi essentia: q; nec essentia gnat: nec pater generat essentiā: qō pz ēt ex significatiōe vboꝝ: q; gnans inquantum gnans distinguit̄ a genito: ꝛ ecōuerso. Sz dās distinguit̄ qdē ab eo cui dat: sed non ab eo qō dat: q; aliqs pōt dare seipm. silr ꝛ accipiēs distinguit̄ ab eo a quo accipit: ẜ nō ab eo qō accipit de necitate. aliqs. n. accipe seipm pōt sicut ꝛuus manumissus. ¶ Expō textus.

Si autem relatiue di. ꝛc. vr falsū: q; ꝑ nomē de⁹ ꝓ relatiuo pōit: ꝛ cū ꝑ idicat eēntiā. Dicenduz q; q̄uis idicet eēntiā ex pte significati: tm̄ ex pte suppositi idicat pſonā. vn̄ tota rō diuersitatis in istis rōnibus est q; nō ꝛcludūt. silr de ꝑ noīe deus sicut ō ꝑ nomie eēntia. ē diuersus modus supponēdi. ¶ (Hoc ad se indicādū.) Cōtra gnatio fily: vt. ṡ. dcm̄ ē: nō ē pp aliquē finē: cuz finis sit dignior eo qō est ad finē. ḡ nō ē pp manifestationē pr̄is. Dōz q; ly. ad hoc est cōsecutiuū ꝛ nō finalē cām designās. manifestatio. n. patris ꝓsecuta est ad generationē fily. (Cōfiliū de ꝓsi.) Cōtra ꝓsi⁹. est quedā qō fm pbm. vbi aūt nō est dubitatio. ibi nō est qō. ḡ in diuinis nō est ꝓsiliū. Dōm q; ꝓsiliū pōt sumi pasiue: q̄tum. s. ad illū qui petit vel accipit ꝓsiliū: ꝛ hoc nō pōt esse ī deo qz hoc importat dubitationē: dr̄ etiā actiue quantū ad illū q; dat ꝓsiliū: ꝛ ꝑ mō est in dīnis ꝛ significat abūdantiā cognitionis ipsi⁹ de rebus dubys agibilib⁹: de gb⁹ est cōsiliū. (Nihil hz filius nisi natū.) i. nisi q; nascendo accepit: sed aliqd accepit nascēdo sicut cōicatuz sibi p natiuitatē vt eēntiā. ꝛ aliqd sicut ꝓs natiuitatē fm modū intelligēdi sicut relationē filiationis. (Et āmiratio ho. ip. ge. xi.) i. ille q; honorat filiū āmirādo ipsuz q̄si adeo magnū supra se honorat etiaz prem: ꝛ ẜ. Jo. 5. vt oēs ho. ꝛc. (Natiuitas dei) ꝑ dupl'r pōt exponi vt per natiuitatem ītelligamus ipm deū natū: vel melius possumus ītelligere gnationē passiuā: ꝛ dr̄ generatio tenere aliq̄ nām q; p generationē īducit̄ sicut oīs motus ꝛ mutatio terminat̄ p terminum ad quē: a quo spēm hz. vult ḡ dicere Dyl'. q; cū in omni generatione vniuoca oporteat idem esse ꝑn⁹ generatōis: ꝛ qō p generationē cōicat̄: sicut in generatione ignis. forma ignis est ꝑn⁹: ꝛ eadē est per generationez acqsita: ẜ nō fm numeꝝ eadē: ita opz q; cū generatio diuina sit virtute nāe dīne q; p generationez genitus accipiat nām dīnā: ꝛ opz q; eandē numero: q; vt. ṡ. ꝓbatū ē: dīna nā nō pōt dīci fm numerū. (Unitatez formę fm) .i. nō ponimus nām humanā cuz dīna vnū effectū in nā. (Nec rursus corporali ꝛc.) i. ꝑ qō oīs dicit Jo. 14. Ego in pre ꝛ pr̄ in me est. nō debet ītelligi ꝑ modo vt pr̄ sit in filio: ꝑ mō quo ĩsinuat. i. manifestat̄ corpus esse in cōpore. Sed ex eo. i. ex pre genitaz nāz eiusdē generis. i. eiusdem virtutis ꝛ rōnis sicut humanitas est eiusdē generis in socꝛ. ꝛ ī platone. i. ipz genitū hūtem talez nām dicimus. (Habuisse in se nām gignētis) .i. pris gignentis. ¶ Uel pōt exponi natura genita: q; p generationē accepta in filio: ꝛ gignēs. q; est ꝑn⁹ gnationis in pre. (Nūquid īgenit⁹ deo.) hoc dicit ꝺ arrianos q; dicebāt filiū minorez patre: q; nō est ingenitus sicut pr̄: sed nō sequit̄: q; ipse est vnigenitus pris ꝛ p generationē totā naturā patris accepit: ꝛ ꝑ est q; dicit. Jn nām vnige. ꝛc. (Nō est aliunde) .i. ab alio q̄ a patre. ꝛ ideo nō refertur ad aliud. i. ad aliaz pſonā q̄ ad prez iquātū filiꝰ est: q; ad ſpūz scm̄ referr̄ inquātuz ſpiras est. Uel aliter. Aliūde. s. q̄ de eēntia pris. (Ad aliud) simplr quātum ad eēntiā vel nām. q. nō habēs dīnā naturā: sed aliam. (Jn vno subsistit ꝛc.) in vnitate nature diuine. (Ex vno.) .i. ex patre vel ex vnitate nature pris. (Ac sic in generatōe filij ꝛc.) vult oīdere quō filius sit in pre: ꝛ ecōuerso. ꝑ mō pr̄ p generationē dat nāz suā filio. ḡ cū pr̄ īmutabilis nō amittit naturā: sed sequit̄ eam: q; vbi est natura sua est ꝛ ipse. vn̄ cū nā sua sit ī filio ipse ē in eo. similr eꝫ filiꝰ accepit nām quā pr̄ hꝫ: ꝛ cū ipe pater sit īmutabilis nō dimittit nām suā. vn̄ cū nā eadez numero. q̄ filio dat̄ remaneat in pre: filius manet in pre. ꝛ dr̄ Jndenutabilis ex in ꝛ demutor. aris. (Jn regnum fily charitatis) col'. i. dupliciter exponit̄. pōt. n. caritas teneri eēntialr: ꝛ tūc erit sensus fily charitatis. s. i. fily substātie sue: qō qualiter intelligēdū sit magister infra ostēdet. pōt ēt teneri notiōaliter. ꝛ tūc erit locutio emphatica sicut ꝓsuetū est in scriptura: q; aliqs dicat̄ filius alicuius: qō maxime sibi competit: sicut Jsa. 5°. Jn cornu filio olei. Ad lram oīdēs locū oleo abundātē. ꝛ pmo ¯Re. 27. Fily mortis estis. i. dignissimi morte. ꝛ simil'r dr̄ vnigeniti dei filius charitatis: q; in ipso maxime charitas pris gescit. (Dis vbis pmissis ꝛc.) ꝑ ex pmissis auctoritatib⁹ elicit. 4. ꝓpositiones q̄ sue snie videtur cōtrarie: quarum vna est q; nā coeterna deo ē in quo videt̄ loqui de natura genita: ꝛ bāc exponit: ibi. (Ut tamē sine pui.) scda est pater genuit id qō ipe est: quaz exponit: ibi. (Ex quo sensu ꝛc.) tertia est q; suba dei genuit filiū: quā exponit: ibi. (Jtē suba dei ge. ꝛc.) quarta est q; filiꝰ natus est de suba

patris: quā exponit. ibi. (Similiter filius natus est ꝛc.) Et addit quintam: q; filius est subsātia patris quā exponit. ibi. (Similiter expone illud ꝛc.)

¶ Utr̄ pater volūtate sua genuit filiū an necessitate. an volēs vel nolēs sit de⁹. ¶ Bi. VI.

Preterea solet q̄ri vtr̄ pr̄ genuerit filiū volūtate an necessitate. Be ꝑ Orosi⁹ ad Aug. ita ait. Volūtate pr̄ genuit filiū vl' necessitate: ẜ nec volūtate nec necessitate: q; necessitas in deo nō ē: pire volūtas sapiaz nō pōt. Quocirca vt ait Aug. ī. xv. li. ō tri. Rideda ē dialetica eunomij: a quo eunomiani heretici orti sūt: q; cū nō posset ītelligere: nec credere voluiss ẜ vnigenitū dei filiū ẋbū dei eē nā. i. de suba pr̄is genitū: nō nāe vel sube dixit eē filiū: ẜ filiū volūtatis dei: volēs asserē accedē tē deo volūtatē q̄ gigneret filiuz: fiē nos aliqd aliq̄n volum⁹ qō antea nō volebamus: pp qō mutabil' nā nr̄a ītelligit̄: qō absit vt ī ꝺo eē credam⁹. Bicam⁹ ḡ ẋbū dei eē filiū dei nā nō volūtate: vt docet Aug. ī. xv. li. ō trini. vbi quēdā catholicū beretico rīdētē ꝓmēdat dicēs. Actē sane qdā rīdit beretico ẋ sutissime ī terrogāti: vtr̄ de⁹ volēs an nolēs filiū genuerit: vt si diceret nolēs: absurdissima dei miseria seq̄retur. Si aūt volēs ꝓtinuo qō ītēdebat ꝓcluderet. s. nō nāe eē filiū ẜ volūtatis. At ille vigilantissime vicissim q̄siuit ab eo. vtr̄ de⁹ pr̄ volens an nolēs sit ꝺs. vt si rīderet nolēs seq̄r̄ grandis absurditas ꝛ miseria quā de deo credē magna ē isania. Si āt diceret volēs rīderet ei. ḡ ꝛ ipe volūtate sua de⁹ ē nō nā. Quid ḡ restabat nisi vt obmutesceret sua ī terrogatiōe: obligatū insolubili viculo se vidēs. Ex pdictis doceꝫ non eē ꝓcedēdū q; de⁹ volūtate vel necessitate: vel volēs vel nolēs sit ꝺs. Jtē q; volūtate vl' necessitate vel volēs vel nolēs genuerit filiū.

¶ Oppositio contra predicta.

Sed ẜ ꝑ opponit sic. Volūtas dei ē nā siue eēntia dei. q; nō ē aliud ꝺo eē aliꝺ velle. ꝛ iō sic vna ē eēntia triū pſonaꝝ: ita ꝛ vna volūtas. Si ḡ ꝺs nā de⁹: ꝛ volūtate de⁹ ē. ꝛ si ẋbū dei nā de⁹ ē ꝛ volūtate filiꝰ dei ē; ꝑ āt facile ē refellere. Nā ꝛ pscia dei siue scia q̄ scit vel pscit bona ꝛ mala dīna nā siue eēntia ē: ꝛ pdestiatio siue volūtas eiꝰ eadē dīna eēntia ē: nec ē aliꝺ ꝺo scire vl' vel le q̄ eē: ꝛ cū sit vnū ꝛ idē scia dei vl' volūtas: ſ tm̄ dr̄ de volūtate qcqd dr̄ de scia: ꝛ ecōuerso: nec oīa illa sua volūtate ꝺs vult: q̄ sua scia scit: cū scia sua nouerit tā bona q̄ mala. volūtate āt nō velit nisi bona. scia qppe dei ꝛ pscia de bonis ē ꝛ de malis. Volūtas ẋ ꝛ pdestinatio ꝺ bonis ē tm̄. ꝛ tm̄ vnū ꝛ idē ē in deo scia ꝛ volūtas ꝛ pscia ꝛ pdestinatio. Jta cū vnū sit nā dei ꝛ volūtas: dr̄ tm̄ pr̄ genuisse filiuz nā nō voluntate: ꝛ esse deus natura non voluntate.

¶ Quomodo itelligēda sint illa ẋba. pater nec volens nec nolens est de⁹: nec volens nec nolens genuit filium.

Predicta tm̄ ẋba qbus ꝓudēter dcm̄ est q; de⁹ pr̄ nec volēs nec nolēs est de⁹. nec volēs nec nolēs genuit filiū: siue volūtate vel necitate: ex tali sensu mihi videnť accipiēda: vt volūtatē ꝑcedētē vel accedētē ītelligam⁹ q̄liter eunomi⁹ itelligebat. Nō. n. ipse ē de⁹ volūtate ꝑcedēti vel efficiēti: vel volēs pri⁹ q̄ de⁹. nec volūtate ꝑcedēti vel accedēti genuit filiū. nec pri⁹ volēs q̄ genās: nec pri⁹ genās q̄ volēs genuit filium. Volēs tm̄ genuit sic̄ potēs genuit. ꝛ bonus genuit: ꝛ sapiēs genuit ꝛ hꝫ. Si. n. pr̄ sapiens ꝛ bon⁹ dr̄ genuisse filiū: cur nō ꝛ volēs. Cum ita sit deo idē eē volētē qō est eē deū: fiē idez ē esse sapientē qō est esse deū. Bicam⁹ ḡ q; pr̄ sicut sapiens: ita volens genuit filiū: ẜ nō volūtate ꝑcedēti vel accedenti quem sensū aperit Aug. ꝛ cōfirmat ita dicens sup epla ꝫ ad Ephesios Be filio dei. i. dño nr̄o ieſu xp̄o scriptū est: q; cū pr̄e fuit semp: ꝛ nunq̄ cū vt esset voluntas pr̄na ꝑcessit: ꝛ ille qdez nā filius est.

¶ Diuisio textus.

Jc magister ingrit de generatione q̄tū ad p̄n⁹. ꝛ diuidit in duas ptes. in ꝑma ingrit qd sit p̄n⁹ generationis. vtr̄ necessitas vel volūtas vel nā. in scda ingrit de cōitate p̄ncipij gnātōis. vtr̄. s. potēcia gnāndi sit cōis pri ꝛ filio. in sequenti distinctiōe. ꝓcia in tres. ꝑ. n. mouet qōnē ꝛ determiat. z° remouet dubitationē. ibi. (Sz ꝺ ꝑ opponit.) ȝ° exponit determinationē ibi. (Predicta tm̄ tria facit. ꝑ ponit qōnē. z° determiat. ibi. (Nec voluntate.) ȝ° ex determiatiōe excludit errorē. ibi. (Quo circa vt ait.) Ubi ꝑ ponit errorē. z° excludit. ibi. (Propter qō mutabil'.) Ubi ꝑ iprobat pōnē errātis. z° ꝛfirmat rationē. ibi. (Acute sane.) Qō. I.

A ꝺ intelligētiā b⁹ ptis tria q̄runt. ꝑ vtrū pr̄ genuit filiuz necitate. z° vtr̄ volūtate. ȝ° vtr̄ nā. ¶ Utr̄ pater genuit filiū necessitate. I.

A ꝺ primum sic̄ pcedit. vr q; pr̄ genuit filium necessitate. Necessariū. n. ꝛ polē diuidūt ens: si igr̄ pr̄ nō genuit filiū necessitate: genuit ipz ꝛtingēter vel possibiliter: qō ē ipolē. ¶ P. Oē eternuz est necessariū: ẜ gnātio filij a pre est eterna. ḡ necessaria. ¶ P. sic̄ de⁹ ē p se bon⁹: ita ē p se ens necessariū. oē. n. qō est p ꝑticipationē reducī ad id qō ē p se: sed in p se bono

Universidad de Deusto
Biblioteca

nihil põt eẽ nisi bonũ.ḡ nec in ꝑ se necessario aliquid ñ nisi necessariũ:cũ igit gnãtio sit in deo.ḡ erit necessaria.

Contra oĩs necessitas ẽ rõne alicui⁹ cogẽtis: vel ite rius vl exteri⁹:ꝫ deo nõ põt eẽ aliqd fortiꝰ. ḡ ibi nõ põt eẽ necessitas. ¶ ꝑ. Aug. diuidit necessitatẽ i coactionẽ ⁊ ꝓhibitionẽ ꝫ neutrũ deo ꝓuenit.ḡ ⁊c.

Respondeo dõz ꝙ fm phz.5.meta.necessariũ dr multiplr. Est.n.necessariũ absolute: ⁊ nec̃iuz ex cõditiõe.⁊ B ẽ duplex.s.ex ꝺditiõe finis:vl ex ꝺditiõe agẽtis. Necessariũ ex ꝺditiõe agẽtis ẽ necessariũ ꝑ violẽtiã.nõ.n.cũ ḡ violẽter currit necesse ẽ currere:ni/ si sub hac ꝺditiõe si aliqs cũ cogit. Necessariũ ex ꝺditiõe finis est illud sine ḡ nõ põt ꝺseq aliqs finis:vel nõ ita facilit̃.finis aũt ẽ duplex vel ad esse:⁊ B mõ cib⁹ vl nutrimẽtũ dr eẽ necessaria.qz sine eis nõ põt eẽ hõ. vel pertinẽs ad bñ,eẽ:⁊ sic dr eẽ nauis necessaria eũti vltra mare: qz sine ea exercere nõ põt actionẽ suã. Necessariũ autez absolute dr qõ ẽ nec̃iuz ꝑ id qõ in eẽntia sua ẽ. siue illud sit sua eẽntia sic in simplicib⁹: siue sic i cõpositis illõ ꝑm sit mã:sic dicim⁹ boiez mozi est necessariũ.siue fozma:sic dicim⁹ boiez eẽ rõnalẽ ẽ necessariũ.B aũt absolute,necessariũ ẽ duplex.qõdã.n.est qõ hz necessitatẽ ⁊ esse ab alio: sic in oib⁹ q̃ cãm bñt. qõdã aũt ẽ cui⁹ necessitas nõ depẽdet ab alio:ꝫ ipm ẽ cã necessitatis i oib⁹ nec̃arys sic deꝰ. ¶ Dõm ḡ ꝙ gnãtio in dĩnis nõ ẽ ex necessitate ꝺditiõa/ta:siue ꝺditionẽ ex fine:siue ex agẽte:nõ ex agẽte cũ ipe deꝰ sit ꝑmũ ꝓncipiũ ⁊ vltim⁹ finis: ꝫ ẽ necessaria necessitate absoluta:sicut ẽ nec̃itas ꝑme cãe. ¶ Et ꝙ B patz solo ad vtrãqz ptẽ.qz ꝑme rõnes ꝓcedũt de necessitate absoluta:⁊ alie de nec̃itate coactõis q̃ repugnat nec̃itati absoluta:⁊ de ista ꝓcedebat hereticꝰ:⁊ fm B negat in lra.

¶ Utr ꝑ genuit filiũ voluntate. II.

Ad secundũ sic ꝓceditur.vr ꝙ pater genuit filium volũtate. Oẽ.n.bonũ ẽ volitũ a deo: sic oẽ vez scitũ:ꝫ gnãtio filꝫ ẽ optimũ.ḡ ẽ volitũ a deo:⁊ ita ꝑ genuit filiũ volũtate. ¶ ꝑ.in gnãtiõe huma na ita ẽ ꝙ ꝑm iclinãs ad gnãndũ ẽ volũtas: ꝫ gnãtio humana extrahit a dĩna.ḡ ⁊ silr erit i gnãtiõe dĩna:⁊ ita vr ꝙ ꝑ genuit filiũ volũtate. ¶ ꝑ.Dzi.dic de ꝑe loquẽs. Hermẽ ꝑferẽs volũtatis factꝰ ẽ vbi ꝑ:ꝫ illõ qõ ẽ germẽ volũtat ẽ natũ volũtate gnãnt].ḡ ꝑ geuit filiũ volũtate

Contra volũtas ẽ ꝑm ꝓductiõis coz q̃ ꝑtẽ ꝓducunt i reb⁹ hũanis:ꝫ filiꝰ nõ ꝓducit a ꝑe sicut artificiatũ:imo sic ars:sed creature sic artificiata. ḡ vr ꝙ ꝑ nõ genuit filiũ voluntate:ꝫ voluntate creaturas ꝓduxit. ¶ ꝑ. Hyl.li.de synodis.Sigs volũtate dei filiũ tanq̃ fcm dicat anathema sit.ergo ⁊c.

Respondeo dõz ꝙ voluntas põt ꝺparari ad aliqd dupl̃r.aut sic potẽtia ad oz: aut sic ꝑm. si cõpareꝫ ad aliqd sic ad obm: tũc oẽ volitũ a deo põt dici eẽ voluntate eiꝰ:⁊ sic põt dici ꝑ ẽ deꝰ voluntate sua. vult.n.se eẽ deum:⁊ silr põt ꝺcedi ꝙ ꝑ genuit filium voluntate. Si aũt ꝺpareꝫ voluntas ad aliqd sic ꝑm. hoc põt eẽ dupl̃r:qz aut illud ad qõ ꝺparaꝫ sic ꝑm dicit rõnẽ ꝓncipiãdi. Aut dic ipz ꝓncipiatũ. Si ꝑmo mõ sic ꝺparaꝫ voluntas ad ꝓcessionẽ.s.s.ḡ ꝓcedit vt amor: i q̃ volũtas ꝓncipiata oĩa.s. amoze creaturas ꝓducit:⁊ fm hunc mo/duz ẽt itells i deo se hz ad gnãtionẽ filꝫ ḡ ꝓcedit:vt vbũ ⁊ ars. Si ⁊ mõ tũc ꝓncipiatũ voluntatis ꝓcedit a voluntate fz voluntatis ꝺditionẽ:voluntas aũt q̃tũ ẽ in se libera ẽ.vñ ꝓncipiata volũtatis sunt tñ ea q̃ ꝑnt eẽ vl nõ eẽ. ⁊ B mõ ꝺstat ꝙ voluntas dĩna ꝺparaꝫ ad creationẽ rez ⁊ nõ ad gnãtionẽ filꝫ.⁊ hic ẽ ꝙ gdã distiguũt voluntatẽ i tria.s.in voluntatez accedentẽ.q̃.s.de nouo accedit ope/

ri vel operanti:⁊ talis nõ est in deo:fm aliquẽ triũ dictorum modoꝝ voluntatis.qz oĩs opatio ei⁹ est a voluntate eterna. ¶ Itẽ in voluntatez cõcõitantẽ que dicit fm cõparationem ad obiectũ tm:⁊ sic est in deo respectu generationis filꝫ. ¶ Itez in voluntatez antecedentẽ.⁊ sic dicit comparationem ꝓncipꝫ ad ꝓncipiatum:⁊ sic est respectu creaturarum.

Ad primuz ergo dõm ꝙ rõ illa ꝓcedit fm cõparationẽ voluntatis ad obiectum tñ. ¶ Ad 2m dõz ꝙ gnãtio hũana nõ est eterna:⁊ iõ põt hr voluntatẽ añcedẽtẽ:qõ nõ põt eẽ i dĩna. ¶ Ad 3m dõz ꝙ Ozi. vocat germẽ volũtatis id in q̃ gescit ꝑris bñplacitũ. ⁊ h ẽ filiꝰ:sic ipse dixit Mat.3. Hic ẽ filiꝰ meus dilectꝰ ⁊c. Alie aũt rõnes ꝓcedunt de voluntate añcedẽte:siue fm cõparationẽ ꝓncipꝫ ad ꝓncipiatum.

¶ Utr pater genuit filiuz nãliter. III.

A tertium sic ꝓceditur.vr ꝙ ꝑ nõ naturaliter genuit filiũ Hyl.de synodis. Nõ nãli necessitate ductꝰ ꝑ genuit filiũ.ḡ videt ꝙ non sit nãlis generatio. ¶ ꝑ.in deo idẽ est volũtas ⁊ nã:ꝫ ꝑ nõ genuit filiũ voluntate.ḡ nec genuit filiũ nã. ¶ ꝑ.sic supza habitũ est phi ꝓ rõnes creaturaꝝ potuerunt deuenire in cognitionẽ dine nãe:ꝫ cognita nã cognoscit opatio nãe.ḡ potuerũt deuenire in cognitionẽ gnãtiõis eterne.si ꝑ nãlr genuit filiũ:cui⁹ ꝺriũ supi⁹ ẽ ostẽsiz.

Contra Hyl.li.de synodis. Oibus creaturis subaz dei volũtas attulit.sed filio nã dedit. ergo videt ꝙ pater genuit filium nã. ¶ ꝑ.Dama. Hnãtio est opus diuin nãe existens.ergo ⁊c.

Respondeo dõm ꝙ eẽntia dĩna vt dcm est:ẽ ꝓcipiũ oĩuz actuũ dinoꝝ:ꝫ eẽntia sub rõne essentie nõ dicat ꝓm actus q est opatio: sed q ẽ esse:sed cũ in eẽntia sit ꝺsiderare diuersa attributa q̃ sũt realr vnuz in ipa:rõne tñ distincta: actꝰ refert ad eẽntiaz fm B attributũ vl illõ ꝫ ꝙ exigit ꝺditio actꝰ: sic ꝺtelligere ẽ ab eẽntia dĩna inq̃tũ ipa ẽ itellus:⁊ res volite q̃ ꝑnt eẽ vel nõ eẽ ꝓducunt ab eẽntia inq̃tũ ipa ẽ voluntas:⁊ qz de rõne gnãtiõis ẽ vt ꝓducaꝫ genitũ in silitudinẽ generatis ⁊ hꝰ ꝓductiõis ꝓm ptinet ad nãz q̃ ẽ ex similibꝰ silia ꝓcreans.iõ dicit ꝙ pater nã genuit filium.

Ad primũ ḡ dõz ꝙ Hyl.nãlẽ necessitatẽ appellat qñ vtute nãe aliqd agit qõ ẽ ꝺtriuz voluntati.sic fames ⁊ sitis i nobis.vñ voluntas patiꝫ quasi q̃dã violentiã a nã ⁊ talis necessitas nõ est in deo. ¶ Ad 2m dõz ꝙ q̃uis nã ⁊ voluntas sint idẽ re:dr̃nt tñ rõne.vt dcm ẽ:⁊ iõ eẽntia dĩna in rõne nãe ẽ ꝓncipiũ alicui⁹: cui⁹ ꝓncipiuz nõ ẽ ipsa eadẽ,put bz rõnez voluntatis. ¶ Ad tertiuz dõz ꝙ nãz ẽ cognoscere dupl̃r.vel ꝑfecte ꝺpbendẽdo ipaz.⁊ sic ꝑ nõ cognouerunt nãm dĩnã. qz sic cognouissent oĩa opa dĩna ⁊ q̃cunq̃ sunt in ipa: Uel ꝙ effectus:⁊ ita ꝑ cognouerunt. Quia vo creatura nõ ꝑfecte repsentat nãz dĩnã ꝫ ꝙ ẽ ꝓncipiuz gnãtiõis eterne ⁊ cõsubalis:iõ gnãtionẽ dĩnã:q̃ ẽ ei⁹ opatio:nõ cognouerunt ꝑ.

¶ Expositio textus.

Volũtas sapiaz ꝑire nõ põt.) Hoc dicit qz sapientia filio appropriaꝫ. ¶ Sz ẓ voluntas est motoz aliaz viriũ.itelligim⁹.n.qz volum⁹.ḡ volũtas vr ꝑcedere cognitionẽ sapie. ¶ Dõm ꝙ voluntatẽ opz ꝙ ꝑcedat aliq̃ cognitio. Est.n.duplex actꝰ voluntatis.vnꝰ iperfectus.s. appetere:⁊ iste actus ꝑcedit cognitionẽ perfectã eoruz q̃ acquirunt in cognitione. Per appetitum.n. sciendi aliqd mouet aliqs ad cõsiderationẽ alicui⁹:cuius cognitionez cõsiderãdo accipit,sed tñ hunc actũ,voluntatis ꝑcedit

cognitio indeterminata:qua res scit in vli:⁊ per illã cognitionem iperfectam tendit appetitꝰ in perfectionem ipsi⁹.si.n.esset oĩno ignotũ nõ ḡreret. Est ⁊ aliꝰ actꝰ volũtatis pfectus quo volũtas gescit ⁊ placet sibi in re iã habita:⁊ ita voluntas sciendi seqtur cognitionẽ perfectam. ¶ Utrũ deꝰ filiũ volẽs aut nolẽs genuit. Uidet ꝙ necessariũ sit alterũ dare:cũ fiat diuisio per affirmationẽ ⁊ negationẽ. ¶ Dõm ꝙ nolẽs ⁊ volẽs nõ opponunt̃ ꝺdicto/rie:ꝫ volẽs ⁊ nõ volẽs. Differt.n.nolo ⁊ nõ volo. qz cũ dr nõ volo negat actꝰ.⁊ iõ opponit sicut negatio ad affirmationẽ.ꝫ in B ẏbo nolo ⁊ in toto cõdeclinio eius remanet actus volũtatis affirmatꝰ:⁊ negatio ferẽ ad nolitũ. vnde sensus ẽ.nolo B.i. volo B nõ eẽ. Uñ nõ oz dici nolens vel volens qz lapis nec volẽs est nec nolẽs . ⁊ silr in ꝓposito neutrũ dandum ẽ.Sz dãda ẽ ista nõ volẽs.si volẽs dicat voluntatẽ accedentẽ vel añcedentẽ.Si aũt dicat voluntatem cõicantẽ:dãda est ista. volẽs genuit.

¶ Hic querit an pater potuerit vel voluerit gignere filiũ. ¶ Bis. VII.

Hic solet q̃ri a qbusdã vtr ꝑ potuerit vel voluerit generare filiuz. Si .n.inqunt potuit ⁊ voluit gignere filiũ.ergo potuit aliqd ⁊ voluit qõ nec potuit nec voluit filius. Nã filiꝰ nec potuit nec voluit gignere filiũ. Cui versutie facile respõdemꝰ dicẽtes:posse vel velle generare filiũ nõ ẽ aliqd posse vel velle subm volũtati vl potẽtie. Est tñ aliq̃ potẽtia vel voluntas.s.posse vel velle gnare filiũ:⁊ iõ distiguẽda ẽ itelligentia ꝓpositi ẏbi:posse vl velle gignẽ filiũ ẽ posse vl velle aliqd:nec̃ gnãtio filꝫ aliqd eoz ẽ q̃ sunt subta diuine potẽtie ⁊ volũtati : nec ẽ aliquid iter oĩa vel de oib⁹: sed sup oĩa ⁊ añ oĩa. Nõ.n.ante voluit vel potuit q̃ genuit: sic nec añ fuit q̃ genuit:qz ab eterno fuit ⁊ ab eterno genuit. Et sili quoq̃ B videre possum⁹. Pater.n.põt eẽ ꝑ ⁊ vult eẽ ꝑ.filiꝰ aũt nec põt nec vult eẽ ꝑ.ḡ ꝑ põt vl vult eẽ aliqd qõ nõ põt vl vult eẽ filiꝰ. Nõ sequit:qz eẽ ꝑez nõ ẽ eẽ aliqd sed est eẽ ad aliqd vt in sequenti ostẽdet.

¶ Ponit quedã verba Augustini vñ moueri potest auditoz.

Sed vehemẽter nos mouet quod ait Augustinꝰ in libzo ꝓzio cõtra maximinũ:ḡ asserebat ꝑez potentiozẽ filio:eo ꝙ filiũ genuit deũ creatozẽ:filius aũt nõ. Dicebatq̃z ꝑez potuisse gignere ñ filiũ:⁊ iõ potẽtiozẽ eẽ filio. Ad qõ rndẽs Augustinus dicere videt:ꝙ filiꝰ ẽt potuit gignere:volẽs oĩdere ꝑez nõ eẽ potẽtiozẽ filio his verbis. Absit vt iõ potẽtioz sit ꝑ filio sicut putas:qz creatozẽ genuit ꝑ:filiꝰ autez nõ genuit creatozẽ.nec̃.n.nõ potuit : sed non opoztuit. Uide ⁊ attẽde diligẽter hec ẏba.nõ.n. potuit sed non opoztuit. Uidet.n.dicere ꝙ filius gignere potuit:sed non opoztuit:⁊ ita potuit qõ non opoztuit. Quare aũt non opoztuit subdit dicẽs. Immoderata.n.eẽt diuina generatio:si genitus filiꝰ nepotẽ gigneret ꝑ ; qz ⁊ ipse nepos nisi ano suo ꝓnepotẽ gigneret fm vestrã mirabilẽ sapientiam ipotẽs dicereꝫ. Similiter ẽt ille si nepotẽ nõ gigneret ano suo. ⁊ ꝓnepotem ꝓauo suo:nõ a vobis appellareꝫ oĩpotens:nec ipleret ḡnãtiõis series : si semp alter ex altero nasceret.nec eã ꝑficeret vllꝰ si nõ sufficeret vnꝰ oĩpotẽs. Itaq̃z oĩpotẽtez genuit filium patris natura non fecit.

¶ Opponit ꝓdictis verbis Augustini.

Hoc aũt nõ vr qbusdaz posse stare.s. q̃ filiꝰ potuerit gignere. Si.n.filius potuit gignere potuit eẽ ꝑ: ⁊ si potuit eẽ ꝑ:potuit ergo eẽ ꝑ vel sui vl ꝑris vel spũs sci vel alicui⁹ aliꝰ:ꝫ aliꝰ nõ:qz nllꝰ aliꝰ sp fuit.nec ꝑris:qz ꝑ ẽ ḡenit⁹ ⁊ inascibil̃.nec sui.qz nll̃a res seipaz gignere põt. nec spũs sci:qz nasci nõ potuit. Si.n.nasci potuit:potuit eẽ filiꝰ.⁊ ita mutabilis eẽ potuit.

¶ Hic q̃rit qũo sint intelligenda.

Uomodo ergo accipiet̃ qõ supza dictum est. Nõ.n.nõ potuit gignere ꝫ non opoztuit.q̃si potuit:ꝫ non opoztuit. Nõ ẽ nob pspicuũ apire qũo sit B vez:⁊ iõ sub silẽtio potiꝰ eẽt ꝑtereũdum:nisi me sup B aliqd loq cogeret istãtia querentiũ.

¶ Hic aperit̃ ex quo sensu sint accipienda.

Dtest ḡ sic itelligi. Nõ.n.nõ potuit: ꝫ non opoztuit.i. nõ ex ipotentia sui fuit ꝙ filiꝰ nõ genuit: ꝫ ei nõ ꝓueniebat:sic ꝺ filiꝰ nõ ẽ ꝺ ꝑ : nec tñ B ex ipotentia sui ẽ. Nã ⁊ ꝑ silr nõ ẽ filiꝰ:nec B ẽ ex ipotẽtia ꝑris. Sz q̃rit maximinꝰ arrianoruz eps. vñ ḡ ẽ ꝙ ꝑ nõ põt eẽ filiꝰ:vel filiꝰ ꝑ:non vtiqz ex ipotẽtia. Sz ꝑ ꝓpzietate gnãtiõis ꝑ est:q̃ oz eũ nõ eẽ filiũ:⁊ filiꝰ ꝓpzietate naturalitatis filius ẽ q̃ opz eũ nõ esse ꝑez:de qbus ꝓpzietatibus plenius postea tractabitur.

¶ Utrũ ꝑ nã sit potens gignere filiũ. ⁊ an B sit aliqua potentia que sit in filio.

Iez q̃rit a qbusdã si pater potẽs sit nã gignere filiũ:⁊ an B sit aliq̃ potẽtia q̃ sit in filio:' Ad qõ dicim⁹ qz nõ est potens nisi nã. Eius.n. potentia nã est vel essentia. At inquiunt illi. Si potẽs est gignere.bz ḡ potẽtiã gignẽdi.filius aũt nõ bz potẽtiã gignendi:si nõ põt gignere.bz ergo pater aliquã potẽtiã quã nõ habz filius. Nõ segt. Eãdẽ.n.potẽtiã penitꝰ bz filius

Universidad de Deusto
Biblioteca

quã ꝛ pater: q̃ potuit pr̃ gignere ꝛ filiꝰ potuit gigni. Eadẽ.n.potẽtia ẽ in filio q̃ potuit gigni: q̃ ẽ in pr̃e q̃ potuit gignere. Sed ℈ B opponit. Aliꝺ ẽ posse gignere aliꝺ ẽ posse gigni: qz aliꝺ ẽ gignere aliud gigni. Hic ẽ distiguẽdũ. Si.n. cũ dr̃: aliud est posse gignere aliud posse gigni. aliã significes potẽtiã q̃ pr̃ potens ẽ gignere: ꝛ aliã q̃ filiꝰ potẽs est gigni falsus est intellꝰ. Si ℣o dicas pr̃em posse hẽ aliam ꝓprietatẽ siue notionẽ qua genitor est. ꝛ filiũ aliã q̃ genitꝰ est: verus est itellectꝰ. aliã. n. ꝓprietatẽ hℨ pr̃ qua pater est. aliã filius qua filius est.

¶ Quo sit itelligendũ filius hℨ vel non habℨ potentiam generandi.

Ita ẽt cũ dr̃ filius nõ hℨ potentiã generãdi quã hℨ pr̃ duplr̃ pot itelligi. si .n. dicaꝫ nõ hℨ filiꝰ potentiaꝫ gnãndi quã ꝛ pr̃. i. q̃ potẽs sit ad gnãnduꝫ. i. vt genuerit vel generet sic̃ pr̃ verũ ẽ. Si ℣o itelligaꝫ sic nõ hℨ potẽtiã q̃ possit gigni vl̃ genitus eẽ: q̃ eadẽ pr̃ ẽ potẽs vt genuerit vl̃ vt generet falsũ ẽ. Sicut dr̃ pr̃ hℨ potẽtiã q̃ pot eẽ pr̃. filiꝰ ℣o nõ hℨ potẽtiã q̃ possit eẽ pr̃. ꝛ ecõuerso. filius hℨ potẽtiã q̃ pot eẽ filiꝰ. pr̃ ℣o nõ hℨ potẽtiã q̃ pot eẽ filiꝰ. hℨ ergo aliquã potẽtiã pr̃ quã nõ hℨ filiꝰ: ꝛ econuerso. Absit qz eadẽ est potentia pr̃is q̃ pot eẽ pr̃. ꝛ filiũ q̃ pot eẽ filiꝰ. Jta ẽt eadẽ est volũtas q̃ pr̃ vult eẽ pr̃ nõ filiꝰ: ꝛ filius vult eẽ filius nõ pr̃: ꝛ eadẽ est volũtas filiũ qua vult esse genitꝰ. ꝛ pr̃em genuisse: ꝛ patris q̃ vult esse genitor: ꝛ filiũ genitum.

¶ Diuisio textus.

Postquã ostẽdit ꝑncipiũ diuine generationis ꝓprium qõ est nã et non volũtas. hℨ ingrit de cõmunitate ꝑncipy. vtrum. s. generandi potẽtia sit cõis patri ꝛ filio. ꝛ diuidit̃ in duas. In ꝑma ingrit de cõitate potẽtie gnãtiue sumpte in cõcreto. In scõa de cõitate eiusdem sumpte in abstracto. ibi. (Itez querit̃ a quibusdam ꝛc̃.) ℙma in tres. ꝑmo determinat questionez. 2º mouet dubitationem. ibi. (Sed vehementer.) Tertio ponit solutionez. ibi. (Quomodo ergo accipi ꝛc̃.) ¶ Circa ꝑmuꝫ tria facit. ℙrimo mouet questionez. Scõo ponit determinationẽ. ibi. (Cui vrsutie ꝛc̃.) 3º cõfirmat per similitudinez. ibi. (Ex simili quoq;.) (Sed vehemẽter ꝛc̃.) Dic ponit dubitationẽ. Et ꝑmo ponit ad vnã ptẽ auctoritatez Aug. scõo ad partem cõtrariã inducit quorundaꝫ rõnez. ibi. (Nec aũt nõ videt.) (Quomodo g̃.) Dic soluit. ꝛ primo insinuat soluendi difficultatẽ. 2º prosequitur solutionẽ. ibi. (ℙotest ergo sic intelligi ꝛc̃.)

¶ Questio. I.

Hic queruñ duo. ꝑmo de potentia gnãndi in deo. scõo de cõitate ipsi⁹. ¶ Circa ꝑmũ tria q̃runt̃. ℙrio vtrũ in deo sit potẽtia ad gnãndũ. 2º qd sit illa potentia. an sit ablolutum aliqd vel ad aliqd. 3º de cõparatione ipsius ad potentiã creandi.

¶ Utrum potentia generatiua sit in deo. I.

B primum sic ꝓcedit̃. vr̃ q̃ in deo nõ sit potẽtia ad gnãndum. Quicqd.n. exit ab aliq̃ potentia siue sit potẽtia agẽtis siue mãe. ꝓus ẽ in potentia q̃ sit in actu. sed gnãtio filij a pr̃e nõ ẽ hℨ. cũ sit eterna. g̃ nõ exit ab aliq̃ potẽtia. g̃ in deo nõ ẽ potẽtia ad generãdũ. ¶ ℙ. illud qõ per se est nãe nõ exit ab ea mediante aliqua potẽtia. sicut aĩa dat tale esse cozpoi nullo mediãte. sed gnãtio est per se opus nãe. vt dicit Dama. g̃ nõ est opus potẽtie. ꝛ sic idẽ q̃ pri⁹. ¶ ℙ. oĩs potẽtia vel est actiua vel passiua. sed in pr̃e nõ est potẽtia passiua ad generãdũ filiũ. Quia scõm eã magis diceretur mater q̃ pr̃. Nec est ẽt in eo potẽtia actiua. Quia ſm pñm potẽtia actiua est p̃n̄ trãsmutatiõis in aliud ſm q̃ est aliud. vñ potẽtia actiua exigit mãm in quã agat. Gnãtio aut̃ filij non est ex materia. ergo videtur q̃ in deo non sit potentia ad generandum.

Contra Augustinus arguit. si pr̃ nõ potuit generare filiũ equalẽ ꝛ coeternum sibi ipotẽs fuit. g̃ ex B videt̃ q̃ potẽtia diuina ẽt se extendat ad generationem filij. ¶ ℙ. Dis operatio demõstrat potẽtiam ipsius operãtis. cũ igit̃ actꝰ generationis in ifinituꝫ trãscendat ꝓductionẽ creaturarũ: que tñ diuinã oipotẽtiã manifestat. videt̃ q̃ multo fortius generatio filij sit manifestatiua diuine potẽtie ꝛ nõ nisi sicut actus eius. ergo videt̃ q̃ in deo sit potentia generandi.

Respondeo dõm q̃ in creaturis aliquid ꝓducit̃ per potẽtiã nãlem: ꝛ hoc ꝓducit̃ per similitudinẽ nãe ipsius ꝓducẽtis: sicut hõ generat hominem. ꝓducit̃ potẽtiã aliquid per potẽtiã rõnalẽ: ꝛ hoc ꝓducitur in similitudinẽ ꝓducẽtis q̃tum ad spẽm nõ nature: sed in ratione existẽte cum oẽ agẽs agat sibi simile aliq̃ modo: sicut domus ꝓducit̃ ab artifice ꝛ recipit similitudinem spẽi quã artifex hℨ in mente. Et ſm hos duos modos aliqd ꝓducit̃ a deo. ℙrocedit.n. aliqd a deo in similitudinẽ nature recipiẽs totã naturã: nec eãdem spẽ tantum: sed eãdem numero: ꝛ sic filiꝰ ꝓcedit a pr̃e per actuꝫ generationis. Uñ in deo est potẽtia ad generãdũ similis potentie nãli. ℙrocedit ẽt aliqd a deo in similitudinem dee existẽtis in mẽte diuina: qõ nõ recipit naturã diuinam: sicut creature. Unde potentia operãdi in creaturis est sicut potẽtia rõnalis in deo: ꝛ ſm istam potẽtiã attenditur dei omnipotẽtia in deo. persona.n. diuina q̃ ꝓcedit per potẽtiã quasi nãlem nõ est aliqd cõnumeratũ oĩbus. vñ potẽtia generãdi nõ cõtinet̃ sub oipotentia.

Ad primũ ergo dõm q̃ illud est verũ qñ actꝰ differt realr̃ a potentia a qua exit. tũc.n. opz q̃ ꝑus sit in potentia q̃z in actu vel tpe vel nã: sed in deo est oĩno idẽ re. eẽntia: potẽtia: ꝛ opatio. sed differunt tñ rõne: ꝛ iõ in diuinis nõ valz. ¶ Uel dõm q̃ in dinis ꝑsonis est tñ ordo nãe quo ſm Aug. aliquis est ex alio ꝛ nõ ꝓz alio. vñ nõ pot cõcludi aliq̃ ꝓzitas per hoc q̃ filius gnãt̃ ex potẽtia pr̃is. ¶ Ad scõm dõm q̃ natura vel eẽntia cõparat̃ ad duo: ad hñtez ꝛ ad id cuiꝰ nã est ꝑncipium. iter eẽntiaz igit̃ ꝛ hñtez eẽntiã nõ cadit aliqua potentia media q̃tũ ad actũ ipsiꝰ eẽntie in habentẽ q ẽ eẽ: sed ipsa eẽntia dat esse hñti. ꝛ iste actꝰ est q̃si actꝰ ꝑmus. Egredit̃ ẽt ab eẽntia alius actꝰ: g̃ est ẽt actꝰ hñtis eẽntiã sicut agẽtis: ꝛ eẽntie sicut ꝑncipy agendi: ꝛ ille est actꝰ secundus ꝛ dicit̃ operatio: ꝛ inter eẽntiã ꝛ talẽ operationẽ cadit virtus media differens ab vtroq;: in creaturis etiã realiter: in deo rõne tñ: ꝛ talis actus est generare: ꝛ ideo ſm modũ intelligẽdi nã nõ est ꝑncipium ipsius nisi mediante potentia. ¶ Ad 3m dõm q̃ potẽtia dina nullo mõ

passiua est nec ẽt vere actiua. sed sup actiua. actio.n. eiꝰ nõ est per modũ motꝰ: ſz per modũ opatiõis: que differt a motu ſm phm in. io. ethi. sicut perfectum ab imperfecto: ꝛ ideo nõ requirit mãm in quã agat: qõ non pot esse in actione que est cũ motu: cum oĩs motus sit per exitus de potẽtia in actũ: ꝛ iõ nõ opz q̃ creatio sit ex materia: et multo minus q̃ generatio diuina. vnde Auicen. dicit q̃ agens diuinũ differt a naturali. agens enim naturale est causa motus. Sed agens diuinum est dans esse totum: sicut creator mundi.

¶ Utrum potentia generatiua sit ad aliquid. II.

B secundũ sic ꝓcedit̃. videt̃ q̃ potentia generandi sit ad aliquid. ℙremoto.n. itellectu distinctaꝝ personarum a diuinis: adhuc manet intellectus oĩum q̃ absolute dicunt̃: sicut bonitas sapia ꝛ hℨ: sed remoto intellectu ꝑsonaꝝ nõ remanet potentia gnãndi: qz remotis ꝑsonis remouet̃ gnãtio: ꝛ remota generatiõe remouet̃ potẽtia generãdi. nõ. n. põt in diuinis esse aliqd in potẽtia qõ nõ sit actu. alꝰ deꝰ eẽt mutabilis. g̃ nõ est de ablolutis: sed de ad aliqd dictis. ¶ ℙ. potentie distiguunt̃ per actꝰ: sed generare in diuinis est ad aliquid dictũ. qz gnãtio est ꝓprietas ipsa relatiua vt supra dictũ est: ergo ꝛ potẽtia generãdi. ¶ ℙ. oĩs operatio ꝓprĩa alicuius rei egredit̃ a forma ꝓprĩa eiusdẽ. sicut comburere a forma ignis: sed gnãre filiũ in diuinis est ꝓprĩa opatio pr̃is. g̃ ꝑncipiũ illius erit ꝓpria forma pr̃is. B autẽ est paternitas q̃ relatio q̃dã est. cũ igit̃ p̃n̄ opationis sit potẽtia: vr̃ q̃ potẽtia generãdi sit ad aliquid.

Contra cuius est actꝰ ei⁹ ẽ potẽtia ſm ꝓbm: sed ſm Dama. gnãtio est actꝰ nãe. g̃ ꝛ potẽtia gnãndi est ipsi⁹ nãe: nã est ablolute dictũ. g̃ ꝛ potẽtia. ¶ ℙ. in q̃libz gnãtione vniuoca idem est p̃n̄ gnãtois ꝛ termin⁹. sicut hõ generat hoiem: sed termin⁹ generatiõis in diuinis est eẽntia q̃ cõicat̃ per generationẽ vt supra dictũ ẽ. ergo essentia ẽt est ꝑncipium generationis: ꝛ sic videt̃ q̃ potentia generandi sit essentiale.

Respondeo quidã dixerũt q̃ potẽtia generãdi simplr̃ est ad aliqd nõ tãtũ ex parte actꝰ: sed ẽt ex pte ipsiꝰ potẽtie. potẽtia. n. dicit relationez ꝑncipy. sed B nihil est: qz potẽtia nõ ẽ relꝫ ſm suum eẽ: sed solũ ſm dici. imo potẽtia significat ẽt illud qõ ẽ p̃n̄ ꝛ nõ tñ relonẽ ꝑncipy. Sic. n. q̃rim⁹ B de põ generandi. p̃n̄ aũt cuiuslibet operatiõis dine vt supra dictũ ẽ. ẽ eẽntia dina: sed ab eẽntia egredit̃ aliqs actꝰ ſm q̃ eẽntia ẽ sapia: ꝛ aliqs ſm q̃ est voluntas. ꝛ sic de alys attributis. Similiter dico q̃ cũ ꝓprietas realr̃ sit eẽntia: eẽntia ſz q̃ est ipsa pr̃nitas est p̃n̄ buiꝰ actꝰ qui est gnãre: nõ sicut agens: sed sicut quo agit̃. vñ p̃n̄ gnãtiõis ẽ eẽntiale sub rõne relationis. vñ est q̃si mediũ iter eẽntiale ꝛ ꝑsonale. ex pte.n. illa q̃ põ q̃ est media inter eẽntiã ꝛ opationẽ radicat̃ in eẽntia est ablolutũ. ex pte aũt illa qua cõiungit̃ operationi est relatiuum.

Ad primũ g̃ dõm q̃ remoto itellectu ꝑsonaꝝ remanent ea q̃ sunt pure ablolutа: sed hℨ nõ est põ generãdi vt dictũ ẽ. ꝛ iõ nõ remanet subtractis ꝑsonis. ¶ Ad 2m dõm q̃ q̃uis potẽtie inotescãt p actus: nõ tñ oz q̃ in eodẽ genere ponant̃ potẽtie ꝛ actꝰ. ꝛ precipue de potẽtys actiuis. vñ q̃uis generare sit ad aliquid. nõ tñ oz q̃ potẽtia gnãndi sit ad aliqd. sed vez ẽ q̃ posse gnãre est posse ad aliqd accusatiui casus. ¶ Ad 3m dõm q̃ nã cõis in vnoquoq; opat̃ ſz ꝺditionẽ ipsi⁹. vñ aĩa sensibilis hℨ in diuersis aĩalib⁹ diuersas opatiões: ꝛ ẽt in diuersis organis sentiẽdi. ꝛ B iõ est: qz nã cõis determinat̃ ꝛ trahit̃ in vnoquoq; ſm ꝓprietates inuẽtas in illo. di-

uina aũt nã nõ ꝓtrahit̃ neq; determinat̃ per ꝓprietates suppositoꝝ: tñ nã diuina in pr̃e est ꝓprietas pr̃is. ꝛ in filio est ꝓprietas filij: iõ aũt nõ ℨhit̃: qz ꝓprietas nõ ẽ aliꝺ ab essentia vel ipsa nã vt adueniat sibi quasi dispositio ℨhẽs. iõ ẽt nã nõ determinat̃ vel distiguit̃: qz relatio nõ distinguit̃ ſm id qõ ẽ. ſz ſm B tñ cõperat̃ ad eẽntiã: cuiz q̃ est idẽ re: sed ſm q̃ ad alterũ ẽ: ꝛ sic respicit ꝑsonã ꝛ distiguit eã: ꝛ iõ in pr̃e est ꝑncipiũ opationis ꝓprietatem pr̃is: ꝛ in filio ſm ꝓprietatẽ filij. vñ eadẽ opatio ẽ ꝛ nãe cõis ꝛ ꝓprie forme ipsi⁹ pr̃is. ꝛ iõ põ generandi vt dictuz ẽ: est mediũ iter ablolutũ ꝛ relatũ. ꝛ B voluerũt gdaz dicere: dicentes potentiã gnãndi ablolutuz si cõsidereꝫ potentia remota vel idispolita: q̃uis ipzopie locuti sint: qz ꝓprietas nõ disponit eẽntiã sed suppositũ. ꝛ per ea q̃ dcã sunt patet etiam solutio ad sequentia.

¶ Utr̃ põ dicat̃ vniuoce de põ gnãndi ꝛ põ creãdi. III.

B tertiuz sic ꝓcedit̃. vr̃ q̃ põ non dr̃ vniuoce de põ generãdi ꝛ creãdi. Potẽtie.n. distiguunt̃ p actꝰ: ꝛ actus per oba: sed filiꝰ dei ꝛ creature nõ vniuocantur in aliquo. g̃ nec gnãtio ꝛ creatio. igit̃ vlterius nec põ generandi ꝛ creãdi. ¶ ℙ. põ creandi est simpliciter abloluta sed põ generãdi est quodammõ ad aliquid. cũ igr̃ nihil vniuoceꝫ ad ablolutũ ꝛ relatũ cũ sint ꝺ diuersis ꝓdicamẽtis vr̃ q̃ põ nõ vniuoce dicat̃ õ vtraq;.

Contra sicut dictũ est põ gnãndi est ipsa dina essentia. silr̃ ẽt põ creãdi: cum deꝰ sit ꝑmũ agẽs: ꝛ oĩs sua operatio sit per suã eẽntiaz. g̃ vr̃ q̃ vtraq; sit vna potẽtia. ¶ Supposito q̃ põ aliq̃ mõ de eis dicat̃ ſm ꝑus ꝛ posteriꝰ: q̃rit̃ q̃ istaꝝ potẽtiaꝝ sit ꝑor: ꝛ vr̃ q̃ põ creãdi. cõe.n. est aĩ ꝓpriũ: ꝛ eẽntiale ante ꝑsonale ſm rõnẽ itelligendi. Sz põ creãdi ẽ cõis trib⁹ ꝑsonis. potẽtia aũt generãdi vr̃ ꝓprie ptinere ad ꝑsonã pr̃is. g̃ vr̃ q̃ põ creãdi sit ꝑor. ¶ Cõtra. ſz ordinẽ actuũ ẽ ordo potẽtiaꝝ: ſz gnãtio ẽ ꝑor creatiõe sic̃ eternũ tpali. g̃ ꝛ põ gnãndi ẽ ꝑor.

Respondeo dõm q̃ põ ẽ mediũ ſm rõnẽ itelligẽdi iter eẽntiã ꝛ opationẽ nãe. pñs g̃ ꝛsiderari põ creãdi ꝛ põ gnãndi ſm q̃ radicant̃ in eẽntia diuina: ꝛ sic est vna numero potẽtia: ne duũ vniuoce dicta. possint ẽt cõsiderari ex parte q̃ cõiungunt̃ operationi. ꝛ ſm B potẽtia dr̃ de eis nõ vniuoce: sed ſm ꝑus ꝛ posterius: ꝛ potẽtia generandi erit ꝑor ſm rõnem itelligendi q̃z potẽtia creandi: sicut generatio est ꝓior creatione. ¶ Et per hoc ꝑz solutio ad ꝑmũ: qõ ꝓcedit de potentia cõparataꝫ ad actũ. Et similiter ad 2m: qz potẽtia generãdi non est ad aliqd nisi ex parte illa q̃ cõiungit̃ actui. Et similiter ad tertiũ qõ ꝓcedit ecõtrario de potentia ſm q̃ se tenet a parte essentie. ¶ Ad quartũ dõm q̃ cõe in diuinis est ante ꝓpriuz quãdo cõe per se accipit̃ ſm rõnez itelligendi. sed qñ cõe accipit̃ cuz respectu ad creaturas rõne respectus adiuncti est posteriꝰ q̃z ꝓprium alicuius persone ſm rationem intelligendi. Quintũ ꝓcedimus.

¶ Questio. II.

Deinde queritur de cõitate hꝰ põe: ꝛ circa hℨ duo q̃runt̃. ꝑmo vtrum potẽtia generandi sit in filio. 2º vtrum filius possit generare.

¶ Utrum potentia generandi sit in filio. I.

B primuz sic ꝓcedit̃. Sicut supra dictum est: potẽtia generãdi includit in se rõnem paternitatis. sed paternitas nõ est i filio. g̃ nec potẽtia generãdi. ¶ ℙ. cum potẽtia dicat rõnẽ ꝑncipy. potẽtia generãdi dicit ꝑncipiũ generatiõis: sed filio nullo mõ ꝓpetit eẽ ꝑncipium gnãtionis. esset.n. ꝑncipiũ sui ꝑpsi⁹. ergo in filio

"vbi q potentia generãdi non sit in filio. q2

Universidad de Deusto
Biblioteca

nullo mō est potentia generandi.

Contra sicut supra dictū ē potētia generādi est ipsa diuina eētia: ꝫ eētia ꝓris tota ē in filio. ḡ vī q; ēt pō generādi sit in filio. ¶ Ꝑ. nulla scia vel volūtas ē ꝓris q̄ nō sit filij. ḡ nec ēt aliq̄ pō. cū pō illis duobus cōdiuidat. sed pō generādi ē in ꝑre. ḡ ⁊ in filio.

Respondeo dōm q; potentia generādi dr̄ tripliciter: ꝼm q; generandi pōt esse gerūdium verbi ipersonalis vel verbi psonalis actiui: vel verbi personalis passiui: si sit gerundiuꝫ verbi impersonalis tunc potētia generandi est potētia qua ab aliquo generatur: ⁊ ita est in filio potētia generandi. i. qua a patre generatur: si sit gerundiuꝫ verbi psonalis actiui: tūc potētia generādi dicit potētia vt generet: ⁊ sic nō est in filio: si sit gerundiuꝫ verbi personalis passiui: tūc potētia generādi dr̄ potētia vt generet̄: ⁊ ita est in filio: qz eadem potētia q̄ in ꝑre est vt generet: est in filio vt generet̄: ⁊ ista distictio fundat̄ super id qō dictū est q; potētia generādi est eētia dīna a qua ꝓcout in ꝑre est ꝓnitas est gnātio actiua: ⁊ put in filio est filiatio crit gnātio passiua.

Ad primū ḡ dōm q; potētia gnāndi ex parte q̄ cōiungit̄ actui includit in se ꝓnitatem: ⁊ ꝼm hoc nō ꝙuenit filio: sed ex parte illa q̄ radicat̄ in essentia nō icludit ⁊ ita cōuenit filio: ꝼm q; generādi est gerūdium verbi ipersonalis vt sit sensus potētia generādi est in filio. i. essentia diuina per quā a patre fit gnātio. ¶ Ad 2ᵐ dōm q; potētia generādi nō est nisi in ꝑre ꝼm q; habz rōnem p̄ncipij in se iclusam per modū ꝓnitatis: sed alio mō pōt esse in filio sicut dictū est: ⁊ ex his ēt q̄ dicta sunt pz̄ solutio ad tertiū. ¶ Ad q̄rtū dōm q; volūtas ⁊ scia nō bñt rōnem p̄ncipij respectu gnātiōis filij: qui ꝓcedit per modum nāe: sed tm̄ respectu creaturarū q̄ ꝓducunt a dō sicut artificiata: sed potentia etiā hz rōnē p̄ncipij ad gnātionē dīnā: ⁊ iō magis pōt trahi ad psonale vt sit ꝓpriū alicuius persone q̄s scientia ⁊ voluntas.

¶ Utꝫ filius possit generare alium filium. II.

Ad secundum sic ꝓcedit. vī q; filius possit generare filiū aliū. Sc̄z. n. potētia nō ipedita est aliqd potens operari: sed in filio est aliquo mō potentia generandi vt dictū est. cū igit̄ potētia dei nō possit ipediri. vī q; filius possit gnāre aliuꝫ filium. ¶ Ꝑ. filius est ymago ꝓris pfecte repzesentās ipm ꝼm perfectā silitudinē: sed pater pōt generare. ḡ videt q; etiā filius: alias nō pfecte assimilat̄ sibi. ¶ Ꝑ. quecunq; opatio est alicui⁹ nāe cōis si est in vno suoꝝ suppositoꝝ est ⁊ in alio: sicut itelligere ⁊ rōcinari est opatio nāe būane in sorte ⁊ platone. sed generatio est opatio diuine nāe in ꝑre. ḡ ⁊ in filio. vī ḡ q; filius possit generare filiū. ¶ Itē posse generare est aliqd dignitatis ꝓris alias nō eēt ꝓprietas psonalis: sed nulla dignitas est in patre q̄ non sit in filio cū sint oīno eq̄les in dignitate. ḡ filius pōt gnāre.

Contra ꝼm Aug. minimū icōueniens deo ē ipole: ꝫ si filius gnāret filiū: seq̄ret in deo icōueniēs: qz ille filius generaret aliuꝫ: ⁊ sic in infinitū. ḡ vī q; filius nō possit gnāre. ¶ Ꝑ. nō eēt ibi sūma ynio ⁊ indistātia equalis: qz filius dei ꝓpingus se bñret ad filiū q̄s ad ꝓpz̄: ⁊ B non vī in diuinis ꝙpetere. ¶ Ꝑ. q nō pōt eē pr̄ nō pōt generare: sed filius nō pōt eē pr̄: qz seq̄ret̄ ꝙfusio psonaruꝫ. ḡ ⁊c.

¶ Ulteriꝰ q̄rit̄ vtꝫ pr̄ possit generare aliū filium: ⁊ vī q; sic: qz per gnātionē in nullo diminuit̄ ei⁹ potentia. ḡ qua rōne pōt generare vnū pōt ⁊ generare plures.

Respondeo dōz q; gdā dixerūt q; filius pōt gnāre aliū filiū: sed ista pō nūq̄ reducet̄ in actū ꝓp icōueniēs: qō Aug. iducit in lra: ꝫ B nihil ē: qz in perpetuis ꝼm ꝓbm nō differt esse ⁊ posse: ⁊ multo min⁹ in diuinis. vñ gcgd nō ē in deo nō pōt eē ibi. al's de⁹ eēt mutabilis. vñ dōm simplr̄ q; filius nō pōt gnāre filiū. Et rō hoc est: qz ille filius in nullo distingueret̄ ab alio. cū. n. ꝓsone diuine nō distinguant̄ ꝼm diuisionē mātē: qz nō sūt māles: non remanet ibi alia distinctio nisi per relationes originis: impossibile est aūt q; vna relatio originis: sicut filiatio multiplicetur ꝼm numerum: quia talis multiplicatio esset mālis. vñ in deo non pōt esse nisi vna filiatio: ⁊ vna filiatiōe nō constituit̄ nisi vnus filius. ⁊ ita in diuinis nō possunt eē plures filij nec plures patres: ⁊ B pertinet ad perfectionem filij: qz nihil de filiatiōe est extra ipsum in diuinis. vnde est perfectus filius.

Ad primū ergo dōm q; in filio nō est potentia generandi nisi ꝼm q; radicat̄ in eētia: ex nō ex parte qua cōiungit̄ actui gnāndi: ⁊ ideo nō sequit̄ q; sit actus ibi. ¶ Ad 2ᵐ dōm q; vbicūq; est filitudo ops q; ibi sit aliqua distinctio: qz ꝼm boetiū similitudo ē rex differentiū eadem q̄litas. al's nō esset similitudo ꝫ identitas. vñ inter filiū ⁊ ꝑrem saluat̄ perfecta similitudo: ꝫ remanēte distinctiōe in oīb⁹ attributis cōueniūt. si aut̄ filius generaret nō remaneret distinctio inter ꝑrem ⁊ filium: cū nō sit ibi distinctio nisi per relationes originis: ⁊ non possit ibi esse nisi vna ꝓnitas tātū vt dictū ē. ¶ Ad 3ᵐ dōm q; generare non est act⁹ diuine nāe nisi ꝼm q; nā dīna est ipsa ꝓnitas: ⁊ sub tali rōne natura dīna nō est in filio. ¶ Ad quartuꝫ dōm q; dignitas est de absolute dictis. ⁊ iō eadē ē dignitas ꝑris ⁊ filij nūero sic eadē eētia. vñ sicut ꝓnitas in patre est eētia: ⁊ eadē essentia ē in filio nō pater. itas sed filiatio: ita eadez dignitas numero que in patre est paternitas in filio ē filiatio.

¶ Ad id qō vlteriꝰ q̄rit̄ ꝑz solo etiā per ꝓdicta: qz ipole est in diuinis plures esse filios. hoc. n. nō est ex defectu potētie patris: sed ex distinctiōe suppositoꝝ diuine nature q̄ tolleretur vt dictum est. ¶ Expositio textus.

Amoderata enī esset ⁊c.) Uī. n. nō eē icōueniens si genit⁹ semp aliuꝫ gigneret: imo maximū bonum: qz q̄libet gnātio eēt ifinitū bonū. ⁊ pōt dici q; eēt triplex icōueniēs. ꝓmo qz si B in ifinitū ꝓcederet cū oē ifinituꝫ sit iperfectum gnātio dīna nūq̄ eēt pfecta. ⁊ B sumit̄ ex lra. z⁰: qz nō posset eē distinctio inter ples genitos vt dcīi ē. 3⁰ qz quāuis cōicatio sit de nobilitate ⁊ simplicitate nāe tri ifinita cōmunicatio nō est nisi ex defectu nāe: qz. n. natura nō pōt conseruari ꝼm eternū esse in vno indiuiduo intēdit ꝓ infinitam succession̄ idiuiduoꝝ cōseruare perpetuitatē suam saltez ꝼm idē in spē: ⁊ B nullo mō deo cōuenit. (Nō. n. nō potuit ꝫ nō opoꝛtuit. i. nō ex impotētia ⁊c.) Uidet̄ ista expositio nimis esse extorta ⁊ nō posse accipi ex verbis Aug. ¶ Sed dōm q; magist̄ accipit istā expositionem ex eo q; ly non. potuit pōt sumi negatiue tm̄: ⁊ sic ꝓcedebat obiectio: vel pōt sumi quasi ꝓuatiue vt nō potuit sit quasi terminus infinitus: ⁊ tunc per hoc q; dicit. nō. n. nō potuit: negat̄ ipotētia. ¶ Sed videt̄ iterū q; ex ipotētia filij sit q; ñ generet. ita. n. arguit Aug. si pr̄ nō potuit gnāre filiū coeternū ⁊ coequalem sibi: ipotēs fuit. ḡ videt̄ simlr̄ q; si filius non potuit: ipotēs sit. ¶ Dōm q; generare filiū est de his q̄ pertinēt ad rōnez pris: ⁊ iō nihil posset deesse de his que sunt vel ꝓtinēt de perfectiōe generatiōis: gn redundaret in ipotētiā pris: sed generare nō pertinet ad rōnē filij: imo potius est oppositum filiationi: ⁊ ideo ex B nō ostendit̄ filius impotēs: sicut homo non dicitur impotens nisi ex eo q; non potest ea que ad ipsum pertinent.

¶ De veritate ꝓprietate ⁊ icōmutabilitate ⁊ simplicitate essentie dei. ¶ Di. VIII.

Nunc de veritate siue ꝓprietate ⁊ incōmutabilitate atq; simplicitate dine nāe vel ſube siue eētie agendū ē. Est itaq; ōs: vt ait Aug. i. v. li. de tri. sine dubitatiōe ſuba vel sime li⁹ B appellat̄ eētia: quā greci vsyā vocāt. Sic. n. ab eo q̄ ō ē sape dicta est sapia: ⁊ ab eo q̄ ō ē scire dcā est scia: ita ab eo q̄ ō ē esse dicta ē essentia. Et qs magis est q̄z ille q̄ dixit famulo suo Moysi. Ego sum qui sum ⁊ dices filijs Israel: q̄ est misit me ad vos. Ipse ꝛe ac ꝓprie dr̄ eētia: cui⁹ eētia nō nouit ꝑteritū vel futurū. Uñ Hieronym⁹ ad Marcellaz scribēs ait. De⁹ solus q̄ exordiū nō hz ꝛe eētie nomē tenuit. qz in ei⁹ ꝙparatiōe q̄ ꝛe ē: qz icōmutabil' ē: q̄si nō sūt q̄ mutabilia sūt. De quo. n. dr̄ fuit: nō ē: ⁊ de quo dr̄ erit nōdū ē. de⁹ aūt tm̄ ē q; nō nouit fuisse vel futurꝫ eē. Solus ḡ de⁹ ꝛe ē: cui⁹ essentie ꝙparatū nr̄m esse non est.

¶ Queritꝫ q̄r itelligēda sint ꝛba hieronymi.

Ac diligēter aduertēdū ē quo itelligi debeāt ꝛba illa hieronym⁹. s. de⁹ tm̄ ē ⁊ nō nouit fuisse tanq̄z nō possit dici de deo fuit vel erit ꝫ tm̄ ē: cum de deo freq̄nter scriptū reperiam⁹: fuit ab eterno: fuit semp ⁊ erit in secula ⁊ hz. Uñ vī qz nō ē tm̄ dicēdū de deo: fuit ē vel erit. Si. n. diceret tm̄ fuit putaret q; desierit eē. Si dicere tm̄ ē putaret q; nō semp fuerit ꝫ eē cepe rit. Si tm̄ erit putaret nō eē mō. Dicat̄ ḡ qz ſp fuit est ⁊ erit vt itelligat̄: qz nec cepit nec ōsijt nec desinit: nec desinet eē. De hoc Augu. sup Joānē ita ait: cū de sempiterna re ꝓprie dicat̄ est. scōm nos bñ dr̄ fuit ⁊ erit. fuit qz nūquaz desijt: erit qz nūq̄ ḃerit. ē qz ſp ē. nō ꝑterijt q̄si qō nō maneat. nō oriet̄ q̄si qō nō erat. Cū ergo nr̄a locutio p tēpora variet̄: de eo vere dicunt ꝛba cuiuslibet tēporis: qui nullo tpe defuit vel deest vl' deerit. Et iō nō mirū si de ſpū ꝛitatis veritas loquēs dixit p futurꝫ. Quecūq; audiet loquet̄. audiet. s. ab eo a quo ꝓcedit. Audire illi⁹ ē scire: idē ēt eē. A quo ḡ ē illi eētia: ab illo audiētia. t. scia q̄ nō ē aliud q̄z eētia. Audiet ḡ dixit ō eo qō audiuit. ⁊ audit. i. qō semp sciuit scit ⁊ sciet. Ecce hic dicit Augu. ꝛba cuiuslz tpis dici de eo: sed tm̄ ꝓprie ē. Illud ḡ qō hieronym⁹ dic̄ ita itelligēdū est. Nō nouit fuisse vel futurꝫ eē ꝫ tm̄ eē. i. cū dr̄ de deo q; fuit vel erit nō est itelligēdū q; ꝑterierit vl' futurus sit: ꝫ q; existat simpliciter sine aliquo tpali motu: ꝫ. n. verba ſubina diuersoꝝ tēpoꝝ de deo dicant vt fuit erit est erat. nō tm̄ tēporales motus esse distiguūt. s. ꝑteritū vel futurꝫ vel ꝑteritū iperfectum vl' ꝑteritū perfectū. vl' ꝑteritū plusq̄m pfectum: ꝫ eētiā siue existētiā diuinitatis simplr̄ ifinuāt. De⁹ ḡ solus ꝓprie dr̄ eētia vl' eē. Uñ Hyl'. ita ait in. vii. li. de trini. Esse nō ē accidēs deo: sed ſubsistens veritas ⁊ manens causa: ⁊ naturalis generis ꝓprietas.

Dei ēt soli⁹ eētia ꝓprie icōmutabilis dr̄: qz nec mutat̄ nec mutari pt. Uñ Aug. in. v. lib. de trinitate. Alie ingt eētie vel ſube capiūt accidētia: qb⁹ in eis fiat vel magna vl' quātacunq; mutatio. Deo aūt aliqd hūi accidere nō pōt: ⁊ ideo sola ſuba vl' eētia q̄ ē de⁹ icōmutabilis ē. Cui ꝓfecto mātie ac ꝛissime cōpetit esse. Qō. n. mutat̄ nō seruat ipm verū eē: ⁊ qō mutari pōt ēt si nō mutet̄ pōt qō fuerat non eē. Ideoq; illud solū qō nō tm̄ nō mutat̄: vez ēt oio mutari nō pōt: verissime dicit eē. i. ſubstātia patris ⁊ filij ⁊ spūs sancti. Jō apostolus de deo loquens ait. Qui solus imortalitatē hz. Ut enī ait Augustinus in li. de trinitate. Cū anima quodam mō imortal' eē dicat̄ ⁊ sit. nō diceret apl's solus hz imortalitatē: nisi qz ꝛa imortalitas ⁊ icommutabilitas ē: quā nulla pōt hre creatura: qm̄ solius creatoris est. Unde Jacob⁹ ait. Apud quē nō ē trāsmutatio nec vicissitudinis obūbratio. Et Dauid. Mutabis ea ⁊ mutabuntur: tu aut̄ idem ipse es. Ideo Augustinus super genesim dicit q; de⁹ nec per loca nec per tēpora moueat̄. Creatura vero per tpa ⁊ loca. ⁊ p tēpora moueri est per affectiones cōmutari. Deus aut̄ nec loco nec affectione mutari potest: qui per ꝓpheraz ait. Ego de⁹ ⁊ nō mutor qui ē immutabilis solus. Unde recte solus dicit̄ habere imortalitatē. In omni. n. mutabili natura vt ait Augustinus contra maximinum nō nulla moꝛs ē ipsa mutatio. quia facit aliqd in ea non esse: qō erat. Unde ⁊ ipsa aia humana que ꝛa deo dicit̄ imortalis: qz ꝼm modum suū nunq̄ desinit viuere: hz tm̄ quādā mortem suā. qz si iuste viuebat ⁊ peccat: moꝛitur iustitie: si peccatrix erat ⁊ iustificatur: moꝛitur peccato: vt alias eius mutatiōes taceam: de qbus modo longuz est disputare. Et creaturarū natura celestiū moꝛi potuit: quia peccare potuit. Uñ angeli peccauerunt ⁊ demones facti sunt quoꝝ est diabolus princeps: ⁊ qui nec peccauerūt peccare potuerunt: ⁊ quicunq; creature

Universidad de Deusto
Biblioteca

rationali prestaꝝ vt peccare non possit: nō est hoc nature proprie: sed dei gratie. Et iō solus deus vt ait apostolus hz imortalitatez: qui nō cuiusquā gratia sed natura sua nec potuit nec potest aliq̄ conuersiōe mutari: nec potuit nec poterit aliqua mutatiōe peccare. Proinde vt ait Augustinus in lib. i. de trinitate: substātiaz dei sine vlla sui cōmutatiōe mutabilia faciētez z sine vllo suo tpali motu tēporalia creantez: intueri z nosse lz sit difficile: oz. Vere ergo ac ppie icōmutabilis est sola diuinitatis eēntia q̄ sine sui mutatiōe cūctas cōdidit naturas.

¶ Dic de simplicitate.

EAdem quoq; sola ppie ac vere simplex ē: vbi nec partiū nec accidētiuz seu quarūlibet formaꝝ vlla est diuersitas siue variatio vl̄ multitudo. Ut aūt scias quomodo simplex sit illa substātia vt te docet Augustinus in li. vi. de tri. aniaduerte primo quare creatura sit multiplex z nullo modo ꝙ simplex. Et primo de corporali postea vero de spirituali creatura. Corporalis vtiq; creatura partib⁹ cōstat: ita vt sit sibi alia pars maior. alia minor: z maius sit totum q̄z pars quelibz. Et in vnoquoq; corpore aliud est magnitudo: aliud color: aliud figura: pōt enim z minuta magnitudine manere idez color z eadem figura. z colore mutato manere eadem figura z eadez magnitudo: ac per hoc multiplex esse conuincit natura corporis. simplex autem nullo modo.

¶ Dic de spirituali creatura ostēdit quomō sit multiplex: non simplex.

CReatura quoq; spūalis vt ē aia: i cōparatōe qdē corporis ē simplex: sine cōparatiōe vero corporis multiplex est z nō simplex: q̄ iō simplex dicitur respectu corporis qz mole nō diffunditur per spaciuz loci: sed in vnoquoq; corpore z in toto tota est: z in q̄libet pte eius tota ē: z iō cū sit aliqd in qualibet particula corporis exigua qō sentiat anima: q̄uis non fiat in toto corpore: illa tñ tota sentit: qz totā nō latet. Sz tñ nec in ipsa anima vera simplicitas est: cum aliud sit artificiosuz eē: aliud inertē: aliud acutum: aliud memorē: aliud cupiditas: aliud timor aliud leticia aliud tristitia. Possūtq; hec z alia hmōi innumerabilia in anime nā inueniri: z alia sine alijs: z alia magis alia min⁹ manifestū ē nō simplicē eē sz multiplicē esse naturā. Nihil. n. simplex mutabile ē: ois aūt creatura mutabilis ē. nulla ergo creatura ꝙ simplex ē.

Deus ꝙo etsi multiplr dicaꝝ. i. multis nominibus significeꝝ. ꝙ tñ z sūme simplex ē. Dicitur eni magnus bonus sapiēs beatus verus: z qcqd aliud non indigne dici videꝝ. sed eadez magnitudo eius ē que sapientia. Nō eniz mole magnus est sed virtute: z eadē bonitas que sapientia z magnitudo z veritas. z nō est ibi aliud ipz beatū eē. z aliud magnū aliud sapientez aliud verū aut bonū esse: aut oio esse.

¶ Qualiter cū deus sit simplex multiplex tamen dicatur.

HIc diligēter notādū est cū dicat Augustin⁹ solū deū vere simplicē eē cur dicat eūdē multipliciter dici: lz b nō ppter diuersitatē accidētiū vel ptiū dicit: imo pp diuersitatē ac multitudinē noiuz q̄ de deo dicunt: que lz multiplicia sint: vnuz tñ significāt. s. diuinaz naturam. hec. n. non ita accipiunt cū de illa icōmutabili eternaq; substātia icōparabiliter simpliciore q̄z est humanus animus dicunt: quēadmodū cū de creaturis dicūtur. Unde Augu. in li. vi. de tri. Deo inquit hoc est esse qō fortē eē vel sapiētē eē vel iustū eē. Et si qd de illa simplici multiplicitate vel multiplici simplicitate dixeris quo substātia ei⁹ significeꝝ: būano autē aio nō ē hoc eē qō est fortē eē aut prudērem aut iustū. pōt eni esse animus z nullā istarū habere virtutē.

¶ Tanta ē dei simplicitas q̄ nulli predicamentorum subiūcitur.

QUod aūt in diuina nā nulla sit accidētiū diuersitas nullaq; penit⁹ mutabilitas sed pfecta simplicitas: ostendit Aug. in. v. li. de trini. dicēs. Intelligamus deū quātū possum⁹ sine q̄litate bonū: sine quātitate magnū: sine idigentia creatorē: sine situ presentē: sine habitu omnia continentem: sine loco vbiq; totum: sine tempore sempiternuz: sine vlla sui mutatione mutabilia facientem nihilq; patiētē. Quisqs deū ita cogitat z si nōdū pōt inenire oio qd sit: pie tamen caueat quātum pōt aliqd de illo sentire qō nō sit. Ecce si subtiliter itendas ex his atq; predictis aperitur illa predicamenta artis dyalectice dei nature minime conuenire: q̄ nullis subiecta est accidentibus.

¶ Qz de⁹ nō ppie sed abusiue dicit suba.

NIde nec ppie dr suba: vt Augustinus li. vij. de trinitate ostēdit dicēs. Sic ab eo qō est eē appellaꝝ eēntia: ita z ab eo qō ē subsistere suba z dicimus: si tñ dignū ē vt de⁹ dicaꝝ subsistere. Hoc. n. de his reb⁹ recte itelligit: in quibus vt in subiectis sunt ea q̄ in aliquo: vt i subiecto esse dr. sicut in corpe color atq; forma. Corp⁹. n. subsistit z iō suba est. Res ꝙo mutabiles neq; simplices ppie dicūtur sube. Deus aūt si subsistit vt suba ppie dici possit ineest in eo aliqd tanq̄z in subo: z non est simplex. Nephas aūt ē dicere vt subsistat de⁹ z subsistit bonitati sue: z illa bonitas nō suba sit vel potius eēntia: neq; ipse de⁹ sit bonitas sua: lz in illo sit tāq̄z in subiecto. Uñ manifestū est deuz abusiue subam vocari: vt noie vsitatioze itelligatur essentia: qō vere ac ppie dr ita vt fortasse solum deū dici oporteat essentiā. Est. n. vere solus: quia incōmutabilis est.

¶ Qz nō est i deo aliqd qō nō sit de⁹.

HUius aūt essentie simplicitas ac sinceritas tāta est q̄ nō est i ea aliqd qō nō sit ipsa: sed idem est habens z qō habetur. Uñ Hylarius in. vij. lib. de trini. ait. Nō ex compositis ingt deus qui vita est subsistit: neq; qui virtus est ex infirmis continet: nec q lux ē ex obscuris coaptaꝝ: nec qui spiritus est ex disparibus formalis est. totum qō in eo est vnū est. Itē Hylarius in. viij. lib. de trini. Nō humano modo deus ex compositis ē: vt in eo aliud sit qō ab eo habeaꝝ: aliud sit ipse qui habeat: sed totū vita est natura. s. perfecta z infinita z nō ex disparibus constituta: sed vinens ipsa per totū. De hoc eodez Boetius in libro de trinitate ait. Quocirca hoc vere est vnum in quo nullus numerus: nulluz in eo aliud preter id qō est. neq; eniz subiectū fieri pōt. Augu. quoq; in lib. de fide ad petruz dicit. Jn dei substantia nō est aliquid qō non sit suba: quasi aliud sit ibi substātia: aliud qō accidit substantie: sed quicqd ibi intelligi pōt substantia est. Uerū hec dici possunt z facile credi: videri aūt nisi puro corde omnino nō possunt. Item Augu. in. xv. lib. de trinitate. Sic habetur in natura vniuscuiusq; trium: vt qui habet hoc sit quod habz. sicut imutabilis simplexq; substātia. Unde Isidorus ait. De⁹ simplex dicitur siue nō amittendo qō hz: siue qō aliud nō est ipse: z aliud quod in ipso est: z cū tante simplicitatis atq; sinceritatis sit natura diuina: est tamē in ea personarū trinitas. Unde Augustin⁹ in. xi. lib. de ciuitate dei ait. Nō ppter hoc naturam summi boni simplicē dicimus: quia pater est in ea solus: aut filius in ea solus: aut spiritus sanct⁹ solus. i. qz ē sola ista nominum trinitas siue subsistentia personarū

sicut sabelliani putauerūt: sed ideo simplex dicitur: quia est hoc qō habet: excepto q relatiue queq; persona ad alteraz dicit: nec est ipsa. Nam vtiq; pater habet filium ad quem relatiue dicit: nec tamē ipse est filius: z filius habet patrem: nec tamē ipse ē pater. Jn quo vero ad semetipsum dicit nō ad alterū. hoc ē qō habet sicut ad semetipsum dicitur viuus habēdo vitam: z eadem vita ipa ē. ppter hoc vtiq; natura hec dr simplex q̄ non sit aliud hns: z aliud id qō habet: sicut in ceteris rebus est. Nō eniz hns liquorez liquor est: nec corpus color: nec aia sapientia est. Ecce quāta est idētitas: quanta est vnitas z imutabilitas simplicitas puritas diuine sube iuxta infirmitatis nostre valitudinem assignauimus.

¶ Diuisio prime partis textus.

QStensa trinitate personarū in vnitate eēntie h incipit. pseq determinationez suā de his que pertinēt ad vtrūq; sunt aūt in diuinis tria. s. eēntia cōis psona distincta: ppietas distinguēs. diuidit g̃ h pars in duas. in pma determinat de istis sm se. in scda quo adiunicē cōparant. zz. di. ibi. (Pōt supradicta ꝛc.) Prima i tres. Jn pma determiat de eēntia. Jn scda de personis. 9. dis. ibi. (Nec ad psonaꝝ distinctionē) Jn 3ª determinat de proprietatibus. z6. di. ibi. (Nunc de ppietatibus.) Prima in tres sm tria attributa eēntie q̄ psequitur. pmo. n. determinat de eēntie vnitate. scdo de icōmutabilitate. ibi. (Dei etiaz solius ꝛc.) tertio de simplicitate. ibi. (Eadēq; sola ꝛc.) Circa pmū duo facit. pmo ostēdit veritatē diuine essentie. scdo remouet dubitationē. ibi. (Dic diligenter aduertendum ꝛc.) ¶ Questio. I.

QUIrca pmā partē distinctōis in qua agit de ppietate dini esse: duo q̄runt. Primo de ipso eē dino. Secūdo de mēsura eius. s. eternitate. Jn pmo tria queruntur. Primo vtz suū esse sit esse cuiuslibet creature. Tertio de ordine huius nominis qui est ad alia diuina nomina.

¶ Utrum esse, ppie dicaꝝ de deo. I.

AD primuz sic pcedit: vr q esse nō ppe dicaꝝ de deo. Illud eni est ppriū alicui qō sibi soli ꝛuenit: lz esse nō solū ꝛuenit deo: imo ēt creaturis. g̃ vr q eē nō ppie do ꝛueniat. ¶ P. nō possumus nominare deū nisi sm q̄ ipsum cognoscimus. Uñ Dama. vbū est angelus. i. nunci⁹ itellect⁹: lz nos nō possumus cognoscere deū in statu vie imediate: lz tñ ex creaturis. g̃ nec nōiare: cū igit g est nō dicat aliquē respectū ad creaturas: vr q nō ppe nomiet deū. ¶ P. sicut sapiētia creata deficit a sapiētia icreata: ita z esse creatū ab esse icreato: sed ppter hoc nomē sapiētie dicit deficere a perfecta significatiōe diuine sapiētie: qz est impositū a nobis sm apprehēsionē create sapiētie. g̃ videꝝ q̄ eadē ratiōe nec b nomē qui est ppie significet deū esse: z ita nō opz dici magis ppriū nomen eius q̄z alia nomina. ¶ Itē Dama. dicit: q̄ qui est nō significat quid est deus: sed quoddam pelagus sube infinitū: sed infinitū nō est comprehensibile. z per cōsequens nō nominabile: sed ignotum. g̃ videꝝ q̄ qui est nō sit diuinum nomen.

Jn. p. ra. 18

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra. ero.3. dñs dixit ad Moysen. Si quesierit nomẽ meũ ꝛc.g ꝛc. ¶ Hoc idem vr̃ ꝙ per Dama. dicẽtem ꝙ qui est maxime est ꝓpriũ nomen dei. ¶ Et per rabi moysen qui dicit. Hoc nomẽ esse nomen dei ineffabile ꝙ dignissimum habebatur.

Respondeo dõm: ꝙ g est. est maxie ꝓpriũ nomẽ dei inter alia noia. ꝛ rõ hui⁹ põt esse quadruplex. Prima sumit ex lra ex ver. Jõ. ſm pfectionẽ dini eẽ. Illud. n. est pfectũ cui⁹ nihil est extra ipm: esse aut nr̃m bꝫ aliqd sui extra se. Deest. n. aliqd: qõ iaꝫ de ipo preteryt. ꝛ qõ futurũ est: ſꝫ in diuio esse nihil preteryt nec futurũ est. ꝛ iõ totũ eẽ suũ bꝫ pfectuꝫ: ꝛ ꝓp hoc sibi ꝓprie respectu alioꝝ ꝓuenit esse. Secunda rõ sumit ex verbis Dam̃. g dicit: ꝙ g est significat eẽ idetermiate ꝛ nõ gd ẽ: ꝛ qz in statu vie hoc tñ de ipso cognoscimus: qz est ꝛ non gd est nisi ꝙ negatões ꝛ nõ possumus noiare nisi ſꝫ ꝙ cognoscimus. ꝛ iõ ꝓprissime noiat a nobis g est. Tertia rõ sumit ex verbis Dionysij ꝙ dicit ꝙ esse iter oẽs alias diuine bonitatis participatões sicut viuere ꝛ itelligere: ꝛ hꝫ ꝑmũ est: ꝛ quasi ꝑncipiũ alioꝝ ꝓhabẽs in se oia ꝑdicta ſm quẽdã modũ ynita: ꝛ ita etiã deus est ꝑn̄ diuinuꝫ: ꝛ oia sunt vnũ in ipso. Quarta rõ põt sumi ex verbis Auic̃. in hũc modũ: ꝙ cũ i omni qõ est sit cõsiderare gditatem suã ꝙ quã subsistit i natura determiata: ꝛ esse suũ ꝙ qõ dicitur de eo ꝙ est in actu. Hꝫ nomẽ res imponit rei a quiditate sua ſm Auicẽ. Hꝫ nomẽ qui est vel ens imponitur ab ipso actu eẽndi. cũ aũt ita sit ꝙ in qualibet re creata eẽntia sua differat a suo esse: res illa ꝓprie denomiat a gditate sua ꝛ nõ ab actu eẽndi. sicut hõ ab humanitate. in deo aũt ipm esse suũ est sua gditas. ꝛ ideo nomẽ qõ sumit ab esse ꝓprie nominat ipm: ꝛ est ꝓpriuꝫ nomẽ eius sicut ꝓpriũ nomẽ hominis qõ sumit a quiditate sua.

Ad primuꝫ g dõm: ꝙ cũ dr aliqd ꝓprie cõuenire alicui hꝫ põt itelligi dupliciter: aut ꝙ per ꝓprietatẽ excludat omne extraneũ a nã subiecti: vt cũ dicit ꝓpriuꝫ hominis esse risibile: qz nulli extraneo a natura homis cõuenit. ꝛ sic esse nõ dicit ꝓpriũ deo: quia cõuenit etiaꝫ creaturis. Aut ſm ꝙ excludit omne extraneum a nã ꝑdicati: vt cũ dicit hoc ꝓprie esse aurũ: qz nõ bꝫ admixtionẽ alterius metalli. ꝛ hoc modo esse dicit ꝓpriũ deo: qz nõ bꝫ admixtionẽ diuinũ esse alicuius priuatõis vel potẽtialitatis: sicut esse creature. ꝛ ideo ꝓ eodẽ in littera sumit ꝓprietas ꝛ veritas. verũ eniꝫ aũt dicimus esse qõ ẽ extraneo impermixtũ. ¶ Ad 2m dõm: ꝙ ex creaturis ꝓtingit deũ noiari tripliciter. vno mõ quãdo nomẽ ipsiuꝫ actualiter cõnotat effectũ in creatura ꝓpter relationem ad creaturã importatã in nomine. sicut creatoꝛ ꝛ dñs. Alio modo quãdo ipm nomẽ nomiat ſm suã rõnem ꝑncipiũ alicuius actus dini in creaturis. sicut sapiẽtia potẽtia ꝛ volũtas. Alio mõ quãdo ipsiuꝫ nomen dicit aliqd repꝛesentatũ in creaturis. sicut viues. oĩs eni vita exemplata est a vita diuina. ꝛ similr̃ hoc nomẽ qui est noiat deũ per esse inuẽtuꝫ in creaturis: qõ exemplariter deductus est ab ipso. ¶ Ad 3m dõm: ꝙ cũ esse creature impfecte repꝛesentet dinũ esse ꝛ hoc nomẽ g est impfecte significat ipsum: qz significat ꝓ modũ cuiusdã concretionis ꝛ cõpositiõis: sed adhuc imperfectius significatur ꝓ alia noia. cũ. n. dico deũ esse sapiẽtem. tũc cũ in hoc dicto ĩcludat esse significat ibi duplex imperfectio. vna est ex parte ipsius esse cõcreti. sicut in hoc nomine qui ẽ: ꝛ supaddit alia ex ꝓpria rõne sapientie. Ipsa. n. sapientia creata deficit a rõne diuine sapientie: ꝛ ꝓpter hoc maioꝛ imperfectio est i alys noibus qꝫ in hoc nomine qui est. ꝛ ideo hoc est dignius ꝛ magis deo ꝓpriũ. ¶ Ad 4m dõm: ꝙ alia omnia nomina dicũt esse determinatuꝫ ꝛ particulatum. sicut sapiẽs dicit aliqd esse: ſꝫ hoc nomẽ qui est dicit esse absolutũ ꝛ ideterminatũ ꝓ aliqd additũ. ꝛ ideo dicit Damascen⁹ ꝙ nõ significat gd est deus: sed significat quoddã pelagus sube ĩfinitũ quasi nõ determinatuꝫ. vñ quãdo in deũ ꝓcedimus ꝓ viã remotõis. ꝑmo negamus ab eo corꝓoralia. ꝛ secũdo etiã itellectualia ſꝫ ꝙ iueniũtur in creaturis vt bonitas ꝛ sapiẽtia. ꝛ tũc remanet tñ i intellectu nostro qz est ꝛ nihil amplius. vnde est sicut in quadã cõfusione. ¶ Ad vltimũ aũt etiaꝫ hoc ipsum esse ſm ꝙ est in creaturis ab ipo remouemus. ꝛ tũc remanet in quadã tenebra ignorantie: ſm quã ignorantiam cõiungimur: vt dicit Diony. ꝛ hec est quedã caligo in qua deꝰ habitare dr̃.

¶ Utꝛ deus sit esse oĩum rerum. II.

Ad secunduꝫ sic ꝓcedit̃: videtur ꝙ deus sit esse oĩum rerũ. per id qõ dicit Diony. 4. cap̃lo cel. hier. esse oĩum est super esse diuinitatis. Hꝫ etiã idẽ dicit. 5. cap. de diui. no. Ipse deus est esse existẽtibus. ¶ P. nulla creatuta est per se: sed per aliud. esse aũt nõ est per aliud: qz si esset per aliud esse: iterum cadẽ questio eẽt de illo ꝛ sic in ĩfinitum ꝓcederet: ꝛ ita vr̃ ꝙ eẽ nõ sit gd causatũ: ꝛ ita est deus. ¶ P. ea que sunt ꝛ nullo mõ differũt sunt idẽ: sed deꝰ ꝛ esse rei sunt ꝛ nullo mõ differũt. g̃ sũt idẽ. ꝓhatio medie ꝙ sint manifestũ est: ꝙ aũt nõ differãt videt̃. quecũqꝫ. n. differunt aliq̃ differẽtia differũt: sed quecũqꝫ differũt aliqua differẽtia in se habent aliquam differẽtiam: ꝛ ita sunt composita. sicut homo habet in se rationale. cum igitur esse sit simplex. ꝛ similiter deus videt̃ ꝙ nõ differant.

Contra. nihil ẽ magis ĩ re qõ sit ynitũ sibi q̃ eẽ suum: sed deus nõ vnit̃ rebus: qõ pꝫ etiã per phꝫ lib. de causis. causa ꝑma regit oẽs res ꝓpreterq̃ commisceat cũ eis. g̃ deus nõ est oĩum esse. ¶ P. nihil bꝫ eẽ nisi iquãtũ participat diuinũ esse: qz ipsum est ꝑmũ ens: quare causa oĩs entis: sed omne qõ est participatũ in aliquo est in eo per modũ participantis: qz nihil põt recipe vltra mẽsuram suã: cuꝫ igit̃ modus cuiuslibet rei create sit finitus quelibet res creata recipit esse finitum: ꝛ inferius diuino esse: qõ est perfectissimuꝫ. ergo cõstat ꝙ esse creature quo est formaliter nõ est diuinũ esse.

Respondeo sicut dicit Ber. deus est eẽ oĩum nõ essentiale: sed causale: qõ sic pꝫ: inuenimus. n. tres modos cause agẽtis. s. cãm eguoce agentẽ: ꝛ hoc est qñ effect⁹ nõ cõuenit cũ cã nec noĩe nec ratiõe. sicut sol facit calorẽ g nõ ẽ calidus. ¶ Itẽ cãm vniuoce agẽtẽ qñ effectus conuenit in noĩe ꝛ ratõe cũ causa. sicut homo generat hominẽ: ꝛ calor facit calorẽ: neutro istoꝝ modoꝝ deꝰ agit: qz nihil vniuoce cõuenit cuꝫ ipso. nõ eguoce: cũ effectus ꝛ causa aliquo mõ cõueniãt in noĩe ꝛ ratiõe ſm ꝑus ꝛ posterius. sicut deus sua sapiẽtia facit nos sapiẽtes. ita tamẽ ꝙ sapiẽtia nostra semꝑ deficit a ratiõe sapiẽtie sue. sicut accidẽs a rõne entis ſm ꝙ est in subsstãtia. vñ est tertius modus causa agentis analogice. vñ pꝫ ꝙ diuinum esse ꝓducit esse creature in similitudine suã imperfecta. ꝛ ideo eẽ dinuꝫ dicit̃ esse oĩum rerum a quo omne eẽ creatũ effectiue ꝛ exꝑlariter manat.

Et per hoc pꝫ solutio ad dcm̃ Dionysij: qõ ita intelligendum est: vt pꝫ ex hoc qõ dicit super esse: si. n. deus esset eẽntialiter esse creature nõ eẽt super esse creatũ. ¶ Ad 2m dõꝫ: ꝙ esse creatũ nõ est ꝙ aliqd aliud: si ly. ꝙ. dicat causam formalẽ intrinsecam: imo ipso formaliter est creatura. sic aũt dicat causaꝫ formalẽ extra reꝫ vel cãm effectiuã sic est ꝓ diuinũ esse ꝛ nõ ꝓ se. ¶ Ad tertiuꝫ dicẽdum: ꝙ ꝑma non sunt diuersa nisi per

seipa: sed ea q̃ sunt ex ꝑmis differũt per diuersitatẽ ꝑmorum. sicut homo ꝛ asinus differũt istis differẽtys diuersis rõnale ꝛ irrationale: que nõ diuersificãtur alys differentys: sed seipsis: ita ẽt deus ꝛ esse creatũ non differunt aliquib⁹ differẽtys vtriq̃ superadditis: sed seipsis. vnde nec ꝓprie dicunt̃ differre: sed diuersa esse. diuersum eni est absolutũ: sed differẽs est relatũ ſm pr̃m. io. metaph. omne. n. differens aliquo differt: sed non omne diuersuꝫ aliquo diuersum est.

¶ Utꝛ B nomẽ g est sit ꝑmũ iter noia dĩna. III.

A B tertiũ sic ꝓcedit̃. videt̃. n. ꝙ hoc nomẽ g est nõ sit ꝑmũ iter dĩna noia. De ꝑoibus. n. ꝑus est agendũ: sed Diony. ꝓius agit de bono in lib. de diuinis noĩbus: q̃ de exĩte. g̃ vr̃ bonũ ꝑus esse ente. ¶ P. illud qõ ẽ cõius vr̃ eẽ ꝑus: ſꝫ bonũ est cõius q̃ ens: qz diuinũ esse extẽdit se tñ ad entia q̃ esse participãt: bonũ aũt extẽdit se ad nõ entia q̃ ẽt in esse vocat. dicit̃ enim bonũ a boare qõ est vocare: vt cõmen. dicit sup lib. de diuinis noĩb⁹. ergo bonũ est ꝑus q̃ ens. ¶ P. quecũqꝫ sũt eq̃lis simplicitatis. vnũ nõ est ꝑus altero: sed ens veruꝫ bonũ ꝛ vnuꝫ sunt eq̃lis simplicitatis: qõ pꝫ ex hoc ꝙ ad innuicẽ conuertunt̃. g̃ vnũ nõ est altero ꝑius.

Contra. ſm Diony. dĩna attributa nõ inotescũt nobis nisi ex eoꝝ ꝑticipatõib⁹ gbus a creaturis ꝑticipant̃: sed iter oẽs alias ꝑticipatiões esse ꝑus est: vt dr̃. 5. ca. de di. no. bis vbis. Añ alias ipsi⁹. s. dei ꝑticipationes esse positum est: cui ẽt dcm̃ phi ꝓnsat lib. de causis. Prima reꝫ creaturarũ est eẽ. g̃ videt̃ ꝙ ſm rõnẽ intelligendi in deo esse sit ante alia attribut[illegible] qui est iter alia noia. ¶ P. illud qõ est vltimũ in resolutiõe est ꝑmũ in esse: sed ens vltimũ est in resolutione intellectus: quia remotis omnibus alys vltimo remanet ens. ergo est ꝑmum naturaliter.

Respondeo dõm: ꝙ ista nomĩa ens ꝛ bonũ vnũ ꝛ reꝫ simpliciter ſm rõnez itelligẽdi ꝓcedũt alia dĩna nomina: qõ pꝫ ex eoꝝ cõmunitate. si aũt comparemus ea adinuicẽ hoc põt esse dupliciter: vel ſm suppositũ: ꝛ sic ꝙuertunt̃ adinuicẽ: ꝛ sunt idẽ in ꝓposito nec vnquã derelinquũt se: vel ſm itentiões eoꝝ: ꝛ sic simpliciter ꝛ absolute ens est ꝑus alys: cuiꝰ ratio est: qz ens ĩcludit̃ in intellectu eoꝝ: ꝛ nõ ecõuerso: ꝑmum. n. qõ cadit in imaginatiõe itellectus est ens. sine quo nihil põt apꝓhẽdi ab intellectu. sicut ꝑmum qõ cadit in credulitate itellectus sunt dignitates: ꝛ ꝓcipue ista. ꝛ tradictoria nõ esse simul vera. vñ oĩa alia ĩcludũtur quodãmodo in ente vnite ꝛ indistincte. sicut in ꝑncipio: ex quo etiã habet quãdã decentiã vt sit. ꝓprissimuꝫ diuinũ nomẽ. alia vo que diximus. s. bonũ verum ꝛ vnũ addũt super ens nõ quidẽ nãm aliquã: sed rationem: sed vnũ ad rationez indiuisionis: ꝛ ꝓpter hoc est ꝓpinquissimũ ad ens: quia addit tñ negatiõez. ye aũt ꝛ bonum addunt relationẽ quãdam: sed bonũ relationez ad finẽ. verũ relationẽ ad formã exemplarẽ: ex hoc eniꝫ vnũqõq; q̃ verum dicit̃: ꝙ imitat̃ exemplar diuinũ. vel relatiõez ad virtutem cognoscitiuam. Dicimus eniꝫ veruꝫ auruꝫ esse ex eo ꝙ hꝫ formam auri quã demonstrat: ꝛ sic fit verum iudicium de ipso. Si aũt considerentur ſm rõnem causalitatis: sic bonũ est ꝑus: qz bonũ hꝫ rõnem cause finalis. esse aũt rõnem cause exemplaris ꝛ effectiue tñ in deo. finis aũt est ꝑma causa in ratione causalitatis.

Ad primuꝫ dõm: ꝙ Dionysius tractat õ diuinis nominibus ſm ꝙ hñt rõnem causalitatis: put. s. manifestanẽ in participatiõe creaturarum. ꝛ ideo bonuꝫ ante existens determinat. ¶ Ad 2m dõm: ꝙ

bonum est cõmunis nõ ſm ambitũ ꝓdicationis: qz sic cõuertit̃ cũ ente: sed ſm rõnẽ causalitatis: causalitas enĩ efficiẽs exẽplaris extendit̃ tñ ad ea q̃ participãt formã actu sue cause exemplaris. ꝛ iõ causalitas entis ſm ꝙ est diuinũ nomẽ extẽdit̃ tñ ad entia ꝛ vite ad viuentia: sed causalitas finis extẽdit̃ etiã ad ea que nõdũ participant formã: qz ẽt imperfecta desiderãt ꝛ tẽdũt in finẽ nõduꝫ participãtia rõnem finis: qz sunt in via ad eũ. vocat eniꝫ Diony. nõ ens mãm ꝓpter ꝑuatõez adiũctã. vnde etiaꝫ dicit. 4. cap. de di. no. ꝙ ipsum nõ ens desiderat bonum. ¶ Ad 3m dõm: ꝙ cõuertunt̃ ſm suppositũ cõsiderata: ſꝫ tñ ſm itentõez ens est simplici⁹ ꝛ ꝑus alys: vt dcm̃ est.

¶ Questio. II.

D einde queritur de mẽsura diuini esse que ẽ eternitas. Et circa hꝫ tria querunt̃. ꝑmo quid est eternitas. secũdo cui ꝓueniat. tertio vtꝛ de eterno verba diuersorum temꝑorum ꝓdicari possint.

¶ Utꝛ diffõ eternitat[illegible] a Boe. posita sit ꝓueniẽs. I.

A B ꝓmũ sic ꝓcedit̃: ꝛ ponit̃ diffinitio eternitatis. a Boe. ſ. de ꝓsola. eternitas est ĩterminabilis vite tota sit ꝛ pfecta possessio: ſꝫ vr̃ ꝙ ista diffinitio ĩconueniẽter assigneẽ. ĩterminabile. n. dicit negationẽ: ſꝫ negatio nõ certificat aliquid. g̃ videt̃ ꝙ in diffinitiõe eternitatis poni nõ debeat. ¶ Item ꝑma mẽsura respõdet ꝑmo mẽsurato: sed ꝑmũ iter mẽsurata est esse. ergo videt̃ ꝙ eternitas que est ꝑma mẽsura nõ debꝫ diffiniri per vitã: sed ꝓ esse. ¶ Itez simplex nõ bꝫ mẽsuraꝫ: ĩmo simplicissimo mẽsurant̃ oĩa alia ſm ꝑm: ſꝫ vita diuina est simplicissima. g̃ nõ respondet aliqd sibi in ratõe mẽsure: sed ipsa bꝫ rõnem mensure: ꝛ ita nec eternitas q̃ rõnem mẽsure dicit. ¶ Itẽ totũ dicit̃ respectu ꝑtiũ: sed de rõne duratiõis est ꝙ partes eius nõ sint simul: qz ipossibile est simul eẽ duas duratiões: nisi vna ĩcludat aliã sicut Augn. dicit. g̃ videt̃ duo opposita dicere cũ dicit tota simul. ¶ Itẽ totũ ĩcludit in se rõnẽ pfectiõis. g̃ videt̃ ꝙ pfecta superfluit. ¶ Itẽ eternitas bꝫ rõnem durationis: sed possessio nihil dicit ad duratõez pertinẽs. g̃ videtur ꝙ nõ dꝫ poni in diffinitõe eternitatis ad minus in recto ꝛ sicut genus: quia qõ sic ponitur in diffinitiõe alicuius debet dicere quid sit diffinitum.

Respondeo dõm: ꝙ eternitas dr̃ q̃si ens ex terminos. esse aũt aliqõ põt dici terminatũ tripliꝛ: vel ſm duratõez totã: ꝛ hoc mõ dr̃ termiatũ ꝙ hꝫ ꝑncipiũ ꝛ finẽ: vel ratõe ꝓtiũ duratõis: ꝛ hoc mõ dicit̃ terminatũ illud: cui⁹ q̃libet pars accepta termiata est ad ꝓcedes ꝑns ꝛ sequẽs. sic ẽ accipe i motu: vel rõne suppositi in q̃ eẽ recipit. eẽ. n. recipit̃ i aliq̃ ſm modũ ipsi⁹. ꝛ iõ termiat̃ sicut ꝛ q̃libet alia formatio q̃ de se cõis ẽ: ꝛ ꝙ recipit̃ i aliquo termiat̃ ad illud. ꝛ hoc mõ solũ dinuꝫ eẽ nõ ẽ termiatũ: qz nõ ẽ receptũ in aliq̃ qõ sit diuersum ab eo. ¶ Dico g̃ ꝙ ad excludẽdã ꝑmã termiatõz q̃ ẽ ꝑncipiu ꝛ finis totius duratiõis ponit̃ ĩtermiabilis vite. ꝛ ꝙ hoc diuidit̃ eternũ ab his que generant̃ ꝛ corꝛumpunt̃. ¶ Ad excludẽdũ aũt secũdã terminatiõez. s. partiuꝫ duratiõis addit̃ tota simul. ꝑ hoc. n. excludit̃ successio ꝓtiũ ꝙ qua vnaqueq̃ pars finita est ꝛ trãsit: ꝛ per hoc diuidit̃ eternũ a motu ꝛ tpe ẽt si semꝑ fuissent ꝛ futura eẽnt: sicut quidã posuerũt. ¶ Ad excludẽdũ tertiã termiationem que est ex parte recipiẽtis addit̃ perfecta. illud enĩ in quo nõ est esse absolutũ: sed terminatũ ꝑ recipiens nõ bꝫ esse perfectũ: sed illud solũ qõ est suũ esse: ꝛ per hoc diuidit̃ esse eternũ ab esse reꝫ ĩmobiliũ creaturaꝝ que habẽt esse ꝓticipatuꝫ. sicut ſpirituales creature.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primuz g̃ dom: q̃ simplicia ⁊ pcipue diuina nullo mõ meli⁹ manifestanť q̃ p remotionẽ: vt dicit Dio. cui⁹ rõ ẽ: q: ipsoz eẽ itellect⁹ perfecte nõ põt cõprehendere. ⁊ iõ ex negatõib⁹ eoz q̃ ab ipso remouẽť mãuducíť itellect⁹ ad ea aliqualr cognoscẽda. vñ ⁊ pũct⁹ negõne diffinit: ⁊ pterea ī rõne eternitatis est ḡdã negatio inquãtũ eternitas ẽ vnitas: ⁊ vnitas ẽ idiui sio: ⁊ hꝫ nõ pñt fine negõne diffiniri. ¶ Ad 2m dom: q̃ viuere hꝫ large sumiťad omne eẽ. fm ẽt q̃ Aug. dicit: q̃ qli bet mutatio creature aliq̃ moꝛs ei⁹ ẽ. Uel dꝺz q̃ qz in il lo q̃ solus hꝫ eternitatẽ eẽ ⁊ viuere sunt oino idẽ. iõ rõne eius in quo ẽ eternitas posuit eternitatẽ mẽsuram vite. ¶ Ad 3m dom: q̃ viuere ⁊ eẽ dñr p modũ actus: ⁊ qz cui libet actui rñdet mẽsura sua. iõ opꝫ vt diuino esse ⁊ vite dine itelligať adiacere eternitas q̃si mẽsura: q̃uis realr nõ sit aliud a dino eẽ: ⁊ qz viuere magis hꝫ rõnem actus q̃ esse. iõ forte diffinit eternitatẽ p vitã poti⁹ q̃ per esse. ¶ Ad 4m dom: q̃ in successiuis ẽ duplex iperfectio. vna rõne divisionis: alia rõne successiõis: qz vna ps nõ est cum alia parte. vñ nõ hñt eẽ nisi fm aligd sui: vt aũt excluda tur ois imperfectio a dino eẽ: opꝫ ipm itelligere sine aliqua diuisione partiũ pfectũ: ⁊ hoc dicit hꝫ nomẽ tota. nõ enī dicit rõnẽ ptiũ. Itẽ opꝫ ipm itelligere sine successiõe ⁊ hoc importať p aduerbiũ simul. ¶ Ad 5m dom: q̃ imperfectio esse põt ꝺsiderari dupl̃r: vel quãtũ ad durationẽ: ⁊ sic dr esse imperfectũ cui deest aligd de spatio durationis debite: sicut dicimus vitã hois g moziť in puericia iperfectã vitã: ⁊ talis iperfectio tolliť p ly. tota. est etiaꝫ quedã iperfectio q̃tũ ad modũ hñdi: sicut ois creatura hꝫ iperfectũ esse. ⁊ talis iperfectio tolliť per ly. perfecta. vñ nõ supfluit. ¶ Ad 6m dom: q̃ duratio dicit quandaꝫ distẽsionẽ ex rõne nois: ⁊ qz in dino esse nõ dꝫ itelligi aliqua talis distẽsio. ideo Boe. nõ posuit durationẽ: ſz possessionẽ metaphozice loquens ad significandũ getẽ diui ni esse. illud. n. dicimus possidere q̃ quiete ⁊ plene habemus: ⁊ sic deus possidere vitam suam dicitur: quia nulla inquietudine molestatur.

¶ Utꝛ eternitas tñ deo ꝺueniat. II.

Ad secunduz sic ꝓcedit: vr̃ q̃ eternitas nõ tñ deo ꝺueniat. Eternitas. n. nõ est nobilioꝛ q̃ bonitas: ſz bonitas cõicať cũ creaturis: ita q̃ ab vno deo creatura sit bona. g̃ vr̃ q̃ sil⁹ eternitas vt alia ab ipso sit eterna. ¶ P. Dan. xiiq ad iusticiã eruditi mltos fulgebũt: q̃si stelle ī ppetuas eternitates: ſz pl̃es eternitates nõ fũt vn⁹ eterni. g̃ vr̃ q̃ sint pl̃a eterna: ⁊ nõ tñ de⁹. ¶ P. in ps. illuminans tu. mira. a mon. eternis. sed mõtes sunt creature. g̃ etiaꝫ creature sunt eterne. ¶ Sil⁹ etiã ignis iferni dicit eter⁹ Mat. xꝟ. Ite maledicti in ignẽ eternũ. g̃ ⁊c. ¶ Itez phs dic: q̃ oẽ nẽciuz est eternũ: sed multa sunt nẽcia. g̃ ⁊c. ¶ Duic etiã cõsonat q̃ dicit Augu. q̃ veritas eterna est.

Contra, eternũ est esse interminatũ: vt dictum est: sed solus deus est hꝫ. ergo ⁊c.

Respondeo dõm: q̃ sicut ex ꝓdicta diffinitione pꝫ: eternitas nõ põt nisi deo cõuenire simplr ⁊ absolute fm pfectã rõnẽ eternitatis: ſz fm q̃ aliq̃ pticipať de interminabilitate eternitatis aliquo mõ dñr eterna pticipatiue: q̃ꝺ nullo mõ interminabilitatẽ participat nullo mõ eternũ dr: sicut tẽporale q̃ꝺ icipit ⁊ finiť: dico g̃ q̃ quibusdam cõicať interminabilitas fm q̃ excludit terminũ durationis ex parte post: ⁊ hꝫ mõ ignis inferni dr eternus: qz nunq̃ finieť. vt ꝛ aũt aliq̃ꝺ eternũ possit esse q̃ꝺ nõ hẽat pn⁹ durationis quereť in pncipio secundi. Aliq̃bus aũt creaturis cõicať interminabilitas fm

q̃ excludit terminationẽ que est ex successione partium ⁊ iste sunt spũales creature quoꝛ esse est totũ simul: sed interminabilitas q̃ excludit oẽm iperfectionẽ nõ cõicať alicui creature cũ nulla creatura possit esse perfecta simpliciter: sed cõicať sibi pfectio quedã. s. quã nata est creatura attingere vt sit pfecta fm suã nãm: ⁊ sic angeli ⁊ homines beati sunt pfecti: qz totuz hñt id ad q̃ꝺ eoꝛ nã capaꝛ est. vñ angeli beati magis sunt in pticipatiõe eternitatis q̃ in nãlib⁹ tñ ꝺsiderati. Ex hꝫ põt colligi dñntia inter eternitatẽ. euũ. ⁊ tẽs. illud. n. q̃ꝺ hꝫ potẽtiã nõ recipiẽtem actũ totuz simul mẽsurať tpe. hꝫ. n. hꝫ esse terminatũ: ⁊ q̃tũ ad modũ participãdi: qz esse recipiť in aliq̃ potẽtia: ⁊ nõ est absolutũ quãtũ ad ptes duratõis. illud aũt q̃ꝺ hꝫ potẽtiã differẽtẽ ab actu: ſz que totuz actũ sil⁹ susciat mẽsurať euo. hic. n. nõ hꝫ nisi vnũ modum terminationis. s. qz esse eius est receptuz in alio a se: vt dcñ est. illud vo q̃ꝺ nõ hꝫ potẽtiã differẽtẽ ab esse mẽsurať eternitate. hꝫ. n. esse est oĩmodo interminatũ. vñ pz etiã q̃ euũ nõ est nisi quedam eternitas participata.

Ad primuz g̃ dom: q̃ quãuis diuina bonitas sit cõicabilis: nõ tñ fm modũ altissimũ put est in deo. vñ summa bonitas nõ cõicať: ⁊ qz eternitas dicit esse fm altissimũ modũ q̃ est in deo. ideo nõ cõmunicať: sed esse absolute sumptũ cõicať sicut ⁊ bonuz.

¶ Ad 2m dom: q̃ Damel accipit ibi eternitates participatas in beatis q̃ erũt plures fm pl̃es beatos. ¶ Ad 3m dom: q̃ mõtes eterni pñt dici ipsi angeli qui dñr eterni participatiue: vt dcñ est. Uel dꝺz q̃ põt itelligi ẽt ad literam de mõtib⁹ coꝛpoꝛalib⁹: ⁊ dñr eterni ꝓpter lõgeuitatem dur. ⁊is. ¶ Ad 4m dom: q̃ ignis inferni dicit ẽt eternus inquãtũ participat aliquã cõditionẽ eternitatis. s. nõ habere finez. ¶ Ad 5m dom: q̃ necessaria sunt eterna tñ in mẽte diuina. sicut etiã veritates enũciabilium fuerunt ab eterno in deo ⁊ non aliter nisi ponerenť creature ab eterno sicut pñi posuerunt.

¶ Utꝛ verba tpalia possint dici de deo. III.

A tertiuz sic ꝓcedit: vr̃ q̃ verba tpalia nõ pñt dici ꝺ deo. Unicuiq̃. n. rñdet ꝓpria mẽsura: sed tẽs est ꝓpa mẽsura motꝰ: cũ igiť in deo nullus sit motꝰ: vr̃ q̃ ꝺ deo nullũ tẽporale dici possit. ¶ Itẽ q̃ñcuq̃ aliqꝺ ipoztãs aliq̃ ꝺditoez coꝛpoꝛalez dr de deo metaphozice vel symbolice dr: ſz tẽs est ꝺditio ꝓis ipsa coꝛpoꝛa: qz sequiť motũ ⁊ motus magnitudinẽ fm phm. g̃ vr̃ q̃ q̃ñcuq̃ aliqꝺ vbũ tpale dr de deo: q̃ sit metaphice dcñ. ¶ Item vr̃ q̃ tñ pñs de deo debeat dici. Eternitas. n. que est mẽsura diuini eẽ fm rõnez itelligẽdi caret successione: ſz solũ pñs nõ icludit successionẽ. pteritũ. n. ⁊ futuꝛ dñr p relationẽ ad pñs ⁊ nõ econuerso: ⁊ relatio illa est in ordine successionis. g̃ solũ pñs de deo debz dici. ¶ Itẽ videť q̃ pteritũ. Diuinũ. n. esse est perfectuz: sed inter alia tẽpoꝛa pteritũ magis sonat perfectionem. g̃ de deo maxime dici dz. ¶ Itẽ videť q̃ preterituz imperfectũ: qz Jo. in pn⁹ euan. sui altissime de deo locutus est: ſz ipse ibi vtiť vbis pteriti imperfecti tẽporis ad designandũ dinã eternitatẽ: dicẽs. In pncipio erat verbũ ⁊c. g̃ videť q̃ ista vba maxime cõpetãt ad significandũ diuinaz eternitatẽ. ¶ Itẽ videť q̃ futuꝛ. Diuinum. n. esse maxime distat a defectu: cũ igiť futuꝛ remotius sit inter alia a deficiendo: videť q̃ maxime cõpetat in diuinis.

Respondeo dõm: q̃ enũciatio nõ põt fieri ꝺ aliquo nisi fm q̃ cadit ī cognitõez. oẽ aũt cognoscẽs cognoscit fm modũ suũ: vt dicit Boe. lib. de ꝺso. ⁊ iõ qz rõ nr̃a ꝺnãle hꝫ fm statũ vie accipe cũ tpe ꝓpter hꝫ q̃ eius cognitio oriť a sensibilib⁹ q̃ in tempoze

sunt. iõ nõ põt formare enũciatiões nisi p vba tpalia. vñ cogiť ꝺ deo enũciãs vbis tpalib⁹ vti: q̃uis itelligat eũ supra tẽs esse: nihilominꝰ tñ iste locutões nõ sunt false. Diuinũ. n. eẽ: vt dicit Dio. paccipit sicut cã i se oẽ q̃tũ ad id q̃ꝺ ẽ pfectiõis in oibus. ⁊ iõ enũciamus de ipso verba oĩum tẽpoꝛ. ꝓpter id q̃ꝺ ipse nulli tẽpori deest: ⁊ gcgd ẽ perfectionis in omnibus tẽpoꝛibus ipse hꝫ.

Ad primuz g̃ dom: q̃ qñ vba tpalia dñr de deo itellectus nr̃ nõ attribuit dino esse illud qꝺ ẽ iperfectõis in singulis tpib⁹: ſz qꝺ ẽ pfectiõis in oib⁹. eternitas. n. icludit ī se oẽm pfectoez mõ simplici: q̃ est ī tẽpoꝛalib⁹ ꝺsita ⁊ tẽpoꝛibus diuersis: cũ tẽs imiteť pfectionẽ eternitatis quãtũ põt. ¶ Ad 2m dom: q̃ aliq̃ dictio põt ipoztare ꝺditioez coꝛpoꝛalẽ dupl̃r: vel quãtũ ad rẽ significatã ꝓncipalr ī noie: ⁊ tale qꝺ nõ dr de deo nisi simbolice. sic leo ⁊ agn⁹ ⁊ ira ⁊ hꝺ: vel quãtũ ad modũ significãdi ⁊ nõ quãtũ ad rẽ significatã: ⁊ ista ꝓprie dñr ꝺ deo: quãuis nõ pfecte ipm repreſentet: alꝭ oia nomia dicta de deo cẽnt ſimbolica: qz modus significãdi ipsoꝛ ẽ fm q̃ de creaturis dñr: ⁊ de talib⁹ hꝫ sunt vba. fuit ⁊ erit q̃ significãt eẽntiã per modũ actus ⁊ ꝺsignãt tẽs. ¶ Ad 3m dom: q̃ quãtũ ad id q̃ꝺ pñs nõ iplicat successionẽ nec hꝫ aligd de non esse incluſuz inter alia ꝓprius deo cõpetit: nihilominꝰ tñ vba alioꝛ tẽpoꝛuz dñr de deo fm id q̃ꝺ pfectionis est in ipsis: ⁊ nõ rõne successiõis vel alicui⁹ defectus. ¶ Ad 4m dom: q̃ noĩe perfectionis ꝓterituz deo dr: ⁊ qz nõ est nouũ fm q̃ ipe ꝓteritis nõ defuit: nihilominus tñ itelligẽdũ est q̃ aliq̃ꝺ p pñs magis designať pfectio q̃ꝺ p ꝓteritũ: quedã. n. sunt quoꝛ esse est in fieri ⁊ hoꝛ pfectio nõ est nisi qñ veniť ad terminũ: ⁊ hoꝛ perfectio magis significať p ꝓteritũ. sicut sunt m⁹. us ⁊ hꝫ successiua: quedã aũt sunt quoꝛ esse ꝺsistit in permanẽdo: ⁊ hoꝛ pfectio designať magis per pñs q̃ꝺ p preteritũ: qz in hoc qꝺ sunt hñt pfectionẽ: ⁊ preteritũ dr fm recessuz ab esse. vñ etiã in diuinis ea que dñr p modũ rei pmanẽtis verius signanť p pñs: vt deus est bonus ⁊ hꝫ: que aũt signanť p modũ actus verius signãtur p ꝓterituz sicut infra. di. 9. dicit Grego. q̃ magis ꝓprie dicimus filiũ natũ q̃ nasci. ¶ Ad 5m dom: q̃ quo ad qd magis ꝓprie dr de ipso deo ꝓteritũ imperfectũ q̃ ꝓteritũ pfectũ: eo. s. q̃ terminatõez nõ includit sicut vbũ ꝓteriti pfecti. vñ ī illis q̃ significanť per modũ actus verius dr preteritũ pfectũ: qz hoꝛ pfectio nõ põt significari nisi ex termino: q̃ aũt significanť nõ p modũ operatõis verius significanť per ꝓteritũ imperfectũ: qz hoꝛ pfectio non dependet ex termino. ¶ Ad 6m dom: q̃ futuꝛ maxime remoueť a diuina ꝺdicatione ꝓpter hꝫ q̃ nõdũ est nisi in potentia. nihilominꝰ tñ fm id qꝺ est pfectõis in ipo. s. q̃ longius distat a deficiendo de deo dicit abiecta imperfectione.

¶ Expositio textus.

Nunc de veritate ⁊c.) Queriť cũ mlta sint attributa essentialia: q̃re tñ de his tribꝰ facit mẽtionẽ. Et dom q̃ magister itẽdit tñ ea tangere q̃ ptinẽt ad perfectionẽ diuini esse inquãtũ est eẽ pfectuz. pfectio aũt esse põt attendi tripl̃r: vel fm q̃ excludit ꝓuatio vel nõ esse: ⁊ ista pfectio tãgit p veritatẽ vel ꝓprietatẽ q̃ ꝓ eodẽ fumunť: vt dcñ est: vel fm q̃ excludit potẽtialitas: ⁊ quãtum ad hꝫ ponit ĩmutabilitas: vel quãtũ ad itegritatem ipsi⁹ esse: ⁊ quãtũ ad hꝫ ponit simplicitas: qz quicqd est in simplici est ipsum suum esse. (Nature vel substãtie siue essentie.) Sciendũ q̃ ista tria sumunť hic p eodẽ. nõ enī sumiť hic nã fm q̃ nominat ꝓncipiuz alicuius actus: sed ꝓput dicit formã ꝺnitem totũ. sicut humanitas est nã hominis. simil⁹ suba nõ sumiť hic p idiuiduo subsistente in

genere sube: sed fm q̃ noĩat esse ꝓdicati ꝑmi ꝓput diuiditur ꝺtra accñs. ⁊ hꝫ idẽ est qꝺ eẽntia nõ exiſtẽs in aliquo sic in subo (Sicut. n. ab eo qꝺ est sape ⁊c.) Ur̃ ecõtrario debere dici q̃ sape ꝓcedit a sapiẽtia. Dom q̃ nõ loquiť fm ordinẽ rei: sed fm ordinẽ cognitionis nostre: q̃ in habitus ex actibus venit. (Et qs magis est ⁊c.) Ur̃ iconuenienter loqui: qz esse nõ suscipit magis ⁊ minus. Dom q̃ magis ⁊ minus põt dici aligd dupl̃r: vel quãtũ ad ipsam nãm pticipatã q̃ fm se intẽdiť ⁊ remittiť fm accessuz ad terminũ vel recessium: ⁊ hoc nõ est nisi ī accidentib⁹: vel quãtũ ad modũ pticipãdi: ⁊ sic etiã in essentialib⁹ dr magis ⁊ minus fm diuersuz modũ pticipãdi. sicut angelus dr magis intellectualis q̃ hõ. (Deus aũt tñ est q̃ nõ nouit ⁊c.) notitia q̃si experimẽtali: vt. s. successiões temporum in suo esse expiať (Cui⁹ essentie cõparať ⁊c.) Uidetur eẽ falsum: qz esse nr̃m nihil ẽ nisi p cõparationem ad ipsum deum. Qz fm Hre. oĩa in nihil ⁊c. Dom q̃ esse nr̃m põt ad deum cõparari dupl̃r: vel sicut ad ꝑn⁹ a quo est: ⁊ sic eẽ nr̃m est solũ p hꝫ q̃ ad deũ cõparať: vel fm comparationem ꝓpriõis vel eqparãtie: ⁊ sic esse nr̃m cõparatum ad dinũ q̃si nihil ẽ: qz in infinitũ ab eo distat. (Esse nõ est accñs deo.) Ur̃ q̃ nec alicui creature: cuz nihil sit eẽntiali⁹ rei q̃ suuz eẽ. Ad qꝺ dom: q̃ accidẽs dr hꝫ qꝺ nõ est de itellectu alicui⁹ sicut rõnale dr aiali accidere: ⁊ ita cuilibet gditati create accidit esse: qz nõ est de intellectu ipsius gditatis. põt. n. intelligi humanitas: ⁊ tñ dubitari: vtꝛ hõ hẽat esse. (Sed subsistẽs veritas) excludit Dil. triplicẽ ipfectionẽ a diuuo esse. esse. n. creature nõ est aliquid p se subsistẽs: imo ẽ actꝰ subsistẽtis: ſz in deo suũ eẽ est ipse deus subsistẽs. ⁊ iõ dicit qꝺ est subsistẽs veritas. Itẽ esse creature est causatũ ab alio: ⁊ hꝫ quantũ in se est potẽtialitatẽ ⁊ mutabilitatẽ: sed esse diuinũ est causa oĩs esse ĩmutabilr pmanẽs. ⁊ ideo dicit q̃ est manens causa. Itẽ esse creature differt a quiditate sua. vñ per esse suuz hõ nõ ponit in genere bũano: ſz per gditatẽ suaz: ſz eẽ diuinũ ẽ sua gditas. ⁊ iõ p esse suũ ponit deꝰ in genere diuino. ⁊ iõ dr q̃ ẽ nãlis generis. ꝓpetas. ¶ Qõ. III.

Dei etiaz soli⁹ ⁊c.) hꝫ psequiť de secũdo attributo. s. imutabilitate dicens solũ deũ incõmutabilẽ esse. alias autez oẽs creaturas aliq̃ mõ mutabiles. Et circa hꝫ tria querunť. ꝓmo an deus sit oĩno ĩmutabilis. secũdo an ois creatura sit mutabilis. tertio de modis mutationũ quos Augu. assignat in littera.

¶ Utꝛ deus aliquo mõ sit mutabilis. I.

A primũ sic ꝓcedit: vr̃ q̃ deꝰ sitaliq̃ mõ mutabil. Sap. 7. Dib⁹ mobilib⁹ mobilioꝛ ẽ sapia: ſz sapia dina de q̃ logiť ẽ ipe ds. g̃ ⁊c. ¶ P. qcgd mouet seipz mouet a seipo. Sz sic dic Aug. sup Gen. spũs creatoꝛ mouet se nec p tẽs nec p locum. g̃ vr̃ q̃ moueať. ¶ Itẽ oẽ qꝺ est p alteꝛ reduciť ad illud qꝺ ẽ p se: ſz inuenimus multa q̃ mouenť p alios motoꝛes. g̃ opꝫ eẽ aligd qꝺ moueať a seipso: ſz ois creatura mota mouet ab alio: qz a deo. g̃ deus ẽ motꝰ a se. ¶ P. oẽ qꝺ exit ꝺ otio ī actũ aliquo mõ mouet fm phm: qz ois opatio q̃ est ab operãte nõ moto ẽ semp: ſz deꝰ qñq̃ creat in actu vel infundẽdo gram: cum ꝑius hꝫ nõ fecerit. ergo videť q̃ ad minꝰ sit in eo mutatio de habitu in actum.

Contra. Mal. 3. Ego deꝰ ⁊ nõ muto. Et Ja. i. Apõ quẽ ⁊c. ¶ P. sicut probat phus. omne qꝺ mouetur ab alio mouetur: si igitur illud a quo mouetur mobile ipsum etiam mouetur: ops q̃ ab aliquo motoze moueatur: sed impossibile est ire in ĩfinitũ. ergo oportet deuenire ad ꝑmum motozem qui mouet: ⁊ nullo modo

Universidad de Deusto
Biblioteca

mouet:ꝛ ꝑ̄ est deꝰ.ḡ oīno est īmutabilis.

Respondeo dōm:ꝙ oīs motus vel mutatio quo cūq; mō dicaī ꝺsequiī aliq̄ possibilitatē:cum motus sit actus existentis in potentia:cū igiī deus sit actus purus nihil habens de potentia admixtū: non potest in eo esse aliqua mutatio.

Ad primus ḡ dōm: ꝙ dīna sapia nō dr̄ mobilis: qz in se moueaī:ſz inquātū ꝓcedit in effectꝰ:ꝛ ista ꝓcessio nō ē ꝑ̄ motꝰ:ſz quādā similitudines motꝰ hz.in motu.n.locali ꝓcessiuo illud qō ē in vno loco fit postmodū ī alio:ꝛ deide in alio: ꝛ sic deīceps quousq; cōpleaī motꝰ.silr aūt dīna sapiētia q̄ est exemplar rerum facit similitudinē suā in creatura ꝑm ordinez:qz ꝑus efficiunt in ꝑticipatōe dīne similitudines creature supiozes ꝛ posteriꝰ iferiozes.vñ in hoc hz silitudinē motus :qz ipsa divina sapientia ꝑm similitudinem suaz efficitur in creatura.in duobus autē deficit a ratione motus.ꝑmo:qz nō est idē numero qō est in hoc ꝛ in illo:ſz silitudo eiꝰ. z°. qa nō ē ibi ordo tpis ꝑm ꝙ ꝓcedit in diuersas creaturas: ſz tm̄ ordo nāe:qz ꝑ ꝑus nāliꝝ sunt in ꝑticipatiōe dīne bonitatis creature nobiliozes:ꝛ si nō tpe saltē nā:ꝛ sic ēt itelligiī ꝙ Dion⁹.dicit in ꝑn⁹ celꝰ.hiera.Sz ꝛ ꝑre luminū motō ꝛc.ꝛ ꝙ frequēter dicit diuinā bonitatē vel sapiētiā ꝓcedere in creaturas. ¶ Ad z^m^ dōm:ꝙ Augu. accipit large moueri ꝑm ꝙ ipsum intelligere est moueri quoddā ꝛ velle:q̄ ꝑ̄ nō sunt motus:sed opationes. in hoc.n. verificaī dcm̄ platonis ḡ dixit.deꝰ mouet se: sicut dicit Commen.ḡ dicit ꝙ deus itelligit se ꝛ vult se. sicut ēt dicimus ꝙ finis mouet efficiēte.Uel dōz ꝙ mouet se in creaturarum ꝓductione:vt dcm̄ est. ¶ Ad 3^m^ dōm:ꝙ impossibile est aliqd moueri seipsum nisi ꝑm diuersas partes : ita ꝙ vna pars sit mouēs ꝛ alia mota.sicut etiaz in aīali est anima mouēs ꝛ corꝑ motū:cuius rō est:qz nihil mouet nisi ꝑm ꝙ est in actu:nec mouet nisi ꝑm ꝙ est in potētia . ꝛ h̄ duo nō possunt simul eidē inesse respectu eiusdez:ꝛ quia deus est simplex nō pōt esse ꝙ seipsum moueat.ꝑ̄ loquēdo:qō ḡ obyciī ꝙ omne mobile per aliud reducitur ad mobile per se. ꝑz ꝓ est de reductiōe q̄ est ad ꝑmū ī genere illo.vñ ꝑm phos omnia mobilia reducunt ad ꝑmū mobile qō dicebāt motū ex se:qz est cōpositū ex motore ꝛ moto: sed h̄ ulterius opz reducere in ꝑmū simplex:qō est oīno īmobile. ¶ Ad 4^m^ dōm:ꝙ in oībus in ḡbus operatio differt a substātia opz esse aliquē modū motus ex h̄ ꝙ exit de nouo in operationē:qz acquirīt in ipso operatio que ꝑus nō erat:in deo aūtez operatio sua est sua substantia.vñ sicut suba est eterna:ita ꝛ operatio:sed nō sequtur operationem operatum ab eterno: sed ꝑm ordinem sapientie que est principium operandi.

¶ Utruz oīs creatura sit mutabilis. II.

Ad secundus sic ꝓcedīt:videī ꝙ nō oīs creatura sit mutabilis.Omnis.n.mutatio: vt dr̄ in.5.phȳcoz est generatio vel corruptio vl̄ motus:ſz quedam sunt in quib⁹ nullū hoꝝ est: sic angeli ꝛ hȝ:que sunt separata a mā ꝛ motu ꝑm phos. ḡ non oīs creatura mutabilis est. ¶ P̄.gcqd est mutabile pertinet ad ꝺsideratiōnē nālis: cui⁹ est cōsiderare motum:sed sube separate a mā nō considerant a nāli.ḡ non sunt mutabiles. ¶ P̄.gcqd mutaī subyciī mutationi:ſz forme simplices nō possunt esse subz: vt dicit Boe.ergo nō possunt mutari. ¶ P̄.sicut in littera dicīt:oīs creatura mouet per tēpus vel ꝙ locū:sed quedā sunt creature: quoꝝ nō est locus ꝛ tēpus:sicut vle: qō ꝑm ꝑm est vbi q̄z ꝛ semper:ꝛ sicut mā ꝑma: de qua dicit Augu.ꝙ successiones tēpoꝝ nō hz.ḡ nō oīs creatura mutaī.

Contra. ꝑs.mutabis cos ꝛ mutabunt. ¶ P̄.Dam̄. dicit.Omne qō est ex nihilo vertibile ē in nihil.qō.n.ꝛc.sed oīs creatura est hȝ.ergo ꝛc.

Respondeo dōm:ꝙ sicut dcm̄ est motꝰ quocūq; mō dicaī sequiī potētiā:cū igiī oīs creatura bēat aliquā potentiā vel aliqd de potētia: qz solus deꝰ est purus actꝰ.opz oēs creaturas mutabiles esse: ꝛ solū deū īmutabilē.Est aūt ꝺsiderare duplicē possibilitatem. ynā ꝑm id qō hz res:alterā ꝑm id qō nata est habere.ꝑma ꝺsequiī nām ꝑm ꝙ hz esse ab alio.omne.n.qō esse suum ab alio habet:nō est per se necesse esse:vt ꝓbat Auicē.vñ quātum est in se est possibile:ꝛ ista possibilitas dicit dependentiā ad id a quo est. Dec aūt possibilitas est duplex.quedā ꝑm dependentiā totius esse ad id a quo est res ꝑm totū esse suū:ꝛ hȝ est deus: ꝛ hanc dependētiaz si ue possibilitatē cōsequiī mutabilitas quedā:que est vertibilitas in nihil.ꝑm Dama.tm̄ hec nō ꝓprie mutabilitas dicitur nec creatura ꝑm hoc ꝓprie mutabilis est . ꝛ ideo Augu.de hoc nō facit mētionem in lra. Et huiꝰ rō est duplex:qz in omni mutabili est īuenire aliqd qō substerniī ei qō ꝑ mutationē amouet:ꝛ de h̄ dr̄ ꝙ pōt mutari:sed si accipiamus totū cē creature qō dependet a deo nō inueniremus aliqd substratū:de quo possit dici ꝙ pōt mutari. Alia rō est:qz nihil dr̄ possibile cuius cōtrariuz est necessariū:vel qō nō pōt esse nisi in possibili posito:esse autem creature oīno deficere nō pōt:nisi retrabaī inde fluxus dīne bonitatis in creaturis:ꝛ h̄ est impossibile ex īmutabilitate dīne volūtatis:ꝛ cōtrariū necessariū. ꝛ iō ex hoc creatura nō pōt dici simplr̄ corruptibilis vel mutabilis: sed sub cōditōe si sibi relinquatur:ꝛ hoc est ꝙ dicit Hre. in omelia. ꝺn nihilū ꝛc.Et ēt quedā dependētia siue possibilitas rei ꝑm partē sui esse.ſ.formā. ꝓsupposita mā: vl̄ eo ꝙ est loco materie:ꝛ hāc possibilitatē sequitur mutatio variabilitatis: ex eo ꝙ id qō hz ab alio pōt amittere quātuz est in se:nisi forte impediaī ex īmutabilitate cause:vt dcm̄ est: ꝛ hoc mō sancti in glozia sunt īmutabiles in esse glozie:ꝑpter īmutabilitatē dīne volūtatis.secunda possibilitas cōsequitur creaturā ꝑm ꝙ non est ꝓfecta simplr̄.ꝑm boc.n.semꝑ possibilis ē ad receptiōez. vñ ꝑm h̄ ēt dr̄ oīs creatura mutabilis:accipiēdo large mutationē.ꝑm ꝙ omne recipe dr̄ pati qōdā ꝛ moueri . sicut dicit phs in lib.de aīa.intelligere quoddā pati est.

Ad primus ḡ dōm:ꝙ phi ꝺsiderauerūt tm̄ illaz mutatōez q̄ est ꝛz variatiōez forme subalis vel accītalis cui⁹cā nō ē īmutabilis.ꝛ hāc diuise runt ꝑ gñatōez ꝛ corrꝛptōez ꝛ motū.talē aūt mutatōez nō est pone ī angelis eē q̄tū ad id qō ī nā eoꝝ est: ꝛ ꝑ hoc ꝛz solō ad z^m^ : qz nālis nō ꝺsiderat nisi dictā mutationē. ¶ Ad 3^m^ dōm:ꝙ magister ꝛ Augu.loquunt h̄ de creaturis que hnt eē ꝓfectū: forme aūt nō hnt eē ꝓfectū: cū nō subsistāt ī se:ſz ī alio. Uel dōz ꝙ duplr̄ dr̄ aliqd mutabile:vl̄ qz subyciī mutatiōi:ꝛ hoc mō id tm̄ qō est ī potētia mutaī:aut sic id qō remoueī vel abyciī ī mutatōe: ꝛ sic forme q̄ sunt actꝰ mutabiles sunt:nō hoc tm̄ vr̄ eē de intentione Augu. ¶ Ad 4^m^ dōm silr ꝙ mā ꝑma ꝛ vle nō hnt in se eē cōpletū:ſz eē eoꝝ est in ꝑticularib⁹ cōpositis:ꝛ iō esse nō mutāt ꝑ se:ſz tm̄ ꝑ accīs sicut est de formis.

¶ Utꝛ modi mutationis creaturaꝝ ꝺueniēter assignent ab Augusto. III.

Ad tertius sic ꝓcedīt:vr̄ ꝙ Aug.inconuenienter assignet modos mutatiōis creaturaꝝ. Scōm illud.n.est mutatio in quo īuenīt motꝰ. sicut ꝑm quātitatē vel q̄litatez:ſz in qō nō est motus:vt dicit ꝑhus. ḡ videī ꝙ nihil dicat creaturas moueri ꝑ tpa. ¶ P̄.ī nulla diuisione dz vnū mēbꝝ ꝺtineri sub alio: ſz oīs motus qui est ꝑ locū ē ꝑ tps. ḡ vr̄ icōueniēter didere mutatōez ī mutationē loci ꝛ tpis. ¶ P̄.motꝰ ꝑm ꝑh̄m est in tribus generibus.ſ.q̄titate:q̄litate ꝛ vbi:ꝛ adhuc est in suba gnō ꝛ corruptio simplr̄:ꝛ in oībus generib⁹ gñatio ꝛ corruptio ꝑm ḡd:ḡ oēs inueniunt ī creatura corꝑali.ḡ vr̄ ꝙ diminute assignet multitudinē creaturaꝝ corꝑaliū ꝑ vbi siue ꝑ locū tm̄. ¶ P̄.tps est mēsura ꝑmi mobilis.ḡ qō nō hz ordinē ad motū ꝑmi mobilis nō hz relonez ad tps:sed affectiones aīarum nō ordinant ad motum celi nec subiacēt sibi.ergo inconuenienter dicit ꝙ moueri per tempus est per affectiones mutari.

Respondeo dōm:ꝙ in motu ꝑ̄ accepto ē duo repire.ſ.ꝺtinuitatez ꝛ successionez: ꝑm ꝙ hz ꝺtinuitatē sic ꝑ̄ mēsuraī per locū:qz ex continuitate magnitudinis est cōtinuitas motus:vt dr̄.4.ꝛ.5. phȳ.ꝺm aūt ꝙ hz successionē sic ꝓprie mēsuraī per tps. vñ tps dr̄ numerus motus ꝑm ꝑus ꝛ posterius:qz aūt inueniunt aliq motꝰ hnt ꝺtinuitatē ꝛ successionē. aliqui aūt hnt successionē sicut motꝰ affectionū ꝛ etiā cogitationū.qñ.ſ.aia trāsit de vna cogitatōe in aliaz. inter.n.illas duas ītentiōes cogitatas nō est aliqua ꝺtinuitas.ꝛ iō diuisit mutationē creature ꝑ locum ꝛ tempus.

Ad primus ḡ dōm: ꝙ in genere q̄n nō est motus sicut in terminate motū.nullus enīz motus termiaī ad qn̄:sicut ad vbi.est tn̄ motꝰ in qn̄ sicut in mēsurāte. ¶ Ad z^m^ dōm:ꝙ diuisio itelligēda est cū ꝓcisione.vt sic.ſ.itelligaī ꝙ q̄dā mutatio est per locū ꝛ tps: q̄dā aūt ꝑ tps tm̄:ꝙ ꝑs ex his q̄ dicta sunt. ¶ Ad 3^m^ dōz: ꝙ q̄uis in corꝑalibus sint ꝑles motꝰ:oēs tm̄ ordinant ad motū localē celi:ḡ est cā oīs motꝰ corꝑalis.ꝛ iō ꝑ motum locales tāguntꝰ oēs. Uel pōt dici ꝙ aly motꝰ a moto locali tanguntꝰ ꝑ mutationē q̄ est ꝑ tps : qz sicut Cōmen. ꝓbat.in.8.phȳ.nullus aliꝰ motus est simplr̄ cōtinuus nisi motus localis.ꝛ ipse Augu.dicit in lra ꝙ deus creaturaz corꝑalē mouet:ꝛ ꝑ tps ꝛ ꝑ locuz. ¶ Ad 4^m^ dōm:ꝙ tps duplr̄ dr̄.vno mō numerus ꝓzis ꝛ posteriozis īuēto ꝛz in motu celi:ꝛ istud tps ꝺtinuitatē hz a motu: ꝛ motꝰ a magnitudine:ꝛ hoc tēpoze mēsuraī oīa que hnt ordinē ad motū celi:siue per se: sicut motus corꝑales: siue ꝙ accidēs:sicut aliq̄ operatiōes aie ꝑm ꝙ hnt aliq̄z relatōez ad corꝑ⁹.ꝛ h̄ mō tm̄ accipiī a ꝑhis.alio mō dr̄ tps magis cōmuniter numerus eiꝰ qō hz quocūq; mō ꝑus ꝛ posteriꝰ:ꝛ sic dicimus eē tps mēsurās simplices ꝺceptiōes ītellectus que sunt sibi succedētes:ꝛ istud tps nō opz ꝙ bēat continuitatē:cū illud ꝑm ꝙ attēdīt motus nō sit continuum: ꝛ sic accipiī h̄ tps ꝛ frequenter a theologis.

¶ Diuisio secūde partis textus.

Ademꝓ sola ꝛc.) Dec est z^a^ ps distinctiōis in q̄ magr̄ determiat de dīna simplicitate:ꝛ dīdit in partes duas. In ꝑma ꝓponit qō ītendit. In secunda ꝓbat ꝓpositū.ibi. (Ut aūt scīa ꝛc.) que diuidit in duas. In ꝑma oñdit creature multiplicitatē . In secūda dīnā simplicitatē.ibi (Deus vo ꝛ si multipliciter.) ꝑtia in duas. In ꝑma excludit simplicitatē a creatura corꝑorali. In z^a^ a spirituali. ibi. (Creatura quoq; spūalis ꝛc.) (Deus vo ꝛ similr̄ ꝛc.) Dic oñdit dīnā simplicitatē:ꝛ diuidit in partes duas. In ꝑma oñdit simplicitatez . In z^a^ excludit oēm compōnem ab ipso.ibi. (Qz aūt in nā diuinitatis.) ꝑtima ī duas.in ꝑma oñdit veritatē. in scōa excludit dubitatōez.ibi. (Dic diligēter attēdēdū ē ꝛc.) (Qz aūt in nā ꝛc.) h excludit a deo omnē compositionē vel multiplicitatē:ꝛ circa hoc duo facit. ꝑmo ostēdit specialiter ꝙ in deo nō est cōpositio accidētis ad subiectuz.

secūdo oñdit vlr̄ ꝙ in ipso nulla est compositio. ibi (Duius aūt simpli.ꝛc.) Circa ꝑmū duo facit. ꝑmo excludit a deo accidentiū ꝑdicationē. secūdo cōcludit ꝙ nec ctiaz subsātia de eo ꝓprie ꝑdicaī. ibi. (Uñ nec ꝓprie ꝛc.)

¶ Questio. IIII.

Ab intellectū hui⁹ partis duo quesiunt. ꝑmo de diuina simplicitate.secūdo de simplicitate creature. ¶ Circa ꝑmuz tria q̄runt. ꝑmo si in deo sit oīmoda simplicitas.z°.an ꝺtineaī in ꝑdicamēto sube.ȝ° si alia ꝑdicamēta de ipo dicanī.

¶ Utrum deus sit omnino simplex. I.

Ab primus sic ꝓcedīt:videī ꝙ deus nō sit simplex oīno . Ens enīz cui nō fit additio est ens cōe ꝑdicatū de oībus:de quo nihil pōt vere negari : ſz deus nō est hȝ.ḡ ad esse suū fit aliqua additio. nō est ergo simplex. ¶ P̄.Boetiꝰ.lib.de hebdo.omne qō ē esse ꝑticipat vt sit.alio aūt ꝑticipat vt aliqd sit:sed deus verissime est ens ꝛ est aliqd:qz bonus ꝛ sapiēs ꝛ hȝ.ergo deus hz esse suū quo est.ꝛ sup hoc hz aliqd aliud quo aliquid est.ḡ nō est simplex. ¶ Itez de quocūq; ꝑdicaī aliquid qō nō est de suba sua illud nō est simplex. Sz quicquid predicaī de aliquo postq̄ nō predicabaī illud non est de substātia sua:cum nulli rei suba sua de nouo adueniat.cū igiī de deo ꝑdicet aliqd postq̄ nō predicabaī vt esse dīm ꝛ creatoze:que dicunt de ipso ex tempore videtur ꝙ ipse non sit simplex. ¶ P̄.vbicūq; sunt plures res in vno ibi opz esse aliquē modū compositionis: sed in diuina nā sunt tres persone realr̄ distincte cōueniētes in vna essentia.ḡ vr̄ ibi esse aliquis modus compositionis.

Contra. Omne compositū est posterius suis componētibus:qz simplicius est ꝑus ī se q̄ addatur sibi aliquid ad compositionē tertꝝ:ſz ꝑmo simpliciter nihil est ꝑus:cū igiī deus sit ꝓmū ꝑncipiū non est compositus. ¶ P̄.illud qō est ꝑmum dans oībus eē habet esse nō dependēs ab alio. qō.n.habet esse dependēs ab alio habet esse ab alio:ꝛ nullū tale est ꝑmuz dās esse: sed deus est ꝑmū dans oībus esse.ergo suū esse nō dependet ab alio:sed cuiuslib compositi esse dependet ex componētibus qb⁹ remotis ꝛ esse cōpositi tollīt: ꝛ ꝑm rem ꝛ ꝑm intellectū.ḡ deus nō est compositus. ¶ Itē illud qō est ꝑmū ꝑncipiū essendi nobilissimo mō hz esse: cū semꝑ sit aliquid nobilius in causa q̄ in causato.Sed nobilissimus modus habēdi eē ē quo totū aliqd ē suū esse . ḡ deꝰ est suū eē:sed nullū compositū totū est suum esse: qz esse ipsius sequiī componētia que nō sunt ipsum esse.ḡ deus nō est compositus.Et hoc simpliciter cōcedēdum est.

Ad primū ḡ dōm: ꝙ aliqd eē sine additōe dr̄ dupliciter: aut de cuiꝰ rōne ē vt nihil sibi addaī:ꝛ sic dr̄ de deo.hoc.n.oꝝ ꝑfectū eē in se ex quo additionez nō recipit:nec pōt eē cōe:qz omne cōe saltē in ꝓprio vbi sibi fit additio:aut ita ꝙ nō sit de rōne eius ꝙ fiat sibi additio neq; ꝙ nō fiat: ꝛ hoc mō ens cōe est sine additōe.in ītellectu.n.entis nō ꝺcludiī ista conditio sine additōe.alꝰ.nunq̄ posset sibi fieri additio:qz esset ꝺ ratione eius.ꝛ iō cōe est:qz in sui rōne nō dicit aliquā additionē:sed pōt sibi fieri additio vt determineī ad ꝓprium. Sicut etiā aīal cōe dicīt esse sine ratione: qz de ītellectu eius nō est hēre rōnē neq; nō hēre.asinus aūt dicīt sine rōne esse:qz in ītellectu eius ꝺcludiī negatio rōnis ꝛ per h determinaī ꝑm differentiā ꝓpriam: ita etiā diuinum esse ē determinatuz in se ꝛ ab oībus alys diuisum:ꝙ h ꝙ sibi nulla additio fieri potest . vñ ꝑs ꝙ negationes dicte de deo non designant in ipso aliquam compositionem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 2m dm: q in rebus creatis res determinaf vt sit aliqd triplr: aut p additoz alicuius differetie: q potetialiter in genere erat: aut ex eo q nā cois recipit i aliquo: t fit hoc aliqd: aut ex eo q alicui addit accidens p qd dicit esse vel scies vel alb9. nullus istoz modoz pot esse in deo: qz ipse nō est cōe aliqd: cū de itellcū suo sit q nō adaf sibi aliqd: nec etiā eius nā est recepta in aliquo: cum sit actus purus: nec ēt recipit aliqd extra essentiā suā: eo q essentia sua continet oēm perfectionē: remanet aūt q sit aliqd determinatū p cōditionē negādi ab ipso omnez additionē vel cōditionē. t p hoc remoueī ab eo omne illud: qd possibile est additionē recipe. vñ p suuz esse absolutū nō tiñ est: sed aliqd ē. nec differt in eo quo ē t aliqd esse: nisi p modū significādi: vel rōne: vt supra dcm est ō attributis. dictuz aūt boetu intelligit de participātibus eē: t nō ō eo g eēntialiter est suū eē. ex quo pz q attributa nullā cōpōnē in ipso faciunt. sapietia. n. fm suā rōnem nō facit cōpositionē: sed fm suū esse: put in subo realiter differēs est ab ipo: qualiter in deo nō ē vt dictū ē. ¶ Ad 3m dm: q hȝ relatiões q dīr de deo ex tpe nō ponūt aliqd in ipso realiter: sed tiñ in creatura. cōtingit. n. vt dicit pȟus. 5. metaph. aliqd dici relatiue: nō q ipm referat: ȝ qz aliqd referī ad ipm. sicut est in oibus: quoz vnū depēdet ab altero: t nō e conu. sicut scibile nō est relatiuū: nisi qz sciētia referī ad ipm. scibile. n. nō dependet a scia: sed econuerso. Sz qz intellectus noster nō potest accipe relatiōez in vno extremoz q̄n intelligaf in illo ad qd referī. iō ponit relationē quādā circa ipm scibile. t significat ipm relatiue. vñ illa relo q significaf in scibili nō ē realr in ipo: sed fm rōnē tiñ. in scia aūt realr. ita etiā relo importata p hȝ nomē dei vel creatoz cū de deo dicūtur nō ponit aliquid in deo nisi fm itellectuz: sed tiñ in creatura: ex quo pz q diuersitas relonū ipsius dei ad creaturas nō ponit q ponez in ipso. ¶ Ad 4m dm: q sicut supra dcm est. p petas psonalis ꝓpata ad eēntiā nō differt re ab ipsa. t iō nō facit ꝓpōnem cū ea: sed ꝓpata ad suū cozrelatiuuz facit distinctiōez realē: sed ex illa parte nō est aliqua vnio. t ideo nec compositio. vñ relinquiī ibi tres esse res: t tiñ nullā compositionem: ex hoc pz nomina personalia nullam in deo compositionem significare. II.

Ad secundus sic ꝓcediī: vī q deus sit i pdicamēto subē. Omne. n. qō est: vel ē suba vel accīs: sed deus nō est accidēs. g̃ est suba. cū igiī suba pdicet de ipso. sicut pdicatū subale t nō ouersiz: qa nō ois suba est deus: vī q de ipso pdicet sicut genus: t ita deus ē in genere subē. ¶ P. suba est qō nō est in subo: sed ē ens p se: cuz igiī deo hoc maxime cōueniat vī q ipse sit in genere subē. ¶ P. fm pȟm. io. metaphy. vnūqdqz mensuraī minimo sui generis. t dicit ibi cōmē. q illud ad qō mensuraī oēs sube est ꝑmus motoz: g secundum ipm est deus. g̃ deus est in genere subē.

Contra. qcqd ē in gñe subē aut est sicut generalissimū: aut est sicut ꝺtētū sub ipo: sed deus nō ē in gñe subē sicut gñalissimuz: qz pdicaret de oib9 subīs: nec ēt sicut ꝺtētū subē: qz adderet aliqd. s. gen9: t ita nō eēt dīna eēntia simplicissima. g̃ deus nō est in genere subē.

Preterea. qcqd est in genere hȝ esse suū determinatū ad illud gen9: sed eē diuinū nullo modo terminatū est ad aliqō gen9: q nimo comprehēdit in se nobilitates oīum generuz: vt dicit pȟs. t cōmen. in. 5. metaph. g̃ deus nō est in gñe subē. Qō simplr ꝓcedēdū est. hȝ aūt rō q̄druplex assignaī. Prima ponit i lra ex parte nois sumpta. Nomē subē ipoit a substādo. deus aūt nulli subīat. Scda sumit ex rōne eius qō est in gñe. Omne .n. hȝ addit aliqd supra gen9. t iō illud qō est summe simplex nō pōt esse in genere. Tertia rō subtilioz est Auicē. Omne qō ē in gñe hȝ qditatē dīrentē ab esse. sicut hō. humanitati. n. exigit q sit humanitas nō debeī esse in actu. pōt enī cogitari humanitas: t tiñ ignozari an aliqs hō sit. Et rō huius est: qz cōe qō pdicaī de his que sunt in genere pdicat qditatē: cuz genus t spēs pdicenī in eo q qd. illi aūt qditati nō debet esse nisi p hoc q suscepta est in hȝ vel in illo. Et iō qditas generis vel spēi nō cōmunicaī hȝ vnū esse oibus: sed solū fm vnā rōnē cōem. vñ cōstat q esse suū nō est qditas sua. in deo aūt esse suum est qditas sua. aliter ēt accideret qditati: t ita esset acqsituz sibi ab alio: t nō haberet esse p essentiā suā. t iō deus nō pōt esse in aliquo genere. Quarta causa est ex pfectiōe diuini eē que colligit omnes nobilitates oīuz genez. vnde ad nullum genus determinaī vt obiectum est.

Ad primum g̃ dm: q de9 simplr nō est accīs: nec tiñ oino ꝓprie pōt dici suba: tū qz nomē subē dī a substādo: tū qz suba qditatē nominat: q est aliud ab eē eius. vñ illa ē diuisio entis creati. Si tiñ nō fieret in hoc vis: largo mō pōt dici suba: q tiñ itelligiī supra oēm subaz creatā q̄tū ad id qō ē pfectōis in suba: vt nō esse in alio t hȝ. t tūc est idē in pdicato t in subo. sicut in oibus que de deo pdicanī. t iō nō sequiī q omne qō est suba sit de9: qz nihil aliud ab ipso recipit pdicationem subē sic accepte fm q dī de ipso: t ita ꝓpter diuersum modū pdicādi nō dī suba de deo t creaturis vniuoce: sed analogice. Et hȝ pōt esse alia rō: quare de9 nō est in aliquo gñe: qz. s. nihil de ipso t de alys vniuoce pdicaī.

¶ Ad 2m dm: q ista diffinitio fm Aui. nō pōt esse subē. suba est q nō est in subo. Ens. n. non est genus. hec aūt negatio nō in subo nihil ponit. vñ hoc qō dico ens nō est in subiecto: nō dicit aliqō genus: qz in quolibet genere opz significare qditatez aliq̄: vt dcm est: de cui9 itellectu nō est esse. ens aūt nō dicit qditatē: sed solū actū essendi cuz sit ꝑn9 ipm. t ideo nō sequiī est nō in subo. g̃ est in genere subē. Sed hoc deo nō cōuenit: vt dcm est. ¶ Ad 3m dicendū: q mēsura ꝓpe dī in quātitatibus. dī. n. mēsura illud p qō inotescit quātitas rei: t hoc est minimū in genere quātitatis: vel simplr vt i numeris que mēsurant vnitate que est minimū simplr. Aut minimū fm pōnem nostrā sicut in cōtinuis in qb9 nō est minimū simplr. vnde ponimus palmā loco minimi ad mēsurādum pānos: vel stadiū ad mēsurādū viā. Exinde transumptū est nomen mēsure ad oīa genera: vt illud qō ē pmū in quolibz genere t simplicissimū t pfectissimū dicaī mēsura oīum que sunt in genere illo: eo q vnūqōqz cognoscīt hēre de veritate generis plus t minus fm q magis accedit ad ipsuz vel recedit: vt albū in gñe colorez: ita ēt in gñe subē illud qō hȝ eē pfectissimū t simplicissimū dī mēsura omniuz substātiaz sicut de9. vñ nō opz q sit in gñe subē sic ꝺtentum: sz solū sicut ꝑn9 hās in se oēm pfectiōez generis. sic vnitas i numeris: sz diuersimode: qz vnitate nō mēsurāt̄ur nisi nūeri. Sed de9 ē mensura nō tiñ subaliū pfectionū: sed oīum q sunt in oibus generibus. sicut sapiē virtutis t hȝ. t ideo quāuis vnitas cōtineatur in vno genere determinato sicut principium nō tamē deus. III.

Ad tertius sic ꝓcedīt: videī etiam q alia pdicamēta de deo dicanī. De quocunq. n. pdicaī spēs t genus: sed sciētia que est spēs qualitatis inuenit in deo: t magnitudo q̄ ē spēs q̄tītatis. g̃ t q̄titas t qualitas. ¶ P. pȟs in. 5. metaph. dicit vnū in suba facit idē: in quātitate equale: in qualitate simile. Sed in deo dicīt vere equalitas t similitudo. g̃ oz de eo dici alia

quid p modū q̄litatis t q̄titatis. sicut scias vel magnitudinē. ¶ P. nā gñis ꝓprissime repitur in eo in quo ꝑmo est: ȝ de9 est ꝑmuz agēs. g̃ i eo actio ꝓpie inuenit. ¶ P. q̄to aliqd est debiliozis eē tāto magis repugnat summe pfectiōi: ȝ iter oīa alia entia relo hȝ debilissimuz esse: vt dicit Cōmen. xi. metaph. vñ ēt fundaī sup alia oīa entia. sicut supra q̄titate eq̄litas. t sic de alys: cū igiī i diuinis inueniaī relo: multo fortiº alia pdicamēta nō erūt in dīnis. hoc ēt hētur ex aucte Augu. in littera.

Contra. Aug. Omne qō de deo dī aut ȝ suba z: aut fm relonē dī. t ita alia pdicamēta nō erūt in dīnis. hoc ēt hētur ex aucte Augu. in littera.

Respondeo dm: q qcqd inuenit in creaturis de deo pdicaī: pdicaī eminēter: vt dicit Diony. sicut ēt est in oib9 alys causis t cātis. vñ opz oēm impfectōez remoueri ab eo qō in diuinā pdicationē venit: ȝ i vnoquoq. q. pdicamēto ꝓpz duo inuenio. s. rōnē accidētis. t rōnē ꝓprią illiº generis. sic q̄titatis vel q̄litatis. Nō aūt accītis impfectiōez ꝓtinet: qz eē accītis ē in eē: t depēdere t cōpositionē facere cū subo p ꝓnīs. vñ fm rationē accītis nihil pōt de deo pdicari. ¶ Si aūt cōsideremus ꝓprią rōnē cuiuslibz generis qōlibet aliox generū pter ad aliqd ipoztat impfectōez. q̄titas. n. hȝ ꝓpriaz rōnē i cōparatōe ad subm. ē. n. q̄titas mēsura subē: qualitas dispō subē: t sic pz i oib9 alys. vñ eadē rōne remouentur a dīna pdicatōe fm rōnē generis. sicut remouebanī p rōnē accītis. Si aūt ꝓsideremus spēs ipsaz. tunc aliq fm dīas cōpletiuas ipoztat aliqd pfectiōis: vt scia virt9 t hȝ. t iō ista pdicanī de deo fm ꝓpriā rōnē spēi: t nō fm rōnē generis. ad aliqd aūt ēt fm rōnē generis nō ipoztat aliquā dependentiā ad subm: imo referī ad aliqd extra. t iō ēt fm rōnem generis in diuinis inuenit: t ꝑter hoc tiñ remanēt duo modi pdicādi in diuinis. s. fm subam t fm relationem. nō. n. spēi contente in genere debeī aliquis modus predicandi: sed ipsi generi.

Ad primuz g̃ dm: q sicut dcm ē. scia nō pdicaī de deo fm rōnē generis: ȝ fm ꝓpriā dīaz q̄ cōplet rōnē ipsi9. vñ nō pdicaī vniuoce de deo t de alys: ȝ fm ꝑus t posteri9. ¶ Ad 2m dm: q i diuinis q̄dā dīr bēre modū q̄titatis vel q̄litatis: nō qz fm talē modū pdicēī de deo: ȝ fm modū quo inueniunī i creaturis: put nobis a nobis ipsita sunt modū hīt qualitatis t q̄titatis. sicut ēt Dam. dicit: q q̄dā dīr de deo sicut assequētia subam: cū tiñ put i ipso ē nihil fit assequēs. ¶ Ad 3m dōz: q actio fm q ē pdicamētū dīc aliqd fluēs ab agente t cū motu: ȝ i deo nō é aliqd mediū fm rē iter ipsuz t opⁿ suū. t ideo nō dī agēs actōe q̄ est pdicamētū: ȝ actio sua ē suba. de hoc tiñ pleni9 dicēī in ꝑn9 secūdi. ¶ Ad 4m dm: q debilitas eē relatōis ꝓsideraī fm iheretiam sui ad subm: qz nō ponit aliqd absolutū in subiecto: sed tiñ p respectū ad aliud. vñ ex hȝ hz magis q veniat i dīnā pdicatōez: qz quāto minus addit tāto minus repugnat simplicitati. ¶ Questio. V.

Deinde queriī de simplicitate ex parte creature. Et circa hȝ tria q̄runī. Primo an aliq̄ creatura sit simplex. Scōo an aīa sit simplex: qz hoc hz spālez difficultatem. Tertio vtrum sit tota in q̄libz parte cozporis.

¶ Utrum aliqua creatura sit simplex. I.

Ad primū sic procedīt: vī q aliq̄ creatura simplex sit. Forma. n. est ꝓpōni ꝓtingēs simplici t inariabili essentia ꝓsistēs: ȝ forma ē creatura. g̃ cc. ¶ P. resolutio itellect9 nō stat quouisq; inuenit cōpositionē siue sint sepabilia fm rē siue nō. multa. n. sepanī itellectu q̄ nō sepanī actu fm Boe. lib. de hebdo. illud g̃ in quo vltima stat resolo itellectus est oīno simplex: sed ens cōe est hȝ. g̃ cc. ¶ P. si ois creatura ē cōposita. ꝑstat q nō est cōposita nisi ex creaturis. g̃ t ꝓpōnētia sua erūt cōposita. igr vliter i ifinitū: qō nā t itellect9 nō patiī: vel erit deuenire ad ꝑma cōponētia simplicia: q̄ tiñ creature sūt. g̃ cc. ¶ Si dicaī q illa ꝓponētia ñ pñt eē simplicia: qz bñt bitudinē ꝓcretā q sint ab alio. Cōtra. illud qō est extrinsecū rei nō facit ꝓpōnem cū re ipsa. Sed agens est extrinsecū a re. g̃ per hoc q res est ab aliquo agente non inducitur in ipsa aliqua compositio.

Contra. Boe. in omni eo qō est citra ꝑmū differt t qō est t quo ē: ȝ ois creatura ē citra ꝑmū. g̃ est ꝓposita ex eē t qō ē. ¶ P. ois creatura hz eē finitū: sed eē nō receptū in aliquo nō est finitū: imo absolutū. g̃ ois creatura hz esse receptuz in aliquo: t ita oz q̄ habeat duo ad minus. s. esse t id qō esse recipit.

Respondeo dm: q omne qō ꝓcedit a deo in diuersitate eēntie deficit a simplicitate ei9. ex hoc aūt q deficit a simplicitate nō opz q̄ icidat in ꝓpōnē. sicut ex hoc q deficit a summa bonitate nō oz q̄ icidat in ipsaz aliq̄ malitia. ¶ Dico g̃ q creatura ē duplex. q̄dā. n. est q̄ hz eē cōpletuz in se sicut hō t hȝ. t talis creatura ita deficit a simplicitate dīna q̄ icidit in cōpositionē. cū. n. in solo deo esse suū sit sua qditas. opz q̄ i qualibz creatura vel in cozpozali vel i spūali inueniaī qditas vel nā sua t eē suū qō est sibi acqsitū a deo: cui9 eēntia ē suū esse: t ita cōponiī ex esse vel quo est: t qō est. Est etiā quedā creatura q̄ nō hz eē in se: ȝ tiñ in alio. sicut materia ꝑma. sicut forma q̄libz. sicut vle. nō. n. est eē alicui9 nisi ꝑticularis subsistētis i nā. t talis creatura nō deficit a simplicitate: ita q̄ sit cōposita. ¶ Si. n. dicaī q̄ cōponiī ex ipsa sua nā t habitudinib9 q̄b9 referī ad deū vel ad illud cū quo componiī: item queriī de illis habitudinib9 vt̄z sint res vel nō: t si nō sunt res nō facūt cōpositiōez. Si aūt sunt res. ipse nō referunī habitudinibus alys: sed seipsis: qz illud qō p se est relatio nō referī p aliā relationē. vñ oportebit deuenire ad aliqd q̄ nō est compositus: ȝ tiñ deficit a simplicitate ꝑmi. t defectus iste perpenditur ex duob9: vel qz est diuisibile in potētia vel p accīs. sicut materia ꝑma. t forma. t vle: vel qz est ꝓponibile alteri q̄ dīna simplicitas nō patiī. ¶ Et p hȝ pz solo ad ea que obiecta sunt ꝓprime enim ratiões ꝓcedebant de illis creaturis que nō habēt esse completū que nō componūtur ex alys sicut ex partibus. t alie due procedebant de creaturis que habent esse completum.

¶ Utrum anima sit simplex. II.

Ad secundus sic procedīt: vī q aīa sit simplex. Sicut. n. dicit pȟus. z. de aīa. Anima. n. est forma cozporis: sed ibidē dicit q forma neq; est materia neq; cōpositū. g̃ aīa nō est ꝓposita. ¶ P. omne qō ē cōpositū hz eē ex suis cōponētib9. Si igiī aīa sit cōposita: tūc ipsa in se hz aliqō eē t illud esse nunq; remoueī ab ea: sed ex cōiunctiōe aīe ad cozp9 relinquiī eē hominis. g̃ esse hominis est eē duplex. s. eē aīe: t eē cōiuncti: qō nō pōt eē cū vni9 rei sit vnicū eē. ¶ P. ois compositio que aduenit rei post suū esse cōpletū est sibi accidētalis. Si igiī aīa est cōposita ex suis ꝓncipijs habēs in se esse ꝑfectū: compositio ipsius ad cozpus erit sibi accidētalis. Sed compositio accītalis terminaī ad vnū p accidēs. g̃ ex aīa t cozpore nō efficiī nisi vnum per accidens: t ita homo nō est ens p se: sed per accidēs.

Contra. Boe. nulla forma simplex potest eē suba: sed aīa est subm t potētiaz t habituum t specierum intelligibiliuum. ergo non est forma simplex.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P. forma simplex nō hz esse per se: vt dcīm est: sz illud qō nō hz eē nisi p hoc q ē in altero nō pōt remānere post illud: nec etiaz pōt esse motor: quāuis possit eē pn'm mot⁹: qz mouens est ens pfectū in se. vñ forma ignis nō est motor: vt ōr. s. phycoz. Anima aūt manet post cozp⁹ z ē motor corpis. g̃ nō ē forma simplex. ¶ P. nulla forma simplex hz in se vñ indiuiduēr: cū oīs forma sit de se cōis. si igit aīa est forma simplex nō hēbit i se vñ indiuiduēr: sz tm̄ idiuiduabit p corpus. remoto aūt eo qō est causa idiuiduatiōis tollit idiuiduatio. ergo remoto corpore nō remanebūt aīe diuerse fm idiuidua. z ita nō remanebit nisi vna aīa que erit ipsa natura anime.

Respondeo dōm: q hꝫ est duplex opinio. quidaz enim dicūt q anima est cōposita ex materia z forma: quoz ēt sunt qdā dicētes eādē eē māz aīe z aliox corporaliū z spūaliū. Sz hoc nō videt esse verum: qz nulla forma efficit itelligibilis nisi p hoc q separat a materia z ab appēdētijs materie. hoc aūt nō est inquātū est materia corpalis pfecta corporeitate: cuz ipsa forma corporeitatis fit itelligibilis p separationez a materia. vñ ille substātie que sunt itelligibiles p naturā nō vident esse materiales. alīs spēs rerum in ipsis non esset fm eē itelligibile. vñ Auicē. dicit q aliqd dicit esse itellectiuū: qz est imune a materia. Et pterea mā pma put ꝺsideratur nuda ab omni forma nō hz aliq̃z diuersitatez: nec efficit diuersa p aliqua accītia ante aduētū forme subalis: cū eē accidētale nō pcedat substātiale. vni aūt perfectibili debet vna pfectio. g̃ opz q pma forma substātialis perficiat totā materiā: sz pma forma q̃ recipit in materia est corporeitas a q̃ nūquā denudat: vt dicit Cōmē. in. i. phy. g̃ forma cōporeitatis ē in tota materia: z ita materia nō erit nisi ī corporibus. ¶ Si. n. diceres q gditas substātie eēt pma forma recepta in materia. adhuc redibit in idē: qz ex gditate substātie mā nō habz diuisionez: sed ex corporeitate: quā cōsequunt dimēsiones quātitatis in actu: z postea p diuisionez materie fm q̃ disponit diuersis sitibus acgrunt in ipsa diuerse forme. ordo enim notabilitatis in corporibus videt eē fm ordinē sit⁹ ipsoruz. sicut ignis est sup aerē. z ideo nō videt q aīa habeat materiā: nisi materia eguoce sumat. ¶ Alij dicūt q aīa est composita ex quo est z qō est. differt autē qō ē a materia: qz qō est dicit ipm suppositū habēs eē: mā aūt nō habet eē: sz composituz ex materia z forma. vñ materia nō est qō est: sz cōpositū. vñ in oibus illis in quib⁹ est cōpositio ex materia z forma est etiaz cōpositio ex quo est z qō est. in cōpositis aūt ex materia z forma quo ē pōt dici tripliciter. Potest enim dici quo est ipsa forma partis q̃ dat esse materie. pōt etiā dici quo est ipse actus essendi. s. eē. sicut quo currit est actus currēdi. potest etiā dici quo est ipsa natura que relinquit ex cōiunctiōe forme cū mā vt humanitas. ꝑcipue fm ponētes q forma que est totiuz q̃ dicit quiditas nō est forma partis: de quib⁹ est Auicē. cū aūt de ratiōe quiditatis vel essentie nō sit q sit cōposita vel compositū: cōsequēs poterit iueniri z itelligi aliqua gditas simplex nō ꝺnīs cōpositionē forme z materie. Si aūt iueniamus aliquā quiditatem que nō sit composita ex materia z forma: illa quiditas aut est esse suuz aut nō. si illa quiditas sit esse suuz. sic erit essentia ipsius dei que est suuz esse: z erit omnino simplex. Si vero non sit ipm esse: opz q habeat eē acquisitum ab alio. sicut est omnis gditas creata: z qz hec gditas posita ē nō subsistere i materia nō acgreret sibi eē i altero. sicut gditatibus cōpositis: imo acgret sibi eē in se: z ita ipsa gditas erit hoc qō ē: z ipz eē suum erit quo ē: z qz omne qō nō hz aligd a se est possibile respectu illius: hꝫ quiditas cum habeat esse ab alio erit possibilis respectu illius eē: z respectu ei⁹ a quo esse habet: in quo nulla cadit potētia: z ita in tali quidita te iueniet potētia z actus fm q̃ ipsa quiditas est possibilis: z eē suū ē actus ei⁹. Et hoc modo itelligo ī angelis cōpositōez potētie z act⁹: z de quo ē z qō est: z similr in aīa. vñ angelus vel aīa pōt dici gditas vel nā vel forma simplex: inquantū eozum gditas nō cōponit ex diuersis: tm̄ aduenit sibi ꝺpō hoc duoz. s. quiditatis z esse.

Ad primuz g̃ dōm: q aīa nō ē cōpositaex aliquibus que sint partes quiditatis ipsi⁹. sicut nec quelibz alia forma: sz qz aīa est forma absoluta nō dependēs amateria: qō conuenit sibi ꝑpter assimilationē z ꝓpinquitatē ad deuz: ipa hz eē p se qō nō habent alie forme corporales. vñ in aīa inuenit ꝺpō eē z qō est z nō in alijs formis: qz ipsum eē nō ē formaz corporaliū absolute. sicut eoz qui sunt: sed cōpositi. ¶ Ad 2m dōm: q aīa sine dubio hz in se eē pfectū: q̃uis hoc eē nō resultet ex partibus componētibus gditatē ipsius: nec p cōiunctionē corporis efficit ibi aliqō aliud eē: imo hoc ipz esse qō est aīe p se: fit eē cōiuncti: eē. n. cōiuncti nō est nisi esse ipsius forme: sed veruz est q alie forme materiales ꝑpter eaz impfectōez nō sunt p illud eē: sed sunt tm̄ ꝑncipia essendi. ¶ Et p hoc ēt pz solutio ad 3m: qz compositio que aduenit aīe post eē completū fm modū intelligēdi nō facit aliud eē: qz sine dubio illud eē esset accidentale. z ideo nō sequit q homo sit ens p accidēs. ¶ Ad 4m dōm: q si Boeti⁹ loquit de subo respectu quozūcūq; accidētiū dcīm est ye de forma que est ita simplex q etiā est suuz eē. sicut ē de⁹: z talis simplicitas nec in aīa nec in angelo est. Si aūt loquit de subo respectu accītium que hnt eē firmuz in nā: z que sunt accidentia idiuidui: tunc est verū dcīm suum etiā de forma simplici: cuius gditas nō cōponit ex ptibus. Sūt. n. quedā accidētia que nō habēt eē vere: sz tm̄ sunt ītentiones rez naturaliū. z hꝫ sunt spēs rerū que sunt in aīa. Itē accidētaliū hnt̄ium esse natura: qm̄ cōsequunt nām idiuidui. s. mām p quaz natura idiuiduat: sicut albū z nigrū in boue. vñ etiā nō cōsequūtur totā spēm: z talibus accidētibus non pōt subyci aīa. Quedā aūt habent esse nature: sz comsequunt ex principijs spēi. sicut sunt ꝓprietates cōsequētes spēm: z talib⁹ accidētib⁹ pōt forma simplex subyci. q̃ tm̄ nō est suum eē rōne possibilitatis: que est in quiditate eius: vt dcīm est: z talia accidētia sunt potētie aīe. sic. n. z pūctus z vnitas habēt suas ꝓprietates. ¶ Ad 5m dōm: q oīs forma ē aliqua similitudo ꝑmi ꝓncipij qui est actus purus. vñ quāto forma magis accedit ad similitudinem ipsius: plures participat de pfectionib⁹ eius. iter formas aūt corporeaz magis appropinquat ad similitudinez dei aīa rōnalis: z ió pticipat de nobilitatib⁹ dei. s. q̃ intelligit: z q̃ pōt mouere: z q̃ hz esse p se. z aīa sensibilis minus z vegetabilis adhuc minus. z sic deinceps. Dico igit q aīe nō cōuenit mouere vel hēre eē absolutū inquātū est forma: sz iquāz est similitudo dei. ¶ Ad 6m dōm: q fm predicata in aīa nō ē aliqd quo ipsa idiuiduēr. z hoc itellexerūt q negauerūt eaz eē hoc aliqd: z nō q nō hēat p se absolutum esse. Et dico q nō indiuiduat nisi ex corpore. vñ impossibile ē errez ponentiū aias ꝑius creatas z postea icōporatas: qz non efficiunt plures nisi fm q̃ infundunt plurib⁹ corporibus. Sed quāuis idiuiduatio aiaruz dependeat a corpore q̃tū ad sui pn'm: nō tm̄ quātum ad sui finē: ita. s. q̃ cessantibus corporibus cesset idiuiduatio aiarū. Cui⁹ rō est: q cū oīs pfectio ifundat materie fm capacitatē suā: natura aīe ita fundet diuersis corpibus nō fm eādē nobilitatē z puritatem. vñ in vnoquoq; corpe habebit esse terminatū fm mensurā corporis. hoc aūt eē terminatuz quāuis acgrat aīe in corpe: nō tm̄ ex corpore nec p dependentiā ad corp⁹. vñ remotis corporib⁹ adhuc remanebit vnicuiq; aīe eē suū terminatū. nā cū fm affectiōes vel dispositiōes que ꝺsecute sunt ipsaz ꝑput fuit perfectio talis corpis. z hec est sol⁹ Auicē. z pōt manifestari p exēplum sensibile. Si. n. aliqd vnū nō retinēs figurā distinguat p diuersa vasa: sicut aqua quādo vasa remouebunt nō remanebūt ꝑpe figure distincte: sz remanebit vna tm̄ aq̃: ita est de formis mālibus: que nō retinēt eē p se. Si aūt sit aliqd retinens figurā qō distinguat fm diuersas figuras p diuersa instrumenta: etiā remotis illis remanebit distictio figurarū: vt pz in cera. z ita est de anima que retinet esse suū post corporis destructionē: qō etiā manet ī ipsa esse indiuiduatum z distinctum.

¶ Utr aīa sit tota in toto z tota in q̃libet pte. III.

A D tertiuz sic, pcedit: vr q aīa nō sit tota in q̃libet pte corpis. cū. n. aīa sit forma simplex totalitas ei⁹ attēdit fm potētias: sz nō ī qualibz parte corpis sunt oēs eius potētie. g̃ nō ē tota in qualibet pte corpis. ¶ P. aīal ē qō est ꝺpositū ex aīa z corpore. si igit aīa eēt in q̃libet parte corpis tota: q̃libet pars corpis esset animal. sicut quelibet pars ignis ē ignis. g̃ ꝛc. ¶ P. cōstat q aīa ifluit vitā corpori. Si igit aīa eēt tota in q̃libet parte corpis: quelibet pars corpis immediate accipet vitā ab aīa: z ita vita vnius ptis nō dependeret ab alia: qō vr falsuz: qz vita totius corpis dependet ex corde. g̃ ꝛc. ¶ P. corp⁹ hz diuersas ptes distinctas. si igr aīa eēt in q̃libet parte corpis tota: tota esset in plurib⁹ locis simul. hoc aūt nō vr ꝺuenire nisi deo. g̃ ꝛc.

Contra. forma subalis adest cuilibz parti materie. nō. n. pficit tm̄ totū: sz singulas ptes: sz aīa est forma subalis corpis animati. g̃ est in qualibz pte ei⁹ tota. ¶ P. videmus q aīa equaliter cito sentit lesionez in qualibet pte corpis. hoc aūt nō eēt nisi aīa adesset cuilibet parti. g̃ aīa ē tota in qualibet parte corpis.

Respondeo dōm: q gdā posuerūt aīam duplr posse ꝺsiderari. Aut fm suā eēntiā: aut fm q ē qōdā totū potētiale. Si pmo mō sic dicebāt ipsam nō eē ī toto corpore: sz ī aliqua parte ei⁹. s. corde: z p coz viuificare totū corpus p spūs vitales ꝓcedentes a corde. Si secūdo mō sic aīa cōsideraī vt quedaz potētia ītegrata ex oib⁹ particularibus potētijs: z sic tota aīa est in toto corpore: z nō tota in qualibet parte corpis: imo sicut dicit phus. x. de aīa. partes aīe se hnt ad partes corpis. sicut tota aīa ad corp⁹ totū. vñ si pupilla eēt aīal: visus eēt aīa eius. Dui⁹ aūt positiōis causa fuit duplex falsa imaginatio. Una ē qz imaginati sunt aīam eē in corpore. sicut in loco: ac si tm̄ eēt motor z nō forma. sicut ē nauta i naui. Alia ē qz imaginati sunt simplicitatē aīe esse ad modū pūcti: vt sit aliquid idiuisibile hns situ indiuisibilē: z vtrūq; horū stultū est. ¶ Et ideo dōm cuz Augu. q aīa fm eēntiā suā ꝺsiderata tota. ē in qualibet pte corpis. Idē dicit Alber. nō tm̄ tota si accipiat fm totalitatē potētiaz. sic. n. ē tota in toto aīali. z rō hꝰ est: qz nulli subē simplici debet locus nisi fm relonē quā habet ad corp⁹. aīa aūt cōparat ad corpus: vt ei⁹ formatio: a qua totuz corp⁹ z quelibet ps ei⁹ hz eē. sicut a forma subali: z tm̄ potētias ei⁹ nō oēs ptes corpis pticipant: imo sunt alique potētie qb⁹ nō ē possibile pfici aliqd corporeū sicut potētie itellectiue. Alie aūt sunt q̃ pm̄ esse pfectiones corporiz: nō tm̄ eas oēs ifluit aīa in qualibet pte corpis: cuz nō q̃libet ps corpis sit eiusdē armonie z cōmixtionis. z nihil recipit ī aliquo nisi fm ꝓportionē recipiētis. z ió nō eādē pfectionez recipit ab aīa auris z oculus: cū tm̄ q̃libz ps recipiat esse. vñ si cōsidereī aīa ꝓut est forma z eēntia: ē in q̃libet pte corpis tota. Si aūt ꝓut ē motor fm potētias suas. sic est tota ī toto: z ī diuersis ptib⁹ fm diuersas potētias.

Ad primuz g̃ dōm: q cū dicimus totā aīam esse in qualibet pte corporis: itelligimus p totū pfectionē nature sue: z nō aliquā totalitatē ptiuz. totū. n. z pfectū est idē: vt dicit phus in. 3°. phy. ¶ Ad 2m dōm: q pfectibile dz eē ꝓportionatū sue pfectōi. aīa aūt quāuis sit forma simplex: est tm̄ multiplex ī vtute fm q ex eius eēntia oziunt diuerse potētie. z ió ops corp⁹ ꝓportionatū sibi hēre ptes distinctas ad recipiēduz diuersas potētias. vñ ēt aīa dicit eē actus corpis organici: z qz nō quelibz pars aīalis hz talē distinctionē: nō pōt dici al. sz aīe minus nobiles q̃ hnt paruā diuersitatē in potētijs perficiūt ēt corp⁹: qō est quasi vniforme ī toto z ptibus. z ió ad diuisionē partiū efficiunt diuerse aīe actu in partib⁹. sicut ēt in aīalib⁹ annulosis z plātis: nō tm̄ añ diuisionez in hꝫ aīalibus quelibet pars dicit aīal: nisi in potētia. sic nulli⁹ cōtinui pars ē nisi ī potētia. vñ nec pars ignis ē aliquid actu nisi post diuisionē. ¶ Ad 3m dōm: q viuere in aīali dicit duplex. vno mō viuere ē ipm eē viuētis. sicut dicit phus. 2. de aīa. viuere viuentib⁹ est eē. z hoc mō aīa imediate facit viuere quālibet partē corpis iquātū ē ei⁹ forma. alio modo dicit viuere p opatione aīe quā facit i corde ꝓut ē motor: z talis est vita que deferr p spēs vitales: z talē vitā ifluit pmo ī cor. z postea ī oēs alias ptes: z ide ē q leso corde pit opatio aīe in oib⁹ partibus corpis. z p ꝺsis eē ipsarū partiū: qō ꝺseruat p opationez anime. ¶ Ad 4m dōm: q aīa nō est in corpe vel in partibus corpis sicut ī loco: sz sicut forma in mā. z ió nō sequitur q sit in plurib⁹ locis. ¶ Expō textus.

Aliud timoz aliud le.) Videt p hꝫ nō designari compositio aīe cū ista fm phm lib2 pmo de aīa: sint passiones comūcti. Et dōm q amor z timor z hꝰ oīa dicuntur duplr: vel fm corporalem vel passionē. z sic sunt passiones ꝺiunct: nec remanēt in aīa separata: vel fm q cōsistūt ī apphēsione z affectōe itellectiua. z sic accidūt ipsi aīe fm se: z sunt in ipsa post sepationez a corpore. vñ ēt phus. 7. ethico. z. xi. metaph. ponit delectationē etiā ī natura dina (Sine indigētia creator) Doc ideo dicit. qz oīa alia agētia ab ipo agūt ꝓpter finē aliū a se. z ió acquisitione illius finis idigēt: ipse aūt deus ꝓpter seipsuz oīa facit: vt dicit ꝓuerb. 16. Uniuersa ꝓpter se ꝛc. z ió agit sine idigētia. (Sine habitu oīa ꝓti.) Ꝫ ideo dicit: qz habitus est eoz q̃ circa corpus adiacent: in qbus quodāmodo ipm corp⁹ est. sicut in vestimēto: cū aūt cōtinere dicat alio mō ī corpalibus q̃z in spūalib⁹: qz ī corporalibus qō ineſt ꝺtinet ab eo in quo est. sicut aqua a vase. in spiritualibus aūt qō ineſt ꝺtinet illud in quo ē. sicut aīa corpus: Deus q est in rebus sicut cōtinēs ipsas nō dicitur ī eis eē. sicut hꝰ habitū in habitu: vt icludat ab eis. est. n. ītra oīa nō iclusus. z ió quāuis sit in oib⁹ sicut ꝺtinēs: nō tm̄ oīa se hnt ad ipsum p modū habitus (Nō ex compositis deus ꝛc.) Ad itellectū huius littere sciēdū est q quādo aliquid subst̄ialiter cōponitur ex partibus pfectio est ipsius compositi z nō alicui⁹ partiū. sicut forma nō hz eē nec materia: sed totū compositū: in deo aūt iuenit perfectio. z quātū ad eē z quātum ad bene eē: quātū ad eē: qz vita est. vñ si vita diuīa esset alicuius vt cōpositi: oporteret q ea ex qb⁹ illud cōponeret nō eēnt viuētia: z qz vita nō hz aliqd admixtū qō nō sit vita. sicut nec eē: vt dicit Boe. lib. de hebdo. ió nō pōt esse vt deus: q nō tm̄ viuit p̄r vitaz: sed ipsemet est vita: sit ex aliquibus compositis adinuicē ad constitutionem

alicui⁹ rerū: quātū ad bene eē cōsiderat̄ diuīa perfectio quātū ad tria. ꝓmo quātū ad ptātē: ⁊ ꝑm hoc ipse de⁹ dicitur virt⁹: ⁊ nō tm̄ habēs virtutē. vñ nō pōt eē q̄ cōponat̄ ex aliquib⁹: q; i cōponētib⁹ nō eēt virtus illa: ⁊ ita cōponeret ex ifirmis. i. carētibus virtute que ē totius. virtus aūt nō hz aligd admixtū sicut nec eē: sed habēs virtutē pōt hēre infirmitatē admixtā. secūdo quātū ad pulchritudinē. ⁊ sic deus dr̄ lux. si aūt ista lux sequeret̄ ꝓponem aliq̄: cōponētia nō essent lucentia sicut videmus: q; ex congregatione dyaphani efficit̄ corpus lucidū vt cristallus: cū tamē partes dispse nō haberent ꝑfectā luciditatē: nihil aūt obscurū in deo pōt esse q̄ est lux. sicut nec nō esse in esse. ꝫ quātū ad nature subtilitatē. dicit̄ enīz spūs eēntialiter. vñ formalitas sua siue qditas nō est ex aliquib⁹ disparibus. i. dissimilr̄ se habētibus ad formalitatem. sicut humanitas ex aīa ⁊ corpore p quā homo formaliter est. (Uiuens p totū.) q; nihil est in eo nisi vita.

¶ De distinctiõe personaꝝ. ¶ Bi. IX.

NUnc ad distinctionē psonaꝝ accedamus. Teneam⁹ ergo vt docet Aug. in lib. de fide ad petrū: pr̄ez ⁊ filiū ⁊ spūm scūm vnuz esse nāliter deū: nec tm̄ ipm̄ pr̄em eē q̄ fili⁹ est: nec ipm̄ filiuz esse q̄ pr̄ est: nec spūm scūm esse: q̄ pater ē aut filius. Una. n. est eēntia patris ⁊ filij ⁊ spūs sci: in qua nō ē aliud pr̄ aliud filius aliud spūs scūs: q̄uis psonal̄r sit ali⁹ pater alius fili⁹ alius spiritus sanctus.

¶ Hic ꝺ coeternitate filij cū pr̄e. GEnitus est. n. a pr̄e filius. ⁊ ıͦ alius: nec tm̄ ante fuit pr̄ q̄z filius. coeterne sunt enim sibi tres persone.

¶ Argumentatio arrianoꝝm.

SEd ꝓtra hoc ingt̄ hereticꝰ: vt refert Amb. in primo lib. de trini. Omne qꝺ natū ē principiū hz. ⁊ iꝺ qa filius ē principiū hz: ⁊ eē cepit: qꝺ hereticoꝝ oꝛe sic dcm̄ ē. Nā ipse arri⁹: vt meminit Aug. in lib. vi. de trinitate dixisse fert̄. Si filius ē natus est: si natus ē: erat q̄n nō erat filius.

¶ Reponsio Augustini catholica.

QUi hoc dicunt nō intelligūt etiā natū eē deo sempiternū eē: vt sit coetern⁹ patri fili⁹. sicut splendoꝛ q̄ gignit̄ ab igne atq̄z diffundit̄ coeuus est illi: ⁊ esset coetern⁹ si ignis esset etern⁹.

¶ Oppositio Augustini ꝓtra hereticum.

ITem si dei fili⁹ ingt̄ Augu. ꝛ̄tus ⁊ sapia dei est: nec vnq̄z fuit deus sine ꝛ̄tute ⁊ sapia: coetern⁹ est deo pr̄i filius. Dicit aūt Apl's xp̄m eē dei virtutē ⁊ dei sapiaz: aut ergo nō fuit q̄n nō fuit filius: aut aliq̄n deus nō habuit ꝛ̄tutē ⁊ sapiaz: qꝺ dementis est dicere. Cōstat. n. q; semp habuit sapiam: semp ergo habuit filium.

¶ Responsio Ambrosij ad idē aūcte fulta.

IBem quoq̄z arrianice qōni Ambrosius in hūc modū rñdet. Ego inq̄z filiū natū eē ꝓfiteoꝛ: qꝺ reliquū ē ifidelitatis horresco. Scriptū est. n. i veteri testamēto vt vel vnū ex plurib⁹ dicā. Aīi me non fuit alius deus ⁊ post me nō erit: qs ergo hoc dicit pr̄ an filius? Si fili⁹ ante me inḡt non fuit alius deus. Si pr̄ post me inḡt nō erit: hic ꝓiozē ille posteriozē nō habz. Inuicē. n. in se ⁊ pater i filio ⁊ filius in pr̄e cognoscit. Cū. n. pr̄em dixeris eius ēt filiuz designasti: q; nemo ipse ē pater sibi: cū filiū noias ⁊ pr̄em fateris: q; nemo ipse sibi fili⁹ est: itaq̄z nec filius sine pr̄e: nec pater pōt esse sine filio. Semper ergo pater semper ⁊ filius.

¶ Invectio Ambrosij in hereticos.

ITez dic iquā hereticē mihi: fuit neq̄ deus oipotēs pr̄ nō erat ⁊ deus erat? Nā si pater esse cepit: de⁹ ergo ꝓmo erat ⁊ postea pr̄ factus ē: quō ergo imutabilis deus est? Si. n. ante deus postea pr̄ fuit: vtiq̄z gnātiōis accessione mutatus est: sed quārat deus hāc amentiā: q; semp habuit sapiam semper habuit filium.

¶ Ineffabile est quō filius sit ⁊ nō hz ꝓiozem patrem. sicut modus generationis inintelligibilis est ⁊ ineffabilis.

SEd queris a me inquit Amb. quō si fili⁹ sit: nō ꝓiozē hēat pr̄em: q̄ro inq̄t abste quō filiū putas esse generatum? Mihi. n. impossibile ē generatiōis scire secretuz: mēs deficit: vox silet nō mea tm̄: ⁊ angeloꝝ supra ptātem ⁊ supra angelos ⁊ supra cherubin ⁊ supra seraphin ⁊ supra oēm sensum ē: q; scriptū est. pax xp̄i supra oēm sensuz ē. Et si pax xp̄i est supra oēm sensuz: quō tāta gnātio nō ē supra oēz sensuz? Tu g̃ manū oꝛi admoue. scrutari nō licet superna mysteria: lz scire q̄ natus sit: nō licet discutere quō natus sit. illud negare nō mihi licet: hoc querere metus est. Ineffabilis enī est illa generatio. Unde Isaias. Generationem eius quis enarrabit?

¶ Quidā pſumunt discutere gnātōis seriē.

QUidā tm̄ de igenio suo p̄sumētes dicunt illā gnātoez posse itelligi: ⁊ alia huiusmodi iberētes illi aūcti Hieronymi sup Eccliasten. In sacris scripturis qs sepissime nō ꝓ impossibili: ⁊ ꝓ difficili ponit̄ vt ibi. generationez eius qs enarrabit? ⁊ hoc nō dicit Hieronymus. ideo

q̄ generatio filij eterna plene itelligi vel explicari possit a quoquā mortaliū: sed q; de ea aliqd itelligi vel dici pōt: gdā tm̄ hoc accipiūt dicti de temporali generatione christi.

¶ Utruz debeat dici semper gignitur vel semper genitus est filius.

HIc queri pōt cuz gnātio filij a pr̄e nec pricipiū habeat nec finē: qa eterna est vtz debeat dici filius semp gignit̄ vl̄ semp genit⁹ est vel semp gignet̄. Be hoc Greg. sup Job ait. Dns Jesus in eo q̄ ē virtus ⁊ sapia dei de pr̄e ante tēpoza natus ē: vel poti⁹ q; nec cepit nasci nec desijt. dicamus veri⁹ semp nat⁹: nō aūt possumus dicere semp nasc̄it: ne imperfectus esse videat. At vero vt eternus designari valeat ⁊ pfectus semp dicamus ⁊ natus: quatenus ⁊ natus ad pfectionē ptineat ⁊ semp ad eternitatē: q̄uis per bocip̄z qꝺ pfectū dicimus multum ab illius veritatis expressione deuiamus: q; qꝺ factuz nō est: nec pōt dici ꝓprie pfectū: ꝫ balbutiendo vt possumus excelsa dei resonam⁹. Et dns nostre infirmitatis verbis ꝺescendēs. estote inquit perfecti sicut ⁊ pater vester celestis pfectus ē. Super illū locū etiam psalmi. ego bodie genui te. Be hac itaq̄z generatōe filij logtur Augu. ita. Quāq̄z per boc q̄ dicit bodie etiā posset itelligi dies ille quo xp̄s ꝑm hoiem natus est: tm̄ q; bodie p̄sentiam significat atq̄z in eternitate nec p̄terituz quicquā est quasi esse desierit: nec futurū quasi nōdum sit: sed p̄s tm̄: q; qcqd eternum est semper ē. diuinius tm̄ itelligit̄ de sempiterna generatōe sapiētie dei. Ecce bis ꝟbis ostendit Augu. q̄ generatio filij semper est: nec p̄terijt nec futura est: q; eterna ē. ideo. n. dixit genui ne nouuz putaret̄. s. ne videret̄ icepisse. bodie dixit ne p̄terita generatio videretur. Ex bis ergo ꝟbis ꝓbe: vt ait Joānes Crisosto. nihil aliud manifestat̄: nisi q; ex ipsa eēntia patris semper genitus est filius.

¶ Origenes videtur dicere cōtra. ait. n. q̄ semper generatur filius a patre.

ORigenes ꝟo sup Hieremiā dicit: q̄ filius semp generat̄ a patre bis verbis. Salnatoꝛ noster ē sapia ꝺi. sapiētia vero est splendoꝛ eterne lucis. salnatoꝛ ergo noster splēdoꝛ est claritatis. splendoꝛ aūt nō semel nasc̄it ⁊ desinit: ꝫ quotiēs oꝛtum fuerit lumē ex quo splēdoꝛ oꝛitur totiens oꝛitur ⁊ splēdoꝛ charitatis. Sic ergo salnatoꝛ semp nascitur. Unde ait in lib. sapie. Aīi oēs colles generat me; nō vt qdam male legūt generauit. His ꝟbis apte ostendit Origenes sane dici posse ⁊ debere semp filius nascitur: qꝺ videtur ꝓtrariū illi ꝟbo Gregorij ꝓmisso. s. non possumus dicere semp nascitur.

¶ Exponit ꝓmissa ꝟba Gregorij ne putet̄ iter doctoꝛes esse contrarietas.

SEd ne tāti auctoꝛes sibi inuicē tāta re cōtradicere videant̄ illa Gregorij ꝟba benigne iterpretemur. dns inḡt Jesus ante tēpoza a patre natus est: vl̄ potius qa nec cepit nasci nec desijt: dicamus verius semp natus.

¶ Questio de ipsis verbis Gregorij.

SEd qūo verius dicit̄ hoc. s. q̄ filius semp natus est: q̄z illud. s. q̄ de patre aīi tēpoza natus ē. Illud enim sincera ⁊ catholica fides tz ac predicat vt istud. Quare ḡ ait dicamus verius: cū vtrūq̄z pariter sit verū: nisi qa volebat hoc itelligi ad maiozē enidētiā: ⁊ exp̄ssionē ꝟitatis dici q̄z illud. His eteni ꝟbis ois calūniādi ꝟritis hereticis obstruit aditus: qbus xp̄i ꝑm deitatē generatio sine initio ⁊ sine fine eē pfecta mōstratur. Nō aūt adeo apte monstrat ꝟitas cuz dī. filius aīi tēpoza genitus est de patre: vel filius semp nascit̄ de pr̄e. ⁊ iō dic̄ Grego. q̄ nō possumus dicere semp nascit̄. Nō iquā ita connecter: nō ita ꝓgrue ad explanatōz ꝟitatis: pōt tm̄ dici si sane itelligat̄. Semp. n. nascit̄ fili⁹ de pr̄e: vt ait Origenes: non q̄ quottidie itereť illa gnātio: ꝫ qa semp est: semp ergo nascitur. i. natiuitas eius sempiterna est.

¶ Qz filius semp gnāt̄ ꝓbat ex dictis Hylarij.

HYlarius quoq̄z dicit filiū nasci ex patre in lib. vij. de trini. His ꝟbis. Uiuens deus ⁊ nāe eterne viuentis potestas est: ⁊ q̄ cū sacro scie sue ex eo nasc̄it nō potuit aliud eē q̄z viuēs. Nā cū ait. sicut me misit viuēs pr̄ ⁊ ego viuo ꝓpter pr̄ez. docuit vitā in se p viuentē patrē iesse. Ecce h habes: q; filius nasc̄it de pr̄e. Itē i eodē cū dicit xp̄s sicut pr̄ hz vitā in se. sic ⁊ filio dedit vitā habere in semetipso: oia viua sua ex viuente testatus ē. Qꝺ aūt ex viuo viuū natū est: habz natiuitatis pfectū sine nouitate nature. Nō. n. nouū est qꝺ ex viuo generatur in viuuz: q; nec ex nibilo est: ⁊ vita que natiuitatez sumit ex vita: necesse est per nature vnitatē ⁊ pfecte natiuitatis sacrm̄ vt in viuente viuat ⁊ i se habeat vitā viuentē. Ecce hic habes: q; generat̄ ex viuo viuēs filius. Itē in eodē. In deo totuz qꝺ ē viuit. deus. n. vita est. ⁊ ex vita nō pōt q̄cq̄z eē.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nisi vnum: neq; ex derivatione: sed ex virtute natiuitatis est. Ac si dū totū qđ est vinit: t dū totuz qđ ex eo nascitur ytus est. Habet natiui tatem filius non de mutatione: t hic dicit: qz nascitur. Item in. viij. lib. de trinitate. Bonat pater filio tantū esse quantuz est ipse cui inasci bilitatis esse imaginē sacramēto natiuitatis im partit: quē ex se in sua forma generat. hic dicit qz generat pater filium.

¶ Breuiter docet qđ de hoc ꝓcedēdū sit.

Dicamus ergo filiū natū de patre añ tēpora: t semp nasci de patre: ħ cōgruentius semp natū: t eundū fatea mur ab eterno esse: t pri coeternuz .i. auctori. Pater eniz generatione auctor est filij: vt in sequēti oñdet. Ut ǧ pater est eternus: ita t filiꝰ est eternus: ħ pater sine auctore: filius ꝙ nō: qz pater innascibilis filiꝰ natus: vt ait Hylariꝰ in. ij. lib. de trini. Aliud est sine auctore semp esse eternū. aliud patri. i. auctori esse coeternū. Ubi aūt pater auctor ē: ibi natiuitas est: qa sicut natiuitas ab auctore est: ita t ab eterno auctore eterna natiuitas ē. Omne aūt qđ semper est t eternū est: sed nō tñ omne qđ eternū est etiā inatuz est: qz qđ ab eterno nascit hz eternū esse: qđ natū ē: qđ aūt nō natū est id cum eternitate nō natuz est. Qđ ꝙ ab eterno natū est id si nō eternū nō natum est: iam non erit t pr auctor eternus. Si quid ergo ei qui ab eterno patre natus ē ex eternitate defuerit: idipsum auctori nō ē ambiguū defuisse: qz si gignēti ē infinitū gignere. t nascēti infinitū etiā nasci ē. mediū. n. qđ iter natiuitatez dei filij t generationem dei patris: nec sensus admittit: qz t in generatōe natiuitas ē: t i natiuitate gnatio ē: qz sine vtroq; neutrū ē. vtrūq; ergo sine intervallo sui est.

¶ Argumentatio hereticꝰ.

Sed inget hereticꝰ. Omne qđ natū est nō semp fuit: qz in id natuz est vt esset. Nemo ambigit qn que in rebꝰ hūanis nata sunt: aliqn nō fuerūt: ħ aliud est ex eo nasci qđ non semper fuit. aliud ex eo natuz esse quod semp est. ibi nec semper fuit q pr ē nec semp pr est. t q nō semp ē pr nō semp genuit. vbi autē semp est pr semp filiꝰ ē. Qđ si semp deo pri ꝓuiū ē: q; semp est pr: ne cesse ē filio semp eē ꝓuiū q; semp ē filiꝰ. Quo ergo cadit in intelligētiaz nr̄am vt nō semp fue rit: cui ꝓuiū est semp esse qđ natū ē. Natuz ǧ vnigenitū deū cōfitemur: ħ natum añ tēpora: nec añ esse q̄ natū: nec añ natū q̄ esse: qz nasci qđ erat iam nō nasci ē: ħ seipsuz demutare nascēdo. hoc aūt humanū sensum t itelligētiam mūdi excedit. nō hoc capit rō humane itelligē tie: ħ prudentie fidelis ꝓfessio est.

¶ Divisio textus.

Postquā determiauit magister ea que ptinēt ad vnitatē eēntie. B̄ determiat ea q̄ ptinēt ad distinctōez ꝓsonaꝝ: t dicit i ptes duas. In ꝑma determiat de ꝓsonis distinctis. In zª de noiꝰ qbus t ꝓsonaꝝ distinctio t eēntie vnitas designat. zz. di. (Post ꝑdicta disserēdū.) Prima in duas. in ꝑª determiat de ꝓsonis q̄tū ad ipsaꝝ distinctōez. in scōa q̄tū ad earuz equalitatē. 19. dis. (Nunc post q̄ coeterni.) ꝑma i duas. In ꝑma determiat de gnatione filij ꝙ quā distinguit a pre. In secūda de ꝓcessione spūssi ꝙ quā distinguit ab vtroq; 10. dis. (Nunc vo post filij.) Prima i duas. In ꝑma asserit veritatē. In zª excludit errorē. ibi. (Sed ꝺ ingt.) Est aūt arroz arry. g posuit gnatōez nō eē ab eterno. vñ seq̄bat ꝙ ea; distingueret filiꝰ a pre eēntialr. (Sz ꝺ ingt.) Dec ꝓs dicit i duas. In ꝑma ponit errorē t rōnē erroris q̄ talē. Omne qđ nascitur aliqn nō fuit. ad hoc. n. nascit vt sit: ħ filiꝰ ē natꝰ a patre. g aliqn nō fuit: t ita nō ē coeternꝰ pri. In zª excludit. ibi. (Qui hoc dicit.) t dicit in tres ptes. Primo obuiat p rōnes Augu. Scōo p Amb. rōnes. ibi. (Eidem quoq;) Tertio p rōnes Hyl. ibi. (Et vt ait Hyla.) Circa pm duo facit. Primo Aug. soluit rōnē. Scōo ipzobat pōnem. ibi. (Iteꝝ si dei filiꝰ) Soluit aūt rōnē iterimēdo hāc. Omne qđ natū ē aliqn nō fuit: qđ manifestaꝝ ꝙ filiꝰ i coꝛpalibꝰ: qz splēdo[illegible]t ab igne: nec ignis ē ꝑus tēpoze q̄ splēdoz. Impzobat aūt pōnē tali argumento. Xps ē dei virtꝰ t sapiētia. i. Coz. i. ħ deꝰ pr nunq; fuit sine vtute t sapia. g deꝰ pr nūq; fuit sine filio. (Eidē quoq;.) ħ excludit ꝑdictuz errorē p verba Amb. t diuidit i duas. In ꝑma excludendo errorē astruit dīne gnatōis eternitatē. In secūda ingrit gbus verbis eternitas ꝙueniētius designet. ibi. (Dic q̄ri pōt.) Prima i duas. In ꝑma ꝓbat pōnem. Secundo rīdet ad rōnem. ibi. (Si q̄ris a me.) Impzobat aūt positionē duabꝰ vys. ꝑma est p auctoritatē Isa. Ante me nō est tc. t ps in lra. Secūda est p rōnem. ibi. (Iteꝝ dic inq̄ mihi q.) t est talis: quādocūq; est pr est filiꝰ. Si igit nō semp fuit filius: deus olꝑtēs nō semp fuit pr: t aliquando factus est pater. ħ autē nō pōt esse sine sui mutatōe. g ipse mutatus ē: qđ hereticus nō cōcessit. (Sz q̄rit a me.) ħ soluit obiectionez. Et circa ħ duo facit. Primo obuiat oñdēdo icōprehēsibilitatē dīne gnationis. In secūda arguit magister ꝑsumptionē: quozūdā nitētiū cōprehendere: t soluit auctoritate: quā ꝙ se iducūt. ibi. (Quidā tñ de ige.) Obuiatio Ambro. hz būc modū. Illa ꝓbatio nihil valet q̄ nō magis se hz ad vnā ptē q̄ ad aliā: sed rō hereticꝰ initebat huic q; nō poterat iueniri ab homīe modus generatōis dīne si ponat ab eterno esse. Sed eadē dubitatio remanet si ponat nō ab eterno esse: qz generatio illa est ienarrabilis t incōprehensibilis. g obiectio hereticꝰ nihil ꝓbat. (Dic queri pōt.) ħ oñdit gbus verbis eternitas generatiōis designari debeat. Et circa ħ quattuor facit. Primo ꝓbat p auctoritates Greg. t Augu. q; hz signari p verba ꝓteriti tēpoꝛis ꝓpter ꝑfectionē ipsius. Secundo iducit ꝛrietatez p verba coꝛ. ibi. (Eoꝛ vo.) Tertio soluit. ibi. (Sz ne tāti.) Quarto cōfirmat solonē per vba Hyl. ibi. (Hyl. quoq; tc.) t vltimo ꝛcludit qōnis veritatē. ibi. (Dicamus. g tc.) (Et vt ait Hyl.) ħ excludit errorez p vba Hyl. Et duo facit. Primo ipzobat pōnem. Secūdo soluit obiectionez. ibi. (Sed inget hereticus.)

impzobat aūt hoc mō. Sicut pr se hz ad generatiōez: ita pr eternꝰ ad eternā generationē. Sz deꝰ ē pr eternus: vt heretici ꝛcedūt. g t gnatio q̄ gnat fuit semp t ab eterno. Sz ab eterno gnare ē eternū nasci. g t filiꝰ ab eterno est natꝰ: t p ħ ēt rīdet ad rōnē ipoꝛ distīguēdo hāc. Omne q; natū ē cepit eē. Si. n. itelligat de eo qđ nascit a nō sem p gignēte: sicut ē in creaturis veꝝ est. si de eo qđ nascit a semp gignēte falsum est. ¶ Questio. I.

Circa hāc pte q̄runt duo. Primo de distinctione filij a pre. zº de coeternitate. ¶ Circa ꝑmū duo q̄runt. Primo vtrū pp distinctionē possit dici filiꝰ alius a pre. Secūdo vtrū pater t filius ꝓpter eādē distinctionē possint dici plures eterni.

¶ Utrum filius sit alius a patre. I.

Ad primū sic ꝓcedit: vr q; pr t filiꝰ nō sit aliꝰ a pre. Aliꝰ. n. fm Priscē relīm diuersitatis subē: ħ pr t filiꝰ sūt vniꝰ subē. g filiꝰ nō pōt dici aliꝰ a pre. ¶ Itē vnitas subē ipedit q; filiꝰ nō pōt dici aliud esse a pre pp diuersitatē significatoz p ly. aliud: ħ alius t aliud nō differūt nisi fm modū significādi: qz aliꝰ masculine. aliud neutraliter significat: cuz igit modus significandi nō variet significationē: vr q; nec ēt aliꝰ a pre dici possit. ¶ P. si filiꝰ dr aliꝰ a pre: hoc nō ē nisi qz filiꝰ ē a pre: ħ pr est a seipso. ergo pr erit alius a seipso. ¶ P. ꝓprietas fm Poz. nō facit alietatez: ħ magis alteritatē. pr aūt nō distinguit a filio nisi p ꝓprietatez relonis. ergo pater non pōt dici alius a filio: sed alter.

Contra. q̄cūq; distinguunt realiter vnū coꝛ ē alia res ab alio: ħ pr t filiꝰ: vt supza ocīn ē: distīguunt realr. g pr ē alia res a filio: t eodē mō pōt dici esse alius a filio. hoc ēt vr p vbū Augu. in littera.

Respondeo dōm: q; ī dīnis ꝟuenimus tria. s. eēntiā: ꝓsonā: ꝓpietatē: qbꝰ aptant tria gña. Essentie. n. qz cōis ē t idistincta aptaꝝ neutꝝ genus: qđ ē iforme nō ipoꝛtās sexus distinctionē. Persone vo q̄ est distincta: t significat vt aliqd exīs ī nā dīna aptaꝝ masculinū genꝰ: qđ ē genꝰ distinctū: t nō femininū pp iperfectionē. Proprietati aūt q̄ significat p modū forme aptaꝝ genꝰ femininū. sic ēt eēntie aptari pōt inquātū eēntia significat vt forma. t iō pp vnitatē essentie nō pōt dici pr aliud a filio: ħ pp distinctionē ꝓsone dr aliꝰ. Istud aūt vr magis esse adaptatio q̄ expressio ꝓpietatis locutōis. Unde ꝺz alr q; ħ ꝺtingit: qz neutrū genꝰ subsтātiuaꝝ. t iō ipoꝛtat diuersitatez simplr t absolute: q̄ est diuersitas essentie. Sed masculinū genus t femininū tenent adiectiue. vnde ponūt diuersitatez circa terminos ꝓsonales qui in locutione ponunt: cū dicit filius est alius a pre. t ħ explicabitur in solutionibus argumentoꝝ.

Ad primuz q̄ dōm: q; aliꝰ semp significat diuersitatez sube: ħ suba dicit duplr. Quoq; .n. sumit ꝑ eēntia. sicut ē ī vsu latinoꝝ. Quoq; ꝓ supposito eēntie vel ꝑ re nāe ꝑmi ꝑdicamēti: q̄ dr hypostasis apud grecos. t ħ secūdo mō nō est eadez suba ꝑris t filij: qz sic suba significat ꝓsonā: t hac rōne pōt dici alius. ¶ Ad zm dōm: q; neutrū genꝰ subsтātiuaꝝ t nō masculinū. subsтantiuū aūt significatōez suā hz absolutā: ħ adiectiuū ponit significatōez suā circa subm: qñ aūt aliqd dicit absolute itelligit de eo qđ simplr ē. sicut ens absolute dcīn significat subam. t iō qz alietas eēntie est simplr alietas. iō neutrū genꝰ subsтātiuaꝝ ipoꝛtat alietatē eēntie. Sz genus masculinū: qz adiectiue tenet: ponit alietatē circa suum subm. vñ si terminꝰ ꝓsonalis ē suū subsтantiuū designat distinctionē ꝓsonaꝝ. t iō h est vera. pr ē aliꝰ a filio. Si aūt sit terminꝰ eēntialis designat diuersitatez subē. vñ hec ē falsa. pr ē aliꝰ dr a filio. Et silr neutrū adiectiue sumptū qñ adūgit termīo ꝓsonali ipoꝛtat alietatē ꝓsone: vt cuz dicit pr ē aliud suppositū a filio. vñ hoc nō ꝛtingit ex variata significatōe: ħ ex eo q; alietas significata ī masculino t neutro nō ad idē refert. ¶ Ad 3m dōm: q; hec ē impropria: pr ē a se. t exponēda ē p negatōez. i. nō ē ab alio. ista aūt ē ꝑa. filiꝰ ē a pre. vñ nō ē file. ¶ Ad 4m dōm: q; ꝓpietas in diuinis nō tñ ē ꝓpietas: ħ ēt subsтātes. paternitas. n. est ipse pr. t iō ꝓprietas facit aliuz magis ꝓprie q̄ alteraꝝ: de ħ tñ infra plenius habebitur.

¶ Utrū pr t filiꝰ possint dici plures eterni. II.

Ad secundum sic ꝓcedit: vr q; pr t filiꝰ nō possint dici plures eterni per id qđ hētur in symbolo Athan. t tñ nō tres eterni tc. ¶ P. Aug. gcgd ī diuinis ad se dr singlr de tribus t nō plural r ꝑdicat: ħ eternꝰ ad se dr. nō. n. ē relīn. g singlr de tribus dr t nō pluralr. ¶ P. sicut vna deitas ē triuz ꝓsonaꝝ: ita ēt ē vna eternitas: cū eternitas sit ipsa dīna suba: ħ nō pōt dici pr t filiꝰ sunt ples: ꝺz pp vnitatē dīnitatis. g nec ēt pp vnitatē eternitatis pōt dici pr t filiꝰ sunt eterni. Sz ꝺ est qđ hr in symbolo Athā. q; tres ꝓsone sunt sibi coeterne.

¶ Si dicas q; boc est: ga deꝰ est subsтātiuū: sed eternus est adiectiuū. t ideo eternus recipit pluralem numeruz: fm numeꝝ suppositoꝝ. ¶ Contra. adiectiuū significat p modū accītis: ħ i ꝺo ñ pōt eē aliqđ accīs: qz sic dic Boeti. de tri. cetera ꝑdicamēta cū in diuinā venerit ꝑdicatio nē mutat in subam. g nō pōt ibi eē adiectiuū. ¶ P. adiectiuū trahit numerū a subsтātiuo: ħ eternꝰ ē adiectiuus: cū g pr t filiꝰ sint plures: qđā vr q; debeāt dici eterni.

Respondeo dōm: q; h ē dīntia iter adiectiua t subsтātiua: qz subsтātiua significat p modū sube. t iō significat rē suā absolute. t iō subsтātium nō dr i plurali numero nisi formatio sua numeret. Adiectiuū aūt significat p modū accītis: qđ nō hz eē absolutū: nec vnitatē: ħ esse siuū t vnitas sua dependet ex eo cui ineret. Unī ēt nō multiplicat fm numeꝝ p diuisionem alicui⁹ q; sit ps sui. sic ꝛpes subarum multiplicant p diui dua fm diuisionē mās: ħ accīs multiplicat fm diuisionē subiecti in quo est. Unī h albedo est alia ab illa inquātuz hec est huiꝰ: t illa illiꝰ. t iō adiectiuū nō hz numeꝝ plura les nisi ex pte suppositoꝝ. Dōm igit q; oēs termini significates subam p modū sube. sicut sunt subsтātiua: nō predicant in plurali de tribꝰ ꝓsonis: eo q; formatio significata. s. ipsa eēntia dīna nō dicit. Termini vo significantes subam adiectiue p modū iherētis vel assequētis subam: vt dicit Dam. ꝑdicant ī plāli de tribꝰ ꝓsonis pp plāitatē suppositoꝝ: ħ tñ ī talibꝰ termīs q̄ significāt subaz adiectiue ē ordo. Quedā. n. significāt vt iberenter: nō significātes subam q̄tū ad modū significādi qđ grāmatici cōsiderāt dicētes nomē significare subam cū q̄litate. sic verba t pticipia. t ista nullo mō debent ꝑdicari in singulari: qz significāt p modū actꝰ q; nō significant nisi vt iherēs. Quedā aūt significāt subam q̄tū ad modū ꝛsideratuz a grāmaticis. sic nomina adiectiua. omne. n. nomē significat subaz t q̄litatē: ħ forme q̄ ē q̄litas significat vt iherētē. t talia pñt magis ꝑdicari singulariter. t ꝑcipue: qz pñt substantiuari. sic eternꝰ t hō. Qñ tñ talibꝰ adiectiuis addit p ꝓpōnē aliq̄ ꝓpositio denotās habitudinē ꝓsone ad ꝓsonā magis trahunt ad suppositū. t tūc nunquā debēt ꝑdicari in singulari: ħ tñ in plurali sicut coeternus.

Dico igitur ad ꝑm: q; si eternꝰ subsтātiue sumat. tūc ꝑdicat ī singulari de tribꝰ: t sic accipit Athā. Si adiectiue tūc ꝑdicat plāliter: ħ coeternꝰ

Universidad de Deusto
Biblioteca

semp debet plaliter ꝓdicari pp hitudinē ꝑsone ad ꝑsonā quā ipoztat. ¶ Ad 2m dom: q sic dcm ē adiectiua nō habēt numerū ex seipsis: sed ex suis suppositis. 7 iō eternus ḡuis nō numeret ex seipo: qz absolutū ē: tm ꝓdicaf i plurali pp plalitatē suppositoꝝ: q relīua sūt. ¶ Et p ꝫ pz solutio ad 3m: qz de nō est adiectiuū vt recipiat numez ab alio sic etern⁹. vñ nō posset plaliter ꝓdicari nisi pp plalitatē sue forme: quā plalitatē nō est in deo ponere. ¶ Ad 4m dom: q ḡuis fm rē nō sit accis in dinis: tm quātū ad modū significādi pōt aliquid vt adiacēs significari vel assequēs subam: 7 inde sunt adiectiua in diuinis.

¶ Questio. II.

DEinde querif ō coeternitate filij ad patrem. Et querunt duo. Primo vtrū pater aliquo modo sit poz filio. Secundo si nō: sz generatio est eterna: quibus verbis significari debeat.

¶ Utrum pater sit prioz filio. I.

AD primum sic ꝓcedit: vr q patēr sit prioz filio. sic se hz cozruptio ad desitiōez: ita se hz ḡnatio ad inceptionē: sz oē qd cozrūpit deſinit eē. ḡ oē qd generat icipit eē p ḡnatōez. ḡ filiꝰ cepit eē: 7 ita ē posterioz pfē. ¶ Ꝑ. nihil accipit aliqd nisi qd nō hz: sz oē qd ḡnat accipit eē a ḡnante. ḡ oē qd ḡnatur añ ḡnatiōem nō hz eē: 7 sic idē qd ꝑus. ¶ Ꝑ. ꝑm naliter ꝑus ē eo cuiꝰ est ꝑnm: sed pr est ꝑnm filij. ḡ 7 si nō tēpoze saltē nā est poz ipso. ¶ Itē dare esse est aliqua dignitas: sz pr dat eē suū filio. ḡ ad minus dignitate pr est poz filio.

CONtra. oē illud q aliqd ē ꝑus nō ē simplr ꝑm. si ḡ filio eēt pr poz filius nō eēt simplr pmus: sz oēs dicūt deū esse pmum ꝑn^m. sicut dicit phs. i. metaph. ḡ filiꝰ nō esset deus: qd arriani concedunt.

RESpondeo dom: q pr nullo mō ē poz filio: neq; duratiōe: neq; nā: neq; itellcū: neq; dignitate. in pre. n. 7 filio nō possumus nisi duo cōsidera re. Uel id qd absolutū ē: 7 ꝫ vtriq; cōe ē. vñ ex hoc vnus nō hz pozitatē ad aliū: cū essentia dina nō sit disibilis: vt supra ostensum ē. Uel id qd ē ad aliqd: relatiuoꝝ aūt est sil esse nā fm phm: 7 ēt tpe: qz posita se ponunt: 7 pempta se perimūt: 7 ēt itellcū cū vnū p alterꝝ diffiniaf: ḡuis. n. in hoib⁹ ille q ē pr sit poz eo q ē filiꝰ: vt sor. platoe. nihilominus tm ista duo relatiua iquātū relatiua sunt pr 7 filiꝰ sil sunt oib⁹ modis ꝓdictis. vñ ꝑs q pr nullo mō pōt eē poz filio: neq; fz id qd absolutū: neq; fz id qd ad aliqd est.

Ad primum ḡ dom: q ḡnatio que opponif cozruptiōi est mutatio: 7 tali ḡnatōi semp ānexa ē iceptio: sz ḡnatio put ē in dinis nō est mutatio: vt supra dcm ē: sed opatio nāe dine, put ē in pre. Et qz nālis opatio semp segf id cuiꝰ est: cuz nā dina i pre sit eterna: 7 ḡnatio erit eterna. ¶ Ad 2m dom: q illud qd accipit aliqd nō hz illud a se: nō tm sequif q non bēat illud simplr: qz pōt eē q illud accipe nūq icepit: 7 ita filiꝰ accepit esse a pre nec habz esse a se: sed ab eterno a patre accepit eē. ¶ Ad 3m dom: q ꝑn^m pōt dupl cōsiderari vel id qd ē ꝑn cipiū. 7 ꝫ est ꝑus naliter eo cuiꝰ est ꝑn^m: vel fm relonem ꝑncipij: 7 sic est simul naliter cū ꝑncipiato. si igif esset aliquis ab eodē habens q sit aligs 7 q sit ad aliqd: oino sil eēt naliter cū eo ad qd dicereſ: 7 qz i diuinis pr ab eodē hz q sit aligs 7 q sit pr: est simul nā cū filio: nō solū iquātum est pr: sz simplr. ¶ Ad 4m dom: q ppietas qua pr dat eē est dignitas sua: sed qz dignitas ē de absolutis. iō eadē dignitas est in pre 7 filio: 7 eadē dignitas que in patre ē prnitas in filio est filiatio. sicut paternitas in pre ē diuina ēntia vel diuina bonitas: 7 eadem essentia in numero: vel bonitas est filiatio in filio.

¶ Utrum generatio diuīa debeat significari per tempus presens. II.

AD secundum sic ꝓcedit: vr q ḡnatio dina debeat significari per ꝑns tps. ꝑns. n. maxie eternitatē petit: eo q nō hz successionē: sz ḡnatio dina est eterna. ḡ hz significari p ꝑns tps. ¶ Ꝑ. Aui. distiguit duplex agēs: qdā qd ē cā fiēdi tm: 7 istud nō ifluit i re nisi dū est i fieri: qdā aūt qd ē ꝑn^m cēndi: 7 ꝫ agēs nō cessat ab ifluēdo i cātuz suū ḡdin hz eē: cōstat aūt q pr nō est ꝑn^m filij. sicut ꝑn^m fiēdi: qz filius nō est factus: sed sicut ꝓncipiū essendi: qz dat sibi eē: ergo quādiu filius hz esse: pater dat sibi esse: q datio ē generatio: cū igif filius verissime dicaf semp esse 7 magis q fuisse verius dicereſ semp nasci q semp natus.

CONtra. illud qd est semp i fieri est iperfectū: sz qd semp nascif significaf semp vt in fieri. ḡ si gnificaf vt impfectū. ḡ nō ꝓprie dr filiꝰ semp nasci: cum ab eo secludaf ois impfectio. ¶ Ꝑ. oē illud qd cōsequit generatōez fz modū itelligēdi: est quasi terminus generationis: sed rel̄o filiationis cōsequit generationem fm modū itelligēdi. ḡ se tenet ex pte termini generationis. Sz terminus generatiōis nō significaf p ꝑns: sed p ppreteritū. ḡ filius verius dicif natus q nascēs.

RESpondeo dom: q sicut dcm est supius. nullus ỹ bū alicuⁱ tpis pfecte eternitatez repntat. vñ cū ḡnatio filij sit eterna: vt dcm ē nō sufficiēter exprmit p verbū alicuⁱ tpis. vñ p diuersoꝝ tempoꝝ verba significari pōt: vt qcqd est pfectionis in quolibet tēpore dr generatiōi attribuaf: 7 ois impfectio excludaf: cū igif in omni inferiori generatiōe vel in quocūq; fieri ipsius ē sit impfectū: qz hz nō sunt nisi in fieri: 7 pfectio nō est nisi qñ fieri terminaf. 7 tūc eē nō retinet generatio creature. sicut ēt in termino motⁿ nō est motⁿ: in diuina tm ḡnatiōe iueniſ simul 7 pfectio 7 eē. vñ ad significandū eē diuine generatiōis: qō nūq; trāsit possumus vti verbo ꝑtis tpis: vt dicamus filium generari a pre: ad significandū vero generatōis pfectionē possumus verbo ꝑteriti tpis vti: vt dicamus filiū natū: vt aūt vtrūq; concludaf simul. s. pfectio 7 esse generatiōis cōueniētissime dicif semp natus: vt p sempiternitatez significet esse generatōis ideficiēs: 7 p ꝑteritū tps ipsius pfectio. Si aūt diceremus semp nascif designareť solū esse generatōis ideficiēs: sed nō pfectio. 7 iō melius dicif semp natus q semper nascens. in alys aūt diuinis que nō significātur: vt in fieri cōuenientius vtimur ꝓsenti tempore.

Ad primum ḡ dom: q ḡuis ꝑns eternitati conueniat maxie: qz ponit eē in actu: tm i illis q p modū fieri significāt ipoztat impfectōez: qz talia dū hñt eē impfecta sunt. 7 iō i talib⁹ ꝓueniēti⁹ vtimur ꝑterito: ꝓcipue si addaf aliqd ad ideficiētiaz designandā. ¶ Ad 2m dōz: q p illā rōnē, pbat q eē dine ḡnatōis nūquā trāseat. 7 ꝫ significaf p ꝑns: tm ex mō significādi: qz significaf q p modū fieri ipoztat qdā impfectio. 7 iō oz vti ꝑterito tpe. 7 ꝫ sequētia argūmēta cōcludunt.

¶ Expositio textus.

DIcit aūt apo. x^m dei vir. 7c. lōtra aut logf de ēntiali sapia: aut de sapia genita. si de ēntiali ostat q illa eēt in pre ēt si filiꝰ nō eēt. sic 7 ēntia: sz de sapia genita supra ab Augu. dctm ē. dist. 5. q pr nō est sapiēs sapia quā genuit. ḡ ēt si filiꝰ nō eēt nō sequereť q pr sapiēs nō esset. 7 ita vr rō Augus. nihil valere. Et dom q loquif de sapia ēntiali fm q est appropriata filio, in appropriato

aūt inquantum hz intelligiſ ratio propry. 7 sic procedit Aug. Uel pōt meli⁹ dici q loquif de sapientia genita. nō. n. dici: q p illā sapiaz pr sit sapiēs: sz q illā sapientiā habeat. icōueniēs aūt est dicere deū nunc bre aliquā sapiētiā quā nō semp habuit: qz ꝫ ponereť mutationē in ipso. (Quomodo igif imutabilis 7c.) ¶ Uideť q ꝫ non seq̄tur: qz fm phm in ad aliqd nō est motus: 7 ita ex aduētu relationis nō pōt cōcludi aliq; mutabilitas. ¶ Ꝑ. de⁹ per ꝫ q dat esse creature dr creator. 7 per ꝫ q dat esse filio dicif pater: sed nō sequif ipm esse mutabilē: ḡuis modo sit creator 7 ab eterno nō fuerit. ergo etiā nō sequereť q esset mutabil⁹ si nō sp pr fuisset. ¶ Ad p^m est dōz q ḡuis in ad aliqd nō sit mot⁹ sicut i eo qō termiat motū per se: vt quātitas 7 eq̄litas sunt termini mot⁹ p se. tm relatiōes nolle nō pūt inasci realr in aliquo nisi per motū: ḡuis. n. relatio nō sit termin⁹ mot⁹ p se: tm ꝓsequtur motū: sic augmētū cōsequit eq̄litas. ¶ Ad 2m dōz q ḡ sic supra dcm ē. relatio q de⁹ relatiue dr ad creaturā nō est realr in ipso deo: sz in ipsa creatura q mutaf. pnitas aūt realr ē in ipo deo: qz est ꝑprietas cōstitutiua ꝑsone. vñ nō posset eē de nouo pater sine mutatione sui. (Uox. s. non mea tm 7c.) Uox angelox ỹ dr quā exprimūt cozporaliter in corporibus assumptis: vel ipsa spūalis locutio ipsoꝝ dicitur sz q cōceptiones suas ordinātad inotescendū. Alibi tm ỹ hz queri. in scdo. (Scrutari nō licet.) Ut quis trāscēdere velit limites fidei de tēporali generatione. que gdem inquātū terminaf ad ynionē in persona dei tamen quodammodo est effabilis ex parte ipsi⁹ corporis assumpti: quod de virgine tractum est. (Quotiens ortum fuit lumen 7c.) Nec similitudo relata ad eternā regnātionem intelligenda est nō fm interruptionez actus que in ortu luminis corporalis lumen facit: eo q sol corporalis non semp pūs est. sed fm ꝓtinuationē tm. (Uiues de⁹ 7 natura eter. 7c.) In his verbis itendit Hyl. cōcludere filiū a patre genitū viuentē esse sic cuiuslibz nāe itrāsibilis vel eterne est ptās viuētis. i. vt viuū producat fm q ipsa viuit: sed deus viues est. ḡ ptās sua est vt viuus ex se gñet. Uel sic. in quolibz viuo iueniſ potestas q debeť viuo: sz de⁹ ē viues. ḡ in eo iueniſ ptās q debeť viuo. ỹ aūt est vt viuū ex se ꝓducat. ḡ filiꝰ q ex eo ꝓducif viuens est: ꝓmi igitur filli maioꝝ subticet. minoꝝ ponit. ibi. (Uiuens deus 7c.) Cōclusionē q ē maioꝝ secūdi tangit cū dic. (Et nāe eterne 7c.) Idest nāe eterne ē ptās viuētis. i. q ōbeť viuēti. Scdi syllogismi minoꝝ subticet. Cōclonē ponit ibi in his ỹbis lateri. (Qui cū sacro scie 7c.) Filiꝰ q nascif ex pre: cuiꝰ natiuitatis secretā sciam solus pr hz ꝓbēdēdo. nō pōt q eē aliud q̄ viuens 7c. Et sumif ỹ sacrm put dr sacrū secretū. (Oia viua sua 7c.) i. oia attributa quorum qōlibet in filio viuit. (Perfectuz natiuitati). i. pfectam rōnē 7 nomē natiuitatis. (Nō. n. nouū 7c.) In his. n. q̄ p trāsmutationē ḡnant ḡuis gnātio q̄ ē a viuēte terminet ad viuū: tm in ꝑn^m gnātiōis qō gnātur nō ē viuū: sz filius dei semp viu⁹ ē. ḡ nō p decisionē vel mutationē genit⁹ ē: 7 ita oz q vita ꝑris eadēq; nūero in filio sit. 7 ꝑp ꝫ subiū git q necesse ē. vt in inue. vi. s. filiꝰ in pre in q̄tū filiꝰ ē vita ꝑris: q in pre viuit: 7 eodē mō in se bēat vitā viuētez. i. ēntiā ꝑris q ē vita viuēs. (Cui innascibili eē 7c.) Idest sui innascibilis. nō. n. filiꝰ ꝑrem in innascibilitate imitatur. (Si gignēti ē ifinitū 7c.) Infinitū sumif ỹ negatiue nō ꝓpriue. gnātio. n. passiua vel actiua nullo fine terminaf vel ꝓphēdit. nō tm dicēda ē ifinita p mōz q̄titatis sic tēpus vel motⁿ: qz sic nunq; esset perfecta.

¶ Hic de spū scō agif. 7 primo q sit amoꝝ patris 7 filij dicit. ¶ Distin. X.

NUnc post filij eternitatē ō spūs scō q̄tū deo donāte videre ꝓcedit disseram⁹. Spūs scūs amoꝝ ē siue charitas siue dilectio ꝑris 7 filij. Unī Aug. i. xv. li. de tri. ait. Spūs scūs nec patris ē soli⁹: nec filij ē soli⁹: ỹ amboꝝ: 7 iō cōmunē q̄ iuicē se diligūt pater 7 filius nobis insinuat charitatem.

¶ Qz spūs scūs ꝓprie dilectio dicaf 7 tm trinitas sit dilectio.

QUones aūt i epla canonica ait. Deus charitas ē: si dixit spūs scūs charitas ē. qō si dixiſz absolutiō eēt fm: 7 ñ pua ps qōnis dcisa. Sz qz dixit ds charitas ē: icertū ē: 7 iō q̄rēdū ē vtr ds pr sit charitas: an filiꝰ: an spūs scūs: an ds ipa trinitas: qz 7 ipa ñ tres dij ỹ ds ē vn⁹. Ad qō Aug. i eo li. ita dic. Nescio cur sic sapia 7 pr dr 7 filiꝰ 7 spūs scūs. 7 sil oēs ñ tres ỹ vna sapia: si ita 7 charitas dicaf pr 7 filiꝰ 7 spi. scūs 7 sil oēs vna charitas. Nō iō tm q̄ sq̄z nos icōueniēt estimet charitatē appellare spm scm qz 7 de⁹ pr 7 ds filius pōt charitas nūcupari. sic ꝓprie ỹbū di ēt sapia di dr: cū pr 7 spi. scūs sint sapia. Si ḡ ꝓprie aliqs hoz triū charitas nūcupari dz qs apti⁹ q̄z spūs scūs vt. s. i illa simplici sūmaq; nā ñ sit aliꝰ sba 7 aliꝰ charitas: ỹ suba ipa sit charitas: 7 ipsa charitas sit suba siue i pre siue i filio siue i spū scō: 7 tm spi. scūs charitas ꝓprie nūcupeť. Ecce bis ỹbis apte oñdit Aug. q i trinitate charitas aliq̄n referť ad subaz q̄ cōis ē triū ꝑsonarū: 7 tota ē i singulis. aliq̄n spāliter ad ꝑsonā spūs sci: sic sapia dei aliq̄n p suba dina. aliq̄n p filio ꝓprie accipiť. 7 hoc i multis fieri reperiť.

¶ Exemplis cōfirmat eadē noia 7 ꝓprie 7 vniuersaliter accipi.

RUribus. n. exēplis doceri pōt multa reruz vocabula: 7 vniuersaliter poni 7 ꝓprie qbusdā reb⁹ adhiberi: sicut legis noie aliq̄n sil oia veteris instrumenti significant eloqa. aliq̄n aūt ꝓprie vocaf lex q̄ p moysen data ē. Multa alia suppetūt exēpla: ꝫ in reapta vitāda ē longitudo ꝑmonis. Sicut ḡ vnicuz dei ỹbū ꝓprie vocam⁹ noie sapiētie: cū sit vniuersalr 7 spūs scūs 7 pr ipsa sapientia: ita spūs scūs ꝓprie vocabulo charitatis nūcupaf: cū sit 7 pr 7 filiꝰ vniuersaliter charitas.

¶ Auctoritatē ponit q filiꝰ ꝓprie dicaf sapia.

SEd dei ỹbū. i. vnigenit⁹ dei filiꝰ apte dicť ē dei sapia ore apli dicentis ꝑm dei sapiētiā 7 dei ỹtutē. Spūs aūt scūs vbi sit dicť charitas inuenim⁹ si diligē-

ꝑ Joan. ꝑ.

ꝑ corint. ꝑ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ter Joã. apli eloquiũ scrutemur: q cũ dixisset. diligam⁹ inuicẽ qz dilectio ex ðo ẽ. adiũxit ꝛ ois q diligit ex ðo nat⁹ ẽ qz ðs dilectio ẽ. Hic manifestauit se dixisse eã dilectionẽ eẽ deũ quã dixit ex ðo. Be⁹ g̃ ex deo ẽ dilectio: ꝛ qz ꝛ filj⁹ ex ðo pfe nat⁹ ẽ: ꝛ spi. scũs ex ðo pfe ꝓcedit: quẽ poti⁹ eoz ꝟ ðbeam⁹ dẽm accipe eẽ dilectiõez. merito q̃rit. Pf̃r. n. sol⁹ ita ðs ẽ: vt nõ sit ex ðo: ꝛ iõ dilectio q̃ ita ẽ ðs vt ex ðo sit: nõ ipse pf̃r ẽ: ꝟ aut filj⁹ aut spi. scũs. Sz i ꝓsequẽtib⁹ cũ dei dilectionẽ ꝓmemoraſſet Joã. q̃ dilexit nos: ꝛ hic hortat⁹ eẽt vt ꝛ nos inuicẽ diligam⁹: atqz ita in nobis de⁹ maneat: qz vtiqz dilectionẽ deũ dixerat: stari volẽs de hac re apti⁹ aliqd eloq in/qt: in ꝟ cognoscim⁹ qz i ipso manem⁹ ꝛ ipe in nobis qz ð spũ suo dedit nob. Spũs itaqz scũs de quo dedit nobis fac nos i deo manere ꝛ ipz in nobis. ꝟ aũt fac dilectio. Ipse g̃ de⁹ est dilectio. de⁹ ergo spũs scũs q ꝓcedit ex deo signifi caf vbi legif. Be⁹ dilectio est: ꝛ dilectio ex ðo est. Ecce bis ꝟbis apte dicit Aug. spũm scũm eẽ charitatẽ pris ꝛ filj: ꝛ intim quoqz sermonẽ ꝓduxit vt videf dixisse spũm sanctũ nõ solũ eẽ dilectionẽ pris ꝛ filj q̃ se inuicẽ ꝛ nos diligũt: sed etiã dilectionem qua diligimus deum: sed vtrum ipse sit charitas qua nos diligim⁹ deũ in sequenti explicabitur.

¶ Restat ostẽdere qð posuerat. s. qũo spi. scũs sit amoꝛ quo pf̃r a filio ꝛ filj⁹ a pfe diligif.

Nunc g̃ qð icepim⁹ ostẽdẽ curem⁹. s. spm̃ scm̃ dilectionẽ eẽ siue amoꝛẽ patris ꝛ filj: quo. s. pf̃r diligit filiũ: ꝛ filj⁹ pez. Be ꝟ Hieronym⁹ sup. xiij. psalmũ ait. Spũs scũs nec pf̃r ẽ nec filj⁹: ꝟ dilectio quã hz pf̃r i filiũ ꝛ filj⁹ in pez. Aug. quoqz in. vi. li. de trini. ait. In oib⁹ eqlis ẽ pũ filj⁹ ꝛ ẽ vni⁹ ciusdẽqz substãe. Quapropter ẽt spi. scũs in eadẽ vnitate subsistit ꝛ eqlitate subsistit.

¶ Hic apif qd sit spũs sanct⁹.

Sue. n. sit vnitas amboꝝ siue scitas siue charitas manifestuz ẽ q nõ aliquis duoꝝ ẽ quo vterqz ꝓfiigit: quo genit⁹ a gignẽte diligat: genitoreqz suũ diligat. sintqz nõ pticipatõe ꝟ eẽntia sua: neqz dono supioris alicui⁹ sed suo ꝓpꝛio ꝟnãtis vnitatẽ spũs in vinculo pacis. Ecce hic habes spũz scm̃ eẽ quo filius diligif a pfe ꝛ pf̃r a filio: ꝛ quo illi duo seruãt vnitatẽ pacis. Spũs g̃ scũs. vt ait Augu. in eodẽ: cõe ẽ aliqd pris ꝛ filj q̃ qqd illõ ẽ. At ipsa cõio ꝓsubal' ꝛ coeterna ẽ. q̃ si amicitia cõueniẽter dici põt dicaf: ꝟ aptius dr̃ charitas ꝛ hec quoqz subꝛ: qz de⁹ subꝛ ꝛ de⁹ charitas ẽ.

Tria ergo sũt ꝛ nõ ampli⁹ vn⁹ diligẽs eũ q de illo ẽ: ꝛ vn⁹ diligẽs eũ de quo ẽ: ꝛ ipa dilectio. Que si nihil ẽ: quo de⁹ dilectio ẽ. Si nõ ẽ subꝛ quomodo deus subsistantia est.

¶ Qr sicut spũs sanctus cõis est patri ꝛ filio ita cõe nomẽ habz ꝓprium.

Ic notãdũ ẽ q sic spũs scũs i trinitate spãlr dr̃ charitas q̃ ẽ pris ꝛ filj⁹ vnio: ita ꝛ nomen tenet ꝓprie qð pũ ꝛ filio cõiter quodãmõ ꝟgruit. Vñ Aug. in. xv. li. de tri. Si charitas ingt q̃ pf̃r diligit filiũ ꝛ pez diligit filj⁹: ieffabiliter cõionẽ demõstrat amborũ: qd ꝟueniẽti⁹ q̃s vt ille dicaf ꝓprie charitas q spũs ẽ cõis amboꝝ. Hoc. n. sam⁹ credit ꝛ intelligit vt nõ solũ spũs scũs charitas sit i illa trinitate ꝟ nõ frustra ꝓprie charitas nũcupetur pp illa q̃ dicta sunt sic nõ solus in illa trinitate: vel spũs ẽ vel scũs: qz ꝛ pf̃r spũs ꝛ filj⁹ spũs ꝛ pater scũs ꝛ filj⁹ scũs: ꝛ tñ ipe nõ frustra dr̃ spiritus scũs. Qui. n. ẽ cõis amboꝝ: id vocaf ipe ꝓprie qð ãbo cõiter. Aliogn si in illa trinitate solus spũs scũs ẽ charitas: pfecto ꝛ filj⁹ nõ soli⁹ pris: ꝟ ẽt spũs sci filj⁹ inuenif. Ait. n. apls de ðo pfe. Trãstulit nos i regnũ filj charitatis sue. Si ergo nõ est in illa trinitate charitas dei nisi spũs scũs: filius est ẽt spũs sci. Sed qz hoc absurdissimum est: restat vt nõ solus ibi sit charitas spũs sanctus: sed ꝓpter illa de quibus satis disserui ꝓprie sic vocatur.

¶ Diuisio textus.

Postquã ðtermiauit magr̃ de gnãtiõe filj a pfe. Nic ðterminat de ꝓcessiõe. s. sci ab vtroqz. Et didif. in ptes duas. In p⁹ ðtermiat ð ꝓcessiõe ei⁹ eterna. In z⁹ ð tpali i4. di. (¶ Ꝑ. diligẽter ãno⁹.) Pria i tres. In p⁹ ðtermiat ꝓcessiõis mõm. In z⁹ ꝓcessiõis ꝑn⁹. ii. di. (Nic dõm est spũz.) 3⁹ dr̃iaz ꝓcessiõis ad gnãtõez. iz. di. (Post ꝟ ꝑsideraꝺ.) Pria i duas. In p⁹ oñdit ꝓcessiõis mõm. In z⁹ ex mõ ꝓcedẽdi ꝓcludit ꝓpriũ ꝓcedẽt nomẽ. ibi (Nic nõn⁹ ẽ q sic.) Pria i duas. In p⁹ oñdit p auctãtẽ canõis q spi. scũs ꝓcedit vt amoꝛ. In z⁹ oñdit idẽ p auctates scõꝝ. ibi (Nũc ðo qð icepim⁹.) ¶ Circa p⁹ tria fac. Pꝛio fm vba Aug. appꝛopat amoꝛẽ de deo dciñ. i. Jo. 4. ðs charitas ẽ: spũ scõ. 2⁹ ponit appꝛopatiõis filitudinẽ. ibi. (Plurib⁹ .n. exemplis.) 3⁹ inducit appꝛopriationis auctatez. ibi. (Sed dei verbuz.)

Questio. I.

Ad intellectũ ꝟ ptis. 5. q̃rif. ꝑ vtrũ .s. scũs ꝓcedat vt amoꝛ. 2⁹ vtꝝ sit amoꝛ quẽ pf̃r hz i filiũ. ꝛ e⁹. 3⁹ vtrũ sit ner⁹ vl' vnio pris ꝛ filj. 4⁹ vtꝝ ex ꝓcessiõe sua possit dici ꝓpe spi. scũs. 5⁹ de numero ꝑsonaꝝ.

¶ Utꝝ spũs scũs ꝓcedat vt amoꝛ. I.

Ad primuz sic ꝓcedif. vr̃ q spi. scũs nõ ꝓcedat vt amoꝛ. Quia spi. scũs ꝓcedit vt ꝑsona i se subsistẽs. amoꝛ aũt nõ significat aliqd p mõz subsistẽtis: imo q moduz iberẽtis forme vel passiõis. g̃ ꝛc. ¶ Ꝑ. Nunqz nã

cõicaf nisi per actũ nãe: sed amoꝛ nõ significat actũ nãe sed magis volũtatis. g̃ cũ ꝓcessionẽ. s. sci cõicef tota diuina nã ꝑsone ꝓcedẽti. vr q̃. s. scũs non ꝓcedat vt amoꝛ. ¶ Ꝑ. Nõ ẽ idẽ mod⁹ ꝓcessiõis creature ꝛ ꝑsone diuine. Sz creature ꝓcedũt a deo p actũ volũtatis: c⁹ op⁹ ẽ creatio fm Aam. g̃ nlla ꝑsona dina ꝓcedit p mõz amoꝛis: q ẽ act⁹ volũtat'. ¶ Itẽ mod⁹ ꝓcessiõis ꝑsone ẽ ꝓpꝛi⁹ ꝑsone ꝓcedẽti: qz p ꝓcessionẽ distinguif vna ꝑsona ab alia: sed amoꝛ ẽ cõe trib⁹ ꝑsonis vt dr̃ i lra. g̃ nulla ꝑsona vt amoꝛ ꝓcedit. ¶ Ꝑ. Nõ ẽ idẽ appꝛopriatũ ꝛ ꝓpriũ: qz appꝛopratũ sumit in ꝟ rõnẽ ꝓpꝛy. Vñ sapia q̃ appꝛopaf filio nulli ꝑsone ꝓpa ẽ: ꝟ amoꝛ vt dr̃ i lra ẽ appꝛopatũ spũi scõ. g̃ ñ ẽ ꝓpꝛi⁹ modus sue ꝓcessiõis vt ꝓcedat vt amoꝛ.

Contra ymago creata q̃ ẽ in aia repñtat trinitatẽ in creatura: ꝟ in ymagine creata ꝓcedit aliqd p modũ notitie: ꝛ aliqd p mõz amoris. g̃. Cũ igr̃ i trinitate icreata ꝓcedat filj⁹ p mõz notitie: erit alia p⁹ ꝓcedens p mõz amoris. ¶ Itẽ cognitio pfcã nõ ẽ nisi adiũgaꝛ volũtas. ꝟ sic se hz itellẽ ad volũtatẽ: ita ꝛ vbũ ad amoꝛẽ. g̃ vbũ nõ erit pfcũ sine amoꝛe: ꝟ vbũ dei pfectũ ẽ. g̃ ꝛ associatur sibi amoꝛ perfectus. ꝛ ẽ spũs sanctus.

Respondeo dõz q in ꝓcessiõe creaturarũ duo ẽ ꝟsiderare ex parte ipsar̃ creatoris. s. nãz ex cui⁹ plenitudine ꝛ pfectiõe ois creature pfectio ꝛ efficir ꝛ explaf: vt supra dcñ ẽ. Et volũtatẽ ex cui⁹ liberalitate nõ nãe necitate. hec oia creature ꝟferunt. Supposita aũt fm fidẽ nãz ꝓcessiõe diuinaꝝ ꝑsonaꝝ in vnitate eẽntie. ad cui⁹ ꝓbationẽ rõ sufficiẽs nõ inuenit: oz ꝓcessionẽ ꝑsonaꝝ q̃ pfecta ẽ: eẽ rõnẽ ꝛ cãz ꝓcessiõis creature. Vñ sic ꝓcessionẽ creaturaꝝ nãe dine pfectionẽ iperfecte repñtatiũ reducim⁹ i perfcãz imagine ã: pfectionẽ plenissime ꝟtinẽtẽ. s. filiũ: tanqz in ꝑn⁹: ꝛ q̃si nãlis ꝓcessiõis creaturaꝝ a deo fm. s. imitationẽ nãe: exẽplar ꝛ rõnẽ: ita oz: q in q̃tũ ꝓcessio creature ẽ ex libalitate dine volũtat' reducaf i vnũ ꝑn⁹: qð sit q̃si rõ totiꝰ libal' collonis: hec aũt ẽ amoꝛ: sub eꝰ rõne oia a volũtate ꝟferunt: ꝛ iõ oz aliquã ꝑsonã eẽ i dinis ꝓcedẽtẽ p mo⁹ amoris. ꝛ ꝟ ẽ spi. scũs. Et ide ẽ q gdã phi totiꝰ nãe amoꝛẽ ꝑn⁹ posuerũt.

Ad primũ g̃ dõz q lz amoꝛ in q̃tuz amoꝛ nõ dicat gd pfcz ꝛ subsistẽs: tñ in q̃tũ ẽ di amoꝛ a q̃ ois iperfectio remouef hz q sit pfcñ gd: ꝛ subsistẽs: ꝛ sile ẽ de vbo. ¶ Ad z⁹ dõz q sic p ꝑ⁹ ꝓcessũ nãe cõicaf tota nã dina cũ sit pfect⁹: ita ꝛ p primũ ꝓcessũ volũtatis q̃ est rõ ois ꝓcessiõis volũtarie a deo cõicaf tota volũtas: ꝛ qz i deo idẽ ẽ volũtas ꝛ nã: nec tota volũtas q̃ ifinita ẽ: posset eẽ nisi i nã ifinita: ꝛ nõ nisi bõi ifiniti: q̃si obi equãtis ifinitã volũtatẽ. Vñ nec amoꝛ q ẽ rõ volũtatis põt eẽ nisi infinitus. iõ opz etiam cõicari naturaz. Unde amoꝛ quãuis nõ dicat cõicationẽ nãe inquãtuz est amoꝛ. dicit tamẽ inquãtũ est amoꝛ dei. ꝛ ꝑmus ꝓcessus diuine volũtatis. ¶ Ad tertiũ dõm q creatura ꝓcedit a voluntate sicut res operata per volũtatẽ. sed spi. scũs. sicut rõ cuiuslibet operis volũtatis: sicut etiã filj⁹ ꝓducit vt ars oĩuz eoruz q̃ per intellectũ diuinũ cõstituta sunt. ¶ Ad quartum dõm q amoꝛ in diuinis tripliciter sumif. Qñq enĩ sumif eẽntialiter. Qñq ꝑsonaliter. Qñq notionaliter. Qñ sumif eẽntialiter nõ dicit aliquã processionẽ vel relationem realẽ: sed tñ rõnis: sicut etiã cũ de deo dicim⁹ itelligens ꝛ itellectũ. Eadez enĩ persona põt esse intelligens ꝛ itellecta. Qñ aũt dicif personaliter: tũc ipoꝛtatur ꝓcessio ꝛ relatio realis. ꝛ significaꝛ ipsa persona siue res ꝓcedens: sicut amoꝛ est qðã ꝓcedens. Quãdo dicif notionaliter significat ipsam rõnẽ ꝓcessionis persone: quia amoꝛ nõ tñ est ꝓcedẽs: sed etiã dicit rõnez sub qua alia ꝓcedunt. Scõm ergo q est eẽntiale est cõmune tribus:

sed appꝛopriaf spi. scõ. vt cum dicif deus charitas est. i. Joan. 4. Scõm aũt q est ꝑsonale est ꝓpriuz spi. scũs. ꝛ dicif q, spũs sanctus ꝓcedit vt amoꝛ. Scõm aũt q est notionale est quedã relatio vel notio cõis patri ꝛ filio: q̃ etiã dr̃ cõis spiratio. ꝛ ꝟ modo significaꝛ amoꝛ in ꝟ verbo diligunt: cum dicitur. pater ꝛ filj⁹ diligunt se spi. scõ. ¶ Ad gntũ dõm q amoꝛ fm q est ꝓpriũ nõ est appꝛopꝛiatuz. Sapia aũt ita est appꝛopriata qð nunq̃ põt esse ꝓpꝛium. Et rõ bui⁹ est: qz sapiẽtia nõ significaꝛ per modus alicui⁹ exeuntis ab aliquo: sed per modũ qescentis in subiecto. ꝛ ideo semp est essentialis ꝛ nunq̃ personalis. Sed amoꝛ significaꝛ per modũ exitus: nihilomin⁹ tamẽ significat aliquid absolutum. Exitus autẽ ille põt intelligi vt realis vel fm rõnem tñ. Ex parte ergo qua significat aliquid absolutũ est essentiale: ꝛ tũc relatio vel exitus ipoꝛtatus erit rõnis tñ: sicut cũ dicif idẽ eidẽ idez. Qñ autez ille exitus significaꝛ: non tãtũ vt rõnis sed vt realis: tunc amoꝛem significat personalem.

¶ Utꝝ spũs scũs sit amoꝛ quẽ hz pf̃r in filiũ. II.

Ad secundũ sic ꝓceditur. vr̃ q spũs scũs nõ sit amoꝛ quẽ pf̃r hz in filiũ: vel eꝰ. Quicqd. n. ꝓcedit i aliõ tendens nõ ꝓcedit vt p se subsistẽs: ꝟ spi. scũs. p/cedit vt ꝑsona subsistẽs p se. g̃ nõ ꝓcedit in filiũ. ¶ Itẽ q ꝓcedit in aliqd recipiꝛ in illo: nisi sit ex ẽfectu recipiẽtis: ꝟ in filio nõ est aliqs defect⁹. si g̃ spi. scũs. p cedit a patre vt in filiũ: filius recipit spi. scũs. ꝟ qcqd filj⁹ recipit a patre recipit per gnãtionẽ. g̃ ꝓcessio per quã spi. scũs ꝓcedit a pfe in filiũ est gnãtio: vel ẽt ꝑus fm rõnez: sicut qð includif in illa. ¶ Ꝑ. Et si filius aliqd accipiat a patre: tamẽ pater nihil accipit a filio. g̃ cũ illud in qð est aliqd se habeat in rõne recipientis: nullo mõ poterit dici spi. scũs amoꝛ quẽ hz filius in patrem.

Contra ois amoꝛ ꝓcedit ab amãte in amatũ: ꝟ spi. scũs est amoꝛ. vt supra dictũ est. g̃ vr̃ cuz pr̃ amet filiũ ꝛ e⁹. q. spi. scũs sit amoꝛ pris i filiũ: ꝛ e⁹. ¶ Ꝑ. Doc videf per auctoritatem Jero. in littera.

Respondeo dõm q in ꝓcessione spi. sci ꝛ ꝟsiderare duo. s. ꝓcessionẽ ipam ꝛ modũ ꝓcedendi. Et qz spi. scũs ꝓcedit vt res distincta ꝛ p se exñs nõ hz ex ꝓcessiõe sua in q̃tũ ꝓcessio est q̃ fit a pfe i filiũ: vel eꝰ. sed q̃ sit in se subsistẽs. Si aũt ꝟsideretur modus ꝓcessionis: qz ꝓcedit vt amoꝛ vt dictũ ẽ cum amatũ fm rõnẽ itelligẽdi sit id in qð terminaf amoꝛ: ꝛ amãs a quo exit amoꝛ: cũ pr̃ amet filiũ. põt dici amoꝛ pris in filium. ꝛ cuz filius amet pr̃em amoꝛ filj in patrem.

Et per hoc patet solo ad ꝑ⁹ qz spi. scũs non hz vt sit amoꝛ vni⁹ ꝑsone in aliã ex ꝟ q̃ est persona procedẽs. sed ex ꝟ q̃ ꝓcedit vt amoꝛ. ¶ Ad secunduz dõm q cum dicif filius amari a patre nõ ꝑdicatur fm rez: q̃ filius aliquid a patre accipiat: sed q̃ terminef in ipsum actus amoris: ꝛ ideo ꝟ qð dicif esse spi. scũs amoꝛ patris in filiũ non ptinet ad gnãtionẽ: sed ad spi. sci ꝓcessionẽ. ¶ Et per ꝟ patet solo ad z⁹: qz sicut cuz dicif q̃ pater hz amoꝛẽ in seipm non significaꝛ ibi aliq̃ terminatio vel acceptio fm rẽ: sed tñ fm moduz significandi: ita ẽt cuz dr̃ spi. scũs amoꝛ filj in pez: non ponif q̃ parer aliqd accipiat: nisi q̃ fm modũ significandi in ipsum terminatur amoꝛ filj sicut in amatum.

¶ Utꝝ spũs scũs sit vnio patris ꝛ filj. III.

Ad tertiuz sic ꝓceditur. vr̃ q spi. scũs nõ sit nexus vel vnio pris ꝛ filj. qð. n. ẽ discretũ ꝛ distinctũ ab aliqbus nõ est vnitiuũ ipoꝛ. Sed spi. scũs ẽ distinctus a pfe ꝛ filio. g̃ nõ ẽ vnio vtriusqz. ¶ Ꝑ. nexus

Universidad de Deusto
Biblioteca

vel vnio hz quasi rõnem medy iter ea q̃ vniunt̃ vel ꝺnectunt̃. Sz spi.scūs nõ ẽ media in trinitate ꝑsona sed ẓª.g̃ nõ est vnio vl'nexꝰ. ¶ Ꝑ. Nexus ꝺr quo aliq̃ nectunt̃: ſz siue ℔ intelligatur effectiue siue formaliter: illud quo alia nectuntur habet aliquã rõnem ꝓncipy ãnexã. ergo cũ spūs nll'o mõ sit ꝓncipiũ patris ⁊ fily: ĩmo eꝰ nõ potuerit ꝺici nexus vel vnio vtriuſq;.

Contra Diony.li. de ꝺi.no.c.4. Amoꝛẽ siue ꝺilectionẽ siue angelicũ ⁊c. Dicamꝰ vnitiuã quãdam et cõcretiuã accipiꝰ vtutẽ. ſz. s.scūs ẽ amoꝛ ꝓris ⁊ fily. g̃ ẽ vnio ipsoꝝ. ¶ Doc etiaꝫ videt ex auctate apli. Ephe. 4. solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. ⁊ ita amoꝛ hz rationem vinculi ⁊ nexus.

Respondeo ꝺõm q amoꝛ semp ponit cõplacẽtiã amãtis in amatũ. Q̃n ãt aligs placz sibi in aliq̃ trahit se in illud ⁊ ꝺilgit se illi q̃tũ põt: ita vt illud efficiat̃ suũ: ⁊ ꝺe ẽ q amoꝛ hz rõnẽ vniẽꝺi amantẽ ⁊ amatũ. Et qz spi.scūs ꝓcedit vt amoꝛ ex mõ ꝓcessionis hz vt sit vnio ꝓris ⁊ fily. ꝓñ.n. ꝓr ⁊ filiꝰ ꝓsideran. vl'inquãtũ ꝺicunt̃ i eẽntia. ⁊ sic ĩuenit̃ i eẽntia. Ul'inq̃tũ ꝺistinguunt̃ i ꝑsonis: ⁊ sic vniunt̃ ꝑ ꝑsonãtiã amoꝛis. Quia ⁊ si ꝑ ipole ponerẽt q nõ eẽnt vnũ ꝑ eẽntiã ad ꝑfectam iocunꝺitatẽ oꝓꝛteret in eis itelligi vnionẽ amoꝛis.

Ad primũ ergo ꝺõm q ex ipsa ꝓcessiõe. s. scūs hz q̃ ꝓcedat vt ꝑsona: ſz ex mõ ꝓcessiõis hz q sit vinculũ vel vnio amãtis ⁊ amati. Utrũ aũt ꝓr ⁊ filiꝰ ꝺiligant se spi.scõ. infra quereꝝ. ¶ Ad ẓm ꝺõm q inquãtũ ꝓcedit a ꝺuobꝰ hz q sit tertia in trinitate ꝑsona. Sed ex mõ ꝓcedẽꝺi q sit vnio vtriuſq; ꝑsone. ¶ Ad ȝm ꝺõm q ꝓr ⁊ filiꝰ ꝺicunt̃ vniri spi. scõ nõ effectiue sed q̃si formalr. sed forma est ꝺuplex. Quedã. n. manẽs ⁊ gesẽs in his quoꝝum est forma: ⁊ sic per modum forme se habz ad ꝑsonas ꝺiuina eẽntia: ⁊ sic vniũtur formaliter amore eẽntiali. Et etiam aliquid formalr vniẽs: nõ quasi inherẽs: sed sicut procedẽs ab vtroq; vnitoꝝ: ac si ꝺicerem⁹ aliqua ꝺuo corꝑa vniri per aliquẽ liquoꝛẽ ab eis ꝓcedẽtẽ: ⁊ ita pater ⁊ filius vniunt̃ spi.scõ. vñ nõ sequit̃ q sit ꝓncipiuz ꝓris ⁊ fily: sed eꝰ. Doc tñ magis ꝺiscutiet̃ q̃ q̃reꝛ vt ꝛ pater ⁊ filius ꝺiligant se spi.scõ.

¶ Utrum ꝑsona procedens per modũ amoꝛis ꝓꝓrie ꝺicatur spiritus sanctus. IIII.

Ad quartum sic ꝓcedit. vr̃ q ꝑsona q̃ ꝓcedit vt amoꝛ ꝓꝓrie ꝺicat̃ spi.scūs. Illud. n. qõ ẽ cõe tribus ꝑsonis nõ efficit̃ ꝓꝓriũ nisi aliq̃ ꝓꝓrio aꝺiũcto. Sz spūs ĩuenit trib⁹ ꝑsonis. Jo. 4. Spūs ẽ ꝺeꝰ. Scūs aũt qõ aꝺꝺit̃ ẽ ẽt cõe ⁊ nõ ꝓꝓriũ. g̃ vr̃ q spi.scūs nõ sit ꝓꝓriũ nomẽ alicuiꝰ ꝑsone. ¶ Ꝑ. Persone ꝺistinguunt̃ ꝑ relationẽ oꝛiginis. ſz hz relones ꝼm moꝺũ itelligẽꝺi ꝓsequunt̃ ꝓcessiões ꝑsonaꝝ. g̃ q̃libz ꝑsona ꝺz denoiari ꝼz ꝓcessionẽ aliquã. Sz spi. scūs nullã ꝓcessionẽ vel ꝓcessiõis modũ exꝑmit. g̃ nõ vr̃ eẽ nomẽ alicuꝰ ꝑsone. ¶ Si ꝺicas q ꝺr̃ spūs scūs. qz ꝓcedit vt amoꝛ. s. ad similitudinem eius quod ꝺico ꝺuo amantes conspirant sibi in amore per oscꝛulum oꝛis: vnde fit respiratio. Contra ꝼm hoc nomen spiritus sumetur ex similitudine spiritus corꝑalis. Sed omne tale nomẽ ꝺicitur ꝺe ꝺeo ꝺeo metapꝺoꝛice ⁊ nõ ꝓꝓrie: nec ꝼm ꝑus. Cum igit̃ nomina ꝑsonalia ĩueniant̃ in ꝺiuinis ꝓꝓrie. ⁊ ẽt ꝑ ꝑus q̃ in creaturis. vt ꝺr̃ epꝺe. 3. Ex quo ꝺis paternitas ⁊c. vr̃ q ꝑ istum moꝺuz nulla ꝑsona ꝺiuina ꝺebeat noiari. s. scūs. ¶ Ꝑ. Sicut ꝓcessio q̃ est per modũ amoꝛis ẽ scã: ita illa q̃ ẽ ꝑ modũ nãe. g̃ sic nõ ꝺr̃ filiꝰ scūs: ita ñ ꝺz ꝺici spi.scūs.

In cõtrariũ est tota scꝛiptura ⁊ totꝰ vsus ecclie q̃ tertiã in trinitate ꝑsonã sic noiat.

Respondeo ꝺõm q spūs ẽ nomẽ positũ ad significaꝺũ subtilitatẽ ⁊ exꝺe attractio aeris ⁊ expulsio ꝺr̃ ispiratio ⁊ respiratio: ⁊ exꝺe vẽt̃ ẽt ꝺr̃ spūs: ⁊ exꝺe ẽt subtilissimi vapozes per quos ꝺiffunꝺunt vtutes aẽ in ꝑtes coꝛꝑis ꝺiꝛ spūs. Et silr̃ incoꝛꝑorea pp suã subtilitatẽ ꝺicunt̃ spūs: siẽ ꝺicimꝰ ꝺuos spũm ⁊ angelũ ⁊ aiaz. Et iꝺe est ẽt q ꝺicimꝰ ꝺuos hoies amãtes se ⁊ concoꝛꝺes eẽ vniꝰ spūs vel ꝺispiratos: sicut ẽt ꝺicimꝰ eos eẽ vnũ coꝛ ⁊ vnã aiaz: sicut ꝺicitur etbi. g. ꝓꝓriũ amicoꝝ est vnã aiam in ꝺuobꝰ coꝛꝓoꝛibus eẽ. Subtilitas aũt ꝺr̃ per remotionẽ a mãlitate. vñ ea que hñt multũ ꝺe mã vocamꝰ grossa: sicut terram. Et ea que minꝰ: subtilia: sicut aerẽ ⁊ ignẽ. Uñ cuz remoueri a mã magis sit in incoꝛꝓoꝛeis ⁊ maxime in ꝺeo: spiritualitas ꝼm rõnem significationis sue per ꝑus ĩuenit̃ i ꝺeo: ⁊ magis in incoꝛꝓoꝛeis q̃ coꝛꝓoꝛalibus: quãuis foꝛte ꝼm impositionẽ nominis spũalitas magis se tenent ad coꝛꝓoralia: eo q nobis qui nomia ipositꝰ eius subtilitas magis est manifesta. Scõm hoc igit̃ ꝺico q spūs inquantuz nominat subtilitatẽ nãe cõe est trib⁹ ꝑsonis. Sz ꝺupliciter rõne noiat̃ spi.scūs a spũalitate. Una ⁊ precipua est vt ꝺicamus: q ꝑ ipm ⁊ ꝺona ipsius in pticipationẽ ꝺiꝛe spũalitatis trahimur: inq̃tũ a ⁊palibꝰ remouemur. vñ ꝛeꝑtores ⁊paliũ spũales ꝺicunt̃. ⁊ ℔ ĩuenit sibi inq̃tuz ꝓcedit vt amoꝛ: q hz rõnẽ ꝑmi ꝺoni: in q̃ oia ꝺona ꝺonant̃. Alia rõ est: qz est amoꝛ patris in filium quo se ꝺiligũt ⁊ amantem ⁊ amatũ ꝺicimus in spiritu vniri.

Ad primũ ergo ꝺõm q ℔ qõ ꝺico spi.scūs põt ꝺupliciter cõsiꝺerari: vel q̃tũ ad vtutem vocabuloꝝ. ⁊ sic cõuenit toti trinitati: put sumit̃ in vtute ꝺuaꝝ ꝺictionũ: vel inquãtũ ad ipositionẽ ecclie ꝑ quã ℔ impositũ est ad significanꝺũ vnã ꝑsonã: q̃si circũlocutio vnius noĩs: ꝓpter ꝺefectũ vocabulozũ: qz lingue nr̃e ꝺeficiunt a narratione ꝺei. ⁊ sic ꝓꝓrie cõuenit spũi sãcto. Et rõnem cõuenientie assignat Aug. in littera. Quia enĩz est cõitas patris ⁊ fily ꝺecet vt cõmuni noĩe nominet̃. ¶ Ad ẓm ꝺõm q ex rõne sue ꝓcessionis spi. scūs ꝓcedit vt amoꝛ: ⁊ inq̃tũ est amoꝛ ꝺuenit sibi q noĩeꝰ ꝑ spũalitatem vt ꝺictũ est: ⁊ sic aliquo mõ nomẽ spi. sci quẽꝺam moꝺum ꝓcessionis exꝑimit. qz amoꝛis. ¶ Ad ȝm ꝺõm: q spūs ꝑ ꝑus ꝺicit̃ ꝺe ꝺiuinis: q̃ ꝺe coꝛꝓoꝛeis sicut ꝓꝺictuz est: ⁊ iõ obiectio illa nõ tenet: nec credo ab illa simili tuꝺine spi. scñ vocari. ¶ Ad 4m ꝺõm q sicut ꝺicẽ Dioniz. c. ꝺe ꝺi.no. Sctitas est ab oĩ ĩmunꝺitia libera ⁊ ꝑfecta ⁊ imaculata mũꝺitia: ⁊ iõ conueniẽter scitas spũalitati aꝺiungit̃: que ẽt a mãlitate separationẽ ꝺicit. vt sic per spũalitatem ꝺesigneꝝ separatio a mã. ⁊ per sanctitatez a mãlibus ꝺefectibus. ¶ Uel ꝺõm q nã semp eoꝺez mõ operat̃: ⁊ ꝺeo in opere nãe nõ est ĩuenire rectũ ⁊ non rectum: sicut in opere volũtatis. Et iõ ꝺueniẽter scitas que rectitudinẽ volũtatis ꝓꝛtat aꝺiungit̃ ꝓcessiõi amoꝛis ⁊ non gnãtioni que est opus nature.

¶ Utrum tñ tres ꝑsone sint in ꝺiuinis. V.

Ad quintuz sic ꝓcedit. vr̃ q nõ sint tñ tres ꝑsone ĩ ꝺiuinis. in ꝺiuinis. n. ñ pl's ꝺistat volũtas ⁊ nã q̃ itell's. Sz alia ꝑsona ẽ ꝓcedẽs ꝑ modũ voluntatis vel amoꝛis ab illa q̃ ꝓcedit ꝑ modũ nãe vel gnãtionis. g̃ aꝺ huc ꝺz eẽ alia q̃ ꝓcedat ꝑ moꝺum intellect⁹. ¶ Ꝑ. sicut pater ꝺiligit filiũ: ita etiã ꝺiligit spi. sanctuz: sed amoꝛ quo ꝓr̃ ꝺiligit filiũ est vna ꝑsona. ergo et amoꝛ quo ꝺiligit spi. scñ est vna ꝑsona: ⁊ ita sunt pl'es q̃ tres. ¶ Itẽ sicut est ꝑfecta bonitas ⁊ liberalitas in patre ⁊ filio: ita ⁊ in spi. scõ, sed ꝑ ſũmã bonitatẽ ⁊ liberalitatem ꝺuenit patri q nãm suã cõicet aly: qz bonũ ẽ cõicatiuũ sui. g̃ eaꝺẽ rõne spūs scūs cõicabit nãz suã ꝑfectacõicatiõe: ſz nõ ꝑfecte cõicat creature. g̃ cõicabit aly ꝺiuine ꝑsone. ¶ Itẽ in ꝺeo nõ tñ ẽ nã ⁊ voluntas ſz plura alia attributa: quoꝝ vnũqõq; hz rõnẽ ꝓncipy. Sz voluntati ⁊ nãe rñꝺet aliq̃ ꝓcessio inq̃tũ hñt rõnẽ ꝓncipy. g̃ ẽt ⁊ alys attributis rñꝺebũt alie ꝓcessiones ꝼm q̃s multiplicabunt̃ ꝑsone multo plures q̃ tres.

Sed contra videt q sint tñ ꝺue. Persone. n. nõ ꝺistinguunt̃ nisi ꝼm relatiões oꝛiginis. Sz relatio oꝛiginis ẽ ꝼz quã aligs ẽ ab alio. g̃ vr̃ q sit tñ vna ꝑsona que sit ens ab alia: ⁊ reliqua a qua ẽ ali⁹. ergo sunt tñ ꝺue ꝑsone.

Respondeo ꝺõm q nõ sunt nisi tres ꝑsone in ꝺiuinis. Et rõ hꝰ ẽ: q ꝛ in ꝺiuinis ꝓpter eẽntie simplicitatẽ nõ põt eẽ ꝺistictio ꝼm aligd absolutũ: sed ꝼm relationẽ: ⁊ tñ ꝼz relationẽ oꝛiginis. vt ifra ꝓbabiꝝ. ¶ Itẽ relatio oꝛiginis nõ ꝓt ꝓstituere ꝑsonã si significet in cõi: ſz oꝫ q significet aligd ꝓꝓriũ ⁊ ꝺetermiatũ. Dabz. n. se loco ꝺrie ꝓstitutiue respectu ꝑsone quã oꝫ eẽ ꝓꝓriã. ¶ Itẽ qz ꝑsona ẽ nomẽ ꝺignitatis oꝫ q illa relatio sit ad ꝺignitatẽ ptinẽs: sic g̃ oꝫ tria ꝓsiꝺerare in ꝓstitutꝰ ꝑsonas. s. q sit relo oꝛiginis: q sit ꝓꝓria: q sit ad ꝺignitatem ptinẽs. Relatio aũt oꝛiginis in cõi ꝓꝓtaꝝ ĩ his ꝺuobꝰ: q ab alio ⁊a quo aliꝰ. Doc ẽt qõ ꝺico a q̃ aliꝰ: ẽ gꝺẽ aꝺ ꝺigniꝛatẽ ptinẽs: ſz cõe ẽ. Uñ oꝫ aꝺ ℔ q ꝓstituat ꝑsonã q ꝺẽter minet̃ ꝑ spãlẽ moꝺũ oꝛiginis. In ꝺiuinis aũt nõ põt eẽ nisi ꝺuplex modus oꝛiginis ꝼm q oẽagẽs ꝺiuiꝺit̃ ĩ agẽs a nã ⁊ agẽs a volũtate: ⁊ iste actiões ĩuẽte ĩ creaturis vt supra ꝺcm ẽ reꝺucũt̃ in cãz: ⁊ exẽplar in ꝺuas ꝓcessiões ĩ ꝺiuinis: q̃rũ vna ẽ ꝑ modũ nãe ⁊ vocat̃ gnãtio: ⁊ alia ꝑ modũ voluntatis: ⁊ vocat̃ ispiratio vt supra ꝺcm ẽ. Opz igit̃ ita ꝛ specificare a q̃ aliꝰ ꝑ gnãtionẽ a quo aliꝰ ꝑ ispiratione. Dec aũt ꝺuo nõ hñt repugnãtiã: qz iꝺẽ põt eẽ ꝑnꝰ pluriuz ꝺiuersis moꝺis. Uñ ex ℔ nõ ꝓstituentur ꝺue ꝑsone sed vna tñ: qz nihil hz vtutẽ ꝺistinguẽꝺi: nisi qõ ℔ aliquã rõnem oppositionis. Sic igit̃ habemus vnam ꝑsonã a qua est aliquis ꝑ gnãtionẽ ⁊ ꝛspirationẽ sicut ꝓr̃. si aut̃ accipiamus aliuꝺ. s. qui est ab alio: q̃ius ipoꝛtet relationez oꝛiginis: tamen nõ sufficit ad cõstituenꝺã ꝑsonã. tum qz cõe est: tum qz nihil ꝺignitatis ipoꝛtat. Esse enim ab alio põt aliquid vel nobili vel ignobili modo. Unde opz aꝺ ℔ q constituat̃ persona: q ꝺetermineꝝ ꝑ spãlem moꝺuz aꝺ ꝺignitatem pertinentez: ⁊ isti sunt tñ ꝺuo in ꝺiuinis: ⁊ iõ oꝛtebit ita ꝺicere qui est ab alio ꝑ gnãtionẽ. ⁊ qui est ab alio ꝑ ispiratione. Ista aũt ꝺuo non ꝓssunt vni conuenire: quia vna res habet tñ vnuz moꝺum quo oꝛitur ex alio. Nõ. n. iꝺez in specie est a natura ⁊ ab arte. nec ꝑ putrefactionem ⁊ seminationez. ⁊ iꝺeo erit vna ꝑsona que est ab alia ꝑ generationẽ. ⁊ ꝺic est filius. ⁊ alia que est ab alia ꝑ ꝛspirationem: ⁊ ꝺic est ꝛspi. sanctus. Et cum iste relationes non ꝓssint multiplicari ꝼm numerũ: ita q remaneat vnitas in specie: eo q nõ ẽ ibi aliqua ꝺiuisio materialis: opz q sint tñ tres ꝑsone.

Ad primuz igit̃ ꝺõm q ꝓcessio intellect⁹ ⁊ natura ꝛe ꝺabẽt quãꝺã simílitudinẽ ꝑ quã ꝺistinguunt̃ a ꝓcessione ꝑ moꝺũ voluntatis. Põt eniz aliquid ꝓcedere ab vno vel a plurib⁹. Qõ aut̃ ẽ ꝓcedit ꝑ moꝺũ nãe ꝓcedit vt ab vno: si illud ꝑfectũ sit. ⁊ simil'r qõ ꝓcedit ꝑ moꝺũ itellectus. nõ. n. plures homines habent vnã ꝛceptionẽ in numero. Et ita filio qui est tñ ab vno. s. a patre attribuit̃ vterq; modus. ꝓcedit enim ꝑ modum nãe vt filius. ⁊ ꝑ modum itellectus vt verbũ. sed voluntas tendit in aliũ. ⁊ põt esse recipꝛocatio vt ex ꝺuobus vna voluntatis ꝓcedat confoꝛmitas: q̃ est vnio

vtriuſq;. Et iõ ꝓcedere ꝑ modũ voluntatis ꝺuenit. spi. scõ q ꝓcedit a ꝺuobꝰ vniens eos inq̃tũ sunt ꝺistincte ꝑsone. Inquãtũ. n. sunt vna eẽntia vniunt̃ ꝑ eẽntiã: ⁊ ſz ℔ est ĩter eos amoꝛ eẽntialis. ¶ Ad ẓm ꝺõm q sic est in inferioꝛibus q nõ alio actu põ ferꝝ in oĩm ⁊ in actũ suũ. Eoꝺez. n. actu itellectꝰ itelligit se: ⁊ itelligit se itelligere. Ita ẽt cũ spi. scūs ꝓcedat vt amoꝛ quo ꝓr̃ amat filiũ: nõ oꝫ q sit aliꝰ amoꝛ q̃ amet illuz amoꝛe. ⁊ ꝓcipue cum ille amoꝛ nõ ꝺifferat ab isto nisi ꝼm numeꝝ: ⁊ nõ ꝼm rõnez: ⁊ talis ꝺiuersitas in ꝺiuis nõ põt eẽ: vt supra ꝓbatu ẽ. ¶ Ad ȝm ꝺõm q liberalitas ⁊ bonitas sunt eẽntialia: eẽntialia aũt nõ sunt ꝓncipia actuũ notionaliuz nisi ꝼm q ipsa eẽntia est ideꝫ re qõ ꝓꝓrietas vel notio: vt supra ꝺictuz est. Uñ bonitas vel liberalitas in patre nõ est ꝓncipiũ gnãtiõis: nisi inq̃tum bonitas est sua ꝓpria: in filio aũt bonitas nõ est ꝓpria ſz filiatio. Uñ eaꝺẽ bonitate ⁊ liberalitate ꝓr̃ generat ⁊ filiꝰ generat̃. ⁊ pater ꝛspirat ⁊ spũs sanctꝰ ꝛspiratur. Uñ ꝼm Aug. cum ꝺico ꝺe quo est: est questiõ oꝛigis: ⁊ nõ equalitatis. sed cũ queriꝝ q̃lis vel quãtus. Et iõ per boc q ꝛspi. scūs nõ ꝓꝺucit aliã ꝑsonã nõ est minoꝛis liberalitatis vel bõitatis. ¶ Ad q̃rtũ ꝺõz q oĩa attributa ꝺiuina sunt ꝑnꝰ ꝓꝺuctiõis per moꝰ efficiẽtis exemplaris: sicut bonitatẽ oĩa bona imitant̃: ⁊ eẽntiaz oĩa entia: ⁊ sic ꝺe alys. Uñ oĩs illa ꝓcessio est per moꝰ nãe: ⁊ iõ non opz esse pl'es modos ꝓcessiõis in ꝺiuinis. ¶ Ad vltimuz patet solutio per ea que ꝺicta sunt.

¶ Expositio littere.

Spiritus sanctꝰ amoꝛ ẽ ⁊c.) Dec tria se hñt ex additione aꝺinuicem. Amoꝛ. n. ꝺicit simplicẽ iclinationẽ affectus in amatũ. Unde ẽt q̃ꝙ passiones ꝺicit: ꝼm q est in parte sensitiua. ⁊ sic amoꝛ ẽt in irrõnabilibꝰ ĩuenit̃. Dilectio aũt ꝑsupponit electionem sicut ipm nomen ostendit. Unde tñ rõnabiliuz est: ſz charitas ponit quãꝺã vehemẽtiã ꝺilectionis. inquãtũ ꝺilectũ sub inesti mali ꝑcio habeꝝ: ꝼm q res multi precy care ꝺñr. (Siue eniz sit vnitas ⁊c.) Unitas ꝺicit̃ inquãtũ est nexus ꝑris ⁊ fily vt ꝺictũ est: sed scitas ꝺicit̃ inq̃tum ꝓcedit ꝓcessione voluntatis: in qua cõsistit tota sanctitas.

¶ Qz spūs scūs ꝓcedit a ꝑre ⁊ a filio. Di. XI.

Hic ꝺõm est spũm sanctũ a ꝑre ẽ ⁊ filio: ⁊ ꝓcedere a patre ⁊ filio. qõ multi heretici negauerunt. Qz aũt ꝺe vtroq; ꝓcedat multis ꝺiuinoruz eloqoꝝ testimonijs cõꝓbat̃. Bic. n. apl's. Misit ꝺeus spũm filij sui in coꝛꝺa vestra. Ecce hꝰ ꝺr̃ spiritꝰ filij. Et alibi. Qui aũt spiritus xꝑi nõ hz bic nõ est eius. Ipse etiã filius ꝺe spũ sancto ꝺicit in euangelio. Quem ego mittã vobis a patre. Patris aũt spiritꝰ ꝺictus est vbi legit̃. Si spiritus eius qui suscitauit christũ a moꝛtuis habitat in vobis. Et ipse xꝑs ꝺicit. Non eniz vos estis qui loquimini. sed spũs patris vestri qui loquitur. ⁊ alio loco. quẽ mittet pater in nomine meo. Et alibi ipse filius ꝺe spiritu sancto ait. Be patre procedit. Bis ⁊ alijs pluribus auctoꝛitatibꝰ ostẽꝺit q spiritus sanctus a patre ⁊ filio procedit.

¶ Qz greci non concedunt spiritum sanctuz ꝓcedere a filio.

ad gala. 4° ad Roma. 7°

Joan. 15°

Actu. 10

Matthei. 10

Joānis. 15. d

Universidad de Deusto
Biblioteca

Reci tamen dicūt spūm scm̃ ꝓcedere tm̃ a pre: ⁊ nō a filio. Oz iō dicunt. qz veritas in euāgelio fidē integre ꝓtinēte de ꝓcessione spūs loquēs solū prez cō mem oꝛat dicēs. Spūs q a patre ꝓcedit. Et ēt ideo qz in ꝓncipalibus concilijs q̃ apud illos celebrata sunt. ita symbola eoꝝ subiūctis anathematib⁹ sancita sunt: vt nulli de trinitatis fide aliud docere vel aliter p̄dicare eꝫ ibi ꝓtinet liceat. In qbus qdem symbolis cū spirit⁹ scūs ꝓmemoraret ꝓcedere a pre: ⁊ nō a filio: qcūqꝫ inquiunt a filio eū ꝓcedere addunt anathema icurrunt. vñ ⁊ nos arguūt anathematis reos. Addunt etiam ad assertionez sue opinionis ⁊ in testimoniuꝫ nostre damnationis de symbolo fidei. qō ꝑm traditionē p̄dictoꝝ cōciliorum. Leo tertius rome trāscriptū in tabula argētea post altare bti Pauli posita posteris reliquit ꝓ amoꝛe vt ipse ait: ⁊ cautela fidei oꝛthodoxe. In quo qdem symbolo in ꝓcessione spirit⁹ solus cōmemoraꝛ pr̄ his verbis. Et in spiritū scm̃ dñm ⁊ vinificatoꝛē ex pre ꝓcedentez cuꝫ pre ⁊ filio coadoꝛandū ⁊ glorificādū ⁊c. Illō est symbolū qō in missa cāraꝛ edituꝫ in niceno cōcilio. In fine cⁱ subꝫ ē: q aliō docuerit vl'aliꝛ p̄dicauerit anathema sit. Jōqꝫ greci nos anathēatizatos dñt. qz dicim⁹ spm̃ scm̃ a filio ꝓcedē. qō ibi ñ ꝓtiet. Oō. n. ꝑm nos ibi dz q a pre filioqꝫ ꝓcedit. alteꝝ a latinis ē additū. s. filioqꝫ.

¶ Responsio vbi determinanꝫ p̄dicta.

Nos aūt illa ꝛba sic determinamus. Qui aliud docuerit vel aliter p̄dicauerit. i. ꝛriū docuerit vl'ꝛrio mō p̄dicauerit anathema sit. Aliud q̃ ꝓ opposito posuit q̃lr ⁊ aplus in epla ad Gallathas. Si qs aliō euāgelizauerit. i. ꝛriuꝫ anathema sit. nō dic̄ siqs addiderit. Nā si illō diceret sibīpsi: vt ait Aug. ꝓiudicaret. q cupiebat vēire ad quosdā qb⁹ scribebat sic ad Thessalonicēses vt suppleret q̃ illoꝝ fidei deerāt: hz q supplet qō min⁹ erat addit: ñ qō ierat tollit. Qui āt ptergredit fidei regulā nō accedit i via hz recedit a via. Ad illō āt qō ō euāgelio oppoñit rñdem⁹ ita. qz cū dicat i eo ꝛitas spūz scm̃ a pre ꝓcedē: nō addit solo: ⁊ iō ēt a se ꝓcedere nō negaꝛ: hz iō prez tm̃ nominat: qz ad eū solet referre etiā qō ipsius est: qz ab illo habet.

¶ Oz greci in sensu conueniant nobiscuꝫ ⁊ verbis differant.

Sciendu est tm̃ q greci cōfitent spūz sanctum esse filij sicut pr̄is. qz ⁊ aplus ait. Spiritū filij. Et veritas in euangelio. Spūm veritatis. Sed cum nō sit aliud spūm scm̃ esse pr̄is vel filij q̃ eē a pre ⁊ filio: ēt in hoc in eādē nobiscū fidei sententiā cōuenire videnť hz in verbis dissentiant.

¶ Auctoꝛitatibus greꝯ oſtēdit spūm sanctum etiā ꝓcedere a filio.

Made ēt qdā eoꝝ catholici doctoꝛes itelligētes vnā eādēq̃ foꝛe sniaz p̄di ceoꝝ ꝛboꝝ. qb⁹ dr̄ spūs scūs ꝓcedē a filio ⁊ eē filij: pfessi sūt spūz scm̃ ēt ꝓcedere a filio. Unī Athanasi⁹ in symbolo fidei. Spūs scūs a pre ⁊ filio nō fact⁹ nec creat⁹ nec genit⁹: hz ꝓcedēs. Ecce spm̃ scm̃ apte dixit ꝓcedere a pre ⁊ filio. Didim⁹ ēt eoꝝ maxim⁹ doctoꝛ i li. de spū scō ⁊: spm̃ scm̃ a filio ꝓcedē dic̄. Saluatoꝛ igt q ⁊ Ꝛitas. ñ. n. loq̃t a semet ipso. Bē sine me ⁊ sine meo ⁊ pr̄is arbitrio: qz iseparabil'ē a me ⁊ a pr̄is volūtate: qz ex se nō ē hz ex pre ⁊ ex me est. B. n. ipm qō subsistit ⁊ loquit a pre ⁊ a me illi est. Itē spūs scūs q ē spūs Ꝛitatis spūsq̃ sapie nō pōt audire a filio loquēte q̃ nescit: cū B ipm sit qō ꝓferť a filio. i. ꝓcedēs de⁹ de deo. spūs Ꝛitatis ꝓcedēs a Ꝛitate. ꝓsolatoꝛ manās ex cōsolatiōe. Itez Cirillus epūs in epla nestorio directa ait. Spūs intelligit per se ꝑm q spūs est ⁊ nō filij: hz tm̃ nō ē alienus ab eo. Spūs. n. veritatis noiaꝛ ⁊ ꝓfluit ab eo sic ex deo pre. Joānes quoqꝫ Chrisostomus in homelia q̃daz de expōne symboli sic ait. Ipse est spūs ꝓcedēs de pre ⁊ filio q diuidit dona ꝓpꝛia ꝓout vult. Itē in alia homel'. Credēdū est spm̃ scm̃ pr̄is esse ⁊ filij. Istū spm̃ scm̃ dicim⁹ pri ⁊ filio coeq̃lē ⁊ ꝓcedentē de pre ⁊ filio: B credire ne colloga mala coꝛrūpāt bonos moꝛes. Ecce a doctoꝛib⁹ greꝯ aperta habem⁹ testimonia qb⁹ spūs scūs a pre ⁊ filio ꝓcedere oñdit. ois ꝗ ligua ꝓfiteaꝛ spūm sanctū ꝓcedere a patre ⁊ filio.

¶ Diuisio textus.

Hic determinat de ꝓcessiōe. s. sanq̃tū ad suuz pn̄m. ⁊ diuidit in duas ptes. In p̄a oñdit. s. scm̃ ꝓcedere a pre ⁊ filio. In 2ª ingrit vtꝫ eq̃liter ab vtroqꝫ ꝓcedat. iz. di. (Itē q̃rit cū. s. scūs.) Pria in duas. In p̄a ꝓbat ꝛitatē. In 2ª excludit errozem. ibi. (Greci tm̃ dicūt.) Que diuidit in duas. In ꝑma oñdit greꝯ ꝓtoꝛ uersiā. In scda reducit ad cōcoꝛdiā intellect⁹. ibi. (Sciēdum tm̃ ē.) Prima in duas. In ꝑma ponit obiectionē greꝯ. In scda soꝛonem. ibi. (Nos aūt illa ꝛba ꝛc.) Sciendu tm̃. Dic ostendit grecoꝝ concoꝛdiā ad latinos quātum ad sensum: q̃uis in verbis sit dria: ⁊ circa B duo facit. Primo ostendit q greci concedunt. s. scūz esse a filio in suo equalenti: qz. s. concedunt eū esse filij. 2º oñdit ꝓ multas auctates doctoꝝ grecoꝝ: q ēt ꝓcedūt. s. scūz expl se esse a filio. ibi. (Unde ⁊ quidam eoꝝ.)

¶ Questio. I.

AB intelligētiā huius partis. quatuoꝛ q̃rūť. Primo. Utrū. s. s. ꝓcedat a pre ⁊ filio. 2º dato q sic. Utꝝ ꝓcedat ab eis in q̃tū sunt vnuz: vel inquātū sunt plures. Et si inq̃tū vnū. 3º q̃rit. Utrum inquātum sunt vnū in essentia: vel inquātuz sūt vnum in aliqua notione. Quarto. Utruz possint dici pater ⁊ filius vnus spiratoꝛ.

¶ Utꝝ spūs sanctus ꝓcedat a patre ⁊ filio. I.

AB primū sic ꝓcedit. videť q. s. s. non ꝓcedat a filio: hz tm̃ a pre. Dyo. de di. no. c. 2. Dicit qdē est fontana deitatis fili⁹ ⁊. s. s. deigene deitatis: si ita oꝛ dicere pullulationes sunt diuine nāe: ⁊ sicut flores: ⁊ sicut diuina lumina a scīs eloquys accepim⁹: hz pullulatio nō est a pullulatione nec flos a floze. q̃ nec. s. s. a filio. ¶ P. i legēda bti Andree dr̄. Pax vobis ⁊ vniuersis q credunt in vnū deuz p̄rem. ⁊ in vnū filium eius do. no. iesum. ⁊ in vnuz spūm sanctū ꝓcedentez ex pre ⁊ in filio permanētē: qō aūt permanet in aliquo ꝓcedens ab alio nō ꝓcedit ab eo in quo permanet. Alīs nō diceret manere in eo. ergo. s. s. nō ꝓcedit a filio. ¶ Item Dama. s. s. ex patre dicim⁹: ⁊ spm̃ patris nominam⁹. ex filio aūt spm̃ nō dicimus: spm̃ vō filij nominam⁹. ergo ꝛc. ¶ Itē B videť per quasdā silitudines. Spūs. n. coꝛporalis quo vbū vocale ꝓferť nō ꝓcedit a vbo: imo vtrunq; a loquēte. q̃ nec. s. s. ꝓcedit a filio qui est verbū: sed vtrūq; a patre. ¶ Itē ex sole ꝓcedit splendoꝛ ⁊ caloꝛ: ita q neutrū ex altero: hz filij⁹ est splēdoꝛ patris. Deb. i. spūs san. aūt ē sicut caloꝛ cū sit amoꝛ. ergo ꝛc. ¶ Itē videm⁹ q illud qō ꝓcedit coꝛporaliter: ꝓcedit ex vno loco in aliū ⁊ nō ex illi... uob⁹. q̃ ⁊. s. s. ꝓcedit ex pre in filiū: ⁊ nō ex patre ⁊ filio. ¶ Itē hoc vr̄ roñe. Nullū. n. simplex pōt eē a duob⁹. als. n. effectus esset simplicioꝛ cā: qō est ipole. Hz. s. scūs ē simplex. q̃ nō est a duob⁹. ¶ P. s. san. nō min⁹ ꝓuenit cū pre q̃ filio⁹: nec minoꝛis est dignitatis. si igit filio⁹ cōicat cū pre in spiratione. s. sci. vr̄ q. s. scūs cōicet cuz pre in gnātione filij. ⁊ B ē falsum. q̃ ⁊ ꝓmū. ¶ P. Aut pater ꝓfecte spirat. s. san. aut nō. Si nō. q̃ est aliq̃ iperfectio in pre: qō est iposibile. Si perfecte ergo superfluus est alius spirās. in diuinis autē nihil est superfluum. ergo filius nō spirat. s. sanctuz.

In cōtrariū sunt mlte auctates in littera posite.

¶ Idē ostēdit per similitudinē: qz in aia ē imago trinitatis: sed amoꝛ i aia q repñtat. s. scm̃. ꝓcedit a notitia q̃ repñtat filiū. ergo i diuinis. s. scūs ꝓcedit a filio. ¶ Itē ois amoꝛ ꝓcedit ab amante: sed. s. san. amoꝛ est pr̄is ⁊ filij ꝑm auctoꝛitatē Da. inductā: vt amoꝛ ipsoꝝ. ergo ꝓcedit ab vtroq;.

Respondeo dom simplr q. s. san. ꝓcedit a filio. Doc. n. remoto inconuitabiliter remoueť distinctio filij ⁊. s. san. Cū. n. diuine psone ꝑm nihil absolutum distinguant: oꝛ q ois ipsaꝝ distinctio sit ꝑm relationes oꝛiginis. Unī si. s. san. ⁊ filio⁹ nō distinguerenť per B q vn⁹ est ab alio: oꝑteret q vteꝛq; esset vna ꝑsona. Nec B remoto posset dici q distinguerent ꝑsonaliť filio⁹ ⁊. s. san. per diuersuz modū ꝓcedēdi a pre. vt q filio⁹ ꝓcederet p mo^m nāe: ⁊. s. san. p mo^m volūtatis. Ille. n. modus diuersus aut diceret diuersitatē q oppositōez relatōis. ⁊ sic rediret idē qō ꝑus. Aut diceret diuersitatē in absolutis: ⁊ tūc vel realē diuersitatē: ⁊ sic eēt ꝓpositio i deo: vel diuersitatē rōnis: ⁊ sic nō posset eē iter filiū ⁊. s. san. nisi diuersitas rōis. Et B nō sufficit ad distinctionē ꝑsonaꝝ: vt. s. dcm̃ ē. Et iō cū filio⁹ nō sit a spū scō relinquiť q. s. san. sit a filio.

Ad primū q̃ dom q locutiōes ille sūt symbolice. Et iō ex eis nō ꝓcedit arg̃. sicut idem Diony. dicit in epla ad Titū. Oz symbolica theologia nō est argumētatiua. Et nō silitudo q̃tū ad aliqd. s. q flozes sunt ab vno: nō tm̃ q̃tū ad oia. ¶ Ad 2m dom q. s. san. dr̄ manere in filio: nō q nō sit distinct⁹ ab eo: hz qz vt⁹ spiratiua ē in pre ⁊ a pre ē in filio: sic ⁊ oia q filio⁹ hz: ⁊ ibi manet ⁊ nō ꝓcedit vlteri⁹: qz. s. san. nō hz vtutē spirādi: vt. s. spiret: hz vt spireť: vt supꝛa dictū ē. de pō gnātiua filij. ¶ Ul' dom q itelligiť de filio ꝑm nām assūptā: i quo nihil fuit ꝛriuz gre. s. sci. ⁊ iō in ipso dr̄ gescere: sic ēt dr̄ habitare in sanctis. ¶ Ad 3m dom: q Dama. in hac pte nō credit: qz dicit fuisse tpe illo q̃ icepit ꝓtrouersia sup hac qōne iter grecos ⁊ latinos. Tm̃ nō negat qn sit ex filio: hz dic̄ se non ꝓcedere q̃ sit a filio: qz adhuc apud eos in dubio vtebat'. ¶ Ad 4m dōz q vbū ē duplex. s. vocale ⁊ vōū mentis. ⁊ duplici vbo rñdet duplex spūs. Uerbo. n. volubili rñdet spūs coꝛpalis. vbo mētali spūs amoꝛis ītimi. Unī dico q vbū ꝑm gnātionē eternā ē silē vbo mētali. ⁊ iō a vbo ꝓcedit. s. san. sic a vbo mētali amoꝛ. Hz filio⁹ ꝑm q carnē assūpsit hz similitudinez vbi vocalis: ⁊ sic formatio vocis fit per aerē respiratū. ita incarnatio vbi facta est operatione. s. san. ¶ Ad 5m dom q in illa silitudine supponiť falsuz: caloꝛ. n. ꝓcedit ex splendoꝛe ꝑm pḥos. vñ dicit Auicē. 6. de nālibus. Oz sol nō facit caloꝛē in inferioꝛibus nisi mediante splendoꝛe. ¶ Ad sextuz dom q ꝓcessio dicit ꝓprie in diuinis sicut ⁊ gnātio. Unī nō sumitur a silitudine ꝓcessionis localis: qz B esset metaphoꝛice dictū: sed dicit exitū a ꝓncipio. Non aūt omne qō est a ꝓncipio ꝓcedit in aliud: sed aliqd ꝓcedit vt in se subsistēs ⁊ ita ꝓcedit. s. san. a pre ⁊ filio. ¶ Ad septimum dom q simplex nō pōt ꝓcedere a plurib⁹: q̃ sunt diuersa p eēntiā: quoꝝ sunt diuerse opationes. Hz pr̄ ⁊ filio⁹ vtute vni⁹ nāe spirāt. s. san. vnica spiratione: ⁊ iō q spiraꝛ est simplex. ¶ Ad octauuz dom q nō pōt. s. san. cōicare patri in gnātione filij duplici rōne. Primo qz filio⁹ ꝓcedit per modū nāe: qz per actū gnātionis: ⁊ actus nāe est vnius tm̃. Hz. s. san. ꝓcedit vt amoꝛ per modū voluntatis: sed plures vniunť in voluntate ad aliquē actū. ⁊ iō. s. san. pōt esse a pre ⁊ filio. Alia rō est qz repugnaret ꝓprietati. s. san. qua. s. ꝓcedit a patre ⁊ filio vt amoꝛ. Non enim pōt esse q duo sint ꝓncipiū sibi inuicem. Unde sicut pr̄ filio nō cōicat pr̄initatez vt seipz generet: ita nec. s. san. vt filiuz generet. Sic est icōueniēs q aliqd generet ex seipso: ita etiaz vel plus q aliqd generetur ab eo cuius est ꝓncipiū. ¶ Ad vltimū dōz q pater perfecte spirat. s. san. sed qz ois perfectio pr̄is cōicat filio q̃ non repugnat sue ꝓprietati: cū nihil distinguat iter eos nisi oꝛiginis relatio: opz q sic cōicat sibi ꝑfectionē diuinitatis: ita ēt ꝑfectionē spirandi. Unī nō est ꝓpter imperfectionem patris q filius spiret: hz ꝓpter ꝑfectionez filij q bz totā ꝑfectionez patris. Eodē. n. mō posset argui q filius non esset deus vel q non crearet.

¶ Utꝝ spūs scūs ꝓcedat a pre ⁊ filio inq̃tū sūt vnū. II.

AB secundum sic ꝓcedit. vr̄ q. s. sā. ꝓcedit a pre ⁊ filio nō inq̃tū sūt vnū. S. scūs. n. ꝓcedit ab eis vt nexus vel vnio q̃dā. hz nexus ē distinctoꝝ. q̃ ꝓcedit ab eis vt distincti sūt. ¶ Itē pr̄ ⁊ filio⁹ diligunt se ⁊ inq̃tū sūt vnū i eēntia: ⁊ inq̃tū sūt distincte ꝑsone. Si. n. q eēntiā distinguerenť adhuc diligerēt se. Diligunt aūt se inq̃tū sūt vnū in eēntia amoꝛe eēntiali. ergo inq̃tū sūt distincti in ꝑsonis amoꝛe ab eis ꝓcedēte. Hz B amoꝛ ē. s. san. q̃. s. san. ꝓcedit ab eis inq̃tum sūt distincte ꝑsone. ¶ Itē act⁹ sunt suppositoꝝ. si q̃ spirare ē act⁹ pr̄is ⁊ filij: opz q sit act⁹ eoꝝ inq̃tū sunt suppositi distincti: sed. s. san. ꝓcedit ab eis per actū spirationis. q̃ ꝓcedit ab eis inq̃tum sunt ꝑsone distincte.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra pater ⁊ filius distinguūt pñitate ⁊ filiatione. ergo si spūs.s. ꝓcedit ab eis inꝯtus sunt psone distincte ꝓcedet a pre inꝯtus bz pñitatem: ⁊ a filio inꝯtum bz filiationē. g̃ pñitate pater referr ad spiritum.s. Sed pater paternitate referr ad filium. ergo ea dem relatione.s. paternitate referr ad filiū ⁊ spm̃.s. ⁊ eadem erit ꝓcessio vtriusq; qō stare nō pōt. ¶ Itez vt dictum est: nullus simplex ꝓcedit a pluribꝰ nisi in essentia vnianr ⁊ operatione. sed spūs san. est simplex: ergo procedit a patre ⁊ filio inquantum sunt vnum.

Respondeo dōm ꝙ oīs actus referr ad duo oziginaliter. s. ad agētes ⁊ ad p̃n̄ actionis. Agens aūt est ipsum suppositū vt hō vel ignis: ⁊ p̃n̄ actionis est aliq̃ forma in ipso subalis vel accitalis. Dico g̃ ly inꝯtus pōt dicere cōditionē agentis: vel p̃ncipiuz actiōis. si dicat cōditionē agētis vel operātis: sic ꝓcedit .s. scūs a pre ⁊ filio inꝯtū sunt ples ⁊ inꝯtus sunt distincte psone: quia ab eis plurib⁹ ⁊ distinctis procedit. Si autez dicat cōditionē p̃ncipy actionis. Sic dico ꝙ procedit ab eis inquantuz sunt vnum. cū. n. vna operatio non sit nisi ab vno p̃ncipio: opz aliquid esse vnū in patre ⁊ filio qō ē p̃ncipiū bui⁹ actus: g̃ est spirare: g̃ est vnus ⁊ simplex: quo vna ⁊ simplex persona. s. scī ꝓcedit. ¶ Et per hoc pz solutio ad totum. Quid autem sit illud vnum cōe in patre ⁊ filio: patebit in sequenti articulo.

¶ Utr̃ spūs ꝓcedat a pre ⁊ filio inꝯtū sūt vnū nā. III.

AD tertiuz sic. ꝓcedit. vr ꝙ. s. scūs ꝓcedat a patre ⁊ filio inquātū sunt vnū in nā. Natura. n. nō cōicat nisi per actū nāe. sz. s. scūs ꝓcedēdo accipit totā nāz diuinā: sicut filius nascēdo. ergo p̃n̄ actus q̃ cōicat sibi natura diuina est nā. ergo ⁊c. Et h̄ idē vr per Anſ. q dicit ꝙ ridiculū ē dicere: ꝙ pp relationē tota eētia pris ⁊ filꝫ sit in spū. s. ⁊ nō potius ꝓpter eētiā. ¶ P. spūs. s. ꝓcedit vt amor. amor aūt dicit ꝓcessuz volūtatis ergo. s. scūs ꝓcedit a pre ⁊ filio inꝯtuz sunt vnū in volūtate: sed voluntas cuz sit de absolutis tz se ex parte nāe. ergo ⁊c. ¶ P. Cum ꝓprietas recipiat numerū a supposito: impossibile est duos suppositos esse eandē numero ꝓprietatē vel notionē: sed pr ⁊ filiꝰ sunt suppositа distincta. g̃ nō pōt cōuenire in aliq̃ vna notione: ⁊ ita. s. scūs nō ꝓcedet a pre ⁊ filio inꝯtum sunt vnum in notione aliqua. restat ergo ꝙ inquantum sunt vnum in essentia.

Sed contra in vnitate diuīe eētie cōicat nō tm̃ filius: sed etiā. s. scūs. Si igr̃ pr ⁊ filiꝰ spirant. s. scm̃ inꝯtū sunt vnū in nā. oz ꝙ et spūs. s. fil̃ cuz eis spiret seipsum: ꝙ est ipole. g̃ ⁊ ꝓmū. ¶ Si dicas ⁊ repugnat ꝓprietas. s. s. Cōtra ꝓprietates nō distinguuntur nec determināt eētiā: sz tm̃ personā. g̃ gcgd ꝓuenit eētie in persona pris ⁊ filꝫ ꝓuenit et in psona spūs san.

Respondeo dōm ꝙ pr ⁊ filiꝰ spirāt. s. scm̃ inꝯtū sūt vnū i potētia spiratiua. Potētia aūt spiratiua: sicut ⁊ supra dictū est: dicit aliqd q̃si mediū inter eētiā ⁊ ꝓprietatē. eo ꝙ dicit eētiā sub rōe ꝓprietatis. sic. n. actus notionalis ab eētia egredit nō sicut ab agente: sed sicut ab eo a quo agitur. Gnātio. n. nō egredit ab eētia inꝯtuz est eētia: sed inꝯtū est pñitas. Et si ista duo. s. eētia ⁊ pñitas differēt in diuinis egrederet ab vtroq; gnātio: sed a pñitate imediate: ⁊ ab eētia sic a primo p̃ncipio. Similr̃ dico ꝙ spiratio egredit ab essentia nō sicut a spirāte: sed sicut a p̃ncipio spiratiōis: inꝯtū bz rōnē alicui⁹ notionis q̃ est cōis pri ⁊ filio: q̃ dr̃ cōis spiratio: ⁊ ita spiratiua potētia dicit eētiā sub ratione talis ꝓprietatis. Et iō dico ꝙ ꝓcedit. s. scūs a pre ⁊ filio inꝯtū sunt vnū in eētia ⁊ in aliq̃ notiōe. s. i cōi spiratiōe. ¶ Et ꝓp hoc soluēda sunt argumēta ad vtrāq; partē.

Ad primū ergo dōm ꝙ nā cōicat per actū nature cōiter loquendo: sz determinata cōicatio dz esse per actū nāe sub aliq̃ ꝓpria rōne accepte: ⁊ iō cōicatio q̃ est per spirationē est actꝰ diuine nāe: inꝯtū bz rōnem spirationis. Et h̄ intēdit Anſ. ꝙ ipossibile est dicere ꝙ ꝓcessionis: q̃ terminat in nām: nō sit aliquo mō natura p̃n̄: cum sit ibi quasi cōicatio vniuoca. Deꝰ. n. ꝓcedit a deo sicut ignis ab igne. ¶ Et per h̄ pz solo et ad z̄: qz eadē est rō de voluntate ⁊ eētia. ¶ Ad z̄ dōm ꝙ diuersorum suppositoz fm eētiā distinctoz nō pōt eē notio vna: sed si eoz sit eētia vna erit ⁊ opatio vna. Et qz relatio fm itellectū inascit ex aliq̃ opatione: per ꝺ̄s erit ⁊ relatio vna: ⁊ ita pater ⁊ filiꝰ pñt ꝓuenire in vna ꝓprietate relatiua. ¶ Ad q̃rtum dōm ꝙ ab eētia inꝯtuz est eētia nō est actꝰ spirādi. sed inꝯtū bz rōnē talis ꝓprietatis. s. cōis spiratiōis. Et qz rōnē banc nō bz eētia i se: ūsan. iō nō sequit ꝙ spūs. s. per eētiaz suā spiret. ¶ Ad 5m dōm ꝙ si ꝓprietas in persona eēt aliud ab eētia de necessitate determinaret ipam per se vel per accīs: sed qz est idē ꝙ eētia fm re: iō nō aduenit sibi vt restringēs vr determinās eam: ⁊ tm̃ fm vnā ꝓprietatē est p̃n̄ vni⁹ actꝰ cui⁹ nō est p̃ncipium fm rōnē alteri⁹ ꝓprietatis: sicut pz etiam ꝙ est p̃ncipiuz huius actus velle fm rōnē volūtatis: ⁊ huius actus scire fm rōnem scie: ⁊ tm̃ essentia per h̄ nō determinat realiter: neq; distinguit. Et ideo cuz fm rōnez cōis spirationis essentia in patre ⁊ filio sit p̃ncipiū actus notionalis: quo spm̃ san. spirāt: nō opz ꝙ in spū scō eadē eētia sit p̃n̄ eiusdē actus: cuz eētia diuina in spū san. nō sit cōis spiratio: sicut in patre ⁊ filio.

¶ Utr̃ pater ⁊ filiꝰ sint vnus spirator. IIII.

AD quartuz sic. ꝓcedit. videt ꝙ pater ⁊ filiꝰ sint vnꝰ spirator. Per h̄. n. nō iportatur nisi vnitas in actu spirādi: sed vno actu spirāt pater ⁊ filiꝰ. ergo sunt vnus spirator: sicut vnꝰ de. ꝓpter vnitatem deitatis. ¶ P. sicut pater ⁊ filiꝰ ꝓueniūt i actu crēdi: ita et in actu spirandi. Sed ꝓpter illā ꝓueniētiā pater ⁊ filius dicunr vnꝰ creator. ergo eadē rōne ōbēt dici vnꝰ spirator. ¶ P. p̃n̄ dicit relationē ꝓnītez ad actū quo est p̃ncipiū: sz pater ⁊ filiꝰ dicunr vnū p̃n̄. s. scī vt infra babebit. ergo et dici debēt vnus spirator.

Contra quicūq; spirāt sunt spirātes: sed pater ⁊ filius spirant spiritum. s. ergo sunt spirantes. ergo etiam sunt spiratores. s. scī.

Respondeo dōm ꝙ actus recipit numerū a suppositis. vñ et verbuz significās substantiam per moduz actꝰ dr̃ de pluribꝰ personis pluraliter: q̃uis sit eētia vna sicut Jo. ii. Ego ⁊ pater vnuz sumus. Actus aūt significat et in verbo ⁊ in participio ⁊ in noie verbali: sed tm̃ participiuz plus accedit ad subam q̃ verbum: ⁊ adhuc nomē verbale magis q̃ participiuz. Et iō nō ꝑtimur dicere ꝙ pater ⁊ filiꝰ spiret. s. scm̃ vel ꝙ sint spirās: vel ꝙ sint spiratores: sed ꝙ spirēt ⁊ sint spirantes: ⁊ sint spiratores: q̃uis sit actus vnꝰ quo spirāt: tamē fm ꝙ vnūqōq; eoz magis accedit ad significādum actū: minꝰ ꝓprie potest in singulari predicari.

Ad primuz ergo dōz ꝙ q̃uis actus sit vnꝰ: tamē qñ significat vt actus egredies a pluribus suppositis: oz ꝙ significet plural̃r. Actus. n. trahit numerū a suppositis. ¶ Ad z̄m dōm ꝙ creatio est actus trium personaz: nō fm ꝙ distincte sunt: sed fm ꝙ vniūtur in eētia: qz et per itellectū remota distinctiōe personarum adhuc remanebit creatio. Et iō dicimus ꝙ pater ⁊ filius ⁊. s. scūs sunt vnꝰ creator: q̃uis nō dicamꝰ ꝙ sint

vnus creās: qr nomē ꝺbale plus recedit ab actu q̃ participiū: sz spiratio ē actꝰ ꝓueniēs pluribꝰ suppositis quodāmō fm ꝙ distinguunt: vt supra dcm̃ ē. Et iō et in nomie ꝺbali opz ꝙ actꝰ pl̃aliter significet. ¶ Ad z̄m dōm: ꝙ p̃ncipiū nō notiat aliquē actū: sz tm̃ relōnē: qz pr ⁊ filiꝰ referunt vna relone ad spm̃scm̃. iō dr̃ vnus p̃n̄ spūscī: sed nō vnꝰ spirator. ¶ Expositio littere.

MIsit deus spūm filꝫ ⁊c.) Nec ꝓbatio nō vr sufficiēs: qz greci ꝛfitent spūm ex filꝫ: sz nō a filio. Sz dōm: ꝙ cuz oporteat genitū in aliq̃ bitudine cōstrui nō pōt alia inueniri: nisi bitudo ozigis: qz sola tal̃ relo ꝑsonas distīguit. ⁊ iō opz ꝓcedere ꝙ spiritussanctꝰ a filio oziat. ¶ Quez ego mittā ⁊c.) Videt et hec ꝓbatio īsufficiens: qz h̄ loquit de tēpozali ꝓcessione spūssan. quā greci a filio ex ꝓcedūt: nō aūt eternā. Sz dicendū: ꝙ cū tēpozalis ꝓcessio ꝛcludat eternā: vt ifra dicetur: opz ꝙ a quo ꝓcedit tpaliter etiaz ab eterno ꝓcedat. ¶ Qui aliud docuerit ⁊c.) Nec magr̃ bñ exponit aliud ꝓ ꝛio sumēs: ꝙ. n. nō ē ꝛiū sacre scripture: veritas eiꝰ ē fm Anſel. nec pōt esse ꝙ oīa credēda explicite i illo symbolo ꝛtineant in quo de descēsu ad iferos nulla mentio fit. Processio aūt spūssci cōtinet ibi ꝛplicite inquātuz ibi ꝛtinet distinctio ꝑsonarū q̃ aliter eē nō posset: vt dcm̃ ē. ¶ Sz q̃rūt greci quo fuerit latini ausi h̄ addere. ¶ Ad qō dōm: ꝙ necessitas fuit sicut eoz erroz ostēdit: ⁊ auctoritas Romane ecclie synodū ꝛgregādi in qua exprimeret aliqd qō implicite in articulis fidei ꝛtinebat.

¶ Utruz spūs sanctus ꝑi⁹ vel plenius ꝓcedat a patre q̃ a filio. ¶ Distinctio XII.

ITem q̃rit cuz spūs scūs a pre ꝓcedat ⁊ filio: vtr̃ spūs sanctꝰ ꝑi⁹ vel magis ꝓcesserit a pre q̃ a filio: qō nitit heretic⁹ oīdere ita dicēs. Si ꝓcessit spūs scūs a pre: ꝓcessit vtiq; aut nato iaz filio aut nō nato filio. Si ꝺo ia nato filio ꝓcessit añ natꝰ ē filiꝰ q̃ ꝓcessit spūs scūs. Precessit igit̃ nativitas filij ꝓcessionez spūs sci. Si aūt ꝓcessit a pre nō nato filio añ processit q̃ filius genitus fuerit. ¶ Responsio Augu. ad id qō primo q̃rebat. s. an prius a patre q̃ a filio processerit.

HIs ⁊ hmōi qōnib⁹ magis laboziosis q̃ fructuosis rīdet Aug. in. xv. lib. de trini. dicēs. In illa summa trinitate q̃ deꝰ ē iternalla tēpoz nulla sunt: p q̃ posset oīdi aut saltē regri. vtr̃ prius de patre natus sit filius: ⁊ postea de ambobus ꝓcesserit spūs scūs. Nunqd g̃ possumus q̃rere vtrū iaz ꝓcesserat spūs scūs de pre qñ natus ē filius: an nōdū ꝓcesserat: ⁊ illo nato ō vtroq; processit? Non pñt prozsus ista ibi q̃ri vbi ex tpe nihil icboat vt ꝛfiti pficiat i tpe. Jō q pōt itelligere sine tpe ꝓcessionez spūs sci de vtroq;. Ecce bis ꝺbis absoluta ē qō illa q̃ q̃rebat vtr̃ prius processerit spūs sanctus a patre q̃ a filio.

¶ Dic agit̃ de eo qō secundo q̃rebat. s. an magis vel plenius ꝓcesserit a pre q̃ a filio.

NUnc tractādū est qō scdo q̃rebat. s. an plenius vel magis ꝓcedat spūs sanctus a pre q̃ a filio. Ad qō dicim⁹: qz sicut nō añ ꝓcedit a pre q̃ a filio: ita nō magis vr plenius ꝓcedit a pre q̃ a filio. Aug. tm̃ i. xv. lib. de tri. dicit: ꝙ spūs scūs ꝑiciꝑaliter ꝓcedit de pre. Non frustra ingt in hac trinitate nō dr̃ ꝺbū dei nisi filius: nec donū dei nisi spūs scūs: nec de quo genitū est ꝺbū ⁊ de quo ꝓcedit ꝑiciꝑal̃r spūs scūs nisi de⁹ pr̃. Ecce audisti: qz spūs scūs ꝑiciꝑal̃r ꝓcedit a pre: ꝛfitent ipse cōtinuo ex quo sensu dixerit apit subdēs. Jōq addidi ꝑiciꝑal̃r: qz ⁊ de filio spūs scūs ꝓcedere repit: sed h̄ quoq; illi pater dedit nō iā exīti ⁊ nōdū bīti: sed qcqd vnigenito ꝺbo dedit gignēdo dedit. Sic g̃ genuit eū vt et de illo donū cōe ꝓcederet: ⁊ spūs scūs esset amboz. Ecce exposuit ipsemet qūo ꝑiciꝑal̃r spūs ꝓcedat a patre: nō qz ꝑius vel magis ꝓcedat a patre q̃ a filio: sed qz cuz ꝓcedit a filio bocip̃m bz filius a patre.

¶ Ex eodē sensu dicitur spiritus sanctus ꝓprie ꝓcedere a patre.

EX eodē sensu et dr̃ ꝓcedere ꝓprie ꝺ patre. Añ Hiero. i expositōe catholice fidei niceniq; symboli ait. Credimus i spūm scm̃ q de pre ꝓcedit ꝓprie. Jtē spūm scūm verꝫ deū inuenimus i scriptura ⁊ de patre esse ꝓprie. ⁊ item de patre filius ⁊ spūs scūs ꝓprie ⁊ vere de pre ꝓcedit. Ecce apte dicit spūm scūm ꝓprie esse de pre: ⁊ ꝓprie ꝓcedere de pre: qō nō est ita itelligēdū tāq̃ ꝑi⁹ vr plenius a pre procedat q̃ a filio: sed qz boc bz pr̃ a se nō ab alio vt de ipso sit ⁊ procedat spūs scūs: filius aūt nō a se: sed a pre boc bz vt ō ipso sit ⁊ procedat spiritus sanctus.

¶ Ex eodē sensu dr̃ spūs scūs esse ⁊ mitti a pre per filium.

DIcte ē iuxta hāc itelligētiā dr̃ spūs scūs mitti p filiū ⁊ a pre et p filium. Añ Hyl. ad deū pīem de spū scō ⁊ filio loquēs i. xij. lib. de trini. ait. In spū scō tuo ex te profecto ⁊ p eū misso. Jtē añ tpa vnigenitꝰ tuus ex te natus manet: ita ꝙ ex te p̃eū spūs scūs tuus ē: qō ⁊ si sensu nō ꝑcipiā tm̃ teneo ꝛsciētia. In spūalibꝰ. n. rebus tuis bene bes sum. Jtē in eodē. Conserua hāc ozo fidei mee religionē: vt qō i regenerātiōis mee symbolo professus suz semꝑ obtineā te ꝑiem. s. ⁊ filiū tuū vna tecū adozē spūm sanctuz tuū q ex te p vnigenitū tuū est ꝓmerear. Ecce apte dicit

Universidad de Deusto
Biblioteca

eit spūm scm̃ a pr̃e ꝙ filiū ⁊ mitti ⁊ esse: qđ nō est itelligendū quasi a pr̃e ꝙ filiū minorē mittat vel sit: ꝛ qz ex pr̃e ⁊ filio est ⁊ mittitur ab vtroq; sed hoc ip̃m hz filius a patre vt ab ipo ⁊ sit ⁊ mittat spūs sanctus. Hoc ergo voluit significare Hyla. distinctionē faciēs i locutione vt ostēderet i pr̃e eē auctoritatē. Inde est ēt ꝙ veritas oñdēs p̃iem esse auctorē ꝓcessionis q̃ ꝓcedit spūs sanct⁹a filio dixit in euāgelio. De pr̃e procedit cum de pr̃e ⁊ filio procedat spūs scūs. Uñ Augu. q̃rit si de pr̃e ⁊ filio procedit spūs scūs: cur filiꝰ dixit de pr̃e procedit? Cur putas nisi qz solet ad cū referre ēt qđ ipsius ē: ⁊ de quo ⁊ ipe est. Sicut ait. mea doctrina nō est mea: sed eius qui misit me. Si igit̄ itelligitur eius doctrina quā tñ dixit nō suā: ꝛ patris: quāto magis illic itelligēdus est spūs sanctus de ipo procedere vbi sic ait: de pr̃e procedit vt nō diceret de me nō procedit: a quo aūt habet filius vt sit deus. Est.n. ō deo deus ab illo hz vtiq; vt ēt de illo procedat spūs sanctus. Et iō spūs sanctꝰ vt etiā de filio procedat sicut procedit de pr̃e ab ipo hz pr̃e. Quapp q pōt itelligere i eo qđ ait filiꝰ. sicut hz pr̃ vitaz in semetipso sic dedit ⁊ filio vitā hēre i semetipo: nō sine vita exīti: iā filio vitā p̃iem dedisse: ꝛ ita eū sine tpe genuisse vt vita quā pater filio gignēdo dedit: coeterna sit vite p̃is q dedit. intelligat ēt sicut hz pr̃ i semetipo vt de illo ꝓcedat spūs scūs: sic dedisse filio vt ⁊ de illo ꝓcedat idē spūs scūs: ⁊ vtrūq; sine tpe. Ita ergo dcm̃ est spūm scūm de patre procedere vt itelligat etiā ꝙ procedit de filio de patre eē filio. Si.n. qcquid hz de patre hz filius: de patre hz vtiq; vt de illo procedat spūs sanctus: sed nulla ibi tēpora cogitentur que habēt prius ⁊ posteri⁹: qz ibi omnino nulla sunt.

¶ Diuisio textus.

Ostēso ꝙ spūssan. ꝓcedit a pr̃e ⁊ filio. h ingrit vtruz sit aligs ordo respcū isti⁹ ꝓcessiōis iter pr̃ez ⁊ filiū. Et didi tur in tres ptes. In p̄a excludit ordinez tpis. In z̄a ordinē dignitatis vel ptātis. ibi. (Nō tractādū.) In z̄a astruit ordinē nāe. ibi (Tñ in. 15. li.) In p̄mo tria facit. Primo mouet q̃nem. Scdo ponit obiectionē beretici. ibi (Qđ nitif) Tertio ponit solonez. ibi. (Dis ⁊ hꝰ qōnib⁹ ⁊c̄.) (Nūc tractādū) Hic excludit ordinē dignitatis vel ptātis: oñdēs ꝙ spūssan. nō pleni⁹ ꝓcedit a pr̃e q̃ a filio. Et p̄ mouet q̃nē. Scdo pōit solonē. ibi. (Ad qđ dicimus ⁊c̄.) (Tñ in. 15.) Hic astruit ordinē nāe. Et dicit in q̃ttuoz ptes. fm. 4. q̃ oñdūt auctez spiritionis in pr̃e. Primo p B ꝙ dr̃ spiritussan. a pr̃e ꝓncipaliꝰ ꝓcedere. Scdo ex B ꝙ dr̃ p̃pe ꝓcedere de ipo. ibi. (Ex eodē sensu) Tertio p B ꝙ dr̃ spūssan. eē a pr̃e p filiū. ibi. (Forte iuxta hāc) Quarto p B ꝙ i ꝓcessiōe spūssan. aliquādo solus pr̃ nolat̄. ibi. (Inde est ēt ꝙ veritas.)

¶ Questio. I.

Abitellectū buiꝰ ptis tria q̃runt. p an gnatio filij precedat aliq̃ mō ꝓcessionem spi. scūs. z̄o an spi. scūs pus vel plenius ꝓcedat a patre q̃ a filio. 3° an procedat a patre mediante filio.

¶ Utr̄ generatio sit p̄or ꝓcessiōe. I.

Ab primuz sic procedit: vr̄ ꝙ gnatio p̄cedat ꝓcessione. Prīcipiū.n. ꝓcessionis ad minꝰ nāliter ē pus ꝓcessiōe. p̄m aūt ꝓcessiōis spūssan. ē filiꝰ: g ē terminꝰ gnatōis: vt supra dcm̃ ē. g gnatio p̄cedit ꝓcessionē.

¶ Itē cū sint duo agētia i rebus creatis. s. nā ⁊ ꝓpositus vel volūtas. Actio nāe p̄cedit actiōez volūtatis: qz actio volūtatis fundat̄ sup actiōez nāe. Sz gnatio filij ē a pr̃e ꝙ modū nāe. ꝓcessio spūs sci ab vtroq; ꝙ modū voluntatis. g gnatio est p̄or ꝓcessiōe.

¶ P. i aia est imago trinitatis in qua ꝓcessus noticie a mēte p̄cedit ꝓcessus amoris. Sed ꝓcessus noticie repr̃sentat generationez filij. ꝓcessus amoris ꝓcessionē spiritussan. ergo vt pus.

Sed cōtra est qđ dr̃ in lra ꝙ spūssan. nō ꝓcedit ia nato filio: qđ oporteret si natiuitas ꝓcessionē p̄cederet.

¶ P. sicut se hz filiꝰ ad pr̃em in ratōe ordis: ita spūssan. ad filiū: ꝛ pr̃ nullo mō p̄or ē filio: vt supra oñsum ē: nec itellectu: nec dignitate: nec tpe. g nec filius spū scō p̄or est. g nec gnatio ꝓcessione. Qz sicut se hz filius ad spūm scūm: ita generatio ad ꝓcessionē.

Respōdeo dōz: ꝙ ꝛ Aug. i dīnis nō ē aligs ordo nisi ordo nāe. ordo aūt nāe ē: quo aligs ē ex alio nō quo aligs est p̄or altero. ⁊ iō i dīnis nullo mō p̄or aliq̃ altero pus dici. Et rō hꝰ ē: qz i dīnis nō pōt ꝯsiderari nisi id qđ absolutū ē. ⁊ hꝰ vnū ē ⁊ idiuisibile iq̃ p̄ozitas vel posterioritas nō iuenit̄: vel id qđ ad aliq̃d dicit̄. hoz aūt q̃ ad aliq̃d dr̃ nā ē vt sint sil̄ tpe itellcū nā.

¶ Et iō dicimus ꝙ gnatio nō ē p̄or ꝓcessiōe aliquo mō q̃ possit ad dīna referri: ꝛ tñ fm modus itelligēdi q est i itellcū nr̄o tñ accipiēte generatōez ⁊ ꝓcessionē in dīnis fm filitudines reptas i creaturis q̃ deficiētes sunt ad repr̃sentādū gnatōez ⁊ ꝓcessionē. put sunt i dīnis.

Ad primuz g̃ dōm: ꝙ p̄m fm relonē ꝓncipy nō ē pus cui⁹ ē p̄m aliquo mō: ꝛ id qđ est p̄m nāliter ē pus. Si aūt ille q est p̄m: ipsa relone sit gs vl psona distincta: ois p̄ozitas remouet̄ ab eo respcū illi⁹ cuius est p̄m: ⁊ ita cū filiꝰ: vt supra dcm̃ ē: ipsa sua relone sit psona distincta. nullo mō ē p̄or spū scō: ꝛ vez ē ꝙ pp ordinē nāe spūs scūs ē a filio. q̃uis.n. cōis spiratio ñ sit ꝓprietas psonalis filij. ē tñ ipsa psona filij. sic̄ bonitas dīna est ipse de⁹: ⁊ p̄ma ꝓcessio cozrñdens sibi ē ꝓpietas psonalis spūs scī.

¶ Ad z̄m dōm ⁊ z̄m: ꝙ rōnes ille deficiunt ex B ꝙ silitudies iuēte i creaturis nō pfecte repr̃sentāt ea q̃ sūt in deo: ⁊ B p̄z in ꝓposito: qz nō iuenit̄ aliq̃ creatura q̃ ab eodē bēat ꝙ ad aliq̃d dicat̄: ⁊ sit in se subsistens.

¶ Utr̄ spūs scūs magis ꝓcedat a pr̃e q̃ a filio. II.

Ab secundus sic ꝓcedit: vr̄ ꝙ spūs scūs magis ꝓcedat a pr̃e q̃ a filio. Sicut.n. dic̄ phs i lib̄. de cāis. ois cā p̄maria plus ē ifluēs in suū cātū q̃ ea scōaria: ꝛ filiꝰ ē q̃si scda cā: pr̃ aūt q̃si p̄m qđ nō ē de aliq̃. g spūs scūs magis ꝓcedit a pr̃e ꝙ a filio.

¶ Itē phs i p posterio. pp qđ vnūqđq; ⁊ illud magis: ꝛ filiꝰ hoc qđ est p̄m spūs sci hz a pr̃e. g pr̃ magis est p̄m q̃ filiꝰ.

¶ P. illud qđ ē p̄m alicui⁹ ꝓncipaliꝰ ⁊ ꝓpe vr̄ eē magis ei⁹ ꝓncipiū q̃ illud qđ nō ē ita: ꝛ sic̄ dr̃i lra spūs scūs ꝓcedit a pr̃e ꝓncipaliꝰ ⁊ ꝓpe: nō aūt dr̃ B de filio. g ⁊c̄.

¶ P. spūs scūs nō habz aligd ꝙ nō bēat a pr̃e hz aūt aligd qđ non hz a filio. h. s. ꝙ ꝓcedit a patre. ergo spiritus sanctus magis ꝓcedit a patre q̃ a filio.

ē qđ dr̃ in lra.

¶ P. vbi ē suma eq̃litas nō pōt eē magis ⁊ pleni⁹: ꝛ iter pr̃ez ⁊ filiū est suma eq̃litas. g spūs scūs ñ pt eē magl ab vno q̃ ab alio.

Contra. Respondeo dōm: ꝙ spūs scūs: nec pus: nec plenius: nec magis ꝓcedit a pr̃e q̃ a filio. Et rō hui⁹ tota ē: qz pr̃ ⁊ filiꝰ sunt vnū ꝓncipiuz spiri. san. ⁊ vbi ē vnitas nō pōt eē distinctio plenitudinis.

Ad primuz g̃ dōm: ꝙ pr̃ q̃uis dicat̄ ꝓncipiū filij ⁊ spūssci: tñ nō pōt dici cā. ppie loq̄ndo. Causa.n. semp ponit diuersitatē eentie. sic̄ pz i oibus: ꝛ ꝓncipiū aliq̄ō a quo aligd fluit ē cōsubale rei cui⁹ ē ꝓncipiū. sicut dicimus ꝙ pūctū est ꝓncipiū linee: ⁊ coz ꝓncipiū aīalis: ⁊ fundamētū domus. ⁊ iō pp ꝯsubalitatē pr̃ dr̃ ꝓncipiū: ꝛ nō cā.

¶ P. cātum hz dependentiā ad cām: sed ꝓncipiū ipoztat oziginē q̃dā fm ꝙ dr̃ ꝓncipiū ex quo ici pit aligd.

¶ Itē q̃uis dicat̄ ꝓncipiū: nō tñ pōt dici pmū: qz ibi nō est aligd pus ⁊ posterius: vt dcm̃ est. vñ pz ꝙ illa aūctas nō est ad ꝓpositus: qz pr̃ nec est cā: nec pmaria respectu filij ⁊ spūs sci. si tñ in hoc nō fiat vis: adhuc pr̃ ⁊ filiꝰ respectu spiri. san. nō se bñt sicut duo ꝓncipia: sed sic̄ vnū. ⁊ iō nullus gradus iter eos iuenit̄ i spirādo spm̃ sanctū.

¶ Ad z̄m dōm: ꝙ dcm̃ phi ꝛificat̄ qđ illud qđ conuenit alicui ꝓpter aligd aliud ē diuersuz i vtroq; ⁊ ꝓcipue qđ vnū est causa alteri⁹ eentiali ordie cause. tūc.n. causalitas sua ē respectu toti⁹ spēi ⁊ nō vni⁹ idiuidui tiñ: vt dic Aui. sicut calor ē magis i igne q̃ in coꝛpe mixto: qz ꝓpter ignē ē in coꝛpe mixto: ꝛ q̃uis filius bēat a pr̃e hoc ꝙ spirat spm̃ scm̃: nihilominꝰ tñ nō est hoc diuersu: in pr̃e ⁊ filio: qz eādē vtutē spiratiuā quam pr̃ hz filio coicat. ⁊ iō p illā equaliꝰ pr̃ ⁊ filiꝰ spm̃ scm̃ spirāt. Et si ēt nō eēt vna numero: ꝛ spē tñ: rō nō valeret. sic̄ pz in oibꝰ vniuocis gnationibus. nō.n. pr̃ sortis plus ifluit in filium sortis q̃ sor.

¶ Ad tertiū dōm: ꝙ spiri. san. dr̃ eē ꝓncipaliꝰ a pr̃e: qz in pr̃e ē auctas spiratiōis: a quo ēt hz filiꝰ vtutē spiratiuā: ⁊ nō ꝓp aliquē ordinē vel gradū ꝓpositatis vl̄ posterioritatis pr̃is ⁊ filij. silr̄ ēt ꝓp eādez rōnē dr̃ ꝓpe ꝓcedere a pr̃e maxime cū hec ꝓpositio. a. apud grecos notet relonē ad pmāoziginez. Uñ apud eos nō dr̃ ꝙ lacus sit a riuo: ꝛ q est a fonte. ⁊ inde est ēt ꝙ nō ꝛcedit ꝙ spūs scūs sit a filio ꝛ a pr̃e. nihilominꝰ tñ nō ē dōm gn ēt a filio ꝓpe ꝓcedat qui cū pr̃e est vnū ꝓncipiū spūs sci: nō aūt sic riuus ⁊ fons sunt vnū ꝓncipiū laci.

¶ Ad q̃rtū dōm: ꝙ spūs sanctꝰ nō aliter nec alia ꝓcessione ꝓcedit a pr̃e q̃ a filio. vñ ꝓcessio spiri. san. tota ē a filio. sicut ēt tota ē a pr̃e. vñ nō sequit̄ ꝙ alia res sit i spū scō que nō sit a filio. Sz verū ē ꝙ illa ꝓcessio nō est a filio fm oēm sui bitudinē: sed hoc in nullo derogat plenitudini ꝓcessionis. Accidit.n. ꝓcessioni spiri. san. ꝙ fm bitudinē qua ē a filio sit a pr̃e: nō qz a filio est spiri. san. sed qz filius est a patre.

¶ Utr̄ spūs scūs ꝓcedat a pr̃e mediāte filio. III.

Ab tertium sic ꝓcedit: vr̄ ꝙ spi. san. ꝓcedat a pr̃e mediante filio. Illō.n. ꝓ qō aligd ꝓcedit: vr̄ eē mediū i ꝓcessiōe. Sz spiri. san. ꝓcedit a pr̃e p filiū. g ꝓcedit a pr̃e mediāte filio.

¶ P. Cōstat ꝙ z̄m nō exit a pmo nisi p mediū: ꝛ spiri. san. dr̃ eē tertia ꝓsona i trinitate. g nō ꝓcedit a pr̃e q̃ ē p̄m nō de p̄o nisi mediāte filio.

¶ P. In imagine creata amoz repr̃sentat spiri. san. ⁊ noticia filiū: ꝛ amoz nō ꝓcedit a mēte nisi mediante noticia. g nec spiri. san. a pr̃e nisi filio mediāte.

Sed contra vr̄ ꝙ ĩmediatius ꝓcedit a pr̃e q̃ a filio. Immediatū.n. dr̃ p̄m ꝓncipaliꝰ q̃ mediatuz: vt p̄z in pmis ꝓpositionibus que ĩmediate dicunt̄: sed spiri. san. ꝓcedit p̄ncipaliter a patre. ergo ĩmediatius ꝓcedit ab ipso q̃ a filio.

Respondeo dōm: ꝙ omne mediū aliquo mō distinguit̄ ab his iter q̃ mediū dr̃: cuz aūt i spiratōe pr̃ ⁊ filiꝰ sint duo spirātes iquātū sunt vnū in potētia spiratiua: ponimus loq de actu spiratiōis per cōparatōez ad ipsos spirātes vel ad p̄m spirādi. sic̄ virtute cui⁹ fit spiratio. Si aūt ꝯsideremus ip̄m p̄m. s. potentiā spiratiuā: cū in hoc nō distīguant̄ pr̃ ⁊ filiꝰ: nō pōt dici spiratio eē a pr̃e mediāte filio. Si aūt ꝯsideremus ipsos spirātes ꝙ distincti sunt. ⁊ fm hoc pbēt suppositū spiratōi: sic est ibi mediatio fm ꝙ ē ibi ordo nāe: qz filiꝰ ē ex pr̃e. ⁊ spiri. san. simul a pr̃e ⁊ filio. vñ dicit Ricardus: ꝙ gnatio i dīnis ē a pr̃e ĩmediate: ꝛ ꝓcessio spiri. san. quodāmō est mediate: ⁊ quodāmō ĩmediate. Immediate quātum ad vtutē spiratiuā: q̃ ē vna p̄ris ⁊ filij. Et iterꝝ quātuz ad ip̄m suppositū p̄ris qō ĩmediate ē p̄m ꝓcessiōis: qz ipse simul ⁊ filiꝰ spirāt. Sz mediate iquātū filiꝰ q̃ spirat ē a pr̃e.

Ad primuz igit̄ dōz: ꝙ p B qō dr̃ spm̃ scm̃ ꝓcedere a pr̃e ꝓ filiū designat̄ auctoritas i pr̃e respectu filij: qz filiꝰ hz a pr̃e ꝙ spūm scm̃ spiret. ex B aūt non ponit̄ mediatio aliq̃ nisi ex pte suppositoꝝ q̃ distinguunt̄ p hoc ꝙ vnū ē ab alio rōne cui⁹ in vno ē auctoritas respectu alterius.

¶ Ad z̄m dōm: ꝙ spiri. san. vnoꝰ vt dcm̃ est ꝓcedit pr̃e a mediante filio: ꝛ B nō excludit qn ēt ĩmediate a pr̃e ꝓcedat: vt dcm̃ ē.

¶ Ad z̄m dōm: ꝙ imago q̃ ē in aīa deficiēter repr̃sentat trinitatē. noticia enī est oīno distincta a mēte. ⁊ iō simplr̄ amoz a mēte mediante noticia ꝓcedit. Sz i dīnis pſonis filiꝰ nō quātū ad oīa distīguit̄ a pr̃e. ⁊ iō ꝛ aligd nō ē ibi mediatio.

¶ Ad 4m dōm: ꝙ q̃ sunt multe cāe agētes ordinate p̄ut duplr̄ cōsiderari fm ꝙ ē duo iuenire i agēte. s. ip̄m agens qđ exercet actōez: ⁊ vtutē ipsiꝰ q̃ ē p̄m actōis ipositio. Si igit̄ ꝯsiderent̄ cāe agētes ordinate fm rōnē agētis cui⁹ ē agere. sic q̃to agēs ē posteriꝰ tāto magis ē primū ⁊ ĩmediatuz ad actōez: ⁊ ad id qđ p actiōez educit̄. si aūt ꝯsiderentur q̃tū ad vtutē q̃ est p̄m opōnis: q̃to cā est magis pma: tāto ē magis ĩmediata: eo ꝙ agēs z̄m nō agit nisi inquātuz est motū a p°. ⁊ fm ꝙ vtus pmi ē in ipso. Uñ opz vt semper resoluat̄ vtus vltimi agētis in vtutē agētis pmi. verbi gra. ꝙ plāta generat plantā hoc hz vtute solis: ⁊ ꝙ sol moueat ad generatōez plāte: hz a vtute motozis sui: quicūq; sit ille: ⁊ ide ē ꝙ qz de⁹ est agēs pmuz: ipse ĩmediatiꝰ se hz fm vtutē suā ad quālibet opationē nāe: q̃ aliquod agēs nāle. Et inde est ēt ꝙ ꝓnes ꝓme dicunt̄ ĩmediate: qz ꝓdicatū nō ꝯiūgit̄ subo ꝙ vtutē alteri⁹ cāe ꝓcedentis. Inde ē ēt ꝙ h ꝓpositio p. q̃ denotat cāz mediā: q̃ncq; notat auctoritatez in recto: q̃ncq; in obliquo. In recto vt cū dr̃. rex facit h p baliuz. tunc.n. mediatio attenditur q̃tū ad ipos opantes. In obliquo cū dr̃. ꝓpositꝰ facit h p regez. Dic.n. ꝯsiderat mediatio q̃tū ad vtutem q̃ ē p̄m opatōis. Uirtꝰ.n. supiozis ē q̃si mediū per qō opans sue opationi ꝯiūgit̄. In pr̃e aūt ⁊ in filio nō est accipe distinctionē quātū ad p̄m opatōis: qz illud est idē in vtroq;. s. dīna potētia: ꝛ solū quātū ad opantes: q sunt adinuicem distincti. Et iō cū in pr̃e sit auctoritas dicit̄ pr̃ operari per filium: ⁊ nullo mō filius per patrem. Inde est etiā ꝙ fm aliquē modū filius est mediuz in operatione patris: sed pater nullo modo in operatione filij.

¶ Expositio textus.

Aut iaz nato aut nonnato.) Uidetur ꝙ necessariuz sit altez dare: qz differunt per affirmationē ⁊ negationez. Et dicendū ꝙ vtraq; istaꝝ est duplex ex eo ꝙ cū dicit̄ spiri. san. ꝓcedit a pr̃e iam nato filio: participiū pōt

Universidad de Deusto
Biblioteca

designare tps pteritū. Aduerbiū nunc primum añ pūs tps:ꝛ sic est falsa:qz significaꝛ q generatio filij duratiõe pcessionẽ spiri.san.pcedat.ꝛ in hoc sensu negatiua est vera.si negatiue sumaꝛ:vt ferat negatio ad totum:ꝛ nõ ad participiū tiñ.Si aũt participiū designat pfectionẽ nati uitatis ꝛ aduerbiū nunc eternitatis.ꝛ sic vera est:qz existẽte pfecta generatione filij est ab eterno,pcessio spirit⁹ sancti.ꝛ in hoc sensu negatiua falsa est. (Aut plenius vel magis ꝛc.)hec duo differunt vt plenius dicatur procedere ab illo a quo plura recipit:sed magis ab illo qui de maiori virtute ad eius processionem operatur. (Principaliter procedit ꝛc.)videtur esse falsum:qz si a patre pn̄cipaliter,ḡ secundario a filio.Et dom̄ q pn̄cipaliter non dicit gradum virilitatis:sed ordinẽ originis:qz a patre filius habet q spiritus sanctus spiret.

¶Quare spiritus sanctus cum sit de substãtia patris nõ dicatur filius vel genitus:sed tantũ procedens. ¶Distinctio. XIII.

QOst hꝫ siderãdum est quãtũ a talibus q̃les nos sumus itelligi pót cũ spũs scũs pcedat de patre ꝛ sit de suba pris cur nõ dicaꝛ eẽ natus:hꝫ poti⁹ pcedere.ꝛ cur nõ dicaꝛ filius?

Quare aũt spũs scũs nõ dicaꝛ vel sit natus.ꝛ iõ nõ sit filius Aug.oñdit in.xv.li. de tri.ita dicens.Si spũs scũs filius diceret:qđ absurdissimũ ẽ.filius qppe nullus est duoꝝ nisi pris ꝛ matris. Absit aũt vt iter dcũ prem ꝛ deũ filiũ tale aliquid suspicemur.Absurdissime ergo filius diceretur amboꝝ.i.pris ꝛ filij.amboꝝ.n.filius diceretur si eũ ambo genuissent:quod abhorret oium sanoꝝ sensus:nõ ergo ab vtroqz est genitus:sed procedit ab vtroqz amboꝝ spũs. His verbis oñditur cur spũs scũs cuz sit de pre:nõ tñ dicaꝛ genitus vel filius.

¶Cuz spiritus sanctus nõ dicatur genitus cur filius dicatur procedere.

CAm aũt spũs scũs non dicaꝛ genit⁹:hꝫ tñ pcedẽs.q̃ri solet cur nõ dr̃ filius genitus:hꝫ ꝛ pcedẽs sicut ipse in euãgelio Joãnis ait.Ego ex deo pcessi vel exiui ꝛ veni in mundũ.Nõ ergo tñ spũs scũs,pcedit a pre:hꝫ ẽt filius.Ad qđ dicimus q cũ vterqz pcedat a pre dissimiliter tñ.Nã spũs scũs:vt ait Augu.i.v.lib. de tri.pcedit a pre non qũo natus:sed qũo datus vel donũ:filius aũt pcessit nascẽdo exijt vt genitus.Ac p hoc illud elucescit vt pót.s.cur spiritus scũs ẽt non sit filius cũ ꝛ ipse a pre exeat. ideo.s.nõ dr̃ filius:qz neqz natus ẽ sicut vnigenitus:neqz factus vt per dei grãm in adoptionem nasceretur sicut nos.

¶Qđ nõ pót distingui a nobis iter generationem filij ꝛ processionẽ spũs sancti.

¶Inter generationẽ vo filij ꝛ pcessionẽ spũs sci dũ hꝫ vinimus distiguere nõ sufficimus.Añ Aug. maximino p̃missaz qõnẽ refricãti.s. queręti cur spũs scũs nõ diceret filius cuz de pris eẽt suba:rñdens sic ait.Queris a me si ỏ suba pris est filij:de suba pris ꝛ spũs scũs:cur vn⁹ filius ꝛ alius nõ sit filius.Ecce rñdeo siue capias siue nõ capias:de pre est filius:ỏ pre ẽ spũs sanctus:hꝫ ille genitus ẽ:iste,pcedẽs.Jõ ille filius ẽ pris de quo est genitus:iste aũt spũs vtriusqz: qñ de vtroqz pcedit:hꝫ iõ cũ de illo loqueret ait.de pre pcedit:qñ pr̃ pcessionis eius ẽ auctor q talẽ filiũ genuit ꝛ gignẽdo ei dedit vt ẽt ỏ ipo pcederet spũs scũs.Nã nisi pcederet ẽt de ipso nõ diceret discipulis. accipite spm̃ sanctuz:eũqz insufflando daret:vt a se quoqz pcedere significãs apte oñderet flãdo qđ spirãdo dabat occulte:qz ergo si nascereꝛ nõ tñ de patre nec tñ de filio:hꝫ de ambobus vtriqz nascereꝛ sine dubio filius diceret amboꝝ. Ac p hoc qz filius amboꝝ nullo mõ eẽt nõ oportuit nasci eũ de ambobus.amboꝝ est ergo spiritus procedendo de ambobus.

¶Hic dicit q nõ valet iter duo illa distingui.

QUid aũt iter nasci ꝛ pcedere iterfit. de illa excellẽtissima nã loquẽs explicare qs pót:Nõ.n.omne qđ pcedit nascit:q̃uis oe pcedat qđ nascit.sic nõ omne qđ bipes est bõ est:quãuis bipes sit ois q bõ est:hoc scio.distiguere aũt iter illã generatiõez ꝛ hãc pcessionẽ nescio:nõ valeo:nõ sufficio.Ac p hoc:qz illa ꝛ ista est ineffabilis. sicut ppha de filio loquẽs ait.Gñatõez ei⁹ qs enarrabit:ita de spũ scõ verissime dr̃.pcessionẽ ei⁹ qs enarrabit.Satis sit ergo nobis:qz si est a seipso filius:hꝫ ab ipo de quo nat⁹ est nõ est a seipo spũs scũs:hꝫ ab illo de quo pcedit:qz de vtroqz pcedit sicut iã ostendimus.De spũ scõ qũo ipse de deo sit:nec tñ ipse filius sit:qm̃ pcedẽdo nõ nascẽdo legit esse de deo:iam superius quãtum visum est disputauimus.

¶An spũs scũs debeat dici ingenitus.

NUnc siderãdũ ẽ cũ spũs scũs no sit genitus.vtrũ debeat dici igenitus. Ad qđ dicimus spũm scũm nec genitũ:nec igenitũ debere dici.Unde Aug.ad Orosiũ ait spũm scũz:nec genitũ:nec igenitũ fides certa declarat:qz si dixerimus igenitum duos prẽs affirmare videbimur.si aũt genitũ duos filios credere culpamur.Sicut.n.solus filius dr̃ genit⁹:ita ꝛ solus pater dr̃ igenit⁹:eo q ab alio nõ sit. Añ Aug. in.xv.li.de tri. Pater inqt solus nõ ẽ de alio. ió solus appellaꝛ igenitus:nõ qđẽ i scripturis: hꝫ in consuetudie disputãtiũ:ꝛ de re tãta pmonẽ qualẽ valuerit pferẽtiũ.Filius aũt de pre natus est:ꝛ spũs scũs de pre pricipaliter ꝛ cõiter de vtroqz pcedit.Jõqz cũ spm̃ scm̃ genituz nõ dicamus:dicere tñ nõ audemus igenitũ ne i hoc vocabulo vel duos patres in illa trinitate: vel duos q nõ sint de alio q spiaz suspicetur.Ecce bis verbis apte ostẽdit spiri.san. nec genituz: nec igenitum debere dici.

¶Qz Hieronymus dicit spũssan. igenituz: qđ videt pdictis aduersari.

HJeronymus tñ i regulis diffõnũ cõtra hereticos spiri.san.dicit igenituz his ỹbis. Spũs san.pr̃ nõ ẽ:hꝫ igenitus atqz ifect⁹.pr̃ nõ ẽ:qz pris ẽ ꝛ i pre ẽ.pcessionẽ bz ex pre ꝛ nõ natiuitatẽ.Filius nõ est:qz genit⁹ nõ ẽ.Ecce bis ỹbis dr̃ spi.san.eẽ igenitus qđ vr̃ aduersari pmissis ỹbis Augusti.

¶Determinatio pm diuersas acceptões.

SEd vt istã q̃ vr̃ repugnãtiã ỏ medio abigamus.dicimus q Hiero.alr ac cepit nomẽ igeniti.ꝛ alr Augu.Accepit.n.Aug.igenitũ q vl qđ ab alio nõ ẽ.ꝛ pm boc de solo pre dr̃.Hiero.vo igenituz dicit nõ genitũ.ꝛ pm boc de spiritu scõ pót dici cũ spiritus sanctus non sit genitus.

¶Ex bis ỹbis Hiero.oñdit ex quo sensu dixerit spm̃ scm̃ igenitum.

QUod aũt Hiero. ita accepit oñdit ex ỹbis suis gb⁹i eodẽ tractatu vtiꝫ faciẽs talẽ divisionẽ.Oẽ qđ ẽ aut igẽitũ ẽ: aut genitũ: aut fcm̃. Est ḡ qđ nec natũ ẽ:nec factũ.ꝛ ẽ qđ natũ ẽ ꝛ factũ nõ ẽ:ꝛ ẽ qđ nec natũ ẽ nec fcm̃ ẽ.ꝛ ẽ qđ factũ ẽ ꝛ natuz nõ ẽ.ꝛ ẽ qđ factuz ẽ ꝛ natũ ẽ ꝛ renatuz ẽ.ꝛ est qđ factuz ẽ ꝛ natũ ẽ ꝛ renatũ nõ ẽ. Hũc ꝓposito ꝛ singulis reb⁹ subsistẽtiã destinem⁹.Qđ ḡ nec natuz nec fcm̃ ẽ pr̃ ẽ.nõ.n.ab aliquo ẽ:qđ aũt natuz ẽ ꝛ fcm̃ nõ est:filius ẽ:q a pre genit⁹ ẽ: nõ fact⁹ est:qđ itez nec natũ nec factuz ẽ spiri. san.ẽ:q a pre pcedit:qđ ẽt factuz ẽ ꝛ natuz nõ est celuz ꝛ terra ꝛ cetera q̃ sunt isensibilia:qđ aũt fcm̃ ꝛ natuz ꝛ renatuz ẽ bõ ẽ:qđ vo factũ est ꝛ natũ ẽ ꝛ renatũ nõ ẽ aialia sunt. Ecce bis ỹbis oñdit Hiero.se igenitum accipe nõ genitum.alr.n.nõ esset p̃missa divisio ỹa.s.oe qđ est aut igenitum aut genitum aut factum est.atqz in divisionis hui⁹ pcutiõe in assignatione igeniti vbiqz ponit non natum.

¶Divisio textus.

QOstquã determiauit de pcessiõe eterna spiri.san.q̃tũ ad modus ꝛ pn̄m:ỏ determiat de ipsa p oppatõez ad generatõz.Et didit i ptes duas.In p⁹ ingrit vtz spi.san.,pcedens possit dici genit⁹ vt filius.In z⁹ vtz possit dici igenit⁹.ibi.(Nũc ꝛsiderãdũ.)Prima in duas.Prio oñdit q spiri.san.,pcedẽs nõ pót dici filius. Sco ingrit dr̃iam gñatõis filij ꝛ pcessiõis spiri.san.ibi. (Inter gñatõez vo)Circa pmũ duo facit.Primo ingrit vtz spiri.san.possit dici genit⁹.Sco cũ nõ dicaꝛ genit⁹: sz pcedẽs:q̃re filius nõ tñ dr̃ genit⁹:hꝫ ẽt pcedẽs.ibi.(Lũ aũt spiri.san.)Utraqz ps didit i qõnẽ ꝛ rñsionẽ.(Inter gñatõez ꝛc.)Dic ingrit dr̃iaz gñatõis ꝛ pcessiõis.Et circa hoc duo facit.Primo determiat qõnẽ quãtũ ad id q scire possumus.s.q spiri.san.,pcedit ꝛ nõ gignit.filius aũt ,pcedit ꝛ gignit.Sco q̃tũ ad id qđ pfecte scire ñ possumus:q̃liter.s.differunt,pcessio ꝛ gñatio:qz cũ vtriqz sit ieffabile.vtriusqz modũ plene ꝛprehẽdere nõ valemus. ibi.(Quid aũt iter nasci ꝛc.)(Nũc consideraduz.)Dic oñdit q spiri.san.sicut nec genit⁹:ita nec igenit⁹ dici dz. Et ỏ oñdit vitatẽ.Sco remouet obiectõez.ibi.(Hieronymus tñ)vbi tria facit.Prio iducit ꝛrietatẽ.Sco ponit solonẽ.ibi(Sz vt ista)Tertio ponit solonis ꝛfirmationẽ.ibi.(Qz aũt Hieron y.ꝛc.) ¶Questio. I.

ABitelligentiã huiꝰ partis q̃tuor q̃runt.Primo vtz in deo sit aliq̃ ,pcessio.Sco si est vtz sit vna tñ vl plures.Tertio q̃liter due,pcessiões nominari debeant.Quarto.si spiri.san.q ,pcedit nõ dicaꝛ genitus:vtruz debet dici ingenitus.

¶Utz ,pcessio sit in deo. I.

ADprimuz sic ,pcedit:vr̃ q i deo nõ sit ,pcessio.Processio enim dicit motũ quẽdã ,pcessiuũ.ois aũt motꝰ indigẽtie ꝛ impfectiõis ẽ.ꝛ deo nõ ꝛpetit.ḡ i deo nõ est ,pcessio. ¶Itẽ,pcessio dicit exitũ vniꝰ ab alio.exitus aũt ẽ p distãtiã exeũtis ab eo ex quo exit:cũ igit i diuinis psonis sit omnino idistãtia:vr̃ q ibi nõ sit ,pcessio. ¶Pois ,pcessio ẽ ab aliquo in aliqđ:hꝫ dine psone cum sint per se subsistẽtes:nõ sunt ab aliquo in aliquid.ergo videt q nõ conueniat eis procedere.

Contra. Jo.15.cũ venerit paclitus quẽ ego mittã a pre spm̃ ve.q a pre proce.ḡ ꝛc. ¶P.in aia est imago trinitatis:hꝫ i aia iuenit noticia,pcedere a mẽte:ꝛ amoz ab vtroqz:vr̃ ḡ q sit,pcessio ẽt i dinis psonis.

Respõdeo dõz:q ,pcessio dr̃ dupliciter. Uno mõ dicitur motũ localẽ:q ,pre est motꝰ aialis motu,pgressiuo:ꝛ talis ,pcessio nõ pót cẽ i diuinis nisi metaphorice loquẽdo.pm silitudinẽ.n.talis,pcessiõis dr̃ dina sapia vel bonitas,pcedere i creaturas:pm q silitudinez suã gradatim efficit in illis:pm quẽ modũ q̃dã deo alys similiora sunt.Alioꝰ dr̃ ,pcessio eductio pncipiati a suo pncipio:ꝛ cum in diuinis personis vna sit ab alia.sicut a pncipio p modum istũ ,ppie est ,pcessio in dinis.

Ad primuz g̃ dõz:q i creaturis q̃libz ,pcessio ẽ p aliquẽ motũ vl mutatõez:qz nec aliqd localiter,pcedit nisi p motũ.Nec aliqd a cã sua egredit nisi aliq̃ mutatiõe ꝓtigẽte circa ipz a quo egredit:si sit ỏ essentia ei⁹:vel saltẽ circa id qđ egredit.In dinis aũt est ozigo vniꝰ psone ab alia sine aliq̃ mutatõe:vt supra ỏ generatõe dcm̃ ẽ:cũ nihil pdicet de deo pm id qđ ipfectionis ẽ i ipso. ¶Ad zm dõz:q q̃uis i dinis psonis nõ sit distãtia pm locũ:neqz pm eẽntiã:est tñ distinctio i psonis hꝫ ꝓperates psonales:ꝛ hꝫ sufficit ad rõnẽ ,pcessiõis. ¶Ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

3m:q̄ ꝓcessio localis est in aligd. sicut in terminuz motꝰ: sed q̄nd ꝓcedit a causa nō opz q̄ in alterum ꝓcedat: ꝛ sic sumitur ꝓcessio in diuinis.

¶ Utꝝ ꝓcessio diuina sit tm̄ vna. II.

Ad secundum sic ꝓcedit: vr̄ q̄ i diuinis vna tm̄ sit processio. Sicut.n. pr̄nitas notat ꝑpetatē ozigis: vt a quo ē aliꝰ: ita ꝓcessio vt q̄ est ab alio: sz in ꝑsonis dcm̄ ē: q̄ i diuinis nō pōt ee nisi vna pr̄nitas. q̄ nec nisi vna ꝓcessio. ¶ P. i oib⁹ bm̄tib⁹ vna nām in spē: nō ē nisi vn⁹ modus quo nā illa cōicaī. vñ ēt dicit Lom. s. phy. q̄ mures q̄ gñant̄ ex putrefactōe terre: ꝛ q̄ gñant̄ ex semie nō sunt eiusd̄ spēi. Sz p ꝓcessiones ꝑsonaꝝ cōicaī nā diuina q̄ ē vna tm̄ nō solū i ꝑsōis: sz ēt i numero. q̄ nō ē nisi vn⁹ modus ꝓcessiōis in diuinis. ¶ P. opōnes vel actus distinguunt̄ adiuicē penes termios ꝛ penes ꝓncipia. Sz ꝓcessio i diuinis ē semp ab eodē ꝑn⁹ q̄ ois ꝓcessio est vtute nature ipsi⁹ ꝓducētis. est ēt ad eūdē terminū p ꝓcessiones acceptū: q̄ in ꝓcessiōe diuina semp accipiī diuina nā. q̄ vr̄ q̄ nō sit nisi vna ꝓcessio i diuinis. ¶ P. si sūt due ꝓcessiones: aut dr̄iam hēbunt ex pte eēntie: aut ex pte relonū: cū nō sint plā in diuinis: sz ex pte eēntie nō iuenit diuersitas nisi rōnis fm plalitatē attributoꝝ. diuersitas aūt rōnis non cāt plalitatē realē: q̄lē opz ee ꝓcessionuz duaꝝ: fm quas due ꝑsone realr distincte ꝓcedūt. q̄ ex parte essentie nō pōt sumi realis diuersitas ꝓcessionū. similr nec ex parte relonū. relones.n. fm rōnem itelligēdi cōsequunt̄ ꝓcessiones. co.n. filius ē: q̄ a ꝑre ꝓcedit. q̄ videt̄ q̄ nullo mō possint esse ꝓcessiones plures in diuinis.

Contra. fm vnā ꝓcessionē est vn⁹ tm̄ ꝓcedēs: sz in diuinis sunt due ꝑsone ꝓcedētes. s. filiꝰ ꝛ spiritꝰ. vt hētur i lra. q̄ vr̄ q̄ opz ee duas ꝓcessiones.

Respondeo dom̄: q̄ qdā dicunt q̄ iste due ꝓcessiones realr distinguunt̄: nec opz q̄rere quo distinguant̄: q̄ sunt ꝑma distinguētia ꝑsonas. sic nec q̄rimus quo distinguunt rōnale ꝛ irrōnale. ¶ Sz ꝫ nō vr̄ ꝙueniēs: q̄ gñatio ꝛ ꝓcessio nullā hīt oppōnez adiuicē: ois aūt distinctio formalis est ꝑ aliquā oppōnē. Et ꝓterea ꝓcessio ꝛ generatio significant̄ per modū operationū. hoc aūt nō cōuenit vt ꝓ opatōes vel motꝰ distinguant̄ opantia vel opata: sz magis ecōuerso. Q̄ actiōes differūt specie fm formas agētiū: vt calefacere ꝛ infrigidare: ꝛ motꝰ fm terminos. ¶ Et iō aly dicunt: q̄ dr̄ia fr̄a mit̄ ex hoc q̄ generatio est ꝓcessio nāe: ꝛ ꝓcessio spiri. sci est ꝓcessio volūtatis. ¶ Sz hoc ēt nō cōpetit: q̄ voluntas ꝛ nā in diuinis solū rōne distiguunt̄. vñ talis distinctio realis distinctōis rō esse nōpōt: q̄ ꝓncipiū nō est debiliꝰ ꝓncipiato. Et ꝓterea fm hoc ꝓcessio itellectꝰ fm quaz dr̄ vbū cēt alia a ꝓcessiōe nāe fm quā dicit̄ filius. ¶ Et ideo dom̄: q̄ in diuinis nō pōt ee aliq̄ realis distinctio ꝛ pluralitas: nisi fm relones ozigis. Et ideo fm hoc nos oz inuestigare pluralitatē ꝓcedētiū ꝛ ꝓcessionū. Dico igit̄ ꝫ hoc q̄ ē in diuinis aliq̄ ꝓcessio fm quaz vna ꝑsona ꝓcedit ab vna: ꝛ hec est ꝓcessio gñatiōis: fm quā filiꝰ est a ꝑre. ꝛ iō dr̄ esse a ꝑre. ꝛ iō ꝑ modum dr̄ esse nāe vel itellectus. ꝓcedit.n. vt filiꝰ ꝛ vt vbū: q̄ in vtroq̄ mō istaruz ꝓcessionū. s. nāe ꝛ itellectus est vnⁱ ab vno ꝓcessio. ¶ Itē ē aliqua ꝓcessio in diuinis q̄ est simul a duobus. s. ab eo q̄ ꝓcedit: ꝛ ab eo a quo ꝓcedit. ꝛ hec distinguit̄ a ꝑma fm ozigi nem: q̄ ista scda ꝓcessio est a ꝓcedēte fm ꝓcessionē ꝑdictā que est ꝑ modū nāe. ꝛ ide ē q̄ ista ꝓcessio dr̄ per modum volūtatis esse: q̄ ꝑ ꝙsensuz ex duob⁹ volētibus pōt vn⁹ amoꝛ ꝓcedere. ꝛ fm istos modos diuersos ozigis ꝓducunt̄ ꝓles ꝑsone relone ozigis distincte. s. filiꝰ q̄ ē a ꝑre: ꝛ spi. scūs q̄ ē ab vtroq̄. Uñ ꝙcedo q̄ nisi spi. scūs eēt a filio: nō eēt assignare distictōez realē iter filiū ꝛ spi. scm.

Ad primum q̄ dom̄: q̄ pr̄nitas dicit modū determinatū ozigis: q̄ vlteriꝰ nō pōt multiplicari fm diuersaz rōnē ozigis: sed tm̄ fm mām: vt diuersificet̄ in numero: sz ꝓcessio dicit oziginé in cōi: ꝛ pōt fm duos modos ozigis determiari. s. q̄ sit ꝓcessio vnius ab vno nō ꝓcedēte: ꝛ q̄ sit ꝓcessio ēt a ꝓcedente. plures modi nō pōt inueniri q̄ distinguant̄ ex rōne ozigis. ꝛ iō nō pōt esse plures ꝓcessiones in diuinis q̄z due. Si.n. acciperetur ꝓcessio ab vno ꝓcedente vel pluribus: nō eēt dr̄ntia nisi fm vnū ꝛ plura: q̄ dr̄ia nullo mō ad ozigineꝫ ptinet. sicut si diuideret̄ gressibile nō ꝑ bipes ꝛ q̄drupes: sed ꝑ albū ꝛ nigruz. ¶ Ad 2m dom̄: q̄ in nā creata est duplex cōicatio. vna q̄ est ꝑ modū nāe. ꝛ alia q̄ est ꝑ modum amozis: nō aūt in vtraq̄ cōicationū cōicat nā: ꝫ tm̄ i ea q̄ est ꝑ modū nāe. ex impfectione aūt volūtatis create ē q̄ nō pōt cōicari p eā nā: q̄ illud q̄ ꝓcedit ꝑ modum volūtatis. s. amoꝛ: nō est hypostasis p se subsistēs. sicut in diuinis. ꝛ iō ex pfectione dine nāe est q̄ cōicet̄ non tm̄ per actū nāe q̄ est gñatio: sed per actū volūtatis: q̄ est consensus amozis. ¶ Ad 3m dom̄: q̄ distinguunt̄ ꝓcessiones in diuinis ꝛ penes ꝑn⁹ ꝛ penes finē. Ut.n. supius dcm̄ ē: quāuis nā diuina sit ꝑn⁹ gñatiōis in ꝑre: nō tm̄ absolute sub ratione nāe: sed sub rōne pr̄nitatis. Et simil̄r a nā diuina inquātum est nā: q̄ acgrit̄ in filio ꝑ generationē: nō ꝫ filiꝰ q̄ sit filiꝰ: sed ab eo q̄ nā in filio fm rem est ipsa filiatio: ꝛ ita ꝙ q̄ ipse relones se hīt aliquo mō vt ꝑn⁹ ꝛ vt terminus ad ipsas ꝓcessiones. ¶ Ad 4m dōz: q̄ cū fm ꝓcessiones distinguant̄ ꝑsone que realiter ꝑles sunt: nō potest dici q̄ ꝓcessiones re nō differūt: sz rōne tm̄. nihil.n. causat̄ distinctionem maiozem formaliter loquendo q̄z sit distinctio qua distinguunt̄ ipsa adiuicē: sed sicut ꝑsonales fm q̄ comparant̄ ad essentiā sunt idē re: q̄z sunt diuina essentia: a qua tm̄ rōne differūt: fm aūt q̄ ad aliqd dicunt̄ sunt fm rez plures. ꝛ ita etiā de ꝓcessionibus: q̄z fm q̄ comparant̄ ad nāz vt ꝑn⁹ vel terminus: nō distinguunt̄ nisi rōne: fm q̄ dr̄ in deo volūtas ꝛ nā ratiōe differre: sed q̄z cōparant̄ ēt ad ꝑprietates relatiuas sicut ad ꝑn⁹ vel terminū: vt dcm̄ est: iō ex hoc ēt hīt realē dr̄ntiam. ¶ Q̄z q̄ obycit̄: q̄ relones ꝙsequunt̄ ꝓcessiones. vñ magis videt̄ q̄ ꝓcessiōes diuerse causent diuersitatē relonū q̄z ecōuerso: vel ad min⁹ erit ibi circulatio. ¶ Dom̄ q̄ relatio in diuinis nō tm̄ hz q̄ sit relatio: sed ēt q̄ sit ꝑsonalis. i. cōstituēs personā. ꝛ ex hoc hz q̄ſi actum dr̄ie ꝙstitutiue ꝛ formę ꝑprie ipsius ꝑsone: cui⁹ est operatio generatiōis vel spiratiōis. ꝛ ideo nō est iconueniens q̄ fm relatiōis rōnem relationes cōsequunt̄ ipsas ꝓcessiones: ꝛ recipiant dr̄iam ab eis. fm aūt q̄ sunt formę ꝓprie ipsaꝝ ꝑsonaꝝ causent dr̄iam ꝓcessionum.

¶ Utꝝ ꝓcessio spūs sci ꝏbeat dici ꝓcessio vl̄ gnō. III.

Ad tertium sic ꝓcedit: vr̄ q̄ ꝓcessio spi. sci. nō dz noīari ꝓcessio: sz gñatio. Si.n. nō sit gñatio. tūc ꝫ generationē dīdit: sed nullū cōe diuidit cōtra ꝑpriū: cū igit̄ ꝓcessio sit cōmunis generationi ꝛ ꝓcessioni spūs sci: vr̄ q̄ ꝓcessio spiri. sci nō debeat nomiari ꝓcessio. ¶ P. sicut generatio filij dicit spālē modū oziginis: ita ꝛ ꝓcessio spiri. sci. alⁱs nō esset ꝑpetas cōstitutiua ꝑsone: vt ꝑus dcm̄ est: sed ꝓcessio nō dicit aliquē spālem modū oziginis: vt dcm̄ est. q̄ modus ozigis spūs sci non dz per ꝓcessionē nominari. ¶ P. sicut filiꝰ accipit totā naturā ꝛ subaz ꝑris: ita ꝛ spi. scūs: sed illa ꝓcessio ꝫ quā aliquis accipit naturā eius a quo ꝓcedit: dr̄ generatio: ēt in iferioribus: vt ꝑz iducēdo in singulis. q̄ videt̄ q̄ ꝓcessio spiri. sancti dz dici gñatio.

¶ P. Dama. dicit diffiniēs generationez sic. Generatio est diuīe nature opus exīs vt vsionē q̄ gñatur nō susciat: ꝛ vt nec̄ deus ꝑoz: nec̄ posteriōz fit. Sz ꝓcessio spiran. est q̄ꝰ dine nāe ꝛc. q̄ vr̄ q̄ sit gñatio. Q̄z aūt sit opus diuīe nāe ꝛ nō volūtatis. ꝓbaī per Dyl. q̄ dicit q̄ oībus creaturis subaz volūtas attulit: sed filio natura dedit: sz spiri. san. nō est creatura: ꝛ ita nō habet substātiaz per voluntatem: sed per naturam patris.

Contra. Quicqd ꝓcedit per modū generatōis ꝓcedit vt genitū: ꝑcipue i rebus viuētibus: sed spiri. san. nō ꝓcedit vt genit⁹. als eēnt duo filij i trinitate: q̄ō nō pōt ee. q̄ ꝓcessio spiri. san. nō dz dici gñatio.

Respondeo dom̄: q̄ in diuinis est accipe cōmune ꝛ ꝓpriuz: quāuis nō sit accipere vle ꝛ particulare. Ad hoc.n. q̄ sit vle ꝛ particulare exigitur aliqua diuersitas realis: vt supra dcm̄ est. quiditatis cōicabilis ꝛ esse q̄ꝰ ꝓpriū est. Et talis diuersitas non pōt esse in diuinis: sed est ibi accipe cōmune ꝛ ꝓpriū duplr. s. secundū rē: ꝛ fm rōnem. Scōm rem sicut dicimus eēntiā esse cōem tribus ꝑsonis ꝛ vnāquāq̄ personā distingui ꝑ id q̄ sibi est ꝓpriū. Scōm rōnem aūt. sicut q̄ñ itellectus noster in diuinis accipit aligd: ꝛ quātuz ad rōnem determinatas ꝛ ꝓpriā: q̄z vtrūq̄ ad dignitatez pertinet. ꝛ rō generis ꝛ ratio differētie. Sicut in diuinis est ratio cognitōis q̄ communis est: ꝛ rō sciētie que ꝓpria est ꝛ determinata: nec tamē vnū est genꝰ alteriꝰ fm q̄ in deo sunt. Ita dico q̄ ꝓcessio dicit fm rōnem cōmunē oziginis. generatio aūt secundū determinatā oziginis rōnez. Unde se habēt sicut cōmune ꝛ ꝓpriuz: nō tamē sicut genus ꝛ spēs.

Ad primum ergo dom̄: q̄ ꝓcessio fm q̄ sumit̄ in cōmuni rōne: nō cōdiuidit generationi: sed ꝑut sumit̄ fm determinatū modū ꝓcessiōis: q̄ spiscō cōpetit. ¶ Ad 2m dom̄: q̄ frequēter inuenimus q̄ aliq̄ ꝓpriū denoīat nomine cōi. sicut omne cōuertibile dicit̄ ꝓpriū siue significet qd est res siue nō: sed tm̄ hoc nomen sibi spāliter retinet illud cōuertibile q̄ sub̄az nō significat: q̄z nō addit aligd nobilitatis quo noīari possit. Non aūt sic dicimus in ꝓposito. non.n. ozigo spiri. sci nominat̄ cōi noīe: q̄z nihil addit fm rōnem. i. cōem: vel minus q̄ꝛ generatio filij: cū spūs scūs filio sit eq̄lis i dignitate. ¶ Sed hꝰ assignantur tres rōnes. Prima est: q̄z spir. scūs marie accedit ad ꝓcessionē. nō.n. tm̄ ipse ꝓcedit sicut ꝛ filiꝰ: sz a ꝓcedēte ꝓcedit: q̄ō filio nō cōpetit. ¶ Secunda est: q̄z cū ꝓcessio dicat̄ dupl̄r. s. fm motū localē: ꝛ fm exitū causati a causa: vterq̄ modus aliquo mō cōpetit ozigini spir. sci. Inquātū. n. ꝓcedit vt ꝑsona distincta. sic sua ꝓcessio hz similitudinē ad exitū causati a causa. Inquātū aūt ꝓcedit vt amoꝛ: qui tēdit in alterū nō sicut in recipiēs: sed sicut in obm: hz similitudinē cuz ꝓcessiōe locali: que est ex aliquo i aliqd. Pater.n. amat filiū amore: q̄ est spi. scūs. Filio aūt nō cōpetit ꝓcessio nisi ꝫ vnū modū. s. exitū a causa. ¶ Tertia ratio. ꝛ credo q̄ melioz est: q̄z in rebus creatis inuenimus aligd in se subsistens ꝑ cedere p modū nature: ꝛ hoc dicimus generari. vñ ꝫ hꝰ potuimus ꝓcessionē filij ꝓprio nomie nominare. s. generationis nomie. Sz nō inuenimus aligd in creaturis ꝑ se subsistēs ꝓcedere p modū amozis. sicut spūs scūs ꝓcedit. Et iō ista ꝓcessionē nō potuimus nominare nomine ꝓprio: sz tm̄ cōi. ¶ Ad 3m dom̄: q̄ ꝓcessio amozis inquātum hꝰ nō hz q̄ per ipsam natura aliq̄ cōicet̄: sed hoc hz inquātum est i diuinis: vbi nō pōt esse aligd impfectū. Et ideo spiri. scūs fm rōnez ꝓcessiōis cōiter loquēdo nō hz q̄ cōicet̄ sibi natura. ꝛ ideo talis ꝓcessio nō pōt dici generatio fm suā ꝓpriā rōnem. Ex ipsa.n. rōne generatōis est q̄ natura genito cōicet̄. Quis.n. diuersitas rōnis nō sufficiat ad realē ꝓcessionū dr̄iam. sufficit tm̄ ad differētē nominatōez. ¶ Ad 4m dom̄: q̄ natura nō est ꝓncipiū ꝓcessionis spiri. sci sub ratōe nature: sz sub rōne voluntatis a qua ꝓcedit amoꝛ. ꝛ iō sua ꝓcessio nō dr̄ natiuitas: cū natiuitas a nā dicaī. Nec tm̄ ex hoc segit̄ q̄ spir. scūs sit creatura. Uolūtas.n. comparat̄ vt ꝑn⁹ ad ipa ꝓncipiata: ꝛ sic comparat̄ ad creaturas. Uel ad ipsam rōnē ꝓncipiādi: ꝛ sic comparat̄ ad amozem q̄ est spiri. scūs sicut itellectus ad artem: vt supius dictum est.

¶ Utꝝ spūs scūs debeat dici igenitus. IIII.

Ad quartum sic ꝓcedit: videt̄ q̄ spiri. scūs debz dici igenit⁹. Et ꝓmo ꝑ auctoritatē Hierony. in lra. ¶ P. terminus ifinit⁹ cōuertit̄ cū negatiōe suppositi. ex ꝓpria subi. sicut nō hō nō est hō. q̄ gd. n. est ꝛ nō est hō: est nō homo: sz igenitus est terminus ifinit⁹. q̄ cū spir. scūs sit ꝛ nō sit genitus: vr̄ q̄ sit igenitus. ¶ P. igenitū aut dicit relonē aut absolutū: sed nō dicit relonē notionalē: q̄z tūc nō posset dici essentia ingenita. q̄ videt̄ q̄ sit de absolutis: ꝛ ita videt̄ cōuenire spiri. sancto.

Sed i contrarium est: q̄ō dr̄ in lra: q̄ solus ꝑ ingenitus est. q̄ nō spiri. scūs.

Respondeo dōz: q̄ i diuinis ꝓpe loquēdo nihil potest dici ꝓpriue: q̄z ad rōnē ꝓpriōis exigit̄ q̄ aligd sit aptū natuz hēre q̄ō nō hz. hoc aūt deo cōpetere nō pōt. Uñ opz q̄ igenit⁹ sumaī negatiue ꝛ nō ꝓpriue. Sz negatio q̄dā negat i gñe determinato. ꝛ hec hz aligd sil̄e ꝓpriōi iquātū ponit aliq̄ determinatū genus. Est ēt q̄dā negatio extra genꝰ: ꝛ hec ē absoluta negatio: q̄z nullū genꝰ determiat. ¶ Dico q̄ igenitꝰ si dicat negatōez extra genꝰ. tūc ꝙuenit omni ei q̄ ē ꝛ q̄ nō ē ab alio ꝑ gñationem siue sit ab aliquo alio siue nō: ꝛ siue sit creatū siue icreatū. Et fm hoc possumus dicere ꝑez igenitū ꝛ ꝑñ scīñ ꝛ eēntiā dīnā ꝛ ꝑmas creaturas q̄ nō exierunt i eē ꝑ gñatōez. Si aūt sit negatio i gñe. hoc pōt esse dupl̄r fm q̄ i diuinis accipit̄. Uel in gñe dine nāe: ꝛ sic adhuc ꝙuenit ꝑri spūi scō: ꝛ eēntie. Uel i gñe ꝓncipy i nā diuina ꝛ sic nō ꝙuenit nisi ꝑri. ꝛ tūc erit notio ꝑris. Principiū.n. aliqꝰ pōt inotescere. Aut fm q̄ aliqd ē ab illo. ꝛ sic ꝑ inotescit ꝑ gñatiōez ꝛ spiratiōez actiuā: aut fm q̄ nō ē ab alio. ꝛ sic est notio patris ingenitus.

Ad primum q̄ dom̄: q̄ Piero. accipit igenitū. i. nō genitū: fm q̄ negatio ē extra genꝰ vt in gñe diuīe nature ꝛ nō in gñe ꝓncipy. ¶ Ad 2m dom̄: q̄ negatio termini ifiniti nō ē negatio i aliquo gñe determinato: sed tm̄ i gñe entis. ꝛ iō pōt dici de omni ente cui nō ꝙuenit affirmatio: sz negatio q̄ negat i aliquo gñe determinato nō pōt dici extra illud genꝰ. ¶ Ad 3m dom̄: q̄ igenitꝰ fm q̄ ꝙuenit tm̄ ꝑri dicit notiōez ꝑris: ꝛ sic nō cōuenit essentie: fm aūt q̄ cōuenit essentie ꝛ spūi scō nō dicit aliquā notionē: nec etiā aligd de absolutis: q̄z sic etiā cōueniret filio: sed remouet notionē quādā. s. generationem passiuam.

¶ Expositio textus.

Absit autē vt iter deum ꝛc.) Sic enim ꝓcessio spiri. sci. materialiter videt̄: q̄z ꝑ se habz ad generatōez vt ꝓncipiū actiuū: materaūt vt materiale: q̄z materia ministrat (Nescio.). s. ꝑ artē acgsitaz. (Nō valeo.) per naturalē virtutē vel idustriā. (Nō sufficio.) per defectum vsus vel exercity. (Omne q̄ō ē aut ingenitum ꝛc.) Sciendum est q̄ istius diuisionis membra variantur materiali multiplicatione ꝛ nō formali. ꝛ ideo vnū membꝝ bis repetitur: inquātum duobus conuenit. s. patri ꝛ spiritui sancto.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Q3 gemina est ꝓcessio spiritus sancti.

¶ Distinctio. XIIII.

REtereа diligẽter ānotādū est q̄ gemina est ꝓcessio spūs sci: eterna .vz. q̄ ineffabilis est: q̄ a pr̄e ⁊ filio eternal̄r ⁊ sine tpe ꝓcessit. ⁊ tpalis q̄ a pr̄e ⁊ filio ad scificādā creaturā ꝓcedit. ⁊ sicut ab eterno cōiter ac siml̄ ꝓcedit a pr̄e ⁊ filio: ita ⁊ i tpe cōiter ⁊ sil̄ ab vtroq; ꝓcedit ad creaturā nō diuisim a pr̄e in filiū ⁊ in filio ad creaturā. Ūñ Augu. in. xv. lib. de tri. ait. Spūs scūs nō de pr̄e ꝓcedit in filiuz ⁊ de filio ꝓcedit ad scificādā creaturā: ꝟ siml̄ de vtroq; ꝓcedit: q̄uis hoc filio pr̄ dederit: vt sicut de se ita etiaz de illo ꝓcedat.

¶ De tpali ꝓcessione specialiter agitur.

DE tpali aūt ꝓcessione Beda in homelia dñice p̄me post ascēsionem ita loq̄t. Luz gr̄ a spūs sci dat̄ hoib⁹ ꝓfecto mittit̄ spūs a pr̄e: mittit̄ ⁊ a filio: ꝓcedit a pr̄e: ꝓcedit ⁊ a filio: ⁊ eius missio ē ipsa ꝓcessio. Dis ꝟbis oñdit apte donationē gr̄e spūs sci dici ꝓcessionē vel missionez eiusdē: ꝟ cū donatio siue datio nō sit nisi tēporalis: ꝟstat q̄ ⁊ h̄ ꝓcessio siue missio tpalis ē. Hāc quoq; tpalē spūs sci ꝓcessionē Augu. i xv. lib. de tri. isinuat dicēs spm̄ scm̄ ꝓcessisse a xp̄o q̄n post resurrectionē isufflauit in discipulos his ꝟbis. Cum resurrexisset xp̄s a mortuis ⁊ apparuisz discipulis isufflauit ⁊ ait. accipite spūz scm̄: vt cū ēt de se ꝓcedere oñderet: ⁊ ipse est ꝟtus q̄ de illo exibat: vt legitur i euangelio: ⁊ sanabat oēs. Et vt oñderet hanc ꝓcessionē spūs sci nō eē aliud q̄z donationez vel dationez ipsi⁹ spūs sci: addit. post resurrectionē dñs Jesus bis dedit spūm sanctum. semel in terra pp dilectionē ꝓximi. ⁊ iteruz de celo ꝓpter dilectionē dei: q̄ per ipsuz donū diffunditur charitas in cordibus nostris: qua diligimus deum ⁊ ꝓximum.

¶ Q3 aliqui dicunt spiritum sanctuz non dari: sed dona eius.

SUnt aūt aliqui q̄ dicūt spūm sanctū ipsum deum nō dari: sed dona eius que nō sunt ipe spiritus sanctus. Et vt aiunt: spiritus sanct⁹ dicit̄ dari cū gratia ei⁹: que tamē nō est ipe: datur homini. ⁊ hoc dicunt Bedaz sensisse in superiozibus verbis: q̄bus dicit spm̄ scm̄ ꝓcedere cū ipsi⁹ gratia datur hominibus: tanquā non ipsemet detur: sed eius gratia.

¶ Q3 ipse spūs scūs q̄ de⁹ est ⁊ dat̄ ⁊ mittit̄. Sed q̄ ipse spūs scūs q̄ ꝺs ē ⁊ tertia i trinitate ꝑsona dr̄: apte oñdit Augu. i. xv. li. de tri. ita dicēs. eūdē spm̄ scm̄ datū cū isufflasset Jhs: de quo mox ait. Jte baptizate oēs gētes i noie pr̄is ⁊ filij ⁊ spūs sci. nō debemus ambigere. Ipse ḡ est q̄ ēt de celo dat⁹ ē die penthecostes: quō ḡ ꝺs nō ē q̄ dat spm̄ scm̄: imo q̄tus de⁹ est q̄ dat deū. Ecce bis ꝟbis apte dicit spūs scm̄: ipm. s. deuz dari hoib⁹ a pr̄e ⁊ filio: ⁊ q̄ ipse spūs sanctus q̄ de⁹ est ac tertia in trinitate ꝑsona nobis dr̄: nr̄isq; ifundat̄: atq; illabat̄ mēt̄ib⁹ aperte oñdit Amb. i lib. ꝓio de spū scō dicēs: Iz m̄lti dicant̄ spūs q̄ legit̄: q̄ facit angelos suos spūs vn⁹ tñ ē dei spūs. Ipm ḡ vnuz spūm ⁊ ap̄li ⁊ ꝓꝑhe sunt cōsecuti. sicut ēt vas electōis dicit: q̄ vnū spm̄ potauimus q̄si cū q̄ nō queat scindi: ꝟ ifundat̄ ais ⁊ sensib⁹ illabat̄ vt secularis sitis restrigat ardorē: q̄ spūs scūs nō ē de nā re ruz cozpaliū nec de suba iuisibiliū creaturarū. Dis ꝟbis apte dic̄ spūm scūm ipm q̄ creatura nō ē ifundi mēt̄ib⁹ nr̄is. Jtē i eodē. Q3 mutabilis ē creatura: ꝟ nō mutabilis spūs sanctus. Quid a. dubitē dicere: q̄ dat⁹ ē ⁊ spūs scūs cū scriptum sit. charitas dei diffusa ē i cordib⁹ nr̄is ꝑ spūm scūm q̄ dat⁹ ē nobis. Qui cum sit iaccessibilis nā: receptabil' tñ ꝓpter suā bonitatē nobis est cōplēs ꝟtute oia: ꝟ q̄ solis ꝓticipetur iustis. simplex suba opulens ꝟturibus vnicuiq; pr̄is dīdens de suo singulis ⁊ vbiq; tot⁹. Incircūscript⁹ ḡ est ⁊ ifinit⁹ spūs sanct⁹. q̄ discipulox sensus sepatox ifundit: quē nihil pōt fallere. Angeli ad paucos mittebant̄. spūs aūt sanct⁹ populis ifundebat̄. Quis ḡ dubitet q̄n dinū sit q̄ ifundit̄ sil̄ plurib⁹ nec vr̄. Un⁹ est spūs sanct⁹ q̄ datus ē oib⁹: ⁊ sepatis ap̄lis. Et h̄ apte dic̄ Amb. q̄ spūs sanctus q̄ ē suba simplex cū sit vn⁹ dat̄ plurib⁹. Alia quoq; auctē h̄ idē astruit̄. s. q̄ spūs sanctus q̄ ē filio cālis hominib⁹ det̄. Ait. n. Augu ō ꝟbis ap̄li, Si charitas dei diffusa est i cordib⁹ nr̄is ꝑ spūm scūz q̄ datus ē nobis: a quo dat̄ ab illo q̄ dedit dona hoib⁹: q̄ dona spūm sanctum q̄ tale dat donuz cālis ē ipse. magna ē misericordia ei⁹ donū dat cālē sibi: q̄ donū ei⁹ spūs sanct⁹ ē. ꝑmisistis ⁊ alīs plurib⁹ auctoritatibus apte mōstrat̄ q̄ spūs cālis pr̄i ⁊ filio nobis dat̄: nec iō tñ mior est pr̄e ⁊ filio. Ūñ Augu. i. iiij. lib. de tri. Nō ideo minoꝛ esse spūm sanctuz: q̄ cū pater mi sit ⁊ filius arbitrandum est.

¶ An viri sancti ecclesie p̄lati ḋent vl' dare possint spiritum sanctum.

Joannis. 20.

Luce. 6°

HIc q̄r̄it̄ vtr̄ viri sci dēt vl' dare possint alīs spūm spm̄. Quē si alīs dant cū ei⁹ donatio supra sit dcā. ꝓcessio vr̄ ab eis ꝓcedere spūs scūs vl' mitti: sed creator a creatura nō ꝓcedit vl' mittit̄. Restat ergo vt ipsi nō dēt spūm scm̄ nec dare possint. Ūñ Aug. in. xv. li. de trini. Nō aliqs discipulox x̄pi dedit spūm scm̄. Q3 abāt q̄ppe vt veniret in eos q̄bus manū iponebāt. nō ipsi eum dabāt quē morē in suis ꝓpositis ēt nūc ꝟuat ecclesia. Beniq; ⁊ Symō magus offerēs ap̄lis pecuniā nō ait. date ⁊ mihi hāc ptātē vt dem spūm scūm: sed cuicūq; ingt imposuero man⁹ accipiat spūm sanctum: q̄ nec scriptura superius dixerat. Uidens aūtē Symon q̄ aposto li darēt spūm sanctum: sed dixerat. vidēs autē symon q̄ per impositionē manuuz apostolorum daret spirit⁹ sanct⁹. Ecce bis verbis ostēdit Aug. nec ap̄los nec alios eccl'ie ꝓlatos dedisse vel dare spūm sanctum.

¶ Q3 nō p̄nt dare spūm sanctū hic docet.

ET q̄ō plus est nō posse ēt dare dicit in eodē li. subdens de christo. Scriptum est q̄ acceperit a pr̄ ꝓmissionez spūs sci ⁊ effuderit. in quo vtraq; natura mōstrata est. humana. s. ⁊ diuina. accepit q̄ppe vt hō: effudit vt de⁹. nos aūt accipe q̄dē h̄ donū possumus ꝓ modulo nostro. effundere ꝟo sup alios nō vtiq; possumus: ꝟ vt h̄ fiat deū sup ipsos a quo id efficit inuocamus. Dis ꝟbis exp̄sse dic̄ nos spūz sanctuz nō posse sup alios effundere. i. alīs dare.

¶ Q3 videtur contrarium.

Gal. 3°

SEd huic vr̄ rīū q̄ō ap̄lus ad Galathas de se loq̄ns ait. Qui tribuit vobis spūm ⁊ opat̄ virtutes in vobis. Ecce euidēter dic̄ se tribuisse spūm. ꝟ itelligēdū ē ap̄l̄z dixisse h̄: nō q̄ haberet ptātē ⁊ auctātē dādi spūz scūz: ꝟ q̄ mīsteriū habuit in quo dabat̄ a ꝺo spūs scūs. Ut eni ait Aug. sup eūdē locū exponens illud ap̄li ꝟbū. ab ap̄lo ꝓdicata est eis fides. in qua ꝓdicatione aduentū ⁊ p̄mitiaz spūs sancti sensērāt: sicut illo tpe in nouitate inuitatiōis ad fidē. ēt sensibilibus miraculis p̄mitia sci spiritus apparebat: vt in actib⁹ ap̄lox legit̄. aperte hic ostēdit quō illis spiritū scūm tribuerit ap̄ls nō vtiq; ipm mittendo in eos sed ꝓdicando eis fidē christi: quā illis recipientibus q̄ spūs sanctus in eis esset aliquibus signis visibilibus mōstrabatur. Non ergo homines quantūcūq; sancti dare possunt spiritum sanctum.

¶ Diuisio textus.

HIc icipit magr̄ ōteriare ō tpali ꝓcessiōe spi. sci. Et diuidit̄ in ptes duas. In p̄ ōterminat ꝓcessionē tpalez spi. sci. In z̄ ōtermiat nomē ispi. sācti q̄ rōnē tpal' ꝓcessiōis oñdit i. iꝭ. di. ibi. (Dic q̄rit̄ cū spi. sāct⁹ ꝓ quē ⁊c̄) P̄ia i duas. In p̄ ōtermiat ō tpali ꝓcessiōe i cōi. In scōa q̄tū ad spāles mōs missiōis i. iō. di. (Nunc de spi. sancto vid̄.) P̄ria i duas. In p̄ oñdit spi. scūz a pr̄e ⁊ filio tpali ꝓcessiōe ꝓcedere. In z̄ ingrit vtr̄ a seipo tpali ꝓcessiōe ꝓcedat. iꝭ. di. (Dic ꝟsideradū ē ⁊c̄.) P̄ria i duas. In p̄ria oñdit ꝓcessionē spi. sācti tpalē eē a pr̄e ⁊ filio. In z̄ excludit errorē circa itellīn tpal' ꝓcessiōis. ibi. (Sūt aūt alīq) Circa p̄m duo fac. p̄ ōtermiat vitatez tpal' ꝓcessionis q̄tū ad p̄m a q̄ ꝓcedit: oñdēs p Aug. q̄ ꝓcedit a pr̄e ⁊ filio. z̄ oñdit vitatē q̄tū ad h̄ q̄ ab eis dr̄ ꝓcedere tpal' ibi. (De tpali āt) (Sūt aūt alīq) Dic excludit errorē dicētiū i ꝓcessiōe tpali spi. scm̄ nō dari: ꝟ tm̄ dōa ei⁹. Et circa h̄ duo fac. p̄ oñdit ipz spi. scm̄ q̄ ꝺs ē tpali ꝓcessiōe dari. z̄ ex h̄ oñdit q̄ nūlls hō spi. scm̄ dare pōt. ibi. (Dic q̄rit̄ vtrū sci ⁊c̄.) Et circa h̄ duo fac. p̄ mouet q̄nē ⁊ ōterminat eā: oñdēs q̄ nullus hō spi. scm̄ dare pōt nec ēt x̄ps ām q̄ homo. z̄ obycit in cōtrariū ⁊ soluit. ibi. (Sz nūc videtur contrarium. Questio. I.

AD intellectū b⁹ptis tria q̄rūt̄. p̄ ō ꝓcessiōe tpali ꝟ sc. z̄ rōne ei⁹ spi. sāct⁹ tpal' r ꝓcedēr dicat̄: vl ꝟ q̄d fiat. z̄ a q̄ fiat. Circa p̄m duo q̄rūt̄. p̄ an sit aliq tpal' ꝓcessio spi. sci. z̄ vtr̄ ponat i nūer̄ cū eterna.

¶ Utr̄ aliq ꝓcessio spūs sci sit tpalis. I.

AD primū sic ꝓcedit̄. vr̄ q̄ nūla ꝓcessio spi. sci sit tpalis. Sic̄. n. generatio ē ꝑ̄petas eterna filij: ām quā distinguit̄ a pr̄e: ita ꝓcessio spi. sācti ē ꝑ̄petas: ꝟ quā distinguit̄ a pr̄e ⁊ filio: ꝟ gnātio filij nō dr̄ tpal' nisi ꝟ nāz assūptā: cū igit̄ spi. sāct⁹ nullā assūpserit nāz nec assumet: vr̄ q̄ nulla sit ei⁹ ꝓcessio tpal'. ¶ P̄. Oē illō cui ꝟuenit aliqd tpal' r ē mutabile vl' variabile. h̄ āt spi. scō nō ꝟuēit cū sit ver⁹ ꝺs. ḡ nec tpal' ꝓcessio. ¶ P̄. ꝟ p̄z li. ō cāis. iter r ē⁹ suba ⁊ opō ē i tpe: ⁊ iter r ē⁹ suba ⁊ opō ē i momēto eternitatis ē res media ē⁹ opō ē i tpe ⁊ suba i eternitate. Rez āt illā ē⁹ suba ⁊ opō ē i eternitate dic̄ subas sepatas ⁊ pcipue deū: cū igr̄ ꝓcessio sit opō ipsi⁹ dei: siue actie siue pas siue itelligat̄: vr̄ q̄ nō sit i tpe: ⁊ ita nec tpalis dici ōbeat. ¶ P̄. illō q̄ō eleuat hoiez supra tp̄s nō pt dici tpale: ꝟ ꝓcessionē spi. sancti i hoiez eleuat hō supra oia tpalia. q̄ ām Aug. inq̄tū aliq̄ō eternū mēte capim⁹ nō in h̄ mundo sum⁹. ḡ nō ꝺz dici tpalis. ¶ P̄. i ꝓcessiōe tpali q̄ etiaz missio dr̄ icludit itellīs ꝓcessiōis eterne ꝟ Aug. ꝟ denominatio ꝺz fieri a digniozi: igit̄ ⁊ si in ꝓcessiōe eēt aliqd tpale nō deberet dici tpalis sed eterna.

Cōtrariū dr̄ per auctates in lr̄a. ¶ P̄. cōtigit aliquē ex tēpoze h̄re spi. sanctū q̄ ꝓpri⁹ nō habuit: ꝟ spi. sanct⁹ nō h̄ nisi vt ꝓcedēs a pr̄e ⁊ filio cū sit donū vtriusq;. ḡ est ei⁹ aliq̄ ꝓcessio tpalis ām quā ꝓcedit ad sanctificandū creaturā: vt in lr̄a dicit̄.

Respondeo dōm q̄ q̄uis in ꝑsonis dīnis ꝓpe loquēdo dicat̄ ꝓcessio ām rōnē exitꝰ a ꝑn⁹ q̄ ñ necio tēdit in aliō: tñ ꝓcessio spi. sci ex mō sue ꝓcessiōis hz inq̄tū. s. ꝓcedit vt amor: q̄ i aliū tēdit. s. i amatū sic i obm. Et q̄z ꝓcessiones ꝑsonaꝝ eterne sūt cā ⁊ rō totius ꝓductiōis creaturaꝝ: iō ꝺz q̄ fil̄ gnātio filij ē rō totius ꝓductiōis creature ām q̄ dr̄ pr̄i filio oia fecisse: ita ēt amor pr̄is tendēs in filiū vt in obm sit rō in qua deus ōem effectū amoris creaturis largiat̄: ⁊ ide ē q̄ spi. sāct⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

qui est amor quo pater amat filiū.est ēt amor quo amat creaturā ipartiendo sibi suā perfectionē. Poterit g̃ ꝓcessio isti⁹ amoris dupl'r ꝯsiderari. Uel ꝑ ꝙ tēdit i obz eternū:ꝛ sic dicet eterna ꝓcessio. Uel ꝑm ꝙ ꝓcedit vt amor in obm creatū:iñ q̃tū.s.ꝙ illū amorē creature aligd a do ꝯfert:ꝛ sic dicetur ꝓcessio tpalis:ex eo ꝙ ex nouitate effectus cōsurgit noua relatio creature ad deū:rōne cui⁹ opis deū sub noua habitudine ad creaturaz significari: vt ps in oibus que de deo ex parte dicuntur.

Ad primū g̃ dōm ꝙ gnātio de rōne sui nō dicit respectū nisi ad eū a quo est gnātio. Hoc aūt dupl'r pōt ee in filio. Aut sicut a quo accipit diuinam nām:ꝛ sic est ꝙgnātio eterna a ꝑre. Aut sicut a quo accipit nām humanā:ꝛ sic est tpalis gnātio a mre. Processio ār ſpi. sancti vt dictū ē nō solū dicit respectū ad ꝑn̄m a quo ꝓcedit:ꝑm quē eterna tm̄mō est:sicut ꝛ generatio:sed ēt ipoztat respectū ad eū in quē ꝓcedit: ꝑm quez tēpozalis dici pōt. ¶ Ad z^m dōm ꝙ inquātū per amorē q̃ est ſpiri. sanct⁹ aliq̃ donū creature cōferr̄:nulla mutatio vel variatio fit in ipso amore:sed in eo cui per amorē aligd datur:si tm̄ mutatio ꝛ nō poti⁹ perfectio dici dz. Et iō ille tēpozalis respect⁹ nō ponit circa ſpi.sanctū real'r.sed solum ꝑm rōnem.realiter aūt in creatura q̃ mutat:sicut fit cuz dicit. De⁹ dñs ex tpe. ¶ Ad z^m dōm ꝙ opatio diuina dupliciter pōt ꝯsiderari. Uel ex pte operantis:ꝛ sic est eterna:vel q̃tū ad effectū opationis:ꝛ sic pōt esse tēpozalis: sed tm̄ qz de⁹ nō agit per operationē:q̃ sit media ĩter ipm ꝛ operatū:sed sua opatio est in ipso:ꝛ est tota sua suba:iō opatio ei⁹ essentialr eterna est:sed effect⁹ tpalis. ¶ Ad 4^m dōm ꝙ aliqd pōt dici tpale multipl'r. vel qz subiacet variationi tpis:ꝛ ꝑ modo ꝓcessio nō dr̄ tēpozalis ēt q̃tū ad effectum gratie. Uel qz hz initiū in tēpore:ꝛ sic gratia dr̄ tpalis:ꝛ eadē rōne ꝓcessio ratione effect⁹. ¶ Ad gntum dōm ꝙ aliqō cōiunctū nō pōt affirmari nisi ꝓ vtraq; parte:sed negari pōt ꝓ altera parte tm̄:sic ps in veritate ꝛ falsitate copulatiue ꝓpositionis. Et qz tpale claudit in se quādā negationē cū affirmatione.s. aliqñ esse et ꝑus nō fuisse.eternū aūt ipoztat tm̄ affirmationē cēndi: ideo coniunctū nō pōt dici eternum nisi vtrūq; eternuz sit:tempozale aūt dici pōt etiā si alteruz sit tm̄ tēpozale: sicut creator ipoztat diuinā operationē:ꝛ ꝯnotat effectū in creatura actualiter:ratione cuius deus non dicit creator ab eterno sed ex tempore.

¶ Utrum processio temporalis distinguatur realiter ab eterna. II.

A B secunduz sic ꝓcedit. vr̄ ꝙ tpal' ꝓcessio ponat in nāturz cū eterna vt sit alia ꝛ alia ꝓcessio. Eternū .m.ꝛ tpale nō pñt idez esse in cētia:ſz q̃ dr̄nt per essentiā simpl'r multiplicant ꝛ nūerant. g̃ eterna ꝓcessio ꝛ tpal' simpl'r sūt due. ¶ Itē idē nō ē signū suupsi⁹: ſz ꝓcessio tpal' ꝑm Aug.ē signū eterne. g̃ nō sūt vna ꝓcessio. ¶ ꝑ.cū vna dicat ꝓcessio eterna ꝛ alia tpal' aut boc erit qz cētialr dr̄nt:aut qz vna addit sup aliā. Sz eterna nō pōt addere supra tpalē: qz sic tpalis eēt nāl'r prior eterna. Nec ēt tpalis pōt se hr̄e ex additiōe ad eternā:cū eterno:qz pfcm̄ ē:cui nihil sit addibile. g̃ relingt ꝙ essential'r differāt:ꝛ ita simpl'r sunt due. ¶ ꝑ. sic fili⁹ se hz ad gnātionē passiuā:ita ꝛ ſpi.sāct⁹ ad ꝓcessionē passiuā:ſz ꝓp eternā gnātionē ꝛ tpalē fili⁹ dicit hr̄e duas natiuitates ꝛ bis nat⁹. g̃ ꝛ ſpi. sanct⁹ dr̄ hr̄e duas ꝓcessiones.

Contra ꝓcessio ponit aligd i ipo ꝓcedēte:ſz ꝓcessio tpal' inq̃tū ē tpal' nihil pōit circa ſpi.sūz. g̃ opz ꝙ i ꝓcessiōe tpali cētialr̄ icludat eterna. g̃ nō dr̄nt cētialr̄ nec simpl'r sūt ples. ¶ Itē ea q̃ nō sūt eiusdē rō-

nis nō ꝯnūerant adiuicē:ſz tpale ꝛ eternū nō sūt eiusdez rōnis. g̃ nō pōt dici ꝙ sint due ꝓcessiōes: tpal' ꝛ eterna.

Respondeo dōz ꝙ cū ꝓcessio ſp dicat respectuz ꝓcedētis ad illū a q̃ ꝓcedit ſpi.sanct⁹ aūt ad ꝑsez nō referr̄ nisi rel'one eterna:oz ꝙ nlla ꝓcessio ſpi.sācti sit alia cēntialr ab eterna:ſz pōt sibi aduenire aligs respect⁹:ali⁹ ex pte ei⁹ ī qua ē sic ī amatū: ꝛ rōne illi⁹ dr̄ tpal'. ¶ Dōz g̃ ꝙ ē vna ꝓcessio cēntialr̄ pp respectū vnū ꝓcedētis ad id a q̃ ꝓcedit: quē ꝑncipalr̄ ipoztat. Processio ār ē duplex vl'gemia rōe duoꝝ respectuū ī duo ob.a.s.in eternū ꝛ tpale:q̃z vn⁹.s.etern⁹ realr̄ ē ī ipo ꝓcedēte. Ali⁹ aūt ſz rōnē tm̄ in ſpi.sanctū. ſz ſz rē in eo ī quē ꝓcedit. Noꝝ tm̄ respectuū ꝑm⁹ icludit in z^o sicut rō ꝛ cā ei⁹. vñ z^m se hz ex additione ad ꝑmum.

Ad primuz g̃ dōz ꝙ ꝓcessio nō dr̄ tpal' ꝑm id qō ē:ſz rōne respect⁹ ad creaturā. tpalis dr̄ vt dōz ē. ¶ Ad z^m dōz ꝙ ꝓcessio tpal' dr̄ ee signū eterne q̃tū ad effectū ex q̃ ꝯsurgit respect⁹ ille tpal' ſz quē ꝓcessio tpal' dr̄. Effect⁹ ār h⁹ ꝓcessiōis ē amor gratuit⁹ q̃ ē sil'itudo q̃dā amoz increati: g̃ ē ſpi.sūs. ꝛ ꝓ ꝯs signū ei⁹. ¶ Ad 3^m dōz ꝙ q̃uis eterno ſz rē nihil sit addibile:nihil ꝯlomin⁹ tm̄ eternū ꝑt itelligi ī aliq̃ bitudie se hr̄e ad aliqō tpale:q̃ tm̄ bitudo nō ponit real'r circa ipz eternū:vt dcm̄ ē. Et qz itell's pōt repñtari ꝓ nomē: qz voces sūt note earū q̃ sūt ī aia passionū:iō ꝑt eterno iponi aliqō nomē ꝑut itelligi sub illa bitudie:sic ds dr̄ dns ex tpe: ita ēt dr̄ ꝓcessio tpal'. ¶ Ad 4^m dōz ꝙ gnātō filij tpal' ꝛ eterna distinguit ēt ſz respcm̄ ad ꝑn̄m a q̃ sūt:qz eterna ē a ꝑre ꝛ tpal' a mre. Et ſz diuersas nās ꝛ iō vna real'r nō ē alia ſz ds ꝓcessiōe nō ē sic. vt dcm̄ ē. ¶ 5^m ꝓcedim⁹. ¶ Ad 6^m dōz ꝙ ꝓcessio tpal' ꝛ eterna ꝯsiderate ſz respcm̄ ꝓcedētis ad ꝑn̄m a q̃ est:sūt oio idē ne dū eiusdē rōnis:ꝛ ex hac pte nō nūmerant. Sz ꝯsiderate ſz respectū ad id in qō ē ꝓcessio ꝓ mo^m dcm̄ nō sunt eiusdē rōnis. ſ. per vnitiocationē:ſz analogice:qz vnū est rō alteri⁹:ꝛ ita pñt cōnūerari: sic ēt dicimus deū ꝛ hoiez duas res. Questio. II.

Deinde queriť ꝑm qd attendatur ꝓcessio tēpozalis.

Et circa hoc duo querunt. Primo vtrū ipse ſpi. sanct⁹ ꝑm ꝓcessionē tēpozalē dr̄ vl'tm dona eius vel vtrūq;. Et si vtrūq; queritur.

Scdo ꝑm que dona dicatur ſpi. sanctū dari vel procedere tempozaliter.

¶ Utr̄ ſpūs scūs tpaliter detur. I.

A B primū sic ꝓcedit. vr̄ ꝙ ipse ſpi.sanct⁹ nō ꝓcedat tpal'r vl' dr̄. Illud.n.qō ſz se ēvbiq; nō vr̄ vſq; ſz se ꝓcedere:ſz ſpi.sanct⁹ cū sit ds ē vbiq;. g̃ nō pōt ī queq̃ ꝓcedere. ¶ Si dicas ꝙ pōt ee ſz aliquē mo^m aliq̃ ſz quē ꝑus nō erat: Adhuc hr̄ ꝓpositū:qz ſz Dio.ꝛ ph̄z li.ō causis:de⁹ eodē mō se hz ad oia:q̃uis nō oia eodē mō se habeant ad ipm:ſz iste modus diuersus in creaturis ē ex diuersis perfectōib⁹:quas ex ō cōsequunt. g̃ vr̄ ꝙ ex ꝛ ꝙ ſpi.sanct⁹ dr̄ alr esse in isto q̃ ꝑus nō fuit:nō ꝓpter aliud esse nisi qz aliquē effectū ꝯsequt iste quē ꝑus nō ꝯsequbat: ꝛ sic tota datio vel ꝓcessio refert ad dona ꝛ nō ad ipz ſpi. sanctū. ¶ Itē vt dcm̄ ē: ꝓcessio tpalis nihil ſz rez addit ex pte ipsi⁹ ꝓcedētis ad ꝓcessionē eternā: ſz ꝑm ꝓcessionē eternā ipe ſpi. sāct⁹ nō ꝓcedit ī aliquā creaturā. g̃ nec ꝑm tpalē q̃tū ex pte ipsi⁹ ſpi.sancti: ſz solū q̃tū ad dona ipsi⁹. ¶ ꝑ. ostat ꝙ vr̄ ifusa nō ē deficiētioz ī opib⁹ meritoꝝs q̃ vr̄ acgsita in opib⁹ polliticis:ſz vr̄ acgsita sufficiētioz dirigit hoiez in oib⁹ ciuilib⁹. g̃ ifusa in oib⁹ meritorys. nō igit oz vt vr̄ ꝙ cū virtute ifusa ipse ſpi.sanct⁹ dr̄ ſz vel solus ſpi.sanct⁹ vel sola virtus.

Contra Ro.5.dicit. Charitas dei diffusa est in cordib⁹ nostris p. ſpi.san. cē. g̃ videt ꝙ vtrūq; dr̄. ¶ ꝑ. amor hz rōnē ꝑmi doni:qz in ipo oia ex liberalitate cōferunt:cū igit ſpi.scūs sit amor. vr̄ ꝙ habeat rōnem doni.ſz nō nisi qz dat. g̃ vr̄ ꝙ ipse ſpi.scūs det.

¶ Ulteri⁹ q̃rit circa ꝑ si vtrūq; dat qd per ꝑius dat. Et videt ꝙ ſpi.scūs:qz p ipm dant alia. Et qz hz rōnez ꝑmi doni. ¶ Sed ecōtrario vr̄ ꝙ dona p ꝑus:qz dona ipsius disponūt nos ad ꝑ ꝙ ipz habeam⁹. dispositio aūt ꝑor est eo ad qō disponitur. ergo cē.

Respondeo dōz ꝙ ipsemet ſpi.scūs ꝓcedit tpaliter ꝓcessione. vel dat ꝛ nō solum dona eius. Si.n. ꝯsideremus ꝑn̄m ꝓcessionē ſpiri. sci ex pte ei⁹ a q̃ ꝓcedit:nō est dubiū gn ꝑm illū respectū ipsemet ſpi.scūs ꝓcedat. Si aūt ꝯsideremus ꝓcessionē ꝑm respectuz ad id in quo ꝓcedit:tunc sicut dictū est respect⁹ iste in ſpiri.scō ponit:nō qz ipse realiter referat: sed qz alteruz refertur ad ipm. Lū igit in acceptiōe donoꝝ ipsi⁹ nō solū relatio nr̄a terminet ad dona:vt ipsa tm̄ habeam⁹:ſz ēt ad ſpiri. scm̄ qz aliter ipm habem⁹ q̃ ꝑus:nō tm̄ dicenr̄ dona ipsi⁹ ꝓcedere ī nos:ſz ēt ipsemet. ſz ꝑ.n. ipe dr̄ referri ad nos ſz qō nos referimur in ipz. Et iō ꝓcedit ipse in nos ꝛ dona ipsi⁹:qz ꝛ dona eius recepim⁹:ꝛ per eadez ad ipm nos aliter habem⁹:inq̃tū per dona eius ipsi ſpi. scō coniungimur:per donū nos sibi assimilans.

Ad primuz igit dōm ꝙ cum dicit deus esse vbiq; importat q̃dā relatio dei ad creaturam:que qdem realiter non est in ipso:sed in creatura. Cōtingit aūt ex parte creature istas relationes multipl'r etiā diuersificari ꝑm diuersos effectus:gbus deo assimilatur.ꝛ inde est ꝙ significat vt aliter se habeat ad creaturam q̃ ꝑus. Et ꝓpter ꝑ ſpi.san.qui vbiq; est ꝑm relatōez creature ad ipm:pōt dici de nouo esse in aliquo: ſz nouā relationē ipsius creature ad ipm. ¶ Ad z^m dōz ꝙ q̃uis ille modus aliter se habendi diuersificet ex diuersis donis receptis in creatura: tamē relatio creature nō sistit ī donis illis:sed vlterius tēdit in eum per quem illa dona dant.ꝛ iō possum⁹ significare nos alio modo habere ſpi. scūz ꝛ ſpi.scm̄ aliter a nobis haberi:ꝛ ꝑ significat cū dicitur ipsemet in nos ꝓcedere vel nobis dari. ¶ Ad 3^m dōz ꝙ nō dr̄ ipsemet in nos ꝓcedere:qz circa ipsuz aliqd fiat: sed qz ex eo ꝙ nos ad ipsummet aliter nos habem⁹: ipse pōt significari ſub alio respectu se habere ad nos. Et ita dicit in nos ꝓcedere q̃tuz ad illuz respectū quē ꝓcessio ponit ad id:in qō est ꝓcessio:ſz nō q̃tū ad illū quez ponit ad id a quo est. ¶ Ad q̃rtuz dōz ꝙ virt⁹ infusa est multo sufficiētioz q̃ virtus acgsita:ꝛ ex rōne sue perfectiōis hz ꝙ nos maxime deo cōiungat ꝛ assimilet: ꝑm quā coniunctionē innascit nobis nouus respectus ad deū. vñ quāto sufficientioz est:tanto magis in ipa ſpi.scūs ꝓcedere dr̄ ꝛ cū ipsa. vtz autē oporteat aliqō donū creatū dari cū ſpi. scō erit qō ifra. ¶ Allia duo cōcedimus.

¶ Ad id qō vlteri⁹ q̃rit dōz ꝙ ordo aliquoꝝ ꝑm nāz pōt dupl'r cōsiderari. Aut ex pte recipientis vel māe:ꝛ sic dispositio est ꝑor q̃ id ad qō disponit. ꝛ sic per ꝑius recipimus dona ſpiri.sci q̃ ipm ſpūm:qz per ipsa dona recepta ſpū scō assimilamur. Aut ex pte agentis ꝛ finis:ꝛ sic qō ꝓpingus erit fini ꝛ agenti dr̄ esse ꝑus: ꝛ ita per ꝑus recipimus ſpi.scm̄ q̃ dona ei⁹: qz ꝛ filius per amorē suū alia nobis donauit. ꝛ boc est simpliciter esse ꝑus.

¶ Utruz processio temporalis ſpūs sancti attendatur ꝑm omnia dona. II.

A B secūdum sic ꝓcedit. vr̄ ꝙ ꝑm oia dona ꝓcessio tpalis ſpi. sci attendat. Qē.n. donū qō creature ꝯfert ex liberalitate dīne volūtatis ꝓcedit: sed rō cōferendi per liberalitatē est amor. ergo videt ꝙ ꝑm q̃libet dona creature collata ſpi.scūs detur vel ꝓcedat. ¶ ꝑ. in collatione cuiuslibet doni creatura ꝑm aliquē respectuz se habz ad deum ꝑm quē ꝑus nō habebat. assimilat enim sibi ꝑ participationē illius perfectiōis:quā de nouo a deo recepit. sed ꝑ erat ſpi.scm̄ tēpozaliter ꝓcedere qō significari ſpi.scūz in habitudine aliqua ad creaturā: ex eo ꝙ creatura nouo modo referebat ad ipz. ergo videt ꝙ ſpi.scūs etiā ꝑm dona naturalia mittat:ꝛ nō tm̄ ꝑm gratū facientia. ¶ ꝑ. ꝑm Aug. mitti est cognosci ꝙ ab alio fit: sed aliquis sine gratia gratū faciēte pōt cognoscere ſpi. scūz ab alio esse per fidē informē. g̃ videt ꝙ ꝓcessio tpal' nō semp sit ꝑ donū gratū faciēs. ¶ ꝑ. Raba⁹. dic ꝙ ſpi.scūs datus est aplis ad opationē miraculoꝝ. ꝑ aūt donuz nō est gratū faciēs: sed tm̄ gratis datuz. ergo ēt ꝑm ꝑ dona pōt attendi tempozalis ꝓcessio ſpi.sci.

Contra Sap.i.Spi.scūs discipline effugiet fictū. quinq; aūt caret gr̄a gratū faciēte ꝓ ficto hr̄. ergo in nullū talē ſpi.scūs ꝓcedit. ¶ ꝑ. ſpi.scūs nō ꝓcedit in aliquez nisi quē inhabitat de⁹ sicut in tēplo suo: qz per ſpi.scūz efficit qs tēplū dei.i. Lor.6. Sed in nullo dr̄ habitare deus nisi per gr̄az gratū facientē. g̃ ꝑm ꝑ donum tm̄ tēpozalis ꝓcessio ſpi.sci attēdit.

Respondeo dōm ꝙ in exitu creaturaruz a ꝓ ꝑn⁹ attenditť q̃da circulatio vel regiratio:eo ꝙ oia reuertunt sicut in finē in id a quo sicut a ꝑncipio ꝓdierūt. Et iō oz vt p eadē gb⁹ est exit⁹ a ꝑn⁹ ꝛ reditus in finē attēdat. ¶ Sicut igit dcm̄ ē: ꝙ ꝓcessio ꝓpria ruz est rō ꝓductionis creaturarū a ꝑmo ꝑncipio. ita etiā est eadē ꝓcessio rō redeūdi in finē. Quia per filiū ꝛ ſpiri. scūz sicut ꝛ cōditi sum⁹: ita ēt ꝛ finiv ltimo ꝯiungimur: vt ps ex vbis Aug. positis in z^a di. vbi. dicit. Principium ad qō recurrim⁹. ſ. ꝑem. et formā quā sequimur. ſ. filiū cē. ꝛ Hyl. dicit. ifra. zi. di. Ad vnū initiabile oium initiū per filiū vniuersa referimus. Scōm ꝑ g̃ ꝓcessio dīnarū ꝓpnarum in creaturas pōt considerari dupliciter. Aut inquantū est ratio exeundi a ꝑncipio: ꝛ sic talis ꝓcessio attenditur ꝑm dona nālia in qbus subsistimus: sicut dicit a Dio. diuina sapia vel bonitas in creaturas ꝓcedere:ſz de tali ꝓcessiōe nō logtur ꝑ. Pōt ēt attēdi inq̃tū ē rō redeundi in finē. ꝛ sic est ꝑm illa dona tm̄: q̃ ꝓxime coniungunt nos fini vltimo. ſ. deo: q̃ sunt gr̄a gratū faciēs ꝛ gloria:ꝛ de ista ꝓcessione loquimur ꝑ. Sicut.n.in gnātione naturali generatū nō coniungit generāti in similitudine speciei: nisi in vltimo generatiōis: ita etiā in participationibus diuine bonitatis nō est imediata cōiunctio ad deū per ꝑmos effectus qbus in esse nature subsistimus: Sed per vltimos qbus fini adherem⁹: ꝛ iō cōcedim⁹ ſpi.scūz nō dari nisi ꝑm dona gratū facientia.

Ad primū g̃ dōm ꝙ q̃uis in collatiōe donoꝝ nālium vel gratis datoꝝ attēdat magna liberalitas:tm̄ perfectio liberalitatis attēdit in his q̃ vltime pfectioni cōiungunt:ꝛ ista sunt q̃ imediate ordinant nos in finē:ꝛ iō ꝑm ista dona ꝑcipue ſpi.sci ꝓcessio attenditur. ¶ Ad secundū dōm ꝙ in processione ſpūs ꝑm ꝙ ꝑ loquimur: put.ſ.claudit in se dationē ſpi.sci non suffic ꝙ sit noua relatio q̃liscunq; est creature ad deū. sed opz ꝙ referat in ipm sicut ad habitū: qz qō dat alicui habet aliquo modo ab illo. Persona aūt diuina nō potest haberi a nobis nisi vel ad fructū perfectuz: ꝛ sic habetur per donum gloꝛie:aut ꝑm fructum imperfectuz: ꝛ sic habet per donū gratie gratū facientis. Uel potius sicut id per qō fruibili cōiungimur inq̃tuz ipse persone diuine quadam sui sigillatione in animabus nostris relinquūt q̃da

Universidad de Deusto
Biblioteca

dona gb⁹ formaliter fruimur.s.amore ⁊ sapientia:ꝓpter qō spi.scūs dr̄ eē pignus hereditatis nostre. ¶Ad tertiū dōm ꝙ non qualiscūq; cognitio sufficit ad rationez missionis:sed solum illa que accipit̄ ex aliquo dono appropriato persone:per qō efficit̄ in nobis cōiunctio ad deum:ſm modum ꝓpriū illius persone.s.per amorez quādo spiritus scūs datur. Unde cognitio est ista quasi experimentalis. ¶Ad quartū dicendū ꝙ quāuis operatio virtutū nō sit donum gratuz faciens.tamē cum dono gratuz facienti conferri potest. Et q2 apostoli hic donū nō sine gratia gratum faciente acceperunt : ideo dicunt̄ tempozaliter accepisse spi.scūz in collectione huius doni.

¶Utr̄ sp̄s scūs detur a viris sanctis. Qō. III.

DEinde queritur a quo spi. scūs procedit.⁊q̄rit̄ ꝟ vtr̄ spi. scūs det̄ a scīs viris.alia.n. q̄ ad hanc ingsitionem ptinēt ifra dicent̄. Uidet̄ aut̄ ꝙ scī viri spi.scīm dare pñt. Remissio.n.pctōr̄ nō fit nisi per spi.scūz:ſz scī viri pñt remittere pctā. Jo. zo. Quoꝝ remiseritis pctā rē.g̃ vr̄ ꝙ pñt dare spi.san. ¶P.gr̄a spi. scī est sic lumē spirituale : ſz vnū corp⁹ illuminatū lumie corporali pōt ⁊ aliud illuminare. ergo ⁊ vnus existēs in gratia pōt alteri gratiā cōferre. ¶P.qui dat occasionē dāni damnū dedisse videt̄. ergo ꝙ facit aliqd quo facto cōferretur gratia spi. scī videtur gratiā spi. sancti cōferre:sed ministri ecclesie sacra dispensant in qbus gr̄a spi. sancti dar̄.g̃ videt̄ ꝙ spi.sanctū dare possint.

Contra dans nunq̄ est iferior eo qō dar̄. Sz glibz minister ecclie ē iferior spi.scō:⁊ q̄si instrumentum ipsius.g̃ nullus talis spi.scūz dare potest. ¶P. spi.scūs nō dar̄ nisi in gratia gratū faciente:gr̄am aūt habz qūdā ⁊tutē ifinitā: inq̄tuz.s. ipsi deo:g est ifinit⁹:cōiungit.g̃ cū oīs potentia creature sit finita. gr̄a gratū faciēs a nulla creatura conferri potest.

Respondeo dōm ꝙ nulla creatura pōt dare spi. scūz:sed solus de⁹. Lū.n. in ꝓcessiōe tpali vt dictū est:duo sint.s.respect⁹ eternus:quo spi.scūs exit a pr̄e ⁊ filio.⁊ respect⁹ tpalis:g ꝟsurgit ex eo ꝙ creatura per donū susceptū nouo mō se hz ad ipm:constat ꝙ neutro mō pōt ab aliq̄ creatura processio tpalis spiri.sci intelligi:ꝙ eniz a nulla creatura spi.scūs procedat ſm relationē eternā nulli dubiuz ē. Si l'r ēt nulla creatura gr̄am gratū facientē: ī q̄ sola spi.scūs dar̄: cōferre pōt:cuius rō pōt duplr assignari.⁊ prio:q2 cū oīs opatio creature pūp ponat potētiā māe:ipossibile ē ꝙ aliq̄ creatura aliquam formā ꝓducat in esse:q̄ nō educit̄ de potētia māe: ⁊ ide ē ꝙ aīa rōnalis a solo deo creat̄. Et q2 gr̄a gratum faciens eleuat hoīem supra totū essenāe: inq̄tum elicit actum ⁊ ordinat in finē: ī quē nā per sua ꝓncipia attingere nō pt: nō est pfectio educta de pō māe:⁊ iō a solo do ꝟferr̄. Alia rō pōt eē:q2 cū oīs actio sit ꝟ aliquā sil'itudinē ī p se agentib⁹:ꝟ ꝙ vr̄ ꝙ vnūqōq; agit sibi sil'e : oꝫ si aliq̄ perfectio acqsita in aliq̄ imediate ꝟiūgat alicui sic̄ sil'itudo ipsius. ꝙ imediate ab ipso ꝓducat. Et q2 p gr̄am efficimur ipsi deo cōiuncti:⁊ nō mediāte aliq̄ creatura:iō oꝫ ꝙ gr̄a immediate a deo in nos ꝓcedat.z⁹ rō pōt ēt sumi ex virtute ipsi⁹ gr̄e:ex q̄ elicium̄t in nobis act⁹ merito:y:g ducūt in ifinitū bonū:sic̄ obo tāgit:⁊ ex eo ꝙ in oib⁹ agentib⁹ ordinatis p modū agentis ⁊ instr̄i. vltima perfectio attribuitur ꝓmo agenti:sic̄ forma subalis nō est per calorē ignis:g est quasi instrumētū:sed per ⁊tutē celestez.

Ad primū g̃ dōm ꝙ ministri ecclie nō remittunt pctā auctate vel p modū efficiētis: sed solus ds̄ g dic̄ Isa.43. Ego sum g deleo iniqtates tuas ꝓpter me.remittūt aūt p modū ministery: ⁊ iō ēt pñt dici ministri collonis spi.scī: sed nō datores: q2 B ipostat auctate.

¶Ad zᵐ dōz ꝙ lumē spūale ē nobili⁹ ⁊ potēti⁹ q̄z lumen corpale:⁊ ex sua dignitate hz ꝙ a nullo creato pōt ꝓduci sic̄ ⁊ aīa rōnal' vt dcm̄ ē. ¶Ad zᵐ dōz ꝙ illeq dat occasionē dāni vr̄ dānū fecisse iterptarie:ſz nō, ꝓpr̄: ⁊ tm̄ qui dat occasionē dāni fac̄ aliqd ꝓportionatū ⁊ sufficiēs:ad B ꝙ dānū sequat̄:ſz nulla opatio ministri in se ꝟsiderata ꝓut exit a ministro est ꝓportionata ⁊ sufficiēs vt sequat̄ spi. scī donatio:sed solū hoc hz ex diuina institutiōe ⁊ dignatione:⁊ ideo tota causalitas in deum referr̄.

¶Expositio textus.

NOn diuisiz a pr̄e rē.) Uſ sibi ꝺdicere:quia supra dixit duas eē ꝓcessiones. Et dōz ꝙ nō sūt simplr̄ due:vt dictū ē:ſz vna alterā ꝟcludit. ⁊ B in ꝟbis istis datur intelligi . ⁊ etiaz aliud.s.ꝙ pater immediate spirat spi.scūz sicut filius:nō solum quātuz ad virtutez:sed etiā quantuz ad suppositū:sicut duo homines aliquid simul operantes. ¶Ut cum etiaz de se rē.) Uidet̄ ꝙ B nō sit necessarium:q2 spi.scūs etiaz a seipso tēpozaliter datur ⁊ ꝓcedit:nō tamen ex B oñdit̄ ꝙ a seipso sit. Dōm ꝙ cum dr̄ spi.sanct⁹ a se dari totū B referr̄ ad donum in quo spi. scūs dat̄:⁊ nō ad ipam pſonā ꝓcedētez:q2 spi.scūs nō est a seipso sicut a ꝑncipio originā te.sed cū per flatū corporalem spi.scūs significaret oſtēdebat ꝙ ēt ipsa persona spi. sci a filio ꝓcedebat. (Et ipse est virtus rē.) Uidetur falsum dicere:q2 virtus appropriat̄ filio:vt dr̄ infra. Cor.i. Xp̄z dei ⁊tutē rē. Et dōm ꝙ virt⁹ pōt ⁊ patri ⁊ filio ⁊ spi. scō appropriari ſm diuersas rōnes.patri qdem inq̄tum virtus ad perfectionē potestatis ptinet:q̄ patri appropatur. Filio vero inq̄tū est media inter eēntiā ⁊ opationē: ita ꝙ res per suā virtutē operat̄:sicut p̄ per filiū. Inq̄tū autem facit opus bonuz ⁊ operantē sic̄ appropriatur spi. sancto cui appropriat̄ bonitas: vel quātū ad effectū ⁊tutis:qui est aliqō beneficium p̄stitum ex liberalitate diuina:cuius collectionis ratio est amor.

¶Utrū spi.scūs detur a seipso. ¶Bi. XV.

IJꝺsiderādū ē cū spi.scūs det̄ hominib⁹ a pr̄e ⁊ filio.qō est ipm tpal'r ꝓcedere ab vtroq; vel mitti. vtruz ēt a seipso det̄ : si dat̄ a se:⁊ ꝓcedit vel mittit̄ a se. Ad qō dicim⁹:quia spi.scūs ⁊ ds̄ est ⁊ donū siue datuz.⁊ iō dat̄ ⁊ dat̄.dat qdē inq̄tū ds̄:⁊ datur inq̄tū donuz. Cū āt donatio siue datio spi.sci sit opatio dei: ⁊cōis sit ⁊ idiuisa opatio triū pſonaꝝ:donatur itaq; spi.scūs nō tm̄ a pr̄e ⁊ filio : ħ ēt a seipso. Unde Aug.in.xv.li.ꝺ tri.ait ꝙ seipz dat. Sicut ingt co2p⁹ carnis nihil ē aliud q̄z caro:sic donū spi.sci nihil est aliud q̄z spi.sanct⁹. Jn tantuz g̃ donuz dei est inq̄tū datur eis qb⁹ datur:apud se autē deus est. ⁊ si nemini datur : q2 de⁹ erat patri ⁊ filio coeternus anteq̄z cuiq̄z daretur. Nec q2 illi dāt ⁊ ipe dat̄:nō mior ē illis. Jta.n. datur sic̄ dei donū: vt ēt seipsum det sicut ds̄. Nō.n. dici pōt nō esse sue potestatis. ꝺ quo dictum est. Spūs vbi vult spirat. Ecce apte dic̄

Joann.3°

ꝙ spūs scūs seipm̄ dat. Si.n. spūs scūs seipm̄ dare nō pōt: ⁊ eū pr̄ dare pōt: ⁊ filius. pōt itaq; aliqd pr̄ ⁊ filiꝰ qꝺ nō pōt spūs scūs. Jtē si pr̄ ⁊ filius dant spūm scūm nec ipse dat aliqd:ergo pr̄ opat̄ ⁊ filiꝰ qꝺ nō opat̄ spūs scūs. dat ergo spūs scūs seipm̄. Si aūt seipz dat tic ⁊ a seipo ꝓcedit ⁊ mittit̄:qꝺ vtiq; verū ē. Nā ꝓcessio tpalis spiritus sci vel missio ipsius est donatio dei ⁊ ipsa dei opatio. ꝓcedit ergo spūs scūs tēpozaliter ⁊ mittit̄ a se:q2 datur a se.

¶Nō ē mirū si spūs scūs dr̄ mitti vel ꝓcedere a se.cū ēt filiꝰ dicat̄ mitti a se.

NE autē mireris ꝙ spūs scūs dr̄ mitti vel ꝓcedere a se.Nā ⁊ de filio dei dicit Aug.i.ij.li.de tri. Oꝫ nō tm̄ a pr̄e missus ē.ſz ēt a seipso ⁊ a spū scō : q̄rés qūo filiꝰ vl' spūs scūs sit missus:cū vterq; sit vbiq; tāq; deꝰ. Nā vterq; ingt Aug.legit̄ missus.de spū scō.n.legit̄. quē mittet pr̄ in nomie meo. Et itē. si abiero mittā eū ad vos. Et filiꝰ de se dicit. Exiui a pr̄e ⁊ veni in mundum. Et apl's dicit. Misit deꝰ filiū suū. Jn ꝓpheta aūt dcm̄ ē ex pſona dei. Celū ⁊ terrā ego impleo. Itaq; vbiq; ds̄ ē. vbiq; ergo est filius: vbiq; ē etiā spūs sanctus. Illuc ergo missus est filiꝰ ⁊ spiritus sanctus vbi erant.

Joan.14 Joan.16 Joa.15 Gala.4 Jere.23

¶Quomō intelligenda sit missio vtriusq;.

QUocirca q̄rēduz ē quo itelligat̄ missio filij vl' spūs sci. Pr̄.n. solus ingt Aug.i eodē.nusq̄z legit̄ missus ħ filiꝰ ⁊ spūs scūs. Et de filio primū videamꝰ quo missū eū apl's dicat. Misit deꝰ filiū suū factū ex muliere. vbi satis oñdit eoipso missū filiū quo fcm̄ ex muliere. ꝓinde mitti a pr̄e sine spū scō nō potuit. q2 pr̄ itelligit̄ misisse eū cū fec̄ ex femina:qꝺ vtiq; nō fec̄ sine spū scō. Ecce ꝺ dic̄ filiū missū a pr̄e ⁊ spū scō.

¶Oꝫ a spū scō filiꝰ sit missus auctatibꝰ ꝟfirmat.

ET q a spū scō filius sit missus: vt ait Aug.i eodē auctatibꝰ ꝟfirmat. Ipse xp̄s dic̄ p Jsaiaz. Nūc misit me dns ⁊ spūs ei⁹. Be ꝺ Amb. i li.ij. de spū scō ita ait. Quis ē q dicit. Misit me dns ⁊ spūs ei⁹:nisi q venit a pr̄e vt saluos faceret pctōres Jesus xp̄s:g ⁊ pr̄ filiū misit ⁊ spūs. Idē i eodē. Bat⁹ ē a pr̄e vt Jsaias dic̄. Puerpat⁹ ē nobis ⁊ filiꝰ dat⁹ ē nobis. Bat⁹ ē audeo dicere ⁊ a spū:q2 ⁊ a spū missus ē. Bic̄.n. filiꝰ dei. Spūs dni sup me:pp qꝺ vnxit me euāgelizare pauperib⁹ misit me: ꝓdicare captiuis remissionē rē.qꝺ cū de libro Jsaie legeret ait in euāgelio.hodie cōpleta ē ꝺ scriptura in auribꝰ vr̄is: vt de se dictū significaret. Bene aūt dixit sup me:q2 q̄si filius bois ⁊ vnctus ē ⁊ missus ad ꝓdicādū. Nā ſm diuinitatē nō sup xp̄m est spūs sed in xp̄o. Ecce ex his ꝟbis oñdit Amb. filiū eē missum ⁊ datū nobis.nō tm̄ a patre.sed etiam a spiritu sancto.

Isa.48 cā.g. Isa.61 Luc.4°

¶Oꝫ filiꝰ sit datus ēt a seipso.

DEinde oñdit eē datū ēt a seipo ita dicēs i eodē li.cū non diffinitū fuerit ꝓ ꝓphaz a quo datꝰ sit filiꝰ. oñdit datus gratia trinitatis vt ēt ..liꝰ ipe dederit. Ecce ꝺ dicit ꝙ filius se dedit:q2 trinitas eū dedit. Si aūt filiꝰ a se datus ē a se ergo missus ē ⁊ a se ꝓcessit: ⁊ ꝺ vtiq; verū est ⁊ cōcedi opz cum eius missio sit diuina opatio.

¶Oꝫ filius sit missus a se.

QUod āt a se mittat̄ Aug. astruit i li. ij. de tri. dicēs. Forte aliqs cogat vt dicamus ēt a seipso missuz eē filiuz: q2 Marie ꝙcepꝰ ⁊ partꝰ opatio trinitatis ē. Sz ingt aliqs qūo pr̄ eū misit si ipe se misit. Cui rñdeo q̄rēs vt dicat qūo euz pr̄ scifi cauit si ipse se sanctificauit. Utrūqz.n. dns ait. Quē pr̄ ingt scificauit ⁊ misit i hūc mūdū. Et alibi. Ego ꝓ eis scifico meipz. Jtē q̄ro qūo pr̄ eū tradidit si ipe se tradidit. Utrūqz.n. legitur. Credo ꝙ rñdebit si ꝓbe sapit: q2 vna voluntas ē pr̄is ⁊ filij ⁊ iseparabilis opatio. Sic g̃ itelligat illā icarnationē ⁊ ex virgine natiuitatē in q̄ filius itelligit̄ missus vna eaḋēqz opatiōe pr̄is ⁊ filij iseparabil'r eē factaz nō ide ꝺ separato spū scō. g̃ a patre ⁊ filio missus ē idē filiꝰ:q2 a patre ⁊ a verbo eius fcm̄ est vt mitteret̄.i. icarnatus hoibus appareret. Nō.n. missus ē mutādo locū:q2 in mūdo erat : quapp pr̄ inuisibilis vna cū filio secū inuisibili eūdem filiuz visibilē faciendo misisse cū dicat⁹ est. Qui si ita visibilis fieret vt cū pr̄e inuisibil' eē ꝺsisteret.i. si suba inuisibil' ꝟbi in creaturā visibilē mutata ⁊ trāsiens verteret. ita missus a pr̄e itelligeretur filiꝰ vt tm̄ missus. nō ēt cuz pr̄e mittens inueniretur. Cū ꝟo sic accepta ē forma serui vt maneret incōmutabilis forma dei manifestum est ꝙ a patre ⁊ filio nō a parentibus factuz sit ꝙ apparet in filio:idest ab inuisibili patre cum inuisibili filio idem ipse filius visibilis mitteretur.

Joann.10 Joan.17° Ephes.5 ad Roman.8

¶Sūmatim colligit q̄ ex ꝓdictis assumūtur.

EX supradictis apte mōstratur ꝙ filiꝰ missus ē a pr̄e ⁊ a spū scō ⁊ a seipo ⁊ q̄ sit ipsa missio.s.icarnatio.i.ꝙ factꝰ ē hō:ꝓ qꝺ visibil' apparuit qꝺ ē opꝰ cōmune patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Questio cur dicat a meipso non veni.

SEd adhuc opponit si filius a seipso missus é. cur ergo ait. a meipso non veni. Ad h Augu. rñdet i scdo li. de tri. dicés h dictu esse fm formaz sui fm quá nó fecit vt mitteret. i. nó est opatus incarnationem sed fm formam dei.

¶Utrum semel tñ missus sit filius an sepe.

HIc q̃rit vtz semel tñ missus sit filiº. an sepe mittat. Si. n. missio filij ipiº. ñ icarnatio é cú semel tñ incarnatº sit: t semel tñ videt missus: ar si sepe mittit: é t alia eius missio q̃ icarnatio. Sz q̃ est illa. nunqd eterna genitura missio ei⁹ dicenda est. an ét alia missio querenda est?

¶Qz duobus modis dicit filius mitti.

AD qd dicimº q duobº modis dr filiº mitti pter illã eternã geniturã que ieffabilé. fz quã ét missus posset dici vt vr qbusdã: h meli⁹ t verius fz eã dr genit⁹. pter eã g duobº modis dr mitti. l. vl cú visibilr múdo appuit carne idut⁹: vl cú se i aias pias sic trãsfert vt ab eis pcipiat ac cognoscat. Hos duos missiónis modos Augu. apte distinguit i. iiij. li. de tri. dicés. Nó eoipso q de pre natº é missus dr filiº: fz vl eo q appuit huic múdo fbú caro factuz. Vñ dic. Al pze exiui t veni i múdú: vl eo q ex tpe cuius q̃z mête pcipitur sic dcñ é de sapia. Emitte illã de celis scis tuis t a sede magnitudis tue: vt mecú sit t me cú laboret. i. doceat me laborare. Et tunc vnicuiq mittit cú a quoq̃ cogñscit atq pcipit q̃tú cognosci t pcipi pót p captu vel pficiétis in deú: vel pfecte in deo anime rationalis.

¶Qz fm alterum semel t fm alterum sit sepe missus. t fm alterum vt sit homo. t fm alterum vt sit cum homine.

ICce distincti sút duo modi missiónis filij: t fz altez semel tñ missus é dei filius. fz altez sepe missus é t mittitur quotidie. Hã fz altez missus é vt sit hó qñ semel tñ fcñ é: fm altez no mittit vt sit cú boie: quomó quotidie mittitur ad scós: t missus est ét ante icarnationé ad oés scós qui añ fuerunt t etiã angelos. Unde Aug. de filio. i. de sapiétia patris loquês in. iiij. li. de tri. ait. Aliter mittit vt sit cú boie. aliter missa é vt sit homo. In aias. n. sanctas se trãsfert. t amicos dei t prophetas cóstituit. sicut ét iplet scós angelos: fz cú vénit plenitudo tpis missa é nó vt ipleret angelos. nec vt eét angelus. nec vt eét cú boibus nec i hoib⁹ tñ vt anteq in pñb⁹ erat t i ppbetis: sed vt ipm verbú fieret caro. i. homo.

¶Qz fm alterum modum dr missus in múdñ. fm alterum non.

PReterea notãdú é q cú his duob⁹ modis mittat filiº fm altez dr missus in múdú. fz altez no. Eo. n. mó missus in múdú dr quo visibilr múdo appuit. Vñ Aug. in codé li. ait. Cú ex parte cuiusq̃z mente pcipit. mitti qdé dr: h nó in búc múdú. Nó. n. sensibilr apparet. i. corporeis sensibº pñto é. Nã p nos fz q mête aliqd eternú capimus nó in h múdo sum⁹: t oiuz iustoz spús ét i carne viuétiú: inq̃tú dina sapiút nó sút i h múdo. Ex predictis liquet q pter ieffabilé genituré duobus modis mittit filiº. s. cú visibiliter apparuit. vl inuisibiliter percipitur mente.

¶Cur pater nó dicit missus cum ab aliquo cognoscitur sic filius.

HIc q̃rit cur pr nó dr missus cú ex tpea quoq̃z cognoscit sic filiº. Ad qd dicimus qz in eo é pncipij auctas q nó bz de quo sit a quo filiº é t spús scús. Pr. n. é vt ait Aug. i codé li. pncipiuz dinitatis toti. vel si meli⁹ dr ditatis. qz pncipú filij t spi. scús. Nã vt ait aug. i codé. Si voluisset ét ds pr p subtã creaturã visibilr apperet: absurdissime tñ aut a filio quê genuit: aut a spú scó q de illo pcedit missus diceret. Cógruenter aút ille dicit missus q in carne apparuit misisse. aút ille qui i ea non apparuit.

IBeoq̃z putauerút qdã heretici cú pr nó sit missus: fz filiº t spi. scús: prem eé maiorẽ ac filiú minorẽ t spi. scúz: atq̃z prez q̃si maiorẽ misisse. vtrúq̃z q̃si miorẽ: qd Aug. iprobat i. iiij. li. d tri. illis ꝺdicés. Nó io ingt arbitrãdú é minorẽ eé filiú: q missus é a pze: nec io minorẽ spúz scúm: qz t pr eú misit t filius. Siue. n. pp visibilé creaturaz. siue pter pncipú cómẽdationé. nó ppter ineq̃litatẽ vel iparilitatez vel dissimilitudinem substãtie in scripturis hec posita intelliguntur. Non ergo io pater dr misisse filium vel spúm scñ q ille esset maioz t illi minores: fz marie pp auctoritatem pncipij cómẽdãdaz: t qz in visibili creatura nó sic ille apparuit. Ecce oñsuz é q̃ sit missio filij: t qbus modis mittatur.

¶Diuisio pme ptis textus.

OStenso qz spi. scús pcedit tpaliter t datur a pre t filio. Dic ingrit vtruz ét a seipso deé vl mittat. Et dicit i ptes duas. In pª oñdit q spi. scús t dat t mittit a seipso. In zª iducit silitudinẽ de missióe filij. ibi. (Ne aút mireris.) Oñdit aút in pª ptes duas: p q spi. scús a se deé. l. p Aug. auctatẽ, t p duas rónes: quaz vna talé. Quiegd pr

pater t filius pót t spi. scús. Sz pr t filiº pñt dare spi. scñ. g̃ré. Alia é. gcgd opat pr t filiº opat spi. scús. t sic vt pus. Et rónes iste hñt efficaciã pp effectú notatú in missióe t datione spi. sci ex pte creature. Opatio. n. t pó respectu creature é cóis oibº tribº psonis. (Ne aút mireris.) Dic iducit missionẽ filij ad notificandú missionẽ spi. scús. Et diuidit i ptes duas. In pª ótermiat de filij missióe in cói. In zª q̃tú ad spales modos. ibi. (Dic queriť vtz semel tñ.) Pzia i duas. In pª mouet qónẽ de missione filij duplicé. q̃lr. s. itelligat: t a g̃ mittat. In zª soluit. ibi. (Quo circa q̃rédú.) Et h diuidit i duas. In pª soluit q̃tú ad missiónis modú. In scda q̃tú ad missiónis pnm. ibi. (Et qd a spi. scó.) Et hec diuidit in duas. In pª oñdit q nó solú filiº missus é a pre: fz ét a spú scó. In scda ostédit q ét a seipso. ibi. (Deinde ostédit.) Et h in duas. In pma ostédit filiuz eé datú a seipso. In scda ostédit filiú esse missuz a seipso. ibi. (Qz autez a seipso.) Et circa hoc tria facit. In pma ostendit veritatez. In secúda concludit intentionẽ suam. ibi. (Ex supradictis aperte.) In tertia excludit obiectionẽ. ibi. (Sed adhuc opponitur.) Questio. I.

ADintellectú bº ptis de tribº q̃ritur. Pzio de missióe fm se. Scdo de ipsa ex pte missi. z de eadem ex pte mittétis. ¶Circa pm duo q̃runt. p vtrú missio aut datio ꝓueniat dinis psonis. z quid significet vtrum essentiã vel notionem.

¶Utz missio ꝓueniat diuinis personis. I.

ADpriú sic pcedit. vr q missio non ꝓueniat dinis psonis. Missio. n. vr dicere quãdã locimutationẽ fm q dicimº nũciú mitti ad aliquẽ locú. Sz dinis psonis q̃ vbiq̃ sút nõ ꝓuenit aliq̃ loci mutatio. g̃ nec missio. ¶P. sup illó Eze. 16. Lóuertés restituã eos tc. dic Jero. qd ꝓiúctú é t i vno corpe copulatú mitti nó pót: fz vna psona ꝓiúcta est alt maiozi vnióe q̃ aliq̃ copulatio corporalis. g̃ vna psona non pót mitti ab alia. ¶Jtẽ nihil ptinẽs ad iferiozitatẽ pót dici de vna psona respectu alteriº: cú nó sint gradus i trinitate. vñ dic Da. Qz xps nó est obediés pri nisi fz q hó. missio aút t datio videnť iportare quãdã iferiozitatẽ in misso t dato. ergo neutrú ꝓuenit dine psone. ¶Jtẽ ꝓstat q dina psona est in ifinitú dignioz q̃ aligs angelus: fz angeli superiores q sunt assistétes fm Dio. nó mittunť ad nos ꝓpter suã dignitatẽ. g̃ multo minº dine psone mittunť.

Jn cõtrariú sunt autez plurime auctozitates canonis t sanctorum.

Respondeo dom q missio vel datio rõne sue significatiõis dic exitú alicº vt missi ab aliquo sicut a mittẽte: t ad aliquẽ terminú. Iste autẽ exitº in creaturis é fm distãtiã corpalẽ missi a mittente. Et in cõparatiõe ad terminú ponit i misso eé vbi nõ fuit pus. Quia aut oís iperfectio amouẽda é ab his q̃ in dinã ꝓdicatione veniút: iõ missio in dinis itelligit nõ fm exitum localis distãtie: nec fm aliquã nouitatẽ aduenietez ipsi misso vt sit vbi pus nõ fuerat. sed fm exituz originis ab aliquo vt a pnº. t fm nouitatẽ aduenietẽ ei ad quẽ fit missio: vt nouo mõ psona missa i eo esse dicat. Ex quo pz q missio de rõne sui differt a pcessióe t datióe. Processio. n. inq̃tú pcessio dic realẽ distinctionẽ t respectuz ad pncipiú a quo pcedit: t nõ ad aliquẽ terminú. Datio aút nõ iportat distinctionẽ dati a pnº. a quo dat: qz idem pót dare seipz: fz tñ ab eo cui dat: vt supra dcñ é. Sz missio ponit distinctionẽ in misso t ad pnm t ad terminú. Et iõ cú dr spi. scús mitti icludit in significatiõe missiõis vterq respect⁹. l. tpalis t etern⁹. Etern⁹ put a pre t filio pcedit. t tpalis put significat in habitudine ad creaturam que nouo modo ad ipsum se habet.

Ad primú q̃ dõz q q̃tuis spi. scús q vbiq̃ é nõ possit eé vbi nõ fuerat loci mutatióe circa ipm itellecta: tñ pót eé aliq̃ mõ quo pus nõ fuerat mutatióe facta circa illud in q̃ eé dr: t i h saluat rõ missionis. ¶Ad zm dom q glo. Jero. itelligit de missióe creature q̃ fit p loci mutationẽ q̃ nõ pót eé nisi eiº qõ localr sepat. ad dinã aút missionẽ sufficit distinctio psonaz in essentie vnitate. ¶Ad zm dõz q obediẽtia é ꝓprie respectu pcepti qõ ꝓpe ad dñiú ptinet. vñ pz q obediẽtia gradũ ipoz tat dignitatis. vñ nõ pót dici de psona filij vel spi. scús fz dinitatẽ. mittere aút nõ ponit gradũ digni tis: fz auctatẽ pncipij in vno respectu alteriº q ab illo exit: t iste ordo é in dinis psonis. ¶Ad 4m dõz q nõ fm eãdẽ rõnẽ missio dr de angelo t de dina psona. Angelus. n. missus localiter mouet cú sit vbi pus nõ fuerat: qz cú sint in celo nõ sunt in terra. vñ missio talis aliquã idignitatẽ vel iferioritatẽ gradus ponit circa missũ. nõ aút missio dine psone a q̃ oio loci mutatio excludit. Et ꝓterea effectus ille ad quẽ é missio psone dine ét imediate é ab ipsa psona. s. gr̃a gratũ faciés: vt dcñ é. Effectº aút supioz̃ angelorz efficit in nos mediatibº iferiozibº angelis fm Dio. t iõ non dicunť ipsi superiores angeli ad nos mitti: sed iferiores: qui circa nos imediate operanť: sicut ét nec missio dine psone est fm illas perfectiones quas creatura a deo recipit agente aliqua media creatura.

¶Utrum missio significet notionem. II.

ADsecundum sic pcedit. videt q missio significet notionem. Dicit eniz Beda in quadaz homel. q missio spi. sci est eius processio: sed pcessio est notionale. ergo t missio. ¶P. quicquid importat originez in diuinis est notionale: qz essentia diuina non originat nec aliquaz personaz originat: missio autez vt dictum est importat exitum originis ab alio sicut a principio. ergo est notionale.

Contra fm Dio. omne nomẽ cõnotãs effectum aliquem in creatura. dictú de deo pertinet ad cõmunitatez essentie: sed missio iportat effectum aliquẽ in creatura vt dictuz est. ergo significat essentiaz. ¶P. nulla notio cõmunis est filio t spi. scó: sed missio cóis est vtriq̃z. vterq̃ eni legit missus: vt in lra dr. ergo missio nõ dicit aliquam notionem.

Respondeo dõm q q̃dã noia sunt in dinis q̃ significant tñ psonã: vt pater t filiº. quedã q̃ tñ significãt essentiã: sic h nomẽ essentia. q̃daz q̃ significãt vtrúq̃z sicut dictũ est de põ gnãndi t spirãdi. Et ita dico q missio est t essentiale t notionale fm aliõ t aliud. Scõm eni respectú quem iportat missio ad suuz pncipiú est notionale. fm aút respectú quem iportat ad effectú in creatura est essentiale. Sed circa h est duplex opio. quidã eni dicũt q pncipalr significat notionem: ex psequẽti essentiã fm effectú cõnotatú. Alij dicũt eõ. t h mihi vr verius esse: considerata vtute vocabuli. Missio eni fm rõnez sui nois nõ dicit exitú ab aliq̃: sicut a pnº a quo missio esse bẽat: sed solũ in ordine ad effectú missionis ponit auctas alicuius ad missum. Seruus enim qui mittit a dño nõ exit ab ipso fm suum esse: sed sicut a pnº mouente ipm per iperiú ad hũc actũ. Sed qz in diuinis personis nõ pót esse auctas respectu missi nisi fz originẽ essendi: iõ ex hõi iportat relatio originis in missióe: fm quã est notionale: t pncipalr iportatur ordo ad effectum missionis fm quẽ est essentiale. Sed in pcessióe tpali est eõ. qz pcessio fm rõnez suam put sumit in diuinis dicit

Universidad de Deusto
Biblioteca

exitus a ꝓncipio originãte 7 nõ dicit ordinẽ ad effectũ nisi ex ꝓnãti. s. q̃tũ ad mo^m ꝓcessionis q est tpalis vt dicũ ẽ: 7 iõ processio tpalis vr esse ꝓncipaliꝝ notionale: 7 ex ꝓnãti significare eẽntias rõne cõnotati effectus. Dico aũt q hic accedit plus ad essentiam q̃ missio: vt patet ex dictis.

Et per hoc ꝓz solo ad tria ꝑ^o. ¶ Ad 4^m dõz q notio põt significari ī dinis dupliꝝ aut ꝓprie sic ꝑnitas: vl inascibilitas. aut cõiter sic esse ab alio vel a q̃ ẽ aliꝰ: 7 h̄ mõ significat notio ī missione: 7 iõ cõis ẽ in duabus psonis ab alio exĩtibus.

¶ Utr missio ꝙueniat omnib^ꝰ personis. Qõ. II.

Deinde queritr cui cõuenit mitti. Et vr q toti trinitati.

Sic. n. dic Da. in dinis oia vnũ sũt põt in gnãtionẽ: gnãtiõez 7 ꝓcessionẽ. Sz missio nulluz hoz est. g̃ vr q toti trinitati ꝙuenit. ¶ ꝑ. missio dine psone itelligit fm h̄ q ipsa psona p missionẽ manifestat. vñ dic Aug. q mitti ẽ cognosci q ab alio sit: sed effect^ꝰ in creatura g fit p missionẽ manifestat totã trinitatẽ: sic cãtũ suã cãm. g̃ vr q tota trinitas mittat. ¶ ꝑ. sic dona appropriata filio. 7 spi. scõ sũt cõicabilia creature. s. sapia bonitas: ita 7 dona appropriata ꝑis. s. põ. sz rõne illoz donoz appropriatoz eis: dr̃ spi. scũs 7 fili^ꝰ mitti. g̃ eadẽ rõe 7 ꝑ. ¶ Itẽ vbicũq ẽ fili^ꝰ vl spi. scũs ẽ 7 ꝑ. sz spi. scũs vl fili^ꝰ dr̃ mitti: qz nouo mõ existit in aliqua creatura. ergo videtur q simul cũ eis ꝑ mittat: 7 ita toti trinitati conuenit mitti.

Sed contra vr q solus filius mittat. sic enī dicit Augu. mitti ẽ cogsci q ab alio sit: sz cognitio appropriat filio q ẽ vbũ 7 sapia ꝑis. g̃ solus fili^ꝰ vr mitti. ¶ Itez vr q solus spi. scũs. oia. n. dona spualia ptinẽt ad mãifestationẽ spũs. vt h̄. i. Coz. ix. vnicuiq; 7c. sed per missionez manifestat persona diuina. g̃ videt q solus spũs mittatur in oibus donis.

Respondeo dõz q sic dcm ẽ in oi missiõe opz q ponat aliq̃ auctas alicui^ꝰ ad ipz missum. in dinis aũt psonis nõ ẽ auctas nisi fm originez: 7 iõ nulli psone dine ꝙuenit mitti nisi ei q̃ ẽ ab alio: respectu cui^ꝰ põt in alio designari auctas: 7 iõ spi. scũs 7 fili^ꝰ dicũt mitti 7 nõ pater vel trinitas ipsa.

Ad primũ g̃ dõm q in missiõe icludit itell's ꝓcessionis 7 gnãtiõis iplicite: q̃tũ ad id qõ cõe ẽ eis. s. eẽ ab alio: q̃uis nõ q̃tũ ad ꝓpriã rõnẽ gnãtionis vel ꝓcessiõis. ¶ Ad z^m dõz q in missiõe nõ tñ ẽ effectus doni creati creature collati: sz ẽt vt dcm ẽ ponit auctoritas alicuius ꝓncipy respectu ipsi^ꝰ missi. vñ in missione psone cognoscit psona ab alia eẽ fm Aug. 7 qz h̄ nõ cõuenit toti trinitati nec ipsi ꝑri: iõ nõ põt dici ꝑ vel trinitas mitti. Et ꝓterea effect^ꝰ ille magis appropriat vni psone q̃ alt: fm quẽ vna psona dr̃ mitti 7 nõ alia. ¶ Ad 3^m dõz q põ q̃ appropriat ꝑri nõ h̄z rõnẽ vt ptineat ad reditum in finẽ. sz magis ptinet ad exitũ a ꝓncipio: dicit. n. potentia rõnẽ ꝓncipy 7 ideo nõ ptinet ad missionez q̃ fit ad reuocãdũ rõnale creaturã in deũ. ¶ Et ꝓterea ꝑ in q̃ ẽ ꝓma auctas nõ põt designari mitti: qz respectu ei^ꝰ nulla h̄r auctas. ¶ Ad 4^m dõz q cũ ꝑ sit in filio 7 fili^ꝰ ī ꝑe et vterq; in spi. scõ q̃n fili^ꝰ mittit sil' 7 venit ꝑ 7 spi. scũs sue itelligat ō aduẽtu fily ī carnẽ cũ ipe dicat Jo. 8. Et nõ sz sol^ꝰ 7c. sue itelligat ō aduẽtu ī mẽtẽ. cũ ipe dicat Jo. 14. Ad eũ veniem^ꝰ 7c. Et iõ aduẽt^ꝰ vl inhabitatio ꝙuenit toti trinitati: q̃ nõ dicunt nisi rõne effect^ꝰ ꝙiungẽtis ipsi trinitati: q̃uis ille effect^ꝰ rõne appropriatiõis possit ducere magis in vnã psonã q̃ in alias: sz missio sup h̄ addit auctatẽ alicui^ꝰ respectu psone q̃ mitti dr̃. 7 iõ nõ põt ꝙuenire nisi psone q̃ ẽ ab alio ꝓncipio. ¶ Ad 5^m dõz q q̃uis cognitio appropriet filio: tñ donũ illud exquo sumit ep perimẽtalis cognitio q̃ necessaria ẽ ad missionẽ nõ necessario appropriat filio. sed q̃q; spũi scõ sicut amoz. ¶ Ad 6^m dõm q in dono duo est cõsiderare. s. rõnez doni: 7 sic manifestat oẽ donũ spi. scũs inq̃tũ h̄z rõnẽ ꝓmi doni fm q est amoz aut fm spẽm doni: 7 sic aliq̃ donum manifestat ipsiz filiũ sicut sapia vel scientia. Qõ. III.

Deinde queritr de missione p cõparationez ad mittẽtẽ. ¶ Et circa hoc duo q̃runt. ꝑ vtz alicui ꝑsone conueniat q mittat se: vel ꝓcedat a se vel det. 2° vtrum filius mittat a spiritu sancto.

¶ Utr aliq̃ psona mittat se vl det. I.

Ad primuz sic ꝓcedit. vr q nlla persona det se vel mittat se. Dãs. n. sp vr h̄re auctatẽ respectu dati: sz nulla psona h̄z auctatez respectu suuppsi^ꝰ. g̃ vr q nulla psona det se. ¶ Itez supra dixit magr q hoies nõ ꝑnt dare spi. factũ q2 ab eis nõ ꝓcedit: sz nulla psona ꝓcedit a seipsa. als eẽt ꝑn^m suuppsi^ꝰ. g̃ nulla psona seipaz dare põt. ¶ Itẽ sic dictũ ẽ: missio ponit exitus ipsi^ꝰ missi a mittẽte: sz nulli psone ꝙuenit exire a seipsa. g̃ nulli psone cõuenit mittere se. ¶ Itẽ sic dictũ ẽ ꝓcessio ꝓncipaliꝝ ipoztat respectũ psone ad ꝑn^m: a q̃ distinguit: sz nulla psona dina distinguit a seipsa. g̃ nec a se procedit. ¶ ꝑ. h̄ ꝓpositio. a. ipoztat habitudinẽ ꝓncipy: sed nulla res est ꝑn^m sui ipsi^ꝰ. ergo 7 si cõcedit q aliq̃ psona mittit. sc: nõ debet concedi q mittatur a se.

Contra Aug. 4. de tri. sic gnãri est filiũ eẽ a ꝑe: ita filiũ cognosci eẽ a ꝑe ẽ filiũ mitti: sz ista cognitio põt cãri a filio. g̃ 7 missio fily põt eẽ a filio. Itez h̄ videt ex his que in littera dicuntur.

Respondeo dõm q fm dr̃iaz donatiõis missionis 7 ꝓcessiõis supius assignatã diuersimode oz in hac qõne log. Si. n. accipiam^ꝰ donatõez siue dationẽ de rõne datiõis nõ vr pls eẽ nisi q datũ libere a dãte hẽat. Doc aũt põt eẽ dupliꝝ aut sic aligs libe seipm h̄z: vel aligd qõ in ipso ẽ. Aut sic libe aligs h̄z suaz possessionẽ: vel id respectu cui^ꝰ dñiũ h̄z fm q h̄re mltis modis dr̃. Uñ de rõne datiõis nõ ẽ q ponat aliq̃ auctoritas respectu ipsius dati. põt. n. aligs 7 seipm ex amoze dare alicui^ꝰ in amicũ: nisi specificet datio fm spẽlẽ mo^m hñdi: q est fm dñiũ: talis donatio nulla est respectu diuinoz. Et iõ donatio nõ exigit aliquã rõnem ꝓncipy respectu ipsi^ꝰ dati. Uñ dari põt ꝙuenire 7 essentie diuine: put dicim^ꝰ q ꝑ dat eẽntiã suã filio: 7 põt ꝙuenire ꝑri vt dicatur ꝑ seipsum dare: 7 silr filio 7 spi. scõ. nec notabit aliq̃ distin^ꝰ datis ad datũ: nisi forte fm rõnẽ sic itelligẽtis ad itellectũ: 7 sic cõcedim^ꝰ simplr q psona dat se 7 dat a se.

¶ Sed circa missionez ẽ maioz difficultas quã attestat opionũ diuersitas. Quidã. n. dicũt: q oẽs tales sunt falsi spi. scũs mittit se. vel fili^ꝰ mittit se. Et dicũt rõnes magri nõ valere: qz cũ missio icludat in se notionẽ: nõ oz q ipõ vel operatiõe missiõis tres psone ꝙueniãt: sic nec in gnãtione vel põ gnãndi. Et dicũt ẽt nõ eẽ simile de missione in carnẽ: fm quã fili^ꝰ seipsum mittere dr̃: q2 in illa missione nã creata assumit in vnitatẽ dine psone: qõ nõ ꝙrigit in alys missionib^ꝰ. Et si in auctate aliq̃ iuenit q spi. scũs mittat se: glosandum est. i. a spiritu scõ est effectus in quo ab alio cognoscit esse. Sed q2 sancti cõiter talib^ꝰ locutionibus vtunt: 7 ꝑcipue Aug. 7 magister h̄ cõcedunt. iõ aliq̃ dixerunt q missio aliqñ ꝓprie sumit. aliqñ ipropꝛie. Uñ missio sumit ꝓprie ipoztat distinctionem missi a quo fit missio. 7 iõ h̄ mõ nõ põt dici q spi. scũs mittat se. Cõiter autẽ sumit 7 impropꝛie missio pro influentia vel dationez

7 sic dicũt spi. scũs mittere se: qz dat se: vel qz ispirat se: 7 hec opinio est prepositini. 7 altisiodoren. Et qz hec opinio paz vr recedere a pma. iõ dixerũt alq q ꝓprie dicit spiri. scũs se mittere: 7 huic ꝓsentiẽdũ vr si vtus nois attẽdat. Missio. n. vt dcm est ipoztat duo. s. missuz esse ab alio rõne auctis quã importat: 7 itez effectũ fm q nouo mõ in aliq̃ creatura spiri. scũs dr̃. Uñ sensus ẽ spiri. scũs mittit. i. ẽ ab aliquo: 7 fit nouo mõ ī aliquo: nulla tñ mutatiõe facta circa ipm: vt ꝑus dcm est. Notãdũ est aũt q diuersimode vificat locutio qñ aliq̃ ꝙunctũ ꝑdicat de aliquo fm esse. 7 qñ fm fieri. Qñ. n. ꝑdicat fm eẽ: ops q vtrũq; illoz in eẽ dicat: vt si dicã soz. est hõ alb^ꝰ: ops euz esse hoiem 7 albũ eẽ: nisi alterz diminuat rõnẽ alteri^ꝰ: vt cũ dr̃ hõ mortuus. Sz qñ ꝑdicat ꝙiunctũ fm fieri: sufficit q alterz in fieri ꝑdicet: vt si dicã. soz. ẽ nũc fact^ꝰ hõ alb^ꝰ: sufficit ad vitatẽ h^ꝰ locutõis q sit nũc factus alb^ꝰ: q̃uis nõ sit factus hõ. ¶ Itẽ nõndũ est q qñ aliq̃ cõpositum ꝑdicat de aliquo fm fieri: diuersimode se h̄z in faciẽte 7 in facto: qz ex ꝑte facti ops q vtrũq; predicet fm eẽ: 7 si nõ vtrũq; fm fieri: vt si dicã iste est factus hõ albus: ops eũ eẽ hoiem 7 eẽ albuz: nisi alterz sit diminues: nõ aũt oz q fiat hõ: sz sufficit q fiat albũ. Ex ꝑte aũt faciẽtis: qz facies nõ refert ad factũ nisi fm id qõ fit in ipso: sufficit q faciẽs dicat facere alterz tñ. vt si dicã pictor facit pietez albũ: nõ ops q faciat eũ esse pietẽ 7 esse albũ: sed sufficit si facit esse eũ albuz tñ. Dico igit q missio: qz ponit missuz esse in aliquo eo mõ quo ꝑus nõ erat: 7 sic fieri in illo: sz illũ modũ ipoztat quãdã factõez: nõ dico realẽ factionez: sz rõnis tñ: que terminant ad relonẽ rõnis 7 nõ rei: sicut dicit deus factus refugiuz. Sẽlus g̃ est spiri. san. est missus. i. factus est ens ab alio exĩs in creatura p gram. Uñ ops ad h̄ vt dicat missus q 7 sit ab alio 7 fiat in aliq̃ sz nouã hitudinẽ. ꝓpter qõ ꝑ nõ põt dici mitti: qz nõ est ab aliquo. Si aũt accipiamus ex parte mittẽtis. tunc mittere spiri. scñ nihil aliud ẽ q̃ facere spiri. scñ existẽtem ab alio eẽ in aliquo fm nouã hitudinẽ. 7 iõ cuicunq; psone ꝙuenit facere alterũ istoz. s. q sit in aliquo fm nouã habitudinẽ dicet mittere spiri. scñ quãuis nõ sit ꝑn^m spũs sci fm q est ab aliquo. Et qz tota trinitas facit spir. scñ eẽ in aliquo fm nouã habitudinẽ ꝓpter donũ collatum toti^ꝰ trinitatis. ideo tota trinitas dr̃ mittere spi. scñ 7 ipse seipsuz mittit. 7 ipse a se mittit sub eodẽ sensu.

¶ Ulterius si loquamur de ꝓcessiõe hẽbit min^ꝰ de ꝓpetate 7 min^ꝰ ꝓpe dicet spiri. sanctũ ꝑcedere a se q̃ mitti a se: sz tñ qz ꝓcessio tpalis: vt dcm ẽ: ponit nouã hitudinez ad creaturã in quaz ꝓcedit: 7 oĩs nouitas ptinet ad aliq̃ factionẽ. iõ ẽt fm ꝓcessionẽ tẽporalẽ spiri. sanctũ ens ab alio est 7 existẽs nouo modo in aliquo. Et sic sub eodem sensu cõcedet q spiri. sanct^ꝰ ꝑcedat a se tpaliter.

Ad primuz g̃ dõm: q nõ ẽ de rõne datiõis q ponat aliq̃ auctas respcũ dati: nisi q̃n dar aliqd qõ hẽtur p modũ dñi: 7 talis datio nõ est ī diuinis: vt dcm est. ¶ Ad z^m dõm: q neutz boz homines efficiũt: q̃ in missiõe ipoztant: qz nec graz cõferũt: nec ab eis spiri. sanct^ꝰ ꝑcedit. 7 iõ nullo mõ põt bõ mittere spir. sanctũ. ¶ Ad 3^m dõm: q missio nõ ponit tñ exitũ: sed cũ boc aliqd aliud. s. eẽ in creatura fm nouã hitudinem. Et q̃uis fm alterz. s. exitũ nõ referat ad se. sicut ad ꝓncipiũ: tñ fm vtrũq; ꝙiunctũ refert ad se sicut ad ꝓncipiuz. ipse. n. facit se exĩtẽ ab alio fm nouã habitudinẽ esse in aliq̃ ratiõe ꝑfectiõis quã illi cõfert. ¶ Ad 4^m dõz: q quãuis ꝓcessio importet tñ respectũ ad psonaz a qua h̄z esse: tñ ꝓcessio tpalis: vt dcm est ipoztat respectũ ad creaturaz ī quã ꝑcedit: 7 hui^ꝰ ratiõe tpaliter dicit ꝑcedere a se sicut 7 mitti a se. ¶ Ad 5^m dõm: q ipse spiri. sanct^ꝰ quãuis nõ fit ꝑn^m suuipsi^ꝰ simplr: tñ ipse facit se exĩtẽ ab alio esse in aliquo fm nouã habitudinẽ. Et fm hoc totũ ꝙiunctũ refert ī se sicut ī ꝑn^m ratiõe alteri^ꝰ tñ: vt pz ex ꝓdictis.

¶ Utr spũs sanct^ꝰ mittat vel det filiũ. II.

Ad secundus sic ꝓcedit: vr q spiri. scũs nõ det vl mittat filiũ. Augu. s. n. dicit exire filiũ a ꝑe 7 venire in mundũ. hoc est filiũ mitti a ꝑe: sz fili^ꝰ nõ exit a spiri. sancto. g̃ nõ mittit ab ipo. ¶ Itẽ sic fili^ꝰ se h̄z ad ꝑez: ita spiri. sanct^ꝰ ad filiũ: sz fili^ꝰ nullo mõ mittit ꝑem. g̃ nec spi. sanct^ꝰ filiũ.

Contra. Isa. 48. Et nũc misit me dñs. 7 spũs eius 7 exponit Hlo. de filio. g̃ mittit ꝑe 7 spiri. sancto. ¶ Itẽ Amb. lib. de spũ scõ. Dat^ꝰ fili^ꝰ est a ꝑe: vt Isa. dicit. 9. filius datus est nobis. dat^ꝰ est audeo dicere 7 a spiri. sancto: qz a spiri. sancto missus est. g̃ 7c.

Respondeo dõm: q gdã distinguũt triplicẽ missionẽ fily. Unã q̃ missus ẽ in carnẽ. aliã q̃ mittit in mẽtẽ. tertiã q̃ mittit ad ꝑdicãdum. 7 fm hãc vltimã missionẽ dicũt filiũ missum a spiri. sancto: nõ aũt fm duas ꝓmas: sz solũ a ꝑe. Cui^ꝰ rõ ẽ fm eos: qz missio ad ꝑdicãdũ põt ꝙuenire ꝓpo ratiõe humãe nature cuius assumptio ꝓsupponit. Sz due ꝓme missiões referuntur ad ipsaz psonã fily: qz missio ī carnẽ ꝙuenit ipsi psone fm se 7 nõ ratiõe humane nãe cui^ꝰ assumptio ꝙsequitur missionẽ fm itellectũ. sicut effectus causaz. 7 sicut termini motũ. Et silr in mẽtẽ nõ mittit ratõe humane nãe. 7 qz spiri. sanct^ꝰ nõ h̄z auctẽ respectu psone fily: sed tñ respectu nãe assumpte. iõ ꝓcedunt tertiã missionẽ fily esse a spiri. sancto 7 nõ duas ꝓmas. Sz qz vt dcm est: nõ regrit de necessitate q ī mittẽte sit auctas respectu missi: sz tñ efficiẽtia respectu eius fm q̃ missus dr̃ mitti. iõ ꝓcedimus q spir. sanct^ꝰ. 7 tota trinitas misit filiũ fm q̃libz missionẽ. 7 ꝑcipue cũ Aug. exꝑsse dicat eũ missum a spiri. sancto loquẽs de missiõe ī carne. in z^o de trinitate. Mitti iquiẽs a ꝑe sine spi. sancto nõ potuit: qz ꝑ intelligit euz misisse cũ fecit eũ ex femia q̃ vtiq; nõ fecit sine spi. san.

Ad primuz g̃ dõm: q q̃n ꝑ dr̃ mittere filiũ. ī mittente itelligit auctas respcũ missi: nõ iquãtũ ẽ mittẽs: sz iquãtũ ẽ ꝑ. 7 iõ filiũ mitti a ꝑe ẽ ipm exire a ꝑe: nõ aũt oñdit auctas ī mittẽte: cũ seipm filius mittere dr̃: vel cũ spiri. sanct^ꝰ euz mittat. 7 iõ filiũ mitti a se vel a spiri. sancto. nõ est ipsuz exire a se vel a spiri. sancto. ¶ Ad z^m g̃ dõm: q fili^ꝰ nõ põt mittere ꝑez: qz ꝑ nõ põt mitti cũ nõ sit ab alio. si ab alio eẽt 7 mitti posset 7 filius eũ mitteret. ¶ Expõ partis textus.

Spiritus enim spiri. sanct^ꝰ seipm dare nõ potest 7c.) Dic põit magr duas rõnes ad oñdẽdũ q spiri. sanct^ꝰ dat se: quaz ꝓma sumit ex ꝑte potẽtie. scõa ex ꝑte operatiõis: quoz vtrũq; cõe ẽ trib^ꝰ ꝑsonis. Sz vr q nõ valeat: qz nos dicimus q ꝑ põt gnãre filiũ 7 gnãt. fili^ꝰ aũt nõ põt nec gnãt: nec tñ aliq̃ diuio ptãtis aut opationis segr. 7 silr vr ī ꝓposito. ¶ Sz dõm q si dare 7 ꝓcedere tpaliter eẽt tñ fm relonẽ eterne ozigis rõnes nõ valerẽt. sicut nec de gnãtõe: sz qz boc icludit ẽt efficiẽtia respectu quozũdã effectuũ in creatura q cõiter sunt a tota trinitate. ideo rõnes necessario concludunt.

¶ Diuisio scõe ptis textus.

Hic queritr vtz semel 7c.) Dic determiat de missione fily fm spãles modos ipsi^ꝰ. Et didit in partes duas. In ꝓma determiat veritatẽ. In z^a remouet obiectõez. ibi (Dic q̃rit cũ ꝑ.) ꝓia ī duas. In ꝓ^a distiguit duos modos missiõis fily. In z^a assignat

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipsoꝝ dr̃iam. ibi. (Ecce distincti sunt.) Prima in duas. In ꝑma mouet q̃stionẽ. In 2ª ponit solonẽ. ibi. (Ad qđ dicimus ꝛc̃.) (Ecce distincti.) Hic assignat dr̃iam inter duos modos assignatos. Et dicit in duas ꝑs duas dr̃ias quas assignat. Scđa ibi. (P̃. nondũ ẽ.) (Hic q̃rit.) Hic excludit obiectões. Et circa hoc tria facit. Primo mouet obiectionẽ. Scđo ponit solonẽ. ibi. (Ad qđ di.) Tertio exlutõe ꝓbat quozũdã errozẽ quẽ ꝑ põit. ibi. (Jõq; pu.) scđo ꝓbat. ibi. (Oꝛ Aug. ꝛc̃.) ¶ Questio. IIII.

AD itellectũ bꝰptis de duobus q̃rit. Primo de missiõe filij iuisibili ꝑs se: q; de visibili dicet in 3ª? Scđo e missione pcõparatõez ad eos ad quos fit missio. ¶ Circa pᵐ tria q̃runt. Primo vtrũ missio iuisibilis conueniat filio. Scđo vtꝛ sit distincta a missione spiri. sancti iuisibili. Tertio vtrũ aliqua missio sit eterna. sicut ꝓcessio est eterna ꝛ tẽpozalis.

¶ Utꝛ filiꝰ iuisibiliter mittat in mentem. I.

AD primuz sic ꝓcedit: vr̃ q; filiꝰ iuisibiliter i mentez nõ mittat. Ad missionẽ. n. dine psone requirit q; cognoscat ipsa psona aduenies: ꝛ pcipue i missione sapie quã nullus bñs ignozat: ſz aduenière filio nõ cognoscit eiꝰ aduẽtꝰ. Job. 9. Si venerit ad me nõ itelligo. g̃ vr̃ q; filius nõ mittat in mentem. ¶ Itẽ missio est idẽ qđ ꝓcessio tpalis: vt supra dcm̃ ẽ: ſz sicut supra diximus ꝓcessio nõ bz q; dicat tpalis nisi ꝑm respectũ i quẽ est: quẽ respectũ bz ꝓcessio spiri. sancti ex ipso mõ ꝓcessiõis: iquãtũ ꝓcedit vt amoz: cũ igit ꝓcessio filij ex suo mõ nõ bẽat respcũm vt i quẽ: ſz solũ vt a q̃: videt q; ꝓcessio tpalis filio nõ conueniat: ꝛ ita nec missio. ¶ P̃. ꝑsona dina nõ mittit nisi i donis gr̃e gratũ facientis: sed dona ptinẽtia ad itellectũ q̃ appropriant filio nõ sũt gratũ facietia cũ sint cõia bonis ꝛ malis: vt dr̃. i. Coꝛ. 13ª Si habuero oẽm sciam ꝛc̃. g̃ filiꝰ nõ dr̃ mitti iuisibiliꝝ in donis sibi appropriatis: ꝛ ita nullo modo.

In contrariũ ẽ qđ hr̃ Sap. 9. Mitte illã sapiaz de celis. s. tuis ꝛc̃. nõ aũt logt̃ de sapia cẽntialr dcã: q; illa nõ mittit: cũ nõ sit ab alio. g̃ loquit̃ de sapia genita que est filiꝰ. ¶ Itẽ Aug. Sicut filiũ generari est ipsum esse a patre: ita filiũ mitti est cognosci q; sit a ꝑre. hoc aũt ꝓtingit. g̃ ꝛ filium mitti.

Respondeo dõz: q; sicut in exitu reꝝ a ꝑnᵒ dr̃ bonitas dina i creaturas ꝓcedere: inquãtũ repr̃at i creatura p sil̃itudinez bonitatis dine in ipsa recepta. Ita i reductõe rõnalis creature i deũ itelligit̃ ꝓcessio dine psone: q̃ ꝛ missio dr̃ iquãtuz ꝑa relatio ipsius psone dine repr̃at in aia p sil̃itudinẽ aliquã recptã: q̃ ẽ exẽplata ꝛ oꝛiginata ab ipsa ꝓprietate relonis eterne. Sicut ꝓꝓriꝰ modus quo spiri. sanctꝰ referr̃ ad patrẽ est amoz: ꝛ ꝑ̃us modus referẽdi filiũ i ꝑez est qz ẽ verbũ ipsius manifestãs ipm. vñ sicut spiri. sanctꝰ inuisibiliter ꝓcedit in mẽte p donũ amozis: ita filius per donũ sapietie in quo ẽ manifestatio ipsius ꝑis q; est vltimuz ad qđ recurrimus. Et qz ꝑm receptionẽ boꝝ duoꝝ efficit in nobis similitudo ad ꝓꝓria personaꝝ. iõ ꝑm nouũ modũ essendi: put res est in sua similitudine dicuñ persone diuine in nobis esse: secundum q; nouo modo eis assimilamur: ꝛ secundum hoc vtraq; processio dicitur missio.

¶ Ulterius sicuti ꝓdicta oziginañ ex ꝓꝓrys psonaꝝ: ita ẽt effectuz suũ nõ ꝛsequunt vt ꝛiũgañt fini nisi vtute diuinaꝝ psonaꝝ: qz i forma ipressa ab aliq̃ agẽte ẽ vtus in primẽtis. Uñ i receptõe bꝫ donoꝝ bñtur psone dine nouo mõ q̃si ductrices i finẽ vel ꝛiũgẽtes. Et iõ vtraq; processio dr̃ datio iquãtũ ẽ ibi nouus modus hñdi.

Ad primuz g̃ dõz: q; ad rõnẽ missiõis ñ regrit̃ q; sit ibi cognitio actualis psone ipsius: ſz tñ bitualis: inquãtũ. ſ. i dono collato: qđ ẽ bitus: repr̃sentañ ꝓꝓriũ dine psone: sicut i sil̃itudine: ꝛ ita dr̃ q; mitti est cognosci q; ab alio sit p modũ repñtationis. Sicut aliqd dr̃ se manifestare vel facere cognitõez de se: iquãtum se repñsentat in sui sil̃itudine: sed tñ me bẽre actuale donũ in quo psona dina deꝛ nõ possum scire certitudinaliter in actu: ꝓpter sil̃itudinẽ actuũ nãliũ ad actꝰ meritorios: ꝛ si possiz ex aliqb̃ signis ꝛgere: nisi p reuelatõem fiat certitudo. ꝛ iõ dicit Job. Si venerit ꝛc̃. qz certitudinaliter gr̃a gratũ faciẽs in q̃ ẽ aduẽt? dine psone cognosci nõ põt: q̃uis ipm donũ ꝓceptũ sit i se sufficiẽter ductiuũ i cognitionẽ aduenietis psone. ¶ Ad 2ᵐ dõm: q; proꝓriũ spiri. sancti qđ est amoz põt duplr̃ bẽre respectũ ad creaturã. vel vt ad obm: vel ꝑm rõnez ꝓncipy exẽplaris ad ꝓncipiatũ exẽplatũ: ſz ꝓꝓriuz filij vnã tñ bẽre põt relationẽ dictaꝝ. ſ. illã q̃ est ꝑm rõnez ꝓncipy: ꝛ hoc sufficit ad ꝓcessionẽ tpalẽ filij: quãuis ꝑm plura possit attẽdi re spectus tẽpozalis in ꝓcessione spiri. sancti: ꝛ ita ẽt missio vtriq; ꝛuenire põt. ¶ Ad 3ᵐ dõm: q; qñ aliqd participañ nõ ꝑm suũ actũ pfectũ: ſz ꝑm aliquẽ modũ nõ dr̃ ꝑpe haberi sicuti aialia bñt aliquẽ modũ prudẽtie: nõ tñ dicuntur prudẽtiã bẽre: qz nõ bñt actũ rõnis q; ꝑpe est actꝰ prudẽtie. ſ. ipsa electio. vñ magis bñt aliqd sil̃e prudentie q̃z prudẽtiaz. Uidemus aũt in cognitiõe duos gradus. Primũ ꝑm q; cognitio itellectiua tendit in vnũ. Scđm put vez accipit vt ꝛueniẽs ꝛ bonũ: ꝛ nisi sit aliqua resistẽtia ex tali cognitiõe sequitur amoz ꝛ delectatio: qz ꝑm phm 7ºet bi. delectatio cõsequit̃ opationẽ pfectã nõ ipeditaz. Uñ felicitas ꝛtemplatiua est q̃n aliqs pucnit ad vltimã opationẽ intellectus: ꝛ ipsam sine impedimẽto exercet. Cõstat aũt q; in ꝓcessiõe vbi eterni est cognitio perfecta ꝑm oẽm modũ. ꝛ iõ ex tali noticia ꝓcedit amoz. vñ dicit Aug. Uerbũ q; ifinuare itẽdimus cũ amoze noticia est. Quãcũq; igit̃ bẽtur cognitio ex q̃ nõ sequit̃ amoz gratuitus: nõ bẽtur similitudo vbi: sed aliqd illi?. Sz soluz tũc bẽtur similitudo vbi: q̃n bẽtur cognitio talis: ex q̃ ꝓcedit amoz: q̃ cõiungit ipsi cognito ꝑm rõnem conueniẽtis. Et iõ nõ bz filiũ in se ihabitãtẽ nisi q recipit talem cognitionẽ. hoc aũt nõ põt eẽ sine gr̃a gratũ faciẽte. Uñ ꝛstat q; simplr̃ ꝛ ꝓpe loquẽdo filiꝰ nec daꝛ nec mitti nisi i dono gr̃e gratũ faciẽtis: ſz i aliꝰ donis q̃ ptinẽt ad cognitionem participañ aliquid de similitudine verbi.

¶ Utꝛ missio filij distiguañ a missiõe spũs sci. II.

AD secunduz sic ꝓcedit: vr̃ q; missio filij distiguatur a missiõe spiri. sancti. Missio. n. ẽ tpalis ꝓcessio: vt supra dixit magr̃. Sz alia ẽ rõ ꝓcessionis filij. alia rõ ꝓcessiõis spiri. sancti: qz spi. scus ꝓcedit vt amoz. filiꝰ vt ꝛbuz. g̃ ꝛ alia rõ missiõis. ¶ Itẽ oẽ qđ ꝛuenit aliqb̃ ꝑm ꝓpꝫ ꝛ posteri? nõ ꝛuenit eis ſz eãdẽ rõnẽ. Sz spũ scõ cõuenit datio p ꝓpꝫ q̃z filio: qz hz rõnem ꝑmi doni. g̃ alia est ratio dationis in vtroq;. ergo ꝛ missionis cũ missio sit ipsa datio. ¶ P̃. dona in quibus daꝛ filius ꝛ spũs scus sunt diuersa ꝛ nõ dependẽtia ad inuicẽ. Sed eoꝝ que nõ depẽdẽt ad inuicez vnũ põt esse sine alio. g̃ missio filij potest esse sine missione spiri. sancti. ꝛ econuerso: ꝛ ita sunt distincte etiã ꝑm tempus missionis. ¶ P̃. videmus sensibiliter quosdaz simplices feruẽtes esse in amoze diuio: qui tamẽ sunt valde bebetes in cognitione diuine sapientie: ꝛ ecõuerso: cũ igitur missio filij sit secũdũ donũ sapiẽtie: ꝛ missio spiri. sancti sit secundum donuz amozis: videtur q; vna missio sine alia possit esse.

Contra. missio spi. sancti ẽ ad scificãdũ creaturam: vt supra dixit magr̃. Si igit̃ missio filij q̃ ẽt in gr̃a gratũ faciẽte cui? ẽ scificare: eẽt alia a missione spũs sci: eẽnt due missiões ad scificãdũ creaturã rõnalẽ: ꝛ ita altera supflueret: qđ nõ ꝛuenit̃ in operibus dinis. g̃ vna missio nõ distinguit̃ ab alia.

Respondeo dõm: q; de distictõe missionũ filij ꝛ spũs sci triplr̃ ꝛtingit log: aut q̃tuz ad ipsaꝝ diuersitatẽ realẽ: aut q̃tũ ad rõnẽ missiõis: aut q̃tũ ad eaꝝ sepatõez. Si ꝑmo mõ cũ i missiõe duo ꝛsideren̄. ſ. exit? psone misse ab alia: ꝛ effectus ꝑm quez nouo mõ i creatura psona dina esse dr̃. vtroq; aũt mõ missio filij ẽ alia a missiõe spiri. sancti ꝑm rẽ. Qz ꝛ gñatio q̃ filius exit a ꝑre ẽ alia a ꝓcessione spiri. sancti q̃ exit ab vtroq;. Simil̃r donũ ꝑm q; pficit itellectũ. ſ. sapia ꝑm q; attẽdit̃ missio filij ẽ aliud a dono qđ pficit affectũ vel volũtatez ꝑm qđ attẽdit̃ missio spiri. sancti. Si aũt scđo mõ de earuz distictõe loq̃mur. hoc aũt põt eẽ dupl̃r: aut ꝑm rõnẽ ꝓpriã vtriusq;: aut ꝑm cõem. si ꝑm cõem: tũc eadẽ rõ est missiõis filij ꝛ spiri. sancti q̃tũ ad vtrũq;: qz ꝛ eẽ ab alio cõe est vtriq;. ꝛ sil̃r eẽ nouo mõ in creatura. Sz ſz ꝓpriã rõnẽ vtrũq; differt: qz ꝛ ꝓꝑa rõ ꝓcessiõis filij nõ est ꝓꝑa rõ ꝓcessiõis spiri. sancto cũ ille ꝓcedat vt amoz. ꝛ hic vt filiꝰ vel ꝛbũ. ꝛ sil̃r ꝓꝓriꝰ modus quo filiꝰ dr̃ eẽ i creatura nõ est ꝓꝓriꝰ modus quo spiri. sanctꝰ ẽ: quimo vn̄ ꝑ sapiẽtiã. alter p amozẽ. Si aũt tertio mõ: tũc dico q; vna missio nũq; ẽ sine alia: qz amoz segr̃ noticiã. noticia ꝑfecta secundũ quã est ꝛ missio filij semp̃ iducit in amozẽ. ꝛ iõ sil̃ infunduñ ꝛ simul augmentantur.

Ad primuz g̃ dõm: q; q̃uis sit alia ꝓcessio ꝑm rẽ ꝛueniũt tñ i quodã cõi ꝑm rõnez qđ est eẽ ab alio. ¶ Ad 2ᵐ dõm: q; vt ꝑus diximus: in dinis nõ ẽ ꝑus ꝛ posteri?: tñ exit? spiri. sancti ꝓsupponit exitũ filij ꝑm ordinẽ nãe. ꝛ ex ꝓte ista si liceret ita log possemus dicere q; missio filij ex ꝓte exit? ipoztati: est poz missione spi. sancti: ſz boc eẽt ꝑm rõnẽ ꝓpriã vtriusq;: ꝛ nõ ꝑm rõnẽ cõez. Si aũt ꝛsiderenꝰ ille missiões quãtũ ad effectũ in creatura. hoc dupl̃r. Uel ex ꝓte ipsi? dãtis vel mittentis. Uel ex ꝓte ipsoꝝ donoꝝ i gb̃ fit missio. Si ex ꝓte donoꝝ. tũc simplr̃ nãl̃r noticia ꝓcedit amozẽ: ꝛ ex parte illa missio filij missionẽ spiri. sancti: ſz boc erit ꝑm rõnis ꝓprie ꝛsideratõez ꝛ nõ cõis. sicut oẽs ꝑs̃ mot? eq̃liter cõueniũt i rõne cõi mot?: tñ ꝑm esse suũ ꝓpriũ motus localis ẽ poz alys motib̃. Si aũt ex ꝓte dãtis: cum ꝓmũ moues ꝛ inclinãs ad dãdũ sit ipe amoz sic datio spiri. sancti ẽ poz datiõe filij: ſz b̃ nõ ita exꝑmit̃ i rõne missiõis. ¶ Ad 3ᵐ dõm: q; dona i gb̃ mittit̃ filiꝰ ꝛ spiri. scũs ꝛsequunt̃ seinicẽ necessariũ: vt supra oñsuz ẽ. ꝛ iõ rõ ꝓcedit ex falsis. ¶ Ad 4ᵐ dõm: q; illa noticia ex q̃ ꝓcedit amoz viget in feruẽtib̃ dino amoze q̃. ſ. cognoscũt dinã bonitatẽ iquãtũ ẽ finis: ꝛ iquãtũ ẽ largissime i eos ꝓfluẽs sua bñficia ꝛ talẽ noticiã ꝓfecte nõ babẽt q; amoze ipsi? nõ accẽdunt̃. ¶ Ad 5ᵐ dõm: q; vtraq; missio ordinañ ad finẽ vnũ vltimũ. ſ. ꝓiũgere deo: ſz effectꝰ vtriusq; missionis differt ꝑm duo q̃ iueniunt̃ in rõnali creatura q̃bus deo cõiungit̃. ſ. intellectus ꝛ affectus: ꝛ ita neutra superfluit.

¶ Utꝛ missio possit eẽ eterna. III.

AD tertiuz sic ꝓcedit: videt q; missio possit esse eterna. sicut dicit Brego. eo mittit̃ filiꝰ quo generañ: ſz gñatio eiꝰ ẽ eterna. g̃ ꝛ missio. ¶ Itẽ sic missio dicit respectũ a quo ẽ ꝛ q̃ẽ: ita ꝛ ꝓcessio amozis: vt. ſ. dcm̃ ẽ: ſz ꝓcessio amozis est eterna a ꝑre ẽ filiũ. g̃ ꝛ missio põt eẽ eterna. ¶ P̃. sic missio dr̃ ꝑ respcm̃ ad creaturã ita ꝛ donũ: ſz donũ spi. sci dr̃ ab eterno. g̃ ꝛ missio ꝑt dici eterna.

Contra. est illud qđ Aug. in lra dicit: nõ eo q; de patre natus est missus dr̃ filius ꝛc̃. ¶ P̃. missio semp̃ ponit nouũ modũ exist̃ẽdi in aliquo ipsum missuz: ſz nihil nouuz est eternũ. g̃ nõ est eterna: sed tñ tempozalis. ꝛ hoc simplr̃ ꝛcedẽdum est.

Ad primuz g̃ dõm: q; ꝛbũ Grego. põt triplr̃ exponi. Uno mõ q; loquaꝛ de gñatõe tempozali ipsi? filij ꝑm quã dr̃ missus i carne. Scđo mõ vt li. eo: nõ sit aduerbiũ: ſz ablatiui casus: vt sit sensus ab eo a quo gñaꝛ mittit̃. ꝛ hoc vez ẽ. Tertio mõ vt loquaꝛ nõ ꝺ missiõe in actu: ſz ꝑm aptitudinẽ. ex boc. n. filiꝰ ẽ vt ita dicam missibilis quo a ꝑre p gñatõez exiuit. Esse. n. ab alio nõ dicit totã rõnẽ missiõis: vt ꝑz ex dictis. ¶ Ad 2ᵐ dõz: q; ꝓcessio amozis q̃uis sit in aliquẽ: nõ tñ ponit nouum modũ exñdi in illo. ꝛ iõ põt eẽ eterna: ſz missio ponit nouitatẽ exñdi in aliquo. ꝛ iõ nõ põt eẽ eterna. Et ꝓpter hoc q̃uis possit ꝛcedi aliquo mõ q; spiri. sanctꝰ ꝓcedat a ꝑre in filiũ ab eterno: nõ tñ ꝛcedit q; vniaꝛ a ꝑre in filiuz ab eterno. ¶ Ad 3ᵐ dõm: q; missio est nomẽ ꝛbale. vñ ipoztat actualẽ relationẽ ad creaturã: sed donuz imponit̃ ab aptitudine donãdi. ꝛ iõ nõ impoztat actualẽ respectũ ad creaturã: ꝓpter qđ ab eterno spiri. sanctꝰ dr̃ donũ: nõ ãt missus sicut nec datus. ¶ Questio. V.

DEinde q̃rit̃ de missiõe filij ꝑ comparationez ad eos ad quos mittit̃. Et circa hoc tria q̃runt. Primo ad quos fiat missio filij vl̃ spũs sci. Scđo supposito q; ad oẽs scõs: vtꝛ pleniꝰ post icarnationez q̃ãte. Tertio de effectu inuisibilis missionis: vtrũ faciat eos ad quos mittit̃ nõ in hoc mũdo esse.

¶ Utrũ missio fiat ad creaturas irrõnales. I.

AD primuz sic ꝓcedit: vr̃ q; missio fiat etiã ad creaturas irrõnales. ẽ. n. missio ad scificãdũ creaturã: vt dcm̃ ẽ: ſz q̃dã creature irrõnales dr̃ scificari vt tẽplũ ꝛvasa. g̃ ꝛ ad eas fit missio. ¶ Itẽ in nullo põt eẽ gr̃a nisi missio ad ipm fiat: ſz in sacris cõtineꝛ gr̃a: ꝛ tñ sunt isensibiles creature. g̃ ad eas fit missio. ¶ Itẽ filiꝰ nõ tñ ꝓcedit vt ꝛbũ manifestãs ꝑez ꝓ modũ cognitõis: ſz ẽt vt repñtans ꝑez ꝑm similitudinẽ nature: ſz oẽs creature ẽt isensibiles bñt sil̃itudinẽ gñationis filij iquãtũ ꝓcedũt i aliq̃ mutatõe dine nãe ꝑm attributa ꝓticipata. sic rõnalis creatura ꝓticipãdo sapiam bz sil̃itudinẽ ipsi? iquãtũ ꝓcedit vt ꝛbũ. g̃ cuz rõne isti? assimilatõis dicaꝛ filiꝰ mitti ad rõnales creaturas. iquãtũ ẽ ꝛbũ eadẽ rõne debet mitti ad irrõnales inquãtũ ẽ filiꝰ.

Contra. missio dine ꝑsone est tñ ꝑm gr̃am gratum faciẽtẽ: vt dcm̃ ẽ. bꝰ aũt creature rationales tñ capaces sunt. ergo ad eas tantũ fit missio.

¶ Ulterius queriꝛ vtruz ad oẽs sanctos rõne augmenti gratie dicaꝛ mitti filius vel spiri. sanctus. Et videtur q; nõ. Qz missio dicit nouuz modũ exñdi ꝑsone dine i creatura: ſz p gr̃e augmẽtũ nõ dr̃ alio? de? eẽ i scis q̃z ꝓpius. g̃ ad eos nõ fit missio dine ꝑsone. ¶ P̃. missio ꝑsone fit ad reuocãdũ rõnalẽ creaturã: vt magr̃ dic̃: ſz nõ reuocant̃ nisi errãtes. g̃ cũ sancti nõ sint errantes ad eos nõ fit missio.

¶ Cõtra spiri. sanctus missus est ad apl̃os i pẽtecho. in visibili missiõe: ſz missio visibilis demõstrat iuisibilẽ. g̃ ẽt ꝛ iuisibilr̃: ſz ipsi ꝓpius bẽbant gr̃am. g̃ ꝑm augmẽtum gr̃e in sanctis dicit̃ ad eos mitti filiꝰ vel spũs scus.

¶ Ulterius queritur vtruz ad angelos ꝛ ad alios beatos fiat missio spiri. sancti. Uideꝛ q; nõ. Missio enim semper est ꝑm aliquez effectum gratie cui in eo mittitur: sed in angelis ꝛ beatis q deuenerũt ad terminũ vite: neq; daꝛ de nouo gr̃a: neq; augeꝛ. g̃ ad eos nõ fit missio. ¶ Itẽ nõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

est idem nūcius ⁊ ad quē fit missio: sed in missione filij ⁊ spūs sci angeli se habēt vt nūcij: qz custodiūt ⁊ suggerūt. ergo videt ꝙ ad eos nō fiat missio: qz sic oporteret ire in infinitum. ¶ Sed cōtrarium habetur ex lra.

¶ Ulteriꝰ q̄rit vtrū ad xp̄m ſm ꝙ hō possit fieri missio. Videt ꝙ nō. missio. n. semper ē ad distās: ſz humana nā nunq̄ fuit ī xp̄o distās a dīa: imo a p̄nᵒ ꝓceptōis sue fuit ꝓiūcta p vnionē: ⁊ p plenitudinē ois gr̄e. ḡ vr̄ ꝙ ad eū nō fiat missio. ¶ P. missio ē ad scificāduz creaturā: scificat aūt qđ nō ē scm: cū igit̄ xp̄s nūq̄ fuerit nō sanctus: vr̄ ꝙ ad eū nō possit fieri missio. ¶ Cōtra missio spiri. sancti ē ip̄a datio: ſz spiri. sanctᵘ datᵘ ē xp̄o: vt dr̄ Jo. 3. Non. n. ad mensurā dat̄ deus ad deū fit missio. ¶ P. missio visibilis est signū inuisibilis: sed ad xp̄m facta est missio visibilis spir. sancti ī colūbe spē. Matth. 3. ḡ ⁊ inuisibilis.

Respondeo dr̄: ꝙ cū missio dīne psone sit solū in donis gr̄e gratū faciētis: ad illos solū fit missio qbus hꝫ dona ꝓferri p̄nt. ⁊ iō ꝓcedimus ꝙ ad oēs rōnales creaturas pōt fieri missio nisi sint depranate per obstinationē in malo sicut demones ⁊ dānati ⁊ non ad irrationales creaturas.

Ad primuz igit̄ dōm: ꝙ scificari tripl'r dr̄. Unoᵐ ſm ꝙ sanctū dr̄ mūdum, put scificatio dr̄ emūdatio a pctō p gr̄am. Alio mō ſm ꝙ sanctū dr̄ firmū: dr̄ scificatio ꝓfirmatio in bono p donū gr̄e vel gloríe. Et istis duobᵘ modis est tn̄ in rōnali creatura: ⁊ ſm hos tn̄ fit missio. Tertio mō dr̄ scificatio ſz ꝙ aliqd ac ꝓmodat̄ ad vsuz dīni cultᵘ: quē decet oīs mūditia: ⁊ hoc mō dr̄ r tēplū ⁊ vasa scificari. ¶ Ad 2ᵐ dōm: ꝙ in sacris nō habet gr̄a sicut in subo gr̄e: ſz sicut in instō in quo cōfert gr̄a. De hoc tn̄ habebit̄ in 4°. vñ sanctificatio sacrorum ptinet ad tertiū modū: ſm quē nō fit missio. ¶ Ad 3ᵐ dōm: ꝙ missio ptinet ad reditū creature in finē. ⁊ ideo nō pōt eē missio nisi ſm illa q̄ pñt dicere rel'onez in finē: ſz gñatio filij iquātū filius est dr̄ tn̄ ſm exitus a p̄nᵗ. ⁊ iō ſm rōnē illā nō ptinet ad missionē: ſz magis ad creatōez ſm ꝙ res educunt̄ in esse, put dr̄ ꝙ p filiū oia facta sunt: ſz rō vbi ⁊ amoris possunt se hēre ad vtrūq̄. ⁊ ideo ratio verbi ⁊ amoris pertinet ad creationem ⁊ ad missionem.

¶ Et preterea imitatio diuine nature quā filiᵘ perfecte accipit est etiā ſm p̄mos effectus qbus in eē nature subsistimus: qui nō sufficiūt ad talē cōiunctionis rationem qualem missio requirit. ¶ Quartum cōcedimus.

¶ Ad id qđ ulteriᵘ q̄rit dōm: ꝙ filius ⁊ spiri. sanctᵘ dicūtur mitti ad sanctos ſm augmētū gr̄e. Sz augmētuz gr̄e pōt eē dupl'r: aut ſm itēsionē eiusdē vtutis tn̄: ⁊ rōne huius augmēti nō dr̄ noua missio: aut ſm ꝙ p augmētū gr̄e pficit in nouū vsuz vel actū gr̄e: ⁊ ſm hoc dr̄ spiri. sanctᵘ ⁊ filiᵘ mitti noua missiōe. vbi gr̄a. Noticia talis q̄ habet̄ de deo vt ex ea ꝓcedat amoꝛ sufficit ad rōnez missionis filij. Qñ aūt ita noticia p ispirationē eleuat̄: vt etiā diuina mysteria cognoscat sic dat̄ in dono spp̄hie. Et sil'r est de spiri. sancto: qz amoꝛ charitatis qcunq̄ sufficit ad missionē spiri. sancti: ſz qñ vtus amoris excrescit vt rōne amoris ꝓferat̄ sibi aliqa ali' vsus gr̄e: vt miracula facere: vel sine difficultate oēm tēptationē vincere vel aliqd hꝫ. tūc dr̄ eē noua missio spir. sancti. Quidā tn̄ dicūt ꝙ in omni augmēto gratie gratū faciētis est missio diuine persone: qđ etiā facile pōt sustineri. ¶ Ad p'm igit̄ dōm: ꝙ quāuis nō sit alius modus accipiēdo generales modos: tn̄ est secundū aliquē spālem modū iquantū ſm spālez vsuz gratie assimilat sibi illū ad quē fit missio. Uel ēt est ī eo pluriori mō. ⁊ hoc sufficit ad missionē quātū ad secūdā opinionē. ¶ Ad 2ᵐ dōm: ꝙ revocare aberrātez accidit missioni ex pte eiᵘ ad quē fit missio, q̄ est in culpa. missio enim determinat terminū ad quē: vt ſ. p missionē gr̄a cōferat: nō aūt ex rōne missionis determiat terminus a quo: sine sit status culpe: sive sit status nāturā tn̄: vel ēt status miseriꝛ gr̄e. Uel dōm ꝙ q̄uis nō revocet actu errātem: tn̄ gr̄a facit ne erret. ⁊ hec ē q̄dam revocatio ab erroꝛe.

¶ Ad id qđ ulteriᵘ q̄rit de angelis ⁊ beatis dōm: ꝙ visio que est eētialis beatitudini: ⁊ charitas: ⁊ hꝫ q̄ pertinēt ad p̄miū subale nō augent̄ in eis ex quo iaz bti sunt effecti: ſz p hoc nō tollit̄ gn aliq̄ revelationes noue fiāt ī eis: cū quātūcūq̄ pficiat eoꝝ cognitio in infinituz a dei cognitione excedat: ⁊ ſm illas nouas revelationes cōsurgunt ad dei amoꝛē: nō qdē vt magis ament: ſz vt sub alia rōne eoꝝ amoꝛ dirigat̄ in deū. ¶ Dōm igit̄ ad p̄mum ꝙ angelis facta est missio filij ⁊ spūs sci in ipsa collone gr̄e vl' glorie. Ulterius ēt fit ad eos missio filij ⁊ spūs sci posit̄q̄ beati sunt effecti ſz nouas revelatiōes ⁊ nouos modos amādi. Et p hoc pz rn̄sio ad p̄muz: qz q̄uis nō fiat ad eos missio ſm augmentū gratie itensiue: fit tn̄ ſm ꝙ quodāmō eoꝝ gr̄a extēsiue ad pl'a augeť ex nouis revelationibus.

¶ Ad 2ᵐ dōm: ꝙ in eadē missiōe nō est idez nūcius ⁊ ad quē fit missio: sed in diuersis nō ē incōueniens. Dico igit̄ ꝙ in missiōe dīnaꝛ psonarū ad nos angeli sunt missi vel nūcij: nō tā q̄ ipsi mēti illabētes: ſz p ministeriuz exteriᵒ. In missione vō que fit ad eos nō sunt ipi sicut nūcij: nisi forte ſm ꝙ superiores angeli cooperant̄ diuinis psonis in illuminatiōe inferioꝝ: sed tn̄ nō erit abire in infinitū: qz est deuenire ad supremos angelos qui immediate lumen diuine revelationis recipiunt.

¶ Ad id qđ ulteriᵘ q̄rit de xp̄o dōm: ꝙ nō ē dubiū gn ad humanā nām in xp̄o missus sit dei filiᵘ missiōe visibili q̄ est in carnē. Sz vtz ad xp̄m ſm ꝙ hō est mittat̄ filiᵘ inuisibiliter: vel spiri. sanctᵘ visibil'r vel inuisibil'r dubiuz est. Quidā. n. dicūt ꝙ ad ipz nulla inuisibilis missio facta est. Cuiᵘ rōnē assignāt. Qz xp̄s ab initio ꝓceptionis sue pienᵘ fuit omni gr̄a. vñ gr̄a in eo nullo mō fuit augmētata. Et iō nec; rōne coll'onis gr̄e: nec; rōne augmēti pōt ad eum fieri missio inuisibilis: sed missio visibilis spiri. sancti ad ipsuz facta est ad manifestationē iteriozis gr̄e ⁊ nō alicuius missionis iteriozis que aliquā nouitatē in gr̄a impoꝛtaret. ¶ Alij dicūt ⁊ verius vt videt̄ ꝙ ad aiam xp̄i fcā est missio inuisibilis in coll'one gr̄e quā in initio sue cōceptiōis accepit: sed postmodū nulla missio ad eū facta est: quia nulla circa ipsius gratiā innouatio facta est. ¶ Ad p̄mū dōm: ꝙ humana nā q̄uis tpe nō fuerit añ vnionē: tn̄ pus est ipsaz cōsiderare ſm itellectū in se q̄tū vt vnitam. ⁊ iō ad ipsaz fit missio filij p gr̄am vnionis: que dicitur missio ī carnē. Simil'r ēt ſm ꝙ itelligit̄ vnita adhuc est distans a dīna nā ſm cōditionē nāe: q̄uis nō ſm vnitatem psone. ⁊ iō ad nām humanā ēt vnitā pōt fieri missio p gr̄am inuisibilē in mētem: cuius tpe nā gratiā nō preceedat. ¶ Ad 2ᵐ dōs: ꝙ scificare est sanctū facere: sanctū aūt facere cōtingit dupl'r: vel ex nō scō: vel ex sancto. Ex nō sancto dupl'r. Uel puatiue. i. ꝙ p̄mum fuerit natū habere scītatē nō hīs. ⁊ sic sanctificari nō ꝓuenit xp̄o. Uel negatiue: ⁊ sic cōuenit xp̄o: ex nō sancto fieri scūm ſz humanaz nām: que pus q̄ esset: scā nō erat. ⁊ hoc sufficit ad rōnem missionis. Ex sancto aūt fieri sanctum est duplicit̄. Uel ex min⁹ sancto facere magis sanctū ⁊ in tali sanctificatiōe adhuc saluat̄ rō missionis. Sz talis scificatio vel missio xp̄o nō cōpetit: vel ſm ꝓtinuatōez scītatis: vt sit scificari in scītate cōtinuari: sed hoc p̄pe nō dr̄. ¶ Ad 3ᵐ scificatio nō sufficit ad rōnez missionis: qz nō ponit̄ aliq̄ innouatio q̄uis talis scificatio xp̄o cōueniat: vt ipse dicit Jo. 17. Ego p eis sanctifico meipsum. ¶ Ad 3ᵐ ſm aliaz opinionē pōt dici ꝙ nō omnis datio est missio: ſz illa que fit alicui p̄exīti: quāuis hoc nō multū habeat rationis.

¶ Ad quartū pz responsio per p̄dicta.

¶ Utr̄ missio inuisibilis fuerit plenioꝛ post incarnationem q̄ ante. II.

Ad secunduz sic ꝓcedit̄: vr̄ ꝙ missio inuisibilis nō plenioꝛ fuerit post icarnationē q̄ añ. missio enī fit p q̄dā irradiationē dīne bōitatis ī donis gr̄e gratū faciētis: ſz sol cozpal' cui bonitatē diuinā Dio. ass. milat. 4. cap. de di. no. semp eq̄liter irradiat. ḡ videt̄ ꝙ missio omni tpe equaliter fiat. ¶ P. Augu. dicit ꝙ celibatus Job. nō ꝑfert cōiugio abrae: ⁊ ita videt̄ ꝙ sancti no. te. non sint maioris meriti q̄ sancti ve. te. sed plenitudo missionis attēdit̄ ſm copiā gr̄e que est p̄nᵐ merēdi. ḡ vr̄ ꝙ nō plenᵘ sit facta post incarnationē q̄ ante. Dec ēt vr̄ ꝙ sancti ve. te., pponunt̄ nobis in exemplum perfecte virtutis. sicut pz ad Deb. xi. vt Job ꝓponit̄ in exemplum patiētie. Abrahā in exemplū fidei. ⁊ sic de alys.

Contra. Augus. 3. de tri. exponēs illud Jo. 7. nōduz erat spūs datᵘ ⁊c. quo hoc intelligit̄ nisi ꝙ illa datio spūs vel missio futura erat q̄lis nūq̄ ante fuerat. nō. n. antea nulla erat: ſz nō talis erat. ḡ vr̄ ꝙ post incarnatōem plenioꝛ fuerit. ¶ P. tps icarnationis dr̄ tps plenitudis. Ha. 4. Nō aūt nisi pp plenitudinez gr̄e. ḡ vr̄ ꝙ pleniᵘ gr̄a collata sit ⁊ missio facta hꝫ tpe q̄ añ.

Respondeo dōm: ꝙ de missiōe posſumus log dupliciter. Uel ex pte ipsiᵘ mittentis: ⁊ sic cū apud ipsuz nulla sit trāsmutatio equalis fit missio in omni tpe: nisi forte ſm p̄determinatōez sapie ⁊ pscie tie sue: ſz ꝙ p̄ordinauit sine sui mutatiōe ſz diuersas cōgruitates tēpoꝛ aliqd vno tpe facere ⁊ non alio. Uel ex pte eoruz ad quos fit missio: ⁊ sic illi q magis sunt parati ad pceptionē gr̄e plenioꝛē gratiā ꝓsequunt. ¶ Dōm igitur ꝙ qz per aduentū xp̄i remotū est obstaculū antique dānatiōis totū humanū genus effectū est patiᵘ ad perceptionē gr̄e q̄ ante: tum pp solutionez pcy ⁊ victoriā dyaboli. tū etiā ꝑpter doctrinā xp̄i per quā clarius nobis innotescūt diuina. ⁊ iō loquēdo cōiter, plenioꝛ facta est missio post icarnatiōez q̄ ante: qz de plenitudine eiᵘ oēs accepimus. Sz vez est ꝙ q̄si ad aliquas spāles psonas est in ve. te. plenissima facta missio ſm pfectionem vtutis: ⁊ ipsi tn̄ de plenitudine xp̄i acceperūt inquātuz in fide mediatoris saluati sunt ſm Augustinum.

Ad primuz igit̄ dōm: ꝙ illa rō pcedit ex pte ipsiᵘ mittētis: q q̄tū in se est semp eq̄liter se hꝫ ad gr̄am cōferēdā. ¶ Ad 2ᵐ dōm: ꝙ sci ve. testa. dupliciter pñt ꝓsiderari. Uel q̄tuz ad gr̄am psonalē ⁊ sic p fidē mediatoris ꝓsecuti sunt gratiā eque plenaz his qui sunt in no. te. ⁊ multis plus ⁊ multis minᵘ. Uel ſm statū nāe illiᵘ tpis: ⁊ sic cū adhuc ꝓtinerent̄ obnoxy dīne sentētie, p peccato p̄mi parētis nōdū soluto pretio erat in eis aliqđ impedimētū vt nō ad eos: ita plena missio fieret sicut fit in nouo testa. etiā per traductōez in gloriā in qua omnis perfectio nāe amouetur.

¶ Utr̄ per missionē inuisibilē efficimur ne simus in (hoc mundo. III.

Ad tertiuz sic ꝓcedit̄: vr̄ ꝙ per missionem inuisibilē efficimur ꝙ nō ī hoc mūdo simus. Qui. n. ē ī celis nō ē in mūdo: ſz apl's in persona oium sanctoꝝ dicit pbi. 3. Nra ꝓuersatio in celis ē. ḡ videt̄ ꝙ sancti ad quos fit missio nō sint in mūdo. ¶ Itē Augu. dicit ꝙ aīa veriᵘ est vbi amat q̄ vbi est: ſz esse eētialr in aliquo est verissimus modus essendi in eo. ḡ sancti essentialiter sunt in celestibus que amant. ¶ P. cū aīa sit suba incozporalis nō determinat̄ ad locum nisi per accidens. ibi ḡ erit aīa essentialiter vbi est ꝙ accidēs: sed in suo obiecto est aīa ꝙ accidēs sicut in sua mā. ḡ eēntialiter est vbi est suū obm. ¶ P. nos dicimus angelos eē in aliquo loco: ꝑpter hoc ꝙ ibi operant̄: sed opatio anime est circa obm. ergo anima essentialr est vbi est suum obiectum.

Contra. forma nunq̄ excedit id cuiᵘ est forma: sed aīa est forma eēntialis cozporis. ḡ nō ē eēntialiter nisi vbi est cozpus: cozpᵘ aūt nunq̄ est extra mūduz q̄diu viuimus. ergo missio inuisibilis non facit nos in hoc mundo nō esse.

Respondeo dōs: ꝙ aīa nra cōparat̄ ad duo. s. ad cozpus cui dat esse subale: per qđ ēt ipsa est. nō. n. est aliud aīe esse q̄ hoc qđ cozpori dat: vt sic p̄a dcīn est. Comparat̄ etiā ad obiectū suū a quo recipit esse ſm perfectionē secundā: qđ est eē accītale. Et iō aīa eēntialr est vbi est cozpᵘ suū ad qđ hꝫ eēntialē relationē. Ubi aūt ē obm suū nō est eēntialr: ſz solū p quādā cōformitatē, put dr̄ ꝙ scia est assimilatio sciētis ad rē scitaz.

Et hoc modo itelligit̄ qđ dr̄ in lra ſm ꝙ aliqđ eternū mente percipimus nō in hoc mūdo sumus: qz nō cōformat̄ affectus noster ⁊ intellectus mūdanis rebᵘ caducis: sed celestibus ⁊ eternis: ⁊ sic ēt itelligēdū ē qđ apls dicit. Nra ꝓuer. ē. ¶ Uñ pz respōsio ad p̄mū. ¶ Ad 2ᵐ dōs: ꝙ q̄uis esse subsītātiale aīe sit in cōiunctōe ad cozpus: tn̄ tota nobilitas ipsius est secundū ꝙ per actᵘ suos nobilissimos suis perfectionibus ꝓiungit̄. Et iō Augu. dicit aīam verius esse vbi amat: qz ibi est ſm suū nobilius eē qđ est ſm perfectionē vltimā. ¶ Ad 3ᵐ dōm: ꝙ locus nō cōuenit aīe nisi per accīs: tn̄ ad hoc ꝙ in loco essentialiter eē dicat̄ opꝰ ꝙ eē essentialiter cōiungat̄ ei rōne cuiᵘ sibi locus attribuit̄: sed aīa nō cōiungit̄ obo suo eēntialiter: ſz tn̄ ſm similitudinē ipsiᵘ receptā in aīa: qz lapis non est in aīa: sed spēs lapidis: ſm p̄dm: cui ēt spēi siue intētioni cōiungit̄ aīa nō quantū ad esse p̄mū: qđ est subsītātiale: ſz quātū ad esse scōm qđ est esse accītale. Et iō rōne obiecti sui nō dr̄ aīa eēntialiter esse in loco. ¶ Ad 4ᵐ dōm: ꝙ operatio angeli in res cozporales est operatio actiua. ⁊ ideo opꝰ ꝙ p virtutē suam que nō separat̄ ab essentia sua cōiungat̄ cozpori in quod opatur sicut motoꝛ mobili: sed operatio aīe itellectualis in rē quā cognoscit ⁊ diligit est opatio nō actiua sed receptiua. ⁊ ideo nō opꝰ ꝙ cōiūgat̄ ei eēntialr: ſz ꝙ itētio illiᵘ recipiat̄ in ipsa aīa. ¶ Expō scde ptis textus.

Secunduz quā ēt missius posset dici: qz ex ipo ꝙ filius a p̄re est cōueniētia hꝫ vt ab eo mittat̄ vt missio nō secundū actū missionis itelligat̄: sed ſm aptitudinē ad missionem. (Et tūc vnicuiq̄ ⁊c.) Doc itelligēdū est nō tn̄ de cognitione speculatiua: ſz q̄ est etiā quodāmō exprimētalis: qđ oñdit hoc qđ sequit. (Atq̄ pcipit.) qđ ꝓprie exprientiā in dono pceptō demōstrat. Dicit̄ aūt aīa rōnalis in deū, pficiēs quātum ad statum via perfecta in deo quātū ad statuz p̄rie. vbi vtraq̄ missio cōplebit̄, ꝑpter pfectā cognitionē ⁊ perfectū amorem. (Quo quottidie mittit̄ ad sanctos.) nō ꝙ ei q̄ gr̄az hꝫ quottidie missio fiat: sed p hoc oñdit nullū tps eē determinatuz missioni spiri. sancti vel filij: ad qđ dīna liberalitas coaptetur. (Principiū totius dīnitatis ⁊c.) Doc pōt exponi dupl'r. Ut in totalitate deitatis pfectio designetur: ⁊ sic p̄ncipiū totius deitatis pater dicit̄: iquātuz est p̄nᵐ filij in quo est pfecta deitas: ſz hoc ītentōi Augu. nō cōpetit: qz p hunc modū ēt filiᵘ totius dīnitatis p̄ncipiū diceret: qz spiri. sanctᵘ cuius est p̄ncipiū pfectā diuinitatē hꝫ. Unde meliᵘ exponit̄ vt designet̄ totalitas di-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ūinarū personarū quātū ad numerū: vt sic itelligat̄ p̄n̄m totius diuinitatis: qz in oībus psonis diuinis ipse est p̄ncipiū: nō q̄ sui ipsius p̄ncipiū sit. sicut & fundamētū dicit̄ p̄ncipiū totius domus: quāuis non suiipsius. ideo ꝯ melius dicit̄ p̄ncipiū deitatis q̄ diuinitatis. Quia diuus a deo denotat. vñ diuinitas importat participatā deitatem: & nō p essentiā: qualiter in deo est.

¶ De missione spiri. sci que fit duobus modis visibiliter & inuisibiliter. ¶ Di. XVI.

NUnc de spū scō videndum est p̄ter illā ieffabilē & eternā p̄cessionē q̄ p̄cedit a p̄re & filio & nō a seipō: que sit ei⁹ tpalis p̄cessio q̄ dō missio siue donatio. Ad qđ dicimus q̄ sicut fili⁹ duob⁹ modis dō mitti. Uno quo visibiliꝛ apparuit. altero quo inisibiliter castis mētibus p̄cipitur. Ita & spiri. sanct⁹ a p̄re & filio ac seipso duob⁹ modis p̄cedere siue mitti siue dari dō. vno visibiliter. altero inuisibiliꝛ. Datus. n. ē visibilis creature demōstrōe. sicut i die penthecostes alijsq̄ vicibus. & dat̄ quotidie inisibiliter illabēdo mentibus fideliū.

¶ Prius de illo mō missionis q̄ fit visibiliꝛ.

ET primo agamus de illo missionis mō q̄ fit visibili spē. De hoc Augu. in. ij. li. de tri. ita ait. In p̄ōptu ē itelligere de spiri. scō cur missus ipse dicat̄. Facta ē. n. q̄dā creature spēs extpe in q̄ visibiliꝛ oñderet̄ spi. scūs cū in ipz dñz columbali specie colūbe descēdit: siue cū die penthecostes factus est subito ō celo sonus: quasi ferret̄ flatus vehemens: & vise sunt illis lingue ignis: q & insedit sup singulos eorum. Hec opatio visibiliter exp̄ssa & oculis oblata mortalib⁹ missio spūs sci dicta est: non vt appareret eis ipsa suba: qua & ipse inuisibilis & icōmutabilis est sicut p̄ & fili⁹: ꝛ vt exterioribus visis corda hominum cōmota a rem porali manifestatione venientis ad occultā eternitatē semp p̄sentis ꝙuerterent. Ecce bis verbis verbis aperit Augu. illū modus missionis q̄ visibiliter exhibet̄: cū tamē ipse spūs i sui natura non videat̄. Qui nec in illis creaturis magis erat q̄z in alijs: sed ad aliud. In illis. n. erat vt per eas ad homies venientes oñderet̄ esse in illis ad quos creature ille veniebāt. Nō. n. spi. sanct⁹ tēporali motu tūc venit vel descēdit in homes: ꝛ per tpalē motū creature significata ē spūalis & inuisibilis spiri. sancti infusio. Et vt apertius dicā per illū modū missiōis spūs sancti corporaliter exhibitū monstrata est spūalis & interior missio spirit⁹ sancti siue donatio de qua agendum est.

¶ Cum fili⁹ sit minor patre ꝑm formā creatā in qua apparuit: cur nō & spūs scūs similiter.

SEd prius q̄rendū est cū filius dicat̄ minor p̄re ꝑm missionē qua i forma creata apparuit: cur spiri. sanct⁹ nō dicatur similiꝛ minor p̄re cū i forma creata apparuerit. Nā de filio q̄ minor sit ꝑm formā qua missus apparuit: aperte oñdit Aug. i. iiij. li. de tri. dicēs. Misit deus filium suū factum ex muliere factū sub lege vsq̄ adeo paruū vt factū: itaq̄ eo missuꝫ quo fcm. fateamur ergo factū minorē & itantū minorez iquantū factū: & itantū factū iquantū missum. Ecce bēs: qz fili⁹ iquantū est missus. i. fact⁹ minor est p̄re. Cur q̄ spiri. sanct⁹ nō dō minor patre: cū & ipse creaturam assumpserit in qua apparuit? Qz aliꝛ spūs scūs assumpsit creaturaz in q̄ appuit: aliter fili⁹. Nā fili⁹ accepit p vnionem: spūs ꝙo nō. Fili⁹. n. accepit hoiem ita vt fieret hō: spūs ꝙo scūs nō ita accepit columbā vt fieret colūba. De hoc Augu. i. ij. lib. de tri. ita ait. Jō ntisq̄ scriptuz est q̄ de⁹ p̄ maior sit spū scō: vel spiri. sanct⁹ minor p̄re: qz nō sic est assumpta creatura in q̄ apperet spiri. sanct⁹ sicut assumpt⁹ est fili⁹ hois. in qua forma ipsius dei ꝙbi p̄sona p̄tareꝫ. non vt hēret ꝙbū dei sicut alij sancti sapiētes: ꝛ q̄ ipm verbum erat. Aliud est. n. ꝙbū in carne aliud verbū caro. i. aliud est ꝙbū in hoie. aliud est ꝙbū homo. Caro. n. p hoie posita est in eo q̄ ait ꝙbū caro factū est. Nō ḡ sic assumpta est creatura in qua apparuit spiri. sanct⁹ sicut assumpta est caro illa & humana forma ex virgine maria. Nō. n. colūbam vel illū flatū vel illum ignē beatificauit sibiq̄ in vnitatē persone cōiunxit spiri. sanctus i eternū. Aperte ex p̄dictis ostēsuz est ꝑm qđ filius minor dicatur patre: & quare fili⁹ dicatur patre minor: & non spūs scūs.

¶ Qz filius ꝑm q̄ homo factus est non mō patre: sed spū sancto & etiā seipso minor est.

NOtādū aūt q̄ filius ꝑm q̄ homo factus est: nō tm̄ patre: sed spū scō & ētet seipo minor dicitur. Et q̄ etiā seipo minor dicatur ꝛ forma ꝛ forma serui Aug. oñdit in p̄imo lib. de trinitate dicēs. Erraverunt hoies ea q̄ de xp̄o ꝑm hominē dicta sunt ad eius substantiā que sempiterna est transferentes. Sicut illud qđ ipe dñs ait. Pater maior me est: qđ p̄opter formaz serui veritas dicit: ꝑm quē modū etiā seipso minor est filius: qđo. n. nō ēt seipso minor est factus qui seipm exinaniuit formā serui accipiēs? Non enim sic

accepit formā serui vt formā dei amitteret in qua erat equalis patri. In forma ergo dei vnigenitus p̄ris est eqlis p̄ri. In forma serui etiaz seipso minor est. Nō ḡ imerito scriptura dicit vtrūq̄z. s. & equalē p̄ri filiū: & patrē maiorez filio. Illud. n. pp dei formā. hoc aūt ꝓpter formā serui itelligit̄. De hoc eodez in lib. ij. de trinitate ait. Dei fili⁹ equalis est patri ꝑm dei formā in qua est: & minor p̄re ꝛ forma serui quā accepit: in qua non modo patre: ꝛ etiā spū scō: nec hoc tm̄: sed etiā seipso minor inuentus est: ꝓpter quā vt idē ait in lib. cōtra maximinū: hic etiā nō tm̄ p̄re: sed etiā seipso spūq̄z sancto minor factus est: & ēt minoratus est paulo min⁹ ab angelis. Est ḡ dei filius vt ipse ait in. ij. lib. de trinita. deo patri natura equalis. habitu minor. i. in forma serui quā accepit. His auctoritatibus aperte oñditur filius ꝑm formaz serui minor patre & seipso & spū sancto.

¶ Hylarius aliter dicit. s. q̄ pater sit maior nec filius tamen minor.

HYlari⁹ aūt dicere videtur q̄ pater sit maior filio: nec tamen fili⁹ sit minor patre. Pater. n. dō maior ꝓpter auctoritatē: qz in eo est auctoritas generationis ꝑm quā ipse fili⁹ dicit pater maior me est: & apostolus. Donauit ei nomē qđ est sup omne nomē. Cuz ḡ ait pater maior me est hoc ē acsi diceret: donauit mihi nomē. Si ergo iquit Hylarius in lib. ix. de trinitate. Donantis auctoritate pater maior est: nunqd p doni cōfessionē fili⁹ minor est. Maior itaq̄z donās est: sed minor iaz nō est cui vnū esse donatur. ait. n. Ego & pater vnum sumus. si non hoc donat Jesu vt cōfitendus sit in gloria dei patris minor patre est. Si aūt in eadē gloria ei donatur esse qua pater est. habes & in donantis auctoritate. qz maior est & i donati ꝓfessione: qz vnū sunt. Maior itaq̄z pater filio est: & plane maior cui tm̄ donat esse q̄tus ē ipse: cui inascibilitatis imaginez sacro natiuitatis ipartit: quez ex se i forma sua gñat. Audisti lector qđ sup hoc dicat Hylari⁹ cuius verba vbicūq̄z occurrerit diligēter nota pieq̄z itellige.

¶ Diuisio textus.

RQstquā determiauit de processione tēporali spiri. sancti in cōmuni. hic descendit ad speciales modos missionis. Et diuidit i partes duas. In p̄ma determinat de missiōe visibili. In secūda de inuisibili. i7. dis. ibi. (Jā nūc accedamus) Prima in duas. In p̄ma distinguit duos modos p̄cessiōis tempozalis spiri. sancti. In scda oñdit differētiam ipsi⁹ ad visibilē missionem fili. ibi. (Sed p̄us querēdū.) Et ꝭ in duas. In p̄ma ostēdit differētiā per hoc q̄ filius ꝑm visibilē missionez minor p̄re dō: nō aūt spiri. sancto. In secūda ex cōsequēti ostēdit aliū modū quo p̄ maior filio dici pōt q̄ ꝓpter missionē visibilē. ibi (Dyllari⁹ vī dicere) ¶ Circa p̄mū duo facit. Primo oñdit q̄ filius ꝓpter missionē visibilē minor p̄re dō: nō aūt spiri. sancto. Scōo ostēdit q̄ ꝓpter eādē visibilē missionē fili⁹ seipso & spiri. sancto minor dici pōt. ibi. (Notādū aūt q̄ fili⁹ &c.) ¶ Qō. I.

AD itelligentiā huius ptis. 4. queruntur. Primo ō ipsa missiōe visibili ꝑm se. Secūdo ad quos fieri debeat. Tertio quibus spēbus. Quarto p quos missio visibilis admittrata sit.

¶ Utz missio visibilis ꝙueniat dīne psone. I.

AD primuz sic procedit̄: vī q̄ missio visibilis dīne persone nō competat. Missio. n. est vt ꝑus dcm̄ est ꝑm q̄ dīna psona aliquo nouo modo ē in aliquo quo ꝑus nō fuit: ꝛ in nulla creatura visibili pōt esse aliquo mō quo ꝑus nō fuerit. est. n. i omnib⁹ creaturis eēntialiꝛ potētialiter p̄sitialiter. & ꝓter B ē in scis mētib⁹ p gr̄am: quo mō in aliq̄ visibili corpeo eē nō pōt. ḡ vī q̄ missio visibilis nō sit eē. ¶ Si dicat q̄ eē in illis creaturis visibilib⁹ alio modo ē: qz sicut in signo.

¶ Contra. omnis effectus representans cām suam est signum illius quo in ipsaz pōt deueniri: sed omnes creature repūtant ipm deū tanq̄z cām p imaginē vel vestigiuz. ḡ ꝑm boc in oībus creaturis mittet̄ visibiliter: nec alio⁹ erit in illis visibilibus creaturis i quib⁹ mitti dō q̄z ꝑus.

¶ Ꝓ. rō sacramēti est q̄ in ipso sit de⁹ sicut in signo visibili. si igit̄ ꝓpter hoc dō visibiliter mitti: qz in reb⁹ visibilibus est sicut in signis. tūc ille res essent sacramēta: & in omnib⁹ sacramētis eēt missio visibilis. ¶ Ꝓ. Augu. dicit in lra q̄ ex hoc spiri. sanct⁹ visibiliter mitti dō q̄ facta ē q̄dā spēs creature ex tpe in quo visibiliter oñderet̄: ꝛ in apparitionibus ve. te. in visibilib⁹ creaturis oñdebātur diuine psone: sicut ipsi abrae. He. is. ḡ ꝑm hoc videtur q̄ missio visibilis nō sit aliud q̄z apparitio. ¶ Si dō q̄ missio visibilis oñdit missionē inuisibilez: qđ nō facit apparitio. ¶ Cōtra p missionē inuisibilē efficit aliqs dignus dei amoze: ꝛ nemo scit vtrū amoze vel odio dign⁹ sit. Et. q. nūc vī q̄ vtile scire: qz alꝛ nō esset ita hoi occultū. ḡ vī q̄ nulla visibilis apparitio fiat ad missiōis iteriozis manifestationē. ¶ Ꝓ. nihil pōt manifestari p aliqd nisi sufficiēter illud ducat in ipm: ꝛ nulla creatura visibilis ducit sufficiēter in cognitionē gr̄e inuisibilis. ḡ vī q̄ inuisibilis missio p visibiles spēs nō manifestetur.

Respōdeo dōm: q̄ sicut ꝓcessio tpalis nō est aliq̄z ꝓcessio eterna eēntialiter: ꝛ addit aliquē respectū ad effectū tpalē: ita etiaz missio visibilis nō est alia eēntialiter ab inuisibili missione spiri. sancti: ꝛ addit totam rōnem manifestatiōis per visibile signum.

¶ Ad rōnem ergo visibilis missiōis spiri. sancti tria concurrūt. s. q̄ missus sit ab aliq̄. & q̄ sit in alio ꝑm aliquē speciales modū: & q̄ vtrūq̄z istoz per aliqđ visibile signum oñdat̄: rōne cuius tota missio visibilis dicitur.

Ad primuz ḡ dōm: q̄ illa visibilis creatura ꝑm quā missio dō visibilis alꝛ se bz i missione visibili filij & in missiōe visibili spiri. sancti. Quia i missiōe filij se bz nō solū vt ꝓ qđ vel in quo oñdit̄ missio: sed ēt vt ad qđ fit missio: qz nām humanā visibilē assumpsit in vnitatē p̄sone: ꝑm quā assumptionē visibiliter in carnē mitti dō. Et ideo in ipa nā visibili quodā nouo mō exīstit. s. per vnionē: nō tm̄ in aīa: sed etiā in corpore. Et i missione visibili spiri. sancti illa creatura visibilis nō se

Universidad de Deusto
Biblioteca

habet vt ad qō fit missio:sed solū vt ostendēs missionez
luisibilē factā in aliquē.ꝛ ideo non opꝫ ꝙ in illa creatura
visibili sit nouo modo:nisi sicut in signo: ſz est nouo mo
do in eo ad quez fit missio. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ quāuis oīs
creatura significet deū esse ꝛ bonitatez ipsius:nō tamen
significat ipsum esse per gr̄am in aliquo nisi ad hoc spāli
ter īstituat sicut ille creature visibiles ad hoc specialiter
facte sunt vt in eis presentia spiri.sancti insinuet. ¶ Ad
3m dōm:ꝙ per sacramēta significat presentia diuine ībā
bitationis.sicut in signis institutis nō ad tēpus: sed sem
per:sed ille creature visibiles nō fuerūt īstitute vt signi
ficaret gr̄am diuine inhabitatiōis semp: sed soluz in illo
tēpoze deter minato.ꝛ ideo nō est silē. Uel aliter dōm ꝛ
meliꝰ ꝙ sacramēta ve.le.significabāt quidē gr̄am affutu
ram:sed nō presentē:eo ꝙ in eis gr̄a nō conferebat. Sa
cramēta vo no.le.nō tm̄ sunt signa:sed etiā cause quodā
modo.ꝛ iō nō significāt gr̄az vt iā habitā: sed vt ꝙ sacra
mēta īducēdaz: ſz ille spēs sunt tm̄ signa p̄sentis gr̄e ꝛ nō
cause.sicut pz ꝙ circa xp̄m ad quez visibilis missio facta
est nihil gr̄e inuisibilis effectū est. Uñ etiaz oēs ad quos
missio visibilis facta est gr̄am habēt: nō aūt oēs quibus
sacramenta ꝓferunt gr̄am suscipiunt:qz causalitas sacra
mētoꝝ impedit.significāt.n.gr̄am nō vt existētem:ſz vt
causandā quodā mō per ipa. ¶ Ad 4m dōm:ꝙ missio vi
sibilis īcludit in se apparitionez:ꝛ sup̄ hoc aliqd addit.s.
rōnem missionis que in duobꝰ cōsistit:vt dcm̄ est. Unde
de rōne apparitionis nō est nisi qd aliqd diuinū in signo
visibili manifestet: nō aūt ꝙ manifestet ozigo vniꝰ per
sone ab alia:nec inhabitatio fm̄ spālem modū essendi in
eo cui fit apparitio vel in aliquo alio.sicut pz ī apparitio
ne facta Abrae:quāuis.n.apparuerūt tres ad manifestā
dum numeꝝ personaꝝ:tamē ozdo vnius persone secun
dum quez est ab alio: in illo signo visibili non manifesta
batur.ꝛ inde est ꝙ apparitio pōt patri ꝓuenire: nō autez
missio visibilis. ¶ Ad 5m dōm: ꝙ nullus per se pōt scire
vtrum dignus sit odio vel amoze: sed pōt sibi diuinitus
ꝓpter aliquā vtilitatem manifestari:ꝛ nō solum sibi:sed
alys etiā qō est vni vtile nō est vtile omnibus. vñ nō opꝫ
ꝙ si vni reueleť ꝙ omnibus. ¶ Ad 6m dōz:ꝙ q̄uis vna
creatura visibilis nō sufficiat ad hoc ꝙ ducat in cognitio
nem inuisibilis missiōis:tamē ex sua nouitate excitat vi
dentes in admirationē ꝛ inquisitionē.ꝛ tunc inquirenti
bus ꝙ gr̄am īuisibilē ꝛ per doctrinā p̄dicatozis exteriꝰ
pōt missio īuisibilis designata edoceri.

¶ Utꝝ missio visibilis debuerit fieri ad pres vete
ris testamenti. II.

Ad secundum sic ꝓcedit:videť etiā ꝙ ad pres ve. te.mis
sio visibilis fieri debuerit. Missio.n. visibi
lis est signuz īuisibilis missionis:sed ad pres
ve.testa.facta ē missio īuisibilis: vt supza di
ctum est.ḡ videť ꝙ etiā visibilis fieri debuerit. ¶ P.cō
stat ꝙ gratia no.testa.est gr̄a plenitudinis inquātum de
plenitudie xp̄i omnes accipimus.Si igiť ad illos de pri
mitiua eccl̄ia ꝓpter gratie plenitudinez missio spiri.san
cti fiebat: videť ꝙ er̄ ad omnes fideles fieri debuerat.
¶ P.per visibiles missiōes ꝛ visibilia signa apostoli no
ticiam fidei in multos diffuderunt. ꝛ sicut dicit Marci
vlti. Illi aūt ꝓfecti ꝛc.Sed sicut illi tenebantur ad p̄di
cationem fidei:ita etiaz ꝛ p̄lati nostri tēpoꝛis. ḡ videť ꝙ
ad eos etiā missio visibilis fieri debebat. ¶ P.cōstat ꝙ
beata virgo plenissimā gr̄am habuit inter omnes puras
creaturas.si igiť missio visibilis sit ad ostendendū pleni
tudinē gratie inhabitantis:videtur ꝙ ad ipsam fieri de
buerit missio specialis.

Econtrario videť ꝙ ad xp̄m nō debuit fieri mis
sio. Missio enim visibilis est signū
inuisibilis missionis:sed ad xp̄m nulla missio inuisibilis
spiri.sancti facta est:nisi forte in principio sue conceptio
nis.ergo videtur ꝙ postmodum nulla missio visibilis ad
eum fieri debuerit.

Respondeo dōm:ꝙ sicut in missiōe īuisibili spi.
sancti ex plenitudie diuini amoris
redūdat gratia in mentē:ꝛ per illū effectuz gratie accipi
tur cognitio illius persone diuine experimētalis ab ipso
cui fit missio. Ita in missiōe visibili attendiť aliꝰ gradus
redundantie inquātum.s.gr̄a interioꝛ ꝓpter sui plenitu
dinem quodāmodo redundat in visibilē ostensionē:per
quā manifestatur inhabitatio diuine persone: non tm̄ ei
cui fit missio:sed etiā alys. Unde opꝫ ꝙ ad missionez vi
sibilem duo concurrant.s. ꝙ sit gratie plenitudo in illis
ad quos fit missio. Et vlteriꝰ ꝙ plenitudo ozdinetur ad
alios:vt per aliquē modū gratia abundans redundet in
eos: ꝓpter qō manifestatio gratie īteriozis nō tm̄ baben
ti:ſz etiā alys fit. ꝛ ideo xp̄o p̄mo: ꝛ postmodū apostolis
missio: visibilis.s.facta ē:qz per eos pluries gratia diffu
sa est fm̄ ꝙ per eos ecclesia plantata est.

Ad primum igiť dōz:ꝙ quāuis aliqui patres ve.
te.gr̄am plenissimā acceperit perso
nalem:tamē qz nōdū erat tēpus gratie,ꝓpter impedimē
tum oziginalis peccati a quo nōdū mozte xp̄i natura hu
mana remediū acceperat.ideo nō debuit significari ple
nitudo gr̄e vt presens:sed tm̄ vt futura in apparitionibꝰ
ꝛ legalibꝰ sacramētis. Uel ex alia parte nō erat tūc tem
pus spiritualis propagationis:per quaz spirituali modo
diuerse gentes in dei cognitione regenerarent:sed carnali
propagatione cultus diuinus a patribꝰ in filios procede
bat.ꝛ ideo nō debuit significari gratia per missionem vi
sibilem que significat gr̄am tendētez in alios. ¶ Ad 2m
dōm:ꝙ fideles p̄mitiue eccl̄ie erant quasi semen qōdaz
spirituale:per quos debuit pullulare fides in oībus gen
tibus.ꝛ ideo ad eos visibilis missio facta est ad ostendē
dum ꝙ per eos plantanda erat ecclesia in cognitiōe dei
per vniuersum mundum. ¶ Ad tertiū dicendum: ꝙ du
plici ratione nō oportet modo fieri missionem visibilez
sicut tunc.ꝓmo quia iste est naturalis ozdo ꝙ ex visi
bilibus in inuisibilia veniatur.vnde primis tanquā ad
huc rudibus in dei cognitiōe signa visibilia ostendeban
tur.Sed iam modo innotescente ꝛ publicata fide suffi
cit cognitio in inuisibilibus signis que sunt dona gratia
rum mentibus infusa. videmus enim aliquid proficere
noue plantule ꝙ postmodum sibi non adhibetur quan
do ad perfectum venit. Alia ratio est: quia signa illa ꝛ
visibiles missiones fuerunt quasi argumentum confir
mans fidei veritatem.illius autez cuius probatio semel
perfecte facta est:non oportet probationem iterari: sed
ex suppositione priozis probationis procedere: ita etiaz
non oportet ꝙ per noua signa modo fides probetur: sed
per ea que tunc facta sunt. ¶ Ad quartum dicenduz: ꝙ
inter alios qui fuerunt de primitiua ecclesia in die pen
thecostes etiaz beate virgini visibilis missio spiritꝰ san
cti facta est: sed quanuis singularem plenitudinem gra
tie consecuta sit:tamen non fuit ad ipsam facta missio vi
sibilis specialis:quia nō ozdinabatur gratia sua ad plan
tationē ecclesie per modum doctrine ꝛ administratiōis
sacramētoꝝ.sicut per apostolos factum est. vnde apo
stolus dicit p̄me thimo.secūdo. Mulieres in ecclesia lo
qui non permitto. ¶ Ad quintum dicendum: ꝙ missio
visibilis ostendit missionem inuisibilem non semp tunc
fieri:sed sufficit si etiā p̄ius facta fuerit. Quare autē tūc

missio visibilis ad christum facta sit dicetur infra.

¶ Utꝝ missio visibilis fiat tm̄ ī spē corporali. III.

Ad tertium sic ꝓcedit.vť ꝙ missio vi
sibilis nō soluz fiat in spē
corporali. Est.n.triplex missionis gen⁹.s.cor
poralis:imaginaria:ꝛ intellectualis. vt dī in
glo. Yſ.i. per quālibz aūt harū pōt fieri diui
norum manifestatio.ḡ vť ꝙ sicut est missio aliq̄ q̄ fit fm̄
visionem itellectualē.s.per gratiā īuisibilem: ꝛ aliqua q̄
fit fm̄ corporalez.s.fm̄ spēs corporales.ita etiam fit aliq̄
fm̄ visionem imaginariā per species imaginarias. ¶ P.
quāto aliquid nobili⁹ est tanto nobiliozes ꝓprietates ha
bet.sed nobiliozib⁹ ꝓprietatibus creatura nobilioꝛ diui
nam bonitatē repꝛesentat.ergo cuz missio visibilis sit ad
manifestandū diuinas personas.videť ꝙ semper p crea
turas nobilissimas fieri debz:vt per stellam vel aliquid
hꝺ:ꝛ non per columbaz vel ignez. ¶ P.spiritū veritatis
nō decet aliqua fictio:sed spūs scūs est spūs veritatis.vt
dicitur Joan.15.Ergo nō decet ꝙ per aliquas spēs quib⁹
non subsit rei veritas appareat:ꝛ ita videť ꝙ colūba illa
in qua apparuit verum animal fuerit:ꝛ lingue ꝛ ignis ve
re lingue ꝛ verus ignis. Nō non videť. qz non combure
bat ignis:ꝛ columba peracto illo officio reuersa est in pri
stinam materiam vt sancti dicunt. Et preterea si essent
vere res non ducerētur in aliud. ¶ P.spi. sanct⁹ vn⁹ est
vt dicitur.i.Jozin.io. Uno spū potati sumus: sed signum
debet respondere signato.ergo videť ꝙ in vno tm̄ signo
spi.sanctus apparere debuerit. ¶ P.sicut spi.sanct⁹ inui
sibiliter mittiť in mentem:ita ꝛ filiꝰ. ꝛ per vtrāq; missio
nem ozdinat aliquis ad plantationē ecclesie. cū igiť mis
sio visibilis ad B ostendendū facta sit: videť ꝙ sicut spi.
scūs visibilib⁹ signis ad aliquos missus est: ita ꝛ filiꝰ etiā
sine B ꝙ carnem assumpsit.

Respondeo dōm ꝙ sicut dictuz est missio visibi
lis fit ad significandū plenitudinez
gratie redundātis in multos. ꝓpter qō manifestatio ta
lis alys etiaz fit. Redundat autē gratia dupliciter.s.per
instructionem ꝛ per operationez fm̄ ꝙ se habet aliq̄ mo
do ille in quo est gratie plenitudo efficienter ad gratiaz.
Uteꝝ autem modus redundantie fuit in xp̄o. Ipse.n.
per doctrinam suaz nos in dei cognitionem adduxit.vt
dicit Joan.i. Unigenitus qui est in sinu ꝛc. Ipse etiā gra
tiam dedit inquantū deus effectiue: ꝛ inquātum hō per
modum meriti. Unde ad significādaz redundantiā gra
tie ipsius in nos:per modū operatiōis facta est missio vi
sibilis ad ipsum in baptismo:qz tunc ipse nihil accipiens
a baptismo tactu sue mundissime carnis vitam regnān
tem contulit aquis:efficienter vt deus:ꝛ meritozie vt ho
mo. Et ideo in specie columbe facta est ad euz missio spi.
sancti ad significandū fecunditatez spiritualē:qz colum
ba animal fecundissimū est. Propter qō etiā pater appa
ruit in sono vocis naturalem filiationez ipsius ꝓtestans
dicens. Hic est filius meus dilectus ꝛc. Ad cuius filiatio
nis similitudinē per baptismalez gratiā in filios adoptio
nis regeneramur.vt dicitur Roma.8. Quos prescivit et
predestinavit conformes fieri ymaginis eius. Ad insinuandam
vero redundantiam gratie ex ipso in alios per modū do
ctrine apparuit spūs super ipsum in nube lucida: cuiꝰ est
lumen spargere. Job.37. Nubes spargunt lumen suum
In quo signatur effusio doctrine per predicationem fm̄
Greg. Et hoc in transfiguratione.vt dicitur Matth.17.
fm̄ glo. Augustini ꝛ Ber. Et ideo cum vox patris tunc su
per ipsum intonuit. Hic est filius meus dilectus. adduz ē
ipz audite. Unde patet ꝙ non oportet fieri visibilē mis
sionem ad christuz a principio conceptionis sue: sed tūc
quādo incepit eius gratia in alios redundare:similr etiā
apostolis bis facta est visibilis missio spiri.sancti. Primo
ad insinuandum redundantiam gratie ex ipsis per mo
dum operationis in administratione sacramentorum in
specie flatus vt legitur Joan.20. Unde ꝛ ibi dicit. Quo
rum remi.ꝛc. Ut ostenderet quia talis auctozitas nō de
uenit in eos nisi ex influxu capitis.s.christi. In christum
autez devenit imediate ab ipso patre:ꝛ ꝓpter hoc in ipso
significabat hec auctozitas per volatum columbe desu
per aduenientis. In apostolis autez per speciem flatus a
christo procedentis. Secundo facta est ad eos missio vi
sibilis ad insinuādū redundantiā per modum doctrine.
ꝛ B in die penth.vt legit ac.2. Et ideo appꝛuit super eis
in linguis igneis verbis vt essent profluī ꝛ charitate fer
uidi.zelantes ꝓmozuz salutem.

Ad primum igiť dōm ꝙ visio imaginaria dicitur
ꝓprie revelatio: ꝛ non apparitio vel
missio:ꝛ hꝺ visiones ꝓphetis sepe facte sunt. In missiōe
enim visibili ostendit presentia gratie inhabitantis.spe
cies aūt que est in imaginatione:nō est necessario rei pre
sentis:sicut species que est in sensu:ꝛ ideo per corporales
species exteriozi visioni subiectas magis debet manife
stari interioꝛ missio q̄ per imaginarias. ¶ Ad secunduz
dicenduz ꝙ quāuis in nobiliozib⁹ creaturis diuine perfe
ctionis similitudo quo ad attributa eētialia magis in
ueniatur expꝛessiua: tamen quo ad exitū vnius persone
ab alia:ꝛ quantum ad modum processionis donozum a
deo ꝛ effectus ipsozum. potest etiā in ignobiliozib⁹ crea
turis similitudo conuenientioꝛ attendi: sicut fecunditas
in columba:ꝛ locutio in lingua.ꝛ hoc oportuit per missio
nem visibilem significari. Uel dicēdum fm̄ Diony.5.ca.
ce. hiera. ꝙ inferiozes creature eoipso quo magis distāt
a participatione diuinarum personaruz cōuenienti⁹ per
ea diuina manifestantur vel significantur: qz non potest
ex hoc aliquis error ꝓuenire:ꝓpter manifestam distā
tiam eozum a diuinis: qui erroꝛ posset contingere si per
nobiles creaturas diuina significarentur: de facili enim
posset aliquis errare credens aliquod numen esse in stel
la vel in aliqua nobiliozi creatura. ¶ Ad tertiuz dicēdū
ꝙ columba illa non fuit veruz ꝛ naturale animal:sed tm̄
similitudo columbe visibiliter ostēsa in aliqua materia
ad hoc pꝛeparata. Unde etiaz peracto officio in pristinā
materiam est reuersa. Nec fuit ibi aliqua fictio:quia illa
similitudo columbe non ostēdebatur ad manifestandū
aliquaz veritatem in ipsa columba: sed ad manifestan
das ꝓpꝛietates inuisibilis missionis. Et ideo non fuit
ibi falsitas signi:quia signatum respondebat signo:ꝛ res
similitudini:sicut aliquis loquēs per metaphoꝛicas locu
tiones non mētitur.non enim intendit sua locutione du
cere in res que per nomina significantur: sed magis in il
las quarum ille res significate per nomina similitudinē
habent:ꝛ similiter de igne. Sz natura visibilis in qua fi
lius apparuit assumebatur ad esse ꝛ non tm̄ ad signum:
Et ideo oportuit ꝙ verum esse hominis haberet. ¶ Ad
quartum dicēdum ꝙ species ille in quibus spiri.sanctus
apparuit significant affectus spi.sancti fm̄ quos spi.scūs
dicitur multipliciter:quāuis substantialiter sit vnus vt di
citur Sap.7. Et ideo fm̄ plures spēs apparuit ꝛ pluries.
Sed qz natura visibilis in qua filius apparuit assumpta
est ad esse vnum in persona fily dei: sicut est vnuz eē pso
ne:ita ē vna tm̄ talis missio. ¶ Ad vltimū dōm ꝙ appa
ritio sub aliena spē que includiť in missione visibili non
competit nisi eo ꝙ nō habz spēz per quā corporaliter vi
deri possit. Missio aūt visibilis vt dictum est non ōbuit
esse ante tps gratie:tēpus aūt gratie incepit qñ filius dei

Universidad de Deusto
Biblioteca

carnem assumpsit. Et qz inseparabilr assūpsit iō tpe quo cōuenit fieri visibilē missionē semp hz spēm visibilē p̄ p̄ria in q̄ videri pōt. vñ nunq̄ 2petit sibi missio visibilis nisi vna q̄ est in nā assūpta. Quare aūt spi. sanct⁹ nām nō assūpserit in vnitatē persone q̄retur in tertio.

¶ Utrum species missionis visibilis sint formate ministerio angelorum. IIII.

AD quartum sic pceditur. vr̄ q̄ ille spēs visibiles ministerio angelo2 formate nō sint. Dicit. n. Aug. 3. de tri. q̄ fmones dei in no. te. non p angelos sz per ip̄m deū facti sunt. g̃ illa locutio siue ille son⁹ q̄ in nouo testō fr̄ctus ē. hic est fi. me⁹ di. nō ē p angelos formatus ꝛ eadē rōne nec alia q̄ ad missionē pertinēt visibilem. ¶ P̄. corpori qō p angeluz formaī vnī angelus sīc motor mobili. si igit̄ ille spēs per angelos formate sunt: tūc sunt corpora assumpta ab angelis. g̃ in eis nō dicetur mitti diuina p̄sona sed angelus. ¶ Itē sīc visibilis missio filij facta est per corp⁹ assumptuz. ita missio visibilis spūs sci per hm̄ spēs. Sed corp⁹ x̄pi assumptū angeli nllo mō formauerūt. g̃ nec spēs illas visibiles.

Contra Grego. 3. mozaliuz loquēs de illa voce q̄ p̄r rñdit filio: ꝛ clarificaui ꝛ clarificabo. Joā. 12. ita dic̄. Nimirū de celestib⁹ loquēs vba sua q̄ ab hominibus audiri voluit rōali administrāte creatura formauit: ꝛ eadē rō est de alijs. g̃ vr̄ q̄ oēs administrate sunt p angelos. ¶ Itē fm Dio. Dec ē lex diuinitatis vt vltima a p̄mis p media pficiant̄: sz angeli sūt medij iter deum ꝛ creaturā corporalē. g̃ vr̄ q̄ operatiōes q̄ fiunt in corpora les creaturas fiant ministerio angelo2.

Respondeo dōm q̄ in hr̄ ē dupler opio. Quidā dīt q̄ i hr̄ dr̄nt missiones noui testamēti ab apparitiōib⁹ veteris testamēti: q̄ appitiones vetesta. facte sūt p angelos vt sci cōiter volūt. missiones aūt no. testa. facte sūt imediate p dīnas p̄sonas. Quapp in illis spēb⁹ dīne p̄sone mitti dr̄r ꝛ nō angeli. ¶ Alij dicunt ecōtrario q̄ vtrūq̄ angelo2 ministerio pfectū ē. Ur̄ ār q̄ vtriq̄ q̄tū ad aliqd ve2 dicār. Jn vtroq̄ n. s. apparitiōe ve. testa. ꝛ missiōe visibili ē duo 2siderare. s. illud qō exteri⁹ apparet: ꝛ aliqd qō iteri⁹ efficit̄ vel fcm signat̄: sz tñ diuersimode: qz in apparitiōe ve. testa. illud exterius apparēs nō referr̄ vt signū ad illud qō iterius est: sed ad aliqd aliud: sicut ad signādū trinitatē vel aliquid hm̄. vñ illud qō iteri⁹ est nihil aliud est q̄ ipsa cognitio vel illuminatio aīe de reb⁹ q̄ per signa exteriora significant̄. Et qz illuminationes dīne descēdūt in nos fm Diony. per angelos iō ministerio angelo2 in illis apparitiōib⁹ vtrūq̄ factū ē. s. ꝛ qō exterius ē: ꝛ qō iterius: ꝛ iō nullo⁹ est ibi missio dīne p̄sone q̄ tñ attendit̄ fm imediatū effectuz ipsi⁹ p̄sone diuine. Jn missione aūt visibili illud qō exterius apparet est signū eius qō interi⁹ est factū: vel tūc vel pri⁹. vnde iterius nō ponit̄ tñ aliqua cognitio: sz aliquis effectus gratie gratū facientis q̄ est imediate a diuina p̄sona: rōne cuius diuina p̄sona mitti dicit̄. Uñ in missione visibili illud qō est interi⁹ imediate sine ministerio angelo2 effectū est: ppter qō rōne illius effectus p̄sona diuina mitti dr̄. sed quātum ad id qō est exteri⁹ angeli ministeriū hr̄t vt Grego. dicit.

Ad primuz igit̄ dōm q̄ Aug. loqr̄ de sermone q̄ fuit filius dei in corpore assūpto. ptulit: q̄ cōstat imediate a deo esse. platū. ¶ Ad 2m dōz q̄ q̄uis angelus hēat opationē in creatura exteri⁹ appente nō tñ hz in effectu iteriori: ꝛ iō rōne ei⁹ p̄sona dīna mitti dr̄. Nec ē icōueniens vt p̄sona dīna sit̄ ꝛ angelus mittat̄. ¶ Ad tertiū dōm q̄ corp⁹ assūptū ē vnitū ipsi p̄sone diuine vnione ad vnū esse p̄sonale. Uñ nō decuit pp̄ suam dignitatē vt nō a deo formaret̄. non aūt similis rō est in alijs. ¶ Ad 4m dōz q̄ dcm̄ Hre. referēdū ē tm̄ ad illō qō exteri⁹ ē: ꝛ nō q̄tū ad iteri⁹ signatū. ¶ Ad 5m dōz q̄ dcm̄ Dio. hz vitatē in effectib⁹ q̄ a creatura p̄t̄ cē. nō aūt tal' effect⁹ ē gr̄a: ꝛ iō q̄tū ad iteri⁹ qō ē in missiōe visibili āgeli nō br̄t operationē: sed solū q̄tū ad exterius.

¶ Expositio textus.

SED etiam miozat̄ paulo min⁹ ab āgelis.) ¶ Sz hz ē qō dr̄ i glo. Heb. 5. Nā būana quā filij⁹ dei assūpsit nihil meli⁹ est nisi solus de⁹. ¶ Sz dōz q̄ dr̄ miozatus fm qd. s. pp cozporis passionē. nō aūt ppter nature assumpte iferiozitatē q̄tū ad illud idiuiduū in q̄ ē assumpta: q̄uis nō vlr̄ sit verū de humana nā q̄ angelis nō sit inferior. (Dyla. aliter dicere vr̄.) Uidetur hr̄ eē impoſe. qz magis ꝛ minus relatiue dicunt̄. g̃ si p̄r ē maior filij⁹ est minor. ¶ Ad qō quidā dicūt q̄ p̄r dr̄ esse maior filio: qz plures habet notiones: nec tamen filius est minor: quia vna notio patris. s. innascibilitas nō habet correspondē tem notionem in filio ex qua filius minor dici possit: sed boc nec proprietas locutionis admittit. Tum qz fm relationes non attēditur equalitas vel inequalitas. vt infra ex verbis Augustini habebit̄. Tuz quia ex pluribus proprietatibus nulla res maior dicit̄: sed ex maiori quātitate. Est etiam preter intentionem Hylary. Ut verba sequentia ostendunt. ¶ Et ideo aliter dōm est q̄ dans ꝛ recipiens possunt cōparari dupliciter: vel quātum ad id qō datur: vel quātuz ad rationem dationis. Si p̄mo modo sic dans aliquādo inuenitur eo maius cui dat. quādo. s. non tm̄ recipit recipiens quātuz est in dante: ꝛ aliquādo equale quādo tantūdem recipitur. sicut etiā in generatione vniuoca: nunquā autez dans potest esse minus. ¶ Si autez cōsiderentur secūdo modo: sic dās ex eo qō dat̄ habet dignitatē quādam: sed accipiens nullam iperfectionem habz ex hr̄ qō accipit: nisi imperfecte accipiat: ꝛ ideo si comparemus patrem ad filium quātum ad id qō filio a patre datur. neq̄ pater maior neq̄ filius mior dicitur. ¶ Si autez quātum ad rationez dationis: sic dignitas dantis patri non subtrahitur: ratiōe cuius maior dicitur: vt maior magis sonet perfectionez dignitatis q̄ comparationez magnitudinis. Sed quia filius perfecte recipit quicquid pater habet: nulla minoratio sibi conuenit: ꝛ ideo etiam nullum nomē minorationis filio potest cōuenire. Et quāuis patri attribuatur auctoritas a sanctis: tamen filio non attribuit̄ subauctoritas: sed est per abusum loquentiuz p̄esumptū. ꝛ hoc sonāt verba Hyl. dicentis. Qz maior est donās: sed non est minor cui vnuz esse donatur. (Innascibilitatis) Sic expone. Lui. s. filio pater. Impartitur. i. dat esse. Imaginem innascibilitatis idest sui innascibilis. Et hoc sacramēto natiuitatis. idest sacra ꝛ secreta natiuitate.

¶ De missione spiritus sancti qua inuisibiliter mittitur. Distin. XVII.

IAm nūc accedamus ad assignādā missionē spūs sci qua inuisibilr mittitur i corda fideliū. Nā ipse spi. sanctus q̄ deus est ac tertia i trinitate p̄sona vt supra ostenſuz est a p̄re ꝛ filio ac seipso tēporalr̄ p̄cedit. i. mittit ac donatur fidelibus: sed q̄ sit ista missio siue donatio. vel quo fiat cōsiderandum est.

¶ Premittitur qddā ad hanc ostensionem necessarium. s. q̄ spūs scūs est charitas qua deuz diligimus ꝛ proximum.

HOc aūt vt itelligibili⁹ doceri ac pleni⁹ pspici valeat p̄mittēdū est̄ qddam ad hoc valde necessariū. Dictū qdē ē supra ꝛ sacris auctoritatib⁹ ostēsuz q̄ spūs scūs amor est p̄ris ꝛ filij quo se inuicē amāt ꝛ nos. His aūt addēdū est q̄ ipse idē spi. scūs ē amor sine charitas q̄ nos diligim⁹ deū ꝛ p̄ximū: que charitas cū ita ē in nobis vt nos faciat diligere deū ac p̄ximū. tūc spi. scūs dr̄ mitti ac dari nobis: ꝛ q̄ diligit ip̄am dilectionē qua diligit p̄ximum in eoipso deū diligit: qz ipsa dilectio de⁹ est. i. spiritus sanctus.

¶ Auctoritatibus ita eē cōfirmat. Et aūt in re tāta aliqd de nr̄o ifluere videamur sacris auctoritatib⁹ qō dictū est cozroboremꝰ. Be hr̄ Aug. i. viij. li. de tri. ait. Qui p̄rimū diligit p̄ximū ē vt ip̄az p̄cipue dilectionē diligat. de⁹ aūt dilectio ē: p̄ximus q̄ est vt p̄cipue deū diligat. Itē in eodē. Be⁹ dilectio est. vt ait Joānes apl's. vt qd ergo imus ꝛ currimus in sublimia celoz ꝛ ima terraruz q̄rētes euz q̄ est apud nos. si nos velimus esse apud eū: Nemo dicat nō noui qd diligaz: diligat fratrē ꝛ diligat eādē dilectionem. Magis n. nouit dilectionē qua diligit q̄z frem quē diligit. Ecce iā pōt notiozē deuz hr̄e q̄z fratrem: plane notiozē. qz p̄ntiozē. qz interiozem. qz certiozē. Amplectere dilectionē deū. ꝛ dilectiōe amplectere p̄rimuz. Ipsa ē dilectio q̄ oēs bonos angelos ꝛ oēs dei suos cōsociat vinculo scitatis. q̄to g̃ sanctiores sum⁹: q̄to a tumore superbie inaniores tāto sumus dilectione pleniores: ꝛ quo nisi deo est plen⁹ q̄ plen⁹ est dilectione: His vbis satis oñdit Aug. q̄ dilectio ipsa q̄ diligim⁹ deū vel p̄rimuz de⁹ ē. Sed ad huc aperti⁹ in eodē li. subdit dicēs. Bilectionē fraternā q̄tū 2mēdet Joānes apl's attēdam⁹. Qui diligit ingt fr̄em in lumie manet. ꝛ scāda luz in eo nō est. manifestū ē q̄ iustitie pfectionem in fratris dilectiōe posuerit. Nā i quo scādalū nō ē vtiq̄ pfect⁹ ē: ꝛ tñ vr̄ dilectionez dei tacuisse: qō nūq̄ faceret nisi qz ipsa fr̄na dilectiōe vult itelligi deū. Apertissime. n. in eadez epla paulopost dic̄ ita. Bilectissimi diligam⁹ inuicē qz dilectio ex deo ē ꝛ ois q̄ diligit ex deo nat⁹ est ꝛ cognouit deū. q̄ nō diligit nō cognouit deū: qz deus dilectio est. Jsta cōtextio satis aperte declarat eādē ip̄az fr̄nā dilectionez. Nā fraterna dilectio ē q̄ diligim⁹ inuicē nō solūz ex deo: ꝛ deū eē tanta auctrate. s. Joānis predicari. Cū ergo de dilectiōe diligim⁹ fr̄em de deo diligim⁹ fratrē. nec pōt fieri vt eandez dilectionē nō precipue diligam⁹ q̄ fratrē diligimus: qm̄ de⁹ dilectio ē. Itē q̄ nō diligit fratrē nō est in dilectiōe. ꝛ q̄ nō est in dilectione nō ē in deo: qz deus dilectio est. Ecce apertissime dicit fraternā dilectionē deum esse.

¶ Qz fraterna dilectio cum sit de⁹ nō est p̄r vel filius ꝛ spūs sanctus tm̄.

CUm aūt fīna dilectio sit de⁹ nec p̄r ē nec filij⁹: ꝛ tm̄ spi. scūs q̄ ppie in trinitate dilectio vel charitas dr̄. Unde Aug. i li. xv. de tri. Si i donis dei nihil mai⁹ ē charitate: ꝛ nullū est mai⁹ donū dei q̄z spi. scūs qd p̄ñti⁹ q̄z vt ipse sit charitas q̄ dr̄ de⁹ ꝛ ex dō. ita. n. ait Jo. Dilectio ex deo est. ꝛ paulopost. Deus dilectio est. vbi manifestat eam se dixisse charitatē vel dilectionē dīi quā dixit ex dō. deus ergo ex deo est dilectio. Item in eodem Joā. volens de hac re apertius loq. Jn hr̄ingt cognoscimus. qz i ipso manemus ꝛ ipse in nobis: qz de spū suo dedit nobis. Spūs itaq̄ sanctus de quo dedit nobis fac nos i deo manere ꝛ ip̄m i nobis. Hr̄ aūt fac dilectio. ipse ē igit̄ de⁹ dilectio. Ipse ergo significatur vbi legit̄. Be⁹ dilectio est. Ex his apparet q̄ spiritus sanct⁹ dilectio est vel charitas.

¶ Qz non est dcm̄ per cām illud: de⁹ charitas est: sicut tu es patiētia mea ꝛ spes mea.

SEd ne forte aliqs dicat dcm̄ eē per expressionē cāe. Deus charitas ē: eo. s. q̄ charitas sit ex deo: ꝛ nō sit ipse dr̄: sic dr̄ deus nīa patientia ꝛ spes: nō q̄ ipse sit ista: sed qz ista ex eo sūt. Occurrit Augu. ostendēs nō hoc esse dcm̄ per cām sicut illa in. xv. lib. de trini. ita dicēs. Nō dicturi sumus q̄ qdam dicūt. s. charitatez nō ppterea esse dictā deū q̄ ipa charitas sit ipsa substātia que dei digna sit nomine: sz q̄ donū sit dei sicut dcm̄ est deo tu es patientia mea. Non iō vtiq̄ dcm̄ est q̄ dei suba est nostra patientia: sed qz ab illo nobis ē. Uñ alibi. Ab ipso ē patientia mea. hūc. n. sensuz statiz refellit scriptu rarū ipsa locutio. tale est. n. tu es patiētia mea: quale est. dñe spes mea: ꝛ deus meus misericordia mea: ꝛ multa similia. Nō est aūt dictuz domine charitas mea: aut tu es charitas mea aut deus charitas mea: sed ita dictū est. Deus charitas est sicut dictū est. de⁹ spūs est. qui hr̄ non discernit intellectū a domino: non expositionē querat a nobis. nō eni apertius quicq̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

possumus dicere. Be⁹ ḡ charitas est. Ex ꝓdictis clare scit q̄ spūs sanct⁹ charitas ē q̄ diligimus deū t primū. Uñ facil⁹ ē nobis oñdere quo spūs scūs mittatur siue detur nobis.

¶ Quo spūs scūs mittatur vel detur nobis.

Tanc. n. mitti vel dari dr̄: cū ita in nob ē vt faciat nos diligere deū t primū: p q̄ manem⁹ i ꝺo t ꝺs in nobis. Uñ Aug. huc mom̄ missiois isinuās i. xv. de trini. ait. Be⁹ spūs scūs q̄ procedit ex deo cū datus fuerit, hoi accedit cū ad diligēdū deū t primū: t ipse dilectio ē. Nō. n. bz bo vnde diligat deū nisi ex deo. Ecce quo datur vel mittitur nobis spūs scūs ꝑm q̄ dr̄ datum siue donum. q̄ donū Augu. cōmēdat explanās apertius quo dē in eodē li. Dilectio inquit dei diffusa est i cordib⁹ nostris: vt apostolus ait. per spūm scūm q̄ dat⁹ est nob. Nullū ē isto dei dono excellēti⁹. hoc solū est q̄ diuidit iter filios regni t filios perditionis. dātur t alia per spūs munera: ꝫ sine charitate nil pfūt. nisi ergo tm̄ impartiatur cuiq̄ spūs sanctus vt eū dei t primi faciat amatorē: a sinistra non transferē ad dextram. nec spūs scūs ꝓprie dr̄ donū nisi pp dilectionē: quā q̄ non habuerit etsi loquatur oibus linguis t habuerit prophetiā t oēs scientiā t oēm fidē t distribuerit omnē substāz suam: t tradiderit corpus suū ita vt ardeat nihil ei pdest. Quātū ergo bonū est sine quo ad eternam vitā neminem tanta bona perducūt. ipsa ꝺo charitas vel dilectio: nā vnius rei nomen est: vtrūq̄ perducit ad regnuz. Dilectio ergo que ex deo est t deus ꝓprie spūs scūs est: per quē diffunditur in cordib⁹ nostris deus charitas: per quā nos tota habitat trinitas. quocirca rectissime spi. sanct⁹ cū sit deus vocatur t donū dei: q̄ꝺ ꝓprie quid nisi charitas intelligendum est que perducit ad euz: t sine qua quodlibet aliud dei donū nō perducit ad deū. Ecce hic aperit q̄ ꝺ supra dictuz erat. s. q̄ charitas sit spi. sanct⁹ t donū excellentius: t quomodo hoc donū. i. spi. sanctus detur nobis. s. cum ita impartitur alicui. i. ita bz cē in aliquo: vt eū faciat dei t primi amatorē. q̄ꝺ cum fit: tunc dicitur dari siue mitti alicui: t tunc ille dr̄ ꝓprie habere spūm sanctum.

¶ Utruz cōcedendū sit q̄ spi. scūs augeatur in hoie: t magis vel minus habeat vel detur.

Hic queritur si charitas spūs scūs ē cuz ipsa augeat t minuat in hoie: t magis vl̄ min⁹ p diuersa tpa habeatur. vtr̄ꝫ procedēdū sit q̄ spi. scūs augeat vl̄ minuatur in hoie t magis vel minus habeatur. Si. n. in hoie augetur: t magis vel min⁹ datur vel habet mutabilis esse videt. de⁹ aūt oino imutabil⁹ est. Uī ergo q̄ vel spi. scūs nō sit charitas: vel charitas nō augeat vel minuatur in hoie. Itē charitas t nō bñti dat vt habeat: t bñti vt pleni⁹ hēat. Si ergo spiri. scūs charitas ē: t nō bñti dat vt hēat: t bñti vt plenius hēat: ꝫ quo dat nō bñti: cuz ipse vt ꝺs sit vbiq̄ t i oib⁹ creaturis totus: t quo plenius datur vel habetur sine sui mutatione.

¶ Responsio ad primam questionem.

His ita respōdemus dicentes q̄ spi. sanct⁹ siue charitas penit⁹ imutabil⁹ est: nec in se augetur vel minuit: nec in se recipit magis vel min⁹: ꝫ i hoie vel pot⁹ hoi augeat t minuit t magis vel min⁹ dat vel br̄: sic ꝺs dr̄ magnificari t exaltari in nobis. q̄ tm̄ in se nec magnificatur nec exaltat. Uñ prophet. Accedat homo ad cor altū t exaltabitur deus. Sup quē locum ait auctoritas. Deus nō in se sed in corde hominis grādescit. Sic igr̄ spūs scūs hoi datur. t datus ampli⁹ dat. i. augetur. t magis ac minus habetur: t tm̄ imutabilis existit.

¶ Responsio ad secundam.

Umq̄ vbiq̄ sit t in omni creatura totus. sunt tamē multi q̄ eum nō habent. Nō. n. oēs bñt spi. scūz i qb⁹ ē. aliogn t irrōnales creature haberēt spi. scūz: q̄ꝺ fidei pietas non admittit.

¶ Auctoritate cōfirmat vtrāq̄ rñsionem.

Tant⁹ certi⁹ fiat q̄ꝺ dixim⁹ auctate firmam⁹ q̄ spi. scūs magis t minus pcipiat t hoi augeat: t nō bñti det: t bñti vt pl⁹ vel pleni⁹ hēat Augu. oñdit sup Jo. dicens. Sine spi. scō ꝓstat ꝓmnos diligē t ei⁹ mandata ꝛuare nō posse: t id nos posse atq̄ agē tāto min⁹ q̄to illū pcipim⁹ min⁹. tāto ꝺo ampli⁹ q̄to illū pcepim⁹ āpli⁹. Jōq̄ nō solū nō bñti: vez ēt bñti nō i cassuz ꝓmittit. nō bñti qdē vt hēatur: bñti aūt vt āpli⁹ hēatur. Nā si ab alio min⁹ t ab alio ampli⁹ nō bꝛetur scūs Helisseus scō Helye nō dicēt. Spirit⁹ q̄ ē i te duplo sit i me. Xp̄o aūt q̄ ē dei fili⁹ nō ad mēsuraz dat⁹ ē spūs. neq̄. n. sine gra spi. scūs ē mediator dei t hoium hō xp̄us. Or. n. ē vnigenit⁹ fili⁹ equalis p̄ri nō est gre ꝫ nāe: q̄ aūt in vnitatē psone vnigeniti assūptus est hō gre est nō nāe. Ceteris aūt ad mēsurā datur t datus addit donec vnicuiq̄ ꝓ mō sue pfectionis ꝓpria mēsura cōpleatur. Ecce exp̄essum

habes q̄ spi. sanct⁹ magis t minus dat vel accipit: t hoi dat⁹ auget: t bñti t nō bñti dat: qr̄ spi. scūs ē charitas q̄ nō bñti dat: t in bñte augetur t pficit. imo vt veri⁹ t magis ꝓprie loq̄r hō in ea pficit t ꝺficit aliq̄n: t tūc ipa dr̄ pficere vel ꝺficere: q̄ tm̄ nō pficit nec ꝺficit i se qr̄ ꝺs ē. Uñ Aug. in homel. ix. sup epl'az Jo. ait. Probet se q̄sq̄ quātū in illo pfecerit charitas: vel potius quātū ipse in charitate pfecerit. Nam si charitas ꝺs est nec pficit nec deficit. Sic ergo dr̄ pficere in te charitas: qr̄ tu in ea pficis. Ecce quo itelligēdū sit cū dr̄ spi. scūs augeri in nobis: qr̄ nos in eo scilicet pficim⁹. sic t alia huiusmodi.

¶ Or̄ aliq̄ dicūt spi. scūz nō eē charitatē q̄ diligim⁹ deū t primū.

Supra dem̄ ē q̄ spi. scūs charitas est prīs t filij q̄ se inuicē diligūt t nos. t ipe idē ē charitas q̄ diffūdit in corꝛ dib⁹ nr̄is ad diligēdū deū t primū. hoꝛ alteꝛ oēs catholici ꝓcedūt. s. q̄ spi. scūs ē charitas prīs t filij. Or̄ aūt ipse idē sit charitas q̄ diligim⁹ deū t primū a plerisq̄ negat. Dicunt. n. si spi. scūs charitas ē prīs t filij t nr̄a. eadē ḡ charitas ē q̄ de⁹ diligit nos: t q̄ nos diligimus eū. Hoc aūt scōrū auctes negare videtur. Dicit. n. Aug. in lib. de spū t lr̄a. Uñ est dilectio nisi vñ t ipsa fides. i. a spi. scō. Nō. n. esset in nobis nisi diffūderetur i cordib⁹ p spi. scūz. Charitas aūt dei dicta ē diffundi i cordibus nr̄is. nō q̄ ipse nos diligit: ꝫ q̄ nos facit dilectores suos: sic iustitia dei dr̄ q̄ nos iusti ei⁹ munere efficimur. t dñi salus qua nos saluat t fides xp̄i q̄ nos fideles facit. His ꝝbis videtur mōstrari distinctio iter charitatē q̄ nos ꝺs diligit t q̄ nos diligimus: t sicut iustitia nr̄a dr̄ dei nō q̄ ipse sit iustus ea: sed qr̄ ea nos iustos facit. Similiter t fides t salus. sic vr̄ dicta charitas dei q̄ est in nobis: non q̄ ipse ea diligat: sed qr̄ ea nos diligere facit. Be hoc etiā idem in li. xv. de tri. ait. Cū Joānes cōmemorasset dei dilectionē: non qua nos eū sed q̄ nos ipse dilexit. t misit filiū suū litatorē p. pctis nr̄is t̄c. Ecce t ꝺ videt manifeste diuidere dilectionē qua nos diligimus deum ab ea qua ipse diligit nos. Si ergo inquit spūs sanctus dilectio est qua deus diligit t qua nos diligimus dupler dilectio est: immo duo diuersa est: q̄ꝺ absurdum t a veritate longe est. Non est ergo dilectio qua nos diligimus: sed qua deus tm̄ diligit.

¶ Rñsio ad p̄dicta determinās auctoritates.

His rñdem⁹ predictarū auctatū verba determinantes hoc mō. Charitas dei dicta ē diffūdi in cordib⁹ nr̄is: nō qua ipse nos diligit: ꝫ q̄ nos diligē facit t ē. His ꝝbis nō dicit nec diuersa oñdit charitas q̄ ꝺs nos diligit ab ea q̄ nos diligim⁹: ꝫ pot⁹ cū sit vna atq̄ eadē charitas t dicatur ipa dei charitas diuersis ꝺ cāis t rōnib⁹ ꝺi charitas in scripturis appellari oñdit. Br̄. n. dei charitas: vel qr̄ ꝺs ea diligit nos: vl' qr̄ nos ea sui dilectores facit. Cū ergo ab apostolo dr̄ charitas dei diffūdi in cordib⁹ nr̄is non ē dēā charitas dei q̄ diligit nos: ꝫ qua fac nos diligere. i. nō ibi appellat charitas dei: eo q̄ ꝺs ea nos diligit: ꝫ eo q̄ nos ea sui dilectores fac. Et q̄ ea rōne possit dici charitas ꝺi: qr̄ nos ea diligere fac ex sil'i genere locutiōis oñditur. sic dr̄ iustitia ꝺi qua nos iustificat: t dñi salus q̄ nos saluat. t fides christi q̄ nos fideles facit. ad Rom. 5.

¶ Determinatio secunde.

Similiter t alia exponim⁹ auctoritatē: vbi ait dilectionē ꝺi cōmemorari: nō q̄ nos eū: ꝫ q̄ ipe dilexit nos: ac si diceret cōmemorat dilectionē ꝺi: nō ꝑm q̄ nos ea diligim⁹ deum: sed ꝑm q̄ ipse ea diligit nos. Sz aliud ē inqunt q̄ꝺ magis vrget. dixit. n. supra Augu. q̄ dilectio ē a spū scō a quo fides. Sicut ergo fides nō ē spūs scūs a quo ē. ita nec charitas: quo. n. charitas spūs scūs est si ab ipso est. Nam si ab ipso est t ipse est. ergo spūs a seipso est. Ad q̄ꝺ dicim⁹: spūs scūs quidē a seipso nō est: sz tm̄ t a seipso datur nobis vt supra dictū est. Dat. n. seipsum nobis spūs scūs. ex hoc sensu dictū est q̄ charitas ab ipso est in nobis: t tm̄ ipsa spūs scūs ē. fides aūt est a spū scō t non est spūs scūs qr̄ donum vel datū solūmō est. non deus dans.

¶ Or̄ alias inducunt ratiōes t auctoritates ad idem probandum.

Alias quoq̄ iducunt rōnes ad idem ostendendū. s. q̄ charitas nō sit spūs scūs. qr̄ charitas affectio mentis est motus animi. spūs scūs vero nō ē affectio animi vel mot⁹ mētis: qr̄ spūs scūs imutabilis est t icreat⁹: non est ergo charitas.

¶ Or̄ caritas ē mot⁹ vl' effectus animi Quod aūt charitas sit affectio ai t motus mētis auctorib⁹ ꝓfirmat. Dic. n. Aug. i. iij. li. ꝺ doctria xp̄iana. Charitatē voco motū animi ad fruēdū ꝺo pp ipz: t se ac ꝓximo pp deū. Idē in lib. ꝺ moꝛib⁹ ecclesie catholice tractans illud ꝝbuz apostoli.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nec moꝛs nec vita sepabit nos a charitate dei. Charitas dei ingt hic dicta est virtus q̄ animi nostri rectissima affectio est q̄ ꝓsligit nos deo: qua eu3 diligim⁹. Ecce his verbis exprimit̄ q charitas est affectio ⁊ motus animi. ac per hꝫ nō videtur esse spiritus sanctus.

¶ Responsio determinans auctoꝛitates.

AD qō dicim⁹ hꝫ ita esse dictū: fic̄ dicit de⁹ est spes nr̄a ⁊ patiētia nr̄a: qꝛ facit nos sperare ⁊ pati. Ita charitas dr̄ eē motus siue affectio animi qꝛ per eaz mouet̄ ⁊ afficit̄ anim⁹ ad diligēdū deū. nō aūt mireris si charitas cū sit spi. scūs dicat̄ motus mētis: cū etiā in libꝛo sapiētie dicat̄ de spū sapientie: q̄ attingit a fine vsq; ad finē: qō ē act⁹ mobilis: certus: incoingnatus. qō nō iō dicit̄ q sapientia sit aliqd mobile vl̄ act⁹ aliqs: sz qꝛ sui imobilitate oia attingit: nō locali motu: hꝫ vt vbiq; semp sit ⁊ nusq̄ inclusa teneat̄. Sic ergo charitas dr̄ mot⁹ animi: nō q ipsa sit motus vl̄ affectio vl̄ virt⁹ animi sed qꝛ p eā q̄si eēt virt⁹ afficit̄ mēs ⁊ mouet̄. Sz si charitas spiritus scūs est g opat̄ in singulis ꝓut vult cū p eū mēs bois afficiat̄ ⁊ moueat̄ ad credēdum vel sperādū ⁊ hꝫ sicut ad diligēdum. quare nō sic dr̄ charitas mot⁹ vel affectio mētis ad credendū vel sperādū sicut ad diligendū. Ad qō sane dici pōt qꝛ alios actus atq; motus virtutum opat̄ charitas. i. spūs scūs mediātib⁹ virtutib⁹ quaꝝ actus sunt: vtpote actū fidei. i. credere fide media. ⁊ actum spei. i. sperare media spe. Per fidē. n. ⁊ spem p̄dictos opatur act⁹. diligendi vo actū p se tm̄ sine alicui⁹ virtutis medio opatur. i. diligere. Alr̄ ergo būc actuz operatur q̄ alios virtutū act⁹. Jōq; differenter de hoc ⁊ de alijs logtur scriptura: q̄ istum spāliter charitati tribuit. Est ergo charitas vere spūs scūs. vñ Aug. p̄missum apostoli xp̄o būc tractās in eodē libꝛo: charitatē dicit eē bonuz quo nil meli⁹. ⁊ per hoc ipsaz esse deū significat dicēs. Si nulla res ab eius charitate nos separat: qd eē nō solū meli⁹: sed etiā certi⁹ hoc bono pōt: Ecce dicit qꝛ charitate nihil est melius. charitas ergo spūs scūs est: qui est de⁹ ⁊ donū dei siue datū. qui diuidit singulis fidelibus dona. nec ipse diuiditur sed indiuisus singulis datur. Unde Augu. vbi Joannes dicit non ad mensuram dari christo spiritum ait. ceteris vero diuiditur: non quidem ipse spiritus: sed dona eius.

¶ An concedendum sit q per donum donentur dona.

HIc q̄rit̄ cū spūs scūs per quē dona dr̄ nidunt̄ ipse sit donū: vtz cōcedēdū sit q per donū diuidant̄ aut dent̄ dona. Ad qō dicim⁹ qꝛ p donū qō ē spūs sāctus singulis ꝓpꝛia diuidunt̄. ⁊ ipz cōiter oēs boni habent. Unī Aug. in. xv. li. de tri. ait. per donū qō est spūs scūs in cōe oibus mēbꝛis xp̄i multa dona que sunt q̄busq; ꝓpꝛia diuidūtur Nō. n. singuli quiq; hnt̄ oia: hꝫ hi illa: alij alia: quāuis ipsum donū: a quo cuiq; ꝓpꝛia diuiduntur: oēs habeant. i. spūm scūz. aperte dicit per donum dona dari.

¶ Diuisio textus.

POstquā determinauit de missiōe visibili spi. sci. hic ōtermīat de missione ei⁹ inuisibili. Et dīdit i duas ptes. In p⁹ ōterminat vītatē: fm suā opionē. z⁹ ōtermīat obiectōes i ꝓriū fcās. ibi (Dic q̄rit̄ si charitas) ¶ Circa p̄m tria fac. In p⁹ p̄dicit itētione. In z⁹ ꝓpōit vītatē. ibi (Ut aūt itelligibili⁹ ⁊c. In 3⁹ iducit ꝓbationē. ibi. (Ne āt i retāta ⁊c) Et hꝫ diuidit i duas hꝫ duo q̄ ꝓbat. p̄ ꝓbat charitatē eē ipz spi. scūz. z⁹ ꝓbat spi. sanctū tūc dari nob qñ nos fac̄ deū diligere. ibi (¶ Tūc. n. nob ⁊c) Ꝓpꝛia i duas. In p⁹ ꝓbat charitatē eē spi. scñ. In z⁹ excludit q̄dā rīsionē ibi (Sz ne forte) ¶ Circa p̄m duo fac. p̄ oñdit charitatē eē deū. z⁹ spālr ipaz eē spi. scz. ibi (Cū āt frna) Qō. I.

AD intellectū hꝫ ptis qnq; q̄runt̄. p vtrū charitas sit aliqd creatū i aīa. z⁹ vtz sit ſuba vel accīs. 3⁹ ad quā mēsurā dr̄. 4⁹ vtz possit cōgsci ab habente ipam. 5⁹ vtruz ipsa charitas sit ex charitate diligenda.

¶ Utz charitas sit aliqd creatū in aīa. I.

AD primū sic ꝓcedit. vī q charitas nō sit aliqd creatū in aīa. Agēs. n. qō sine medio opat̄ pfecti⁹ ē q̄ illud qō nō agit nisi p mediū. sz spi. sanct⁹ opat̄ in nobis velle ⁊ pficere i actib⁹ meritoꝛijs fm Apl'z. q eni spū dei agunt̄: hi filij dei sunt. Ro. 8. g̃ cū ipse sit pfectissim⁹ agēs: vī q nō mouea ad hāc opationē per aliquē habitū creatū mediū. ¶ Itē sic aīa se hꝫ ad coꝛp⁹ vt vita ipsi⁹: ita se hꝫ de⁹ ad aīaz. vt dic̄ Aug. sz aīa nō vīuificat coꝛp⁹ p aliquā formā mediā. g̃ nec spi. sanct⁹ aīaz p hitū mediū. ¶ P. eē gr̄e imediati⁹ ē a do ⁊ ꝓpingus q̄ eē nāe: sz de⁹ in creatiōe nō ē vsus aliq̄ medio qñ nāz istituit. g̃ nec in creatōe qñ gr̄az ifundit. ¶ Hoc ēt oñdit ex dignitate charitatis. oīs. n. creatura ē vanitas. si g̃ charitas ē creatura: vanitas erit: sz vanitas nō ꝓiūgit veritati: nec cōfirmat i vītate. g̃ charitas nō ꝓiūgeret nos deo: qō falsū ē. ¶ P. nullū finitū ē vtutis ifinite: cū vt⁹ fluat ab eēntia: sz oīs creatura finita ē. g̃ nulli⁹ creature vt⁹ ifinita est: sed vt⁹ charitatis ifinita ē: qꝛ mouet p ifinitā distātiā: cōiungit. n. creaturā creatoꝛi: ⁊ facit de pctōre iustuz. ergo videt̄ q nō sit creatura. ¶ Itē nulla creatura ē digniꝛ q̄ aīa xp̄i: sed charitas est digniꝛ q̄ anima xp̄i. qꝛ ipa charitate ania xp̄i bona est. ergo charitas nō est creatura. ¶ P. maioꝛi bono debet̄ maioꝛ amoꝛ: sed deus est infinitū bonū: ⁊ infinita fecit ꝓ nobis. igit̄ debem⁹ sibi infinitū amoꝛē: sed amoꝛ quo diligim⁹ deū est charitas. ergo charitas est gd ifinitū. g̃ non est creatura. ¶ P. oē creatū est in p̄dicamēto aliquo: sed q̄qd ꝓtinet in. io. generib⁹ est aliq̄ nā: si g̃ charitas gr̄a sit gd creatuz erit nā

quedam: sed natura aduenies nāe nō facit nisi nāz. ergo anima habens charitatē si charitas sit gd creatū nō habebit nisi esse nāe: sed per charitatē pōt mereri. g̃ nā aliq̄ per se poterit in actus meritoꝛios: qō est beresis pelagiana. vī g̃ q charitas non sit quid creatum.

Contra omne qō recipit̄ in aliquo recipit̄ in eo per modū recipientis: sed amoꝛ increat⁹ q ē spi. sanct⁹ pticipat̄ in creatura. ergo fm modū ipsi⁹ creature: sed modus eius est finit⁹. g̃ oꝛ q recipiat̄ in creatura aliquis amoꝛ finit⁹: sed oē finitū est creatū. g̃ in aīa habēte spi. sanctū est aliq̄ charitas creata. ¶ Itē oīs assimilatio fit per formā aliquā: sed per charitatē efficimur ꝓformes ipsi deo: qua amissa dicit̄ ania deformari. g̃ videtur q charitas sit quedā forma creata manēs in aīa. ¶ P. cōstat q deus aliquo mō est in scis quo nō est in creaturis: sed ista diuersitas nō pōt proponi ex pte ipsi⁹ dei qui eodē modo se hꝫ ad oīa. ergo videt̄ q sit ex pte creature. i. q ipsa creatura habeat aliqd: qō alia nō hnt̄. Aut ergo hꝫ ipsum diuinuz esse: ⁊ sic oēs iusti assumerent̄ a spi. scō in vnitate persone: sicut nā humana assumpta est a xp̄o in vnitatez persone ipsius fily dei: qō nō pōt esse. Aut oꝛ q illa creatura: in qua spāli modo de⁹ ē dicitur: habeat in se aliquē effectuz dei: quē alia non habēt. iste aūt effectus nō pōt esse trīn actus: qꝛ sic in iustis dormiētib⁹ non esset actio mō q̄ in alys creaturis. ergo oꝛs q sit aliqs habitus: oꝛs igit̄ aliquē habitū charitatis creatū esse in aīa fm quē spi. sanct⁹ ipsam inhabitare dicit.

Respondeo dom̄ q tota bonitas ipsi⁹ anie est ex charitate. vñ q̄tū bona est trīn habz de charitate: ⁊ si charitatē non hēat nihil est: sic̄ dr̄. i. Coꝛ. iz. Costat aūt q per charitatē ania nō hz min⁹ de bonitate in esse gr̄e q̄ per vtutē acquisitā in esse politico. Uirt⁹ aūt politica duo facit. qꝛ facit bonū habētē: ⁊ opus ei⁹ bonum reddit: multo foꝛti⁹ igit̄ hꝫ facit charitas. Neutruz aūt hoꝝ effici poterit nisi charitas sit habit⁹ creat⁹. Constat. n. q omne esse a forma aliq̄ iberēte est: sicut esse album ab albedine: ⁊ esse substātiale a forma substātiali. sic igit̄ nō pōt intelligi q paries sit albus sine albedine inherente: ita nō pōt intelligi q ania sit bona in esse gratuito sine charitate ⁊ gr̄a iformāte ipam. Silr̄ ēt cū act⁹ ꝓportionet̄ potentie opatiue sic̄ effectus ꝓpꝛie cause. impossibile est itelligere q act⁹ pfectus in bonitate sit a potentia nō perfecta per habitū: sic̄ ēt calefacere nō pōt eē ab igne nisi mediante caloꝛe. Et iō cum actus charitatis perfectionem quādā hēat ex hꝫ q est meritoꝛius oībus modis: oꝛ ponere charitatē esse habitū creatū in aīa: q̄ quidē efficiēter est a tota trinitate: sed exemplariter manat ab amoꝛe: q est spi. sanct⁹. ⁊ iō frequenter inuenit̄ q spi. sanct⁹ sit amoꝛ quo diligimus deū ⁊ ꝓximū: sic̄ etiaz dr̄ a Dionysio q esse diuinū ē esse oīum rerū: in q̄tū. s. ab eo omne eē exēplariter deducit̄. Magister tamē vult q charitas nō sit aliquis habitus creat⁹ in aīa: sed q sit trīn act⁹ q ē ex libe. arbitrio moto p spi. scñ quē charitatē dic̄

¶ Ad cuius explanationez qdā dixerūt: q sic̄ lux duplr̄ pōt ꝓsiderari. Uel ꝓut ē in se: ⁊ sic dr̄ lux. Uel ꝓut est in extremitate diafani terminati: ⁊ sic lux dr̄ color: qꝛ hypostasis colozis ē lux: ⁊ color nihil aliō ē q̄ lux icoꝛporata. Ita dicūt q spi. sanct⁹ ꝓut in se ꝓsideraī spi. sanct⁹ ⁊ de⁹ dr̄. Sz ꝓut ꝓsideraī vt extrīs in aīa quā mouet ad actuz charitatis dr̄ charitas. Dicūt. n. q sic̄ fili⁹ vniuit sibi nāz humanā solus: q̄uis sit ibi opatio totī⁹ trinitatis. ita spi. sanct⁹ solus vnit sibi volūtatē: q̄uis ibi sit opatio totius trinitatis. Sz hꝫ nō pōt stare: qꝛ vnio būane nāe i xp̄o terminata ē ad vnū eē p̄sone dīne. ⁊ iō idē act⁹ nūero ē p̄sone dine ⁊ nāe būane assūpte. sz volūtas alicui⁹ sci nō assu

mit̄ in vnitate suppositi spūs sci. Usi cū opatio a supposito vnitatē hēat ⁊ diuersitatē: nō pt eē q̄ itelligat̄ eē vna opatio volūtatis ⁊ spi. sci nisi p modū q̄ de⁹ opat̄ i q̄libz re. Sz iste modus nō sufficit ad opōnis pfectionez: qꝛ opō ꝓsegt̄ ꝓditōes cāe ꝓxime in nectitate ⁊ ptigētia ⁊ pfectione ⁊ hꝫ. ⁊ nō cāe ꝓme. Usi nō ē itelligere q sit opatio pfecta volūtat̄ p quā vniat̄ spi. scō nisi sit ibi habit⁹ pficiēs potētiā opatiuā. Nec pt eē silitudo act⁹ volūtatis ad spi. scñ nisi sit silitudo spi. sci in aīa p aliquā formā q̄ est p̄n̄ act⁹: q̄ spi. scō ꝓformet̄: qꝛ act⁹ ad hꝫ nō sufficit vt dcñ ē.

Ad primuz q̄ dom̄ q in gratificatiōe aīe est cōsiderare duplicē operationē spi. sācti. Unā q̄ terminat̄ ad esse hz actū p̄m q ē eē q̄si in hēndo habitū charitatis. Aliā hz quā opat̄ actū z⁹ q ē opō mouens volūtatē in op⁹ dilectiōis. ⁊ vtroq; mō opz icidere mediū nō pp idigētiā vel defectū ipsi⁹ spūs opantis: sed pp necitatē aīe recipiētis: sz diuersimode: qꝛ q̄ ad p̄muz effectū q est esse gr̄e: charitas est mediū p modū cāe formalis: qꝛ nullū esse pōt recipi in creatura nisi per aliquā formā. Ad effectū aūt z⁹: qui est opatio est mediuz charitas in rōne cāe efficiētis: fm q vtutē q̄ est p̄n̄ operandi reducimus in cām agentē: qꝛ ēt nō est possibile aliquā operationē pfectā a creatura exire: nisi p̄ncipiū illi⁹ operationis sit perfectio potētie operātis: ꝓut dicim⁹ habitum elicientē actū esse p̄n̄ eius. ¶ Ad z⁹ dom̄ q aīa cō parat̄ ad coꝛpus nō tīn vt cā agens: fm q est motoꝛ coꝛporis: sed ēt vt forma. vñ formalr̄ seipsa fac̄ viuere coꝛp⁹ fm q viuere dr̄ esse viuētiū. De⁹ aūt nō ē forma ipsi⁹ aie vel voluntatis qua formalr̄ viuere possit: sz dr̄ vita anie: sicut p̄ncipiū explariter influēs vitā gr̄e ipsi. Silr̄ dom̄ de luce q lux pōt duplr̄ ꝓsiderari. Uel ꝓut est in ipso coꝛpoze lucenti per se: ⁊ nō per modū quo illuminatum formaliter illuminatur a forma lucis in ipso recepta. sed illi lumini recepto assimilat̄ charitas vel gratia recepta in anima. ¶ Ad tertiū dom̄ q oīno simile est de creatiōe ⁊ recreatione. Sic̄ enī deus per creationē cōtulit reb⁹ esse nature: ⁊ illud esse est formalr̄ a forma recepta in ipsa recreata: que est q̄si terminus operatiōis ipsi⁹ agentis: ⁊ iterum forma illa est p̄ncipiū operationū naturaliū q̄s de⁹ in rebus operat̄. Ita etiā ⁊ in recreatiōe deus cōfert anime esse gratie. ⁊ p̄ncipiū formale illi⁹ esse est habit⁹ creatus: quo etiā perficit̄ operatio meritoꝛia: quā deus in nobis operatur: ⁊ ita iste habitus creat⁹ partim se habet ad operationez spiritus sancti vt terminus: ⁊ partim vt mediuz. ¶ Ad quartū dicendū q charitas inquantū est ex nihilo habet q sit vanitas: sed inquantū procedit a deo vt similitudo ipsi⁹ non habet rationē vanitatis: imo coniungendi ipsi deo. ¶ Ad quintū dicendū q aliquid dicitur facere dupliciter. Uel per modū efficientis: sicut pictoꝛ facit parietez albū. Uel per modū forme sicut albedo facit album. Facere igit̄ de peccatoꝛe iustuz. vel deo coniunctuz est ipsius dei sicut efficientis: ⁊ ipsi⁹ charitatis sicut forme. Unde non pōt cōcludi q charitas sit virtutis infinite: sed solū q est effect⁹ vtutis infinite. ¶ Ad sextuz dom̄ q nobilitas aliquoꝝ pōt attendi dupliciter vel simpliciter vel fm quid. Uideꝛ autē simpliciter dignius esse q̄ hz suū esse nobilius est: ⁊ hoc modo anima xp̄i ⁊ anima cuiuscunq; iusti est nobilioꝛ q̄ charitas creata que habet esse accidentis. Uideꝛ etiaz aliquid dignio fm quid: q̄ hz aliquod dignius est. ⁊ hoc modo charitas

Universidad de Deusto
Biblioteca

creata est nobilioꝛ q̄ aia ꝛpi. Jn quolibet.n. genere actꝰ est nobilioꝛ q̄ potentia q̄tuꝫ ad illud genꝰ. Unde sicut albedo coꝛporis ꝛpi q̄tū ad hoc esse:qđ est eē albū est nobilioꝛ q̄ sit coꝛpus ꝛpi.ita ēt scia eius creata est nobilioꝛ q̄ aia eius q̄tū ad hoc q̄ est eē sciente: qđ ē eē fꝫ qd. Et sil̄r charitas q̄tū ad tale esse:qꝛ se hꝫ in esse illo ad aiam ꝛpi sicut actus ad potētiā. ¶ Ad 7m dom q̄ fm phm.8. ethi.nunq̄ in qbusdā amicitys contingit equales reddere:sed sufficit ad egratē amicitie illud qđ ē possibile reddi:sicut filius nunq̄ pōt pr̄i carnali reddere aliqd equalens ei qđ ab ipso accepit.s.eē ⁊ doctrinā ⁊ nutrimētum: mlto minus diuinis bñficys ⁊ bonitati sue possumꝰ reddere amoꝛē equalētē.vñ nō sequit̄ q̄ amoꝛ quo deū diligimus sit ifinitꝰ q̄tū ad subam actꝰ:fꝫ infinitatē habꝫ ex hoc q̄ obiectū amoꝛis oībus alys preponit̄: fꝫ sufficit q̄ amemus cū amoꝛe cōmēsuraro nobis. ¶ Ad vltimū dicendū q̄ nā dicit̄ multiplr fm Boetiū.dr̄.n. vno mō nā oē qđ est vel suba vel accīs.⁊ B mō gra ē nā q̄dam. Alio mō dr̄ nā q̄ ē p̄nm mot⁹ ⁊ getis ipsi⁹ in quo ē. vñ illud dr̄ esse nāle vel qđ cātur a p̄ncipys nālibus vel cāri pōt.⁊ B mō charitas nō est nā:qꝛ per p̄ncipia nālia creature non pōt causari:⁊ fm hunc modū dicit pelagiꝰ per nālia sola hominē posse in actus meritoꝛios.

¶ Utruꝫ charitas sit accidens. II.

AD secūdum sic ꝓcedit̄. vr̄ q̄ charitas nō sit accīs. Nullum.n. accīs extēdit̄ vltra suū subz:fꝫ charitas extēdit̄ vltra suū subm:qꝛ charitate etiā alios amamus.q̄ vr̄ q̄ charitas nō sit accīs. ¶ Item oē accīs est cātū a suba:qꝛ fm Auic.subm est qđ ē in se completū pbēs alteri occasionē essendi: sed charitas nō causatur a p̄ncipys aie in q̄ est.q̄ videt̄ q̄ nō sit accīs. ¶ P. nullū accīs est melioꝛ ⁊ nobilioꝛ suo subo: fꝫ charitas ē melioꝛ q̄ aia.q̄ nō est in aia sicut accīs i subo. ꝓbatio me die:pp qđ vnūqđq; ⁊ illud magis:sed aia est bona pp charitatē.q̄ charitas ē melioꝛ. ¶ Itē agēs semp est honoꝛabilius patiente fm phm in.3. de anima:sed charitas agit in animaꝫ mundando ipsam a peccatis. ergo est honoꝛabilioꝛ anima:⁊ ita idez qđ ꝓius.

CONTRA gegd p̄t adesse ⁊ abesse p̄ter subi coꝛruptionē est accīs.charitas est hꝫ.ergo ⁊c.

RESPONDEO dicēdū q̄ oē illō qđ aduenit alicui post esse ꝛpletū aduenit sibi accidētal̄r nisi forte assumat̄ ad pticipationē ipsi⁹ eē subalis sic dcm̄ est supra.8.distinctione de aīa. Sꝫ B tm̄ nō suffic̄ vt dicat̄ accīs in se.pōt.n.aliqd in se suba eē ⁊ aduenire alicui accītal̄r sicut vestimēta:sed si aduenīat post eē ꝛpletum vt forma inherēs de necessitate ē accidēs:⁊ qꝛ post esse nāle aīe aduenit sibi charitas vt forma pficies ipam ad esse gr̄e:put dcm̄ ē:iō opꝫ q̄ sit accidens.

AD PRIMUM g̃ dom q̄ idē accīs numero nūq̄ extendit̄ vltra subm suū.i.vt sit in alio sic in subo:sed bene extēdit̄ extra subz suū:sic ad obz operationis:sed diuersimode in opatiōe actiua ⁊ passiua. Qꝛ in actiua extēdit̄ ad obm extrinsecū ipꝛimens silitudinē fozme sue in ipso.sic pz q̄ calor ignis actiue calefacit aliō coꝛpus:⁊ est opatio actiua.sil̄r ēt qñ est operatio passiua extēdit̄ in aliud obm extrinsecū:cuiꝰ silitudo in ipso recipitur:⁊ ita aīa per habitū scie scit ea q̄ sunt extra ipam:et per habitū amoꝛis eadē amat. ¶ Ad 2m dōz q̄ subiectū diuersimode se hꝫ ad diuersa accidētia. Quedā aūt sunt accītia nālia q̄ creant̄ ex p̄ncipys subi:⁊ hoc duplr. Qꝛ vel causant̄ ex p̄ncipys spēi:⁊ sic sunt ꝓpꝛie passiones:que cōsequunt̄ totaꝫ spēm. Uel ex p̄ncipys idiuidui:⁊ sic sūt cōia ꝓpꝛia p̄ncipia nālia idiuidua. Sunt ēt q̄dā accīa p violentiā iducta sic̄ calor in aq̄:⁊ ista sunt repugnātia p̄ncipys subiecti. Quedā aūt sunt q̄ qdē causant̄ ab extrinseco nō repugnātia p̄ncipys subiecti:sed magis pficiētia ipsa:sic̄ lumen in aere:⁊ ita ēt charitas in aīa est ab extrinseco. ¶ Tm̄ sciēdū q̄ oībus accītib⁹ cōiter loquēdo subiectū est cā quodāmō:in q̄tū.s.accītia in esse subi sustentant̄.nō tm̄ ita q̄ ex p̄ncipys subiecti oīa accītia educantur. ¶ Ad 3m dōm q̄ eadē rōne posset̄ pbari q̄ nulla pfectio aīe eēt accīs.nec aliqua pfectio coꝛporis:qꝛ vnūqđq; pfectibile hꝫ bonitatē ex sua pfectiōe. ¶ Dōm ēgit̄ q̄ simplr aīa est melioꝛ charitate ⁊ qōlibet subiectū suo accīte:sed fm qd ē ꝛ̄. Cui⁹ ratio est:qꝛ eē fm Dyo.5.ca. de diui.no.est nobili⁹ oībus alys que cōsequunt̄ esse.vñ esse simplr est nobili⁹ q̄ intelligere:si posset ītelligi ītelligere sine esse. Uñ illud qđ excedit in eē simplr nobili⁹ ē omni eo qđ excedit in aliquo de ꝛsequentib⁹ eē:q̄uis fꝫ aliud posit esse min⁹ nobile. Et qꝛ aīa ⁊ q̄libz suba hꝫ nobilius esse q̄ accīs:iō simplr nobilioꝛ ē: fꝫ q̄tū ad aliqđ esse vel fm aliqđ accidens pōt accīs esse nobili⁹:qꝛ se hꝫ ad subsistātiā sicut actꝰ ad potētiā.⁊ hāc bonitatē ꝓpter hꝫ subsistātia ab accītib⁹:sed nō bonitatē p̄mā eēndi. ¶ Ad quartū dōm q̄ charitas nō dicit̄ agere in aīam per modum efficientis: sed solū formaliter:⁊ fm id qđ forma ē: quātum ad esse 2m nobilioꝛ est.

¶ Utꝛ charitas deꝰ fꝫ capacitatē nāliū. III.

AD TERTIUM sic ꝓcedit̄. vr̄ q̄ charitas deꝰ fm capacitatē nāliū. Ita dr̄ Matth.24.dedit vnicuiq; fm p̄priam virtutē.ibi glo. Jero. Non pro largitate vel parcitate alꝫ plus vel min⁹ recipiūt: sed fm virtutē recipiētiū. Sꝫ ante aduentū charitatis nō itelligit̄ nisi vtus q̄ est fm nālia. q̄ vr̄ q̄ fm capacitatē nāliuꝫ charitas infundat̄. ¶ Itē sic̄ se hꝫ forma substātialis ad esse nāe:ita charitas ad esse gr̄e:sed forma subalis datur fm capacitatē māe vt dic̄ ꝓlo.q̄ ⁊ charitas dat̄ fm capacitatem nāe q̄ per eam perficit. ¶ P. sic̄ gl'a ꝓsupponit gr̄am:ita gr̄a ꝓsupponit nām. Sed gl'a dat̄ fm modum gratie:vt qui plus hꝫ de capacitate plus ēt de gloria recipiat.ergo videt̄ q̄ etiā charitas deꝰ fm capacitatē nāe: vt qui melioꝛa nālia hꝫ maioꝛ sibi charitas infundatur. ¶ Itē in qbuscūq; iuenit̄ perfectio ciuslꝺez rōnis videt̄ esse idē modus ꝓsequēdi illā perfectionē:cum vnaquęq; res ꝓpꝛiū modū habeat.Sꝫ charitas iuenit̄ in hoibus ⁊ angelis fm rōnem eāde:qđ pꝫ ex actu ⁊ fine:cū igit̄ angeli cōsecuti sint maioꝛē charitatē ⁊ melioꝛa gratuita fꝫ gradū nāliū:vr̄ ēt q̄ in hominib⁹ ita sit.

CONTRA natura angelica altioꝛ est ⁊ sublimioꝛ q̄ nā humana. Sed alig hoies fm gradū gratie assumunt̄ ad sublimius p̄miū q̄ angeli: cum fm gregoriū ad singulos oꝛdines angeloꝛ aliqui hoies assumāt̄.q̄ vr̄ q̄ pfectiones gr̄e ⁊ glie nō dent̄ fm mēsurā nālium. ¶ Hoc idē vr̄ per B qđ dicit̄ ꝓuer.30.stella manutina inter. Ubi dicit Grego.q̄ gra maioꝛ infundit̄ fm q̄ ad babēdā gram aligs magis nititur.

RESPONDEO dōm q̄ cū deꝰ habeat se eq̄liter ad oīa opꝫ q̄ diuersitas donoꝛuꝫ recepto ꝛ ab ipso attendat̄ fm diuersitatē recipientiū. Diuersitas aūt recipientiū attendit̄ fꝫ q̄ aliqd est magis aptū ⁊ paratū ad recipiendū:sicut aūt videm⁹ in formis nālibus q̄ per dispositiones accītales sicut calorē ⁊ frigus ⁊ hꝫ:mā efficit̄ magis vel minus dispōsita ad suscipiēdum formā:ita etiā in perfectionib⁹ aīe ex ipsis operibus aīe aīa efficit̄ habilioꝛ vel minus habilis ad ꝓsequendū perfectionem suam. Sꝫ tm̄ differenter se hñt operatiōes anie ad perfectiones infusas vel acquisitas. Acquisite enim perfectōes sunt in nā ipsius aīe in potētia nō pure mālis: sed ēt actiua qua aliqd est in cāis semialib⁹. Sicut pz q̄ ois scia acqsita est in cognitōe p̄moꝛ p̄ncipioꝛ que naturaliter nota sunt.sicut i p̄ncipys actiuis ex qbus cōcludi pōt. Et sil̄r vtutes moꝛales sunt in ipa rectitudie rōnis ⁊ ordine.sicut in quodā p̄n⁹seminali. vñ phus.7.ethi. dicit eē q̄sdā vtutes nāles q̄ sunt q̄si semia vtutū moꝛaliū. Et ideo opatōes aīe se hñt ad pfectōes acqsitas:nō solum p modū dispōnis:fꝫ sicut p̄ncipia actiua. Perfectōes aūt ifuse sunt in natura ipsius aīe.sicut in potētia mālis:⁊ nullo mō actiua:cū eleuēt aīam supra oēm suā actionē naturalē. Uñ opatōes aīe se hñt ad perfectōes ifusas solū sicut dispōnes. ¶ Dōm est igit̄ q̄ mensura scōm quā dat̄ charitas ē capacitas ipsi⁹ aīe q̄ est ex nā simul ⁊ dispōne que est p̄ conatū operū:⁊ qꝛ fm eūdem conatū magis disponit̄ nā melioꝛ.iō q̄ hꝫ melioꝛa nālia dūmō sit par conatus magis recipiet de pfectōibus ifusis.⁊ q̄ peioꝛa nālia q̄uꝫ magis recipiet si assit maioꝛ conat⁹.

AD PRIMUM g̃ dōm:q̄ vtus recipiētis nō ē ꝓsiderāda fm nām tm̄:fꝫ ēt fm dispōnez conat⁹ aduenientē nāe:⁊ ita ēt est in formis subalibus respectu māe. vñ pz solo ad 2m. ¶ Ad 3m dōm: q̄ ipsa gra ē dispō nāe ad gl'iam. vñ nō regrit̄ q̄ iterueniat alia dispō iter charitatez ⁊ gl'iam:fꝫ iter nām ⁊ gr̄am cadit conatus medius quasi dispō. ¶ Ad 4m dōm:q̄ in angelis non est aligd qđ ꝓtēdat ad motū nāe itellectualis:ex quo conatus nāe retardet̄. sicut i nā hois ē nā sensitiua q̄ tēdit in ꝓriū de se mot⁹ nāe itellectiue.s.delectabile fm sensum: nisi cogat̄ ⁊ regulet̄ ab ipa.⁊ iō i angelis ē diuersitas fm diuersitatē nāe. Dec tm̄ melius in scdo dicent̄.

¶ Utꝛ caritas certitudinal̄r ab hñte cogscat̄. IIII.

AD QUARTUM sic ꝓcedit̄:vr̄ q̄ charitas certitudinal̄r ab habente cognoscat̄. Jta.n.dr̄ in lr̄a. Magis noluit qs dilectionē qua diligit q̄ fr̄em quē diligit:fꝫ fratrē suū certitudinaliter cognoscit.q̄ multo magis charitatē q̄ ipm diligit. ¶ Itē phs dicit 2° poste.q̄ iconueniēs ē bēre nos nobilissimos hitus ⁊ nos latentes. Sꝫ charitas est hitus nobilissimus. q̄ vr̄ q̄ ab hñte certitudinal̄r cognoscat̄. ¶ P. gcūq; habz fidē scit se bēre fidē:fꝫ fides nō magis ē pñs q̄ charitas. q̄ ⁊ q̄ hꝫ charitatē scit se bēre illā. ¶ Itē q̄cqd cognoscit ab aīa cognoscit̄ ab ea per hoc q̄ pñs sibi efficit̄ p silitudinē:fꝫ magis est pñs aīe qđ ē in ipa eēntial̄r: q̄ qđ ē per sui silitudinē.q̄ cū charitas eēntial̄r sit in aīa:vr̄ q̄ certꝰ cognoscat̄ ab hñte:q̄ res exteriores q̄ p sui silitudinē cognoscunt̄. ¶ P. charitas ē qđā lumē spūale:vt dr̄ p̄me Jo.1. Qui diligit fr̄em i lumīe manet:fꝫ lux seipa vr̄. q̄ vr̄ q̄ sil̄r charitas:⁊ sic certius q̄ alia cognoscatur.

CONTRA. p charitatē q̄ est in aliquo efficit̄ dign⁹ dei amoꝛe:fꝫ vt dr̄ eccl'.9. Nemo scit ⁊c.q̄ videtur q̄ nullus sciat se bēre charitatē certitudinal̄r. ¶ P. apos.dicit.1.Joꝛ.4. Nihil mihi ꝓsci⁹ suꝫ:fꝫ nō i hoc iustificat⁹ suꝫ:cū q̄ nulluꝫ mai⁹ signū possit bēri de charitate q̄ nō bēre cōsciam pcti moꝛtalis.⁊ hoc nō sufficit: videt̄ q̄ per nullum signum possit aliquis certitudinaliter scire se habere charitatem.

RESPŌDEO dōm:q̄ fm phm.2.metaph. aliqd dr̄ eē difficile ad cognoscēdū duplr: vel fm se vel quo ad nos. Dōm ē igit̄ q̄ ea q̄ p se eē suū nō sunt vnū i mā q̄tū in se ē sunt maxie nota:fꝫ quo ad nos sunt difficillima ad cognoscēdū:pp qđ dicit phs ibidē:q̄ ītellect⁹ nr̄ se hꝫ ad manifestissima nāe.sicut oculus vespertilionis ad lucē solis. Cui⁹ rō ē:qꝛ cū itellect⁹ nr̄ potētialis sit i potētia ad oīa itelligibilia ⁊ añ itelligere ñ sit i actu aliqđ eoꝝ:ad hoc q̄ itelligat actu opꝫ q̄ reducatur in actū p spēs acceptas a sensib⁹ illustratas lumīe itellect⁹ agētis:qꝛ sicut dicit phs.3.de aīa.sicut se hñt colores ad visuꝫ:ita se hñt fantasmata ad itellectū potētialē. vñ cū nāle sit nobis ꝓcedere ex sensibilib⁹ ad intelligibilia ex effectib⁹ i cās ex posterioꝛib⁹ in ꝓoꝛa fm statuꝫ vie:qꝛ in pria ali⁹ modus erit itelligēdi.⁊ iō est q̄ potētias anime ⁊ habit⁹ nō possumus cognoscere nisi p actus ⁊ actus per oba. In actu aūt aīe est plura ꝓsiderare.s.spēm ipsi⁹ actꝰ que est ab obiecto ⁊ modum ⁊ effectum. Si igit̄ accipiamus actū charitatis q̄ ē diligere deū ⁊ primuꝫ ex specie actꝰ nō discernit̄ vtꝛ sit a potētia iperfecta vel pfecta p habitū:qꝛ ad idez obm ordinat̄ potētia ⁊ hit⁹. sicut scia ⁊ itellectus possibilis. Modus aūt quē ponit hitus in ope est facilitas ⁊ delectatio:vt dicit phus.2.ethi.q̄ signum hitus oꝛ accipe fiētē i ope delectatōez. Peristū aūt modū nō discernit̄ vtꝛ sit ab hitu charitatis ifuso:vl̄ ab habitu acqsito. Effectus aūt ꝓpꝛius dilectiōis fm q̄ est ex charitate ē in vtute merēdi.hoc aūt nullo⁹ cadit i cognitionē nr̄am nisi p reuelatōez. Et iō nullus certitudinal̄r pōt scire se bēre charitatē. Sꝫ pōt ex aliq⁹ signis ꝓbabilib⁹ conjcere charitatē ēt icreatā q̄ deꝰ est:q̄diu viuimus p spēm nō videmus: vt dr̄.i.Joꝛ.iz. Quāuis qdam aliter dicāt q̄ ipsam charitatē q̄ deus est in nobis videmus:sed visio est a deo tenuis.s.q̄ nec visio pōt dici: nec aliquis percipit se videre:eo q̄ visio ipsius dei q̄si cōfundit̄ ⁊ admisceat̄ in cognitione alioꝝ.sicut etiam dicunt q̄ aia semper se itelligit:sed tm̄ non semp de se cogitat. hoc aūt quo itelligēdo est supra dis.3.dictum est.

AD PRIMUM igit̄ dōm:q̄ auctes Augu.i lr̄a posite loquunt̄ de cognitiōe ex pte ipsi⁹ cognoscibilis:⁊ nō ex parte cognoscētis. ¶ Ad 2m dōm:q̄ phs ibi logt̄ de hitibus nobilissimis ptis cognitiue. Sꝫ istoꝝ hituū actꝰ pfecte exp̄mūt suos hitus q̄tū ad id qđ est ꝓpꝛiū eis.sic̄ i actu scie ē certitudo p cām in q̄ exp̄sse scia demōstrat̄:⁊ multo plus ē hoc in itellectu p̄ncipioꝝ. Et iō q̄ hꝫ sciam scit se bēre q̄tus nō ex:qꝛ alig se credūt habere q nō hñt. Semp.n.ad rectū mēsurat̄ obliquū. Et iō fm phm i ethi. vtuosus ē mēsura in opib⁹ humanis:qꝛ illud ē bonuꝫ qđ vtuosus appetit.⁊ sil̄r ēt ē de rectitudine itellect⁹:qꝛ illud ē vez q̄ vr̄ hñti rectū intellectū nō aūt q̄ vr̄ cuilibet. ¶ Et p hoc pz ēt solo ad 3m: qꝛ actꝰ fidei p ipm obm qđ est creditū distinguit̄ ab actib⁹ alioꝝ habituū vel potētie iperfecte q̄ nō pōt p se in tale obz.⁊ iō habēs fidē scit se illā bēre. ¶ Ad 4m dōm: q̄ ad hoc q̄ aliqd cognoscat̄ ab aīa non sufficit q̄ sit sibi pśens quocūq; mō:fꝫ i rōne obi. Intellectui aūt nr̄o nihil ē fm statū vie pñs vt obm:nisi q̄ aliq̄ similitudinē ipsi⁹ vel ab ipso effectu acceptā:qꝛ p effectus deuenimus in cās. Et iō ipsam aīam ⁊ potentias ei⁹ ⁊ hitus ei⁹ nō cognoscimus nisi per actꝰ q̄ cognoscunt̄ p oba. Nisi largo mō velimus log de cognitiōe:vt Augu.logtur fm qđ itelligere nihil aliud ē q̄ pñtialr itellectui quocūq; mō adesse. ¶ Ad 5m dōm: q̄ p hoc q̄ charitas creata vel icreata est lux:ostendit̄ q̄ in se cognoscibilis sit:sed non cognoscit̄ ab intellectu nostro in se nisi p effectū suum rōne iam dicta.

¶ Utꝛ charitas sit ex charitate diligēda. V.

AD QUINTUM sic ꝓcedit̄:vr̄ q̄ charitas nō sit ex charitate diligenda. Quattuoꝛ.n. tm̄ sunt diligēda ex charitate:vt i 3° dr̄.s.de⁹:primus: aīa:coꝛp⁹: fꝫ charitas nullū hoꝝ ē.q̄ ⁊c. ¶ Item nulla res denoiat̄ seipsaꝫ:qꝛ albedo nō dr̄ alba:fꝫ dilectū denominat̄ a dilectōe.q̄ dilectio non diligit̄:nec charitas charitate amat̄. ¶ P. sic̄ se hꝫ sensus ad sentire:ita se habet

Universidad de Deusto
Biblioteca

affectus ad diligere: ſz ſenſus ꝓpr̃i⁹ nō ſentit ſe ſentire. g̃ nec affect⁹ diligit ſuā dilectionē. charitas aũt ē ī affectu. g̃ charitas ex charitate ñ diligit. ¶ P. omne qđ diligit aliq̃ dilectōe diligit. Si igit̃ actus charitatis amat: opz q̃ aliquo alio actu amet: ⁊ ille eadē rōne erit diligēdus. ergo hoc mō ducit in ī finitū: qđ nō est ponēduz. g̃ videt̃ q̃ charitas nō sit ex charitate diligenda.

Contra. est qđ hr̃ ī lr̃a ex vbis Augu. g̃ primū diligit ꝓ ipſis ē vt ipsaz ꝑcipue dilectōez diligat: ſz primus diligēdus ē ex charitate. g̃ ⁊ charitas. ¶ Itē primus nō ē diligēdus ex charitate nisi iquātū hz imaginē dei: ſz exp̃ſſi⁹ repr̃itat deū charitas q̃ imago nālis q̃ est ī aīa. g̃ vr̃ ipsa sit magis ex charitate diligenda.

Respondeo dōm: q̃ aliqd ē diligibile dupl̃r. Ul̃ sicut rō dilectiōis. Uel sic obm. sic ēt color vr̃ vt obm: ⁊ lumē vt rō p quā color ē visibilis in actu. Sicut aũt eodē actu vr̃ color ⁊ lux: ita ēt eodē actu diligit qđ amat vt obm ⁊ vt rō obi. Sciēdū ē igit̃ q̃ charitas pōt tripl̃r sumi: vel ꝑ charitate ī creata q̃ ſpūs scūs est vel ꝑ charitate bituali: vel ꝑ actu charitatis. Qđlibz aũt istoz ē rō diligēdi ⁊ pōt eē obm dilectōis. sic̃ primū diligimus iquātū ī ipso de⁹ ībitat: ⁊ bitū charitatis hz: ⁊ actū exercet: ⁊ sic diligunt̃ vt rō diligibilis. Si aũt ꝓsideremus in se: sic adhuc diligunt̃ vt obm dilectionis. Sic aũt nō diligit̃ charitatis bitus vel actus dilectione amicitie vel beniuolētie q̃ inaīatoz eē nō pōt: vt pb̃s. 8. ethi. dic̃. Sed dilectione cuiuslđ cōplacentie ſm q̃ diligere dicimur illud qđ approbamus: ⁊ qđ esse volumus.

Ad primuz g̃ dōm: q̃ charitas est quodām̃o mediū iter deū ⁊ primum: qz ē ſilitudo dei: ⁊ ēt ē rō diligēdi ipm̃ primū. ⁊ iō ꝓseqũt ad dilectionē vtriusq;. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̃ denoīatio ꝑpe est ſm bitudinē acc̃itis ad subm. sic aũt dilectū non denoīat a dilectiōe: ſz magis sic̃ obm. ⁊ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̃ ī potētys mālib⁹ hoc ꝓtingit q̃ potētia nō reflectitur sup suū actū pp hoc q̃ determiata ē ſm ꝓpr̃onē ozgāi. visus. n. pticularis nō pōt cognoscere nisi illud cui⁹ ipēs spiritualr̃ ī pupilla pōt recipi. ⁊ iō visus nō pōt ꝓcedere suū actū. Si aũt hoc ēēt neceſſariū in oīb⁹ q̃ act⁹ cuiuslibet potētie nō cognosceret̃ a ꝓpa potētia: ſz a superioze: tūc oporteret vel q̃ in potētys aīe iret̃ in ī finitū: vel remaneret aliqs act⁹ aīe iperceptibilis. Et iō dōm: q̃ potētie īmāles reflectunt̃ sup sua oba: qz itellect⁹ itelligit se itelligere. ⁊ silr̃ volūtas vult se velle ⁊ diligit se diligere. Cui⁹ rō ē: qz act⁹ potentie īmālis nō excludit̃ a rone obi. obm. n. volūtatis ē bonū: ⁊ sub hac rone diligit volūtas omne q̃ diligit. ⁊ iō pōt diligere actū suū iquātū ē bon⁹. ⁊ silr̃ ē ex pte itellect⁹: ⁊ pp hoc libz̃o de cāis dr̃: q̃ cuiuscūq; actio redit ī essentiā agētis ꝑ quādā reflexionē: opz eēntiā ei⁹ ad seipsaz redire. i. i se subsistētez esse nō superaliō delatā. i. nō depēdētē a mā. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̃ actus dilectiōis ſm q̃ tēdit ī alterū ꝓstat q̃ differt numero ab actu dilectōis q̃ ī alio diligit̃: siue diligat̃ vt obm: siue vt rō diligēdi. Sz qz ēt aīam suā pōt aliqs ex charitate diligere pōt ēt ex charitate actuz sue charitatis diligere. Et tūc distinguēdū est: qz vel dilectio fert̃ in actū dilectōis ꝓpriū sicut ī rōnē dilectiōis tm̃. Et sic ꝓstat q̃ eodē actu numero diligis diligēs ⁊ act⁹ ei⁹. ⁊ sic idē act⁹ diligit̃ per actū q̃ ē ipse. Uel diligit̃ vt obm dilectiōis. ⁊ sic est alius actus dilectionis numero q̃ diligit̃ ⁊ quo diligit̃. Sicut pz plani⁹ in actu itellectus. Luz. n. actus distinguant̃ per oba: opz dicere diuersos act⁹ q̃ terminant̃ ad obiecta diuersa. Unde sicut sunt diuersi act⁹ q̃bus itellectus itelligit equuz ⁊ hoīem: ita sunt diuersi actus in numero quo itelligit equū ⁊ quo intelligit actuz illis sub rone actus.

Nec est ī conueniēs q̃ in actibus aīe eaī in ī finitū in potētia: dūmō actus nō sint infiniti in actu. Uñ etiā Auicē. cōcedit nō esse impossibile q̃n rel'ones cōsequētes actuz anime multiplicentur in infinitum.

¶ Expositio ꝑme ptis textus.

Consequēs est vt ipsa ꝓdicta ⁊c.) Docintelligit ⁊ de dilectiōe creata ⁊ increata. Qui. n. diligit aliquez vult se diligeī illū: ⁊ ita actū dilectōis sue diligit ⁊ ī ipso diligit̃ ipsa dilectio increata: sicut exēplar in exēplato: qz nihil ē bonū vel diligibile nisi ſm q̃ est ī eo ſilitudo boni ī creati. (Magis. n. nouit dilectionez ⁊c.) Totū qđ sequit̃ de certitudie dilectionis siue de habitu creato itelligat̃ siue de dilectōe ī creata: exponit̃ ſz q̃ aliquid dr̃ certū ex se: ⁊ nō ex parte cognoscētis: ſz act⁹ dilectionis ēt ex pte cognoscētis notus est: ſz vtrū ex tali habitu ꝓcedat ī certuz est. (Et quo nisi deo plen⁹ est.) Doc iō dr̃: qz cū dono charitatis ēt ipse spiri. sanct⁹ dat̃ ſm q̃ nouo mō ībitare dr̃ creaturā ꝑ nouā ſilitudinē suiipsius in ea. (Qui diligit fratrē ⁊c.) lumē cōparat̃ charitati nō quātū ad vtutē manifestatōis: qz sic magis ad dona pertinet itellect⁹. Sz quātū ad virtutē actōis. sicut. n. lumē est forma vl̃r motiua ī tota nā: eo qđ est q̃litas ꝓmi alterantis: ita charitas mouet ⁊ iformat oīa dona inquātū ē ſilitudo ꝓmi doni qđ est ſpūs scūs (Ipsaz frnaz dilectionē solū ⁊c.) B. n. qđ dr̃. Nā frna: iterponit̃ ꝑ parenthesiz. dr̃ aũt fraterna dilectio de⁹ esse ꝓdicatōe cāli ꝑ modū q̃ Diony. dicit: q̃ eē dinū est esse oium: qz ab eo oē esse traducit̃ ⁊ exēplat̃. (Nō dicturi sumus charitatē ⁊c.) Jn ꝟ differt charitas ab alys virtutibus ſm intentionē magistri ⁊ Augu. qz alie virtutes q̃ in se aliqd iperfectiōis importāt in habente: vt fides patia ⁊ hȝ. ita sunt a deo: q̃ in deo nō sunt ꝑ eēntiā. Charitas aũt q̃ nihil iperfectōis hz etiā de deo essentialr̃ ꝓdicat̃ ⁊ ab eo in nobis est. Nec tm̃ sequit̃ q̃ illa charitas q̃ forma mētis nr̃e est sit illa eadē numero q̃ eēntialr̃ de deo dr̃. sicut ēt eē dr̃ de deo ꝓprie: nec tm̃ illud esse est idē numero cū nr̃o esse. (Nullū enim istoz dido ⁊c.) Uidet̃ hoc esse falsum: qz sapiētia ponit̃ excellētissimū donoz. ¶ Ad qđ dōz: q̃ ſm q̃ dona conduiduntur virtutibus sapiētia dignissimuz donoz dr̃. Et hāc dignitatē hz a charitate cui semp cōiungit̃: ſm quaz dīnā veritatē sapoz̃at. Si aũt donum vl̃r sumat̃ ꝑ omni eo qđ ex dei munere possidemus: sic charitas simpl̃r potissima est que nos fini coniungit.

¶ Diuisio scde ptis textus.

Hic queritur si spi. sanct⁹ ⁊c.) Jn parte ista magr̃ obycit ꝫ predetermiata. Et dicit ī ptes duas. Jn pᵃ obycit p rōnē. Jn 2ᵃ p auctes. ibi (Supradictū ē q̃ spi. sanct⁹) Prīa ī tres. Prīo ponit obiectionē. Scdo rñsionē. ibi (Dis itaq; rñdeo) Jn 3ᵃ rñsiōis cōfirmatōz. ibi (Ut ār certi⁹.) Obo ār ē duplex: vt pz ī lr̃a. ⁊ silr̃ solo (Supradictū ē) Dic obycit p auctes. ⁊ dicit ī tres ptes: ſm tria q̃ ꝫ magr̃z ex auctib⁹ elicium̃t. Primū est q̃ alia ē dilectio q̃ nos diligim⁹ deū ⁊ de⁹ diligit nos. dilectio aũt q̃ de⁹ diligit nos ē ſpūs scūs. g̃ dilectio q̃ nos diligim⁹ deū ē aliud q̃z spi. sanct⁹. Scdm ē q̃ dr̃ charitas eē ex deo ſi ē ⁊ fides: sed fides ē ex deo: ita q̃ nō ē de⁹. g̃ ⁊ charitas. ⁊ B ponit ibi (Si aliud est iquiūt) Tertiū ē qđ charitas dr̃ affectio vel mot⁹ mētis: ſz spi. sanct⁹ nō ē hȝ. g̃ ⁊c. ⁊ B pōit ibi. (Alias quoq;) Quelz haz ptiū dicit in obiectōez ⁊ solōnem. ¶ Qō. II.

Ad itelligentiā hᵒ ptis gnāl̃ rum charitas augeat̃. Secūdo de mō augmenti.

Tertio vtrum quolibet actu augeatur. Quarto vtruz sit aliquis terminus augmenti. Quinto vtz diminuatur.

¶ Utz charitas augeat̃. I.

Ad primuz sic ꝓcedit: vr̃ q̃ charitas nō augeat̃. Nihil augeī nisi q̃ttū: ſz nullū simplex q̃ttū: qz oē q̃ttū ē dīsibile. charitas aũt ē simplex habit⁹: ⁊ ita nō ē q̃ttū ꝑ se: nec silr̃ ꝑ accīs cuz ei⁹ subm. ſ. aīa sit etiā indīsibile. g̃ nō augeī. ¶ Si di. q̃ quanta est: nō q̃ttate molis: ſz vtutis. ¶ Cōtra q̃ttas vtut̃ dicit ꝫ oba ī q̃ vtus pōt: ſz in oīa oba charitatis pōt q̃lz charitas q̃ttūcūq; pua. g̃ nō augeī ꝫ q̃ttate vtutis. ¶ Itē cū augmētū sit ſpēs mot⁹ qcqd augeī mouet̃: ⁊ qđ eēntialr̃ augeī eēntialr̃ mouet̃: ſz qđ mouet̃ ē corp⁹: vt ꝓbat phȝ. ⁊ qđ nāliter mouet̃ corrūpit̃: cuz igit̃ charitas nō corrūpat̃: qz charitas nunq̃ excidit. i. Loz. 13. nec sit corp⁹ mobile: vr̃ q̃ nō eēntialr̃ augeat̃. ¶ Itez cui⁹ cā semp se hz eodez mō illud: neq; augeī: neq; minuit̃: nec aliquo modo variat̃: ſz cā ímediata charitatis de⁹ ē q̃ semp eodem mō se hz. g̃ charitas nō variat̃ ꝑ augmētū. ¶ P. ꝓstat q̃ augmētuz q̃litatis nō pōt reduci ad aliq̃ ſpēm mot⁹ nisi ad alteratiōez. Sz alteratio: vt ꝓbat phȝ ī. 7. phy. nō est nisi circa partē aīe sensitiuā ⁊ circa oba ei⁹: cū g̃ charitas q̃litas sit ⁊ sit in pte itellectiua: aliqñ eēt in angelis q̃ sensitiua carēt: vr̃ q̃ nō augeat̃.

Contra. Augu. dicit charitas cū fuerit nata nutrīt̃: cum fuerit robozata perficit̃: omne aũt in quo ꝓgressus ſm diuersos gradus attēditur augeī. g̃ ⁊c. ¶ P. ꝑ actū deuenimus ī cognitōez bitus: ſz ꝓtigit actū charitatis intēſiozē fieri. g̃ etiā ⁊ charitas augeri pōt.

Respondeo dōz: q̃ qđā posuerūt charitatē eēntialiter nō augeri: ⁊ hoz fuit q̃druplex opīo. Quidā. n. dixerūt: vt magr̃ ī lr̃a: q̃ charitas ꝫ se nō augeī: ſz dr̃ augeri ī nobis iquātum nos ī charitate ꝓficimus: ⁊ hoc qz ponit charitatē eē spūs scūs in quē ꝓpriatio nō cadit. Sz B nō pōt stare. Qz nō ē itelligibile q̃ nos ī charitate q̃ spiri. sanct⁹ ē ꝓficiamus nisi aliqd fiat in nobis qđ ꝑus nō fuit. ⁊ B nō pōt eē tm̃ act⁹: cū oīs act⁹ sit ex vtute aliq̃: ⁊ act⁹ ꝑfect⁹ q̃li spiri. sancto ynimur: est a vtute ꝑfecta ꝑ bitū. Aly dixerūt q̃ charitas essentialr̃ nō augeī: ſz dicit̃ augeri iquātū magis firmat̃ ī subo ſm ipsaz radicatōez. Sz ex B ēt sequit̃ ipaz augeri eēntialr̃. Nulla. n. forma pōt itelligi magis firmari in subo nisi ꝑ hoc q̃ hz maiozē victoziā sup subm suū. augmētū aũt victozie redūdat ī augmētū vtutis. ⁊ ꝓ ñs ī augmētū eētie: qz vtus si nō ē ipsa eēntia: oz q̃ sit ab eēntia ⁊ cōmensuret̃ sibi sic̃ effect⁹ cāe ꝓxime. Aly dixerunt q̃ charitas eēntialr̃ nō augeī: ſz aduenīēte maiozi charitate minoz charitas q̃ ierat destruit̃. Doc etiā nō pōt stare: qz nulla forma destruit̃ nisi vel ex ꝓrio agēte vel ꝑ accīs ex corruptōe subi: cuz igit̃ subm charitatis maneat ⁊ charitas aduenīēs charitati iuēte nō ꝓriet̃: nō pōt esse q̃ destruatur nec ꝑ se nec ꝑ accīs. sic̃ ignis puus a magno igne ꝑ ꝓsumptōez māe. Aly dixerunt q̃ charitas nō augeī nisi q̃ttū ad feruozē. Sz hoc ēt non pōt stare: qz feruoz charitatis dupl̃r accipitur. ꝑpe ⁊ meta⁽ᶜ⁾. Meta⁽ᶜ⁾ ſm q̃ dicimus charitatē esse calozē ⁊ itensionem actus charitatis meta⁽ᶜ⁾ dicimus feruozē ſm q̃ Dionysi. ponit feruidū in amoze angelozz. Sic aũt feruoz accept⁹ est ꝑ se oīs eēntiā charitatis. vñ nō pōt in tali feruoze fieri augmētū nisi ipsa charitas eēntialr̃ augeat̃: cū sil̃ varieī res ⁊ oīa q̃ ꝑ se ꝓsequunt̃ ipsam. Alio mō dr̃ feruoz ꝓput ē in pte sensitiua: cū. n. vires iferiores sequant̃ motū supioz ꝑ si fit ītēſio. sicut videmus q̃ ad apꝑhēſionē mulieris dilecte totum corp⁹ exardescit ⁊ mouet̃: ita ēt q̃n affect⁹ supioz mouet̃ in deū ꝓsequt̃ q̃dā ipressio ēt ī virtutib⁹ sensitiuis ſm quā ītant̃ ad obediēdū dīno amozi. Intēſio autem ist⁹ feruozis nō sufficit ad augmētū charitatis: qz secundū augmētū ist⁹ feruozis nō attēdit̃ q̃ttas meriti: cum cōsistat ī dispōne corpis. Uñ magis feruētes nō semper magis merent̃. Sz ille q̃ dr̃ crescere in charitate crescit ēt ī merito si sit in statu merendi. Et iō dōm q̃ charitas eēntialr̃ augeī. Sciendū tñ est q̃ augeri nihil aliud est q̃ sumere maiozē q̃ttatē. vñ ꝫ q̃ aligd se hz ad q̃ttatē ita se hz ad augmētū. Quātitas aũt dr̃ dupl̃r: q̃daz virtualis q̃dā dimēſiua. Uirtualis q̃ttas nō est ex genere suo quātitas: qz nō dīdit̃ diuīsione eēntie sue: sed magnitudo ei⁹ attēdit̃ ad aliqd dīsibile ex̃ vel multiplicabile: qđ est obm vel act⁹ vtutis. Sz ex gñe suo ē vel forma accidētalis in gñe q̃litatis vel forma ſubalis: q̃ tñ nō ē maioz vel minoz. Et iō augmētū ſm q̃ttatē vtutis nō pertinet ad spēm mot⁹ q̃ augmētū dr̃: ſz magis ad alteratōez ⁊ hoc mō augeī charitas ⁊ alie q̃litates. Quātitas aũt dimēſiua ē quozūdaz ꝑ accīs. sicut albedis q̃ dr̃ quāta ſm q̃ttatē supficiei: vt ī pdicamētis dr̃. Uñ nō augeī nisi ꝑ accīs. Sz ꝑ se iuenit̃ ī corporib⁹ q̃ ꝑ se augent̃. Doc aũt contigit dupl̃r. Qz aliqñ illud qđ sumit maiozē q̃ttatez mouet̃ de q̃ttate minozi ī maiozē. Aliqñ aũt ē sine motu ipsi⁹ qđ augeri dr̃. vñ nō q̃libz ps augeī. sicut q̃libz ps moti ꝑ se mouet̃. Et hoc ꝓtingit qñ efficit maioz q̃ttas ꝑ additionē q̃ttatis. sicut quādo addit̃ lignū ligno vel linea linee. vñ hoc est augmētū: ſz nō mot⁹ augmēti. Qđ aũt moueat̃ aliqd ad maiozē q̃ttatē cōtingit dupl̃r: vel ita q̃ q̃ttas sit ꝑ se termin⁹ motus: vel q̃ cōsequat̃ terminuz. Uñ ꝑ se quātitas est termin⁹ motus ops q̃ sit ibi additio ad totū ⁊ q̃ ad quālibet ptē vt totū augeat̃ ⁊ q̃libet pars ei⁹. sicut est ī ali ⁊ ī plāta. ⁊ tūc ꝓpe ē mot⁹ augmēti. Uñ mot⁹ augmēti nō ē nisi ī hītib⁹ nutritiuā. Consequit̃ aũt terminū mot⁹ q̃n ēad formā aliq̃ quā ꝓsequitur aliq̃ q̃ttas. Cuilibet. n. forme debet̃ quātitas determiata: ⁊ qz mot⁹ nō specificat̃ nisi ab eo qđ est per se terminus motus. Jō talis motus nō dr̃ per se mot⁹ augmēti. Sed vel generatio si sit forma ſubalis. sicut quādo ex aere fit ignis: vel alteratio: quādo est forma accidētalis. sicut in rarefactione aeris patet.

Ad primuz g̃ dōm: q̃ charitas q̃tuis nō habeat q̃ttatē dimēſiuā: neq; ꝑ se: neq; per accīs: qz subm ēt ei⁹ nō est q̃ttū: tñ in ea q̃ttas vtutis ē. rōne cui⁹ augeri dr̃. sic̃ ⁊ albedo ⁊ calor. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̃ q̃ttas vtutis attēdit̃ dupl̃r: vel q̃ttū ad numerū obozz: ⁊ hoc est ꝑ modū quātitatis discrete: vel quātū ad itensionē act⁹ sup idē obm: ⁊ hoc ē sic̃ q̃ttas ꝓtinua: ⁊ ita excrescit vtus charitatis. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̃ charitas nō dr̃ augeri q̃li subm augmēti: cū sit accīs: ſz qz ſm ipsaz attēditur augmētuz. sic̃ ēt quātitas augeri dr̃ ⁊ albedo variari qñ aliqd q̃ albedinē variat̃. Nec oz q̃ si eēntialr̃ augeī q̃ destruat̃. Dicit̃. n. aliqd ſm eēntiā suā moueri dupl̃r. Uel qz eēntia ē ꝑ se termin⁹ mot⁹. ⁊ sic moueri q̃ eēntiā est eēntiā amittere ⁊ corrūpi. Uel qz est ſm aliqd cōiunctū eētie: qđ ē ꝑ se termin⁹ motus. sicut dr̃ aliqd moueri eēntialr̃ ou̇ ſm locū mouet̃: qz ꝫ suā eēntiā in loco ē. Et sic eēntiale augmētū dr̃ qđ est ſm quātitatē eēntiaz ꝓtem manēte vna ⁊ eadē eēntia sub diuersa quātitate. siue quātitas sit ipa essentia rei. sicut quātitas virtutis ē idē cū ipsa virtute: ⁊ tm̃ mouet̃ per se loquēdo ſm quātitatē ſm maiozē ⁊ minozē pfectionē virtutis: nec tūc per se ſm eēntiaz mouet̃: qz esse suū retinet. siue sit aliud ab essentia. sicut pz in augmēto cōpozali. Nec opz q̃ omne qđ mouet̃, sit corpus nisi accipiat̃ de motu nāli q̃lis non est motus aīe. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̃ quāuis causa efficiens

Universidad de Deusto
Biblioteca

charitatis fit in se ĩmobilis: tñ ſm ordinẽ ſapiẽtie ſue poteſt alicui maiorẽ charitatẽ ꝓbere ꝑ bñplacito ſue volũtatis. ⁊ ſm q̃ aliqs diuerſimode ſe ad charitatẽ ꝓparat: q̃ ẽt ſe hz aliquo mõ ad charitatẽ vt cã mãlis recipiens. ad cui⁹ diuerſitatẽ etiaz ſequ̇ variatio i effectu. ¶ Ad 5m dõm: q̃ cũ alteratio paſſiua icludat i ıtellectu ſuo paſſionẽ. ſic duplex ẽ paſſio: ita ⁊ duplex ẽ alteratio. Dr. n. cõiter paſſio vno⁹ oĩs receptio ſm etiã q̃ ıtelligere pati dr. Et ſic ẽt alteratio ſm iſtã paſſionẽ ꝟſiſtit in q̃libet variatiõe circa receptoẽz alicui⁹ q̃litatis. Et hoc mõ põt eẽ alteratio ẽt i ſubſtãtys pure ıtellectualibus. Et ſic alteratio põt eſſe in charitate. Alio mõ dr ꝑpe paſſio qñ abjcitur aliqd a ſuba: ⁊ hoc ẽ ex actõe ꝺry trãſmutãtis. Et ſm iſtã paſſionẽ alteratio dicta nõ ẽ niſi circa ſenſibilia ⁊ circa ſenſibilẽ ptẽ aĩe ꝑ ſe: ⁊ circa intellectũ ꝑ accñs quãtuz ad illas qualitates q̃ in parte intellectiua ex ſenſibus oriunt ſicut ſunt oẽs habitus acq̃ſiti: quoz nõ ẽ charitas.

¶ Utr̃ charitas augeat̃ ꝑ additionez. II.

D ſecunduz ſic ꝓcedit: vr̃ q̃ charitas augeat̃ ꝑ additionẽ. phs. n. dicit ꝓmo de gñatiõe. augmẽtũ eſt ꝑfñti charitati additamẽtũ. Si igit̃ charitas augeẽ opz q̃ ꝑfñti charitati alia charitas addat̃. ¶ Itẽ nihil põt augere charitatẽ niſi deus q̃ dedit: ſed deus nõ agit aliqd in aĩa de nouo niſi per nouum ifluxũ: nõ põt aũt ıtelligi nouus flux⁹ niſi aliqd de nouo ifundat̃. q̃ vr̃ q̃ charitas augeat̃ ꝑ hoc q̃ alia charitas de nouo ifuſa pñti addat̃. ¶ Itẽ ſi nõ augeẽ ꝑ additionẽ noue charitatis a deo non vr̃ poſſe augeri niſi ꝑ receſſuz a ꝺrio charitatis. Sz ꝺ augmẽtũ charitatis põt eſſe in illis in q̃b⁹ nihil ẽ de ꝺrio charitatis. ſicut in angelo ⁊ hoie in ſtatu inocẽtie. q̃ vr̃ q̃ iſto mõ charitas nõ augeat̃: ſed p̃dicto mõ. ¶ ℞. videt̃ ſm hoc q̃ deus nõ eſt cauſa augmẽti charitatis: ſed hõ q̃ ſe a contrario charitatis refrenat ſicut a ꝟcupiſcẽtia: ⁊ hoc eſt ıconueniẽs. q̃ videt̃ q̃ nõ augeat̃ niſi ꝑ additionem.

Contra. ſimpler ſimplici addituz nihil maius effi cit: vt ꝑbat pbus: ſz charitas ẽ q̃d ſimpler. q̃ p additiõez charitatis ad charitatẽ nõ efficitur maior charitas. ¶ ℞. ſm Diony. 5. cap. de di. no. tñ diſtat ıter ipſas dei ptic̃ipationes ⁊ participãtes: q̃ ptic̃ipatio q̃to ſimplicior eſt tãto nobilior: ptic̃ipãs vo quãto maiorem hz cõpoſitionẽ dono⁹ ꝑticipato⁹ tãto nobilius eſt. ſicut eẽ eſt nobilius q̃ viuere: ⁊ viuere q̃ ıtelligere. ſi vnũ ſine altero ıtelligat̃. Omnibus. n. eẽ peligeret̃: ſed q̃ hz plura ex his melius eſt. Sed charitas eſt q̃dã ptic̃ipatio dine bonitatis. q̃ q̃to cõpoſitior eſt p additionẽ charitatis ad charitatẽ min⁹ valebit. igit̃ ſi charitas augeẽ ꝑ additionẽ: quãto magis augeẽ minus erit eligenda. hoc aũt eſt ridiculũ. q̃ nõ augetur per additionez.

Reſpondeo dõm: q̃ eoz q̃ ponũt charitatẽ eẽntial⁹ augeri dicta reuertunt̃ i duas opiones: quaz vna eſt q̃ augeẽ ꝑ additionem charitatis ad charitatẽ. Alia eſt q̃ augeẽ ꝑ ıtenſionez ſm acceſſum ad terminũ: ⁊ in hoc reuertit̃ q̃ q̃dã dicũt charitatẽ augeri ꝑ multiplicatiõez ſui in aĩa. ſicut lux i aere. lux. n. nõ augeẽ niſi ꝑ ıtenſionẽ ſicut alie q̃litates. ¶ Primã aũt poſitionẽ nõ poſſuz ıtelligere: q̃z in omni additõe opz ıtelligere duo diuerſa: quoz vnũ alteri addit̃. Si aũt ıtelligant̃ due charitates: aut ıtelligent̃ diuerſe ſm ſpẽm aut ſm numez. Cõſtat q̃ nõ ſm ſpẽm cũ oẽs charitates ſint in eadẽ ſpẽ virtutis. Diuerſitas aũt ſm numez ẽ ex diuerſitate mãe ſicut ẽ albedo differt ab illa nũero: q̃ ẽ in diuerſo ſubo. vñ non põt q̃litati addi q̃litati niſi ꝑ hoc q̃ ſubz ſubo addit̃. Charitas aũt que põt addi nũq̃ fuit in alio ſubo anteq̃z in iſto. ⁊ ſm hoc q̃ eſt in iſto nõ differt numero ab alia charitate in eodẽ exiſte vt ꝓbatũ ẽ. vñ nullo mõ eſt ıtelligere ibi additionẽ. Sz iſta poſitio ꝓuenit ex falſa imaginatiõe: q̃ augmẽtũ charitatis imaginati ſunt ad modũ augmẽti corꝑalis in quo fit additio q̃titatis ad q̃tatẽ. Et iõ dico q̃ q̃ charitas augetur nihil ibi addit̃. ſicut ꝓbus ẽt dicit in. 4. phy. q̃ aliqd efficit̃ magis albũ vel magis calidũ: nõ ꝑ additionez alicuius albedis vel caloris: ſz q̃ illa q̃litas q̃ ꝓus erat intẽdit̃ ſm ꝓpinq̃tatẽ ad terminũ. Nec aũt itẽſio cõtingit diuerſimode i q̃litatib⁹ ſimplicib⁹ ⁊ cõpoſitis ꝓmis ⁊ ſecundis. Qualitates. n. cõpoſite vel ſecũde itenduntur ſm itenſionẽ q̃litatũ ꝓma ꝛ: ſicut ſapor ⁊ ſanitas ⁊ alia hꝺ ſz itenſionez caloris ⁊ frigoris humoris ⁊ ſiccitatis. Qualitates aũt ꝓme ⁊ ſimplices itenduntur ex cãis ſuis. ſ. ex agẽte ⁊ recipiẽte. Agẽs. n. intẽdit reducere patiẽs de potẽtia in actũ ſue ſimilitudis quãtũcũq̃ põt. ſicut aũt nõ calẽs eſt potẽtia calozis: ita minus calidũ eſt potẽtia reſpectu magis calidi. Vñ ſicut ꝑ potẽtiã calidi efficit̃ de nõ calido calẽ: nõ q̃ ponat̃ ibi aliqs caloz: ſz q̃ caloz q eſt i potẽtia educit̃ in actũ: ita ẽt efficit̃ magis calz actione calidi inquãtũ educit̃ caloz q inerat vt actus impfectus in maiorẽ pfectionẽ ⁊ maiorẽ aſſimilationem agẽtis. ⁊ hoc ꝟtingit ꝑz q̃ potẽtia ſubiecta actui: q̃ qdẽ quãtũ in ſe eſt ad multa ſe hz: magis ac magis termiatur ſub actu illo. Uel q̃ augeẽ vtus agẽtis ſicut ex ꝺiunctõe plũ luminariũ ıtendit̃ illuminatio. Uel ex parte ipſi⁹ mãe ſm q̃ magis efficit̃ ſuſceptibilioz illi⁹ actus. ſicut aer quanto plus attenuat̃ fit ſuſceptibilioz lumis. Intẽſio aũt charitatis nõ ꝟtingit ex hoc q̃ virtus agẽtis fortificet̃: ſz tñ ex hoc q̃ nã recipiẽs: q̃ quãtũ in ſe eſt diſpõẽ quãdaz hz: ſm q̃ eſt in potentia ad plura: magis ac magis ꝑparat̃ ad ſuſceptionẽ gre ſm q̃ ex dicta multitudine. ſ. ꝟfuſione potentialitatis in vnũ colligit̃ ꝑ opationes q̃b⁹ ad charitatem ſuſcipiendũ ꝑparat̃: vt ꝓus dcm̃ eſt. Et iõ Dio. pfectũ ſanctitatis ſemp deſignat ꝑ hoc q̃ eſt exſparſa vita i vnicã ꝟſurgere. Et ſic ꝑz q̃ augmẽtũ charitatis ſimile ẽ augmẽto q̃litatũ nãlium: ſz ozigo ei⁹ differat ab ozigine illaruz. Cuius rõ ẽ: q̃ q̃litates nãles educunt̃ de potentia materie: quaꝛ inchoatiões quaſdã mãe de⁹ ope creatõis iditit. ⁊ iõ q̃ñ i actũ ꝓcedũt ẽ exit⁹ de impfecto ad pfectuz. Dona aũt gratuita nõ educunt̃ q̃ſi de potẽtia nãe: q̃ nihil ẽ in potẽtia nãli q̃ ꝑ agẽs nãle educi nõ poſſit. Et iõ ozigo gre ẽ ꝑ nouã ifuſionẽ: ſz augmẽtũ eius ẽ per hoc q̃ de iperfecto ad pfectũ actus ifuſus educitur.

Ad primuz igit̃ dõm: q̃ ꝓpõ ꝓbi ıtelligit̃ de augmẽto coꝛpali q̃ fit ſemp ꝑ additõez q̃ſtitatis: q̃z in hac mã ab ipſo ꝓpoñit. ¶ Ad 2m dõm: q̃ deus vna ⁊ eadez opatione agit in oĩa q̃ ſunt: quãuis forte illa opatio differat ſolũ ſm rõnẽ: ſm q̃ exit a rõne diuerſoꝛ attributoꝛ vel diuerſaꝛ ideaꝛ. Vñ dico q̃ vna ⁊ eadẽ opatione ifundit̃ gra ⁊ augeẽ: nec ẽ diuerſitas niſi ex parte recipiẽtis: q̃ ex illa operatione plus minusue recipit: ſm q̃ ad eã diuerſimode ꝑparat̃. ſicut eadẽ irradiatione ſolis efficit̃ aer clarus ⁊ magis clarus depulſis nebulosis vapoꝛib⁹ q̃ receptionẽ luminis impediebant. vñ ñ oz q̃ ſit ibi alia ⁊ alia charitas. ¶ ℞. ẽt ſi eẽnt due opationes nõ oporteret q̃ terminarent̃ ad duo diuerſa ſm ſubam: ſz ꝓmo terminaret̃ ad eẽ charitatis imperfecte. ſcõo ad cãdẽ charitatẽ ſm pfectionẽ ꝑz q̃ aliqd educit̃ de imperfecto ad perfectũ. ¶ Ad 3m dõm: q̃ nõ eſt õ rõne intẽſionis alicui⁹ q̃litatis q̃ ſit per remotionem a cõtrario: ſed hoc accidit q̃litati ſm q̃ eſt in ſubo ptic̃ipãte cõtrariũ. Sz hoc eſt de neceſſitate itẽſionis q̃ q̃litas educat̃ de impfecto ad pfectũ ſicut ꝑz de diafano i quo

nihil eſt cõtrariũ luci: q̃ põt lumẽ itendi ſm cremẽtum virtutis illuminãtis. Dec aũt impfectio eſt ex potẽtialitate ipſi⁹ nãe q̃ ſubycit̃ pfectioni ⁊ actui. Cũ. n. omnis potẽtia receptiua ad multa ſe hẽat ſm iſtã multitudinẽ ipſi⁹ diſſimile eſt ꝓn⁹ agẽti q̃ eſt terminatũ ad actũ vnũ ⁊ ſecundũ q̃ iſta cõfuſio potẽtialitatis magis ſubycit̃ actui pfectioꝛ pficit̃ actus: ⁊ ip̃m pfectũ magis efficit̃ vnum ⁊ magis aſſimilatũ ꝓn⁹ agẽti. Dec aũt ꝟfuſio potentialitatis ẽ in q̃libet nã creata ſm q̃ nõdũ ẽ pfecta ꝑ actũ. Uñ ẽt p iſtũ modũ ponit Diony. cap. 3. ce. hier. purgationẽ in angelis. ſ. ſm q̃ remouent̃ a ꝟfuſiõe diſſilitudis. ¶ Ad 4m dõm: q̃ eodẽ mõ ſumus cã augmẽti gr̃e. ſic ⁊ cã ipſi⁹ gr̃e. ſ. p modũ diſpõnis tñ. Sz efficientia vtrobiq̃ eſt ex pte ipſi⁹ dei. ſicut ꝑz ex bis que ſupra dicta ſunt.

¶ Utrum charitas augeat̃ quolibz actu. III.

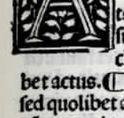

D tertiuz ſic ꝓcedit: vr̃ q̃ charitas quolibet actu augeat̃. vbi enĩ eadẽ cã ẽ ⁊ idẽ effect⁹. Sz oẽs act⁹ charitatis ſunt eiuſdẽ ſpẽi: quãtũ ad eſſe morale. ſicut oẽs actus fortitudinis. q̃ cuz aliqs act⁹ charitatis charitatez augeat: videt̃ ẽt q̃ libet actus. ¶ Itẽ q̃ potẽt facere pot mai⁹: põt ẽt facere min⁹: ſed quolibet actu charitatis mereẽ qs vitam eternã. q̃ ⁊ põt mereri augmẽtũ charitatis. ¶ ℞. q̃libet act⁹ charitatis eſt lõge potẽtioꝛ quãtum ad eẽ gr̃e q̃ act⁹ q̃ ſunt ex nãlibus tñ: ſed ꝑ actus q̃ ſunt tñ ex naturalib⁹ homo ꝑparat̃ per modũ diſpoſitiõis ad recipiendũ gr̃am. ergo multo magis per quẽlibet actũ charitatis diſponitur ad charitatis augmentum.

Contra. ex eiſdẽ ꝓncipys ex q̃b⁹ aliqd naſcit̃ ⁊ augmẽtat̃: ſz vn⁹ act⁹ nõ ſufficit ad diſpoñẽ vt charitas infundat̃. q̃ nec ad ℔ vt augeat̃. Probatio media maiorẽ cãlitatẽ hz act⁹ noſter ad virtutez acq̃ſitã q̃ ad charitatẽ ifuſaz: ſed vn⁹ act⁹ nõ ſufficit ad generationẽ virtutis acq̃ſite: q̃n ĩmo ex frequẽti bene agere fit hõ bon⁹ ſm ꝓb⁹. q̃ multo min⁹ vn⁹ actus ſufficit diſponere ad charitatẽ. ¶ Itẽ ſm augmẽtũ charitatis augeẽ etiã ꝓmiũ ſubale: ſed nõ quolibet actu charitatis augeẽ ꝓmiũ ſubale. Dicit̃. n. cõiter q̃ plurib⁹ opibus in charitate factis nõ plus mereẽ quis quãtũ ad augmẽtũ ꝓmij ſubalis q̃ vno actu ex equali charitate facto. q̃ nõ quolibet actu charitatis charitas augetur.

Reſpondeo dõm: q̃ nõ eodẽ mõ ſe hz actus informatus charitate ad augmẽtum charitatis ⁊ actus ꝓcedẽs charitatẽ ad hĩdaz charitatem. Actus. n. q̃ ẽ ex charitate ordinat̃ ad augmẽtũ charitatis ⁊ ꝑ modũ diſpõnis ⁊ ꝑ modũ meriti: ſed act⁹ ꝓcedẽs charitatẽ ordinat̃ ad ꝟñdum charitatẽ ſolũ ꝑ modũ diſpõnis: vt ſupra dcm̃ eſt: ⁊ nõ ꝑ modũ meriti: q̃z añ charitatẽ nullũ põt eẽ meritũ. Neuter aũt actus ordinatur ad hĩdã vel augmẽtãdã charitatẽ ꝑ modũ alicuius efficiẽtie. ſicut actus noſtri ad habendũ hĩtus acq̃ſitos. Sciẽdũ eſt igit̃ q̃ actus q̃ ꝓcedit charitatẽ q̃ñq̃z vn⁹ ſolus diſponit vltima diſpõne vt ifundat̃ charitas ſm immobilitatẽ dine bonitatis ꝑ quaz vnicuiq̃ largit̃ ſm q̃ ꝑparatũ eſt ad recipiẽdũ. Quãdoq̃z aũt vnus actus non diſponit niſi diſpõne ꝓxima. ⁊ ſequẽs act⁹ magis diſponit: ⁊ ſic deiceps: ſm q̃ ex multis bonis actibus ꝓuenit ad vltimã diſpõnẽ iquãtũ act⁹ ſequẽs ſemp agit i virtute oĩum ꝓcedẽtiũ: vt ꝑz i guttis cauãtibus lapidẽ: q̃ñ nõ q̃libet aufert aliqd de lapide: ſz oẽs ꝓcedẽtes diſponũt: ⁊ vna vltima agẽs in virtute oĩum ꝓcedẽtiũ inquãtũ. ſ. iuenit mãm diſpoſitã ꝑ ꝓcedẽtes ꝟplet cauationẽ. Doc aũt iõ ꝟtingit: q̃ hõ eſt dñs ſui act⁹. Uñ põt agere ſm totaz virtutẽ nãe ſue vel ſm partez: q̃ñ ñ ꝟtingit in illis q̃ agũt ex neceſſitate nãe. ſemp. n. agũt tota virtute ſua. Quãdo ergo ita ẽ q̃ hõ nõ habẽs charitatẽ ex tota virtute bonitatis nãlis ſibi idite mouet̃ ad charitatez. tũc vnus actus diſponit eũ vltima diſpõne: vt charitas ſibi deẽ. Qñ vo nõ ſm totã virtutẽ: ſz ſm aliqd eius ꝑparat̃ ad charitatẽ. tũc actus nõ eſt ſicut diſpoſ vltima: ſed remota: ⁊ ꝑ plẽs actus poterit puenire ad diſpõnẽ vltimaz. Silr dico ex parte alia q̃ qñ act⁹ charitatis ꝓcedit ex tota virtute habẽtis: ⁊ quãtũ ad virtutẽ nãe ⁊ quãtũ ad virtutez hitus infuſi. tũc vnus actus diſponit ⁊ mereẽ augmẽtũ charitatis vt ſtatim fiat. Qñ aũt nõ ſm totã virtutẽ ꝓcedit actus ille tũc eſt vt diſpoſ remota: ⁊ poterit tunc ꝑ plures actus puenire ad augmẽtum charitatis: non tñ de neceſſitate: q̃z homo quantũcũq̃ ſit diſpoſitus põt nõ agere ſm rõnem diſpoſitionis illius: q̃ nõ ꝟtingit in diſpoſitionib⁹ nõ volũtarys ratione iam dicta.

Ad primuz igit̃ dõm: q̃ nõ eodẽ mõ ſe hz quilibet actus charitatis: eo q̃ vnus põt eſſe magis itẽſus: ⁊ etiã vnus põt eſſe diſponẽs in virtute pluriũ ꝓcedẽtiũ: vt dcm̃ eſt. ⁊ iõ nõ ſequit̃ idez effectus. ¶ Ad 2m dõm: q̃ ꝑmiũ ſubale vite eterne ordinat̃ ſic finis ad act⁹ charitatis: ⁊ cõmẽſurat̃ adiuicẽ nõ ſm eqpe rantiã: ſed ſm ꝓportionez. Uñ actui charitatis debetur ꝑmiuz ſubale ⁊ actui maioris charitatis maius ꝑmium. Uñ q̃libet actus charitatis iquãtũ eſt ifozmat⁹ tali habitu ordinat̃ ad ꝑmiũ ſubale: nõ tñ ad augmẽtũ ꝑmy. ſicut nec ad augmẽtũ charitatis ſm q̃ charitas remanet ꝑmũ ꝓn⁹ merẽdi: ſz ſolũ ſm q̃ augmentũ charitatis ꝑtinet ad pfectionẽ ꝑmy. ¶ Ad 3m iaz ꝑz rõſio ꝑ id q̃ dictũ eſt: q̃z act⁹ charitatis excedit actũ ꝓcedẽtẽ charitatẽ in hoc q̃ hz vtutẽ merẽdi: ⁊ ita accedit plus ad cãlitatez charitatis q̃ act⁹ ꝓcedens charitatẽ. ¶ Ad 4m dõm: q̃ ad hoc q̃ aliqua pfectio itroducat̃ duo regrunt̃. Unum ex parte itroducẽtis vt ſua opatio cõmẽſuret̃ ſm equalitatẽ pfectioni itroducẽde. Nõ. n. ex parua calefactione iducit̃ caloꝛ ignis: ſed ex tali calefactiõe q̃ hz equalẽ virtutez ad min⁹ ex ſuo ꝓncipio caloꝛi ignis. Aliud ex parte recipiẽtis vt diſpoſ ſua ꝓportionet̃ eodẽ mõ pfectioi iducende. Cõtingit aũt q̃ñq̃z ſicut in opib⁹ aie q̃ aliqd diſponit̃ ⁊ pfectionẽ recipit a ſeipſo vt i ſcia ⁊ vtute pz. Unde ad pfectã diſpõnẽ ſufficit q̃ aia operet̃ ſm virtutẽ ꝓportionatã illi perfectioni q̃ iducẽda eſt: ⁊ q̃z tota capacitas aie vir ſufficit ad receptionẽ tãte perfectionis quãta eſt charitas niſi deus ꝺ ſua liberalitate ſuppleret. Ideo ad hoc q̃ ſit in aĩa vltima diſpoſitio ad charitatez requirit̃ actus q̃ ſit ſm totã virtutẽ ſuam: ⁊ iſte ſufficit quantũ in nobis eſt. Sz minoꝛ nõ ſufficit ad talem diſpoſitionem. Ulterius in illis pfectionibus in quib⁹ ꝑ actũ aĩe non tñ eſt diſpoſ: ſed ẽt ipſa pfectio exigit̃ q̃ actus ipſius anime ſit ꝓportionatus ⁊ equalis in vtute ipſi pfectioni introducẽde. Omnis aũt hitus de rõne ſua hz q̃ ſit difficile mobilis. i. hz firmitatẽ quãdã. Uñ q̃ñ vna actio aĩe hz firmitatẽ inducit hituz. ſicut ꝑz q̃ vna demõſtratio ꝓpter ſui certitudinẽ ⁊ firmitatẽ facit hitum ſcientie. Qñ aũt vnus actus nõ hz firmitatẽ nõ ſufficit vnus; ſed opz q̃ ſint plures. Uñ ex vno argumẽto dyaletico non generat̃ opinio: ſed ex plurib⁹ cõgregatis. Ita ẽt q̃ actus voluntatis humane nõ hz firmitatẽ cũ volũtas indeterminate ſe habeat ad multa. habitus virtutũ politicarũ qui acq̃runt̃ ꝑ actus volũtatis nõ ꝓnt acq̃ri tñ ꝑ vnũ actuz: ſed opz q̃ multi cõueniãt. Habitus aũt charitatis nõ hz firmitatẽ ꝑ actũ aĩe: ſz a cauſa ſua q̃ deꝰ eſt. ⁊ iõ vn⁹ actus volũtatis põt ſufficere ad hoc q̃ charitas infundat̃. ⁊ ſimilr ad hoc q̃ augeat̃. ¶ Ad 5m dõm: q̃ q̃ñ eſt talis act⁹ charitatis qualis req̃rit̃ ad augmẽtũ charitatis. tũc etiã

Universidad de Deusto
Biblioteca

augetur ꝑmiū substātiale qō debeꝫ charitati maiori ꝓse quēti actū nō charitati q̄ est radix actus. Nō aūt omnes sunt tales: vt dcīm est. ⁊ iō ad multitudinē actuū nō seq̄t de necessitate augmentum ꝓmy substātialis.

¶ Utrum augmentū charitatis habeat aliquē terminum. IIII.

AD quartus sic ꝓcedit: vr̄ q̄ augmētus charitatis hēat aliquē terminū. pfectio. n. nō excedit capacitatem pfectibilis: sed capacitas aīe finita est. g̃ nō pōt recipe nisi pfectionē finitā: ꝫ oīs motꝰ q̄ est ad finitū finitus est. g̃ augmētū charitatis qō est ad pfectiōez aīe est finitū. ¶ Ꝑ. nihil ordinate mouet ad id qō cōseq̄t nō pōt ꝟm ꝓhm. sicut g̃ nō pōt eē in egypto nō monetur ordinate ad eūdū illuc: ꝫ in ifinitū distās nullus pōt cōseq̄: cū nullus motꝰ possit eē ꝟm distātiā ifinitā. g̃ nullus motꝰ est ifinitus: ꝫ augmētū charitatis est gdā motꝰ. g̃ venit ad aliquē terminū. ¶ Ꝑ. sicut infra dicit magister gr̃a xp̃i nihil pōt ēt deus maius facere: ꝫ si augmentum charitatis ⁊ gr̃e eēt in ifinitū q̄libꝫ charitate posset esse aliq̄ maior. g̃ nō est ifinitū. Et similr̄ pōt dici de btā virgine de q̄ dicit Ansel. q̄ ea puritate nitit qua maior sub deo negt intelligi. Et similr̄ ēt de beatis: quoꝝ charitas augeri nō pōt. Ꝑ q̄ oīa videt q̄ augmentū charitatis veniet ad terminū aliquē g̃ augeri nō pōt.

Contra. augmētū charitatis est ꝟm maiorē assimilationē ad deū: ꝫ quātūcūq; aliquis accedat ad dei similitudinē semper in ifinitū distat ab eo. g̃ semꝑ magis pōt accedere: ⁊ ita vr̄ q̄ augmentū charitatis sit in infinitū. ¶ Ꝑ. q̄ charitatis actus ꝓcedit a maiori charitate maioris est vtutis in meredo: ꝫ actus charitatis imperfecte mereꝫ augmētū charitatis. g̃ multo magis merebiꝫ quādo charitas magis perficietur: ⁊ ita augmētum charitatis nunquā stabit.

Respondeo dōm: q̄ de termino augmēti charitatis dupl̄r possumus log. Aut q̄tū ad id qō est. Aut quātū ad id qō pōt eē. Sicut ēt dicim⁹ q̄ summū malū nō est quo nō possit eē aliqd peiꝰ. tñ aliqd est summe malū quo nihil est peius. Similiter dico q̄ augmētū charitatis puenit ad aliquē terminū vltra quē charitas nō augeꝫ in quolibet hoīe: nō tñ pucnit ad aliquē terminū vltra quē nō possit augeri. Cuius rō est ex pte eiꝰ qō mouet ꝫ ꝟ augm̃tū: ⁊ ex pte eiꝰ ad qō mouet. Id aūt ad qō mouet aīa in augmēto charitatis est similitudo dīne charitatis: cui assimilat: ad quā cū infinita sit in ifinitū pōt accedi plus ⁊ plus ⁊ nunq̄ adequabit pfecte. Ex parte aūt eius qō mouet est q̄ ipa anima quātū plus recipit ō bonitate dīna ⁊ lumine gr̃e ipsius: tāto capacior efficit ad recipiendū. ⁊ iō quāto plus recipit tāto plus pōt recipe. Cuius rō est: q̄ potentie māles sunt terminate ⁊ finite ꝟm exigētiā māe. ⁊ iō nō pñt recipere nisi ꝟm ꝓportiōez māe. potentie aūt imāles nō limitant ex mā: sed magis ꝟm quātitatē bonitatis dīne in eis ꝓcepte. Uñ quāto plus addit ꝺ bonitate tanto magis est de potētia ad capacitatē. sicut ꝓz de exēplo ꝓhi ō sensu ⁊ itellectu. 3. de aīa. Dicit. n. q̄ sensus a fortib⁹ sensibilib⁹ corrūpunt ⁊ nō augeꝫ eoꝝ capacitas: q̄ sunt potētie māles: ꝫ itellectus quāto magis itelligit difficilia tanto ēt plus pōt: ita ēt quāto nā spūalis plus recipit de charitate plus pōt recipe. Quidā aūt cōparātes capacitatem subē spūalis capacitati subē mālis dixerūt q̄ est terminus in augmēto charitatis ꝟm capacitatē nāe. ſ. q̄ tñ recipit de charitate q̄ impleat capacitas ꝓma que erat ex nā: nec pōt plus recipe. Et ponūt exēplū de aere qui hꝫ terminū subtilitatis sue quē non excedit. vñ pōt in eo intēdi lumē ꝟm q̄ magis ⁊ magis depurat̃ a vaporibus ꝑmixtis: ꝫ quādo puenit̃ ad puritatē nāe sue non pōt ampli⁹ purificari nec illumīari ab eodē illuminãte. Sꝫ nō ē sīle ō capacitate subē mālis ⁊ spūs: vt dcīm ē.

Ad primus igit̃ dōm: q̄ quātus capacitas aīe sit finita ī actu: tñ pōt plus ⁊ plus ī ifinitū elōgari ꝟm q̄ plus ⁊ plus recipit. Nūquā tñ erit ifinita nec recipiet pfectionē ifinitā. sicut ēt ꝓz in additione numeri q̄ in ifinitū est iposſibilis: nūquā tñ est aliqs numerus ifinitus in actu: q̄ potētia additionis numeroꝝ: vt dicit Cōmen. in. 3. phy. nō est vna: ꝫ semꝑ ex noua additōe efficit̃ alia potētia ī numero ꝟm q̄ efficit̃ noua ſpecies numeri. Uñ q̄libꝫ potētia pōt exire ī actū: nō tñ pōt esse vt oēs exeāt in actū: q̄ in quolibꝫ actu addit̃ ēt potētia. Et ita est ēt hoc de capacitate aīe. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ qōlibet augmētū charitatis termīatū est: ⁊ est ad terminū quē ꝺseq̄ pōt hō: sed tñ ille terminꝰ cū nō sit actus purus est ꝑmixtꝰ potētie. vñ adhuc pōt eē aliud augmētū numero: ⁊ ita in ifinitus augmētū succedere augmēto. ⁊ hoc modo itelligit̃ augmētum charitatis interminatū. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ gr̃a xp̃i quāuis ꝟm eēntiā eēt finita: tñ ꝟm gd fuit ifinita. iquātū. ſ. erat dispō ꝺgruitatis ad vnionem: ⁊ inquātū ꝺcurrebat in opationē xp̃i q̄ erat virtutis ifinite ex hoc q̄ erat ꝑsona dīna: ⁊ alys modis: vt dicet in 3°. Et ex hoc hēbat q̄ non poterat augeri. ¶ Ad illud qō obycit̃ de beatis dōm est q̄ differt puritatis augmētū ⁊ charitatis. Augmētum. n. puritatis est ꝟm recessum a ꝺrio: ⁊ q̄ in btā virgine fuit depuratio ab omni pctō. iō peruenit ad summū puritatis. sub deo tñ in quo nō est aliqua potētia deficiēdi que est in qualibꝫ creatura quātū in se est. Charitatis aūt augmētū est ꝑ accessuꝫ ad dīnā bonitatē. ⁊ ideo nō habuit beata virgo summaꝫ charitatē qua maior nō possit intelligi: q̄ etiaꝫ ꝑfecit in charitate ⁊ gr̃a. ¶ Ad illud qō obycit̃ de beatis dōm q̄ charitas nō augeꝫ in eis ꝓpter cōditiones ſtatus: q̄ non sunt in via: sed in termino vie. vnde daꝫ eis ꝓmiuꝫ ꝟm illud qō charitas in ſtatu vie in eis creuit.

¶ Utꝝ charitas minuat̃. V.

AD quintum sic ꝓcedit: vr̄ q̄ charitas minuat̃: ꝓtraria enim nata sunt fieri circa idē: sed augmentū ⁊ dimiutio sunt ꝺrie: cū igit̃ charitas augeatur: vr̄ q̄ minuat̃. ¶ Itē Aug. dicit: vbi magna cupiditas ibi pua charitas. Et alibi. Mīn⁹ te amat qui aliqd tecū amat: ꝫ cōtingit cupiditatē augeri. g̃ etiā charitatē cōtingit minui. ¶ Ꝑ. veniale pctm̃ est malus culpe: ꝫ omne malū aliqō bonū adimit sibi oppositū: ci igit̃ malo culpe opponat̃ bonū gr̃e vel charitas: adimet veniale pctm̃ bonū charitatis: sed nō adimit totū: q̄ sic excluderet a regno. sola. n. charitas diuidit iter filios regni ⁊ pditionis ꝟm Augu. ⁊ sic eēt mortale. g̃ adimit aliquid eiꝰ. g̃ diminuit ipsaꝫ. ¶ Itē ꝟm q̄ aliqs se disponit ad charitatez ⁊ gr̃am ꝟm hoc sibi deus ifundit: quia ꝟm Augu. lumē dīne gr̃e oībus pñs est. Sed q̄ aliqui nō suscipiāt eā est: q̄ auertūt se ab illo. sicut q̄ claudit oculos ad lumē solis: sed cōtingit q̄ aliqs minus disponit se ad charitatez q̄ ꝑ⁹ fecerat. g̃ minus participabit de lumine gratie ⁊ de charitate.

Contra. quelibet charitas creata est finita: sed oē finitū ꝟm ꝓhm ꝓmo phy. cōsumit̃ ꝑ ablationem ablato quodā semꝑ ⁊ semꝑ. si igit̃ veniale diminuit aliqd de charitate sequēs etiā diminuet. ⁊ sic multiplicatis venialibus tota charitas tollet̃: sed charitas nō tollet̃ nisi per mortale pctm̃. ergo multa venialia fiēt vnū mōtale: qō nullus ponit. ¶ Si dicas q̄ ī ista ablatione est. sicut in dīsione cōtinui que est in ifinitū si fiat ꝟm eādem ꝓportionē ꝓportionē nō ꝟm eādē quātitatē. ¶ Cōtra quādo est dīsio ꝟm eādē ꝓportionē illud qō post auferet semper est min⁹ eo qō ꝑus auferebat. sicut si ꝓmo auferat̃ tertia pars linee: ⁊ postea tertia illius residui. ⁊ sic de inceps semper acceptū post erit minus ꝟm q̄titatē. Sꝫ sequēs veniale nō hꝫ minorē virtutē q̄ꝫ ꝓmū pōt contingere. g̃ adimet de charitate quātum ⁊ ꝓmū: ⁊ ita ex toto charitas consumet̃ per ablationem.

Respondeo dōꝫ: q̄ charitas nō pōt diminui eēntialr̄. nisi forte ꝑ successionez. ita. ſ. q̄ destruat̃ charitas q̄ est ꝑ mortale pctm̃. ⁊ postmodū minor ifundat̃ ꝑ minorē ꝓparatōez. Et causa hꝰ est: q̄ cā diminutionis charitatis non pōt sumi ex parte dei: cum nullus defectꝰ reducat̃ in ipsuꝫ q̄ est actꝰ cōpletus sīc in causam: oporteret q̄ si charitas diminuat̃ q̄ diminutōis causa ex parte nr̄a suscipiat̃. Defectꝰ aūt cōtingēs ex parte nostra: vel est ex cessatione actꝰ: vel ex ꝺordinatione. Ex cessatiōe actꝰ nō pōt remitti charitas. sicut hītus vtutuꝫ acqsitaꝝ ꝟm id qō in se est. Firmitas. n. charitatis ipsius nō est ex actu nr̄o: sed ex ꝓncipio ifluēte: vt dcīm est. Uñ cessantibus actibus: manet nihilominus idez robur charitatis. Sꝫ vez ē q̄ ꝑ actꝰ frequētes disponūt oēs vires aīe ⁊ mēbra cozporis redigunt̃ in obsequiū charitatis in quo ꝺsistit feruoꝝ: vt dcīm est. ⁊ ideo ex ocio tepescit charitatis feruoꝝ. Habitus aūt acqsitaꝝ vtutuꝫ robur ⁊ firmitatē hñt ex nr̄is opib⁹. vñ cessantib⁹ opibus remittit robur vtutis ēt ī se. Inꝺordiatio āt actꝰ vel ē circa finē: vl circa ea q̄ sunt ad finē. Si circa finē ita. ſ. q̄ finis tollat̃. sic charitas ꝫ quā adhereꝫ fini tollit̃. ⁊ ꝑ fit ꝑ mortale pctm̃. Si aūt circa ea q̄ sunt ad finez: ita. ſ. q̄ finis remaneat ⁊ ꝺordinate aliqs īmoꝛeꝫ circa ea q̄ sūt ad finē: talis ꝺordinatio q̄ est pctm̃ venialis nō attingit charitatē que ē ꝟm adhesionē finis. ⁊ ideo nihil diminuit de ipsa. Sꝫ verum est q̄ sicut ea q̄ sunt ad finē dispōnūt ad finē: ita inꝺordinatio in eis est dispō ad inꝺordinationez q̄ est circa finē: ꝟm qō dicimus q̄ veniale pctm̃ est dispō ad mortale. Uñ per hꝫ venialia disponit̃ qs ad amissionem charitatis. Et inde est q̄ charitas ꝺr̄ diminui quantū ad radicationē ⁊ feruoꝛē. ⁊ nō q̄tū ad eēntiā. Quātū ad radicationem q̄dē ꝟm q̄ fit dispositio ad ꝺrium. vñ minuit firma inhesio charitatis. Secundū feruoꝛē vo ꝓput impeditur obediētia inferioꝝ virium ad superiores ex quo dictus feruoꝛ causabatur.

Ad primum igit̃ dōm: q̄ ꝺria nata sunt fieri circa idē nisi alteꝝ nāliter insit. Et dicit nāliter ineſſe qñ ꝺsequit̃ cās eius. Uñ dico q̄ augmētabilitas: q̄ ex parte suscipiētis ⁊ ifluētis pōt esse aliqua causa augmēti ⁊ nō diminutionis: vt dcīm est. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ cōmēsuratio cupiditatis ⁊ charitatis ꝑ oppositū pōt itelligi dupl̄r. Uel quātū ad ipm fieri charitatis: vel quātū ad eē. Si quātū ad fieri. tūc vez est q̄ q̄to ꝑ actꝰ ꝺordinatos magis dñat̃ in eo cupiditas minus disponit̃ ad charitatē vel augmētū eiꝰ: q̄ ad habendū charitatez vel ad pficiēdū in ea disponunt̃ actꝰ nr̄i. Si quātū ad eē. tūc cū actus nr̄i nō sint causa eē ipsius charitatis ex ꝺordinatōe actuū ꝑ cupiditatē nihil derogat̃ charitati q̄tū ad suū esse: ꝫ solū quātū ad feruoꝛē ꝟm q̄ debabilitantur iferiores ꝑtes a charitatis obediētia. ¶ Ad 3ᵐ dicēduꝫ: q̄ veniale nō pōt adimere aliqd de charitate: q̄ nō attrigit ad illā ꝑtē aīe ybi est charitas. Sicut. n. superiores ꝑs itellectus est in cōsideratione ꝓncipioꝝ ꝑ se notoꝝ ꝑ que alia cognoscunt̃. vñ quātūcūq; dubitatio oriat̃ circa cōclones de certitudīe ꝓncipioꝝ nihil minuit̃: ita etiā supior pars affectus est in adhesiōe finis ꝓpter quez oīa

diligunt̃. Uñ quecūq; inordinatio ꝓtingit circa illa que sunt ad finē ipsa nō minuit̃ ihesio finis que est per charitatē nisi ponat̃ finis cōtrarius. Uñ veniale q̄ nō ponit finē idebitū nō attingit ad illud suprem⁹ affect⁹ vbi est charitas. Sꝫ sicut veniale nō est pctm̃ simplr̄: ꝫ solū inquātū est dispō ad mortale: ita ēt ꝑuat bonuꝫ q̄ se hꝫ vt dispositio ad charitatē. i. feruoꝛē q̄ contingit in habilitate actꝰ ex diligēti obediētia vel subiectiōe iferioꝝ virīū ad supioꝛē partē affectus in qua est charitas. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ dispō ad charitatē est ꝟm actus inferioꝝ virīuꝫ ꝑput opant̃ circa ea que sunt ad finez. sicut ꝑ ea que sunt ad finē deueniꝫ in finē. Habito etiā fine nō īdiget his q̄ sunt ad finē. Uñ quecūq; ꝺordinatio fit circa ea nō redūdat in deꝺordinationē finis nisi per modū dispōnis. sicut etiā cognitio ꝓncipioꝝ ꝓmoꝝ determinat̃ in nobis per sensus: qui si ēt destruant̃ non minuit̃ certitudo ꝓncipiorum que nō est acqsita: ꝫ nāliter ifusa. ¶ Exꝑ sc̃de ptis textus.

Sicut deus dr̄ magnus ⁊ excelsus in nobis.) Inquantū. ſ. magnos nos ⁊ altos in se facit: q̄ nō pōt eē nisi ꝟm ampliorē ꝓceptionez bonitatis ipsi⁹. ⁊ iō opꝫ redire in hoc q̄ aliq̄ creatū a deo in nobis ponat̃. (Sūt tñ multi q̄ eū nō bñt) illi. n. eū tñ hēre dicunt̃: quoꝝ est vt hereditas qui ipso fruunt̃ vel in spe vel in re. (Sine ſpiri. sancto ꝺstat xp̃m ⁊c.) Hoc pōt dupliciter itelligi. Uel ita q̄ sine ſpiri. sancto a nobis habito per charitatē ꝑ charitatis donuꝫ nō possumus ꝓcepta dei implere vel xp̃m diligere: ⁊ hoc verus est meritorie. Uel sine ſpiri. sancto quocūq; mō opante in rebus: ⁊ sic verū est q̄ nec homo: nec aliq̄ creatura sine ſpiri. sancto operatiōne aliquā hēre pōt. Sed hoc nō est de intentione Aug. (Spiri. sanctꝰ q̄ est in te duplo ⁊c.) Uidet ꝫ nō cē ad ꝓpositū: q̄ vt notula exponit. Hoc itelligit̃: q̄ petyt duplex donū. ſ. ꝓphie ⁊ miraculoꝝ: que in Delia erāt: ⁊ q̄ nō petierit magis ſpiri. sanctū hēre. ¶ Sꝫ dōꝫ: q̄ etiā ista expositione stāte ꝓbat intētio Augu. q̄ si oēs accipe rent eū equaliter. si ipe ſpūs scīs habebat. nō. n. in se fieri petiuisset. Et si nō habebat vel se habere nesciebat. simpliciter ſpiri. sanctū petiuisset. Uñ q̄ hoc q̄ ſpi. sanctū habere sicut in Delia erat petyt. oñdit Deliā multis excellentys ſpūs scī hēre. (Proꝑia mēsura comple.) dr̄ esse ꝓpria mēsura vnīuscuiusq; ⁊ ex pte ipsius qui recipit cōsiderata simul capacitate naturali ⁊ conatu eius. (Supra dictū est q̄ ſpiri. sanctꝰ ⁊c.) Nota q̄ auctoritates que contra magistrū iducūtur tria dicūt. Quedā. n. ꝓmo iducte dicūt aliā esse charitatē qua deꝰ diligit ⁊ qua nos diligimus. Qō magister exponit. Aliā esse rōnem: vel ꝟm modum itelligēdi ⁊ nō ꝟm rē. Alie vo secundo itroducte dicunt dilectiōez a ſpū scō esse: ⁊ ita cū ſpūs scūs nō sit a se charitas nobis data nō erit ſpūs scūs. Sed ipe respōdet q̄ quāuis ſpiri. sanctꝰ nō sit a se: tamē daꝫ a se. ⁊ ꝟm hunc modū charitas dicit̃ a ſpū scō. Sꝫ hec respōsio est ꝺsufficiens: q̄ nō tñ dicit̃ charitas daꝫ a ſpiri. sancto: sed etiaꝫ est ab eo: qō de ſpū sancto ꝓcedi nō pōt. Alie tertio introducte dicunt charitatē esse motū vel affectū mētis: qō ſpūi scō nō cōuenit. Sed ad hoc rñdet q̄ ista ꝑdicatio est per causam: eo q̄ charitas motus vel affectionis mētis causa est: qui ē diligere. Et hec expositio vera est: quāuis nō secundū intētionē magistri. charitas enim est causa affectionis sicut habitus eliciens actum ⁊ nō soluꝫ sicut mouens animā ad actuꝫ dilectionis vt ipse intendit. Unde cōsequēter mouet questionem: cum ſpiri. sanctꝰ q̄ charitas ꝺ eo dicitur moueat animaꝫ ad omnes actus vir-

Obiect charitatez nāl: nō ꝺr̄ diminuibilitas

Universidad de Deusto
Biblioteca

tutum: quare specialiter dicit mouere ad actum dilectionis. Et rēspōsio sua pz in littera: sed eius qō in solutione supponit causam nō assignat. s. q̄ spiri. sanct⁹ causet hūc actum qui est diligere nullo habitu mediāte. vnde quo ad hoc remanet insoluta.

¶ Utr̄ spūs scūs eadē ratōe dicatur donū t datum siue donatum. ¶ Bi. XVIII.

REterea diligēter cōsiderandum est cū spūs scūs dicat donū t datuz vtrū eadē ratióe vtrūq; nomē ei ꝓueniat: qō vtiq; videri potest. Cum enim idē sit spiritum sanctū dari t spm̄ scm̄ donari: ex eadē ratione videt spiritus sanctus dici datum t donū. hoc etiaz videt Augu. significare in lib. xv. de trini. cuz ait. Spūs sanctus intantū donū dei est inquātum dat eis qbus dat. apud se autez deus est t si nemini det. Ecce aperte dicit spm̄ sanctū donuz appellari: qz datur. Si aūt ex eo tm̄ appellat donum: qz datur nō ab eterno fuit donum: qz nō datur nisi ex tempore.

¶ Responsio quare datum vel donatum dicitur spiritus sanctus.

AD qō dicimus: qz spūs sanct⁹ t donum dicit t datū siue donatum: sed datum siue donatum ex eo tm̄ dicitur: qz datur vel donatur qō hz tm̄ ex tempore. Donū ꝙo dicitur nō ex eo tm̄ q̄ donetur: sed ex ꝓprietate quā habuit ab eterno. vnde t ab eterno fuit donū. sempiterne. n. donū fuit. non qz daretur: ꝫ qz ꝓcessit a pr̄e t filio. Uñ Augu. in lib. iiij. de trinitate. Sicut natū esse est filio a patre esse: ita spūi scō donuz dei esse est a pr̄e ꝓcedere t a filio. Hic apte oñditur q̄ spūs scūs eo donū est q̄ ꝓcessit a pr̄e t filio. sicut filius eo est a pr̄e q̄ natus est ab eo. Nō est. n. filio idez esse a pr̄e t spiri. sancto. i. nō ea ꝓprietate filius dicitur eē a patre qua spi. sanct⁹. nā filius dr̄ eē a pr̄e: qz genitus est ab eo: spi. sanct⁹ ꝙo dr̄ esse a pr̄e t a filio: qz spi. sanct⁹ est donū pr̄is t filij. i. qz ꝓcedit ab vtroq;. eo. n. dr̄ spi. sanct⁹ quo donū. t eo donuz quo ꝓcedēs. Uñ Augu. in lib. v. de tri. ait. Spūs scūs q non trinitas: sed in trinitate itelligitur in eo q̄ ꝓpr̄ie dr̄ spi. sanct⁹ relative dr̄ cū t ad pr̄em t ad filiū referr̄: qz spi. sanctus t pr̄is t filij t spūs est: ꝫ ipsa relatio non apparet in hoc nomine. apparet aūt eū dr̄ donum dei. Donū est. n. pr̄is t filij: qz t a patre ꝓcedit t filio. Ecce bis verbis aperte ostēditur eadē relatione dici spūm scm̄ t donuz. donū aūt: qz ꝓcedit a pr̄e t filio. ꝓprietas ergo q̄ dr̄ spi. sanct⁹ vel donū ꝓcessio ipsa est. de qua post plenius agemus cuz alijs. Cum ergo ab eterno ꝓcesserit ab vtroq; t ab eterno donuz fuit. Nō ergo spir. sanct⁹ eo tm̄ dr̄ donum: qz donatur. Naz t ante fuit donū q̄ donaretur. Uñ Aug. in. v. lib. de tri. Semp ꝓcedit spūs sanctus: t nō ex tēpore: sed ab eternitate ꝓcedit: sed qz sic ꝓcedebat vt eēt donabile iā donum erat anteq̄ esset cui daretur. Aliter enim itelligitur cū dr̄ donū. aliter cū dr̄ donatū. naz donū pōt esse ēt anteq̄ detur. donatū aūt nisi datuz fuerit nullo modo dici pōt. Sempiterne ergo spiri. sanct⁹ est donū. tēporaliter autē donatū. His ꝫ bis apte ostenditur q̄ spiri. sanctus. sicut ab eterno ꝓcedit ita ab eterno donū est: nō qz donaretur a pr̄e filio vl̄a filio patri: ꝫ qz ab eterno ꝓcessit donabilis. Sz queritur cui donabilis vtrum pr̄i t filio. an tm̄ nobis q nōdū eramus. Si aūt nō erat donabilis pr̄i t filio: sed tm̄ nobis t ex eo donū erat: qz sic donabilis ꝓcedebat: videtur q̄ filius eadē rōne semper donuz fuerit: qz a pr̄e ꝓcessit ab eterno donabilis nobis i tempore. Nā t de filio legitur q̄ dat⁹ est nobis. Ad qō dicim⁹: qz spi. sanct⁹ nobis tm̄ nō patri vel filio donabilis ꝓcessit sicut t nobis tm̄ datus est: t filius vere datus est nobis t ab eterno processit a patre: nō vt donabilis tm̄: sed vt genitus q t donari posset. processit ergo vt genitus t donabilis: sed spiri. sanct⁹ nō procedit vt genitus: ꝫ tantū vt donū. donum aūt semper fuit non soluz: qz donabilis: sed qz processit ab vtroq;: t qz donabilis fuit. Unde Aug. in. v. lib. de tri. Eoipso q̄ daturus eum erat deus iam donuz erat ēt anteq̄ daretur. t ideo donabilis: ꝫ aliter donabilis q̄ filius. Nam t aliter datus t aliter ꝓcessit q̄ filius. Filij enim ꝓcessio genitura est vel natiuitas. Spiritus sancti vero ꝓcessio natiuitas non est: vtraque vero ineffabilis est.

¶ Q: filius sicut in nascendo accepit non tantum vt esset filius: sed etiam essentia. ita t spiritus sanctus ꝓcedendo accepit: nō tantū vt esset donum: sed vt esset essentia.

ET notādum q̄ sicut filius nascendo accepit non tm̄ vt filius sit: sed omnino vt sit: t vt ipsa suba sit: ita t spiri. sanct⁹ a patre t filio ꝓcedendo accepit nō tm̄ vt spi. sanct⁹ sit vel donuz: ꝫ ēt vt oino sit t vt suba sit: qō vtiq; nō accepit eo q̄ datur. Nā cū non detur nisi ex tpe si hoc haberet eo quo datur accepisset ergo ex tpe vt eēt. Uñ Aug. in. v. lib. ve trini. Filius nō hoc tm̄ hz nascēdo vt filiꝰ sit sed oino vt sit. Querit ḡ vtr̄ spi. scūs eo quo dat̄ bēat nō tm̄ vt donuz sit ꝫ oino vt sit: qō si nō ē nisi qz dat̄. i. si nō hz eē nisi eo quo dat̄. sic filiꝰ nascēdo hz nō tm̄ vt sit filiꝰ: qō relative dr̄: ꝫ oino vt sit ipsa suba: qūo iā spi. scūs erat ipsa suba cū nō pr̄ꝰ daret q̄ eēt cui daret. Nō ḡ eo quo dat̄ ꝫ ꝓcedēdo hz vt sit donū t vt sit eētia: sicut filiꝰ nō eo quo datus ē sed nascēdo accepit. nō tm̄ vt sit filius sz vt sit eētia. Uñ Aug. in. xv. lib. de tri. ait. Sicut filio p̄stat essentiā sine initio tpis sine vlla mutabilitate nāe de pr̄e gnatio. ita spi. scō prestat eētiā sine vllo initio tēporis sine vlla mutabilitate nature de vtroq; processio.

¶ Questio ex p̄dictis videt q̄ filiꝰ nō tm̄ sit filius natiuitate: sed etiā deus vel eētia: t spiritus sanctus processione.

IC oritt qō si filiꝰ nascēdo hz non tm̄ vt sit filiꝰ sz vt sit eētia t spi. scūs ꝓcedēdo nō tm̄ vt sit donū sz vt sit eētia. ḡ t filiꝰ natiuitate eētia ē t spi. scūs ꝓcessiōe eētia est cū alibi dicat q̄ nec pr̄ eo pr̄ ē quo deꝰ. nec filiꝰ eo filiꝰ quo deus. nec spi. scūs eo donū quo deꝰ. qz vt ait Aug. i. vij. li. de tri. His noibꝰ eoꝝ relatiua ostēdunt non essentia. Unde post plenius agemus.

¶ Responsio.

AD qō breuiter rñdētes dicim⁹: quia nec filiꝰ natiuitate eētia ē: sed tm̄ filiꝰ. nec spūs scūs ꝓcessiōe eētia ē: sz tm̄ donum: t vterq; ille nascēdo iste procedēdo accepit vt esset eētia. Nō enim vt ait Hylarius in lib. v. de tri. per defectionem aut protensionem aut deriuationem ex deo deus est: sed ex virtute nature in naturam eādē natiuitate subsistit filius. t ex virtute nāe in naturā eādem ꝓcessione subsistit spi. scūs.

¶ Exponit verba Hylarij.

QUod itaq; itelligi pōt: ex pr̄e q̄ ē virtus igenita nām quā hz eādē filiꝰ natiuitate. i. nascēdo: t spūs scūs ꝓcessione. i. ꝓcedēdo hz. Uñ ipse idē apertius eloquens qō dixerat aperit subdens. Natiuitas inqt dei nō pōt nō eā de q̄ ꝓfecta est nām tenere. Nō. n. aliud q̄ deus subsistit. qō nō aliūde q̄ de deo subsistit. Ecce bis ꝫ bis aperit quo accipiendū sit illud de pr̄e gnatio pstat eētiā filio: t de vtroq; processio pstat essentiam spiritui sancto: nō quia ille essentia sit filius t iste essentia sit spiritus sanctus imo ꝓprietate personali: sed qz t ille nascēdo t iste ꝓcedēdo eētiaz hz eādē t totā que in patre est.

¶ Qz spi. scūs dicit donū t donatuz ꝑm predictos duos ꝓcessionis modos.

EX pdictis patz q̄ spi. scūs sempiterne donū est: t ꝑtr̄ datuz vel donatū ex quo appet illa distinctio gemine ꝓcessionis de qua supra egim⁹. Nā ꝑm alteram ꝓcessionē dicit donatum vel datuz ꝑm alteram vero dicitur donum.

¶ Scōm hoc q̄ donum est refertur ad patrez t filium ꝑm q̄ datum ad eum qui dedit t ad eos quibus dedit.

ET ꝑm hō q̄ sempiterne donū ē refert ad pr̄em t filiū ꝑm hō ꝙo q̄ dr̄ datuz vel donatū t ad eū q̄ dedit refert t ad eos qbus dat̄: t eiꝰ dr̄ eē q̄ dat: t illoꝝ qbꝰ dat̄. Uñ Aug. in. v. li. de tri. ait. Q̄ datuz est t ad eum qui dedit refertur: t ad eos qbꝰ dedit. itaq; spi. scūs nō tm̄ pr̄is t filij q dederunt sed ēt nr̄ dicit q accepimus. spūs ergo t dei ē q dedit: t nr̄ q accepimus: nō ille spūs nr̄ quo sumus. qz ipse spūs ē bois qui in ipso est: quāuis t illum spūm q bois dicit vtiq; accepim⁹ sed aliter ille: aliter iste nr̄ dicit. Aliud est enim q̄ accepimus vt essemus: aliud q̄ accepim⁹ vt sancti essemus. Qz aūt spi. scūs noster dicat scriptura ostēdit. Scriptuz est. n. de Joā. q̄ i spū Helye veniret. Ecce dict⁹ est Helye spūs scūs quē accepit Helyas. Et Adoysi ait dominus. Tollam de spū tuo t dabo eis. i. dabo illis de spū sancto quē iaz tibi dedi. Ecce t ꝫ dictus est spūs Adoysi. Patet ḡ q̄ spiri. scūs nr̄ dicit spūs sanct⁹: qz nobis datus: t dat⁹ vtiq; ad ꝫ vt sancti essemus: spiritus ꝙo creatus ad hoc est datus vt essemus.

¶ An filiꝰ cuz sit nobis datus possit dici noster vt spiritus sanctus.

HIc qrit vtr̄ t filiꝰ cū sit nobis datꝰ dicat vel possit dici nr̄. Ad qō dicim⁹ q̄ filiꝰ dr̄ nr̄ panis noster redēptor t hō. sed nr̄ filius nō dr̄: qz filiꝰ dr̄ tm̄ relative ad eū q genuit: t ideo nr̄ filius nō pōt dici sed pr̄is tm̄. In eo aūt qō dicit datus t ad eū q dedit t ad eos qbus datus ē referr̄ vt spi. scūs. q ēt cuz in scriptura vt supra dictū ē dicat spūs noster. vt spūs tuus vel illius: vt de Adoyse t Helya dictum est. Nusq; tamē in scriptura occurrit ita dici spūs scūs nr̄ vel tuꝰ vel illiꝰ. sz spūs noster vel tuus spūs vel illiꝰ. qz spi. scūs eo dr̄ quo donum t vtrūq; relative dr̄ ad patrē t filiuz. t ꝫ sempiterna relatione. Si tm̄ aliq̄n dicit donuz nr̄m accipit donuz ꝑ donato vel dato. Cum ꝙo donū accipit eo mō quo spi. scūs donū tm̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

pris ⁊ filij dr nō bois. Ita ⁊ filiꝰ sub hac appellatiōe nō pōt dici nr vt dicaṫ filiꝰ noster: sicut nec dr spūs scūs nr. ⁊ tri de filio dr panis nr: ⁊ de spū spūs noster. Ille noster panis qr nos reficit nobis datus. iste noster spūs qr nobis inspiraṫ a pre ⁊ a filio ⁊ in nobis spirat sic vult. Añ Aug. in. v. li. de tri. ait. qō de pre natū est ad prez solū referr cū dicit filiꝰ: ⁊ iō filius pris est ⁊ nō noster. Dicimus tñ ⁊ panē nrz da nobis: sicut dicimus spiritum nostrum.

¶ Utrum spūs scūs ad seipsum referatur.

POst hoc querit vtrū spūs scūs ad seipsuz referaṫ. hoc. n. videt ex pdictis posse ꝓbari. Si. n. qō datur referr ad eū qui dat ⁊ ad eū cui daṫ: ⁊ spūs sanctus daṫ a seipso vt pdictū est. ergo refertur ad seipm. Cuius qōnis determinationē in posteruz differim⁹ donec tractem⁹ de bis q̄ relatiue dicūtur de deo ex tēpore. in qbus datū ⁊ donatum continentur.

¶ Diuisio textus.

POstquā determinauit de tēporali ꝓcessione spiri. sci. Dic determinat nomē qō sibi competit fm rōnē qō temporaliter ꝓcedit. s. donum. Diuidit g̃ i duas partes. In pma determinat de dono fm qd dr de spi. scō per cōparationē ad alia dona. In scda determinat. de hoc donuz de spi. scō dicto ꝑ cōparationē ad hoc nomē datuz: qō etiaz de ipso dicit. ibi. (Preterea diligēter cōside.) Et hec diuidit in duas. In pma ingrit vtruz eadē rōne spi. scūs dicaṫ donuz ⁊ datum: ⁊ obijcitur ad vtrāq; partez. In scda determinat qōnem. ibi. (Ad qō dicimus q. s.) Et ꝑ diuidit in duas. In pma ostēdit dr̃iaz doni ad datum fm qd de spi. scō dr̃: q̄tum ad id qō in ipso dono est. In scda q̄tuz ad id cui⁹ é donuz. ibi. (Et fm ꝑ qd sem piterne.) In dono aūt duo cōsiderantur. s. relatio vel ꝓprietas fm quā dr donuz. ⁊ ꝓcessio ex qua fm rōnez intelligendi cōsequit talis ratio. Primo g̃ assignat dr̃iam ex parte relationis. 2° ex parte ꝓcessionis. ibi. (Et notādum q̄ sicut filiꝰ.) Prima in duas. Prio ostēdit q̄ donū dr spi. scūs in eadē relone vel notiōe q̄ dr spi. scūs. In 2° mouet qōnē ⁊ determinat eā. ibi. (Sed q̄rit cui donabilis ⁊c.) (Et notandū ⁊c.) Dic assignat dr̃iam ex pte ꝓcessionis. ⁊ diuidit in tres. In pma ostēdit dr̃iam qz spi. scūs ꝓcessione qua donū est hz eēntiā diuinā. nō aūt inq̄tuz datum est. In 2ª mouet qōnē ⁊ soluit eā. ibi. (Dic ꝟ oritur questio) In 3ª iducit quādā ꝛclonez. ibi. (Ex pdictis patet ⁊c.). s. q̄ nomen doni ꝟuenit spi. scō ꝑ ꝓcessionē eternaz ⁊ nomē dati fm ꝓcessionē tpalē. (Et fm ꝑ q̄ sempiterna.) Dic ostendit dr̃iam q̄tū ad id cui⁹ est donū. ⁊ diuidit i duas ptes. In pª assignat dr̃iaz. In 2ª mouet duas qōnes. pam ibi. (Dic q̄rit vtr filiꝰ) quā soluit. scdam ibi. (Post ꝑ q̄rit vtr spi. scūs.) Cui⁹ solonē differt. Qō. I.

¶ Circa hanc ptez. 5. q̄runt. Prio vtrū donū sit eēntiale vel ꝓnale. 2° vtr sit ꝓpriū spiri. sci. 3° vtr ꝑ hoc donuz oīa dona denr. 4° vtr spi. scūs ꝓcessione q̄ donum dr et deus dicaṫ. 5° vtrum possit dici donum nostrum.

¶ Utrum donum sit nomen essentiale. I.

AD primuz sic ꝓcedit. vr q̄ donū sit nomē eēntiale. Oē. n. nomen ꝓnotās effectū i creatura significat diuinaz eēntiā vt cōiter dr. Sz ꝑ nomē donū cōnotat effectū in creatura. dr. n. spi. sācti donū inq̄tū est donabilis creature in aliq̄ effectu. g̃ ē eēntiale.

¶ P. nullū nomē ꝓnale conuenit eēntie: qz eēntia nec genita ē nec gignēs: sz eēntia dīna dr donata eē filio a patre. vt dr ꝑ b. z. Dōauit illi nomē ⁊c. Qz ēt accipit ex verbis Hyl. supra positis. 16. di. ylti. ca. ergo donum ē nomē eēntiale.

¶ Itē spi. scō ꝟuenit esse donū inq̄tū ꝓcedit vt amor. sz amor in dīnis ēt eēntialr dr vt hr ex vbis Augu. supra. di. io. positis. g̃ vr q̄ donū.

¶ P. q̄cd br ab aliq̄ ꝑ dr esse datū vel donatum. Sz nō ītellecta distinctiōe personarū adhuc possemus bre deū ad fructū: ⁊ nō habemus ꝑ a nobis. ergo esset datuz nobis. q̄cd aūt intelligitur in dīnis exclusa per itellectuz distinctiōe personarū est essentiale. ergo donum est eēntiale.

Contra q̄cd ꝟucnit alicui persone fm rationē ozigīnis nō est eēntiale sz notionale. Donū aūt dicit spi. scūs inq̄tū ab eterno ꝓcedit: vt dicit in littera. ergo non est essentiale: sed personale.

Respondeo dōm q̄ sicut supra dictū ē dare vel donare dr duplr. Uno mō illud qō br ꝑ modū dominy: vt possessio. Alio mō illud qō br q̄si intrinsecū sibi. sic aligs hz seipm vel māz suā vel q̄litatē. Quāuis aūt in dīnis ꝑsonis nō sit dñiuz vni⁹ respectu alterius: tamē est ibi auctoritas ꝓncipy. Dōm igit q̄ datio pōt iportare auctatē respectu dati: ⁊ sic donū vel datuz ē notióale. Potest ēt nō iportare auctoritatē. sed tñ ꝑ q̄ id qō daṫ libere bēatur. Et ꝑ mō ipsa eēntia dicitur dari vel donari. Et fm ꝑ donū vel datū non est personale sed essentiale. tamē semp importat distinctionem dantis ad eum cui daṫ: cuius nō ad id qō datur.

Ad primuz igit dōz q̄ nomē pōt cōnotare effectū in creatura duplr. Uel fz rōnē ꝓncipy tñ: ⁊ qz eadē ē opatio toti⁹ trinitatis: oz q̄ tale nomē cōe sit toti trinitati ⁊ ad eēntiā ptinēs. Uel ita q̄ cū rōne ꝓncipy respcū creature: ēt aligd aliō iportet. Et tūc q̄tuis fm respectū ad creaturā det itelligere eēntiā ex ꝓnōti: sic cā itelligit in effectu. Tñ fm aliō qō significat pōt ad ꝑsonā ptinere: sic assumere carnē iportat ⁊ opationez q̄ cōis est trib⁹ ꝑsonis ⁊ terminū opōnis in quē terminata ē assumptio: qō ꝓpriū ē ꝑsone filij: ⁊ iō sibi soli ꝟuenit. Silr dico q̄ donū ꝑter respectū quē iportat ad illō cui donabile ē: iportat respectū ad illū a q̄ est sic a ꝑn⁹ respectu ei⁹ auctoritatē hñte: ⁊ ex hac pte é notionale.

¶ Ad 2m dōm q̄ si dare iportet auctatē respectu dati i dāte: sic eēntia nō dr dari: sz alio mō vt dcm ē.

¶ Et per ꝑ p3 rnsio ad 3m quia amor eēntialis q̄tuis sit hīs rōnē ꝓmi doni in q̄ alia dona danr: tñ respectu eius nō pōt ōnotari auctoritas. ⁊ iō rōne ꝓdicta amor non pōt dici donari fm q̄ auctoritas importat in donāte respectu dati.

¶ Et silr ēt dōz ad quartū. qz donū in cuius rōne importat auctoritas nō remanet nō intellecta distinctione personarū.

¶ Utruz donuz sit ꝓpriuz spūs sci. II.

AD secūdum sic procedit. videt q̄ donum nō sit ꝓpriū spi. sci. Tēporalis eniz ꝓcessio vel missio spi. sancti dicit eius donatio. Sed filiꝰ mittitur sicut spi. sanctꝰ ⁊ habet aptitudinez ad missionē a ꝓcessione eterna: sicut spi. sanctꝰ: vt patet ex dictis. ergo filius pōt dici donū sicut spi. scūs.

¶ P. cum ꝑsone distinguanr per ꝓcessiones eternas nomē ꝓpriuz ꝑsone pōt designari in actū ꝓcessiōis: sicut filius dr̃signat

in generatione inq̄tum est filius: sed nomē doni nō dr̃signatur in ꝓcessiōe eterna: qz fm eam pater nō dicit donare donū sicut dicit generare filiū. ergo videt q̄ nō sit ꝓpriū spiri. sci.

¶ Itē ꝓpria personarū dicūt tñ relationem: qz in absolutis dīne ꝑsone nō distiguunt: sed donuz nō dic tñ relonē: imo aligd aliud qō daṫ. g̃ vr q̄ non sit nomē ꝓpriū spiri. sci.

¶ P. spi. scūs nō hz nisi vnā notionē q̄ est ei⁹ ꝓcessio. sz alio mō ītoescit spi. scūs inq̄tū est donū: ⁊ inq̄tū est ꝓcedēs. ergo videt q̄ notio qua donū dicit: nō sit ꝓpria spi. sci. ⁊ ita nec nomē doni.

In cōtrariū est qō dicit Aug. li. de trini. Qz sicut in trinitate solus filiꝰ dr vbū: ita solus spi. scūs dr donū: sed qō ꝟuenit soli alicui ꝑsone ē ꝓprium sibi. ergo nomē doni ꝓpriū est spi. sci.

Respondeo dōm q̄ donū ⁊ datū differūt vt i lra dr. ⁊ boz dīa ꝓt attēdi q̄tū ad triā. s. q̄tū ad ꝛsignationē. Datū. n. cōsignificat tps cū sit participiū. donū aūt nō: cū sit nomē. Inde est q̄ donuz cōpetit magis dīnis q̄ sine tpe sunt q̄ datū. vñ donuz pōt esse eternū sz nō datū. Item q̄tū ad significationē qz donare addit supra dare. Donū. n. vt dic phs ē datio irreddibilis nō q̄ recōpēsari nō valeat: sz illa q̄ recōpēsationē nō q̄rit. vñ donū iportat liberalitatē in dāte. Item quātum ad modū significādi: qz donū iportat aptitudinē ad dandum. Datuz aūt iportat dationē in actu. Aptitudo autez ad dādū pōt attēdi dupliciter. Uel ex pte ipsi⁹ dati q̄si passiua sicut calefactibile ad calefactōez aptitudinē iportat. Uel ex pte dātis. q. actiua: ⁊ talis aptitudo ē fm rōnez q̄ aligd daṫ liberaliter. Ratio aūt oīs libalis collatiōis est amor: qō. n. ꝓpter cupiditatē daṫ vel ꝓpter timorē nō libali datiōe datur. sz talis datio magis dr q̄stus vel redēptio. Qz igit spi. scūs ē amor ex rōne sue ꝓcessiōis hz i se ⁊ q̄ deṫ ⁊ q̄ sit rō dādi. vñ est donū per se ⁊ ꝓmo. Alia aūt q̄ danr nō sūt dona: nisi fm q̄ ꝓticipāt aligd amoris vt ex amore data. Si igr colliganr tres dicte rōnes doni adiuncta auctate dātis ad donū. pz q̄ in trinitate donū spi. scō conuenit fm suā ꝓcessionē eternā: inq̄tū ꝓcedit vt amor: q̄ est rō libal' collonis. Uñ sic amor ē sibi ꝓpriū ita donū.

Ad primū igit dōm q̄ donū nō iportat missionez in actu: sed rōnez liberalis collationis vel datiōis. Que q̄uis sit idē re qō missio in dīnis ꝑsonis tñ differunt rōne. Uñ quāuis filiꝰ deṫ vel mittaṫ: tamē ratio liberalis datiōis est amor q̄ est spi. scūs. ⁊ ista rō nō ptinet ad filiū. vñ nō ꝓprie pōt dici donū: ⁊si dicaṫ dat⁹.

¶ Ad scōm dōm q̄ sicut dictū est ꝓcessio filij nominaṫ ēt q̄tū ad ꝓpriū suū modū. s. noīe sue gnātiōis: ⁊ iō ex ꝓpria sua ꝓcessiōe pōt trahi sua ꝓpetas. s. filiꝰ. Sz ꝓcessio spiri. sci nō hz nomē q̄tū ad mōm sue ꝓcessiōis ꝓpriuz. Uñ ex actu ꝑsonali quo significaṫ ꝓcedere nō pōt trahi ad ꝓpriū ptinēs ad mōm ꝓcessiōis: fm q̄ dr amor vl donum.

¶ Ad 3m dōm q̄ ꝑ nomē donū vel datū ꝑter relonē ex q̄ dr donū vel datū dat itelligere rez quādā q̄ daṫ: q̄uis forte nō sic ptez significatiōis noīs: qz subiectuz nō icludit in significatione nominis significātis accīs concretiue. vt dicit Cōmē. 5. meta. quāuis Auicē. 3rium senserit. Sed ad rōnem dati vel doni nihil refert vtruz illa res data sit in ꝑ q̄tie vel in illo: ⁊ fm q̄ coartaṫ donum conditionibus pdictis: opz q̄ res illa data relationez significet: qz donum vt rō dādi est amor: nec amor pōt dari vt respectu cui⁹ habeaṫ auctas nisi personalis que ad aliquid est.

¶ Ad quartuz dōm q̄ sicut est in eēntialib⁹ q̄ vna essentia cōis est bonitas ⁊ sapia: ⁊ oīa alia attributa fm diuersas rōnes. Ita ēt in personalib⁹: qz vna ꝓpetas vel notio fm rem differt fm diuersas rōnes significandi in noīe. sicut ꝓprietas verbi alio mō significatur dum dicit filius: ⁊ dum dr verbū. Ita etiaz ꝓprietas spi. sci pōt esse fm diuersas ratiōes diuersis noībus significari: ⁊ pōt esse q̄ fm rōnē itelligēdi vna illaz rōnum cōsequaṫ ad aliam: sicut ēt est in essentialib⁹ attributis q̄ voluntas presupponit intellectum. vnde ratio doni cōsequitur rationem amoris simili modo.

¶ Utr̃ per donū q̄ spūs scūs est denr oīa dona. III.

AD tertiuz sic ꝓcedit. vr q̄ ꝑ donum q̄ ē spūs scūs nō denr oīa dona. Sicut. n. dic phs. 5. phy. Alteratiōis nō est alteratio: alis in ifinitū abiret. Si g̃ donū daṫ ꝑ donū ibit i ifinitū: ⁊ ꝑ ñ é ponere. g̃ vr q̄ dona nō denr ꝑ aliud donū.

¶ P. vt in ꝛa habitū est ex vbis Hyla. ipsa essentia dīna ē data a pre filio. Si igit oē datū daṫ ꝑ spi. scūz. tūc eēntia daṫ filio ꝑ spiri. scō. ⁊ ꝑ ē iconueniēs: qz spi. scūs ceṫ ꝑn⁹ filij. g̃ vr q̄ ꝑ ꝑ donū nō denr oīa dona.

¶ Itē filiꝰ est ēt datꝰ nobis Isa. 9. Sz spi. scūs nō hz aliquā rōnē ꝓncipy respectu filij. g̃ vr q̄ non oē datum daṫ per ꝑ donum.

¶ P. nihil daṫ per donum aliqō nisi illud donum deṫ. Sed multa danr nobis a dō in quib⁹ nō daṫ spi. scūs. sicut data nālia: ⁊ gr̃e gratis date. ergo vr q̄ nō oīa dona dēntur per ꝑ donum.

Contra est qō in lra dr.

¶ P. illud qō est ꝓmū i q̄libet gr̃e ē cā oīum q̄ sūt in gr̃e illo: vt bētur ex vbis phi i. z. meta. Sz spi. scūs hz rōnē ꝓmi doni iquātuz ipse ē amor ꝓris ⁊ filij. g̃ vr q̄ ꝑ ꝑ donū oīa dēntur.

Respondeo dōm q̄ aligd dr dari multipliciter. Uñ ex ipsa ꝓprietate nature fm q̄ dicimus q̄ ignis dat calorem suuz ⁊ sol splēdorem: ⁊ hui⁹ dationis nō est ꝓncipium voluntas. Quādoq; ex volūtate vt ꝓncipio datiōis. Et hoc cōtingit dupliciter. Quādoq; enim per dationez ītendit aliqua vtilitas ipsi⁹ dātis. Uel quātum ad remotionez mali: sicut quādo aligd datur ex timore: ⁊ talis datio dicit redēptio. Uel quātuz ad acgsitionem alicuius boni: ⁊ talis datio est ꝓprie questus vel vēditio. Quādoq; aūt nō intendit vtilitas aliqua in ipso dāte: ⁊ ꝑ datio dr liberalis ⁊ ꝓprie dicit donatio. Cōstat autez q̄ illa datio in qua ītendit vtilitas dātis nūq̄ competit deo. vñ ipsa singulariter dr liberalis: qz in oīb⁹ alijs dātibus ītendit aliqua vtilitas in dāte vel boni tēporalis vel spiritualis. Uñ nulla datio est pure liberalis: vt dicit Auicē. nisi dei: ⁊ operatio ipsius. Ratio aūt liberalis dationis est amor qui fm Diony. mouet superiora ad ꝓuisionem minus habētium. Et qz spi. scūs ē amor: iō ipse est rō oīum eoz datoruz. quoz ꝓncipiū est diuina volūtas: sicut sunt oīa data creaturis.

Ad primū igitur dōm q̄ ꝑbs ītendit dicere q̄ alteratio nō terminaṫ ad alterationem per se loquēdo. nō tamē ītendit dicere q̄ vna alteratio. nō possit esse cā alteri⁹. ⁊ ita ēt vnū donū pōt eē cā alteri⁹ ⁊ nō ibit in ifinitū: qz erit deuenire ad ꝓmuz donum: qō daṫ per seipm ⁊ nō per aliud donū spi. sci.

¶ Ad 2m dōm q̄ datio illa q̄ pater dat eēntiā filio est datio ex ꝓprietate nāe. vñ ad illā dationē cōparaṫ nā vt ꝑn⁹: ⁊ nō voluntas vt. s. dictū est. ⁊ iō talis datio nō est ꝑ spi. scūz.

¶ Ad 3m dōm q̄ q̄uis spi. scūs nō sit ꝑn⁹ filij ē tñ ꝑn⁹ effectꝰ. sz quē filiꝰ dr dari vel mitti. ⁊ iō etiā ipse filiꝰ est datus per donū: qō est spi. scūs. s. q̄ amor ē. vñ dr Jo. 3. Sic deus dilexit mundum ⁊c.

¶ Ad q̄rtū dōm q̄ quāuis oīa dona ⁊ naturalia ⁊ gratuita dēntur nobis a deo ꝑ amorē q̄ est ꝓmum donuz: nō tñ in oībus donis daṫ ipse amor: sed tñ in dono qō est filitudo illius amoris. s. in dono charitatis. Cum enim dr q̄ alia dona danr per donū amoris qui est spi. scūs: ꝓpositio per. nō notat cāz ex pte recipiētis vt sit sensus. per hoc q̄ recipit donum amoris recipit alia do-

Universidad de Deusto
Biblioteca

na:sed notat habitudinē cause ex pte dantis q̄ per ℔ q̄ amat creaturam suā omnia data dat.

¶ Utrum eadem processione spūs sanctus habeat q̄ sit donum ⁊ deus. IIII.

AD quartum sic ꝓcedit. vī q̄ nō eadē ꝓcessione spi.scūs habeat q̄ sit ōs ⁊ q̄ sit donū. Nō.n. est eadē rō cōis ⁊ ꝓpria. Sz donū ē ꝓpriū spi.scō: deꝰ aūt est cōe. ergo nō est idē donū ⁊ deꝰ. ¶ Ꝑ.gcgd hz spi.scūs per ꝓcessionē fm rōnē itelligendi cōsequit̄ ipaz ꝓcessionem. Sed deitas nō est ꝑnis ꝓcessionem: q⁹ nō procedit neq; p se neq; p accūs: sicut ēt nō gnātur: g̃ vī q̄ spi. scūs nō hz pcr ꝓcessionē q̄ sit deus.

Cōtra spi.scūs nō ē ōs nisi in q̄tū hz ditatē: hz p ꝓcessionē ꝛcepit totaz ditatē a pre. g̃. ꝓcessiōe ē ōs.

Respondeo ōz q̄ sic ī filio ē significare ꝓpietatē eiꝰ p modū relatiōis: vt cū dī filiatio. ⁊ p modū exitꝰ vel emanatiōis: vt cū dī gnātio passiue vel natiuitas. itaq; ēt ēt in spū scō si nomia eēnt posita sed pp defectū nominū ytimur eodē noīe ad significandū emanationē ipsiꝰ ⁊ ꝓpietatē vl' relonē. s. noīe ꝓcessionis. Dico igī q̄ ꝓcessio pōt dī emanationez spi. sancti vl' relonē siue ꝓpietatē eiꝰ. Si relationē vl' ꝓprietatē: sic spi.scūs ꝓpietate sua formalr loq̄ndo ē spi. scūs ⁊ donū et amor. nō aūt ōs: sic nec filiꝰ filiatiōe ē ōs formalr loquēdo: hz filiatiōe ē filiꝰ ⁊ deitate deus ⁊ sapia sapiens. Si dicat emanationē tūc pōt dici q̄ spi.scūs sua ꝓcessiōe ē ōs ⁊ donus: sic ēt filiꝰ sua natiuitate ē filiꝰ ⁊ deꝰ. Sz diuersi mode: q⁹ deitas se hz ad gnātionē solis vt accepta p gnātionē: hz filiatio fm rōnē itelligēdi ē ꝑnis gnātionē. Et simili rōne cōcedit q̄ filiꝰ nascendo accipiat diuinitatē. ⁊ nō solū ita q̄ gerūdiuū iportet ꝓcomitātia: vt dī de aliq̄ currēdo ē hō. hz iportat ordinē ad acceptū vt sit sensus: filiꝰ nascēdo accepit ditatē. i. p natiuitatē accepit dīnitatē. Et silr ē ō ꝓcessiōe spi. sci. ℔ autez pleniꝰ dcā sūt. ꝛ. ꝯ. di.

Ad primū igit̄ dom q̄ nō eodē mō formalr fm rōnē spi. scūs ē ōs ⁊ donū. hz p eādem emanationē hz vtrūq; : q⁹ sic filiꝰ nihil hz nisi q̄ nascendo accepit. ita ⁊ spi. scūs nihil hz nisi q̄ ꝓcedēdo accepit. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ eēntia dīna nō accipit nouū eē in spi. scō p ꝓcessionē: cū vnū ⁊ idē sit eē triū ꝓsonaꝝ: ⁊ iō ñ ꝓcedit neq; p se neq; p accūs: neq; ēt ꝓcessionē ꝓsequit̄: hz ℔ q̄ spi. scūs ℔at deitatē ꝓuenit ei ex sua ꝓcessione.

V.

¶ Utꝝ spūs scūs possit dici donū nr̄m.

AD quintum sic ꝓcedit. vī q̄ spiritus scūs possit dici donus nr̄m. Donū.n. dī fm respectū ad creaturā. hz eis q̄ iportāt respcū ad creaturam pōt addi meū vel nr̄m vt creator nr̄. g̃ vī q̄ spi. sanctꝰ possit dici donū nr̄z. ¶ Itē scūs nihil adimit ō rōe hꝰ q̄ō dī spūs: sed dī spūs nr̄ vt spūs Delye. g̃ vī q̄ pōt dici spi. scūs nr̄. ¶ Itē sic filiꝰ iportat relonē eternā a q̄ ipōit: ita ⁊ pr̄: hz dī pr̄ nr̄. g̃ ēt pōt dici filiꝰ nr̄. ¶ Ꝑ.gcgd dat̄ nob ē nostrū. hz filiꝰ datꝰ est nobis. g̃ est filiꝰ noster. ¶ Ꝑ.i deo idē ē deitas ⁊ deꝰ ⁊ sapia ⁊ bonitas ⁊ oīa hō. hz dī deꝰ nr̄. g̃ ēt pōt dici deus sapia nostra vel eēntia nostra.

Sed cōuerso vī q̄ nō pōt dici ōs nr̄. In ꝓnoīe .n. nr̄z vel meū iportat aliq̄ habitudo vel relō creatoris ad creaturā: hz ōs ē nomē absolutū ⁊ nomē nāe: vt dīc Amb. g̃ vī q̄ nō pōt dici deꝰ nr̄.

Respondeo ōz q̄ deꝰ nō pōt hr̄e aliquā relonē ad nos nisi p modū ꝓncipij. Cū aūt eāe sint q̄tuor ipse non ē cā mālis nr̄a. Sz se hz ad nos in rōne efficiētis ⁊ finis ⁊ formē exēplaris: nō aūt ī rōne formē iberētis. Cōsiderādū ē igit̄ ī noibꝰ diuinis q̄ oīa illa noīa q̄ iportāt rōnez ꝓncipij p modū efficientis vel finis recipiūt additionē dcōz ꝓnominū: sic dicimus creator nr̄ ⁊ bonū nr̄m. Ea aūt q̄ dīr p modū formē iberētis nō recipiūt dictoꝝ ꝓnominū additōez. Et talia sūt noīa oīa diuina q̄ in abstracto significant̄: q̄ oīa significant̄ p mōm formē: vt eēntia bonitas ⁊ hꝰ. vī in talibꝰ nō pōt fieri additio. Nō.n. possuz dicere q⁹ deꝰ sit eēntia nr̄a vl' suba vl' aliqd hꝰ. Tī in istis noibꝰ ꝓsiderādus ē gdaz ordo: q⁹ q̄dam hoꝝ abstractoꝝ iportāt rōnem ꝓncipij efficiētis et exēplaris: vt sapia ⁊ bonitas et hꝰ. quandoq; fit additio dictoꝝ ꝓnominū: vt cū dicimꝰ deꝰ est sapia nr̄a cāliter: p modū quo dī spes nostra: q⁹ per eiꝰ sapiam efficīt in nobis sapia exēplata a sua sapia per quā sapientes sumꝰ formaliter. Quedā aūt nō importāt rōnez ꝓncipij: nisi forte exemplaris: ⁊ talibꝰ nō cōsueuit fieri dicta additio. Nō enim cōsuetū est dici q⁹ deus sit essentia nostra vel suba nostra. Tamē ēt q̄nq; istis noibꝰ fit talis additio ꝓpter habitudinem ꝓncipij exēplaris: sicut Dio. dicit. 4. ca. ce. bie. qō eē oīum est sup esse deitatis: hz hꝰ locutiones magis sint exponēde q̄ extendende.

Ad primū g̃ dōz q⁹ donū iportat quādā relonē in actu. s. ad dātē: ⁊ q̄dā soluz ī aptitudie q̄tū est in rōne sui nois. s. ad eū cui dat̄. Et iō pōt semper dici donū dantis: sed nō est eiꝰ cui dat̄ nisi q̄n sibi ē datū in actu. ⁊ pp ℔ dicimꝰ datū nr̄m ⁊ nō donuz nr̄m. ¶ Ad 2ᵐ dom q⁹ spi. scūs ē q̄dā circūlocutio iuēta ad exp̄mēdū ꝓsonā spiri. sci. ipse aūt in q̄tū ē ꝓsona subsistens nō iportat relationē ꝓncipij: hz magis eiꝰ qui ē a ꝓnc. ⁊ iō ñ pt dici spi. scūs noster. Sz spūs iportat rōnē ꝓncipij in q̄tū a spū ē ispiratio: ꝓpter q̄ pōt dici spūs nr̄. ¶ Ad 3ᵐ dom q⁹ pr̄ importat rōnem ꝓncipij: filiꝰ aūt nō: sed magis eius q̄ ē a ꝓncipio: ⁊ iō nō pt dici filiꝰ noster: sicut dī pater noster. q̄uis ēt nō dicat pr̄ noster, put iponit nomē a paternitate eterna: sic.n. est pater solius filij nālis. ¶ Ad quartuz dom q⁹ q̄uis filiꝰ datus sit nobis: nō tñ datus est nobis in filium: sed in doctorē vel saluatorē: ⁊ iō pōt dici saluator noster: sed nō filius noster. Et si obyciat̄. est filiꝰ ⁊ est noster. g̃ est filius nr̄. ꝑz. q⁹ est fallacia accūtis. ¶ Ad 5ᵐ dōz q⁹ sapia in abstracto significata significat id quo aliquis est formalr sapiēs: ⁊ ꝓpter hoc rōne p̄dicta non pōt ꝓprie dici q⁹ sit sapia: nisi per modū qui dictꝰ est. ¶ Ad vltimū dicendum q⁹ deus quāuis significet essentiā diuinam quātuz ad id cui imponit̄: Tñ quātū ad id a quo imponit̄ nomē significat opationem: vt supra dictuz est ex verbis Dama. Et iō pōt dici deus noster. Tñ diuersimode pōt dici deus oīum ⁊ iustoꝝ. Deus.n. dicitur oīum ꝓpter relationem ꝓncipij inquātum. s. est creator oīum. Dicit̄ aūt deus iustoꝝ spāliter fm rationem finis quem cōtingūt. Et ideo dī etiā ab eis haberi. Alia.n. hz ordinētur in ipm sicut in finē: nō tñ cōsequūtur ipm nisi iusti q̄ cōiungūtur sibi per gr̃am ⁊ gloriā: ⁊ ideo ēt omniuz cōiter dī vel finis vel aliquid hꝰ. Sed absolute dicit̄ de iustis: q⁹ deus est coꝝ q⁹ habent ipm sicut suā hereditatē. ⁊ per quendam modum passionis.

¶ Expositio textus.

On enim singuli quicq̄ hñt.) Sciendum q⁹ scis donū nō soluz increatum cōe est: sed etiā dona ad gr̃az gratum faciētem ptinētia que simul ifundunt̄: ⁊ sine q̄bus spūs scūs nō hr̄. sed dona gratis data dantur magis ad manifestationem. s. recepti: q̄ ad coniungēdū spiritui. ⁊ hoc ꝓpter vtilitatem aliorum. i. Lozinth. iz. et diuidunt̄ diuersis prout cōpetit vtilitati ecclesie. ¶ Sz ipsa relatio nō apparet in ℔ nomine ꝛc.) Uidetur ℔ esse falsum: q⁹ sicut dī donuz dationis: ita spi. spirationis. Sz

dōm q⁹ in noīe spūs non ipoꝛtat relatio nisi per accūs ex modo significādi, put significat̄ vt terminus actiōis alicuius. Sed in noīe doni ipoꝛtat̄ relatio ēt q̄tū ad significationē: q⁹ ℔ ipm donare vī nomen doni sumit̄ magis pertinet ad genus relatiōis: q̄ ēt actionis: q⁹ dare nihil est aliud q̄ suū alteri facere. Nomen ēt spūs iponit̄ ad significandū subam rōne alicuius ꝓprietatis. s. subtilitatis: vt supra dictū est. vnde ⁊ aerem spūs dicimus ⁊ aīaz. sed nomen doni nō iponit̄ ad significādū subsistātia: hz ad significandū aliqd circa subsistātiā qō cōsequit̄ dationez. vī nō reducit̄ ad p̄dicamentū subē. (Nō.n. ait Pyl. ꝛc) Dic Dyla. a diuinis personis excludit tres modos emanatiōis qui sunt in diuersitate sube. Unus est quādo aliquid generat̄ ex re corrupta vt vermis ex carne putrefacta: vel acr ex aqua. ⁊ ℔ notat cum dicit. (Per defectionem.) Secundus qñ ꝓducit̄ ex re manēte cōiuncta sibi sicut ramus ex arboꝛe. Et ℔ tangit cū dicit. (Protensione.) Tertius est quādo ꝓducit̄ aliqd ex re manente: sed separata ab ea vt riuus ex fonte vel ex filice. Et ℔ tāgit cum dicit. (Deriuatiōe vel decisione.) Et sic etiā homo est ex homine. quoꝛū nullus diuinis ꝓsonis ꝓuenit. (Sz ex virtute nature.) Non tanq̄ generante: sed tāq̄ ꝓncipio generationis per modū formē. (Subsistit filius natiuitate). i. nascitur subsistēs. (In nām eandē.) Nō solū spē sicut in alijs generationib⁹ vniuocis: hz nūero. (Natiuitas inquit dei ꝛc.) Dec exposita est superi⁹. 5. di. (Nō ille spūs noster quo sum⁹ ꝛc.) Sciēdū q⁹ ī spiri. scō sum⁹: nō qdem formaliter sed effectiue: sed spū creato q̄ est aīa sumus formalr. Spiritu scō autē sum⁹ sci effectiue ⁊ formaliter fm q⁹ per charitatē que est exēplatū amoris qui est spi. scūs formalr sanctificamur. ⁊ per ℔ nob spi. sanct⁹ ꝓiungit̄. (Tollā de spū tuo) Numeri. ii. Doc.n. nō dī q⁹ moysi gr̃a minozata eēt q̄tū ad statū habit⁹: sed q̄tū ad vsum sollicitudis alys in sui auxiliū substitutis. (De spū ēt suo.) Dī illis collatū. nō q⁹ ꝓsona spi. sci diuisibil' sit: vel q⁹ habit⁹ gr̃e de subo in subm transferri possit ⁊ diuidi: sed q⁹ acceperūt minoꝛē gr̃am q̄ moyses habuerat ⁊ ad similes act⁹: ⁊ q̄si ex gratia moysi ꝓpagatā: inquātum eis gr̃am talem ozando impetrauit. (Post ℔ q̄rit vtruz spi. scūs.) Istaz qōnē soluet magister in. 30. di.

¶ Hic de eq̄litate triuz ꝓsonaꝝ. Di. XIX.

Nunc post q̄z coeternitatē triū ꝓsonarū, p modulo facultatis nr̄e insinuatim⁹: iā de carūdē eq̄litate aliquid supest eloq. Fides.n. catholica sic coeternas ita ⁊ coequales tres ꝓsonas asserit. Eq̄l'ē. n. i oibus pr̄i filius: ⁊ pr̄i ⁊ filio spi. scūs: q⁹ vt ait Aug. i li. de fide ad petrū. breuiter apiens qūo itelligat̄ eq̄litas docet: nll's boꝝ aliū aut precedit eternitate: aut excellit magnitudine: aut supat ptāte: q⁹ nec filio nec spūi scō q̄tū ad naturę dine vnitatē ptiet: aut anterioꝛ aut maioꝛ est pr̄ nec filiꝰ spiri. sancto. Eternū qppe ⁊ sine initio ē q⁹ filiꝰ de pr̄is nā ertitit ⁊ eternū ⁊ sine initio ē q⁹ spiri. sanctꝰ de nā pr̄is filioq; ꝓcedit. Ob ℔ g̃ tres recte vnū credim⁹ ⁊ dicim⁹ deū: q⁹ vna prorsus eternitas: vna imensitas: vna nāl'r triū ꝓsonarū est diuinitas. Ecce breuiter assignauit Aug. in quo triū ꝓsonaꝝ ꝓsistat eq̄litas. s. q⁹ alia aliaz nō excellit aut eternitate aut magnitudine aut potestate.

¶ Q⁹ eternitas ⁊ magnitudo ⁊ potētia ī ꝺo sūt vnū hz ponant̄ quasi diuersa.

Cumq; enumerent̄ ista q̄si diuersa i deo. tñ vnū ⁊ idē sūt. s. eēntia diuina simplex ⁊ icōmutabil'. vñ Aug. i. vij. lib. de tri. Nō alio magn⁹ alio ōs ē: hz eo magn⁹ quo ōs ē: q⁹ nō aliō illi ē magnū eē: aliō deū eē. Eadē qppe eiꝰ magnitudo ē q̄ vt⁹. ⁊ eadē eēntia q̄ magnitudo. Pr̄ g̃ ⁊ filiꝰ simꝰ vna eēntia ⁊ vna magnitudo. Ita ēt ⁊ potentia ꝺi eēntia ꝺina ē. vñ Aug. i. vij. li. ꝛfessionū. Uolūtas ⁊ potentia dei ōs ipse est. Eternitas quoq; dei eēntia ꝺina ē. q⁹ Aug. oñdit sup illū locū psalmi. In gñatiōe ⁊ gñatōez ānī tui. dicēs. Est gñatio gñationum q̄ nō trānsit collecta de oīb⁹ gñatiōib⁹. i. sci. i illa erūt ānī dei q̄ ñ trānseūt. i. eternitas dei. Nō.n. aliō sūt ānī dei aliō ipse. sed anni dei eternitas dei est. eternitas ꝺo ipsa dei suba est nihil hñs mutabile. Jncōcusse ergo teneam⁹ q⁹ vnū idēq; est. s. eēntia ꝺina eternitas dei: potētia: magnitudo. Et tñ ꝓsuuit scriptura ℔ ⁊ his filia q̄si distincta ponere. In his g̃ ꝺbis triū cēlitatem ꝓsonarū breuiter cōplexus est Aug. q⁹ aliꝰ alium nec eternitate nec magnitudine nec potentia superat. Q⁹ aūt eternitate aliq̄ triū ꝓsonaꝝ aliā ñ excedat. Supra oñsū ē vbi coeternitas triū ꝓsonaꝝ insinuata ē.

¶ Hic de magnitudie q⁹ ea aliq̄ ꝓsonarum aliquā non excellit.

Nunc g̃ supest oñdē q⁹ magnitudine vl' pō aliꝰ alium nō excedat. ⁊ pri⁹ de magnitudine videamus.

¶ Q⁹ ñ est maioꝛ vna ꝓsona alia nec mai⁹ aliqd due q̄z vna: nec tres vl' due q̄z vna.

Siendū est g̃ q⁹ pr̄ nō est maioꝛ filio nec pr̄ vel filiꝰ maioꝛ spiri. scō nec maius aliqd due ꝓsone sī' sil' q̄z vna. nec tres sil' maiꝰ aliqd q̄z due. nec maioꝛ ē essentia in tribꝰ q̄z i duabꝰ nec i duabꝰ q̄z i vna. q⁹ tota est in singulis. Uñ Jo. Damascen⁹ ait. Cōfitemur deitatis nāz oēz pfecte eē i singula suarū hypostaseō. i. ꝓsonaꝝ oēz i pr̄e oēm in filio oēz in spi. scō. Jōq; pfectꝰ ōs pr̄. pfectꝰ ōs filius. perfectus deus spūs sanctus.

¶ Quo dicit̄ ōs pr̄ eē in filio ⁊ filiꝰ in pr̄e ⁊ spi. scūs in vtroq; ⁊ singulus in singulis.

Et ide ē q⁹ pr̄ dī eē i filio ⁊ filiꝰ in pr̄e: ⁊ spi. scūs i vtroq; ⁊ singulus i singul'. Uñ Aug. i li. de fide ad petrū. Propter vnitatez nāl'ē totꝰ pr̄ in filio ⁊ spū

Universidad de Deusto
Biblioteca

scūs ē. totus quoq; spūs scūs i pr̄e ⁊ filio ē. nullus hoꝝ extra quēlibz ipsoꝝ ē pp nām dine vnitatē. Ecce ꝫ aperit aliq̄ten⁹. Non. n. pōt plene tm̄ ab hoie reserari archanū. ex q̄ itelligēria dicatur singula psonarū rota eē in alijs. Vñ etiā Hylarius ista interius perquirens in lib. iij. de tri. ait. Affert plerisq; obscuritatem sermo domini cuz dicit. Ego in patre ⁊ pater in me est. nec imerito. natura enim intelligētie humane rōnē dicti hui⁹ non capit. nec exemplum aliq̄ rebus diuinis cōparatio humana p̄stabit. Sz q̄ itelligibile est hoi deo esse possibile ē. Cognoscendū itaq; atq; intelligēdū est qd sit illō. Ego in patre ⁊ pr̄ in me est: si tm̄ ꝓbēdere ꝫ ita vt ē valebim⁹. vt qō nā reruz pati nō posse estimaf: id dine ꝟitatis rō ꝓsequaf. Pr̄ez igit̄ in filio ⁊ filiū i pr̄e eē plenitudo diuinitatis in vtroq; pfecta ē: q; plēitudo dinitatis i filio qō i pr̄e ē ꝫ ⁊ i filio ē. qō i igēito ē: ꝫ i genito: alter ab altero: ⁊ vterq; vnū: is. s. q ē nihil hñs qō n̄ sit ēt i eo a quo ē. nō duo vn⁹ ꝫ ali⁹ i alio: q; nō aliō i vtroq; vt vnū sint i fide nr̄a vterq;: non vn⁹: nec cūdē vtrūq;: nec aliō ꝓfitemur: q; deū ex ōo natū: nec cūdē natiuitas: nec aliō esse p̄mittit. Eādez g̃ i vtroq; ⁊ ꝟtutis silitudinez ⁊ deitatis plenitudinē ꝓfitemur: q; ꝟitas dicit: Ego in pr̄e ⁊ pr̄ i me est. Dia. n. filiꝰ accepit a pr̄e. Mā si prem eiusdez q genuit accepit. ergo neuter pfect⁹ est: ōest. n. ei vñ decessit. nec plenitudo erit i eo q ex po.. e ꝓstiterit. Neuter ergo eoꝝ pfectus est si plenitudinez suā ⁊ euz q genuit amittit: nec q natus est ꝓsequtur. Fateamur g̃ q filius ē in pr̄e ⁊ pr̄ in filio: deus in deo: vt idē Hyl. ait i. vij. li. de tri. Nō p̄ duplicem ꝓuementiū generꝫ ꝓiectionē: nec p̄ isitinaz capacioris subē nāz: ꝫ p nām vnitā filitudinem p natiuitatē nāe viuētis ex viuente nā: dū res ñ differt: dū nāz dei nō ꝺgenerat natiuitas: dū ñ aliud aliq̄d ex deo q̄ deus nascitur. dū nihil in his nouū est nihil alienū: nihil sepabile. Ecce his ꝟbis ꝓut humana pmittit ifirmitas intelligi pōt ex quo sensu ꝟps dixerit se eē i pr̄e ⁊ patrez i se. Ex eodē sensu ēt itelligit spi. scūs esse in vtroq;: ⁊ singula psonarꝫ i singul': qz. s. i singulis ē eadē plenitudo dinitatis ⁊ vnita silitudo nām: qz nō ē maioꝝ dina nā i aliq̄ barꝫ psona rū: ꝫ vni⁹ ⁊ idifferētis nāe sunt be tres pone. Jōq; altera i altera esse dr̄ vt p̄dictū est. Vñ ēt Amb. p̄dcōrū ꝟboꝝ sniaz nobis apiens super epl'az scōaz ad Coꝛi. ait. Per ꝫ itelligit pr̄ eē i filio: ⁊ filiꝰ i pr̄e: qz vna est coꝝ suba. Ibi ē. n. vnitas vbi nulla diuersitas. Ecce triū illustriū virorꝝ testimonijs. s. Aug. Hyl. atq; Amb. in idez ꝛcurrentib⁹ renelatiōe spi. scūs i eis loquētis pie credere volentib⁹ oñditur: tñ q̄si p speculū ⁊ i enigmate: q̄l'r accipiēdū sit cū dr̄ pr̄ i filio esse: vel filiꝰ i pr̄e: vel spi. scūs in vtroq;.

Joan. 17.

¶ Ad id qō cepat redit vt ostendat. s. q magnitudine vnius nō superat aliū. z. pn

Sed iā nūc ad ppositū redeamus: ceptoq; isistam⁹ oñdētes q magnitudie nll'a triū psōaꝝ aliā supat. q; nll'a maioꝝ alijs. nec maiꝰ aliq̄d sūt due q̄ꝫ vna: nec tres q̄ꝫ due nec maiō ōs q̄ꝫ singli eoꝝ: q; singulus illoꝝ pfectꝰē: nec ē quo crescat illa pfectio.

¶ Qz nulla personarū pars est i trinitate.

Hec ē aliq̄ triū psonarū ps dei vl' dine eētie: q; singl'a baꝝ ver⁹ ⁊ plen⁹ ōs ē: ⁊ tota ⁊ plena dina eētia ē: ⁊ iō nll'a istarū i trinitate ps ē. vñ Aug. i. ij. li. ꝫ Mayi. hēticū sic ait. Putas deū pr̄ez cū filio ⁊ spi. scō vnū deū nō posse eē. Times. n. ne pr̄ sit ps vni⁹ ōi q ꝓstat ex trib⁹. Noli ꝫ timē. nll'a. n. fit ptiū i ōtatis vnitate diuio. vn⁹ ē ōs pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spi. scūs. i. ipa trinitas vnꝰē ōs. g̃ ings ōs filiꝰ ⁊ spi. scūs: ⁊ bi tres q; vni⁹ sube sūt: vnū sūt. ⁊ sūme vnū sūt. vbi nll'a nāꝫ nll'a ē diuersitas volūtatū. Si. n. nā vnū eēnt ⁊ ꝓsensiōe ñ eēnt: ñ sūme vnū eēnt. Si ꝟo nā dispes eēnt vnū ñ eēnt. Ibi g̃ tres q vnū sūt ꝓp ieffabilē ꝓiūctōez deitatis: q̄ ieffabil'r copulāf vn⁹ ōs ē. Pars g̃ trinitatis eē nō pōt q̄cūq; vn⁹ i trib⁹. In trinitate g̃ q̄ ōs ē: ⁊ pr̄ ōs est: ⁊ filiꝰ ōs ē. ⁊ spi. scūs ōs ē. ⁊ siml' bi tres vn⁹ ōs: nec bui⁹ trinitatis tertia ps ē vn⁹. nec maiꝰ aliq̄d duo q̄ꝫ vn⁹ ibi est. nec maiꝰ aliq̄d sūt oēs q̄ꝫ singuli: q; spūalis nō corporal'ē magnitudo. Qui pōt cape capiat: q ātnō pōt credat ⁊ oꝛet vt qō credit itelligat. Verū ē. n. qō dr̄ p ꝓphaz. nisi crediderit nō itelligetis. His ꝟbis apte oñdit idifferētē magnitudinē triū psonarū. Itē i eodē. Tu nēpe dixisti vnū deū nō ex ptib⁹ eē ꝓpositum. ⁊ ꝫ de pr̄e vis itelligi. Ille ings virtꝰ ē igenita simplex: ⁊ tñ i hac simplici ꝟtute multa videris ꝓmemorare cū dicis. de⁹ deū genuit: bon⁹ bonū gēuit: sapiēs sapiētē: clemēs clemētez: potēs potētē. Aliquid g̃ charitas bonitas ⁊ sapia ⁊ clementia ⁊ potentia ptes vni⁹ sūt virtutis: quā simplicem esse dixisti. Si dixeris partes sūt: simplex ergo ꝟtus ex ptib⁹ cōstat. Et simplex ista ꝟtus te diffiniente vnꝰē de⁹. ergo deū ex ptibus ꝓpositū esse dicis. nō dico ings. nō sunt g̃ ptes. Si ergo i vna psona pr̄is ⁊ illa inuenis q̄

plura videnf: ⁊ ptes nō inuenis: q; vna virtus simplex ē: q̄ꝫto magis pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spūs scūs. ⁊ pp idiuiduā ōitatē vn⁹ ōs ē. ⁊ pp vniuscuiusq; ꝓprietatē tres psone sunt. ⁊ pp pfectionez singuloꝝ partes vni⁹ dei nō sūt. Virt⁹ ē pr̄: virt⁹ est filiꝰ: virtus ē spūs scūs. Ꝫ vez dicis. sz q virtutē de virtute genitā. ⁊ virtutē de ꝟtute ꝓcedentē nō vis bñe eādē nām: Ꝫ falsuz dicis: ⁊ Ꝫ ꝛra fidē rectam ⁊ catholicā dicis. His verbis aperte docef q; tres persone ille non sunt ptes dei vel dine eētie: nullaq; illaruz trinitatis ps dicenda est nec vna maioꝝ alijs.

¶ Cū dicim⁹ tres psonas eē, vnā eētiā: nec vt gen⁹ de spēb⁹. nec vt spēm de idiuiduis p̄dicamus: q; nō ē eētia gen⁹ ⁊ psone spēs. vel eētia spēs ⁊ psone indiuidua.

Hic adꝺiciēdū ē q; tāta cēlitas ē trium psonarꝫ atq; idifferēs magnitudo q cū dicam⁹ tres psonas vnā eē eētiā vel subaz nec vt gen⁹ de spēb⁹: nec vt spēz de idiuiduis p̄dicam⁹. Nō. n. eētia dina gen⁹ ē ⁊ tres psone spēs: vl' eētia dina spēs ⁊ tres psone idiuidua. Qz Augu. rōnib⁹ ꝓbabilib⁹ atq; irrefragabilib⁹ apte demōstrat in lib. vij. de tri. ita dicēs. Si eētia gen⁹ est: spēs aūt psona: vt nōnlli sentiūt: oz appellari tres substantias vt appellanf tres psone: sic cuz sit aial genus ⁊ equ⁹ spēs appellatur tres equi ijdēq; tria aialia. ñ. n. spēs ibi pl'aliꝫ dr̄ ⁊ gen⁹ singulariter vt si diceref tres eq sūt vnū aial: ꝫ sic tres eq spāli noie. ita tria aialia gnāli noie dicūtur. Cū g̃ tres psonas vnam eētiam eē fateamur nō tres essentias: cū tres eq tria aialia dicātur nō vnuz: pz noie eētie non significari genus: nec nomine persone speciem.

¶ Hic ꝓbat q; nō dr̄ vt spēs de idiuiduis.

Jvo dicūt noie psone nō spēz significari ꝫ aliq̄ō singl'are atq; idiuiduū: ⁊ noie eētie spēz itelligi: vt psona ñ dicaf sic bō: ꝫ qūo dr̄ ꝺ homo velut Abraā Jsaac ⁊ Jacob: vl' qs alius q ēt digito pñs ōmfari possit. sic quoq; illos eadē rō ꝓfutabit. Sic. n. dr̄ Abraaz Jsaac ⁊ Jacob tria idiuidua: ita tres boies ⁊ tria aialia. cur g̃ pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spi. scūs. si ꝫ genꝰ ⁊ spēz ⁊ idiuiduū ista disseruim⁹: ñ ita dr̄ tres eētie vt tres psone.

¶ Alio modo ꝓbat idem.

Alio quoq; mō idē ꝓbat Augu. s. q eētia dina ñ ē gen⁹: nec psone spēs: vel eētia nō ē spēs: nec psone indiuidua. Una ingt eētia nō ꝫ spēs. sic vnū anial nō ꝫ spēs vni⁹ eētie. pr̄ g̃ ⁊ filiꝰ ⁊ spi. scūs nō sūt tres spēs vni⁹ eētie. dina g̃ eētia gen⁹ nō ē. Sz nec spēs ē eētia dina: ⁊ psone idiuidua: sic̄ nō spēs ē. idiuidua aūt Abraā Jsaac ⁊ Jacob. Si. n. eētia spēs ē vt nō: sicut vn⁹ nō nō dicīf eē Abraā Jsaac ⁊ Jacob. ita non dicef vna essentia esse tres persone. nō itaq; ꝑm genus ⁊ species ista dicimus.

¶ Non ꝑm materialem causam dicuntur tres persone vna essentia.

Notādū ēt q; vna eētia dina nō ē mā triū psonarꝫ: vt Aug. in eodē docet tāq̄ ꝑm cōez eādēq; māz tres psone dicanf eē vna eētia: sic̄ ex eodē auro si fierent tres statue: dicerem⁹ tres statuas vnū auruz. nō aūt sic trinitatē. i. tres psonas dicim⁹ vnam eētiā ⁊ vnū deū tāq̄ ex vna mā tria q̄dā subsistant. In statuis. n. cēlibus plus auri ē tres sic̄ q̄ꝫ singule ⁊ min⁹ auri ē vna q̄ꝫ due. In illa ꝟo eētia trinitatis nullo mō ita est. nō g̃ ꝫ mālē cām tres psonas vnā dicimus esse essentiā. sicut tres statue dicunf vnum aurum.

¶ Nec ita dicunf tres psone vna eētia vt tres boies vna nā vel vnius nature.

Hic quoq; addēdū est q; tres psonas nō ita dicim⁹ vnā eētiā eē: vt Aug. in eodē ait. vel vnius eētie sicut dicim⁹ aliquos tres boies eiusdē sexus ⁊ eiusdē tpatiōis coꝛporis eiusdē animi vnā eē nāz vel vnius nāe. Naz in his reb⁹ nō tm̄ est vnus bō quātū tres boies sil'. ⁊ plus aliq̄d sūt homies duo q̄ꝫ vnus bō. sic̄ ⁊ in statuis esse diximus: at in deo nō est ita. Nō. n. maioꝝ eētia est pater ⁊ filiꝰ simul q̄ꝫ solus pr̄ vel solus filiꝰ. sed tres simul ille psone eēles sunt singulis. Ex p̄missis pz q; tres psone dicunf dina eētia: nec ꝑm mālē cām vt tres statue vnū aurū: nec ꝑm cōplexionis similitudinem vt tres boies vni⁹ nature nec vt genus p̄dicaf de spēbus. vel vt species de indiuiduis: idest cōtinens de contentis maius de minoꝛibus.

¶ Que videnf aduersari p̄dictis.

Jis aūt videnf aduersari. q̄ q̄dez sacre scripture tractatoꝛes catholici in suis scriptis tradiderūt in quib⁹ significare videtur q; eētia dina sit q̄dā cōe ⁊ vl'e velut spēs: tres ꝟo psone sūt tria ꝓticularia. i. tria idiuidua nūero dr̄ia. Vñ Joan. Damascenus iter doctoꝛes grecoꝝ magnus in li. q̄ de tri. scripsit. q̄ de ⁊ papa Eugenius transferri fecit ait. Cōia ⁊ vl'ia p̄dicāf de subiectis sibijpsis ꝓticularib⁹. Cōe g̃ suba ē. ꝓticulare ꝟo hypostasis. i. psona. particulare q̄ dr̄ non q̄ par-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tem nãe bz ꝫ ptīculare nūero vt atbomū.i.idiuidnū. Nūero.n. ꝛ nō natura differre dicūtur bypostaſes. Itē in eodez. Suba ſignificat cōmunem ꝛ circūplectiuaz ſpeciē bomo ydeō.i. ſimilium ſpecie hypoſtaſcon.i. ꝓſonaꝝ: vtputa deꝰ bō. hypoſtaſis aūt idiuidnū demōſtrat .ſ. ꝑem filiū ſpūm ſcūm petrū paulū ꝛ hmōi. Ecce aperte dicē ſubaz eē vniuerſale. hypoſtaſim ꝟo ptīculare. ꝛ q deꝰ ē ſpēs vt bō. ꝛ q pr̄ ꝛ filius ꝛ ſpūs ſcūs ſūt idiuidua ſicē petrus paulus ꝛ q nūero differāt: que ꝑmiſſe ſnie Aug. penit⁹ ꝺicere videnr̄. qd ergo dicemus ad b. Hoc vtiqz dicere poſſumus atqz debemus q ea que Augu. tradidit ſuperius ſine omni beſitatione tenenda ſunt.

¶ Qz ſane pr̄ intelligi que Joānes dicit: ꝛ quomodo oſtendit.

HEc aūt q̄ b dr̄ lz in ꝑmonis ſupficie aliqd a fide alienū reſonare videanr̄ ſane tn̄ intelligi queūt piūqz lectorem atqz intellectorē plīmū efflagitant. in quoꝝ explanatiōe mallē ſilens alios audire: q̄z loquēdo maliuolis detrabēdi occaſionē ꝓſtare. Videt tn̄ mibi ita poſſe accipi cū ait. Suba ē cōe: ꝛ hypoſtaſis ē ptīculare: nō ita b accipit cum de deo dicanr̄ vt accipiunt in philoſophica diſciplina: ꝫ ſilitudinē eoꝝ q̄ a pbis dicūt locutus ē: vt ſic ibi cōe vel vle dr̄ qō ꝓdicat̄ de pluribꝰ: ptīculare ꝟo vel idiuiduū qō de vno ſolo. ita b ēntia dīna dicta eſt vle. qz de oibꝰ perſonis ſimul ꝛ de ſingulis ſepatiz dr̄. ptīculare ꝟo ſingula q̄libz ꝓſonaruz: qz nec de alijs cōiter. nec de aliq̄ aliaꝝ ſingulariter ꝓdicar̄. pp ſimilitudinez ergo ꝓdicationis ſubaz dixit vle ꝛ perſonas ptīcularia vel idiuidua. pp b idem etiaz eādē dīnā ēntiā dixit eē ſpēm cōem ꝛ circūplectiuā ſimiliū ſpē ꝓſonarū: qz ſic b ſpecies bō de ſuis ꝓdicatur idiuiduis: velut ō Petro Paulo ꝛ alijs. nec iſta ſpē differūt ꝫ cōueniūt. ita deus de tribꝰ ꝓdicat̄ ꝓſonis q̄ in dīnitate nō differūt ꝫ per oia ꝟueniūt. Hāc ergo ſimilitudinē iter res ſempiternas ꝛ res tpales ꝓpēdēs Joānes vniuerſitatis ꝛ ptīcularitatis noīa q̄ rebus tpalibus ꝓprie cōueniūt ad res eternas trāſtulit. Aug. ꝟo maiorē videſ diſſimilitudinē q̄z ſimilitudinē inter res ꝓdictas ab excellentia trinitatis ꝓdicta nomina remouit.

¶ Ex quo ſenſu dixerit ꝓſonas differre nūero.

QUod autez Joannes dicit hypoſtaſes differre numero nō natura in eo q̄ nō differre natura ait. Veriſſime ꝛ ſine ſcrupulo loquitur. Qō vero dicit differre numero: cauendum eſt quomodo intelligatur. diuerſis enīz modis dicuntur aliqua differre numero.

¶ Quibus modis dicatur differre nūero: ꝛ ꝫz quem modū ꝓſonis conuenire poſſet.

DIcuntur enim aliqua differre numero quando ita differunt vt ꝟ non ſit illud nec aliqd qō illud eſt vel in ipſo eſt. qualiter differunt ſocrates ꝛ plato ꝛ huiuſmodi: que apud pbos dicuntur indiuidua vel particularia: iuxta quem modū non poſſūt dici tres perſone differre numero. Dicuntur quoqz differre numero que in enumeratione ſiue cōputatione non ſibi adiunguntur ſed a ſeinuicē diſcernuntur vt cum de aliquibꝰ rebus loquēres dicimus vna due tres. Et ꝑm hunc modū forte dixit Joānes hypoſtaſes. i. perſonas differre numero. Poſſumus enim dicere pr̄ eſt vnus. ꝛ pr̄ ꝛ filius ſunt duo. ꝛ pr̄ ꝛ filius ꝛ ſpūs ſcūs ſunt tres. Et itē b ꝓſona ē vna. ꝛ b ꝛ illa ſunt due. ꝛ hec ꝛ illa ꝛ alia ſunt tres. Cōueniētius tn̄ tres ille ꝓſone ꝓprietatibus tn̄ diſtingui dicunr̄. de q̄rū diſtinctiōe ꝑm ꝓprietates in ſequenti tractabit̄. Nunc ꝟo ad inceptū redeamus q̄ dicta ſunt repetētes vt ſepius verſando familiarius inoteſcant.

¶ Qz vna ꝓſona nō eſt maior alia. nec tres ſimr̄ q̄z vna. ꝛ ꝟ rōne oſtēdit catholica.

SCiēdū eſt q̄ tātā eſſe eq̄litatē in trinitate. vt ait Aug. in. viij. li. ō tri. vt nō ſolū pr̄ non ſit maior q̄z filiꝰ. ꝫ nec pr̄ ꝛ filiꝰ ſimul maius aliqd ſint q̄z ſpūs ſcūs. aut q̄libet ꝓſona minus aliqd ſit q̄z ipa trinitas. Qz aūt ita ſit aliquo mō ſi fieri pōt ōmōſtrandū eſt. Quātū ergo ipſe creator adiuuat attendamus ingt Aug. in eodē. qūo in hac trinitate due vel tres perſone non ſunt maius aliquid q̄z vna earum.

¶ Ratiōe ſubtiliſſima vtiꝫ ad oñdēdū q ita ſit.

QUod ibi magnuz dicit aliunde magnuz non eſt q̄z eo quo ꝟe eſt. qz ibi magnitudo ipa veritas eſt. ꝛ veritas eſſentia. Nō ergo ibi maiꝰ ē qō veriꝰ nō eſt. Non aūt verius eſt pr̄ ꝛ filius ſimul q̄z pr̄ ſolus vel filius: nō ergo maius aliquid vter q̄z ſimul q̄z ſingulus eorum. ꝛ qz eque etiaz ꝟe eſt ſpūs ſcūs. ıō pater ꝛ filius ſimul nō ſunt aliqō maius q̄z ipſe. qz nec verius ſūt. Itē in ēntia ꝟitatis b eſt vez eē qō ē eē. ꝛ b ē eē qō ē magnū eē. b eſt ergo magnū eē qō verum eſſe. qō ergo ibi eque verū eſt ꝛ eque magnuz ē. qō ergo ibi plus veritatis nō bz. nō bz plus magnitudinis: plus aūt ꝟitatis nō bz qō veriꝰ nō eſt. Non eſt aūt veriꝰ vna ꝓſona q̄z alia: vel due q̄z vna: vel tres ſil̄ q̄z ſingula: nō q̄ plus veritatis bz vna q̄z alia: vel tres ſunt̄ q̄z ſingula. Sic q̄ ꝛ ipſa trinitas nō ē maiꝰ aliqd q̄z vnaquecqz ibi ꝓſona: ꝫ tā magnū q̄z ſingula. Nō. n. ibi maior eſt q̄ ꝟior nō eſt vbi ipa ꝟitas eſt magnitudo. Ecce mō ꝟenieti ꝛ rōne catholica oñſuz eſt qūo idifferēs ſit magnitudo triū ꝓſonaruz: qz nec vna maior ē alia: nec due vna: nec tres ſimul maius aliquid q̄z ſingula.

¶ Qz deus nō eſt dicēdus triplex: ſed trinus.

REterea cuz deꝰ dicat̄ trinꝰ: nō tn̄ bz dici triplex. ibi. n. non ē triplicitas vbi ſumma ē vnitas ꝛ idifferēs eq̄litas. Vñ Aug. i lib. vi. de tri. ait. Nō q̄m deꝰ trinitas ē iō triplex putādus eſt: aliogn mior eēt pr̄ ſolus vel filiꝰ ſolus q̄z ſit pr̄ ꝛ filius. Cū itaqz tātus ē ſolus pr̄ vel ſolus filiꝰ vel ſolus ſpūs ſcūs quātus eſt ſimul pr̄ ꝛ filiꝰ ꝛ ſpūs ſcūs nullo mō dicendus ē triplex deꝰ. nō. n. pr̄ cū filio ꝛ ſpū ſcō maior deꝰ ē q̄z ſinguli eoꝝ: qa nō eſt quo creſcat illa pfectio: pfectꝰ aūt ē ꝛ pr̄ ꝛ filiꝰ ꝛ ſpūs ſcūs ꝛ pfectꝰ eſt deꝰ ſingulus eorū. ꝛ iō trinitas potiꝰ q̄z triplex dici ꝺz.

¶ Qz nō eſt ita in rebꝰ coꝛpoꝛeis vt i trinitate.

IN rebus coꝛpeis nō tn̄ eſt vna q̄ztū tres ſil̄ ꝛ plus ſunt due q̄z vna res. In trinitate ꝟo ſūma tn̄ ē vna ꝓſona q̄ztū tres ſil̄. ꝛ tn̄ ſunt due q̄ztuz vna ꝛ i ſe ifinite ſunt: qz nō eſt finis magnitudis eaꝝ. Ac p hoc aperit̄ q ſupza dixi mus. ſ. qūo ꝛ ſingula ſunt i ſingulis ꝛ oia i ſingulis ꝛ ſingula in oibꝰ ꝛ oia in omnibꝰ ꝛ vnū in omnibꝰ eſt ꝛ vnū oia. Ecce iā oſtendimus ſufficienter qualiter in trinitate aliqua ꝓſona aliam nō ſupat in magnitudine.

¶ Diuiſio ꝑme ptis textus.

POſtquā determiauit magr̄ de ꝓſonis dīnis q̄ztū ad eaꝝ diſtictiōez per relones eternas. b icipit determiare de ipſis q̄ztū ad eaꝝ eq̄litatez. Didit aūt b ps i duas. In pª mouet q̄dā dubitatōez q̄ ozit̄ ex q̄buſdā locutōibꝰ qbꝰ i ſua ꝓbōne vſus fuerat. zi. di. ibi. (Dic q̄rit̄ qō trahens) ꝑma i duas. In pª oñdit ꝑm qd attēdēda ſit ꝓſonarū eq̄litas. In zª ꝑm illa ꝓſonaꝝ eq̄litatē oñdit. ibi (Qz aūt eternitate ꝛc.) Circa pm duo facit. ꝑio oñdit q eq̄litas ꝓſonaꝝ attēdit̄ q̄ztū ad eternitatē: magnitudinē. ꝛ poteſtatē. Scōo oñdit q̄libꝫ iſta tria ſe bñt adiuicē. ſ. q ſūt idē ꝑm rem qō dīna ēntia. ibi. (Cūqz enūerent ꝛc.) (Qz aūt eternitate.) Dic oñdit ꝓpoſitū ꝛ didit i tres ptes. In pª ex ꝓdictis relingt eq̄litatē ꝓſonaꝝ q̄ztuz ad eternitatez. In zª oñdit eaꝝ equalitatē quātū ad magnitudinē. ibi. (Nūc ſupeſt oñdere.) In zª quātū ad ptātem. zo. di. ibi. (Nūc oñdet reſtat ꝛc.) (¶ Nūc ſupeſt ꝛc.) Dic oñdit

ꝓſonaꝝ eq̄litatē q̄ztuz ad magnitudinē. Et ꝓ oñdit eq̄litatē in magnitudie. Scōo iducit q̄dā ꝺcl̄onē. ibi. (Propterea cū deꝰ ſit trinꝰ.) ꝑia in tres ꝑm tres vias qbꝰ ꝓbat eq̄lē magnitudinē triū ꝓſonaꝝ. ꝑio oſtēdit ex mutua ibeſione. Scōo ex remotōe eoꝝ q̄ ineq̄litatē facere poſſent. ibi. (Sed iaz nunc ad ꝓba.) Tertio ex rōne diuine ſimplicitatis ꝛ veritatis. ibi. (Sciendū eſt igit̄ tantam ꝛc.) Circa ꝑmū tria facit. ꝑimo manifeſtat ꝓpoſitum. Scōo ꝓponit intētū. ibi (Sciēdū igit̄ eſt ꝛc.) Tertio ponit equalitatis ſignū. ibi. (Et inde eſt q ꝓpter.)

¶ Queſtio. I.

QUic q̄runt duo. ꝑio de equalitate. Scōo de illis i gbꝰ attēditur eq̄litas. Circa ꝑm q̄runt duo. ꝑimo an i dīnis ſit eq̄litas. zº an ibi ſit mutua eq̄litas.

¶ Utꝝ equalitas ſit in dīnis. I.

AD ꝑimuz ſic ꝓcedit: vr̄ q eq̄litas nō ſit in dīnis. ſic. n. dicit pbs in. ꝯ. metaph̄. vnū in q̄ztitate facit eq̄le. Sz i deo nō ē q̄ztitas: vt ſupza dixit Augu. q eſt ſine q̄ztitate magn⁹. g̃ vr̄ q nō ſit eq̄litas. ibi. (¶ P. qcqd ē i dīnis de abſolutis ſignificat dīnā ſubſtātiā: ꝫ ꝑm vnitatē ſube attēdit idēntias ꝛ nō eq̄litas. g̃ vr̄ q p hoc qō ꝓbat̄ vna ēntia triū ꝓſonaꝝ magis ꝓbetur idēritas q̄z eq̄litas. (¶ Itē q̄litas magis ſe bz ad ſpiritualia q̄z q̄ztitas: qz qdaz ſpēs q̄litatis vt ſcia ꝛ vr⁹ ꝛ bꝫ ſueniunt̄ i ſubys ſpūalibꝰ: nō aūt ſpēs q̄ztitatis niſi forte nūerus ꝑm qué nō attēdit̄ b eq̄litas ꝓſonaꝝ. g̃ cū ꝫz q̄litatē poti⁹ ſit ſil̄itudo q̄z eq̄litas vr̄ q iſta ꝟenietia i ēntialibus magis dicenda ſit ſil̄itudo q̄z eq̄litas. (¶ P. oīs eq̄litas dicit ꝓportionē ꝛ cōmenſurationē quādā: ſz infinitoꝝ nō eſt aliqua cōmēſuratio nec ꝓportio: cuz igit̄ diuine ꝓſone ifinite ſint: nō vr̄ in eis eſſe equalitas.

In cōtrariuz ē qō i ſymbolo dr̄. Et tote tres ꝓſone coeterne ſibi ſunt ꝛ coeq̄les.

Reſpondeo dōm: q ſic dicit pbs. vnū i ſuba facit idē: vnū in q̄ztitate facit equale. vnū i q̄litate facit ſile. Quāuis aūt i dīnis nō ſit q̄litas vl q̄ztitas ꝑm cōem rōnē gñis. ſunt tn̄ ibi aliq̄ ſpēs q̄litatis ꝑm ꝓꝑas rōnes ſuas q̄ztū ad dīas ꝛſtitutiuas. ꝛ ſil̄r aliq̄ ſpēs q̄ztitatis ꝑm id qō ē ꝓpriū eis: vt magnitudo ꝛ duratio. ꝛ iō rōne eoꝝ dr̄ i dīnis eq̄litas ꝛ ſil̄itudo. Sic aūt ea q̄ ſignificanr̄ p modū q̄litatis vt ſapia ꝛ bꝫ nō ſunt aliud ꝑm rē ab ēntia: ꝫ ſolū ꝑm rōnē: ita ēt ſil̄itudo ꝛ idētitas in dīnis differūt ꝑm rōnē ꝛ nō ꝑm rē. ꝛ ſil̄r ē de eq̄litate. Et ide ē q diuerſimode iueniāt eq̄litas ꝛ ſil̄itudo i dīnis ꝓſonis ꝛ i alys reb⁹. In alys. n. eq̄libꝰ nō ē eadez q̄ztitas ꝑm ēntiā: ꝫ ſolūmō ꝑm cōmēſuratōez. ꝛ ſil̄r vna q̄litas ꝑm ſpēm: qz i eis eſt aliud q̄litas ꝛ ēntia q̄ reſpicit eē ſicactū ꝓpriū: q̄litas aūt vel q̄ztitas nō dr̄ p reſpectū ad eē: ꝫ tn̄ dicūt q̄ditatē alicui⁹ gñis. Unde pōt dici vna q̄ztitas vbi nō eſt vnū eē: ꝫ nō pōt dici vna ēntia abſolute niſi vbi ē vnū eē: ꝛ hoc ē vbi ē eadē ēntia ꝫz numeꝝ. Et ide eſt q ad rōnē eq̄litatis vnitas ꝑm numeꝝ nō regrit̄: ſed ad idētitatez regrit̄ vnitas ꝑm nūeꝝ. In dīnis aūt ꝓſonis idē ē magnitudo ꝛ ſapia q̄ ēntia. vñ eq̄litas ꝛ ſil̄itudo ꝓſonaꝝ attēdit̄ ꝫz eadē ſapiaz nūero ꝛ magnitudinē.

Ad ꝑimuz igit̄ dōm: q eq̄litas nō cātur ex vno in q̄ztitate ſolū ꝫz rōnē q̄ztitatis cōez ꝫz ēt ꝑm rōnē alic⁹ ſpēi q̄ztitatis. Ad rōnē. n. eq̄litatis ſufficit q ſit vnitas numeri vel ēt tpis. Et ita cū in dīnis ſit rō aliquaꝝ ſpēi q̄ztitatis pōt ibi eē eq̄litas ꝓpe. Sz q qō iueniāt i plurib⁹ ꝟenit eis ꝑm id qō ē eis cōe: ꝛ nō ꝑm id qō ē eis ꝓpriū. Jō pōt meli⁹ dici q eq̄litas ꝛſeq̄r rōnē q̄ztitatis i cōi: q̄ ꝛſiſtit in q̄dā diſibilitate, vñ rō q̄ztitatis

Universidad de Deusto
Biblioteca

inuenitur ꝓprie in illis que secundu3 se diuidunt: & sic deo nō conuenit. Inuenitur etiam quodāmodo in illis: quoꝝ diuisio attenditur ſm ea que extrinsecus sunt. sicut virtus dicit diuisibilis & quātitatis ratione habens ex rōne & diſſiōe actuū & obiectoꝝ. Et talis rō ēqualitatis. s. vtualis deo cōuenit. & p ons eqlitas. ¶ Ad 2m dōm: q rō ne iā dicta ps q idētitas ponit vnitatē in eentia ſm numerū: & qz in rebꝰ creatis: ex quaꝝ ꝯsideratiōe noīa ipōnimus: ēt illa q̄ de deo ꝑdicant: vnitas eentie nō est nisi in eodē suppōito: iō idētitas nullā ipōrtat distinctiōez in suppōito: ſz magis vnitatē. vñ filiꝰ nō pōt dici masculīe loquēdo idē pri: ſz neutraliter tm̄: vt vnitas ad eentiā referat. equalitas vo & similitudo q̄ ipōrtāt vnitatē quātitatis vel qlitatis nō ſm eentiā vel eē ēqtū ē de sui significatione nō ipōrtāt vnitatē ēqtatis vel qualitatis i numero: ſz sufficit q sint idē spē. Dec aūt vnitas ē i diuersis suppositis. Et iō eqlitas & similitudo sil cū vnitate ipōrtant distinctiōez: & pp hoc dicimus filiū similē pri vel eqlez: nō tn̄ eūdem. Et ide est q potiꝰ magꝝ de eqlitate q̄ de idētitate determiauit: qz in idētitate ipōrtat tm̄ vnitas eentie. Nec ēt ſm quēlibet modū dīnis psonis cōpetit. s. masculine. Sz i eqlitate ipōrtat vtrūq; & vnitas eentie per modū ēqtatis signate: & psonaꝝ distinctio. ¶ Ad 3m dōz: q ēqtuis in similitudine silr ipōrtet vtrūq;: vt ps ex verbis Dyla. in 2a di. positis: q̄ similitudo sibiipsi nō ē: tn̄ equalis addit aliqd supra similitudinē & ēcludit eaz q̄n dī de dīnis psonis. Cū. n. i dīnis nō nisi quātitas sit vtutis q̄ fundat i qlitate: in vnitate talis ēqtatis ponit vnitas qlitatis: & puat itēſiōis excessus: vt ps: qz q̄cūq; eqlia sunt i colore sunt ēt silia: ſz nō quertit. ¶ Ad 4m dōm: q equalitas ē spēs ꝓportōis. est. n. equalitas ꝓportio aliquoꝝ hītium vnā ēqtatē. Dico igit de qlitate sicut ō gbusdā alys: qō ꝑdicat de deo ēqtū ad rōnē dīe: q est hēre vnā ēqtatē: & nō ēqtū ad rōnē gīis: q̄ ꝯsistit i cōmēsuratiōe ēqtatis. Un̄ dico q dīna magnitudo nullo mō ē mēſurabilis vl mēſurata nec ab alio nec a se. Primo qz mensuratio ponit terminatōez: & dīna magnitudo nō hz terminū intra nec ex. & iō ifinita dr: nō gdē p extēſionē puatiue: ſz p negatōez termini. Scdo qz cōmēsuratio nō ē vniꝰ ēqtatis ad se: ſz duaꝝ: & nulla alia magnitudo pōt esse eqlis sibi. pr aūt & filiꝰ nō hīt aliā & aliā magnitudinē: ſz vnā & eandē ſm quā eqles dīr: & ita dīne magnitudini nihil diuersuz ab ipsa cōmēsuratur. Tertio qz sicut ois motus reducitur ad mouēs qō nō est motum neq; a se neq; ab alio: ita omnis mēſuratio reducit ad vnū ꝑmum qō nullo modo est mensuratum: sed est omniū mēſura: & hoc deus est: vt etiā Lōmentatoz dicit. io. metaphyſi.

¶ Utꝝ equalitas in dīuinis sit mutua. II.

A Bsecundus sic procedit: vr q nō sit ibi mutua equalitas. Ita ēt dicit Diony. io. ca. de di. no. q i cā & i cātis nō recipimus ꝯuersionez silitudis & eqlitatis: ſz quāuis i dīnis psonis nō sit cā & cātū. est tn̄ ibi ꝑnm & qō ē de ꝑn: q̄ vr q filiꝰ q est a ꝑre. sic a ꝑnº sit similis & equalis pri: sed nō ecōuerso. ¶ P. vnūqōq; est equale illi quo nō est minꝰ: & nihil est equale illi quo est maiꝰ: ſz supra dixit Dyla. filiꝰ nō est minoz pre: & tn̄ pr est maioz filio. q̄ filiꝰ ē equalis pri: sed nō ecōuerso. ¶ Itē cū nihil sibiipsi sit equale: omne qō eqle dr ꝑsupponit aliqd cui equale dicat: ſz filiꝰ ſm ordinē nāe ꝑsupponit prem: nō aūt pr ꝑsupponit aliqd. q̄ vr q filiꝰ sit eqlis patri & non econuerso.

Contra est quod in symbolo dicitur tres persone coeterne sibi sunt & coequales. ergo est ibi mutua equalitas.

Respondeo dōm: q cū equalitas fundet i vnitate ēqtatis. idē ē aliqd eē equale alicui qō hre quātitatē illi: & esse sile q hre qualitatē illi. Qualitas aūt alicuius dr quā ꝑte & plene hz. Contingit aūt q̄nq; q qlitas illa pfecta ē in vtroq; vñ vtriusq; dici potest: & ſz boc i talibꝰ pōt dici q vtrūq; alteri sile ē. Q̄nq; aūt qlitas aliq̄ est ꝑte & plene i vno: & i alio est tm̄ q̄dam imitatio illiꝰ ſm aliq̄s ꝓticipatiōez. & tūc illa qualitas nō dr vtriusq;: ſz eiꝰ tm̄ qō eam plene possidet. Et tūc illud qō nō plene hz dicet ſimile ei qō plene hz & nō ecōuerso: vt si dicamus q pictura est sil is boi & nō ecōuerso. Non eni dr q hō sit similis sue imagini ꝑte loquēdo. Ulteriꝰ assimilari supra boc qō est ſimile esse ponit quēdā motū & accessuz ad vnitatē qlitatis. & silr adequari ad quātitatem. In dīnis aūt psonis nō est aliqs motꝰ: ſz loco motꝰ est ibi acceptio: put dr vna psona ab alia accipe. vñ non pōt esse assimilatio vel adequatio nisi ſm rōnē acceptionis. Dico igit q qz magnitudo vel bonitas est plene i q̄libet dīnaꝝ psonaꝝ quelibet psona pōt dici equalis vel similis alij. Sz qz vna psona accipit ab alia & nō ecōuerso. iō psona accipiēs pōt dici adequari vel assimilari illi psone a qua accipit & nō ecōuerso. Cōcedimus igitur inter prem & filiū esse mutuā similitudinē vel equalitatē: qz pater est similis filio & ecōuerso. Non aūt mutuā adequationē vel assimilationez: qz filius adequatur patri & assimilatur: & nō econuerso.

Ad primuz igit dōm: q Diony. logt i cātis illis q nō pfecte recipiunt silitudinē sue cāe q nō est i dīnis psonis: qz tota plenitudo prīs est i filio. iō pōt ibi dici mutua silitudo vel eqlitas. Un̄ Dio. ibidē dicit q i coordinatis. i. equalibꝰ possibile ē similia sibi iuicē esse: & cōuertere ad alterutra silitudinē. ¶ Ad 2m dōm: q p hoc q dr pr maioz filio nō ponit aliqs gradus magnitudis: ſz tm̄ ordo auctoritatis. Un̄ p hoc non remouet mutua eqlitas: ſz tm̄ mutua adeqtio. ¶ Ad 3m dōm: q equalitas nō de necessitate ꝓsupponit aliquid aliud: sed supponit. Un̄ nō ops q illud qō dr equale habeat aliquē ordinē vel ꝓpositis vel ꝓncipy ad illud cui equale dicitur vel ecōuerso. ¶ Questio. II.

Deinde q̄rit de illis in gbꝰ attendit illa eqlitas. Et circa hoc q̄rūt duo. Primo de eternitate. Scdo ō magnitudie; qz de potētia infra q̄ret. De eternitate ꝑter ea q̄ supra di. 8. q̄sita sūt duo q̄runt. Primo quid sit eternitas ſm rē. Secūdo qūo se habeat eternitas ad eternitatem.

¶ Utrū eternitas sit suba dei. I.

A Bprimum sic procedit: vr q eternitas nō sit ipsa diuina suba. Nihil. n. ē cā suipsi: ſz de ē auctoꝝ eternitatis: vt dicit Aug. lib. 83. qōnū: & ē etiā aī eternitatē. sic cā ei: vt dr lib. de cāis. q vr q eternitas nō sit ipse de. ¶ Itē vnūqōq; mēſurat ꝓmo sui gīis: sed ꝓmū eē est dīnū eē. q̄ p ei mēſurā mensurat omne eē. Sed eē tēpoz aliū mēſurat p tps & euiternoꝝ p euū. q vr cū vniꝰ nō sit nisi vna mensura q eternitas sit idē ſm rē qō euū & tps. ¶ P. in oibus ꝓticipatōibus dīne bonitatis est cōitas in noīe & in rōne cuiusdā analogie iter perfectionē participatā a creatura & ꝓncipiū cōmunicatōis i deo. sicut se hz bonitas creature cū bonitate icreata: ſz ſm Diony. sicut de dr sapiēs iquantū ipse alios sapia: ita q hoc dr eternus q est cā eui & temporis io. ca. de di. no. q vr q euum & tps debeāt dici eternitas. Itē mēſura est ꝓportiōata mēſurato: sed omne esse in se ꝯsideratū idiſibile est: qz nihil hz admixtuz: vt dic Boe.

lib. de hebdo. & q̄diu res manet eē suū subale nō variat: q̄uis accītia varient. Cū igit esse tēporaliū mēſuret tempoze: vr q tps sit mēſura idiuisibilis & pmanēs: & sic non differat ab eternitate. ¶ P. i quocūq; ē inuenire successionē illud mēſurat tpe: ſz eē euiterno sic angeli & sube celi nō mensurant tpe. q̄ vr q eoꝝ esse nō bēat successionez: & ita vr q nō differat ab eternitate.

Respondeo dōm: q diuersitatē eternitatis tpis & euiq̄dā voluerūt accipe: q tps hz ꝑnm & finē. Euū ꝑnm hz & nō finez. Eternitas nec ꝑnm nec finē. Sz ſz b nō attēdit eentialis eoꝝ diuersitas: qz posito q tps nūq; icepit nec nunq; finiat. adhuc tps nō erit eternitas: vt dicit Boe. Supposito ēt q angeli semp fuerint: euuz adhuc differret ab eternitate. Quid tn̄ vtatis bēat ex his q̄ dicent patebit. Sciēdū est igit q tria ꝑdicta noīa significāt duratōez q̄dā. Duratio aūt oīs attendit ſm q aliqd est i actu. tādiu. n. res durare dr q̄diu in actu ē & nōdū est in potētia. Esse aūt i actu ꝯtingit dupliciter. Aut ſm b q actꝰ ille ē icōplet & potētie pmixt: rōne cuiꝰ vlteriꝰ i actū ꝓcedit: & talis actꝰ ē motꝰ. est. n. motus actꝰ exītis i potētia ſm q hz: vt dicit ꝑbs. Aut ſz q actꝰ nō ē pmixt potētie nec additōez recipiēs ꝑfectōis: & talis actꝰ est actꝰ getus & pmanēs. Esse aūt in tali actu ꝯtingit dupliciter. Uel ita q ipz eē actu q̄ res hz fit sibi acq̄situ ab alio. & tūc res hīs tale eē est potētialis respcū huius actꝰ quē tn̄ ꝑfectū accepit. Uel eē actu ē rei ex ſeipsa ita q ē de rōne q̄ditatis sue. & tale eē est eē diuinū in quo nō ē aliq̄ potentialitas respectu bꝰ actꝰ. Sic igit ps q est triplex actꝰ. Quidā cui nō substernit aliq̄ potētia & tale ē esse dīnū & opatio eius. & huic rñdet loco mēſure eternitas. Est aliꝰ actus cui substernit potētia q̄dā: ſz tn̄ ē actꝰ cōpletus acq̄situs i potētia illa: & huic rñdet euū. Est autez alius cui substernit potētia & admiscetur sibi potētia ad actū cōpletū ſm successionē additōez ꝑfectōis recipiēs: & huic rñdet tps. Cū igit vnicuiq; rei rñdeat ꝑa mensura: ops q ſm ꝺditionē actus mēſurati accipiat eentialis dīa ipsiꝰ mēſure. Inuenit aūt in actu q motꝰ ē successio ꝑtis & posteriozis. Et b duo. s. ꝑus & posterius ſm q numerant ꝑ aīam hīt rōnē mēſure p moduz numeri q̄ tps est. Un̄ dicit ꝑbs q tps ē numerus motꝰ ſm ꝑus & posterius. Et ē numerus numerat & nō numerus simplr. Sicut. n. dicimus q duo canes ē numerus nūeratus & duo est numerus simplr. Ita ēt nūerus ꝑtis & posteriozis in motu est nūerus numeratus q est tps. Ex quo ps q illud qō est de tpe q̄si māle fundat i motu. s. ꝑus & posteriꝰ: qō aūt est formale cōpleт i opatōe aīe numerātis: pp qō dicit ꝑbs. Dz si nō esset aīa nō esset tps. Sic igit de rōne buius mēſure q ē tps sunt duo. s. q accipiant ibi plā ad minus duo: vel duo nūc iter q̄ est tps: vel duo tpa ꝯtinuata p vnū nūc. & q illa sint succedētia. Lōtinuitas ēt accidit tpi ex rōne motꝰ quē mēſurat. Un̄ si aliqs motꝰ esset nō ꝯtinuus nūc hīs ordinē ad motū ꝯtinuū celi: tps mensuras illū motū nō eēt ꝯtinuū. Ex quo ps q tpe nō mēſura tur nisi id qō icludit i tpe & ſm ꝑnm & finez. Motꝰ. n. celi & si ponat semp fuisse ſm ꝑbum: tn̄ vnaqueq; reuolutio vel ꝑs reuolutionis q̄ mēſurat tpe ſm ꝑus & posteriꝰ accepta in ipsa ꝑnm hz & finē: ſm b iterū est q tps hz ꝑnm & finē: qz nō est mēſura nisi hūtis ꝑnm & finē. In actu aūt illo q est actus cōpletus: nō ē itelligere ꝑus & posteriꝰ: nec aliq̄ plura: & ita nec successionem. vñ mēſura q̄ rñdet eis nō ē p modū nūeri: ſz magis p moduz ynitatis. Sicut q̄ ꝑus & posteriꝰ tpis put itelliguntur nūerata cōplet rōnez tpis. ita pmanētia actꝰ ſm q itelligit in rōne vniꝰ qō hz rōnē mēſure cōplet rōnē eui & eternitatis. Sz qz eē euiternoꝝ ē acq̄situ ab alio: iō euū mēſurat esse qō hz ꝑnm: nō aūt eternitas q̄ mēſurat esse qō nō ē acq̄situs ab alio. Et ſm hoc pōt ſustineri dicta dr̄ntia: ſz non vnifoꝛmiter sumpto ꝑnº. qz eternitas respicit illud esse qō nō hz ꝑnm efficiēs. Euū aūt qō hz tale ꝑnm. tps vo respicit actū q hz ꝑnm & finē mēſurabilis vt mēſurat tempoze.

Ad primum igit dōm: q sicut ps ex ꝓdictis: euū nihil aliud ē q̄ eternitas q̄dā ꝓtio pata. vñ nō inueniunt auctoꝛes antiq multū curasse de dīa eui & eternitatis: ꝑpter hoc Diony. vtit vno p alio. vñ si ꝑte accipiat cā & actoꝝ: de dr esse actoꝝ eternitatis nō q̄ ipse eternº est: ſz eternitatis ꝓticipate q̄ euuz est. sic dicimus q ipse ē cā oīs bonitatis nō sue: ſz eiꝰ q̄ ab ipso i creaturas effluit. sicut a ꝑnº. Posset ēt dici q̄uis non ita bñ: q causa cōiter accipit ꝑ omni eo qō est et ꝑus ſm rationē. cū. n. eentia dīna ſm itellectū sit ꝑus q̄ esse suū: & esse ꝑus q̄ eternitas. sicut mobile est ꝑus motu: & motꝰ ꝑor tpe. Dicet ipse deus ee cā sue eternitatis ſm moduz itelligēdi: quāuis ipse sit sua eternitas ſm rez. ¶ Ad 2m dōm: q omnibꝰ illis in qb inuenit diuersa rō mēſurandi: ops eē diuersas mēſuras ꝓprias. nō. n. eodē mō mēſuramur panis & vinū. Un̄ cū diuersa rō mēſurādi sit in diuersis actibus: o3 q rñdeat eis diuersa mēſure ꝓprie: verūtamē vna eaꝝ pōt ordinari ad aliā sicut ad ꝑmā mēſurā & excedēte. Un̄ sicut dīnū esse est mensura oīs actus: ita eternitas est mēſura oīs duratiōis excedēs & nō coequata: ſz ꝑter hoc o3 bēre alias ꝓprias mēſuras ꝓpter diuersos modos mēſurādi. ¶ Ad 3m dōz: q dīna bonitas participat in diuersis ſm diuersos modos. ꝑfectiōi aūt participate duplex nomē ꝺponit. Uel ſm rōnē cōez ꝑfectionis illi. & tūc nomē est cōe & ipsi ꝑnº cōicanti & oīb ꝑticipatib ſm analogiā. sicut bonitas entitas & hz. Uel ſz ꝓpriū modum quo recipit: vel est in aliq̄ creatura: vt ps q cognitio ꝓticipat a deo in oibus cognoscētibus: & hoc nomē sensus imponit ad significandū cognitionē ſm aliquē modū determinatū bñdi ipsaz. & ꝓpter hoc nō ē cōe omnib. silr eternitas noīat duratiōez ſz illū modū quo est in ꝑnº suo. & iō alie durationes participate nō dicūtur noīe eternitatis. ¶ Ad 4m dōm: q tps per se est mēſura motus ꝑm. vñ eē rez tpaliū nō mēſurat tpe: nisi prout subiacet variatiōi ex motu celi. Un̄ dicit Lōmē. 4. phy. q sentimus tps ſm q ꝓcipimus nos esse in esse variabili ex motu celi. Et ide est q oīa q̄ ordinant ad motuz celi sicut ad cām: cuiꝰ ꝑmo mēſura est tps: mēſurātur tempore: & qcūq; sentit quācūq; variabilitatē q̄ ꝯsequit ex motu celi: sentit tēpus: quāuis non videat ipsum motū celi. ¶ Ad 5m dōm: q quāuis actus q mēſurat euo sit totꝰ simul sine successiōe: hoc esse tn̄ est ab alio. & i hoc ab eternitate euum discrimit: vt ꝑus dcīn est.

¶ Utꝝ nūc eternitatis sit ipsa eternitas. II.

A Bsecundus sic ꝓcedit: vr q nunc eternitatis nō sit ipsa eternitas. Nūc. n. eternitatis tempoꝛis & eui vr vnū eē: q̄ significat cū dr: q̄n motus est & angelus est & deus est: sed eternitas nō est tps: vt dcīn est. g nūc eternitatis q̄ est idem q nūc tpis: nō est idē q eternitas. ¶ Itē omne nunc est indiuisibile: sed eternitas est diſibilis: q̄ vr ex hoc q̄ i lra iducit. in gīatione & gīatione anni. & loquit de duratiōe eternitatis. g vr q nūc eternitatis nō sit eternitas. ¶ Itē nūc stās facit eternitatē: vt Boe. dicit. Et ita nūc est cā eternitatis: sed nō pōt idē esse causa suiipsius. g nō est idez eternitas & nūc eternitatis. ¶ P. sicut se hz nūc tpis ad tps: ita se habet nūc eternitatis ad eternitatē: ſz nūc temporis nō est tempus. sicut nec pūctus est linea. g nec nūc eternitatis est eternitas.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra. eternitas est ipse deus: sed in diuina essentia nō est aliqua realis diuersitas. ergo nō differt ibi nunc eternitatis ⁊ eternitas.

Respondeo dōm: q̄ fm pl̄m tps ē mēsura ipsi⁹ mot⁹: ⁊ nūc tpis ē mensura ipsi⁹ mobilis. Uñ sicut ē idē mobile fm subam in toto motu: variat̄ tñ fm eē. sic dr̄ q̄ soz. i fozo est alter a seipso i domo: ita nūc ē ēt idē fm subam in tota successiōe tpis variatū tñ fm esse. s. fm rōnē quā accepit pozis ⁊ posteriozis. sic̄ aūt mot⁹ ē act⁹ ipsi⁹ mobilis iquātū mobile ē. ita esse est act⁹ exñtis iquātū ens ē. Uñ q̄cūq; mēsura mēsurat̄ esse alic⁹ rei. ipsi rei exñti rñdet nūc ipsi⁹ duratiōis q̄si mēsura. Uñ p nū⁹ cui mēsurat̄ ipm exñs cui⁹ mēsura ē euū: ⁊ p nūc eternitatis mēsurat̄ illud ens cui⁹ eē mēsurat eternitas. Uñ sic̄ se hz̄ q̄libz̄ act⁹ ad id cui⁹ eē ē act⁹: ita se hz̄ q̄libz̄ duratio ad suū nūc. Act⁹ aūt ille q mēsurat̄ tpe differt ab eo cui⁹ ē act⁹ fm rē: q⁊ mobile nō ē mot⁹: ⁊ fm rationē successiōis: q⁊ mobile nō hz̄ subam de nūero successiuoz: ſz pmanētiū. Uñ eodē mō tps a nunc tpis differt dupl̄r. s. fm rē: q⁊ nūc nō ē tps: ⁊ fm successiōis rōnem: q⁊ tps ē successiuuz ⁊ nō nūc tpis. Actus aūt q mēsurat̄ euo. s. ipm esse euiterni differt ab eo cui⁹ est actus re q̄dez: ſz nō fm rōnem successiōis: q⁊ vtrūq; sine successiōe est. Et sic ēt itelligēda est differētia eui ad nūc eius. Esse autez q̄ mēsurat̄ eternitate est idē re cū eo cui⁹ est actus: sed differt tñ rōne. ⁊ iō eternitas ⁊ nunc eternitatis nō differunt re: ſz rōne tñ. iquātū. s. ipsa eternitas respicit ipz dīnū esse: ⁊ nūc eternitatis q̄ditatē ipsius rei: q̄ fm rē nō est aliud q̄z suum esse: sed rōne tñ.

Ad primuz igit̄ dōm: q̄ nō est idē nūc eternitatis tpis ⁊ eui. Et qñ dr̄ q̄ñ est motus est angelus ⁊ de⁹: pōt significari tripl̄r nunc vel eternitatis vel eui vel tpis. Si significet̄ nūc tpis. tūc dicet̄ motus eē in illo sicut ī ꝑpa mēsura. Angelus aūt ⁊ deus nō fm rōnē mēsuratōis: ſz magis fm cōcomitātiā quandā: put eternitas ⁊ euū cū tpe simul sunt nec sibi deficiunt. Si aūt significet̄ nūc eternitatis. tūc dr̄ deus esse in illo sicut in mensura ꝑpa ⁊ adeq̄ta. angelus aūt ⁊ mobile sic̄ in mēsura excedēti. Si aūt significet̄ nunc eui. rñdebit angelo sicut mēsura adequata: ⁊ deo fm cōcomitātiaz ⁊ mobili sic̄ mēsura excedens. ¶ Ad z^m dōm: q̄ eternitas īdiuisibilis ē. Et q̄ plāliter aliq̄ñ significet̄ hoc pōt eē uu pliciter: vel fm q̄ participat̄ in diuersis p̄cipue i btis: vt dr̄ Dani. iz. Qui ad iusti. eru. mul. Uel rōne mēsure inferiozis cui p se accidit diuisio. s. rōne tpis. Unde est sensus. Anni eternitatis. i. eternitas sub qua possibile esset cōtineri plurimos ānos sicut in mēsura excedenti. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ sicut esse fm rōnē itelligēdi cōseqūt p̄ncipia ipsi⁹ entis quasi causa: ita etiā mēsura entis se hz̄ ad mēsuraz essendi fm rōnē cause. Uñ nūc eternitatis fm rōnez videt̄ esse causa eternitatis: sed ex hoc nō ostendit̄ diuersitas in re: sed tñ in rōne. sicut nec iter ipsuz diuinū esse ⁊ ipsuz ens. ¶ Ad 4.^m dōz: q̄ nō est similis rō de tpe ⁊ nūc tempoziz: ⁊ de eternitate: ⁊ nunc eternitatis. ⁊ ratio assignata est.

¶ Questio. III.

Deinde q̄rit̄ de magnitudine. Et circa hoc duo q̄runt̄. Primo an magnitudo deo cōueniat ⁊ qd sit. Secūdo de signo eq̄litatis in magnitudine dīnaꝝ psonarum fm q̄ in se esse dicuntur.

¶ Utz magnitudo cōpetat deo. I.

Ad primuz sic procedit: videt̄ q̄ magnitudo deo non competat. Magnitudo. n. est quedā conditio materie: sed nulla cōditio mālis de deo dicit̄ nisi metaphoce. g̃ videt̄ q̄ magnitudo deo non cōueniat nisi metace. ¶ P. magnū ⁊ paruū ex opposito diuidunt̄: sed fm pl̄m omne paruū est magnū. sicut ⁊ omne paucū est multū: vt. io. meta. dicit. g̃ vr̄ ēt q̄ omne magnuz sit paruū: sed de⁹ nō est puus. g̃ nō ē magn⁹. ¶ Itē magnitudo est quātitas cōtinua: ſz in deo nō pōt eē cōtinuatio cū sit simplex ⁊ idiuisibilis. g̃ nec magnitudo. ¶ Si dicas q̄ i deo est quātitas virtutis fm quaz dr̄ magnus. ¶ Contra. deus fm vtutē suā dr̄ potēs: ſz hic diuidit̄ potētia cōtra magnitudinē. g̃ nō itelligit̄ de magnitudie vtutis.

Contra. est quod dicitur in psalmo. magnus deus ⁊ magna virtus eius ⁊c.

Respondeo dōm: q̄ in deo nō pōt esse quātitas nisi vtutis: ⁊ cū eq̄litas attēdat̄ fm aliq̄z spēm quātitatis: eq̄litas nō erit nisi fm vtutē. Uirtus aūt fm pl̄m est vltimū in re de potētia. Uñ ēt dr̄ in 7° phy. q̄ vtus est pfectio quedā: ⁊ tūc vnūq̄q; pfectuz est qñ attigit ꝑpriā vtutē. oib⁹ igit̄ illis modis q̄b⁹ otingit ptingere ad vltimū est cōsiderare virtutē rei. Hoc autē cōtingit tripl̄r. Primo in operatiōibus in quib⁹ cōtingit gradus perfectiōis iueniri. Uñ dicit̄ hr̄e virtutē ad operandū q̄ attingit completā opatiōez: put dr̄. z. etbi. q̄ virtus est q̄ bonū facit hītem: ⁊ opus eius bonū reddit. Secūdo etiā respectu ipsius esse rei fm q̄ etiā pl̄us dicit p̄mo ce. ⁊ mūdi: q̄ aligd hz̄ vtutem vt semp sit. Item fm plenitudinē pfectiōis respectu ipsius entis fm q̄ attingit vltimū nature sue. vñ etiā virtus circuli dicit̄ fm pl̄m qñ attingit complete diffinitionē suā. Si igit̄ vtus dīna cōsideret̄ fm pfectionē ad opus: erit virtus potentie opatiue. Si aūt cōsideret̄ pfectio quātū ad ipsius esse dīnū: virtus eius erit eternitas. Si aūt cōsideret̄ quātū ad cōplemētum perfectionis ipsius nature dīne erit magnitudo. Qō pz ex hoc q̄ ipse ꝑbat equalitatē in magnitudine ex hoc q̄ tota plenitudo nāe p̄ris est in filio. Secundū quē etiā modū Augu. dicit q̄ in bis que nō mole magna sunt: idē est mai⁹ esse qō melius: fm q̄ etiaz dicimus aliquē boiem esse magnū: qui est perfectus in scientia ⁊ vtute. Et sicut omnipotentie sue virtute oēs potentias operatiuas fundat ⁊ in eis operatur: ita per virtutē eternitatis sue istituit ⁊ firmat oēm durationē ⁊ per virtutem magnitudinis sue omnia implet ⁊ cōtinet.

Ad primum igit̄ dōm: q̄ magnitudo fm rōnez generis sui qō ē q̄titas est ꝺditio materie: ⁊ fm hoc nō ꝑdicat̄ de deo: sed fm rōnem differentie sue que cōsistit in rōne completiōis: put dicimus aliquē ex paruo fieri magnū quando attingit completā quātitatē. ¶ Ad z^m dōm: q̄ quātitas cōtinua diuidit̄ in ifinitū: sed nō in ifinitū auget̄. ⁊ ideo rōne diuisionis ifinite qōlibet paruū pōt hēre min⁹: in cui⁹ respectu videt̄ magnū: sed tamē nō quolibet magno est aliqō maius respectu: cui⁹ possit dici min⁹: sicut pz in quātitate celi. Nihilominus tamē si magnū ⁊ paruū nō dicat̄ fm relationem: sed absolute. put cōsideraꝝ quātitas determinata ad aliquā spēm: sic quāuis qōlibet minus sit mai⁹: nō tamē quodlibet minus est paruū: nec qōlibet maius ē magnum: vt dicit pl̄us. 3. celi ⁊ mūdi. Nihilominus tñ sciēduz q̄ deus sicut dicit̄ magnus: ita etiā dr̄ paruus: vt dicit Diony. 9. cap. de di. no. ⁊ accipit paruū p subtili fm q̄ ipse penetrat oia ēt pfundas cogitatōes: ⁊ fm q̄ dicitur q̄ p̄ncipia sunt parua quātitate ⁊ magna virtute. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ cōtinuitas sequitur magnitudinē dīmēsiuaz. Nō aūt magnitudinē virtutis q̄ sola dz in deo intelligi. ¶ Ad 4.^m pz iam solutio p ea que dicta sunt: q⁊ virtus nō tñ dr̄ respectu opatiōis fm q̄ hic accipit̄ potentia: ſz etiam alys modis: vt dictum est.

¶ Utrum pater sit in filio ⁊ econuerso. II.

Ad secunduz sic ꝓcedit: vr̄ q̄ pater nō sit in filio: nec eō. pl̄us. n. i. 4. phy. assignat. 8. modos eēndi in. quoz nullus pōt aptari ad hoc q̄ pr̄ in filio eē dicat̄ vel eō. Neq; n. ē sicut totuz ī ptib⁹: neq; sicut eō. Neq; sicut gen⁹ ī spēb⁹: neq; sicut eō. Neq; sic̄ i loco. Neq; sic̄ forma i mā. Neq; sicut i moueīe sicut regnū ēi rege. Neq; sicut in fine optimo vt de facili pōt ꝑbari. g̃ pr̄ nō ē i filio. ¶ P. coz: quoz vnū est apud altez: vt distinctū ab ipso vnū nō est in altero: ſz filius ē apud ꝑem: vt dr̄ Jo. i. Et vbuz erat apud deū. g̃ vr̄ q̄ pr̄ nō sit i filio nec eō. ¶ Itē ī dīnis nō est nisi rel'o ozi ginis: sed h̄ ꝓpositio in. importat aliquā habitudinē. g̃ in diuinis nō pōt importare nisi relationez oziginis: sed nō eādē relationē hz̄ filius ad ꝑem ⁊ pr̄ ad filium. g̃ vel nō vterq; est in altero: vel eodē modo.

Contra. vbicūq; est eēntia p̄ris est pr̄: ſz tota essentia p̄ris ē i filio ⁊ eō. g̃ pr̄ est in filio ⁊ econuerso. ¶ P. ī vno rel'oz intelligit̄ aliud: ſz pr̄ ⁊ filius sunt relatiua. g̃ vr̄ q̄ pr̄ sit in filio: ⁊ ecōuerso.

Respondeo dōm: q̄ ī dīnis psonis ē duo considerare. s. essentiā q̄ ē vna ⁊ eadē: ⁊ rel'o nes q̄b⁹ distinguunt̄: ⁊ fm vtrūq; pr̄ dr̄ eē in filio: ⁊ eō. fm diuersoz assignatōes. Scōm. n. tres doctores q̄ i littera ducunt̄. s. Augu. Dyla. Amb. hoc dr̄ ꝓpter eēntie vnitatem: q⁊ eēntia p̄ris ē i filio: ꝙr nō deserit nām suā. vnde vbi est nā sua ibi est ipse: sicut patuit ēt ex vbis Dyla. supra di. 5. induc. Sz fm Dama. hoc itelligit̄ fm rationem relationis put in vno rel'oz itelligitur aliud.

Ad primum oēs modi q̄ aligd est i aliquo continēt̄ ī illis. 8. nisi p quādā filitudis reductōez. sicut eē in tpe reducit̄ ad illū modū quo aligd dr̄ eē i loco: quia vtrūq; est sicut mēsuratū i mēsura. sic ēt p quādā similitudinē ille modus pōt reduci ad aliquē illoz. Si. n. hoc accipiat̄ quātuz ad vnitatē essentie. tūc pr̄ dr̄ esse in filio ꝓpter hoc q̄ eēntia p̄ris i filio est. vñ ad illū modū reducit̄ ad quē reduceret̄ si essentia i filio eē diceret̄. hoc aūt est p modū quo nā cōis est in aliquo suppōsito ⁊ reducit̄ ad illū moduz quo gen⁹ est in spē q̄uis ī dīnis nō sit gen⁹ ⁊ spēs: vt ifra patebit. Si aūt accipiat̄ quātū ad rel'onez. tūc reducet̄ ad illū modū quo aligd est i aliquo. sicut in ꝑn⁹ mouēte ⁊ efficiēte. quāuis. n. pr̄ nō sit ꝑn⁹ efficiēs filij tñ est oziginās ipsum. Uñ fili⁹ est in p̄re sicut oziginatum in ozigināte: ⁊ eō. pater in filio sicut oziginās ī oziginato: sed adhuc magis ꝑpe dr̄ ī dīnis filij in p̄re ēt ex pte rel'onis q̄z ī humanis: q⁊ fili⁹ ex ipsa rel'one ē psona subsistēs. sua. n. rel'o est sua psonalitas: qō in alys reb⁹ nō ꝺtingit. ¶ Ad z^m dōm: q̄ vna psona dr̄ eē apud aliā rōne distinctiōis: ſz dr̄ eē i alia vel q̄tū ad eēntiā vel q̄tū ad itellectū relationū: q⁊ ī vna itelligit̄ alia: quāuis vnū relatium ab altero sit distinctū. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ si accipiat̄ pr̄ eē in filio ꝓp vnitatē eēntie: eodē mō est pr̄ in filio ⁊ filius ī p̄re: ⁊ tūc h̄ ꝓpositio in. nō ipoztabit aliquā rel'onez realē: ſz tñ rel'onē rōnis q̄lis est iter eēntiaz ⁊ psonā: fm quā eēntia dr̄ eē in psona. Si aūt hoc accipiat̄ ex pte relatiōis. tūc est ali⁹ ⁊ ali⁹ modus: vt dcm̄ est fm diuersam habitudinem p̄ris ad filiū ⁊ filij ad patrem.

¶ Expō ꝓme ptis textus.

In generatione tui) Eternitas p ānos dei itelligit̄: nō ꝓpter sui multitudinez cū sit vna ⁊ simplex: ſz iquātū vtute cōprehēdere pōt magnā multitudinē iferiozis mēsure q̄ diuisibi lis est. Sicut ēt dicimus ante mundū tps fuisse: nō qdez in re: sed fm imaginatiōez. put imaginamur tpis q̄ō cuz mūdo icepit possibilē fuisse additōez fieri ex pte ai que additio tota sub eternitate ꝛtinet. (Lōfitemur dinitat̄ nām oēm). i. totā ⁊ pfectā: ⁊ sile in sequēt⁹ accipiēduz est. (Nec explū aliq̄ rebus dinis ⁊c.) Uez est q̄ suffi ciēter dīna demōstret. Quia in q̄libet similitudine inue nit̄ maioz dissimilitudo: vt supra. z. dist. dcm̄ est. (Sz q̄ō itelligibile est homini ⁊c.) cū. n. dīna nā ⁊ vtus q̄ infinita est nr̄m itellectū excedit: nihil q̄ō itelligere possimus est q̄ de⁹ facere nō possit: ſz multa q̄ itelligere nō possumus facere pōt: ⁊ in ipso esse pñt ⁊ sunt. nō. n. in eo pōt esse aliquid q̄ō nō sit nec est aliqd q̄ō nō eē possit: q⁊ mutabilis eēt si sibi aligd possz addi vel subtrahi. (Ja dīne veritatis rō ⁊c.) q̄si dicat sufficiat nobis ad credēdū q̄si rō vel mediū ꝑbās dīna vitas ex q̄ nobis sacra scriptura tradita est: quamuis ex rez nāis rō sumpta dissentire videat̄. (Pre igit̄ in filio ⁊c.) Sic ꝛstrue p̄rem esse i filio ⁊ filiuz in p̄re. (Perfecta plenitudo ⁊c.). i. ex hoc q̄ plena dīnitas ī vtroq; est sequit̄ q̄ pr̄ sit in filio: ⁊ eō. q̄ō. ꝑbat cōsequenter cū dicit. (Quia plenitudo ⁊c.) ⁊ rō sua talis est. Plenitudo dinitatis ī vtroq; oñdit q̄ gcqd est i vno est in alio: q⁊ si vni deeēt q̄ō alter hēret neuter ꝑfectus eēt: q⁊ dās deitatē daret partē sube sue: ⁊ ita vterq;. s. pr̄ dās ⁊ fili⁹ recipiēs hr̄et terminū deitatis: ⁊ ita pz q̄ nisi totū q̄ō vnus hz̄ alter acciꝑat plenitudo diuinitatis ī vtroq; esse nō pōt. Sz ad hoc q̄ō est totū q̄ō est in p̄re eē in filio seqūt̄ p̄rem esse in filio: q⁊ vbicūq; est tota nā p̄ris ibi ē pater. g̃ ad plenitudinē deitatis in vtroq; sequit̄ p̄rem esse in filio: ⁊ eō. Sil'r ēt ꝛstruēdū est hoc q̄ō dicit. (Qz plenitudo deitatis ī filio hoc est q̄ō in p̄re est). i. ad plenitudinē deitatis hoc sequit̄. (Nec eadē natiuitas.) q⁊ nihil a se ipso nascit̄. (Nec aligd eē pmittit.) q⁊ nihil nascit̄ ex aliquo viuo nisi ad minus eādē nām in spē accipiat. hoc mō vt nomē filiatiōis ꝺsequat̄. Uñ cū dīna nā nō possit multiplicari in diuersa fm numez eo q̄ est immālis restat vt eādē nūero nāz accipiat. Et ita aliud nō est: ſz alius. (Nō p duplicē ꝺueniētiā genez ⁊c.) sicut cōiungunt̄ alia similia ī gñe: vt equus ⁊ asin⁹ vt ꝑcreet̄ noua species. (Nec p ifinitā ⁊c.) sicut i arboze iserit̄ ramus alterius arbozis (Sz p nāe vnitā similitudinē). i. ꝺueniētiā in vna nā fm numez. Si. n. i vna nā fm spēm tñ eēt cōueniētia diceret̄ similitudo: ſz nō vnita. (Per necessitatem viue nāe.). i. filiu g est viuēs nā. (Ex viuēte nā.) patre g est viuēs nā. (Dū res.). s. eēntialis. (Non differt.) (Dū nā dei nō degnāt natiuitas.) sicut est q̄ ꝓpter idispositiones materie nō recipiī spēs agentis completa in patiente: sed degenerat in aliud genus.

¶ Diuisio scōe partis textus.

Sed iam ad ꝓpositū redeamus.) Dic oñdit scōo mō equalitatē in magnitudine diuina ꝛ personaꝝ remouēdo ea que inequalitatē facere possent. Et diuiditur in partes duas. In ꝑma ostēdit veritatē. In z^a soluit quādā ꝛrietatem. ibi. (Dis aūt videt̄ ad.) Prima ī duas. In ꝑma oñdit q̄ dīne psone nō cōueniūt in eēntia sicut i toto. In z^a oñdit q̄ nō cōueniūt i eēntia. sicut i parte. ibi. (Notādū ēt q̄ eēntia.) Prima in duas. In ꝑma oñdit q̄ psone dīne nō ꝺueniūt i vna eēntia. sic̄ ptes in toto integrali. In scōa q̄ nō ꝺueniūt i eēntia sicut ptes in toto vl̄i. ibi. (Hoc adꝺiciēdū est.) Primū ostēdit dupl̄r ex vbis Aug. Primo sic. vbicūq; est totū integrale opz eē ptes diuersas p eēntiā: ſz in dīnis psonis nō eēntie vel nāe diuersitas. g̃ nō sunt ptes vni⁹ nāe q̄si integrātes ipsaz. z^o ibi. (Uel in eodē) oñdit idē p silē: q⁊ sicut in

Universidad de Deusto
Biblioteca

vna persona.s.patris iueniũtur plura attributa vt bonitas sapĩa ⁊ hõ:ita in nã dina iueniunt ples psone:sz pr nõ dr esse compositꝫ ex pluribꝰ attributis sicut ex ptibꝰ: qz simplex ẽ.g pari rõne:qz nã dina simplex ẽ nõ erit cõposita ex psonis sicut ex partibꝰ.(Dic adyciẽdũ)Dic ostẽdit q psone nõ ɔueniũt i eẽntia sicut i toto vl̃: ⁊ pbat bdupliꝛ.Primo sic.Omne genꝰ pdicat plaliter de plibus spẽbꝰ simul acceptis vel de pluribus idiuiduis sub illis spẽbꝰ ɔtẽtis.sicut hõ ⁊ asĩn ꝰ sunt aĩalia ⁊ duo hoies duo aĩalia:sz eẽntia nõ pdicat i plali de tribꝰ psonis.nõ.n.dicimus q tres psone sunt tres eẽntie: sz vna eẽntia. ergo tres psone nõ ɔueniũt i vna eẽntia sicut spẽs in gñe.Eadẽ rõne pb q nec sicut idiuidua i spẽ.ibi(Si vo dñt) z° ibi.(Alio quoq mõ)pbat idẽ sic.Nihil vnũ exñs bz sub se spẽs sicut gñs:vel idiuidua sicut spẽs: sz eẽntia diuina ẽ vna numero. g neq; se bz ad psonas sicut genꝰ ad spẽm:neq; sicut spẽs ad idiuidua.(Sciẽdũ est ⁊c.)Dic oñdit q tres psone nõ cõueniũt in eẽntia sicut in pte.Et circa hoc duo facit.Primo oñdit q nõ ɔueniũt i ipsa sic in pte mãli.Scõo q nõ ɔueniũt i ipsa sicut i ꝑpetate formali.ibi.(Dis quoq addẽdũ.)Primus sic ꝓbat.In oĩbus q̃ ɔstituũtur ex vna mã sicut anuli ex auro: plis ẽ de mã i plurib⁹ q̃s in vno:sz nõ plus ẽ de eẽntia dina in tribꝰ psonis q̃s i vna tm̃.g neq; se bz ad psonã sicut mã. Eodẽ mõ oñdit q nõ ɔueniũt i ipsa sicut i ꝑpetate formali sic dicimus hoies ciusdẽ ꝓlonis eẽ vni⁹ nãe:qz in bis maiꝰ aligd sunt duo q̃s vnꝰ qõ nõ est i dinis psonis.(Ex bis ãt vr ⁊c.)Dic soluit ɔrietatez.Et circa hoc duo facit.Primo iducit ɔrietatẽ ex vbis Dama. q vr dicere q eẽntia est sicut spẽs:⁊ psone sicut pticularia. Scõo ponit solonẽ.ibi.(Nec aũt q̃ hic dr.)Et circa ꝫ duo facit.Primo exponit q̃liter itelligẽdus sit q essentia est sicut spẽs pdicata de psonis sicut de ptibꝰ:qz.s.hoc vr ꝺm silitudinẽ quãdã ⁊ nõ ꝺm ꝑpetatẽ.Scõo oñdit q̃liter itelligẽdũ sit qõ dicit psonas nũero differre:qz.s.sunt relonibus distincte vt vna nõ sit altera ⁊ nõ p essentiã dinã:vt qõ est in vna nõ sit in alia.ibi.(Qõ aũt Joãnes dicit ⁊c.)(Sciendũ ẽ igitur ⁊c.)Dic pbat z°eq̃litatez magnitudinis psonarũ ex rõne vitatis sic. vbicũq; eadez est veritas ⁊ magnitudo nõ est maioꝛ magnitudo ⁊ veritas ꝺm rẽ. g vbi nõ ẽ maioꝛ veritas:nec maioꝛ magnitudo. Sz nõ magis vez est tres psonas eẽ q̃s vnaz tm̃.ergo nõ est maioꝛ magnitudo triũ psonaꝝ q̃s vniꝰ tm̃.(P.cũ deus.)Dic concludit ex dictis q deus quãuis dicat trinꝰ:nõ tm̃ dicendus est triplex.Jn illis.n.rebꝰ iueniꝫ triplicitas vbi tria excedunt vnũ in magnitudie:sz tres psone nõ excedũt vnã in magnitudine.g nõ est dicẽda triplicitas trium personarum respectu vnius. Questio. IIII.

Hic queriꝫ de duobꝰ ꝺm duas rationes q̃ in hac lectõe habẽtur.Circa pmã ꝓbationẽ querunt duo.Primo an in dinis sit totuz integrale.Secundo an sit ibi totum vniuersale.

Utrum in diuinis sit totum integrale. I.

Ad primuz sic ꝓcedit:videt q in diuinis sit totum integrale. vbicũq;.n.est quantitas aliqua.ibi est rõ totius integralis:cũ oĩs quãtitas in partes diuisibilis sit:sed in deo ẽ q̃titas vtutis. g̃ est ibi totũ integrale.(P.sicut quãtitas ɔtinua integrat ex suis partibus:ita ⁊ nũerus:sz in dinis est numerus psonaꝝ.s. ternariꝰ cui⁹ pars q̃dã est vnũ ⁊ duo.g vr q sit ibi totum integrale.(Jtẽ qcqd est aligd alicui⁹ ⁊ nõ est illud:ẽ ps integralis illi⁹.sz pr est aligd trinitatis ⁊ nõ ẽ trinitas. g̃ pars integralis trinitatis.(P.ex sola nã nũq; ɔstituunt res nature ⁊ precipue vbi sunt plures res nature in vna natura:sz in vna natura diuina sunt plures res nature.s. persone.ergo ops q ad constitutionem persone aliquid aliud nature diuine adueniat:⁊ sic erit ibi aligd integratum ex pluribus.

Contra, omne totũ integrale est cõpositum ex ptibꝰ: sed in deo nulla ẽ cõpositio:sz summa simplicitas:vt supza hitũ ẽ.g in dinis nõ est totũ integrale.

Respondeo dõm:q rõ totiꝰ integralis ɔsistit in compõne.Ratio aũt ptis integralis bz impfectiõez ãnexam qbus dina simplicitas ⁊ pfectio repugnat.vñ nõ põt ibi eẽ totũ integrale ⁊ pars.

Ad primuz igit dõm:q q̃titas vtutis nõ attẽditur ꝺm distionẽ vtutis itrinsecus:sed magis attẽdit eiꝰ diuisio respectu exteriozꝫ.Uel ꝺm numez obiectozꝫ:vel ꝺm itẽsionẽ actꝰ:vel ꝺm modos agẽdi:vñ ps q in q̃titate vtutis nõ est rõ totiꝰ ⁊ ptis integralis:q; ptes integrales sunt itra suũ totũ.(Ad z^m dõm:q in dinis vnitas vel dualitas nõ est pars ternarij nisi ꝺm rõnis acceptiõez.Cui⁹ rõ est:qz alio mõ est nũerus i rebꝰ dinis ⁊ i rebꝰ creatis.⁊ alio mõ vnitas.Cũ.n.vnũ sit qõ ẽ idiuisum i se ⁊ diuisum ab alys.cũ vnũqõq; aũt creatuz p essentiã suã distinguat ab alys: ipsa essentia creati ꝺm q est idiuisa i se:⁊ distincta ab alys: est vnitas eiꝰ: ⁊ plures vnitates cõstituẽtes numez psonaꝝ creaturaꝝ sunt plures eẽntie ꝓgregate ꝺm numeratõez: ita q nihil est i vna q sit in alia ꝺm numez idẽ.sic g nũerus i rebꝰ creatis bz rõnẽ distinctiõis ⁊ cuiusdã coaceruatõis distincti ruz p eẽntiã:⁊ ex hoc bz rõnẽ totiꝰ itegralis. Unitas aũt psonalis est ipsa ꝑpetas relatiua distincta vnã psonam ab alia ⁊ nõ essentiã ipsius psone. Uñ tres psone nõ sunt differẽtes p essentiã cũ vna nũero essentia sit i tribꝰ psonis.Et ideo nõ põt ibi esse coaceruatio: sed tm̃ distinctio. Et ꝑpter hoc nũerus nõ bz rõnẽ totius itegralis nisi forte ꝺm q in ratõe coadunãtur rõnes ꝑpetatũ psonaliuz: sed hoc nõ erit integratio alicuius rei: sz i ratiõe tantuz. (Ad 3^m dõz:q hec est falsa.pr est aligd trinitatis si intelligat ptitiue.significareť.n.q bẽret ptẽ essentie trinitatis.ex hoc q aligd cũ sit neutrũ essentiã significat.Sz hec est vera. est aligs trinitatis: ex quo nõ põt ɔcludi q sit pars trinitatis nisi ꝺm ratiõez:qz.s. nõ est tot persone quot ẽ trinitas:qz trinitas ẽ tres psone ⁊ nõ pr. (Ad 4.^m dõm:q nature diuie nihil addit ad cõstituẽdũ rez nature;cũ i deo idẽ sit quo est ⁊ qõ est:siue q est. Distinctio aũt nõ est ex ratiõe nature:sed ex ratõe ꝓprietatis relatiue: que quidẽ ꝺm q comparatur ad essentiaz est ratio tm̃:⁊ nõ re ab ipsa differẽs.Prout aũt comparatur ad correlatiuum/cui opponitur facit realem distinctionẽ persone: vt supza dictum est.

Utrum in diuinis sit totum vle. II.

Ad secundus sic ꝓcedit:vr q i diuinis sit totũ vle.Quicqd.n.pdicat de aliquo subalr ⁊ nõ ɔuersim: pdicat de ipso vr totũ vle de pte subiectiua: sz essentia diuia vel deus hoc mõ pdicat de patre.pr.n.est eẽntia diuia:sed nõ gcũq; est eẽntia diuia est pr.g ibi est totũ vle.(P.vle ⁊ particulare differunt sicut cõe ⁊ ꝓpriũ:sed i diuinis iueniť cõe ⁊ ꝓpriũ:qz eẽntia est cõis ⁊ relo est ꝑa psone. g̃ est ibi vle ⁊ particulare.(Jtẽ supza.di.5.ex vbis Dyl. bitum est q filius dei generis sui potestatẽ in habitu assumpte hũilitatis exercuit:genus aũt suũ noiat nãm suã. ergo videť q essentia sit genus ⁊ vle respectu psonaꝝ.(P.sciẽtia est spẽs cognitiõis:sed de deo vtrũq; dicit.s.q cognoscit ⁊ scit.g videtur q in diuinis sit totuz vniuersale.

Contra, vbicũq; est vle ⁊ pticulare.pticularia sunt potẽtia i suis vlibꝰ sicut dñe i gñe:sz i diuinis nõ ẽ aligd in potẽtia.g nõ ẽ ibi vle ⁊ pticulare.(P. oẽ supiꝰ est ps itegralis ɔstituẽs diffinitiõez ꝺferiozis.vñ dicit Porfi.q genꝰ se bz ad silitudinẽ mãe ⁊ dñia ad silitudinẽ forme:⁊ spẽs ad silitudinẽ cõpositi:sz i dinis nõ ẽ totũ itegrale ⁊ ps.g ẽt nec totũ vle ⁊ pars sibi rndẽs.

Respondeo dõm:q i diuinis nõ põt eẽ vle ⁊ particulare.Et huiꝰ rõ põt q̃druplex assignari.Prio qz ꝺm Aui.vbicũq; ẽ genꝰ ⁊ spẽs ops esse qditatẽ differẽtẽ a suo eẽ:vt pus dcm̃ ẽ.⁊ boc i dinis nõ ɔpetit.Scõo qz eẽntia vlis nõ ẽ eadẽ nũero i suis ꝺferiozibꝰ: sz bz rõnẽ tm̃:eẽntia ãt diuia ẽ eadẽ nũero i plibꝰ psonis. Tertio qz vle exigit plalitatẽ i bis q̃ sub ipso ɔtinenť vl in actu vel i potẽtia. Jn actu sicut est i gñe qõ semper bz ples spẽs. Jn potẽtia sicut in aligbꝰ spẽbus:quaꝝ forma q̃tũ ẽ de se possibilis ẽ iueniri i multis: cuz oĩs forma sit de se cõicabilis:sz q iueniat tm̃ i vno ẽ ex pte mãe debite illi spẽi q̃ tota adunat i vno idiuiduo:vt ps i sole q cõstat ex tota sua mã:⁊ ista plalitas ẽ ꝺm numez q nũerus simplr ẽ fundatꝰ i subali distictõe.Tres aũt psone nõ numerant tali nũero:vt dcm̃ est.⁊ iõ eẽntia nõ bz rõnẽ vniuersalis.Quarto qz pticulare semp se bz ex additiõe ad vle.Jn dinis aũt ꝑpter summã simplicitatẽ nõ ẽ possibilis additio.⁊ iõ nec vle nec particulare.

Ad primuz igit q modus pdicãdi ꝓportat ipis rebꝰ de qbꝰ fit pdicatio cũ ꝺm Dyla. ꝺmo fit rei subiectꝰ.Uñ sicut nulla res i creaturis iueniꝫ tur silis ex toto vnitati eẽntie i tribꝰ psonis:sz ꝺm aligd. Jta ẽt nullus modus pdicãdi i creaturis ẽ silis huic modo pdicãdi quo eẽntia vel deꝰ de tribꝰ psonis pdicat. Di co igit q ꝺm id qõ tactũ est i obiectõe bz silitudinẽ cum mõ predicãdi totius vlis:sz differt ꝺm alia q̃ supza dicta sunt.(Ad z^m dõz:q cõe q̃tũ est de se nõ determinat rei cõitatẽ vl rõnis sicut vle.⁊ iõ eẽntia põt dici cõis:nõ aũt vlis.(Ad 3^m dõm:q Dyla.loquit ad silitudinẽ creaturaꝝ put cõiter loquẽdo dicimus genus hoium vnuz genus esse ꝺm q est multitudo aliquoꝝ se bntiũ ad vnum ꝑn^m.Jta ẽt dr genus dinuz ipsa plalitas psonaꝝ ꝺm ordinẽ emanatiõis ab vno ꝓncipio q est pr.(Ad 4.^m dõz: q in creaturis q̃dã iueniũtur q̃ tam ꝺm ratiõez gñis q̃s ꝺm ratiõem speciei dicunt aliquid pfectionis.Uñ attribuit deo vtrũq; ꝺm ꝓpriam rõnem.sicut ps cognitõe ⁊ sciẽtia. Et hec qdez quãuis i creaturis se habeãt sicut genꝰ ⁊ spẽs.tm̃ i dinis nõ sic se bntur:qz vnũ ꝺm rẽ nihil addit sup alteꝝ:sz solũ ꝺm rõnem. Questio. V.

Circa secundã ꝑpatõez queriť de veritate.Et q̃runt tria.Primo qd sit vitas. Scõo vtrꝫ oĩa sint vera vna vitate q̃ ẽ vitas increata siue ꝑ⁹.Tertio de cõditionibus veritatis.s.eternitate ⁊ incommutabilitate eius.

Utrꝫ veritas sit essentia rei. I.

Ad primum sic ꝓcedit: vr q vitas sit idem qõ eẽntia rei. Dicit.n.Aug.li.solilogoꝝ q vez ẽ id qõ est. Et ab alys dr q vez ẽ diuisio eẽ ⁊ ei qõ ẽ. g vnũqõq; dr verũ ꝺm q bz eẽ: cẽ aũt ẽ actꝰ essentie. g cũ vnũqõq; vitate formalr sit vez:vr q oĩno idẽ sit vitas ⁊ eẽntia.(P.q.cũq; differũt re vel ratione vnuz põt itelligi sine altero.vñ ẽt ꝺm Boe.li.de hebdo. põt itelligi de°nõ itellecta ei⁹ bonitate:sz essentia rei nõ potest itelligi sine vitate. g eẽntia rei ⁊ vitas nõ differũt neq; re neq; rõne.(Jtẽ qcqd differt ꝺm rõnẽ ab ente se bz ex additõe ad illud:sz qõ bz se ex additõe ad aligd ɔbit ⁊ determiat illud.sic se bz bõ ad aĩal. Cũ igit veruz nõ ɔbat ens:qz vez ⁊ ens cõuertunť:vr q vitas neq; reneq; rõne ab eẽntia differat.(P.Anſ.dicit q vitas est rectitudo sola mẽte pceptibilis.Cõstat autẽ q loquitur meta^cc de rectitudine: qz rectitudo ꝑpe dicta est passio ɔtinui.Sed bonitas ⁊ iustitia ꝺm ꝓpriam rõnem bũt q sint rectitudo sola mẽte perceptibilis. g vr q vitas re ⁊ rõne sit idẽ quod bonitas ⁊ iustitia.

Contra, ɔtingit aligd vez dicere ⁊ de ente ⁊ de nõ ente:sz nõ entia nõ bũt eẽntiã:cũ g oẽ vez vitate sit vez:vr q vitas nõ sit idẽ qõ eẽntia.(P.veritas ẽ sola mẽte pceptibilis:vt ps ꝑ Anſel:sz illud qõ ẽ sola mẽte pceptibile nõ est in sensibilib⁹:sz tm̃ i itelligibilibus.eẽntia aũt ẽ vtrũq;.g eẽntia ⁊ vitas nõ sunt idem.

(Jtẽ vitas ⁊ falsitas sunt tm̃ i cõplexis:qz singulũ icõplexoꝝ neq; vez neq; falsuz ẽ:sz eẽntia ẽ rez incõplexarũ.g nõ ẽidẽ qõ vitas.(Jtẽ vitati opponit falsitas:sed falsitatez ɔtingit iuenire in entib⁹.sicut dicimus aurum falsuz:sed de ente nõ dr nõ ens.g falsuz nõ est idẽ qõ nõ ens.g nec vitas est idẽ qõ essentia:qz sl ɔriuz de cõtrario nõ pdicat vt idẽ necoppositũ de opposito.

Respondeo dõm:q eoꝝ q̃ significant noib⁹ inueniť triplex diuersitas. Quedã.n. sunt q ꝺm esse totũ cõpletũ sunt exaĩam. ⁊ hȝ sunt entia cõpleta sic hõ ⁊ lapis.Quedã aũt sunt q̃ nihil bñt exanimã sic sõnia ⁊ imagiatio chimere.Quedã aũt sunt q̃ bñt fundamẽtũ i re exaĩam:sed cõplemẽtũ rõnis eoꝝ q̃tuz ad id qõ ẽ formale est p opatõez aĩe:vt ps in vl̃i. Hũanitas.n.ẽ aligd i re:nõ tm̃ ibi bz rõnẽ vlis cũ nõ sit exaĩam aliq̃ humanitas multis cõis:sz ꝺm q accipiť in itellectu adiungiť ei p opationẽ itellectꝰ intẽtio ꝺm quã dr spẽs. Et sil̃r ẽ de tpe qõ bz fundamẽtuz in motu.s.pus ⁊ posterius ipsi⁹ mot⁹:sz q̃tuz ad id qõ est formale in tpe.s. nũe ratio cõpleť p opatõez itellectꝰ nũerantis. Sil̃r dico de vitate qõ bz fundamẽtũ in re:sz rõ eiꝰ cõpleť p actionez itellectus:qñ.s.apprehẽdit eo mõ quo ẽ. Uñ dicit pbus. 6°meta^cc:q vez ⁊ falsuz sunt i aĩa:sz bonũ ⁊ malũ i rebꝰ. Cũ aũt i re sit qditas eius ⁊ suũ esse vitas fundat in esse rei magis q̃s in qditate. sicut ⁊ nomẽ entis ab eẽ iponiť. ⁊ in ipsa opatõe itellectꝰ accipiẽtis eẽ rei sicut ẽ p quãdã similatõez ad ipm cõpleť relo adequationis in q̃ ɔsistit rõ vitatis. Uñ dico q ipsuz eẽ rei est cã vitatis ꝺm q est in cognitõe itellectꝰ.Sz tm̃ rõ vitatis p pus iueniť i itellectu q̃s in re.sicut ẽt calꝰ ⁊ frigidus: ⁊ alie cãe sanitatis sunt cã sanitatis qõ ẽ in aĩali:⁊ tm̃ aĩal p pus dr sanũ:⁊ signa sanitatis ⁊ cã sanitatis dñr sana ꝺm analogiaz ad sanũ qõ de aĩali dr. Uñ dico q vez p pus dr de vitate itellectꝰ:⁊ de enũciatiõe dr iquãtũ est signuz illi⁹ vitatis:de re dr iquãtũ est cã. Uñ res dr va q̃ nata ẽ de se facere verã apprehẽsionẽ quãtũ ad ea q̃ apparẽt exterius in ipsa. ⁊ sil̃r dr falsa res q̃ nata ẽ facere: quantũ ad id qõ apparet exteriꝰ de ipa: falsaz apprehẽsionẽ:sicut auricalcũ dr aurꝫ falsum. Et ide ẽ ẽt q hõ dr falsus q dictis vel factis oñdit de se aliud q̃ sit:⁊ p oppositũ itelligiť vitas q̃ ẽ virtus in dictis ⁊ factis ɔsistẽs:vt dicit phs. Utraq; aũt veritas.s. itellectus ⁊ rei iducit sicut ꝑmũ ꝑn^m in ipsum deũ:qz suũ eẽ est cã ois esse:⁊ suũ intelligere est cã ois cognitõis.Et iõ ipse est ꝑma vitas sicut ⁊ ꝑmũ ens. vnũqõq; q̃.n.ita se bz ad vitatẽ sicut ad esse:vt ps ex dictis. Et inde est q ꝑma cã essendi est ꝑma causa veritatis ⁊ marie vera.s.deus:vt pbat phs.z.metaphy. Ueritas aũt enunciatiõis reducit i ꝑma ꝑn^a p se nota.sicut in ꝑmas cãs: ⁊ ꝑcipue in hoc ꝑn^m: q affirmatio ⁊ negatio nõ sunt sil̃ vera: vt dicit Aui.Sic g ps qũo diuerse diffinitões de vitate dantur.Quedã.n.vitatis diffõ dať ꝺm hoc qõ veritas

Universidad de Deusto
Biblioteca

cõpleꝫ in manifestatõe itellectꝰ.sic dicit Augu.lib.de vera reli. vitas ē q̃ oñdit id qđ ē.Et Hyl. Uez ē declaratiuũ aut manifestatiuũ eē. Quedã aũt dañ dr vitate fm q̃ hz fundamẽtũ in re: sicut illa Augu. Uez ē id qđ est. Et alia magñalis. vez est indisio eē ⁊ eiꝰ qđ est. Et alia Aui. Ueritas cuiusq; rei est ꝓpetas sui esse qđ stabilitũ ei est. Quedã aũt dañ fm cõmẽsuratiõez eiꝰ qđ est in itellectu ad id qđ est in re. sicut dr. vitas est adequatio rei ad itellectũ. ⁊ Aug. vez est qđ ita se hz vt cognitor vr si velit ⁊ possit cognoscere. Quedã aũt dañ de vitate fm q̃ appropriañ filio: cui etiã appropriañ cognitio. s. ab Augu. lib. de vera reli. Ueritas ē summa similitudo ꝑncipy: q̃ sine vlla dissimilitudine est. Quedã aũt dañ de vitate cõprehẽdẽs oẽs viꝝ is acceptiões. s. vitas ē rectitudo sola mẽte ꝓceptibilis. In rectitudie tãgiñ cõmẽsuratio. ⁊ in hz q̃ dr sola mẽte ꝓceptibilis tangiñ id qđ cõpleꝫ rõnem vitatis. Pz ẽt ex dictis q̃ vitas addit supra eẽntiã fm rõnẽ. s. ordinẽ ad cognitõez vel demonstratõez alicuius.

Ad primuz igiñ dõm: q̃ esse dr dupl'r. Uno mõ fm q̃ ens significat essentiã rerũ. p̃ut diuidiñ p.io. gña. Alio mõ fm q̃ esse significat cõpositionẽ quã aĩa facit: ⁊ istud ens phus appellat verũ. Et simil'r Augu. cũ dicit: q̃ vez est id qđ est: q̃si dicat. vez est qñ dr de eo qđ est. Et simil'r itelligitur qđ dr. Uerum est idiuisio esse ⁊ eiꝰ qđ est. Et si negatiuis sit vitas q̃ nõ cõsistit in ꝓpõne: sed i diuisiõe: tñ vitas negatiue fundatur supra vitatẽ affirmatiue: cuius signuz est q̃ nulla negatiua pbañ nisi per aliquã affirmatõez. Uel põt dici q̃ difinitões iste dañ de vo nõ fm cõpletã sui rõnez: sed fm illud qđ fundañ in re. ¶ Ad 2m dõm: q̃ sicut bonitas dicit rõnem p quã eẽntia ordinañ ad appetitũ: ita vitas dicit rõnem p quã eẽntia ordinañ ad itellectũ. Unde sicut nullũ esse appetiñ amota rõne boni. ita nullũ eẽ itelligiñ amota rõne vi. nihilominꝰ tñ alia est rõ vi. ⁊ alia rõ entis. Dupl'r. n. dr aliqd nõ posse itelligi sine altero. Aut ita q̃ vnũ nõ possit itelligi si nõ ponat alterꝫ esse. ⁊ sic dr q̃ esse nõ põt itelligi sine vo sicut ẽt nõ põt itelligi sine hz qđ est esse itelligibile. Siue ita q̃ qñcũq; itelligiñ vnũ itelligatur alterꝫ. sicut qcũq; itelligit hoiem intelligit aĩ. Et hoc modo esse põt itelligi sine vo: sed nõ e ̃: qz vez nõ est ira tiõe entis: sed ens in rõne vi. sicut põt aliquis intelligere ens: ⁊ tamẽ nõ itelligat aliqd de ratiõe intelligibilitatis: sed nunq̃ põt itelligi itelligibile fm hãc rõnem nisi itelligaĩ ens. vñ etiã pz q̃ ens est ꝑma cõceptio intellectus. ¶ Ad 3m dõm: q̃ verum addit supra ens sicut ⁊ bonũ ⁊ vnũ. Nullũ tñ coꝫ addit aliquã differẽtiã contrabẽtem ens: sed rõnem q̃ cõsequiñ omne ens: sicut vnũ addit rationẽ idiuisiõis: ⁊ bonũ rõnem finis: ⁊ vez rõnẽ ordinis ad cognitionẽ: ⁊ iõ hec. 4. cõuertunñ ens bonũ vnũ ⁊ verum. ¶ Ad 4m dõm: q̃ rectitudo dr de bonitate iusticia ⁊ veritate metaꝰ ⁊ fm diuersas rationes. Inueniñ enim in recto quedã equalis ꝓportio ꝑncipy medy ⁊ finis. vñ fm hoc q̃ aliquis in distribuẽdo vel cõmunicãdo mẽsuram equalitatis iusticie seruat vel mensurã p̃cepti legis dr rectitudo iusticie. Secundũ aũt q̃ aliquid nõ egreditur cõmensurationẽ finis. dr rectitudo bonitatis. Seeũ dũ aũt q̃ nõ egrediñ ordinẽ cõmensurationis rei ⁊ itellectus dicit rectitudo veritatis. ¶ Ad 5m dõm: q̃ fm Aui. de eo q̃ nullo modo est nõ põt aliqd enũciari. ad minus enim opz q̃ illud de quo aliqd enunciañ sit apprehẽsiuz: ⁊ ita habet aliq̃ esse ad minus in itellectu apprehẽdente: ⁊ ita cõstat q̃ semp veritati respõdet aliq̃ esse: nec opz q̃ semp respõdeat sibi esse in re extra aĩam: cũ rõ veritatis compleaꝫ in ratiõe anime. ¶ Ad 6m dõm: q̃ quãuis esse sit in rebus sensibilibus: tñ rõnez essendi vel intentionem entis sensus nõ apprehendit. sicut nec aliquã formã subalẽ nisi q̃ accidẽs: sed tñ accidentia sensibilia. Ita etiã quãuis veritas sit in sensibilibꝰ. put dr esse veritas in rebus: tamẽ intẽtio vitatis solo itellectu percipiñ. Uel dõz q̃ q̃nis res sensibiles sensu comprehẽdañ: tñ eiꝰ adequatio ad itellectũ sola mẽte capiñ ⁊ p tãto dr q̃ vitas est sola mẽte ꝓceptibilis. ¶ Ad 7m dõm: q̃ cum sit duplex opatio itellectus. vna quaꝫ dr a qbusdã imagiatio itellectꝰ: quã pbus noiat itelligentiã idiuisibiliũ que cõsistit in apprehensiõe qditatis simplicis: q̃ alio etiã nomine formatio dicit. Alia est quã dñt fidẽ que cõsistit in compositiõe vel diuisiõe ꝓpõnis. Prima opatio respicit qditatẽ rei. Secũda respicit esse ipsiꝰ. Et qz rõ veritatis fundatur in esse ⁊ nõ in qditate: vt dcm est. Ideo vitas ⁊ falsitas ꝓpie iueniñ in secũda opatõe: ⁊ in signo eius qđ est enũciatio: ⁊ nõ in ꝑma vel signo eiꝰ qđ est diffinitio nisi fm qd. sicut etiã qditatis esse est qđdã esse ratiõis: ⁊ secundũ istud esse dr vitas in ꝑma opatione itellectus per quẽ etiã modũ dr diffinitio vera. Sed huic veritati non adiũgiñ falsitas p se: qz itellectus hz vez iudiciũ de ꝓpo obiecto in qđ nãliter tẽdit: q̃ ẽ qditas rei: sic ⁊ visus õ colore: sz p accidẽs admiscẽ falsitas. s. rõne affirmationis vel negatiõis annexe: qđ ꝺtingit dupliciter. Uel excõparatiõe diffinitiõis ad diffinitu: ⁊ tũc dicit diffinitio falsa respectu alicuius ⁊ nõ simpliciter. sicut diffinitio circuli est falsa de triãgulo. Uel in respectu partiũ diffinitionũ adinuicez in quibus implicaꝫ impossibilis affirmatio. sicut diffinitio vacui: q̃ est locus in quo nullũ cõpus est: ⁊ hec diffinitio dicit falsa simpliciter: vt in. 5. metaphy. dicitur: sed hoc nõ ꝺtingit nisi in quiditatibus compositorum: qz in quiditatibus reruz simpliciũ nõ deficit intellectus nisi ex hoc qđ omnino nihil itelligit: vt i. 9. metaphysi. dicit. Secũde aũt operationi admiscẽ falsitas ẽt per se: nõ quidẽ quãtũ ad ꝑmas affirmatiões quas naturaliter itellectus cognoscit vt sunt dignitates: sed quãtũ ad ꝓnites: qz rõnem iducẽdo cõtingit errare per applicationẽ vnius ad aliud. ¶ Patet igiñ ex dictis q̃ verũ ꝓprie loquẽdo qđ iueniñ tñ in complexis nõ impedit quersionem veri ⁊ entis: qz quelibet res incõplexa hz esse suuz: qđ nõ accipitur ab itellectu nisi p modũ complexionis. ⁊ ideo ex ipsa rõne quã addit vez supra ens. s. ordinẽ ad intellectum sequiñ ista differẽtia q̃ vez sit complexa: ⁊ ens dicaꝫ de re extra aniñ icomplexa. ¶ Ad vltimũ dõm: q̃ sicut dictũ est: ens est ꝑma conceptio itellectus. vnde enti nõ potest aliquid opponi per moduz cõtrarietatis vel ꝓuationis: sed solũ per modũ negatiõis: quia sicut ipsum nõ fundatur in aliquo: ita nec oppositũ suum. opposita enim sunt circa idẽ: sed vnum verũ ⁊ bonuz secundũ ꝓprias itentiões fundanñ supra itentionẽ entis: ⁊ ideo possunt habere oppositionẽ cõtrarietatis: vel ꝓuationis fundate super ens. sicut ⁊ ipsa super ens fundanñ. Unde patet q̃ nõ eodem modo se habet verus ⁊ falsum ⁊ malum ⁊ bonũ sicut ens ⁊ nõ ens nisi accipiaꝫ non ens particulariter pro remotione alicuius cui substernit aliquod ens. vnde sicut quelibet priuatio entis particularis fundatur in bono: ⁊ falsuz fundatur in aliquo vero sicut in aliquo esse. Unde sicut illud i quo est falsitas vel malicia est aliquod ens: sed non est ens completum: ita etiam illud quod est malum vel falsuz est aliquod bonũ vel verum incompletum.

¶ Utr oĩa sint vã vitate icreata. II.

Ad secundũ sic ꝓcediñ: vr q̃ oĩa sint vã vna vitate q̃ est veritas icreata. Sic. n. dcm ē i solone ꝓcedẽti articuli: vez dr analogice ꝺ illis i gbꝰ ẽ vitas sic

cut sanitas de oĩbus sanis: sed vna ē sanitas numero a q̃ denominatur animal sanũ: sicut subm eius: ⁊ medicina sana: sicut causa eiꝰ: ⁊ vna sana sicut signũ eius. g̃ videꝫ q̃ vna sit vitas qua oĩa dñr vã. ¶ P. oĩs rectitudo attẽditur per aliquã mensurã: sed veritas est rectitudo q̃dã. cum igiñ videamus oĩbus tpalibus rñdere vnuz tẽpus quasi mensurã. videꝫ ẽt q̃ oĩbus veris rñdeat vna vitas fm quaz dicanñ vera. ¶ P. sicut se hz bonitas ad bona: ita se hz vitas ad vã: sed oĩa sunt bona vna bonitate. Unde dicit Augu. lib. de tri. Bonꝰ est homo: bona est facies: bonum est hz ⁊ illud: tolle hoc ⁊ illud: ⁊ videbis bonũ ois boni. Uñ videꝫ q̃ sit vna bonitas numero in oĩbus partiçipata fz quã dicunñ bona. ergo vr q̃ simil'r oĩa dicanñ vera vna vitate que ẽ veritas increata. ¶ Si dicas q̃ oĩa dicunñ vera vitate icreata exẽplariter. ¶ Cõtra. vniuscuiusq; forme exemplar est in deo qđ est creatrix eẽntia. Si igiñ hz sufficeret vt oĩa dicerenñ vera vitate icreata: qz exẽplanñ ab ipsa. videꝫ q̃ simil'r oĩa possent dici colorata: qz exemplanñ colore: qui est i deo exemplariter: qđ est inconueniens.

Contra mala fieri ẽ vez: fz nullũ malũ ẽ a deo. g̃ vr q̃ nõ oĩa vã sint vã vitate increata.

Respondeo dõm q̃ sicut dictũ est ratio vitatis in duobꝰ consistit: in esse rei: ⁊ in apprehensione vtutis cognoscitiue ꝓportionata ad eẽ rei. Utrũq; autẽ horum quãuis vt dictuz est reducaꝫ in deũ sicut in cãm efficientẽ ⁊ exemplarẽ. Nihilominꝰ tñ q̃libz res participat suum esse creatũ quo formal'r est: ⁊ vnusquisq; itellectus participat lumen: per qđ recte de re iudicat: qđ q̃dem est exẽplatum a lumine icreato. Dabz ẽt itellectus suaz opationẽ in se: ex qua cõpleꝫ ratio vitatis. Unde dico q̃ sicut est vnũ esse diuinũ quo omnia sunt: sicut a ꝑncipio effectiuo exẽplari. Nihilominus tamẽ in rebus diuersis est diuersuz esse quo formal'r res est. Ita etiã est vna vitas. s. diuĩa qua oĩa vera sunt sicut ꝑncipio effectiuo exẽplari. nihilominꝰ sunt plures vitates in rebꝰ creatis quibus dicunñ vere formal'r.

Ad primuz igiñ dõm q̃ aliquid dr fm analogiaz tripl'r. Uel fm intẽtionẽ tñ ⁊ nõ fm esse: ⁊ hz est quãdo vna intẽtio referñ ad plura per ꝑus et posterius: q̃ tamẽ nõ habz esse nisi in vno: sicut itentio sanitatis referñ ad aĩal vnum ⁊ dictam diuersimode fm ꝑus ⁊ posteriꝰ. nõ tamẽ fm diuersum esse: qz eẽ sanitatis nõ est nisi in aĩali. Uel fm esse ⁊ nõ fm intẽtionez: ⁊ hz cõtingit quãdo plura parificanñ in itentõe alicuiꝰ cõis: sed illud cõe nõ habz esse vnius rõnis in oĩbus: sicut oĩa coꝫpora parificanñ in itentiõe coꝫporeitatis. Uñ logicꝰ qui considerat itentiões tñ dicit hz nomẽ coꝫpus de oĩbꝰ coꝫporibus vniuoce ꝑdicari: sed eẽ huius nãe nõ est eiusdez rõnis in coꝫporibus coꝫruptibilibus ⁊ incoꝫruptibilibus Unde quantũ ad metaphysicũ ⁊ nãlem qui considerant res fm suum esse nec hz nomẽ coꝫpꝰ nec aliquid aliud dicitur vniuoce de coꝫruptibilibus ⁊ incoꝫruptibilibus. vt pz. 10. metaphy. ex philosopho ⁊ cõmentatoꝛe. Uel fm intentionẽ ⁊ fm esse: ⁊ hz est quãdo neq; parificaꝫ in intẽtione cõmuni neq; in esse: sicut ens dicit de suba et accidente: ⁊ de talibus opz q̃ natura cõmunis habeat aliq̃ esse in vnoquoq; eoꝝ de quibus dr: sed differẽs fm rationem maioris vel minoris pfectiõis. Et silr dico q̃ veritas ⁊ bonitas ⁊ oĩa hz dicũtur analogice de deo ⁊ creaturis. Uñ oz q̃ fm suũ eẽ oĩa hz in deo sint: ⁊ in creaturis fm rationẽ maioris pfectionis ⁊ minoris: ex quo segtur cum nõ possint esse fm vnum esse vtrobiq; q̃ sint diuerse veritates. ¶ Ad 2m dõm q̃ cum veritas sit quedã rectitudo ⁊ cõmensuratio opz q̃ in rõne veritatis intelligatur mensura: ⁊ sicut dictuz est opz eẽ cõmẽsurationem rei ad intellectuz vt compleaꝫ ratio veritatis. Res autẽ diuersimode se habẽt ad diuersos intellectus: qz intellectus diuinus est causa rei. vnde opz q̃ res mẽsuretur per intellectum diuinuz: cuz vnũquodq; mẽsuretur per suũ ꝑncipium. ⁊ ideo dicit Ansel. q̃ res dicit eẽ vã quãdo implet hoc ad qđ ẽ ordinata in intellectu diuino. Sz res se habent ad intellectum nostruz sicut causa: inquantum. s. intellectus accipit a rebus: ⁊ inde est q̃ sciẽtia nostra nõ mẽsurat res sed mẽsuratur ab eis: vt dicit. io. metaphy. Non. n. ita ideo est in re: qz sic videt nobis: fz magis qz ita est in re. veruz est qđ videt nobis. Sic ergo intellectus diuinus est vt mẽsura ꝑma non mẽsurata. Res autẽ est mensura secũda mẽsurata. Intellectus autẽ noster est mẽsuratus: ⁊ non mẽsurans. Dico igitur q̃ prima mẽsura veritatis est vna tñ: sed mensure secunde. s. ipse res sunt plures. vnde sunt plures veritates. Et si non eẽt nisi vna mensura veritatis adhuc nõ sequeretur q̃ esset tñ vna veritas: quia veritas non est mensura: sed cõmẽsuratio vel adequatio: ⁊ respectu vniꝰ mẽsure possunt eẽ diuerse cõmensurationes in diuersis. vñ nõ est sile de tẽpore: qz tẽpus ẽ ipsa mẽsura. ¶ Ad 3m dõz q̃ silr dico de bonitate q̃ ẽ vna bonitas q̃ sic ꝑncipio effectiuo exẽplari oĩa sunt bona. Sz tñ bonitas qua vnũquodq; formaliter ẽ bonũ diuersa ẽ in diuersis: fz qz bonitas vlis nõ iuenit in aliqua creatura fz ꝑticulata ⁊ fm aliqd. Ideo dicit Augu. q̃ si remoueamus omnes rõnes particulationis ab ipsa bonitate remanebit in intellectu bonitas integra ⁊ plena que est bonitas dĩna. que videtur in bonitate creata sicut exẽplar in exemplato. ¶ Ad quartũ dõm q̃ exẽplar rerum ẽ in deo duplr. Uel quantum ad id qđ est in intellectu suo: ⁊ sic fm ydeas est exemplar intellectus diuinus oĩum q̃ ab ipso sunt: sicut intellectus artificis per formã artis oĩum artificiatoꝝ. Uel q̃tum ad id qđ ẽ in nã sua sicut rõne sue bonitatis qua bonus est ẽ exemplar omnis bonitatis: ⁊ silr ẽ de veritate. Uñ pz q̃ non eodẽ modo deus ẽ exemplar coloꝛis ⁊ veritatis: ⁊ ideo obiectio non procedit. ¶ Ad vltimuz dicẽduz q̃ quãuis malum nõ sit bonum nec sit a deo. nihilominus intelligere malum bonũ est: ⁊ a deo ẽ: ⁊ ideo vitas q̃ cõsistit in cõmẽsuratiõe itellectus ad ꝓuationẽ exĩtez extra aĩam bona ẽ ⁊ a deo: ⁊ iõ dicit Ambro. q̃ oẽ veruz a quocunq; dicatur a spi. sancto est.

¶ Utrum sint plures vitates eterne. III.

A B tertiuz sic ꝓcediñ. vr q̃ sint plures vitates eterne. Sic pz ex dictis. Diuersaꝫ ꝓpõnuz diuerse sunt vitates: fz pr ẽ deus: filius ẽ deus. sunt due ꝓpositiões. g̃ ⁊ sunt due veritates: fz vtrũq; istoruz ab eterno ẽ vez. g̃ plures veritates sunt eterne. ¶ P. oĩa q̃cũq; fuerunt sunt ⁊ erunt deus ab eterno prescinit que constat q̃ plura sunt: sed deus nõ prescinit nisi verũ. g̃ plura vã sunt ab eterno. ¶ Itẽ Aug. 83. q. Probat aĩaz eẽ imortalẽ p hz qđ est subm veritatis q̃ est eterna: fz constat q̃ vitas q̃ ẽ in intellectu nro sicut in subo non ẽ vitas dĩna p essentiã. g̃ vr q̃ plures vitates sint eterne. Oz aũt veritas sit eterna sic ꝓbaꝫ. omne illud ad cuiꝰ remotionem segtur positio eius ẽ eternũ: fz si negaꝫ veritas esse ponit eẽ. g̃ veritas est eterna. Probatio medie. Si vitas nõ ẽ vitatẽ eẽ ẽ falsũ: fz si affirmatio ẽ falsa negatio ẽ va. g̃ veritatẽ nõ eẽ erit verum: fz nõ ẽ vez nisi in aliq̃ veritate. g̃ aliq̃ veritas ẽ. ¶ P. illud qđ nõ põt itelligi nõ eẽ ẽ eternũ: qz qcqđ põt nõ eẽ põt itelligi nõ eẽ: fz vitas ñ põt itelligi nõ eẽ: qz qcqđ itelligiñ: itelligiñ p iudiciuz veritatis. g̃ vr q̃ vitas q̃ est in itellectu sit eterna ⁊ imutabilis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ P.idez vr̃ de vitate enũciatõis. Si.n. vitas enũciatio nis mutet vel destruat: ℬ erit vel p destructionẽ signi: vl̃ p destructionẽ rei. sed neutro mõ õstruit vel mutat. g̃ve ritas enũciatõis ẽ imutabil̃ ⁊ eterna. ℘batio medie ñ exist̃e signo rectũ ẽ rem signari: ſz vitas ẽ rectitudo: ⁊ vitas signi ẽ rectitudo significatiõis. g̃ si nõ sit enũciatio vel qõcũq; sig̃m vitatis adhuc remãebit vitas signi. Sil̃r ꝓbat. q nõ mutet ex mutatõe rei. qz vt dcm̃ ẽ. vnũqõq; hz vitatẽ qñ ꝑplet id ad qõ ẽ ordiatũ i mẽte dei: ſz cessã te cursu sozt.adhuc ista enũciatio. sor.currit: fac id ad qõ ordinata ẽ in mẽte dei: qz significat sozteꝫ currere. g̃ vr̃ q destructa vel mutata re: nõ mutat. neq; õstruit vitas signi. ¶ P.idẽ vr̃ de vitate q̃ ẽ in re: qz vt dic̃ Aug. peũte vo nõ pit vitas. ſz vitas rei nõ posset õstrui vl̃ mutari nisi p mutatõez rei. g̃ vr̃ q nullo⁹ peat. ¶ Jtẽ. oẽ totũ ẽ mai⁹ sua pte. ẽ q̃dꝫ vitas q̃ nullo⁹ vr̃ mutabil̃. ⁊ sil̃r multa hz. g̃ vr̃ q sint ples vitates eterne ⁊ imutabiles.

Contra Aug. dic̃ q vã eternitas ⁊ sola imutabilitas in do ẽ: ſz vitas dei ẽ vna trñ. sic̃ ⁊ essentia. g̃ vr̃ q sit vna trñ veritas eterna ⁊ imutabilis.

Respondeo dõm q ẽ vna trñ vitas eterna. s. veritas dei. Cũ.n. rõ vitatis i actiõe cõpleat̃ itell's: ⁊ fundamẽtũ bẽat ipz eẽ rei: iudiciũ de vitate segt̃ iudiciũ de eẽ rei ⁊ de itellu . Uñ sic̃ eẽ vnũ trñ est eternũ. s. dei. ita vna trñ vitas Sil̃r de mutabilitate ve ritatis idẽ dõm ẽ qõ de mutabilitate essendi: vt añ supra dcm̃ est. simpl̃r imutabile nõ ẽ nisi eẽ dei. vñ simpl̃r im mutabilis vitas est nisi vna. s. dei. Esse aũt alia⁹ rez q̃ rũdã dr̃ mutabile mutatiõe variabilitatis: sicut est i con tingẽtib⁹. ⁊ hoz ẽt vitas mutabilis est ⁊ tingẽs. Quozũ dam vo eẽ est mutabile solũ ꝼm vertibilitatez in nihil. si sibi relinq̃ret. ⁊ hoz vitas sil̃r mutabil̃ ẽ p vertibilitatẽ i nihil: si sibi relinq̃ret. Uñ pz q nulla vitas ẽ necia i creaturis. Sil̃r ẽt si loq̃ris de vitate ſz q rõ ei⁹ ꝓplet in rõne itellect⁹: pz q nullus itellect⁹ ẽ etern⁹ ⁊ iuariabilis ex nã sua: nisi itellect⁹ diuin⁹. Ex q̃ ẽt pz q sola vitas vna que i deo est: ⁊ q̃ deus est: est eterna ⁊ imutabilis.

Ad primũ g̃ dõm q sic̃ triũ psonarũ vna ẽ eẽntia q̃libz hz eẽ: q̃uis sint ples ꝑpetates gb⁹ distinguunt̃: q̃ trñ oẽs nõ dr̃nt ꝼm rez ab eẽntia: ita ẽt est vna veritas triũ psonaꝝ ex pte ipsi⁹ rei de qua fit enũ ciatio. Sz q sint enũciationes ples ve est p itellm nr̃m. Uñ vitas q̃ est in istis enũciatiõib⁹ q̃ formal̃r sunt: vel q̃ est in intellectu nr̃o nõ est eterna: sicut nec ꝑpões nec itellect⁹ noster etern⁹. ¶ Ad 2ᵐ dõm q rões ideales re rum q̃ sunt in deo ab eterno nõ sũt aliud ꝼz rẽ ab ipso in tellectu ⁊ eẽntia dina. Uñ sic̃ vitas eẽntie ẽ vna ꝼz rẽ: ita ẽt vitas oĩum illaꝝ rõnũ: ⁊ nõ multiplicat̃ nisi ꝼm respe ctum ad diuersas res. Uñ ex ℬ nõ ꝓbatur q sint plures veritates ab eterno: ſz solũ ℬ q sit vna veritas pluriũ ꝼz rõnẽ. ¶ Ad 3ᵐ dõm q si aia nõ esset nec aliqs itellectus creat⁹: veritas ꝼz q ꝓsistit in opõne aie nõ eẽt. ℘sset trñ remanere ꝼz q fundamẽtũ hz i re. ℜemaneret ẽt itẽtio vitatis itellecta in do. Uñ cũ aia non sit eterna nec aliqs itellect⁹ creat⁹ añq; ℬ eẽnt nulla vitas creata erat. ¶ Et si obycit̃ vitas nõ ẽ. g̃ vitatẽ eẽ ẽ falsũ q̃tũ ad illd tps i q̃ nõ erat vitas creata. Dico q nõ segt̃. qz qñ nõ ẽ veritas. nec ẽt falsitas ẽ. ℬ aũt q nõ sit vitas vel falsitas nõ ẽ ex defectu vitatis vel falsitatis q̃tũ ad itẽtiões ipsaꝝ ſz ex defectu eozũ in gb⁹ vitas hz eẽ. Sic̃. n. dicim⁹ ꝙ vlibus q̃ sũt icozruptibilia ⁊ eterna: qz nõ cozrũpunt̃ nisi per acci dens. s. q̃tũ ad eẽ qõ bñt in alio qõ põt nõ eẽ . Jta ẽt ẽ de vitate ⁊ falsitate q ꝓsiderate ꝼm itentiões suas nõ acci dit eis cozruptio per se: sed solus ꝼm esse qõ bñt in alio. ⁊ ex ℬ ꝓcedit ꝓbatio Aug. qz oĩs vtus q̃ apprehẽdit rõnez intentiõis alicui⁹ opz q sit virt⁹ nõ obligata ad cozpus: nec dependẽs a cozpore: eo q vtutes apꝑhensiue q̃ sunt impsse in ozganis cozporalib⁹. vt pz in sensib⁹ nõ apꝑhen dunt ītentionẽ rõnis: vt rõnem bois vel colozis: sed trñ apꝑhendunt hȝ ꝼm q sunt ꝑticulata. Uirt⁹ aũt q̃ nõ de pendet ad cozpus est icozruptibilis: ⁊ ita ꝓbat q aĩa itel lectia est imortalis ex eo q apꝑhendit veritatez. Uirtu tes. n. sensitiue q̃uis sint vere in suis apꝑhensiõibus: nõ tamẽ apꝑhendũt rõnẽ siue veritatis sicut facit itellectus ¶ Ad 4ᵐ dõm q aliqd nõ posse itelligi nõ esse cõtingit dupl̃r vel ex pte ipsi⁹ itellecti vel ex pte itelligentis. Ex parte itellecti sicut illud qõ de rõne sua hz eẽ: sic̃ est de⁹: cui⁹ esse est sua qditas per quã itelligit̃. Ex pte itelligẽtis sicut nõ põt itelligi res sine actu itelligendi. vñ si act⁹ in telligendi nõ eẽt. nihil posset itelligi. vnde nõ põt itelligi act⁹ itelligendi nõ esse. Utroq; mõ vitas non põt itelligi nõ esse: qz vel ex hz in rõne sua eẽ ſz qõ fundat̃ in re: ⁊ hz i rõne sua actũ itellect⁹ ꝼm q ꝓplet in aĩa. Tñ ex ℬ nõ seq tur q sit eterna nisi sub hac cõditiõe si ab eterno fuisset intelligere. q̃uis.n. nõ posset itelligi de veritate nõ eẽ. ita .s. q apꝑhendat̃ itentio vitatis ⁊ nõ apꝑhẽdat̃ eẽ: tñ posse est nec istũ itellectũ esse: nec illud eẽ in quo vitas funda tur. sic̃ aliqñ fuit: sed illa vitas sola est eterna: q̃ fundat̃ in esse eterno ⁊ itellectu eterno. ¶ Ad 5ᵐ dȝ q vtroq; mõ veritas enũciatiõis põt mutari. si.n. nulla enũciatio eẽt: veritas enũciatiõis nõ eẽt. ¶ Et qõ obyciẽ q adhuc re ctum eẽt rẽ significari. Dicim⁹ q verũ est: sed trñ illa re ctitudo nihil est q̃ signabilitas rei: ⁊ ℬ nõ ponit veritatẽ signi in actu: ſz trñ in potẽtia. Sil̃r ẽt qñ mutat̃ res muta tur veritas enũciatiõis. Uñ ꝼm pȝ eadẽ ꝑpõ qñq; põt eẽ vera: ⁊ qñq; falsa. Et qõ vlteri⁹ obyciẽ q ꝑplet illõ ad qõ ordinatũ est in mẽte dei. Dõm q enũciatio põt du pliciter ꝓsiderari. ¶ Ul̃ vt res q̃dã: ⁊ sic est in ipsa vitas rei: sicut in q̃libet re: qñ ꝑplet illud ad qõ ordinata est in mente dei. ⁊ talis veritas manet in ipsa etiã mutata re. Uel vt signũ talis rei: ⁊ sic veritas ei⁹ est per adequatio nem ad rẽ illã. Mutata aũt re tollit̃ adequatio signi ad signatũ sine aliqua mutatiõe ipsi⁹ signi: qõ manifestũ est in relationibus posse cõtingere. vñ veritas enũciationis nõ manet. ¶ Ad 6ᵐ dõm q pereunte re vera perit veri tas q̃tũ ad illud eẽ qõ hz in re illa. Sz trñ põt remanere itentio veritatis ꝼm eẽ qõ hz in alia re. vel ꝼm eẽ qõ hz i aĩa. Qz oĩa si auferant̃ nõ remanebit veritas nisi in deo: nec ille defect⁹ accidit veritati per se: ſz p accñs vt dcm̃ est: qz ꝼm ꝓbm destructis ꝓmis subst̃tys ipole est aliqõ ceteroꝝ remanere: q̃uis vl̃ia sint per se incozruptibilia. ¶ Ad 7ᵐ dõm sil̃r q veritas ꝑpõnũ necia⁹ põt defice re p accñs q̃tũ ad esse qõ hz in aĩa vel in reb⁹. si res ille deficeret: tũc.n. nõ remanerent iste veritates nisi in deo in quo sunt vna ⁊ eadem veritas.

¶ Expositio scõe partis textus.

Si ergo in vna ꝓsona patris illa inue nis ⁊c.) Uñ q ipse arguat a maiori affirmando. Magis.n. vr̃ q in vna p⁹ simplicitas iueniat̃ q̃ i duab⁹ simul acceptis.

¶ Rñdeo dȝ q ẽ loc⁹ a minori: qz agit in vna ꝓsona pa tris ⁊ accipit ea q̃ sũt diuersa ꝼm rõnẽ: vt sapiam vtute ⁊ hȝ. sed in duab⁹ ꝓsonis pris ⁊ filꝫ accipit ℬ qõ ẽ vnũ ꝼm rõnem. s. nãm diuina q̃ ꝼm numerum ẽt multiplicar̃ nõ põt. (Sicut tres statue dñr vnũ aurũ.) Uñ ℬ eẽ falsum: qz mã nõ ꝑdicat̃ de cõposito cũ sit pars. Et dõm q ℬ est verũ in nãlib⁹: quoꝝ qz mã nõ est tota suba eoz: sic̃ in artifi cialib⁹ q̃ ordinant̃ in gñe subẽ p suã materiã. vt Cõmen. dicit in. z. de aĩa. Fozme enĩ artificiales accidentia sunt. (Suba significat cõez ⁊c.). i. suba que cõis in diuinis dr̃

se hz ad modũ speciei que colligit plura idiuidua. Sicut .n. in eẽntia tres ꝓsone vniunt̃ nõ ita q diuina eẽntia sit ꝓpr̃s vt magr̃ exponit. (Dñr. n. aliq̃ differre numero ⁊c.) Ratio hui⁹ distinctiõis hec est: qz diuersitas ꝼm nume rum in his q̃ simpl̃r numerant̃ ẽ ex diuisiõe eẽntie. vnde vnũ idiuiduũ nõ est alterꝫ: nec aliqd qõ ẽ in vno: idẽ nu mero est in alio: ſz nũcrus i dinis ꝓsonis ꝓpr̃ q̃ distinctio nẽ relationũ q̃ qdem distinguũt supposita: ſz nõ diuidũt eẽntiã: ⁊ iõ pr̃ nõ ẽ fili⁹: ſz trñ qõ ẽ in pr̃e: ẽ ẽt in filio. (Pre terea cũ de⁹ dicat̃ trin⁹ ⁊c.) Dui⁹ rõ est. qz triplicitas est q̃dã ꝓportio cõtenta sub multiplicitate q̃ est ineq̃litatis spẽs: ⁊ iõ vbi ẽ triplicitas opz ineq̃litatẽ esse.

¶ Ostenso q aliqua ꝓsonaꝝ aliam nõ superat magnitudine. nunc ostẽdit q alia non excedit aliam potẽtia. Di. XX.

Nunc oñdere restat qõ aliq̃ harũ ꝓsonaꝝ aliã nõ excellat potẽtia: vt sic̃ vna ⁊ idifferens ẽ magnitudo triũ: ita vna ⁊ idifferẽs monstrẽt potẽtia triũ. Sciẽdus ẽ g̃ q nõ est potẽtior pr̃ filio: nec filius vel pr̃ spũ scõ. Nec maiorẽ potẽtiã bñt duo vl̃ tres sil̃ q̃z singulus eoꝝ. qz nec pl's põt pr̃ fil⁹ ⁊ fili⁹ q̃z solus spi. scũs. Nec bi tres sil̃ pl's põt q̃z singul⁹ eoꝝ: qz oĩpotẽtiã quã hz pr̃: ⁊ fili⁹ accepit nascẽdo: ⁊ spũs scũs ꝓcedẽdo. Dõ Aug. rõnib⁹ ⁊ auctoritatibus ꝓbabil̃r astruit in libro ℨ Maximinũ: q dice bat patrez meliorẽ ac potẽtiorez filio.

Joa. 17

¶ Qz nõ põt min⁹ fili⁹ q̃z pater.

Nihil ingt pr̃e min⁹ hz ille q dic̃. Omia q̃ hz pr̃ mea sũt. Mã si min⁹ hz i ptãte aliqd q̃z pr̃: nõ sunt ei⁹ oĩa q̃ hz pr̃. Sz ei⁹ sũt oĩa q̃ hz pr̃: tãtã g̃ hz ptãtẽ fili⁹ q̃taz pr̃. Eq̃lis g̃ ẽ pr̃i. Nõ. n. põt q accipit ieq̃l̃ eẽ ei q dedit. Tu ãt ℬ õ põ sapis: q potẽs sit fili⁹ ſz po tẽtior pr̃: vt ꝼz doctrinã vestrã potẽs potẽtem potuerit gnãre vl̃ gignẽ: ⁊ nõ oĩpotẽs oĩpotẽtẽ. Hz g̃ pr̃ oĩpotẽtiã quã nõ hz fili⁹: ⁊ si ℬ est: falsuz ẽ qõ ait fili⁹: oĩa q̃ hz pater mea sunt.

¶ Hoc verum fatebatur hereticus ex quo pro grediebatur ad falsa.

Sed ings. Pr̃ a nemie potẽtiã accepit: fili⁹ aũt a pr̃e. Fatemur ⁊ nos fi liũ accepisse potẽtiã ab illo õ quo natus ẽ potẽs: pr̃i ꝙ potẽtiã nll's õdit: qz nll's eũ gẽuit. Signẽdo. n. õdit pr̃ potẽtiã filio: sic̃ oĩa q̃ hz i ꝑba sua: gignẽdo õdit ei quẽ gẽuit õ ꝑba.

¶ Nõ Aug. qua arrat hereticũ.

Sed q̃rit̃ vtr̃ ei tãtã: quãta ipse est po tẽtiã pr̃ filio dederit an minorẽ. Si tã tã nõ solũ potẽtẽ: hz ẽt oĩpotẽtẽ genuis se oĩpotẽs itelligit̃. Si ꝙ miorẽ qũo oĩa q̃ hz pater filꝫ sunt: Si pr̃is oĩpotẽtia filꝫ non est: nõ oĩa ꝓculdubio q̃ hz pater filꝫ sunt. At oĩa filꝫ sunt: oĩpotentia ergo patris ẽt est filꝫ. Nõ est ergo pater potentior filio.

¶ Aliter probat filium equalem patri.

Ne alio mõ ꝓbat filiũ eq̃lẽ pr̃i ꝓta Maximinũ ita dicẽs. Tu dicis q pr̃ genuit filũ minorẽ seipso: in quo ⁊ pr̃i derogas: q si filiũ vnicũ minorez genuit: aut nõ potuit: aut non voluit gignere eq̃lẽ. Si dicis qz nõ voluit: cũ iuidũ eẽ dixisti. Si ãt nõ potuit: vbi ẽ oĩpotẽtia dei pa tris: ℘batus ad hũc articulũ rez colligit: vt de⁹ pr̃ eq̃lẽ sibi gignere filiũ aut non potuerit aut noluerit. Si nõ potuit: ifirm⁹. Si noluit: iuidus iuenit̃. Sz vtrũq; ℬ falsũ ẽ. ℘ri g̃ fili⁹ ver⁹ eq̃lis ẽ. Genuit g̃ pr̃ sibi equalẽ filiũ: ⁊ ab vtroq; ꝓcedit vtriq; eq̃lis spũs scũs. Si.n. for mã suã: vt ait Aug. ℨ eundẽ. pater in vnico fi lio plenã gignere potuit. nec trñ plenã genuit: ꝼz minorẽ: cogimini pr̃em inuidũ dicere. Plenũ ergo dei: ⁊ equalẽ sibi genuit filium.

¶ Per simile ostendit q non minorem pater filium genuit.

Hoc aũt per silitudinẽ humanã ita eẽ demõstrat ingens. Nõ pr̃ si potuisz eq̃lez filiũ genuisset. Quis g̃ audeat dicere: q boc oĩpotẽs nõ potuit: Addo ẽt. Si posset nõ maiorẽ meliorẽq; seipso gigneret fi liuz. Sz mai⁹ vel meli⁹ deo quicq̃z eẽ nõ põt. de⁹ g̃ cur nõ eq̃lẽ vt ais filiũ genuit. cui nec ãni necessariꝫ fuerunt: per quos adimpleꝫ eq̃litas: nec oĩpotẽtia õfuit. An forte noluit: ergo: qõ absit: iuidit. Sz nõ iuidit. equalez ergo genuit filiũ. Credam⁹ ergo filiũ ei esse equalẽ.

¶ Opinionẽ hereticꝰ ponit vt destruat.

Sed forte dices eo ipso pr̃ est maior filio. qz õ nullo genit⁹. genuit trñ eq̃lez. Ad qõ cito respõdebo. immo iõ nõ ẽ pr̃ maior filio qz equalẽ genuit. Origines. n. qõ ẽ ista: qs de quo fit: Eq̃litatis aũt q̃lis aut q̃t⁹ sit: qõ ẽ dicẽ. Ad originẽ ptiet qõ q̃ q̃rit̃: qs de quo fit: ad eq̃litatẽ ꝙ illa q̃ q̃rit̃: q̃lis aut q̃tus qs fit. Nec cũ dr̃ filius a pr̃e genit⁹: oñdit̃ ieq̃litas subẽ: ꝼz ordo nãe. nõ quo alter ꝓior eẽt altero. ꝼz quo alẽ ẽ ex altero. Nõ g̃ ꝼm ℬ q pr̃ genuit: ⁊ fili⁹ genit⁹ ẽ: vel spũs sã ctus ab vtroq; ꝓcedit: eq̃litas vel ieq̃litas ibi exist̃it: qz nõ ꝼz ℬ alia ꝑsona alĩ eq̃lis vel ieq̃lis dr̃. Ecce eq̃litas trinitatis: ⁊ vna eadẽq; suba: q̃tum breuiter potuim⁹ demõstrata est in su periorib⁹: qualiter. s. aliqua trium personarum qualibz aliam nec eternitate: nec magnitudine: nec potẽtia excellat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Diuisio textus.

RObtquā pbauit eqlitatē psonaꝝ in magnitudine. h oñdit eaꝝ equalitatem in ptāte. Et diuidit in ptes duas. ꝓmo ꝓponit itentū. 2° ꝓpositū pbat rōnib⁹ Aug. ibi. (Nihil ingt pñe min⁹.) Et h didit i duas. In p⁹ Aug. pbat ꝓpositū p auctātē. In 2ª p rōnē. ibi (Itē alio mō) ¶ Circa p⁹ duo fac. ꝓmo. n. ponit pbatio Aug. 2° refellit duplex hereticoꝝ rñsio. ibi (Tu aūt h de pō) ꝓbatio talis ē: si filiꝰ min⁹ hz i ptāte q̄ pr̄ nō oia hz q̄ pr̄ hz: sz oia q̄ pr̄ hz filiꝰ hz. vt dr Joā. 17. g nō habz minꝰ i ptāte q̄ pr̄. & ita ē eqlis pri i ptāte. (Tu aūt 2c.) Dic refelluntur rñsiões heretici. Et diuidit in duas ptes. fm duas rñsiones. 2ª ibi. (Sed ings pr̄ a nemine.) ꝓbatio talis ē. si filiꝰ hz pr̄ hz filiꝰ. sic hoc ē tale: si filiꝰ hz pr̄ hz filiꝰ. vt dr Joā. 17. g nō habz minꝰ ptāte q̄ pr̄. & ita ē eqlis pri i ptāte. (Tu aūt 2c.) Dic refelluntur rñsiões heretici. Et diuidit in duas ptes. fm duas rñsiones. 2ª ibi. (Sed ings pr̄ a nemine.) ꝓbatio talis ē. si filiꝰ hz pr̄ hz filiꝰ. sic hoc ē tale: si filiꝰ hz pr̄ hz filiꝰ. sz oia q̄ pr̄ hz: sz oia q̄ pr̄ hz

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sed dōm q̄ q̄uis nō valeat ex mō arguēdi: valet tñ ex nā rei de q̄ argumētū sumit. nō. n. pōt b̄ qō bz pr̄ filiꝰ p̄re nisi idē in nūero nō mutatū. vñ oz q̄ q̄tū ē in pr̄e tātū ēt sit in filio. (Si aūt dicis qz nō voluit eū inuidū ⁊c.) Uſ q̄ nō sequit qz p eundē modū posset ꝓbari q̄ nullā creaturā meliorē q̄ fecit facere potuisset. Sz dōm q̄ non est silr: qz si negaꝝ rei illō qō sibi ōbeꝝ iuidie ē. nō aūt si non daꝝ qō ei nō ōbeꝝ. filio aūt ex nā deitatis eq̄litas gnān tis ōbeꝝ. vñ iuidia eēt si sibi subtraheret. non aūt debeꝝ creature fm nām suā ampliorꝫ pfectio: q̄ illud qō cōsequ tur p̄nās nāe. vñ si aliqd in nā rōnali supaddiꝝ: gr̄e iputatur. vñ ēt sine inuidia subtrahi posset (Eq̄litas aūt q̄lis aut quātus ⁊t ⁊c.) Uſ b̄ esse falsū: qz vnitas q̄litatis nō causat eq̄litatē: ꝫ silitudinē: vt in .5. metaphy. pbus dicit. Sz dōm q̄ in diuinis nō attendiꝝ eq̄litas nisi fm quantitatē virtutis. h aūt quantitas in q̄litate fundaꝝ. ⁊ iō dicīꝝ fm qualitatez equalitas attendi.

¶ Queriꝝ qūo possit dici solus pr̄ vl̄ solus filiꝰ vl̄ solꝰ spi. scūs cū sint iſepabiles. Bi. XXI.

Hic oriꝝ qō trahens originē ex p̄dictis. Bcm̄ ē. n. supra q̄ tāꝰ ē solus pr̄ vel solus filiꝰ vel solus spi. scūs q̄tū simlr illi tres. ⁊ q̄ due vl̄ tres p̄sone sil nō sunt maiꝰ aliqd q̄ vna sola. Jō q̄rit Aug. i. vi. li. de tri. Qūo b̄ sane dici possint: cū nec pr̄ sit solus nec filiꝰ nec spi. sāctus: ꝫ sp isepabilr ⁊ filiꝰ cū pr̄e: ⁊ pr̄ cū filio: ⁊ spi. scūs cū vtroq̄. Insepabiles. n. sꝫ be tres p sōe. Ad qō ita rñdet Aug. i eo. Solū pr̄ez dicimꝰ: nō qz sepaꝝ a filio vel spū scō. ꝫ b̄ dicētes significamꝰ: qz illi sil cū eo nō sūt pr̄. Solus. n. pr̄ pr̄ ē: qō nō dr̄: qz ipse sit solus. i. sine filio vl̄ spū scō. ꝫ p b̄ filiꝰ ⁊ spi. scūs a p̄nitatis ꝓportio excludiꝝ. Jta ⁊ cū dr̄ solus filiꝰ filiꝰ ē: vl̄ solus spūs scūs spi. scūs ē: ñ diuidiꝝ filiꝰ a pr̄e: vl̄ spi. scūs ab vtroq̄: ꝫ a ꝓportio filiaꝝ ꝓprietatis excludunt pr̄ ⁊ spi. scūs. Et a ꝓportio ꝓcessibil ꝓprietatis excludiꝝ pr̄ ⁊ filiꝰ. Cū ḡ dr̄ tāꝰ ē solus pr̄ q̄tū sil illi tres: p b̄ q̄ dr̄ solus nō sepaꝝ pr̄ ab aliīs: ꝫ b̄ est sensus: solꝰ pr̄. i. pr̄: q ita pr̄ est q̄ nec filius nec spi. scūs: tāꝰ ē ⁊c. Silr intelige cū dr̄ solus filiꝰ vel solus spi. scūs. Solus ḡ pr̄ dr̄. vt ait Augu. i eo. qz nō nisi ipe ibi pr̄ ē ⁊ solus filiꝰ. qz nō nisi ipse ibi filiꝰ est. ⁊ solus spūs scūs. qz nō nisi ipse ibi spūs scūs est.

¶ Utꝝ possit dici solus pr̄ ē ōs. solus filiꝰ ē ōs. solus spi. scūs ē ōs: vel pr̄ ē solus ōs: filiꝰ ē solus de⁹: spi. scūs est solus deus.

Post b̄ qrit vtrū sic dr̄. solus pr̄ ē pr̄: vel solus filiꝰ ē filiꝰ: ita possit dici solus pr̄ ē ōs. vel solus filiꝰ ē ōs. ⁊ ita ō spi. scō. aut pr̄ ē solus ōs. filiꝰ ē solus ōs. Ad qō dicimꝰ q̄ pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spi. scūs dr̄ ⁊ ē vnꝰ ōs. Et b̄ trinitas ꝓprie sil dr̄ solus ōs eē. sic solus sapiēs solus potens: ꝫ nō vr̄ debere dici a nob ꝓbis nūls vtētibꝰ nisi vbi ꝓmo anctatis occurrit. solus pr̄ ē ōs. vel pr̄ē solus ōs: ita de filio ⁊ spū scō dicimꝰ. Unde Aug. i. vi. lib. de tri. ait. Qm̄ oñdimꝰ qūo possit dici solus pr̄ vel solus filiꝰ: ꝓsideranda ē illa ſnia q̄ dr̄ nō esse solū pr̄ez deū vez solū. ꝫ pr̄em ⁊ filiū ⁊ spi. scūm. Ecce bēs: qz nō solus pr̄ dicēdus ē eē solus verꝰ ōs. Jtē i eodē. Si qs iterroget pr̄ solꝰ vtrū sit deꝰ qūo rñdebimꝰ nō eē: nisi forte ita dicamꝰ eē q̄ dē pr̄em deū: ꝫ nō eū eē solū deū. eē aūt solum deū dicamꝰ pr̄em ⁊ filiū ⁊ spi. scūm. Ecce ⁊ b bēs: qz pr̄ nō oz dici solus ōs: atq̄ b solū i pte subi tm̄ accipe qdā volunt. In pte ꝫo pdicati si sit ꝓcedūt q̄ pr̄ ē solus ōs. Sz ex ꝓbis Aug. vi oñdi q̄ ꝓprie solus ōs dici debeat tota trinitas. ⁊ b trinitas vt ait aug. ꝫ maximinū itelligiꝝ cū apo. dicē. Btūs ⁊ solꝰ potēs. Et ibi. Soli sapiēti ōo. Et ibi. Jnuisibili soli ōo. ñ. n. b ꝫ solo pr̄e accipiēda sūt vt ꝓtēdebat maximinꝰ ⁊ alij hereticī: ꝫ de trinitate sic̄ ⁊ illō. Solꝰ bz i mortalitatē: qz fm rectā fidē ipa trinitas ē vnꝰ solus ōs btūs potēs sapiēs inuisibil. Uñ Aug. in eo. Cuz vnꝰ ōs sit trinitas b sit nob solo qō nis. vt itelligamꝰ solū deū sapiētē solū potētez pr̄ez ⁊ filiū ⁊ spi. scūz: q est vnꝰ ⁊ solus deꝰ.

¶ Qūo trinitas dicaꝝ solus ōs cuz ipsa sit cum spiritibus ⁊ animabus sanctis.

Sed itez q̄rit qūo ipam trinitatē dicimus solū deū cum sit cum spiritibꝰ ⁊ aiabꝰ scis. Ad qō rñdet Augu. i. vi. li. de tri. ita dicēs. Trinitatē dicimꝰ deuz solum q̄uis sp sit cū spiritibꝰ ⁊ aiabꝰ scis: ꝫ solū dicimus: qz nō aliud q̄ ipsa trinitas deus ē. Non. n. illi cū illa deus sūt vel aliqua alia: sed ipa trinitas tm̄: nō illi vel alia deus est.

¶ Et si de solo pr̄e p̄dicta dicerent: nō tm̄ excluderet filius ⁊ spiritus sanctus.

Verū vt ait Aug. ⁊ si de solo pr̄e p̄dcā dicerent nō inde excluderent filiꝰ vel spi. scūs. s. qz bi tres vnū sūt: sic in apocalypsi de filio legiꝝ: q b nomē scriptū qō nemo scit nisi ipse. nō. n. ide sepaꝝ pr̄ vel spi. scūs. Et cū dr̄. nemo nouit pr̄ez nisi filiꝰ. nō ide separaꝝ pr̄ ⁊ spi. scūs. qz i sepabiles sūt. Aliq̄ etiaz noiaꝝ pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ taceꝝ spi. scūs: vt ꝓpitas ad pr̄ez loquēs ait. Ut cognoscāt te ⁊ quē misisti ieſuz xp̄z eē vnū vez deū. cur ergo inqt Aug. tacuit de spū scō: qz ꝓpis est vt vbicūq̄ noiaꝝ vnus sicut pater ⁊ filius tanta pace vni adherēs: itelligatur ēt ipsa pax q̄uis nō cōmemoreꝝ. Uno ḡ istoz nominato ēt reliqui intelligunt: qō i pluribꝰ scripture locis occurrit.

¶ Diuisio textus.

Stensa equalitate pſonaꝝ. qz vsus fuit magr gbusdā locutionibꝰ i qbꝰ dictiōes exclusiue terminis pſonalibꝰ addebant. vt cū dr̄ solus pr̄ tm̄ bz ō potētia q̄tū oēs tres sil ⁊ silia. Jō in parte ista ingrit de veritate oium locutionū qualr̄ bꝫ dictiōes exclusiue noibꝰ diuinis adiungi possint. Diuidiꝝ ḡ in partes duas. In ꝓma ingrit vtꝝ dictio exclusiua possit adiūgi nomini pſonali in ſubo posito cū ꝑdicato personali. In scōa ingrit vtꝝ possit adiungi nomini pſonali q̄ ꝑdicaꝝ de ipso essentiale. verbi gr̄a solus pater ē ōs. ibi. (Post b q̄rit vtꝝ sicut ⁊c.) Et b in duas. In ꝓma oñdit q̄ bꝫ locutiones nō sint cōcedende simplr̄ vt cuz. dr̄ solus pr̄ ē deꝰ. In secūda oñdit q̄ fm aliq̄ intellectū concedi pūt. ⁊ si ꝓcedant nō sequit̄ iconueniēs. ibi (Uerū tñ vt ait Aug.) Prima in duas. In ꝓma oñdit q̄ dictio exclusiua nō pōt poni ex pte subiecti q̄ nomē eēntiale de pſonali ꝑdicaꝝ vt cū dicīꝝ. solus pr̄ ē deus. In scōa oñdit q̄ nec addi pōt ex parte ꝑdicati vt dicaꝝ pr̄ ē solus deꝰ: q̄uis gdam ꝫriū dicant: quoꝝ dicta auctoritatibꝰ Aug. refellit. ibi. (Atq̄ solū b in parte subiecti ⁊c.) Et hec in duas. In ꝓma ostēdit q̄ nomen essentiale adiunctū dictioni exclusiue non potest predicari de singulis personis. vt dicaꝝ. pater ē solus deus: ⁊ filius est solus deus. sed de oibus simul vt dicatur trinitas est solus deus. In secūda inquirit quomodo talis ꝑdicatio de trinitate verificari possit. ibi. (Sed iterū querīꝝ quomodo ⁊c.) Questio. I.

Hic querunt duo. Primo vtrū dictio exclusiua possit in diuinis addi ex pte subi. ⁊ vtꝝ ex pte ꝑdicati. ¶ Circa ꝓmū q̄runt duo. Primo vtꝝ possit addi ex pte subi termio eēntiali cū ꝑdicato eēntiali vl̄ pſonali. Secundo vtrum possit addi termino personali cum predicato essentiali.

¶ Utꝝ ista ꝓpō. solus ōs est ōs. sit falsa. I.

Ad primū sic ꝓcedit. vī q̄ b sit falsa. solus deꝰ ē deꝰ. Oē. n. adiectiuz ponit rē suā circa suū subſtātiuū: ꝫ solus ē qōdā adiectiuū. ḡ cū dr̄ solus deus ipli cat solitudinē circa deū: ꝫ sic dicit Dyl. ⁊ habitū ē supra. di. ⁊. Nobis nec̄ solitariꝰ ē deus nec̄ diuersus cōsiderandus. ḡ vī q̄ b sit falsa. solus ōs ē deus. ¶ P. B nomē deꝰ intrīn̄ bz nām termini cōis: vt qō de deo dr̄ de oibus pſonis dicaꝝ: vt cū dr̄. deꝰ creat: vel saltē de aliqua vt cū dr̄ deꝰ gnāt. vñ pōt fieri descēsus sub b noie deꝰ in ſubo posito pro aliq̄ pſonaꝝ. Si igit̄ b est vera. solus deꝰ ē deus. aliq̄ istaꝝ erit vera: solus pr̄ ē deꝰ: vel solus filius est deus. vel solus spūs scūs. sed q̄libet haꝝ falsa ē. ḡ ⁊ prima. ¶ Itē fm pſm solū idē ē qō nō cū alio. sed deo p̄cipue post rerū creationez nūq̄ cōuenit cū alio non eē: qz in p̄ticipatione sui esse res creando adduxit. ergo non pōt dici aliquo modo solus deus.

Contra ꝓprium est qō conuenit vni soli: sed esse diuinum vel omnipotentez est ꝓpriuz deo. ḡ solus deus est deus vel omnipotens.

¶ Ulterius q̄rit de ista. solus deꝰ ē pr̄. vī. n. esse falsa qz id qō in alio iuenit̄ nō pōt alicui soli ineē: ꝫ pr̄nitas non tm̄ est in deo: sed ēt in boibus ⁊ quodāmō in angelis vt dicit Diony. ergo nō pōt dici q̄ solus deus est pater. ¶ Cōtra de quocunq̄ ꝑdicatur cōmune ꝑcise. predicaꝝ cum p̄cisione ⁊ ꝓprium si de ipso ꝑdicet. si enim soluz corpus est coloꝝatum sequitur solum corpus esse album si suppona tur album de corpore predicari. sed deus est sicut cōmune respectu trium personaruz vt supra habitū est ex ver-

bis Dama. ergo sequitur. si solus deus est deus: cuz deus sit pater: q̄ solus deus sit pater.

Respondeo dōm q̄ fm pſm solū idez est qō nō cum alio in quo cōsortiū remouet. pōt igit̄ b dictio solus remouere consortium simplr̄ vel respectu alicui⁹. Et dr̄ simplr̄ remouere consortiū: q̄n tollitur associatio alteriꝰ: qō sit eiusdē nāe. ⁊ conditionis cū ipso: sicut dicimꝰ aliquē hoiem esse solum in domo: q̄uis ibi sint multa alia aīalia: ⁊ dicimus aliquē religiosum incedere solum cū sine socio sui ordinis vadit: multis etiā ipsum comitātibus: ⁊ tūc solus idē est qō solitariꝰ: ⁊ ē etiā dictio cathegorematica implicās solitudinez circa subz: sicut ⁊ quodlibet aliud adiectiuū: ⁊ ita nul' nō pōt acci pi in diuis: qz vna pſona semp bz ꝓsortiū societatis alterius persone connaturalis ⁊ filis sibi. Si aūt excludat cō sortiū respectu alicui⁹ determinati. tunc dictio est sincathegorematica ꝓpter̄as aliquē ordinē vl̄ habitudinē vniꝰ ad alterū rōne negationis iplicite: magis q̄ iplicans formam aliquā: ⁊ fm hoc dico q̄ hec ē duplex. Solus deus creat. Qz vel remouet consortiū alteriꝰ a forma subi subintellecta iplicatione qō ē vel qui est: ⁊ tūc ē sensus. solus deus. i. ille qui ita ē deꝰ q̄ preter ipm nullus aliꝰ ē deus: creat: ⁊ sic vera ē. Uel remouet consortiuz in ꝑticipatiōe ꝑdicati: ⁊ in b ēt sensu vera ē. Est. n. sensus: q̄ nullus aliꝰ ꝑter deum creet. Et idez est iudicū de hac. solus pater ē pater. vel solus pr̄ generat. Oēs. n. bꝫ in ꝓmo sensu sunt false: ⁊ in duobus alys vere.

Ex quo patet responsio ad ꝓmuz qō ꝓcedit fm ꝓmū sensum. ¶ Ad ⁊m dōm q̄ sic dicūt sophē: dictio exclusiua imobilitat terminū cui adiungiꝝ rōe negationis iplicite. Unde nō sequit̄. solus bō est rōnalis. ergo solus soz. Non. n. oē qō est aliud a sorte ē aliud ab homine. Unde negatio iplicita in dictiōe exclusiua ad plura se extendit qñ adiungiꝝ ꝓprio q̄ qñ adiungitur cōi: sed verum est q̄ rōne affirmationis posset fieri descensus. Unde cū ista. solus deꝰ est deus. habeat duas expositiuas. vnam affirmatiuā. deꝰ ē deꝰ. ⁊ alterā negatiuam. s. hanc. alius a deo non ē deus: sub affirmatiua pōt fieri descensus vt dicaꝝ. pater est ōs ⁊ non sub negatiua. alius a pr̄e non ē deꝰ. ¶ Ad ⁊m dōm q̄ sicut dictū ē. b dictio solus ꝑuat consortiū: ⁊ q̄uis creaturis existentibꝰ nō possit ab eo remoueri consortium. respectu sui q̄ ē eē: tñ pōt remoueri consortium respectu ꝓprie sue opatiōis q̄ est creatio: ⁊ etiam respectu ꝓprie sue nāe. vñ fm Dyl. remota distinctione personarum: ēt creaturis existentibus: deꝰ dr̄ solitarius. Quānis. n. b nō eēt vera. solus deꝰ est. b tñ vā esset. deꝰ ē solus. i. solitariꝰ. ¶ Quartū concedimus qō ꝓcedit fm tertiū sensum.

¶ Ad id qō ulterius querīꝝ. an b sit vera. solus deꝰ est pr̄. dōm q̄ fm tres sensus tripliciter pōt iudicari. Si. n. b dictio solus. iplicet solitudinem circa deū locutio falsa est. si autez ipoztat exclusionem a forma ſubiecti vā est. ⁊ est sensus. deus ꝑter quē non ē alius est pater. Si aūt remoueat consortiū a participatione ꝑdicati: dico q̄ ē duplex: Qz in nomine pr̄is pōt intelligi tm̄ ꝓpetas paternitatis ꝓput ꝑdicatuz formaliꝰ tenet. ⁊ sic falsa est: qz paternitas non tm̄ in deo est: sed ēt in boibus. Uel ipsa pſona ſubſiſtens distincta pr̄nitate: ⁊ sic ē vā. ⁊ b mō ꝓbaꝝ ⁊ ꝓbatur. Tamen sciendū q̄ pr̄nitas non ē ciusdē rōnis ꝫ vni uocationē in deo ⁊ in creaturis: q̄uis sit eadē rō fm analogiam: que gdez aliquid bz de identitate rōnis: ⁊ aliqd de diuersitate. Unde ēt si ꝑdicatuz sumatur formaliter tamen potest aliquo modo vera eē. solus deus est pater ⁊ fm eundem modū loquendi quo dicīꝝ Matth. 19. Nemo bonus nisi solus deus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Utrum ista ꝓpositio. solus pater est deꝰ. sit vꝫ. II.

AD secundus sic ꝓcedit. videt q͛ ꝫ sit vꝫ. solus pr̃ est deꝰ vel solus filiꝰ est deus. Sicut. n. esse deū ꝛuenit tribus personis: ita ⁊ esse altissimū. sed de filio legit̃. tu solus altissim⁹. g̃ pōt dici solus filiꝰ est deꝰ. ¶ P. ꝫ. solus pr̃ est deꝰ. hꝫ duas expositiuas. vnā idefinitam vel singularē: que cōuertit̃ sicut particularis affirmatiua. ſ. ꝫ. pr̃ est deꝰ. aliā negatiuā vl'em. ſ. nullus aliꝰ a pr̃e ē deus. vtraq; hꝫ cōuertit̃ simplr̃. Sed ꝫ est vera. in aliq̄ sensu solus ōs ē pr̃. g̃ a simplici cōuersa ꝫ erit vꝫ: solus pr̃ ē deꝰ. ¶ P. si ꝫ est falsa: solus pr̃ ē deꝰ. ꝫ nō erit nisi ꝓ q͛ dictionē exclusiuā excludunt̃ alie ꝑsone dine a pticipatiōe ꝑdicati: ſz per dictionē exclusiuā adiū ctam pr̃i nō excludunt̃ filiꝰ ⁊ spi. scūs. g̃ ꝫ est simplr̃ vꝫ: solus pr̃ ē ōs. Media ꝓbat̃ p auctātē Aug. i lra g dic̄. Si ō solo pr̃e ꝑdicta dr̃ent̃: nō tm̄ excluderet̃ filiꝰ nec spi. scūs qz hi vnū sūt. ⁊ probat̃ et ꝓ rōnē sic. Maior est vnio filij ad pr̃em. q̄ partis ad totū: sed dictio exclusiua adiuncta toti nō excludit partē. nō. n. ſequit̃. si pater est musicus q͛ filiꝰ est musicus. Et ꝓterea cum solus sit determinatio suppositi excludit oē aliō suppositꝫ. Diuersitatē aūt suppositoꝛ nō tollit relatiuoꝝ cōsecutio. Vñ nō est aliqua rō: quare respectu bozū ꝑdicatoꝝ vnū nō excluderet̃ per exclusionē adiunctā alteri. Et ideo dicēdū est q͛ dictio exclusiua adiuncta pr̃i excludit filiū q̄tum ptinet ad oppositionē relatiōis. Tm̄ itelligendū est q͛ diuersimode se hꝫ in creaturis: ⁊ in diuinis q̄tum ad duo. Primo qz in creaturis pr̃ ⁊ filius nō sunt vnū in eēntia. vnde filiꝰ est alius a patre ⁊ aliud: qō tm̄ nō est verū in diuinis. Secdo qz in creaturis per paternitatem addit nouū esse qō est eē accītale: ⁊ non idē qō est subi. In diuinis aūt pr̃nitas nō addit fm rez aliud eē q̄ esse eēntie: in quo pater ⁊ filius cōicāt. Luz ergo loquimur in humanis dicētes solus pater: excludit oibus modis filius: quia filius est alius ⁊ aliud a pr̃e. Et ꝓterea si esset vnū in eēntia cū pr̃e adhuc excluderet̃ ab illo iquātum est alius a patre fm esse relationis supadditū essentie. vnde fm qd esset aliud a filio q̄uis in essentia cōuenirent. Sed in diuinis pater ⁊ filius sūt vnū in eēntia: et tamē distinguunt̃ relationibus. ⁊ tm̄ ille relationes non addunt aligd fm rem ad essentiā. Vñ rōne illius distinctionis nullo mō pōt dici filius aliud a pr̃e: sed tm̄ alius. Vñ cū dr̃ solus pr̃ pōt itelligi fieri exclusio alicuius masculine: ⁊ sic excludit filius: ⁊ ꝫ magis ꝓprium est cōsiderata cōsignificatiōe vocabuloꝝ. Uel aliꝰ neutraliter: ⁊ sic nō excludit filius: qz filius nō est aliud a patre: cū eēntia diuina q̄ est in filio sit totū id qō est pater ⁊ nō aliqua pars eius. Scōm hoc ergo hec est distinguēda. solus pater est deus: per tres sensus ꝑdictos. Quia si solus iplicet solitudinem circa patrē falsa est. Si aūt excludit a forma subi sic vera est: ⁊ est sensus ille qui ē pater ꝓter quem nullus alius est pater est deꝰ. Si aūt fiat exclusio a participatione ꝑdicati sic est duplex. Quia cuz solus sit idē qō nō cuz alio: vel excludit aliū masculine: ⁊ sic est falsa. ⁊ sic ꝓmo negat eam Aug. Uel excludit aliud ⁊ sic ē vera: qz sic nō excludit filius q nō est aliud a pr̃e: ⁊ sic pōt cōcedi vt ps ex dictis Augu. supra positis.

Ad primū ergo dōz q͛ ista. solus filius ē altissimꝰ. est distinguēda sicut ⁊ ꝓma. ⁊ i aliquo sensu ē vera ⁊ in aliquo falsa. Et ꝓterea ꝫ qō dr̃ tu solus altissimus ⁊c. Intelligēdū ē cū toto ꝫ qō cōsequit̃ cū scō spū ⁊c. Et hoc est absolute verū: qō solus filius cū patre ⁊ scō spū est altissimus. ¶ Ad 2m dōm q͛ hec. solus deꝰ ē pr̃: q̄tum ad hāc expositiuā. deꝰ ē pr̃: cōuertit̃ simplr̃ sic. pater est deus. Silr alia. nullus alius a deo est pr̃: cōuertitur simplr̃: sed eius cōuersa nō est. nullus alius a patre ē deꝰ: cū nō sit idē in subo ⁊ ꝑdicato: sed magis ista. pr̃ nō est alius a deo: q̄ quodāmō vera ē: vt supra dictū est. ⁊ ex hoc nō sequit̃ q͛ solus pr̃ sit deꝰ. ¶ Ad 3m dōm q͛ cuz dr̃ solus pater excludit filiꝰ: si solus dicat idē qō nō cū alio masculine. Si aūt dicat idez qō nō cū alio neutraliꝰ non excludit̃: ⁊ sic itelligit̃ dictū Augu. qō ꝑz ex ꝫ qō dicit: qz hi tres vnū sunt. Et ad id qō obuciť de parte ⁊ ꝑte: ⁊ de ꝫ q͛ vnus est in alio ꝑz q͛ non sequit̃: qz pars nō ē aliud suppom q̄ totū: imo includit̃ in supposito totius. silr hoc ꝛuis q͛ ē aial nō est aliud fm suppositꝫ ab hoie. Et ideo q̄uis pr̃ sit in filio per vnitatē essentie ⁊ q̄tū ad itellectū relonis: tm̄ relo incq̄tū hꝫ rōnē oppositiōis distinguit ꝑz a filio fm suppositum.

Questio. II.

DEinde querit qūo possit addi ex parte predicati: dictio exclusiua i diuinis. ¶ Et circa hoc duo queruntur. Primo vtrum ꝫ sit vera. trinitas est solus deus. Secundo vtruz sit ꝫ vera. pater est solus deus.

¶ Utrum ista ꝓpositio. trinitas ē solus ōs. sit vꝫ. I.

AD primus sic ꝓcedit. vr̃ q͛ ꝫ sit falsa. trinitas ē solꝰ ōs. Solus enim est dispō subiecti sicut et ois. sed ꝫ dictio ois īcōgrue addit̃ ad ꝑdicatū. g̃ videt̃ q͛ et ꝫ dictio solus. ¶ P. fm phm noīa trāsposita ⁊ verba idē significāt. si g̃ ꝫ est vera. trinitas ē solus deꝰ. ꝫ et erit vꝫ. trinitas ē ōs solus. ¶ P. ꝫ dictio solus ē sincategorematica ⁊ ipoztat negationē: sed negatio ꝛcedere cōpositionē vel aligd qō negeť. cū aūt dr̃ sic. pr̃ ē solus ōs. nihil segť. g̃ videť q͛ locutio sit falsa vel incōgrua. ⁊ sic idē qō ꝑus. ¶ P. termini in ꝑdicato tenent̃ formaliter: sed solitudo nō ꝛuenit forme: qz forma q̄tū est de se cōicabilis est. g̃ vr̃ q͛ nō debeat poni ex ꝑte ꝑdicati:

Contra ⁊ sic idem est qō ꝓius.

Respondeo est quod babetur in littera.

Respondeo dōm q͛ iste dictiōes exclusiue solus ⁊ tm̄ in ꝫ differūt: q͛ tm̄ cum sit adverbium. ⁊ similr̃ solum determiat actū verbi: qz aduerbium est adiectiuū vbi. Uñ cū vbū rōne ꝛpōnis ꝛiugat ꝑdicatum subo: ⁊ ad vtrūq; se habeat cōgrue pōt ista adverbia tā ad subm q̄ ad ꝑdicatū coadiungi. Sz ꝫ dictio solus cū sit nomē ꝓuās ꝛsortiū est determiatio eius cum quo cōsoztiū pōt hēri. Detur aūt cōsortiū cū eo cui aligd cōuenit: ⁊ hoc significat̃ vt subm. vñ ꝓprie est dispō subiecti. Scōm hec igit̃ dicūt q͛ hec ē ímpropria. trinitas ē solus deus: qz si ly solus ꝑpe tenet̃ nō addit ad ꝑdicatuz. Si aūt teneat̃ ꝓ ly tm̄ supflue addit̃ ꝑdicato eēntiali vl' subali: vt si diceret̃. soz. est tm̄ hō: qz p dictōez exclusiuā nō pōt excludi nisi nā eīnea ab eo cui adiūgit̃. Et hoc in telligit̃ etiā ex ipo ꝑdicato subali. ex ꝫ. n. q͛ dr̃ soz. est hō: itelligit̃ q͛ nō est asinus vl' equus. Et silr dicūt q͛ superflue addit̃ cū dr̃ trinitas est tm̄ deꝰ: nisi addat̃ vnus vel aligs aliꝰ terminus accītalis q posit ieste vel nō ieste: qz sic excludereť oppositum vnitatis: qō est pl'alitas. Et dicunt q͛ itentio Augu. nō ē dicere q͛ hoc qō dico solus ōs ꝑdicet̃ de trinitate vt magr̃ inuit: ſz cū dr̃ solus deus supponit̃ trinitas ⁊ nō pr̃ vel filiꝰ. Sz ꝫ nō vr̃ multū necessariū. Quāuis li solus sit dispō subi: nō tm̄ opz q͛ addatur semp ad subz: qz illud ēt qō i ꝑdicato ponit̃: pōt significari vt suppositū alicui nāe vel ꝓprietati: rōne cui⁹ pōt abeo ꝓuari cōsoztiū: vt si diceret̃ soz. est solus hō sedēs. Similiter dico in ꝓposito qō alio mō ꝑdicat̃ hoc nomē deꝰ de tribus ꝑsonis: ⁊ hoc nomē hō de soz. ⁊ platōe. Cū. n. nō ꝑdicet̃ de vtroq; nisi id qō vtriq; cōe est: vtriq; aūt nō ē cōe nisi nā humana: q̄ in se ꝛsiderata nō est qd subsistēs: cōstat q͛ iste terminus hō nō ꝑdicet aliquā rē subsistētē: sed solū nām iherētē: ⁊ vt iherētē. ⁊ idco nō pōt sibi fieri additio hui⁹ dictiōis solus q̄ ꝓuat ꝛsortium. Nāe. n. cōis nō est vt ipsa bēat cōsortiū: sed in ipsa ꝛsortiū bēat̃. Sed iste terminꝰ deꝰ ꝑdicat nām dīnaz de tribus ꝑsonis que etiā in se est hūs esse subsistēs: nulla ꝑsonarū distinctione itellecta. Uñ quāuis ꝑdicet nām dīnā: vt nām dīnā ⁊ nō vt qd subsistēs: nihilominꝰ tm̄ hoc qō ꝑdicat qd subsistēs est. ⁊ ideo hꝫ rōnē vt in ipsa sit cōsortiū ꝓut significat̃ in quo est: ⁊ vt ipsius sit cōsortiū fm aligd sibi conueniens ꝓout significat̃ vt qō est. Uñ pōt sibi addi hec dictio solus in ꝑdicato tanq̄ rei subsistēti: ⁊ excludet oīa eīnea ꝑticipatiōe forme ꝑdicati vt sit sensus. Trinitas ē solus deꝰ. i. trinitas est ille deꝰ ꝓter quē nullus aliꝰ est deꝰ: ⁊ expressioz erit vitas ei⁹ si aligd aliud addať: vt si dicať trinitas est solus verus deus: vel solus vnus deus.

Ad primum igitur dōm: q͛ diuersimode hec dictio oīs est dispō subi: ⁊ hec dictio solus: qz ꝓ hāc dictōez oīs rōne distributōis ipoztat̃ quedā diuisio subi ⁊ multiplicatio ratiōe contentoꝝ. Uñ incongrue addit̃ his sub quib⁹ nō est accipe aliquā multitudinē suppositoꝝ: vt termis singularibus. Et ꝓp hoc ēt ex ꝑte ꝑdicati poni nō pōt: qz ꝑdicatū sumit̃ formaliter: ⁊ in forma cōi vnium̄ suppositā nō distinguunt̃. Solus aūt nō dicit aliquā diuisionē: sed tm̄ remouet cōsortium respectu alicui⁹ qō cōuenit rei subsistēti. vñ si ꝑdicet̃ aliqua res subsistēs ꝛuenienter pōt sibi addi solus: sicut cū ꝑdicat̃ hoc nomē deus. ¶ Ad 2m dōm: q͛ cū ꝫ dictio solus ex parte ꝑdicati sequit̃ suū subtantiuū semp ipliciť solitudinē. Tuc. n. excludit̃ ꝛsortiū simplr̃: ⁊ nō respectu alicui⁹ determiati: cū nihil sequat̃. Et iō quāuis cōcedat̃ hec: trinitas est solus deus: nō tm̄ cōcedit̃ ꝓprie loquēdo trinitas est deus solus: ⁊ hoc accidit ratiōe negatōis importate. Unde nō est idē iudiciuz de hoc noīe solus: ⁊ de hoc noīe albus: dr̃t. n. negatio postposita ⁊ ꝓposita termino. ¶ Ad 3m dōz: q͛ in hac ꝓpōne. trinitas est solus deꝰ. vel solus verus deꝰ. itelligit̃ duplex ꝛpō. Una ꝓncipalis que est importata ꝓ verbū: ⁊ alia itelligit̃ in hoc nomine deus ꝓut significat̃ hūs deitatē. Uñ rōne huius cōpositionis pōt fieri exclusio fm q͛ aligd excludit̃ a participatione forme ꝑdicati que cōuenit rei subsistenti ꝑdicate. ¶ Ad 4m dōm: q͛ ꝫ nomē deus nō ꝑdicat nām diuinaz solū per modū forme sicut alia ꝑdicata subalia ꝓut significat̃ natura diuia vt quo est: sed vt rez subsistētem: ꝓut significat̃ vt qō est. ⁊ fm hoc pōt ei addi solus. Dcm̄ enim est supra q͛ hoc nomē deus partim hꝫ rōnē termini communis ⁊ partim rōnem termini singularis.

¶ Utrum pater sit solus deus. II.

AD secundus sic ꝓcedit: vr̃ q͛ pr̃ sit solus deus. Omne. n. qō ꝑdicat̃ de tribus ꝑsonis simlr̃ sumptis est ꝑdicatuz eēntiale: ſz hoc qō dicto solus deꝰ ē hꝫ. Dicit̃. n. trinitas est solus deꝰ. g̃ vr̃ cuz oē ꝑdicatum eēntiale possit dici de pr̃e: qō possit dici pr̃ est solus deꝰ. ¶ P. pr̃ est deꝰ ⁊ non est aliud q̄ deus. g̃ est solus deꝰ. ¶ Itē ꝛstat q͛ nō est nisi vnꝰ solus deus: sed ille deus ꝓter quez nō est aliꝰ deus est pater. ergo pater est vnus solus deus.

Contra est quod in littera dicitur.

Respondeo dōm: q͛ cū dr̃ pr̃ est solus deus. Nec dictio solus quāuis ex ꝑte ꝓdicati ponat̃: tm̄ pōt itelligi ex parte subi: vt cū dr̃ est hō albus itelligit̃ hō est albus: ⁊ tūc erit idē iudiciū de hac sicut ⁊ de illa q̄ supra dicta est: solus pr̃ est deꝰ. Si aūt itelligat̃ ex parte ꝑdicati. tūc vno mō pōt itelligi q͛ ly solus ponatur ꝓ tm̄: ⁊ sic erit vera. Nec erit supflua additio: qz filiꝰ quāuis sit deꝰ: nō tm̄ est tm̄ deus: qz est etiā hō: qō de pr̃e dici nō pōt: cū tm̄ pr̃ humanā nām assumere potuerit: ſz sic nō accipit ꝫ. Si aūt ly solus sumat̃ ꝓprie. tūc hꝫ ꝑpetatē ista locutio: fm q͛ ꝫ ꝑdicatuz deus nō tm̄ ꝑdicat naturā deitatis vt formā: sed vt qd subsistens. Dico igit̃ q͛ cū dr̃. pr̃ est solus deus. locutio ē duplex. Qz ly solus potest excludere omne aliud a pr̃e a participatione forme ꝑdicati: ⁊ sic vera est. sic. n. nō excludit̃ filiꝰ neq; spir. sanc. g nō sunt aliud a supposito pr̃is. Si aūt excludat aliud masculine. tūc est falsa: in quo tm̄ sensu vera est ista trinitas est solus deꝰ: qz cū li deꝰ ꝑdicet non tm̄ nām: ſz etiam suppositū qm̄ ꝑdicatū de trinitate ꝑdicat suppositū totiꝰ trinitatis. ⁊ iō etiaz si fiat exclusio rōne alteriꝰ suppositi vera ē: qz nullū aliud suppositū extra trinitatē: sicut nec alia nā deus est. Sed cū dr̃ pr̃ est deus ly deus predicat suppositꝫ pr̃is. vñ si fiat exclusio respectu eius quod est aliud suppositū a patre est falsa. ⁊ in hoc sensu negat. Si aūt eius qō est aliud in natura a patre vera est.

Ad primuz igit̃ dōm: q͛ fm q͛ ly solus excludit suppositū extraneū ⁊ nō solum extraneam nām ad plura extēdit se negatio implicita cū dicitur: pr̃ est solus deus: q̄ cuz dicit̃ trinitas est solus deus. Quia in hac cū dr̃ pater est solus deus. excludit̃ etiā suppositum filij ⁊ spiri. sancti. Et ideo ꝫ est falsa fm illū itellectum. pater est solus deꝰ: quāuis ꝫ sit vera. Trinitas ē solus deus. Nec ꝫ est rōne ꝑdicati essentialis: sed ratiōe negatiōis excludētis suppositum illud. ¶ Ad 2m dōm: q͛ si li solus ꝓprie sumat̃ nō est illa expositio eius: sed magis eēt expositio eius si solus sumereť ꝓ tm̄ ⁊ in hoc sensu cōcessa est. ¶ Ad 3m dōm: q͛ si ly solus ꝓprie sumatur per illud argumētuz nō ꝓbat̃ q͛ sit vera. pr̃ est solus deꝰ: sed magis q͛ ista est vera. solus deꝰ est pr̃. ⁊ hec ꝛz aliquē sensum supra cōcessa est. Si aūt assumat̃ pr̃ est ille deus ꝓter quē nō est alius. ꝫ ꝓpositio est multiplex: qz ꝫ relatiuū quē pōt referre distinctū suppositū pr̃is: vt sit sensus ꝓter pr̃ez nō ē aliꝰ. Et si itelligat̃ nō est aliꝰ deus. vez est qz filiꝰ nō ē alius deꝰ a pr̃e. si aūt itelligat̃ ꝓter pr̃em non

Universidad de Deusto
Biblioteca

est aliꝰ g sit ds fla ē: qz filiꝰ ē aliꝰ a pre: g tñ ē deꝰ. Si vo relatiuū referat suppositū idisticte fz q̄ supponit p̄ nomē deꝰ: cuz dr̄ deꝰ ē vnꝰ. tūc ē vera ī omni sensu. ⁊ sic pz q̄ nō ꝯcludeť ꝓpositū nisi q̄ modū quo ꝓpō dicta ꝯcessa est in distinctōe supaposita. ¶ Expō textus.

NEmo nouit pfez nisi filiꝰ ⁊c. vr̄ q̄ Aug. male exponit: qz nemo idē est qō nullus hō. sub p̄ aūt nō ꝓtinenť pr̄ ⁊ spir. san. de qb⁹ p̄ nomē hō nō p̄dicať: ⁊ ita vr̄ q̄ iconuenieter subiūgat Augu. (Nō tñ sepať ⁊c.) Ad p̄ dicūt qdā q̄ p̄ dictio nisi ñ p̄ďt exceptie: fz aduersatiue vt sit sensus nullus purus hō nouit patrez noticia cōprehēsiōis: fz tñ filiꝰ. Sz pōt meliꝰ dici q̄ p̄ dictio nemo hz aliqd ex ꝓprietate significatōis: ⁊ aliqd ex vsu nominis. ex ꝓprietate significatōis hz q̄ nemo significet idē qō nullus hō: ⁊ ita sub hac distributōe nō includit̄ psona pr̄is vel spiri. sancti. Sz qz hō est fm q̄ hz intellectū nec aliqd hñs itellectū est nobis ad sensuz manifestū nisi homo. iō ex vsu loquētiū hz q̄ nemo distribuat p̄ omni intellectuali nā: ⁊ ita sub distributiōe pōt fieri descēsus ad psonas diuinas angelicas ⁊ humanas.

¶ De noiuz dr̄ia q̄bus vtimur loq̄ntes ō deo.

¶ Distinctio. XXII.

POst p̄dicta nobis disserēdū vr̄ de noiuz diuersitate: qb⁹ loquētes de vnitate ac trinitate ineffabili vtimur. Deinde demr̄anduz est qb⁹ modis de ea aliqd dicať. Illud q̄ precipue teneamus: q̄dā cē noia distincte ad singulas psonas ptinētia: vt ait Aug. i. ix. li. tri. q̄ ō singulis tñ dr̄ psonis. Quedā vo vnitatē essentie significātia sunt: q̄ ⁊ de singulis singulatim: ⁊ de oib⁹ cōiter dr̄. Alia vo sunt q̄ translatiue ac p similitudinē ō deo dr̄. Vñ amb. i. li. q̄. ō tri. ait. Quo puri⁹ niteat fides: triplita vr̄ deriuanda distictio. Sūt. n. noia q̄dā q̄ euidēter ꝓprietatē psonāq̄z deitatis oñdūt. Et sunt q̄dā q̄ pspicuā dine maiestatis expriműt vnitatē. Alia vo sūt q̄ trāslatiue ⁊ p similitudinē de deo dr̄. Pro prieratis itaq̄z idicia sunt: gñatio: filiꝰ: ỳbū: ⁊ huiusmodi. Unitatis vo eterne sapia: virtus veritas: ⁊ huiusmodi. Similitudinis vo splē doz: character: speculum: ⁊ huiusmodi.

¶ Premissis addit quedaz esse noia, que tēporaliter deo ꝯuenūt ⁊ relatiue dicuntur.

HIs adꝺictēdū ē q̄dā ēt noia esse: vt Augu. ait i. v. lib. de tri. q̄ ex tpe deo ꝯueniūt. ⁊ relatiue ad creaturā dr̄: quorū quedaz de oibus dicunť psonis: vt domin⁹: creator: refugiū. Quedam aūt nō de omnibus: vt donatus: datus: missus.

¶ De hoc nomine trinitas addit.

REtereā est vnuz nomē q̄ō de nulla psona singulariz dr̄: fz de oibus sīl. i. trinitas: q̄ō nō dr̄ fm subaz: fz quasi collectiuū p̄laritatē ō signat psonaz.

¶ De alijs noib⁹ q̄ tpaliter deo congruūt: ⁊ nō relatiue dicuntur.

SAnt ēt q̄dā noia q̄ ex tpe ō ꝯueniūt nec relatiue dr̄: vt hūanat⁹: incarnatus: ⁊ huiusmōi. Ecce sex noium differentias assignauimus q̄bus vtimur loq̄ntes de deo: de quibus singulis agendum est.

¶ Q̄z illa noia q̄ ad singulas ptinēt psonas ꝓ prie relatiue dr̄: ea vo q̄ vnitatē eēntie significāt ad se dr̄: ⁊ de singulis ⁊ ō oib⁹ cōiter dr̄ psonis ⁊ singulr̄ nō p̄laliter ī sūma accipiunť.

SIcēdū ē ḡ q̄ illa q̄ ꝓprie ad singulas psonas ptinēt: relatiue adiuicē dr̄. sicut pr̄ ⁊ filiꝰ: ⁊ vtriusq̄z donū spūs scūs. Ea vo q̄ vnitatē eēntie significant ad se dicunť: ⁊ ea que ad se dicunť substātialiter vtiq̄z dicunť: ⁊ de omnibus cōmuniter ⁊ de singulis singulatiz dicunť psonis: ⁊ singulariter nō p̄laliter accipiunť i sūma: vt deꝰ: bonꝰ. potēs: magnꝰ: ⁊ hmōi. Que aūt relatiue dr̄: subalr̄ ñ dr̄. Vñ Aug. i. v. li. ō tri. ait. Quicqd ad se dr̄: pstantissima illa ⁊ dīna sublimitas subalr̄ dr̄. Q̄ō aūt ad aliqd dr̄ nō subaliter dr̄: fz relatiue. Tūtaq̄z ē vis ciusdē sube in pr̄ ⁊ filio ⁊ spū scō: vt qcqd de singulis ad seipos dr̄: nō p̄laliter ī sūma: fz singulariter accipiať. Dicimus. n. pr̄ ē ōs: ⁊ filiꝰ ē deꝰ: ⁊ spūs scūs ē ōs: q̄ō fm subam dici nemo dubitat. Nō tñ dicimus hāc trinitatē cē tres ōos: fz vnū deū. Ita dr̄ pr̄ magnꝰ: filiꝰ magnꝰ: ⁊ spūs scūs magnꝰ: ñ tres magni fz vnꝰ magnꝰ. Ita ēt oipotēs pr̄: oipotēs filiꝰ: oipotēs spūs scūs: nō tñ tres oipotēs: fz vnꝰ oipotēs. Quicqd ḡ ad seipz dr̄ deꝰ: ⁊ de singulis psonis sīl̄r dr̄: ⁊ sīl̄ de ipa trinitate: nō p̄laliter fz singulariter dr̄. Et qm̄ nō. est aliud deo cē: ⁊ aliud magnū esse: fz hoc idē est illi esse: q̄ō est magnū cē. Propterea sicut nō dicimus tres eēntia. sic nō dicimꝰ tres magnitudies: fz vnā eēntiā ⁊ vnā magnitudinē.

¶ Q̄z deꝰ magnꝰ ē ea magnitudine q̄ deꝰ: sic de bonitate ⁊ ō oib⁹ q̄ fz subaz dr̄.

DEus. n. nō ē magnꝰ ea magnitudie q̄ nō ē q̄ ipse: vt quasi ꝓticeps eī sit. aliogn maioz eēt illa magnitudo q̄z ds. Deo āt nō est aliqd maiꝰ: ea ḡ magnitudie magnꝰ ē q̄ ipse ē. Jōq̄z nec tres magnitudines dicimus: fz vnam magnitudinē: nec tres magnos: fz vnū magnū: qz nō ꝓticipatiōe magnitudis deꝰ magnꝰ ē: fz seipo magno magnꝰ ē: qz ipse ē sua magnitudo. Ita ⁊ de bonitate ⁊ eternitate ⁊ oipotētia dci ds̄m est: ⁊ de oib⁹ oino q̄ de deo pñt ꝓnūciari substātialiter: q̄bus ad

seipz dr̄: nō trāslatiue ac p similitudinē: fz ꝓprie: si tñ de illo ꝓpꝛie aliqd ꝺre hois dici pōt. Ecce apte docuit q̄ noia vnitatē dine maiestatis significātia: ⁊ ad se dr̄ ō deo. i. sine relone: ⁊ de oib⁹ psonis cōiter: ⁊ de singulis distin dr̄: nec pluraliter fz singulariter ī sūma accipiunť. Illa vo noia q̄ ꝓprie ad singulas ptinēt psonas: relatiue nō subalr̄ dr̄. Q̄z. n. ꝓprie singula in trinitate persona dr̄: vt ait Aug. i eodez: nullo mō ad seipaz: fz ad aliā iuicē vl ad creaturā dr̄. Et ió relatiue: nō subaliter dici manifestū ē.

¶ Diuisio textus.

POstquā determinauit magr̄ de his q̄ ptinēt ad vnitatē eēntie ⁊ trinitatē psonaꝝ. Dic determiat de noib⁹ quibus ⁊ eēntie vnitas ⁊ personaruz pluralitas designať. Didit aūt i ptes duas. In p⁹ ponit diuisionē dinoꝝ noiuz vt oñdat q̄ō pl̄aliter ⁊ q̄ō singulr̄ de diuinis psonis p̄dicet. In z⁹ oñdit q̄lr̄ vnitas ⁊ pl̄alitas in dīnis accipiať. ibi (Dic diligēter ingri oz.) z 4ª di. Pria in duas. In p⁹ ponit vlem distictiōez dinoꝝ noiuz. In z⁹ agit ō quodā noie q̄ō spāle difficultatē affert. s. de p̄ noie psona: q̄ō nō vr̄ alioꝝ nām seq. zz. dis. ibi. (Predictis tñ adyciēdū.) Pria in duas. In p⁹ oñdit diuersitatē dinoꝝ noiuz. In z⁹ ponit q̄sdā regulas ex qb⁹ colligi pōt q̄liter vnūq̄dq̄ p̄dicet. ibi (Sciēdū ē igit q̄ illa) Pria ī duas. In p⁹ ponit trimēbrē distictiōez dinoꝝ noiuz fm Amb. ⁊ Augu. In z⁹ addit tres modos dinoꝝ noiuz ⁊ cōcludit ee. 6. dr̄ntias coꝝ q̄ de deo dr̄. ibi (Dis adyciēdū ⁊c.)

¶ Questio. I.

HIc queruntꝫ 4. Primo vtꝫ deꝰ sit nomiabilis. Scdo an aliqō nomē ꝓpe ei ꝯueniat: vel oia noia ō eo trāsumptiue dicanť. Tertio vtꝫ sit nominā dus vno tñ noie vel plīb⁹: vel ēt oīb⁹. Quarto q̄rit̄ de multiplicatōe dinoꝝ noium in lra posita.

¶ Utrum deus sit nominabilis. I.

ADprimuz sic ꝓcedit: vr̄ q̄ deus nō sit noiabilis p id q̄ō dicit Dion⁹. i. ca. de di. no. de deo loq̄ns. Oīb⁹ aūt vl̄r icōprehēsibilis ē: ⁊ neq̄ sensus eī⁹ ē neq̄ fantasma: neq̄ opio: neq̄ nomē: neq̄ sermo: neq̄ tact⁹: neq̄ scīa. B ēt vr̄ p B q̄ō dicit p̄s lib. de cāis. Lā p⁹ supioz est narratōe: ⁊ deficiūt ligue a narratōe eī⁹. ¶ Itē oē nomē ē signū alicui⁹ forme exñtis ī aīa fz p̄z: fz sīē dicit Aug. deus q̄ oēm formā subterfugit itellectui puius esse nō pōt. ḡ vr̄ q̄ nullo noie possit noiari. ¶ P. si noiať aut noiať p nomē: aut p ꝓnomē: aut p ỳbū: aut per ꝑticipiū: fz nō pōt noiari p nomen: cū oē nomē significet subam cū q̄litate: ī deo aūt nulla est ꝯpō sube ⁊ q̄litatis. Nec p ỳbū nec p ꝑticipiū q̄ tps ꝯsignificāt: q̄ō a deo longe est. Nec p ꝓnomē: cū ꝓnois significatio determiet p demr̄atione vel relonē: demr̄atio aūt fit mediātib⁹ accidētib⁹ q̄ ī deo nō sunt: ⁊ rel'o ē añdicte rei recordatio: ⁊ sic p relonē significari nō pōt nisi aliqd aliud p̄supponať vl̄ p̄nominet. ḡ vr̄ q̄ nullo mō possit nominari.

Contra, ī ps. dr̄. Dñs nomē illi. Et ex o. z. Si q̄sierit nomē meū ⁊c. ¶ P. oē q̄ō cogñscit̄ pōt etiā voce significari. Sz nos aliq̄ mō cognoscimus deū: vl̄ p fidē vel p nālē cognitōez. ḡ possumus eū noiare.

Respondeo dōm: q̄ cum voces sint signa itellectuū fm p̄z idē iudiciū ē de cogni-

tione rei ⁊ noiatōe ei⁹. vñ sicut deus imꝑfecte cogñscim⁹: ita ēt ipfecte noiamus q̄si balbutiēdo: vt dic̄ Greg. Ipse aūt solus seipm cōprehēdit. ⁊ ió ipse solus seipsuz pfecte noiauit: vt ita dicā: ỳbū coequale sibi generādo.

Ad primuz igr̄ dōm: q̄ oēs auctes q̄ dicūt deū eē inoiabilē: itēdūt dicer̄ q̄ nl'lm nomē exꝑmit pfecte ipz deū: q̄ō significať ī ỳbis p̄bi: q̄ dicit: q̄ ligue deficiūt a narratōe eī⁹: ⁊ q̄ō alibi dicit. cā ꝓma superioz ē omni narratōe ⁊ supza oē id q̄ō noiať. ¶ Ad z⁹ dicendū: q̄ si Aug. itelligat de forma cozpali. sic planū ē q̄ deꝰ nō hz formā cozpalē: nec oz q̄ oē q̄ō noiať formā cozpalem hēat. Si aūt itelligat de forma absolute. tūc dr̄ oēz formā subterfugere: nō qz ipe ī se nō sit vere forma: cū ipse sit purus actꝰ ⁊ simplex: ⁊ ꝓma forma fm Boe. li. de tri. fz qz quācūq̄z formā itellectꝰ ꝛcipiat deꝰ subterfugiat illā sua eminētia. Si. n. itellectus noster apꝑhendit sapiam ipse deꝰ in sapia sua excedit oēm sapiam a nobis itellectā. Et ió ꝯcludit q̄ nō ē puius nr̄o itellectui: ita q̄ in ipsuz ire pfecte cōprehēdēdo possit. Propter q̄ō etiaz Diony. dicit: q̄ qcqd de ipo affirmamus pōt ēt de ipo negari: qz sibi nō cōpetit fm hoc q̄ō nos itelligimus ⁊ noie significamus: fz excellētius. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ pōt significari ⁊ noie ⁊ ꝓnoie ⁊ ỳbo ⁊ participio. Lū. n. dr̄ q̄ nomen significat subam cū q̄litate nō intelligiť qualitas ⁊ suba ꝓprie fm q̄ logicus accipit p̄dicamenta distīguēs. Sed grāmatic⁹ accipit subam quātū ad modū significandi. ⁊ sīl̄r qualitatē: ⁊ ió qz illud q̄ō significať q̄ nomē significatur vt aliqd subsistēs fz q̄ de eo pōt aliqd p̄dicari: quāuis fm rē nō sit subsistēs. sicut albedo dicit q̄ significat subaz ad dr̄ntiā vbi q̄ō nō significat vt aliqd subsistens. Et qz in quolibet noie ē ꝯsiderare id a quo iponiť nomē q̄ō est q̄si p̄nᵐ inotescēdi. ideo quātū ad p̄ hz modū qualitatis fm q̄ q̄litas vel forma est p̄nᵐ cognoscēdi rē. Uñ fm p̄z. 5. metaph. vno mō forma subalis q̄litas dr̄. Nec refert quātū ad significatiōez noīs vtꝫ p̄nᵐ inotescendi sit idē re cū eo q̄ō noie significať vt in abstractis: Uel di uersuz vt ī p̄ noie hō. Et qz deꝰ seipso cognoscit̄: ió pōt significari p nomē q̄ō hēat q̄litatē quātuz ad rōnē a q̄ nomē iponiť ⁊ subam quātū ad id cui imponiť. Sīl'r dōm: est de ꝓnoie q̄ō ēt p ꝓnomē significari pōt: vt dr̄ Exo. 3. Ego sum q̄ sum. Et quāuis nō possit demōstrari quātum ad sensuz: tñ pōt demonstrari quātū ad itellectuz: fm id q̄ō itellectꝰ de ipso apꝑhēdere pōt. Pōt etiā significari p ꝓnomē relatiuū cū ponať ipz significari p nomē q̄ō relatiuū referre pōt. Sīl'r ēt p ỳbū vel ꝑticipiū pōt significari: vt cū dr̄ q̄ ipse est itelligēs vel potēs vel hz. Et tñ ỳba ⁊ participia dicta de ipso nō significāt aliquid tpale in ipso. Sz verum est q̄ quātū ad modū significādi quo tēpus significāt: deficiūt a repꝛesentatione ipsius.

¶ Utrꝫ aliqō nomē possit dici ꝓpe de deo. II.

ADsecundū sic ꝓcedit: vr̄ q̄ nullus nomē ō do ꝓpe dici possit. Nihil. n. ꝓpe dr̄ ō aliq̄: q̄ō veriꝰ negať de ipso q̄z affirmet: fz fm Dyo. z. ca. ce. Dier. veriꝰ oia noia q̄ ō do dñr de ipso negant q̄z affirmant. vñ dicit q̄ negōes ī dīnis sūt ve affirmatōes icōpacte. ḡ ⁊c. ¶ P. deū nō possumus noiare nisi fm q̄ ipz cogñscimus: fz nō cogñscimꝰ ipm nisi ex effectibꝰ suis: vel p viā cālitatis: vel p viā negōnis vl̄ p viā eminētie. ḡ ñ pōt noiari a nobis nisi ex creaturis. Sed q̄cūq̄z nomē creature p̄dicať de deo nō ē ỳa p̄dicatio nisi itelligať metaᶜᵉ vl̄ trāsumptiue: vt cuz dr̄. ōs ē leo. vel deꝰ ē lapis. ḡ vr̄ q̄ nullū nomē ꝓpe dicať de deo: fz metaᶜᵉ. ¶ P. magis differt sapiētia creata vel eē creatum a deo q̄z differat flozitio prati a risu bois: sed rōne huius diuersitatis pratum

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō dr̄ ridere nisi metaᶜᶜ.g̃ vr̄ q̄ ēt deus nō possit dici sapiens vel aliqd aliud nisi metaᶜᶜ. ¶ P. q̄ cūq; aliq̄ nomē importās aliquā cōpalē ꝺditōez dr̄ ō deo dei dignitati repugnātem nō pōt dici nisi metaᶜᶜ: ⁊ eadem ratiōe quācūq; cōditōez deo nō cōueniētē ipōrtet nō poterit ō deo ꝓprie dici: ſz omne nomē a nobis ipositū ipōrtat aliquā ꝺditōez diuie dignitati repugnāte: vt ꝑz i vbis q̄ ꝺſignificāt tps: ⁊ i noib⁹ q̄ vel in abſtracto dr̄ vt ſcia ⁊ hūanitas q̄ dicūt gd impfectū ⁊ nō in ſe ſubſiſtēs. Uel in cōcreto que ipōrtant quādā ꝓpōnē: quoꝝ neutꝝ deo cōpetit. g̃ videt̄ q̄ nihil ꝓprie de deo dicatur.

Contra. qcqd dr̄ de aligbus p ꝑus ⁊ posteri⁹ magis ꝓpe ꝺuenit ei de quo p ꝑus dr̄. ſic̄ ens per ꝑus ꝺuenit ſ..be q̄ accīti: ſz q̄dā ſunt q̄ p ꝑus dr̄ de deo q̄ de creaturis. ſicut pr̄nitas. ſicut hr̄ Eph.3. Ex quo ois pr̄nitas ⁊c̄. ⁊ eadez rōne bonitatis ⁊c̄. g̃ vr̄ q̄ hꝫ nomina etiā magis ꝓprie dicant̄ de ipſo q̄ de creaturis. ¶ P. B vr̄ p Dion⁹. g distiguit noīa ſimbolica. i. meta^ᶜᶜ dicta ab alys diuinis noib⁹. Et ita vr̄ q̄ nō oīa dicant̄ trāſumptiue. Qō ēt vr̄ ex diuiſiōe Augu. ⁊ Amb. i littera.

Respondeo dōm: q̄ q̄uis ois pfectio q̄ i creaturis ē exꝑlariter a deo deſcēdat ſic a pn̄ꝑ habēte i ſe vnice oīumpfectiōes: nulla tn̄ creatura pōt recipe illā pfectōez ſm illū modū quo in deo eſt. Uñ ſm modū recipiēdi deficit a pfecta repr̄tatiōe exꝑlaris. Et ex hoc ēt i creaturis eſt gdā gradus ſz q̄ gdez gbuſdā plēs pfectōes ⁊ nobiliozes a deo ꝺſequunt̄ ⁊ pleniꝰ ꝑticipant̄: ⁊ ex hoc i noib⁹ ē duo ꝺſiderare. rez ſignificatā: ⁊ modū ſignificādi. Cōſideraduz ē igit̄ q̄ cū noīa ſint ipoſita a nobis q deuz nō nisi ex creaturis cognoſcimus ſemp deficiūt a dīna repr̄tatōe quātū ad modū ſignificādi: q̄ ſignificāt dīnas pfectōes p modū quo ptici pant̄ i creaturis. Si aūt ꝺſideremus rē ſignificatā in nomie q̄ eſt id ad qō ſignificādū iponi⁹ nomē. Inueninus q̄dā noīa eē ipoſita ad ſignificādū p̄ncipalr̄ ipſam pfectionē exꝑlatā a deo ſimplr̄ nō ꝺcernēdo aliquē modū in ſua ſignificatōe. Et q̄dā ad ſignificādū pfectōez recepta ſm talē modū ꝑticipādi. vbi gr̃a. ois cognitio ē exꝑlata a dīna cognitiōe: ⁊ ois ſcia a dīna ſcia. Doc igit̄ nomē ſenſus eſt ipoſitū ad ſignificādū cognitōez p moduz illū quo recipiꝰ māliter ſm ꝓtatē ꝺiūctaz o:gano. Sz b̄ nomē cognitio nō ſignificat aliquē modū ꝑticipādi i p̄ncipali ſua ſignificatōe. Uñ dōm eſt q̄ oīa illa noīa q̄ ipo nunt̄ ad ſignificādū pfectiōez aliq̄ abſolute ꝓprie dr̄ de deo: ⁊ p ꝑus ſunt i ipſo quātū ad rem ſignificatā: lz nō quātū ad modū ſignificādi: vt ſapiētia: bonitas: eēntia: ⁊ oīa hꝫ. ⁊ hec ſunt de qb⁹ dicit Anſel. q̄ ſimplr̄ ⁊ oīno melius eſt eē q̄ nō eē. Illa aūt q̄ imponūtur ad ſignificādū pfectōez aliquā exꝑlatā a deo: ita q̄ icludāt i ſua ſignificatōe ipfectū modū ꝑticipādi: nullo mō dr̄ ō deo ꝓprie. Sz tn̄ rōne illius pfectōis pōt dici de deo meta^ᶜᶜ: ſicut ſentire videre ⁊ hꝫ. Et ſilr̄ ē de oībus alys formis coꝛpalib⁹: vt lapis leo ⁊ hꝫ. Omnia. n. iponunt̄ ad ſignificādū formas coꝛporales ſm modū determinatuz ꝑticipandi eē vel viuere vl aliquā diuinaꝝ pfectionuz.

Ad primuz igit̄ dōm: q̄ cū i nomie duo ſint: modus ſignificandi ⁊ res ipſa ſignificata. ſemp ſm altez pōt remoueri a deo: vel ſm vtrūq; ſz nō pōt dici ō deo niſi ſm altez tn̄. Et q̄ ad vitatē ⁊ ꝓpetatē affirmatōis regr̄it̄ q̄ totū affirmet̄. ad ꝓpetatē aūt negōnis ſufficit ſi altez tn̄ deſit. Jō dic̄ Diony. q̄ negatiōes ſunt abſolute vere: ſed affirmatōes nō niſi ſm qd. Oꝛ quātū ad ſignificatū tn̄ ⁊ nō quātū ad modū ſignificandi. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ quāuis nō nominemus deū niſi ex creaturis: nō tn̄ ſemp noīamus ipſuz ex pfectiōe q̄ eſt ꝓpria creature ſm ꝓpriū modū ꝑticipādi illā: ſz ēt poſſumus nomē iponere ipſi pfectiōi abſolute nō cōcernendo aliquē modū ſignificādi i ipſo ſignificato: qō ē. q. o⁹z itellectus quātuis oporteat i conſignificato ſemp modū creature accipe ex pte ipſi⁹ itellect⁹ q̄ nat⁹ ē ex reb⁹ ſenſibilib⁹ accipe ꝺueniēte itelligēdi modū: ⁊ b̄ ꝓpe dr̄ ō deo: vt dcm̄ ē. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ ſapia creata magis dr̄ a ſapia icreata quātū ad eē qō ꝺſiſtit i mō brīdi: q̄ floritio prati a riſu hois: ſz q̄tū ad rōnez a q̄ iponit̄ nomē magis ꝺueniūt: q̄ illa rō ē vna ſm analogiā: p ꝑus i deo p poſteri⁹ i creaturis exr̄is. Et ſm talē rōnē ſignificatā in nomine magis attēdit̄ vitas ⁊ ꝓpetas locutiōis q̄ quātuz ad modū ſignificādi q̄ dat̄ ex p̄ñti intelligi p nomē. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ q̄ūq; cōditio coꝛpalis ipoꝛtat̄ a p̄ncipali ſignificato nō pōt nomē dici de deo niſi metaᶜᶜ: ſz b̄ qō in mō ſignificandi ipoꝛtet̄ aliq̄ impfectio q̄ deo nō cōpetit nō facit p̄dicatōez eē falſam vel ipꝛopꝛiā: ſz ꝑfectaz: ⁊ pp hoc dcm̄ ē q̄ nullū nomē pfecte deū repꝛeſentat.

¶ Utꝝ deꝰ bēat tn̄ vnū nomē. III.

A D tertiuz ſic ꝓcedit̄: vr̄ q̄ deꝰ nō beat niſi vnū nomen. Nomē. n. dr̄ rīdere rei ſignificate p nomē. cū ſit dicit Hyl. rei ſit ſm ſubiect⁹: ſz i deo eſt ſūma vnitas ſine aliq̄ diuerſitate. g̃ nō noīar̄ niſi vno nomine. ¶ P. nō ē niſi duplex modus p̄dicādi i dīnis. ſ. vl ſubalr̄ vel relatiue: ſed noīa nō pñt diuerſificari niſi vel q̄tū ad id qō ſignificat̄: vel q̄tū ad modū ſignificādi. g̃ vr̄ q̄ vel tn̄ vnū debeat eē pp vnitatē rei: vl ad plꝰ duo pp duos modos p̄dicādi. ¶ P. ſi di. q̄ plalitas noīuz diuinoꝝ ē ſm q̄ ex diuerſis creaturis noīat̄. ¶ Cōtra. ipſe ōs ē p̄n^ᵐ a quo effectiue ⁊ exꝑlariter ē oīs creatura. Si g̃ ſm diuerſitatē creaturaꝝ multiplicant̄ dīna noīa. tūc oīum creaturarū noīa de ipſo dici poſſent: qō ſlm ē. g̃ vr̄ qō ex creaturis nō ſit diuerſitas dinoꝝ noīuz. ¶ Si di. q̄ multiplicant̄ ſm rōnez tn̄. ¶ Cōtra diuerſitas rōnis eſt diuerſitas ſm itellectū: ſz diuerſitas itellect⁹ ꝺponentis noīa niſi ſubſit aliqd diuerſum i re nō cāt multitudinē noīuz niſi ſm q̄ noīa ſynonima multiplicant̄. g̃ ſm b̄ oīa noīa diuīa eēnt ſynonima: qō Cōmē. expreſſe negat i xi. metaph. dicēs q̄ b̄ noīa viuēs ⁊ vita nō dr̄nt i deo ſic noīa ſynonima: multo min⁹ viuēs ⁊ ſapiēs: ⁊ ita vr̄ q̄ nō differāt diuīa noīa ſz acceptōez itellect⁹ ſignificātis tn̄: ⁊ ſic idem quod ꝓpius.

Contra. ē qō i ſcriptura dr̄. Jnueniunt̄. de ipō multa noīa dīna. ¶ P. nullū nomē ſufficit ad exꝑmēdā diuinā ꝑfectōez: ſz aligd ꝑfectōis dat̄ nobis itelligi p vnū nomē qō nō dat̄ p aliud. g̃ vr̄ q̄ vt magis nobis diuina ꝑfectio inoteſcat: q̄ plib⁹ noīb⁹ a nobis noīandus ſit.

Respondeo dōm: q̄ multiplicitas noīuz pōt dupliciter ꝓtigere. Uel ex pte itellcūs: q⁹ cū noīa exꝑimāt itellectū ꝓtingit vnū ⁊ idē diuerſis noīb⁹ ſignificari: ſz q̄ diuerſimode in itellcū accipi pōt. Et ide ē q̄ deū poſſumus noīare: ⁊ ſm q̄ i ſe ē: ⁊ ſz id qō eſt ad creaturas ſe hūs. Et b̄ dupl̄r. Uel ſm negōnes q̄ bus ꝺditōes creaturarū a deo remouent̄. Et ide veniūt noīa negatiua: q̄ multiplicatōez recipiūt ex creaturaruz ꝺditōib⁹ q̄ de deo neganť ⁊ ꝑcipue q̄ cōſequunt̄ vl⁹ oēm creaturā vt ime⁹us i creat⁹ ⁊c̄. Uel ſz relōnē dei ad creaturā: q̄ tn̄ realr̄ in deo nō eſt: ſz in creatura. Et ide veniūt illa noīa dīna q̄ ipoꝛtant bītudinē ad creaturam: vt oīs rex ⁊ hꝫ. ¶ Jtē multiplicitas nominū pōt cōtingere ex parte rei ſm q̄ nomīa rē ſignificāt. Et ide veniūt nomina exꝑimētia id qō in deo eſt. Jn deo aūt nō eſt inuenire aliq̄ realē diſtinctionē niſi ꝑſonaꝝ q̄ ſunt tres res: ⁊ ide venit multiplicitas nominum perſonalium ſignificantium tres res. Sz ꝑter hoc eſt ēt i deo inuenire diſtinctionē rōnū q̄ realiter ⁊ vere in ipo ſunt. ſicut rō ſapie ⁊ boni tatis. ⁊ hꝫ. Que q̄dē oīa ſunt vnuz re ⁊ differūt rōne que ſaluať i ꝓpietate ⁊ vitate: ita ꝓut dicimus deuz vere eē ſapiētē ⁊ bonuz: ⁊ nō tn̄ in itellectu rōcinātis. Et ide veniunt diuerſa nomina attributoꝝ: que omnia quāuis ſignificent vnā rem: nō tamē ſignificāt vnā ſm vnā rōnē. ⁊ ideo nō ſunt ſynonima.

Et per hoc pz rn̄ſio ad p̄mū: q̄ quāuis ſit vnitas in re eēntiali: eſt tn̄ plalitas in re pſonali ⁊ i rōnibus gbus diuerſimode vna eēntia ſignificari pōt ⁊ in diuerſa acceptiōe itellectus ſm q̄ oīa dīna nomina multiplicant̄. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ aliter dicit̄ equocum analogū ⁊ vniuocū. Equocū. n. diuidit̄ ſm res ſignificatas. Uniuocū vo diuidit̄ ſm dr̄ntias. Sz analogum diuidit̄ ſm diuerſos modos. Uñ cū ens ꝑdicet̄ analogice dc. io. generib⁹ diuidit̄ in ea ſm diuerſos modos. Uñ vnicuiq; generi debet̄ ꝓprius modus p̄dicādi. Et q⁹ i dīnis nō ſaluant̄ niſi duo genera quātū ad rōnem cōem generis. ſ. ſuba. ⁊ ad aliqd. ⁊ iō dicunt̄ in diuinis duo modi p̄dicādi. Unūqōq; aūt genus diuidit̄ vniuſce in ſpēs cōtētas ſub genere. ⁊ ideo ſpēbus non debeť ꝓprius modus p̄dicādi. Et ꝓpter hoc q̄uis quedā p̄dicta i p̄dicamēto q̄litatis dicant̄ de deo ſm rōnem ſpēi: nō tn̄ afferunt nouū modū p̄dicādi: ⁊ſi afferūt nouā rōnez ſignificādi. vñ quāuis in deo nō ſint niſi duo modi p̄dicandi: ſunt tn̄ plures rōnes ſignificādi ſm quas dīna noīa multiplicari pñt. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ vt ꝑz ex p̄dictis quedā noīa dicūtur ꝓprie de deo: que quātū ad ſignificata p ꝑus ſunt in deo q̄ in creaturis: vt bonitas ſapia ⁊ hꝫ. Et boꝝ diuerſitas nō ſumit̄ p reſpectuz ad creaturas: imo potiꝰ ecōuerſo. Quia ex hoc q⁹ rō ſapie ⁊ bonitatis differt i deo diuerſificat̄ in creatis bonitas ⁊ ſapia: nō tn̄ rōne: ſz ēt re. Sz verū eſt q⁹ diuerſitas taliū nominū, put p̄dicant̄ de deo inoteſcit nobis ex diuerſitate eoꝝ in creaturis. Quedaz vero nomia p̄dicant̄ de ipſo trāſumptiue: ⁊ hec multiplicant̄ ſm diuerſas creaturas: quarū noīa in deū trāſumūtur. Nec tn̄ opz q⁹ ex oībus noīb⁹ creaturarū ſignificet̄. Quedā. n. ſunt q̄ ipoꝛtāt defozmitatē ⁊ defectuz cuius deus nō eſt auctoꝛ ⁊ ꝑcipue ſi ſit defect⁹ culpe. Unde nō poſſumus dicere deū peccatoꝛē vel dya^ᵐ qō eſt nomē nature deprauate: quāuis trāſumptiue dicať leo vel agn⁹ vel etiā iratus. ¶ Ad 4.^ᵐ dōm: q̄ differūt noīa relatiōes ille tēpoꝛales realiter i creaturis ſunt. ⁊ in deo ſolū ſm ratiōez: tamē iquātū inaſcūtur ex operatiōib⁹ dei in creaturas dant itelligere aliqd qō in deo eſt abſolute. ſicut relatio dñy dat itelligere in deo poteſtatē qua vniuerſaz creaturā gubernat. Uñ pz etiā q⁹ iſta nomia reducūtur ad illa que pertinēt ad vnitatē maieſtatis: ſicut creatoꝛ doꝰ ⁊ hꝫ. Uel ad diſtinctionē perſonaꝝ ſicut miſſus icarnatus ⁊ hꝫ. ¶ Ad 4.^ᵐ dōz: q̄ diuiſio Dama. reſpicit tn̄ vnū membꝝ p̄dicte diuiſionis. omnia. n. que ponit pertinēt ad vnitatez maieſtatis. Unitas aūt maieſtatis pōt tamē noīari dupliciter: vt patet ex dictis. Uel ſm id qō in deo eſt: vel ſm acceptionē itellectus qui accipit ipſuz ſm aliquā comparationē ad creaturā. Si nomiet̄ deus quātū ad id qō in ipſo eſt erit triplex diuerſitas nominū ſz tria que i vnaquaq; re iueniūtur. ſ. eſſentia virtus ⁊ operatio: que quidē in alys realiter differūt: in ipſo aūt ſunt vnū re ⁊ diſtincta ratiōe. Et ſm eſſentiā accipit̄ hoc nomē q eſt: ⁊ ſm virtutē accipiūtur ea q̄ ſe habēt per modū aſſequētiū ſuba: vt iuſt⁹ ſapiēs ⁊ hꝫ. Et ſm operatiōez nomia operatōis vt deus. Si aūt nomiet̄ deus per acceptiōez itellectus in comparationem ad creaturaz. ⁊ hoc erit dupliciter. Uel inquātum ea que ſunt creature remouētur ab ipſa, ⁊ ſic erunt

maieſtatē deitatis pertinēt nec ad ꝓprietatē perſonalē. cōſtat etiā q⁹ nec trāſlatiue dicūtur: vr̄ igit̄ q⁹ ſub diuiſione Ambro. nō ꝺtineant̄. g̃ inſufficiēs eſt. ¶ P. Dama. ponit aliā diuiſionē diuinoꝝ noīuz dicēs: q⁹ quedaz ſignificant pelagus ſube ifinitiz ⁊ nō qd eſt vt boc nomē q eſt. Quoddā aūt eſt nomē opationis: vt deus. Quedā aūt ſignificāt id qō aſſequit̄ ſubam: vt iuſtus bonus ⁊ hꝫ: quedā vo habitudinē ad ea a gbus diſtiguit̄. ſ. ad creaturas quedā ſignificāt id qō nō eſt: vt icoꝛporeus imēſus ⁊ hꝫ. ¶ Jtē Diony. ponit multiplicē diuiſionē diuinoꝝ nominum. magr̄ aūt i lra ſup trimēbrē diſionē Ambro. iducit alias tres dīas dinoꝝ noium ⁊ efficiūtur in vniuerſo. 6. Querit̄ g̃ de aſſignatiōe harum diuiſionum.

Respondeo dōm: q⁹ ꝑma diuiſio trimembris q̄ in lra ponit̄ ſufficiēter comprehendit oīa diuina nomina: ⁊ eſt triū ſanctoꝝ Augu. Ambro. Diony. Ipſe. n. met diuidit diuina noīa in ea que trāſlatiue dicūtur que appellat ſymbolicā theologiā: ⁊ in ea q̄ ꝓprie dicūtur: que. ſ. per ꝑus in deo ſunt. ⁊ hoc diuidit in vnicā theologiā quātū. ſ. ad ea que p̄dicātur de trib⁹ ꝑſonis cōiter. ⁊ in diſcretā theologiā quātū ad ea que ad ſingulas perſonas pertinēt. Ex quo etiā pz in ꝓmptu ſufficiētia hui⁹ diuiſiōis: q⁹ deꝰ vel nominať per id qō ꝑus in ipſo eſt ⁊ per poſteri⁹ in creaturis: vel p ſimilitudinē a creaturis ſumptā. Si ſcdo mō ſic ſunt ea que trāſlatiue dicūtur. Si ꝑmo mō b̄ erit duplr̄. illud. n. qō p ꝑus i deo eſt: vel eſt cōmune: ⁊ ſic pertinet ad maieſtatis vnitatez. Uel ē ꝓpriū pſone: ⁊ ſic ꝓtinet ad diſtictōez trinitatis.

Ad primum ergo dōm: q⁹ b̄ nomē trinitas quāuis nō explicite dicat ꝓpriū alicui⁹ perſone tamē implicite icludit oīa ꝓpria perſonaruz: inquātū eſt quaſi collectiuū perſonaruz. Simil̄r etiā b̄ nomen perſona quāuis nō imponať ab aliqua ꝓprietate p̄nali ſpāli: imponit̄ tamē a perſonalitate que dicit̄ ꝓprietatez in cōi: ⁊ quodāmodo etiā dicit ſubam: vt infra patebit. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q⁹ negatio quelibz cauſať ex aliq̄ affirmatiōe. Et ſic etiā i diuinis ratio negatiuoꝝ nominuz fundať ſupra ratiōez affirmatiuoꝝ. ſicut hoc q̄ dr̄ icoꝛporeus fundať ſuper hoc q⁹ eſt eē ſimplex. Uñ ꝑz q⁹ nomina negatiua reducūtur ad vnitatē eēntie. ſicut ī creatus ⁊ imēſus. Uel ad diſtinctiōez perſonaꝝ ſicut ingenitus. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q⁹ quāuis hꝫ nomina nō ponāt aliqd tēpoꝛalr̄ in deo: qz relatiōes ille tēpoꝛales realiter i creaturis ſunt. ⁊ in deo ſolū ſm ratiōez: tamē iquātū inaſcūtur ex operatiōib⁹ dei in creaturas dant itelligere aliqd qō in deo eſt abſolute. ſicut relatio dñy dat itelligere in deo poteſtatē qua vniuerſaz creaturā gubernat. Uñ ꝑz etiā q⁹ iſta nomia reducūtur ad illa que pertinēt ad vnitatē maieſtatis: ſicut creatoꝛ doꝰ ⁊ hꝫ. Uel ad diſtinctionē perſonaꝝ ſicut miſſus icarnatus ⁊ hꝫ. ¶ Ad 4.^ᵐ dōz: q⁹ diuiſio Dama. reſpicit tn̄ vnū membꝝ p̄dicte diuiſionis. omnia. n. que ponit pertinēt ad vnitatez maieſtatis. Unitas aūt maieſtatis pōt tamē noīari dupliciter: vt patet ex dictis. Uel ſm id qō in deo eſt: vel ſm acceptionē itellectus qui accipit ipſuz ſm aliquā comparationē ad creaturā. Si nomiet̄ deus quātū ad id qō in ipſo eſt erit triplex diuerſitas nominū ſz tria que i vnaquaq; re iueniūtur. ſ. eſſentia virtus ⁊ operatio: que quidē in alys realiter differūt: in ipſo aūt ſunt vnū re ⁊ diſtincta ratiōe. Et ſm eſſentiā accipit̄ hoc nomē q eſt: ⁊ ſm virtutē accipiūtur ea q̄ ſe habēt per modū aſſequētiū ſuba: vt iuſt⁹ ſapiēs ⁊ hꝫ. Et ſm operatiōez nomia operatōis vt deus. Si aūt nomiet̄ deus per acceptiōez itellectus in comparationem ad creaturaz. ⁊ hoc erit dupliciter. Uel inquātum ea que ſunt creature remouētur ab ipſa, ⁊ ſic erunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

noīa negatiua. Uel ſm q̄ ipoztaſ̄ i noīb⁹ aligs reſpectus cālitatis ad creaturā: cui⁹ ꝺditōes a deo remouenť: ⁊ ſic erūt illa noīa q̄ ipoztāt hitudinē ad alia: a qb⁹ deus diſtiguiť p eſſentiā. Diſio aūt dīnoꝝ noīuz: quā Diony. ponit pz ex p̄dictis q̄ eſt eadē cū diſione Amb. niſi q̄ Diony. vlteri⁹ noīa ptinētia ad vnitatē maieſtatis multiplicat ſm diuerſas ꝓceſſiōes in creaturis reptas: qb⁹ noīať ōs illis pfectiōib⁹ p p̄us in deo exñtib⁹: vt bon⁹ ſapiens exiſtēs ⁊ hꝺ. Magiſter aūt in trib⁹ dñrntys quas addit ſpecificat diuiſionē Amb. quātū ad quoſdaz ſpāles modos: q tñ pūt reduci ad diſionē Amb. Qꝺ. n. ptinet ad ꝓprietates deitatis. Uel noīat determiate ꝓpriuz alicui⁹ pſone vt pť ⁊ fili⁹. Uel colligit oīa ꝓpa pſona ꝛ: vt hoc nomen trinitas qꝺ ſignificat ꝓprietatez pſone ſm quēdā ſpālez modū. Siľ ēt q̄ ptinet ad vnitatē maieſtatis ⁊ ꝑpetatē dīnitatis conueniūt deo vel ab eterno vel ex tpe. Si ex tpe. Uel dñr relatiue ſm nomē vt dñs miſſus ⁊ hꝺ. Uel nō referūť ad aliud ſm nomē vt incarnat⁹ ⁊ hꝺ. Et ſic pz q̄ ea q̄ magť addit ptinenť i diſiōe Amb. p reductionē. nō tñ ſimplex: ſed ſm qd: vt pz ex dictis.

¶ Expoſitio textus.

DIſſerenduz nobis vť ꝺ noīuz ⁊c.) Uť q̄ ß ad ipz nō ptineat. Qz nō ē eiuſdez ſcie ꝺſiderare res ⁊ nomia. Sz dōm q̄ vt. ꝺ. dcñ ē theologia iquātū ē p̄ncipal' oīuz ſciaꝝ aliqd i ſe hz de oīb⁹. ſciētys. Et ideo nō ſolū res: ſz noīuz ſigñatōes ptractat. Qz ad ſalutē ꝺtinēt nō ſolū ē nēcia fides de vitate reruz: ſz ēt vocal' cōfeſſio p noīa. Ro. io. Corde creditť ad iuſticiā: oze aūt ꝺfeſſio fit ad ſalutē. (Similitudinis vo ſplendoz ⁊c.) vť ß cē flm: qz ſm Aug. lux magis p̄pe dī i ſpūalib⁹ q̄ in coꝛporalib⁹: ⁊ ita ſplēdoz nō ꝺtineť iter meta⁹. Sz dōm: q̄ lux q̄tū ad rē ſignificatā p̄pe ē i coꝛporalib⁹ nec i ſpūalib⁹ niſi metaphoꝛice dī: ſz q̄tū ad rōnē a qua nomē imponiť q̄ ꝺſiſtit i manifeſtatiōe magis p̄pe eſt in ſpūalib⁹: ſz hoc meli⁹ diceť i ſcḋo. (Ut icarnat⁹ humanatus ⁊c.) ß dī: qz pz nomē ad aliud nomē nō referunť q̄uis iplicitā relōnē ꝺtineāt ſm q̄ vnionē in ſuo ītellectu cludūt. (Sciendū eſt igiť ⁊c.) ß ponit q̄ſdā regulas de noīb⁹ ptinētibus ad vnitatē cēntie: ⁊ q̄ſdā de ꝑpetatib⁹ ptinētibus ad ꝓprietatē pſonaꝝ. De ptinētibus ad vnitatē eſſentie ponit. 4. ꝓma eſt q̄ a ſe ⁊ abſolute dñr. 2ª q̄ ſignificat ſubam ꝛª q̄ de ſingulis perſonis dñr. 4.ª q̄ de oīb⁹ ſunt dicēda in ſingulari ⁊ nō in pl'ali. De ptinētibus ad ꝓprietatē pſonaꝝ ponit tres. ꝓma eſt q̄ relatiue dñr. ſcḋa q̄ nō p̄dicant dīnā ſubam. 3ª eſt q̄ nō de oībus pſonis dñr. (Que vnitatē eſſentie ſignificāt ad ſe dñr) contra dōs relatiue dī: ⁊ tñ ad eſſentie vnitatē ptinet. Sz dicendū q̄ nō imꝑtat relōnē q̄ realr in deo ſit: ſed ſm relationē tñ: vt ifra diceť. (Qō ad aligd dī nō ſubaľr ⁊c.) videť ß eē flm: qz relones i dīnis ſunt ipſa dīna eſſentia. Sz dōm q̄ realr qdē ſunt ipſa dīna eſſentia: ſz ſm rōnez nō. Et qz ſaluant⁹ in dīnis ſm rōnē gñis. iō retinēt ſpālez modū q̄ debeť ipſi gñi ⁊ nō ſpēi. Alia vo vt bonitas ⁊ ſapiētia: quānis ſm rōnē ab eſſentia differāt: qz tñ rō generis quā ꝺſequiť modus p̄dicādi in dīnis nō ſaluať. ideo ſm modū p̄dicādi a ſuba nō differūt: ſed ſubaliter predicanť (Nō tñ tres magi ⁊c.) ß itelligēdū eſt ſi ſubſtātiue ſumať. Si aūt adiectiue ſic p̄dicari pōt pľaliter: qz numeruz a ſuppoſitis trahit. (Deus. n. nō eſt magn⁹ ⁊c.) ß vult ꝓbare q̄ magnitudo ō ꝺo ſubaľr dicať. qꝺ. n. ſubaliter nō eſt magnū: magnū dī ptícipatiōe alicuius magnitudinis que ſuba nō eſt: ſz illa magnitudo cuius pticipatione aliud magnū dī maioꝝ eſt eo qꝺ p ipſum magnū dicť. q̄ omni eo qꝺ nō ſubaliter magnū eſt aligd maius ē. deo aūt nihil eſt maius. q̄ ipſe ſubaliter magnus eſt. Sz vť q̄ ß rō nō valeat: qz ꝺcretū de abſtracto nō p̄dicať vt albū de albedine. Uñ nō vť: vt ex eo qꝺ dī magnuz acci dētaliter maioꝝ ſua magnitudo dicať. Et ꝓterea in eadē magnitudine nō eſt accipe maius vel minus. illud aūt qꝺ participat magnitudine nō hz niſi magnitudinē participatā. q̄ nō pōt ꝺici minoꝝ q̄ſ ſit ipa magnitudo. Eſt dicendū q̄ Aug. vult hāc rōnem cōmuniter cōcludere de oībus que de deo dñr in alys rebus accidēs ſignificanti bus. ⁊ iō opz aſſumere hoc p medio qꝺ abſtractū p̄dicetur magis q̄ cōcretū. Hoc aūt ſic itelligendū eſt vt dicatur id eē maius q̄ verius rōnem magnitudinis hz. ⁊ ſiľ albi⁹: nō qꝺ plus hz de albedīe: vel qꝺ magis ꝓprie albū: ſed cui verius conuenit rō albedinis. Semp aūt p̄ncipalioꝝ p̄dicatio eſt que eſt p eſſentiā: q̄ que eſt p participationē. Et ideo albedo que recipit p̄dicationē albedis vere p modū eſſentialez vt dicať albedo eſt albedo: dī magis vere p̄dicationē albedinis recipe q̄ res alba: quānis nō eodē modo recipiat: qz rē album dicimus albā: ſed albedinē dicimus albedinē. Nō eniz qꝺ eſt in cauſato opz eſſe in cā eodē mō: ſed eminētioꝝi: ⁊ ſic exponit Dionyſi. ſcḋo cap. de di. no. ſic dicēs. Uiuere ſigs dicat vitā aut il luminari lumē nō recte ſm meā rōnez dicit: ſed ſm aliū modū iſta dicunť: qz abundanter ⁊ ſubaliter ea que ſunt cauſatoꝝ p̄us ſunt cauſis: ⁊ dicit cauſam vitā vel lumē cauſatum viuens vel illuminatum.

¶ Be hoc noīe qꝺ ē pſona qꝺ cū ſm ſubam dicať: tñ pľaliter nō ſingulariter i ſūma accipiť.

¶ Diſtinctio. XXIII.

PRedictis adꝺiciēdū ē: q̄ cū oīa nomia q̄ ſm ſubam ō deo dñr: ſingulariter ⁊ nō pľaľr de oīb⁹ in ſūma dicanť pſonis: vt ſupza oñſuz eſt. Eſt tñ vnū nomē. ſ. pſona: qꝺ ſm ſubam dī ō ſingulis pſonis: ⁊ pľaľr nō ſingulariter i ſūma accipiť. Dicimus. n. pť ē pſona. fili⁹ ē pſona: ſpūs ſcūs ē pſona: ⁊ ß hz ſubaz dī. Nec tñ dī: pť ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs ſunt vna pſona: ſz tres pſone. Hoc ğ nomē excipiť a p̄dicta regľa noīuz: q̄ ſm ſubaz ō deo dñr. qz cū ß ad ſe dicať. ⁊ hz ſubaz. plural' tñ nō ſingľr in ſūma accipiť.

¶ Auctoꝛitas q̄ pſona ad ſe dicať. ⁊ hz ſubaz.

QUod aūt perſona ſm ſubaz dicatur Aug. oñdit i. vij. li. de tri. dicēs. Nō eſt aliud deo eſſe: aliud pſona eſſe. ſz oīno idē. Itē in hac trinitate cū dicim⁹ pſonā pťis: nō aliud dicim⁹ q̄ ſubam p̄ris. Quocirca vt ſuba pťis ipe pť ē: nō quo pť ē: ſz quo ē. Ita ⁊ pſona pťis nō aliud q̄ ipſe pť eſt. Ad ſe qppe dī pſona: nō ad filiū vel ſpm̄ ſcm̄. ſic ad ſe ꝺs dī: ⁊ magn⁹: ⁊ bon⁹ ⁊ iuſt⁹ ⁊ huiſmodi. Et quēadmodū hoc illi ē eſſe qꝺ deū eſſe: qꝺ magnū eē: qꝺ bonuz eē: ita hoc ē illi eē qꝺ pſonā eſſe. Ecce exꝑreſſe bēs q̄ pſona ſm ſubam dī. vt cū dī. pť eſt pſona. hic ſit ſenſus. Pater eſt dīna eēntia. Siľ cū dī: fili⁹ eſt pſona: ſpūs ſcūs eſt pſona. i. eſſentia dīna.

¶ Cur pť ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs nō dicanť vna pſona ⁊ vna ſuba ⁊ vnus deus.

IDeo oziť ß qꝺ difficilis qdē: ſz nō iutilis: q̄ q̄riť. Cur nō dicanť hi tres vna pſona ſic vna eēntia: ⁊ vn⁹ de⁹: quā qōnez Augu. diligēter tractat atq̄ ꝯgrue explicat i. vij. li. de tri. ita dicēs. Cur ñ ħtria ſiľ vnā pſonā dicim⁹ ſic vnā eēntiā ⁊ vnū deū: ſz dicimus tres pſonas: cū tñ tres deos: aut tres eēntias nō dicam⁹? Qz volumus vľ vnū aliqꝺ vocabulū ſuare huic ſignificatōi q̄ itelligiť trinitas: ne oīno taceremus iterrogāti: quid tres eēnt: cū tres eſſe fateamur. Cū ğ q̄riť qd tres: vt ait Aug. i. v. li. de tri. Magna ꝓrſus iopia būanū laborat eloquz: dcñ ē tñ tres pſone nō vt illud diceret: ſz ne taceret oīno. Nō. n. rei ineffabilis eminētia ß vocabulo explicari valet. Ecce oñdit q̄ necītate dicať pľaľ pſone: videlicet vt ß vno noie q̄rētib⁹ ꝺ trib⁹ rñdeamus.

¶ Qua neceſſitate dcñ ſit tres pſone a latinis: ⁊ a grecis tres ẏpoſtaſes vel ſubſtātie.

QUa necītate nō ſolū a latinis ſm: ſz etiā grec⁹ eadē pene ſup hac re laborās noīuz pēuria coarctať. vñ Aug. qꝺ a grecis vľ latinis necītate ꝺ ieffabili trinitate dcñ ſit apiēs i. vij. li. de tri. ait. Loquendi cā de ineffabilib⁹ vt fari aliquo mō poſſem⁹ dcñ ē a grecis: vna eēntia: tres ſube .i. vna vſia: tres ẏpoſtaſes. Aliter. n. greci accipiūt ſubam q̄ſ latini. A latinis aūt dcñ ē vna eēntia vľ ſuba: tres pſone: qz nō aľr i ſm̄ōe nō .i. latio eēntia q̄ſ ſba ſolz itelligi. Et vt itelligatur ſaltē i enigmate: placuit ita dici: vt cū q̄rerētur qd tria ſint: aliqꝺ diceret: q̄ tria eē fides vera pnūciat. Cū ⁊ pťem nō dicit eē filiū: ⁊ ſpm̄ ſcm̄. ſ. donū dei: nec pťez dicit eē: nec filiū. Cū ergo q̄riť qd tria vel qd tres ꝯferimus nos ad iueniēdū aliqꝺ nomē quo cōplectamur ħ tria. Neq̄ occurrit aio: qz ſupeminentia dīnitatis vſitari eloquīj facultatez excedit. Ueri⁹. n. cogitať deus q̄ſ dī: ⁊ verius eſt q̄ſ cogitatur.

¶ Quid ħ noie tres ſignificať.

PAter ğ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs. ſ. q̄m tres ſunt. qd tres ſunt q̄ramus: qd cōe habeāt. Nō. n. pñt dici tres pres: qz tm̄ pť ibi pť ē: nec tres filij: cū nec pť ibi ſit fili⁹ nec ſpūs ſcūs: nec tres ſpūs ſci: qz ſpūs ſcūs ꝓpria ſignificatōe q̄ ⁊ donū dei dī: nec pť ē nec fili⁹. Quid ğ tres? Si tres pſone eſſe dñr: cōe ē eis id qꝺ pſona ē. Certe. n. qz pť eſt pſona: ⁊ fili⁹ eſt pſona: ⁊ ſpūs ſcūs eſt pſona. iō tres pſone dñr. Propterea ğ dicimus tres pſonas: qz cōmune ē eis id qꝺ pſona ē. Ex p̄dictis apte itelligi pōt: qua necītate dcñ ſit a latinis tres pſone cū pſona ſm ſubam dicať. Uñ ⁊ tribus cōe eſt id qꝺ pſona eſt. i. hoc nomē pſona.

¶ Quare nō dicim⁹ tres deos eē pťez ⁊ filiū ⁊ ſpm̄ ſcm̄ vt dicimus tres pſonas: cū id qꝺ de⁹ eſt ſit eis cōe: qz pť eſt deus: ⁊ filius eſt deus: ⁊ ſpūs ſcūs eſt deus.

SEd q̄riť ħ cū dicam⁹ pťez ⁊ filiū ⁊ ſpiritū ſcm̄ eē tres pſonas: qz cōe eſt eis qꝺ pſona ē. i. qz pť ē pſona: ⁊ fili⁹ ē pſona: ⁊ ſpūs ſcūs ē pſona: cur nō dicamus ſiľ tres ꝺos: cū ⁊ pť ſit ꝺs: ⁊ fili⁹ ſit ꝺs: ⁊ ſpūs ſanct⁹ ſit ꝺs? Qz. ſ. illud ſcriptura ꝛdicit: ß ār ⁊ fi nō diť: nō tñ ꝛdicit. Uñ Aug. hāc monēs qōnē atq̄ diffiniēs i li. vij. ō tri. ita ait. Si iō dicimus pťez ⁊ filiū ⁊ ſpm̄ ſcm̄ eſſe tres pſonas: qz cōe ē eis id qꝺ pſona ē: cur nō ēt tres deos dicimus? Certe vt p̄dictū ē: qz pť ē pſona: ⁊ fili⁹ ē pſona: ⁊ ſpūs ſcūs ē pſona. iō tres pſone dñr. Qz ğ pť ē ꝺs: ⁊ fili⁹ ꝺs: ⁊ ſpūs ſcūs ꝺs: cur nō dicanť tres dij? Ecce ꝓpoſuit hāc qōnē. Attēde qd rñdeat ſubdēs. An iō nō dñr tres dij: qz ſcriptura nō diť tres deos? Sz nec tres pſonas alicubi ſcripture textꝰ cōmemorať. An iō licuit loq̄ndi diſputādine necītate tres pſonas dicē: nō qz ſcriptura dicit. ß qz ſcriptura ñ ꝛdicit? Si aūt diceremus tres deos: ꝛdiceret ſcriptura dicēs. Audi iſrl'. de⁹ tu⁹ de⁹ vn⁹ ē. Ecce abſolo qōnis. q̄re poti⁹ dicamus tres pſonas q̄ſ tres deos: qz. ſ. illud nō ꝛdicit ſcriptura.

¶ Alia qō cur nō dicim⁹ tres eēntias vt tres pſonas cū ſcriptura nō ꝛdicat.

VEr ⁊ ħ alia emergit qō quā Augu. ꝓſiter ānectit dicēs. Cur inqt ⁊ tres eēntias ñ licet dicē: qꝺ ſiľ ſcriptura ſic ñ dicit: ita nō ꝛdicit? At ſi dicis q̄ pp vnitatē trinitatis ñ dñr tres eēntie. ß vna eēntia q̄rocur nō pp eādē vnitatē trinitatis dicať vna pſona. ⁊ nō tres pſone. Ut. n. ē illis cōe nomē eēntie. ita vt ſinglus q̄ſq̄ dicať eēntia. ſic illis cōe eſt pſone vocabulū. Quid igiť reſtat? vt fatea mur loq̄ndi necītate a grecis ⁊ latinis ꝓta ħ vocabula aduerſus iſidias vľ errozes hereticoꝝ. Cūq̄ cōareť hūana iopia loq̄ndo ꝓferť ad hominū ſenſus qꝺ i ſecretario mētis de deo tz: ſiue ꝑ pīaz fidē: ſiue per qualēcūq̄ itelligētiā. trimuit dicē tres eēntias: ne itelligeret i illa ſumma eq̄litate vlla diuerſitas. Rurſum nō poterat dicē ñ eē tria q̄dā. Qꝺ qz dixit ſabelli⁹ i berefiz lapſus ē. Queſiuit ğ: qd tria diceret: ⁊ dixit tres perſonas: ſiue tres ſubas ſm grecos.

Universidad de Deusto
Biblio

¶ Sicut nos dicim⁹ tres ꝑsonas ita greci tres ſubas ꝙs dicũt hypoſtaſes: aliter accipientes ſubſtantiam ꝙ̃ nos.

Quod.n.de ꝑsonis ſm nr̃am: hoc de ſubĩjs ſm ꝯſuetudinẽ ,grecoꝝ oz itelligi. Sic.n.illi dicũt tres ſubas vnã eſſentiã. i. tres hypoſtaſes vnã vſiã: quẽadmodũ nos dicimus tres ꝑsonas vnã eſſentiaz vel ſubam. Quãꝯ ꝝ illi ſi vellẽt ſic dicũt tres ſubſtãtias tres hypoſtaſes: poſſent dicẽ tres ꝑsonas tria ꝑſ pa. Illud ãt maluerũt dicẽ: qz fortaſſe ſm lingue ſue ꝯſuetudinẽ aptius dr̃.

¶ Oz i trinitate nõ ẽ diuerſitas nec ſingularitas vel ſolitudo: ſed vnitas ꝝ trinitas ꝝ diſtinctio ꝝ identitas.

Iam ſufficiẽter vt puto oñſuz ẽ: qua necẽitate dicam⁹ tres ꝑsonas: ꝝ ꝗre ñ ſilr̃ tres deos vel eẽntias: qz. ſ. i altero obuiat ſcriptura: i altero diuerſitatis itelligẽtia: qz ibi nulla penit⁹ eſt diuerſitas: ſic nec ſingularitas vel ſolitudo: ꝟ vnitas ꝝ trinitas. Uñ Aug. i li. vij. de tri. ait. Uiana iopia q̃rẽs qd diceret tria dixit tres ꝑsonas vt ſubas. Quib⁹ noib⁹ nõ diuerſitatẽ voluit itelligi: ꝟ ſingl'aritatẽ noluit: vt nõ ſolũ ibi vnitas intelligat̃: ex eo q dr̃ vna eſſentia: ꝟ trinitas ex eo q dr̃ tres ꝑsone. Hylari⁹ quoꝯ i li. vij. de tri. ait. Bñs dicit. Qui me videt: videt ꝝ patrẽ. Cũ hoc dr̃: excludit̃ ſingularitas: atꝯ vnici. i. ſolitarij itelligẽtia. Nã nec ſolitariũ ſermo ſignificat: ꝝ idr̃nẽ tr̃ nãm ꝓfeſſio docet. Uius ẽ. n. i filio pr̃ ꝓ nãe vnitã ſilitudinẽ. Unuz ſunt. n. nat⁹ ꝝ gñans: vnũ ſunt neꝯ vnus. Nõ itaꝯ ſolitari⁹ fili⁹ ẽ: nec ſingularis: nec diſpar. Itẽ in eodẽ. Sicut in pr̃e ꝝ filio credere duos deos impiũ ẽ: ita pr̃ez ꝝ filiũ ſingularẽ deũ ꝑdicare ſacrilegũ ẽ. Nihil i his nouũ: nihil diuerſuz: nihil alienũ: nihil ſepabile eſt. De hoc etiã Aug. i li. qõnũ veteris ac noue legis ait. Un⁹ eſt ds: ꝟ nõ ſingularis. Itẽ Amb. i li. de trini. ait. Qd vni⁹ ẽ ſube ſepari nõ põt: ꝝ ſi nõ ſit ſingularitatis ꝟ vnitatis ds vnus cũ dr̃: nequaꝯ deitatis trinitatẽ excludit. Et iõ nõ q̃ ſingularitatis: ꝟ q̃ vnitatis ẽ ꝑdicat̃. Ecce ex ꝑdictis oñdit̃: qz nec ſingularis: nec diuerſus: nec vnicus vel ſolitari⁹ ꝓfitẽdus ẽ de⁹: qz ſingularitas vel ſolitudo ꝑsonaꝝ ꝓpr̃ietatẽ excludit: ꝝ diuerſitas vnitatẽ eẽntie tollit. Diuerſitas iducit ſeparatõez dinitatis. Singlitas adimit diſtinctionẽ trinitatis. Jõ Amb. i. i. lib. de tri. ait. Non ẽ diuerſa nec ſingl'aris eq̃litas. Nec iuxta ſabellianos pr̃em filiũq ꝯfundẽs. Nec iuxta arrianos pr̃em filiũq ſecernẽs. Pr̃. n. ꝝ fili⁹ diſtinctionẽ hr̃it: ſeparatõez ꝟo nõ hr̃it. Itẽ in eodẽ. Pr̃ ꝝ fili⁹ dinitate vnũ ſunt: nec ẽ ibi ſube diferẽtia: nec vlla diuerſitas. Alioqn quõ vnuz deũ dicimus? diuerſitas.n.pr̃es facit. Cõſtat ḡ ex ꝑdictis: qz in trinitate nulla ẽ diuerſitas. ſi tñ aliqñ i ſcriptura iuenit̃ dcñ tres diuerſe ꝑſone ꝝ huiuſmodi: diuerſas dicit diſtinctas.

¶ Oz nõ dz dici deus multiplex.

Et ſicut i trinitate nõ ẽ diuerſitas: ita nec multiplicitas: ꝝ iõ nõ eſt dicẽdus deus multiplex: ꝟ trinus ꝝ ſimplex. Uñ Amb. in pr̃imo lib. de tri. ait. Eſt in pr̃e ꝝ filio nõ diſcrepãs: ſed vna dinitas: nec ꝯfuſuz qõ vnũ eſt: nec multiplex eſſe põt qõ idifferẽs eſt. Multiplex itaqꝯ deus nõ eſt.

¶ Diuiſio textus.

Poſita diſiõe noiuz dinoꝝ. Dic excludit magr̃ qõdã nomẽ a gnãlitate nominũ. ſ. B nomẽ ꝑsona: qõ gdẽ ſm ſubam dr̃ tñ ꝑliter ꝑdicat̃. Et didit in ptes duas. In ꝑ⁹ ponit excꝑtõez. In z⁹ ingrit excꝑtionis rõnẽ. ibi. (Jõ oziꝭ B.) Circa ꝑ⁹ duo facit. Pr̃io excipit B nomẽ ꝑsona ab alys dinis noib⁹ q̃ ꝟs ſubaz dr̃. Et qz nihil põt excipi ab aliqb⁹ niſi i illis ꝓtineat. Scõo oñdit B nomẽ ꝑsona ſignificare ſubaz. ibi. (Qd ãt ꝑsona tẽ.) (Jõ B oziꝭ) Dic ingrit rõnẽ excꝑtõis ꝝ didit i ptes duas. In ꝑ⁹ ingrit q̃re B nomẽ ꝑsona de plib⁹ ꝑsonis ꝑlr̃ ꝑdicẽt. Scõo ingrit q̃re alia cẽntialia noia ꝑliter nõ ꝑdicent. ibi. (Sz q̃re B cũ dicamus tẽ.) Circa ꝑ⁹ duo facit. Pr̃io monet qõnẽ. Scõo põit rñſionẽ. ibi. (Qõ volum⁹.) Ubi duo fac̃. Pr̃io oñdit necitatẽ iminẽtez latinis: q̃re oz aliqõ nomẽ ſm ſubam dcñ ꝑlr̃ ꝑdicari. ſ. B nomẽ ꝑsona. z⁰ oñdit eãdẽ necitatẽ grecis iminere: vt nomẽ ſignificans ſubaz ꝑlr̃ ꝑdicẽt. ſ. hypoſtaſis. ibi. (Qua neceſſitate tẽ.) (Sz q̃rit h̃.) Dic ingrit rõnẽ: q̃re alia noialia eẽntialia nõ ꝑdicent ꝑlr̃. Et ꝓingrit de B noie eẽntia. ibi. (Uel ꝝ h̃.) Et circa B duo fac̃. Pr̃io aſſignat rõnez. z⁰ ꝓbat qõdã qõ in rõne ſuppoſuerat ꝙ in deo nõ ẽ diuerſitas: ꝓp qõ eẽntia ꝑlaliter nõ ꝑdicat̃ nec ſingularitas: ꝓp qõ ꝑſona in ꝑlali ꝑdicat̃. ibi. (Jã ſufficiẽter vt puto.)

¶ Questio. I.

Hic quatuor q̃runt̃. ꝓ de diſtinctiõe horꝝ noium eẽntia ſubſiſtẽtia ſuba ꝝ ꝑſona. ꝝ de noibus eis i greco rñdentib⁹ q̃ ſunt vſia vſioſis hypoſtaſis ꝑſona. z⁰ vtꝯ nomẽ ꝑſone ꝓprie in diuinis dicat̃. 3⁰ vtꝯ ſignificet ſubſtãtiam vel relationez. 4⁰ ſi aliquo modo ſubam ſignificat: vtꝯ pluraliter ꝑdicẽt.

¶ Utꝯ ſuba ſubſiſtẽtia eẽntia ꝑſona dicta de deo ſint ſinonima. I.

AD primuz ſic ꝓcedit̃: vr̃ ꝙ dcã noia nullã diſtinctõez hẽant: ꝟ ſũt q̃ſi ſinonima. Sic.n. Boe. dicẽ i cõmẽ. ſup ꝑdicamẽta. Uſia ſignãt ſubam cõpoſitã: ſed ſuba compoſita eſt ididuũ ſubſiſtẽs i gñe ſube qõ ſignãt noie ſube vl̃ hypoſtaſ vl̃ ꝑſone. ḡ vr̃ ꝙ B nomẽ eẽntia vl̃ vſia ñ differãt ꝟ ſignẽ ab alys. ¶ P. ñ ſubſiſtit niſi illõ qõ hz i ſe cẽ ꝓpletũ: ꝟ cẽ ꝓpletũ ñ iuenit̃ niſi i ꝓticlari: qz vl̃ia ñ bñt eẽ ꝓter ꝓticlaria niſi i aĩa: qõ ẽẽ icõpletũ. Cũ igit̃ ꝓticulare in gñe ſube dicat̃ hypoſtaſis vel ſuba ꝑ⁹: vr̃ ꝙ ſubſiſtentia ſit idem qõ ſuba. ¶ P. cuz vtrũq ꝯportet poſitionem alicui⁹ ſub aliquo. ḡ idẽ qõ ꝑus. ¶ Itez Boe. li. de dua. na. dicit ꝙ B noie hypoſtaſis nõ vtuntur greci niſi ꝓ idiuiduo rõnalis nãe: ſed idiuiduũ rõalis nãe dr̃ perſona. ḡ videt ꝙ hypoſtaſis ꝝ ꝑſopõ: vel ſuba ꝝ ꝑſona ſint oio idem. ¶ P. ſicut greci dicũt tres hypoſtaſes: ita nos dicimus tres ſubſiſtẽtias. nõ aũt tres ſubas dicimus ſicut ipſi tres vſioſes. ḡ vr̃ ꝙ idẽ ſit ſubſiſtẽtia apud nos qõ hypoſtaſis apud grecos: cr̃ ꝟriũ boe. dicẽ li. de dua. na.

In cõtrariũ eſt auctoꝛitas Boe. li. de dua. na. in vna ꝑſona x̃pi: ꝙ ſignificatiões horꝝ noium diſtiguit. Et etiam auctoꝛitas mar. Tully quam ibi Boe. inducit.

Reſpondeo dõm ꝙ q̃tuoꝛ dicta noia ſm ſignificationẽ differũt. Sz horꝝ dr̃ia differenter a diuerſis aſſignat̃. Quidã.n. ſumũt horꝝ dr̃iaz ex B: ꝙ in dinis eſt aliqd cõe: ꝝ aliqd diſtinctũ. Et cõe põt ſignificari vt quo eſt: ꝝ ſic ẽ eẽntia. Uel vt qõ ẽ ꝝ ſic eſt ſubſiſtentia. Uel alr̃: qz ös põt ſignificari: inq̃tũ dat oib⁹ eſſe ꝝ ſic dr̃ eẽntia: vel inq̃tũ hz eẽ ſufficiẽs nullo indigens. ꝝ ſic dicit̃ ſubſiſtẽtia. Diſtinctũ ſilr̃ põt ſignificari vel i cõcretione. ꝝ ſic eſt nomẽ ꝑſone: vel in abſtractiõe. ꝝ ſic eſt nomẽ hypoſtaſis. Uel alr̃ qz põt ſignificari vt diſtinguibile: ꝝ ſic ſignificat̃ noie hypoſtaſis: vel vt diſtinctũ: ꝝ ſic ſignificat̃ noie ꝑſone. Uel alr̃ qz vel ſignatur vt diſtinctũ aliq̃ ꝓprietate determinata ad nobilitatẽ ꝓtinẽte: ꝝ ſic ẽ nomẽ ꝑſone. vel diſtinctũ abſolute q̃cuq̃ ꝓprietate: ꝝ ſic eſt nomẽ hypoſtaſis. Sed iſte modus nõ ſoluit qõnez: qz ſi ẽt nulla eſſet diſtinctio in dinis adhuc iſta noia dr̃ent de deo: ꝝ nõ idẽ ſignificarẽt ſicut noia ſynonima. Et preterea ẽt q̃tũ ad q̃dã falſum eſt. Nõ.n. dr̃ ös eẽntia ex eo q̃ det eſſe: ſicut nec ſapiẽs ex eo q̃ dat ſapiam. Quinimo eꝰ. ex eo q̃ ös eẽntia hz: eẽ in creaturas infundit: ꝝ ſic de alys. ſicut ẽt ignis ex B q̃ calorẽ hz calefacit: ꝝ nõ eꝰ: quãuis dina ſapia ꝝ eẽntia ꝑ eſſe ꝝ cognoſcere creature cõicatum nobis ꝓtendat. Silr̃ ẽt in dinis cũ de⁹ ſit act⁹ pur⁹ nõ ꝓmixtus põe: nõ eſt aliqd in eo ſignificabile p modm̃ potentie nõ cõiuncte actui ꝝ act⁹ vt diſtinguibile ꝝ diſtictũ. Nec itez verũ eſt ꝙ B nomẽ hypoſtaſis ſignificet id qõ ꝓpriũ ẽ in abſtractiõe. Doc.n. mõ ſignificat̃ noie ꝓprietatis ſicut noie pr̃natis q̃ ſignificat̃ nõ vt hypoſtaſis: ꝟ vt in hypoſtaſi ens. Alij ſumũt dr̃iam horꝝ noium ſm diſtinctionẽ rõnis quo ẽ ꝝ qõ ẽ. Quoꝝ qdã dicũt ꝙ tria horum ſignificãt q̃ eſt vel ſubam ſuppoſiti. ita ꝙ eẽntia ſignificat ſubam ſiue nãm generis. ſubſiſtẽtia nãz ſpẽi. hypoſtaſis nãm idiuidualẽ. ꝝ q̃rtũ. ſ. ꝑſona ſumit ſm id qõ ẽ: ꝝ ſignificat ſubam q̃ ẽ ſuppoſitũ. Alij dicũt eꝰ ꝙ vnum ſignificat q̃ ẽ. ſ. eẽntia ꝝ tria ſignificãt qõ ẽ diuerſimode: qz B nomẽ ſuba ſignificat qõ ẽ per reſpectuz ad nãm vel eẽntiã. Doc nomẽ ſubſiſtẽtia ſignificat qõ ẽ ꝑ reſpectum ad idiuiduationẽ. Sz B nomẽ ꝑſona ponit ſpãlẽ rõnẽ ad ꝑſonatem pertinẽtez ad dignitatẽ. ſed de ꝑmis duob⁹ eſt econuerſio ſm Boe. h. n. dr̃ia ſumpta ẽ ſm Augu. ꝝ Jero. Alij dicũt ꝙ duo ſignificãt quo ẽ. eſſentia qdẽ ſignificat quo ẽ vel nãm cõem: prout nõ ẽ ꝑdicabilis vt conſiderat̃ cũ dicit̃ bõ ẽ ſpes. Sed ſubſiſtẽtia ſignificat nãm cõez vt ꝑdicabilis ẽ ſm Boe. Alia duo ſignificãt qõ ẽ ꝝ eo modo differũt ſicut in ꝓximo dictũ ẽ. Sed qz qõlibet horꝝ nominum ꝑter B nomen ꝑſona inuenit̃ q̃ꝯ poni ꝓ q̃ ẽ: ꝝ q̃ꝯ poni ꝓ qõ ẽ. iõ nõ vr̃ eſſe eẽntialis diſtinctio eoz̃ ſm aliquẽ dictoꝝ modoz̃. Jõ aliter dõm ẽ ſm Boe. vt ſumat̃ dr̃ia horꝝ nominũ: eſſentia: ſubſiſtẽtia: ſuba ſm ſignificationẽ actuũ a q̃bus ꝙponunt̃. ſ. eſſe ſubſiſtere ſubſtare. Patet.n. ꝙ eſſe cõe qõdã ẽ ꝝ nõ determinat aliquẽ modm̃ eẽndi, ſubſiſtere aũt dicit determinatũ modũ eſſendi: ꝑut. ſ. aliqd ẽ ens per ſe nõ in alio ſicut accẽs. ſubſtare aũt idem ẽ qõ ſub alio poni. Inde pz ꝙ eſſe dicit id qõ ẽ cõe oĩbus generib⁹: ſed ſubſiſtere ꝝ ſubſtare id qõ ẽ ꝓprium ꝑmo ꝑdicamento ſm duo q̃ ſibi ꝯueniunt: ꝙ. ſ. ſit ens in ſe completũ. ꝝ itez ꝙ oĩbus alys ſubſternat̃ accidentibus. ſ. q̃ in ſuba eſſe bñt. Unde dico ꝙ eẽntia dicit: cui⁹ act⁹ ẽ eſſe: ſubſiſtẽtia cui⁹ act⁹ ẽ ſubſiſtere. ſuba cui⁹ actus ẽ ſubſtare. Hoc aũt dr̃ duplr̃ ſicut in ſingulis patz. Eſſe.n. ẽ actus alicui⁹. vt qõ ẽ. ſic calefacere ẽ act⁹ calefacientis. ꝝ ẽ alicui⁹ vt quo ẽ. ſ. quo denominat̃ eſſe: ſicut calefacere ẽ actus calozis. ¶ Sciẽdũ ẽ aũt ꝙ ſi aliqd cõſequit̃ aliqua plura ꝯueniẽtia adinuicẽ nõ põt denomĩari ſm aliqd alterũ illoꝝ: q̃uis ẽt illud ſit ꝑncipiũ totius: ꝟ per totũ. verbi gr̃a. ſapoꝛ ꝯſequit̃ calidũ ꝝ umiduz: put aliquo mõ ꝯueniũt: ꝝ q̃uis caloꝛ ſit ꝑncipiũ ſapozis ſicut effectiuũ: nõ tñ aliqd denominat̃ ſapidũ a caloꝛe: ꝟ a ſapoꝛe ꝙ cõplect̃ ſimul calidũ ꝝ humidũ aliquo mõ cõuenientia. Silr̃ dico ꝙ cum eſſe ꝯſequꝫ ꝓnez mãe ꝝ forme: q̃uis forma ſit ꝑncipiuz eſſe: nõ tñ denominat̃ aliqõ ens a forma ꝟ a toto: ꝝ ideo eſſentia nõ dicit formã tñ: ꝟ in cõpoſitis ex mã ꝝ forma dicit totũ. ꝝ B ẽt dr̃ quiditas: vt nã rei: ꝝ ideo dicit Boe. in ꝑdicamẽtis ꝙ vſia ſignificat ꝓpoſitũ ex mã ꝝ forma. Sz iſta nã ſic ꝯſiderata quãtũis dicat ꝓpoſitũ ex mã ꝝ forma: nõ tñ ex hac mã demõſtrata determinatis accẽtibus ſubſtãte: in qua idiuiduatur forma: qz hr̃ cõpoſitũ dicit B nomen ſoꝛ. B aũt materia demõſtrata ẽ ſicut recipiẽs illam nãm cõem. Et ideo nã vel eſſentia ſignificat̃ duplr̃. ſ. vt pars: ſm ꝙ nã cõis ſumit̃ cũ ꝑciſiõe cuiuſlibet ad nãz cõez nõ ptinẽtis. Sic eniz mã demõſtrata ſuperuenit in ꝑſõe ſingularis demonſtrati: ſicut B nomẽ humanitas. ꝝ ſic nõ ꝑdicat̃ nec ẽ genus nec ẽ ſpẽs. ſed ea formaliter denominat̃ hõ. Uel ſignificat̃ vt totũ ſm ꝙ ea que ad nãm cõem ptinẽt ſine ꝑciſione itelligunt̃. ſic.n. icluditur in potentia etiã materia demõſtrata in nã cõi. Et ſic ſignificat̃ B nomine hõ. ꝝ ſignificat̃ vt qõ eſt. Et vtroꝝ modo iuenit̃ B nomẽ eẽntia. Unde qñꝯ dicim⁹ ſoꝛtez eſſe eſſentiã quãdaz. Qñꝯ dicim⁹ ꝙ eſſentia ſoꝛtis nõ eſt ſoꝛ. ꝝ ſic pz ꝙ eſſentia qñꝯ dicit quo ẽ vt ſignificat̃ nomine humanitatis. ꝝ qñꝯ qõ eſt vt ſignificat̃ B nomine hõ. Similr̃ etiã ſubſiſtere eſt actus alicui⁹: vt qõ ſubſiſtit vel vt quo ſubſiſtit. Cũ aute ſubſiſtere dicat eſſe determinatũ ꝝ tota determiatio eẽndi cõſequat̃ formã: que terminus ẽ. ꝟſtat ꝙ aliqd denominat̃ ſubſiſtens per ꝑmã formã que ẽ in genere ſubſtãtie: ſicut album per albedinẽ: ꝝ animatũ per aĩam: ꝝ ideo in ꝓdicamentis dicit Boeti⁹. Qz vſioſis vel ſubſiſtẽtia eſt forma accipiẽs ſubſiſtentiã ꝓ quo ſubſiſtit. Si aũt accipiat̃ ſubſiſtentia ꝓ eo qõ ſubſiſtit ſic ꝓprie dr̃ illud in quo per ꝑus inueniꝫ talis nã B mõ eſſendi. Et cũ ꝑ ꝑus inueniat̃ in ſuba ſm ꝙ ſuba eſt: ꝝ deinceps in alys ſm ꝙ ꝓpinquius ſe bñt ad ſubam. cõſtat ꝙ nomẽ ſubſiſtẽtie a ꝑmo cõuenit generib⁹ ꝝ ſpeciebus in genere ſube. vt dicit Boe. lib. de duabus naturis. ꝝ idiuiduis nõ ꝯuenit habere tale eſſe niſi inq̃tuz ſunt ſub tali nã cõmuni. Quãuis.n. genera ꝝ ſpẽs nõ ſubſiſtant niſi in idiuiduis quoꝝ eſt eẽ: tamen determinatio eſſendi fit ex nã vel qditate ſuperioꝛi. Similr̃ hypoſtaſis vel ſuba dr̃ duplr̃. vel id q̃ ſubſtatur. ꝝ ꝓmũ ꝓncipiũ ſubſtãdi ẽ materia: ideo dicẽ Boe. in ꝑdicamentis ꝙ hypoſtaſis ẽ materia. vel qõ ſubſtat. ꝝ B ẽ idiuiduũ in genere ſube per ꝓius. Henera eniz ꝝ ſpecies nõ ſubſtãt accẽtibus niſi rõne idiuiduoz̃. Et ideo nomen ſube ꝓmo ꝝ ꝓncipalr̃ cõuenit ꝓticularibus ſubſtãtys ſm ꝓbm ꝝ ſm Boe. lib. de dua. na. Sic q̃ patet dr̃ia iſtoꝝ triũ duplr̃. Quia ſi accipiat̃ vnũqõq; vt quo ẽ ſic eſſentia ſignificat quiditatez: vt eſt forma toti⁹: vſio-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ñs:formā ptis.hypostasis mām. Si aūt sumaī vnūqđq; vt qđ est:sic vnum ⁊ idem dicetur essentia inquantū habet esse:subsistentia inquantuz habet tale esse.ſ. absolutum:⁊ hoc per ꝓius ꝓuenit generibus ⁊ ſpēb⁹ q̄ idiuiduis ⁊ suba fm q̄ substat accītibus:⁊ B per ꝓius ꝓuenit idiuiduis q̄ generibus ⁊ speciebus.

¶ Ulteri⁹ B nomē ꝑsona significat subaz pticularē ꝓout subycit ꝑpetati q̄ sonat in dignitatē. ⁊ silr ꝑsopon apud grecos.⁊ iō ꝑsona nō ē nisi in nā itellectuali. Et fm Boe. sumptū ē nomē ꝑsone a ꝑsonādo: eo q̄ in tragedys ⁊ cōmedys recitatores sibi ponebāt quādā laruā ad repsentandum illū cui⁹ gesta narrabāt ꝺcātādo. Et ide ē q̄ tractum ē in vsu:vt qōlibet idiuiduū hois de quo pōt talis narratio fieri, ꝑsona dicaī:⁊ ex B etiā dicit ꝑsopon i greco a ꝓo qō ē in:⁊ sopos qō ē facies: qz buiusmodi laruas ante facies ponebant.

Ad primū igit dōm qz pticulare significat cōpositum ex mā ⁊ forma demōstrata. Sz vle in subys cōpositis significat ēt cōpositū ex mā ⁊ forma sed nō demōstata:sic bō ex aīa ⁊ carne ⁊ osse:non tñ ex his carnibus ⁊ ex his ossib⁹. Uñ nō opz q̄ vsia significet idē qō pticularis suba.imo se hz ad vtrūq;. Et iō oē qđ ē in genere subē pōt dici vsia siue sit vsis suba:siue particularis. ¶ Ad 2m dōm q̄ subsistere duo dicit.ſ. esse ⁊ determinatū mo⁹ essendi.⁊ esse simplr nō ē nisi indiuiduoz: sed determinatio essendi ē ex nā vel qditate generis vel ſpēi:⁊ iō q̄ius genera ⁊ spēs nō subsistāt nisi idiuiduis:tñ eoz ꝓprie subsistere ē:⁊ subsistētie dicunt:q̄uis ⁊ pticulare dicaī:sed posteri⁹:sicut ⁊ spēs subē dicunt: sed scōe. ¶ Ad 3m dico q̄ suba dr incōtuz subest accidenti: vel nāe cōi:subsistere vo dr aliqd incōtuz ē sub esse suo nō q̄ habeat esse in alio sicut in subo. ¶ Ad 4m dōm q̄ B nomē hypostasis apud grecos aliud hz ex ꝑpetate significationis ⁊ aliud ex vsu. Ex ꝓprietate.n. significatiōis hz q̄ significat quālibet subam pticularē. Iz ex vsu accōmodatum ē nobiliozibus substātys:⁊ iō ipsi vtunt eodē mō B noīe hypostasis:sicut nos vtimur B noīe ꝑsona. sed talis vsus nō ē apud nos in B noīe suba. ¶ Ad quintū dōm q̄ apud nos nomē subē equocaī. Qñq;.n.ponit ꝓ eēntia: fm q̄ nos dicim⁹ diffinitionē significare eēntiā rei. Qñz ponit ꝑ supposito subē:sicut dicim⁹ sortez esse substātiā quādā.⁊ iō vt tolleret malus itellectus scī noluerūt vti B noīe suba ꝓ supposito sicut greci vtunt. Sed trāsmutauerunt ⁊ posuerunt subsistentiā respondentē hypostasi.⁊ subam rīdentez vsiosi:q̄uis sit ecōuerso fz vitatem significatiōis. magis.n.curauerūt vitationē erroꝝ q̄ ꝓprietatem nominum.

¶ Utr nomē ꝑsona dicaī ꝑprie de deo. II.

Ad secūdum sic ꝓcedit. vī q̄ nomē ꝑsone nō ꝑprie dicaī i diuinis. Persona.n.significat hoiez laruatū vt dictū ē.cui⁹ figura repsentaī. Sz B nō pōt deo cōuenire nisi meta⁹.nec ēt hz figuraz q̄ repsentari possit:vt dic Jsa.40. Cui simile ⁊c. ḡ nomē ꝑsone ꝑprie nō ꝓuenit deo. ¶ P.in tota nā persona vī dre maximā ꝓpōnē:qz in idiuiduo hois cōcurrūt q̄si oēs nature ad cōstitutionē ei⁹. vel ex pte aīe:vl ex pte corꝓris. vñ ēt cū oibus cōe hre dr. Sed deest sūme simplr. ḡ vī q̄ nomē ꝑsone sibi nō cōueniat. ¶ Itē persona dr q̄ substat alicui proprietati vel subsistit. sed sic supra dcm ē. ex vbis Augusti. de⁹ nō dr ꝑprie substare alicui qō i ipso ē. ergo non proprie dicit ꝑsona. ¶ Preterea persona dicit substantiam particularem vel singularem. sed particulare vel singulare deo non competit.ergo videtur q̄ nec persone nomen.

Contra qz persona dicit q̄si per se vna:sed B maxie deo ꝓuenit.ḡ vī q̄ ⁊ nomē ꝑsone. ¶ Item ꝑsona dic qd cōpletū exīs in nā itellectuali:fz B deo cōpetit.ḡ videt q̄ ⁊ nomen persone.

Respondeo dōm q̄ nomē ꝑsone ꝓprie cōuenit deo:tñ nō eodē mō sicut ē i creaturis:fz q̄dā nobiliozi mō.sicut ē in oīb⁹ alys que de deo ⁊ creaturis dīr. Saluaī.n.ratio persone in diuinis fm q̄ hz esse per se subsistēs in nā intellectuali.

Ad primum q̄ dōm q̄ in significatiōe nois duo sunt cōsiderāda. ſ. id a quo iponit nomen ad significandū:⁊ id ad qō significādū iponitur. Cōtingit aūt q̄ñq; q̄ suba alicui⁹ rei noīaī ab aliquo accidente qō nō ꝓsequit totā nām:de qua nomen illud dr: sicut lapis dr ex eo q̄ ledit pedē: nec tñ oē ledens pedez est lapis:vel ecōuerso. Et iō iudiciū de noīe nō hz esse fz B a quo iponit:sed fm id ad qō significādū istituit. Uñ q̄uis nomē ꝑsone sit impositū a dicta repsentatiōe: tñ est ipositū ad significandū subam cōpletā in nā intellectuali subsistētem:⁊ B deo ꝓuenit:q̄uis nō ꝓueniat sibi illud a quo nomē iponit. ¶ Ad 2m dōm q̄ illa cōpositio accidit ꝑsone ꝓeter rōnē suā. Qz.n.p⁹ dicit qd cōpletū in nā itellectuali:⁊ in nā humana nō iuenit cōplementuz nisi per maximā cōpōnē:ideo per accīs significat cōpōnem in natura. Si aūt perfectionez itellectualē iueniret i corꝓre simplici:sicut ē ignis:diceret ꝑsona: ⁊ iō diuina simplicitas nō repugnat personalitati. ¶ Ad 3m dōm q̄ iō. fm rem nihil ponit sub aliquo:sed tñ fm modū itelligēdi:put itelligit subsistās ꝓprietati siue ꝑsonali: siue essentiali:fm q̄ dr suba:⁊ esse sub:fm q̄ dr subsistētia; nihilominus tñ qz fm rē nihil ibi est sub alio.ideo Ricar. de sancto vict. volens ꝓprie log dicit q̄ ꝑsone dine nō subsistunt sed existūt:inc̄tū.ſ. distiguūt ꝓprietatib⁹ originis: fm quas vna ē ex alia:q̄bus nō supponunt per mo⁹ subi⁹ ⁊ iō diuinas ꝑsonas nō dic eē subsistētias sed existētias. ¶ Ad 4m dōm q̄ ꝓprie loquendo in dinis nō ē pticulare:qz pticulare dr eo qō pticulaī in ipso nā cōis:cui⁹ ptē accipit:fm virtutez q̄ pōt esse in pluribus:q̄uis accipiat totam rōnē ei⁹:sed in ꝑse ē nā diuina fm totā vtutē suā. vñ nō pōt dici pticulare:nisi forte solū fm rationez nūeralis multitudinis:vt supra dcm ē. ⁊ pz ex verbis Dam. Similiter etiā B nomen de⁹ nō pōt esse particulare vel singulare cū de pluribus suppositis ꝑdicet: ⁊ mā careat q̄ singularitatis ꝑncipiū est. vñ persona dicet de deo non fm rōnem particulationis vel singularitatis: sed fm rōnem cōpletionis fm q̄ nomiat qd cōpletū subsistēs vel existens in natura intellectuali.

¶ Utr persona significet subam. III.

Ad tertium sic ꝓcedit. vī q̄ ꝑsona significet subaz. Prio per auctatē Aug. in lra. q̄ B expsse videt dicere. ¶ P. B vī per diffonē Boe. dicit. n. q̄ ꝑsona est rōnalis nāe indiuidua suba:sed suba significat qd absolutū:⁊ nō relm. ḡ vī q̄ nomē ꝑsone nō significet relōnem. ¶ P. oē relm fm nomē suū ad aliud referī: sed B nomē ꝑsona nō referī ad aliud fm nomē. ḡ nō significat relonem. ¶ Item qd q̄rit de suba vel eēntia: fz sic in lra dr: hereticis q̄rentib⁹: qd tres sunt Pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūs scūs. Rñdet est nomē ꝑsone. ḡ ꝑsona significat eēntiaz. ¶ P. ꝑsona dr. q. per se vna:sed vnū significat essentiaz. ḡ vī q̄ persona essentiam significat.

Contra Boe. li. de tri. Omne nomē qō ex personis originē capit certū ē ad subam nō ptinere: sed nullū nomē ita capit originē ex ꝑsonis sicut persona. ergo ⁊c. ¶ P. in nullo absoluto distiguitur pr a filio:sed

soluz in relone. distinguī aūt in ꝑsona. ergo persona nō significat aliquid absolutū sed relonem. ꝓma probat ex simplicitate diuina ⁊ perfectiōe toti⁹ trinitatis. ¶ Itez ad qōcūq; gen⁹ reducīt iferius ⁊ suū superi⁹: fz sub B cōi qō ē persona ꝓtinet pr ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs. ḡ cū pr significat ad aliquid:⁊ persona similiter.

Respondeo dōm q̄ de significatiōe ꝑsone iueniꝰ tur multiplex doctoꝝ sīa. Quidaz eni dicūt q̄ est nomē eguocū. ⁊ qdā q̄ ē nomē vniuocū. Equiuocatio aūt b⁹ nois triplr a diuersis assignaī. Quidam.n. assignāt multiplicitatez nois fm diuersitatez tēpoz:is:qz ante qōnem bereticoꝝ significabat essentiā diuinam ꝓut erat distincta ab alys essentys. Sz ꝓst qōnem bereticoꝝ mutata fuit eius significatio: vt in singulari significet eēntiā: ⁊ in plali relonē. sed post tps Boe. significat relonē fm vsū modernoꝝ ⁊ in singulari ⁊ i plurali. Sed B nō vī rōnabile: qz plurale nō ē nisi geminatum singulare. vñ eadez ē significatio in singulari ⁊ plali sub diuersa cōsignificatiōe. Item ꝓstat q̄ vsus variat⁹ istius nois nō ē rōnabilis. Uñ opz q̄ in significatiōe ipi⁹ nois attendaī aliqd fm q̄ eo sic vel sic vti possum⁹. Alij assignāt multiplicitatē bui⁹ nois fm diuersa significata nō ex diuersitate tēpoz:is:sed ex ꝓpria significatiōe nois. Dicūt.n. simplr:q̄ q̄ñq; significat essentiā:q̄ñq; hypostasim. q̄ñq; ꝓprietatez:sicut ifra magī sentire vī. Sed nullum istoꝝ vī cōplete dre significationē ꝑsone: imo persona vī oīa icludere. dicit.n. quid subsistēs in nā aliq̄ ⁊ distinctū aliq̄ ꝑpetate. Alij assignāt multiplicitatē ex adiū cto. dicūt.n. q̄ñ per se sumit significat subaz:fz ex adiūcto ptitiuo vel nūerali termio trahit ad significationez relonis:vt cū dr due ꝑsone vel alia ꝑsona. Sed B nō vr. q̄ noīa significātia subam absolute nō recipiūt taliū additionē. nō.n. dicimus ples deos vel alium deū. Itez qui dicūt q̄ ē nomē vniuocū silr variant. Quidā.n. dicūt q̄ in sua significatiōe claudit ynuz tñ.ſ. subam:⁊ significat subam nō q̄ ē essentia: sed q̄ dr hypostasis: vel suba ꝑma vt dictum ē. Sed B nō vī sufficere: qz nihil absolutū in dinis nūeraī. vñ si nullo mō relonē ꝑtaret nō posset i plurali ꝑdicari. Alij dicunt q̄ in sua significatiōe icludit duo:sed vnū ꝑncipalr ⁊ q̄si in recto:⁊ aliud scōario ⁊ q̄si in obliq̄.⁊ boꝝ ē duplex opio. Quidaz.n. dicūt q̄ significat relonē in recto ⁊ subam in obliq̄.⁊ qdam dīt eȝ. Alij dicūt q̄ claudit in sua significatiōe duo ꝑncipalr. ſ. subaz ⁊ ꝓprietatē.⁊ isti itez diuersificanī. Quidam.n. dicūt q̄ ꝓprietas illa ponit circa subaz vt distiguēs ipaz. vñ dīt q̄ significat subaz ꝓprietate distinctā. Sz q̄liter absolutum distiguaī in dinis:nō facile est videre. Alij ꝑterea dicūt q̄ significat duo ꝑncipalr ⁊ vnū illoꝝ nō ponit circa alterū:qz ꝓprietas quā significat nō distiguit subam. Sed q̄liter vnū nomē possit plā significare nisi ex eis aliquid vnū efficiaī aliquo mō nō plene vī. Et iō vt videaī quid veritatis sit in singulis opionib⁹:⁊ in quo deficiant videndū est q̄ ꝑsona vt dcm ē. significat idiuiduā subam. Sed idiuidnū duplr pōt significari. Uel p nomē scōe intentionis. sic B nomē idiuiduū vel singulare: qō nō significāt rē singularez:sed itentionē singularitatis. Uel per nomē ꝑme itētionis quod significat rez cui ꝓuenit itētio pticularitatis:⁊ ita significaī B nomie ꝑsona. Significat eni rē ipam cui accidit itētio idiuidui. Scōm B ḡ duplr possumus log de significatiōe ꝑsone. Uel per se. ſ. quid B nomē ꝑsona fm se significet. vel p accīs fm q̄ accipiī in tali vel in tali nā. Per se qdē significat subaz itellectualem idiuiduā q̄cūq; sit illa ⁊ q̄litercūq; idiuidueī. Si aūt accipiaī ꝑsona humana significat B qō est subsistēs i tali nā:⁊ distīctū tali distinctiōe q̄lis ꝓpetit nāe humane. ſ. per mām determinatā. Et sic logmur B de significatiōe persone ꝓut dr persona dīna:⁊ fm B significabit B qō ē distīctū exīs in nā dīna. ¶ Ut ḡ videam⁹ qd sit ibi distīctum ⁊ quo ꝓpetat sibi rō ꝑsone. Notādū ē q̄ fm necessitatem fidei:q̄ in deo tres ⁊ vnū ꝓfiteī:oz ponere aliquid cōe:fm q̄ sūt vnū. ⁊ aliqd ꝓpriū qō ē distinguēs: ex qua distinctiōe sunt tres. Et illud cōe ē eēntia vel nā diuina: ꝓut significaī noīe diuinitatis. Et illud distiguēs ē relo vt pīnitas. Et qz in dinis nō est aliq̄ ꝓpō: iō opz q̄ deitas itelligaī fm rē idē qō de⁹ ⁊ pīnitas idem q̄ pr. Si ḡ acciꝑamus ista q̄tuoz. ſ. deitatē deū: pīem. pīnitatē. ꝓstat q̄ ipsi deitati ꝓut sic significaī vt nā q̄dā nō ꝓuenit rō ꝑsone duplr. Primo qz nō significaī vt p se subsistēs. 2º. qz est cōe plib⁹ ⁊ ꝑsona significat distīctuz qui... Similr B nomē deus nō hz rōnē persone:qz q̄uis significet vt subsistens nō hz rōnē distīctiōis:qz sicut pr ⁊ fili⁹ ꝓueniūt in B qō ē deitas:ita ꝓueniūt in B qō ē de⁹. Sed verū ē q̄ si tolleret pluralitas ꝑsonarū. ⁊ per ons cōitas b⁹ nois ds: B nomē deus significaret personā quādā distīctaz ab oībus alys naturis ꝓprietatib⁹ eēntialib⁹. vñ B nomē de⁹ significaret vt persona q̄dā. Similr ēt pīnitas cuz nō significetur vt qd subsistēs nec vt distinctū: sed vt distiguēs nō significaī p modū ꝑsone. Similr pr q̄uis significet vt quid distīctuz: nō tñ significaī vt subsistēs in nā aliq̄: sed magis vt subm cuidā ꝓprietati. vñ sic albus de rōne nomis sui nō est nomē persone: ita nec pr: fz incōtuz pr ⁊ deus sūt idem nō qdez sicut accīs ⁊ subm: sed p oīmodam rei indīam: sic pr incōtū est pr deus habz vt sit ꝑsona. Et iō dico q̄ persona in dinis significat relonez p modū sube. Ipsa.n. relo que est distiguēs est distīctuz: qz pīnitas ē pr. Et qz ꝑsona significat quid distīctū exīs in nā aliqua. iō ꝓstat q̄ significat relationē incōtū ipsa relo est ipm relatū. ⁊ incōtū ipm relatū ē subsistēs i tali natura. Et iō pz q̄ ꝑsona significat relonē per mo⁹ sube: nō q̄ est eēntia: sed q̄ est suppositū hns essentiaz. Et ex hoc pz q̄ oēs opiones fm aliquid vez dixerūt. Qui.n. dixerūt q̄ est equocū: ⁊ q̄ñq; significat vnū: q̄ñq; aliud ꝓ tanto verum dixerūt: q̄ cū in q⁹ icludaī ⁊ ꝓprietas ⁊ hypostasis ⁊ eēntia. ⁊ B nō dr̄nt realr in deo q̄ significat relonez vt hypostasim. Significat.n. eēntiaz q̄ ē hypostasis. et significat ēt ꝓprietatē q̄ est ipm suppo⁹ distīctū. Uñ q̄ñq; pōt poni ꝓ vno:q̄ñq; ꝓ alio: fz B accidit ꝑsone ex B. q̄ in dinis oīa ꝑdicta vnū sūt fm rem. Silr q̄ dixerūt q̄ significat tñ hypostasim: attēderūt mo⁹ fm quez significat nomē:qz significat p mo⁹ subsistētis in nā aliq̄: q̄uis significet ipm distīctū qō ē ipsa relo distiguēs. Similr q̄ dixerūt q̄ significat subaz in recto attēderūt subaz q̄ est hypostasis distīcta ꝓprietate. Qui aūt dixerūt eȝ. attenderūt subam q̄ est eēntia. Et q̄ dixerūt q̄ significat hypostasim:⁊ ꝓprietatē ponit circa eā: nō acceperūt hypostasim ex pte q̄ subsistit nāe diuie: vt significaī B noīe de⁹. qō idistincte tribus personis ꝓuenit:sed ex pte illa q̄ hypostasis est ipsa relatio distiguēs hypostasim: qz in deo idē est distiguēs ⁊ distīctuz. Et ecōuerso cōsiderauerūt hypostasim vel subam qui dixerūt q̄ ꝓprietas nō ponit circa subam vt distinguens ipsam.

Ad primuz ergo dōm q̄ Aug. attendit significationem persone q̄tū ad modū significandi:⁊ nō q̄tū ad id qō significaī. ⁊ iō q̄uis significet relo:qz tñ significaī per modū substātie:iō dixit q̄ significat substātiā:⁊ qz vlteri⁹ suba in deo ē idez qō essentia: ideo ꝓsequit vt significet ēt essentiā fm q̄ pr est de⁹:⁊ ēt ipsa deitas. ¶ Et per hoc patz rñsio ad 2m de diffinitiōe Boety. ¶ Et similr ad 3m: qz q̄uis significet relonez nō tñ significat p mo⁹ relonis:⁊ iō nō referī fm nomen ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliud. ¶ Ad q̃rtum dom q quid qñq; q̃rit de eẽtia: vt cum q̃rit quid est bo: aial rõnale mortale. Qñq; q̃rit ipz suppo^{m}: vt cũ querit quid natat i mari: Piscis rñdetur. Et ita etiã fuit rñsum hereticis q̃rẽtibus quid tres perso ne. ¶ Ad 5^{m} dom q cũ dicit persona q̃si per se vna non significat vnitas essentialis: sed magis vnitas psone q̃ ex pprietate: z ideo illa ratio nõ est ad ppositu3. ¶ Et p boc ẽt pz rñsio ad ea q̃ in 3riu obiecta sũt q̃ pcedũt q̃tũ ad id qõ significat B nomẽ psona. Inuenim^{9}.n. i diuinis q̃tuor modos significãdi. Aliqd.n.significat absolutum per modũ absoluti. vt deus. Aliqd relonẽ per mo^{m} relonis: vt pr̃. Aliquid absolutũ per mo^{m} relonis: vt põ gnãn di. Et aliquid relatũ per modũ absoluti: vt p^{r}. z B accidit inq̃tum relo eẽntialr est ipsa suba diuina ꝛc̃.

¶ Utz persona pdicẽt plalr in diuinis. IIII.

AD quartum sic pcedit. vr̃ q persona nõ pdicẽt plaliter. Ut.n.ex lra habet, esse tres psonas ẽ eẽ tria q̃dã. sed nõ pcedit q pr̃ z filius z spũs scũs sint tria: sed vnũ. ergo vr̃ q non possint dici tres psone. ¶ P. psona significat exñs subalr in nã aliqua: sz distinctio pprietatũ nõ diuersificat id qõ subalr est i nã aliqua. g̃ vr̃ cũ pr̃ z filius z spũs scũs nõ distinguant nisi pprietatib^{9} q nõ possint dici tres psone. ¶ Item pprietates personales nõ magis subaliter sunt in deo q̃ pprietates essentiales: vt bonitas sapientia et hꝺ. sed pprietates essentiales nõ faciũt personas plres. ergo nec pprietates relatiue. ¶ P. sicut B nomẽ de^{9} significat hñs nãz diuinam: sic B nomẽ psona significat subsistẽs in diuina nã: sed ppter vnitatẽ dine nãe nõ põt dici q sint plures dy. g̃ q nec eadẽ rõne sint plures persone.

Contra ẽ qõ in lra dr̃. z q cõis vsus ecclie hz. ¶ P. B vr̃ per Ricar. g dic. timẽtes vbi nõ ẽ tioz recte timẽt personas fm subaz dici: si persona tñ eẽ substãtiale significaret: nec aliqd ꝓsignificaret: rõne cui^{9} dic q multiplicant persone.

Respondeo dꝺz q sicut dcñ est psona dic aliqd distinctũ subsistẽs in nã itellectuali Uñ vbicũq; ponunt aliqui distincti babẽtes nãm itellectualem ponunt plures persone. Nec itereſt ad pluralitatem psonaz vtz babeãt eandem nãm nec ne. Diuisio .n. nãe in plurib^{9} psonis in hoib^{9} accidit. Tũ ex imperfectione nãe bũane q̃ nõ est suũ esse: sed accipit ipm in supposito suo. Uñ in diuersis suppositis ẽ fm diuersuz esse. Tũ ẽt ex mõ distinctiõis: qz persone bũane distiguunt p mãm q̃ ẽ pars eẽntie. Uñ opz personã distinctaz vnã eẽntiam nõ hr̃e: quoz neutrũ ẽ in diuinis psonis. vnde tres persone sũt subsistẽtes in vna natura.

Ad primum ergo dom q Aug. accipit largo mõ tria ꝑ tres. sic ẽt Hyl. li. de syno. dicens: q per subaz sũt tria. per ꝓsonãtiã vnũ: accipiẽs substãtiam ꝑ hypostasi. Uel dom q nõ sunt tria simplr: sed tria q̃daz. s. tria suppositа. ¶ Ad 2^{m} dom q in creaturis diuersitas pprietatũ nõ facit plres psonas: qz ꝑpetas nõ est psona subsistẽs: sz in dinis pprietates sunt ipse psone subsistẽtes: qz pr̃nitas ẽ ipse pr̃ z esse pr̃em z eẽ deuz nõ ẽ aliõ z aliud eẽ. Nõ.n. ẽ aliud eẽ pr̃is qõ nõ sit eẽ filij: z ió ad numerũ pprietatũ psonaliũ segtur nũerus psonarũ. ¶ Ad 3^{m} dom q pprietates eẽntiales ẽt sũt subsistẽtes: sed tñ vna nõ hz rõnẽ q distiguat ab alia fm rẽ: sz soluz fm rõnẽ: sz pprietates relatiue hũt B ex vtute oppõnis. Uñ sic pr̃ ẽ qd subsistẽs: ita z bon^{9}. Sz pr̃ z filius ẽ ali^{9} z alius subsistẽs: sz bon^{9} z sapiẽs est vn^{9} in idẽ subsistẽs. vñ de singulis psonis oĩa ista dñr: z ió pprietates eẽntiales nõ faciũt nũerũ psonaz: qz nũer^{9} segt distictiõez. ¶ Ad 4^{m} dom q noia substãtiua nõ recipiũt pl'alẽ nisi ex multiplicatiõe formẽ a q̃ iponunt: z qz deitas a q̃ iponit hoc nomẽ ds nõ multiplicat: ió nec ẽt ipz nomẽ qõ a tali forma iponit: sz nomẽ psone iponit a forma psonalitatis q̃ dicit rõnẽ subsistẽdi nãe tali: z ió vbi sũt plres subsistẽtes sunt plres psonalitates z plres persone.

¶ Expositio textus.

NON est aliud ds eẽ ꝛc̃.) Hoc nõ dr̃ solũ q̃tũ ad identitatẽ rei: qz sic i ds nõ ẽ nisi vnũ eẽ: sed ẽt fm rõnẽ: qz ex B ipo q hz eẽ subsistẽs in nã dina: psona in deo dicit. Istud tñ esse rõnis cui^{9} cã per se ꝟuenit relo: put ẽ subsistens distincta. cũ nihil aliud tale possit poni in dinis. Et ideo q̃tũ ad modũ significãdi psona inest de subalibus. Quãtũ ds ad id qõ noie p^{r} in dinis supponit pertinet ad rela. (Nõ aliud dicim^{9} q̃ subam pr̃is.) Ut tñ noie subẽ nõ eẽntia sz hypostasis itelligat B sit sensus. Pater ẽ eẽntia dina. Hoc magr̃ de suo addit: qz ex vbis Augu. expsse nõ hr̃: z tñ quodãmõ verũ ẽ: nõ rõne significatõis nois: sz rõne identitatis rei: qz in dinis ẽ idẽ hypostasis qõ essentia fm rẽ. (Nõ vt illud diceret ꝛc̃.) Ur̃ q fm B nõ ꝑpe dici pñt tres psone. Sed dom q de deo nihil ꝑpe dici pt ex vbis nr̃is q dinã vitatẽ pfecte exp̃mat: tñ p mo^{m} quo alia de deo dicim^{9}: ẽt B necessitate cogẽte in vsuz relonis venit: cũ.n.p scriptura cãonicã traditũ nõ ꝟueniat: nõ attentassent tali mõ relonis vti nisi necessitas coegisz. vñ necessitas magis est excusatio psumptionis q̃ falsitatis. (Ueri^{9}.n. cogitat ds ꝛc̃.) Ur̃ falsũ qz multa de deo dicimus ozẽ q cozde nõ itelligim^{9}: vt ẽt ifra p Chry. dr̃. Sed dom q q̃uis ad talia q̃ itellm excedũt coz non pueniat itelligẽdo vitatẽ: tñ per fidẽ tz: quã vbis pfecte exp̃mere nõ valz. Qũo tñ aliqd vi^{9} dr̃ q̃ itelligi^{r} vel eꝺ. ifra dicẽs di. 37. (Qz scriptura nõ ꝺicit.) Hoc vr̃ nihil esse: qz sili scriptura nõ ꝺiceret si diceremꝰ vnã eẽ psonã. Sz dom q Aug. nõ assignat totã rõnẽ. Qz B nõ est cã q̃re ꝑpie z ve dici possit: sed q̃re fidei pietati nõ repugnat: vt sic loq̃mur pprietate significatiõis obseruata. (Timuit dicere tres essentias ꝛc̃.) In essentia.n. nõ itelligit aliqd per qõ ad relonem trahi possit sicut ꝟuenit distictio p se. vñ plalitas rez nõ saluaret in distictiõe relonũ: sz exigeret diuisionẽ i absolutis. (Cũ B dr̃ excludit singularis ꝛc̃.) Hyl. ex auctate iducta vult ꝑbare z vnitatẽ eẽntie z plalitatem psonaz. Ex B.n. q pr̃ sepatr a filio noiat: itelligitur distictio personaz. Et ió dicit q ex hoc excludit itelligẽtia singularis. s. ne deus singularis putet. g. deitas i vno tñ supposito inueniat. (Atq; vnici.) q̃si nõ sit cõsortium diuinarum personarũz per vnionez amozis. Unitatem autem essentie probat consequentia visionis: qz q videt filium videt z patrem.

¶ Quid significet his noib^{9} vn^{9} vel vna: duo vel due: tres vel tria: trin^{9} vel trinitas: plures vel plalitas: distictio vel distincte: cuz his vtimur de deo loquẽtes. ¶ Dist. XXIIII.

HIc diligẽter inquiri opz: cũ in trinitate nõ sit diuersitas vel singularitas: nec multiplicitas vel solitudo: qd significet his noib^{9}. s. vn^{9} vel vna: duo vel due: tres vl tria: trinus vel trinitas: plures vel plalitas: distincte vel distictio: cũ dr̃ vn^{9} de^{9}: due psone vel tres psone: plres psone distincte sũt psone: vl cũ dr̃ distictio psonaz plalitas psonarũ: trinitas personaz: z hmõi. Uidemur.n. hoc dicẽtes nũeroz q̃titates z rez multitudinẽ vel multiplicitatẽ i ꝺo ponere. Quid g̃ ista ibi significẽt ipso ꝺ quo loqmur aperiẽte ifinuare curem^{9}.

¶ Magis illa dñr ad excludẽdũ ea que nõ sunt in deo q̃ ad ponẽdũ aliqua.

SI diligẽter p̃missis auctratum ꝟbis itẽdim^{9}: vt dictoz itelligẽtiã capiamus: magis vr̃ boz ꝟboz vsus itroduct^{9} rõne remouẽdi atq; excludẽdi a simplicitate deitatis q̃ ibi nõ sũt: q̃ ponẽdi aliqua.

¶ Quid per vnũ significet cũ dr̃ vn^{9} deus.

CUm.n. dr̃ vn^{9} ꝺs multitudo deoz excludit: nec nũeri q̃titas in dinitate ponit tã q̃ diceret: de^{9} ẽ: nec mlti sunt vel plres dy. Uñ Amb. in lib. ꝺ trini. ait. Cũ vnũ dicim^{9} deũ: vnitas excludit numerũ deoz: nec quãtitatẽ in deo ponit: qz nec numerus nec quãtitas ibi est.

¶ Quo sensu dr̃ vn^{9} est pr̃: vel vn^{9} est filius.

SImilr cũ dr̃. vn^{9} ẽ pr̃ vel vn^{9} ẽ filius: z hꝺ: rõ dicti hec ẽ: q nõ sunt multi pres vel multi filij: ita z ꝺ silib^{9}. Itẽ cũ dicim^{9} plres eẽ psonas: singularitatẽ atq; solitudinẽ excludim^{9} nec diuersitatez nec multiplicitatẽ ibi ponim^{9}: q̃si diceret. Sine solitudie ac singularitate psonas ꝓfitemur. Uñ Hylari^{9} in. iiij. li. de tri. sic ait. Dixit de^{9}. Faciam^{9} hoiez ad imaginẽ z silitudinẽ nr̃az. Quero nũc: an solũ deũ sibi locutũ existimes: an hũc sermonẽ ei^{9} itelligas ad alteꝝ extitisse: Si solũ fuisse dicis: ipsi^{9} vocẽ argueris dicentis. faciam^{9} z nr̃am. Sustulit.n. singularitatis ac solitudis itelligentiã ꝓfessio cõsortij: qz aliqꝺ ꝓsortiũ eẽ nõ põt ipsi solitario: neq; solitudo solitarij: recipit faciam^{9}: nec alieno a se diceret nostrã. Attẽde lector hic ꝟbis z vide: qz noie cõsortij pluralitatẽ significauit. Professio g̃ cõsortij est ꝓfessio plalitatis: quã ꝓfessus ẽ dicẽs. Faciam^{9} z nostrã: plaliter enim vtrũq; dr̃. Sed hac ꝓfessiõe plalitatis non diuersitatẽ vel multitudinẽ posuit: hz solitudinẽ z singularitatẽ negauit. Sic g̃ cũ dicim^{9} plres z psonas vel plalitatẽ personarũ: singularitatis z solitudis itelligẽtiã excludimus.

¶ Quid p ternariũ significet cũ dr̃ tres psone.

ITa ẽt cũ dicim^{9} tres psonas: nomie ternarij nõ q̃titatẽ nũeri i deo ponimus: vel aliquã diuersitatẽ hz intelligentiã: nõ ad aliũ nisi ad pr̃ez z filiũ z spm̃ scm̃ dirigẽdã significam^{9}: vt sit buj^{9} dicti itelligẽtia. Tres persone sũt: vel tres sunt pr̃ z fili^{9} z spũs scis. i. nec tm̃ pr̃: nec tm̃ fili^{9}: nec tm̃ pr̃ z fili^{9} i deitate sũt: hz ẽt spũs scũs: z nõ ali^{9} ab his. Simil'r nõ tm̃ est ibi hec persona: vel illa: vl' hec z illa: hz hec z illa z illa z nõ alia. Et hoc foze ita itelligẽdũ Aug. satis oñdit vbi dicit: q illo noie nõ diuersitatẽ itelligi voluit: hz singularitatem noluit.

¶ Quid per duo cũ dicit due persone: vel pater z filius duo sunt.

SImilr cũ dr̃ duo sunt pr̃ z fili^{9}: non dualitatis quãtitatẽ ibi po^{n}im^{9}: sed hoc significam^{9}: q nõ est tm̃ pr̃: nec tm̃ fili^{9}: hz pr̃ z filius: z hic nõ est ille: ita z de alijs huiusmodi. Ita ẽt cũ dicim^{9}: pr̃ z fili^{9} sũt due persone: B significam^{9} q nõ tm̃ pr̃ ẽ persona: nec tm̃ fili^{9} est persona: hz pater ẽ persona: z filius est persona: z hec nõ est illa.

¶ Et quo sensu dicit in personis distinctio vl' persone distincte.

CUm aũt dicim^{9} distincte sũt psone: vl' distinctio ẽ in personis: ꝓfusionẽ atq; pmixtionẽ excludim^{9}: z hãc nõ esse illam significam^{9}. Cũq; addim^{9}: distincte sunt persone pprietatib^{9}: siue differẽtes pprietatibus: aliaz eẽ hãc personã: z aliã illã sine pprietatib^{9} significamus. Et cũ dicim^{9}: aliã z aliã: nõ diuersitatẽ vel alienationẽ ibi ponim^{9}: sed ꝓfusionẽ sabellianam excludimus.

¶ Quo ibi accipiatur discretio.

ITa etiã dicunt discrete persone: vl' cũ dr̃ discretio in personis eẽ: cãdez itelligẽtiã facim^{9}. Eodẽ.n. mõ ibi accipit distictio quo discretio. Et congrue dicit ibi esse discretio vel distictio: nõ diuersitas vel diuisio siue separatio. Uñ Amb. in. i. lib. de tri. Nõ est ipse pr̃ q filius: hz iter patrez z filiũ expressa distictio est.

¶ Quomodo trinitas ibi accipiatur.

CUm ꝟo dr̃ trinitas: id significari vr̃ qꝺ significat cũ dr̃ tres psone: vt sic nõ põt dici: pr̃ est tres persone: vl' filius est tres persone: ita non dz dici: pater est trinitas: vel fili^{9} est trinitas.

¶ Hoc videt cõtrarium esse predictis.

HIc nõ est pretermittendũ q cuz supra dictũ sit deũ nec singularem: nec multiplicem esse cõfitendũ: idq; sanctoz auctoritatibus sit cõfirmatũ. Jn 3riũ videtur sentire Jsido. dicens. Distinguendũ est iter trinitatẽ z vnitatẽ. Est.n. vnitas simplex z singularis: trinitas ꝟo multiplex z numerabilis: qz trinitas ẽ triũ vnitas. Ecce vni-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tatē dicit eē singularē: ⁊ trinitatē multiplicē ⁊ nūerabilē. Sed ad hoc dicim⁹: qꝛ singularé accepit sicut ⁊ alij accipiunt vnū: multiplicē ꝯo ⁊ nūerabilē sicut alij dicunt trinum.

¶ Diuisio textus.

POsita diuisiõe dictoꝝ noiũm. ⁊ ostenso qꝑ q̄dā plāl'r in dīis ꝓdicant: ⁊ q̄dam singul'r tm̄. Inqrit magr̄ ℔ de noīb⁹ significantib⁹ vnitatē ⁊ plālitatē q̄l'r in deo accipiantur. Et diuidit in ptes duas. In p̄a determiat de ipsis noīb⁹ significātib⁹ vnitatē ⁊ plālitatē p̄m se. In scōa oñdit q̄l'r termini significātes plālitatē pñt addi huic nomini pso-na. ibi. (P. ☞ iderādū.) z⁹. di. Prima in tres. In p̄ia mouet qōnez. In z⁹ soluit eā ibi. (Si diligēter p̄missis.) In 3⁹ soluit quādā obiectionē. ibi. (Dic nō ē ptermittēdū.) (Si diligenter ⁊c.) Dic soluit qōnem. Et circa ℔ tria facit. Primo ponit sūmā solonis i gnāli. z⁹ specificat q̄tū ad noīa significātia vnitatē. ibi. (Cū.n. dr̄ vn⁹ deus.) 3⁹ q̄tū ad noīa significātia plālitatē. ibi. (Itez cū dicim⁹.)

¶ Circa p̄mū duo fac. Primo oñdit qd significet ℔ nomen vn⁹ qñ termiō eēntiali adiūgit. z⁹ qd significet qñ termiō psonali adiūgit. ibi. (Silr cū dr̄ ⁊c.) (Itē cū dicimus.) Dic oñdit qd significēt i dīis nomīa ptinētia ad plālitatē. Et circa ℔ tria facit. Quedā.n. noīa ptinent ad plālitatē: significātia ipaꝝ plālitatē: quoꝝ significatiõez primo expꝛimit. Quedā vo significāt id qō est p̄n⁹ plālitatis: sicut distinctio ⁊ discretio: quoꝝ significationez 2⁹ exponit. ibi. (Cū aūt dicim⁹ distincte.) Quedaꝫ vo est q̄si ptinēs plālitatē sic ℔ nomē trinitas: qō ē collectiuū psonaꝝ: cui⁹ significationē 3⁹ explanat. ibi. (Cū vo dr̄ trinitas.) Circa p̄muꝫ duo fac. Primo exponit noīa significātia plālitatē in cōi: sicut ℔ nomē plēs. z⁹ noīa significātia plālitatē in spāli. ibi. (Ita ⁊ cuꝫ dicim⁹ ⁊c.) Ubi p̄mo exponit nomen ptinēs ad ternariū personaꝝ. z⁹ nomē pertinēs ad binariū. ibi. (Silr cuꝫ dicim⁹ duo sunt pa.) Nō.n. alia spēs nūeri i deo inuenit. (Cū aūt dicim⁹.) Dic exponit noīa significātia id qō est p̄n⁹ plālitatis. Et p̄mo nomen distinctiōis. Scōo nomē discretiōis. ibi. (Ita ēt cum dicuntur ⁊c.)

¶ Questio. I.

HIc querunt duo. Primo de noīb⁹ significātib⁹ vnitatez ⁊ plālitatē in dīis. z⁹ de noīb⁹ significantibus ea q̄ sunt plālitati anexa.

¶ Circa p̄mū q̄runt q̄tuor. Prio an vnitas sit in dīis vt de⁹ vere vn⁹ dici possit. z⁹ vtꝝ sit ibi aliqs nūer⁹. 3⁹ si vtrūq; ē ibi vtrū noīa significātia vnitatez ⁊ plālitatem p̄dicent aliquid positiue i deo vel tm̄ remouēdo. vt i l'ra dr̄. 4⁹ si ponūt aliquid aliquo modo: Quid significent: vtrum essentiam vel notionem.

¶ Utꝝ deus possit dici vnus. I.

AD primuꝫ sic ꝓcedit. vr̄ q⁹ de⁹ non possit dici vn⁹. Principiuꝫ .n. determinatū alicui⁹ generis nō inuenit nisi in habētib⁹ nāz illi⁹ gnis: sic aīa nō inuenit nisi in reb⁹ viuētib⁹: sꝫ vnitas ē in gne q̄titatis sic p̄n⁹: sic ⁊ pūct⁹. q̄ cū q̄titas non sit in deo: vr̄ q⁹ nec vnitas. ¶ P. ꝫ boc. vnitas ē pō oīs nūer⁹. vñ oēs passiones nūeroꝝ inueniunt vnite i vnitate: sꝫ in deo non ē aliq̄ pō ad multitudinē nūeri. q̄ vr̄ q⁹ nō sit ibi vnitas. ¶ P. nihil pōt dici vnū nisi qō ē in se terminatū ⁊ distinctuꝫ ab alys. vñ vnitas ꝛequit actū forme terminātis. Sꝫ ōs nō pōt dici in se terminar⁹. nihil.n. ē termiatū nisi cui⁹ essentiā termini circūplectunt qō ōo nō ꝛpetit. q̄ vr̄ q⁹ nō possit dici vn⁹. ¶ P. oē qō est vnū ē ꝛnūerabile alteri: sꝫ ōs nō est cōnūerabilis alicui creature: tū qꝛ creatura ⁊ de⁹ i nullo mō cōueniūt: qꝛ ℔ esset p⁹us vtroq; nec inueniuntur aliq̄ cōnūerari nisi q̄ in aliq̄ ꝛueniūt: sic dicim⁹ duos homines vel duos equos: tū qꝛ qō alteri ꝛnūerat ē ps plālitatis resultantis: ⁊ exceditur ab ea: qō deo nō competit. ergo deus nō pōt dici vnus.

Contra ē qō dr̄ Deut. 6. Audi israel dñs de⁹ tu⁹ de⁹ vn⁹ ē. ¶ P. p̄m pb̄m illud q̄ mēsurant oīa q̄ sunt alicui⁹ generis est vnū illi⁹ generis: sed de⁹ est primuꝫ quo mēsurant oēs sube. vt dicit Cōmē. in. io. meta. ergo videt q⁹ sit vnū in genere sube.

Respondeo dōm q⁹ de⁹ sūme ⁊ verissime vn⁹ ē. Scōz.n. q⁹ aliqd se hꝫ ad idiuisionē ita se hꝫ ad vnitatē: qꝛ p̄m pb̄m ens dr̄ vnū i eo qō nō diuidit. Et iō illa q̄ sūt idiuisa p se: veri⁹ sūt vnū: q̄ illa que sūt idiuisa p accīs: sic alb. ⁊ soz. q̄ sunt vnū p accīs. Et inter illa q̄ sunt vnū p se: veri⁹ sūt vnū q̄ sūt idiuisa simpl'r. q̄ q̄ sunt idiuisa respectu alicui⁹ vel gnis vel spēi vel portiōis. vñ ēt nō dr̄ simpl'r vnū sꝫ vnū vel in gne vel i spē vel ꝓportiōe: ⁊ qō ē simpl'r idiuisū dr̄ simpl'r vnū: qō est vnū nūero. Sꝫ in istis ēt inuenit aliqs grad⁹. Aliqd.n. est qō q̄uis sit idiuisū in actu: ē tñ diuisibile pō: vel diuisiõe q̄titatis vl' diuisiõe eēntiali: vl' �sꝫ vtrūq;. Diuisione q̄titatis: sic qō ē vnū ꝛtinuitate. Diuisiõe essentiali sic in compositis ex forma ⁊ mā: vel ex eē ⁊ qō ē. Diuisiõe p̄m vtrūq; sic in nālib⁹ corpib⁹. ⁊ q⁹ aliq̄ hoꝝ nō diuidant in actu ē ex aliq̄ in eis p̄ter nāz ꝛpōnis vel diuisiõis: sic ꝑz i corpore celi ⁊ hꝫ: q̄uis nō sint diuisibilia actu: sūt tñ diuisibilia itellectu. Aliqd vo ē qō ē idiuisibile actu ⁊ pō: ⁊ ℔ multiplex ē. Qōdā.n. hꝫ in sui rōne aliqd p̄ter rōnē indiuisibilitatis vt pūct⁹: qō p̄ter idiuisionē ipoꝛtat situꝫ. Aliqd vo est qō nihil aliud ipoꝛtat: sꝫ ē ipsa sua idiuisibilitas vt vnitas q̄ est p̄n⁹ nūeri: ⁊ tñ iberet alicui qō nō est ipsamet vnitas. s. subo suo. Unū ꝑz q⁹ illud in q̄ nulla ē compositio ptiū: nulla dimēsiōis ptinuitas: nulla accidētium varietas: nulli iherens sūme ⁊ vere vnū est: vt concludit Boe. Et ide est q⁹ sua vnitas est p̄ncipium oīs vnitatis. ⁊ mēsura oīs rei. Quia illud qō est maximū est p̄ncipiuꝫ in quolibet genere: sicut maxime calidū oīs calidi: vt dr̄. 2. metaphy. ⁊ illud qō est simplicissimū est mēsura in quolibet genere. vt. io. metaphy. dicitur.

Ad primū q̄ dōm q⁹ vnū dupl'r dr̄. Est. n. vnū qō ꝛuertit cū ente: ⁊ est vnū qō est p̄n⁹ numeri. loquēdo de vno qō ꝛuertit cū ente nō est determinatuꝫ ad gen⁹ q̄titatis: imo inuenit in oib⁹ entib⁹: ⁊ sic ōs est ens nō aliq̄ esse qō nō sit ipse: ita ēt est vn⁹ nō aliq̄ vnitate q̄ nō sit ipse: sꝫ p eēntiā suā: ⁊ iō maxime vnū est. Loquēdo aūt de vno qō est p̄ncipiū nūeri: nō pōt trāsumi i diuinā p̄dicatōez q̄tū ad gen⁹ suū qō est q̄titas: sꝫ q̄tuꝫ ad dr̄iam suam q̄ ad pfectionē pertinet: sicut idiuisibilitas: ⁊ p̄ma rō mēsurādi vel aliqd hꝫ. ¶ Ad z⁹ dōm q⁹ ꝛs Auicē. vnitas ⁊ numer⁹ q̄ ꝛsiderat arithmetic⁹ nō sūt illa vnitas ⁊ multitudo q̄ inueniūtur in oīb⁹ entib⁹: ꝛs soluꝫ ℔ q⁹ inueniunt in reb⁹ mālibus: ℔ q⁹ pluralitas causatur ex diuisiõe ptinui. ex B. n. p̄t inueniri oēs ille passiones in numeris: q̄ arithmetici demōstrāt: sicut multiplicatio ⁊ aggregatio ⁊ hꝫ: q̄ fundant supra diuisionē ifinitam ptinui. Unū est ifinitas in nūero ℔ p̄m in. 3. phy. ⁊ ideo ēt talis vnitas est pō oīs numerus. Nihilomin⁹ tñ intelligēdū est q⁹ in deo ē oīs numer⁹ ℔ potētiā: nō quidem passiuā: sed actiuā: ℔ q⁹ ipse velut oīuꝫ cā paccepit in se oīum numerū ℔ Dio. put oīa in ipso dr̄ esse: sicut i p̄ncipio effic⁹ ⁊ exēplari: sed sic nō ꝓcedit obo. ¶ Ad tertiū dōm q⁹ de⁹ est aliqd determiatuꝫ in se: alꝫ nō possent de ipso negari cōditiōes alioꝝ entiū. nec dr̄ determinatum ens: qꝛ aliquo termino finitus sit: sed qꝛ per excellētiam sui esse qō est simplicissimū additionē nō recipiēs: ab oībus alys distinguit. ¶ Ad 4.m dōm q⁹ q̄uis de⁹ ⁊ creatura nō ꝛueniāt in aliq̄ vno ℔ m aliquē mo⁹ ꝛueniētie: tñ ē ꝛsiderare cōitatē analogie iter deū ⁊ creaturā: ꝛs q⁹ creature imitant ipꝫ put pñt. Unū aliq̄ mō pōt ꝛnūerari alys reb⁹: vt dicat q⁹ de⁹ ⁊ angelus sūt due res: nō tñ simpl'r et ꝓpe: sic creature a diuice ꝛnūerant: q̄ vniuoce i aliq̄ vno ꝛueniūt. Et ex ℔ nō segt q⁹ ōs sit ps alic⁹: vl' q⁹ ōs ⁊ angelus sint aliqd mai⁹ q̄z de⁹: ꝛs q⁹ sint plures res.

¶ Utꝝ in deo sit aliquis numerus. II.

AD secūdum sic ꝓcedit. vr̄ q⁹ in ōo nō sit aliqs nūer⁹. Sic enī dicit Boe. li. de tri. Doc vere vnū ē i q̄ est nullus nūerus: ⁊ logt de deo q sūme vnū est: q̄ vr̄ q⁹ nō sit in eo aliqs nūerus. ¶ P. ꝛs Isi. nūerus dr̄ q̄si vnic⁹ merus. s. diuisiōis: ꝛs in deo nō ē diuisio. q̄ nec nūer⁹. ¶ Itē vbi iuēit nūer⁹: ⁊ passiões nūeri: ꝛs aggregatio ⁊ multitudo ⁊ hꝫ q̄ sūt passiões nūeri nō inueniunt in deo. q̄ nec nūerus. ¶ P. nūer⁹ est multitudo mēsurata p vnū: vt dr̄. io. meta. sed de⁹ est mēsura nō mēsurata: sed oīa mensurans. ergo videtur q⁹ numerus i diuinis non competat.

Contra est qō hr̄. i. Jo. 4. Tres sūt q testi⁹ dāt ⁊c. ꝛs tres dicit aliquē nūerū. q̄ vr̄ q⁹ ibi sit nūer⁹.

¶ P. vbicūq; ē distinctio vel discretio ibi ē aliqs nūerus: sed dicimus dīnas personas esse discretas vel distictas. ergo in diuinis personis est nūerus.

Respondeo dōm q⁹ sicut rō vnitatis cōsistit in idiuisiõe: ita ⁊ rō nūeri vel multitudinis ꝓsistit in diuisiõe vel distictiõe aliq̄. Unū ea q̄ inuenimus diuisa simpl'r dicim⁹ esse multa simpl'r. ⁊ q̄ inuenim⁹ diuisa ℔ qd dicim⁹ esse multa ℔ qd. Diuisio aūt simpl'r attēdit vel ℔ ēntiā siue formā: vel ℔ q̄titatē seu materiā. vñ ea q̄ differūt ℔ eēntiā dicim⁹ eē multa vt homines ⁊ lapidē. ⁊ silr duas ptes linee iaꝫ diuise dicimus duas lineas. Diuisio aūt ℔ qd ē q̄ attēdit ℔ ꝓprietates rei: sicut dicim⁹ homiez albū eē aliū ⁊ distictū a se nigro: ⁊ ad ℔ magis ℔ qd in illis in qb⁹ attēdit diuersitas rel'onū ℔ rōnē tñ: sicut pūct⁹ si dr̄eī multiplex ℔ q⁹ ē p̄ncipiū pluriū linearū. Sciendū ē igit q⁹ in dīis nō est numerus simplex q est p diuisionē eēntie vel q̄titatis: ꝛs est nūerus quidā. s. nūerus rel'onū: nō tñ rel'onū exñtiū i deo ℔ rōnē tñ: ꝛs realr in ipso subsistētiū. Unū nūer⁹ diuinaruꝫ personaꝝ ē medi⁹ iter nūerū: q ē nūerus simplr: ⁊ numex: q est in rel'one tñ: sicut pūct⁹ dr̄ multiplex ℔ rōnē tñ. Est.n. minus de rōne numeri i numero ꝑsonaꝝ q̄ in nūero simplr: ⁊ plus q̄ in numero q est ꝛs rōnē tñ. Si aūt cōparem⁹ numerū ꝑsonaꝝ ad numeꝝ ꝓprietatū absolutaꝝ: q ē i creatur⁹ habebūt se sic excedētia ⁊ excessa. Si.n. attēdat rō distictiōis inuenit maioꝛ distictio i ꝓprietatib⁹ absolutis creaturarum q̄ in diuinis ꝑsonis: qꝛ colоꝛ ⁊ sapoꝛ distinguunt ℔ aliud ⁊ aliud eē accītale: ꝛs in dīis ꝑsonis est vnū ⁊ idē eē triū ꝑsonaꝝ. Si aūt cōsideret pfectio distinctoꝝ: sic numerus ꝑsonaruꝫ excedit: qꝛ relatiões in dīnis sunt subsistētes persone. Unū ad numeruꝫ rel'onū segtur numerus ꝑsonaruꝫ: nō aūt ad nūerum ꝓprietatū in creaturis: qꝛ proꝑietates in creaturis nō sunt subsistētes sed tñ iherentes.

Ad primum igit dōm q⁹ Boe. logtur de vnitate eēntiali: ⁊ in eēntia nullus numer⁹ cadit: sed tñ in ꝑsonis: q ēt nō est numer⁹ absolute ꝛs numerus qdā. ¶ Ad z⁹ dōm q⁹ q̄uis diuisio nō sit ꝓprie i deo: tñ ibi ē personaꝝ distinctio: q̄ sufficit ad rōnez talis numeri: qualis in deo ponit. ¶ Ad 3⁹ dōz q⁹ aggregatio ⁊ hꝫ: sunt passiones numeri q cōsegtur diuisionē cōtinui vt Auic. dicit. ⁊ hūc numerū cōstat i deo nō eē. ¶ Ad 4.m dōm q⁹ in numero absoluto pl'alitas hꝫ quādā ꝓpōnē et aggregationē q̄ est min⁹ certa q̄z vnuꝫ qō ē p̄n⁹ ipsi⁹: ⁊ iō nō soluꝫ q̄tū ad itellectū: sed ēt q̄tū ad rē: est mēsurabilitas multitudis talis p vnitatē. Sꝫ in nūero rel'onū vel ꝑsonaꝝ nō est aliqs ordo certitudis vel ꝓpōnis in re: ⁊ iō numerus in deo nō est multitudo mēsurata nisi forte ℔ acceptionē itellectus tm̄: q cōponit ēt q̄ cōposita nō sunt ℔ q⁹ diuersa ex eis itelligit: ℔ q⁹ ēt ꝓpositiones affirmatiuas in diuinis formāt.

¶ Utrum vnitas ⁊ numerus ponāt aliquid in diuinis vel remoueant. III.

AD tertium sic ꝓcedit. . . q⁹ vnitas ⁊ numerus aliqd ponāt in diuinis: ⁊ nō dicant ℔ remotionē tm̄. Si .n. p vnū remoueꝛ aliqd nō remoueꝛ nisi pl'alitas. ⁊ silr si p pl'alitatē remoueꝛ aliqd nō remoueꝛ nisi vnitas. Si q̄ vtrūq; dicat p remotionem: tunc vtrūq; nō erit nisi remotio remotiōis: sed p̄uatio p̄uatiōis nihil est nisi ℔ itell'z: q pōt sic multiplicari in ifinitū: sic dic Aui. q̄ ℔ ℔ numerus ⁊ vnitas nō eēnt realiter in deo: ꝛs i rōne itelligētis tm̄: ⁊ sic nō possent dici plures persone nec plures rōnes: qō vr̄ hereticū. ¶ P. oīs p̄uatio vel negatio diffinit per pōnem. si igit vnitas p̄uat multitudinez vel numerū in diffinitiõe vnitatis cadit numer⁹ vel multitudo. ¶ Itē cū multitudo dicat per remotionē vnitatis opꝛ q⁹ in diffinitiõe ei⁹ ponat vnitas. ⁊ ita erit circul⁹ in diffõne: qō nō pōt esse: qꝛ sic idez erit p⁹us ⁊ posteri⁹: notius ⁊ min⁹ notū. ¶ P. si vnū dicat ℔ negationē dicet per negationē diuisiōis: vt dic phs. Qꝛ vnū ē qō nō diuidit: sed diuisio vr̄ in itellectu suo hr̄e multitudinē: qꝛ oē diuisum ē multiplicatuꝫ. q̄ in diffõne vnitatis cadit multitudo: nec vnq̄ pōt diffiniri multitudo nisi accipiatur i diffõne ei⁹ vnitas. q̄ vr̄ q⁹ erit circulus vt p⁹us. ¶ P. p̄uatio nūq̄ ꝓstituit habitū nec eꝫ. ⁊ silr nec affirmatio negationē: nec vnū ℑrioꝛ alterū: sed multitudo constituit ex vnitatib⁹. q̄ vr̄ q⁹ vnitas nō p̄uet mltitudinē nec ecōuerso. ¶ Itē qcqd dr̄ de deo ⁊ creatura nobiliori mō est i deo q̄ sit in creatura: ꝛs numerus ⁊ vnitas in creaturis nō sūt per modū remotiōis tm̄: sed per modū positiōis: cū nūerus sit q̄dā spēs q̄titatis: ⁊ vnitas p̄n⁹ illi⁹: ⁊ itez cum se hēant sicut mēsura ⁊ mēsuratū. q̄ cū nobili⁹ sit esse q̄ nō esse: vr̄ ēt q⁹ in deo positiue aliqd p̄dicent.

Contra ℔ p̄m. vnuꝫ opponit multitudini: sicut p̄uatio habitui: sed p̄uatio nō p̄dicat aliqd positiue. q̄ nec vnū: sed ex vnitatib⁹ ꝓstituit numerus. q̄ nec numerus aliqd positiue p̄dicat. ¶ P. phs dicit q⁹ vnum dicit ex eo q⁹ nō diuidit: sed B est negatio tm̄. q̄ videtur q⁹ vnum nihil positiue p̄dicet. ⁊ eadē rōne nec numerus ex vnitatibus cōstitutus.

Respondeo dōm q⁹ de q̄ditate vnitatis inuenitur diuersitas ⁊ inter phos ⁊ iter magistros. Aui. n. dic q⁹ vnū qō ꝛuertit cū ente est idē qō vnuꝫ qō est p̄n⁹ numeri. ⁊ multitudo q̄ ē nūer⁹ est idē qō multitudo q̄ diuidit ens. ⁊ sic vult q⁹ vtrūq; aliquid positiue addat supra ea q̄bus adiūgit: eo qō in vno itelligit ee nō solum sicut in subo: sed sicut illud qō claudit in itellectu suo. Unū vnū est qōdā ee qō nō diuidit. Et istud ee nō dicit q⁹ sit esse sube: qꝛ sic nō inueniret in accītib⁹ vnitas et numerus. Nec ēt est esse cōe ad subaꝫ ⁊ ad accidēs. qꝛ sic inueniret aliqs nūerus q nō esset accīs. Sꝫ dic q⁹ est esse accītis: ⁊ per illud esse aduenies post esse cōpletuꝫ sube dr̄ suba yna: sicut per esse albedinis dicit esse suba alba: ⁊ inde ꝓbat q⁹ numerus est accidēs tm̄. Et ℔ m ℔ vnitas

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicit ītentionē accidentalē ꝛ ex aggregatiōe taliuz ītentionum efficit nūerus g est spēs quātitatis. Et hāc pōnē sequētes gdaz theologi dicūt ꝙ vnitas ꝛ numerus trāsferunt in dīnā ꝑdicationē nō q̄tū ad esse accētis vel q̄tita tis:sed q̄tū ad rōnē ꝓpriā vnitatis vel nūeri:ꝛ ita positi ue aligd in deo ꝑdicāt:sicut scīa ꝛ bonitas ꝛ alia q̄ sic de deo dicunt. Aly phi.s. Ari.ꝛ Auer. dicūt ꝙ vnū ꝛ multa: q̄ diuidūt ens:nō sūt idē cū vno qō est ꝑncipiū nūeri:ꝛ cū multitudīe q̄ est spēs quātitatis. Et B rōnabile est. Non eniz ꝓuenit aligd ꝓtētū sub iferiori eē dīam supiozis.sicē rōnale nō est dīa subē.vñ nec multitudo q̄ est sub quāti tate pōt eē dīa entis simplr. Dñt g̃ ꝙ vnū qō ꝓuertitur cū ente nihil positiue addit ad id cui adiūgitur. eo ꝙ res nō dr eē vn. per aliquā disp̄onē additā: qz sic esset abire in ifinitū:si ista ēt disp̄o cū sit vna per aliquā aliā vnita tem vna eēt. Unde dicūt ꝙ vnū claudit i ītellectu suo ens cōe.ꝛ addit rōnē ꝑuatiōis vel negationis cuiusdaz super ens.s.idiuisiōis. Unde ens ꝛ vnū ꝓuertunt sic q̄ sunt idē re: ꝛ differūt per rōnē trīm: ſm ꝙ vnum addit negationē sup ens. Unde si ꝓsideret rō vnius q̄tum ad id qō addit supra ens nō dicit nisi negationē trīm. Et eadez rōne multitudo nō addit supra res multas nisi rōnē quādam.s.diuisiōis. Sic.n.vnū dr ex eo qō nō diuidit:ita multa dicuntur ex eo qō diuidunt. ℣. aūt rō diuisiōis ſm quā aligd ab aliq̄ distiguit ē in affirmatiōe ꝛ negatiōe: ꝛ iō multitudo dic in rōne sua negationē ſm.s.ꝙ multa sūt:quoz vnū nō est alterum:ꝛ hō diuisiōis B mō accepte in rōne multitudis negatio ip̄portat in rōne vni⁹. Et sic accepta vnū ꝛ multa sunt de ꝑdicamētis differētijs entis ſm ꝙ ens diuidit i vnuz ꝛ multa ꝛ in actū ꝛ in potētiā. Unde sic accepta nō determi nant ad aliqd gen⁹. ꝛ sic B multitudo sic accepta nō ē nu merus g ē spēs q̄titatis:nec B vnū sic acceptū est vnū qō est ꝑn̄ numeri:sed ſm ꝑdictos phos Arist. Auer. ꝛ Auic. vnū ſm ꝙ est ꝑn̄ nūeri ponit aligd additū ad esse.s. esse mēsure. Cuius rō ꝓmo ꝑuenit in vnitate:ꝛ deide ꝓter in alys nūeris:ꝛ deiceps de q̄titatib⁹ ꝓtinuis: ꝛ deide trāslatum est B nomē ad alia oia genera. vt dic phūs.io.meta. Quidā vo mediū iter vtrūq; tenēt cōsentiētes Arist.in B ꝙ vnuz qō ꝓuertit cū ente nō addit aligd positiue supra id cui adiūgit. Auic.vo in B ꝙ dicit vnū ſm ꝙ est ꝑn̄ numeri:ſm ꝙ ꝓuertit cū ente esse idē:ꝛ nō differre nisi ra tione: ꝛ sic ſz eos non additur aligd positiue supra id cui adiūgit. Ro aūt eoz ꝙ vnū vtroq; mō differat trīn rōne est. Cum.n.vnū sequat actū fozme distiguētis: ex hoc ꝙ fozma dat eē:hz vnū qō ꝓuertit cū ente: sed ex scōo actu fozme q̄ est distinguere ab alys hz ꝙ sit ꝑn̄ numeri:ꝛ ꝙ cōputet in genere accītis: qz ista distictio ſm rōnez seq̄tur esse cōpletuz. Sed B nō pōt stare:qz si vnitas que est ꝑn̄ numeri dicat ſm rōnē ꝑuatiōis.tūc nō erit aligd ni si in aīa:ita ēt nec numerus cui⁹ est ꝑn̄. vñ nō posset esse spēs in aliquo genere. Est g̃ dīa iter duas opiniones pri mas.qz ꝓma nō distiguit iter vnuz ꝛ multa ,put sunt i ge nere quātitatis:ꝛ ,put sunt ꝑme dīe entis. Scōa aūt opi nio distinguit vt dcīt est:ꝛ hāc credo esse veriozez. Dico ergo ſm hanc ꝙ numerus ꝛ vnitas ſm ꝙ sunt in genere quātitatis: nō ꝓueniunt nisi in ḡbus ꝓuenit cōmēsuratio quātitatis. vñ ꝓuenit trīn in reb⁹ hñtibus quātitatē cōtinuam. vñ phūs dicit ꝙ numerū cognoscimus diuisiōe cō tinui. Et B trīn numerus est subm arithmetici. vt ēt Aui. dicit. Unde iste nūerus ꝛ vnitas nō venit i dīnā ꝑdicatōez ſz trīn vnū ꝛ mltitudo ſz ꝙ sūt de illis q̄ ꝓsequūt vlr ens. Et ita hō termini nihil addūt i dīnis ſz rōnē supra id de quo dīr nisi rōnē negatiōis trīn:ſm ꝙ magr dic in lra.

Ad primū ergo dōm ꝙ in multitudie negatio est ſm ꝙ vna res distiguit ab alia ꝑ negationem.vñ in multitudie est negatio vel ꝑuatio realis ſm ꝙ vna res nō dr esse alia:ꝛ hō distictionē per negationez negat negatio ip̄portata in rōne vnitatis. vñ dico ꝙ negatio ista in q̄ ꝓficit rō vnitatis nō ē nisi negatio rōnis trīn. Dis.n.respectus q̄ est entis ad negationez vel ad nō ens nō est nisi rōnis. Unī relo q̄ refert ens ad nō ens nō ē nisi trīn in rōne. Et silr ꝑuatio q̄ de ente negat nō ens ē in ra tione trīn:vt ꝑuatio ꝑuatiōis vel negō negatōis. Et sic pz ꝙ nō ponimus distinctionē in dīnis ꝓnis ſm rōnē trīn. qz dicimus ꝙ vna ꝓsona realiter nō est alia. ¶ Ad scōm dōm ꝙ vt ex ꝑdictis pz vnū nō ip̄portat negatiōez nisi in rōne. Unī ſm rez magis se hz ad pōnez q̄ multitudo: in qua ip̄portat realis negatio: ſm quā res a re distiguit. Et ideo vnū in ītellectu ē ꝑus q̄ multitudo: cuius ſm sensū vel imaginatōez sit ecōuersio. vt dic phūs.qz sic cōposita ꝑoza sunt simplicib⁹?; ꝛ diuisa indiuisis:ꝛ iō i diffōne vni⁹ nō cadit multitudo:ſz illud qō est ꝑus ſm ītellectū vnita te. Primū.n.qō cadit in apꝓhēsiōe ītellectus ē ens: ꝛ nō ens:ꝛ ista sufficiūt ad diffōnē vnius:ſm ꝙ itelligim⁹ vnū esse ens in quo nō est distictio ꝑ ens ꝛ nō ens. ꝛ h.s. distincta ꝑ ens ꝛ nō ens nō hñt rōnē multitudis nisi postq̄ in tellectus vtriq; attribuit ītentōez vnitatis. ꝛ tūc diffinit multitudinē id qō est ex vnis:quoz vnū nō ē alterz:ꝛ sic in diffōne multitudis cadit vnitas:ſz nō ecōuerso. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ h ē va diffō vni⁹: vnū est ens qō nō diuidi tur. cuius Auic. nitat eā ip̄obare rōne iducta. Est.n.du plex diuisio.s.diuisio ſm q̄titatē. ꝛ talis diuisio ꝓsequit rationē multitudis:eo ꝙ rationē multitudis cōiter acce pte sequit ratio numeri:put est spēs quātitatis:ſz ꝙ ad dit rationē mēsure. vñ dicit phūs.io.meta.ꝙ numerus ē multitudo mēsurata ꝑ vnuz:ꝛ rōnē numeri sequit itelle ctus diuisiōis ꝓtinui. Ratio.n.diuisionis ꝛ quātitatis et mēsure ſm Lom.io.metaphy.ꝑus ꝓuenit in quātitate di screta q̄z in quātitate ꝓtinua:ꝛ talis diuisio non ponit in diffōne vni⁹:qō ꝓuertit cum ente. Est ēt q̄daz diuisio ſz fozmā vel ēntiā ſm ꝙ vna res per fozmā suam diuidit ab alia.ꝛ ista diuisio ꝓmo ꝓuenit i affirmatiōe ꝛ negatio ne q̄ ſm itellectuz ꝑcedit rōnē vnius vt dictū est. ꝛ sic pz ꝙ nō erit circulus in diffōne. ¶ Ad quartū dōm ꝙ vnū dupl'r dr.s.qō est ꝑn̄ numeri: ꝛ qō ꝓuertit cuz ente. Lo quēdo de vno qō est ꝑn̄ numeri vt dictū ē. ponit aligd additum supra ens qō dr vnum.s. rationē mēsure. vñ B vnum pōt dupl'r ꝓsiderari.aut ſm id qō est.aut ſm id qō ꝓsequit ad itellectū eius.s.relationez quādā. Si secūdo modo sic opponit multitudini numerali relatiue:sic ꝑn cipium ad ꝓncipiatū:sicut pūctus ad lineaz: ꝛ sicut pars ad totum:ꝛ magis ꝓprie sicut mēsura ad mēsuratuz. Si ꝓmo modo tūc dupl'r:qz vel cōsiderabiē ip̄m vnum cuz ꝑcisione.s.ꝙ est trīn vnitas:ꝛ sic babebit disperatā oppo sitionem mēsure ad alios numeros.quilibz.n. numerus ſm quiditatē sue spēi babz spālem rationē mēsure:sicut spēs opposite sunt disperate.ꝛ talis oppositio reducitur ad cōtrarietatem sicut ꝓncipiuz:qz spēs disperate distin guunt differētijs cōtrarijs:quibus ꝓmo diuidit genus.vt ꝓbatur.io.metaphy. Uel sine ꝑcisiōe ꝛ sic vnitas nullaz oppositionez habz ad numerū:sed est cōstituēs ipsum. Si aūt loquimur de vno qō cōuertit cum ente: sic vnuz habet rōnez ꝑuatiōis vt dictū est.respectu diuisiōis:que saluat in multitudie:ꝛ ita opponet multitudini:sicut pri uatio habitui.vt dicit phūs.io. metaphy. Unī etiā equa le opponit magno ꝛ parvo sicut ꝑuatio. Nec vnum ē ꝑ uatio illius multitudinis quā cōstituit:sed multitudinis q̄ negat esse in ipso:qō dr vnum. Nō.n.de rōne sua vnuz ꝑuat oēm diuisionem:sed sufficit ad rōnē eius q̄cūq; di uisio remoueat. Et ide pōt esse ꝙ vnū est pars multitu

dinis:ꝛ ꝙ ipsa multitudo dr quodāmō vnū ,put.s. aligd nō diuidit ad minus ſm ītellectū aggregātē:sicut etiam ip̄m maluz nō est oīno exps boni: qz nō ꝑuat qōlibet bo num ꝑ malū. ¶ Ad 5m dōm:ꝙ multitudo numeralis q̄ ē spēs q̄titatis ponit aligd in creaturis. Hoc aūt nō transfert in dīna nisi forte ſm rōnē distinctiōis quā hz ex ra tiōe multitudis simplr. Multitudo vo q̄ diuidit ens nō addit accīs positiue supra ens:ſz rōnez distinctionis trīn ſm ꝙ vna nō est altera.ꝛ sic est etiā in dīnis.

¶ Utz vnū ꝛ numerus significēt eēntiā. IIII.

Ad quartuz sic ꝓcedit:vr ꝙ hō dictiones significēt dīnā eēntiā. Quicqd.n.ad se dr in dīnis subalr dr ꝛ eēntiā significat: ſz hō dictiones ſz suū no mē nō referunt ad aliud: ſz ad se dīr. g̃ sunt eēntialia. ¶ ℣. ſm Boe.oīa ꝑdi⁹ mutant in subam cuz in dīnā ꝑdicationē venerint ꝓter ad aligd:ſz numerus ꝛ vnitas vident ad q̄titatē ptinere.g̃ sūt eēntialia. ¶ Si dicas ꝙ signīant eēntiā qñ adiūgunt termio eēntiali: vt cū dr vnus deus:ꝛ notiōez qñ adiūgunt ꝓnali: vt cū dr vnus pr. ¶ Cōtra q̄cūq; dīr nō ſm vnā rōnem equiuo ce dīr:sed nō est eadē rō vnitatis ꝓnalis ꝛ eēntialis. si cut nec est eadē ratio distictionis ꝓnalis. g̃ vr ꝙ equo ce de eis dicant. ¶ Itē vnū ptinet ad eēntiā. vñ dicim⁹ ꝙ pr ꝛ fili⁹ sunt vnū ꝑ eēntie vnitatē:sed cū multitudo ꝓstituat ex vno ad qōcūq; gen⁹ ptinet signo vni⁹ ꝛ signo multitudis.g̃ vr ꝙ ēt oīa noīa significātia distictōez vel pluralitatem significent essentiam.

Contra. q̄gd eēntialr dr de singlis ꝓnis ꝑdicat: ſz termini numerales non ꝑdicant de ꝑe. nō.n.pōt dici ꝙ pr sit duo vel tres.g̃ vr ꝙ nō significent eēntiā:ꝛ ita nec vnuz qō est plalitatis ꝑn̄.

Respondeo dōm:ꝙ vt pz ex dictis in dīnis nō est aliq̄ vnitas ꝛ multitudo nisi ſm qō vnū ꝛ multa dīcūt ens cōe. Et hoc mō: vt dcīn est nō addunt aligd supra ens de quo dr vnitas vel multitudo nisi ſm ratiōem. Unī sicut ens cōiter se hz ad absoluta ꝛ relatiua.ꝛ simlr distictio ꝛ īdistictio q̄ ſz rōnē addunt: ita ꝛ vnū ꝛ multa q̄ dīcunt ens cōe. Et iō ſm ꝙ diuersis adiūgunt significāt eēntiā vel notionē. Unitas.n.essen tialis ē ipa eēntia dīna ſm ꝙ ē idiuisa. ꝛ vnitas ꝓnalis ꝑis est vnitas ,ppietatis:ſm ꝙ non est diuisa. Et simlr multitudo vel pluralitas ꝓnaruz sunt ipe persone ſm ꝙ sunt distincte:ꝛ qz nō est ibi aliqua distinctio essentia rum.iō nec aliqua pluralitas eēntialis.

Ad primum igit dōm: ꝙ hō dictōes ſm rōnem quā addūt eis de quib⁹ dīr nō po nūt relationē nec aligd.ꝛ iō ſm noīa que ponunt ab hō rōnibus nō referunt ad aliud:ſz quātū ad illud circa qō ponit ista ratio ꝑn̄ ip̄portare ꝛ absolutū ꝛ relatuz. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ vt dcīn est ꝓlalitas nō venit in dīnā ꝑdicatio nē ex multitudine q̄ ē spēs quātitatis. ꝛ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 3m dōm:ꝙ rō vnitatis ponit ens idiuisum simplr. vñ abstrahit a quolibet mō distinctionis. vñ ſm vnā ra tionē cōem dr persona vna ꝛ essentia vna:quāuis sit nō vna rō distunctōis in spāli. vñ ex boc nō habet ꝙ equino ce ꝑdicet. ¶ Ad 4.m dōm:ꝙ sicut ens absolute dcīn ītel ligit de suba:ita vnū absolute dcīn ,put significat in neu tro genere:qō subsātuat ip̄portat vnitatez absolute:ꝛ significat vnitatē sube:sed talis vnitas nō ꝓstituet nume rū ꝓnaz:ſz ꝓstitueret numez eēntiarū si eēt ibi. Sz in masculino gñe nō significat vnitatem absolute: ſz ponit vnitatē circa terminū cui adiūgit:qz adiectiuū est. vnde ip̄portat vnitatē ꝓueniētē illi termio. Et iō cuz dr vn⁹ de⁹ ip̄portat vnitatē eēntialē.ꝛ cū dr vn⁹ pr ip̄portat vnitatem ꝓsonalē.ꝛ B vnitas ꝓstituit numez ꝓsonarū q̄ ad relōnē ptinet. ¶ Et p B pz rūsio ad aliud: qō i ꝓriū obyciebat.

¶ Questio. II.

Deinde querit de nominibus que sunt pluralitati ānexa, Et circa hoc q̄runt duo. Primo de his q̄ se hñt ad pluralitatem sicut ꝓncipiū. Secūdo de noīe trinitatis ꝙ cōsequit plalitatē.q.collectiuū.

¶ Utrum i deo sit diuersitas. I.

Ad primuz sic ꝓcedit: vr ꝙ i deo sit diuersitas. Sicut.n.vnū in suba facit idez:ita multitudo in suba facit diuersitatem:ſz dicit Dyl. ꝙ pr ꝛ fili⁹ ꝛ spūs scūs sunt qdē ꝑ subam tria:ꝑ cōsonantiā vo vnū. g̃ est ibi diuersitas. ¶ ℣. sicut vnū dr ex eo ꝙ nō dicit: ita mlta vel plа dīr ex eo ꝙ dicunt:sed pr ꝛ fili⁹ sunt ples. g̃ vr ꝙ ibi sit diso. ¶ Itez alienū denoiat ab alio:ſz fili⁹ est ali⁹ a pre. g̃ pōt etiaz dici alien⁹. ¶ Itē vr ꝙ possit dici singu laris:qz singulare significat aligd demratuz subsistēs in nā cōi:ſz hoc mō est pr. vñ supra dixit Dam.ꝙ se hz sicut idiuiduū. g̃ vr ꝙ possit dici singularis. ¶ ℣. vr ꝙ possit dici vnicus ꝑ hoc qō cātat ecclia. trinū deū vnicūq; cuz fauoze ꝑdicat. ¶ Itez videt ꝙ nō possit ibi eē discretio. Discretū est.n.quedā dīntia quātitatis:sed in dīnis nō ē quantitas. g̃ nec discretio. ¶ Et q̄rat generaliter qd de hō possit cōcedi in diuinis.

Respondeo dōm:ꝙ circa fidē trinitatis fuerūt due bereses.s.arry q iduxit plalitatem eēntie.ꝛ sabelly q abstulit plalitatez ꝓnaz: quoz vtrūq; ꝓcedit fides catholica.ꝛ ideo ea opz ꝓcedere que vtriq; bereſi aduersant.ꝛ ea negare q̄ vtriq; sunt ꝓsona. Unī ꝓtra arriū q̄ttuoz ponit ecclias.s.eēntie vnitatē.ꝛ ex hō ꝓfitet deū vnū ꝛ negat diuersitatē. Scōo eēntie dīne simplicitatē.ꝛ iō cōfitet simplicē ꝛ negat multiplicitatē vel diuisionē q̄ ponit rōnem toti⁹ ꝛ partis q̄ simplicitati aduersant.ꝛ simlr separatiōez. Tertio ponit similitudi nē in nā deitatis ,put significat vt forma quedā:ꝛ iō ꝓe dicat filiū simile ꝑri ꝛ negat alienū:qz alienum dr qō est eꝫneū a nā alicui⁹. Quarto ponit idiuisaz vtutē ꝛ magni tudinē triū ꝓnaz. ꝛ iō ponit equalē ꝛ negat disparē vel inequalē. Simlr cōtra sabelliū q̄tuor ponit. ꝓmo nature cōicatōez plibus suppositis.ꝛ iō ꝑdicat plalitatē ꝛ exclu dit singularitatē. Scōo ponit ꝙ ista plalitas nō ē trīn ra tionis:ſz etiā rei:qz sunt tres res. ꝛ iō ꝑdicat discretionē. ꝛ excludit vnicū. Tertio ponit in istis rebus ꝓnalibus esse ordinē ozigis.ꝛ iō ꝓdicat discretionē que ordinez quēdā ip̄portat:ꝛ excludit ꝓfusionē. Quarto ponit tres ꝑ sonas vnitas societate q̄dā amozis:q ē ipūs scūs.ꝛ iō ꝑdi cat ꝓsonātiā:vt pz ex Dyl.ꝛ excludit solitudinē.

Ad primuz igit dōm:ꝙ vnuz in suba ,put signifi cat eēntiā facit idē.ꝛ silr multitudo i suba q̄ est eēntia facit diuersuz:ſz cū dicit Dyla.ꝙ sunt ꝑ subaz tria:accipit subam ꝑ hypostasi nō ꝑ eēntia. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ vbi ē nūerus simplr:ibi ē diso vel ꝑ eēntiam vel ꝑ q̄titatē:ſz talis nūerus nō ē i dīnis:ſz nūerus qui daz:vt dcīn est ꝛ ad istū nūeruz sufficit distictio relōnū. ¶ Ad 3m dōm:ꝙ quāuis fili⁹ dicat ali⁹ a pre:nō trī dicit alien⁹:qz hoc sonat in eꝫneitatē nāe. Denoiat.n.alienuz ab alietate nāe ꝛ nō ab alietate suppositi. ¶ Ad 4.m dōz: ꝙ ꝓsona dīna nō pōt dici singlaris ꝓpe:qz singulare ē cu ius eēntia ē icōicabilis.eēntia aūt prīs nō ē incōicabilis. ¶ Ad 5m dōm:ꝙ rōne dicta nō pōt de⁹ dici vnic⁹:ꝛ si in ueniat ip̄ꝓprie accipit vnic⁹ ꝑ vno:ꝛ ita gloſande sunt oēs auctes tales in ḡb⁹ aliq̄ ꝑdictoz ponit. ¶ Ad 6m di cendū:ꝙ discretio nō saluat in diuinis quātū ad rōnem

Universidad de Deusto
Biblioteca

quātitatis: sed solū quātuz ad rōnez ordinis. ¶ Ad questionem pz responsio per iam dicta.

¶ Utr trinitas sit nomen essentiale. II.

AD secunduz sic ꝓcedit: vr ꝙ trinitas sit nomē eētiale. Quicqd.n.ad aliud nō referr est eētiale: sz trinitas ꝑm nomē suuz est hȝ.g̃ rē. ¶ P.gc. qd ꝓdicar de singlis plonis ⁊ de oib⁹ simul singlr ⁊ nō plaliter ē eētiale: sz hoc nomē trinitas vr hȝ esse. Qz trinitas dr quasi triū vnitas: ⁊ illa vnitas significat diuinā eētiā. Uñ cum possit dici pr est eētia: ⁊ vnitas eētie pōt dici ꝙ ē vnitas triū: ⁊ ita qȝ ē trinitas. ⁊ similr fili⁹ ⁊ spūs scūs: ⁊ hi tres sunt vna trinitas: ⁊ nō plures trinitates. g̃ vr ꝙ sit eētiale. ¶ Si dicas ꝙ nō: qz ē collectiuum plonaꝝ. ¶ Cōtra ꝑm Ber. Inter oēs vnitates arcē tz vnitas trinitatis: sz iter oēs vnitates ē minor illa quā importat nomen collectiuū. g̃ videt ꝙ nō sit collectiuum: ⁊ ita nullo modo significat relatōez.

Contra. est qȝ dic Boe. li. de tri. ꝙ ipm nomē trinitatis ad relonē ptinet. g̃ nō est eētiale.

Respondeo dōm: qȝ i noie trinitatis iportat vnitas ⁊ nūerus gdā. Sz vnitas i dinis dr dupl̄r. s. vnitas eētialis ⁊ vnitas plonalis. Uñ gdam dicūt ꝙ nomē trinitatis importat vnitatē plonalē: ⁊ ꝑm eos sic exponit trinitas quasi ter vnitas: qz sunt ibi tres vnitates plonales. ⁊ ꝑm B absolute relationē significat. ¶ Alij dicūt ꝙ vnitas iportata est vnitas eētialis: ⁊ sic isti exponūt: trinitas. i. triū vnitas. sicut ēt Isido. i lra exponit. Uñ ⁊ hoc vr cōuenieti⁹ eē cū nos a trinitate nominemus deū trinū: ⁊ nō pōt dici ter vnus: qz cū dr de⁹ vn⁹ significat vnitas essentialis: ⁊ ꝑm hoc trinitas significat vtrūqȝ. s. vnitatē eētie ⁊ distinctionē plonarū.

Ad primum igit dōm: ꝙ trinitas g̃tuz ad id ad qȝ significād⁹ imponit nō significat relonē: sz nūez. vñ ꝑm nomē ad aliud nō refert. Sz g̃tū ad ea circa q̃ ponit nūerus iste i dinis signat ipas relatōes q̃ solū i dinis nūerant ⁊ nō addit aligd ꝑm rē: sed tm̄ rōnē negatōis: vt dcm̄ ē: ⁊ hoc ꝓuenit trinitati. s. ꝙ sit ad aligd: nō iquātuz ē trinitas: sz iquātū ē trinitas diuina. vñ hȝ relonē iplicitā. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ h̄ ē falsa. pr est trinitas. Quāuis.n. B nomē trinitas pp moduz significād: qz significat i abstracto: significet vnitatē eētie i recto: ⁊ nūez plonaꝝ i obliquo quātū ad ethymologiā nois, put dr trinitas tris vnitas: tm̄ g̃tū ad impōnez nois ē eōz. Impositū ē.n. nomē ad significād⁹ ab ipo nūero q in nomie iportat. Uñ g̃tū ad verā nois signōnē idē significatur cū dr trinitas: ac si diceret tres plone vni⁹ eētie sic magr expōit. Uñ pz ꝙ pr nō pōt trinitas dici. Silr cū dr de⁹ ē trin⁹. significat ꝙ ē hīs tres plonas in vna eētia. vñ ly ōs supponit tūc vel eētiā vel suppositū idistictū. ¶ Ad 3m dōm: ꝙ B nomē trinitas hȝ aligd sile cū nomie collectiuo: nō tm̄ ē ve collectiuū. In collectiuo.n. est duo ꝑsiderare. s. multitudinē eoz q̃ colligunt: q̃ simplr sūt p eētiā diſa. ⁊ id i q̃ colligunt q̃ ē mima vnitas. Sz i noie trinitatis ē eōz: qz illud in q̃ colligunt tres plone ē maxia vnitas. s. vnitas eētie. plone aūt q̃ colligunt hīt mimū de ratōe realis multitudis: tm̄ ē aliq̃ silitudo iquātuz est aligs nūerus ⁊ aliq̃ vnitas vtrobiqȝ. vñ supra dixit magister ꝙ ē q̃si collectiuū. ¶ Expō textus.

QUia nec nūer⁹ nec g̃tas ibi est.) ꝓ B pz ꝙ magr itēdit ꝙ vnitas ⁊ multitudo nō ꝓdicant aligd supadditū reb⁹ qb⁹ adiūgunt nisi ꝑm ꝙ sunt i gñe g̃tatis. ⁊ B mō de deo nō ꝓdicant. (Faciamus boiez ad ima. ⁊ simi. rē.) B ē expositū supra. di. z.

¶ Quid significat cuz dī pluraliter tres plone vel due persone. ¶ Distinctio XXV.

PRēterea cōsiderandū est cum boc nomē plona: vt ꝓdictū est ꝑm substantiā dicat: que sit itelligentia dicti: cū plaliꝛ ꝓferr tres plone: vel due plone: ⁊ cū dī. Alia est plona pris: alia est plona filij: alia est plona spūs sci. Si.n.i bis locutōibus plone vocabulū eētie itelligentiā facit: plures essentias cōfiteri videmur: ⁊ ita plres deos. Si ꝙ essentie significatione ibi nō tenet: alia ē hui⁹ nois rō cū dī. Pater ē plona: vel fili⁹ est plona: ⁊ alia cū dī. Pater ⁊ filius ⁊ spūs scūs sunt tres plone: ⁊ cū dr. Alia ē plona pris: alia filij: ⁊ huiusmodi.

¶ Qz videtur ꝑm essentiā dici: alia est persona patris: alia filij: siue tres persone: vt cū dr pater est persona: filius est persona.

PErsona.n. vt supra ait Augus. ad se dr: ⁊ idē est deo esse plonaz qȝ esse: sicut idē est ei eē qȝ deū eē. Uñ manifeste colligit ꝙ eētiā dinaz ꝓdicemus dicētes. Pater ē plona: fili⁹ est plona: spūs scūs ē plona. i. eētia dina: ⁊ oino vnū ⁊ idē significat noie plone. i. dina essentia cū dr: pater est plona: ⁊ filius est plona: qȝ significat noie dei cū dr: pater est de⁹: fili⁹ ē de⁹. Ita etiā idē significat cū dr. Deus est deus: ⁊ deus ē plona. Utrobiqȝ.n. nomie essentia dina itelligit. qz vtrūqȝ ꝑm subam dr. Cū ꝙ dr pater ⁊ filius ⁊ spūs scūs sunt tres plone: qd nomine plone significamus: an eētiaz: Hoc.n. vr si supra posita ꝛba Augu. diligenter scrutemur. Supra.n. dixit ꝙ ideo tres plonas dicimus: qz id qȝ plona est: cōe ē trib⁹. Et itez qa pater ē plona ⁊ filius est plona: ⁊ spūs scūs est plona. ideo tres plone dr. Videt g̃ eandē tenere significatōez hoc nomē plona cuz dī tres plone: quā hz cū dī. Pater ē plona: fili⁹ ē plona: spūs scūs est plona: qz vt oñdit Aug. hoc dicit. i. tres persone ꝓpter illud: qz id qȝ plona ē: cōmune ē eis. Id ergo qȝ cōmune est eis. i. patri ⁊ filio ⁊ spūi scō: videt significari noie persone: cum dicitur tres persone.

¶ Aliter ēt videt posse oñdi: ꝙ ꝑm eētiā dicatur: ēt cū plaliꝛ ꝓferr.

ALiter ēt videt posse ostēdi: ꝙ ibi noie plone significet eētia cū dr tres plone. Ut.n. supra dixit Aug. Ea nec ita te dicimus tres plonas vt rīderemus q̃rentibus: qd tres vel qd tria. Cū g̃ q̃rit qd tres vel qd tria: ꝓuenienter rīdet cū dr tres plone. Ut

cū querit: qd tres vel qd tria per qd de eētia q̃rit. Nō.n. inuenit qd illi tres sint nisi essentia. Si g̃ qōni recte rīdemus: opz vt rīdēdo eētiā significemus: aliogn nō oñdimus qd tres sint. Si ꝙ rīdētes eētiā significamus: ipaz eētiā plone noie itelligim⁹: cū dī tres plone.

¶ Opio quoꝛūdā q putāt eētiā significari nomine plone: cū dicimus tres plonas.

QUibusdā vr ꝙ noie plone significet eētia: cū dī tres plone. Propterea qz Aug. dicit iō dici tres plonas: qz cōe ē eis id qȝ ē plona: vt sit talis intelligētia. Pr ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs sūt tres plone. i. sunt tres id hītes cōe qȝ ē plona. i. tres sunt quoꝛ qlcȝ est plona. i. eētia. Sz qīo iuxta hāc itelligētiā dicet: alia ē plona patris: alia filij. Et h̄ ēt ita volūt itelligere. s. ali⁹ est pr: ⁊ ali⁹ ē fili⁹: id tm̄ cōe hītes qȝ ē plona. Et h̄ cōfirmāt auctē Aug. q i. vij. li. de tri. ait. Tres plonas eiusdē eētie: vel tres personas vnā eētiā dicimus. Tres aūt plonas ex eadē eētia nō dicimus: q̃si aliud ibi sit qȝ eētia ē: aliud qȝ plona ē. Hac auctē ⁊ ꝑmissis conant asserere in ꝓdictis locutōib⁹ nomē plone eētiam significare. Sz qd rīdebūt ad id qȝ ipse Aug. i li. de fide ad Petrū dicit. s. ꝙ ali⁹ ē pr i plona siue plonaliꝛ: ali⁹ plonaliꝛ filius: ali⁹ plonaliter spūs scūs. Quo.n. ali⁹ plonaliꝛ pr: ali⁹ plonaliꝛ fili⁹: ali⁹ plonaliꝛ spūs scūs. si in eē plonā oino ꝓueniūt. i. si plona eētie tm̄ itelligentiā facit. Iō nobis vr aliter boc posse dici congrueti⁹ iuxta catholicoꝛ doctoꝛ auctoꝛitates.

¶ Qz boc nomē plona tripl̄r i trinitate accipit: ⁊ hec est vtilis ⁊ catholica doctrina de persona ⁊ personis.

SCiēdū ē igit ꝙ boc nomē plona multiplicē itelligētiā facit: nō vnā tm̄. Et vt Hyl. ait i li. iij. de tri. Intelligentia dictoꝛ ex cāis ē assumēda dicēdi: qz nō sermonis res: hȝ rei ꝑmo subiect⁹ ē. Discernētes g̃ dicēdi cās bui⁹ nois. s. plona: significatōez distinguimus dicētes: ꝙ boc nomē. s. plona ꝓ ꝓprie ꝑm subam dī: ⁊ eētiā significat. sic supra oñdit Aug. cū dī. Be⁹ ē persona. pr est plona. Quadā tm̄ necitate vt supra dixit Aug. trāslatū ē boc nomē: vt plaliꝛ diceret tres plone cuz quererer. qd tres vel qd tria. vbi nō significat eētiā. i. nām dinā q̃ cōis ē trib⁹ plonis: hȝ subsistētias vel hypostases ꝑm grecos. Greci qp pe: vt supra dixit Augu. aliꝛ accipiūt subam. i. hypostasiz: aliter nos. Nos.n. subaz dicimus eētiā siue nām. Personas aūt dicimus sic ili

li dicūt subas. i. hypostases. Si g̃ nos ita accipimus plonas: vt illi accipiūt subas vel hypostases. At illi aliꝛ accipiunt hypostases q̃z nos subam: aliꝛ g̃ nos accipimus plonas q̃z subaz. Cuz g̃ dicimus tres plonas: nō ibi plone noie eētiā significam⁹. Quid g̃ dicimus: Dicim⁹ qz tres persone sunt. i. tres subsistentie. s. tres entes: ꝓ quo greci dicūt tres hypostases.

¶ Oñdit ꝛba Augustini ꝓuenire huic snie.

ET hic sensus adiuuat ex verbis augustini ꝑmissis si iteri⁹ itelligat. Qz eni pr ē plona. i. eētia: ⁊ fili⁹ ē persona: ⁊ spūs scūs ē plona. Iō dīr tres persone. i. tres subsistētie tres ētes. Nō.n. pñt dici tres subsistentie vel entes: nisi singulus eoꝛ eēt persona. i. eētia. Qz g̃ eis cōe ē id qȝ ē persona. i. eētia. iō recte dīr tres persone. i. subsistētie vel subsistētes: vt sic eētia: q̃ eis ē cōis: vere ac ꝓprie ē: ita illi tres vere ac ꝓprie subsistētie vel entes itelligant. Iōqz Augu. cās dicendi discernēs: dicit tres plonas eē vnā essentiā vel eiusdē eētie: nō ex eadē eētia: ne aliud itelligat ibi eē persona: aliud eētia. Tres.n. persone. i. subsistētie vna sunt eētia ⁊ vnius eētie. Nō aūt sunt vna plona vel vni⁹ plone: licet persona ꝑm subam dicat aliq̃. Nā si boc diceretur: cōfusio fieret in personis.

¶ Obiectōi illoꝛ h̄ rīdet q̃ nituntur ꝓbare personas ꝑm essentiā accipi: qz rīdemus q̃rentibus qd tres vel qd tria.

AD hoc aūt qȝ illi dicūt cū querit qd tres vel qd tria: de eētia q̃rit: qz nō inuenit qd illi tres sint nisi eētia. per hoc volētes nos inducere: vt noie persone eētiā itelligamus: cuz rīdem⁹ tres personas: ita dicim⁹. Indubitabilr verū ē: qz nō inuenit vnū aliqd qȝ illi tres sint nisi eētia. Unū.n. sūt illi tres. i. eētia dina. Uñ ꝛvitas ait. Ego ⁊ pater vnū sum⁹. Uerūtñ cū q̃rit qd tres vel qd tria: nō de eētia q̃rit: nec ibi qd ad essentiā refert. Sz cū fides catholica tres eē ꝓfiteat: sic Joānes i epla canonica ait. Tres sūt q testimoniū perhibēt i celo: q̃rebat qd illi tres essent. i. an eēnt tres res: ⁊ q̃ tres res: ⁊ quo noie ille tres res significarent. ⁊ iō loq̃ndi necitate inuētū ē B nomē plona ad rīdēdū ⁊ dcm̄ ē tres persone.

¶ Quid tres res: ⁊ qd vna res hic dī.

NOn autez te moueat ꝙ diximus tres res. Nō.n. B dicētes diuersaz rez numerꝛ ponim⁹ i trinitate: hȝ ita tres res dicim⁹ vt easdē eē vnā quādā summā rē ꝓfiteamur. Uñ Aug. i. i. li. ō doc. ꝛpia

Universidad de Deusto
Biblioteca

na sic ait. ℟es qb⁹ fruēdū est nos btōs faciūt. ℟es ḡ qb⁹ fruēdū ē: sunt pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūscūs. Eadēqz trinitas vna q̄dā summa res ē: cōiscz fruētib⁹ ea: si tñ res ⁊ nō rez oīuz cā sit. Nō.n. facile pōt iueniri nomē qō tāte excellētie ꝓuenat: nisi q̄ meli⁹ dī trinitas ħ vn⁹ de⁹. Sic ḡ tres res dr̄: ⁊ be sūt vna res: ita tres sube dr̄ ⁊ be sūt vna eēntia. Ecce oñsuz ē q̄ sit itelligentia h⁹ nois ꝑsona: cū dicimus tres personas.

¶ Ex quosensu dicaf: alia ē persona p̄is: alia filij: alia spūs sancti.

Nunc ispiciamus vtz fm eādē rōnez ⁊ cām dicaf: alia ē ꝑsona p̄is: alia filij: alia spūs sci. Qō vtiqz sane itelligi pōt: vt sit sensus talis. Alia ē subsistētia vel hypostasis patris: alia subsistētia filij: alia subsistentia spūs sancti. Et alia subsistētia pater: alia filius: alia spiritus sanctus.

¶ Quo hec itelliganf: ali⁹ in persona p̄: ali⁹ filius: ali⁹ spūs scūs.

Deide q̄rit vtz ħz eādē rōnē accipiaf cū dī. Ali⁹ ē pr̄ i ꝑsona: ali⁹ i ꝑsona filij⁹: ali⁹ i ꝑsona spūs scūs: siue ali⁹ ꝑsonal'r pr̄: ali⁹ ꝑsonal'r filij⁹: ali⁹ ꝑsonal'r spūs scūs. Ad qō dicim⁹: qz etsi possit eo dez mō accipi: ꝓgruēti⁹ tñ ex rōne dicti alia variaf itelligētia: vt ħ ꝑsone noīe ꝓprietas persone itelligaf: vt sit sensus talis. Ali⁹ ē i ꝑsona vel ꝑsonal'r pr̄. i. ꝓprietate sua pr̄ ali⁹ ē q̄z filij⁹: ⁊ filij⁹ ꝓprietate sua ali⁹ q̄z pr̄. Pr̄nali.n. ꝓprietate distinguit hypostasis p̄is ab hypostasi filij: ⁊ hypostasis filij filiali ꝓprietate discernit a patre: ⁊ spiritus sanctus ab vtroq̄z processibili ꝓprietate distinguitur.

¶ Qz fm hūc modū ēt in ꝓdictis locutōib⁹ pōt accipi.

Hoc cēt mō sane pōt accipi ꝑsona i premissis locutōib⁹ cū dī. Alia ē ꝑsona p̄is: alia filij. i. alia ē ꝓprietas q̄ pr̄ ē pr̄: alia q̄ filij⁹ ē filij⁹: alia q̄ spūs scūs ē spūs sanctus. Ita ēt noie persone qdā ꝓprietates itelligere volsit cū dr̄ tres ꝑsone: ħz meli⁹ ē vt subsistētias vl' hypostases itelligam⁹ cū dicimus tres personas. Ex ꝓdictis colligīt q̄ nomē ꝑsone i trinitate triplicē tz rōnē. Est.n. vbi facit itelligētiā eēntie: ⁊ ē vbi facit itelligētiā hypostasis: ⁊ est vbi facit itelligentiā ꝓprietatis.

¶ Aucrozitatibus sanctoꝝ oñdit qō dīrit.

Quod aūt fm subam dicaf ⁊ essentiā aliqñ significet: supza ex dictis aug. aperte oñdim⁹. Qz ꝙo ꝑ hypostasi atqz ꝓprietate accipiaf: ex auctoribus scōz oñdi oz: ne cōiecturis nr̄is aliqd ausi dicē videamur. Be ħ Hiero. i expōne fidei catholice ad alippiū ⁊ Augu. eꝑos ita ait. Nō ē prius aliqs i trinitate gradus nibilqz qō iferi⁹ superiusue dici possit: ħ tota dīnitas sui pfectiōe eqlis ē vt exceptis vocabulis q̄ ꝓprietatē idicant ꝑsonaꝝ: qcqd de vna ꝑsona dī: de tribus possit dignissime itelligi: atqz vt ꝙfitāt̄es Arriū vnā eādēqz trinitatis dicimus eē eēntiā vel subaz: ⁊ deū vnū in trib⁹ ꝑsonis fatemur: Ita ēt ipietatē Sabellij declinātes tres personas expssas sub ꝓprietate distiguimus: nō ipz sibi pīez: ipz sibi filiū: ipz sibi spm̄ scm̄ eē dicētes: ħ aliā p̄is: aliā filij: aliā spūs sci eē ꝑsonā. Nō.n. noīa tm̄mō: ħ ēt noiuz ꝓprietates. i. pr̄soas: vt greci exprimūt hypostases. i. s̄bsistētias ꝙfitemur. Nec pr̄ filij vl' spūs sci ꝑsonā aliqñ excludit: nec filij⁹ vl' spūs scūs p̄is nomē ꝑsonāqz recipit: ħ pr̄ semp pr̄: ⁊ filij⁹ sp filij⁹: ⁊ spūs scūs semp spūs scūs. Itaqz suba vnū sūt: ħ ꝑsonis ac noīb⁹ distiguūt. Ecce ħ apte dicē Hiero ny. ꝓprietates eē ꝑsonas: ⁊ ꝑsonas eē subsistētias. Uñ manifestū fit qō dixim⁹. s. ꝑsone nomie significari ⁊ hypostasiz ⁊ ꝓprietatē. Job. ēt Bañ. ꝑsonas dicē eē hypostases ⁊ eas dicit entes: ita iquiēs. In deitate vnā nāz ꝙfitemur ⁊ tres hypostases ħz ħitatē entes. i. ꝑsonas.

¶ Diuisio textus.

Determinato Di. 25. de noīb⁹ significantibus vnitatez ⁊ pl'alitatē i dīnis. ꝑter determiat magr̄ ō nomie qō additōez recipit ⁊ pl'alr̄ cōsignificaf q̄l'r ħ possit esse. s. de ħ noie ꝑsona qd significat qñ pl'alr̄ significaf. Didit ḡ ꝑs ista in duas. In p̄ ingrit vtz sic sing'r ꝓlatū ħ nomē ꝑsona signīat eēntiā: ita ⁊ qñ pl'alr̄ ꝙsignificaf. In 2ª ponit qōnis solonē. ibi (Quibusdā vr̄) Circa p̄ᵐ duo facē. p̄ mouet qōnē. 2º iducē rōnē ad alterā ptē. ibi (Persona.n.vt.s.2c.) Qō aūt sua ꝑsit ad duo deducit icōueniētia. Cū.n. ꝑsōa i sing'li significet eēntiā: vt s. dixerat: Aut i pl'ali signīat eēntiā aut nō. Si eēntiā. ḡ vr̄ q̄ dr̄e pl'es ꝑsonas nō est aliō q̄z dr̄e ples eēntias. Si aliud. ḡ nomē ꝑsona ē equocū i sing'li ⁊ pl'ali: qō vr̄ eē iusitatū. (Persona.n.2c.) Dic ponit rones ad altera ptē. s. q̄ tā i sing'lari q̄z i pl'ali eēntiā significet. Qz.n. in sing'lari eēntiā signīat ꝓbat ex his q̄ supza dixerat. Qz in pl'ali ēt eēntiā signīat ꝓbat duab⁹ rōnib⁹. Prima talis ē fm Augu. Cū dicim⁹ tres ꝑsonas significam⁹ id qō cōe ē pr̄i ⁊ filio ⁊ spūi scō: ħz nihil ē cōe eis nisi eēntia. ḡ significaf eēntia noie ꝑsone pl'alr̄ sūpte. Secūdā pōit. ibi (Alit ēt pōt) ⁊ ē tal'. Quid q̄rit ō eēntia: ħz iterrogātib⁹ qd tres. rñsuz ē tres ꝑsone pl'alr̄. ḡ pl'alr̄ eēntiā signīat. (Quibusdā vr̄ 2c.) Dic soluit. Et circa ħ duo facē. p̄ ponit quozūdā solonē ⁊ ipmobat eā. 2ª pōit solonē suā. ibi (Sciēdus est igr̄) solo istoꝝ erat q̄ ħ nomē ꝑsona in pl'ali significaret eēntiā: nec tñ seq̄bat q̄ eēnt tres eēntie: ħz q̄ pr̄ ⁊ filij⁹ ⁊ spūs scūs sūt tres hītes illud cōe qō ē eēntia. ⁊ sīl'r exponebāt cū dr̄. alia ē ꝑsona pr̄is 2c. i. ali⁹ ē pr̄ a filio: quoꝝ vterq̄ ē ꝑsona. Sz magr̄ iducit aliū modū loq̄ndi quez

nō pñt sic exponere. Dr̄. n. ab Aug. q̄ filij⁹ ē ali⁹ a pr̄e i ꝑsona vel ꝑsonal'r. (Sciēdū ē igit 2c.) Dic ponit suā solonē. Et p̄ pōit solonē. 2ª ex solone iducit q̄dā 2clonē q̄si epilogū. ibi. (Ex ꝓdictis colli. 2c.) Circa p̄ᵐ duo facit. p̄ exponit qd significet nomē ꝑsone cū pl'alr̄ ꝓferē adiuncto termio nūerali. 2º qd significet qñ adiūgīt termio ptitiuo. ibi (Nunc ispiciamus.) Prio ponit expōnē. 2º rñdet ad rones i ꝓriū factas. ibi. (Et ħ sensus adiu. 2c.) dicit ḡ magr̄ q̄ solitudo q̄nis i sing'lari signīat eēntiaz in pl'ali signīat hypostasim. vñ sensus ē. tres ꝑsone. i. tres hypostases. ēt ħ ꝙfirmat auctē Aug. (Et ħ sensus.) Dic rñdet ad obones in ꝓriū factas. Et circa ħ duo facit. p̄ rñdet ad obones. 2º excludit q̄dā dubitatōez. ibi (Nō aūt remo.) p̄ⁿ i duas ħz duas rones. 2ª soluit. ibi. (Ad ħ ātt illi 2c.) (Nūc ispiciamus) Dic expōit significatōez ꝑsone qñ adiūgīt termio ptitiuo vt ē ali⁹. Hoc āt ꝓtingit dupl'r. Uel ita q̄ distictio imporꝛeē circa ꝑsonā: vt cū dr̄. (Alia ē ꝑsona 2c.) ⁊ tc dic q̄ signīat hypostasiz. Uel q̄ ꝑsona designet rōnē distictōis: vt cū dr̄ ali⁹ ē ꝑsona: vl' ꝑsonal'r 2c. ⁊ tūc dic q̄ signīat ꝓprietatē: q̄uis i vtroq̄z vtrūqz significari possit. (Ex ꝓdictis) Dic ꝛcludit q̄ nomē ꝑsōe tripl'r dr̄: ⁊ ꝙfirmat auctē Jo. ⁊ alioꝝ scōz. ¶ Qō. I.

Hic querunē q̄ttuoꝛ. p̄ de diffone ꝑsone. 2º vtz vnivoce i deo ⁊ in creaturis iueniaf. 3º de cōitate ipsius respectu personaꝝ diuinaꝝ. 4º vtz tres ꝑsone sint tres res vel tres entes.

¶ Utz diffō ꝑsone posita a Boe. sit competēs. I.

Ab primuz sic ꝓcedit. ⁊ ponit diffō ꝑsone a Boe. li. ō du. na. ꝓpria est rōnalis nāe idiuidua suba. Uī q̄ ħ diffō sit icōpetēs. Diffō.n. dz eē quertibil' cū diffinito: ħz rō ꝑsone iueniť i deo ⁊ i āgelis ⁊ hoīb⁹. hec āt diffō ꝑsone nō cōuenit dīnis ꝑsonis: vt dic magr̄ i 3º. io. di. ḡ vr̄ q̄ diffō sit icompetēs. (℟. sic diffō se hz ad rē: ita ptes diffōnis ad ptes rei: ħz diffō signīat rē diffinitā. ḡ ⁊ ptes diffōnis significāt ptes rei: ħz i dīnis ꝑsona est simplex: nō hūs ptes. ḡ talis diffō sibi nō ꝙpetit. (Itē qō ꝓdicaf de aliq̄ i recto nō dz poni i diffone ei⁹ i obliq̄: ħz itellectualis nā ꝓdicaf de ꝑsona i recto. dicim⁹. n. q̄ soz. ē q̄dā nā itellectual' vel rōnalis. ḡ vr̄ q̄ male dr̄ rōnalis nāe. (℟. Dr̄ia ꝑpa alic⁹ gñis nō iueniť ex gen⁹ illud: ħz rōnale ē dr̄ia aīalis. ḡ nō iueniť nisi i aīalib⁹: sed ꝑsona iueniť i angel' ⁊ deo q̄ nō ꝙtinent i gñe aīalis. ḡ rōnale nō dz poni i diffone ꝑsone. (Itē ꝑsona i assignatione Boe. ⁊ Tully coozdinaf eēntie subsistētie ⁊ sube: ħz i ōo idē ē nā ⁊ eēntia. ḡ magr̄ debuit dr̄e rōnalis eēntie q̄z nāe. (℟. idiuiduatōis pn̄ᵐ ē mā: ħz i aliqb⁹ iueniť ꝑsōa i qb⁹ nihil ē ō mā adminus i deo. ḡ ididuū nō dz poni in diffone ꝑsone. (Itē suba i vsu latioꝝ equocaf adessentiā ⁊ hypostasiz: cū ḡ dr̄ ꝑsona ē suba ididuā. suba aut poniť ꝑ eēntia aut ꝑ hypostasi. Si ꝑ hypostasi. hypostasis aūt ē suba pticularis aut ididuā: vr̄ q̄ supflue addiť idiuidua. Si ꝑ eēntia cū ididuatio ponaf circa subm: q̄ idiuiduatio i dīnis ē p distictōez ꝓpetatis: seq̄reť q̄ ꝓprietas distiguit eēntiā. (℟. Et ꝑterea cū multiplicato diffinito multiplicef diffō. sic ꝑles hoies sť pla aīalia rōnalia 2c. sequeť q̄ ꝑles ꝑsone sunt ꝑles essentie: qō vr̄ icōueniēs. (℟. ꝑsona aut ē nomē sube vel accītis. Sz nō pōt dici q̄ sit nomē accītis: qz suba poniť i sua diffone i recto. Et ħ ēt ꝑs ꝑ Boe. q̄ sepat ꝑsonā a gñe accītiū. ḡ ē nomē substātie. Sz accītia nō ponunť i diffone sube. Cū igit idiuiduū noiet accīs: qz nomiet itentiōez q̄dā sicut ⁊ nomē generis ⁊ spēi: vr̄ q̄ incōueniēter ponit in diffone ꝑsone quasi differentia substantie.

Questio. I.

Respōdeo dōm: q̄ vt. s. dcīm ē ħ nomē ꝑsona fm suā cōitatē acceptū nō ē nomē itētōis sic ħ nomē singulare vel gen⁹ ⁊ spēs: ħz ēt nomē rei: cui accidit aliq̄ itētio. s. itētio pticularis: ⁊ i nā determiata. s. intellectuali vl' rōnali. Et iō i diffone ꝑsone ponunť tria. s. gen⁹ illi⁹ rei: qō significaf noīe ꝑsone dū dr̄ suba. Et dr̄ia p quā ꝓhīt ad nāz determiatā i q̄ ponit res q̄ ē ꝑsona i ħ qō dr̄. Rōnalis nāe. Et ponit ēt aliqd ptinēs ad itētiōez illā q̄ signīat nomē ꝑsone rē suā. nō. n. signīat subam rōnalem absolute: sed fm q̄ subitelligiť intētio particularis.

Ad primuz (⁊ ideo addiť idiuidua.

igit dōm: q̄ ea q̄ ponunť i ista diffōne pñt dupl'r ꝙsiderari. Uel stricte fm ꝓprietatē vocabuloꝝ: ⁊ sic patebit nō ꝙuenit dīnis ꝑsonis: vt dic magr̄: vel large ⁊ sic ꝙuēit ꝑsone i q̄cūqz nā itellectuali ponit: ⁊ ita accipit Boe. vñ ēt ibi ingrit diffōnē ꝑsone ad oñdēdum qūo i ꝛpo sit vna ꝑsona i q̄ ꝙstat nō eēnisi ꝑsonā dīnā increatā. (Ad 2ᵐ dōz: q̄ fm Aui. dupl'r diffō pōt ꝙsiderari: Uel ħz id qō significaf p diffōnē: Uel ħz itētōez diffōnis. Si ꝑ mō tūc idē ē significatū per diffinitū ⁊ diffōnē. Uñ dic phs. 4. meta. q̄ rō quā signīat nomē ē diffō: ⁊ sic diffō ⁊ diffinitū sūt idē. ⁊ ħ mō ea q̄ ponunť i diffone i recto nō sunt ptes diffōnis. i. rei p diffōnez significate sicut nec diffiniti. Si. n. cuz dr̄ aīal rōnale mortale aīal eēt ꝑs hoīs nō ꝑdicareť de toto: cū nulla ꝑs itegral' de toto predicef. Uñ aīal dicit totuz. ⁊ sīl'r rōnale mortale. Et iō hō nō dr̄ eē ex aīali ⁊ rōnali ⁊ mortali: ħz dr̄ esse aīal rōnale mortale. Sed gen⁹ signīat totū: vt nō designatū ⁊ dr̄ia vt designās: ⁊ diffō vt designatū. sic ⁊ spēs q̄ differt. vbi gra. coꝛp⁹ fm q̄ ē ps aīalis ⁊ gen⁹ differt: vt Aui. dic. Cū.n. rō coꝛpis i ħ ꝙsistat q̄ sit talis nāe vt i eo possint designari tres dimēsiōes. Si noīe coꝛpis significeť res hz vt in ea possint designari tres dimēsiōes sub hac ꝛditiōe vt supueniat alia pfectio q̄ cōpleat ipsaz i rōne nobiliozi. sic est aīa sic ē coꝛp⁹ ps aīalis: ⁊ sic nō ꝓdicaf de aīali. Si vo nomine coꝛpis significeť res hūs talē nām ex q̄cūqz forma ipaz pficiēte vt possint i ea designari tres dimēsiōes. tūc coꝛp⁹ est gen⁹ ⁊ significabit totū: qz q̄cūqz forma sumeť spālis nō erit ex ħ q̄ rō coꝛpis ꝛditōabaf: ħz tñ idistincte eo qō nō determiet vtz ex tali vel tali forma dictaz rōnē hēat: ħz cū dr̄ aiatū designaf forma q̄ quā talē rōnē recipit: q̄uis ēt aliqd plus recipiat ab aīa q̄z rōnē coꝛpis: ⁊ ita dr̄ia ē designās. ⁊ tūc spēs erit designatū. Sz vez ē q̄ in ꝛpositis gen⁹ ⁊ dr̄ia: q̄uis nō sint ptes tñ a ptib⁹ rei fluūt: qz genus fluit a mā q̄uis nō sit mā: ⁊ dr̄ia a forma q̄uis forma nī sit dr̄ia: ħz forma sit pn̄ᵐ illi⁹: ⁊ sic diffō ꝛpositā oñdit realē cōpōnē. In simplicib⁹ āt ⁊ pcipue in deo ꝛpō q̄ ē i diffone nō reducif i aliq̄z ꝛpōnē rei: ħz solū fm rōnē: q̄ fundaf i vitate rei. sic aligs diffiniēs deū diceret q̄ ē suba itellectualis dīna vel aliqd hz. Uñ qōcūqz isto rū noiuz qō dr̄et i diffone bēret verā ſgnificatōez i deo. ⁊ signīo vni⁹ nō eēt signīo alteri⁹: ⁊ tñ diuersitas signīonuz nō fundareť sup aliq̄z diuersitatē rei. Et ide ē q̄ sic esse rei simplicis itellect⁹ enūciat p ꝛpōnē affirmatiuā pluz noiuz cū tñ i re nulla sit ꝛpō: ita ēt q̄ditatē rei simplici in q̄ nō ē ꝛpō ōsignat p pla noīa qb⁹ subest i re pl'alitas rōnū ⁊ nō diuersitas rei. Et ħz ħ ea q̄ ponunť i diffone ꝑsone dīne nō sunt maiozis simplicitatis q̄tū ad rē quā ipsa ꝑsona: ħz solū fm rōnē. Si aūt ꝙsideret diffō fm suā intentionē. sic diffō nō est diffinitū: ħz ductiuū i cogñē ei⁹. ⁊ sic ēt diffō ē cōposita ex plurib⁹ itentōib⁹: q̄rū nulla ꝓdicaf de ipsa: nec ē⁹: qz itētio gñis nō ē itētio diffōnis: ħz ħ nō ē nisi fm itellectū. q̄ aduenit bas itētōes: ⁊ sic nō est icōueniēs i dīnis ponere totū ⁊ ptē fm opatōez itellect⁹ sic ēt in ꝓpone q̄ de deo formaf subm est ps toti⁹ ꝓpositionis

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 3m dom: q vt ex predictis ps ẽntia vel nã dupliciter pot significari. Uel vt pars vt significat nomie humanitatis: ⁊ sic nã vel eẽntia nõ pot ꝑdicari de ꝑsona in recto. sicut nec hũanitas de ſor. Uel sicut totũ vt significat noie hois ⁊ sic ꝑdicat de ꝑsona. Dicimus. n. q ſor. est hõ. Dic aũt accipit rõnalis nã fm ꝑmũ modũ ꝓut ẽ ꝑncipiũ dfie ⁊ nõ dria. sicut rõnalitas q̃ nõ posset poni i diffinitione hois in recto ſz in obliquo: vt ſi diceret q ẽ aĩal ratiõalitatez hñs vel aliqd hõ. Nã aũt signata in rebus cõpositis ẽt realẽ dfntiã hz ad ꝑsonã inquantũ. ſ. nãe fit additio alicuius vt mãe demrate p quã nã cõis generis vel dfie idiuidnat. Sz ſimplicib⁹ ⁊ ꝑcipue i deo cũ nulla sit additio fm rẽ nõ est realis dfntia nãe vt sic significate ad ꝑsonã: ſz ſolũ quãtũ ad modũ significãdi: ꝓpter qõ cadit in diffinitõe dine ꝑsone in obliquo. ¶ Ad 4.m dõz: q rõnale dupl'r dr. Qñq. n. sumit stricte ⁊ ꝓpe fm q ratio dicit quãdã obumbratiõez itellectualis nãe: vt dicit Isaac. q rõ ozit in vmbra itelligẽtie. Nõ ps ex B qõ statiz nõ offert sibi veritas: ſz p ingstiõez discurrẽdo iuenit: ⁊ sic rõnale est dfntia aialis. ⁊ deo nõ conuenit nec angelis. Qñq sumit cõiter ꝑ qualibz cognitõe vtutis nõ impresse in mã. ⁊ sic cõuenit cõiter deo angelis ⁊ hoib⁹. vñ etiã gre. noiat angelũ aĩal ratõale: ⁊ Dyo. ẽt dicit q sensibile ⁊ ratiõale sunt in angelis supemínẽter q̃ in nobis: ⁊ rationẽ etiã iter dina noia ꝓnumerat. ⁊ sic accipit Boe.

¶ Ad 5m dõm: q fm Boe. nã vno mõ dr vnãquãq; rem ifozmãs specifica dria: ⁊ iõ nomẽ nãe nõ noiat eẽntiã absolute: ſz fm q determiat ad aliqõ gen⁹ vel ad aliq̃ ſpeciẽ. ⁊ iõ q ꝑsona nõ noiat subam subſistentẽ nisi in determinato gñe. ſ. itellectualis nãe. iõ potⁱ posuit naturã q̃ eẽntiã. ¶ Ad 6m dõm: q i idiuiduatiõe fm q est in reb⁹ cõpositis ẽ duo ꝛsideraee. i. idiuiduatõis cãm q̃ est materia: ⁊ fm B in dina nõ trãsferr: ⁊ 2m. ſ. rõnẽ idiuiduatiõis que est rõ icõicabilitatis: put. ſ. aliqd vnuz ⁊ idẽ in plib⁹ nõ vidit: nec de plibus ꝑdicat nec divisibile est: ⁊ sic cõuenit deo. vñ etiã Ricar. loco idiuidui posuit incõmunicabile. ¶ Ad 7m dõm: q ſuba dr q̃ttuor modis. vno modo suba idẽ est qõ eẽntia. ⁊ sic suba iuenit in oib⁹ generibus sicut ⁊ eẽntia: ⁊ B significat cuz q̃rit q̃d est albedo color. alio mõ significat indiduũ i genere ſube qõ dr suba ꝑma vel hypostasis. 3°. dr suba secũda. 4°. mõ dr suba cõiter ꝓut abstrahit a suba ꝑma ⁊ secũda: ⁊ sic sumit B ⁊ p indiuidnũ q̃ſi p dfntia trahit ad ſtãdũ ꝓ suba ꝑma. sicut cuz dr aĩal rationale mortale significat aĩal nãm aialis ꝓut abstrahit ab oibus ſpẽbus. ⁊ p dria additã trahit i determiatã ſpem. Quidã tñ dicũt q sumit ꝑ hypostasi substãtia: ⁊ cũ de ratiõe ꝑsone fit triplex icõicabilitas. ſ. qua ꝑuat cõitas vlis: ⁊ qua ꝑuat cõitas pticularis quã hz in cõſtitutõe totⁱ⁹: ⁊ qua ꝑuat cõitas assumptibilis ꝛiuncti rei digniozi ꝓut dicimus q nã humana non est ꝑsona in xpo. p nomẽ hypostasis tollit rõ vlis ⁊ pticularis ⁊ p additionẽ idiuidui tollit cõicabilitas assumptibilis: sed primũ meli⁹ est: qz B nõ pot trahi de significatõe vocabulruz. Et ꝓterea adhuc remãet obo q̃liter sumat suba i diffinitõe hypostasis: cũ dicimus q hypostasis est suba idiuidua. ¶ Ad 8m dõm: q vt ps ex dictis ꝑsona nõ nomiat itentionẽ: ſz rẽ cui accidit illa itẽtio. ⁊ iõ nõ noiat accñs: ſz substãtia: nec B qõ est idiuiduũ ẽ dria sube: qz pticulare nõ addit aliquã dfntiã supza spem. Sed tñ particulare efficit idiuiduũ p aliqõ ꝑn⁹ essentiale: qõ qdẽ in reb⁹ compositis est mã ⁊ in reb⁹ dinis est relo distingués: ⁊ qz eẽntialia ꝓncipia sunt nobis ignota frequẽter ponimus in diffinitiõibus aliqd accñtale ad designãdũ aliqd eẽntiale: ⁊ sic etiã nomẽ idiuidui qõ est nomẽ accñtis ponit ad designãdũ ꝑn⁹ ſubale p qõ fit indiuiduatio. Sciẽdũ tamẽ est q de ꝑsona dan⁹ alie diffinitiões. vna est Ricardi q cozriges diffinitõez Boe. fm illũ modũ quo ꝑsona dr in deo sic diffinit ꝑsonaz. Persona est dine nãe cõicabilis exñtia: qz rõnale ⁊ idiuiduũ ⁊ suba nõ ꝑpe cõpetunt in dinis quãtum ad cõem vsuz nominũ. Alia dat a magistris sic. Persona est hypostasis distincta ꝓprietate ad nobilitatẽ ptinẽte ⁊ q̃ſi in idẽ redit: nisi q hec sumit p cõparatiõez ad ꝓprietatẽ distinguẽtẽ ⁊ cui ſubstat ꝑsona. ⁊ illa Boe. p comparationẽ ad nãm ad quoz vtriq; ꝑsona comparationem habet ⁊c.

¶ Utz ꝑsona dicat vniuoce de deo ⁊ creaturis. II.

Ad secundus sic ꝓcedit: vr q ꝑsona vniuoce dicat de deo ⁊ creaturis: quãtũcũq; n. aliq̃ differant. vniuoce cõuenire possunt in negatõe aliq̃: sicut B qõ est nõ esse lapidẽ vniuoce conuenit deo ⁊ homini: sed ratio ꝑsone cõsistit in negatiõe. est enĩ idiuidua suba. q̃ videt q vniuoce cõuenit deo ⁊ creaturis cõueniat. ¶ P. gcgd ꝑdicat de aliquib⁹ fm vnũ nomen ⁊ vnã rõnẽ vniuoce eis cõuenit: sed nomen ꝑsone ⁊ diffinitio assignata ꝛuenit deo ⁊ creaturis: vt ps p Boe. q vr q vniuoce dicat. ¶ Itẽ si nõ dr vniuoce aut dr eguoce aut analogice. Sz nõ eguoce: qz oĩa q̃ in diffinitiõe ponunt non eguoce dr de deo ⁊ creaturis: vt ex dictis ps. Nec etiã analogice: qz nihil analogice dictũ de deo ⁊ creaturis per ꝓius est in creatura q̃ in deo. sicut B nomẽ ꝑsona: qõ a creaturis trãslatũ est ad diuina. q̃ ꝑsona vniuoce dicit de deo ⁊ creaturis.

Contra. quecũq; nõ cõueniũt i vno genere gñalissimo non pot ꝺ eis aliqd vniuoce dici: ſz deo nõ sit in genere nõ cõuenit cũ creatura in genere nec in spẽ nec i accidẽte cũ subm esse nõ possit: vt Boe. ꝓbat lib. de tri. ⁊ sic de alys. q̃ nec ꝑsona nec aliqd de deo vniuoce ⁊ creaturis dr. ¶ P. ꝑsona significat distinctũ i nãaliq̃. Sed nõ est eadẽ ratio distinctiõis i diuinis angelis ⁊ hoib⁹: qz in diuinis est distinctio per solas relones ozigis. In ãgelis p ꝓpetates absolutas. i hoibus vtroq; mõ: vt dicit Ricar. q̃ ꝑsona eguoce dr de his.

Respondeo dõm: q ꝑsona dr de deo ⁊ creaturis nõ vniuoce nec eguoce: sed fm analogiã: ⁊ quãtũ ad rem significatã per ꝑus est in deo q̃ in creaturis: sed quãtũ ad modũ significãdi est ecõuerso. sicut est etiam de omnibus alys nominibus que de deo ⁊ creaturis analogice dicuntur.

Ad primum igit dõm: q idiuiduuz quãuis fm rõnem nois ꝛportet negationem quãdã: tñ talis negatio fundat sup aliquã rẽ. ſ. sup distinctionẽ alicuius ꝓncipy distinguẽtis in quo nõ vniuocat⁹ ds ⁊ creatura. Et ꝓterea i diffõne ꝑsone ñ tñ ponit B nomẽ idiuiduũ ſzẽt suba: ⁊ q̃dã alia q̃ ds ⁊ creaturis vniuoce cõuenire nõ ꝑsit. Nisi forte diceret q ꝑsona est nomẽ accidẽtis. ſ. itentionis ⁊ nõ nomẽ rei: ⁊ q suba ponitur in diffinitiõe ꝑsone sicut subm in diffinitiõe accñtis: vt cuz dr simũ est nasus curuus. Sz B est cõtra itentiõez Boe. q venat dfntiã persone p diuisionez sube. ¶ Ad 2m dõm: q fm pBm: quozũdã ratiões nihil ꝓbibet nõ vniuocas esse. vñ sicut nomẽ ꝑsone nõ vniuoce dr de deo ⁊ creaturis sed analogice: ita ẽt ⁊ diffinitio. ¶ Ad 3m dõm: q hoc nomẽ ꝑsona quãtũ ad rẽ significatã ꝓus ⁊ verius ẽ i deo q̃ i creaturis. vñ est i illis analogice: sed quãtũ modũ significãdi ⁊ impositiõez nois familiarius cõuenit creaturis. ¶ Quartũ cõcedimus. ¶ Ad 5m dõm: q ratio persone importat distinctõez in cõi. vñ abstrahit a quolibz modo distinctionis. ⁊ ideo pot esse vna rõ analoc in his que diuersi mode distinguuntur.

¶ Utz ꝑsona sit cõe tribus personis. III.

Btertiuz sic ꝓcedit: vr q ꝑsona nõ sit cõe i trinitate. qcgd. n. cõiter ꝛuenit trib⁹ ꝑsonis significat eẽntiaz ⁊ singl'r ꝑdicat vt sapia bonitas ⁊ hꝺ: nec in ipso ꝑsone distiguunt: ſz ꝑsona pl'r ꝑdicat in trinitate ⁊ in ꝑsona pr ⁊ fili⁹ distiguunt. g̃ ꝑsona nõ est cõe i trinitate. ¶ P. oẽ cõe qõ est de ratiõe alicui⁹ se hz sicut vle. si igit ꝑsona sit cõe pri ⁊ filio ⁊ nõ sit ex rõnem vtriusq; : qz alis eẽt accñs: vr q sit vle: ſz totũ vle nõ est in dinis. g̃ ꝑsona nõ ẽ cõe. ¶ Si dicas q ẽ cõe ꝑz rõnẽ ⁊ nõ fm rẽ. ¶ Cõtra qz ẽt i vli nõ ẽ eadẽ rõ nũero vt eadẽ humanitas i diuersis pticularib⁹: ſz solũ eadẽ fm rõnẽ. g̃ vr q B nõ ipediat rõnẽ vlis. ¶ P. illud qõ de se hz rõnem icõicabilis nõ pot dici cõe: qz B sunt opposita: ſz ꝑsona hz rõnẽ icõicabilis. g̃ vr q nõ possit esse cõis.

Contra. est qõ i ſra dr ab Aug. ¶ P. nihil pot cõnumerari alicui nisi in eo qõ ẽ cõe vtriq;.

Respondeo dõm: q est duplex cõitas. ſ. rei ⁊ rõnis. Et dico cõitatẽ rei quãdo aliqd vnuz et idẽ nũero cõuenit plib⁹ ⁊ talis cõitas nãe nõ est nisi i dinis ꝑsonis: nec aliq̃ talis cõitas est i trinitate nisi eẽntie: ⁊ eoz q̃ ad essentiã ptinẽt vt attributoz ⁊ opationũ ⁊ negationũ ⁊ relonũ eẽntialiũ. ¶ Cõitas aũt rõnis ẽ fm quã ꝑsona cõis dr i trinitate. B aũt diuersimode assignat a diuersis. Quidã. n. dñt q est cõe fm rõnẽ negationis: eo q i diffinitõe ꝑsone cadit idiuiduũ qõ dicit negationẽ. Uñ dicũt q talis cõitas ratiõis q̃ ẽ p negationem tñ nõ facit vle. Sz B nõ vr sufficiẽs: qz ꝑsona de ratione sua nõ dicit negatõez tñ: sed ẽt positiõez quãdã. Uñ alij dñt q ẽ cõitas fm rõnẽ ꝓprtõis. sic dicimus q sic se hz rector i ciuitate: ita nauta i naui. ⁊ sic dñt q ꝑsona ẽ cõis pri ⁊ filio: qz sic pr se hz vt subsistẽs ad nãm dinã ita ⁊ filius. Alij dñt q ẽ cõitas fm rõnẽ itẽtõis. sic dr q colos ⁊ aĩal. cõueniũt i intẽtiõe generis. Sz B duo dicta in idẽ referunt: qz cõitas itẽtionũ nõ ẽ nisi fm ꝓportiõez cõis ad ꝓpriuz: vel eꝰ. Et B ẽt nõ vr sufficere: qz ꝑsona nõ tñ noiat itentiõez vel habitudinẽ alicui⁹ subsistẽtis ad nãm cõem sicut B nomẽ suppositũ vel pticulare vel aliqd hꝺ: sed magis noiat illã rẽ cui accidit talis itentio. vñ cõitas ꝑsone in dinis nõ pot eẽ fm cõitatẽ talis habitudinis vr itentiõis: ſz ista cõitas est qua B nomẽ suppositũ cõe est tribus ꝑsonis. ¶ Et iõ alr dõm q ꝓter has cõitates que aliquo mõ icluduntur in cõitate ꝑsone: est ibi cõitas rõnis fundata in re. sicut dicimus q rõ aialis est cõis boi ⁊ asino: ſz rõ fundata in re est duplex: qz quedã est cõis sicut ratio aialis: ⁊ q̃dã ẽ spãlis sicut rõ hois. Sic etiã est in diuinis q cũ realr sit ibi relo est ibi cõis rõ relonis. ¶ Itẽ cũ realr sit ibi ꝑnitas est ibi spãlis rõ ꝑnitatis realiter. Uñ relo est cõis ꝑnitati ⁊ filiatõi sicut rõ cõis in rõnib⁹ spãlib⁹. Nõ tñ ex B legt q relo sit vle ad ꝑnitatẽ ⁊ filiationẽ: qz omne vle ẽ fm aliud ⁊ aliud eẽ i suis iferiozib⁹: ſz i dinis nõ est nisi vnũ eẽ. Uñ idẽ eẽ relatiõis ẽ i ꝑnitate ⁊ filiatõe. Uñ cõis rõ i dinis nõ pot distigui p eẽ: ſz solũ p spãles ratiões. ⁊ idẽ ẽ q nihil vnũ fm spãlẽ rõnẽ pot nũero multiplicari i dinis. Ita dico de ꝑsona q ꝑsona in dinis significat cõiter rõnẽ distincti subsistẽtis i tali nã. ⁊ ꝑ significat relonẽ spãlẽ distincti spãli ratiõe. subsistentis in nã cõi. ⁊ sic' filius: ⁊ idẽ ps q ꝑsona fm rẽ nõ ẽ cõis pri ⁊ filio: qz nõ est numero vna ꝑsona vtriusq; sicut vna nũero eẽntia. Sz sicut hñs rõnẽ cõem est cõe hñtib⁹ rationes spãles ⁊ ꝓpas i qbus distiguunt: nec tñ est vle: qz nõ est fm aliud ⁊ aliud esse in ꝑre ⁊ filio.

Ad primum igit dõm: q ꝑsona nõ est cõis cõitate rei sicut eẽntia. ⁊ iõ quãuis fm rẽ nõ dr̃at ab essentia: nõ tñ signat p modũ essentie. ⁊ sic' cũ dr q ꝑ distiguit a filio in ꝑsona nõ itelligit q̃ sit distinctio i rõne cõi ꝑsone: ſz solũ in rõne spãli q̃ est rõ ꝑris. ¶ Ad secundum dõm: q ꝑsona nõ ẽ de rõne ꝑris si ꝓpe accipiat: qz in dinis non ꝓprie est diffõ sicut nec genus ⁊ spẽs. Si tñ in hoc nõ fiat vis. Tũc dõm q si sit de ratiõe ꝑris: nõ tñ est fm aliud esse in ꝑre ⁊ filio. ⁊ iõ nõ ẽ cõe eis p modũ vlis: sed fm rationẽ tñ. ⁊ p hoc ps solo ad 3m. ¶ Ad 4.m dõm: q q̃uis id qõ est ꝑsona sit icõicabile: nihil tñ ꝓhibz itentiõez ꝑsone eẽ cõem: sicut sor. ẽ icõicabilis: ⁊ tñ rõ idiuidui vel itẽtio cõis ẽ: sicut eꝰ ⁊ intẽtio gñis designat vt pticularis qñ ꝺbit ad B gen⁹. ſilr ẽt rõ ꝑsone iquãtũ ꝑsona ẽ: quãuis nõ noiet itẽtiõez pticularẽ tñ ẽ cõis eo q nõ dicit ſpãlẽ rõnẽ distinctõis sed gñalẽ. sicut ẽ idiuiduũ vagum vt aliqs hõ est aliquo mõ cõe: ꝓut nõ dicit hãc vel aliã rõnẽ idiuiduatiõis: ſz idiuiduationẽ tñ in cõi.

¶ Utz tres ꝑsone possint dici tres res. IIII.

Bquartuz sic ꝓcedit: vr q tres ꝑsone nõ possint ꝺici tres entes vel tres res. Quicquid. n. absolute ꝑdicat in dinis B singl'r de trib⁹ ꝑdicat: sed ens ⁊ res dr̃ absolute. g̃ ⁊c. ¶ P. sic est vna deitas ꝑris ⁊ fili: ita vnuz eẽ: ⁊ vna gditas: ſz vna gditas ⁊ vnũ esse nõ dr nisi vn⁹ de⁹. g̃ eadẽ rõne nõ debent tres ꝑsone dici tres entes vel tres res cũ nomẽ entis imponatur ab esse: ⁊ nomẽ rei a gditate: vt dicit Auicẽ. ¶ Item pr ⁊ fili⁹ nõ distinguunt nisi relatiõib⁹: sed relo quãtum ad respectũ quo distinguit nõ hz q ponat aliqd. g̃ videt q ex B q relatiõibus distinguũtur nõ possint dici tres entes vel tres res. ¶ P. dama. dicit q tres ꝑsone re nõ differũt sed ratiõe ⁊ cognitiõe distinguunt: sed quecũq; distinguũtur sola ratiõe nõ sunt tres res. g̃ ⁊c.

Contra. Augu. dicit res qbus fruẽdum est ⁊c. g̃ ⁊c. ¶ P. q̃cũq; realiter distiguunt sunt ꝑles res: sed pr ⁊ filius ⁊ spũs scũs realiter distinguũtur. g̃ ⁊c. ꝓbatio medie sicut rõ sapiẽtie est in deo ita rõ ꝑnitatis realiter: sed ꝓpter realẽ rõnem sapie dr deus realiter sapiens. g̃ ⁊ eadẽ ratiõe dicẽt realr pr. g̃ realr relat⁹. g̃ ⁊ realiter distinctus: qz B iuicẽ p se cõsequunt.

Respondeo dõz: q fm Aui. vt supza dcm ẽ. Doc nomẽ ens ⁊ res differũt ꝑz q ẽ duo ꝛsiderare i re. ſ. qditatẽ ⁊ ratiõez ei⁹ ⁊ eẽ ipsi⁹: ⁊ a qditate sumit B nomẽ res. Et qz qditas põt hẽre eẽ ⁊ i singli qõ est exẽ aĩam ⁊ i aĩa fm q ẽ apprehẽsa ab itellectu. Iõ nomẽ rei ad vtrũq; se hz: ⁊ ad id qõ est i aĩa ꝓut res dicit a reoz reris: ⁊ ad id qõ ẽ exẽ aĩam ꝓut res dr. q. aliqd ratũ ⁊ firmũ in nã. Sz nomẽ entis sumit ab eẽ rei. ⁊ ideo cum vnũ ⁊ idẽ sit eẽ triũ ꝑsonaz. si ens sumat substantiue nõ põt pl'r ꝑdicari de tribus ꝑsonis: qz forma a q̃ imponitur. ſ. esse nõ multiplicat in eis. Si aũt sumat ꝑticialiter ⁊ adiectiue sic pl'r ꝑdicari põt: qz hꝺ recipiũt numerum a suppositis ⁊ nõ a forma significata: vt dcm ẽ. Sz qditas siue forma a q̃ sumit nomẽ rei in dinis ꝛsiderat duplr. Aut vt forma absoluta vt essentia vel deitas. ⁊ hꝺ q̃ nõ multiplicant in dinis. vñ ⁊ nomẽ rei qõ a tali forma sumit pl'r nõ ꝑdicat ꝑz singl'r: ꝓut dr q pr ⁊ filius sunt vna res. Est ẽt in dinis q̃dã forma relatiua: vt ꝑnitas q fm rõnẽ nõ solũ i itellectu exñtẽ: ſz ẽt exẽ alia a filiatõe. vñ ꝑz q ab hac relone sumit nomẽ rei res pl'r ꝑdicat: vt sint ibi plures tales forme relatiue: ⁊ ꝑz B dicimus q pr ⁊ filius ⁊ spũs scũs sunt tres res nõ tñ i aĩa: sed ẽt exẽ aĩam hñtes firmitatẽ in natura.

Ad primum g̃ dõz: q nomẽ entis nullo⁹ sumit ab aliq̃ relone: ſz ab eẽ qõ absolutũ est simpl'r i dinis, ⁊ iõ ñ ꝑdicat pl'r ex forma sua: ſz ex sup-

Universidad de Deusto
Biblioteca

posito ꝓut est adiectiuū vel pticipium:sed nomē rei ipoñ a ḡditate vel forma q̄ pōt eē ⁊ absoluta ⁊ relata. ⁊ iō pōt pl'r p̄dicari ḡuis ſm nomē ad aliud nō referat: qz ad rōnē rei accidit absolutū vel relatū:sicut aīali accidit q̄ sit ratiōale ⁊ irrationale. ¶Ad 2m dōm: q̄ quāuis sit vnū eē sicut ⁊ deitas:tñ ens est adiectiuū:⁊ deꝰ est substātiuū.vñ nō ē eadē rō.Si aūt p ḡditatē itelligit nō solum nā absoluta:ſz rō vel itētio cuiuscūq̄ vel subē vl' accidētis vel relōnis.sic in dīnis ḡuis sit vna ḡditas absoluta: tñ sunt plēs rōnes relōnū realiū:⁊ ita plēs ḡditates quodāmo:quāuis ꝑ nō ponāt ꝓpe ꝓcedi:qz ḡditas ⁊ eēntia ⁊ diffō est simplr tñ subarū:vt ꝓbat phūs.7.metaph.⁊ ide est q̄ nomē rei p̄dicari pōt plr ⁊ singl'r. ¶Ad 3m dōm: q̄ relō ḡuis nō ponat ex illo respectu aliqd absolutuz: tñ ponit relatiōis rōnē realiter i deo exīstē. ⁊ iō ex ꝑ pōt dici res ⁊ ex plūꝰ relatiōibꝰ oppositis plures res. ¶Ad dcm Dama resp̄ndet est supra dis.2.4.ᵒarticulo vbi glosatur ratiōe.i.relone.⁊ dr relatio ratio per comparatōez ad essentiam.

¶Expositio textus.

Quibusdā vr̄ q̄ noie psone ⁊c.) Ista opīo erronea est:qz si eēntia ⁊ ꝑsona oīno idē significāt: ⁊ ḡtū ad modū significādi ⁊ ḡtū ad rē significatā: opz sicut dicimꝰ tres psonas ita dr̄e tres eēntias: aut si ꝑ est falsuz ⁊ illud. Sicut.n.exponunt tres psone.i.tres id bñtes cōe q̄d est psona: ita pōt exponere tres eēntie.i.tres id bñtes cōe q̄d est essentia. Nec pōt dici q̄ ꝑ dcm est ꝓpter ist̄ātiā hereticoz:qz ad id q̄d falluz ē ꝓcedēdū nll'a necitas cogere dz. Et preterea cessante necitate debuit ille modus loquēdi cessasse. (Quidam tñ necessitate ⁊c.) vr̄ ꝑ nihil esse q̄ dicit:qz cuz plurale nō fit nisi singulare geminatū:nō pōt aliud eē significatū in singlari ḡ in pl'ali. ¶Sed dōm q̄ in ratiōe nominis tā in singulari ḡ in pl'ali hypostasiz significat: sed ꝓpter idētitatē ſm rē hypostasis ⁊ eēntie in dīnis ꝑsona pōt poni ꝓ eēntia i singulari:nō aūt in pl'ali:qz repugnat vnitati eēntie. vñ ista distinctio quaz magr̄ ponit magis attēdit ſm vluz nois q̄ ſm diuersam significatōez eius. (Tres psonas eē vnā eēntiā ⁊c.) Dui rō est:qz essentia ⁊ persona pñt ꝯsiderari ſm q̄ sunt idē re in dīnis: ⁊ sic dicimus tres psonas vnā eēntiā:⁊ ſm q̄ rōne differūt:⁊ sic dicimus eas esse eiusdē eēntie:nō tñ ex eadē eēntia:qz ꝑ ꝓpositio ex.denotat habitudinē cāe efficientis vel materialis:sed in genitiuo pōt itelligi habitudo cuiuslibz cause:⁊ qz essentia se bz ad psonā per modū cāe formalis. iō dicūtur psone vnius essentie ⁊ nō ex eēntia vna. (Ut ꝑ psone nomie ⁊c.) hoc nō dr̄ quantū ad ꝓprietatē significatiōis:sed quātū ad idētitatē rei:qz in deo idē est ꝓprietas distinguēs ⁊ psona distincta ꝑz rē. ⁊ ideo nomē psone ꝑ ꝓprietate poni pōt: ⁊ cōiter variat acceptio huius nois psona in illis locutiōibus:qz cū dicimus alia ē psona vel plēs psone significat psona vt numerata ⁊ distincta.⁊ iō ꝯueniēter accipit ꝑ hypostasi. (Sz cū dr̄ alius ē i psona vel personalr ⁊c.) significat rō distinctiōis:⁊ hoc cōueniētius aptat ad ꝓprietatē. (Nō est ꝓrsus aliqs in trinitate gradus ⁊c.) Cōtra.Aug.9.ꝯfes. Pr̄ ⁊ filius nō differūt in ſuba:ſz tñ in gradu. ¶P. sub denotat gradū:sed in filio dr̄ esse subauctoritas. ḡ ⁊c. Et dōm q̄ cū gradus ꝑtat ordinē dignitatis ſm sub ⁊ supra: in dīnis ꝓprie gradus nō pōt cōcedi. vñ dr̄ i glo. Exo.20.sup illud. Nō ascēdes ad altare meū ꝑ gradus.per gradus ad altare ascendit qui filiū minorē patrem maiorē facit. Augu.aūt large gradū ꝑ ordine accipit.sicut causaz ꝑ p̄ncipio.subauctoritas aūt nō inuenit a sanctis in filio posita. vnde nō videtur proprie esse dictum.

¶De ꝓprietatibus psonarum: ſz prius de hoc nomine hypostasis. ¶Bis. XXVI.

Nunc ꝺ ꝓprietatibꝰ psonaz:q̄s frequēter in ꝺ tractatu cōmemorauimus:aliqd loq nos oz. Sz primū audiamus qd de ꝺ noie hypostasis Hiero. dic̄. Ait.n.sub ꝺ nomie venenū latere: ſz ꝺ dicit ſm q̄ hereticī eo vtebant vt simplices seducerēt.s.ꝑ psona ⁊ ꝑ eēntia: vt siue diceret vna tantuz hypostasis:siue tres: minꝰ ꝑitos ad icōueniēs deduceret:cū nō erat ꝺ nomē ita apud catholicos vulgatū: nec ita eiꝰ signatio ꝺtermiata: vt mō. Et iō hiero. dic̄ ꝺ noie nō vtēdū foze sine distictōe vel expōne.tic.s.qñ cū hereticis ꝓtēdebaī:ita scribēs ꝺ fide catholica ad damasuz papā. Ab arriānoꝝ pīsule hypostasiō nouellū nomē a me hoie romāno exigiī. Interrogam⁹ qd tres hypostases arbitrent itelligi: Tres psōas subsistētes aiūt. Isti dem⁹ nos ita credē: nō sufficit eis sensus. Ipz nomē efflagitāt:qz nescio qd venēi i syllabis latet. Clamam⁹. Si qs tres hypostases.i. tres subsistētes psonas ñ ꝓfiteī anathema sit. Si qs āt hypostasiz vsiā itelligēs:ñ trib⁹ psonis vnā hypostasiz idicit:alien⁹ a xp̄o est: q.s. tres hypostases dicēs sub nomīe pietatis tres nās conaī asserere. Sufficiat nob dicere vnā subaz ⁊ tres psōas pfectas eq̄les. taceam⁹ tres hypostases si placet. Nomē ꝺ ñ bōe suspitōis ē:cū i eodē ꝙbo sēsus dissētiūt. Aut si rectū putatis:tres hypostases cū iterp̄tatōib⁹ suis ꝺbere nos dicē ñ negam⁹ : ſz mihi credite: venenū sub melle latet. Trāsfigurat.n. se āg̃ls sathane i āgelū lucis. His ꝙbis ñ negat vtēdū eē noie hypostaī: ſz hereticos eo prāue vsos oñdit: ꝝ quos cautela op⁹ erat i distictōe figñonis. alioqn sibi ꝺfet q̄ supple tres hypostases ꝓfiteī.

¶De ꝓprietatib⁹ personarū ⁊ de nominibus earum relatiuis.

Iaz ꝺ ꝓprietatibꝰ psonaz videam⁹: q̄ ēt notōes siue relones in scriptura plerūq̄ dñr in illa scā trinitate:q̄ iō a nob repetiī: vt cordi nr̄o tenaci⁹ ifigaī. Ait Aug.i lib. ꝺ fide ad Petz: aliud ē genuisse q̄ natū eē:aliudq̄ ē ꝓcedere q̄ genuisse vel natū eē. Uñ manifestuz ē q̄ ali⁹ ē pr̄: ali⁹ filiꝰ: ali⁹ spūs scūs. Et ē ꝓprium soli⁹ pr̄is: nō q̄ ñ est natus ipe: ꝺ qz vnū filiū genuerit: ꝓprium solius filij:nō quia ipe nō genuit:sed qz de patris essentia natus est. Proprium ꝺo spūs sancti:nō qz nec natus est ipe nec genuit: sed quia solus de patre filioq̄ procedit. Ecce breuiter assignauit tres ꝓprietates trium psonaz:quarū vna nō ē alia. Hoc.n. significauit cuz dixit. Aliꝺ ē genuisse q̄ natuz eē:aliudq̄ ꝓcedere. i. alia ꝓprietas siue notio ē gnātio: ⁊ alia natiuitas:alia ꝓcessio:q̄ alīs noib⁹ dñr pr̄nitas: filiatio. Has ꝓprietates ꝺsignāt noīa psonaz. s. pr̄ filiꝰ: ⁊ spūs scūs:q̄ relatia sūt: ⁊ ad se iuicē dñr: qz notāt relones q̄ nō sūt ꝺo accñtales: ꝺ i ipis psonis ab eterno sūt imutabilr: vt non mō appellatiōes relatiue: ſz ēt relatiōes siue notiōes in rebus ipsis. s. in personis sint.

¶Qz nō oia q̄ de ꝺo dñr ꝑz subam dñr. q̄dā. n. ſm relōnē dñr: nihil tñ ꝑz accñs. Uocirca sciēdū ē nō oē qꝺ dr̄ de ꝺo dici ſm subam: qz q̄dā dñr ſm relonē:q nō ē accñs:qz ñ ē mutabil'. Uñ Aug. in. v. li. de tri. ait. Nihil in deo ſm accñs dr̄: qz nihil ei accīt. Nec tñ oē qꝺ dr̄: ꝑz subaz de deo dr̄. In reꝰ creatis atq̄ mutabilibꝰ qꝺ nō ſm subam dr̄: restat vt ſm accñs dicaī. In deo āt nihil qdē ſm accñs dr̄: qz nihil i eo mutabile ē aut amissibile. Nec tñ oē qꝺ dr̄ ꝑz substātiā dr̄. Dr̄.n. ad aliqd sic pr̄ ad filiū: ⁊ filius ad pr̄ez. qꝺ nō ē accñs:qz ⁊ ille sp̄ est pr̄: ⁊ ille sp̄ ē filiꝰ: ⁊ ita sp̄ qz semp natꝰ est filiꝰ: nec cepit vnq̄ eē filius. Oz si aliqñ cē cepisset: aut aliqñ ꝺsineret eē filiꝰ. ſm accñs diceret. Et qz pr̄ nō dr̄ pr̄ nisi ex eo q̄ ē ei filiꝰ: ⁊ filiꝰ non dr̄ filiꝰ nisi ex eo q̄ bz p̄ez: nō ſm subaz hec dñr: ꝺ adiuicez ista dñr: neq̄ tñ ſm accñs: qz ⁊ q̄ dr̄ pr̄: ⁊ q̄ dr̄ filiꝰ: ⁊ eternū atq̄ icōmutabile ē eis. Ecce apte his ꝙbis oñdit q̄dā dici de ꝺo ꝑz substātiā: q̄dā ſm relonē: nihil tñ ſm accñs. Ostē dit ēt ꝓprietas pr̄is eē q̄ bz filiū: ⁊ ꝓprietas filij q̄ bz p̄ez. Ioq̄ cū dixit eternū ⁊ icōmutabile eē q̄ pr̄ dr̄: ⁊ q̄ filiꝰ dr̄: ita itelligi voluit. i. ꝓprietas q̄ pr̄ ē pr̄: ⁊ ꝓprietas q̄ filiꝰ ē filiꝰ: eterna ē ⁊ icōmutabil': qz ⁊ pr̄ sp̄ pr̄: ⁊ filiꝰ sp̄ filiꝰ. Uñ ⁊ hylariꝰ ꝓprietates psonaz assignās i. xij. li. de tri. ait. Si sp̄ pr̄i ꝓprium ē q̄ semp ē pr̄: necesse ē semp filio ꝓprium eē vt semp sit filiꝰ. Ubi ergo semp pr̄ est: sp̄ ⁊ filiꝰ est. ḡ q nō semp pr̄ est: nō semp genuit. Itē in eodē. Nato deo manifestum est ꝓprium esse q̄ filius est.

¶Quare dicaī esse ꝓprium vnigeniti q̄ est filius dei: cum ēt boies sint filij dei.

Ic q̄rit quō dicaī ꝓprium nato deo q̄ est dei filius vel genit⁹ ex deo: cuz ēt boies filij dei dicanī ⁊ sint: ꝑz illō. Filij excelsi oēs. Et ad Moysen ꝺ populo israel dñs ait. Filiꝰ me⁹ primogenit⁹ israel. Sed magna est distātia. Homines enim filij dei sunt factura: nō natiuitatis ꝓprietate. Deꝰ aūt filius originis ꝓprietate filiꝰ ē: ⁊ veritate natiuitatis: nō factura vel adoptiōe: ⁊ illi qdem añ sunt q̄ filij dei sūt. Fiunt.n. filij: non nascunī filij dei. Uñ Hylariꝰ solū deū natum origis ꝓprietate dei filiū ostendēs iter ip̄m ⁊ boies filios dei evidentissime distiguit i. xij. li. de tri. ita dicēs. Uero deo patri q̄ ex deo nasci tur vere filius est ⁊ nos qdē filij dei sumꝰ: sed per facturā. Fuimus eni aliqñ filij iracundie: sed filij dei per adoptionē effecti s nus potiꝰ q̄ nascimur: ⁊ qz oē qꝺ fit anteq̄ fiat nō fuit. Nos cū filij nō fuissemꝰ: efficimur. Uñ.n. filij nō eramꝰ: ꝑz p gr̄az facti sumꝰ: nō nati neq̄ generati ꝑz acq̄siti. Acq̄siuit.n. nos ꝺs sibi. ⁊ p ꝺ nos genuisse. Genuisse.n. deū filios: nunq̄ cū ꝓprietatis significatione coḡscimꝰ dici. Ex adoptiōe.n. ꝺ factꝰ ē filiꝰ dei: nō ex gnātione neq̄ ei ꝓprietas ē: ꝑz nūcupatio: ac p id nōvere filiꝰ ē: qz nec ꝓprie natꝰ dr̄: nec semp fuit filiꝰ. Unigenitus aūt ꝺs nec fuit aliquādo nō filiꝰ: nec fuit aliqd añq̄ filius: nec quicq̄ ipse nisi filius. Atq̄ ita q̄ semp ē filius: nascibilitatis p ꝓprietate ac veritate filius eius est solius q̄ genuit: ⁊ ille tñ q̄ genuit pater ipsius: qz sicut ille filius origie: ita ille pater generatione.

¶Qz homo dicitur filius trinitatis: ⁊ trinitas potest dici pater hominum.

Homo vero q̄ filius dei ē factura: nō tñ patris: sed ⁊ filij ⁊ spūs sci filius ē .i. totius trinitatis: ⁊ trinitas ipsa pr̄ eius dici pōt. Uñ Aug. i. v. lib. ꝺ trid̄. Nō pōt dici trinitas pr̄ nisi forte trāslatie ad creaturā pp adoptōez filiozuz. Ꝺ ꝺ.n. scriptū est. Audi israel: dñs ꝺs tuus ꝺs vnus est. Nō vtiq̄ exceptō filio aut spū scō opz itelligi: quē vnū dñm deū nostrū recte dicimus ēt patrem nostrū per gr̄am suā nos regenerātē. De hoc ēt Hylarius i sexto li. de tri. ait. Quibus ꝑ fidem deus pater est: ꝙbus est pater. per eam fidez Jesum xp̄m dei filium cōfitemur. Ecce ostenſuz est quare ꝓprium dicaī esse dei nati q̄ filius est: qz. s. ipse solus natus ꝓprie dr̄. Unde Hylarius i lib. iij. de tri. ait. Dñs dicēs clarificā filium tuuz: nō solo noie cōtestatus ē se esse filiuz: ꝑz ⁊ ꝓprietate. Nos filij dei sumus: sed nō talis ꝺ filius. Hic.n. verus ⁊ ꝓprius ē filiꝰ origie: nō adoptione: veritate nō nūcupatiōe: natiuitate non creatione.

¶Qz spūs scūs ꝓprie dr̄ donū dei: qz ꝓprietate est donuz: vt filius natiuitate. ⁊ vtroq̄ mō dr̄ relatiue ⁊ ſm eandem relationem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ita ēt de spū scō dōm ē q ꝓprie dr̄ donū dei: cū trī talia plā sint dōa di. Sz spūs scūs ita ꝓprietate imutabili ⁊ eterna donū ē: sic̄ fili⁹ ꝓprietate ē fili⁹. Eo.n. dr̄ donū quo spūs scūs: ⁊ vtroq; vtiq; noie relatiue dr̄. Eadēq; rel'one dr̄ spūs scūs: ⁊ donum: lz ipa rel'o nō appeat i ꝟ nomie spūs scūs: sic̄ i ꝟ noie donū. Vñ Aug. i. v. li. ō tri. ait. Spūs scūs q nō ē trinitas: ꝟ i trinitate itelligit: i eo q ꝓprie dr̄ spūs scūs relatiue dr̄: cū ⁊ ad pr̄em referat: q; spūs scūs ⁊ patris ⁊ filij spūs ē. Sz ipa rel'o nō appet i ꝟ nomie. Appet aūt cū dr̄ donū dei. Donū ē. n. patris ⁊ filij: q; ⁊ a pr̄e procedit ⁊ a filio. q̄ spūs scūs ieffabil'r q̄dā pr̄is filiiq; ꝯmunio ē. Et forasse sic appellat vt ia dixim⁹: nec iterat piget: q; pr̄i ⁊ filio pōt eadē appellatio ꝯuenire. Nā ꝟ ipse ꝓprie dr̄: qō illi cōiter. Quia ēt pr̄ spūs: ⁊ fili⁹ spūs: ⁊ pr̄ scūs: ⁊ fili⁹ scūs. Ut q̄ ex noie qō vtriq; ꝯuenit vtriusq; cōmunio significet: vocat donū amboꝝ spūs scūs. Ecce bēs q̄re spūs scūs ꝓprie dicat donū. Et q rel'ue dr̄: siue donū: siue spūs scūs. Et q nomē sibi ꝓprīū tenet: qō cōiter pr̄i ⁊ filio cōuenit: sed diuisiz. Et est sciendū: q; cū pater vel filius dr̄ spīrit⁹ siue scūs: neutrū relatiue dr̄: ꝟ fm subam.

¶ An pater vel filius vel trinitas ipsa: possit dici spiritus sanctus.

Hic q̄ri p̄t vtq; pr̄ vl' fili⁹: vl' ēt ipsa trinitas possit dici spūs scūs: sic̄ diuinorum dr̄ spūs ⁊ scūs. Be ꝟ Aug. in v. li. ō tri. sic ait. Trinitas nullo mō pōt dici fili⁹: spūs ℞o scūs pōt qdē vl'r dici fm id qō scriptū ē: qm̄ ōs spūs ē. Itaq; pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs: qm̄ vn⁹ ōs ē: ⁊ vtiq; de⁹ scūs ē: pōt appellari trinitas ⁊ spūs scūs: ꝟ tm̄ tūc spi. scūs relatiue nō dicet: ꝟ fz ēntiā. q; ꝓprie spi. scūs q nō est trinitas sed in trinitate: dr̄ relatiue.

¶ Quidam putāt spūm scm̄ nō dici relatiue ad patrem ⁊ filium: q; nō vicissim respōdent sibi vocabula sed falso.

Quidā tm̄ putāt spm̄ scm̄ vl' donū nō dici relatie ad pr̄ez vl' ad filiū. Si.n. inqunt hec relatie ad se dīr: suis iuicē sibi rīdēt vocabul'. vt sic̄ dr̄ pr̄ filij pr̄: ⁊ fili⁹ pr̄is fili⁹: ita dicat pr̄ spūs sci vl' doni pr̄: ⁊ spi. scūs vl' donū pr̄is spūs vl' donū. Sz nō ita ē in oib⁹ relatiuis. Nō. n. oia q̄ relatiue dīr: suis a se iuicē rīdēt vocabul'. Vñ Aug. boꝝ elidens opionē i. v. li. de tri. Nō te moueat inqt qm̄ di xim⁹ spm̄ scm̄ nō ipaz trinitatē: ꝟ eū q ē i trinitate relatiue dici: licz nō ei rīdeat vicissiz vocabulū ei⁹ ad quē refert. Dicim⁹. n. spm̄ scm̄ patris ꝟ nō vicissiz dicim⁹ pr̄ez spūs sci: ne filius ei⁹ itelligat spūs scūs. Itē dicim⁹ spm̄ scm̄ filij ꝟ ñ dicim⁹ filiū spūs sci: ne pr̄ ei⁹ itelligat spūs scūs. In m̄tis. n. relatiuis ꝟbꝫ tigit: vt nō iueniat vocabulū quo sibi vicissiz rīdeat. Luz ꝫ dicim⁹ donū pr̄is ⁊ filij: nō qdē possum⁹ dicere pr̄ez doni aut filiū doni. Sz vt hec vicissim rīdeat: dicim⁹ donū donatoris ⁊ donatorem doni: q; hic potuit iueniri vsitatū vocabulū: illic nō potuit. Donū ꝫ donatoris: ⁊ donator doni cū dicim⁹: relatie vtrūq; adiuicē dicim⁹: donator tm̄ nō fuit de⁹ nisi ex tpe: cū spūs scūs sit donum etiam ab eterno.

¶ Diuisio textus.

Postquā determinauit magr̄ de ēntia ⁊ psonis. ꝟ determiat de ꝓpetatibus qb⁹ psone distiguunt. Diuidit aūt in ptes duas. In p⁹ ostendit ꝟ ꝓpetatib⁹ ꝓprys psōaꝝ. In z⁹ ꝟ approbat psōis. zi. di. ibi (¶ Considerari oz) ꝟ Pria i du. In p⁹ ostendit. ꝟ ꝓpetatib⁹ psōalib⁹. In z⁹ ꝟ ꝓpetatib⁹ psōaꝝ q̄ ñ sī psōales. zs. di. ꝟ Pria i du. In p⁹ ostendit. ꝟ ꝓpetatib⁹ psōalib⁹. In z⁹ ꝟparat noia significatia psōas. z7. di. ibi (Dic q̄ri pt) ꝟ Pria i du. In p⁹ ostendit ꝟ hypostasi q̄ subst ꝓpetatib⁹: sic̄ distictū dist'in. In z⁹ ostendit. ꝟ ꝓpetatib⁹ qb⁹ hypostases distiguūt. ibi (Ja ꝟ ꝓpetatib⁹). Et ꝟ didit i duas. In p⁹ assignat psōales ꝓpetates psonaꝝ. In z⁹ remouet q̄sdā dubitatōes. ibi (Dic q̄rit quo.) Circa p⁹ duo fac. p assignat psōaliū ꝓpetatū nūeꝝ. z⁹ assignat ꝑdicādi mo⁹ q̄⁹ ad tria. s. q ñ ꝑdicāt subal'r ſz relatie. Et q ñ ꝑdicāt accīntal'r: ⁊ q ñ ꝑdicāt tpal'r ſz ab eterno: ⁊ confirmat p auctates scōꝝ. ibi (Quo circa sciēdū tc.) (Dic q̄rit quo) Dic remouet ꝑ dubitatiōes. Et p q⁹ ad ꝓpetatē filij. z⁹ q⁹ ad ꝓpetatē spi. sci. ibi (Ita ēt de spū) Et ꝟ didit i duas. In p⁹ remouet dubitatōez. In z⁹ excludit errorē. ibi (Quidā tm̄ pu.) Circa p⁹ duo fac. p rēouet dubitatōez ꝟ ꝓpetate spi. sci ꝫ significat nomie doni. z⁹ ꝓput significat noie spi. sci. ibi. Dic q̄ri pt tc. Qō. I.

Hic querunt duo. p de hypostasi. z⁹ essentia⁹. ¶ Circa p⁹ q̄runt duo. p vtr̄ hypostasis sit in diuinis ⁊ qd ibi significet. z⁹ vtrū abstractis p intellectū ꝓprietatib⁹ personalibus remaneant hypostases distincte.

¶ Utr̄ hypostasis ꝓpe dicat ī dīnis. I.

Ad primuz sic ꝓcedit. vī q hypostasis ñ sit i dinis ꝓpe dicenda. Prio q ꝟ qō Jero. dicit i lra. q ꝟ nomē nō ē bone suspitiōis. ⁊ q venenuz sub melle latet. ¶ Ꝑ. sic̄ dic̄ boe. hypostasis noīat subaz subiectā accīntib⁹: ſz ōs ñ substat alicui accīnti vt. ē. dixit Aug. q̄ ñ ꝓprie ꝑt dici hypostasis. ¶ Itē hypostasis noīat rez nāe q̄ alicui nāe supponit: ſz i oī re nāe vī q nā sit maiozis simplicitatis q̄ ipsa res nāe. ⁊ q res nāe addit aliquid supra nām. alias sic̄ ē vna nā: ita eēt vna res nāe. ſz ybiq; est additio ibi ē ꝯpō. q vī q⁹ hypostasis sit ꝯpositа: sed in deo nō ē aliq ꝯpō. q nec hypostasis. ¶ Ꝑ. ois hypostasis est subsistētia ⁊ ēntia: q; oē qō substat subsistit ⁊ ē. si igit ī ōo ē hypostasis: illa hypostasis erit subsistētia ⁊ ēntia: qō nō vr̄: q; dicim⁹ tres hypostases: nō aūt tres essentias vel subsistentias fm Boe. q videt q hypostasis in dīnis nihil sit. ¶ Ꝑ. oē qō est in dīnis aut est absolutuz: aut aliqd. Sz hypostasis nō vr̄ in dinis significare absolutū: q; nihil absolutū in dīnis distiguit fm Aug. ⁊ Boe. hypostasis aūt distinguit. Nec ēt est ad aliqd: q; relatio in diuinis ē distinguēs: ⁊ hypostasis ē distinctū. ergo videt q hypostasis nō sit in diuinis. ¶ Ꝑ. oē indeterminatum se habz ad determinatū sicut possibile ⁊ māle: sed psona se habz ad hypostasim sicut ōterminatuz ad indeterminatum: vel sicut distinctuz ad distiguibile vt quidā dicūt: eo q psona ē hypostasis ꝓprietate distincta ad dignitatē ptinentē. ꝟ cū in dīnis nihil sit māle ⁊ potētiale vl' icōpletū. vid ēt q in diuinis nō sit hypostasis.

Contra sicut supra dictū est. Idē dicūt greci hypostasim qō nos personaz: sed psona ꝓprie dicitur in ōo ⁊ pluraliter de tribus ⁊ singulariter de singulis. ergo ⁊ simil'r hypostasis.

Respondeo dōz q vt ex dictis pz ⁊ exꝟbis Boe. hypostasis apō grecos ē ꝑncipal'r i diuiduū subē: qō nos subam ꝑmā dicim⁹. ꝟ aūt est aliqd cōpletum ⁊ distinctū ⁊ icōicabile in nā subē. vñ hypostasis dīna erit illud qō ē p se subsistēs distictū ⁊ icōicabile. Nihil aūt absolutū ē distictū in dīnis: ſz solū id qō est ad aliqd: ⁊ sic̄ ēntia ē ipm qō ē fm rē ita real'r relatio distinguēs ē ipm distictū. ⁊ cū rel'o sit idem fm rem qō ēntia: ipm distictū rel'one erit idē fm rez q subsistēs in ēntia vel nā dīna. ⁊ ꝟ significat nomen hypostasis. Un dico q nomē hypostasis in diuinis significat rel'onē vt distictā per modū subsistētis in natura diuīa. vt dictū ē de nomine psone: sed differt: q; hypostasis de ratiōe sua nō includit ōterminatā rationē distinctiōis: sed nomē psone spāles icludit distinctiōis rationē: q̄ ad dignitatē pertineat: put dicit qd subsistēs ī natura nobili. s. itellectuali: quālis ꝟ idē dicat nomē hypostasis ex vsu grecoꝝ vt Boe. dicit. Sed ꝟ nomē pr̄ vlterius significat distictuz exprimendo spālez ⁊ ōterminatā rationē distinctiōis ad nobilitatē ptinentē. s. relationem pr̄nitatis. Ex hoc pz q ista quatuoꝛ se hñt ꝛsequēter. Hypostasis. n. dicit subsistens distictū quocūq; modo. Hypostasis dīna dicit subsistēs distictum rel'one: quia alia distictio nō pōt eē in diuinis. Persona dicit distictum distictiōe relatiōis ad dignitatem ptinētis. Pr̄ in dīnis dicit subsistēs distictuz rel'one ad nobilitatē ptinentē q̄ est pr̄nitas.

Ad primuz igit dōm q nomē rīdēs hypostasi lingua latina. s. subaz equiuocat ad essentiam ⁊ ad subam ꝑmaz. ⁊ iō ne fieret occasio deceptiōis noluit Jero. vti nomie hypostasis aī notā ⁊ ōterminataz eius significationē: ne ex distinctiōe hypostasis distictionem ēntie simplices beretici ōcipiēdo arguerēt. ¶ Ad scōm dōm q q̄uis fm rem in diuinis nō sit aliquid sub alio vel subtās aly per modū accīntis: tm̄ intelligit aliqd substare q̄tum ad modū significādi ꝫ q ēt dicit Dam. q in diuinis q̄dam significat id qō cōsequit subaz vt bonitas sapia pr̄nitas ⁊ hm̄: ⁊ fm ꝟ pōt dici ibi nomē hypostasis. ¶ Ad 3m dōm q hypostasis in deo est res nature. Sciēdum ē. n. q diuiduū subē dicit dupl'r. Uel ex eo q substat nāe. Uel ex eo qō substat accīntibus ⁊ ꝓprietatibus: ⁊ q̄tum ad vtrūq; pōt significari p nomē pme intentionis vel p nomē scde itentiōis. Per nomē pme impositionis significat vt substat nāe ꝟ nomie res nāe. ⁊ p nomen scde ipositionis ꝟ nomie qō ē suppositū. Sil'r q̄tum substat ꝓprietati significat nomie pme ipositionis qō ē nomē hypostasis vel psone: ⁊ nomie scde ipositiōis qō ē singulare vt idiuiduū: q̄ cum ꝓprie nō sunt in dīnis: q; expriműt ōterminatū modū distinctionis qui ē p mām: sed loco hoꝝ dr̄ ibi icōicabile. Nec tm̄ opz q nā sit aliqd simplicius q̄ ipsa res nāe: q; in simplicib⁹ fm Aluic. qditas simplicis ē ipm simpl'r: sed differt. tm̄ quātū ad mo⁹ significādi: q; qditas significat vt forma: ⁊ ipsa res simpl'r significatur vt subsistēs ⁊ distinctio in re nāe nō ē ex parte nāe: sed ex parte rel'onū oppositarū subsistētiuz in nā illa. ¶ Ad 4um dōm q psona vt dictū ē nō distinguit in dīnis ex parte nāe: vel ex parte ipsi⁹ eē: sed solū ex parte ꝓprietatū. vñ illa noia q̄ dicunt fm respectum ad ꝓprietatem pluraliter ꝑdicant sicut hypostasis ⁊ psona. que aūt dicunt per respectū ad eē ꝑdicant singulariter vt subsistentia ⁊ ēntia: q̄uis nomē subsistētie apud vsum scōz sumat pro hypostasi vt ꝓbus dictū ē. Sed q̄dam sunt nomina q̄ dicūt respectuz ad nām cōem: q̄ etiā pluraliter ꝑdicant vt res nāe ⁊ suppositū: q; quāuis nō t⁹ āt respectū ad ꝓprietatē per modū formе: tm̄ inq̄tū nominat aliqd distinctū sub nā cōi significāt in diuinis rel'ones vt subsistentes. Subsistētia aūt ⁊ ēntia nō noīat distinctuz. vñ ēt per ꝓbus sunt i generib⁹ ⁊ ispēb⁹ q̄: in idiuiduis fz Boe. ⁊ iō si ꝓprie accipiant pluraliter nō ꝑdicant sic̄ ē apō grecos.

¶ Ad 5um dōm q hypostasis vt dcīn ē significat in dīnis rel'onē per modū subē: q; sicut ꝓpter simplicitatez idē ē in deo essentia ⁊ esse: ita ēt idē est in eo rel'o distinguens ⁊ distinctū rel'one: sed differūt fm modū significādi qui fundat in re: q; vtrūq; nomē hz verā significationē suā in deo. ⁊ iō differūt ēt q̄tū ad mo⁹ supponēdi: q; supposito vno nō supponit aliud. sicut. n. dicimus q⁹ de⁹ gnāt ⁊ deitas nō gnāt: ita dicim⁹ q⁹ hypostasis distinguit ⁊ relatio distinguit. ¶ Ad 6um dōm q sicut nomē psone significat qd distinctū in dīnis: ita ⁊ nomē hypostasis: ſz nomen psone determinat spālez modū distinctiōis. s. per ꝓprietez nobilē. qō nomē hypostasis nō ōterminat. vñ se hñt. q. sicut supi⁹ ⁊ iferius: sicut aliq̄ suba ē quodāmō magis cōis q̄ aliqs hō. Sz ista ōtermiatio ⁊ idetermiatio cōis ⁊ ꝓprij in reb⁹ ꝛpositis reducit ad māle ⁊ formale ſz rē: eo q ratio generis fluit a mā: ⁊ ratio dīe a forma vt dcz ē. sed in rebus simplicib⁹ nō hz aliqd rīdens in re qō sit ideterminatū. q. māle: ⁊ forma adueniēte ōterminet: ſz est solum q̄tū ad modū significādi inq̄tum vtrūq; illorum ē vere significare in diuinis.

¶ Utrum remotis relationibus per itellectū hypostases remaneant distincte. II.

Ad secūdum sic ꝓcedit. vī q remotis rel'onib⁹ p intell'm remanеāt hypostases distincte. Sicut. n. dic Aug. In oī qō alterꝫ dr̄ ē accipe aliqd qō per se dr̄: q; rel'm nō ē rel'm tm̄ sed ēt est aliqd. Si igit hypostasis fm rel'onē ad aliquid dr̄. vī q ꝑter itellectuz rel'onis sit aliquid itelligere subsistens: ⁊ ita remotis ꝓprietatibus relatiuis per itellectū. vī q remaneāt ipse hypostases subsistentes. ¶ Ꝑ. hypostasis in diuinis est perfectioꝛ q̄ sit in creaturis: sed in creaturis remoto p itellectum vel fm rē ꝟ qō vna hypostasis ad aliam dicit adhuc remanēt ipse hypostases: sicut soꝛ. ⁊ plato. q̄ videt q etiā in dīnis. ¶ Itē oē qō cadit in diffinitiōe alicui⁹ pōt itelligi nō intellecto illo: sicut remoto p itellectū rōnali per qō homo cōstituit: itelligit aīal qō in diffōne hominis ponit. sed p⁹ est hypostasis ꝓprietate distincta ad dignitatem ptinente: q remota per itell'm ꝓpetate relīua. adhuc remanet hypostasis distincta. ¶ Ꝑ. pr̄ hz q ē quis ⁊ q est pr̄. Aut igit ab eodē. aut ab alio. Si ab eodē tūc cū pr̄nitate sit pr̄: pr̄nitate erit quis. ſz in filio nō ē pr̄nitas. ergo filius nō erit qs: qō est falsuz. q opz dare alterꝫ: q nō ab eodē hēat. Remoto igit a pr̄e ꝟ qō ab quo pr̄ dr̄. adhuc remanet qō est qs: ſz qs noīat hypostasis. q remota rel'one remanet hypostasis distincta.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra sicut dic̃ Aug.in oib⁹ pr̃ ⁊ fili⁹ vnū sūt. ꝓter ea q̃ ad aliqd dr̃ir.remoto igit̃ per itellm̃ ℔ q̃ pr̃ ad alterꝝ dr̃:remanet solū id in q̃ pr̃ ⁊ fili⁹ vniunt̃:ſz ℔ nō pōt eē distinctuz in dīnis. g̃ remota relone p itellm̃ nō remanēt hypostases distincte.℔ idez vr̃ per Boe.q dic̃ q⁹ in dīnis sola relo multiplicat trinitatē.

Respondeo dōm q⁹ duplex est opio.Quidā dr̃it q⁹ sicut ē in creaturis q⁹ remotis relatiōib⁹ ⁊ ꝓprietatib⁹ remanēt ipse hypostases seipsis distincte:ita ē ēt in dīnis. Unī dr̃it q⁹ abstracta psonalitate .i.relone cōstituēte psonā remanet hypostasis . Sz ℔ nō vr̃ posse stare ſm fidei suppōnē.ꝓpter duo.ꝓmo qz cum pl'alitas semp causet ex aliq̃ distinctiōe.⁊ distinctio ois vl'ē p eēntiā vel p q̃titatē vel p relonē: impole ē in dō eē aliquā distinctionez nisi quā cāt relo. vñ remotis relonib⁹ p itellm̃ sil'tollit̃ ipse itells distinctiōis. ꝛº qz in dīnis nihil p̄dicat̃ sicut accīs vel sic̃ forma iherēs alicui ꝑexistēti.vñ gcqd significat̃ per modū forme totū ē subsistens. Unī sicut remota eēntia p itellm̃ nō remanet aligd.q.recipiēs illam eēntiā:qz ipsamet eēntia ē subsistēs. ita etiā remota bonitate per itellm̃ nō remanet aliquid.q.recipiēs bonitatē:qz ipsa bonitas ē subsistēs.⁊ sil'r remota relatione p itellm̃ nō relinquit̃ aliquid.q. substratū illi relationi:ſz ipsamet relo ē res subsistēs. Unī abstracta relatione ꝓprie loquēdo nihil manet neq; absolutū neq; relatum:neq; hypostasis neq; eēntia.Sz verum ē q⁹ essentia pōt itelligi nō itellecta bonitate vt dic̃ Bo. li.de hebdo.⁊ simil'r pōt itelligi eēntia nō itellecta p̄nitate vl'relatione.sic̃ iudei itelligūt ſz nō p modū abstractiōis:sed nō pōt itelligi q⁹ in dīnis remoueat̃ relo ⁊ remaneat aliquid subsistēs reloni:qz ipsamet ibi subsistit. Et iō concedimus cū alys q⁹ remota relone nō manet hypostasis distincta in dīnis:tum qz nō manet distinctio:tum qz nō manet subsistēs reloni. Sz veruz ē q⁹ si nunq̃ eēnt relones quas fides distinguit ds eēt ⁊ subst̃tia ⁊ p⁹ ex ℔ q⁹ subst̃ steret in eē suo ⁊ substaret ꝓprietatibus eēntialibus quibus ab eēntys alys distingueretur.

Ad primū igit̃ dōm q⁹ in dīnis ē accipe ⁊ absolutū ⁊ relatū:ſz relo non aduenit absoluto sic̃ distiguēs ipm ſz p oīmodā idētitatez rei. Sz id qō distinguit̃ relone ē ipsa relo . ⁊ ℔ pōt significari p modum subsistēt̄.⁊ sic significat̃ noīe p⁹ vl'hypostasis: vt pz ex dictis.℔ Ad 2m dōm q⁹ in creaturis hypostases distinguuntur p mām:⁊ ꝓpetates diuerse sūt oñdētes distinctioez.ſz in dīnis hypostases nō distinguunt̃ nisi p relonem:qz nō ē ibi inuenire aliquā realē alietatē:nisi q̃ est ſm oppōnē relatiuā. vñ sic̃ in creaturis substracta p intellm̃ diuisione māe ⁊ q̃titatis nō remanēt hypostases distincte.ita ēt i dīnis subtracta oppōne relatiua.℔ Ad 3m dōm q⁹ hypostasis ponit̃ in diffone p⁹.qz p⁹ addit aliquid supra hypostasim nō quidem relatiōe: qz relatio ē ō itellectu hypostasis dīne sic̃ de itellectu p⁹:ſz addit ōterminatā rōnem relonis.ſ.ptinēs ad dignitatem. ⁊ iō remota relone neq; hypostasis itellus neq; psone manet in dīnis : qz ēt ex ℔ ipso q̄ ponit̃ hypostasis dīna ponit̃ subsistēs in ꝓpetate nobili.Unī rō nobilitatis quā addit psona includit̃ in ℔ q⁹ est dīna hypostasis.vñ sicut hypostasis humana nihil minus dicit q̃ p⁹: ita nec hypostasis dīna.℔ Ad 4m dōz q⁹ p̄nitate bz pr̃ q⁹ ē quis ⁊ q⁹ est pr̃. Non tñ sequit̃ q⁹ filius non sit quis:qz ℔ q̃ pr̃ bz p̄nitatem filius habz filiatione q̃ ēt est relo. Unī abstracta relatione neq; pr̃ ē quis neq; filius ē quis:ſz tñ vter q; ē quis sua relone:sic̃ vter q; est persona sua personalitate: ⁊ tamen psonalitas vnius nō est psonalitas alterius.⁊ ℔ qūo sit pz ex p̄dictis de cōmunitate persone. ℔ Questio. II.

Deinde queritur ō ꝓpetatib⁹. ℔ Et circa ℔ q̃runt tria.

p̄mo relones sint i dīnis. ꝛº vtr̃ solis rōnibus oziginis psone distiguant̃. ȝº ō nūero relo nū notionū ⁊ ꝓpetatū:⁊ q̃liter ℔ differāt.

℔ Utr̃ relones dīne sint oīno nihil. I.

A primū sic,pcedit̃.vr̃ q⁹ in dīnis relatiōes oīno nihil sint.Sic̃ .n.dic̃ Boe.lib.de tri.Lucta q̃ in dīnā p̄dicatione veniūt mutant̃ in subaz.ad aliquid vo oio nō p̄dicat̃:ſz gcqd ē in dō p̄dicat̃ de ipso g̃ relones nō sūt in dō.℔ P.ipse dic̃ q⁹ relones gbus pr̃ referr̃ ad filium ⁊ filius ad pr̃em sunt siles relonib⁹ quibus aligd ad seipm referr̃:vt cū dicit̃ idē eidē idem.sed tales relones nihil ſm rē ponunt in eo de quo dr̃ir.vt vr̃ dicere phs in ℸ.metaphy.ſz sūt solū ſm itellm̃. g̃ vr̃ q⁹ relatōes nō sūt realr̃ in dō.℔ Itē oē q̄ adueniat alicui:⁊ recedit:ex sola habitudine alteri⁹ ad ipm sine oī sua mutatione nō ponit aligd in ipso.Nihil.n.pōt aduenire alicui de nouo sine sui mutatiōe vl'p se vl'p accīs:ſz relones ℔ mō aduenīūt ⁊ recedūt: sic̃ p mutationē alteri⁹ efficitur colūna īmobilis dextra ⁊ sinistra: sicut mortuo filio aliquis definit eē pr̃ nulla mutatione circa ipsum facta.g̃ vr̃ q⁹ relationes bz oio nihil sunt in diuinis.℔ P.si relo ē in dīnis: aut ē idē q̄ eēntia. Aut aliō. Si idē q̄ eēntia tunc cū eēntia sit vna in oibus:⁊ relatio erit vna in oib⁹: vel si psone distinguun̄ t relonib⁹ distinguētur ēt in eēntia q̄ ē heresis arry.Si aliud.g̃ facit cōpositiōez cū eēntia:q̄ nō pōt eē.g̃ relatio oio nō ē in dīnis.℔ Itē simplicissima seipsis distiguunt̃ :ſz persone dīne sunt simplicissime.g̃ seipsis distiguunt̃.g̃ videt̃ q⁹ nō distinguantur aliquibus relationibus.

Contra oē q̄ ē in dō vel ē absolutū:vel est ad aliq̄ aliud.ſz psone dīne nō distiguunt̃ in aliquo absoluto:qz in absolutis tres persone vnū sunt. g̃ vl'non distinguunt̃ vl'relationibus distinguunt̃. si igit̃ relationes nō sunt realiter in diuinis:sed ſm rationē tñ: tūc pr̃ ⁊ filius nō realr̃ distinguunt̃: ⁊ ita sequet̃ heresis sabelly.opz g̃ relones in dīnis ponere.℔ P.pr̃ referr̃ ad filiū ⁊ ad spūm sciñ:ſz nō eodē mō ad vtrūq;:qz ad vnū gnādo ad alium ſpirādo.g̃ vr̃ q⁹ opozteat in vna psona signē ficare plures relationes gbus ad alterā referr̃:sicut in vna eēntia plures psonas. g̃ sicut in diuinis nō tñ ponimus eēntiā:ſz ēt psonas:qz inuenim⁹ plures psonas i vna eēntia:ita opz ponere ēt relationes.

Respondeo dōm q⁹ apud oēs catholicos certū ē relones eē in dīnis.Sz in pōne relationum inueniunt̃ diuerse doctoꝝ sñe.Quidā dixerūt vr pozetani q⁹ relationes in dīnis sunt tñ assistentes. Quidam vo dixerunt q⁹ relones in diuinis sunt ipse psone:⁊ q⁹ aliquādo in abstracto significant̃:℔ ē solū ꝓpter modū loq̃ndi:sicut dicimus rogo benignitatem tuaz.i. te benignum.⁊ simil'r resoluende sunt oēs ille locutiōes in quibus relones vl'ꝓprietates in abstracto dicunt̃. Alij dr̃it q⁹ relones sunt psone ⁊ sunt in psonis etiaz ſm vitatem rei ⁊ nō solum quātuz ad modū loq̃ndi. ⁊ oēs isti ſm aliquid verū dixerūt.Sz tñ vltima opinio cōtinet totā veritatē.Et ad hui⁹ itellm̃ sciēduz ē q⁹ vt supra dictum ē.i relone sicut in oibus accītibus ē duo ꝛsiderare.ſ.eē suū ſm q⁹ in subo fundat̃ ſm q⁹ ponit aliquid in ipso ꝓut est accīs.⁊ rationē suam ſm quā ad aliud referr̃. ex qua in gñe ōterminato colloceꝝ. ⁊ ex hac rōe nō habz q⁹ ponat aliquid in eo de quo dr̃.sicut oēs alie forme absolute ex ipsa sua ratione bñt q⁹ aliquid in eo de quo dicuntur ponant.Et ideo inueniunt̃ q̄dam relationes nihil ponentes

in eo de quo dr̃ir.Et ℔ attēdētes q̄dā phi dixerūt q⁹ relo nō est aliq̄ vnū gen⁹ entiū nec ē aligd in rez nā: ſz ē tñ q̄dā respect⁹ respersus in oib⁹ entib⁹.⁊ q⁹ relones sūt de itentiōib⁹ scōis q̃ nō bñt esse nisi in aia. Qui ēt pozetanorum opio ꝛsentire vr̃.Sz ℔ falsuz est:qz nihil quod ē ens tñ in aia in genere determiato collocat̃. Unī distinguendū est iter relones.Quedaz.n.sūt q̃ bñt aligd in re supza q̄ esse eoꝝ fundat̃.sicut equalitas fundat̃ supza quantitatē:⁊ hȝ relationes aliquid realr̃ in re sunt.Quedaz vo sūt q̃ nō bñt fundamētū in re de q̃ dr̃ir: sic̃ dextrū ⁊ sinistrū in illis in qb⁹ nō sūt ōterminate iste pōnes ſz nāz sic̃ i ptib⁹ aīalis. Ibi.n.ſ.in aīali iste relones realr̃ sūt: qz fundant̃ i diuersis vtutib⁹ ōterminataꝝ ptiū: ſz in alys ñ sūt nisi ſz rōnē habitudis vni⁹ ad alterꝝ:⁊ iō dr̃ir relones rōnis.Ex ℔ ꝛigit q̃tuoz modis.ſ.q⁹ sint relones rōnis ⁊ nō rei.Uno⁹ vt dcm̄ ē.qñ relo nō hz aligd in rei nā supza qō fundet̃:⁊ ide ē q⁹ qñq; ꝛtingit q⁹ relo realr̃ ē in vno ⁊ nō in altero:qz i vno hz motū quēdā supza quē fundat̃ quē nō hz in alio:sic̃ ē in oib⁹ illis relonib⁹ qb⁹ ds ad creaturā referr̃:q̄ gdē realr̃ sūt in creatura ⁊ nō i ds.Sc̄do mō qñ relo nō hz aliquā realē diuersitatē iter extrema sic̃ relo identitatis:⁊ iō ℔ nihil ponit ſz rē ſz solū ſm rōnē:vt cuz dr̃ idē eidem idez.Tertio mō qñ ōsignat̃ relo aliq̄ entis ad nō cns:vt cū dr̃ q⁹ nos sum⁹ ꝑozes illis q̄ futuri sunt. ista.n.ꝑozitas nō est aliq̄ relo ſm rē ſz solū ſm rōnē:qz relatio realꝫ exigit vt rūq; extremoꝝ i actu. Quarto mō qñ ponit̃ relo relonis.ipsa.n.relo p seipaz referr̃.⁊ nō p aliā relonē. vñ in creaturis p̄nitas nō ꝛiūgit̃ subo p aliquaz relonē mediā.Et bos vltimos duos modos ponit Aluic. ꝑmi duo pñt ēt ex verbis phi. Luz igit̃ iste relones p̄nitas ⁊ filiatio bēant fundamētū aliqō i re.ſ.ipaz nām q̃ cōicat̃ ſm cōicatōez nāe:cōstat q⁹ sūt realr̃ in deo:⁊ pp simplicitatē sūt idē q⁹ psone in qb⁹ sūt: ⁊ pp vitatē relonum oz q⁹ alio⁹ significent̃.ꝑimi igit̃ attēdētes in relonib⁹ solū id q⁹ ad alterꝝ ē ⁊ nō fundamētū q⁹ bñt i re:dixerūt relones assistētes esse q̃si ex habitudie alteri⁹ aduenientes.Scōi attēdētes fundamētū rei ⁊ simplicitatez dīnā dixerūt q⁹ relones nō sūt in psonis sed sunt ipse p⁹. Tertij aūt ꝛsiderātes vtrūq; dixerūt q⁹ sūt in psonis ꝓpter veram rōnē relonis:⁊ q⁹ tñ sunt p⁹ ꝓpter simplicitatez:sic̃ deitas est in deo:⁊ tñ est deus.

Ad primuz g̃ dōm q⁹ dictū,Boe. intelligit̃ de ad aligd ꝓut ad alterꝝ ē.sic.n.nō p̄dicat aligd in re de q̃ dr̃:ſz ponit aligd extra:sed tñ alique relationes q̃tū ad esse suū aliquid in re de q̃ dicunt̃ ponūt.

℔ Ad 2m dōm q⁹ in relone idētitatis duo est cōsiderare .ſ.illud respectu cui⁹ dr̃ identitas.ſ.ipsa eēntia: sicut eq̃litas respectu q̃titatis.⁊ id cui⁹ est idētitas q̄ dr̃ idez ſm vnam eēntiā.sicut eq̃le q̄ bz vnam q̃titatē. Et qz etiaz vnū numero est eēntia quā pr̃ filio cōicat. iō filitudo est barū relonū cū relone idētitatis:q̃tū ad id cui⁹ respectu dr̃ir:ſz nō est q̃tuz ad ea q̃ iuicē referunt̃ ſm illud. vñ ēt filius nō dr̃ idē pr̃i masculine sed neutralr̃.℔ Ad 3m dōz q⁹ qñcūq; aliquid q̄ est de rōne rei tollit̃ opz q⁹ ipsa res auferat̃ sicut remoto rōnali destruit̃ homo . Ad rōnem aūt relonis q̃ hz fundamētuz in re duo cōcurrunt.ſ.fundamentū rei q̄ est quātitas q̃ est cā b⁹ relonis.est etiam aliud de rōne eius.ſ.respectus ad alterꝝ. ⁊ vtroq; mō cōtingit in realib⁹ relonibus destrui relonez. vel p destructionē quātitatis.vñ ad hāc mutationē quātitatis seq̃t̄ p accīs mutatio relonis. vel ēt ſm q⁹ cessat respect⁹ ad alterum remoto illo ad q̄ referebat̄ : ⁊ tunc relo cessat nulla mutatione facta in ipsa.vñ in illis in qb⁹ nō ē relo nisi ſm hūc respectum veniunt ⁊ recedunt relones sine aliqua mutatione eius q̄ referr̃.℔ Ad 4m dōm q⁹ relo realr̃ est idē q̄ eēntia: ſz dr̃nt solū rōne:sic̃ ēt bonitas ab eēntia:⁊ ex illa rōne relo hz q⁹ distinguat in dīnis:q̄ nō cōuenit eēntie.℔ Ad ſm dōm q⁹ ēt p⁹ dīne seipsis distinguunt̃ inquātū psone ſm rē sunt ipse relones.Sz sic̃ psona q̃tū ad modū significādi nō ē idē q̄ relo:ita ēt seipsis nō distinguunt̃ ſz relonib⁹:sic̃ ds p seipsuz ē ds:q̃tuis deitate sit deus:qz ipse est̃ sua deitas.

℔ Utr̃ relones oziginis distiguāt hypostases. II.

A primū sic ꝓcedit̃.vr̃ q⁹ relones oziginis nō distinguāt hypostases. Qđ.n.ſz itellm̃ segt̃ subam nō pōt eē ꝑm⁹ alicui⁹ distinctiōis in subys:sed relo ē de assequētib⁹ suba:z i dō saltē ſz itellectū sic̃ bonitas ⁊ sapia:vt dic̃ Dam̃. cuz ig̃ hypostasis sit suba vr̃ q⁹ distinctionē hypostasiū relo nō facit.℔ P.oz do distiguētiū dz rndere ozdini distinctionū:ſz iter oēs distinctiōes re ꝑ⁹ ē distinctio dīnaꝝ psonaꝝ cū sit ꝓcessio psonaꝝ cā ꝓcessiōis creaturarū:vt supza habitū ē.g vr̃ q⁹ cū ꝑmū in entib⁹ sit suba:q⁹ ꝑm⁹ illi⁹ distinctiōis nō sit relatio ſz suba.℔ Itē relo nō hz vtutē distiguēdi nisi ſz q⁹ hz oppōnis rōnē:ſz rōnē oppōnis nō hz nisi ſm q⁹ ad alterum est.g̃ nō distiguit nisi ſm q⁹ ad alteruz ē.ſz ſm q⁹ ad alteruz ē nō hz relo q⁹ sit res aliqua vl'suba vel hypostasis.g̃ relo nō poterit facere distinctionē realem hypostasiū.℔ P.cū multe sint alie relones q̃ relones oziginis. q̃re ſm eas tñ dine p⁹ distiguunt̃: qz in dīnis est inuenire ēt equalitatē ⁊ silitudinē ⁊ hȝ:q̄ relones q̄daz sunt. vñ si iste nō distinguūt vr̃ eadez rōne q̄ nec ille.

Contra mime distictōi dz rndere ꝑ ꝑm⁹ illud q̄ minimū hz ō ente:⁊ q̄ mīmā ꝓpōnē fac̄. Sz iter oia alia relo ē ōbiliozis eē.vt dic̃ Lō.io.meta. adeo q⁹ q̄dā reputauerūt eā eē de itētiōib⁹ scōis vt dcm̄ ē.g vr̃ q⁹ maxime ꝓpetat ad distinctionē psonaꝝ.

Respondeo dōz q⁹ q̄dā dr̃it q⁹ ꝑm⁹ distictiōis hypostasiū dīnaꝝ nō ē relo:imo hypostases seipsis distinguunt̃ p solam originē:relones autez manifestāt distinctionē:sicut in creaturis ꝓprietates nō faciunt differre ſm numeruz:imo talis dr̃ia causat̃ ex diuisione māe:ſz ꝓprietates trī manifestāt eam. Sz ℔ nō pōt eē. Quia q̃ seipsis distinguunt̃ ex seipsis bñt aliquaz rōnē distinctiōis:sicut suba distinguit̃ a quātitate per id q̄ ē in intellectu vtriusq;:q̄ ē eē subsistēs:⁊ esse mensuram ⁊ hȝ. Si aūt considerent̃ due hypostases.hypostasis inquātū hypostasis nō habz in ꝛintellectu suo vñ ab alia distinguaꝝ cum vtraq; sit hypostasis . g̃ opz q⁹ ℔ habeat inquātum ē hypostasis per aliquā ōterminationē in ipa: vel ſm determinataz mām sicut in creaturis q̄ nō pōt eē in deo:vel ſm aligd aliud.Si aūt dicat q⁹ ℔ ē sola ozigo per quā determinate efficit̃ ℔ hypostasis.Aut per oziginem itelligit̃ ipsa relo oziginis.⁊ ℔ ē q̄ ponimus. Aut ozigo vt significat̃ per modū opatiōis . ⁊ sic nullo mō hz q⁹ distinguat hypostases:imo q⁹ sit ab hypostasi distincta: qz oīs operatio est idiuiduoz distinctoꝝ ſm ꝑm. Et ideo dicimus q⁹ nihil aliud ē ꝑncipiuz distinctionis in diuinis nisi relatio.Cuius rō ē:quia ois distinctio vel diuisio ē vel per quātitatē vel p formā ſm ꝑm. ℸ. metaphy. Sc̄om q̃titatē vel mām diuisio in dīnis nō ē:cum nō sit ibi quātitas ⁊ mā.Ois aūt distinctiōis formalis ꝑncipiū ē aliqua oppō. vt largo mō sumat̃ oppositio ſm q⁹ ēt imperfectum ⁊ pfectū opponunt̃ inq̃tuz in vno ē negatio vel ꝓuatio alteri⁹. In oibus aūt oppōnib⁹ alterū ē vt pfectum:alteruz vt iperfectū ꝓter relonē:q̄ ꝑz per se in affirmatiōe ⁊ negatiōe ⁊ ꝓuatiōe ⁊ ꝑitu. Patz ēt in ꝛrietate:qz ſz ꝑm ꝑ.ꝑ.Semp alterꝝ ꝛrioꝝ ē sic̃ nobili⁹ ⁊ alterum sic̃ vili⁹:⁊ sic̃ ꝓuatio:vt albū ⁊ nigrū frigiduz ⁊ calīn

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ hꝫ oĩa. ꝛ ideo nulla talis distinctio pōt cē in dīnis vbi ē oīmoda pfectio. In relatiuis aūt neutrum est sic ꝓuatio alteri⁹ vel defectū aliquē ipoztās. Cui⁹ rō est: qz in relatiuis nō est oppō fm id qō relatiuū in aliq̄ est: ſz fz id qō ad aliō dr. Un q̄uis vna relo hēat annexā negōez alterius relonis in eodē ſuppōsito: nō tn̄ ista negō ipoztat aliquē defectū: qz defect⁹ nō ē nisi fz aligd qō i aliq̄ natū ē cē. vñ cū id qō hz oppōnē relatiuā ad ipz fm rōnē oppōnis nō ponat aligd: ſz ad aligd: nō segt iperfectio vl defect⁹: ꝛ iō sola talis oppō ꝓpetit distinctiōi ꝑsonaruz.

Ad primū igit̄ dōz q⁹ relo dina hz aligd inq̄tū ē relo: ꝛ aligd inq̄tū ē dīna. inq̄tū. n. dīuina hz q⁹ sit subsistēs hypostasis: qz ibi nihil ē accīs nec aliq̄ forma īheres nō subsistēs. vñ q̄uis ex B qō ē relo n̄ hēat q⁹ distinguat hypostasim: qz sic ois relo B faceret: tn̄ hz B inq̄tū ē relo dīna. sic. n. nō assegt̄ subaz imo est ipsa suba. ¶ Ad 2m dōm q⁹ ordo distinctiōis pōt duplr ꝛsiderari. Uel q̄tū ad q̄titatē distictōis. Uel q̄tū ad dignitatez ꝛ cālitatē. Si q̄tū ad q̄titatē distictiōis. sic distinctio dinaꝝ hypostasīm ē mīma distictio real⁹ q̄ possit esse vt supra habitū ē. ꝛ iō tali distinctiōi ꝓpetit ens minimum. s. relo. Sz q̄tū ad ordinē dignitatis ꝛ cālitatis illa distinctio excellit oēs distinctiones. ꝛ silr relo q̄ est p̄n⁹ distinctionis dignitate excellit omne distinguens qō ē in creaturis. nō qdem ex B q⁹ est relo: sed ex B q⁹ est relo dīna. Excellit ēt cālitate: qz ex ꝓcessione ꝑsonaruz diuinaꝝ distinctaruz causat̄ ois creaturarum ꝓcessio ꝛ multiplicatio vt supra habitū est. ¶ Ad 3m dōm q⁹ q̄uis relōi ex hoc q⁹ ad alterꝫ dr nō debeat q⁹ sit res q̄dā. ē tn̄ res aliq̄ fm q⁹ hz fundamētū in eo qō refert: ꝛ ex B vlteri⁹ hz inq̄tū ē dīna q⁹ sit hypostasis vel suba: ꝛ iō facē realē hypostasiz distictionē: sic̄ sapia ex B q⁹ est sapia nō hz q⁹ sit suba. ꝛ tn̄ qz sapia dīna ē suba: ōs subalr ē sapiēs. Et iō ꝓsiderādū ē q⁹ vbi ē relo fz habitudinē tn̄ ꝛ nō fz aliqō eē nāle ibi si regrit̄ distictio ſuppositoꝝ fz rē ſz solū fz rōnē: vt cū dr idē eidē idez. Qn̄ aūt ē ibi relo nō solū fz habitudinē: ſz fz eē nāle regrit̄ distictio ſuppositoruz ēt realr: vt eq̄lis equali eq̄lis. Sz vbi ipsa relo nō tn̄ ē realr: ſz ēt est ipsa suba relati ibi nō tn̄ requirit: ſz facē ēt ſuppositoꝝ distinctionē. ¶ Ad 4m dōz q⁹ qz relo nō hz esse nāle nisi ex B q⁹ hz fundamentū in re: ꝛ ex B collocat̄ in gñe: inde est q⁹ dr̄ie relonū ecētiales sumunt̄ fz dr̄ias alioꝝ entiū. vt ꝑz ex ꝑho. ſ. metaphy. vbi dīc⁹ q⁹ q̄dā fundant̄ ſupra q̄titatem ꝛ q̄dā supra actionē: ꝛ sic de alys. Inde est q⁹ fm ordinem eoꝝ in q̄bus fundant̄ relones. est ēt ordo relonū. Sicut ḡ videmus in his que distinguunt̄ per essentiā q⁹ p̄n⁹ subē sunt distinguētia vt mā ꝛ forma. ꝛ alie res accidentales sunt signa manifestātia distictionē. ita ē in his q⁹ distinguunt̄ p relonē: q⁹ relones q̄ fundant̄ supra nām rei sūt distinguētia: ꝛ alie relones sūt signa distictiōis. Relatiōes aūt hītes fundamētū in nā rei sūt relones ozigonis. p̄nitas. n. fundat̄ in cōicatiōe nāe: ꝛ iō sci ponunt q⁹ p̄nitate ꝛ filiatiōe p̄ ꝛ fili⁹ distinguunt̄. Sz eq̄litas ꝛ similitudo demōstrant distictionē. vñ Dyla. supra per silitudinem dīnaꝝ ꝑsonaꝝ distinctionē ꝓbauit.

¶ Utrum notiones sint tn̄ quinq̄. III.

A B tertium sic ꝓcedit. vr̄ q⁹ nō sint tn̄ q̄nq̄ notiōes. q⁹ enīz inascīt alicui ex sola habitudie alteri⁹ ad ipz multiplicat̄ fm multitudinē eoꝝ q̄ ad ipsuz ꝓparant̄: qz ad multiplicationē cāe segt̄ pla litas in effectu: ſz relones inascunt̄ ex sola habitudie alteri⁹ ad aliquē. ḡ tot erūt relones in deo quot sūt creatu re q̄ ꝓparationē ad ipz bñt. ¶ P. ī deo fuerūt ab eterno fm Aug. rōnes rez creandaꝝ q̄ nō dr̄nt abiuicez nisi relationibus fm respectū ad creaturam. ḡ vr̄ q⁹ quot sunt creature quaꝝ rōnes sunt in deo: tot sūt ibi etiā relones. Itē dīne ꝑsone nō tn̄ cōparant̄ adiuicē fm nāz quā vna ab alia accipit: ſz ēt fz alia attributa: ſz in oīb⁹ illis ꝓparationib⁹ ītelligunt̄ aliq̄ relones vel eq̄litatis vel silitudinis. ḡ vr̄ q⁹ tot sint relones quot sūt ibi attributa. ¶ P. ex oī opatiōe inascīt aliq̄ opantis relo ad id circa qō est opatio: ſz in deo fm rōnē distīguunt̄ pl̄es opatōes: vt est velle ītelligere ꝛ hꝫ. ḡ sic̄ opationē gnātiōis ꝓsequuntur fm ītellectū relones ozigonis: ita ꝛ ad alias opatiōes cōsequent̄ alie relones: sic̄ ītelligētis ad ītellectū: ꝛ volētis ad volitum: ꝛ ita multiplicabunt̄ relones fm numerum operationū. ¶ Itē sicut p̄ ꝛ filius cōueniūt in B q⁹ ꝓparant̄ ad ſpūz scūz vt p̄n⁹. ita fili⁹ ꝛ ſpūs scūs ꝓueniūt ī B q⁹ ꝓparant̄ ad p̄ez sicut ad p̄n⁹. Sz cōis spiratio ē q̄daz relo ꝓueniēs p̄ri ꝛ filio. ḡ esse a p̄re erit alia relo cōis filio ꝛ ſpūi scō: ꝛ ita sunt pl̄es q̄ quinq̄.

Econtra vr̄ q⁹ sint pauciores qz vt dcm̄ est ꝓprietates sūt subsistētes p⁹. ḡ sūt ibi ꝑpetates tot quot sūt ꝑsone subsistētes. ſz ꝑsone subsistētes nō sūt nisi tres. ḡ ꝓprietates nō sunt nisi tres.

Respondeo dōm q⁹ notionis ꝓprietatis ꝛ relationis dr̄ia pōt tripliciter assignari. Primo quātū ad rōnez significatiōis. ꝛ sic sciendū est q⁹ paternitas dīcit relo fm q⁹ ad filiū refert. dr̄ aūt ꝓprietas inquātū soli patri ꝓuenit. dīcit notio inq̄tuz est p̄n⁹ formale ī notescendi patrez. Secō q̄tuz ad ordinē ītelligendi: qz cū nihil possit esse p̄n⁹ ī notescendi aligd nisi sit sibi ꝓpriū. Intellectū notiōis ꝓcedit ītellect⁹ ꝓprietatis: qz ꝓprietas nō cōuenit nisi rei distincte ab alys: ꝛ distinctio in dīnis nō est nisi per oppōnē relonis: ītellectū ꝓprietatis in dīnis ꝓcedit ītell⁹ relonis. 3° q̄tū ad nūerū. qz notiōes sūt q̄nq̄. ſ. p̄nitas: filiatio: ꝓcessio: īascibilitas: cōis spiratio. Daꝝ āt q̄tuor tn̄ sūt ꝑpetates: q̄ vni p⁹ tn̄ ꝓueniūt. ſ. p̄nitas īascibilitas q̄ cōueniūt tn̄ p̄ri. filiatio q̄ ꝓuenit tn̄ filio. ꝓcessio q̄ conuenit tn̄ ſpūi scō. Cōis aūt spiratio nō pōt dici ꝑpetas simplr: qz conuenit duab⁹ ꝑsonis: ſz fm qd: fz q⁹ aligd dr̄ ee ꝓpriū ad aligd. est. n. ꝓpriū p̄ris ꝛ filij respectu ſpūs scī. Daꝝ etiā notionū q̄tuor sūt tn̄ relones. ſ. p̄nitas: filiatio: ꝓcessio: cōis spiratio. Innascibilitas nō ꝑpe dr̄ relo nisi p reductiōez: fm q⁹ negō reducit̄ ad gen⁹ affirmatiōis. vt nō hō ad genus bois. Daꝝ aūt ꝑpetatū vel notionū vel relonū tres tn̄ sūt ꝑsonales. ſ. ostituētes ꝑsonas. vñ bñt q̄si actū dr̄ie ostituiue. ſ. p̄nitas filiatio ꝓcessio. Alie due sunt ꝓprietates ꝑsone: ſz nō ꝑsonales. Daꝝ aūt notionū q̄nq̄ sufficientia sic ꝑz. Ad h̄. n. q⁹ aliquid dicatur notio ꝑsone tria regrunt̄. Primo q⁹ ad originē ptineat: qz relonib⁹ ozigis ꝑsone distinguunt̄. 2° q⁹ ptineat ad dignitatē: qz p⁹ē hypostasis distincta ꝓprietate ad dignitatez ptinēte. 3° q⁹ dicat aligd spāle: qz cōe nō ē sufficiēs p̄ncipiū ī notescendi. Dico igit̄ q⁹ ptinēs ad ozigineꝫ pōt significari vl affirmatiue vel negatiue. Si affirmatiue vel dicet fm rōnē p̄ncipy. vt a quo alius. Uel fm rōnē ei⁹ qō ē a p̄n⁹ vt qui ab alio. Utrūq̄ istoꝝ dicit ozigineꝫ in cōi. vñ neutruz pōt esse notio. Opz ḡ q⁹ determinet fm spāle mo⁹ ozigonis q nō est nisi duplr vt supra ꝓbatū ē. ſ. p modū nāe ꝛ p mo⁹ amoris. ꝛ fm vtrūq̄ habemus duas relones. vnā q̄ designat rōnē p̄ncipy. ꝛ alterā q̄ designat rōnez eius qō est a p̄n⁹? ꝛ sic sunt q̄tuor notiōes. ſ. p̄nitas ꝛ filiatio q̄tum ad modū ozigonis nāe. ꝓcessio ꝛ cōis spiratio quātuz ad modum ozigonis amoris. Si significat negatiue vel negat ratio p̄ncipy vel rō eius qō est a principio. Si negat ratio p̄ncipy nō est ad dignitatez ptinēs: ꝛ ideo nō pōt esse notio spūs san, nec esse p̄ncipiuū alicuius ꝑsone diuine.

Si negat̄ rō eius qō est a p̄ncipio. Aut ī spāli. Aut ī gnāli si in spāli nō pōt eē notio: qz q̄to affirmatio ē magis spālis tāto notio opposita est magis cōis: sicut nō hō est magis cōis q̄ nō aīal: qz oē nō aīal est nō hō: sed nō ꝓuertit̄. Si in gnāli sic erit negatio spālis ꝛ ad dignitatē ptinēs. vñ faciet notionē p̄ris q⁹ est inascibilitas q̄ significat non esse ab alio fm q⁹ ē ꝓprietas p̄ris. q̄re aūt dicat inascibilitas per ꝓuationē natiuitatis spāliter ifra dicet̄.

Ad primuz igit̄ dōz q⁹ relones ille q̄ significant in deo ex habitudie creaturaruz ad ipz nihil realr ponūt in deo: vt ex ꝓdictis ꝑz. ꝛ iō nō segt̄ q⁹ fm B in ifinitū multiplicent̄ relones realr in deo exīstes. ¶ Ad 2m dōz q⁹ relones ille fm q̄s attēdit̄ distictio idearū nō sūt fundate ī eē dīno: ſz in ītellectu ei⁹. vñ realiter nō bñt eē ī deo: ſz solū sūt ītellecte ab ipso sic̄ forma asini ꝛ forma eq ꝛ hꝫ. ꝛ nō sic̄ bonitas ꝛ sapia in ipso bñt esse. ¶ Ad 3m dōz q⁹ eq̄litas ꝛ silitudo nō addūt aliquaz relonē realē sup p̄nitatē ꝛ filiationez. ꝛ rō hꝫ ifra dicet̄. 2i. vi. ¶ Ad 4m dōm q⁹ relones q⁹ nō subest aliq̄ realis distictio in re q̄ referr̄ nō est relo realis. Un̄ q̄cūq̄ aliq̄ operatio reflectīt in suppositus operās ex reali operatione nō inascīt aliqua realis relo: sed rōnis tn̄: ꝛ ideo cum dr̄ q⁹ de⁹ vel aīa ītelligit se nō ipoztat̄ ibi aliq̄ realis relatio sed rōnis tn̄. ¶ Ad 5m dōm q⁹ esse ab aliquo non dīc determinatū modū originis: ꝛ iō nō dīc spāle notionē ſz saluat̄ in duabus notionib⁹. ſ. filiatiōe ꝛ ꝓcessione: cum gb⁹ nō ponit i nūerū: sic̄ nec aliq̄ cōe cū ꝓprys q̄ sub eo ptinent: ſz cōis spiratio dīc ōtermīatuz modū ozigis: fm quā p̄ ꝛ fili⁹ sūt p̄n⁹ ſpūs scūs. ꝛ iō dīc spālez notionem. ¶ Ad 6m dōz q⁹ q̄lz ꝑpetas in dīnis: ꝛ gcḡd ē ibi ē subsistēs: ñ tn̄ oz q⁹ sint tot res subsistētes quot sūt ꝑpetates: sed quot oppositio exigit realr distiguens. Un̄ sic̄ in deo bonitas ꝛ sapia ē subsistēs: non tn̄ alia ꝛ alia res est subsistens: qz nō bñt oppositionē: ita ēt cōis spiratio est subsistens: nō tn̄ ē alia ꝛ alia res subsistēs q̄ p̄nitas ꝛ filiatio: qz nō bñt oppositionē ad eā. vñ in vna re subsistēte cum vtroq̄ eē pōt. Nec tn̄ ostituit ꝑsonā in q̄ est: qz ꝑsuppōit fm ordinē nāe p̄nitatē ꝛ filiationē: sicut ꝛ ꝓcessio ꝑsupponit gnātionē. ꝛ iō nō est ꝑsonalis notio: ꝛ silr nec innascibilitas cū nō habeat oppositionē ad p̄nitatē in eadez re subsistēte esse pōt: ꝛ qz negatio ipoztata consegtur fm itellectum in ea positionē p̄ncipy: iō nō cōstituit ꝑsonam sed est in ꝑsona constituta per p̄nitatez.

¶ Expositio textus.

Nihil quidez fz accīs.) Ur̄ rō h̄ nō valere: qz milta sūt accidētia īsepabilia q̄ sp ꝓsequunt̄ subz iamissibiliter. ¶ Ad qō dōz q⁹ oē subz accītis pōt itelligi sine accīte: q̄uis q̄nq̄ accīs īsepabilr sequat̄ subz: ꝛ iō qz ipz suppositū relonis nō pt itelligi sine relone cū ipsa relo sit suppositū subsistēs nō pt eē accīs. In oī. n. accīte qō aduenit. est q̄dā ꝓpositio subi ad accidēs: pp qō sine eo ītelligi pōt. ꝛ vbi ē ꝓpositio ē mutabilitas q̄tū ad nāz ꝓpositionis: qz oē qō ꝓpositū ē diuisibile ē nisi aliqua cā ipediat̄. (Itez oēs. n. boies filij dei sunt. fac.). i. creatione. non tn̄ ois creatura hz nomen filiationis: sed soluz illa q̄ ad imaginez est. Uel melī⁹. Dō dicīt filius factura ēt per adoptionē: qz cū ꝑus nō esset fili⁹ factus est filius ꝛ non hz B ex origine natiuitatis sue: q⁹ sit filius dei: sicut hz eternus fili⁹. Et h̄ exꝑō ꝓsonat sequētibus. De hac filiatiōe adoptionis dicet̄ in 3°. (Nec quicq̄ ꝓprie nisi fili⁹.) Doc dīc qz filiatio ē tota suba ipsius. vñ eēntia dīna non excludit. qz eēntia dīna in filio est filiatio. (Origine non adop.) Doc ēꝫ nestoriū ꝛ fotinū q⁹ dicebāt aliā esse ꝑsonaz dei ꝛ hois, ꝛ ita segtur q⁹ fili⁹ hois non sit filius dei nāliter: sed per adoptionez. (Ueritate non nūcupata.) Contra sabelliū q⁹ dixit his noib⁹ p̄ ꝛ filius nullā distinctionē in re ſubiacere. (Natiuitate non cre.) Contra arriū q̄ dixit dei filiū creaturā. Alia patent ex his que dicta sunt de spiritu sancto.

¶ An easdē ꝓprietates assignent Augu. ꝛ Hylarius: ꝛ an iste sint q̄ dicuntur paternitas ꝛ filiatio ꝛ ꝓcessio. Di. XXVII.

Hic queri pōt. vtrū ꝓprietates q̄s hylari⁹ supza assignauit. ſ. q⁹ p̄ sp ē p̄: ꝛ fili⁹ sp ē fili⁹: sint ille eedez ꝓprietates q̄s Aug. sup⁹ distixit dicēs ꝓpriū eē p̄ris q⁹ genuit filiū ꝛ ꝓpriū filij q⁹ genit⁹ est a p̄re: ꝛ ſpūs scī q⁹ ab vtroq̄ ꝓcedit. ac deide: vtq̄ ꝛ iste sint ille que dr̄ p̄nitas: filiatio: ꝓcessio. Uideť q⁹ nō sint eedē ꝓprietates q̄s ponit hylari⁹: ꝛ ille q̄s ponit Aug. Si. n. eedē sūt idē ē ḡ p̄ri eē ꝑez: ꝛ genuisse filiū: qđ vtiq̄ qđā ꝓcedit. Si āt h̄ ē: cui ḡ ꝓuenit vt sit p̄r: ei ꝓuenit genuisse filiū. Nā ḡ dīna si p̄r est genuit filiū. Si ꝛo nō genuit: p̄r nō est. Sz q⁹ audeat dicere: aut q⁹ ipsa genuit filiū: aut q⁹ ipsa pater nō sit. Si aūt ipsa pater est: nec filium genuit: nō est ergo idem dicere aliq̄d esse patrem: ꝛ gignere filium. Et ita nō videť vna eadēq̄ esse ꝓprietas.

¶ Rñsio vbi oñdit easdē esse ꝓprietates.

A B qđ sine ꝑiudicio alioꝝ dicim⁹: q⁹ easdē ꝓprietates notauit vterq̄: licz diuersis verbis. Qđ. n. Hyla. ait ita itelligi dz. Prozriū p̄ris est q⁹ sp p̄ ē. i. ꝓprietas p̄ris est q̄ sp p̄ est. Semp ꝛo p̄ est: qz sp genuit filiū. Ita ꝛ ꝓpriū filij ē q⁹ sp filius ē. i. ꝓprietas filij ē q̄ sp fili⁹ ē. Fili⁹ ꝛo semp est: qz sp genit⁹ ē. Ergo ꝓprietas q̄ p̄r p̄ ē: est qz sp genuit. Et hec eadez dr̄ p̄nitas vel gnātio. Et ꝓprietas q̄ filius sp ē filius: ē qz semp gēit⁹ ē a p̄re: ꝛ hec eadē dr̄ filiatio vl genitura: vl natinitas: vl ozigo: vl nascibilitas. Sic ꝛ ꝓprietas q̄ spūs scūs ē spūs scūs vl donū: ē qz ꝓcedit ab vtroq̄ ꝛ hec eadē dr̄ ꝓcessio. In p̄missis ḡ locutiōibus eedē significate sunt ꝓprietates.

¶ Quo nō ē oio idē dicere esse patrē ꝛ genuisse vel habere filium: ita ꝛ de alijs.

Nec tn̄ vr̄ nobis oio esse idem dicere aliq̄d eē p̄ez ꝛ genuisse filiū: vl aliq̄d esse filiū: ꝛ hīe patrē: vel eē spūs scūs ꝛ ꝓcedere ab vtroq̄. aliogn p̄r non eēt nomē hypostasis. i. ꝑsōe: ſz ꝓprietatis tn̄: silr fili⁹ ꝛ spūs scūs. Et ita nō p tria nōia significarent tres ꝑsone. Joq̄ dicimus: qz p̄ris nomē nō tn̄ relonē notat: ſz ēt hypostasiz. i. subsistentiā significat ita ꝛ filius ꝛ spūs scūs.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Relationum ꝟo vocabula sūt paternitas filiatio ꝓcessio nec personaz significant.

RElationuz ꝟo vocabula. ſ. pr̄nitas: filiatio: ꝓcessio: vl̄ gignere: vl̄ gignit ꝓcedere: ipas tm̄ relones: nō hypostases significāt: siue hr̄e filiū: ꝫ hr̄e pr̄ez. vt ꝟbi gr̄a. Cū dicim⁹ ds ē pr̄: noie pr̄is ꝫ relonē notam⁹ ꝫ dinā hypostasiz significam⁹. vt sit itelligētia talis. Be⁹ vl̄ dina eētia ē pr̄. i. ille q genuit. i. hypostasis q̄ hz filiū. Sili⁹ e⁹ ē fili⁹. i. hypostasis genita vl̄ habēs pr̄ez. Jta ēt ds est spūs scūs. i. hypostasis ꝓcedēs ab vtroq; siue ille q ꝓcedit. Cum ꝟo noia relonū ponim⁹ i pdicatis: notiones ipsas tm̄ significam⁹: ñ hypostases: vt cū dicim⁹. ds genuit. i. hz filiū: ꝫ de⁹ genit⁹ ē. i. hz p̄em. Et tūc oz itelligi i subiectis hypostases tm̄: nō eētiam q̄ illis ꝓprietatibus determinant.

¶ Oz ꝓprietates determinant hypostases. non substātiam. idest naturam.

ILle. n. ꝓprietates singule singulis ꝓprie ꝟueniunt ꝑsonis: ꝫ ꝑ eas ꝑsone ꝺterminant ꝫ a se inuicē dīnt ꝫ a se nō secedūt. Ūñ Joānes damascen⁹. Nō dīnt abinuicē hypostases ꝼm substām: ꝫ ꝼm characteristica idiomata. i. ꝺterminatiuas ꝓprietates. Characteristica ꝟo. i. determiatiua sūt hypostaseon ꝫ nō nāe: eteni hypostases determinār. Jtē eē qdē itēpozalr ꝫ eternalr dicim⁹ dinā verbi hypostasim simplicē oia hñtē q̄ hz pr̄: vt ei⁹ homousion. i. cōsubalem: natiuitatis mō ꝫ habitudie a pr̄nali hypostasi differētez: nūq; ꝟo a pr̄nali hypostasi secedētē. Jdē apertius exp̄imēs ꝑsonales ꝓprietates in eodē ait. Differētiā hypostaseon. i. ꝑsonaz: in trib⁹ ꝓprietatib⁹. i. pr̄nali ꝫ filiali ꝫ ꝓcessibili recognoscim⁹. Jnsecessibiles aūt ipsas hypostases ꝫ indistabiles inuicē: ꝫ vnitas qdem icōfusibiliter. Tres. n. sūt ꝫ si vnite. diuisas aūt idistāter. Et eni singula ꝓfecta ē hypostasis. ꝫ ꝓpriā ꝓprietatez. ſ. exīstie modū ꝓpriuz possidet: sed vnite sunt suba: ꝫ nō distāt neq; secedūt a pr̄nali hypostasi. Ecce hic habes distictas tres illas ꝓprietates: q̄ supza diuersis significate sūt mōis

¶ Oz sunt alia noia ꝑsonaz eaſdem ꝓprietates notātia. ſ. genit⁹: genitor: verbū: imago.

HJc nō ē ptermittēdū: q ſic pr̄ ꝫ fili⁹ ꝫ spūs scūs noia ꝑsonaz sūt: ꝫ ꝓprietates ꝑsonales designāt: ita ēt sunt ꝫ alia noia ꝑsonaz. i. q̄ ipas ꝑsonas significāt ꝫ eaz ꝓprietates denotāt: ꝫ easdē q̄s ꝫ noia pdicta. Ūñ ꝫ relatiue dīnr. ſ. genitor. genit⁹. verbū. imago. Ūñ Aug. i. v. li. de tri. aīt. Uidēdū ē inqt b significari cū dr genit⁹: qō significat cū dr fili⁹. Jō. n. fili⁹: q genit⁹: ꝫ q fi lius vtiq; genit⁹. Sic aūt fili⁹ ad pr̄ez: sic genitus ad genitorē referr̄: ꝫ sicut pr̄ ad filiū: ita genitor ad genitū. Jdē i. vi. li. de tri. Uerbū qdē solus fili⁹ accipit: nō sil̄ pr̄ ꝫ fili⁹ tāquā ambo sint vnū verbū. Sic. n. ꝟbū dr quo imago. nō aūt pr̄ ꝫ fili⁹ sil̄ ambo imago: ꝫ fili⁹ sol⁹ ē imago pr̄is: quēadmodū ꝫ fili⁹. Jdē in. vij. lib. de tri. Uerbū ꝼm q ſapia ē ꝫ eētiā b ē qō pr̄. ꝼm q verbū: nō b ē qō pr̄: q verbū nō ē pr̄: ꝫ ꝟbū relatiue dr: sic fili⁹. Jtē in eodē. Sicut fili⁹ ad pr̄ez referr̄: ita ꝫ verbū ad eū cui⁹ ē ꝟbū referr̄. cū dr verbū. Et ꝓpterea nō eo ꝟbū quo ſapiētia dr: q verbū nō ad se dr. ꝫ tm̄ relatiue. dr ad eū cui⁹ ē verbū: sic fili⁹ ad pr̄ez. Eo qppe ē fili⁹ quo verbū: ꝫ eo ē verbuz quo fili⁹. Sapia ꝟo quo eētia: ꝫ iō q pr̄ fili⁹ sic vna eētia ꝫ vna ſapia. Jtē i eodē. Nō ē pr̄ ipe ꝟbū: sic nec fili⁹ nec imago. Quid aūt absurdi⁹ ꝗs imaginez ad se dici. Jdē in. v. Dr relatiue fili⁹. relatiue etiā dr verbū ꝫ imago: ꝫ in oībus his vocabulis ad pr̄ez referr̄. Nihil aūt hoz pr̄ dicit.

¶ Breuiter sūmā colligit itelligētie pdcōz.

APte oñsuz est q sicut fili⁹ vl̄ genit⁹ relatiue dr ad pr̄ez: ita ꝟbū ꝫ imago. Et q eo dr ꝟbū siue imago quo fili⁹. i. eadē ꝓprietate siue notiōe dr verbuz ꝫ imago q̄ fili⁹: ꝫ nō eo quo ꝟbū dr ſapia vl̄ eētia. q; nō notiōe q̄ dr verbū dr ſapia. Nā ſapiētia dr ꝼm essentiā nō ꝼm relationem.

¶ Generalis regula eoz q̄ ad se: ꝫ eoz q̄ relatiue dicunt. qcqd. n. ad se fil̄ ambo dñr: ꝫ nō ita in pdictis relatiuis.

TEst h aduertēda qdā gnālis regula eoz q̄ ad se: ꝫ eoz q̄ relatiue dñr ō patre ꝫ filio. Quicqd eni ad se dr. vt ait Aug. in. vi. lib. de tri. nō dr alter sine altero. i. qcqd dñr qō suba eoz oñdat: ambo simul dicunt. Ergo nec pr̄ est de⁹ sine filio: nec fili⁹ sine pr̄e. ꝫ ambo simł de⁹: ꝫ nō ambo simul pr̄. nō ambo simul filius: vel verbū vel imago.

¶ An ꝼm subaz dicat de⁹ de deo ꝫ bmōi.

HJc q̄rit cū dicit: de⁹ de deo: lumē de lumine ꝫ bmōi. vtz dicant ꝼm subaz. Nam ꝼm relationē ꝟstat ista nō dici. Si ꝟo ꝼm subam dñr simul ambo. ſ. pater ꝫ fili⁹: pōt dici deus de deo: lumē de lumine ꝼm pdictā regulā. Ad qō dicimus. q; licet deus ꝼm subam dicat ꝫ lumē: ꝫ sapiētia: ꝫ bmōi: ꝫ nunq; relatiue accipiant: aliquādo tm̄ ꝓ relatiuis. i. ꝓ ꝑsonis: ꝫ nō relatiue accipiūt: vt cū dr: de⁹ genuit deū: alter ꝓ pr̄e: alter ꝓ filio ponimus. sil̄r cū dr. de⁹ de deo lumē de lumie. Jn aljs quoq; locutōib⁹ sepe repiunt nomia eētie ad significatiōez ꝑsonaz deducta: vt cū dr: de⁹ nat⁹: de⁹ mortu⁹: de⁹ passus: vbi filius tm̄ significat. Jta ꝫ de solo filio itelligit cū dr de⁹ de deo ꝫ huiusmodi. Ūñ Aug. q̄rēs quo huiusmodi dicant. i. vij. li. de tri. ait. Quo ds de deo: lumē de lumie dr: Nō. n. sil̄ ambo ds de deo: ꝫ solus fili⁹ de deo. ſ. pr̄e. Nec ābo sil̄ lumē de lumie: ꝫ solus fili⁹ ō lumie pr̄e.

¶ Oz tm̄ ꝼm nomē subē dr illud de illo: nō ꝼm nomina personarum.

ETē sciendū q ꝼm noia subē tm̄ dr illud de illo: ꝫ ibi illa noia subam non significēt. Sc̄dm ꝟo eadē noia ꝑsonaz: nūq; dr illud de illo: sicut ꝟbū de ꝟbo: vl̄ fili⁹ de filio: q; huiusmodi nomia diuersis ꝑsonis ꝟenire nō pnt. Qō Aug. licz obscure in eodē li. ita dicit. Hoc solū de eis dici nō pōt. illud de illo qō sil̄ ambo nō sunt. i. illo solo noie nō possumus vti ad oñdēdū vnū de vno: qō si mul ambob⁹ nō ꝟenit. Sicut ꝟbū de ꝟbo dici nō pōt: q; nō sil̄ ābo ꝟbū: nec imago de imagine nec fili⁹ de filio: q; nō simł ambo fili⁹ vel imago. Et sic̄ nomia subē aliq̄n itelligētia ꝑsonaz distincte faciūt: ita ēt iterdū tot⁹ trinitatis simł. Unde Aug. i eodē lib. ait. In pr̄is noie ipse pr̄ ꝑ se pnūciat. In de⁹ ꝟo noie ꝫ ipse pr̄ ꝫ fili⁹ ꝫ spūs scūs: vt cū dicit. Nemo bonus nisi solus deus: q; trinitas est vnus deus.

¶ Diuisio textus.

PRosit trib⁹ ꝑsonalib⁹ ꝓpetatib⁹ dinarū ꝑsonaz. Dic magr determinat de ipis ꝓpetatib⁹ i ꝟpōne ad noia ꝑsonarū. Et dixit. i ptes tres. In p⁹ oñdit q̄ i oib⁹ ꝑsonalib⁹ noib⁹ pdicte ꝓpetates designant. In z⁹ ꝓponit gñalē regulā ad ꝟueniēdū hȝ noia q̄ ꝓpetates ꝑsonaz designāt. ibi (Et ē h q̄dā aduertēda.) ꝓpria i duas. In p⁹ oñdit q̄ dicte ꝓpetates designant in noibus ꝑsonalib⁹ ꝟsuetis. ſ. noie pr̄is ꝫ filij ꝫ spūs sci. In z⁹ oñdit q̄ designant ēt alys noib⁹ ꝑsonas significātib⁹. ibi (Dic nō ē ptermittēdū.) ꝓpria i duas. In p⁹ oñdit q̄ pdicta noīa ꝓpetates ꝑsonaz designāt. In z⁹ subiūgit rōnē. ibi. (Jlle. n. ꝓpetates.) q̄. ſ. ꝺterminat ꝑsonas. vñ i noib⁹ ꝑsonaz itelligunt sic determinās i ꝺtermiato. ꝓpria i duas. In p⁹ oñdit q̄ noia ꝑsonaz designant ꝓpetates pdictas. In z⁹ oñdit q̄ nō ē oīno idē modus significādi i noibus ꝓpetatū ꝫ noibus ꝑsonaz. ibi (Nō tm̄ vr̄.) Circa p⁹ tria facit. ꝓmo mouet qōnē. z⁹ ponit obiectionez ad alterā ptē. ibi (Uidet q̄ nō sint.) ȝ⁹ ponit solonē. ibi (Ad qō sine pre. ꝛc̄.) (Et ē h aduer.) Dic ponit regulā ad ꝟueniēdū noia ꝑsonalia. Et circa ꝑ tria facit. ꝓmo pōit regulaz. z⁹ mouet qōnē circa regulā ꝫ soluit eā. ibi. (Queritur h cū dr deus ꝛc̄.) ȝ⁹ ex solone q̄ſi elicit quādā ꝛclusionē. ibi. (Et est sciēdū q̄ ꝼm no.)

¶ Qō. I.

HJc querunt duo. ꝓmo ō ipis notiōib⁹ vel ꝓpetatibus. Sc̄do de noibus ꝑsonalib⁹: ꝫ ꝑcipue de ꝟbo. Circa pmū duo q̄runt. ꝓmo q̄liter ꝓpetates adiuicē differant. Sc̄do vtz ꝓprietates vel relones opatões ꝑsonales ꝫ itellcīn ꝑcedāt vl̄ eȝ.

¶ Utz ꝓpetates adinuicē distinguant. I.

AD primuz sic ꝓcedit: vr̄ q̄ ꝓprietates adiuicē nō distinguantur. Nulla. n. ē distictio i dinis nisi ꝼm origine: ꝫ vna ꝓpetas nō oriť ab alia: q; sic eētia nō gñat ita nec ꝓpetas. q̄ ꝓpetates adiuicez nō distinguunt. ¶ Ꝑ. relo est mediū iter duo extrema: ꝫ iter duos termios est vna via media ꝼm rez: q̄uis differat ꝫ rōne: sic ē eadē via a thebis ad athenas ꝫ eȝ: vt dicit pȟs. z. phy. q̄ vr̄ q̄ vna relone referat pr̄ ad filiū ꝫ fili⁹ ad pr̄ez: ꝫ ita ad minus pr̄nitas ꝫ filiatio sunt vna relo. ¶ Jtē i dinis nihil ꝟeniminus distictū ꝼm rē nisi ꝓ oppōnē relnā: ꝫ sic inter attributa eētie: vt bonitas ꝫ sapiam nō ꝟenit aliq̄ oppō: rōne cui⁹ de ꝟuicē pdicātur: q; bonitas ꝫ sapia ꝫ eȝ. Jta ēt ꝓpetates vniusꝑsone nō bñt aliq̄s oppōnē adiuicē: als nō possent i eodē supposito eē. q̄ vr̄ q̄ nō sint pl̄es ꝼm rez: ꝫ q̄ vna pdicet de alia vt dicat pr̄nitas ē inascibilitas ꝫ eȝ. ¶ Ꝑ. non magis dicitur rō ꝟbi a rōne filij q̄s rō igeniti a rōne pr̄is. Sz eadez notio designat noie ꝟbi ꝫ filij: vt ī lra dr. q̄ vr̄ q̄ sil̄ eadē notio designet noie ingeniti ꝫ nomie pr̄is: ꝫ sic inascibilitas ꝫ pr̄nitas est vna ꝫ eadē notio. ¶ Jtez vni⁹ ꝑsone ad aliā ꝑsonā i dinis nō ē nisi vna relo: ꝫ noie pr̄is gñatiōis ꝫ pr̄nitatis importat relo pr̄is ad filiū. q̄ vr̄ q̄ noia ista i dinis idē sunt: qō est ɔ magr̄m in littera.

Respondeo dōm: q̄ i dinis: vt supza dcm̄ ē sunt gnq; notões: nō tm̄ sunt gnq; res: ꝫ solū tres res. ſ. pr̄ ꝫ fili⁹ ꝫ spūs scūs. ¶ Ad cui⁹ itellectuz sciēdū ē q̄ i illo ꝓpe aliq̄ multiplicant ꝫ nō vnū sunt: cuius dr̄ntys ꝓprys distiguunt: vt dicit pȟs. ȝ. metaphȳsi. ꝫ. 4. phy. ꝟbi gr̄a. hysocheles. i. triāgulus duoz equaliuz latez. ꝫ hysopleuros. i. triāgulus eglaterus distiguuntur dr̄ntys trianguli. ꝫ iō nō dicimus q̄ sunt vn⁹ triāgulus: ꝫ pl̄es. nō aūt distinguunt ꝓprys dr̄ntys figure: imo sub vna figure dr̄ntia icidūt: qō ē hr̄e tria latera. ꝫ iō dicunt vna figura q̄ ē triāgulus. ꝫ iō nō pōt dici q̄ sunt pl̄es res: nisi de illis q̄ ꝓ dr̄iam rei distinguunt. Dr̄ia aūt rei i diuinis nō est nisi ꝑ oppōnē relonis. ꝫ iō nō poterit dici q̄ sūt pl̄es res nisi ꝼm q̄ exigit ista oppō. Ūñ pr̄nitas ꝫ filiatio sunt due res: ꝫ sil̄r pr̄ ꝫ filius. Sed pr̄nitas ꝫ cōis spiratio nō sunt due res: q; nō opponunt relatiue: ꝫ tm̄ due relones: q; distiguunt dr̄ntys relonis iquātū ē relo. Cū. n. relatio dicat ꝼm respectū ad altez: dr̄ntie relonis erūt ꝼm q̄ ē ad diuersa. ꝫ iō q; pr̄nitate pr̄ referr̄ ad filiū ꝫ cōi spiratiōe ad spiri. sanctū: cōis spiratio ꝫ pr̄nitas sunt due relationes: ꝫ sil̄r sunt due notiones inquantū est alia ꝫ alia ratio innotescēdi p̄rem in vna ꝫ alia.

Ad primuz igit̄ dōm: q̄ oppositio ꝼm originez ꝑ pus ꝼm itellectū est in relationibus originis q̄s in ipsis ꝑsonis q̄ adiuicez oriunt: q; ꝑsone nō opponunt nisi ꝼm q̄ hȝ relones bñt. ꝫ iō relones oppositе seipsis distinguunt. sicut dr̄ntie ꝓstitutiue: ꝫ ꝑsone relionib⁹ sicut spes dr̄ntys. ¶ Ad z⁹ dōm: q̄ gdaz dixerunt: vt Aui. dicit: q̄ eadē numero relo ē in vtroq; extremoz: q̄ nō pōt ee: q; vnū accūs nō est i duob⁹ subis. ꝫ iō dōm q̄ in vtroq; extremoz est vna relo differēs ab alia in gbusdaz ꝼm spēm sicut in illis que diuersis nominib⁹ vtriq; nominant: vt pr̄nitas ꝫ filiatio: sed in quibusdaz nō differunt spē: ꝫ numero tm̄: sicut q̄ vtrūq; est vnus

Universidad de Deusto
Biblioteca

nomẽ: vt in similitudine ⁊ eq̃litate. ⁊ tũc rel'o q̃ est ī vno sicut in subo est in altero sicut in termio ⁊ ē. ⁊ iõ rel'o secundũ esse suũ ꝑut ī re fundamẽtũ hz nõ ē mediuz sz extremũ: sz fm respectũ est mediũ. vñ pz q realr distinguũtur. ¶ Ad 3m dõm: q sicut attributa eẽntialia nõ sũt plures res: ita nec ꝓprietates vni ꝑsone ꝓueniẽtes: sed sunt vna res q̃ est illa ꝑsona. Sz tñ qz rel'o manet ī dinis etiã fm cõem rõnẽ gñis: manet ẽt rel'onis distinctio inquãtũ ē rel'o. Et iõ põt dici q sunt ꝑles rel'ones: ⁊ vna rel'o de alia nõ ꝑdicaꝝ. Nõ sic aũt est in eẽntialib9 q̃ nõ manẽt ibi fm cõez rõnẽ gñis. vñ nõ distinguunt fm rõnẽ alicuius cõis: cuius rõ in deo sit: si tñ accipiaꝝ cõe reale vt significatur noie ꝑme ipõnis. Si vo accipiaꝝ cõe rõnis qõ significaꝝ noie sc̃e ipõnis: sic cõe est oibus q sint attributa: ⁊ iõ qz didũt vnũ cõe ratiõis fm9 nõ ꝑdicanꝝ deiuicẽ. Nõ enī dicimus q9 attributũ sit illud attributũ: sz q9 est aliud attributũ ab illo. Sz qz nõ didũt vnũ cõe reale. iõ ratione diuĩe simplicitatis fm qõcũq; nomẽ ꝑme imponis õ seinuicẽ ꝑdicãtur vt dicaꝝ fm9 res est illa res: vel ẽt ꝑpriis noiib9 vt sapia est bonitas. ¶ Ad 4m dõz: q9 vbũ ⁊ filius nõ distinguũtur dria relatiõis: qz vtrũq; dicit relationez eiusdẽ ad idẽ. ⁊ pp hoc nõ importãtur noie vbi ⁊ filij due relatões: sz vna. sil'r noie doni ⁊ amoris: sz distinguunt tñ fm q9 hñt fundamẽtũ ī re: ꝑut vnũ fundaꝝ in emanatione nature. s. filius: ⁊ aliud in emanatõe intellectus. s. verbum que in deo nõ nisi ratione differunt. ⁊ ideo verbum ⁊ filius dr̃nt solũ ratiõe ⁊ nõ relatiõe: sz igenitus ⁊ ꝑ nõ respectu eiusdez dr̃. ⁊ iõ ꝓstat q9 nõ ē vna relatio vel notio. ¶ Ad 5m dõm: q9 sicut ẽ ī eẽntialib9 q̃ idẽ ē fm rẽ diuina opatio ⁊ deus ⁊ deitas: sz distinguũtur fm rõnẽ tñ fundatã ī re: ita ẽt ē in ꝑsonalib9 q9 idẽ est fm rez opatio ꝑsonalis ⁊ ꝑsona ⁊ ꝑpetas ꝓstituẽs ꝑsonaz: sed differunt tñ sz rõnẽ ⁊ modũ significãdi. Vñ dico q9 eadẽ rõ significaꝝ ꝑ hec tria ꝑ ꝑnitas generatio: sed ꝑ significat illã ꝑ modũ hypostasis vel ꝑsone. ꝑnitas ꝑ moduz ꝓprietatis. generatio ꝑ modũ operationis.

¶ Utrum operatio personalis precedat fm rationem relationem persone. II.

B secundũ sic ꝓcedit: vr̃ q9 opatio ꝑsonalis ꝑcedat fm intellectũ relationẽ ꝑsone. gñatio. n. vt dciñ est significat opationẽ ꝑsonalẽ: sz magr ī lra dicit q9 iõ ē ꝑ: qz genuit. g̃ vr̃ q9 gñatio fm intellcm̃ ꝑcedat relationẽ ꝑris. ¶ Ꝑ. rel'o ꝑnitatis ⁊ opatio generatiõis se cõsequũtur: aut g̃ ꝑnitas est ꝑn̄m b9 opationis que est generatio: vt. s. qz ꝑ est iõ gñat: aut ꝓsequet ipsam ꝑ modũ effectus relicti ab ipsa: vt. s. qz gñat est ꝑ: sz ꝑnitas non ē ꝑn̄m ipsius opatõis: qz vt dicit Ans'. eo q9 est de9 generat ⁊ nõ eo q9 ē ꝑ. g̃ vr̃ q9 ꝑnitas ꝓsequaꝝ generatiõez fm intellectũ. ¶ Itẽ ois rel'o fm intellectũ ꝓsequit illud ī quo fundaꝝ sicut eq̃litas cõsequit quãtitatem: sz fm ꝑm. s. metaꝑh. ꝑnitas ⁊ filiatio fundanꝝ in opatiõe. g̃ ꝑnitas sequit opationẽ generatiõis fm intellectuz. ¶ Ꝑ. sicut se bz gñatio actiua ad ꝑrem: ita se bz gñatio passiua vel natiuitas ad filiũ: sed filiatio nullo mõ ꝑcedit natiuitatem fm intellectũ: sed semp cõsequit. g̃ nec ꝑnitas generationẽ actiuã. sz consequit ea. g̃ videt q9 ẽt paternitas fm intellectũ generationem actiuam sequatur.

Contra. opatio fm ꝑm ē ididuoz distinctoz vl' singulariũ: sz nõ ē distinctũ qd ī dinis nisi ꝑ relatiões. g̃ intellectum operationis personalis ꝑcedit intellectus relatiõis. ¶ Ꝑ. ꝓncipium operatiõis ꝓprie alicuius opz q9 sit forma ꝓpria eius: sed generatio est ꝓpria opatio ꝑris: cũ igit nulla forma ꝑris potẽtie sit ꝓpria nisi paternitas: videt q9 paternitas sit ꝑn̄m generatõis in patre: ⁊ ita ꝓcedit fm intellectum.

Respondeo dõm: q9 sz illos q dñt q9 rel'ones nõ distinguũt nec ꝓstituũt ꝑsonas: sz tñ manifestãt ꝓstitutas ⁊ distinctas. rel'o ꝓsequit operationẽ personalẽ absolute fm intellectũ. Sed qz nõ iuenit aliqd distinguẽs ꝑsonas ⁊ ꝓstituẽs eas nisi rel'o fm ratiõez sue oppõnis. iõ dico q9 rel'o inquãtũ est cõstituẽs ꝑsonã ꝑcedit fm intellectũ opatiõez. Scõm B̃ g̃ dico q9 ipsa relatio põt triplr ꝓsiderari. Uel iquãtũ est rel'o absolute: ⁊ ex B̃ nõ bz q9 ꝑcedat opatiõem: imo magis q9 sequaꝝ. Uel inquãtũ est rel'o dina q̃ est ꝓstituens ꝑsonã: ⁊ est ipsa ꝑsona subsistẽs: ⁊ sic ꝑcedit fm intellcm̃ operatiõez. Uel iquãtũ est ipsa opatio ꝑsonalis: ⁊ sic sunt sil' fm intellcm̃ ⁊ idẽ.

Ad primuz igit dõm: q9 cum dicit magr q9 qz genuit est ꝑ: accipit gñatiõez nõ ꝑut significaꝝ ꝑ modũ opatiõis: sz ꝑut significaꝝ ꝑ modũ ꝑpetatis ꝓstituẽtis ꝑsonã. ⁊ sic fm intellcm̃ ꝑcedit ꝑsonã ꝓstitutam ⁊ distinctã. Sic. n. generatõez ꝑ ꝑnitate ponũt. sicut ẽt supra ꝑcedẽti di. Uel dõm q9 attẽdit ad rel'onẽ secundũ q9 rel'o est: ⁊ nõ fm q9 est rel'o diuia ꝓstituẽs personã ⁊ distiguẽs. Uel põt meli9 dici q9 in hoc q9 dicit q9 est ꝑ qz genuit: nõ ipoꝛtaꝝ aliqs ordo ꝑ modũ cãe: sz potius idẽtitas rel'onis. vñ etiã ipe dicit q9 iõ est fili9: qz genitus ⁊ qz fili9 ideo genitus ex vbis Augu. ¶ Ad 2m dõm: q9 vt supra dcm̃ est ꝑn̄m generatiõis in dinis nõ põt esse tñ natura: nec itez tñ ꝑpetas: sz nã dina ꝑut est in ꝑre vel ꝑ prietas q̃ est ꝑnitas. Unde Ans'. nõ dicit totus qõ exigit ad ꝑn̄m generatõis. Ut. n. totũ cõplectamur opz dici q9 non tñ: qz deus est gñat: vel qz ꝑ: sz qz deus ꝑ. ¶ Ad 3m dicendũ q9 rõ illa ꝑcedit de relatiõe fm ratiõez relationis absolute: sz B̃ rel'o q̃ est ꝑnitas bz aliqd vltra: qz cũ sit dina ꝓstituit ꝑsonã. ⁊ ẽ ipsa ꝑsona ꝓstituta ratõe cui9 precedit fm intellcm̃ opatõez. ¶ Ad 4m dõm: q9 nõ est filius rõ ī ꝑre ⁊ filio: qz forma, ꝑa gñati nullo mõ est ꝑn̄m generatiõis actiue vel passiue: sz ois ⁊. q. termin9. ⁊ iõ filiatio nullo mõ ꝑcedit itellectũ natiuitatis: sed forma generatis ꝓpria est ꝑn̄m generatiõis actiue. ⁊ iõ opz q9 precedat intellectum generationis. ¶ Questio. II.

Einde q̃rit de verbo. Et circa hoc tria queruntur. ꝓmo vtrũ vbũ ꝑpe sit in diuinis. Scõo vtrũ dicaꝝ essentialr vel personaliter tñ. Tertio vtrũ in verbo ipoꝛtetur respectus ad creaturam.

¶ Utr vbũ dicaꝝ ꝑpe in diuinis. I.

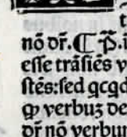

B primuz sic ꝓcedit: vr̃ q9 vbuz nõ ꝑpe ī dinis dicaꝝ. Omne .n. nomẽ qõ signãt corpalẽ opõnẽ nõ põt õ ꝓuenire metaꝑh cc: sz vbũ ē hꝺ. dr̃. n. a vberatiõe aeris: vt dicit ꝑscian9. g̃ vbũ ꝑpe de deo nõ dr̃. ¶ Ꝑ. iter oia q̃ apud nos sunt verbũ videt magis esse trãsiẽs vel de magis trãseuntibus: nec est quid subsistẽs: sed qcgd dr̃ in diuinis pmanẽs ⁊ subsistens. g̃ videt q9 verbuz de deo nõ ꝓprie dicaꝝ. ¶ Si dicas: q9 de deo dr̃ nõ verbum vocis: sed verbũ cordis. ¶ Cõtra B̃ vbuz diffiniẽs Ans'. dicit q9 dr̃e sũmo spũi nihil ē aliud q̃ cogitãdo ituer: sed cogitare deo nõ ꝓuenit: qz cogitatio dicit quẽdã discursuz rõnis ingrẽtis ⁊ ꝓcedẽtis ex vno ī aliũ. g̃ vr̃ q9 nec vbũ aut dicere deo ꝓueniat. ¶ Ꝑ. vbum cordis vr̃ eẽ qdã ꝓceptio itellect9: sz nihil cõcipit ab itellcũ nisi spẽs rei itelligibilis quã apud se formaꝝ: cũ igit deus nõ cognoscat ꝑ spẽm aliq̃: sz se ꝑ essentiã suã videat. ⁊ sic cognoscat oia: vr̃ q9 nõ sit ibi ꝑpe vbũ itellectus.

Contra. Joan. i. In ꝓncipio erat verbũ ⁊c. ¶ Ꝑ. nihil aliud est verbum: vt infra Augus'. dicit: q̃ genita sapia: sz genita sapia ē ī deo. g̃ vr̃ q9 ⁊ vbũ.

Respondeo abstq; omni dubio ꝓfitẽdũ ē deũ eẽ vbũ ⁊ ꝑpe vbũ dici. ¶ Ad cui9 itellectũ sciẽdũ ē q9 ī nobis: vt q̃dã glo. sup Joã. dicit. Inuenit triplex vbũ. s. cordis ⁊ vocis: ⁊ qõ bz imaginez vocis: cui9 neĉitas est: q9 cũ locutio nr̃a sit q̃dã corpalis opatio: opz q9 ad ipsaz ꝓcurrãt ea q̃ ad oẽm motũ corpalem exigunt: opz aũt ad B̃ q9 sit mot9 corpalis bois g. s. est ꝑ deliberatõez q9 ꝑcedat delibatio ⁊ iudiciũ in ꝑte itellectiua: sz qz itellect9 ē vltius ⁊ opatões singulariuz. iõ vt dr̃ 3o de aia: opz eẽ q̃dã vtutẽ ꝑticularẽ q̃ apꝑhẽdit ĩtẽtõez ꝑticularẽ rei: circa quã ē opatio. ⁊ 3o. oz q9 sequaꝝ mot9 ī corpe ꝑ vtutes motiuas affixas musculis ⁊ neruis: vt. q. videtur eẽ q̃dã sillus cui9 in ꝑte itellectiua bẽaꝝ maioz vlis. ⁊ in ꝑte sensitiua habeaꝝ minoz ꝑticularis: ⁊ demũ sequaꝝ ꝓlo opatiõis ꝑticularis ꝑ vtutez motiuã impatã: ipsa. n. opatio se bz in opabilib9 sicut ꝓlo in speculatiuis: vt dr̃ 7m metaꝑh. ¶ Si g̃ accipiaꝝ locutio fm q9 est ī ꝑte itellectiua tñ: sic ē vbũ cordis qõ ẽt ab alys dr̃ vbuz rei: qz est ĩmediata silitudo ipsius rei. Et a Dam. dr̃: q9 est nãlis intellectus mot9 velut lux ei9 ⁊ splẽdoz. Et ab Augu. dicit vbũ aie ipressum. Scõm aũt q9 est ī imaginatõe: qñ. s. gs imagiaꝝ voces qb9 itellect9 ꝓceptuz ꝑferre valeat. sicut est vbũ qõ bz imaginẽ vocis. Et q9 ab alys dr̃ verbũ spẽi vocis. Et a Dama. dr̃ vbũ ī corde enũciatũ. Et ab Augu. dr̃ vbũ animi simlr cogitatũ. Scõm aũt q9 iã est ī corpali actiõe ꝑ motũ lingue ⁊ alioꝛ ĩstroꝛ corpaliũ dr̃ vbuz vocis. ⁊ a Dama. vbũ qõ est angls. s. nũcius itelligẽtie: ⁊ ab Augu. vbũ cũ sillis ꝓnũciatũ. ¶ Dico igit q9 vbũ vocis ⁊ qõ bz imaginẽ vocis nõ põt dici in dinis nisi metaꝑh cc: sz vbũ cordis qõ cõsistit in itellectu tñ dr̃ ẽt ꝑ ꝑus de õ q̃ de alys. ¶ Sz tñ sciẽdũ ē q9 ī opatiõib9 itellectus est qdã gradus. Primo. n. ē simplex ĩtuitus itellectus in cognitiõe itelligibilis. ⁊ hoc nõdũ bz rõnez vbi. Scõo ē ibi ordiatio illi9 itelligibilis ad manifestatiõez vel alterius fm q9 aliqs alteri logtur: vel suiipsius fm q9 cõtingit aliquẽ ẽt sibiipsi log. ⁊ B̃ pmo accipit rõnem vbi. vñ vbũ nihil aliud dicit q̃ quãdam emanationẽ ab itellectu ꝑ modũ manifestãtis. Et qz põt esse duplex ĩtuit9 vel veri simpliciter: vel vlteri9 fz q9 vez extẽdit in bonũ ⁊ ꝓueniẽs. ⁊ B̃ ẽ ꝑfecta apꝑhẽsio. iõ est duplex vbuz. s. rei plate que placet qõ spirat amoꝛẽ. ⁊ hoc est vbũ ꝑfectuz ⁊ vbũ rei q̃ ẽt displicet. vñ dicit Augu. q9 vbuz dr̃ aio ipressum q̃uis ipsa displiceat aut complaceat.

Ad primuz igit dõm: q9 quãuis nomẽ vbi impositum sit a motu corpozali qõ ē vltimũ in nr̃a locutiõe tñ ipositũ est ad significãdum omne qõ dr̃ vel exteri9 vel iteri9. Uñ quãuis ĩterpretatio noĩs nõ ꝓueniat deo ꝓuenit tñ res significata per nomẽ sicut frequẽter ꝓtingit: vt dcm̃ est de B̃ noĩe ꝑsona. ¶ Ad 2m dõm: q9 vbuz vocis neq; ꝑmanet neq; subsistit in nobis: sz vbuz cordis nr̃i permanet q̃uis nõ subsistat. ⁊ iõ ꝑz q9 quãuis vbũ nõ bẽat ex ratione vbi q9 ꝑmaneat vel subsistat: tñ bz diuersas rõnes ꝑfectiõis fm q9 in diuersis iuenit. ⁊ iõ vbũ dinũ inquãtũ dinũ bz q9 sit ꝑmanẽs ⁊ subsistens. sicut ⁊ de amoze supra dcm̃ est. ¶ Ad 3m dõm: q9 sine dubio cogitatio in deo ꝑpe nõ ē: sz Ansel. ꝑ silitudinẽ nomẽ cogitatõis posuit. Sicut. n. in cogitatiõe est exitus rationis ab vno in aliud ꝑ collectionẽ: ita ẽt rõ vbi: vt dictũ est cõpleẽ in q̃dã emanatiõe ⁊ exitu ab intellectu. vñ addit supra simplicẽ ĩtuitũ itellectus aliqd cogitatiõi simile. ¶ Ad 4m dõz: q9 itellect9 dinus nõ itelligit eẽntiã suã ꝑ aliquã spẽm dr̃ntẽ essentialr aut realr ab ipsa essentia: nihilomin9 tñ ipse itelligit eẽntiã suaz ꝑ eẽntiã suam. vñ eẽntia se bz vt itelligẽs ⁊ vt itellecta ⁊ vt quo itelligitur: ⁊ iquãtũ se bz vt itelligẽs sic ꝺe ⁊ ꝑpe est ibi rõ itelle ctus: ⁊ inquãtũ se bz: vt id qõ itelligiꝝ est ibi vere rõ itellecti: sed inquãtũ se bz vt quo itelligiꝝ. sic ẽ ibi rõ vbi.

¶ Utr vbũ dicatur ꝑsonaliter. II.

B secunduz sic ꝓcedit: vr̃ q9 vbuz non dicaꝝ ꝑsonalr. sic .n. dicit Aug. vbũ qõ ĩsinuare ĩtẽdimus cum amoze noticia est: sz noticia dr̃ essentialr. g̃ ⁊ vbũ. ¶ Ꝑ. oẽ illud qõ põt itelligi nõ intellectꝰ distinctõe ꝑsonaꝝ est eẽntiale ī dinis: sz nõ itellecta dr̃ stinctõe ꝑsonaꝝ adhuc põt itelligi q9 itellect9 dn̄ manifestat se sibi ⁊ manifestat se creature: cũ g̃ vbũ nõ addat aliqd supra rõnẽ itellect9 nisi ordinẽ manifestatõis: vr̃ q9 vbũ sit eẽntiale sic ⁊ itelligere. ¶ Itẽ vbũ ẽ termin9 buius act9 q̃ ē dr̃e. nihil. n. dr̃ nisi vbũ: sz q̃libz ꝑsona põt dicere se ⁊ põt dr̃e eẽntiã suã. g̃ eẽntia ē vbũ ⁊ q̃libz ꝑsona ē vbũ: ⁊ ita vbũ eẽntialr dicet. Nec põt dici q9 glibet eoꝛ dicat se vbo ꝑris: qz ꝑfecti9 ē dicere vbo ꝓpo q̃ alterius: ⁊ ita cũ vnaqueq; ꝑsona ꝑfectissime se dicat: vr̃ q̃libet dicat se vbo ꝓpo: sz nõ vbo ꝓpo q9 sit ab ipsa: qz sic essent ꝑles ꝑsone q̃ tres. g̃ vbo ꝓpo qõ ē ipsa. ¶ Ꝑ. vt docñ est vbũ dicit ꝓceptõez itellect9: sz ꝓcept9 itellect9 nullus est nisi spẽs itelligibilis formata ī itellectu. g̃ ī deo nõ põt ẽ vbũ nisi illud qõ se bz q9 moduz spẽi ⁊ quo itelligit: sz B̃ ẽ ꝑn̄m itelligẽdi ī quo aliqd itelligit ⁊ quo itelligit. g̃ vr̃ q9 si fili9 dr̃et tñ vbũ ꝑsonalr q9 fili9 eẽt ꝑn̄m act9 itelligẽdi in ꝑre: qõ supra improbatũ est in. 5. di. ab Augu. ¶ Cõtra est qõ Aug. dicit q9 eo dr̃ verbũ in dinis quo filius ⁊ quo sapia genita: sed ista oia dñr ꝑsonaliter. g̃ vr̃ q9 ⁊ verbuz. ¶ Ꝑ. Augu. dicit: q9 quãuis sint tres q̃ dicãt tñ nõ est ibi nisi vnũ verbũ. g̃ vr̃ q9 verbũ tñ dicaꝝ ꝑsonalr. ¶ Itez verbũ: vt dcm̃ est: dicit ordinẽ cuiusdã exit9 ⁊ ꝓceptiõez itellectus ⁊ dr̃ ad aliqd sicut in lra dr̃ oia aũt B̃ videntur ad ꝑsonas pertinere. g̃ videt q9 verbũ sit ꝑsonale.

¶ Ulteri9 q̃rit circa B̃ si vbũ dicaꝝ ꝑsonalr vtrũ solus filius dicẽdus sit vbũ vr̃ q9 nõ: qz sic fili9 exit a ꝑre vt manifestãs ipm: ita ⁊ spũs scũs. g̃ rõ vbi vtriq; equalr ꝓuenit. ¶ Ꝑ. itellect9 ē q̃si mediũ iter nãm quã segt ⁊ volũtatẽ quã ꝑcedit: sz mediũ pertinet ad vtrũq; extremoz. cũ g̃ vbũ dicat ꝓcessionẽ itellect9 vr̃ q9 nõ magis dicaꝝ filius vbũ q̃ ꝑcedit ꝑ modũ nãe: q̃ spũs scũs q̃ ꝑcedit ꝑ modũ volũtatis. ¶ Itẽ cã manifestaꝝ ꝑ effectũ: sz itellectus diuinus est cã oium creaturaz: sicut itellectus artificis cã artificiatoz. g̃ oẽs creature põt dici vbuz dei.

Contra. est qõ dicit Aug. lib. de tri. q9 sic ī trinitate solus fili9 dr̃ vbũ. g̃ ita solus spũs scũs dicitur donũ. g̃ sic donũ nõ ꝓuenit filio: ita nec vbũ spi. san.

Respondeo dõm: q9 circa B̃ sunt diuerse opiniones. Quidã. n. dñt q9 dicere de deo dr̃ triplr. Quãq; .n. dicere ẽ idẽ qõ itelligere: ⁊ sic ẽ eẽntiale. Quãq; .n. dicere idẽ ē qõ gñare: ⁊ sic ẽ notõale. Quãz. n. dicere est idẽ qõ creare: ⁊ sic dicere cõnotat respectũ ad creaturã: ⁊ est essentiale. Dñt igit q9 huic actui nõ rñdet vbũ nisi q̃tũ ad 2m modũ dicẽdi. ⁊ ideo quãuis dicere dicaꝝ eẽntialr ⁊ ꝑsonaliter: tñ verbũ nõ dr̃ nisi ꝑsonalr. Sz B̃ nõ vr̃ verũ: qz nõ est itelligibile q9 aliqd dicit ⁊ non sit vbũ. vñ oz q9 quotiẽs dicaꝝ itelligere: totiẽs dicaꝝ vbuz. ¶ Alij dñt q9 dicere nihil aliud est in vlt q̃ manifestare itellectũ suũ. põt aũt hõ manifestare itellectũ suũ vel alteri sicut verbo vocali: vel sibiipsi sic verbo cordis. Jta dicũt q9 vtroq; mõ de9 manifestat itellcm̃ suũ. s. cõdẽdo creaturã q̃ est verbũ ipsi9 q̃si verbũ vocale: ⁊ gñando filiũ ꝑ q9 manifestat se apud seipsuz. ⁊ B̃ ẽ idẽ qõ verbuz cordẽ. Uñ dicũt q9 verbũ dcm̃ de deo semp ẽ ꝑsonale: sz B̃ nõ vr̃ verũ: qz si ingraꝝ gd sit istud verbũ quo aliqs sibi logt: nõ iuenit esse nisi ꝓceptio itellectus: ꝓceptio aũt

Universidad de Deusto
Biblioteca

intellectus est vel operatio ipsa que est itelligere: vel species itellecta. Uñ ops q vbū vel dicaf ipsa opatio itelligẽdi: vel ipsa spēs q̃ est silitudo rei itellecte: ꝛ sine vtroq; istoꝝ nō pōt qs itelligere. vtrūq; n. istoꝝ est id quo qs itelligit formalr. Et iō ipole est q accipiẽdo B mō verbū aligs itelligat nisi verbo itellect⁹ sui: q sit vel opatio ei⁹ vel rō opatōis ad eā sic mediū cognoscẽdi se hñs que est spēs rei itellecte. Unde cū pr̄ itelligat se si nō eēt ibi nisi vbz psonale qō ē fili⁹: oporteret q pr̄ itelligeret filio. q. formalr. ꝛ B supza iprobatuz ē. ¶ Et iō dōm ē cū alys q hoc nomē vbū ex virtute vocabuli pōt psonalr ꝛ eēntialr accipi. Nō. n. signat tm̄ relone sic B nomen pr̄ vel fili⁹: sz iponit ad significādū rē aliquā absolutā sil cū respectu. sic B non ē scia: sz i B differt: qz relo q̄ importat B nomine scia nō est relo origis fm quā referaf scia ad illud a quo ē: sz ē relo fm quā referf ad illud ad qō ē. s. ad scibile: sz B nomen verbū ipoztat relonē fm quā referf ad illud a quo ē. s. ad dicẽtē. Dui⁹ aūt relones i dīnis cōtingit eē dupl'r. Quedā. n. sunt reales q̃ regrūt distictoēz realē: sicut pr̄nitas ꝛ filiatio: qz nulla res pōt eē pr̄ ꝛ fili⁹ respcū eiusdē. Quedā aūt sunt relones rōnis tm̄ q̃ nō regrūt distictoēz realē: sz rōnis: sic relo q̃ iportat in B noīe opatio. Habz. n. opatio respcm̄ implicitū ad operatoꝛē a quo ē. Nec i dīnis differūt opans ꝛ opatio nisi rone tm̄. Si igr relo ipoztata B noīe vbz sit relo rōnis tm̄ sic nihil ꝓbibet gn eēntialr dicaf: ꝛ vr̄ sufficere ad rōnem vbi: fm q a nobis i deū trāsumīf: qz i nobis: vt dcm̄ ē nihil aliud ē vbū nisi spēs itellecta vel forte ipsa opatio itelligentis: ꝛ neutrū eoꝝ realr distiguīt ab eēntia dīna. Si aūt impoz tet relonē realē distictioēz exigēte opz q psonalr dicaf: qz nō ē distictio realis in dīnis nisi psonaꝝ. Et est sile de amoꝛe: q fm eandē distictoēz eēntialr ꝛ psonalr dr̄: vt supra dcm̄ ē. cū. n. verbū sit silitudo ipsi⁹ rei itellecte put ē ꝛcepta i itellcū ꝛ ordiata ad manifestatoēz vel ad se vel ad alterū. ista spēs i dīnis pōt accipi dupl'r: vel ꝟz q dicit id quo aligd formalr i dīnis itelligit: ꝛ sic cū ipsa eēntia p se itelligaf ꝛ manifesteī ipsa eēntia erit verbū: ꝛ sic verbū ꝛ itellect⁹ ꝛ res cui⁹ ē verbū nō dr̄nt nisi fm rōnē. sic i dīnis dr̄ quo itelligit ꝛ qō itelligit: ꝛ qō itelligit: vel fm q spēs itellecta noīat aligd distictū realr ab eo cui⁹ similitudinē gerit. ꝛ sic verbū dr̄ psonalr ꝛ cōuenit filio i quo manifestaf pr̄: sic pn̄ⁱ manifestaf i eo qō ē a pn̄⁰ p modū itellect⁹ ꝓcedēs. Sz tm̄ i vsu sanctoꝝ ꝛ cōiter loquēdū ē q hoc nomē verbū relonē realr distiguēte ipoztat: vt dicit Aug. Oz vbū idē ē qō sapia genita: ꝛ iō ista qō paꝝ valet: qz nō ē de re sz de vocis significatiōe: q̃ est ad placitū. vñ i ea plurimū valz vsus: qz noīb⁹ vtendū est vt ples ꝟz ꝓbm: de reb⁹ aūt iudicādū fm sapiẽtes. Cū. n. de reb⁹ cōstat frustra i verbis habeī cōtrouersia: vt dicit magr̄ lib. 3⁹ dist. i4. Sz tm̄ ea q̃ in dīnis dr̄ nō sunt extendēda nisi quātum sacra scriptura eis vtitur.

Ad primuz igit dōm: q noticia nō dicit totaz rationē vbi: qz noticia ꝛ sapia dr̄ p modū gescẽtis ꝛ manẽtis i eo cuius sunt. ꝛ iō nunq̃ dr̄ nisi eēntialr q̃uis possint eē approꝓata. Sz vbū dicit quādā emanatoēz itellect⁹ ꝛ exitū i manifestatoēz sui. ꝛ iō quia exit⁹ iste pōt itelligi vel fm rē distictā: put fili⁹ exit a patre: vel fm rōnē tm̄: put itelligere ē ab itellectu dīno. iō ꝛ verbū q̃uis eēntialr: ꝛ q̃uis psonaliter dr̄: sicut ꝛ amoꝛ. ¶ Ad 2m dōm: q nō itellecta distinctiōe psonaꝝ: adhuc itellect⁹ dīn⁹ pōt manifestare seipm ꝛ ad se ꝛ ad alteruz. Ad alteꝝ sic creādo creaturā vel ispirādo cognitioēz sui creature. Ad se ipm p modū quo aligs cōuertit supra id qō intellexit vt manifestū fiat vtꝝ vez sit vel nō qō itellectu ꝓcipit. Doc. n. ꝓbe ē log i coꝛde: pp qō bz aligd sile cognitiōi: nō tm̄ eēt ibi manifestatio ꝓncipu nō itellecta distinctiōe psonaꝝ in aliquo realr distincto ꝛ exīte p modū itellect⁹ in eadē nā nō itelligibili. ¶ Tertiū ꝓcedit. ¶ Ad 4m dōm: q nullo mō est ꝓcedēdū q pr̄ itelligat a filio vel q itelligat in filio. sic in oīo vel spē q̃ cognoscit: qz B poneret filiū hēre aliquā rōnē ꝓncipu ad pr̄em. Sz tm̄ ꝓcedēdū est q pr̄ itelligit in filio ꝛ seipm ꝛ alia inquātum videt filiū eē silitudinē suā ꝛ oīum aliozꝝ sicut ꝓncipiū vr̄ in eo cui⁹ est ꝓn̄ⁱ: quāuis ꝛ i seipso videaf. Possuz. n. videre boiez i imagīe sua q̃uis ipsuz ēt p se videā: ita ꝛ quāuis pr̄ seipm videat i se ꝛ oia alia: tm̄ oia pōt videre in filio ꝛ seipm: sicut ꝛ seipm i creatura videre pōt: iquātuz ipm creatura repītat q̃uis iperfecte. ¶ Ad 5m qō in ꝟriū obyciī dōm: q Aug. accipit vbū ꝓut dicit realē extū ꝛ distictōez a dicẽte: ꝛ nō fm q ad rōnē vbi sufficit distictio rōnis: ꝛ iō accipit verbuz tm̄ psonalr. ¶ Ad 6m dicendū: q i dīnis nō ē nisi tm̄ vnū verbū ꝛ tm̄ ē ibi verbū psonale ꝛ eēntiale: qz psona nō distinguiī ab essentia. vñ nec excludiī p dictōem exclusiuā. ¶ Ad 7m dōm: q oia illa q̃ dr̄ pñt accipi realr vel fm rōnez: ꝛ vtroq; sufficit ad rōnē verbi: ꝛ iō pōt dici eēntialr ꝛ psonaliter.

¶ Ad id qō vlteri⁹ querīt: dōm q si verbū psonalr sumatur soli filio ꝓuenit ꝛ nō spi. sancto: qz spiri. sanct⁹ ꝓcedit p modū volūtatis: ꝛ iō ꝓpe dr̄ amoꝛ ꝛ donuz: sz ꝓcedere p modū nāe vel itellect⁹ ꝓuenit filio: ꝛ iō ipse ꝓpe ꝛ genitus ꝛ verbū dr̄. ¶ Ad p̃m q̃ qō obyciī dōm: q ad rōnem verbi nō solū exigiī esse manifestatiuū: qz sic cuiuslibet cāe eēt vbū suus effect⁹: qō nō pōt dici nisi metapho⁹: sz oz q i illo verbo itelligaf ꝓcessio itellect⁹: ꝛ B nō ꝓuenit spūi scō. ¶ Ad 2m dōm: q spūs scūs ꝓcedit a duob⁹: ꝛ iō sua ꝓcessio ē p modum ꝟoꝛmitatis amoꝛis: q̃ ē ex vnione volūtatis i volētib⁹: ꝛ pp B ꝓcedit tm̄ p modū voluntatis. Sz taz ꝓcessio itellect⁹ q̃ ꝓcessio nāe est ab vno tm̄: nō aūt ab vno fm q vnii alteri si sit pfectuz agẽs. sic est agẽs dīnū. ꝛ iō vterq; modus ꝓcessiōis ꝓuenit illi psone q̃ soluz ab vno est. ¶ Ad 3m dōm: q creatura nō pōt dici ꝓpe verbū: sz magis voꝛ verbi. sic. n. voꝛ manifestat verbum: ita ꝛ creatura manifestat diuinā artē: ꝛ iō dr̄ sci q vno verbo deus dixit oēm creaturā. vñ creature sunt. q. voces exprimẽtes vnū verbū diuinū. vñ dicit Augu. oia clamāt deus me fecit: sz B nō dr̄ nisi metaphoce.

¶ Utꝝ verbū dicat semp respcm̄ ad creaturā. III.

A Bertiuz sic ꝓcedit: vr̄ q verbū sp respcm̄ dicat ad creaturā. sicut. n. dicit Aug. Dixit ꝛ facta sunt. i. verbū genuit i quo erat vt fieret creatura: sz p B poniī respectus ad creaturā. g̃ vr̄ q verbuz dicat respcm̄ ad creaturā. ¶ P. Aug. i pn̄ⁱ Joā. dicit q verbum est opatiua potẽtia pr̄is: sz opatiua potentia dr̄ respectū ad creaturā. g̃ ꝛ verbū. ¶ Itē Anſ. dicit: q de⁹ dicendo se dixit oēm creaturā: sz dicẽdo genuit verbū sibi eq̃lẽ. g̃ vr̄ q verbū qō genituz est a pr̄e ponat respcm̄ ad creaturā: sz qō ꝓ verbū creature dr̄ a deo. ¶ P. artificiata nō cognoscunt ab artifice nisi fm q ꝓuertit ad formā artis quā apud se hz. g̃ idē est artifici cōuerti ad artē suā ꝛ ad artificiata ꝛ itelligere vtrūq; sz verbum est ars oīum eoꝝ q̃ a summo artifice cōdita sunt. g̃ vr̄ q nunq̃ fiat cōuersio intellectus pr̄ni ad artificiata nisi ꝓ hoc q ad verbū cōuertit ꝛ ecōuerso: q̃cunq; cōuertit ad verbum ad artificiata conuertit. g̃ vr̄ q verbum semp accipiendum sit cū respectu ad creaturam.

Contra. nihil qō dicit respcm̄ ad creaturā cōuenit deo ab eterno: vt dñs ꝛ hoc: sed verbuz cōuenit deo ab eterno: qz in pn̄ⁱ erat verbū. g̃ verbuz nō dicit respcm̄ ad creaturā. ¶ P. omne nomē ꝓnotās effectū

in creatura signīat dīnā eēntiā: sz verbuz ē psonale ad minus q̃uis. g̃ vr̄ q verbuz nō dicat respcm̄ ad creaturā.

Respondeo dōm: q verbum nō semp dr̄ fm respectū ad creaturā: sz q̃uis cū respectu: ꝛ q̃uis sine respectu. ꝛ B sic pz. Uerbuz. n. sine dicaf psonalr sive eēntialr ē spēs cōcepta in q̃ ē silitudo ei⁹ qō dr̄ ꝛ dicētis q̃n aligs seipm dicit. Cōstat aūt q dīna eēntia sive pr̄ phabz in se silitudinē oīs creature sic exēplar. vñ illud qō significaf vt spēs vel silitudo pr̄is: aut eēntie dīne: si pfecta silitudo sit: ꝛ tinebit i se silitudinē oīum rerū: sz q̃uis aligd sit spēs vel silitudo alteri⁹: nō tm̄ oz q semp q̃cūq; ꝓuertit i spēm: ꝓuertaf i illa cui⁹ ē spēs vel silitudo: qz in spēm vel i imaginē ꝛtingit fieri ꝓuersionē dupl'r. Uel fm q ē spēs talis rei. ꝛ tūc ē eadē cōuersio in rē ꝛ i spēm rei. Uel in spēm fm q ē res q̃dā: ꝛ sic nō oz q eadē ꝓuersione ꝓuertaf qs p itellcm̄ i spēm rei ꝛ i rē. Sicut q̃n aligs ꝓsiderat imaginē inquātū ē coꝛp⁹ lapideū ꝛ iquātū ē silitudo soꝛtis vel platōis. Dico igr q cū ipse ōs sit silitudo ꝛ spēs oīum reꝝ: duplex cōuersio itellect⁹ potest fieri i ipm. Uel absolute fm q res q̃dā. Uel iquātū ē similitudo oīuz reꝝ: ꝛ vtroq; mō seipm de⁹ cogīcit: ꝛ supra se ꝓuertiī q̃uis nō diuersa: sz vna opone. Uū si vbū accipiaf ꝓut ꝓsegī ituitū itellect⁹ dīni fm q absolute seipz ituet. sic vbū absolute dr̄ i dīnis: sine respectu ad creaturā siue eēntialr: siue psonalr dicaf. si aūt vbū ꝓsequatur ituitū itellect⁹ dīni ꝓut ꝓuertiī supra se iquātū est silitudo oīuz reꝝ ꝛ exemplar. tūc ēt i vbo accipiī respectus ad creaturaz: vt ē respect⁹ artis ad artificiata: ꝛ sic ꝓpe vbo spetit nomē artis. Si tm̄ vbū accipiaf sz ordinē manifestatiōis ad alteꝝ sic sp dicit respcm̄ ad creaturā: qz talis manifestatio dīni itellect⁹ ē p eductōez creaturaꝝ.

Ad primuz igit dōm: q q̃uis i vbo sit vñ fiat ois creatura: nihilominus tm̄ ꝓsideratio vbi ꝛ ei⁹ cui⁹ ē vbū nō depēdet a ꝓsideratiōe creature. ꝛ iō vbū nō de necitate dicī respcm̄ ad creaturaz. ¶ Ad 2m dōm: q vbū dr̄ pō opatiua pr̄is p modū artis. vñ iquātū significaf vt ars significaf p respcm̄ ad creaturā. Sz nō de necitate sic itelligiī q̃n significaf vt vbū: sic pz de spiscō q ipse ē amoꝛ quo pr̄ diligit filiū: ꝛ istē amoꝛ ē rō amoris quē i creaturā hz: quā i sue silitudinē dilectōis adducit: ꝛ inq̃tū ē amoꝛ absolute signīaf noīe amoris ñ ꝓnotādo aliquē respcm̄ ad creaturā: sz iquātū ē rō coꝛ q̃ libaliter creature cōferunt: significaf noīe dīni qō respcm̄ ad creaturā ipoztat. sic ē de noīe vbi ꝛ noīe artis: qz vbū pōt absolute dici: sz ars dicit respcm̄ ad artificiata. ¶ Ad 3m dōm: q vno ꝛ eodē vbo pr̄ dixit se ꝛ oēm creaturā: tm̄ diuersa ē ꝓsideratio vbi sz q p illud dr̄ pr̄ ꝛ creature. Non enim deest cognitio absoluta suiipsi⁹: nec ēt cognitio absoluta creaturaꝝ: nec ēt cognitio cōpata fm q cognoscit se eē cām illoꝝ: q̃uis iste tres cognitōes nō differāt realiter i ipso: sz rōne tm̄. ꝛ iō nō exigiī ad itellcm̄ vbi sz q eo intelligiī pr̄ dixisse seipm respectu ad creaturā fm q eo itelligiī creaturas dixisse. ꝛ iō vbuz absolute ꝛ cū respcū ad creaturā itelligiī. ¶ Ad 4m dōm: q artifex pōt ꝓuerti ad ipm eē artis q̃ apud ipz ē triplr. Uel fm q ē silitudo rei p ipm fiēde: ꝛ sic absolute ꝓuertiī i rē artificiatā nulla ꝓsideratōez bñs de arte sua. Uel i ipsaz spēm artis sz eē qō hz in aīa ei⁹: ꝛ sic ē ꝓsideratio absoluta ipsi⁹ spēi inquātū ē res q̃dā: nec aligd tūc de re artificiata ꝓsiderat. Uel ꝓpando vnū ad alteꝝ dū ꝓsiderat illā spēm q̃ apud se ē eē cāz eoꝝ q̃ ab ipo fiūt: ꝛ ita ēt ē de itellectu dīno sz q ꝓuertiī supra seipz vel iquātū ē res q̃dā: vel ꝓut ē silitudo rez tm̄: vel ꝓut illa res q̃ ē silitudo est cā eoꝝ q̃ sibi assīlat: q̃uis iste cognes i deo sil sint ꝛ realr nō differāt.

¶ Ad 5m dōm: q vbū nō dic respcm̄ ad creaturā i actu sz q̃si in habitu sic donū. ꝛ iō vtrūq; eternū ē. ¶ Ad 6m dōz: q oīs effect⁹ creature ē cōis tot⁹ trinitatis. vñ qcgd dic respcm̄ ad creaturā ducit i cognitioēz eēntie sic i effectu suo cā cognoscit. Sz qz nō tm̄ essentia hz ordinē ad creaturā: sz ēt ꝓcessio psonalis q̃ ē rō ꝓcessiōis creaturaꝝ. Jō pōt ēt aligd psonale cū respectu ad creaturā significari: ꝛ tūc tale nomē ꝓncipu significabit psonā ꝓncipalr: sz ex ꝓnti ducet in itellcm̄ eēntie: ꝛ sic ē i noīe vbi ꝛ noīe doni.

¶ Expositio textus.

Natura igit dīna si pr̄ est ge. filiuz.) istud nō segī: qz q̃uis ꝟz rē idē sit pr̄ ꝛ gnatio: tm̄ p vbū gnatiōis significaf illa ꝓprietas: vt iberēs ꝛ determinās illud de quo dr̄. ꝛ iō qz eēntia nō determiaf a ꝓpetate vt p s subsistēte nō dr̄ q eēntia gnet: sz pr̄ significat eādē ꝓpetatē vt p se subsistēte. ꝛ iō pp idētitatē rei dr̄ q eēntia ē pr̄. (A seiuicem differūt.) Drntia nō ꝓpe i dīnis ē: qz opponiī silitudini: sic diuersitas vnitati: tm̄ B large accipiī p distictiōe.

¶ Qz nō tm̄ tres ꝑdicte ꝓprietates sunt in psonis: ꝟz ēt q aliꝭ significanī noibus vt ingenit⁹.

¶ Distin. XXVIII.

Preterea ꝓsiderari oz q ñ tm̄ tres ꝑdicte ꝓprietates sive notiões i psonis sunt: verꝝ ēt alie q̃ aliꝭ notāntur noib⁹. Nā ēt B nomē ingenit⁹ relatiue dr̄ de pr̄e tm̄ ꝛ aliā designat notōez q̃s pr̄ vel genitoꝛ. Nō ē. n. idē eē prem ꝛ eē igenitū. i. nō ea notiõe pr̄ dr̄ q̃ ingenit⁹. Pater. n. vt ꝑdictū ē dr̄ fm ꝓprietatē gnatōis. Ingenit⁹ aūt fm ꝓprietatē inascibilitatis. Differt g̃ pr̄ a filio auctē gnatiōis. differt ēt ꝓprietate inascibilitatis. i. qz igenit⁹. Uñ Aug. distiguēs iter ꝓprietatē q̃ pr̄ dr̄: ꝛ illā q̃ dr̄ igenit⁹ i. v. li. de tri. sic ait. Nō est hoc dicere igenitū qō ē pr̄em dicere: qz ꝛ si filiū nō genuisset: nihil ꝓhiberet dicere eū igenitū. Et si gignat q̃cq̃ filiū: nō ex eo ipe ē igenit⁹: qz geniti hoies gignūt alios. Nō g̃ iō dr̄ pr̄: qz igenit⁹. Jōq; cū ꝺ deo pr̄e vtrūq; dicaf alia notio est q̃ itelligiī genitoꝛ: alia q̃ igenit⁹. Genitoꝛ. n. dr̄ ad genitū. i. filiū. Cū vo ingenit⁹ dr̄: nō qd sit: ꝟz qd nō sit oñdit. Hoc exēplis planū faciēduz ē. Oz dr̄ igenit⁹: hoc oñdit q nō sit fili⁹: ꝟz genit⁹ ꝛ igenit⁹ cōmode dñr: fili⁹ aūt latine dr̄. Sz vt dicaf i fili⁹: nō admittit loq̃ndi ꝓsuetudo: nihil tm̄ itellectui demit: si dicaf nō fili⁹: quēadmodū ēt si dicaf nō genit⁹ ꝓ eo qō dr̄ igenit⁹ nihil aliꝺ dr̄. Jō nō ē i reb⁹ ꝓsiderādū: qd vel sinat vl nō sinat dici vsus fm onis nr̄i: ꝟz qs rez ipsaꝝ intellcūs eluceat. Nō g̃ iā tm̄ dicamus ingenitū: ꝟz ēt nō genitū: qō tm̄ valet. Nūqd g̃ aliud dicimus q̃s nō filiū: Negatiua pozro pticula non id efficit: vt qō sine illa relatiue dr̄: eadez ꝓpōsita subalr dicaf: ꝟz id tm̄ negaf qō sine illa aiebatur sicut in aliꝭ pdicamẽtis: cū dicimus bō ē: subam designam⁹,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Qui g dicit nō bō est: nō aliud gen⁹ p̄dicamēti enūciat: ꝫ trī illud negat. Sic g p̄m subaz aio: bō ē: sic p̄m subam nego cū dico: nō bō ē. Ar si trī valz qđ dī genit⁹: q̄tū valz qđ dī filī⁹: Tā tūdē g valet qđ dī nōgenitus: q̄tū valet qđ dī nōfilī⁹. Relatiue aūt negamus dicēdo nōgenitus. Ingenit⁹ po:ro qđ ē nisi nōgenit⁹: Non g recedit a relatiuo p̄dicamēto cū igenit⁹ dī. Sicut.n.genit⁹ nō ad se dī: ꝫ q ex genitore sit. ita cū dī igenit⁹: nō ad se dī: ꝫ q ex genitore nō sit oñdit. Ut ūq trī relatiue dī. Qđ aūt relatiue p̄nūciat: nō idicat subam. Quānis g diuersuz sit genit⁹ z igenit⁹: trī nō idicat diuersaz subaz: qz sic filī⁹ ad p̄rem: t nō filī⁹ ad nōp̄rez referet: ita genit⁹ ad genitorē: t nōgenit⁹ ad nōgenitorē referatur neče est. Ecce euidenter oñdit q igenit⁹ relatiue dī: t de solo p̄re accipit. Aliaq notio ē qua dī igenit⁹: alia q̄ p̄. Atq trī valet cū dī igenit⁹ q̄tuz nōgenitus vel nōfilius.

¶ An sic solus p̄r dī igenitus: dici debeat nōgenitus vel nonfilius.

Deo solet q̄ri vtq sic solus p̄r dī igenit⁹ ita ipse solus debeat dici nōgenitus: vel nō filius: vt nec ēt spūs scūs possit dici nōfilī⁹ vel nōgenit⁹? Quibusdā vr q p̄r solus debeat dici nongenit⁹ vel nōfilī⁹. Spūs ꝟo scūs sic nō dī ingenit⁹ ita inquiūt nō ē dicēdus nōgenit⁹ vel nō filī⁹. Debz qdez dici t credi spūs scūs nō eē genit⁹ vel nō eē filī⁹: ꝫ nō dz dici eē nōgenitus vel nōfilius.

¶ Alīs aūt vr: q cū spūs scūs nō possit dici igenitus: pōt trī dici nōgenitus vel nōfilius. Oz aūt Augu. supra ait: tantū valere cū dī ingenitus quātuz cū dī nōgenitus vel nōfilius: et hymologiam nomis ostēdendo eū hoc dixisse dicunt: nō ratione predicationis.

¶ Que sit ꝓprietas p̄m quā dī pater igenitus.

Si aūt vis scire q̄ sit ꝓprietas ꝫ quā dī p̄r igenit⁹: audi Hylariū ipsaz vocantē inascibilitatē in. iiij. lib. de trī. ita aientem. Est vnus ab vno. s. ab igenito genitus: ꝓprietate videlicet in vnoquoq t originis t inascibilitatis. Significata ergo in scripturis personarū itelligētia t distinctio inascibilitatis natiuitatisq sensu solitarius deus nō est opinādus. Discretio ergo vl distinctio personaz in scripturis posita est: in nullo aūt nature distinctio.

¶ Arriani nitebantur ꝓbare alterius substātie patrem: alterius filiū: qz ille igenitus: iste genitus: quibus rīdens Ambrosius dixit se hoc nomen in scripturis nō legisse dinis.

Illud ēt taceri nō oz: q arriani ex eo ꝓbare nitebant alteri⁹ subē eē p̄rez: alteri⁹ filiū: qz ille igenitus: t iste genitus dī: cū diuersuz sit eē igenitū t eē genitū. Uñ Amb. eoz qōni respōdēs: dicit se i dinis scripturis ꝟ nomen. s. igenitus nō legisse: ita iquiēs i. iiij. li. de spū scō. Cū audū audierit qđā dicētibus nobis filiū dei q gñatus est patri q gñauit iequalez eē nō posse: q̄uis ille gñatus sit: iste gñauit: qz gñatio ē nature: aduersus qđē illā qōnē vocē sibi arbitrantur accusaz: ꝫ i tergiuersatiōe dānabili i eodē loco vestigiū vertūt: vt putent mutatōez fieri qōnis mutatōe p̄mōis dicētes. Quo p̄t eē ingenit⁹ t genitus vnius nāe atq subē: Ergo vt rīdeā mihi ꝓposite qōni: primo oium i dinis scripturis igenit⁹ nusq̄ inuenio: nō legi: non audiui. Cui⁹ g mutabilitatis sūt boies bmōi: vt nos dicāt ea vsurpare q nō sūt scripta: cū ea q sunt scripta dicamus: t ipsi obijciant qđ scriptū nō sit: Nōne ipsi sibi aduersant: t auctoritatē calūnie sue derogant: Attende lector qm̄ hoc nomie igenitus nolebat vti Ambrosi⁹ ꝓpter hereticos. Ira t nos subticere quedā oz ꝓpter calūniatiū insidias: q catholicis ac pijs lectoribus secure credi p̄t. Sūt eteni q̄dā q nō tāte sūt religiōis t auctis: vt eis nos oporteat semp ꝓfitēdo ac recipiēdo iseruire: vez silētio aliq̄n ꝓteriri queāt: nec illi⁹ trī sūt puersitatis: qn cū opportunū fuerit: eis vti libez bēamus.

¶ An diuersum sit esse patrem t esse filium.

Preterea q̄ri solet cū supra dcm̄ sit: qz aliud est dicere ingenitū: aliud patrem. Et q diuersum sit genitus t igenitus: vtrū sit diuersum sit eē patrem t eē filium: an idē: Ad qđ dicimus qz ex eodē sensu quo dī diuersuz genitus t igenitus: t quo dī nō esse idē dicere genitū t igenitū: pōt dici nō esse idē: ꝫ diuersuz esse patrē t eē filiū: vel eē spm̄ scm̄: qz nō ea notōe p̄r ē pater q̄ filius ē filius: vl q̄ spūs scūs ē spūs scūs. Jōq ex hoc sensu ꝓcedimus: q aliud ē esse p̄rem: t aliud ē eē filiū: qz alia notio ē qua p̄r est p̄r: alia q̄ filius ē filius. Sz si trāsponas: vt dicas: aliud ē p̄rem eē: aliud filiū eē: variaē itelligētia: t iō nō cōcedit. Est.n. sensus talis: ac si dicat: aliud ē quo p̄r nō qdē p̄r: ꝫ ē: aliud quo filius ē: nō qdē filius: ꝫ ē: qđ penitus falsum est. Eo.n. pater est quo p̄r deus est. i. per eētiā vel naturā. Ac filius eo deus ē quo pater ē deus. Eo g filius ē quo p̄r ē. Et ita idez ē p̄rem eē t filiū eē: ꝫ nō ē idē eē p̄rez t eē filiū.

Uñ Augu. i. v. li. de trī. ait. Quānis diuersuz sit eē p̄rem t eē filiū: nō est trī diuersa suba: qz nō boc p̄m subaz dī: ꝫ p̄m relatiuū: qđ trī relatiuuz nō est accīs: qz nō est mutabile. Ecce diuersum eē dicit esse p̄rem t eē filiū qđ iuxta rationē ꝓdictā accipi opz: qz. s. alia notio est qua est pater: alia q̄ est filī⁹. Nō. n. p̄m eētiā p̄r dī pater: vel filius filius: sed p̄m relonem.

¶ Quo dicat sapia genita vel nata: an p̄m relationem an p̄m subam.

Siendū quoq est: q sicut solus filī⁹ dī ꝟbū vel imago: ita ēt ipse solus dī sapia nata vel genita. Et iō q̄rit vtrū hoc relatiue dicat: t si relatiue dī: an p̄m eādē relonē qua dī ꝟbū t imago: De hoc Augu. i. vij. li. de trī. ita ait. Jd dici accipiamus cū dī ꝟbū: ac si dicat nata sapia vt sit filī⁹ t imago. Et hec duo cū dñr. i. nata sapia: i vno eoz: eo q est nata t ꝟbū t imago t filius itelligat. Et in his oibus noibus nō oñdat essentia: qz relatiue dñr. Ar i altero qđ est sapia: ēt essentia demōstret: qm̄ t ad se dī: seipsa. n. est sapiēs. Et hoc est ei⁹ eē qđ sape. Uñ pater t filī⁹ sil vna sapia: qz vna eētia. ¶ Caue lector qualr hoc itelligas qđ hic dicit Aug. Videt.n. dicere q cū dī nata sapia: ibi sapia essentiā significet: t nata relonez notet. Qđ si ita est cogimur dicere essentiā dinā esse natā: qđ supioribus repugnat. Sz ad hoc dicimus: q i altero. i. i eo q nata est: eadē notio itelligat: q notat cū dī verbū t imago. In altero ꝟo. s. sapia demōstrat eētia. i. demōstrat q filī⁹ sit eētia: qz sapia secundū essentiā dī. Et iō cū dī nata sapia: itelligat q ipse q nat⁹ ē: eētia est: ibi trī sapia nō p eētia: ꝫ p ypostasi facit itelligētiaz: vt sicut q̄ dī ꝟbū vl filius: itelligit ypostasis cū sua ꝓprietate. Itē cū dī nata sapia: idez itelligit. i. genita ypostasis. Jō vigilāter ait idē eē itelligēdū cū dī ꝟbū: t cū dī nata sapia. i. eadē relatio: eademq ypostasis cui iest illa ꝓprietas. Et ex hoc aduuat illud qđ supi⁹ diximus. s. cū dī pater vel filius vel spūs sanctus: nō tantū ille ꝓprietates significant cuz dī paternitas filiatio: ꝫ ēt ypostasis cū suis ꝓprietatib⁹.

¶ Qz imago aliquādo dī p̄m essentiam.

Illud ēt sciri oz: qz cū supradictuz sit imaginē relatiue dici de filio sic ver bū vel filī⁹: iterdū trī repit p̄m subaz dici. Uñ Aug. i li. de fide ad Petrū dic: q vna ē sancte trinitatis eētia liter dinitas t imago: ad quā facit⁹ est bō. Hylari⁹ ēt i. v. li. de trinitate ait. Homo fit ad cōmunē imaginē. Nomē non discrepat: natura nō differt. Una ē. n. ad quā bō creatus ē spēs. Et bis ꝟbis oñdit q imago aliq̄n essentie intelligentiā facit: t tūc ad se dī z nō relatiue.

¶ Diuisio textus.

Hic determinat magr de notōib⁹ psonarū q̄ nō sūt psonales. Et vidit in ptes duas. In p̄ⁿ determinat de inascibilitate q̄ est ꝓprietas psone q̄uis nō sit ꝓprietas psonalis. In zⁿ de boc noie p̄nⁿ q nec ē ꝓprietas psonalis nec psone. ibi. (Est ꝓterea aliud nomē). z9. dis. Prima i duas. In p̄ⁿ oñdit q̄liter p̄r dicat igenit⁹. In zⁿ q̄liter e3rio. Omne qđ genitū dī ō filio sit accipiēdū. ibi. (Sciēdū ē quoq q sicut.) Circa p̄ⁿ duo facit. Primo ostendit q̄liter pater ingenit⁹ dicatur. Secūdo mouet qōnē ex dictis. ibi. (P. q̄ri solet.) Circa p̄ⁿ duo facit. Prio oñdit q̄lr nomē igeniti a scīs accipit. Scdo q̄liter ab eis ēt q̄q taceat. ibi. (Illud etiā taceri nō opz zc.) Circa p̄ⁿ duo facit. Primo oñdit q̄liter p̄r ingenit⁹ dicat. Scdo oñdit q sit notio p̄ris quā nomē ingeniti designat. ibi. (Si autē vis scire.) Circa p̄ⁿ tria facit. Prio exponit igeniti significatōez. Scdo ponit expōnis manifestatōez. ibi. (Dis exēplis.) Tertio excludit q̄dā dubitatōez: circa cui⁹ solonez diuersoz opiones narrat. ibi. (Jō solet q̄ri zc.) (Sciēdū quoq.) Dic oñdit q̄liter filī⁹ dicat sapia genita. Et circa hoc duo facit. Prio ostēdit dicti significatōez. Scdo excludit dubitatiōez ex dictis. ibi. (Caue lector.) vbi duo facit p̄m duas dubitationes quas remouet. Scda icipit ibi. (Illud sciri opz zc.) t vtraq p sepz in lra. ¶ Questio. I.

Hic est duplex qō. Prio de inascibilitate. Scdo de imagie. Circa p̄muz duo q̄runt. Primo vtz innascibilitas sit notio vel ꝓprietas patris. Secūdo vtz sit psonalis ꝓprietas ei⁹. vtz aūt inascibilitas vel ingenitus cōueniat spūi scō habitū est supra. iz. di.

¶ Utz inascibilitas sit ꝓprietas patris. I.

A primuz sic ꝓcedit: vr q inascibilitas nō sit notio vel ꝓprietas p̄ris. Ut.n. i lra dr cū p̄r igenit⁹ dr nō qd sit: sz qd nō sit ostenditur: sz negatio nō pōt eē sufficiēs p̄nⁿ notificandi aliqd. g cū notio dicat illud qđ est p̄nⁿ cognoscēdi psonā vr q igenitū nō dicat aliq̄ notionē p̄ris. ¶ P. si igenitus sit ꝓprietas p̄ris aut Berit p̄m q itelligit negatiue: aut p̄m q itelligit priuatiue: sz nō p̄m q intelligit negatiue: qz sic cōuenit ei q nō gñat: t sic conuenit eētie t spūi scō. Silr nec sz q ꝓpriatiue: qz ꝓpriatio semp ponit ipfectōez i eo cui⁹ ē: cū ꝓpriatio sit ei⁹ qō natū ē hēri t nō dr. g vr q ingenit⁹ nullo⁹ nō sit notio vel ꝓprietas p̄ris. ¶ P. cū psone dine nō distinguāt nisi p relones: nihil pt eē ꝓprietas vl notio dine psone qđ nō ē i gñe relonis: sz igenit⁹ nō ē i gñe relonis. g nō est notio psone dine. Prob̄ medie. sic se hz inferi⁹ ad supi⁹: ita se hz negō supioris t eō ad negatiōez iferioris. Quāto. n. bō est i pauciorib⁹ q̄z aial: tāto magis negō aialis de paucioribus pdicat q̄z negō bois. Sz gñatio. put signat relonē est min⁹ cōe q̄z relo. g negō gñatōis ē plus cōe q̄z nō relo. t ita pdicat de illa t saluat cū ea sic cōe cuz ꝓpo: sz qcqd saluat cū opposito gñis nō ē ꝓtētū sub gñe. g igenit⁹ cuz saluet cū eo qđ ē nō relo nō ei gñe relonis. ¶ Itē igenitū nō cōuenit p̄ri p̄m q ē p̄nⁿ: sz ipse nō ē p̄nⁿ solū p gñatōez: sz ēt p spiratōez. g vr q nō debeat notificari p negōnem gñatōis: sz p negōnē ꝓcessiōis q ē cōe ad vtrūq vt dicat iprocessibilis: vel p̄m spālē rōnez vtrisq ꝓcessiōis: vt sic

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicitur ingenitus ita dicaꝫ ispirabilis.

Contra. est qđ in lra p ꝟbyl.dr. ¶ P.illud q̄ psona dīna distinguit ab alys psonis ē notio vl' proprietas eiꝰ: sz ingenitū soli patri conuenit: vt supra.13.dist. habitum est.g̃ est notio vel ꝓprietas patris.

Respondeo dōm:q̄ fm Augu.pr̄ ē p̄nᵐ totiꝰ diuinitatis.vñ ēt Dyo.dicit:q̄ in pr̄e est fontana dīnitatis.vñ si in dīnis psonis esset ordo q poneret ꝑus ⁊ posteriꝰ pr̄ eēt p̄ᵐ p̄nᵐ:sz qz ibi nō ē talis ordo loco eiꝰ qđ ē p̄mū dicimus p̄nᵐ nō de p̄n? Uñ pr̄ pōt duplr̄ notescere. Uel iquātū ē de nō p̄n? ⁊ sic notescit p notionē inascibilitatis. Uel iquātū ē p̄nᵐ:⁊ sic qz p̄ncipiū dr̄ fz emanatōez q̄ ab ipso ē fm duplicē modū emanatōis ī diuinis duabꝰ notōibꝰ notescit.ſ.pr̄nitate iquātus ē p̄nᵐ p gn̄atōez:⁊ cōi spiratōe iquātū est p̄nᵐ spūs sci p spiratōez amoris:⁊ sic pz qđ ī vniuerso sunt tres notōes pr̄is.

Ad primu igit̄ dōm: q̄ aliq̄ dictio dr̄ ponere aliqd duplr̄. Uel ita q̄ illud qđ ponit fit de ītellectu eiꝰ sicut aliqd cēntie ipsius: vt hō ponit aīal. Uel qz ꝑsupponit illud q̄si ī quo fundaꝫ: q̄uis non sit de cēntia eiꝰ. sic oē accīs ponit subz. Dico g̃ q̄ B nomē igenitꝰ nō ponit aliqd qđ ꝓstituat ītellcm ipsiꝰ: qz B nō posset cē nisi poneret aliq̄s rōnez p̄ncipy vel ī cōi vel i spāli: qz nihil aliud notōale pōt pr̄i ꝟuenire:⁊ quocunq; mō dicaꝫ nō ponet i numeruz inascibilitas cū pr̄nitate: qz cōe nō ponit i nūero cū ꝓpo. Sz tñ ponit aliqd qđ ꝑsupponit i quo fundaꝫ:⁊ ex B ē q̄ gdā dixerūt q̄ igenitꝰ aliqd ponit:⁊ gdā q̄ nihil. Sz q̄uis nihil ponat qđ sit de intellectu eiꝰ ꝓstitutiue:nō tñ segt̄ q̄ nō possit cē notio:qz illud cuiꝰ rō ꝓsistit i remotōe optime p negōnē certificaꝫ sicut cecitas ⁊ bs. ⁊ bs ē rō p̄mi vel eius qđ est nō de p̄n? cē: qz p̄mū est añ qđ nihil. ¶ Ad zᵐ dōm:q̄ igenitus nō importat negatōez absolutā:sz aliquo mō ꝑuatiōez. Omnis.n. negatio q̄ est in aliquo ſubo determiato pōt dici ꝑuatio. vñ in.8.metaphꝫ.dr̄ q̄ ꝑuatio est negatio in ſubo vel in ſuba. Uñ dico q̄ hec negatio quā ipotat ingenitꝰ intelligiꝫ vt fundata in rōne p̄ncipy fm q̄ ē notio pr̄is:⁊ B mō nō ꝟenit nec cēntie nec spūi scō gbꝰ nō cōpetit esse p̄ncipiū p oziginē alicuiꝰ dīne psone:nec itez filio cui ꝟenit affirmatio opposita. Sz ex hoc nō segt̄ q̄ ī pr̄e sit aliqua ipfectio. Quāuis.n. ꝑuatio semp sit eiꝰ qō natū ē bēri: tñ hoc ꝟtingit triplr̄: vt dicit pbus.5.metaphꝫ. Uel qñ aliqd nō bz qō natū est bēri a quocūq; : q̄uis ipm nō sit natuz bēre: sic̄ pes nō dr̄ bēre visum. Uel qñ nō bz illud qđ natū est bēri a suo genere: q̄uis nō ab ipo nec ab aliquo sue spēi: sic̄ talpa nō bz visum. Uel qñ nō bz illud qđ natū ē bēre:⁊ qñ ⁊ vbi ⁊ fm alias ꝺditiōes:⁊ sic ꝑpe dr̄ ꝑuatio:⁊ impfectionē importat:⁊ hoc mō nihil ꝑuatiue in deo dr̄: sz alys p̄mis modis pōt dici. Sed quātū ad p̄mū modū pōt ingenituz dici de essentia ⁊ de spiri.scō: vt supra accepit Piero. sed quātum ad scōm modū dr̄ tñ de patre:qz ipse est p̄ncipiū notiōaliter ⁊ nō bz generationē passiuaz quā bz filius q etiā notionaliter p̄ncipiū est. ¶ Ad zᵐ dicendū:q̄ in genere cōtineꝫ aliqd duplr̄. Uel p se ⁊ ꝓprie sicut species ⁊ ea que recipiūt ꝑdicationez generis. Uel per reductionem sicut p̄ncipia generis vt materia ⁊ forma ad substātiaz:⁊ vnitas ⁊ p̄ctus ad quātitatē:quāuis neutrū sit quātitas. Ita etiā nulla negatio vel ꝑuatio est in genere per se:qz nō habz aliquā quiditatē nec esse:sed reducit̄ ad genus affirmationis fm q̄ in nō esse itelligit̄ esse:⁊ in negatione affirmatio:vt dicit pbs in.z.elenchorum:qz omnis ꝑuatio per habituz cognoscit̄ ⁊ remotio positionez:⁊ sic etiam nō relatio est in genere relationis quāuis ea de quiḃ dicit̄ ista negatio nō sint in illo genere. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ in hoc q̄ dicit̄ ingenitus remouet̄ a patre esse ab alio simpliciter ⁊ non solum fm aliquem determinatū modū. Quare aūt nominet̄ p negationem specialis ꝓcessionis.ſ.generationis pōt assignari triplex causa. Una est qz ꝓcessio spiri.sci fm ordinē nature presupponit generationez filij. ⁊ iō qz negato ꝑori remouet̄ posterius: ad remotionē generatōis a p̄ncipio fontali:sequit̄ ꝓcessionis remotio p modum amoris. Scōa est qz p hoc q̄ dicit̄ ingenitus fm q̄ est notio pr̄is tollit̄ ois modus cōsequēdi generationē. hoc.n.cōuenit patri iquātū est p̄ncipium generationis vt nullo modo generationez cōsequaꝫ. Generationē aūt cōsequit̄ aliqd fm itellectuz tripliciter: vel sicut genitū vt filius: vel sicut p generationem acceptū vt essentia diuina: vel sicut a generato ꝓcedens vt spūs scūs. vñ nulli horuz cōuenit ingenitus fm ꝓdictū modum. Tertia pōt esse ratio: qz negatio ingeniti fundaꝫ sup rōnem p̄ncipy: vt dictū est: quāuis aūt pater sit p̄ncipium vtriusq; ꝓcessionis dīne: sola tñ ratio p quā est p̄ncipium generationis est ꝓprietas psonalis constituens personaz patris. ſ.paternitas. ⁊ ideo etiā per generationis negationē eadē psona conueniētius ⁊ magis ꝓprie notificatur ⁊c.

¶ Utz inascibilitas sit ꝑprietas psonalis pr̄is. II.

A Dsecundū sic ꝓcedit̄: vr̄ q̄ inascibilitas sit ꝑprietas personalis patris. Sicut enim paternitas cōuenit tantum patri ita ⁊ inascibilitas: sz paternitas est ꝓprietas personalis eius. g̃ ⁊ inascibilitas. ¶ P.persona dicit aliquid distinctum ꝑprietate ad dignitatē pertinens: sed innascibilitas magis videtur pertinere ad dignitatez q̄ paternitas:qz paternitas cōmunicaꝫ etiaz creaturis:nō aūt inascibilitas. ergo inascibilitas magis est ꝓprietas personalis q̄ paternitas. ¶ Itē persona nō potest intelligi nisi itelligaꝫ aliquid cōstituēs ipsam in personalitate sua: sed vt in litera dicit̄: potest itelligi ingenitus etiā si nō itelligaꝫ pater. ergo opz q̄ inascibilitas constituat personā patris: ⁊ ita videtur q̄ sit ꝑprietas personalis. ¶ P. illud qđ est p̄ncipium personalis operatōis videt̄ esse ꝑprietas personalis: qa ꝓpria operatio est a ꝑpria forma operātis: sed inascibilitas est p̄ncipiuz generationis in patre. dicitur enim q̄ pater generat: qz est ingenitus. vnde queritur delitias in cōsortio filij. ergo videtur q̄ inascibilitas sit ꝓprietas personalis.

Contra. gcqd dicit̄ p positionē nō cōstituit̄ negatiue vel ꝑuatiue tñ:sed pater nomiat aliqd positiue. g̃ psona patris nō cōstituit̄ per inascibilitatem: quia nihil ponit in intellectu suo.

Respondeo dōm:q̄ sicut ē in ĩferiozibꝰ q gcqd ꝟsequit̄ ad eē pfectū nō est cōstitutiuū illiꝰ rei. Ita ēt in dīnis gcqd fm ītellectū ꝑsupponit aliqd quo psona ꝟstituit̄ nō pōt eē constitutiuū psone. ⁊ ide ē q̄ cōis spiratio nō pōt eē ꝑpetas psonalis: qz ꝑsupponit ī pr̄e ⁊ filio gn̄atiōez actiuā ⁊ passiuā gbꝰ ille psone ꝟstituunt̄. Silr̄ inascibilitas cū ponat negōnē q̄ fundaꝫ sup rōnē p̄ncipy: vt dcīn ē ꝑsupponit fm itellcm ratiōez p̄cipy supra quā fundaꝫ. ſ.pr̄nitatē. ⁊ iō nō pōt cōstituere personaz pr̄is: nec pōt esse personalis ꝑpetas.

Ad primum g̃ dōm:q̄ ex B q̄ cōuenit soli patri pōt ꝑbari q̄ sit ꝓprietas pr̄is: nō aūt q̄ sit ꝑpetas psonalis nisi ꝟstituet psonaz pr̄is ad similitudinē dr̄ie ꝟstitutiue. ¶ Ad zᵐ dōz:q̄ gcqd bz negatio de dignitate bz ab affirmatōe supra quā fundaꝫ. ⁊ iō inascibilitas q̄ fundaꝫ supra talē pr̄nitatē pertinet ad dignitatē sicut talis pr̄nitas: ⁊ sic̄ inascibilitas nō cōicatur creature ita nec talis paternitas. ſ. que nō est ab alio

p̄ncipio q̄uis cōicet paternitas absolute. ¶ Ad zᵐ dōm q̄ remota paternitate per intellectū non remanet hypostalis pr̄is:⁊ qđ dr̄ in lra q̄ remanet igenitū ē itelligēduz q̄tū ad cōez rōnē igeniti ⁊ pr̄is:qz separatiz ꝟueniunt̄ i diuersis:nō aūt fm q̄ vtrūq; ponit ꝑpetas pr̄is:nihilominus tñ ēt remota pr̄nitate remaneret igenitū in deo:non q̄si ꝑpetas vel notio alicui? psone:sz q̄si attributū essentie vt ímēlius ⁊ increatus. ¶ Ad 4ᵐ dōm q̄ inascibilitas nō ē p̄nᵐ gnātionis in pr̄e q̄si forma eliciēs hāc opōnē:sz solū q̄si ponēs aliquā ꝺditionē circa gnātionē. Sic̄ enim videmꝰ in alterationibꝰ q̄ ꝑma alteratio ē quā opat̄ alterans nō alteratū. ⁊ ex B qđ nō ē alteratū alteratio quā facit ē pª: ita ēt pª gnātio ē q̄ ē gnāntis nō gnāti. vñ cōditionē istam q̄ sit ꝑma gnātio bz ex B q̄ gnāns est īgenitus. Sed p̄ncipiū formale q̄si eliciens gnātionez est forma patris q̄ est paternitas: sicut calor est p̄ncipium calefactionis in calido. ¶ Questio. II.

Deinde queritꝰ de imagine. ¶ Et circa B tria q̄runt̄. ¶ Primo qđ sit imago. zº utruz imago i dīnis dicaꝫ cēntialr̄ vel psonalr̄. ¾º si dicaꝫ personaliter vtruz ꝟueniat filio tñ.

¶ Utrum diffō imagis. imago est spēs idifferēs eiꝰ rei ad quā imaginatur. sit cōpetēs. I.

A Dprimuz sic ꝓcedit̄. ⁊ q̄ ponit diffō ꝟbyl. talis imago est eius rei ad quā imaginat̄ spēs idifferēs. vr̄ aūt q̄ sit icōpetēs. Imago.n.ē fz imitationē i exterioziḃ?: sed spēs nō est de extrinsecis rei: imo dicit qditatē intrinsecā. g̃ male ponit̄ in diffōne imagis. ¶ P. imago ꝑpe dr̄ qđ ē ad imitatōez alteriꝰ. sz spēs idifferēs duoz nō ē ad imitatōez alteriꝰ imo ē id in q̄ imitatio attēdit̄. g̃ imago nō dz dici spēs sz bñs spēz. ¶ Item eoz q̄ in ifinitū distāt nō pōt esse idēa. sz creatura ē imago dei: a q̄ tñ ī ifinitū distat. g̃ idifferēs male ponit̄ i diffō ne imagis. ¶ P. in diffōnibꝰ nō dz eē circulus: sz ex hac diffōne segt̄ circulus. diffinit.n. imaginē p rē imagiatā:⁊ imagiatū nō pōt diffiniri nisi p imaginē. g̃ vr̄ q̄ male diffiniat. ¶ Itē de rōe imagis ē eq̄litas ⁊ silitudo. vt pz ex alia eiꝰ diffōne q̄ imago ē rei ad rē coequādā idiscreta ⁊ vnita silitudo. cuz igr̄ in ꝓdicta diffōne nihil ponatur ad eq̄litatē ⁊ silitudinē ptinēs. vr̄ q̄ sit diminuta.

Respondeo dōm q̄ rō imagis ꝟsistit in imitatione. vñ ⁊ nomen sumit̄. dr̄.n. imago q̄si imitago. De rōne aūt imitatiōis duo ꝟsiderāda sūt. ſ. illud in q̄ ē imitatio: ⁊ illa q̄ se imitant̄. Illō aūt respectu cuiꝰ ē imitatio ē aliq̄ q̄litas vl' forma p modū q̄litatis significata. Uñ de rōne imagis ē silitudo. Nec B sufficiꝫ: sz opz q̄ sit aliq̄ adeq̄tio in illa q̄litate: vel fm q̄titatē: vel fm ꝓportionē. vt pz q̄ in imagie pua: equalis ē ꝓportio ptiū aditicē: sic̄ in re magna cuiꝰ ē imago: ⁊ iō ponit adeq̄tio in diffōne eiꝰ. Exigit̄ ēt q̄ illa q̄litas sit expssiuz ⁊ primuz signū nāe ⁊ spēi ipsiꝰ. vñ nō dicimus q̄ q imitaꝫ aliquem in albedine q̄ sit imago illiꝰ: sed q imitaꝫ in figura q̄ est primū signū ⁊ expressiuz spēi ⁊ nāe. videmꝰ enim diuersaruz speciez in animalibus diuersas esse figuras. Ex parte aūt imitantiū duo sunt ꝟsiderāda. ſ. relatio eq̄litatis ⁊ similitudinis q̄ fundaꝫ in illo vno: in quo se imitant̄. Et adhuc vlteriꝰ ordo: qz illud qđ est posteriꝰ ad similitudinem alterius factū: dicit̄ imago: sed illud qđ est ꝑius ad cuius similitudinē fit alteriuz vocaꝫ exemplar: q̄uis abusiue vnū pro alio ponaꝫ. Et ideo ꝟbyl. ad significandum ordinē ⁊ relationem se imitantiū dixit imago est eius rei ad quā imagiaꝫ. Ad designādū vo id in quo ē imitatio dixit spēs indifferens.

¶ Utrum imago dicatur essentialiter. II.

A Dsecūdum sic ꝓcedit̄. vr̄ q̄ imago nō dicaꝫ cēntialr̄. Ut.n. supra dictū est ab Augu. nihil ē absurdius q̄ imaginē ad se dici: sed illō qđ cēntialiter dr̄ in dīnis ad se dr̄. g̃ absurdū est vt cēntialr̄ dicaꝫ. ¶ P. imago de rōne sua vt dcīn ē ipoztat ordinem: sz in dīnis nō est nisi ordo oziginis: cum igit̄ nihil importās oziginem in dīnis cēntialr̄ dicaꝫ: videt̄ q̄ nec imago. ¶ Itē ex absolutis vel essentialibꝰ nō pōt ꝑbari psonaz distinctio: qz in essentialia trinitatis pōt ꝺducere nālis rō: nō aūt in personarū distinctionē: sed supra. z. dicit probata est distinctio personarū ex rōne imaginis. ergo (imago non dr̄ essentialiter.

Contra est qđ in lra dr̄ per Augu. ⁊ Dyl.

Respondeo dōm q̄ sic dcīn ē imago pōt dici duplr̄. vel id qđ imitaꝫ aliquē. vel id ī quo est imitatio. Si dicaꝫ imago ꝑt ꝓprie accipit̄ id qđ imitaꝫ alteruz: sic cēntia dīna ñ pōt dici imago sz exēplar: cuiꝰ imago ē creatura: qz imago ꝑsupponit ordinē ad aliquod p̄nᵐ: cēntia aūt dīna nō bz aliqđ p̄nᵐ: sed tñ sic aliq̄ pª pōt dici imago alteriꝰ inq̄tū pª ꝑsupponit sibi fm ordinē nāe aliā psonā. Uñ sic imago fz q̄ ꝑpe de ꝺo dr̄ sp est psonale. Si aūt dicaꝫ imago id in q̄ ē imitatio sic nā dīna ē imago: qz ī ipsa est duplex imitatio. Una psone ad psonā fz q̄ filiꝰ in nā dīna quā bz a pr̄e imitaꝫ pr̄ez. Alia creature ad creatorē inq̄tū creatura imitaꝫ creatorē: sz īperfecte fm aliquā silitudinē bonitatis ipsiꝰ. Et q̄tum ad p̄mā imitationē: q̄. ſ. ē psone ad psonā imago in recto significabit essentiā: sed in obliquo faciet intellectū psonarum. sic.n. idem erit imago qđ nā diuina psonaz in ea

Universidad de Deusto
Biblioteca

se imitantiū. ꝛ sic accepit supra Hyl. in. 2. dist. Uñ ꝓbauit ex ratione imaginis ꝛ vnitatē essentie ꝛ distinctionem personaruꝫ. Sed quātū ad scām imitationeꝫ q̄ est creature ad creatoreꝫ imago significabit dinaꝫ essentiā ꝛ cōnotabit respectū ad creaturaꝫ q̄ imitat ipam. ꝛ sic accepit ibidē Aug. vñ ex ratione imaginis nō ꝓbauit nisi vnitatem essentie. ¶ Et ꝓ ℔ ꝓz solō ad obiecta.

¶ Utruꝫ spūs scūs possit dici imago. III.

AD tertium sic ꝓcedit. vī q̄ spi. scūs possit dici imago. ꝓ ℔ Dam. q dic̄ q̄ spi. scūs ē imago filij. ¶ ℘. sic̄ filiꝰ imitat̄ ꝓfeꝫ ꝓ quā ꝺ similis sibi: ita ēt ꝛ spi. scūs: ſꝫ ℔ est qđ regrit̄ ad ꝓfectaꝫ rōnem imaginis vt ↄ actū est. q̄ spūs scūs ē imago ꝓris. ¶ Si dicis q̄ spi. scūs nō hꝫ ℔ q̄ sit filius ꝓri ꝓ quā ex rōne ꝓcessionis sic̄ filiꝰ ℔ hꝫ inq̄tū ꝓcedit vt genit⁹. ¶ Cōtra. qz ꝓcessio spi. sci nō tm̄ est ꝓcessio amoris: ſꝫ ꝓcessio amoris dini: ſꝫ ꝓcessio amoris dini inq̄tū hꝰ hꝫ q̄ sit in plenitudine cuiusdē nāe. q̄ vī q̄ spi. scūs ex ꝓcessione sua hēat q̄ sit imago. ¶ ℘. dr̄ absolute q̄ spi. scūs ē eq̄lis ꝓri ꝛ filius ꝛ ꝓnālis: q̄uis ℔ nō hēat ex rōne sue ꝓcessiōis absolute. cū igr̄ filitudo ꝛ eq̄litas ꝛ ꝓnālitas ↄstituāt perfectā rōnem imaginis. videt̄ q̄ spi. scūs absolute sit imago.

Contra est qđ Hyl. dicit q̄ eternitas est in patre: et species in imagine: ꝛ vsus in munere: sic̄ ergo munus vel donū est ꝓprium spiri. sci. ita imago filij. Hoc idem videt̄ per Aug. supra dist. 27.

Respondeo dōm q̄ imago ſm q̄ ꝓsonalis dr̄ cōuenit tm̄ filio ꝛ nō spi. scō. Cuius rō diuersimode assignat̄. Quidaꝫ eniꝫ dicūt q̄ cum imago ponat imitationeꝫ in exteriorib⁹: ꝛ notionalia in diuinis sint. q. exteriora: filius cōueniēter dicit̄ imago ꝓris q imitat̄ patrem ēt in aliq̄ notiōe. s. in cōi spiratiōe: nō aūt spi. scūs q nullā notionē cōem cū ꝓre hꝫ. ℨ ℔ nō vī ꝛueniens ꝓpter duo. ℘imo. qz notionalia in diuinis nō se magis hīt per modū exteriorū q̄ eēntialia ꝓter illa q̄ sunt assequētia subaꝫ ſm Dam̄. ꝛ ideo imitatio in illis adhuc faceret rationem imaginis. Scđo. qz ſm relationem originis nō attendit̄ in diuinis similitudo aut eq̄litas: vel dissimilitudo vel ineq̄litas: vt ex verbis Aug. habitū est supra. 20. dist. Ad rōneꝫ aūt imaginis regrit̄ similitudo ꝛ eq̄litas: vt dictū est. Et iō aly dicūt q̄ impossibile est vnius rei esse plures imagines ĩmediate ducētes in illaꝫ nisi ꝑ mām diuisas. Nec ēt ex hoc est possibile q̄ idē sit imago plūiuꝫ. ꝛ ideo cū patris imago sit filius: nō pōt ēt esse imago spi. scūs: qz sic plures eēnt imagines vni⁹. Nec itez pōt ee q̄ spi. scūs sit imago ꝓris ꝛ filij: qz sic idē eēt imago ĩmediata plūiuꝫ. Istud ēt nō videt̄ cōueniens ꝓ duo. ℘imo. qz spi. scūs refert̄ ad ꝓfeꝫ ꝛ filiū vt ad vnū ꝓncipiū. vñ posset esse imago eoꝝ vt sunt vnū ꝓn̄ eius. sic̄ hō est imago totius trinitatis. Scđo. qz nō est maior rō q̄re nō possūt esse vnius plures imagines q̄ vni⁹ plures silles vel equales. ℔. n. conuenit in diuinis. s. q̄ ples sint silles vel equales vni ⁹nō per diuisionē mām: sed per distinctionē relationiꝫ. Et iō dōm cū alys q̄ q̄uis diuersitas rōnis attributorū nō sufficiat ad distinctionē realem ꝓcessionū. tamē sufficit ad diuersas notiones cozum. vt supra. 13. dist. dictum est. ꝛ ideo quāuis spi. scūs sua ꝓcessione accipiat naturā: qz tm̄ sua ꝓcessio nō est per modum nāe: nō dicit̄: nec est gnātio: qz gnātio est ꝓcessio per modū nāe: ꝛ per ꝛ̄s nō dicit̄ filius. Ita etiaꝫ dico q̄ filius ex ratione ꝓcessionis sue hꝫ q̄ sit imago ꝛ inquātuꝫ ꝓcedit vt filius: qz filius dicit̄ ex ℔ q̄ hꝫ nām ꝓris. ꝛ inq̄tuꝫ ꝓcedit vt verbuꝫ: qz verbū vt dictū est: est q̄dā similitudo in itellectu ipsius rei intellecte. ℨ spi. scūs nō hꝫ ℔ ex rōne sue ꝓcessionis: qz ꝓcedit vt amoꝝ: ꝛ iō sicut nō dicit̄ filius q̄uis accipiat sua ꝓcessione nām patris: ita nec imago quāuis habeat similitudinem ad patrem.

Ad primum igit̄ dōz q̄ Dam̄. large accipit imaginē ꝓ q̄cūq; similitudie. ¶ Ad scōz dōz q̄ q̄uis spi. scūs imitet̄ ꝓfeꝫ: ñ tñ hꝫ ex rōe sue ꝓcessiōis vt imago dicat̄: ꝛ iō nō dr̄ imago sic̄ ñ dr̄ filiꝰ. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ idētitas rei in dīnis nō ꝑiudicat distinctioni ꝑsonārum ꝛ rōnē in vitate attributoꝝ: ꝛ iō q̄uis sapia inq̄tuꝫ ē dīna sit eēntia: nihilominꝰ manet ibi ꝓpa rō sapiē ꝓter rōneꝫ eēntie. ꝛ silr rō volūtatis ꝓter rōnē nāe ꝛ itellꝰ. ꝛ pp ℔ ēt remanet distinctio i ꝓcessiōib⁹ q̄ fūt ꝑ moduꝫ volūtatis ꝛ itellectꝰ ꝛ nāe ad minꝰ ſꝫ rōnē. ꝛ diuersitas rōnū causat diuersitatē noiuꝫ. vñ illa noia nunq̄ ↄcurrerēt i idē nisi rōnes in eadē re fundarenꝰ: ꝛ qz ꝓcessio ꝑ modū volūtatis ꝛ nāe nō eidē ↄpetit in dīnis: iō nec noia se ↄsequūt q̄ ꝓprias rōnes ꝓcessionū demōstrāt. ¶ Ad q̄rtuꝫ dōz q̄ q̄uis nomē imaginis sit ipositū ab eq̄litate ꝛ silitudine: tñ ē ipositū ad significādū rē cui ex mō sue ꝓductiōis cō petit similitudo ꝛ eq̄litas: ꝛ iō nō opꝰ q̄ dicatur absolute similis ꝛ eq̄lis nisi ex mō sue ꝓcessionis ℔ habeat: q̄ etiaꝫ imago ꝓprie ꝛ absolute dicatur.

¶ Expositio textus.

ITem qbusdā videt̄ ꝛc.) Sciēdū q̄ vtraq; opinio ſꝫ aliqd vez dicit. Si. n. accipiat nō genit⁹ put dicit negationē absolute: tūc nō ꝓuenit patri tm̄ nec ē idē qđ igenit⁹: qđ ipoꝛtat negationē ꝑ mōꝫ ꝓnationis: put igenit⁹ ꝓprie accipit. Si aūt dicat negatioēz in genere ꝓncipy sic ē idē qđ ingenit⁹ ꝛ tm̄ patri cōuenit: ꝛ sic ꝓcedit ꝓma opinio. (ℨ si trālsponas ꝛc.) rō dicta ē qz esse dr̄ duplr. s. put significat veritatē ↄpositiōis ꝛ ſꝫ q̄ significat actū eēntie. Qñ q̄ dr̄ aliud est ꝓfeꝫ ee: aliud est filiū esse: ita q̄ ly ee sit ꝓdicatū dicti significat̄ esse qđ est accūs eēntie. vñ falsa est: qz sic̄ vna est essentia trium: ita ꝛ vnū esse. Cum aūt dicit̄ aliud est eē patreꝫ ꝛc. Ita q̄ ly patrē ꝓdicet̄ in dicto iesse: significat̄ veritas ↄpositionis: ꝛ ſm ℔ ꝓ eo est pater quo verū est ipm̄ dici ꝓrem. s. paternitate: ꝛ nō eēntia. Et qz alio de⁹ dr̄ pater. s. paternitate. ꝛ alio filius. s. filiatione: iō cōcedit̄ q̄ aliud est eē patrem ꝛ aliud esse filiū: ſm q̄ ly aliud dicit alietatem notionis ꝛ non alietatem essentie.

¶ De principio qđ relative dr̄: ꝛ multiplicē notat relationem. ¶ Distī. XXIX.

ESt ꝓterea aliud nomē multiplicez notās relōnē. s. principium. Dr̄. n. principiū ſp ad aliqd: ꝛ dr̄ ꝓ principium: ꝛ filiꝰ principiū: ꝛ spūs scūs principiū: ſꝫ differēter. Nam ꝓ dr̄ principiū ad filiū ꝛ ad spm̄ scm̄. Uñ Aug. i. iiij. lib. de tri. ait. Pr̄ ē principiū totiꝰ dīnitatis vel si melius dr̄ deitatis: qz ipse ē a nullo. Nō. n. hꝫ de quo sit: vel de quo ꝓcedat: ſꝫ ab eo ꝛ filiꝰ ē genit⁹: ꝛ spūs scūs ꝓcedit. Nō q̄ dr̄ principiū totiꝰ deitatis: q̄ vl sui vl dīne eēntie principiū sit: ℔ qz principiū ē filij ꝛ spūs sci: i qbꝰ singulꝰ tota dīnitas ē. Filius ad spm̄ scm̄ dr̄ principium. Spūs ℘o scūs ñ dr̄ principiū nisi ad creaturas: ad q̄s ꝓ ēt dr̄ principiū ꝛ filiꝰ ꝛ trinitas ipa sil: ꝛ singula ꝑsonaꝝ principiū dr̄ creaturaꝝ. Pr̄ ergo principium est sine principio. Filius principium de principio. Spūs scūs principium de vtroq;. i. de patre ꝛ filio.

¶ Q̄ ab eterno ꝓ est principiū ꝛ filius sed spūs scūs non: imo cepit esse principium.

ET pater ab eterno principiū est filij: ꝛ ꝓ ꝛ filiꝰ principiuꝫ spūs sci: qz filiꝰ est a patre: ꝛ spūs sanctꝰ ab vtroq;. Spūs ℘o scūs nō ab eterno principiuꝫ est: sed eē cepit: qz nō dr̄ principium nisi ad creaturas. Cū ergo creature esse ceperunt: ꝛ spūs scūs esse cepit principiū earū: Ita etiā ꝓ ꝛ filiꝰ esse cepit cū spū scō vnuꝫ principiuꝫ creaturaꝝ: qz creature esse ceperūt a patre ꝛ filio ꝛ spū scō. Et dr̄ bi tres nō tria: sed vnuꝫ principiū oium creaturaꝝ: qz vno eodēq; mō principiuꝫ rex sunt. Nō eni alr sunt res a patre: ꝛ alr a filio: sed penitꝰ eodē mō. Iō aplus itelligēs hāc trinitatē esse vnuꝫ principiū reruꝫ ait. Ex ipso: per ipm̄: ꝛ i ipso sunt oia. Cū ℘o audiuimus oia esse ex deo: vt ait Augustinus de nā bonꝝ: omnes vtiq; nās itelligere ꝺbem⁹ ꝛ oia que nālia sunt. Nō. n. ex ipso sunt pctā: q̄ nām nō seruāt: sed viciāt: q̄ ex voluntate peccantiuꝫ nascunt. Dium ergo q̄ nāliter sūt: vnū principiuꝫ est ꝓ cū filio ꝛ spū scō: ꝛ hoc esse cepit. Ab eterno aūt pater principiū est filij generatiōe. ꝛ ꝓ ꝛ filiꝰ vnuꝫ principiū spūs sci. Uñ Augu. in. v. lib. de trini. ita ait. Dr̄ relative pr̄: idēq; relative dr̄ principiū. Sed pr̄ ad filiuꝫ dr̄: principiuꝫ ℘o ad oia q̄ ab ipso sunt. Et principium dr̄ filiꝰ. Cū. n. diceret ei. Tu quis es: respondit principiuꝫ q ꝛ loquoꝝ vobis. ℨ nunquid pr̄is principiuꝫ est: imo creatoꝛ se voluit oñdere: cuꝫ se dixit esse principiū: sicut ꝛ ꝓ principiuꝫ ē creature: qz ab ipso sunt oia. Cuꝫ ℘o dicim⁹: ꝛ ꝓez principiuꝫ ꝛ filiū principium: nō duo principia creature dicim⁹: qz pater ꝛ filiꝰ fil ad creaturā vnuꝫ principiuꝫ est: sicut vnꝰ creatoꝛ. Si aūt qcqd in se manet ꝛ gignit vel opat aliquid: principiū est eiꝰ rei quā gignit: vel eius quā opat: nō possumꝰ negare ēt spm̄ scm̄ recte dici principiū: qz nō eū separamꝰ ab appellatione creatoris: qz scriptū est de illo q̄ opet: ꝛ vti q̄ in se manēs opat. Nō. n. in aliqd eoꝝ q̄ operatur ipe mutat ꝛ vertit. Unū ergo principiuꝫ ad creaturā cū ꝓre ꝛ filio est spūs scūs: nō duo vel tria principia. Ecce apte ostendit Aug. patrem ꝛ filiuꝫ ꝛ spm̄ scm̄ esse vnuꝫ principiū rerum creataꝝ. i. vno eodemq; modo esse principium: ꝛ illum modum satis aperuit: qz. s. operantur oia: ꝛ quia similiter operantur bi tres: ideo vnum principium esse dicunt.

¶ Hic ostendit quomodo pater sit principiuꝫ filij: ꝛ ipe ꝛ filiꝰ principium spūs sancti.

DEinde in eodez libꝛo ꝓtinue ostēdit qūo pr̄ dicat̄ principiuꝫ ad filiū: ꝛ ad spm̄ scm̄ ipe filiꝰ dicens iō esse ꝓez principiū filij: qz genuit eum: ꝛ patreꝫ ꝛ filiuꝫ esse principiū spūs sci: qz spūs scūs ꝓcedit vel dat̄ ab vtroq;. Ait. n. ita. Si gignēs ad id qđ gignit principiū est: pr̄ ad filiū principium est: qz genuit eū. Utrū aūt ꝛ ad spm̄ scm̄ principiuꝫ sit pater qz dictū est de patre ꝓcedit: nō parua questio est. Qđ si ita est nō iā principiuꝫ eius tm̄ erit rei quā gignit vl facit: ſꝫ ꝛ eiꝰ quā dat: ꝛ q̄ ꝓcedit ab ipo. Si ergo qđ dat̄ vel qđ ꝓcedit principiuꝫ hꝫ a quo dat̄ vel ꝓcedit: fatē dum est ꝓez vel filiū vnū principium esse spūs sci: nō duo principia. ℨ sicut pr̄ ꝛ filiꝰ ad creaturaꝝ relative vnꝰ creatoꝛ ꝛ vnꝰ dñs dr̄: sic relative ad spm̄ scm̄ vnuꝫ principiuꝫ. Ad creaturaꝝ ℘o pr̄ ꝛ filiꝰ ꝛ spūs scūs vnum principiuꝫ: sicut vnꝰ creatoꝛ ꝛ vnꝰ dominꝰ. Ecce babes q̄ pr̄ principiuꝫ filij dr̄: qz genuit eum. Qua ergo notione est pater: ea principium filij dicit̄ idest generatione: ſꝫ quā etiā dicit̄ auctoꝛ filij. Unde Hilariꝰ in. iiij. libꝛo de trinitate ita ait. Ipo quo pater dicitur eius quē genuit auctoꝛ ostēdit: id nomen habens qđ neq; ex alio ꝓfectuꝫ intelligatur: ꝛ ex quo is qui genitus est substitisse doceatur. Monit ecclesia vnum inascibilē deum. Monit vnigenituꝫ dei filiuꝫ. Confitet patrem ab origine liberum. Cōfitetur ꝛ filij originem ab initio: nō ipm̄ ab initio: sed ab initiabili: nō per seipm̄: sed ab eo q̄ a nemie est natum ab eterno: natiuitatez. s. ex paterna eternitate sumentē. Edita est hic fidei ꝓfessio: ſꝫ professionis ratio nondū exposita est: ꝛ ideo querenda. s. quomodo itelligendū sit q̄ ait filij originem esse ab initio: ꝛ nō ipꝫ esse ab initio: sed ab initiabili. Hoc vtiq; subdens: determiauit quomodo acceperit initiū: iquiens originez filij esse ab initio. Ac si diceret. Nō ita itelligas originem filij esse ab initio: quasi ipse filius habeat initium: sed qz ipse est ab initiabili. idest a patre a quo sunt oia. Nam licet filius sit principium de principio: non est tamen concedendum q̄ filius habeat principiū. Cuiꝰ filiꝰ sit principium de principio: ꝛ pater principium non de principio: non est principium de principio: principium sine principio: sicut filius nō est pr̄. Neq; tamen duo principia sed vnū: sicut pater ꝛ filiꝰ nō duo creatoꝛes: sed vnus creatoꝛ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Cum pr̃ & filius sint vnũ pncipiũ spũs sci: querit an eadem notione.

VIus aũt pncipiũ sunt pr̃ & fili⁹: nõ tãtũ creaturaꝝ: vt dictũ ẽ supra: sed & ipse spũs sci. Jõ q̃ri solet vtrũ eadẽ notiõe pr̃ sit pncipiũ spũs sci & fili⁹: an sit alia notio q̃ pr̃ dicat pncipiũ spũs sci: & alia q̃ filius. Ad qd dicim⁹: cũ pr̃ dicat pncipiũ spũs sci & fili⁹: qz spũs scũs procedit vt dat ab vtroq; nec alr procedit vel dat a pre q̃ a filio: Sanc intelligi pot pre & filiũ eadẽ relone vel notiõe pncipiũ dici spũs sci. Si vo q̃rit que sit illa notio quã ibi notat pncipiũ: nomẽ ei⁹ nõ bẽm⁹: ꝫ nõ ẽ ipsa pr̃nitas vl filiatio: imo notio q̃dã q̃ pris ẽ & filij: qz ab eterno pr̃ & fili⁹ vnũ pncipiũ est spũs sci. Bonatoz ãt vt pdictũ ẽ dr̃ pr̃ vel filio ex tpe: si cut spũs scũs donũ vel donatum.

¶Diuisio textus.

PRostquã determiauit de inascibilitate q̃ ẽ ppetas psone: ꝫ nõ psonalis. Dic determat de alia notiõe q̃ ñ ẽ ppetas psõe: qz ñ vni tñ pt conuenit nec ppetas psonalis: qz nullã psonã ostituit. s. de cõi spiratiõe q̃ designat cũ dr̃: pr̃ & fili⁹ sũt pn̄ spi. sci. Et didit in ptes duas. Jn p̃a ostẽdit qõ nomẽ pncipy de dõ dicat. & qz q̃z dr̃ ex tpe. q̃z ab eterno pn̄. Jõ i 2ª oñdit q̃lr aliqd de dõ ex tpe dici posit. 30. di. ibi. (Sũt. n. q̃dã &c.) ¶Circa p̃m duo fac. Prio oñdit: q̃t modis dõs dicat pn̄. 2º. pseqr̃ diuiõis ptes. ibi. (Et pr̃ ab eterno.) Et p̃ i duas. Jn p̃a oñdit q̃lr dõs dicat pncipiũ creature: qz ñ ab eterno ꝫ ex tpe: & qz p̃ cõe ẽ toti trinitati: & qz ẽ pncipiũ p creationẽ q̃ aliquã opõnez in creatura. Jn 2ª oñdit q̃lr dicat pncipiuz diuĩe psone. ibi. (Demũ i eodẽ) Et p̃ i duas. Jn p̃a oñdit q̃ pr̃ dr̃ pn̄ filij: & ipe & fili⁹ ẽ pn̄ spũs sci ab eterno ñ eẽntialr ꝫ notoalr. 2ª oñdit q̃ notiõe pn̄ dicat. ibi. (Qua g̃ notiõe) Et circa p̃ duo fac. p oñdit q̃ notiõe pr̃ pn̄ filij dicat. 2º. q̃ notione vteraz pn̄ spũs sci. ibi. (Unũ aũt pncipiũ) Et circa p̃ duo fac. fm duas qõnes q̃s mouet. 2ª incipit. ibi. (Si vo q̃rit q̃ sit illa notio &c.)

Questio. I.

HIc querunt ãtuor. p vtz vna pa sit pn̄ respcũ alteri⁹ & suppositoq; sic. 2º vtrũ pn̄ dicat vniuoce de dõ respectu dine psone & respcũ creature. 3º vtz eadez notiõe pr̃ & fili⁹ sint pncipium spũs sci. 4º. si pñt dici vnũ pncipiũ ipsius.

¶Utrum vna psona sit pncipiũ alterius.

ARgumẽtum. sic pcedit. vr̃ q; vna pa ñ sit pncipiũ alterius. Nomẽ. n. pncipy iponit a pozitate sic & nomẽ sonat: ꝫ in dinis psonis nõ ẽ pus & posterius. vt supra habitũ ẽ. g̃ vna psona ñ ẽ pncipiũ alteri⁹. ¶P. qõ ẽ pn̄ alic⁹ vr̃ eẽ cã ei⁹: qz sic dic phs i. 5. meta. ãt modis dr̃ cã: tot modis dr̃ pncipiũ vel initiũ. Sed vna pa ñ ẽ cã alteri⁹: qz i dinis psonis nihil ẽ cãtuz. g̃ vna psona nõ ẽ pncipiũ alteri⁹. ¶Itẽ vna psona nõ ẽ pncipiuz alteri⁹ nisi in ctuz dat eẽ. Sz tale pncipiuz ẽ opatiuz vel effectiuũ. cũ igr vna psona non dicat factrix vel opatrix alteri⁹: vr̃ q; vna nõ sit pncipiũ alteri⁹.

CONtra ẽ qõ i lra dr̃: q; pr̃ ẽ pn̄ toti⁹ deitatis. ¶P. a q̃cũq; orit aliqd ẽ pncipiũ illi⁹: ꝫ ab vna pa orit alia. g̃ vna est pncipium alterius.

REspondeo dõz q; ad significadũ originẽ dinaz ruz psonaz vtẽdũ ẽ talib⁹ noib⁹: q̃lia mõ ozigis ꝓpetãt: qz ꝫ Dyl. fmo dz eẽ rei subiectus. Hoc ãt iuenim⁹ i ozigie diuinaz psonaz: q; tota essentia vni⁹ accipit i alia: ita q; vna nũero ẽ eẽntia triũ & idẽ eẽ. Et ió ad significadũ ordinẽ tal⁹ ozigis ñ ꝓpetit nomẽ cãe pp duo. p qz ois cã vel ẽ ex eẽntia rei sic efficiẽs & finis: vl pp eẽntie: sic mã & foz⁹. z⁹ qz ois cã dz ordinẽ pncipy ad eẽ sui cãti qõ p ipaz ostituit. pr̃ ãt ñ dz aliquẽ ordinez pncipy ad eẽ filij sic nec ad eẽ sui: cũ vnũ & idẽ sit eẽ vtriusq;. vñ pr̃ ñ ẽ cã filij ꝫ pncipiũ: qz pncipiũ dic ordinẽ originis absolute: nõ determinãdo aliquẽ mõz: q; ab origine psonaz alien⁹ sit. Jnuenit. n. aliqõ pncipiũ qõ ñ ẽ extra eẽntiã pncipiati: sic pucr⁹ a q̃ fluit linea. & qõ ñ dz aliquã ifluẽtiã ad eẽ pncipiati: sic termin⁹ a q̃ dr̃ pncipiuz mot⁹. & sic mane dr̃ pncipiuz dici: ꝫ nomen auctoris addit supronẽ pncipy & qõ ẽ nõ eẽ ab aliq̃. & ió solus pr̃ auctor dr̃: q̃uis ẽt filij pncipiuz dicat notionaliter.

Ad primus igit dõm q; qz nomẽ pncipy ipositũ ẽ fm q; ĩuenit i creaturis vbi pn̄ est pus aliq̃ mõ pncipiato: ió a pozitate iponit: ꝫ tñ iponitur ad significãdũ illud a quo ẽ aliqd. Uñ q̃uis quãtuz ad mõm significãdi dinis nõ cõpetat sicut & alia noĩa essentialia q̃ a nobis iposita sũt: tñ quãtũ ad rẽ significatã ꝓprissime rõ pncipy sibi cõpetit. ¶Ad scõz dõm q; q̃uis pr̃ dicat pncipiuz filij: nõ tñ dicẽdus ẽ cã nisi ipropie. sic Chry. vtit noĩe cãe dicens pre ꝫ cãm filij. principiuz. n. in plus est q̃ cã: & causa in plus est q̃ el'm: sicut dic Cõmẽ ꝫ metaphy. vñ ois cã est pncipiuz: ꝫ nõ conuertit. ¶Ad tertiuz dõm q; qz factio & opatio semp terminant ad eẽ rei. ió filij nõ põt dici fact⁹ nec opat⁹ a pre cuz q̃ vnuz eẽ hz: sed tñ gnãt⁹ ꝓpter originez personę.

¶Utr pncipiuz dicat vniuoce de deo fm q; dr̃ pncipium diuine psone & creature. II.

ARgumẽtum sic pcedit. vr̃ q; pncipiuz vniuoce dicat. ꝫ q; ds dr̃ pncipiũ p⁹ dine & creature. Sic eniz dic Basilius. accipe a pre filiũ⁹ hz cõe cũ omni creatura. ꝫ hoc p nãz ẽ filij ꝓpriuz. Sz rõ pncipy fundat supra ozigine vni⁹ ab alio vt dcm est. g̃ pncipium vniuoce dicit respectu psone dine & respectu creature. ¶P. magr vtit tali diuisiõe pncipiu: q; pncipiuz ẽ de nõ pncipio: & pncipiuz de pncipio: & pncipiũ de vtroq; pncipio. Jn hac aũt diuisiõe opz q; pncipium accipiatur: & fm q; dicit respectuz ad creaturaz: & fm q; dicit respectum ad psonã. cuz igit ꝑ diuisio oino esset inartificialis si pncipiuz equoce diceret. videt q; pncipiũ vniuoce dicatur fm vtrũq; modum.

CONtra eterno & tpali nihil põt eẽ vniuocũ: ꝫ pncipiuz respectu creature ẽ ex tpe: pncipiũ aũt respectu dine psone ẽ ab eterno. g̃ pncipiũ equoce dicit. ¶P. pr̃ ẽ pn̄ filij p gnãtionẽ: & spũs sci p spirationem: & creature p creatiõez. he ãt sũt diuerse rõnes ozigis. g̃ videtur q; pncipiũ in istis acceptiõib⁹ equoce sumat.

¶Ulterius querit quomodo per pr̃⁹ dicat. Uidet enim q; fm q; dicit respectuz ad creaturã: essentiale. n. est pr̃⁹ fm intellectuz notionali & cõe. ppio: sed esse pncipiuz creature est essentiale & toti trinitati cõe: eẽ aũt pncipiũ dine psone est notionale & ppriũ. g̃ &c. ¶Cõtra eternuz est pr̃⁹ tpali: sed pncipiuz psone dr̃ ab eterno: pncipiũ autez creature a tempore. ergo &c.

REspondeo dõm q; idem iudiciuz est de pn̄ & ozigine super quã fundat rõ pncipy. põt aũt ozigo cõsiderari dupliꝛ. aut fm cõem rationẽ originis q̃ est aliqd ab aliquo esse: & sic vna rõ est cõis ad

originẽ psonaz & originẽ creaturarũ: nõ qdẽ cõitate vniuocatiõis ꝫ analogie. & sil'r ẽt nomẽ pncipy: pt ẽt ꝑsidera fm õterminatũ mõz ozigis: & sic sũt diuerse spãles rões originis & pncipy: ꝫ B non facit eguocationẽ: qz sic ẽt fm pbm pmo de aĩa: aĩalis rõ fm vnũqq; est alia.

Ad primuz dõm q; pn̄ ẽ cõe cõitate analogie et nõ vniuocatiõis. ¶Ad scõm dõz q; magr accipit pncipiũ i diuiõe ꝫ cõez rõnẽ q̃ vna ẽ vt dcz est: & nõ fm spãles q̃ dr̃nt. ¶Ad 3m dõz q; q̃uis eterno & tpali nihil sit vniuocuz: ẽ tñ aligd cõe fm analogiã vt sepe dictũ ẽ. ¶Ad q̃rtũ dõz q; rõ illa procedit q̃tum ad spãles rõnes ozigis q̃ nõ faciũt eguocatiõez vt dctũ est.

¶Ad id qõ vlteri⁹ q̃rit dõm q; processio creaturarũ exemplat a processiõe dinaz psonaz. vñ absolute loqndo p pus dr̃ pn̄ respectu p⁹ q̃ respectu creature. Sz tñ sciẽdũ q; i pn̄: ꝫ q; dr̃ respectu creature ẽ ꝑsiderare ipaz bitudinez q̃ tpal'ẽ: & illõ i q̃ fundat ista bitudo. s. vt & opatio dina: i qb⁹ tñ nõ ẽ rõ pncipy nisi q̃si habitual'r. & sic z⁹ ꝑsideranꝺo pn̄ fm q; dr̃ pncipiũ creature ẽ p⁹ q̃ pncipiũ dine p⁹ qõ fundat in ppetate: p modũ q̃ eẽntiale dr̃ pus notiõali fm intellectũ: sed B nõ est nisi fm quid. ¶Et per hoc patet responsio ad vtrũq; obiectum.

¶Utr ppetas pris & filij que dicuntur pncipiuz spũs sci sit tñ vna. III.

ARgumẽtum sic pcedit. vr̃ q; ñ sit nisi vna ppietas pris & filij fm quã dr̃ pn̄ spũs sci. ppietas. n. vnitatẽ & multitudinẽ trahit a suppositis: ꝫ pr̃ & fili⁹ ñ sũt vnũ suppositũ. g̃ nec ipsoz ẽ vna ppetas. ¶P. nihil idẽ ẽ vniẽs pn̄ & distigues: ꝫ notiões i dinis sũt distigutes. g̃ vr̃ q; nlla notio pre & filiũ vniat. ¶Itẽ magis sũt vnũ q̃ vniunt i nã & ppetate q̃ q̃ vniunt in nã tñ: ꝫ pr̃ & fili⁹ nõ sũt magis vnũ q̃ pr̃ & spi. scũs cũ igr pr̃ & spũs scũs nõ ꝓueniãt nisi i nã: vr̃ q; pr̃ & fili⁹ ñ vniant & alĩq; ppetate vna. ¶P. ppingus ẽ ppetati illõ i q̃ ẽ q̃ illõ ad qõ dr̃: ꝫ ppetates q̃ sũt i vna p⁹ sũ ples ex B q; ad diuersa referũt: sic gnãtio i pre ad filiũ: & cõis spiratio ad spi. scũ. g̃ mlto magis efficienr̃ one ppetates ex B q; sũt i duab⁹ psonis.

CONtra fm Ansel. in oibus pr̃ & fili⁹ vnũ sunt: in quibus nõ distinguit inter eos relonis oppositio: sed in cõi spiratiõe pr̃ & filius nõ opponunt. g̃ est vna & eadem numero in vtroq;.

REspondeo dõz q; vna nũero notio ẽ pris & filij ꝫ q; pn̄ spũs sci dr̃: vt dr̃ i lra. Cuius rõ ẽ. qz distictõez rez ꝫ formã aliquã ñ iuenim⁹ nisi dupliꝛ. Uno⁰ ꝫ q; aligd cõe distiguit p ples rõnes spãles: sic rõ gnis distiguit i ples spẽs. Alio⁰ ꝫ q; nã spãlis distiguit i plã ꝫ nũez. Dic ãt scõs mod⁹ nõ pt eẽ in dinis duplici rõne. Prio qz multiplicatio ꝫ nũez vni⁹ spẽi ñ ẽ ex aliq̃ formali adiũcto: ꝫ ex mãli pn⁹ diso: qz rõ spẽi spãlissime ostituit p aduẽtũ vltie foz⁹ ostitutie. mã ãt ñ ẽ in dinis. z⁹ qz nã spãl'ñ multiplicat nisi fm eẽ qõ i diuersis hz: qz tota gditas ꝓpleta ẽ i spẽ. In dinis ãt rõ ẽ nisi vnũ esse. vñ ñ pt eẽ q; aligd dcm ꝫ spãlẽ rõnẽ i dinis nũero multiplicet. Relingt igr q; gcgd ẽ i dinis: vl remãeat idistictũ & vnũ nũero: sic nã cõis trib⁹ psonis. vel bẽat rõnẽ cõem distiguibilẽ fm ples rõnes spãles: sic rel'o cõis ẽ trib⁹: nõ tñ vna nũero rel'o: ꝫ alia & alia: ẽt fm rõnẽ spãlẽ distincta. Cũ igr cõis spiratio nolet spãlẽ rõnẽ pncipy ꝫ spãlẽ mõz originis: ipole ẽ q; sit nisi vna nũero in pre & filio.

Ad primũ igit dõz q; in creaturis suppositꝺ distincta sũt p eẽ: & ió ꝑtates ipsoz ẽt fm eẽ distiguunt: ꝫ in dinis suppositis ẽ vnũ eẽ. vñ & ꝑtates nõ põt mltiplicari ꝫ eẽ ꝫ solũ ꝫ rõnẽ ꝓpriatis spãlem. ¶Ad scõz dõz q; ꝫ idẽ: nõ pt eẽ aligd vniẽs & distigues & respectu eiusdẽ. vñ cõis spiratio distiguit pr̃ez a spũ scõ ꝫ vnit filio. ¶Ad 3m dõz q; ꝫ Aug. ã. dist. 20. ꝫ rel'ones ozigis nõ arteẽdit eq̃litas vel icq̃litas: & ió ex B q; pr̃ ꝓuenit cũ filio i aliq̃ notiõe nõ dr̃ magis vnũ eẽ cũ eo q̃ cum spũ scõ: ꝫ solũ in plib⁹. ¶Ad q̃rtũ dõz q; ꝓpetas relatiua q̃tũ ad eẽ qõ hz ꝓrimi⁹ se hz ad suũ suppositus q̃ ad id ad qõ dr̃. vñ si esset ibi variatio fm esse B bret a suppositis: sed fm rõnez rel'onis dr̃ ad aliud. & ió distiguit spãlis ratio relationis fm q; ad aliud & aliud referr̃.

¶Utr pr̃ & filius sint vnũ pncipiũ spũs sci.

ABquartum sic pcedit. vr̃ q; pr̃ et fili⁹ nõ sint vnũ pncipiũ spũs sci. Si. n. vnũ sũt pn̄ aut vnum qõ est pr̃ aut vnũ qõ nõ ẽ pr̃. si vnũ qõ ẽ pr̃. g̃ fili⁹ ẽ pr̃: qõ iterũ falsũ ẽ. g̃ nullo⁰ sũt vnũ pncipiũ. ¶P. ꝺ pre & filio & spũi scõ ex eo q; sũt vnũ pncipiũ creature dicim⁹ q; sũt vn⁹ creator: ꝫ nõ dicim⁹ q; pr̃ & fili⁹ sũt vn⁹ spirator. g̃ nõ sũt vnũ pncipiũ spũs sci. ¶Itẽ vnitas cã ẽ identitatis: ꝫ pr̃ & fili⁹ nõ dñr idẽ pncipiũ spi. sci. g̃ nec vnũ.

CONtra sic supra habitũ ẽ. In oib⁹ pr̃ & fili⁹ vnũ sũt in qb⁹ nõ distiguit rel'onis oppõ: & in qb⁹ B de illo dr̃: ꝫ fili⁹ ẽ pn̄ de pn̄ g̃ pr̃ & fili⁹ sũt vnũ pncipiuz. ¶P. vni⁹ rei vnũ ẽ pn̄ ꝫ spũs scũs ẽ vn⁹. g̃ vnũ ei⁹ ẽ pn̄.

REspondeo dõz q; ꝫ oẽs pr̃ & fili⁹ sũt vnũ pncipiũ spũs sci g̃ spũ scin ab vtroq; ꝓcedere. Sz circa B q̃liter dicat sunt diuerse opiones. Quidã. n. dñt q; vnũ nõ designat nisi vnitatẽ ppozitiõis: qz sic se hz pr̃ ad spũ scin vt spirãs: ita & filius. Sed istud nõ sufficit: qz fm vnitatẽ ppozitiõis ẽt ꝓueniũt pr̃ & filius in rõne suppositi: & tñ nõ dicimus eos eẽ vnũ suppositum. Et ideo alij dicũt q; vnũ dicit vnitatez nature: g videnr̃ inniti auctozitati Anselmi g dic q; pr̃ & fili⁹ spirãt spũm scũm inquãtuz vterq; eoz est de⁹. Sz nisi aliqd pls dicant: ab vnitate pncipy notionaliter dicti nõ excluderet spũs scũs: qui nõ excludit ab vnitate nãe. Et ió alij dicunt q; dicit vnitatẽ notiõis: & istud videt eẽ cõueniens: qz in substãtiuis noĩb⁹ vnitas & pluralitas attendit fm vnitatez & plalitatẽ forme significate. vñ dicim⁹ vn⁹ de⁹ pp vnitatẽ diuie nãe. forma aũt quã significat B nomen pncipiũ fm q; psonalr sumit est ipsa notio vl ppetas. sic B nomen pr̃ significat pr̃nitatẽ. vñ ad vnitatez notionis sequit vnitas pncipy. põt nihilomin⁹ dici vt saluet dictus Ansel. q; significat vnitatẽ in potẽtia spiratiua q̃ dicit nãz diuinã sub ratiõe talis ppietatis q̃ ẽ pncipiũ operationis psonalis: vt supra dictum est.

Ad primum igit dõm q; ista diuisio aut sũt vnũ qõ est pater: aut sunt vnũ q; nõ ẽ pater nõ ẽ per ꝺictoria. vñ vtraq; falsa est. Sz h va: nõ sũt vnũ qõ est pater tñ: sed sunt vnũ qõ est pater & fili⁹: sicut sunt etiã vn⁹ de⁹ g est pater & filij. ¶Ad scõz dicẽdũz q; quãuis dicant vnũ pncipiũ spũs sancti: nõ tñ dicunt vn⁹ spirans vel vn⁹ spirator: qz hꝺ distinctiones iponunt ab actibus: g semp significãt vt adiacẽter: & in talib⁹ nõ attendit in cõsignãdo plaliter plalitas forme significate: sed suppositorũ. vt supra dictũ est. i6. distl. Sz ꝺ creatione nõ est filius rõ & spiratiõe. qz spiratio ꝑrigit distinctionez in suppositis. vñ ẽ aliquo mõ a plurib⁹ suppositis inquãtũ distincta sunt: cũ sit operatio psonalis: sed creatio ẽ opus eẽntie diuine. vñ est opus suppositi indistincti prout eẽntia significat id qꝺ est. vt B nomine de⁹. & ió sicut pater & filius dicunt vnũ qõ est vn⁹ deus: ita & vnus creator: nõ tñ creans vn⁹: qz participiuz est adiectiuum. ¶Ad tertiũ dõz q; nõ ꝓcedit cõiter q; sint idẽ pncipiũ: qz rõne articulationis icludit vnitas suppositi: sic ẽt supra magr

Universidad de Deusto
Biblioteca

dixit q̄ deꝰ nō genuit se deū nec aliū deū: quidam tñ dicunt q̄ filiꝰ ⁊ pr̄ sunt idē ōs: ⁊ sūt idē p̄nᵐ: eo q̄ ly idez est adiectiuū ⁊ nō ponit idētitatē absolutaz ſz respectu eius cui adiungit. ⁊ ſm ꝟ pōt ꝛcedi q̄ sunt idē p̄ncipiū.

¶ Expositio textus.

Pater est p̄nᵐ totiꝰ deitatis) Uel eē falsū qz aut dīnitas sumit̄ p eēntia dīna aut p psonis. Si p psonis sic nō ē p̄nᵐ totius dīnitatis. i. oīuz psonarū cū nō sit p̄nᵐ suiipsiꝰ. si p eēntia vel falsū: qz nō ē p̄nᵐ eēntie. Et pterea totalitas exigit aliquā distictōez ī ptibꝰ. i eēnᵃāt nulla ē dist.

¶ Rñdeo dōm q̄ vtroq; modo accipi pōt. Si enim accipiatur p̄o essentia tunc totum non dicit integritatem partiuz sed perfectionē nāe. ⁊ dr̄ eē p̄nᵐ totius diuinitatis: nō qz deitatē gñet vl̄ spiret: ſz qz dīnitatē gnando vl̄ spirando cōicat. Ut sit sensus ē p̄nᵐ dīnitatis. i. vt deitas bēat. Sz sic ēt filiꝰ posset dici p̄nᵐ dīnitatis totius: qz ab ipso pfecta diuinitas est in .ſ.ſ. nisi p tanto q̄ nō ſm oēm mōz q̄ cōicabil'ē: ⁊ qz ñ p gnātōez. Si āt sumat̄ p vniuersitate psōaꝝ tūc plaꝰ ē: qz sic dr̄ p̄nᵐ totiꝰ dīnitat̄ iquātū ī oībꝰ psonis dīnis ipse ē q̄si p̄nᵐ a q̄ alie psone fluunt. sic punctuz dr̄ p̄nᵐ totiꝰ linee q̄uis suupsiꝰ p̄nᵐ nō sit. Ut si meliꝰ dr̄ dīnitatis: p tāto meliꝰ. qz deitas dr̄ a ðo: qð significat p se ⁊ eēntial'r dīnitatē bñtē: ſz dīnitas dr̄ a dīno qð ē ōnoīatiuū. Uñ pōt ēt pticipatiōez dīnitatis significare: ſm ēt q̄ dr̄ ppetuitas spēz a pbis dīnuz eē. Uñ ad singlaritatē excellētie dsignādū magꝛ ꝓpetit nomē dīnitatis q̄z deitatis. (Oēs naturas) .i. oēs ſubas. (Et q̄ nāl'r sunt) .i. ,ppetates ⁊ opatiōes nāles. (Lōfitet etiam ⁊c.) vult dicere q̄ ozigo filꝛ ē a p̄nᵗ: vl̄ initio qz a pr̄e: ſz qz initiuz pōt itelligi ēt de p̄nᵗ duratiōis: iō ad excludēduz falſuz intellectū subiungit (Nō ipz ab initio) .ſ. duratiōis. (Sed ab initiabili) .i. p̄nᵃ initiatiuo .ſ. pr̄e. vñ subiungit. (Quo filiꝰ nō est per seipm) .i. a seipso: qz sicut ifra babebit ita est filius per se q̄ nō a se sed a patre. ⁊ subiungit. Etiam de eternitate ipſius ⁊c.

¶ De bis que temporaliter de deo dicunt̄ ⁊ relatiue ſm accidens: quod non deo sed creaturis accidit. ¶ Distinctio. xxx.

Sunt. n. q̄dā q̄ ex tpe de deo dr̄: eiq; tpal'r ꝙueniunt sine sui mutatiōe: ⁊ relatiue dr̄ ſm accñs: non qð accidit deo: ſz qð accidit creaturis: vt creatoꝛ: dñs: refugiū datum vl̄ donatū: ⁊ hmōi. De bis Aug. i. v. li. ð trini. ait. Creatoꝛ relatiue dr̄ ad creaturaz sic dñs ad seruū. Itē nō aliquē moueat q̄ spiritꝰ scūs cū sit coeternꝰ pr̄i ⁊ filio: dr̄ tñ aliquid ex tpe: veluti bīpz qð donatū dixim⁹. Nā sempiterne spūs scūs ē donū: tpal'r āt donatū. Et si dñs nō dr̄ nisi cū hr̄e icipit seruū: ēt ista appellatio relativa ex tpe est ðo. Nō. n. sempiterna creatura ē: cuiꝰ ille dñs ē. q̄ ſm eē nō sempiternū bz: nc cogamur ēt creaturā sempiternaz dicere. qz ille sempiterne nō dñaret̄: nisi ēt ista sempiterne famularet̄. Sic āt nō pōt eē seruꝰ q̄ nō bz dñm: sic nec dñs qui nō bz seruū.

¶ Oppositio q̄ nō ex tpe sit dñs: quia est dñs tēporis qð non est ex tempore.

Sed ꝟ aliqs dicet q̄ nō ex tpe ꝓpterꝫ ðo hec appellatio q̄ dr̄ dñs: qz nō ē tñ dñs reꝝ q̄ ex tpe ceperūt: ſz ēt illiꝰ rei q̄ nō cepit ex tpe. i. ipsiꝰ tpis. Qð nō cepit ex tpe: qz nō erat añ tp̄s q̄z iciperet. Et ió nō cepit eē dñs ex tpe. Ad qð dici pōt: qz licet nō cepit ex tpe dñs eē tpis: cepit tñ eē dñs tpis: qz nō ſp fuit tp̄s: ⁊ ipsiꝰ bois ex tpe cepit eē dñs. Be ꝟ Aug. in eodē li. continue ita ait. Quisqs extiterit q̄ eternū deū soluz dicat: tpa ꝛo nō eē eterna pp̄ varietatē ⁊ mutabilitatē: ſz tñ ipsa tpa nō in tpe eē cepisse: qz nō erat tp̄s añq̄z tpa iciperēt. Et ió nō ī tpe acciderit ðo vt dñs eēt: qz ipsoꝝ tēpoꝝ dñs erat: q̄ vtiq; nō in tpe eē ceperunt. Quid respōdebit de boie q̄ in tpe factꝰ est: cuiꝰ vtiq; dñs nō erat añq̄z esset: Certe vt dñs bois esset ex tpe accidit deo. Et vt omnis amoueat cōtrouersia: certe vt tuus dñs esset vel meus qui mō esse cepim⁹: ex tempoze habuit. Quo ergo obtinebim⁹ nihil ſm accidēs dici deū: nisi qz ipsiꝰ nature nihil accidit quo muteꝫ: vt ea sint accidentia relativa: que cū aliqua mutatiōe rerū de quibꝰ dicūtur accidūt: sic amicꝰ relative dr̄. Nō. n. amicꝰ esse incipit: nisi cū amare cepit. Fit q̄ aliq̄ mutatio volūtatis vt amicꝰ dicat. Ilūm ꝛo cū dr̄ p̄cij relative dr̄: nec tñ mutatꝰ ē cū eē ceperit p̄ciꝰ: nec cū dr̄ pignꝰ: ⁊ hmōi. Si q̄ nūmꝰ pōt nulla sui mutatiōe totiēs dici relative: vt neq; cū icipit dici: neq; cū definit: aliqd in eiꝰ nā vel forma qua nūmus ē: mutatiōis fiat: quāto facilꝰ de illa icōmutabili dei ſuba debemꝰ accipe: q̄ ita dicat̄ relative aliqd ad creaturam: vl̄ q̄uis tpal'r incipiat dici: nō tñ ipsi ſube dei accidisse aliqd itelligat̄: sed illi creature ad quā dr̄: q̄liter ēt refugiū nr̄m dr̄. Refugiū. n. nr̄m dr̄ deꝰ relative: ad nos. n. referꝫ: ⁊ tūc refugiū nostꝝ fit cū ad eū refugim⁹. Nunqd tūc fit aliquid in eius nā qð anteq̄z refugerem⁹ ad eū non erat: In nobis ergo fit aliq̄ mutatio: qui ad eū refugiendo efficimur meliozes. In illo āt nulla. Sic ⁊ pater nr̄ esse incipit cū per eius gratiam regeneramur: q̄ dedit nobis potestatez filios dei fieri. Substātia q̄ nostra mutat̄ in meliꝰ: cuz filꝛ eius efficimur. Simil'r ⁊ ille pater nr̄ esse incipit: sed nulla sue ꝓmutatiōe substātie. Qz ergo tēporaliter dici incipit deꝰ: qð ante non dicebatur: manifestū est relative dici: nō tamen ſm accidēs dei: q̄ aliquid ei accideri: sed plane ſz accidens eius: ad qð dici aliquid deus incipit relative. Ex bis aperte ostenditur: q̄ quedam de deo tēporaliter dicunt̄ relative ad creaturas sine mutatōe deitatis: ſz nō sine mutatiōe creature: ⁊ ita accñs ē in creatura nō in creatoꝛe: ⁊ appellatio q̄ creatura dr̄ relatiue ad creatoꝛē: relativa ē: ⁊ rel'onē notat q̄ ē in ipsa creatura. Appellatio ꝟo illa q̄ creatoꝛ relatiue dr̄ ad creaturā: relatiue qdē ē: ſz nullā notat relationē que sit in creatoꝛe.

¶ Hic soluit̄ qō q̄ q̄rebat̄ vtruz spūs scūs dicat̄ datum relative ad se cum ipse det se.

Hic pōt solui qō supi⁹ ꝓposita: vbi q̄rebat̄ cū spūs scūs datū dicat̄ vl̄ dōatuz. Qð aūt dat̄ referꝫ ad eū q̄ dat: ⁊ ad illū cui dat̄ ⁊ spūs scūs det seipm: vtꝫ ad seipm relative dicat̄: cū dr̄ dari vel donari: Cui qōni respōdētes: dicim⁹ spm̄ sanctū dici datū vel donatū relative: ⁊ ad dantē ⁊ ad illū cui dat̄. Dans aūt siue donatoꝛ ē pr̄ cuz filio ⁊ spū sācto. Nec tñ dicim⁹ spm̄ scm̄ referri ad se: ſz appellatio dati vl̄ donati referꝫ ad dātez ⁊ ad recipiētez: qz nō pōt aliqd dici datum nisi ab aliquo ⁊ alicui deꝫ. Cū aūt spūs sanctꝰ dari a se vel datus a se dicit̄: relative quidē dicitur ad illum cui datur ⁊ est appellatio relativa: ⁊ in illo cui dat̄ mutatio fit: nō in dante.

¶ Diuisio textus.

Stenso q̄ p̄nᵐ respectu creature dr̄ de ðo ex tpe. Piter ostēdit q̄l'r aliqd de ðo ex tpe dici possit. ⁊ dixit ī ptes duas In p̄ᵒ ondit aliqd de ðo dici ex tpe. In 2ᵒ ostēdit modū q̄ ista de ðo dñr. ibi. (Quo igr obtinebimus.) ¶ Circa p̄ᵐ duo fac̄. Prio ondit vitatē. 2ᵒ excludit obiectōez. ibi. (Sz ꝟ aligs dicet ⁊c.) (Quo igitur ob.) Dic ondit moᵐ q̄l'r ista de ðo dicant̄. Et circa ꝟ duo fac̄. Prio ondit modū: qz. ſ. dr̄ de ipo sine sui mutatōe: ⁊ sine aliq̄ accñte sibi aduenīte: ⁊ sine aliq̄ reali habitudine: ſz q̄ solū nomen ē relatiuū. 2ᵒ ex mō determinato solūit quādaz qōnē quā supra. is. di. reliq̄rat insolutam. ibi. (Dic pōt solui questio ⁊c.) Questio. I.

Hic tria q̄runt̄. Prio vtꝫ aligd ð ðo ex tpe dicat̄. 2ᵒ vtruz ista significent eēntiā dīnā. 3ᵒ vtrū illa noīa relīua ponant aliquā rel'onē real'r in deo exīstē.

¶ Utꝫ aligd dicat̄ de ðo ex tpe. I.

Ad primū sic ꝓcedit. vī q̄ de ðo nihil ex tpe dicat̄. De q̄. n. dr̄ aligd ex tpe: postq̄z nō dicebat̄ pōt dici eē factū illud: sic bō dr̄ eē factꝰ albꝰ: si ꝓus non dicebat̄ vere de eo qð eēt albꝰ: si fieri nullo modo ꝓpetit ðo: sic nec mutari: cū sit ꝓmuz mouēs. q̄ vī q̄ nihil de ðo ex tpe dicat̄. ¶ Ꝓ. qcqd ꝑdicat̄ de aliquo aut dr̄ de eo ꝓ se aut p accñs: ſz ista nō ꝑdicant̄ p se: qz qð p se iest sp iest. Ꝟ aūt nō ab eterno de ðo dñr: nec ēt p accidens: qz nullū accñs in ðo ē. ¶ Et pterea. cuz oē p accñs reducat̄ ad aliqð p se ꝟ dicerent̄ de aliq̄ alio p se qð non ꝟeniꝫ: qz nihil aliō q̄ ōs dr̄ creatoꝛ: vl̄ vniuersitat̄ dñs. q̄ vī q̄ ista nullo modo de ðo dicant̄. ¶ Si dicat̄ q̄ ē ꝑdicatio p causam. ¶ Cōtra vbicunq; ē ꝑdicatio per cām pōt resolui ꝑdicatio talis ⁊ exponi per ꝓpositionē denotantem habitudinē cause. vt si dicat̄ q̄ ōs ē spes nostra: pōt exponi q̄ spes nr̄a ē a ðo: ſz nō pōt dici q̄ creatoꝛ sit a ðo. q̄ cuz dr̄. ōs ē creatoꝛ: nō ē ꝑdicatio p cām. ¶ Ꝓ. oē verū aut ē necessariū aut contingēs. Si igit̄ ꝟ ꝑdicant̄ de ðo ve: aut ꝑdicant̄ necessario: aut contigēter: ſz non ꝑdicant̄ necessario: qz non semꝑ: nec ēt cōtingēter: qz in deo nihil ē cōtingens. q̄ vī q̄ non possunt de ðo vere ꝑdicari.

Contra est totū qð in lra dr̄ ab Augu. ⁊ a magꝛo: ⁊ vsu loquētiū: ⁊ ſm fidē ⁊ ſm pbiam.

Respondeo dōm q̄ necesse est q̄ aligd de ðo ex tēpoze dicat̄. Cum. n. oē ē cuiuslibz rei effluat ab ipso deo non soluz vniuersi: ſz cuiuslibz partis eius: oꝛ q̄ ipse desīgnet̄ in habitudine p̄ncipy ad qðlibet eoꝝ q̄ sunt: ⁊ cum multa eoꝝ q̄ sunt nō semꝑ fuerint ēt si ponat̄ vniuersuz semꝑ fuisse: qð gdam ꝑi errantes senserunt: opꝛ q̄ nomina designātia illaz habitudinē: nō ab eterno de ðo dicant̄: ſz ex tēpoze: qz rel'o ſm actū exigit duo extrema in actu exīstere. vnde nō pōt referri ad creaturā vt actuale p̄nᵐ creature nisi creatura exīte in actu: qð nō ſp fuit ſz ex tpe. Hoc aūt non cōtingit ð aliꝰ q̄ absolute de deo dicunt̄ q̄ ex tpe dicant̄ de ipso: qz ea q̄ absolute dicunt̄ ſm ꝓprias rōnes ponunt in eo aliqd in quo dicunt̄: vt ḡtitas ⁊ q̄litas ⁊ hꝰ. Unde nihil boꝝ ſue nit̄ qð non real'r sit in deo de quo vere ⁊ ꝓprie dr̄. ⁊ pp̄ ꝟ non pōt de aliquo ex tpe dici nisi illud muteꝫ p susceptionez eiꝰ qð ꝑius non habuit. Sz rel'o ſm rōnē suaz non bz q̄ ponat aliqd in eo de quo dr̄: ſz ponit tñ habitudinem ad aliud. vñ inuenīt̄ aliq̄ rel'o vt supra dictuz ē. nō real'r exīs in eo de quo dr̄. ⁊ ió in talibꝰ habitudines ille ð nouo dicunt̄ de aliq̄ nō per mutationē eiꝰ ſz illiꝰ ad qð dr̄: ⁊ ita est in oībus q̄ de deo ex tēpoze dicunt̄.

Ad primuz igit̄ dōm q̄ sicut bꝰ habitudines nō ponunt̄ real'r eē in deo ſz ſm rōnem tñ: ita ēt ex ꝟ q̄ de nouo de deo dicunt̄ non sequit̄ q̄ in eo sit aliquid fieri ſm rem: ſz ſm rationez tñ: sicut dicit̄ ī psal. Domine refugiū factꝰ es nobis. Tñ ⁊ si cōcedatur ſm rōnem aliquid vt refugiū vel bꝰ factus. nullo tamen modo dicēdus est mutatus: qz mutatio ꝓponit̄ p̄o remotione eius a quo est motus: ſz fieri p adeptionē eiꝰ ad qð motus terminat̄. A deo aūt nullo modo aligd remouet̄: ⁊ si aduenīat habitudo aliq̄ ſm rōnē. vnde ⁊ si dicat̄ fieri aliquid non dz dici mutari in illud. ¶ Ad scām dōm q̄ ſm magistruz ista ꝑdicant̄ p accidēs: nō q̄ ī deo sint ſz q̄ in creaturis. Tñ intelligēduz ē q̄ in istis noībus est duo considerare. ſ. habitudines ipsas: ⁊ illud supra qð fundat̄ rō habitudinis in ðo: sic̄ habitudo creatiōis bz ꝓ fundamento in ðo vtutē dīnā. cuiꝰ ē ducere res in eē de nihilo. Si igit̄ ꝟsideret̄ ipa habitudo tūc p accñs de ðo dñr q̄tū ad ꝟ. Accñs aūt dupl'r dr̄. Aut ſm q̄ noīat nām accñtis ꝺiuisam ſube: ⁊ sic in deo nihil est accñs. Aut ſm q̄ noīat aligd ꝓ aliud conueniens: sicut dicim⁹ q̄ albuz edificat p accñs: qz adiungit̄ ei qð per se est cā edificationis. ſ. edificatoꝛi. ⁊ sic per accñs conuenit deo referri ad aliud extra se. Nō. n. dr̄ relatiue nisi qz aliud referꝫ ad ipm: sicut dicit phꝰ. 5. meta. qz scibile ē relatiuū: nō qz ipm referat̄: ſz qz aliud referꝫ ad ipm. Nec tñ sequit̄ q̄ illa habitudo q̄ in ðo desīgnat̄ alteri cōueniat ꝓ se: ſz magis respect̄ oppositus qð ē esse creaturā vel eē seruū vl̄ aliquid bꝰ. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ nō pōt ꝓprie dici ꝑdicatio per cām nisi forte itelligat̄ q̄ bꝰ noīa ꝑdicant̄ habitudinē alicuiꝰ cāe. ¶ Ad 4ᵐ ꝑz rñsio per id qð ad 2ᵐ dictū est: qz eodē mō ꝑdicant̄ necessario quo per se: ⁊ eodē modo contingēter quo per accñs: non tamē sequitur aliquid contingens in deo esse.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Utrum que dicuntur de deo ex tempore significent diuinam essentiam. II.

AD secundum sic ꝓcedit. vī q̄ hȝ nomina q̄ de deo dīr ex tpe nō significent diuinā eēntiā. Essentia.n. dīna est eterna. ſz hȝ nō dīr de dō ab eterno. g̈ nō significāt dinā eēntiā. ¶P.ōs dī ex tpe patia nr̄a ⁊ spes nr̄a ⁊ hȝ:sed hȝ q̄z hīt iperfectionē ānexam nō pīt ꝓuenire dine essentie.sic dī q̄ dīna eēntia est charitas ō cui⁹ intellectu nō est aliq̄ impfectio. g̈ vī q̄ non oīa q̄ de deo dicunt ex tpe significēt diuinā eēntiā. ¶P.diuina eēntia est cōis tribus psonis:sed q̄daȝ dīr de deo ex tempore q̄ nō ꝓueniūt trib⁹ psonis vt missus donatus ⁊ hȝ.g̈ nō oīa signi.icāt diuinā essentiā. ¶Itez ōs ex tpe dī hō: sed hō significat humanā nāz q̄ in icarnatōe nō ē admixta diuine nāe:ſz remānsit ab ea distās. g̈ vī q̄ ea q̄ dīr ex tpe nō significēt dinaz essentiam.

Contra est qō magr̄i dīt q̄ oē nomē cōnotans effectum in creatura significat dinā eēntiā:sed ea q̄ ex tpe de deo dīr:dīr in respectu ad creaturā vt dictum est.g̈ significāt dinā eēntiā. ¶P.Dio.dic. 2.ca.de di.no.q̄ oēm bñficā dei noiationē de q̄cun q̄ dinaꝝ psonarū dicaī in tota deitate oz in obſeruātia accipi:sed oīa q̄ dīt habitudinē ad creaturā noiant aliq̄ō bñficium in creaturis.g̈ ad totā trinitatem pertinent sine distinctione:ꝛ sic idem quod ꝓius.

Respondeo dōm q̄ sicut dictū est nihil ex tpe dō deo dī.nisi qō ipoꝛtat habitudinez ad creaturā. Habitudo aūt dei ad creaturā pōt designari dupl'r. Uel ſm q̄ creatura referr̄ in ipm vt in terminū. Si p̄ mō B cōtingit dupl'r. Aut.n. ꝑpa p̄dicatiōe p̄dicaī aliq̄d de dō ex tpe qō designat habitudinē p̄ncipij ad p̄ncipiatū. Aut aliq̄d qō dēsignat ipm p̄ncipiatū a deo sic q̄ est p̄dicatio p cām.vt cū dī.ōs est spes nr̄a. Si p̄mo mō B ꝓtingit dupl'r. Aliq̄n.n.nomē iponit ad significādū ipaz habitudinem:sic B nomē dīs ⁊ hȝ q̄ sunt relatiua ſm eē.ꝛ alia dicta de deo sunt qdē relatiua:q̄z ēt significāt ex p̄ suo intellectu habitudinē q̄ ſm rōnē ē in deo. ſz ex ꝓnti faciūt intellectū eēntie ſm q̄ talis habitudo fundaī in aliq̄ eēntiali. Aliq̄n aūt nomē iponit ad significandū illud supra qō fundaī habitudo:sicut B nomē scīa q̄litatē:quā ꝓsequitur respect⁹ gdā ad scibile. Uñ ista talia nō sunt relatia ſm eē:ſz solū ſm dici. Uñ ista p̄ncipal'r dāt intelligere rez alteri⁹ p̄dicamēti.ꝛ ex ꝓnti iportāt relōnē. Ita ēt in diuinis:vt ꝑz in B noie creatoꝛ:qō iponit ad significādū diuinam actionē q̄ est ipsi⁹ eēntie quā cōsequit habitudo q̄dam ad creaturā.ꝛ ista p̄ncipal'r eēntiā significāt.ꝛ ex cō sequēti iportāt respectū ad creaturā. Et sil'is rō est i illis in q̄bus ē p̄dicatio p cām:q̄z tales locutiōes reſoluunt in habitudines cāe:vt cū dī ōs est patia nr̄a.i. cā patie nr̄e. ꝛ in oībus istis q̄ dīr de deo ex tpe ꝛ iportāt habitudinē p̄ncipij ad p̄ncipiatū.ve. est q̄ ꝓueniūt toti trinitati. Si aūt ꝓsideret̄ relō creature ad creatorē vt ad terminuz. possibile est q̄ talis relō creature sit ad aliq̄d eēntiale vl' ad aliquid psonale. Contingit aūt B tripl'r. Aut ſm operationē:sicut aligs pōt itelligere vel noiare deuz vel paternitatē. Uel ſm exēplaritatē:sicut in creatiōe rerū est termiatio in sil'itudinē eēntialiū attributoꝝ:ꝛ in ifusiōe charitatis ē terminatio in sil'itudinē ꝑcessiōis psonalis spūs scī. Uel est terminatio ſm eē.ꝛ iste modus ē singularis in icarnatiōe:p quā humana nā assumpta ē ad eē ⁊ vnitatē dīne p⁹. nō aūt ad vnitatē dīne nāe. Sz ista relō q̄ creatura referr̄ in deū vt ad terminū icludit ex ꝓnti in se relōnē q̄ est ad deū vt ad p̄n'm. Uñ in oīb⁹ q̄ dīr de deo ſm habitudinē ad creaturam:ex eo q̄ creatura referr̄ in ipm vt terminū:ꝓsideradū est q̄ q̄tū ad habitudinē termini possunt tm̄ cōuenire p⁹. sed rō p̄ncipij que ibi icluditur ex ꝓsequenti cōuenit toti trinitati. Unde ſm habitudinem vnam possūt facere itellectū p⁹.ꝛ ſm aliam faciunt intellectū eēntie: sicut pz cū dī icarnat⁹ B tm̄ filio cōpetit.q̄z ad solam psonā filij icarnatio terminata ē: quā tm̄ tota trinitas fecit.

Ad primum igit̄ dōm q̄ hȝ noīa ꝓueniunt deo ex tpe rōne habitudinis iportate. vl' p̄ncipal'r: vel ex ꝓnti. p̄ncipal'r vt cum dī de⁹. Ex ꝓnti vt cum dī creatoꝛ.ꝛ illa habitudo nō est in dīna eēntia:nec aliqua res in deo:sed ſm eēntiaz in q̄ fundaī talis habitudo:hȝ ꝓueniūt deo ab eterno.q.habitual'r. ¶Ad scōz dōm q̄ eēntia dei nō ē patia vel spes:nec B significaī cū dī de⁹ est spes nr̄a.ſz significaī circa dīnā eēntiā habitudo cause respectu talis effect⁹ in nobis.vñ sile ē de bis.ꝛ de alys. ¶Ad 3m dōm q̄ missus icarnat⁹ ꝛ hȝ iportant duas habitudines.ſ.termini ꝛ p̄ncipij. q̄re vna.ſ.habitudo p̄ncipij ꝓuenit toti trinitati.vnde dicim⁹ q̄ tota trinitas mittit̄ vel faī icarnationē.ſz altera ꝓuenit alicui ꝑsone determinate ꝓpter qō hȝ nomia nō de tota trinitate dicunt̄. ¶Ad 4m dōm q̄ deus dicit̄ esse homo in q̄tum suppositum diuine nāe.ſ. filius subsistit in humana nā p vnionem. B aūt vnio relatio q̄dam est realis in creatura assumpta existēs.que qdē considerata ſm habitudinez ad terminuz sic terminaī ad personā filij in qua ē facta vnio.sed ſm habitudinem ad p̄ncipiū sic referr̄ ad totā trinitatem que vnionem fecit.

¶Utrum habitudines designate in noībus dictis de deo ex tempore sint realiter in deo. III.

AD tertium sic ꝓcedit. vī q̄ habitudines designate in istis noībus real'r in ꝺo sint. Nomē.n.ꝛ rō cui nō subest aliq̄d in re est vana vel falsa.ſz nō vane ꝛ falso dicim⁹ ꝛ cogitam⁹ deū dīm ꝛ creatorem.g̈ hȝ nomīa hīt relones quas signāt rīdētes sibi realiter in deo. ¶P.illud qō est ſm rōnē tm̄ cessante itellectu rōnante nō remanebit.Sz si nullus eēt rōcinās adhuc de⁹ eēt dīs ꝛ creatoꝛ.g̈ hȝ noīa significāt aliquid real'r in deo exīs ꝛ nō ſz rōnē tm̄. ¶Itē oī relōni respōdet suum coꝛrelatiuū qō sibi opponit: ſz cū dicim⁹ creaturam seruire iportaī aliq̄ relō in creatura real'r exīs.g̈ opz oppositā relōnē alicubi ponere:ſz nō est in creatura: q̄ tūc creatura eēt dña supⁱ⁹.ꝛ creatoꝛ supⁱ⁹.ꝛ oppositi respect⁹ eēnt in eodē.g̈ opz q̄ in deo real'r ponantur oppositi respect⁹ relonib⁹ creature ad deū. ¶P.illa relatiua in q̄b⁹ nō ē relō ſm rē inuenim⁹ eē ad aliq̄d ſm dici tm̄:sicut scibile:de quo dicit p⁹s:q̄ est relm:q̄z aliō refert ad ipm:sed de deo dīr quedā relīua q̄ sunt ad aliq̄d ꝛ ſm suum eē vt dīs rex ꝛ hȝ.ergo saltē illa aliquā relationem realez in deo significant.

Contra in deo nihil est nisi eternum: q̄z quicqd est in deo deus est. sed hȝ habitudines nō sūt eterne:ꝓpter qō nec nomina ab eterno de deo dicunt̄. ergo non sunt realiter in deo.

Respondeo dōm q̄ scōm theologos ꝛ p⁹s vez est cōiter q̄ relones q̄b⁹ de⁹ ad creaturam referr̄ nō sunt in deo ſm rē:sed ſm rōnē tm̄:quia intellect⁹ noster nō pōt accipe aliq̄d relatiue ad alterum dici nisi ipm sub opposita habitudine itelligat. Sciēdū tm̄ est q̄ rō in intellectu rez tripl'r se hz. Qñq̄.n.apphēdit aliquid qō est in re:ſm q̄ apphēdit̄:vt qñ apphēditur forma lapidis. Qñq̄ vero apphendit aliquid qō nullo modo in re est,vt qñ quis imaginaī chimerā vl' aliq̄d

hȝ. Aliqñ aūt apphēdit aliq̄d cui subest i re nā q̄dā nō tm̄ ſm rōnem qua apphēdit̄. sicut pz qñ apphēdit itentioēz generis subē q̄ in re ē nā q̄dā nō determiata ſz se ad hāc vel ad illā spēm ꝛ huic nāe apphēse ſm modū quo est in itellectu apphēdēte q̄ ex oībus accipit vnū qd cōe i q̄b⁹ inuenit nā illa attribuit rōnem generis: q̄ qdē rō nō est in re. Ita ēt ē in hȝ relonib⁹ quas itellect⁹ noster attribuit deo.inuenit.n.i ipso vtutē ꝛ essentiā ꝛ opatōez q̄ creatura ꝓducit i ipm relonē hīs.ꝛ iō eēntie illi vel opatōi habitudinē attribuit:ꝛ ſz q̄ itelligit noīa relatiua ipōnit.

Unde patet rñsio ad p̄m:q̄z intellect⁹ noster nec̄ cassius nec̄ van⁹ ē.q̄z hȝ aliq̄d respōdēs i re:q̄uis nō ſm modū quo ē in rōne.sic ēt itellectus mathematicoꝝ nō ē falsus nec̄ van⁹ ē q̄uis nulla linea sit abstracta a mā i re: sicut ipsi ꝓsiderāt. vñ dicit p⁹s. 2. phy.abstrahētiū nō ē mēdaciū. ¶Ad 2m dōz:q̄ ēt si nullus itellectus eēt adhuc i deo eēt. vñ vere dīs ꝛ dici ꝛ itelligi posset.ſ.potētia coercendi subditos: ſz nō diceret vel itelligeret dīs ſm actū. ¶Ad 3m dōm: q̄ relatiuoꝝ inuenīt triplex diuersitas. Quedā sunt quoꝝ vtrūq̄ iportat relonē nō i re exīstē: ſz i rōne tm̄:sic q̄ ens referr̄ ad nō ens:vel relō ad relonē vel aliq̄d hȝ: vt supra dctm̄ est. Quedā vo quoꝝ vtrūq̄ relonē realē importat sic p̄r ⁊ filiꝰ. Quedā vo quoꝝ alterꝝ iportat relonē realē ⁊ alteruz relonē ratōis tm̄ sicut scia ꝛ scibile. Et hȝ diuersitatis rō est:q̄z illud supra qō fundaī relō q̄z inuenīt i altero tm̄:ꝛ q̄z i vtroq̄:vt pz q̄ relō scie ad scibile fundaī supra ap prehēsionē ſm eē ispuale.hoc aūt eē spuale i quo fundaī relō scie ē tm̄ i sciēte ꝛ nō in scibili:qa ibi ē forma rei ſm eē nāle.ꝛ iō relō realis ē i scia nō in scibili. Ecōtrario est de amāte ꝛ amato:q̄z relō amoꝛis fundaī sup appetituz boni:bonū aūt nō ē aliqd exīs tm̄ i alia:ſz ēt i reb⁹. vñ dicit p⁹s.6.metaph.q̄ bonū ꝛ malū sunt in reb⁹: ve. ꝛ falsum i aīa.ꝛ iō dicit Auicē.q̄ i amāte ꝛ amato i vtroq̄ relatiuoꝝ est inuenire disp̄onē p quā referaī ad alterꝝ nō in sciente ꝛ scibili.ꝛ iō vtrobiq̄ relō realis est. Sic ēt ꝛ eq̄litas q̄ imediate fundaī supra q̄titatez q̄ in vtroq̄ est. Et q̄ omnes relones creature ad deū fundanī supra modū quo accipiūt a deo q̄ in deo nō est:q̄z nō ꝓsequunt pfectū modū ſm quē de⁹ i eis opaī.iō relonib⁹ q̄ sunt in creatura nō rīdet aliq̄ relō i deo real'r:ſz relōni quā filius accipit a p̄re rīdet aliq̄ relō i p̄re:q̄z ſm vnū ꝛ eūdē modū ꝛ eādē rōnē p̄r dat ꝛ filiꝰ accipit nām dīnā. ¶Ad 4m dōz: q̄ illud nō facit ad ꝓpositū:q̄z de vtrisq̄ relatiuis inueniunt aliq̄ q̄ iportāt relonē realē:ꝛ q̄ iportāt relonē rōnis: sic idē iportat relonē ratōis q̄uis sit relatiuū ex eē.ꝛ scia iportat relonē realē q̄uis sit relatiuū ſm dici.

¶Expositio textus.

AD quod dici pōt ꝛc.)Intētio solonis ē q̄ de⁹ cepit eē dīs tpis:q̄ cepit eē tps. vñ sic tps nō cepit esse in tpe vl' ex tpe:ita nec de⁹ dī dīs tpis ex tpe vel i tēpore. Et dicit i tpe vt designet habitudinē mēsure: q̄z sic locatum est in loco vt in mēsurāte:ita ꝛ in tpe. Ex tpe vero dicit iquātū tps ē mēsura includēs suuz mēsuratū. vñ opz q̄ ad vtrāq̄ partē excedat.ꝛ iō q̄ semp sunt inquātū semp sunt nō mēsuranī tpe:ſz que q̄nq̄ sunt:vt dicit p⁹s 4.phy si. Et iō q̄ mēsurātur tēpore sunt ex tēpore: q̄z tps ꝑcedit ipsa:tempus aūt nō mensuraī tēpore sicut nec locus loco.ꝛ ideo tempus nec in tēpore incipit:nec ex tēpore:sed alioꝝ que icipiūt in tempore vel ex tēpore est de⁹ dīs in tpe vel ex tpe:ꝛ aliq̄ talia sunt sic B ꝛ illud gñatū: quāuis etiā vniuersum semp fuisset:vt quidā pbi posuerunt. Uñ hoc querere nō pertinet ad ꝓpositū:q̄z vtrūq̄ verum sit,habetur ꝓpositum q̄ deus est dominus ex tēpore ad minus aliquoꝝ. ¶Dic pōt solui ꝛc.)magister hāc questionē mouerat.dis.ix.ꝛ soluit hic p ea que dicta sunt:q̄z hȝ nomina que dicūtur de deo ex tēpore important relatiōes nō reales in deo existētes: ſz ſm rationez ⁊ nomē. Et ideo cū ſpiri.scūs dī dari a se i creatura est relatio realis que referr̄ ad totā trinitatē vt ad ꝓncipium ⁊ ad spūs scīs vt ad terminū per moduz exemplaritatis: sed in spiri.sancto nō est relo nisi ſm ratiōem:ꝛ nō est inconueniēs q̄ tali ratiōe aliquid ad seipsum referatur vt cum dicit̄ idem eidem idem.

¶Quo dicaī filiꝰ eq̄lis p̄ri:an ſm subam:an secundū relonē ita ⁊ silis. ¶Bi. XXXI.

PReterea ꝓsiderari oz: ¶Itres psone coeq̄les sibi sint: vtruz relatiue hoc dicaī:an ſm subam. ⁊ si relatiue:vtꝝ ſm relonē an ſm eēntiaz ꝓsideranda sit equalitas. Deinde qd sit ipsa eq̄litas. Ad qō dicimus: q̄z sicut simile nihil sibi ē. Sil'itudo.n. vt ait Hyla. sibi ipsi nō est:ita ꝛ eq̄le aliq̄d sibi nō dī:ac ꝓ hoc sicut sil'e:ita ꝛ eq̄le relatiue dī. Dicit̄ g̈ relatiue filiꝰ equalis p̄ri: ⁊ vtriq̄ spūs scūs. Est tm̄ eq̄lis p̄ri filiꝰ: ⁊ vtriq̄ spūs scūs ꝓpter sūmā simplicitatē essentie ⁊ vnitatē. Equalis ē g̈ filiꝰ p̄ri ſm subam: ⁊ nō scōm relonē. Uñ Augu.i.v. lib.de tri.ait. Querimus scōm qd eq̄lis sit p̄ri filiꝰ nō scōm hoc q̄ ad patrē dī filiꝰ eq̄lis est patri. Restat g̈ vt scōz id eq̄lis sit qō ad se dicit̄. Quicqd aūt ad se dī:scōm subam dī. Restat g̈ vt ſm subam sit equalis. Eadez g̈ ē vtriusq̄ suba. Itē i. vi. lib. Satis ē videre nullo mō filiū equalē esse p̄ri:si i aliquo.ſ.qō ptineat ad significādū ei⁹ subam iequalis inuenit̄. In oibus g̈ equalis ē p̄ri filiꝰ: ⁊ est eiusdē sube. Equalis est ēt spūs scūs: ⁊ in oibus equalis ꝓpter summā simplicitatē illi⁹ sube. Ex his ꝑspicuū fit q̄ ſm subaz filiꝰ est eq̄lis p̄ri: ⁊ vtriq̄ spūs scūs ⁊ appellatio tm̄ relatiua ē. Eq̄litas g̈ p̄ris ⁊ filij nō ē relo vel notio:ꝛ nālis vnitas ⁊ idētitas.

¶Hic quo dicaī similis: ⁊ qd sit sil'itudo.

HOc idē ēt dicimus de simili ⁊ similitudine. Cū.n. dī filius similis patri: relatiue qdē dī: sed similis est patri ꝓpter vnitatē eēntie. Est g̈ appellatio tm̄ relatiua. Similitudo vo idifferēs essentia. Uñ q̄busdā nō idocte videt̄ nomine equalitatis vl' similitudis nō aliqd poni: ꝛ remoueri: vt ea ratiōe dicatur filius equalis patri:q̄z nec maioꝝ est eo nec minoꝝ: ⁊ hoc ꝓpter vnitatē essentie. Ita ⁊ similis dī:q̄z nec diuersus:nec alienus:nec i aliquo dissimilis. Et hoc ꝓpter essentie simplicitatē. Non g̈ ſm q̄ filius est genitus a patre:equalis vl' inequalis est patri: nec similis vel dissimilis:sed equalis

Universidad de Deusto
Biblio

ꝛ similis secundum substantiam.

¶ De sententia sancti Hylarij q̄ in trinitate psonarum proprias ostendit.

NOn est igit̄ hic ptermittēdū: q̄ vir illustris Hyla. pprietates psonaꝝ assignās: dicit i. pre esse eternitatē: spēm i imagine: vsum i munere. Que tante difficultatis sunt ꝓba: vt i eoꝝ itelligentia atq; explanatōe vehemēter laborauerit August. vt ipse ofidit in. vi. lib. de tri. ita dicēs. Quidā cū vellet ꝛeuissime singularū in trinitate psonarū i sinuare ppria: Eternitas ē ingt i patre: spēs i imagie: vsus i munere. Et q̄ nō mediocris auctis in tractatōe scripturaꝝ ꝛ assertōe fidei vir extitit. Hec. n. Hyl. i libris suis posuit. hoꝝ ꝓboꝝ. i. patris ꝛ imagis ꝛ muneris eternitatis spēi ꝛ vsus abditā scrutatus itelligentiā quantū valeo: nō eū secutū arbitroꝛ in eternitatis vocabulo: nisi q̄ pater nō hz patrē de quo sit: filius aūt de pre est vt sit: atq; vt illi coeternus sit. Imago. n. si pfecte implet illud cuius imago ē: ipsa coequat ei: nō illud imagini sue: i qua imagine spēm noiauit. Credo pp pulchritudinē vbi tāta est cōgruentia ꝛ prima eq̄litas ꝛ prima filitudo: nulla in re dissidens: ꝛ nullo mō iequalis: ꝛ nulla ex parte dissimilis: sed ad idētitatē rīdēs ei cui⁹ imago est: vbi est prima ꝛ summa vita: cui non est aliud viuere ꝛ aliud esse: ꝫ idē ꝛ primus ac summus itellectus: cui nō ē aliud viuere ꝛ aliud itelligere: sed idē hoc est vnū tanq̄ ꝫ ꝓbū perfectū: cui nō desit aliqd: ꝛ ars quedā oipotentis ꝛ sapientis dei: plena omniū rationū viuentiū incōmutabiliū: ꝛ oēs vnū i ea: sicut ipsa vnū de vno cū quo vnū: ibi nouit oia deus que fecit per ipsam.

¶ Dic de spū scō quare vsus dicatur.

ESt aūt ieffabilis quidē cōplexus patris ꝛ imagis qui nō ē sine pfruitōe: sine charitate: sine gaudio. Illa g̃ dilectio: delectatio: felicitas vel beatitudo: si tñ aliq̄ humana voce digne dī: vsus ab illo appellata est breuiter. Et est i trinitate spūs scūs: nō genitus: sed genitoꝛis genitiq; suauitas: igeniti largitate atq; vbertate perfundens oēs creaturas ꝓ captu eaꝝ. Itaq; illa tria ꝛ a sciuicē determiari vīr: ꝛ in se infinita sunt. Qui videt hoc vel ex parte: vl̄ per speculuz in enigmate: gaudeat cognoscēs deuz ꝛ gr̃as agat. Qui ꝛo nō videt tēdat ꝓ pietatē ad videndū: nō per cecitatē ad calūniādū: qm̄ vn⁹ est deus: sed tñ trinitas. ¶ Ecce hēs qualiter verba Hylarij ꝓmissa accipiēda sunt: licet tante sint ꝓfunditatis: vt etiā adhibita expositione vix aliq̄tenus ea itelligere valeat hūan⁹ sensus: cū ꝛ ipsa eoꝝ explanatio quā h Augu. edidit: plm i se hēat difficultatis ꝛ ābiguitatis.

¶ Oꝛ ꝫm hāc expositionē nō distinguuntur ibi pprietates personarū tres.

NOn enim ꝫm premissam expositiōez distiguunt hic tres ille pprietates superius assignate: sed ipse hypostases distincte abiuicē monstrātur. Eternitatis tñ noie eadē videt designata proprietas: quā notat hoc nomē igenitus. Sed videam⁹ qd sit qō ait. Imago si perfecte iplet cui⁹ imago est ipsam coequat ei: nō illud sue imagini. Videt. n. dicere q̄ fili⁹ q̄ est imago patris: patri coequat: non pr̄ filio: cū ꝛ filius dicat equalis patri i scriptura: ꝛ pater filio: sed filius hoc habz a patre vt sit ei equalis: pater autem non hz a filio: ꝛ tñ filius plene ac pfecte equalis est patri. i. imago ei cuius est imago.

¶ Quare dicat Hyla. ppria psonaꝝ assignasse in pdictis ꝫbis: cū ibi ñ sint exp̄sse ppriet̄.

PRopria g̃ psonaꝝ i predictis verbis assignasse dī Hyl. q; relatiua nomia personarū posuit. s. patris imagis ꝛ muneris: que relatiue dicunt ō psonis: ꝛ ppriet̄ notāt qbus distinguunt̄ persone. Ita. n. dī spūs scūs munus relatiue sicut donū. Verūtamen ipsas ppriet̄ alijs tribus nomibus nō significauit: iuxta predictam August. expōnem: nisi solo nomie eternitatis: quo nō ipsam paternitatē: sed eam voluit itelligi notōez qua dī igenitus.

¶ Oꝛ earūdē psonaꝝ distictōez notat August. alijs ꝫbis sine expressiōe triū ppriet̄.

ILlud ēt sciri opꝛ q̄ earūdē triuz psonarū distinctōez August. ostendere volens: sine expressione illaruz triuz proprietatū superius cōmemoꝛatarum i primo libr. de doctria xp̄iana sic ait. In pre est vnitas ꝛ filio equalitas: i spū scō vnitatis equalitatisq; ꝛcordia. Et hec tria vnū oia ppter patrez: equalia oia ppter filiū: cōnexa oia propter spm̄ scm̄. Itaq; pater ꝛ filius ꝛ spūs scūs: ꝛ singulus q̄sq; eoꝝ deus est: ꝛ simul omnes vn⁹ deus: ꝛ singulus q̄sq; horum plena ꝑba est: ꝛ simul omnes una ꝑba. Pater nec fili⁹ est nec spūs scūs: ꝛ fili⁹ nec pater est nec spūs scūs. Spūs sanctus nec pater est nec filius: sed pater tm̄ pater: ꝛ filius tm̄ filius: ꝛ spūs sanctus tm̄ spūs scūs. Eadem tribus eternitas: eadez incōmutabilitas: eadem maiestas: eadez potestas. In his ꝫbis aperte insinuatur personaꝝ trium distinctio.

¶ Quare pr̄i attribuat vnitas: ꝛ filio eq̄litas.

SEd plurimos mouet q̄ patri attribuit vnitatē: filio eq̄litatē. Cū. n. vnitas dicat ꝫm ꝑbam: nō tm̄ in patre est: ꝫ ēt i filio ꝛ i spū scō: ꝛ equalitas vna ē patris ꝛ filij ꝛ spūs sci. Cur g̃ patri attribuit vnitas: ꝛ filio equalitas? Forte eadē ratōe attribuit patri vnitas ꝫm Augu. qua supꝛa eidē eternitas ꝫm Hylariū: q̄ videlicet pater ita est: vt ab alio nō sit. Et q̄ filiū genuit vnū secum deū: ꝛ spūs scūs ab eo ꝓcedit vnus cū eo de⁹. Unitas g̃ in patre esse dī: quia nec est aliqd aliud a quo sit. Nō. n. ab alio est: nec ab eo aliqs vl̄ aliqd est ab eterno: qō vnū cuz eo nō sit: fili⁹. n. ꝛ spūs scūs vnū sunt cū patre. Unde veritas ait. Ego ꝛ pater vnū sumus.

¶ Quare pater ꝛ filius dicātur eē vnū vel vn⁹ deus: sed nō vnus: q̄ res ꝛ eiusdē nature recte possunt dici vnū simplr̄ eē ꝛ cū adiectōe. Res vero diuerse nature nō possunt dici vnum nisi dicatur qd vnum.

HIc dici opꝛ q̄ pater ꝛ filius ꝛ spūs sanctus recte dr̄ esse vnū ꝛ vn⁹ deus: ꝫ nō vnus. Res. n. due vl̄ plures recte p̄nt dici vnū eē: si sint vni⁹ essentie: ꝛ earuz vna sit natura. Unus aūt vel vna nō potest dici de diuersis rebus nisi addat qd vn⁹ vel vna. Quo addito recte potest dici de reb⁹ ꝛ vnius ꝛ diuerse substantie. Unde Augu. in. vi. libro de trinitate sic ait. Nescio vtruz inueniat in scripturis dem̄ vnū sunt quoꝝ est diuersa natura. Si autem ꝛ aliqua plura sunt eiusdē nature ꝛ diuersa sentiant: nō sunt vnū inquātū diuersa sentiunt. Cuz ergo sic dicitur vnū: vt nō addatur qd vnum: ꝛ plura vnū dicūtur eadez natura atq; essentia nō dissidēs neq; dissentiens significat. Unde Paulus ꝛ Apollo: q̄ ꝛ ambo homies erāt ꝛ idē sentiebant: vnū esse dicunt cū dī. Et q̄ plantat ꝛ q̄ rigat vnū sunt. Cuz ꝛo additur qd vnū: potest significari aliqd ex pluribus vnū factum: quāuis diuersa natura sit: sicut anima ꝛ coꝛpus nō possunt vtriq; dici vnū. Quid. n. tā diuersuz: nisi addat vl̄ subintelligatur qd vnuz. i. vnus homo. Unde apostolus. Qui adheret iquit domio: spūs vnus est. Nō dixit vn⁹ est vel vnū sunt: sed addidit spiritus. Diuersi sunt eni natura spūs hominis ꝛ spūs dei: sed inherendo fit spūs hominis vnus spiritus cū deo: q̄ particeps fit veritatis ꝛ beatitudinis illius. Si ergo ō his qui diuerse substātie sunt: recte dr̄ q̄ sint vnus spiritus: quanto magis qui vnius substātie sunt: recte dicuntur vnus deus esse. Pater ergo ꝛ fili⁹ vnum sunt vtriq; ꝫm vnitatē essentie ꝛ vn⁹ deus. In quo ꝛ arriana heresis damnat: que patrē ꝛ filiū ꝛ spm̄ sanctuz: vt ait Augu. in lib. de hereſi: non vult eē vni⁹ eiusdēq; substātie atq; nature: vel vt expressius dicat essentie: que grece dr̄ vsia: sed filiū esse creaturā. Hecnō ꝛ sabelliana que vt ait Augu. in eodē lib. dicebat xp̄m eundem ipsuz ꝛ patrē ꝛ spm̄ sanctū esse: v̄ esset trinitas nominum sine subsistentia personarum. Utrāq; pestez: vt ait August. super Jobā. eliḋit veritas dicens. Ego ꝛ pater vnuz sumus. Utrūq; audi ꝛ aduerte ꝛ vnuz ꝛ sumus: ꝛ a caribdi ꝛ a scilla liberaberis. Oꝛ eni dixit vnū: liberat te ab Arrio. q̄ dixit sumus: liberat te a sabellio. Si vnū ergo nō diuersum. si sumus: ergo pater ꝛ filius. Sumus enim non diceret de vno: nec vnū de diuerso. Erubescant ergo sabelliani qui dicunt ipsum esse patrē qui est filius: confundentes personas: qui ꝛ dicti sunt patripassiani: qui dicunt patrez fuisse passum. Arriani vero dicunt aliud patrez esse: aliud filium: nō vnam substantiā sed duas: patrē maiorem: filiū minorē. Noli hoc dicere tu catholice. In medio ergo nauiga. vtrūq; periculosum latus deuita ꝛ dic. Pater pater est: ꝛ filius fili⁹ est. Alius pr̄: alius filius: ꝫ nō aliud: immo hocipsuz: quia vnus deus. Ecce ostensum est quare vnitas in patre esse dicatur cuz tres vnum sint.

¶ Quare dicitur esse equalitas in filio: cum sit vna equalitas trium.

NUnc videamus quare equalitas dicat esse in filio: cū vna ꝛ summa equalitas sit triū. Hoc iō forte dem̄ est: q̄ fili⁹ genitus ē a patre eq̄lis gignenti ꝛ dono q̄ ō ab vtroq; ꝓcedit: ꝛ ideo illa tria dr̄ esse eq̄lia ppter filiuz. Fili⁹. n. hz a pre vt sit ei equalis ꝛ spūi scō: ꝛ spūs scūs ab vtroq; hz: vt sit equalis vtriq;. Hoc autē sine assertionis supercilio ꝛ maioꝛis itelligentie preiudicio dicimus: malētes in aptiōe tam clausoꝝ sermonū pitioꝛes audire q̄ aliquid alijs ifluere.

¶ Quare in spū sancto dr̄ esse vtriusq; ꝛcordia vel connexio.

QUod autē in spū scō dr̄ esse vtriusq; ꝛcordia: ꝛ p eū oia cōnexa: facilioꝛ ē intelligētia nobis p̄missa ad mētē reuocātibus. Supꝛa. n. ꝫm auctoritates sanctoꝝ dictū est q̄ spiritus sanctus amoꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

est quo pater diligit filiū ⁊ filiꝰ patrē. Recte g̃ spūs scūs dr̃ connexio vel concordia patris ⁊ filij: ⁊ per eum omnia cōnexa. Unde Augus. in. vi. lib. de tri. Cōmunio quedā cōsubalis patris ⁊ filij est amboꝝ spūs scūs. Idē in. vij. lib. de trini. Spūs scūs est summa charitas vtrūq; cōiungens nosq; subiungens.

¶ Diuisio textus.

Postquā determiauit de ꝑpriis ꝓsona rum. Dic determiat de appropriatis ipsaꝝ. Et oſtdit in ꝓtes duas. In ꝑma determiat appropata ꝓsonaꝝ. In 2ª inquirit quo ſm illa appropata dine ꝓsone adinuicē cōparent. 3z. di. (Dic ozit qō.) Prima in duas. In ꝑma determiat significatōes quozūdā nominū q̃ ꝓsonis diuinis appropant. In 2ª ꝓsequit diuersas sanctoꝝ appropriationes. ibi. (Nō ē ꝑtermittēdū.) Circa ꝑm tria facit. Prio ingrit de significatōe hꝰ nois eq̃litas. Scōo de silitudine. ibi. (Hoc idez ēt dicimus.) Tertio ex dictis approbat quozūdā sententiam. ibi. (Uñ gbusdā ꝛc̄.) (Non est ꝑtermittēdū.) Dic ponit appropriata ꝓsonaꝝ. Et diuidit in ꝓtes duas. In ꝑma ponit appropriationē Dyla. In scda appropriationē August. ibi. (Illud ēt sciri.) Circa ꝑmū duo facit. Primo ponit appropriationē Dyla. cū expōne Augu. Scōo magr remouet quedaz dubia circa expōnē Augu. ibi. (Nō. n. ſm ꝑmissam ꝛc̄.) (Ueletiam sciri opz.) Dic ponit appropriationē August. Et circa hoc duo facit. Primo narrat appropriatiōez. Scōo inquirit appropriatiōis rōnē. ibi. (Sz plures mouet.) Et circa hꝰ facit tria. Primo oñdit q̃re ꝑsona appropriatur vnitas. Secundo q̃re filio eq̃litas. ibi. (Nunc videamus.) Tertio q̃re spūi scō connexio. ibi. (Qō aūt ī spiri. sancto.) Circa ꝑmū duo facit. Primo querit quare vnitas patri appropriatur. Scōo q̃liter vnitas in diuis ꝑdicet in neutro vl in masculino genere. ibi. (Dic dici oportet ꝛc̄.)

¶ Questio. I.

Hic quattuor querūtur. Primo de equalitate. Scōo de appropatiōe in cōi. Tertio de rōne appropatiōis Dyl. Quarto de appropatiōe Augu.

¶ Utr̃ equalitas ponat aliqd in diuinis. I.

Circa primus suppositis bis q̃ supra de eq̃litate dcā sunt. 19. dis. q̃riť vtr̃ equalitas in diuis aliqd ponat: ⁊ vr̃ q̄ sic. Quicqd. n. ē i deo ⁊ i creaturis nobiliꝰ est i deo q̃ in creaturis: sz eq̃litas ⁊ silitudo i creatura aliqd ponūt. q̃ ⁊ in deo. ¶ P. arriꝰ dānatꝰ ē: qz eq̃litatē ꝓsonaꝝ negauit. Nō aūt fuisz hereticꝰ nisi aliqd negasſz qō in deo est. q̃ eq̃litas i diuis aliqd positiue ꝑdicat. ¶ Itē eq̃litas vr̃ esse vna eēntia in tribus ꝓsonis idifferēs vt in lra dr̃: sed essentia indifferēs aliqd positiue est i deo. q̃ videť q̄ ⁊ equalitas. ¶ P. equalitas est relo q̄dā: sed relo aliqd positiue ꝑdicat ⁊ nō ꝑuatiue. q̃ videť q̄ equalitas aliqd positiue ꝑdicet.

Contra. est qō a magro in lra dr̃. ¶ P. ꝓbus dicit i 5º metaꝑh. q̄ eq̃le opponiť magno ⁊ paruo sicut due ꝑuatōes. vñ ēt ꝑ ꝑuatōez equalē diffiniť: sz ꝑuatio nihil positiue ꝑdicat. q̃ nec equalitas.

Respondeo dōm: q̄ equalitas est relo quedam fundata supra vnitatē q̃titatis: ⁊ in diuinis fundata supra vnitatē eēntie, put significať noie q̃titatis virtualis vt cū dr̃ magnitudo vel eternitas vel potētia, vñ de equalitate dupl'r cōuenit loqui. Aut quantum ad vnitatē quātitatis que est causa ipsius. Aut quātum ad relonē ꝛnitem. Si quātū ad vnitatē quantitatis supra quā fundať talis relo sic rō eius cōsistit in ꝑuatōe sicut ⁊ rō vnitatis: vt supra dcm̃ est. ⁊ iō dicit ꝓbus q̄ eq̃ le opponiť ꝑuatiue magno ⁊ paruo. sicut vnum multo: ⁊ idē in lra inuit. Si aūt ꝛsideret equalitas quātū ad relationē. sic equalitas in creaturis aliquid realiter ponit in vtroq; extremoꝝ: sz in diuinis ꝓsonis nihil nisi ſm rōnez. Cuiꝰ rō est: qz si poneret aliquā relonē realem in ꝓsonis: aut hꝰ eēt ex parte essentie que cōis est: aut ex parte relationū qbus distinguunť. Non aūt hꝫ ex parte essentie q̄ sit relo realis: qz essentia ē vna ⁊ eadē nūero: ⁊ idē ad seipsum nō referť aliq̃ relone reali: vt supra dcm̃ est. Nec ēt ex parte ꝓsonaꝝ relonibus constitutarū: qz relo nō referť ꝑ aliquā relonē realem mediā: qz sic eēt abire in infinitū. Et iō dico cū magro q̄ eq̃litas nō ponit nisi relonē ſm nomē vel ſm rōnē cū de deo dicit: sz verus est q̄ aliqd ponit. s. vnitatē essentie nō q̄ sit de itellectu eius: sed q̄ ꝓsupponiť ad intellectū ipsius: sicut est in ꝑuatiuis ⁊ illis que dicūtur de deo ex tēpore.

Ad primus igiť dōm: q̄ ex parte vnitatis vniuersaliter sumpte ſm q̄ vnū cōuertiť cū ente: nec in deo nec in creatura equalitas aliqd positiue ꝑdicat: sicut nec vnitas: vt supra dcm̃ est. Sed qz in creaturis suppositā eq̃litatis sunt absoluta. iō referunť adinuicem ꝑ relationē realē mediā qō in diuinis nō cōperit. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ q̃uis eq̃litas sit ſm rōnē relo: tñ habz aliqd in re rñdēs rōne cuius dr̃ hereticus q̄ equalitatez negat. sicut ⁊ qui negaret deū esse dm̃: q̃uis illa relo nihil ſm rem ponat in deo. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ sicut in creaturis equalitas nō est vna q̃titas pluriū: sed relo includēs talē vnitatē: ita in diuinis equalitas nō est vna eēntia: sed relo ſm intellectū ꝓnis eēntie vnitatē. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q̄ illa relo nō pōt esse realiter in deo. ⁊ iō nō sequiť q̄ aliqd ponat ex hꝰ qō relatiue dicitur.

¶ Utrū attributa eēntiali a hꝫ debeāt appropriari diuinis personis. II.

Ad secundus sic procediť: vr̃ q̄ hꝫ essentialia attributa ꝓsonis diuinis appropriari nō debeāt. Qō enī pluribus cōe est nulli eoꝝ debz appropriari: sz oia attributa sunt cōia tribus ꝓsonis. q̃ ꝛc̄. ¶ P. de similibus idē est iudiciū: sed oia hꝰ attributa significāt eēntiam cōem. q̃ videť q̄ omnia debeāt appropriari vel nullum: ⁊ q̄ oia vni ꝓsone approprient. ¶ Itē appropriatū ſm ratiōez sequiť ꝑpriū: qz ꝑpriū cadit in ratiōe appropriati: sz attributa eēntialia nō sequunť ꝑpria ſm intellectū: qz possunt itelligi ꝑpria nō itellectis sicut ē apud infideles. q̃ nō debēt dici appropriata. ¶ P. nihil est faciendum a nobis qō possit in errorē fidei vergere: sed si aliqd cōmune appropriareť vni pōt vergere in errorem fidei: vt credaťaut tñ illi: aut magis illi ꝓsone conuenire. q̃ nō debemus attributa eēntialia ꝓsonis appropare.

Contra. est auctoritas Dyla. ⁊ August. in lra. ¶ P. ꝓcessiones ꝓsonarū distinguunť ⁊ noiaňť ſm diuersas ratiōes attributoꝝ inquātū dicimus q̄ spūs sanctꝰ ꝓcedit per modū voluntatis: ⁊ filius ꝑ modū nature. q̃ vnū attributuz cui competit ratio ꝓcessionis ꝓsone potest illi persone appropriari.

Respondeo dōm: q̄ de appropriatiōe dupliciter cōuenit log. Aut ex ꝑte nostra. Aut ex ꝑte ipsiꝰ rei: ⁊ vtrobiq; iueniť ꝓuenietia. Quātus enī attributa eēntialia cōia sint tribus: tñ ſm rōnez suā magis hꝫ similitudinē ad ꝑpriū vnius ꝓsone q̃ alteri. vñ illi ꝓsone appropari pōt ꝓuenienter, verbi gra. potētia habet in ratiōe sua ꝑncipiū. ⁊ ideo appropriať ꝑri qui est ꝑncipiū nō de ꝑncipio: ⁊ sapia filio qui ꝓcedit vt verbuz: ⁊ bonitas spiri. sancto q̃ ꝓcedit vt amor: cuius obiectum est bonū: ⁊ ita silitudo appropati ad ꝑpriū ꝓsone facit ꝓuenientiā appropatōis ex ꝑte rei q̃ eēt ēt si nos nō essemus: sz ex ꝑte nr̃a facit ꝓuenietiaz vtilitas ꝓnis. Inueniť. n. distictio ⁊ ordo in attributis dīnis ⁊ in ꝓsonis: sz differenter: qz in ꝓsonis ē distictio ⁊ ordo realis: sz in attributis ſm rōnē. Uñ q̃uis ꝑ attributa nō possimus sufficienter deuenire in ꝑpa ꝓsonarū: tñ ispicimus in appropatis aliq̃ silitudinē ꝓsonaruz: ⁊ ita valet talis appropatio ad aliq̃ fidei māifestatiōez q̃uis ipfectā sic ēt ex vestigio ⁊ imagie sumiť aliq̃ via ꝓsuasiua ad māifestatōez ꝓsonaꝝ.

Ad primum igiť dōm: q̄ ex hꝫ ꝓuenit oibꝰ aliqō attributū, ꝑbať sufficiēter q̄ nō sit ꝑpriū vniꝰ ꝓsone: nō tñ q̄ nō sit ꝓsone appropriatum: qz hec ꝓpositio ad. q̃ venit ad cōpositōez vocabuli notat accessuz cū q̃dā distātia. vñ ſm Aug. hō g ita imitaťdeū q̄ semp ꝛuenit distātia similitudinis dr̃ imago ⁊ ad imagiē: filiꝰ aūt g imitať ꝑrem sine aliq̃ dissimilitudie dicitur imago ⁊ nō ad imaginez: ⁊ ꝓp hꝫ qz hꝫ attributa accedunt ꝑ silitudinē ad rōnē ꝓꝓaꝝ ⁊ distāt ꝑ cōitatez recte appropata dñr. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ q̃uis oia attributa eēntialia sint vnū re: tñ differūt rōne: ⁊ ſm rōnē suā hñt silitudinē vel ad originē ꝓsonaꝝ vt potentia q̃ est ꝑnᵐ, productiōis: vel ad determinatū modū ozigis vt bonitas ad. ꝑcessionē amoris: ⁊ ad ꝓcessionē verbi sapia: ⁊ ita diuersis ꝓsonis ꝑñt ista appropari: sz eēntia de ratiōe sua neq; originē neq; aliqd ad modū ozigis ꝑtinens dicit. ⁊ iō nō appropať. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ appropatū pōt sumi dupl'r. aut māliter. i. id qō appropatū est: ⁊ sic illud attributū nō sequiť rōnē ꝑpriy. aut formal'r. i. ꝛquātū appropatū est: ⁊ sic in rōne suā ꝑpa ꝑpriy rōnē ꝛcludit. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ appropriādo attributa eēntialia determiatis ꝓsonis nō excludimus alias ꝓsonas: nec gradū ꝑticipatiōis constituimus: sz tñ oñdimus silitudinē in rōne appropati ad ꝓpriū ꝓsone: ⁊ ex hoc nō segť errorꝫ ꝛc̄.

¶ Qō. II.

Circa tertium duo q̃runť. Prio ō rōne appropatiōis Dyla. Scōo de expōne Augu. quātū ad hoc qō dicit q̄ imago coequat ei cuiꝰ ē imago ⁊ nō ecōuerso vtr̃ in diuinis sit mutua equalitas: sed hꝰ supra. 19. distin. habitum est.

¶ Utr̃ Dyla. ꝛuenieter appropet eternitatē ꝑri spēm filio vsum spiritui sancto. I.

Ad primum sic ꝓcediť: vr̃ q̄ appropriatio Dyla. sit icōpetens: qz ſm Augu. hꝫ appropriatiōes fiūt ad excludēdū errorez. ⁊ iō ꝑri attribuiť potētia ne ifirmꝰ credať: sic ꝑres apud nos ꝓ senectutē ꝛc̄. sz circa eternitatez ꝑris nullus erravit sic circa eternitatē filij vt arriꝰ. q̃ eternitas magl eēt appropriāda filio q̃ ꝑri. ¶ P. sz equoca nō attendiť aliq̃ silitudo: sz eternitas ꝑuat ꝑncipiū duratiōis. Innascibilitas aūt ꝑuat ꝑncipiū ozigis: cū igiť appropriatiōes fiāt ſm silitudinē ad ꝑpa vr̃ q̄ ꝑri nō sit attribuenda eternitas: qz est innascibilis. ¶ Si dicas q̄ eternitas appropriatur ꝑri: qz ipoztat ex ꝓnti ꝑprietatē ꝑris. s. innascibilitatez quāuis ꝑncipaliter significet diuinā essentiam.

Contra. q̃cūq; notioāle addiť essentiali nō pōt totū ꝑdicari de ꝓsona cui nō cōuenit illa notio. Sicut deꝰ genitꝰ nō ꝑdicaťde ꝑre. Si igiť eternitas aliquo mō in itellectu suo ꝛcluderet innascibilitatē nullo mō filio ꝓueniret: qō ē arriane ipietatis. ¶ Itē ſm Dio. 4º ca. de di. no. pulchrū ⁊ bonū se ꝓsequunť, vñ dr̃ q̄ oia pulchrū ⁊ bonū appetunt. vñ ſm nomē in greco etiā propinqua sunt: qz bonū dr̃ calos pulchū thalos: sz bonitas nō appropať filio: sz spiri. scō. q̃ nec spēs vel pulchritudo. ¶ P. vti est referre aliqd ad obtinēdū hꝰ quo fruēdū ē: sed spiri. sanctꝰ est ipz fruibile: ⁊ nō referť ad aliud sicut ad finē. q̃ vsus nō dz sibi appropriari.

Respondeo dōm: q̄ in appropriatiōe Dyla. ponunť tria ꝑpa noia ꝓsonaꝝ. s. pater imago munꝰ vel donū: ⁊ hoc pz ex ꝑdictis: ⁊ ponunť tria appropata. s. eternitas quā dicit eē in ꝑre sicut appropata sibi: ⁊ spēs. i. pulchritudo quā dicit eē in imagie. i. in filio q̄ ꝑpe imago ē: vt supra habitū est: ⁊ vsus quē dicit eē in munere. s. i spiri. sancto q̄ donū ē. Rō aūt hꝫ appropatiōis hꝰ est. Eternitas. n. i rōne sua hꝫ duo. s. q̄ sit ꝑnᵐ oīs duratiōis ꝛquātū est ꝑma mēsura. Uñ ab ipsa fluit ⁊ euū ⁊ tps: ⁊ sic hꝫ similitudinē ad ꝑpa ꝑris que cōueniūt sibi ꝛquātū ipe est ꝑnᵐ vel ꝑ generatōez vel ꝑ spiratiōez. s. ad ꝑnitatē ⁊ cōem spiratōez. Habz ēt in ratōe sua ꝑuatōez ꝑncipy ⁊ in hoc cōuenit cū ꝑpetate ꝑris que competit sibi ſm q̄ est auctoꝝ vel nō de ꝑncipio. s. inascibilitatē. Ad rōnez aūt pulchritudinis duo ꝛcurrūť ſm Dion. 4.º ca. de di. no. s. ꝓsonātia ⁊ claritas. Dicit. n. q̄ deꝰ ē causa oīs pulchritudis ꝛquātuz est cā ꝓsonātie ⁊ claritatis. sicut dicimus boies pulchros q̄ hñt mēbra ꝑpoztiōata ⁊ splēdē tem colorē. Dis duobꝰ addit tertiū ꝑbus. 4. ethi. vbi dicit q̄ pulchritudo nō est nisi in magno corpe. vñ pui homines ꝑñt dici cōmēsurati ⁊ formosi: sz nō pulchri. Et secundū hec tria pulchritudo ꝛuenit cū ꝑpriis filij: ꝛquantum. n. filiꝰ est imago pfecta ꝑris. sic est ibi ꝓsonantia pfecta. est. n. equalis ⁊ silis sine ꝛequalitate ⁊ dissimilitudie: ⁊ hoc tāgit August. vbi dicit. Ubi est tāta conueniētia. i. maxima ꝛc̄. Inquātū vo est filiꝰ verus hꝫ pfectā nām patris: ēt ita hꝫ magnitudinē q̃ cōsistit in pfectiōe dine nature: vt supra dcm̃ est. vñ dicit August. q̄ ibi est pfecta ⁊ summa vita ꝛc̄. Sz ꝛquātū est vbū pfectū ꝑris hꝫ claritatem q̃ irradiat sup oia: ⁊ in quo oia resplēdent. Uñ dicit Augu. q̄ est tanq̃ vbū pfectū ꝛc̄. pōt etiā totuz accipi ex verbis Augu. ſm rōnem ꝓsonātie q̃ triplex in eo cōsiderari pōt. i. ꝓsonātia ipsius ad ꝑez cui potētia est equalis ⁊ similis: ⁊ hoc tāgit Aug. vbi dicit. (Prima eq̃litas ꝛc̄.) ¶ Itē ꝓsonātia sui ad seipm ꝛquātū oia attributa in eo nō differūt: sz vnū sunt: ⁊ hoc tāgit vbi dicit. (Cui nō est aliud vi. ꝛc̄.) ¶ Item cōsonātia ad res creatas: quarum ratiōes i eo sunt ⁊ vnū sunt i eo sicut ipse est vnū cū ꝑre: ⁊ hoc tāgit. ibi. (Et oēs vnū in eo ꝛc̄.) Ulus etiā de ratione sua duo hꝫ. Primo q̄ est assumptū i facultatē voluntatis: ⁊ sic cōuenit ſpūi scō inquantuz est amoꝝ: ⁊ hoc tangit Augu. cū dicit. (Qō illa delectatio filij ꝛc̄.) Habz ēt aliud qō est ordinatū ad alterū: ⁊ iste ēt ordo cōpetit ſpi. sancto inquātū ipse amoꝝ q̄ est ſpūs scūs nō tñ ē in filio: sed redūdat i oēs creaturas ſm q̄ cōpetit sibi nomē doni: ⁊ hoc tāgit Augu. cū dicit. (Ingeniti largi ꝛc̄.)

Ad primum igiť dōm: q̄ vna ⁊ ꝑncipalis ratio est appropationis. s. similitudo ad ꝑpriū: vt dcm̃ est: sed ꝑñt eē multe ꝓtes vtilitates: quarum vna Augu. tāgit. vñ ex hoc nō pōt ꝛcludi q̄ aliquid debeat appropari ꝑri vel filio nisi assit ratio ꝑncipalis.

¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ in equocis quo ꝑ fortunā sunt ⁊ casum vt canis nō attendiť silitudo aliqua: sz in equocis que dr̃ ꝑ respectū ad vnū ꝑncipiū attendiť aliqua silitudo analogie vel ꝑpoztiōis: ⁊ talis est multiplicitas huiꝰ nois ꝑnᵐ. vñ ēt phs. 5. metaꝑh. docet reducere oia hꝫ ad vnū ꝑmuz ꝑnᵐ. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ rō illa nō valet. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ pulchritudo nō hꝫ rōnez appetibilis nisi inquātū induit rōnē boni. sic. n, ⁊ yez appetibile est: sz ſm

Universidad de Deusto
Biblioteca

rõnem ꝓpriã hz claritatẽ ⁊ ea que dicta sunt que cũ ꝓpꝛys filꝫ similitudinez hñt. ¶Ad 5m dõm:ꝙ vsus:vt suꝑa deũ ẽ:sumiť duplr. Cõmuniter ꝑut vti dr assumere aliqd in facultatẽ volũtatis. Et stricte ꝑut dicit relonez in finẽ. Et ꝓmo mõ sumiť h quo cõtinet in se ẽt fruitionẽ vt h dr:ꝙ felicitas vel beatitudo ad vsuz ptinet. Nihilominus tñ competit ꝓpsito. ⁊ fm ꝙ hz rõnez ordinis nõ gdẽ in finẽ:sed i effectũ in quo bonitas diuina ꝑ spiri. sanctũ vberrime effundit.

¶Arca quartum

duo q̃runt. Primo de ratõe appropriatiõis Augusl. Secũdo de hoc qd dicit ꝙ omnia sunt vnum ꝓpter patrem.

¶Utꝛ Aug. cõueniẽter appropriet vnitatẽ pri. equalitatem filio. nexum spiritui sancto. I.

¶Ad primuz

sic ꝓcedit: vr ꝙ appropatio Augusl. sit icompetẽs. Supra. n. io. di. dcñ est ꝙ spir. sanct⁹ est vnitas duoꝝ. g̃ vr ꝙ vnitas nõ pri:ꝛ spir. sancto appropet. ¶Ꝑ. appropatio est fm similitudinẽ ad ꝓpriũ:illi g̃ ꝓsone hz appropatã vnitas in q̃ min⁹ de pluralitate iuenit. Hz maxima pluralitas notionũ iuenit in pre q hz tres notões: minima in spiri. sancto qui hz ynã tm̃. g̃ vnitas spiri. sancto ⁊ nõ pri appropari debz. ¶Ꝑ. vnitas cã est eq̃litatis. Si igit vnitas pri appropatur ⁊ eq̃litas sibi appropari dz: ⁊ nõ filio. ¶Itẽ ꝛz cõuenientiã in nã vel in forma magis attendit similitudo q̃ eq̃litas:ꝛz filꝫ⁹ inquãtũ est genit⁹a pre hz nãm ⁊ formam pris:⁊ silr imago ⁊ vbũ hz similitudinẽ ei⁹ad qõ dr. g̃ magis dz appropari filio similitudo q̃ eq̃litas. ¶Ꝑ. nexus ꝓpe dr de spiri. sancto: ꝛz eternitas ⁊ eq̃litas nõ ꝓpe dñr de pre ⁊ filio. g̃ vr ꝙ appropatio nõ sit vniformis.

Respondeo

dõm:ꝙ appropatio Augusl. bona ẽ:⁊ rõ appropatiõis h ẽ. Unitas. n. q̃tũ ad id qõ positiue aliqd dicit hz rõnez ꝑncipy:fm qõ ẽ ꝑncipiũ nũeri:⁊ ita hz silitudinẽ cũ duab⁹ ꝓpetatib⁹ pris. s. cũ pnitate ⁊ cõi spiratiõe qbus dr ꝑn'' filꝫ ⁊ spũs sci. Secundũ aũt ꝙ rõ ei⁹ cõsistit in negatiõe sic negat distionẽ. ⁊ ꝑ ons cõpositiõez ꝑexistentẽ:⁊ ita negat rõnez ꝑncipy: qz ea in q̃ aliquid dicit sunt ꝑncipia itegrantia ipm:⁊ ita vnitas hz silitudinẽ cũ innascibilitate sic ⁊ eternitas: vt dicit magister. Simlr ẽt eq̃litas fm ꝓpriũ modũ sue ꝓcessiõis cõuenit filio:vt ꝑz in oib⁹ noib⁹ psonalib⁹ ipsi⁹ filꝫ. ex eo. n. dr filius ꝙ recipit equalẽ ⁊ eãdẽ nãm quã habet gñans. silr ẽt imago icludit in se rõnẽ eq̃litatis: ⁊ silr vbũ pfectũ. Ita ẽt nexus cõuenit spiri. sancto. ex mõ sue ꝓcessiõis:inquãtũ est amoꝛ pris ⁊ filꝫ quo vniunť:⁊ etiã est cõnectẽs nos deo inquãtũ est donum.

Ad primuz

igit dõm:ꝙ differt vnitũ ⁊ vnum: qz vnitũ est qõ ex plurib⁹ vnũ effectũ ẽ. vñ vnio ipoꝛtat relonẽ quãdã plũz fm ꝙ in vno conueniũt:ꝛz vnũ absolute dr. Unũ dõm:ꝙ vnitas fm ꝙ ponit ꝑ vnione plũz in vno amoꝛe attribuit spũi scõ: fm autẽ ꝙ absolute sumit inquãtũ est ꝑn'' hz silitudinẽ ad ꝓpriũ pris. vñ appropriať pri. ¶Ad 2m dõm:ꝙ tres notiões in patre nõ sũt tres res:ꝛz tres rõnes inotescẽdi. vñ pluralitas notionũ nõ impedit gn sibi vnitas appropriet: ⁊ ꝑcipue cũ rõ vnitatis cũ oibus notiõib⁹ eius similitudinem hẽat. ¶Ad 3m dõm:ꝙ eq̃litas nõ est vnitas: sed relo vnitatẽ ons. ⁊ ideo appropriať filio q adequat pfem, pcedẽs ab eo quãtus nõ appropet sibi vnitas. ¶Ad 4m dõm:ꝙ sicut equalitas appropať filio: ita ⁊ similitudo: sed Aug. posuit equalitatẽ:qz i dinis eq̃litas icludit similitudinez ⁊ nõ ecõuerso. Cũ. n. in dinis nõ sit quãtitas nisi vtutis q̃ fundať in aliqua forma: sequit vt quecũq; cõueniunt in quãtitate vtuali conueniãt in forma: ⁊ ita si sunt equalia ꝙ sint similia:ꝛz nõ cõuertit:qz equalitas ꝑuat excessum quẽ nõ ꝑuat silitudo. vñ duo quoꝝ alterũ altero albioꝛ ẽ sunt similes in albedie:sed nõ equales. ¶Ad 5m dõm:ꝙ nexus vel cõnexio amoꝛis ꝓpriũ est spiri. sancti. Sz quia quecũq; cõueniũt in aliquo vno pñt dici cõnexa in illo. Ideo cõnexio absolute dicta nõ importat nisi cõuenientiã quãdã:⁊ sic nõ est ꝓpriũ spiri. sci: sed appropatũ. Si tamẽ sumereť vt est ꝓpriũ nõ esset magnum iconueniẽs ꝙ assignatio nõ est vniformis simplr:ga hz attribuunť psonis inquãtũ sunt appropata:⁊ sic accedũt ad rõnem ꝓporum. vñ ꝓpriũ ⁊ appropatũ inquantũ appropriatum nõ habent rationem diffoꝛmitatis.

¶Utꝛ omnia sint vnũ ꝓpter patrem. II.

¶Ad secunduz

sic ꝓcedit: vr falsum qõ dicit Augu. Cũ. n. h ꝓpositio ꝓpter. importet habitudinẽ alicuius cãe cũ dr ꝙ oĩa sunt vnũ ꝓpter ꝑez: aut importat habitudinẽ q̃si efficiẽtis: aut quasi forme. Si q̃si forme tũc falsuz est:ga filꝫ⁹ formal'r loquẽdo nõ est vn⁹ cũ ꝑre:sed essentia dina vel ꝓpetate sua vr seipo. Si quasi efficiẽtis sicidem erit dictu ꝓpter patrẽ: ac si dicereť ꝙ hz vnitatẽ a ꝑre:sed sicut hz vnitatẽ a patre filius:ita ⁊ equalitatẽ:g̃ sicut dñr oĩa vnũ, ꝓpter ꝑez: ita dñr oĩa equalia ꝓp ꝑez:⁊ sic distictio nulla eẽt. ¶Ꝑ. qcgd sit de pre cõstat ꝙ filius nullã rõnẽ ꝓncipy bẽat re spectu pris. Si g̃ h ꝓpositio ꝓpter. importat hitudinẽ alicui⁹ ꝓncipy vr oino flin qõ dicit ꝙ oĩa sũt eq̃lia pp filiũ. ¶Itẽ sicut idẽ ẽ deo sape qõ eẽ: ita idez ẽ eẽeq̃lẽ deo qõ esse: sed nõ põt dici ꝙ omnia sint in diuinis ꝓpter filiuz.

Contra.

(ergo nec ꝙ omnia sint equalia. est quod in littera dicitur.

Respondeo

dõm:ꝙ dcñ Augu. põt vificari dupliciter. s. q̃tũ ad ꝓpriatatẽ psonaꝝ ⁊ quãtũ ad nũerũ ipsaruz. Si. n. ꝛsideremus numeꝝ. sic vnitas statiz i ꝑre iuenit. ⁊ iõ ꝓp eũ i quo ꝓmo vnitas iuenit fm ordinẽ nãe oĩa dñr vnũ. Sz binari⁹ psonaꝝ ꝓmo iuenit i filio g̃ ꝓcedit alius a ꝑre. ⁊ silr eq̃litas q̃ ꝓmo in duob⁹ iuenit:⁊ ꝓp boc oĩa ꝑ filiũ eq̃lia dñr. sicut ꝓp eũ i quo ꝓmo eq̃litas iuenit. Sed in spiri. sancto ꝓmo iuenit ternari⁹. ⁊ silr cõnexio q̃ tria regrit:duo cõnexa ⁊ vnũ cõnectens:⁊ ꝑpter hoc oĩa dicũtur cõnexa ꝓpter spiri. sanctũ. Si aũt cõsideremus ꝓpetates ꝓsonaꝝ: in ꝑre iuenit rõ ꝓncipy q̃si ꝓmi:⁊ ga in q̃libet nã iuenit vnũ ꝓncipiuz nõ de ꝓncipio a cui⁹ vnitate est ꝙ vna i oib⁹ nã ꝓpget. oĩa dñr vnũ ꝓpter ꝑrem:⁊ boc vr tãgere Dyla. in q̃dam notula. Si ꝛsideremus ꝓpriũ filꝫ fm oĩa ꝓpa sua cõuenit sibi ꝙ adequat vel coequat ꝑrem:⁊ inquantũ filius ⁊ iquãtũ vbũ ⁊ inquãtũ imago. Sicut aũt dicimus ꝙ relationes q̃ sunt ad creaturã resultãt ex creaturis iquãtũ referũtur in deũ: ita ẽt relones qbus ꝑ referť ad filiũ supositis relatiõibus distiguẽtibus resultãt ex boc ꝙ filꝫ⁹ referť ad ꝑrem:⁊ ꝓpter boc ꝑ dr equalis filio iquãtũ filius coequat ꝑrem:⁊ ex boc ẽt sequit ꝙ spũs scũs sit eq̃lis vtriq;. Nisi. n. filius g̃ est ꝑn'' spũs sci eẽt equalis patri. nullo mõ eq̃lẽ amoꝛe spiraret:⁊ ita quodãmõ ex eq̃litate filꝫ resultat equalitas in tota trinitate. Silr ẽt ꝓpriũ est spũs sci ꝙ ꝓcedat vt amoꝛ: ⁊ amoꝛ hz rõnẽ nexꝰ. ⁊ iõ oĩa dñr ꝓp spiri. scñ cõnexa. Posset tñ brevi⁹ exponi vt diceret ꝙ sunt oĩa vnũ ꝓp ꝑrem. i. ꝓp vnitatẽ essentialẽ que appropriať ꝑri. ⁊ sic de alys.

Ad primum

igit dõm: ꝙ cũ dr ꝙ oĩa sunt vnuz pp ꝑrem: ly pp nõ tm̃ dicit habitudinẽ ꝓncipy ꝓ modũ efficiẽtis: sed ẽt ꝓ moduz forme: inquãtũ vnitatẽ ꝓncipy sequit vnitas forme. s. dina essentia qua in diuinis oĩa vnũ sunt. ¶Ad 2m dõm:ꝙ sicut creature nõ sunt ꝑn'' dei: quãuis dicať deus relatiue: ꝓp boc ꝙ ad ipz creature referunť:qz hz relatões nõ sunt realiter i deo: ita ẽt nõ segť ꝙ filius sit ꝑn'' ꝑris:qz eq̃litas nõ ponit i deo relonẽ realẽ. ¶Et ꝓ h ẽt ꝓz rñsio ad 3m. Nõ enim dñr oĩa esse eq̃lia ꝓp filiũ: qz filius sit ꝓncipiũ equalitatis in ꝑre:ꝛz vt dcñ ẽ. ¶Expositio textus.

¶Reterea

ꝓsiderari oꝛ.) tria q̃rit ꝺ eq̃litate. Primo vtꝛ dicať relatiue vl' absolute. ad hoc rñdet ꝙ relatiue. ibi. (Ad qõ dicimus.) Scõo q̃rit fm qd attẽdať eq̃litas. vtꝛ fm vnitatẽ essentie vel ꝛz vnitatẽ relonis. Et oñdit ꝙ fm vnitatẽ essentie. ⁊ iõ eq̃litas fm essentiã dr ⁊ h. ibi. (Est tñ eq̃lis.) Tertio q̃rit qd sit eq̃litas. Et ad hoc rñdet ꝙ ẽ relo i deo fm nomẽ tm̃. ibi. (Et appellatio tm̃ ⁊c.) (Imago si perfecte iplet ⁊c.) ex hoc vr ꝙ in dinis nõ sit mutua eq̃litas si ꝑ sue imagini nõ coequať. ¶Sed dõm:ꝙ sicut filꝫ⁹ est eq̃lis ꝑri:ita ⁊ ꝑ filio cũ quãtitas vtualis ꝑfecte sit in vtroq;. Sz coeq̃re dicit motũ ad coeq̃litatez:⁊ q̃uis in dinis nõ sit motus: est tñ ibi acceptio eq̃litatis: ⁊ ga filius accipit eq̃litatẽ a ꝑre:⁊ nõ ecõuerso. Jõ filius coequať patri: ⁊ nõ ecõuerso. (Jdẽtitatẽ). i. oĩa idẽ in nã. (Dyla. lib. de fino. imago est ⁊c.) h notula iducit ad oñdẽdũ ꝙ imago coequať ei cui⁹ est imago in qua notula duo facit Dyla. Primo ponit diffões imaginis q̃ patẽt ex bis que dicta sunt. 28. dis. Scõo ex illis diffõnibus ꝛcludit duas ꝛcl'ones. Per q̃ruz ynã oñdit distictio filꝫ a ꝑre ex h ꝙ imago ad aliqd referť:⁊ boc ibi (Est g̃ ꝑ ⁊c.) per scõam ꝛo oñdit vnitas nãe ꝓp spẽi indiuidua q̃ est de ratõe imagis: ⁊ h ibi. (Imago ⁊c.) Alia notula. (Sigs innasc. ⁊c.) Dec notula iducit ad oñdẽduz qũo oĩa sunt vnũ ꝓp ꝑrem. Et est itentio Dyla. dre ꝙ cũ in q̃libet nã sit vnũ ꝑn''' nõ de ꝑn⁹ si aliquis ponere in dinis duos inascibiles poneret duas nãs ⁊ ita duos deos: ꝛz oz vt fm ordinẽ vnius nature sit relo in vnũ ꝑn''' non de ꝑn⁹ qui est ꝑr. (Initiabile) i. initiatiuuz. (Ex inascibili cẽntia). i. ex ꝑre inascibili q est cẽntia. (Oĩa h gradu.) Triũ est qõ supra dixit Diero. 25. dis. ꝙ in dinis ꝓsonis nõ est gradus. ¶Et dõm:ꝙ h ponit duplicẽ relonẽ: vnã creature ad filiũ: ⁊ in hac relone ẽ gradus. ⁊ aliaz filꝫ ad ꝑrem in q̃ nõ ẽ gradus: põt tñ dici ꝙ gradus large sumit ꝓ ordine. ¶Alia no. (Oibus creaturis.) Dec notula iducit ad oñdendũ qũo ꝑ ⁊ filius vnũ sunt in nã: qõ ꝓbat sic. Qz ꝑn''' creatiõis rez est volũtas: ⁊ iõ tales fecit de⁹ res q̃les voluit ⁊ nõ q̃les ipe est in nã sua: sed ꝑn''' generatiõis filꝫ est nã pris. g oꝛ ꝙ filꝫ⁹ nõ solũ sit talis q̃lẽ ꝑ voluit: sed q̃lis ꝑ est in nã. vñ dicit Si genit⁹ in suba dei. i. filius g est natus de nã pris. (Attulit). i. accepit. (Scõm oziginẽ). i. ꝓ generatõez. (Essentiã nãe). i. talẽ essentiã q̃lis est nã pris ⁊. (Nõ cẽntiã volutatis). i. q̃lẽ volũtas habuit. (Scõm creaturas). i. sic creature acceperũt. ¶Alia notula. (Unius forme ex.) Dec iducit ad oñdẽdũ qũo oĩa cõnexa sunt ꝓ spi. sanctũ. Et itẽtio Dyla. est recitare ꝙ q̃dã synodus fuit cõgregata ꝺ sabellianos: g dicebãt eãdẽ eẽ ꝓsonã ꝑ ⁊ filꝫ⁹ ⁊ spũs scũs. Cõtra quos synodus ad hoc vt distigueret ordo ꝓsonaruz: ⁊ glia vel dignitas ꝓsonalis ⁊ suba. i. hypostasis ꝛfessa est cẽ ꝑez ⁊ filiũ ⁊ spũ scñ ꝓ subaz tria ⁊ ꝓ ꝓsonãtiã vnũ. Et acceperũt subam nõ ꝓ cẽntia ne diuisionem essentie fm arrianos iducerẽt: ꝛz ꝓ hypostasi: vt sabellianã cõfusionẽ excluderẽt. Et dixerũt ꝙ sunt ꝓ ꝓsonãtiam vnũ iquãtũ vniunť amoꝛe g̃ ẽ spiri. sanct⁹. (Que vitatez ꝑ ⁊c.) Sabelliana heresis dixit istis noib⁹ distictis pater ⁊ filꝫ⁹ ⁊ spũs scũs: q̃ i scriptura iueniunť nõ subiacere aliquã in re distictionẽ: ⁊ ꝙ eadẽ res habuit nomẽ ꝑ ⁊ filꝫ⁹

⁊ spũs scũs ex quo sequebať ꝙ nõ esset veritas nominũ: qz nulla res vere suiipsi⁹ ꝑr est. ¶Alia notula. (Cũ deuz pa. ꝛsi. ⁊c.) h notula inducit ẽt ꝺ sabellianos ⁊ arrianos. Dicit. n. silr ꝙ cũ nos nolemus filiũ deũ sicut ⁊ ꝑrem ⁊ nõ dicamus ꝑles deos: ꝛz vnũ cõstat ꝙ eẽntia ꝑr ⁊ fil. ẽ vna: cui⁹ nomẽ est vnũ. i. singulariter ꝑdicať: ⁊ qz vterq; dicit deus. Sed boc nõ segť ꝙ nõ sit aliq; ꝓsona genita q̃ accipit eẽntiã eãdem numero a ꝓsona generãte. (Religiosa vnio.). i. fidelis cõfessio q̃ nomẽ dei singulariter ⁊ cõiter ꝑdicať (Nõ ademit). i. nõ abstulit ꝓsone genite essentie. i. ꝓsonaz filꝫ geniti q est eẽntia. (Cõstituta). i. natam ex essentia patris indeficientis nature.

¶Utꝛ ꝑr vel filꝫ⁹ spũ scõ diligat: cum diligere idẽ deo sit qõ esse. ¶Bis. XXXII.

¶Jc oritť

qõ ex ꝑdictis deducta: dictũ ẽ. n. supra atq; sanctoꝝ auctoritatib⁹ oñsum ꝙ ꝓs scũs est cõmunio ꝑris ⁊ filiꝰ: ⁊ amoꝛ quo ꝑr ⁊ filꝫ⁹ seinuicez diligũt: Jdeo q̃rit.

Utꝛ ꝑr vel filius ꝓ spm̃ scm̃ diligat: Qõ vtiq; vr oportere dici fm auctoritates supꝛapositas: qb⁹ oñdit spm̃ scm̃ esse quo genit⁹a gignẽte diligať: genitoꝛẽq; suũ diligat. Sz eꝰ si ꝑr vel filꝫ⁹ dicatur diligere ꝓ spm̃ sanctũ: vr esse ꝓ spm̃ scm̃: qz nõ ẽ aliud deo esse ⁊ aliud diligere: ꝛz idez: qz vt ait Augu. i. xv. lib. de tri. Quicqd fm q̃litates i illa simplici natura dici vr: fm cẽntiã est itelligẽdũ: vt bon⁹: magnus: imoꝛtalis: sapiẽs: diligens: ⁊ huiusmodi. Jdeoq; si ꝑr vel filꝫ⁹ diligit per spm̃ scũm: per ipsuz spm̃ esse videtur: neq; tantũ essentia sua diligit: sed etiam dono.

¶Dec questio ꝛsolubilis est: humanũ superãs sensum: in q̃ auctoꝛitates sibi occurrunt.

¶Dic

questioni cũ altitudinem nimie ꝓfunditatis cõtineat: id solũ respõdemus qõ Augusl. significare videtur. s. ꝙ pater ⁊ filius se diligãt ⁊ vnitatez seruẽt: nõ solũ essentia sua: sed suo dono ꝓpꝛio: qõ licet supꝛapositũ sit: itera re tamẽ nõ piget: qz sic expedit. Ait ergo Augusti. in. vi. libꝛo de trinita. ita. Manifestũ est ꝙ nõ aliquis duoꝝ est quo vterq; cõiungitur quo genit⁹ a gignẽte diligatur genitoꝛẽq; suuz diligat: sintq; nõ participatiõe: sed eẽntia sua: neq; dono superioris alicuius: ꝛz suo ꝓpꝛio seruãtes vnitatẽ pacis. Ecce hic dicit ꝙ essentia sua ⁊ dono seruant vnitatẽ. Idem in. xv. libꝛo de trinitate ait. In illa trinitate qs audeat dicere patrẽ nec se nec filiũ nec spiritũ sanctuz diligere: nisi per spirituz sanctum. Hic aperte ostẽdit patrẽ nõ tantum per spũm sanctuz diligere. Nõ aũt simplr dicit ꝑez nõ diligere ꝓ spiritum sanctum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Utrꝫ pater sit sapiens sapia quã genuit: sicut diligit amore qui ab ipso procedit.

Reterea diligenter inuestigari oportet vtrũ pater sapiẽs sit sapiẽtia quã genuit que tantũ filiꝰ est: Quod videtur a simili posse ꝓbari. Si enim pater diligit amore qui ab ipo procedit: cur nõ ꝛ sapiẽtia vel itelligẽtia quã ipse genuit: sapit vel intelligit. Hãc questione vrgere videtur: vt ait August. in sexto lib. de trinitate qõ scripsit apostolus dicẽs christũ dei virtutẽ ꝛ dei sapientiam. Vbi queritur vtrũ ita sit pater sapientie ꝛ virtutis sue: vt hac sapientia sapiens sit quã genuit: ꝛ hac virtute potẽs quaꝫ genuit: Sed absit vt ita sit: quia si hoc est ibi esse qõ sapere: nõ per illã sapientiã quã genuit sapiens dicitur pater: alioquin nõ ipsa ab illo: sed ille ab ipsa est. Si enim sapientia quam genuit causa est illi vt sapiens sit etiam vt sit ipsa illi causa est: quod fieri non potest: nisi gignendo eum aut faciendo: sed nec genitricem: nec conditricez patris vllo modo quisqꝫ dixerit sapientiam. Quid enim est insanius: Ergo pater ipsa sapientia est qua sapiens est. Filius vero dicitur sapientia patris: ꝛ virtus patris: nõ quia pater per eum sit sapiẽs vel potẽs: sed qꝛ filius sapia ꝛ virtus est de patre sapia ꝛ virtute. Ex his ergo ꝓz q pater nõ est sapiẽs sapia genita: sed seipo sapientia igenita.

Utrũ filiꝰ sit sapiẽs sapia genita vel igenita.

Post hec queri solet a quibusdã vtrũ filius sit sapiens sapientia genita vel ingenita: Si enim non est sapiens sapientia genita: nec seipo sapiens est. Si vero sapiẽtia genita sapiens est: non videtur sapiens esse sapientia ingenita: ꝛ ideo non videtur esse sapiens a patre: cum a patre habeat omnia. Ad quod dicimus: quia vna ẽ sapientia patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti: sicut vna essentia: quia sapiẽtia in illius nature simplicitate est essentia: ꝛ tamẽ filius tantũ est sapientia genita ꝛ pater tantuꝫ est sapientia ingenita vel a sapiẽtia igenita. Et cum idem sit ibi esse quod sapientẽ esse: relinquitur vt sapientia genita sit sapiens de sapiẽtia ingenita. Non ergo filius dicitur sapiẽtia dei tanqꝫ ipse solus itelligens sit vel sapiens sibi ꝛ patri ꝛ spiritui sancto: quia vt ait Augus. in libꝛo de trinitate. Si solus ibi filius itelligit ꝛ sibi ꝛ patri ꝛ spiritui sancto: ad illam reditur absurditatem vt pater nõ sit sapiẽs de seipso: sed de filio. Nec sapientia sapientiam genuerit: sed ea sapientia pater dicatur sapiens esse quam genuit. Vbi enim non est intelligentia nec sapientia potest esse. Ideoqꝫ si pater non itelligit ipse sibi: sed filius itelligit patri: ꝓfecto filius patrem sapientem facit. Et si hoc est deo esse quod sapere: ꝛ ea illi est essentia que sapiẽtia: nõ filius a patre qõ verum est: sed a filio potius pater habet essentiam: quod absurdissimũ atqꝫ falsissimuꝫ est. Est ergo deus pater sapiens ea que ipse ẽ sua sapia ꝛ filius sapia patris est sapiens de sapia que est pater: de quo est genitus filius. Ita ꝛ pater est itelligens ea que ipse est sua itelligentia. Non enim esset sapiens q non esset intelligens. Filius aũt itelligẽtia patris: de itelligentia genitus est que ẽ pater: de qua ꝛ itelligens est. Proinde pater est sapia: ꝛ filius sapia: ꝛ vterqꝫ vna est sapia: ꝛ tamen solus pater ẽ ingenita sapia: ꝛ filius solus genita sapia: nec tamen alia sapia pater: alia sapia filius: sed vna eademqꝫ est sicut pater est deus igenitus: ꝛ filius ẽ deus genitus: neqꝫ deus genitus ẽ deus igenitus: nõ ideo tamẽ aliꝰ deus ẽ pater aliꝰ filius: sed vnus deus vterqꝫ: nõ aũt vnus. Aliꝰ est eni genitus: alius igenitus: sed nõ aliꝰ deꝰ: imo vterqꝫ vnuꝫ siue vnus deus. Ita non est sapia genita sapia igenita: sed alia est sapia genita: alia igenita: non tamen est alia sapia: sed vna eademqꝫ sapia.

An filius sit sapiens seipo vel p seipsum.

Ex predictis constat q filius non est sapiens a se: neqꝫ de se: sed de patre ꝛ a patre. Queri autem solet: vtruꝫ filius sit sapiẽs seipo vel per seipm: Quidam dicũt multiplicem hic fieri itelligentiam ꝛ ideo distinguendũ fore ita: vt cum dicis filium esse sapientem seipso vel per seipm: si sui natura ꝛ essentia sapientem itelligas: verus sit intellectus. Si vero a seipso vel de seipso sapientem esse itelligas: falsitati subiectã habes intelligentiam. Alij vero simpliciter ꝛ absqꝫ determinatiõe cõcedũt huiusmodi locutiones: filius est sapiẽs per se: sed non a se vel de se: ꝛ filius est deus p se: ꝛ est per se: sed nõ a se vel de se. Hoc cõfirmãtes verbis Hylarij q filium nõ a se: sed p se agere in lib. ix. de trinitate ait. Nature iquit cui contradicis heretice hec vnitas est: vt ita p se agat filiꝰ ne a se agat: ꝛ ita non a se agat: vt per se agat. Intellige filium agentem: ꝛ per eum patrem agentez: nõ a se agit: cum pater in eo manere monstratur. Per se agit: cum secundũ natiuitatez filij agit ipe que placita sunt. Infirmus sit nõ a se agẽdo nisi a deo ipse agit: nõ sit vero in vnitate nature si que agit: ꝛ in quibus placet nõ p se agit. Sicut ergo inquiũt: filius per se agit. sed nõ a se: ita ꝛ filius debet dici sapiens per se: sed non a se. Sic ꝛ ipse per se deus est vel eẽ dicendus est: vt aiunt: sed nõ a se vel de se.

An vna tãtum sit sapiẽtia patris.

Post hec a quibusdam queri solet: vtrũ vna tãtuꝫ sit sapia pris: Quõ nõ eẽ nituntur ꝓbare hoc mõ. Filiꝰ inquiũt est sapiẽtia pris genita: qua pr sapiẽs nõ ẽ. Est igit aliq sapiẽtia patris qua sapiẽs nõ ẽ: Est aũt ꝛ sapiẽtia patris ingenita: ꝛ ea pr sapiẽs est. Est ergo quedã sapia patris q̃ sapiẽs est: ꝛ ipsa nõ est illa sapia patris q̃ pr sapiẽs nõ est. Nõ est ergo vna tãtũ sapia patris. Itẽ sapiẽtia igenita est sapia patris: ꝛ sapia genita ẽ sapia patris. Nõ est aũt sapia igenita sapia genita. Nõ est igit vna tãtum patris sapia. Hec ꝛ his similia tãquã sophistica ꝛ a veritate lõginqua: cũctisqꝫ in theologia peritis patentia abijcimus: responso idigna aduertẽtes. Id tamen adjciẽtes quia vna est tãtuꝫ sapia patris: sed nõ vno modo dicit. Nam sapiẽtia pris dicit illa quã genuit: ꝛ sapia patris dicit ea qua sapiẽs est. Diuersa est ergo rõ dicti. Illa enim dicit patris: qꝛ eã genuit: ꝛ ea dicit sapia pris: quia ea sapit. Vna est tamẽ sapia patris: quia sapia genita est eadẽ sapia ꝛ ea qua sapiẽs est: siue ea qua sapiẽs est itelligat ꝓsona patris siue essentia patris: quia ꝓsona patris que intelligitur cum dicitur sapiẽtia ingenita: ꝛ ꝓsona filij que significatur cuz dicit sapientia genita vna eadẽqꝫ sapia est: que essentia diuina intelligit cõmunis tribus personis.

Qꝛ in trinitate ẽ dilectio que est trinitas ꝛ tñ spũs scũs est dilectio que nõ est trinitas: nec iõ due sunt dilectiones: ita ꝛ de sapia.

Et sicut in trinitate dilectio est: que ẽ pr filiꝰ ꝛ spũs scũs: que est ipsa eẽntia diuitatis: ꝛ tñ spũs scũs dilectio ẽ: que nõ est pr vel filius: nec iõ due dilectiones sũt i trinitate: qꝛ dilectio q̃ ꝓprie spũs scũs est: ẽ dilectio q̃ trinitas est: nõ tñ ipsa trinitas est: sicut spũs scũs est eẽntia que trinitas ẽ: nõ tamẽ ipse trinitas est. Ita in trinitate sapiẽtia est que est pater ꝛ filius ꝛ spiritus scũs que est essentia diuina: ꝛ tamẽ filius est sapia que nõ est pater vel spũs scũs. Nec ideo due sapiẽtie ibi sunt: quia sapiẽtia que ꝓprie est filius: est sapientia que est trinitas: ipsa tamẽ nõ ẽ trinitas: sicut filius est essentia q̃ est trinitas: ipse tamen non est trinitas.

Joa. 14. Pat̃ in me manẽs ipe facit opa.
Joa. 8. Qui me misit mecũ est et non reliquit me solũ.

Qua ratione pater non dicitur sapiens ea sapientia quã genuit: eadem videtur debere dici q non sit diligens pater vel filius dilectione que ab vtroqꝫ procedit.

Reterea diligenter notãdũ est q ea rõne qua pater nõ dicit sapiẽs ea sapientia quã genuit: videt fore dicendum q pr nõ diligat filiũ vel filiꝰ patrez ea dilectiõe que ab vtroqꝫ ꝓcedit. s. q̃ ꝓprie spũs scũs est. Sicut. n. idẽ ẽ deo sapere qõ esse: ita est ei idem diligere qõ esse. Ideoqꝫ sicut negat pater eẽ sapiens sapientia quã genuit: q si ea diceret sapiens: non ipsa ab eo sed ipse ab ea itelligeretur eẽ. Ita vr nõ debere cõcedi q pater vel filius diligat dilectione que tãtuꝫ spũs scũs est: qꝛ si ea diligit pater vel filius: nõ spũs scũs videt eẽ a patre ꝛ filio: sed pater ꝛ filius a spũ sancto: qꝛ idẽ est ibi diligere qõ esse. At supra dictuꝫ est: atqꝫ auctoritate Augustini sanctuꝫ: q in trinitate tria sunt vnꝰ diligẽs eum q de illo est: ꝛ vnꝰ diligẽs cuz de quo est: ꝛ ipsa dilectio: ꝛ nõ est aliquis duorũ quo genitus a gignẽte diligit ꝛ genitorem suũ diligit. Quibꝰ verbis apte significat patrez filium: ꝛ filiuꝫ patrẽ diligere: ea. s. dilectiõe que nõ est aliqs cozũ: sed tãtuꝫ spũs scũs. Cuz idez ergo sit ibi diligere qõ eẽ: quomodo dr pater vel filius non esse ea dilectiõe qua alter alterũ diligit. Cum ideo pater negetur sapere sapia quã genuit ne ea esse itelligat.

Qꝛ ꝛ hec questio inexplicabilis est que excellit ifirmitatem hominis.

Difficilẽ mihi fateor hãc qõnez ꝓcipue cuz ex ꝓdictis oriatur que similẽ videnẽ hr̃e rõnez: qõ mee itelligẽtie attendens ifirmitas turbat: cupiens magis ex dictis sãctorũ referre qꝫ afferre. Optimus eni lector est ingt Hylarius in. i. libꝛo de tri. q dictorũz itelligẽtiã expectet ex dictis potius qꝫ iponat: ꝛ retulerit magis qꝫ attulerit: neqꝫ cogat id videri dictis contineri qõ ante lectionẽ ꝓsumpserit itelligẽdũ. Cũ ergo de rebꝰ dei sermo est: ꝓcedamꝰ deo sui cognitionẽ: dictisqꝫ eius pia veneratiõe famulemur. Inuestiget ergo diligẽter pius lector rõnẽ dictorũz si forte dictoꝛ aliquã valeat reperire cãm qua nota ipsa ꝓmissa questio aliquatenus explicari valeat. Ego aũt hãc qõnẽ nõ absoluẽs: sed errorem excludens profiteor non eẽ dictũ patrẽ diligere filium: vel filium patrẽ: ea dilectione que ab vtroqꝫ ꝓcedit: que nõ est aliqs eorum

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed tm̃ spiritus sanctus tanquã ea dilectiõe pater sit vel filius. Sed sic ea pater diligit filiuz ꝛ filius patrem vt etiam pater per se ea q̃ ipse est dilectione diligat: sic ꝛ filius: nõ autez sic vt pater per se non diligat ꝛ filius: sed per eaz tantuz. Quis hec in illa trinitate inquit Aug. opinari vel affirmare presumat? Eam tamen questionem lectorum diligentie plenius disjudicandam atqz absoluendam relinquimus ad hoc minus sufficientes.

¶ Diuisio textus.

Postquã determiauit de ppriis ꝛ appropriatis psonarũ. Dic ingrit q̃liter adinuicẽ diuine psone cõparent fm̃ ppria vel appropriata. Et diuidit in partes tres. In ꝑma ostẽdit q̃liter cõparent fm̃ ppriũ vel appropriatũ spũi scõ. In scõa q̃liter cõparent fm̃ ppriuz vel appropriatuz filij. ibi. (Ꝑ. diligẽter iuesti.) In tertia ingrit q̃liter cõparent fm̃ vtrũqz simul. s. de vno per cõparationẽ ad alterum. ibi. (Ꝑ. diligẽter notãduz.) Circa ꝑmũ duo facit. Primo mouet qõnẽ. 2° ẽterminat eaz. ibi. (Huic qõni ꝛc.) (Ꝑ. diligẽter.) Dic inquirit qũo cõparent fm̃ appropriatũ filij qõ est sapia. Et diuidit in partes duas. In ꝑma mouet qõnem ꝛ ẽterminat veritatẽ. In scõa excludit quãdã dubitationẽ ex determinatione occasionatam. ibi. (Post B queri solet.) Pria in duas. In ꝑma inquirit vtrũ pater sit sapiẽs sapia genita vel igenita ꝛ determinat eã. In scõa ingrit vtrũ filius sit sapiẽs sapia genita vel igenita: ꝛ determinat eã. Primo oñdens q̃ nõ ẽ sapiẽs sapia genita fz a sapia igenita. 2° ostendens q̃ est sapiẽs per sapientiã igenitaz. Et sic pz rñsio ad qõnẽ per distinctionẽ: qz ablatiuus sapia põt cõstrui in habitudie ꝑncipij efficientis. ꝛ sic est sensus q̃ sit sapiens a sapia genita. ꝛ B falsum est. Uel põt ꝟstrui in habitudie cãe formalis: ꝛ sic est sensus q̃ sit sapiẽs per sapiam genitaz formaliter. ꝛ B vez est. ꝛ B dicit ibi. (Ex ꝑdictis cõstat ꝛc.) (Post B queri.) Dic excludit dubitationem ex ꝑdictis ortam. Et circa B tria facit. Primo mouet dubitationẽ. 2° ponit determinationez. ibi. (Sed ꝛ his similia.) 3° manifestat per silitudinez. ibi. (Et sicut in trinita.) (Ꝑ. diligẽter no.) Dic ingrit de vno per comparationem ad aliud. Et ꝑmo mouet questionẽ. Scõo addit questionis difficultatem relinquẽs questionẽ insolutam. ibi. (Difficile est mihi ꝛc.)

Questio. I.

Dic est dupler qõ. Primo de bis q̃ ptinent ad spi. scim̃. ꝛ 2°de bis q̃ ptinent ad filiũ. ¶ Circa ꝑmuz queruntur tria. Primo vtruz pater diligat filium spi. sancto. 2° vtrum pater diligat se spi. scõ. 3° vtruz pr̃ ꝛ filius diligant nos spi. scõ.

¶ Utrũ pr̃ diligat filium spũ sancto. I.

Ad primuz sic ꝓcedit. vr̃ q̃ pr̃ nõ diligat filiũ spũ scõ. Sic. n. ideꝫ est deo eẽ qõ sape: ita idẽ est deo esse qõ diligere. Sz de pr̃ nõ dr̃ eẽ aliq̃ mõ spi. scõ. g̃ videt q̃ nec diligere. ¶ Ꝑ. cuz dr̃ pr̃ diligit filiũ spi. scõ: opz q̃ ablatiuus cõstruat in habitudine alicuius cause. Uel. q. efficientis. Uel q̃si formalis: sed oĩs talis cõstructio põt resolui ꝛ exponi per aliquã ꝓpositionem designantez habitudinẽ cause. g̃ videt q̃ pr̃ diligat filium vel a spi. scõ. vel per spi. scm̃. baruz autẽ vtrãq; vr̃ esse falsa. qz spi. scũs nõ bz aliquã habitudinẽ ꝑncipij respectu eius cui ẽ forma. quecũqz forma sit: vel quãtum ad esse subale vel accidentale: ꝛ operationẽ cõsequẽtẽ. ꝛ ita spi. scũs ceẽt p̃n̄ alicui⁹ in pre: qõ falluz est. spectu patris: sicut ꝓpositio designat. ergo videt q̃ ẽt B sit falsa: pr̃ diligit filiũ spũ scõ. ¶ Itẽ B vbuz diligit. aut significat actum eẽntialẽ: aut notionalez. Si eẽntialem cum idẽ indiciũ sit de oĩb⁹ eẽntialib⁹ poterit loco ei⁹ poni alius act⁹ eẽntialis. vt dicat pr̃ viuere spi. scõ vel intelligere aut velle: qõ falsũ est. Si aũt dicat actuz notionalem nõ dicit aliã notionẽ q̃z cõem spirationem. g̃ loco ei⁹ poterit poni B vbuz spirat: vt dicat pr̃ spirat spi. scuz spũ scõ: qõ falsum est. g̃ ꝛ ꝑma oĩb⁹ modis falsa est. ¶ Ꝑ. oĩs amor quo alig se diligũt est vinculum vel nexus vniens eos: sed spi. scũs nõ põt vnire pr̃ez ꝛ filiũ: qz oẽ vniens bz aliquẽ ifluxuz super vnita sicut vnionẽ faciens. g̃ videt q̃ pater ꝛ filius nõ diligant se spi. scõ.

Contra sicut amor alicui⁹ homis ꝓcedit ab eo ita ꝛ spi. scũs. ꝓcedit a pr̃e ꝛ filio vt amor: sz vn⁹ homo diligit alium amore q̃ ab ipso ꝓcedit. g̃ ꝛ pater diligit filiũ spũ scõ. qui est amor ab ipso ꝓcedens: ꝛ ẽ ratio Hugo. de sancto vict. ¶ Ꝑ. omni amore pfecto aliq̃ diligit. si ergo spi. scũs ẽ amor pfect⁹: qõ vtiqz verũ est. videtur q̃ eo aliqs diligat ꝛ aliquis diligat: sed nõ nisi pr̃ ꝛ filius. ergo pr̃ ꝛ filius diligunt se spi. scõ.

Respondeo dom̃ q̃ circa B sunt plurime opiniones. Quidam enim dicũt oẽs bs̃ locutiones esse falsas ꝛ in suo simili ab Augu. retractatas: vbi retractauit qõ ꝑus dixerat patrez sapientia ab eo genita sapientez esse: vt in notula in littera posita pz. Sz B nõ videt cõueniẽs: qz Augu. ea que retractare voluit specialiter expressit. Et ꝓterea ipse nõ retractauit dicta aliorum: sed tm̃ sua. vñ cũ ipse ꝛ oẽs alij cõiter talibus locutionibus vtant: plumptuosum videt eas negare. Jõ aliq̃ dsit eas qdem veras eẽ: sed iproprias: ꝛ sic exponendas. pr̃ ꝛ filiũ dili. se spi. scõ. i. amore essentiali: qui spi. scõ appropriat. Doc ẽt nõ videt cõueniẽs: qz sic etiã pr̃ dicereꝫ tur sapiẽs filio. i. sapiẽtia eẽntiali q̃ filio appropriat: ꝛ dicereꝫ bon⁹ spi. scõ ꝓpter eandem rõnem. Jdeo alij dixerunt q̃ est vera ꝛ ppria: ꝛ boꝛ multiplex est opio. Quidã enĩ dicũt q̃ ablatiu⁹ ille resoluẽdus est in ꝓpõnem vt sit sensus. Pater diligit filiũ spũ scõ. i. per spi. scm̃. ꝛ tunc qõ ly per. denotat subauctatẽ in spi. scõ. ꝛ auctatez in pre ꝛ filio: sicut cũ dr̃ q̃ pr̃ opat per filiũ. Sz B nõ vr̃ ꝟueniẽs qz per ꝓpositionez. p. designat habitudo cause in casuali cui adiungit: q̃uis nõ respectu operantis fz respectu operati. filius. n. bz cãlitatez in creatura: q̃uis nõ sit ꝑncipiũ operationis in patre: sed cũ dr̃. pater diligit filiuz per spi. scm̃ nõ denotat aliqs effectus in creatura: nec aliqd cui⁹ ꝑncipiũ spi. sanct⁹ sit. ꝛ iõ nõ est similis rõ dicẽdi. Et ideo gdam dicũt q̃ ablatiu⁹ cõstruit in habitudine signi ꝛ q̃si effectus: qz sicut gnãtio quodãmodo terminat ad filiuz: ita spiratio q̃ designat in dilectione terminat ad spi. sanctuz. vñ exponunt sic. Pater ꝛ filius diligunt se spũ scõ. i. spi. scũs est signum q̃ pr̃ ꝛ filius diligũt se. Sed B nõ vr̃ ꝟueniẽs: qz ẽt amor creatus est signũ dilectiõis qua pr̃ ꝛ filius diligũt se: ꝛ ita per viã istaz dicereꝫ q̃ pr̃ ꝛ fili⁹ diligunt se amore creato: qõ falsum est. Ꝑ. spi. scũs est amor pr̃is: ꝛ amore formaliter aliquid diligit: ꝛ ita spi. sacto ẽt formaliter loquẽdo pater diligit. Et ideo alij dixerũt q̃ ablatiu⁹ ille construit in habitudine forme: qz pater ꝛ filius formaliter amore diligũt q̃ est spi. sanct⁹. Sed B ẽt ex toto nõ videt sufficiens: qz forma non denominat aliquid nisi inhereat. ꝛ ita cũ spi. sanct⁹ nõ se habeat ad patrem vt iherẽs: sed vt per se subsistẽs nõ põt esse q̃ sit sic forma eliciẽs actuz dilectionis. Et ꝓterea forma bz rõnẽ ꝑncipij respectu eius cui⁹ ẽ forma. quecũqz forma sit: vel quãtum ad esse subale vel accidentale: ꝛ operationẽ cõsequẽtẽ. ꝛ ita spi. scũs ceẽt p̃n̄ alicui⁹ in pre: qõ falluz est.

Et iõ alij dixerunt quoꝫ vr̃ esse auctoꝛ Hugo. de sancto vic. q̃ cõstruit in habitudine. q. effect⁹ formalis: vt dicatur effect⁹ largo mõ oẽ id qõ a ꝑncipio est: qz ꝓprie in diuinis nõ est efficiẽs ꝛ effectũ: ꝛ formale dicat q̃ bz actuz forme in denominãdo. Et est sensus a patre ꝛ filio procedit amor q̃ est spũs scũs quo diligit se. vñ B opio simul cõcludit duas vltimas ꝓdictaruz. Uñ perfecti⁹ cõtinet veritatez ꝛ sibi cõsentiẽdũ videt. Tm̃ ad explanationez ei⁹ sciẽdũ est q̃ fm̃ diuersam nãm generis diuersus est modus denominationis. Quedã. n. genera fm̃ rõnẽ suam significant vt iherẽs: sicut qualitas ꝛ quãtitas ꝛ hꝺ̃: ꝛ in talibus nõ fit denominatio nisi per formã iherentẽ: q̃ ẽ ꝑncipium fm̃ aliqõ eẽ vel subalis vel accñtalis. Quedã aũt significant fm̃ rõnez suã vt ab alio ens ꝛ nõ vt iherẽs: sic ꝑcipue pz in actione. Actio. n. fm̃ q̃ est actio significatur vt ab agente. ꝛ q̃ sit in agente B accidit sibi inq̃ntũ ẽ accidens. Uñ in genere actionis denominat accñs per id qõ ab eo est: ꝛ nõ ꝑ id qõ ꝑncipiũ eius ẽ. sicut dr̃ actiõe agẽs nec tm̃ actio ẽ ꝑncipiũ agẽtis sed ecõuerso. Et si ꝑ ipossibile poneret eẽ aliquã actionẽ q̃ nõ esset accñs nõ eẽt iherens: ꝛ tm̃ denominaret agentẽ: ꝛ tũc agens denominaretur per id qõ ab eo est: ꝛ in eo nõ est vt iherens. Sz qz cuilibet actionis ꝑncipiuz est aliq̃ forma inherens: iõ aliquid põt dici agens duob⁹ modis. Uel ipsa actione q̃ denominat agentẽ: ꝛ nõ est ꝑncipium eius. Uel forma q̃ est ꝑncipium actionis in agẽte: ꝛ fm̃ qd ꝑncipiuz agentis: sic dicimus ignẽ moueri sursuz motu ꝓprio ꝛ leuitate. Dis visis pz de facili q̃liter cõcedendũ sit qõ dcm̃ est: ꝛ qd est qõ dubitationẽ iduxerit. Diligere. n. in diuinis põt dici ꝛ essentialr fm̃ q̃ nõ importat nisi ꝓcessionez fm̃ rõnem. Uel notionaliter fm̃ q̃ ipoꝛtat ꝓcessionez realem amoris ab amante. Et ab vtroqꝫ modo iueniꝫ amor dupliciter dici. s. vt qualitas ꝑut amor significat habitũ amantis in amante: ꝛ vt opatio ꝑut amor significat actuz vel passionẽ amantis in amante. Si igiꝫ diligere sumat eẽntialiter cum dr̃ pater diligit filiuz: diceꝫ diligere denominatiue amore q̃ est act⁹ eẽntialis: ꝛ sicut ꝑncipio illi⁹ act⁹ ipsa charitate q̃ est suba diuina. Si aũt sumat notionaliter: tunc amor si significat formã q̃ est ꝑncipiuz hui⁹ act⁹ diceꝫ pater diligere filiũ ipsa ꝓprietate q̃ est ꝑncipiũ ꝓcessionis spi. sci sicut paternitas est ꝑncipiuz generationis fily. Si aũt amor nominet ipam actionẽ ꝓcedẽtẽ: sic pr̃ dicit diligere filiũ amore qui est spi. scũs: vl̃ spũ scõ. lz boc non adeo expressam ꝛtineat veritatez. Et similiter ẽ in alijs nominib⁹ personalib⁹ que significant personam per modum operationis vt verbum: ꝛ ideo dicitur q̃ pater dicit verbo suo.

Ad primum igiꝫ dom̃ q̃ diligere ꝑut essentialr sumit̃ est omnib⁹ modis idẽ qõ eẽ ꝛ quãtuz ad rem ꝛ q̃tum ad modũ significãdi q̃ est significare absolute in diuinis. Uñ accipiendo B mõ diligere nullo mõ pater diligit spm̃ spm̃. Sed diligere notionaliter sumptũ nõ idẽ est pr̃i qõ eẽ fm̃ modũ significandi: qz diligere dr̃ relatiue: ꝛ eẽ absolute: ꝛ iõ non sequit q̃ spũ scõ sit: q̃uis spũ scõ diligat: sic pr̃nitate est pr̃: nec tm̃ pr̃nitate est. Sz sape in diuis nunq̃ dr̃ nisi eẽntialr: ꝛ iõ nullo mõ põt dici q̃ pr̃ sit sapiẽs sapia genita. ¶ Ad 2m̃ dom̃ q̃ sic dcm̃ est amor psonalis nõ se bz ad pr̃ez diligẽtẽ vt p̃n̄ di lectionis: sed magis vt act⁹ denominãs: ꝛ iõ nõ cõstruit̃ i habitudine alic⁹ ꝑncipij: nec in habitudine forme inq̃ntũ forma est p̃n̄: sed solũ inq̃ntũ forma ẽ denominãs. vt cũ dr̃: iste est agens actione. Et iõ qz ꝓpones ipoꝛtant exꝑsse habitudinẽ cause: nõ ita est. ꝓpria ista. pr̃ diligit filiuz per spm̃ scm̃: sic ẽ. pr̃ diligit spũ scõ. q̃uis ẽt ꝛcedi possit: iquãtum est p̃n̄ denominatiõis nõ simplr. ẽ aũt: pr̃ diligit a spũ scõ. nullo mõ cõcedenda est: qz dicit p̃n̄ per modum efficiẽtis. ¶ Ad 3m̃ dõz q̃ nõ dic actũ eẽntialẽ sz notionalez. Sciẽdũ tm̃ ẽ q̃ in actu notiõali q̃ ẽ diligere duo itelligunt. s. act⁹ ipse: ꝛ exit⁹ act⁹ ab agẽte: ꝛ ipse act⁹ est ꝓsona spũs sci: sz emanatio act⁹ ab agẽte ẽ ꝓprie notio: siue notionalis act⁹: q̃ ẽ ꝓcessio. ꝛ iõ ẽt ꝓsona spũs sci. nõ significat ꝑ actũ designatũ vbo: qz vbum significat actum vt egrediẽtẽ ab agẽte: sz significat ꝑ actuz designatũ nomine qõ significat actũ absolute vt amor ꝛ dilectio. Diligere aũt ꝓprie dicit notionẽ: qz diligere idẽ est qõ amorem emittere. Uñ in vbo diligẽdi importat̃ ipse actus qui ẽ ꝓsona: ratione cui⁹ fm̃ illum actuz denominat̃ pater diligẽs amore qui est ꝓsona spi. sci: ꝛ importat emissionem actus: rõne cui⁹ est notionale. Sz B vbum ꝓpirat. significat ipam emissionẽ actus ꝛ nõ actũ emissum. ꝛ iõ pr̃ non dr̃ spirans spi. scõ. sz actu vel ꝓprietate spiratiõis. Et sile est de gnãtione: qz gnãtio dicit emissionẽ geniti. Uñ non dr̃ q̃ pr̃ gnãt vbo: sz dr̃e dicit emissionẽ verbi ꝛ verbum emissum: ꝛ iõ dicit̃ q̃ dicit vbo. vbuz aũt nominat id qõ emissum est: ꝛ nõ emissionẽ: ꝛ iõ vbum est ꝓsonale sicut ꝛ amor: ꝛ diligere est dicere notionale. ¶ Ad 4m̃ dõz q̃ B est va. pr̃ ꝛ fili⁹ vniunt̃ spũ scõ fm̃ q̃ spiri. scũs ẽ ipa vnio: sicut ꝛ amor quo formalr vniunt̃: vt dcm̃ est: sicut ab eo qõ ab eis ꝓcedit: sicut alig vniunt̃ vno actu. Nec tm̃ ista simplr cõcedẽda est: q̃ spũs scũs vniat patrẽ ꝛ filium: qz vnire significat per modũ vniẽtis effectiue: qõ nõ conuenit spũi scõ. põt tm̃ cõcedi si itelligat̃ vniẽs formaliter sicut albedo dicitur facere album.

¶ Utrum pr̃ diligat se spũ sancto. II.

Ad secũdum sic ꝓcedit. vr̃ q̃ pr̃ nõ diligat se spũ scõ. Aut n. diligere ipoꝛtat actũ eẽntialẽ aut notiõalẽ. Si eẽntialem cõis ẽ toti trinitati ꝛ significat dinã eẽntiã. g̃ ñ diligit se eẽntialr spũ scõ. Si aũt significat actũ notionalẽ. Cõtra: nlls act⁹ notionalr reflectit̃ sup euz a q̃ ẽ. nõ. n. pr̃ gnãt se. Si igiꝫ diligere sit actus notionalr: vr̃ q̃ ẽ sit falsa: pr̃ diligit se spũ scõ. ¶ Ꝑ. ꝓcessio spũs sci fz ordinẽ nãe ꝓsupponit gnãtoez fily: qz spi. scũs ꝓcedit a pr̃e ꝛ filio. Sz qcqd ꝟuenit pri fz seipz: põt ẽt sibi ꝟuenire: gnãtiõe fily nõ itellecta. g̃ cũ diligere se dicat̃ ꝏ pr̃e respectu suppi⁹: vr̃ q̃ nõ diligat se spũ scõ. qz sic spi. scũs itelligereꝫ ꝓcedere a pr̃e q̃ mõz amoris: ẽt filio nõ exñte. ¶ Itẽ amor gratuit⁹ sp in alterũ tẽdit. vt diẽ Greg. q̃ charitas mi⁹ q̃ iter duos hñi põt: fz charitas creata ẽ exꝑplata a charitate icreata: q̃ ẽ spi. scũs. g̃ vr̃ q̃ amor iste q̃ diligit pr̃ seipz nõ sit amor ꝓsonalis q̃ ẽ spũs scũs. ¶ Ꝑ. q̃cũqz amore amat se pr̃ amat se filius ꝛ spũs scũs. si igiꝫ pr̃ amat se spũ scõ. g̃ ꝛ spũs scũs amabit se spũ scõ. lz oĩs amor ꝓcedit ab amãte. g̃ spũs scũs ꝓcedit a seipo: qõ ẽ icõueniẽs. g̃ nec pr̃ spũ scõ amat se.

Contra pr̃ eode amore amat filiũ ꝛ seipz: sz filiũ diligit spũ scõ. g̃ ꝛ seipz spũ scõ amat. ¶ Ꝑ. sicut amor est ꝓpriuz spũs scũ: ita ꝛ verbũ ꝓpriũ fily. lz fm̃ Ansel. pr̃ dicit se vbo. s. qõ est filius. g̃ ꝛ amat se amore ab ipso procedente qui est spiritus sanctus.

Respondeo dom̃ q̃ cũ dr̃ pr̃ diligit se spũ scõ. ꝑt itelligi de dilectiõe eẽntiali vel notionali. Si de dilectione eẽntiali: sic sicut nec filium ita nec seipm̃ spũ scõ diligit: sed charitate eẽntiali ꝛ opatiõe eẽntiali. Si aũt intelligat̃ de dilectione notionali: sic sicut filiũ: ita ꝛ se spiritu sancto amat. Quia diligere notionaliter sumptũ nihil aliud dicit q̃ esse ꝑncipium amoris psonalis q̃ est spũs scũs qa amor q̃ significat̃ per modus opõnis denoiat patrẽ a quo est. vt pr̃ dicat̃ spũ scõ diligere. Et cũ tota rõ dilectionis q̃ est in filio sit in pre. ꝛ ꝙ ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

neutra parte pōt ipediri gn pr̄ spi.scō seipm diligat.ſ.nec ex pte spirātis amoꝛ:nec ex pte diligibilis:qz ipse pr̄ ex vna pte sufficiēs pn̄ est spūs sci.ꝛ ex alia pte sufficiēs rō diligibilitatis in ipso ē.ꝛ ēt in spū scō. Uñ sic pr̄ filiuꝫ spū scō diligit:ita ꝛ seipm ꝛ spm̄ scm̄ spū scō diligit.

Ad primuꝫ igit̄ dōm ꝙ itelligit̄ de actu notionali. Sꝫ sciēdū est ꝙ cū actꝰ ois notiōalis ipoꝛtet rōnē pncipy q̄tū ad oꝛiginē dine psone. Hoc ꝛtingit dupl'r.aut qñqꝫ designatur ratio pncipy respectu eiꝰ in qō terminaꝫ actꝰ notionalis:vt cū dicit̄ pr̄ gnāt filium.gnāre.n.ipoꝛtat habitudinē pncipy q̄ est in gnānte respectu gnāti:ꝛ in talib⁹ nō pōt fieri reciprocatio: vt dicaꝫ ꝙ pr̄ generat se:qz nulla pª est pncipiū suypsi⁹. Qñqꝫ aūt habitudo pncipy nō ipoꝛtaꝫ respectu eiꝰ in qō trāsit actꝰ:vt pꝫ cuꝫ dr̄ pr̄ dat essentiā filio:nō enī significaꝫ pr̄ esse pncipiū dati qō est eēntia:sed eiꝰ cui daꝫ : ꝛ sil'r est in ꝟbo diligere:qō ipoꝛtat habitudinē pncipy nō diligentis ad dilectū:sed diligētis ad amoꝛē q ipoꝛtaꝫ in ꝟbo diligit:ꝛ iō in talib⁹ pōt eē reciprocatio:ꝛ ꝟ cōtingit qz verbum diligere nō trāſ ipoꝛtat emissionē:ſꝫ ipꝫ amoꝛē emissum.vñ ſi accipiaꝫ ſeparatim id qō ad oꝛiginē ptinet trīn: nō erit ꝟuersio.nō.n.pōt dici ꝙ pater ſpiret ſe. ¶ Ad zᵐ dōm ꝙ ſi gnātio fily non esset:pr̄ non diligeret se spi.scō. qz nec pr̄ esset:cū pª patris pr̄nitate cōstituaꝫ. Si trīn deꝫ per ipole ꝙ pª pr̄is remaneat:poterit p se amoꝛē ſpirare psonalē. Nec trīn ab ꝟ excludit̄ filius:qz ois patris perfectio est ēt fily:in qua ſm relonez oꝛiginis nō opponunt̄. ¶ Ad ꝫᵐ dōm ꝙ amoꝛ gratuitus nō ē amoꝛ puatus q in alterū tendat.nihilomin⁹ trīn ꝛ in ipꝫ amātē reflectit̄. nō eniꝫ trīn pꝛim⁹ ex charitate diligēdus ē:ſꝫ ēt seipꝫ ꝛ q̄tū ad aiam ꝛ q̄tuꝫ ad coꝛp⁹ ex charitate dꝫ hō diligere:ita etiā pr̄ spū scō ſe diligit. ¶ Ad 4ᵐ dōz ꝙ cū dr̄ spūs scūs diligit ſe spū scō ſi itelligaꝫ de dilectiōe essentiali exp̄sse vez est:qz sic seipso deꝰ ē:ita seipso eēntial'r diligens est. Si aūt itelligaꝫ de dilectiōe notionali: tūc in ꝟ ꝟbo diligere ipoꝛtaꝫ q̄ſi duplex actꝰ.ſ. ipse actꝰ amoꝛis q̄ ſignificat psonā spūs sci:ꝛ emissionē amoꝛis. Uñ diligere notional'r sumptū nihil aliū ē q̄ ſpirare amoꝛē. Per ſpirare.n. ſignificaꝫ ipſa emissio:ſꝫ p amoꝛem pª spūs sci. ac ſi dr̄eꝫ gnāre filiū. vñ sic filio nō ꝛpetit gnāre filiuꝫ :ita nec spūi scō ſpirare amoꝛē.nec ex ꝟ aligd iperfectiōis i spū scō vt in filio relinquit̄:vt ex p̄dictis pꝫ di.7.ꝛ iō hꝫ būe sensuꝫ nō ꝛceditur ꝙ .ſ.ſ.notional'r diligat. Si autem ab itellectu hꝰ ꝟbi diligit sequeꝫ actꝰ oꝛigis p quē efficit̄ notionale ꝛ remaneret trīn id qō psonale ē.ſ.ipe amoꝛ. sic spūi scō ꝛueniret:qz ipse ꝓcedit vt operatio subſiſtēs. vñ ipa operatio est operās.ꝛ ſm ꝟ spūs scūs ēt seipo diligeret seipꝫ vel p̄eꝫ:ꝛ tūc diligere nō ipoꝛtaret aligd notionale sed trīn psonā alio mō ſignificatā. Uñ ꝟ ꝟbū diligere pōt tripliciter ſumi. Aut hꝫ ꝙ dic̄ eēntiā trīn:ꝛ tūc dic̄ exitus ſm rōnē:opōnis eēntialis q̄ ē ipſa eēntia ab eēntia diuina:ꝛ sic pr̄ non diligit spū scō.ꝛ sil'r filiꝰ ꝛ spūs scūs. Aut ſm ꝙ noīat trīn psonā spi.sci.ꝛ sic ēt nō dicit exitū nisi hꝫ rōnē. vñ hꝫ ꝟ ꝟuenit trīn spi.scō diligere:ſꝫ iste modus icōſueꝰ ē. Aut dic̄ exitū realē:ꝛ tūc sil'r ipoꝛtat notionē actiuam ꝛ psonā spi.sci.ꝛ tūc nō ꝟuenit nisi pr̄i ꝛ filio.

¶ Utꝛ pater ꝛ filiꝰ diligant nos spū scō. III.

AD tertium sic ꝓcedit̄. vr̄ ꝙ pr̄ et filius nō diligant nos spū scō. Qē.n.dcīn de deo ꝛnotās effectū i creatura ē eēntiale: ſꝫ cū ds dr̄ creaturā diligere in dilectiōe ꝛnotaꝫ effectꝰ in creatura quem diligēdo cōfert.ḡ os ꝙ eēntial'r ſumaꝫ. Sꝫ dictuꝫ ē ꝙ pr̄ ꝛ filiꝰ nullo⁹ diligunt spi.scō:ſi diligere eēntial'r ſumaꝫ:qz spi.scūs nullā rōnē hꝫ ꝓncipy respectu alic⁹ eēntialis:neq; per modum denoiantis neq; alio⁹?ḡ vr̄ ꝙ pr̄ ꝛ filiꝰ nō diligunt nos spi.scō. ¶ Ꝓ.cū dr̄. pr̄ diligit filiū spi.scō. vt supra dcīn est ſm opionē Hugonis de scō vict.ablatiuꝰ cōſtruit̄ in habitudine effectꝰ.q.formalis:ſꝫ in illa cōparatione qua deꝰ ad creaturā cōparaꝫ nullo mō se habꝫ spi. scūs vt effectus:imo magis id qō i creatura efficit̄. ergo videt̄ ꝙ nō possit saluari hꝫ eadē rō veritatis. ¶ Itez sic̄ dilectio se habꝫ ad spi.scūꝫ.ita ꝛ gnātio ad filiū:sed pater nō generat nos filio: imo potiꝰ dicit̄ nos regenerare spi. scō.ḡ videt̄ ꝙ nec nos spi.scō diligat.

Contra est qō dr̄ Joā.17.vt sint vnū in nobis sicut ꝛ nos vnū su. Nō.n.logt̄ ibi de vnitate eēntiali trīn:qz illo mō deo nō ynimur:ſꝫ de vnitate cōſonantie vel amoꝛis.ḡ est spi.scūs.ḡ vr̄ ꝙ sic pr̄ ꝛ filiꝰ diligūt se spi.scō.ita ꝛ nos. ¶ Ꝓ.sic ꝟbuꝫ ē ꝓpriuꝫ fily:ita ꝛ amoꝛ ꝓpriū spi.sācti.ſꝫ pr̄ dic̄ oēm creaturā ꝟbo suo. vñ Augu. dixit ꝛ facta sunt.i. ꝟbū genuit in q̄ erat vt fierēt. ḡ diligit creaturā amoꝛe suo q est spi.scūs.

Respondeo dōm est ſimpl'r ꝙ pr̄ ꝛ filiꝰ nos diligūt spi.scō:sic̄ supra. io.di. exp̄sse dr̄. Sciēdū trīn est ad eiꝰ itellectū ꝙ ꝓcessio dinaꝫ psonaruꝫ est q̄dā oꝛigo ꝓcessionis creaturarū: cū oē q̄ est pmū in aliquo genere sit cā eoꝝ q̄ sunt post:sed trīn efficiētia creaturarū eēntie cōi attribuit̄. Uñ dōm est:ꝙ cuꝫ dr̄ pr̄ ꝛ filiꝰ diligūt nos spi.scō ꝟ ꝟbum diligere pōt ſumi eēntial'r ꝛ notionaliter:ꝛ vtroq; mō vera est locutio. Si.n.ſumaꝫ eēntialiter tūc in ꝟbo dilectiōis designabit̄ efficiētia totius trinitatis:ꝛ in ablatiuo designante psonā spi.sācti designabit̄ ratio efficiētie: nō ex parte efficientis:sed ex pte effectoruꝫ:quoꝝ rō ꝛ oꝛigo est ꝓcessio spi.sci. sicut ꝛ ꝟbū:q̄tuꝫ ꝓpriē ꝟbū sit ratio creaturarū ſm ꝙ exeūt a deo per modū intellectus. vñ dr̄ ꝙ pr̄ dicit oia ꝟbo vel arte sua. Sꝫ spi.scūs ē rō earū ꝓut exeunt a deo p libertatez volūtatis:ꝛ iō dr̄ ꝓpriē diligere creaturā spi.scō et nō ꝟbo. Si aūt ſumaꝫ notional'r tūc est ꝟa ēt locutio: sed hꝫ aliā rōnē veritatis:qz ꝟbū dilectiōis non ipoꝛtabit ex pncipali itētiōe habitudinē efficiētie respectu creature: sed pncipaliter denotabit rōnem hui⁹ efficientie ex pte effectoruꝫ:ꝛ ex cōsequenti dabit itelligere habitudinem efficientie vt supra dcīn est.30.dist.ꝛ tūc ē sensus.pr̄ diligit creaturā spi.scō.i.spirat amoꝛē psonalem q est rō ois liberalis collectiōis facte a deo creature.

Ad primuꝫ igit̄ dōm ꝙ sicut dictū est vtroq; mō pōt ſumi. ſi.n. ſumaꝫ essential'r nihil sequit̄ icōueniēs:qz spi.scūs nō designabit pncipiuꝫ diligentiū sed dilectoꝝ.vñ tūc designabitur habitudo ablatiui subſtantiue in ipso ablatiuo.vt dixit ꝑpositinus. Si aūt ſumaꝫ notionaliter nominatiū⁹ poterit ꝛnotare effectum in creatura per modū habitudis ad terminū: sicut supra dictū ē.30.di.z.ar. ¶ Ad zᵐ dōm ꝙ sicut in egreſſu artificiatoꝝ ab arte est cōſiderare duplicē ꝓcessum.ſ. ipſi⁹ artis ab artifice:quā de cozde suo adinuenit.ꝛ ſcdo ꝓcessum artificiatoꝝ ab ipſa arte inuenta. Ita etiam in ꝓcessu voluntatis est duo cōſiderare.ſ. exitū amoꝛis ab amante.ꝛ ſcdo exitū ipſi⁹ rei date per amoꝛez ab amoꝛe. Unde q̄tū ad pmū exitū se hꝫ spi.scūs in cōparatiōe dei ad creaturā vt effectus ſiue qō est de pncipio:sic̄ ꝛ ꝟbuꝫ: sed q̄tū ad zᵐ exitū vtruq; se habꝫ vt pn̄ᵐ.ſ.ꝛ verbum ꝛ amoꝛ:sed creatura vt effectꝰ. ¶ Ad ꝫᵐ dōm ꝙ ꝟbuꝫ gnāt importat trīn oꝛiginē persone ꝛ nō ipoꝛtat personaꝫ per modū actꝰ:sicut diligere ꝛ dicere ipoꝛtāt vtrūq;:ꝛ iō pr̄ nō denoiaꝫ gnāns filio:sed gnātione: denominat̄ aūt diligēs amoꝛe q est spi.scūs.gnātio aūt q̄ nos regnāt non est per nām sed p volūtatem:ꝛ iō ex pte nr̄a accipiendo: spi.scūs est rō talis gnātionis magis q̄ filiꝰ:q ꝓcedit per

modum nature. Questio. II.

DEinde querit̄ de his q̄ ptinēt ad filiū.ꝛ circa ꝟ q̄rūtur duo. ꝓmo vtrū pr̄ sit sapiēs filio vel sapientia genita. ꝟo vtrū ipse filiꝰ sapia genita vel ingenita sapiens sit.

¶ Utꝛ pr̄ sit sapiens sapientia genita. I.

AD primuꝫ sic ꝓcedit̄. vr̄ ꝙ pr̄ sit sapiēs sapia gēita. Ois.n. sapiēs sua sapia sapiēs dr̄:ſꝫ filiꝰ ē sapia pr̄is q̄ ē sapia genita.ḡ ꝛc. ¶ Ꝓ.ois sapiens est sapiēs illa sapia sine q̄ sapiēs nō esset:ſꝫ sine filio pr̄ sapiēs nō eēt.vt supra dixit Aug.9.dist.ḡ vr̄ ꝙ pr̄ sit sapiēs filio vel sapia genita. ¶ Itez illa sapia qs sapiens dr̄ in q̄ videt ea q̄ ipse cognoscit:sed supra dixit Augu.zi. dist.ibi.ſ.in ꝟbo videt oia deus.ergo ꝛc. ¶ Ꝓ. deꝰ sapiēs nō diceret̄ nisi seipſuꝫ videret:sed seipſum videt in filio sicut res videt̄ in sua imagine. ḡ videt̄ ꝙ sit sapiēs filio (vel sapientia genita.

Contra est ꝙ in lra ab Augu.dicitur.

Respondeo dōm ꝙ q̄uis pr̄ dicat se ꝟbo suo nullo mō cōcedēduz est ꝙ sapia genita sapiēs sit:ꝛ ꝟ pp diuersuꝫ modum significādi in vtroq;. Uerbū.n.significat p modū opatiōis q̄ noīat illud a q̄ pgredit̄.ſ.opantē.vñ pr̄ denoiaꝫ dicēs ꝟbo genito.sic̄ et diligēs amoꝛe pcedēte. Sꝫ sapia significaꝫ p mōꝺ forme manētis in eo cui⁹ ē.vñ nō pōt denoiari aligs sapiēs nisi p id qō in ipso ē:ꝛ nō p id qō ab ipso ē. Quicqd aūt significat eē in aliq̄ p modū forme vel subalis vel accītalis significat vt pn̄ᵐ alicui⁹ in ipso:qz forma subalis est pncipiuꝫ subſtantialis esse ꝛ accidētalis dat aliqō esse.ſ.accidentale.ꝛ vtrūq; pncipiuꝫ est operationis in eo in quo est. Cum autem filius nullam rationeꝫ pncipy habeat respectu patris non potest dici ꝙ pater filio vel sapientia genita sapiens sit.

Ad primum igit̄ dōm ꝙ sapientia patris dr̄ dupliciter.ſ.sapientia q̄ in ipo est: que est eēntialis sapientia.ꝛ hac formal'r sapiens est:sicut qlibet sapiens denominaꝫ sapiens sapientia que in eo ē. Dic̄ etiā sapiētia pr̄is q̄ est a pr̄e ꝓcedens: ꝛ hac nō denominaꝫ sapiēs sicut nec hō sapiēs denominaꝫ a sapientia quā in alterū docēdo ꝓducit. ¶ Ad zᵐ dōm ꝙ Augu. in illa rōne contra hereticū accipit sapientiā essentialez sine q̄ pater sapiēs non esset ſm ꝙ ab aplo est appropriata filio.i.Lozin.i.ꝛpm dei vir.ꝛc.ꝛ sapia in rōne appropriata nō esset ſi filius nō esset.vnde opꝰ filiū patri coeternū esse:sicut ꝛ sapientiā filio appropriataꝫ. ¶ Ad tertiū dicendū ꝙ videre in aliquo dr̄ dupl'r. Aut cuius cognitionem in eo accipit sicut itellectꝰ sciam in sensibilib⁹ accipit:vel itellectus possibilis in lumine itellectus agētis. vel discipulus in ꝟbo magistri dicto vel scripto. Aut rez cognitam in alio repītatā ītueri in repītādo ītueri:sicut edificatoꝝ videt artē suā in domo quā facit. vel sicut aliquis videt illud qō scit in lib. vbi scriptū ē. Ꝓmo ergo mō pr̄ nihil videt in filio:qz nō accipit cognitionē a filio. sed zᵒ mō qz rōnes ipse oium creaturarū in verbo suo posuit ipm generando. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ quidā dicunt ꝙ q̄uis pater videat in verbo creaturā:nō trīn ibi videt se ipſuꝫ:imo in se videt se. Non trīn video cām q̄re sic̄ p modū pdictū creaturā in ꝟbo videt q̄ ibi relucet nō multo magis seipm videat q pfectissime in ꝟbo repītatur:ꝛ sic ēt nō ē icōueniēs ꝙ per modū ipſius in creatura se videat q̄ ipſi⁹ dine bonitatis repītatiua ē p imaginē vel vestigiū: nō trīn sequit̄ ꝙ pr̄ sapiēs sit sapia genita.

¶ Utꝛ filiꝰ sit sapiens sapientia genita. II.

AB secūdum sic ꝓcedit̄. vr̄ ꝙ filius nō sit sapiēs sapia genita. Eiꝰ.n.nō alio est sapiēs q̄ pr̄: sicut nec alio ē ds:ſꝫ pr̄ ē sapiēs sapia eēntiali. q̄ ꝛ filiꝰ sapia eēntiali sapiēs ē:ſꝫ sapia eēntial' nō est genita:sic̄ nec eēntia.ḡ ꝛc. ¶ Ꝓ.sapia q̄ noīaꝫ aligs sapiēs hꝫ aliquā rōnē pncipy respectu ipsi⁹ sapiētis:ſꝫ filiꝰ nullo⁹ suypsi⁹ pn̄ᵐ ē.ḡ vr̄ ꝙ nō sit sapiēs sapiētia genita. ¶ Itē sic supra dixit magr̄:sapia genita ē ipa hypostasis fily:hypostasis aūt nō significaꝫ p mōꝺ fozᵉ.cū igit̄ denominatio fiat a fozᵃ: vr̄ ꝙ nō possit dici sapiēs sapia genita.

Contra oē q̄ ꝓ se nō ē sapiēs:nō ē sapiēs nisi p accidēs:ſꝫ filiꝰ nō ē sapiēs p accīs.ḡ ē sapiens p se:ſꝫ ipse ē sapia genita.ḡ est sapiēs sapia g[illegible]ta.

¶ Ulteriꝰ q̄rit̄ vtrū sit sapiēs sapia ingenita:ꝛ videt̄ ꝙ nō. Qz sapia q̄ aligs denoiaꝫ sapiens significaꝫ eē in sapiente p modū forme iherētis:non aūt sic pr̄ ē in filio:sicut nec eꝰ.ḡ sic pr̄ nō dr̄ sapiēs sapia genita: ita nec filiꝰ sapia ingenita. ¶ Cōtra.ois sapiēs illa sapia sapiēs dr̄ a q̄ hꝫ ꝙ sit sapiens:sed filiꝰ a pr̄e q est sapientia ingenita hꝫ ꝙ sit sapiens.ḡ filiꝰ est sapiens sapientia ingenita.

Respondeo dōm ꝙ iste ꝓpones a.et p.in ꝟ dr̄nt qz.a.ōsignat trīn hitudinē pncipy p modū efficiētis:ſꝫ.p.designat hitudinē pncipy hꝫ qōlibꝫ genꝰ cāe.vñ oē illud qō ē ab aliq̄ ē p illud:ſꝫ nō ꝟuertit̄. In dīnis aūt nō pōt esse nisi habitudo hꝫ duplex genus cāe:q̄rū vna trīn est habitudo realis.ſ. per modū cāe efficientis vel oziginantis:sic̄ pr̄ dr̄ pn̄ᵐ filiy. Alia ꝟo habitudo pncipy pōt designari in dīnis ſm rōnē trīn ꝛ nō realr̄ .ſ.habitudo forme:vt cū dicim⁹ ꝙ pr̄ est deꝰ p deitatem suā. Cū q̄ dr̄ ꝙ filiꝰ est sapiēs sapia genita:ablatiu⁹ iste nō pōt cōſtrui:nisi vel in aliq̄ habitudie.q.efficiētis ꝛ sic falsa est. Est.n.sensus ꝙ filiꝰ sit sapiēs a sapia genita:ꝛ ita sit sapiens a seipso:qōfalsuꝫ est: qz sic̄ esse ita ꝛ sape hꝫ a pr̄e q sapia igenita est. Uñ dr̄ per modū istum sapiēs a sapia ingenita vel p sapiam ingenitā.si ly p.designat habitudinē pncipy efficiētis:ꝛ sil'r a sapia ingenita:nō aūt a se vel p se vel seipso ꝟ mō sapiens est. Aut cōſtruit̄ in habitudie.q. pncipy formalis. ꝟ aūt ꝛtingit dupl'r.qz qō ſegtur formā alicui⁹ rei pōt dici eē p formā illā: sic̄ hō dr̄ intelligere p aiam. Uel per hītē formā.sic̄ dicim⁹ ꝙ hō p se est rōnal': qz per id qō est deꝰ eēntia sua: p aiam rōnalē. per se enim ſm pn̄m.ſ.meta. significat qō est per eēntiaꝫ rei. Si igit̄ ꝓsidereꝫ illud q̄ filiꝰ formal'r sapiens est. ꝟ est sapia eēntialis.q̄ neq; genita neq; ingenita est.ꝛ sic per eam ꝛ ea sapiens dr̄:sed nullo⁹ ab ea:qz essentia nō generat. Si aūt ꝓsidereꝫ hīs illaꝫ formā q̄ est ipsa hypostasis fily:q̄ etiā sapiētia genita dr̄:sic per ſapiam genitā vel per se sapiēs dic̄ siue sapientia genita vel seipso.

Ad primū igit̄ dōz ꝙ sapia ſm ꝙ supponit essentiā nō pōt dici ingenita vel genita: ſꝫ hꝫ ꝙ supponit hypostasim:ſp trīn eēntiā significat:sic̄ et ꝟ nomē ds. Et q̄re ꝟ nomē sapia potiꝰ talē ſuppōnē hre possit q̄ ꝟ nomē eēntia.ā.ſ.di. dictū ē.ꝛ tūc q̄tuꝫ sit eadē essentia q̄ ē pr̄ ꝛ filiꝰ:nō trīn est eadē hypostasis:ꝛ ita nō segt̄ ꝙ sapia genita pr̄ sapiēs sit:ſꝫ trīn filius. ¶ Ad zᵐ dōm ꝙ in illis q̄ dīr p se est aligd de eēntia rei accipe qō ē pn̄ᵐ illiꝰ qō per se ꝓdicaꝫ:sic̄ rōnale de hoīe. nec oꝫ ꝙ ipꝫ supposituꝫ de q̄ p se aligd dr̄ sit pn̄ᵐ illius nisi sic̄ hīs vel sic̄ operans. vt q̄ñ aliqua opatio dr̄ esse p se alicui⁹:ita ēt nō opꝫ ꝙ ipſa hypostasis fily sit pn̄ᵐ suypsi⁹:ſꝫ vt id qō ē eēntia ei⁹:vel de essentia sit pncipiū formale hui⁹ qō est sapiētē esse.ꝛ ꝟ competit filio.qz per essentiā suā quā cōem cum pr̄e habꝫ sapiens est:ꝛ iō per se sapiēs dr̄. ¶ Et p ꝟ ꝓs solutio ad ꝫᵐ. ¶ Et quartū cōcedimus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad id qđ vlteri⁹ ārīk dām q filī⁹ est sapiēs sapīa īgenīta: si ablatiu⁹ cōstruat in habitudie p̄ncipy q̄si efficiētis: nō aūt si ostruat in habitudine p̄ncipy q̄si formalis: imo sic sapīa eēntiali sapiens est: vel seipso.

¶ Expositio textus.

Quidam dicunt multi. tē.) Jam patet ratio istarū opinionū: qz p̄mi accipiebant hanc ꝓpositionē. p. ām q cōiter designat habitudinem cuiuscunqz p̄ncipy. Alij vero accipiebant ām q. q. cōdiuidit cōtra hāc ꝓpositionē. a. vel ab. q̄ designat habitudinē p̄ncipy efficientis. vñ ām B. hec ꝓpositio. p. designat habitudinē in diuinis. q. formę: t sic simplr cōcedebant q filius p se sapiēs est. (Naturę inquit cui ꝺicis tē.) In verbis istis Hyl. ostēdere intēdit q filī⁹ nō agit a se ꝛz agit p se ex duabus nūctatib⁹ quaꝝ vna hr Jo. 14. pater in me manens ipse fa. o. ex quo cōcludit q nō a se agit sed a patre in ipso manente. Alia est Joā. 8. q̄ placita sunt ei facio semp. ex qua cōcludit q ipsemet agit per seipm. vñ subdit. (Infirm⁹ sit non a se agendo tē.). i. cum B qđ a se ipso nō agit. seq̄retur q esset infirmus. (Nisi a deo ipse a.). i. nisi B a ꝺo patre haberet: vt ipse ageret sicut hypostasis per se subsistens t per se operans. (Post hoc queri solet tē.) Eadez ratione sapientia genita t sapientia īgenita qua de⁹ genitus t deus īgenitus sunt vnus deus: quia ꝓpter cōmunitatez fōrme significate. i. deitatis t sapientie dicit vnus deus t vna sapientia: sed ꝓpter distinctionē hypostasiꝝ subsistentiū in deitate t sapiētia dr sapientia genita. (Et sicut in trinitate tē.) Duius rō est: qz plonale non ponit in numerū cum essentiali: qz plona nō realiter ab eēntia distinguitur sicut infra patebit.

¶ Utrꝫ ꝓprietates personarꝫ sint ipse plone vl deus. i. divina eēntia. Dist. XXXIII.

Post supradicta iterius cōsiderari atqꝫ subtiliter inquiri opz. Utrum proprietates personarum quibus ipse persone determinant sint ipse persone: t sint de⁹ idest ꝺiuina essentia: an ita sint in personis: vt nō sint persone: ac per hoc nec divina essentia. Qz enim in personis sint ꝓprietates: nemo inficiari audet cum aperte clamet auctoritas q in personis est ꝓprietas t in essentia vnitas. Superius quoqꝫ multis sanctorū testimoniꝭ astruximus plonas per ꝓprietates distingui atqꝫ ꝺeterminari: ipsasqꝫ ꝓprietates tres. s. proprijs expressim⁹ vocabulis. Cum ergo ꝓprietates ipse ab eterno fuerint: qbus ipse persone determinant t differunt: quo eēnt si in eis nō eēnt: t quō i eis eēnt t ipse plone nō essent: quin ibi eēt multiplicitas? Quocirca sicut ꝓprietates eē in plonis: ita t eas plonas eē cōfitemur: sicut supra auctoritate Hiero. vt non pigeat reuocare ad mēmorem: ptestati sum⁹ i expositiōe fidei ita dicētis. Sabellij hereſiz declinātes: tres plonas exp̄sias sub ꝓprietate distiguim⁹. Non. n. nomina tm̄modo: ꝫ ēt noium ꝓprietates. i. plonas: vel vt greci exp̄imūt hypostases hoc est subsistentias cōfitemur. Ecce aperte dicit plonas ꝓprietatibus distingui: t ipsas proprietates eē personas: cuius hic verba perstrigim⁹: quia supra latius posuimus.

¶ Qz ꝓprietates sint diuina essentia.

Tamqꝫ ō simplicitate deitatis supra dissereremus auctoritatib⁹ sanctoꝝ. s. Augu. Hyl. Isido. necnō t Boetij: euidēter monstrauimus deū hoc esse oino qđ in se habz: excepto q pr̄ hz filiuz: nec est filī⁹. t filī⁹ hz p̄rem: nec est pr̄: t sic esse in natura triū: vt q hz hoc sit qđ hz: t totuz qđ ibi ē vnū eē vnā vitā eē: qđ mō nō iteramus ne fastidiū lectori īgeramus. Si ergo ꝓprietates ibi sunt: singula eaꝝ ē id in quo est t vnum eadēqꝫ vita singule sūt. Fateamur ergo t ꝓprietates eē in tribus personis: t ipsas esse personas atqꝫ ꝺiuinam essentiam.

¶ Auctoritate astruit q ꝓprietas sit natura.

Quod enim ꝓprietas etiā ꝺiuina nā sit: oñdit Hylari⁹ dicens natiuitatē filij eē nāz. Ām i. vij. li. de tri. ait. Utriusq nā non differt. vnū sunt pr̄ t filī⁹. Habet ergo hoc sacramēti natiuitas vt cōplectat in se t nomē t nām t ptātez: qz natiuitas nō pōt nō eē ea nā vñ nascat filius. Idez in. vi. Natiuitas proprietas ē: veritas est. Idem in vij. dicit q nature natiuitas sit itelligēda eē in natura dei. Supra eni dixit q proprīū patris est q semp pr̄ est: t proprīū filij est q semp filius est: significans q proprietas pr̄is est pr̄: t proprietas filij est filī⁹. His alijsqꝫ plurib⁹ auctoritatibus aperte significari videt: q ꝓprietas filij filius sit: sic t deus: ita t ꝓprietas patris t ꝓprietas spūs sancti.

¶ Quidam negant. s. ꝓprietates esse plonas t diuinam naturam t quare.

Hec autē aliqui negāt: dicētes gdez ꝓprietates in personis eē: sed nō eē plonas ipsas: qz ita dicunt eē in plonis vel in eēntia ꝺiuina: vt nō sint iterius sicut ea sunt que ām subſtātiaz dicunt de deo: vt bonitas: iustitia: ꝫ extrīsec⁹ affixa sūt: atqꝫ ita eē rōnib⁹ ꝓbare cōtēdūt. Si eni inquiūt ꝓprietates sūt persone: nō eis plone determinant. Contra qđ ꝺicim⁹: qz etiam seipsis persone differūt: sicut supra Hiero. loquens de patre t filio t spiritu scō dic. Substantia vnum sunt: ꝫ plonis ac nominib⁹ distinguuntur. Sed iterū addūt. Si ꝓprietates ipse ꝺiuina essentia sunt: cū essentia nō differāt tres persone: nec proprietatibus differunt. Quomodo enim differt pater a filio: eo q ꝺiuina eēntia est: cum in essentia vnum sunt.

¶ Responsio ad p̄missa auctoritate nitens.

Hoc doctrinis nouis t hūanis ꝓmētis verbo Hyl. rīdeo. Immēsuz est qđ exigit t icōprehensibile. extra significatiā est sermonis: extra sensus itentionē. nō enūciat. nō attingit nō tenet. verboꝝ significatiaz rei ipsi⁹ nā cōsumit. Sensus cōtemplationē ipersp̄icabile lumē obcecat. itelligētie capacitatē qđ fine nullo cōtinet excedit. Mihi ergo in sensu labes est: in itelligētia stupor est. In sermōe vero iā nō ifirmitatē: ꝫ filētium confiteboꝝ. periculosum nimis est de reb⁹ tātis ac tam recōditis aliquid vltra p̄scriptum celeste proferre: vt vltra p̄finitionē dei sermo de deo sit. forma fidei certa est. Nō ergo aliquid addēdū est: ꝫ modus cōstituendus audacie. qcqd vltra q̄rit nō itelligit.

¶ Quō iprobi hereticī ilistāt alia addētes.

Eteruz bereticoꝝ iprobitas istinctu diabolice fraudulētie excitata nōduz quieſcit: sed in tanta rez qōne addit. Si p̄nitas t filiatio in deo sine i ꝺiuina eēntia sūt: eadē g̃ res sibi pr̄ ē t filī⁹. Nam in quo p̄nitas est: pr̄ est: t in quo filiatio est: filius est. Si g̃ vna eadēqꝫ res hz i se p̄nitatez t filiationē: ipsa generat t gnātur: qđ ꝺicētes in Sabellianā hereſim ptrahuntur: extēdētes p̄ez in filiū cū ipm sibi filiū: ipm ꝓponāt t patrez. Si Jo negauerit i vna dei eēntia p̄nitatē eē t filiationem: quo g̃ dñt eē deū? His atqꝫ alijs argumētoꝝ aculeis vtunt in sue opinionis assertione: vt veritatis formā dissecent.

¶ Responsio cōtra hāc eoruz opinionē vbi traditur q proprietates nō penitus ita esse in dei eēntia sicut in hypostasibus dicunt.

Uoꝝ audacie resistētes: atqꝫ ignorantie ꝓuidētes audebim⁹ aliqđ sup hoc log. P̄nitas t filiatio nō ita eē oino in ꝺiuina substantia dicunt: sicut in ipsis hypostasibus: in qb⁹ ita sunt q eas determinat. vt ait Jo. ꝺama. Caracteristica idiomata sunt. i. ōtermiatiue ꝓprietates hypostaseos t nō nāe: eteni hypostasiz ōterminat t nō nām. Jōqꝫ licet p̄nitas t filiatio sint in diuina eēntia: cū ea nō ōterminēt: nō ió pōt ꝺici: q ꝺiuina eēntia t generet t gn̄et. Uel q eadē res sit sibi pater t filius. Ita enim ꝓprietas determinat plonaz: vt hac ꝓprietate hypostasis sit generās: t illa alia hypostasis sit genita: t ita nō idē gnāt t gn̄at: sed alter alterum.

¶ Querit quo ꝓprietates possunt esse in natura nec eam determinent.

Sed forte queres cū he ꝓprietates nō possint eē in plonis qn eas determinēt: qđ in ꝺina eēntia esse p̄nt: ita vt nō eā ōterminent: Rīdeo tibi t hic cū Hyla. Ego nescio nō requiro: t cōsolaboꝝ me: tñ archangeli nesciūt: angeli nō audierūt: secta nō tenēt: ꝓpheta nō sensit: apostolus nō iterrogauit: filī⁹ ipe nō edidit. Cesset g̃ doloꝝ q̄relaꝝ. Nō putet hō sua itelligētia generatiōis sacrm posse cōseq. Absolute tñ itelligendus ē pr̄ t filī⁹ t spūs scūs. Stat i hoc fine itelligētia verboꝝ. Et filī⁹ a pr̄e q ē vnigenit⁹ ab īgenito. ꝓgenies a parēte. viu⁹ a viuo nō nā deitatis alia t alia: qz ambo vnū. Hoc credendo icipe. pcure. pfiste: t si nō puenturū sciā: tñ gratulaboꝝ ꝓfecturū. Qui. n. pie ifinita ꝓsequitur: t si nō cōrigat aliqñ tñ ꝓficiet prodeūdo. Sz ne te iseras in illud secretū t archanū iopinabilis natiuitatis: nec te imergas sūmā itelligētie cōprehēdere p̄sumēs: ꝫ itellige icōprehēsibilia eē. His alijsqꝫ multis euidēter oñdit nobis nullaren⁹ licere maiestatē pscrutari: ins ponere ptāti: modū circūscribere infinito.

¶ Quib⁹ auctoritatib⁹ opinionē suā. s. q proprietas p̄ris vel filij nō sit de⁹ muniāt.

Erūtamē nōdū desistunt ipatientie spiritu agitati: sed opionē suam etiā sanctoꝝ auctoritatib⁹ munire conant qbus ostēdere volūt ꝓprietatē qua pr̄ est pr̄: t proprietatē q̄ filī⁹ est filī⁹: non eē deū: ad hoc iducētes ꝙba Aug. sup illū locuz psal. Et nō est substātia: ita dicētis. Deus enim q̄dā suba est. Unde etiā in fide catholica sic edificamur: vt ꝺicam⁹ p̄rem t filium t spirituz scm̄ vni⁹ eē subē. Quid ē vni⁹ substātie? Quicqd est pr̄ quod de⁹ ē: hoc est filī⁹: hoc ē spūs scūs. Cū autez pr̄ est: nō illud ē quod vel quo ē. Pater enim nō ad se sed ad filiuz dicit: ad se aūt de⁹ dicit. Eo igit quod vel quo deus est: suba ē. Et quia eiusdē subē ē filī⁹: procul dubio t filius est de⁹. At ꝙ quod pater ē: qz nō subē est: sed refert ad filiū: non sic dicimus filiū p̄rez esse sicut dicim⁹ filiū deū esse. Ex his verbis significari dicūt: q proprietas p̄ris vl proprietas filij nō sit de⁹ vel essentia ꝺiuina. Cū eni dic: eo q deus est suba est: ꝫ q pr̄ est: suba nō est: apte iquiūt oñdi id esse subam quo de⁹ est. Id vero quo pr̄ est: nō eē subam. Itē cum ait. pater nō illud est qđ est: ostēdit eum nō eē patrez eo q suba est. Non enim simplr dixit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pater nō ē:illud qō ē:ſz ait. Cuz pr̄ eſt:nō illud eſt qō ē: ſignificās quo pr̄ ē nō eē illō quo eſt.i.eēntiā.¶Hec illi ita exponētes ſua cōmēta ſimplicib⁹ ⁊ icautis vera videri faciunt. Nos aūt aliter foze iſta itelligēda dicim⁹. Dicēs.n. eo q ⁹ de⁹ ē:ſuba ē:ſed qō pr̄ eſt:ſube nō ē:hoc itelligi voluit:qz eēntia ⁹s ē: ⁊ deitate ſuba ē. Eo.n.ſuba ē quo de⁹ eſt: ⁊ ecōuerſo:cui⁹ea ē deitas q̄ eſt ſuba; ⁊ ſuba q̄ deitas: ſed q pr̄ eſt nō eſt ſube.i.nō quo pr̄ eſt eo ſuba ē:qz ꝓprietate gnāti ꝓnis pr̄ eſt qua ſuba nō eſt. Ipaz tñ ꝓprietatem ſubam eſſe nō negauit. Ita etiam illud itelligendū eſt qō ait. Cuz pater eſt:non illud eſt qō eſt.i.non illo pater eſt:qō vel quo ipſe eſt,i.eſſentia:ſed notione.

¶Alijs etiaz verbis Auguſtini vrunt:vt aſſerant quod dicunt.ſ.ꝓprietates personarum non eſſe dei ſubſtantiam.

Item illis verbis Auguſtini vehementer iſiſtūt ſuperius poſitis. ſ.q verbuz ſm q ſapia eſt ⁊ eēntia: hoc eſt qō pr̄:ſm q verbuz:nō hoc ē qō pr̄. Si inquiūt verbū nō eſt hoc qō pr̄ ſm hoc qō ē verbū. Jd ergo quo verbuz ē nō ē illō qō pater ē. Proprietas ḡ quo verbū eſt:non ē id qō pater ē:nō eſt igit̄ divina eēntia:¶Ad qō dicimus:qz ſz ſm q verbū nō ſit hoc qō pater ē ea tñ ꝓprietas qua verbū eſt:eſt id qō pater ,i. diuina eſſentia:ſed nō ē hypoſtaſis patris.

¶Diuiſio textus.

Poſtquā determiauit magr̄ de eēntia ⁊ perſonis ⁊ ꝓpetatib⁹. Vic ōterminat cōparationes eoz adiuncz. Et diuidit in partes duas. Jn ꝑma oñdit q̄liter ꝓprietates cōparent ad eēntiā ⁊ pſonā. Jn ſcōa qualr pſone ad eēntiaz cōparent.34.di.ibi.(Predictis aūt addēdū.) Pria in duas. Jn ꝑma oñdit vitatē. Jn ſcōa excludit errozem, ibi.(Hoc aūt alig ne.) Pria in duas. Jn ꝑma mouet qōnez. Jn ſcōa determinat eā.ibi.(Qō.n.in pſonis.)¶Et circa ꝫ tria facit. Pzio oñdit ꝓprietates eē in pſonis:qō tñ in qōne poſituz nō fuit. zo oſtēdit ꝓprietates eē perſonas.ibi.(Superi⁹ quoq; ⁊c.) 3o oſtendit ꝓprietates eē diuinā eſſentiā.ibi.(Lūq; de ſimpli.) Utrūq; oſtēdit dupliciter:rōne ⁊ auc̄tate. Et vtraq; rō ſumit̄ ex diuina ſimplicitate q̄ nō cōpatit̄:nec qō eſt in deo ſit aliud ab ipo:⁊ ſic ꝓprietas q̄ eſt in pſona nō eſt aliud ab ea: nec q̄ hēns ſit aliud ab habito:⁊ ſic ꝓbat q eſſentia vel de⁹ nō ē aliō a ꝓprietate quā hz.(Hoc aūt aliqui.) Hic excludit errorez.Et circa ꝫ duo facit. ꝑ ponit falſaz poſitionē. zo ponit rōnes pōnis ⁊ ſoluit eas.ibi.(Si.n.inquiunt ⁊c.) Et circa ꝫ duo facit.Pzio iducit ꝓbatiōes q̄ ſunt accepte p rōnē. zo iducit ꝓbationes acceptas ex auc̄tatibus.ibi.(Uerūtñ nō deſiſtūt.) Circa ꝑmū tria fac̄. ꝑ iducit rōnez q̄ ꝓprietates exīſtes ꝓbat̄ in pſonis nō eſſe pſonas. zo inducit aliā rōnē q̄ ꝓbat̄ q ꝓprietas nō eſt eſſentia. ibi.(Sz itē addunt.) 3o ponit rōnē q̄ ꝓbat̄ ꝓprietatē nō eſſe in eēntia.ibi.(Leterū hereticoz iprobi.) Et ꝫ diuidit̄ in tres.Jn ꝑa ponit ꝓbationē illoz. zo ponit rōnez.

ibi.Quarum audacie. 3a iducit qōnē ꝺ rñſionē ⁊ excludit eam.ibi.Sed foꝛte queres ⁊c. Qō. I.

Jc queruñ qnq;. Pzio vtz ꝓprietates ſint diuina eēntia. zo vtz ſint ipſe pſone. 3o vtz ſint i pſonis ⁊ in eēntia. 4o vtz de ꝓpetatib⁹ poſſint predicari adiectiua eſſentialia ⁊ perſonalia. Quinto vtrum de notionibus ſine peccato ꝓtrarie opiniones eſſe poſſint.

¶Utrum relōnes diuine ſint eēntia dina. I.

Ad primuz igit̄ ſic ꝓcedit̄.vr̄ q relationes ipſe nō ſint eſſentia dina.Aut.n.que relatiue in deo dr̄ ſunt relatiua ſm eſſe:aut tñ ſm dici: ſed non tñ ſm dici:qz ſic icideret hereſ.is ſabellij. vt ſupra in notula Dyl.habituz eſt.ḡ ſunt relatiua ſm eē.Sz talium relonē ⁹s pōm eē eſt ad aliud ſe hr̄e.ergo cū eēntie dine eſſe nō ſit ad aliud ſe hr̄e:ſed ſit eſſe abſolutū:videt̄ q nō ſit idez cum relone:q̄ ſm eſſe ad aliud ē. ¶Pq̄cūq; ſunt idē ſm rez in quocūq; eſt vnū ⁊ alterum: nec pōt inſtātia ferri:ſed nō i quocūq; eſt eēntia dina eſt paternitas.qz eēntia dina eſt in filio in quo pr̄nitas nō eſt. ḡ eēntia dina nō eſt idē qō pr̄nitas:⁊ eadē rōne: nec idez qō alia ꝓprietas. ¶Si dicas.q eſt idē re. ſz differ rōe. ¶Cōtra aut iſta rō eſt aligd in re aut nihil.Si nihil cuz nō ſit diſtinctio niſi ſm relones:tūc diſtinctio perſonaz nō erit ſm rez ſed ſm rōnē tñ vel itellectum. Si aūt ſit aligd in re:oſtat q gcḡd eſt realiter in deo: de⁹ vel eſſentia diuina hz illud:ſed in deo eſt idē bñs ⁊ qō hr̄:vt in littera dr̄.ḡ eēntia dina eſt rō pr̄nitat̄ ſicut eſt ipſa res q̄ eſt pr̄nitas.ḡ nō ſolū ſunt idē re:ſed ēt rōne:ſi re idem ponāt̄ur. ¶Jtez ſi ſunt idē re ſz differūt rōne ſolū.ḡ ꝓprietas vel relo nō addit ſupra eſſentiā niſi rōnem quādā:ſz ſilr relones q̄ dicunt̄ ex tpe ponūt circa eſſentiā diuinā aliquas habitudines ſm rōnē.ḡ videt̄ q nō magis ſunt in deo iſte relones qbus diſtinguunt̄ pſone q̄z iſte q̄ dr̄ de deo ex tpe:ſed iſte ſunt tñ aſſiſtētes ⁊ nō iherētes:alias nō poſſent aduenire ſine aliq̄ mutatiōe ipſi⁹ dei. ḡ vr̄ q iſte relones q̄ diſtinguūt pſonas ſint ēt aſſiſtentes ⁊ non eſſentia dina. ¶Jtez ſic̄ eſt alia rō pr̄nitatis ⁊ eēntie:ita eſt alia rō eſſentie ⁊ bonitatis dine.Si ḡ ꝓp bñ dicit Aug. q ⁹s alio eſt pr̄ alio ⁹s.eadē rōne deberet dicere q alio eſt de⁹:alio bon⁹.Sz aūt nō dicit:imo ꝺriū aſſerit. ḡ videt̄ q cū dicit:q alio eſt pr̄ alio eſt de⁹:nō intendat diſtingere ſm rōnem tñ:ſed ēt ſm rem: ⁊ ita videt̄ q pr̄nitas q̄ pr̄ eſt:non ſit eſſentia dina qua deus eſt.

Contra nihil eſt adozādū adozatione latrie niſi ⁹s: ſed ꝓprietates pſonarū ſūt adozāde vt cant̄ in pfatione:vt in pſonis proprietas ⁊c. ḡ vr̄ q ēt ipſe ꝓprietates ſunt aligd in re:aut nihil.Si nihil cū persone nō diſtinguant̄ niſi ꝓprietatib⁹:tūc persone nō diſtinguūtur adinuicez ſm rez qō eſt hereſis ſabellij. Si aūt ſunt aligd in re. Jlud aligd qō ſunt:aut eſt dina eſſentia: aut aligd aliud.Si aligd aliud.illud eſt in persona in qua ē ꝓprietas:ſed in pſona ēt eſt eſſentia.ḡ in persona ē aliud ⁊ aliud.ḡ eſt cōpoſita.ſed nullū cōpoſitū eſt de⁹.vt ſupra ꝓbatū eſt.ergo pſona diuina nō eſt de⁹:⁊ ita pr̄ nō eſt ⁹s nec filⁱ⁹ eſt de⁹ qō exceḋit etiā errorez arry.ḡ opz q ꝓprietates ſint eſſentia diuina.

Reſpondeo dōm q ſimplr cōfitēdū eſt ꝓprietates eſſe dinā eſſentiam.Erroꝛ.n.iſte q in lr̄is tangit̄ dr̄ pozetani fuiſſe:quem poſtmodū in remenſi cōcilio retractauit.Cum.n.vt ſupra dictū eſt in relatione ſint duo.ſ.relonis reſpect⁹ q̄ ad alterū referr̄:in quo cōſiſtit relonis rō:⁊ iteruz ipſuz eſt relonis: qō habz

ſm q in aliq̄ re fundaī vel quātitate vel eſſentia vel aliquo hꝺ ꝺſideraūerat relones dinas ſm reſpectū in quo relonis rō ꝺſiſtit:ex quo nō ꝫz q aliquā rē iherentez ipo nat.vñ ēt iueniunt̄ alique relones nihil realr̄ in re ponētes:vt ſupra dcm̄ ē.⁊ pp hoc dixit eas aſſiſtētes vel exteriꝰ affixas. Jlle.n.ꝑpe relones dr̄ exteri⁹ affixe ⁊ aſſiſtētes:q̄ cū ꝑpe nō bēant fundamentū in re tm̄modo exhibitudine alteri⁹ ad rē de qua dr̄ aduenīūt:ſicut dextrū in colūna qō dr̄ de ipſa:q hoc q hō eā ad ſiniſtrā hz:⁊ hꝺ etiā ſunt relones qbus de⁹ ad creaturas referr̄.Sz relatiōes diſtinguētes personas nō pñt eſſe hꝺ:cū fundent̄ ſuper aligd qō vere in re eſt.ſ.i cōicatiōe nāe. ⁊ iō ſunt reales relatiōes bñtes eſſe fundatū in nā rei. Sz hoc eſt nā dine ſimplicitatis vt in ipſa nō niſi vnū eſſe poſſit eē:nec in ea differat eē ⁊ qō eſt ⁊ quo eſt: iſtud ḡ eē pr̄nitatis nō pōt eſſe aliud eē q̄ eſſe eēntie:⁊ cū eſſe eēntie ſit ipſa eēntia ⁊ eſſe pr̄nitatis ſit ipſa pr̄nitas:relinquit̄ de neceſſitate q ipſa pr̄nitas ſm rē eſt ipſa eēntia.vñ nō facit cōpoſitionē cū ea. Sed qz manet ibi verus reſpect⁹ ptinens ad nām relatiōes que nō ptinet ad rōnez eſſentie:ex illo reſpectu relo pōt diſtinguere quāuis eēntia nō diſtinguat̄: de cui⁹ itellectu nō eſt iſte reſpectus oppōnē bñs.⁊ p conſequēs diſtinctionē cauſans. Et ita dōm: q ꝓprietates ⁊ eēntia ſunt idē re:ſz differūt rōne. Jn alys aūt realibus relatiōibus in creaturis exīſtibus eſt aliud eſſe relatiōis ⁊ ſube que referr̄.⁊ iō dicūtur ineſſe:⁊ ſm q inſunt compoſitionē faciūt accidētis ad ſubm qō nō conuenit in diuinis relationibus:vt dictum eſt.

Ad primum igit̄ dꝺz:q relatōes iſte nō ſunt tm̄ ſcōm dici ad aligd: ſz ēt ſm eē. Sz ſciēdū q eſſe dr̄ duplr̄.Uno mō dr̄ eē ipſa gditas vel nā rei:ſicut dicit̄ q diffinitio eſt oꝛo ſignificans qd eſt eſſe. Diffinitio.n.gditatē rei ſignificat. Alio mō dicit̄ eſſe ipe actus eēntie:ſicut viuere qō eſt eē viuētibus eſt aie act⁹ nō actus ſecūdus q eſt opatio:ſz act⁹ ꝑmus. Tertio modo dr̄ eſſe qō ſignificat veritatē compoſitōis in ꝓpōnib⁹ ſm q eſt dr̄ copula:⁊ ſm hoc eſt in itellectu componēte ⁊ diuidēte quātū ad ſui cōplemētū:ſed fundaī in eſſe rei qō eſt actus eēntie:ſicut ſupra de veritate dcm̄ eſt. Dico igit̄ q cū dr̄ ad aliquid ſunt:quoz eſſe ⁊c.itelligit̄ de eſſe qō eſt gditas rei que diffinitiōe ſignificaī:qz ipſa nā relationis per quā cōſtituit̄ in tali genere eſt ad aliud referri:⁊ nō itelligit̄ de eſſe qō eſt actus eſſentie.boc.n.ēſſe hz relatio ex bis q̄ cauſant ipſaz in ſubo ſm qō eſſe nō refertur ad aliud ſed ad ſubm:ſicut ⁊ qōlibet accīs. Et ſic dico q nō opz q eē eſſentie diuīe ſit ad aliud ſe habere: ga illud eſſe in quo pr̄nitas ⁊ eēntia vniunt̄ ſignificaī vt eē: qō eſt actus eēntie:nō aūt vniunt̄ in eē qō ſignificat diffinitio rei:qz alia eſt rō pr̄nitatis q̄ ad aliud referr̄:⁊ alia ratio eēntie. ¶Ad 2m dōm:q ſi aliq̄ duo ſint idē ſm id qō idē ſunt in quocūq; eſt vnuz ⁊ alteruz.paternitas aūt ⁊ eēntia dina ſunt idē ſm eē.⁊ iō ſicut in filio eſt eſſe eēntie:ita ⁊ in filio eſt eē pr̄nitatis:qz in dinis nō eſt niſi vnū eſſe.Sz pr̄nitas hz aligd in quo nō vniī cū eſſentia.ſ.ratione pr̄nitatis q̄ eſt alia a rōne eēntie. vñ ſm illā rōnez: reſpect⁹ pōt eē in pſe ⁊ nō in filio.ſ.diſtinguere pſem a filio.vñ in ꝓceſſu icidit fallacia acc̄tis. Nec opz hic aliquid ſilē ingri:qz in nulla re creata iueniī aligd ſilē diuine ſimplicitati:vt bñs ſit id qō habeī.oia.n. filia que poſſent iduci vel de pūctis:vel de dr̄ntus exīſtibus in genere plus habēt de diſſilitudine q̄z de ſilitudie. ⁊ iō magis abducūt a veritate q̄z in ꝙz itellect⁹ iducūt.Sicut.n.dicit Boe.lib.de tri.in bis q̄ ſine mā ſunt: opz nō ad imaginationē deduci:qz boc plurimū officit in diuinis. ¶Ad 3m dōm:q illa rñſio bona eſt.Sciēdū eſt aūt q rō ſumit̄ duplr̄.Qñq;.n.ratio dr̄ id qō eſt in ratiocināte.ſ.ipe actꝰ rōnis vel potētia q̄ eſt rō. Qñq;.n.rō eſt nomē itentiōis ſiue ſm q ſignificat diffinitionē rei,put rō eſt diffinitio. ſiue ,put ratio dr̄ argumentatio. Dico igit̄ q cū dr̄ q eſt alia rō pr̄nitatis ⁊ eēntie in dinis: nō accipit̄ rō ſm q eſt in rōcināte tm̄:ſz ſm q eſt nomē itētiōis:⁊ ſignificat diffinitionē rei.quāuis.n.in dinis nō poſſit eē diffinitio:nec genus nec dr̄ia nec compō:tm̄ ſi itelligaī ibi aligd diffiniri alia erit diffinitio paternitatis ⁊ alia diffinitio eēntie. Jn oibus aūt itentōibus ꝫ cōiter verū eſt:q intentiones ipſe nō ſunt in reb⁹:ſz in aīa tm̄:ſz bñt aligd in re rūdens .ſ.nām:cui itellect⁹ hꝺ intētiones attribuit. ſicut itētio generis nō eſt in aſino: ſz nā aīalis cui ꝓ intellectū ꝫ intentio attribuiī:⁊ ita ēt ipſa ratio quā dicimus liā ⁊ aliaz i dinis nō eſt i re:ſz i re aligd rūdēs ei inquo fundaī. ſ. veritas illi⁹ rei cui talis itētio attribuiī.eſt.n.i deo. vñ pñt ratiōes diuerſe ibi cōuenire.⁊ ideo nō ſeḡt q deus ſit ratiōes ille:ſz q ſit tm̄ bñs eas.hoc.n. qō dr̄ q in deo ē idē bñs ⁊ qō habeī.itelligiī de illis q̄ habētur ꝓ modū rei: nō aūt de illis que bñtur ꝓ modū itētionuz.ſicut nō poſſumus dicere q deus ſit nomē: quāuis nomē habeat: ſz q deus eſt bonitas:qz bonitatē hz.ſilr ēt pr̄nitas:qz pr̄nitatē hz:ſed nō ſequit q ſit ratio quanuis rōnem habeat.

¶Ad 4m dōm:q ille ratiōes relationū que dicūtur de deo ex tpe:nō habēt aliq̄ eſſe in re dina in q̄ fundēt: ſicut bñt iſte relationes pſonaz.⁊ iō nō eſt ſilē de vtriſq;.

¶Ad 5m dōm:q ſcia nō dicit̄ cōtra ſubam niſi ex genere ſuo ꝓout eſt qualitas. vñ dr̄ q hec eſt imediata nulla qualitas eſt ſuba:ſz ꝫ eſt mediata nulla ſcia eſt ſuba:⁊ ſic eſt in oibus alys generibus.Sz ſicut ſupra dcm̄ eſt:nulla rō cōis alicui⁹ ꝑdicāmēti manet in dinis niſi relatōis. ⁊ ideo id qō dr̄ ad aligd in dinis hz aliā rōnem a ratione ſube.⁊ aliū modū ꝑdicādi cōdiuiſiuz cōtra ſubam:ſz ſcia ⁊ bonitas ⁊ hꝺ q̄ ſunt in alys generibus ⁊ dr̄ de deo nō habēt rōnē cōis generis ꝑ quā diuidunt̄ cōtra ſubaz:immo loco illius ratiōis cōis qualitatis vel quantitatis venit ibi rō ſube. vñ dr̄ alia rō eſſe ſciētie ⁊ alia ſube in diuinis:nō qz q̄ſi ſit cōdiuiſa cōtra rōnez ſube: ſz ſicut rō ſpēi eſt alia a ratiōe generis ꝺquātū addit rōnez dr̄ntie ſupra rōnez generis. vñ ita in dinis eſt alia rō ſcie ⁊ ſube:ſicut i creaturis ē alia rō ſcie ⁊ qualitatis:qō nō ē ſimplr aliud. ⁊ ideo ſicut in creaturis dicit̄ q eodē eſt qualis ⁊ ſciens: ita in dinis dr̄ q eodē eſt ſuba ⁊ ſciēs: nō tm̄ q eodem ſit ſuba ⁊ pr̄:cū relatio q̄ ꝑ ſe ſube cōdiuidit̄ ſm rōnez generis ⁊ modū ſignificādi in diuinis ſalueī.

¶Utrum ꝓprietates ſint perſone. II.

Ad ſecundus ſic ꝓcedit̄:vr̄ q ꝓprietates non ſint pſone. quecūq;.n.ſunt idē re multiplicato vno multiplicaī reliquū.ſi igit̄ ꝓpetates ſunt pſone. ḡ quot ſunt ꝓpetates tot ſunt pſone: ſz ꝓpetates ſunt.5.vt ſupra dcm̄ ē.ḡ 5 pſone:qō falſum ē. ¶Pq̄. deus dr̄ trin⁹ pp trinitatē pſonaz.ſi igr̄ ꝓpetates vel notiōes ſunt pſone vr̄ ēt q gnus dici debeat pp qnariū notionū:⁊ eadē ratōe pr̄ trinus ⁊ fili⁹ bin⁹. ¶Jtē ſm Aug. omne q ad aligd referr̄ eſt aligd excepto ꝫ q ad alterū dr̄:ſicut denari⁹ eſt aligd excepto ꝫ qō ꝑciū dr̄: ſed pr̄ referr̄ ad aliū:qz ad filiū.ḡ ꝑter relatōez ē ibi aligd iuenire qō relationi ſubſtat.hoc aūt ē hypoſtaſis vel pſona: ḡ videt̄ q ꝓpetates nō ſūt pſone. ¶Pq̄.nihil vr̄ eē diſtinctiuū ſuiipſi⁹:ſz ꝓpetates diſtinguūt pſonas: vt dicit Dama.ḡ ꝓpetates nō ſūt pſone. ¶Jtē omne ꝓcretū addit aligd ſup abſtractū.ſicut albū ſup albedinē:ſz pſone diuine ſignificāt ꝓcretiue:vt pr̄ ⁊ fili⁹. ꝓpetates aūt ſignificāt in abſtracto.ḡ ꝓpetates nō ſunt pſone.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra. sicut dicit Dyla. nec qcq̃ est fili⁹ nisi fili⁹: ꝛ fili⁹ significat relonē. ḡ vr̃ q totū ℔ qō ē fili⁹ sit relo filiatiōis: ꝛ sic essentia eius ꝛ hypostasis erit relo. ¶ P. oīs forma ē p̄n'm eius cui⁹ est forma quātū ad aliqō sui eē. si igit̄ p̄nitas qua formalr p̄ est p̄ sit aliud ab ipo p̄e: erit aliqd p̄ncipiū p̄ris ꝛ p̄us eo: qō est incōueniens. ergo p̄nitas nō est aliud a p̄re: ꝛ eadē ratione nec aliqua proprietas a persona.

Respondeo dōz: q circa ℔ sunt tres opiniones. Porretani. n. dixerunt q ꝓprietates sunt in psonis vt assistētes: ꝛ nō sunt ipse psone. Sz℔ nō p̄t cē: qz aut ꝓpetas aliqd ē i re: ꝛ sic si nō ē psona i q̃ ē oz ibi eē cōpositionē: aut nihil est in re: ꝛ sic nō erit distinctio psonaꝝ ꝯz rē. ¶ Et ideo alq dicūt sicut dixit Prepositinus q ꝓpetates sunt ipse psone �means rē: nec distinguūtur a psonis ēt �means rōnē nec aliquo mō. Uñ dixit in dīnis tm̄ esse eētiā ꝛ psonas: ꝛ ꝓprietates negauit. Sz cū dr̄ p̄nitas: sumit̄ abstractū pro ꝯcreto: sicut dicimus rogo benignitatē tuā. i. te benignū: ꝛ sic ēt ꝓprietates adozari dr̄: ꝛ dicebat q psone cū sint simplicissime seipsis distinguuntur. Sz hoc ēt nō p̄t stare pp duo. Primo qz inuenimus in vna psona plēs ꝓpetates ꝛ relatiōes �means q ad aliaz ꝛ ad aliā psonā referr̄. Scdo qz aliqd attribuit̄ ꝓprietati qō nō attribuit̄ psone: sicut distinguere. psone aūt distinguī. ꝛ iō opz q differāt �means modū significādi ꝓpetates a psona. Nec modus significādi diuersus vitatē bēret: sed vanitatē: nisi eēt alia ratio ꝓprietatis ꝛ psone; cui rīdet aliqd i re: vt dcm̄ est. ¶ Et iō dicimus q ꝓpetates ꝛ psone sunt idē re: ſz differūt ratiōe: sicut ꝛ de ꝓpetatib⁹ ꝛ de eētia dcm̄ est. Sz in hoc differt q rō ꝓpetatis ꝛ eētie differt sicut rō diuersoꝝ generꝝ: vt dcm̄ est. ſz rō ꝓprietatis ꝛ psone differt sicut ratio abstracti ꝛ cōcreti ꝛ eodē genere acceptoꝝ. In ꝯcreto aūt est duo ꝓsiderare in rebus creatis. s. compōnē ꝛ pfectōez: qz qō significat̄ cōcretiue significat̄ vt p se exñs vt hō vel albū. Sil'r de ratiōe abstracti duo sūt. s. simplicitas ꝛ impfectio: qz qō significatur i abstracto significat̄ p modū fo:me: cui⁹ nō est opari vel subsistere in se: ſz in alio. vñ p̄z q sicut ēt est in alys q̃ de deo dīr: neutra ratio �means totū dīnis cōpetit ex quo probatur li. de causis: q nihil ꝓpe de deo dr̄: qz nec abstractū pp impfectionē: nec ꝯcretū pp cōpositionē: ſz quātū ad aliqd vtrūq; vere dr̄: qz ꝛ concretū ꝓpter perfectiōez ꝛ abstractum ꝓpter simplicitatem.

Ad primum igit̄ dōm: q ꝓpetates sunt idez re cū psonis quātū ad eē: ſz �means eē psone nō distinguunt. vñ nō sequit̄ q �means multitudinē ꝓpetatū sit multitudo psonaꝝ: qz distinctio psonarū nō ē nisi �means oppōnē relīuaz. vñ �means q p̄t variari oppō relatiua i ꝓpetatibus segr̄ distinctio in psonis: ꝛ ℔ si diligēter ꝓsideret nō p̄t venire ad maiorē numeꝝ q̃s ternariuz. ꝛ iō relatiōes opposite sunt psone: ꝛ sunt due psone sicut due relatiōes: ſz relatiōes q̃ sunt i eadē psona nō oppōsite: sunt gdē due relatōes vel ꝓpetates: ſz nō due psone: imo vna psona. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q relatōes signātur p modus fozmaꝝ vel q̃litatū in dīnis: nūerus aūt ꝓpetatū vel fozmarum nō ponit simplr̄ numeꝝ in reb⁹ ipsis: ſz nūerus suppositoꝝ sicut soz. nō dr̄ trin⁹ pp hoc q tres ꝓpetates habeat: ꝛ ita ēt p̄r nō dr̄ trinus ꝓpter tres notiōes: ſz de⁹ dicitur trin⁹ pp tres psonas vel tria suppōsita. ¶ Ad 3ᵐ dicendū: q dcm̄ Augu. vitatē ℔ in dīnis ꝛ in creaturis: sed diuersimode: qz illud qō in creaturis ad aliqd dicit̄ substat relationi: sicut subm accīti. ꝛ iō ē aliud ꝛ aliud: sed illud qō in dīnis ad aliqd dr̄ ē ipsa relo: qz i deo nō ē aliud �means rē ſz �means rōnē eētia ꝛ hñs eētiā qō est psona: ꝛ ipsa ꝓpetas distiguēs psonā. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q ꝓpetas significāt̄ q modū fozme: ꝛ fozme est distiguere. iō ꝓprietates psonas distiguūt: ꝛ hoc est quātū ad modū signandi: qui fundat̄ in vera ratōe ꝓprietatis. Jō ex hoc nō p̄t ꝛcludi aliqua diuersitas �means rē. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q in dīnis abstractum ꝛ cōcretū nō differūt �means rem: ſz �means ratōez: vt dcm̄ est. vñ ita differt proprietas a psona sicut deitas a deo: q est �means rationem tantum.

¶ Utr̄ ꝓprietates sint in psonis ꝛ in eētia. III.

A D tertium sic ꝓcedit̄: vr̃ q ꝓpetates nō sunt i eētia: nec in psonis: quecūq; n. sunt idē �means rē vnū eoꝝ nō p̄t eē i altero: qz ꝓpositiōes sūt trāsitiue. vñ �means ph'm. 4. phy si. nihil ē in seipo nisi per accidēs: ſz ꝓpetates sunt idē re cū eētia ꝛ psonis. q̃ non sunt in eētia vel i psonis. ¶ P. oē illud in quo ē relo refert̄: ꝛ omne qō referr̄ i dīnis relatiōe distinguit̄: cū igit̄ eētia nō distinguat̄: vr̃ q in eētia nō sit relo. ¶ Itē cuz relatiōes sint ꝯtes motū vel mutationē aliq̃ in quo nō p̄t eē motus vel mutatio nec relo eē poterit: ſz i dīnis nullus p̄t eē mot⁹ vel mutatio. ḡ nec relones siue i eētia seu i dīnis psonis. ¶ P. oē qō est in aliquo �means aliquē modū i illo ē: ſz nullus modoꝝ quo aliqd i aliquo a pbo 4°. phy. ieē dr̄: p̄t ꝛueire ad ℔ q ꝓpetates i psonis sint. ḡ vr̃ q nec ꝓpetates sint in eētia nec i psonis.

Contra. in pfatōe. In psonis adozat̄ ꝓpetas. ¶ P. qō denominat̄ ab aliq̃ forma opz q ḥeat illā in se: ſz psone denominātur a ꝓpetatib⁹. dr̄. n. a paternitate p̄r. ḡ vr̃ q ꝓpetates sint in psonis.

Respondeo dōm: q ꝓpetates sunt in eētia ꝛ in personis: ſz diuersimode: qz i eētia sunt p idētitatē rei: ꝛ nō sic̄ in suppōsito: ſz i psonis sunt sicut i suppōsito: ſz diuersimode �means q aliqd dr̄ suppositū alicui⁹ dupl'r. Uel nāe p quā cōstituit̄ sicut būanitas ē in soz. ꝛ hoc mō ꝓpetates psonales sunt i psonis. Uel sicut illud qō aduēit post eē cōstitutuz: sicut albedo ē i sorte: ꝛ ita �means ratiōem ꝓprietates nō psonales vt inascibilitas ꝛ cōis spiratio sunt i psonis: nō tm̄ ita q suppositū sit aliqd aliud ab eo qō ineſt �means rem: sed �means ratiōez tm̄ cōcreti ꝛ abstracti: vt dictum est.

Et per hoc p̄z rūsio ad p̄m: qz ex hoc qō ratiōe distiguūtur ꝛ re idē sūt ꝓprietates cū eētia ꝛ psonis: vnū in altero dr̄ eē. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q i quocūq; ē relo sicut in suppōsito illud refert̄ sicut i quocūq; ē albedo sic̄ in suppōsito illud ē albū. i nā aūt diuīa vel eētia dīna nō ē ꝓprietas relatiua sicut i suppōsito: imo q oīmodā rei idētitatē. vñ relo nō p̄t p̄dicari cōcretiue de eētia: vt dicat̄ eētia refert̄: ſz p̄dicatōe designāte idētitatē: vt dicatur eētia ē relo. ꝛ iō nō oz q eētia distiguat̄. sicut ēt i creaturis p̄nitas ē i soz. sicut i suppōsito. vñ soz. p̄r dr̄: nō aūt būanitas ei⁹ p̄r dr̄: ēt qua posſz dici p̄nitas eē nō q̃dē ſz idētitatē rei sicut ē i dīnis: ſz �means cōueniētia i vno suppōsito q̃ ē soz. i quo ē humanitas ꝛ p̄nitas. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q ℔ qō relo cōsequit̄ motū accidit relatōi ꝯquātū nō est eterna. vñ si aliq̃ relatiōes eterne sūt nō cōsequūtur motū aliquē. sicut si ponat̄ mūdus eternꝰ erit designare i celo aliqō coꝛpoꝛeq̃le alteri vel duplū vel ſz aliā ꝓportōez: ꝛ tm̄ iste relatiōes nō ꝛsequūtur motuz aliquē vel mutatiōez: qz i celo nō ē mot⁹ ad quātitatē: ꝛ sil'r cuz relatiōes q̃bus psone distiguūtur sint ab eterno nō oz q motū aliquē ꝛsequātur: ſz loco mot⁹ aliquo mō ꝛsequūtur cōicatiōez ꝛ acceptōez nāe diuīe. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q �means Dyla. ꝓparatio terreno ad diuīa nulla ē. vñ nullus illoꝝ modoꝝ quē ꝑbus enumerat sufficit ad explicādū qūo in dīnis aliqd i aliquo eē dicat̄: ꝛ ꝓcipue modus ille quo ꝓprietates i eētia eē dr̄: qz nō ꝛuenit̄ in creaturis aliqua

diuersoꝝ generū i idētitatē rei ꝛuenire sicut relo ꝛ suba in dīnis cōueniūtur: ratiōe cui⁹ vnū in altero esse dr̄. s. p̄nitas i eētia sicut i ꝑsistēte means rem. Sz modus ille quo ꝓpetates nō psonales sunt i psonis hz aliqd sil'e illi mō quo forma est in mā. s. forma accīntalis i subo. Sz modus ille quo ꝓprietates psonales sunt in psonis habz aliquid simile cū illo mō quo differētie sunt i spē: vel natura cōis in iferioꝛi: quāuis in bis oibus maioꝛ dissimilitudo q̃ similitudo ꝛueniatur.

¶ Utr̄ eētialia adiectiue p̄dicēt̄ ō ꝓpetatib⁹. IIII.

A D quartuz sic ꝓcedit̄: vr̃ q eētialia adiectiua de ꝓprietatibus p̄dicētur. q̃cūq; n. sunt idē means rē qcqd de vno dr̄ ꝛō altero vr̃ dici: alias affirmatio ꝛ negatio de eodē vificaret̄: qz de quo nō dr̄ affirmatio dicit̄ negatio: ſz ꝓpetates sunt ipse deus vt ꝑbatū ē. ḡ eētialia adiectiua que de diuīa eētia p̄dicātur ēt de ꝓprietatib⁹ p̄dicari debēt. ¶ P. ō fil'ib⁹ idē ē iudiciū: ſz q̃dā adiectiua eētialia de ꝓpetatibus p̄dicātur vt imēsus icreatus ꝛc. ḡ vr̃ q etiā oīa alia. ¶ Itē vr̃ q ēt adiectiua notiōalia seu psonalia de ꝓprietatibus p̄dicētur: qz maioꝛ ē ꝛueniētia psonaliū adiectiuoꝝ cū ꝓprietatibus q̃s eētialiū: ſz q̃dā eētialia p̄dicātur de ꝓprietatibus: vt dcm̄ ē. ḡ multo magis oīa psonalia: vt dicat̄ p̄nitas ē gīans vel inascibilis. ꝛ sic de alys. ¶ P. �means Boe. nulla ꝓpositio vioz illa ē in qua idē de se p̄dicat̄: ſz oēs dicūt q ī p̄re idē ē p̄nitas ꝛ generare. ḡ potest ve dici q p̄nitas generet.

Contra. sicut ꝓprietas ē idē re cū psonis: ita etiā ꝛ eētia: quāuis vtrūq; ratōe differat: ſz rōne bui⁹ idētitatis nō sequit̄ q notiōalia adiectiua p̄dicētur de eētia pp diuersuz modū significādi q cāt diuersitatē suppositōis. nō. n. dr̄ q eētia sit genita. ḡ vr̃ q eadē ratiōe nō debeat dici q filiatio sit genita.

Respondeo dōm: q sicut dcm̄ ē, ꝓpetas psona ꝛ eētia �means rem nō differūt: ſz means rationē tm̄ ꝛ diuersum modū significādi. vñ distīguēduz ē in adiectiuis: qz oīa illa q̃ p̄dicāt conditionē rei absolute p̄dicātur cōiter de ꝓprietate psona ꝛ eētia: ꝛ hoꝝ ꝑcipue sunt adiectiua negatiua vt icreatus. ꝛ hoꝝ. Quecūq; vero exprimūt modū significādi in quo ista tria distīnguūtur nō p̄dicātur de eis cōiter. Tm̄ in bis ēt ē diuersitas. Quedā. n. sunt q̃ importāt illū modū significādi i ꝑncipali significato: sicut ℔ nomē cōe importat significādo modū eētie. ꝛ sil'r ℔ nomē distinctū modū psone. ꝛ ℔ nomē distīguēs modū ꝓpetatis. ꝛ iō si istoꝝ p̄dicatio ꝑmuteť: vt dicat̄ eētia distincta vel ꝓpetas cōis vel aliquid hoꝝ erit falsa, ꝓpō: ꝛ nō solū ipoꝛpa. Quedā aūt importāt illū modū nō significādo ipm: ſz dāt cuz itelligere ex suo mō significandi: sicut illa q̃ significāt p modū actꝰ: qz actꝰ sunt ꝓpositoꝝ. vñ talia nō, ꝓpe p̄nit attribui nisi psonis q̃ sunt suppōsita diuīe nāe: nō aūt ꝓpetati vel eētie q̃ significātur p modū fozme. Uñ nō, ꝓprie dr̄ q p̄nitas gīan: neq; q p̄nitas creat. ꝛ sil'r ēt illa q̃ significāt ꝯcretiue dāt itelligere modū psonarū. Uñ ꝛ ℔ nō est, ꝑa: p̄nitas ē sapies vel hoꝝ. ꝛ sil'r nec ℔. p̄nitas est p̄r. si ly p̄r adiectiue sumat̄ vel paternitas est inascibilis.

Ad primum igit̄ dōm: q quānis sint idē means rez tm̄ means rōnē differūt. ꝛ iō p̄t aliqd de vno dici qō de altero ꝓpe nō dr̄. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q illa adiectiua negatiua nō dāt itelligere aliquē modū determinatū q ptineat ꝓpe ad eētiā vel psonā: ſz dicūt cōditiōes q̃ p̄t ꝛseq gdē vtrūq; quātū ad modū significādi. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q adiectiua psonalia nō magis ꝛueniunt cū ꝓpetatib⁹ q̃s eētialib⁹ quātū ad modū significādi q nomē: quāuis magis ꝛueniāt quātū ad rōnez generis: qz adiectiua psonalia ꝛ ꝓpetates significāt ad aliqd. ꝛ ideo eadez rōne nō p̄t dr̄ de, ꝓpetatib⁹ p̄dicari: q̃ nec eētialia. Tm̄ de ipsa eētia dīna magis ꝓpe p̄dicant̄ eētialia adiectiua q̃s psonalia de ꝓpetatib⁹: qz ꝓpetas significat̄ vt rō q̃dā psone. vñ q̃tū ad modū significādi magis elōgatur a pfectōe suppositi q̃s eētia q̃ dicit totū eē suppositi: ꝛ alio mō significatuz: ſz tm̄ psonalia adiectiua de eētia oīno p̄dicari nō p̄t pp distīctōez quā significāt q̃ est oppōsita mō eētie. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q gīare significat idē cū p̄nitate i re: ſz differt i mō significandi: qz gīare significat vt egrediens a suppōsito: ꝛ qz p̄nitas nō significat̄ vt suppositū nō p̄t gīare de ea ꝓdicari.

¶ Utr̄ ꝯrie opiones ō notiōib⁹ possint eē sine pctō. V.

A D quintuz sic ꝓcedit̄: vr̃ q ꝯrie opiniones in notiōib⁹ nō p̄t eē sine pctō. sicut. n. dicit Augus. nec piculosi⁹ alicubi errar̄ q̃z i mā trinitatis: ſz ꝯrie opiniones de notiōib⁹ nō p̄t eē sine erroze alicui⁹. ḡ cuz iste error sit circa mām trinitatis vr̃ q sit piculosissimus. ¶ P. duoꝛ ꝯdictoꝛioꝝ opz altez eē flm: ſz q̃dā dicūt nō eē ꝓpetates. ꝛ q̃dā esse ifinitas: ꝛ q̃dā. 5. ꝛ q̃dā esse eētiā: ꝛ q̃daz nō: q̃ ꝯdictorie opponunt̄. ḡ vr̃ q ex altera pte ītercueniat mēdaciū: ſz �means Aug. oīuz mēdacioꝛ grauissimū est q̃ est circa dīna. ḡ vr̃ q ista ꝯrietas sine pctō nō possit eē. ¶ Si dicas q excusant̄ pp ℔ q de notiōib⁹ nihil in sacra scriptura hr̄: ꝛ ita licuit vnicuiq; opinari q̃ voluit. ¶ Contra. aut. n. sacra scriptura dr̄ canon biblie: aut dicta scoꝛ patrū. Si canō biblie sicut de notōib⁹: ita ēt nec de psonis ibi fit mētio. ḡ p eādē rōnez liceret negare psonas vel diuersificari circa numeꝝ psonaruz: q̃ tm̄ hereticū iudicaret̄. Si dicta sanctoꝛ patrū. Jo exp̄sse inueniunt̄ facere mētoez de ꝓpetatib⁹: sicut pz in multis auctoꝛitatib⁹ dictis. ḡ vr̃ q oīno excusari nō possit.

Contra. oē pctm̄ vel est fidei vel moꝛ: ſz circa istā cōtrarietatē nō ꝛcidit pctm̄ moꝛ: qz ℔ peccatū est circa actiōes: nec etiā pctm̄ fidei: qz nullus ar. fidei negat̄. ḡ videt̄ q sit sine peccato.

Respondeo dōz: q ꝯrie opinari ō aliquo p̄t eē dupl'r. Uel q ptineat ad religionez fidei. Uel q ptineat ad religionez fidei. Uel q nō ptineat. Et si q̃dē sit de nō ptinētib⁹ ad fidē gb⁹ positis vel remotis nihil incōueniēs fidei sequat̄ nullū pctm̄ ē: nisi forte p accīns. s. p̄sumptōis i eo q nimis asserit qō dubiū ē: vel mēdacy vel ianis glie: vel multoꝝ alioꝛ: qz cāe p accīns sunt ifinite �means pℏz. z. phy. Si aūt est ꝯdictio de his q̃ ad fidē ptinēt. hoc p̄t eē dupl'r. Uel qz ē de illis q̃ exp̄sse in articulis fidei ꝯtinent̄ quos scire oēs tenent̄: ꝛ circa talia ꝯdictio nō ē sine pctō i altero: vl erroꝛis simplicis vel hereſis ſi ptinacia adiūgat̄. Uel est de illis ad q̃ ꝛseq aliqd icōueniēs ꝛ ꝯtiuz fidei: ſz in fide exp̄ssiuz nō sit nec determiatū. ꝛ tūc añ ptractiōez p quā scit q aliqd icōueniēs fidei segr̄ p̄t vtrūq; sine pctō opinari: ꝛ maxīe si ptinacia nō adiungat̄. Sz ptractata vita te ꝛ viso qd segr̄: idē iudiciū ē de bis ꝛ de illis q̃ determinata sunt i fide: qz ad vnū sequit̄ altez: sicut si aliqs simplex ꝛ scripturas ignoꝛās crederet Jacob p̄rez ysaac fuisse. Ad qō segr̄ scripturā eē falsaz qō ē exp̄sse ꝯ fidē. añq; seq oñderet̄ sibi possz ei⁹ opio sine pctō eē: ſz oñso q sequtur scripturā eē falsaz: si adhuc i opione ptinaciter p̄sisteret hereticꝰ iudicādus esset: ita ē ēt de notiōib⁹ de gb⁹ nihil ē exp̄sse in fide determiatū. Tm̄ ex erroze circa notiones segr̄ erroz circa psonas ꝛ circa fidē. sic̄ si ponant̄ relatiōes eē assistētes tm̄ segr̄ vel ꝯpō in deo vel distīctio nō �means rē: ſz �means rōnez qō est sabelliane ipietatis. ꝛ iō poteta gus qui ꝑmo ℔ posuerat post viso q ℔ segr̄ retractauit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

silr ẽt q ꝑsonales negãt nõ oino ponũt eas nõ esse: imo iplicite ponũt eas i ꝑsonis ⁊ eas eẽ ꝑsonas. Sz si oino negarent eẽ hereticuz eẽt. ⁊ silr ꝑtinaciter defendere q̃ relatões sũt tm̃ assistẽtes hereticũ eẽt. ⁊ iõ heretici i lra appellant.

¶ Et p̃ b̃ ꝑz rnsio ad ea q̃ obiecta sunt.

¶ Expositio textus.

SUperius quoq;.) Nec ꝑsonales proprietates esse ꝑsonas: ⁊ ẽ rõ talis. ꝑsonales distinguũt ꝑsonas: sz ꝑsone ab eterno sunt distincte. q̃ ꝑsonales sunt ab eterno: sz nihil ẽ eternũ nisi i deo. q̃ ꝑsonales sũt i ꝑsonis: q̃ egd aũt ẽ i ꝑsonis ẽ ipe ꝑsone: alias compõ eẽt i ꝑsona. q̃ ⁊c. (Lũq; de simplicitate.) ℔ pbat ꝑsonales eẽ eẽntiã dinã: ⁊ ẽ r[illegible]alis. In deo idẽ est q̃ hz ⁊ q̃ hr̃: sz de hz ꝑsonales q̃ i deo sunt: vt pbatũ ẽ. q̃ ꝑsonales ipe sũt de vel dina eẽntia. (Si.n.iquiũ.) Dic ẽ ꝑ eoz rõ: q̃ oñdũt ꝑsonales nõ eẽ ꝑsonas: q̃ talis ẽ. Distiguẽs nõ ẽ distictũ: sz ꝑsonales distiguũt ꝑsonas. q̃ ⁊c. Et ad ℔ rñdet p iterẽptionẽ maiozis: qz ꝑsone seipsis distiguunt. (Sz idẽ adũt.) Dic ponit secũdã rõnẽ eoz p quã pbat ꝑsonales nõ eẽ eẽntiã. ⁊ ẽ talis. Impole est idẽ esse q̃ vnit ⁊ distinguit: sz i eẽntia vniunt ꝑsone: i ꝑsonales distiguũt. q̃ ⁊c. Hãc nõ soluit: sz ad solonẽ se excusat pp difficltatẽ mãe q̃ tm̃ rñdẽdũ sit i p̃ articulo dcm̃ ẽ. (Leteꝛ hereticoꝛ.) Dic ponit 3am rõnẽ p quã pbat ꝑsonales nõ eẽ i eẽntia ⁊ est talis. In quocũq; ẽ pr̃nitas illud est pr̃ ⁊ ẽ gnans: ⁊ in q̃cũq; ẽ filiatio illõ ẽ fili⁹ ⁊ ẽ genitũ. Si q̃ i eẽntia ẽ pr̃nitas ⁊ filiatio. tũc eẽntia erit pr̃ vel gnans: ⁊ fili⁹ vel genitus: sz eẽntia vna ⁊ eadẽ res ẽ. q̃ eadẽ erit res gnans ⁊ genita vl pr̃ ⁊ fili⁹: q̃ ẽ heresis sabellij vt idẽ sibiipsi pr̃ sit.

¶ Ad q̃ rñdẽdũ q̃ sunt i eẽntia nõ determinates ipaz. ⁊ iõ adiectiua q̃ ꝛcretiue ꝑsonales p̃dicãt de essentia nõ p̃dicanť. (Sz forte ẽres.) Dic ponit 4am rõnẽ q̃ ẽ ꝺ vlti mã rnsionẽ: ⁊ ẽ talis. Ubi ẽ eadẽ cã ⁊ idẽ effectus: sz ꝑsonales determinãt ꝑsonas: q̃ sunt in ꝑsonis. q̃ ⁊ determinabũt essentiã si sunt in eẽntia. Et ad hoc nõ respõdet: sz excusat se ꝓpter difficultatẽ materie: qualiter tamen respondẽdũ est in tertio articulo dcm̃ est. (Uerũtamẽ nõ defistũt.) Dic iducit auctoritates p se in q̃bus Augu. vr̃ dicere q̃ nõ eo de⁹ est quo pr̃: ⁊ ita cũ paternitate sit pr̃ ⁊ eẽntia sit deus: paternitas nõ erit eẽntia. Et ad oia bs respondeť ℔ mõ: qz cũ dr̃ nõ eo est pr̃ quo deus: ℔ ẽ duplex: quia negatio põt includere ordinẽ quasi causę formalis q̃ importat in hoc q̃ dicit eo: ⁊ sic est vera: ⁊ nõ facit ꝓ illis. Est.n. sensus nõ eo quo pater est de⁹ est. i. paternitate qua denominat deus. Uel põt ẽ cludi ab ordine: ita q̃ ordo remaneat affirmatus: ⁊ sic est falsa: ⁊ i hoc sensu facit ꝓ eis. Est.n. sensus. nõ. n. eo quo pater est deus est. i. illud quo pater est. nõ est illud quo deus dicit: ⁊ hoc falsum est: qz pr̃nitas qua denominat pater est deitas qua denominat deus: quãuis a pr̃nitate nõ dicat deus: ⁊ hoc ꝓpter rationẽ diuersam vtriusq;.

¶ Q Dio quoꝛ. idã nõ idẽ esse ꝑsonã ⁊ eẽntiã vel nãm dicẽtiũ: ⁊ eãdẽ essentiã nõ posse eẽ prez ⁊ filiũ ⁊ spm̃ scm̃.

¶ Bi. XXXIIII.

REdictis aũt adijciẽdũ est: q̃ qdã puerli sensus hoies in tãtã ꝓfilierũt isaniã: vt dicerẽt nõ idẽ eẽ nãz dei ⁊ ꝑsonã sine hypostasim dicẽtes eãdẽ eẽntiã nõ posse esse prem ⁊ filiũ sine ꝑsonaꝝ ꝓfusiõe. Si.n. iquiũt ea eẽntia q̃ pr̃ est: fili⁹ ẽ: idez sibi pr̃ est ⁊ fili⁹. Si hãc rẽ dicis esse prem: aliã q̃re quã dicis esse filiũ. Si ꝯo aliã nõ q̃sieris: ꝛ eandẽ dixeris: idẽ genuit ⁊ genit⁹ est. ℙropter hec ⁊ hmõi iter nãz ⁊ ꝑsonã didũt ita: vt nõ recipiant vnã deitatis nãm ⁊ simplicẽ eẽ tres ꝑsonas. Idq; testimonio Hylarij defendere nituntť: q̃ i. vij. li. de tri. querẽs: vtrũ aplus spm̃ dei noians: ⁊ spm̃ xp̃i idẽ significauerit vtroq; ꝯbo: ingt ita. Hẽtiũ p̃dicato: volẽs nature vnitatẽ i pr̃e ⁊ filio docere ait. Spũs dei i vobis est. Si q̃s aũt spm̃ xp̃i nõ hz: hic nõ ẽ ei⁹. Si aũt spũs ei⁹ q̃ suscitauit Jesum ⁊ c̃. Spũales oẽs sumus si in nobis est dei spũs: ꝛ ℔ spũs dei ẽ ⁊ spũs xp̃i. Et cũ xp̃i spũs i nobis est: ei⁹ spũs i nobis est q̃ suscitauit xp̃m. Et cũ ei⁹ q̃ suscitauit xp̃m in nobis est spũs: ⁊ spũs i nobis est xp̃i. Nec tm̃ nõ dei ẽ spũs q̃ in nobis est. Discerne q̃ o heretice spm̃ xp̃i a spũ dei: ⁊ excitati a mortuis spũm xp̃i: a spũ dei xp̃m a mortuis excitãtis. Cũ q̃ habitat in nobis spũs xp̃i: spũs ꝺi sit: ⁊ spũs xp̃i a mortuis excitati spũs dei tm̃ sit xp̃m a mortuis excitãtis. Et q̃ro nũc i spũ dei: vtrũ nãm an rem nãe significatã existimes: Nõ est. n. idẽ nã q̃ res nãe: sicut nõ idẽ est hõ: ⁊ q̃ hois ẽ: nec idẽ est ignis ⁊ q̃ ipsi⁹ ignis nobis ẽ: ⁊ ꝑm hoc nõ est idẽ de⁹ ⁊ q̃ dei est. Hui⁹ dicti occasiõe ꝑsati heretici dogmatizauerũt nõ idẽ esse ꝑsonã ⁊ nãm dei: asserẽtes nãm dei nõ eẽ tres ꝑsonas. Intelligẽtes in his p̃missis ꝯbis Hylarij p rẽ nãe ꝑsonã: ⁊ noie nãe dinã nãm. Et ꝺ dicũt Hylariũ iterrogasse hereticũ. Utrũ p spm̃ dei putaret significatã esse naturã an rem nature: vt sic ostẽderet distinguẽdũ esse inter naturaz ⁊ rem nature. i. personam.

¶ Hic docet q̃o eis obuiat ipi⁹ scripture circũstãtia: ⁊ qualr̃ p̃dicta itelligi debeãt: ⁊ q̃ spũs scũs ẽ res vni⁹ nãe pr̃is ⁊ filij ⁊ ẽ ipsa natura.

HOc qdẽ dicũt nõ itelligentes pia dilgẽtia scripture circũstantiã qua cõsiderata ꝓcipi põt q̃o p̃missa dixerit Hyla. Subsequẽter. n. in eadẽ serie oñdit i spũ dei aliq̃ significari prem: vt cũ dr̃. Spũs dñi sup me. aliquãdo significari filiuz: vt cũ dr̃: Jn spũ dei ejjcio demõia: nãe sue potestate se demones ejjcere demonstrãs: aliq̃n spm̃ scm̃: vt ibi. Effundã de spũ meo sup oẽz carnẽ. Q̃ dicit ꝓsumatũ fuisse cum apostoli spũ scõ misso oibus liguis locuti sunt. Deide q̃re hanc distinctõez fecerit ⁊ q̃ i supioribus p ꝯba apostoli idez spũs scũs significat⁹ sit: ⁊ q̃ ipse sit res vnius nature pr̃is ⁊ filij: apte oñdit iquiens ita. Hec iccirco sunt demoustrata: vt

quacũq; parte heretica falsitas se cõtulisset: finibus veritatis ꝓcluderet. Habitat.n. i nobis xp̃s: quo habitãte habitat deus: ⁊ cũ habitat i nobis spũs xp̃i: non aliud habitat q̃ spũs dei. Q̃ si p spm̃ scm̃ xp̃s in nobis itelligit esse: hũc tm̃ ita spm̃ dei vt spm̃ xp̃i esse noscedũ est: ⁊ cũ p naturã dei natura ipsa habitat in nobis: idifferens natura, filij credit esse a patre: cuz spũs scũs q̃ ẽ spũs xp̃i ⁊ spũs dei: res nature demõstretur vnius. Quero nũc q̃ quo nõ ex natura vnum sunt: A patre ꝓcedit spũs veritatis: a filio mittit: ⁊ a filio accipit. Sed oia que hz pater filij sunt. Jccirco q̃ ab eo accepit: dei spũs est: ⁊ idẽ spũs xp̃i est: Res nature filij est: ꝛ eadẽ res ⁊ nature pr̃is est. ⁊ dei excitãtis xp̃m a mortuis spũs est: ⁊ idẽ spũs xp̃i ẽ a mortuis excitati. Jn aliquo differt xp̃i ⁊ dei natura: ne eadem sit si prestari põt vt spũs q̃ dei est: non sit etiã xp̃i. Est ergo in nobis spũs dei: ⁊ est in nobis spũs xp̃i. ⁊ cũ spũs xp̃i ineſt: ineſt spirit⁹ dei. Jta cum q̃ dei est ⁊ xp̃i est: ⁊ q̃ xp̃i est dei est: non põr qd aliud diuersum xp̃s esse q̃ deus est. Be⁹ igit xp̃s est vnus cuz deo spũs: ꝑm illud. Ego ⁊ pr̃ vnũ sumus. Jn quo docet veritas vnitatẽ esse nature: nõ solitudinẽ vnionis. Ecce si hec verba diligẽter attẽdas inenis spm̃ scm̃ rem nature dici patris ⁊ filij: ⁊ eisdẽ dici esse naturã dei: vbi dr̃ per naturã dei natura ipsa habitat in nobis: si per spũm scm̃ xp̃s ẽ in nobis. Jtaq; in trinitate nõ ita distinguẽdũ est iter naturã ⁊ rem nature: sicut i rebus creatis: qz vt ait Hylarius: cõparatio terrenoꝝ ad deũ nulla ẽ: ⁊ si qua cõparationũ exẽpla iterdũ afferunť nemo ea existimat absolute i se rationis pfectiõez cõtinere. Non.n. humano sensu de deo loquendum est.

¶ Qz ꝓpter res creatas illud dixerit: non idẽ est natura ⁊ res nature.

ABnãz q̃ rex creatarũ respiciẽs ingt. Nõ idẽ est nã q̃ res nãe: subijciens exẽpla de ipsis creaturis. Jnde ostẽdẽs errozis eẽ sub mẽsura creaturarũ metiri creatoz: addit. ⁊ ꝑm hoc nõ idẽ ẽ ꝺs ⁊ q̃ dei ẽ: ac si diceret. Si ad istar creaturaꝝ de creatoze sentis: cogeris fateri: qa nõ idẽ est de⁹ ⁊ quod dei est: q̃ dicere impiũ est: cũ spiritus dei de⁹ sit: ⁊ dei filius sit deus.

¶ Qz nõ aliud ẽ de⁹ ⁊ q̃ sna sunt: ita vt isint: alia eni sunt q̃ isunt: alia q̃ nõ isunt.

NOn ergo secundus coꝛporales modos: vt in eadẽ subdit serie: accipiẽda sunt hec que de deo dicũtur: vbi euacuans opiniones eoꝝ qui ita putant aliud deum esse: ⁊ aliud quod dei est: aliudq; naturam dei ⁊ rẽ nature: vt est in creaturis. Aperte docet nõ aliud esse deum ⁊ que sua sunt: ita vt isint illi sic dicẽs. Homo aũt aliquid ei simile cum alicubi erit: alibi nõ erit: q̃ id quod est: illic cõtinetur vbi fuerit in forma: vt nõ vbiq; sit qui isistẽs alicubi sit. Deus aũt immẽse virtutis viuẽs potestas: q̃ nusq; nõ assit nec desit vsq;: que se omnẽ p sua edocet: ⁊ sua nõ aliud q̃ se esse significat: vt vbi sua insint ipse esse p sua itelligatur. Non aũt coꝛporali modo cum alicubi sit: nõ etiam vbiq; esse credatur: cum p sua in oibus esse nõ definat. Nõ aũt aliud sunt q̃ quod est ipse que sua sunt. Et hec ꝓpter naturę itelligẽtiã dicta sunt. His ꝯbis apte significatur: si tm̃ intelligis heretice: q̃ diuina natura nõ aliud est ab his que sua sunt: ita vt isint: ⁊ per illa in omnibus suis est q̃ nõ isunt. Sua .n. sunt etiam que non isunt. i. oẽs creature: ⁊ sua sunt q̃ isunt vt tres ꝑsone que sunt eiusdez nature ⁊ eadẽ natura: sicut supra Augusti. testimonio firmauimus dicentis tres personas esse eiusdem essentie vel eandẽ essentiã: sed nõ ex eadẽ essentia: ne aliud intelligatur essentia: aliud persona. Nõ tamẽ diffitemur aliquã distinctõez habendã foze ꝑm itelligẽtie rationez cũ dr̃ hypostasis: ⁊ cũ dr̃ essentia: q̃ ibi significatur quod est cõmune trib⁹: hic ꝯo non. Est tm̃ hypostasis essentia: ⁊ ecõuerso. Fateamur ergo vnũ atq; idẽ esse tres personas ꝑm essentiam: differentes aũt ꝓprietatibus. Uñ Augustus. super locũ ꝓtaxatuz psal. ait. Queris qd sit pater: respõdetur deus. Queris quid sit filius: respondetur deus. Queris qd sit pater ⁊ fili⁹: respondetur deus. Be singulis iterrogatus deum responde. Be vtroq; iterrogatus: nõ deos: sed deũ responde. Nõ sic in hominibus. Tanta.n. est ibi substãtie vnitas vt equalitatez admittat: pluralitatẽ nõ admittat. Si q̃ tibi dcm̃ fuerit cũ dicis filium esse quod pater est: ꝓfecto filius pater est. Respõde ꝑm substantiã tibi dixi: hoc esse filiũ q̃ pater est nõ secundũ id q̃ ad aliud dr̃. Ad se.n. dr̃ deus: ad patrem dicit filius. Rursumq; pater ad se dicitur deus: ad filiũ dicitur pater. Quod pater ad filiũ dicit nõ est fili⁹. Quod dicit fili⁹ ad patrẽ nõ est pater. Quod dr̃ pater ad se: filius ad se hoc est pater ⁊ fili⁹. i. deus.

¶ Utrum ita possit dici deus trium personarũ vel tres persone vnius dei vt dicit: vna eẽntia triũ ꝑsonaꝝ: tres ꝑsone vni⁹ eẽntie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hic cõsiderandũ est. cũ deus sit diuina essentia: ⁊ ita dicaꝫ vn⁹ deus eẽ tres persone: sicut vna eẽntia dr̃ tres psone: vtrũ ita valeat sane dici: vn⁹ de⁹ triũ psonaꝝ: vel tres psone vni⁹ dei: sicut dr̃ vna essentia trium psonaꝝ: ⁊ tres psone vnius eẽntie. In his locutionibus scripture vsus nobis emulãdus videt: vbi frequẽter repitur ita dcm̃. Una ẽ eẽntia triũ: ⁊ tres sunt psone vnius essentie: nusq̃ aũt occurrit legisse vnũ de⁹ triũ psonarũ: vel tres psonas vni⁹ dei. Quod ideo puto sanctos doctores vitasse: ne ita forte accipeꝫ in dinis psonis: vt accipitur cuꝫ de creaturis simile qd dicit. Dicitur eni deus Abraaꝫ Isaac ⁊ Jacob: ⁊ deus oĩs creature. Quod vtiq̃ dicitur ꝓpter principiũ creationis vel gr̃e priuilegiũ: ⁊ creature subiectionẽ vel seruitutẽ. Cũ ergo in trinitate nihil sit creatum vel seruiens vel subiectũ: nõ admittit fides in trinitate talẽ locutionis modũ. Jta etiaꝫ econuerso nõ dr̃ de dei essentia: q ipsa sit essentia Abraam Isaac ⁊ Jacob: vel alicuius creature: ne creatoris vel creature naturã confundere videamur.

¶ Qr licet potentia: sapia: bonitas: de deo ſm subaꝫ dicanꝫ in scriptura: tñ solẽt hec noia distincte ad psonas iterdum referri.

Ex ꝓdictis constat q sicut eẽntia: ita potẽtia: sapiẽtia: bonitas de deo dicunt ſm subam. Que aũt ſm subaꝫ de deo dicunt: tribus personis pariter cõueniunt. Una est ergo potẽtia: sapiẽtia: bonitas patris ⁊ filij ⁊ spũs sci: ⁊ hi tres eadẽ potentia: eadẽ sapia: eadẽ bonitas. Unde aperitur in trinitate summa esse pfectio. Si. n. ibi deesset potẽtia: vel bonitas nõ eẽt summũ bonũ. Sz qr ibi est pfecta potẽtia: infinita sapientia: icomprehẽsibilis bonitas recte dr̃ ⁊ creditur summũ bonũ. Cumq̃ vnũ ⁊ idẽ penit⁹ sit in deo potentia: sapia: bonitas: in sacra tamen scriptura frequẽter solẽt hec noia distincte ad psonas referri: vt patri potẽtia: filio sapiẽtia: spũi scõ bonitas attribuat: qõ quare fiat: non est ociosum inquirere.

¶ Quare id fiat. s. q patri potentia: filio sapiẽtia attribuatur.

Me ergo sacri eloquij prudentia facere curauit: ne dei imensitatẽ similitudine creature metireꝫ. Dixerat. n. scriptura sacra. Quia de⁹ pater est: ⁊ q de⁹ fili⁹ est: ⁊ audiuit hoc homo q hoiem pr̃ez viderat: deũ pr̃ez nõ viderat: ⁊ cogitare cepit ita esse in creatore: vt viderat esse in creaturis: a qbus hec noia translata sunt ad creatorẽ. In qbus pater est prior filio: fili⁹ est posterior patre: ⁊ ex antiqtate in patre defectus: ex posteritate in filio imperfectio sensus solz notari. Jõ occurrit scriptura dicẽs patrẽ potentez: ne videaꝫ prior filio: ⁊ iõ min⁹ potẽs: ⁊ filiũ sapientez: ne videaꝫ posterior pr̃e ⁊ iõ min⁹ sapiẽs.

¶ Quare spũi scõ bonitas attribuat.

Dictus est etiã spũs sanctus deus: ⁊ dictus est habere spm̃ deus: ⁊ videbatur hoc quasi nomẽ inflationis ⁊ tumoris. Unde humana conscientia ad deuz ꝑ rigore ⁊ crudelitate accedere metuit. Jdeo scriptura tẽperauit sermonem suum spũm bonũ nominans: ne crudelis putareꝫ qui mitis erat: nõ q pater solus sit potens vel magis potẽs: ⁊ filius solus sapiẽs vel magis sapiẽs: ⁊ spũs sanctus solus bonus vel magis bonus. Una est ergo potentia: sapientia: bonitas triuz: sicut vna essentia. Jdeoq̃ sicut dicitur filius homousios. i. consubstantialis patri: ita ⁊ coomnipotens.

¶ De hoc nomine homousion: vbi in auctoritatem receptũ sit: ⁊ qd significet.

Hic nõ est prętermittendũ qõ Augustinus in lib. secũdo cõtra Maximinum dicit de hoc noie homousion: quo latini tractatores frequẽter vtũtur. Pater iquit ⁊ filius vnius sunt eiusdẽq̃ substãtie. Hoc est illud homousion: qõ in cõcilio niceno aduersus hereticos arrianos a catholicis patrib⁹ veritatis auctoritate firmatũ est. Qõ postea in ꝯcilio ariminẽsi ꝓpter nouitatẽ verbi minus q̃ potuit itellectã: quã tñ fides antiqua peperat: multis paucoꝝ fraude deceptis: heretica ipietas sub heretico iperatore Cõstantino labefactare tentauit. Sed post nõ longũ tps̃ libertate fidei catholice ꝑualente: postq̃ vis verbi sicut debuit itellecta ẽ: homousion illud catholice fidei sanitate lõge lateq̃ defensuz est ⁊ diffusuz. Quid. n. est homousiõ nisi vni⁹ eiusdẽq̃ subẽ? Quid ẽ inquã homousiõ nisi ego ⁊ pr̃ vnuz sum⁹? Nõ g̃ iter ꝓphanas vocũ nouitates hoc vitãdũ est.

¶ De noibus que trãslatiue ⁊ ꝑ similitudines de deo dicuntur.

Retera sciẽdũ ẽ q in assignatõe distictõis nominũ iter alia q̃ supra dilligẽter exercuti sum⁹: qdã diximus trãslatiue ⁊ ꝑ similitudinẽ de deo dici: vt speculum: splẽdor: character: figura: ⁊ hmõi.

de quibus pio lectori breuiter trado q̃ sentio vt. s. rõne similitudis ꝑsiderata: ex causis dicendi dictoꝝ itelligẽtiã assumat: ſz catholicã.

¶ Nihil dignuz excellẽtia ieffabilis trinitatis se tradidisse dicit ad alia transiturus.

De sacramẽto vnitatis atq̃ trinitatis summe ⁊ ineffabilis multa iam diximus. Nihil tñ ei⁹ ieffabilitate dignũ tradidisse ꝓfitemur: ſz potius ex nobis mirificaz eius scientiam: nec potuisse nos ad illam peruenire.

¶ Diuisio textus.

Hic magister cõpat psonã ad eẽntiã. Et didit in ptes duas. In ꝑ⁹ ponit comparatiõez. In z⁹ ponit mãe finẽ. ibi. (P. sciẽdũ est) Prima ĩ duas. In ꝑ⁹ cõparat psonã ad eẽntiã ſm idẽtitatẽ. In z⁹ ſm cõitatẽ eẽntie ad psonas. ibi. (Cõsiderandũ.) Prima ĩ duas. In ꝑ⁹ ponit errorẽ quozũdã: ⁊ rõnes errãtiũ. In z⁹ rñdet ad illas rõnes. ibi. (Dic qdã dr̃.) Circa ꝑmũ duo facit. Primo ponit errorez. Scõo errozis ꝓbationẽ. ibi. (Si. n. ingunt ⁊c.) Et hec ĩ duas. Primo. n. ponit ꝓbõnẽ ꝑ rõnẽ. Scõo ꝑ auctẽ. ibi (Jdẽ quoq̃ testimonio ⁊c.) (Hoc qdã dr̃.) Dic rñdet ad ꝓbõnes. Et circa hoc duo facit. Primo rñdet ad auctẽ. Scõo ad rõnẽ. ibi. (Nec tñ diffitemur.) Circa ꝑmũ duo facit. Primo põit auctis exponẽ. Scõo ꝛfirmat suã sniam ꝑ auctẽ Augusti. ⁊ Dyla. ibi. (Nõ g̃ ſm coz ⁊c.) (Dic ꝛside.) Dic comparat eẽntiã ad psonas ſm cõitatez. Et circa hoc duo facit. Primo ꝓsequit eẽntie cõitatẽ. Scõo determinat significatõez cuiusdã nois qõ cõitatẽ eẽntie designat. ibi. (Dic nõ ẽ ptermittẽdũ) Circa ꝑmũ duo facit. Primo ponit illud qõ ptinet ad cõitatẽ eẽntie ꝓut noie eẽntie significatur. Scõo ꝓut significat noie alioꝝ attributoꝝ. ibi. (Ex ꝓdictis ꝛstat.) Ubi duo facit. Primo oñdit eoꝝ cõitatẽ. Scõo ꝓsequit̃ approꝑatõis rõnẽ. ibi. (Jd g̃ sacri eloquij.) (P. sciẽdũ) Dic iponit finẽ tractatui de trinitate. Et circa ꝑ duo facit. Primo ꝓsequit̃ qddã qõ videbat deficere. s. de noĩb⁹ trãslatiuis. Scõo ꝛfiteꝫ ĩsufficiẽtiã ꝓp mãe difficultatẽ. ibi. (De sacro vnitatis ⁊c.)

¶ Qõ. I.

Hic est triplex qõ. Pria de cõparatiõe eẽntie ad personã. Scõa de approꝑatõe q̃ in lra ponit. Tertia de his q̃ translatiue de deo dr̃. Circa ꝑm q̃runt duo. Primo vtr̃ eẽntia sit psona. Secundo vtr̃ possit dici q tres psone sint vni⁹ eẽntie.

¶ Utr̃ psona ⁊ eẽntia in dinis sint idem. I.

Ad primuz sic ꝓcedit: vr̃ q psona ⁊ eẽntia in diuinis nõ sunt idẽ. oĩs. n. psona vel hypostasis in dinis aut ẽ generãs vel genita vel ꝓcedẽs: ſz eẽntia nõ ẽ hõ: vt supra dcm̃ est. g̃ ⁊c. ¶ P. affirmatio ⁊ negatio nũq̃ vificant̃ de eodez. vificant̃ aũt de eẽntia ⁊ psona: qr eẽntia nõ ẽ dicta. psona est dicta. g̃ psona ⁊ eẽntia nõ sunt idẽ. ¶ Jtẽ oĩs psona vel hypostasis ẽ suppositũ alicui⁹ nãe: ſz idẽ nõ põt sibiipsi supponi. g̃ psona ⁊ essentia nõ sunt idẽ. ¶ P. oẽ ꝓpriũ se hz ex additiõe ad cõe: ſz eẽntia ẽ cõis. psona aũt ẽ ꝓpriũ. g̃ psona se hz ex additiõe ad eẽntiã: nõ igit̃ sunt oino idẽ. ¶ Jtez nulla duo vniunt̃ in eo qõ oino idẽ est vtriq̃: qr iaz in nullo distingui possent. Sed due psone vt pr̃ ⁊ filius vniunt̃ in essentia. g̃ eẽntia nõ oino idẽ est vtriq̃ psone.

Contra. ꝑ Boc. in dinis idẽ est quo ẽ ⁊ qõ ẽ: ſz essentia significat̃ vt quo ẽ. psona vt qõ ẽ. g̃ idẽ est eẽntia ⁊ psona. ¶ P. ſi psona pr̃is nõ est ipsa deitas q̃ de⁹ dr̃: pr̃ diceꝫ de⁹ ꝓticipatõe alicui⁹ nãe. Sz illud cui⁹ ꝓticipatõe aliqd denoiat̃ est mai⁹ ⁊ pfecti⁹ q̃tũ ad illud gen⁹ ſm qõ denoiat̃ q̃ ipm ꝓticipãs: vt supra dictũ ẽ. zz⁹. dis. ⁊ Dio. ẽt dicit q ꝓticipatões excedũt ipsa ꝓticipãtia. g̃ sequereꝫ q aliqd qõ nõ ẽ pr̃. s. ipa dinitas eẽt mai⁹ ⁊ pfectius pr̃e: qõ est iconueniẽs. g̃ opz q essentia ⁊ psona sint oino idẽ. ¶ P. seqreꝫ si eẽntia eẽt alia res a trib⁹ psonis q eẽnt q̃tuor res in dinis qõ ẽ hereticũ.

Respondeo dõm: q psona ⁊ eẽntia oino re in dinis nõ distiguunt̃. In illis. n. i quibus aliud ẽ eẽntia q̃ hypostasis vel suppt̃ũ: opz q sit aliqd mãle ꝑ qõ nã cõis idiuiduꝫ ⁊ determineꝫ ad ẽ singulare. vñ illã determinatõez mãe vel alicuius: qõ loco mãe se hz addit in creaturis hypostasis supra eẽntiam ⁊ nãm. vñ nõ oino ista ĩ creaturis idẽ sunt. In deo aũt non est nã ipsi⁹ subsistẽs ꝑ aliqõ ad qõ determiaꝫ sicut ꝑ materiã: ſz ꝑ seipaz ẽ subsistẽs ⁊ ipz suũ eẽ subsistẽs ẽ. vñ nã est ipm qõ subsistit: ⁊ eẽ in quo subsistit: ⁊ ꝓpter ẽ in deo oino idẽ est q̃ est q qõ est. Uñ opz q oino idẽ sint re eẽntia ⁊ psona ẽt si poneret̃ q ꝓpietates nõ essent eẽntia: qr psone nõ bñt q sint psone ex hoc q subsunt ꝓpietatib⁹: ſz ex hoc q subsunt eẽntie: qr psona dicit idiuiduũ subsistẽs in gñe sube. vñ magis ẽ iconueniẽs ponere dr̃niam ſz rẽ iter eẽntiã ⁊ psonã: q̃ iter eẽntiã ⁊ ꝓpietatẽ. Nihilomin⁹ tñ eẽntia ⁊ psona distiguunt̃ ſm rõnẽ: cui tñ rõni vitas rei ꝑ fundamẽto substat. Cum. n. in deo sit summa simplicitas ⁊ summa pfectio: vtroq̃ mõ possumus deuz significare. s. q̃tũ ad simplicitatẽ ꝑ noia abstracta: ⁊ q̃tũ ad pfectiõez ꝑ noia ꝯcreta: q̃ significãt aliqd subsistens. ¶ Jtẽ in dinis inuenimus aliqd cõe ſm rẽ ⁊ aliqd ꝓpriũ. Sic g̃ rõ psone duo icludit in dinis: nomie. n. psone significat̃ de⁹ vt subsistẽs ⁊ ꝓpriũ: ſz noie eẽntie significat̃ vt simpl̃r: nõ aũt vt subsistẽs: ⁊ significat̃ vt cõe: sed noie paternitatis nõ significat̃ vt subsistẽs: ſz vt ꝓpriũ: nõ q deez vt distictũ ſz vt distiguẽs. Et sic pz q psona re ab eẽntia ⁊ ꝓpietate nõ dr̃t: ſz ſm rõnẽ tñ: ꝑ quã vtriq̃ significat̃ vt formale respcũ psone q̃tũ ad duo q̃ sunt de itellectu psõe: qr eẽntia signat̃ vt forma ei⁹ iquãtũ ẽ subsistẽs: ⁊ ꝓpietas vt forma ei⁹ iquãtũ ẽ ꝓpriũ vel icõicabile.

Ad primuz igit̃ dõm: q gñare ⁊ siles actus attribuunt̃ psone dine ſm duplicẽ modũ significãdi quo ab eẽntia distiguit̃. Tũ qr significãt relationes distiguẽtes psonas. Tũ qr significãt ꝑ moduz act⁹: act⁹ aũt ois ẽ rei subsistẽtis ⁊ pfecte. ⁊ iõ nõ pñt essentie attribui ex hoc qõ attribuunt̃ hypostasi: qr hypostasi attribuunt̃ ſm id in quo nõ ẽ idẽ cũ eẽntia. ⁊ iõ icidit fallacia accñtis in ꝓcessu. ¶ Ad z^m dõz: q de eodẽ ſm q idẽ est impossibile est aliqd idẽ affirmare ⁊ negare: ſz si ĩ aliquo distiguãtur affirmatiões ⁊ negatiões pertinẽtes ad illã distictõez de ipso vificari potẽrũt: qr ois distinctio sue rei siue ratiõis fundat̃ in affirmatiõe ⁊ negatiõe: sicut pz etiã in synonimis. tunica. n. ⁊ vestis eãdẽ rẽ significãt: tñ noia sunt diuersa: ⁊ silr idumẽtum. vñ affirmatiões ⁊ negatiões q̃ ptinẽt ad rẽ nõ pñt verificari: vt dicaꝫ tunica est alba idumẽtũ nõ est albũ: sed affirmatiões ⁊ negatiões que ptinẽt ad ipsa noia pñt vificari: vt dicaꝫ indumẽtũ est neutri generis. vestis nõ est neutri generis. Jta ẽt cũ psona ⁊ eẽntia sint idem ſm rẽ: nihil qõ ad nãm rei ptinet qõ ꝓdicaꝫ de eẽntia: põt negari de psona: vt dicaꝫ q eẽntia est ĩcreata ⁊ psona nõ est ĩcreata: eẽntia ẽ deus: psona nõ ẽ de⁹: vel aliqd hõ. Sz qr ratiõe distiguit̃ q̃dã ꝓdicta ad ratõez illã ĩ q̃ distiguũtur qõ ꝓdicaꝫ de vno põt

Universidad de Deusto
Biblioteca

negari de altero: vt dicaꝫ q̄ eẽntia ẽ cõis: ꝑsona nõ ẽ cõmunis: ꝑsona gñat: eẽntia nõ gñat: ⁊ sic de alijs. vñ i oib⁹ talib⁹ nõ idẽ attribuiꝫ essentie ⁊ ꝑsone. ¶ Ad 3m dõm: q̄ ꝑpe loquẽdo nõ ẽ in dinis aliqd sub alio: vñ supra. 8. dis. Augu. nõ recipit nomẽ subẽ i dinis: ⁊ ẽt Ri. de scõ Uict. nomẽ subsistentie i nomẽ exãtie mutauit. vñ ẽt nec ꝑpe ibi suppom dr̃: vt suppõ ad rẽ referaꝫ. Sz vtimur talibus noib⁹ ſm ſtellciũ nr̃m: q accipit i dinis aliqd rñdẽs illis duob⁹ in creaturis: quoꝝ vnũ alteri supponiꝫ: sicut res p se existẽs supponiꝫ forme cõi simplici: ⁊ intellect⁹ accipit aliqd simplr̃ in deo qđ rñdet forme: ⁊ aliqd subsistẽs qđ idẽ ẽ re cũ simplici. ⁊ iõ rẽ subsistẽtẽ in dinis noiat suppositũ nãe simplicis. ¶ Ad 4m dõm: q̄ cõe est duplex. Qđdã. n. cõe est rõnẽ: ⁊ istud p additõez alicui⁹, ꝑtz cõtrahiꝫ ⁊ determiniaꝫ: sicut genus p additõez dr̃ie: ⁊ ſpes p mãm idiuiduaꝫ. Aliud ẽ cõe re qđ qđẽ manet idiuisum. vñ nõ opz q̄ aliquo addito determieꝫ sicut ẽ eẽntia i tribus ꝓsonis: sz ver̃ est q̄ oz de itellectu ꝑsone esse aliquã rõnẽ. s. relatiõis q̄ nõ ẽ de itellectu eẽntie: q̄ tñ relo: re ab ipsa eẽntia nõ differt. vñ nec compositõez facit nec in aliquo realiter ꝓsonã ab eẽntia distiguit: sz ꝓsonã a ꝓsona. ¶ Ad 5m dõm: q̄ tres ꝓsone vniunt̃ in eẽntia: q̄ oino ſm rẽ idẽ ẽ vnicuiq; illaꝝ: tñ differt ſm rationẽ ab vnaquaq;, ꝑut ꝓsona ĩcludit i se itellectuz relonis: q̄ relo q̄uis cõparata ad eẽntiaz rõne tñ differat ab ea: tñ cõparata ad suũ relm cui opponiꝫ realẽ distictiõez facit. Nõ. n. relatio distinguit realr̃ nisi ſm oppõnẽ respect⁹ quã hz. illa aũt oppositio nõ est ad hoc in quo relo hz esse: sz ad B ad qđ dr̃: ⁊ iõ relo nõ distinguit realr̃ ab eẽntia ⁊ ꝑsona in qua est: sed a ꝓsona alia ad quã dr̃.

¶ Utꝝ tres personas esse vnius essentie conueniens dicatur. II.

(ter

Ad secundũ sic ꝓcedit: vr̃ iconueniẽter dici q̄ tres ꝓsõe sint vni⁹ eẽntie: qz ſm grãmaticũ obliq̄ trãsitiui sunt: sz ꝯstructio trãsitiua exigit diuersitatẽ eoꝝ q̄ ꝯstruũtur: cũ igit̃ eẽntia nõ sit diuersa a ꝓsona vr̃ iconueniẽter dici tres ꝓsonas eẽ vni⁹ eẽntie. ¶ Si dicas: q̄ genitiui illi ꝯstruũtur ĩ trãsitiue: sicut cũ dr̃. donũ spir. sancti. i. qđ ẽ spi. sanctus. Cõtra. sicut tres ꝓsone sunt vna eẽntia ẽt sunt vn⁹ ds. g̃ si illa rõ sufficit ad ꝫ vr̃ q̄ silr̃ posſit dici esse tres ꝓsonas vni⁹ dei qđ in lra negaꝫ. ¶ Itez omnis cõstructio oblig̃ põt exponi p aliq̄s ꝓpositionẽ cũ cãli: sz ꝫ est falsa q̄ tres ꝓsone sunt ex eadẽ eẽntia: vel ꝫ eadẽ eẽntia vel p eãdẽ. g̃ vr̃ q̄ ꝫ ẽt sit falsa q̄ tres ꝓsone sunt vni⁹ eẽntie. ¶ Ꝑ. eadẽ ẽ rõ rei ⁊ vni⁹ rei: vt dicit phs. Si igit̃ tres ꝓsone sunt vni⁹ eẽntie ꝯueniẽter poterit dici q̄ tres ꝓsone sunt eẽntie: qđ nihil ẽ dcñ. g̃ nec ꝑmũ.

Contra. vt in lra habeꝫ ab oibus catholicis cõfessum ⁊ defensum est nomẽ homousion: sed hoc nihil aliud est q̄ esse vnius essentie vt in lra dr̃. ergo tres persone sunt vnius essentie.

Respondeo dõz: q̄ ista simplr̃ ꝫcedẽda ẽ. Tres ꝓsone sunt vni⁹ eẽntie. Quãuis enĩ q̄ttuoz sint cãe in reb⁹ creatis: nõ tñ hitudines oĩuz cãrũ in deo ĩueniũtur. Habitudo aũt cãe mãlis nõ competit deo nec respcũ alicui⁹ qđ i ipso ẽ nec respcũ ei⁹ qđ in creaturis ẽ: qz mã iperfecta ẽ ⁊ i potẽtia. Sz hitudo cãe finalis ẽ qdẽ i deo respcũ creaturaꝝ cui⁹ bonitatẽ finem oĩs creature dicimus: nõ aũt respcũ alicui⁹ qđ i ipo ẽ. nõ eniz vna ꝓsona ẽ finis alteri⁹: qz ex B seq̄reꝫ gradus i bonitate. Habitudo aũt cãe formalis cõpetit deo ⁊ respcũ creature cui⁹ exẽplar ẽ ⁊ respcũ ei⁹ q̄ i ipso est: tñ ista hitudo nõ fundaꝫ sup aliq̄s relonẽ realẽ: sz ſm modũ significandi: qz aliqd significatur vt forma sicut eẽntia: ⁊ aliqd vt subsistẽs in forma sicut ꝓsona. Habitudo aũt cãe efficiẽtis cõpetit deo ⁊ respcũ creature ⁊ respcũ ei⁹ qđ i ipso est: nõ qdẽ eẽ ad ꝓsonã: sz ꝓsone ad ꝓsonaz: q̄ ab ipso ẽ. nec tñ ista hitudo fundaꝫ supra acceptiõez itellect⁹: sz supra relatiõez q̄ i re ẽ. vt tñ efficiẽs large sumaꝫ: qz i dinis nõ est aliqd faciẽs ⁊ factũ: sz ẽ ibi ozigo vni⁹ ꝓsone ab alia: ⁊ ita pz q̄ oĩs ꝯstructio i dinis respcũ dinoꝝ: vel ẽ ſm hitudinẽ cãe efficientis: vt cũ dr̃ fili⁹ prĩs: vel ſm hitudinẽ cãe formalis: vt cũ dr̃ tres ꝓsone sunt vni⁹ eẽntie. vñ dõm q̄ ĩsti genitiui ꝯstruũtur i hitudie cãe formalis.

Ad primum igit̃ dõm: q̄ quãuis eẽntia ⁊ ꝓsona sint idẽ re: tñ differũt rõne: qz vnũ vt forma alterius significaꝫ: ⁊ talis diuersitas sufficit ad grãmaticũ q̄ modos significãdi p nomẽ ꝑsiderat. ¶ Ad 2m dõm: q̄ nõ est ibi oino ꝯstructio ſm idẽtitatẽ: sed ſm hitudinez formе: vt deĩ est: ⁊ qz de⁹ nõ significaꝫ vt forma triũ ꝓsonarũ. iõ nõ ꝑt dici q̄ tres ꝓsone sint vni⁹ dei. nõ. n. posset itelligi ista cõstructio nisi possessiue: ⁊ similr̃ ꝑpter eãdẽ ratiõez dr̃ q̄ est vna essentia triũ ꝓsonaꝝ: nõ aũt q̄ sit vnus de⁹ triũ ꝓsonaꝝ: ⁊ in nõie dei iportaꝫ habitudo ꝓncipij creantis ⁊ gubernãtis. ¶ Ad 3m dõm: q̄ be ꝓpositiões ex. ⁊ de. designãt habitudinẽ alicui⁹ qđ se habet ad motũ vel operatiõez sicut initiũ ⁊ nõ sicut terminus. ⁊ iõ designãt habitudinẽ cãe efficiẽtis vel mãlis: nõ aũt formе vel finis q̄ sunt poti⁹ vt termin⁹ motus. ⁊ ideo nullo mõ põt dici q̄ tres ꝓsone sint ex eadẽ eẽntia vel ẽ eadẽ eẽntia: sz põt dici q̄ sint in eadẽ essentia: qz h ꝓpositio in. põt denotare habitudinez cãe formalis cõtinẽtis. ¶ Ad 4m dõm: q̄ iste constructiões q̄ sunt i designatiõe formе regrũt duos genitiuos: quoꝝ vn⁹ significet ipsaz formã ⁊ alⁱ determinatiõez formе: vt cuz dr̃ colũna mre altitudis: vel vnũ genitiuũ habẽtem vim genitiuoz duoꝝ: vt cũ dr̃ vir sanguinũ. i. vir multi sanguis effusor. ⁊ iõ opz ẽt in ꝓposito esse duos genitiuos: quoꝝ vn⁹ significet ipsaz diną essentiã: ⁊ alⁱ designet simplicitatez aut vnitatẽ ei⁹ vel aliq̄s aliã eẽntie cõditiõez. vñ potest dici cõueniẽter tres ꝓsone sunt vnius essentie vel ciusdẽ eẽntie vel increate essentie: non aũt q̄ sint essentie simplr̃.

¶ Utrum potẽtia cõueniẽter attribuaꝫ patri. sapientia filio. (Questio. II.

Deinde queriꝫ de appropriatiõe que in littera ponit̃: videt̃. n. q̄ sit iconpetens. Uirtus. n. ad potẽtiã ꝑtinet: sz virt⁹ appropriaꝫ filio. i. coe. i. Ex ꝑm dei vir. g̃ potẽtia nõ debz appropriari patri: sz filio. ¶ Ꝑ. ꝑn⁹ enũciatiõis vel ꝓnũciatiõis vbi est ipsa sapia: sz dr̃e vbũ q̄ est filius ꝑtinet ad patrẽ q̄ est ꝑn⁹ eius. g̃ sapiẽtia debet appropriari patri potiusq̄ filio. ¶ Itẽ sicut filius ꝓcedit p modũ itellect⁹ vt vbũ: ita etiã ꝓcedit p modum nãe vt fili⁹. si g̃ sapia appropriaꝫ filio: qz ꝓcedit p modum itellect⁹ eadẽ ratiõe debet sibi appropriari nã: qz ꝓcedit p modũ nãe. ¶ Ꝑ. ſm Dio. bonuz ẽ diffusiuũ sui ipsi⁹ ⁊ ẽ. q. ꝑncipiũ fontale omnis emanatiõis dine bonitatis: sed esse fontale ꝑncipium cõuenit patri. ergo bonitas debet

Contra. (patri appropriari.

est quod in littera dicitur.

Respondeo dõm: q̄ noĩa ꝓsonaꝝ dr̃ ⁊ de dinis ⁊ de reb⁹ creatis: nõ qdẽ vniuoce: sz p ꝓus ⁊ posteri⁹. vñ ſm aliũ modũ ẽ ꝑnitas ⁊ filiatio in creaturis ⁊ i dinis. Et iõ appropatio ꝑt fieri duplr̃. Uno mõ ꝑsiderãdo rõnes noĩuz ſm q̄ de creaturis dr̃: ⁊ ita appropatio semp̃ dz fieri p ꝓtrariũ: vt modus creature a creatore excludaꝫ. Alio⁹ ꝑsiderãdo rõnes noĩuz ſm q̄ i dinis iueniunt̃: ⁊ ita dz appropatio fieri p similitudinez ad ꝓpriũ: vt supra. xi. dis. dcñ est. Utroq; aũt modo conueniens est ista appropriatio. Si enim cõsiderent̃ rõnes hoꝝ noĩum ſm modũ quo iueniunt̃ in creaturis inueniũt̃ per ꝓtriũz facta: qz apud nos ĩuenit̃ ifirmitas in patribus ꝓpter senectutem. vñ patri celesti potẽtia attribuitur. Inuenit̃ iperitia in filys ꝓpter iuuẽtutis mot⁹ ⁊ ꝓpter inexperientiã: ⁊ iõ filio dei sapiẽtia attribuit̃. Sz nomen ſpũs apud nos ꝑtinere solet ad quãdã rigiditatez ⁊ inflationem vel ipetuositatez. vñ dr̃ Esa. z. Quiescite ab homie: cui⁹ ſpũs in narib⁹ eius. ⁊ iõ spi. scõ bonitas attribuit̃. ⁊ h modus tangit̃ in lra. Si aũt accipiantur rõnes nominũ, put in dinis sunt: sic etiã poterit fieri per assimilationẽ ad ꝓpria vt patri q̄ est fontale ꝑn⁹ totius dinitatis potẽtia ascribaꝫ q̄ in rõne sua ꝑn⁹ icludit. ẽ. n. potẽtia ꝓncipiũ trãsmutationis. vt in. 5. meta. dr̃: ⁊ qz fili⁹ ꝓcedit per modũ intellect⁹ q̄ sapiẽtia ꝓprie attribuit̃ sibi sapiẽtia: ⁊ qz spi. scũs ꝓcedit per modũ volũtatis cui⁹ obz ẽ bonitas: ideo sibi appropriaꝫ bonitas.

Ad primuz igit̃ dõm q̄ virtus nõ noiat potẽtiaz absolute: sed ꝓfectionẽ potẽtie. vñ dicit phus. i. celi ⁊ mũdi. q̄ virtus est vltimũ in re de potẽtia. Sic ergo põt tripliciter virtus cõsiderari. Uel ſm q̄ in potentia radicaꝫ: ⁊ sic patri põt appropriari: sicut ⁊ potẽtia. Uel inq̄tũ est id p q̄ pot̃ia in actuz exit. ⁊ ita filio appropriaꝫ: per quẽ pr̃ operari dicit̃. vñ ⁊ filius brachiũ patris dr̃. Job. 40. Si habes brachiũ sicut de⁹. vt Greg. exposuit. Uel inq̄tũ circa opus bonitatem ꝑponit. vñ dr̃. z. ethi. q̄ virtus est q̄ bonũ facit. hñtẽ ⁊ opus eius bonũ reddit: ⁊ ita appropriaꝫ spiri. scõ: sicut ⁊ bonitas. ¶ Ad scõm dõm q̄ sapia ad vbum põt cõparari triplr̃. Uel sic idem. Uel sic ꝑus vel sic posteri⁹: ita in dinis: sic in hũanis. Cuz enĩ vbũ dicat quãdã cõceptionẽ itellus: ista ꝓceptio apud nos opz q̄ cõsequaꝫ aliq̄d lumẽ itellectuale ⁊ saltẽ lumẽ itell⁹ agẽtis ⁊ ꝓmoꝝ ꝓncipioꝝ ex qbus cõcipit̃ cõclusio. Uñ si cõsidereꝫ sapia apud nos ſm q̄ cõsistit in cognitione cõclusiõis q̄ mente cõcipit̃ sic est idez q̄ vbũ mentis. Si aũt cõsidereꝫ sapia ſm q̄ ꝯsistit in lumiẽ itell⁹ agentis ⁊ cognitiõe ꝓmoꝝ ꝓncipioꝝ: sic ꝓcedit vbũ: q̄ est conceptio cõclusiõis. Si aũt accipiaꝫ sapia que est ad gnãta in mente discipuli per vbũ magr̃i sic sequit̃ vbũ. Ita etiã est in dinis: qz ipa sapia genita est idẽ q̄ verbũ. vt ex pdictis pz. Ipse aũt itellectus pr̃nus se hz in ꝓductõe vbi sicut lumẽ itell⁹ agẽtis cũ ꝓncipijs in ꝓductiõe ꝯclusiõis. ⁊ sic ſm ordinẽ nãe sapia est ꝑn⁹ vbi: sicut dicim⁹ sapientiam ĩgenitaz esse ꝑn⁹ sapie genite. Ipsa aũt sapia creata sequit̃ verbuz q̄si effecta per ipm. vñ eccl̃ici. i. fons sapie vbuz dei in excelsis. ⁊ iõ sapia eẽntialis q̄ ĩgenita est neq; generãs filio appropriari põt ꝓpter silitudinẽ ipsi⁹ ad ꝓpriuz filij inq̄tũ est vbũ quã silitudinẽ nõ hz ad aliq̄d ꝓpriuz patris. ¶ Ad 3m dõz q̄ nã semp̃ hz rõnẽ ꝓncipij: est enim ꝑn⁹ mot⁹ ⁊ quietis in eo in quo ẽ per se ⁊ nõ ſm accidens: vt in. z. phy. dr̃. ⁊ iõ nõ põt appropriari filio q̄ est a ꝓncipio ſm oziginẽ nãe: ⁊ nõ ꝑn⁹ in illa ozigine: sed sapiẽtia nõ hz trñ rõnẽ ꝓncipij: sz etiaz ei⁹ qđ est a ꝑn⁹. ⁊ ẽt magis: inquãtũ ꝓprie sapia ⁊ scia de conclusionib⁹ est: q̄uis etiaz sapia ꝓncipioꝝ sit. vt in. 6. ethi. dr̃. ⁊ ideo filio appropriari põt. ¶ Ad quartuz dõm q̄ bonũ dr̃ diffusiuũ per modum finis ſm qđ dicit̃ q̄ finis mouet efficientem: non aũt sic pater est ꝓncipiũ dinitatis: sed magis p modũ effi cientis vt dictum est. Questio. III.

Deinde queriꝫ de bis q̄ trãslatiẽ deo dr̃. ¶ Et circa B q̄runt̃ duo. ꝑ vtꝝ aliqd de deo trãslatiue dõm sit. z⁹a quibus rebus deus translatiue nominandus sit.

¶ Utꝝ aliqd debeat dici trãslatiue de deo. I.

Ad primũ sic ꝓcedit. vr̃ q̄ de dõ nihil trãslatiue dicidebeat. Sicut. n. dicit Boe. lib. de tri. In dinis intellectualr̃ versari oz neq; ad imagiatiões ẽducit: sz hȝ trãsũptiue locutiões sũt sũpte ex imaginatiõib⁹ sensibiliũ. g̃ nõ ẽ eis vtẽdũ in diuinis. ¶ Ꝑ. ſm phm. 6. top. oẽs trãsferẽtes ſm aliquã silitudinez trãsferũt: sz ſm Boe. silitudo est rez differẽtiũ eadem q̄litas. cũ igit̃ q̄litates rerũ coꝛporaliuz nõ iueniant̃ in dinis vr̃ q̄ nulla silitudo vel metaphoza possit sumi ex reb⁹ sensibilib⁹ vt aliqd de deo trãslatiue dicaꝫ. ¶ Itẽ ois doctrina est ad manifestatõez vitatis: ⁊ ꝑcipue sacra scriptura: sed hȝ metaphoze vel symbolice locutiões sunt q̄si q̄dã velamina veritatis. vt dicit Diony. g̃ eis videt̃ vtẽdũ in theologia. ¶ Ꝑ. ſm phos scia fit per assimilationẽ intellectus ad rẽ scitã. Intellect⁹ aũt nr̃ cũ sit icoꝛpoze⁹ ⁊ imãlis maioꝛẽ silitudinẽ hz cũ reb⁹ dinis q̄ cuz reb⁹ coꝛporalib⁹ q̄ mãles sunt. g̃ magis se hz ad cognoscẽdũ dinina q̄ hȝ coꝛporalia: ⁊ ita vr̃ q̄ per silitudinẽ coꝛporaliuz nobis diuina manifestari nõ debeant.

Contra est qđ dicit Diony. i. cel̃. hierar. neq; possibile est nobis aliter sup lucere diuinũ radiuz nisi varietate similitudinũ circũuelatuz: diuin⁹ radi⁹ aũt est veritas dinoꝝ. g̃ oz q̄ sub similitudinib⁹ coꝛporalib⁹ nobis diuinoꝝ veritas ꝓponaꝫ.

Respondeo dõz q̄ ꝯueniẽtissimũ est dina nobis silitudib⁹ coꝛporalib⁹ dõsignari: cuz rõ põt assignari q̄drupler. ꝑ⁹ ⁊ ꝓncipal' ꝓp mãe altitudinẽ q̄ nr̃i itells capacitatẽ excedit. vñ nõ possum⁹ vitatẽ diui noꝝ ſz mõz suũ cape: ⁊ iõ oz q̄ nob ſz modũ nr̃z ꝓponatur. Est aũt nobis ꝑmale a sensibilib⁹ in itelligibilia venire: ⁊ a posterioꝛib⁹ in ꝓza. ⁊ iõ sub figura sensibiliũ itelligibilia nobis ꝓponunt̃: vt ex bis q̄ nouimus ad icognita anim⁹ surgat. 2ª rõ ẽ q̄z cũ in nob sit duplex ps cogſcitiua. s. itellectiua ⁊ sensitiua: puidit diuina sapia: vt vtraq; pars ſm q̄ pole eẽt in dina reducereꝫ: ⁊ iõ figuras coꝛporaliũ adhibuit q̄ sensitiua pte capi pñt: qz ipsa itellectualia dinoꝝ nõ poterat attigere. 3ª rõ ẽ: qz de dõ veri⁹ cognoscim⁹ qđ nõ ẽ q̄s qđ ẽ. vñ Dio. dicit q̄ in dinis affirmatiões sunt icõpacte: negatiões ve: ⁊ iõ cũ de oib⁹ q̄ de deo dicim⁹ itelligẽdũ sit q̄ nõ eodẽ mõ sibi ꝯueniũt: sicut in creaturis iueniunt̃: sz per aliquẽ modũ imitatiõis ⁊ silitudinis. expressius oñdebaꝫ hȝ eminẽtia dei per ea que sunt magis manifesta ab ipso remoueri. B autẽ sunt coꝛporalia. ⁊ ideo cõueniẽtius fuit spẽbus coꝛporalib⁹ dina significari vt bis assuefactis hũan⁹ anim⁹ discereꝫ nihil eoꝝ q̄ de deo ꝑdicat sibi attribuere nisi per quãdaz simili tudinem ſm q̄ creatura imitaꝫ creatoreꝫ. 4ª ratio ẽ: ꝓpter occultationẽ diuine veritatis: qz pfunda fidei occultanda sunt ⁊ ifidelib⁹ ne irrideant: ⁊ a simplicibus ne errandi occasionẽ sumãt: ⁊ be oẽs cause assignant̃ a Dio. in ꝓncipio cel̃. hierar. ⁊ in epla ad titum.

Ad primuz igit̃ dõm q̄ in cognitiõe intellectualium est duo considerare. s. ꝓncipiuz speculationis ⁊ terminũ. Ꝓncipiũ q̄dez ẽ ex sensibilib⁹ sed termin⁹ ẽ in itelligibilib⁹: ſm q̄ in cognitione nãli ex spẽb⁹ a sensu acceptis itẽtiões vles accipim⁹ p lumẽ itellect⁹ agẽtis: ⁊ iõ dõz ẽ q̄ q̄tũ ad terminuz speculationis ꝑn⁹ oz ex aliqb⁹ sensibilib⁹ spẽb⁹ i dina ꝯsurgere. ¶ Ad 2m dõz q̄ silitudo ẽ duplex. q̄dã. n. ẽ p ꝓticipatõez eiusdẽ formе: ⁊ talis silitudo nõ ẽ coꝛporaliũ ad dina vt obiectio ꝓbat. Est ẽt q̄dã silitudo ꝓportiõalitatis q̄ ꝯsistit i eadẽ habitudine ꝓportionũ vt cũ dr̃. Sicut se bñt. 8. ad. 4. ita sex ad tria. ⁊ sicut se habet cõsul ad ciuitatẽ ita se hz gubernator ad nauez: ⁊ ſm talem silitudinẽ fit trãsumptio

er corporibus in dina: vt si dicat talis ignis ex ℔ q sicut se hz ignis ad ℔ q liquefacta effluere facit p suū caloꝛez: ita ds p suā bonitatē pfectōes in oēs creaturas diffūdit: vel aliqd hō. ¶ Ad 3m dom q manifestatio vitatis ē faciendā fm ꝓportionē recipientiū: t qz qbusdā poti9 manifestatio vitatis noceret q̄z pdesset: dum vel ex ipietate impugnarēt: vel ex simplicitate deficerēt. Jō ē dinoꝝ veritas occultāda. vt dr Mat. 7. Nolite scm dare canib9 ꝛc. ¶ Ad 4m dom q ē qdā assimilatio fm ꝓueniētiā in nā: t sic est maioꝛ assimilatio itell's nostri ad dina q̄z ad sensibilia: hz ℔ nō ē illa q̄ regrit ad sciam. Est ēt qdā assimilatio per iformationē q̄ requirit ad cognitionē sicut visus assimilat colozi cui9 spē iformat pupilla. hec aūt iformatio nō pōt fieri in itellectu fm viā nāe nisi p spēs abstractas a sensu: qz sic dic phs. 3. de aīa. sic se hz coloz ad visū: ita fantasmata ad itellm: t iō ostat q ℔ mō itell's magis pōt assimilari sensibilibus q̄z diuinis.

¶ Utz trāsūptio i dina ōbeat fieri ex reb9 vilib9. II.

Ad secūdum sic ꝓcedit. vr q ex rebus vilib9 ñ ōbeat fieri trāsumptio in dina. Sic. n. dcīm ē. ois trāsūptio fit p aliquē mm similitudis: hz in reb9 vilibus nō inueniunt ꝺditiōes nobiles ex qb9 ad dina possit aliq̄ similitudo attēdi. g̃ vr q ex talib9 reb9 non debeāt trāsumptiōes in dina fieri. ¶ Si dicas q i reb9 q̄tūcūqz vilib9 inuenit aliq̄ similitudo dine bonitatis ingtū sūt vestigiū creatoꝛis. ¶ Cōtra in oi creatura inuenit similitudo vestigy vel imaginis. si igit ℔ sufficit ad trāsumptōez faciendā vr q ex oibus creaturis possit fieri trāsumptio in dina: qō nō inuenit. ¶ P. expressioꝛ similitudo dine bonitatis est in reb9 incoꝛporeis q̄z in reb9 sensibilib9. g̃ videt q noīa angeloꝝ magis deberēt in dinā ꝓdicationē transumi. ¶ Itē q̄ sunt oino diuersa nō debēt eisdem figuris exprimi: sed qdā figure sunt q̄ inducunt ad designandum ꝺrias ptates. sic nomē serpētis t leonis. g̃ vr q ad minus hō noīa in dinis transumi nō deberent.

Contra est qō in dinis scripturis frequēter inueniūtur: nomina etiā brutoꝝ aialiū in dinā pdicationē trāsumi. vt dr Osee. iz. ero eis q̄si leena ꝛc. t silr in plurib9 alys locis. g̃ vr q ēt ex vilib9 reb9 trāsumptio ad diuina fieri possit.

Respondeo dom q hāc qōnē Dio. z. c. ce. hierar. ptractat t ostendit q ēt ꝓueniēti9 significant nobis diuīa p creaturas viliozes q̄z ēt nobiliozes. Et ꝑmā rōnez assignat qz his magis occultant dina: cui9 occultatiōis necessitas dcā ē. Scdaz assignat: qz ista magis a deo remouent t distāt: t iō cū cōueniētissim9 mod9 significandi dina sit per negationē. cōuenientius istis similitudinib9 vtimur. Tertiam assignat ex vtilitate nra. qz minus dat nobis occasio errandi in figuris rerū viliū q̄z in figuris rerum nobiliū. Nullus enim dubitat deū ℔ ꝓpzietatem dici nō posse aliqō vile animal. t iō cōstat q scriptura hō deo fm ꝓpzietatez non attribuit: sed apud aliquos simplices q vix aliquid ꝑter sensibilia suspicari possunt de facili videret ea que sūt nobilissima in coꝛporibus ꝓpzie deo ꝓuenire si de ipso dicerent: t iō similitudines a rebus viliozib9 sumpte: ipsa qualitate rerum retrahunt animū ab erroꝛe: inuenit tamē etiā in nobilibus creaturis deus significari in scriptura: sicut sole t stella t hō: non tamen ita frequenter.

Ad primum igit dom fm Diony. q nihil diuine bonitatis oino participatiōe caret: t ideo ex rebus quātūcūqz vilibus possunt sumi aliquе cōuenientes similitudines ad diuina. ¶ Ad 2m dōz q quedam nomina creaturarū sunt que nō nomināt trm id qō creatū est: sz ēt defectū culpe annexū: sicut nomē dyaboli nomiat nām deformatā peccato: t iō talib9 noib9 non possumus trāsumptiue vti ad diuina. ¶ Ad 3m dōz q in creaturis spūalib9 possum9 duo considerare. s. ipsas pfectiones diuine bonitatis fm se acceptas. t his nominat deꝰ nō qdem symbolice sed ꝓpzie: sicut dicit sapiēs t intelligens t hō. vnde etiā dicit lib. de causis: q deꝰ nominat nomine ꝑmi causati sui qō est itelligētia. Uel possumus cōsiderare ipm modū determinatū participādi hō pfectiōes: qui modus ptinet ad determinatā nāz vl ordinem angeloꝝ. Uñ noīa exprimētia istū modū nō possūt propzie de deo dici: nec ēt meta cc: qz metaphoza sumenda est ex his q̄ sunt manifesta fm sensum: t iō nusq̄ inuenimus deū in scriptura noīatū cherubin vel seraphin vl aliquid hō: sic leonē vel vzsuz vel aliqō hō. ¶ Ad q̄rtuz dom q in vna re pñt cōsiderari diuerse ꝓpzietates: t iō nō est incōueniēs q ex eadē re fm diuersas sui ꝓpzietates fiat trāsumptio ad aliq̄ ꝺria. sicut q deꝰ dr leo ꝑter liberalitatez vel fortitudinē vel aliqd hō: t diabolus dr leo pp crudelitatē. Contingit ēt q̄q: vt dic Dio. in epl̄is ad titū. q idē nomē trāsfert ad significādū ꝓticipantem t participationē t participatiōis ꝑm: sicut ignis dicatur hō hūs charitatē: t ipsa charitas t deꝰ charitatē ifundēs: t fm oia diuersimode exponenda est.

¶ Expositio textus.

Sjenim inquiūt ꝛc.) Nec rō talis est. Ēntia dina ē vna t eadē res. sz ēntia dina ē pr t filiꝰ t eadē res genuit t genita ē. ¶ Ad qō pz rñsio p equocationē rei: qz si res sumat essentialr: tūc ēntia dina ē vna res: t illa res nec genuit nec genita ē: nec ē pr nec ē filiꝰ. Si pr t filiꝰ adiectiue sumant. Si āt res sumant psonalr sic ēn9 dina nō ē vna res sed tres res: q̄z vna ē gnāns alia genita. 3a pcedēs q̄tuis ēntia nec gnāns sit nz gēita nz pcedēs. (Idē q̄z testi. ꝛc.) Intētio Hyl. in oib9 vbis ei9 q ℔ iducūt ℔ ē. vult ꝓbare q pr t filiꝰ sūt vni9 nāe: ad qō pbādū sumit vbū apl̄i. Ro. 8. vbi cūdē spm noīat pr̄is t fily: ex q̄ ꝓcedit sic. Cū spūs dupl̄r sumat in dinis: qz q̄tūcz ēntialr sumit t significat dinā nāz t in ℔ sensu. q̄tūcz vo ꝑ pr̄e q̄tūcz ꝑ filio q̄tūcz ꝑ spi. scō ponit. Q̄tūcz vo psonalr: t tūc significat rē nāe vel psonā spi. sci. Aut in vbis apl̄i sūit spēs xpi t pr̄is ēntialr p nā: vt sit sensus. spūs q ē xps t pr̄: t sic plane br ꝓpositū q si vn9 ē spūs vtriusq̄ q eadē sit vtriusq̄ nā. aut sumit ꝑ re nāe q̄ ē spi. scūs. t sic idē br q spi. scūs ē a pr̄e t filio. sed nulla res vni9 nāe ē a reb9 diuersaꝝ nārū. cū igit spi. scūs. sit vni9 nāe: qz simplex ē: oz q pr t filiꝰ nō sint diuersaꝝ nārū. (Discernere ꝛc.) q. d. si potes discernas qz discerni nō pōt vt ex auctate apl̄i pz. (Et fm ℔ nō idē ꝛc.) Jstud dupl̄r pōt legi. Uno9 vt sit q̄si ꝺductio q̄dā ad impole. q. d. si ita ē in deo sic in creaturis seqret q illud qō ē dei nō ē ds: qō ē ipole: t sic magr i lra exponit. Ul pōt intelligi absolute: t tūc vult dr q nō ē rōne idē. (Sz oēz) .i. pfectū (Per sua.) .i. p vtutē t potētiā suā q̄ vbiqz est: q oia ptinet. docet se vbiqz eē. (Ad qb9 ℔ nomē trā. ꝛc.) Cōtra. apl's ephe. 3. ex q̄ ois pñitas ꝛc. g̃ magis a deo trāslata sūt ad creaturas. Et dom q q̄tū ad rē significatā per ꝑus ē pñitas in deo q̄z in creatura: sz q̄tū ad modū significandi: per nomē qō est a nobis ipositus per ꝑus creature ꝓuenit. t inde ad creatoꝛem translatus est.

¶ De qbusdā que ℔ substātiā de deo dicunt: que spālez efflagitāt tractatū. s. de scia t ꝓscie tia t puidētia t dispositione: ꝑdestinatione: voluntate t potentia. Distin. XXXV.

Tamqz supza disseruerim9 ac pl̄a dixerim9 ō bis cōiter q̄ fm subam de ꝺo dñr: eoꝝ tñ q̄dā spālē efflagitāt tractatū: de qb9 āmodo tractāduz ē. i. de scia: ꝓscia: puidētia: dispōne: ꝑdestiatōe: volūtate: t potētia. Sciē dū g̃ ē: q sapia vl scia dei: cū sit vna t simplex: tñ ꝓp varios rerū stat9 t diuersos effect9: pl̄a ac diuersa sortit noīa. Br. n. nō tātū scia: hz etiā ꝓscia vel puidētia: dispō: ꝑdestiatio: t potentia. Et ē ꝓscia siue puidētia nō de futuris tātū: hz de oib9: de bonis. s. t mālis. Dispō ño de faciēdis. Predestiatio de oib9 saluādis: t de oib9 bonis: qb9 t hic liberant t i futuro cozonabunt. Predestianit. n. deꝰ ab eterno hoies ad bona eligēdo: t ꝑdestianit eis bona ꝓparādo. Oz homies ꝑdestianit: ap̄lus oñdit dicēs. Ro. 8 Predestianit quos ꝓscinit fieri ꝓformes imaginis filij sui: t alibi. Elegit nos añ mūdi cōstitutionē: vt essem9 sci t imaculati. Oz aūt bona eis ꝓparauerit: ꝓpheta Esaias ostēdit dicēs. ephe. 3 Oculus nō vidit ds abs te q̄ ꝓparasti diligētibus vl expectātib9 te. Ergo ab eterno ꝑdestiauit quosdam futuros bonos t btōs. i. elegit vt eēnt boni t bti: t bōa eis ꝑdestinauit. i. ꝓparauit. Prouidētia āt ē gubernādoꝝ: q̄ vtiqz eodē mō vr accipi quo dispō. Interdū tñ puidētia accipit ꝓscia. Sapia ño vl scia q̄ de oib9 ē. s. bonis t malis: t de ñtib9: ꝑteritis: t futuris: t nō tātū de tpalib9: sed ēt de eternis. Nō eniz ita scit deꝰ ista tpalia vt seipm nesciat. sed ipse solus seipm ꝓfecte nouit: cui9 scie cōparatione oīs creature scientia iperfecta est.

¶ Utz scia vel ꝓscia: vel dispō: vl ꝑdestinatio potuerit esse in deo si nulla fuissent futura.

Hjc ꝓsiderari oz: vtrū scia vel ꝓscia vel dispō vel ꝑdestiatio potuerit eē in ꝺo si nulla fuissent futura. Cū. n. ꝓscia sit futuroꝝ: t dispō faciēdoꝝ: t ꝑdestiatio saluādoꝝ: si nulla eēnt futura: si nihil eēt facturus ds: vl aliquos saluatur9: nō vr potuisse i deo eē ꝓscia vel dispō vel ꝑdestinatio. Potuit aūt deꝰ nulla ꝓscire futura: potuit nō creare aliqd vel nō saluare aliquos. Potuit g̃ i ꝺo nō eē ꝓscia vel dispō vl ꝑdestiatio. Ad hoc āt ita a qbusdā opponit. Si inqunt potuit ꝓscia dei nō eē i deo ab eterno: t potuit ñ eē. Si ño potuit nō eē: cū ꝓscia dei sit eiꝰ scia: t scia sit eiꝰ eēntia. potuit g̃ nō eē ab eterno: id qō ē dina eēntia. Ita t de dispōne t ꝑdestinatiōe q̄ ē diuina eēntia obiciūt. Addūt quoqz t alia ita loquētes. Si potuit deꝰ nō ꝓscire aliq̄: cū idē sit deo ꝓscire qō scire: t scire qō eē: potuit g̃ non esse. Itē cū idē sit deū prescīū eē: t deū eē: si potuit nō eē prescī9: potuit nō eē ds. Potuit aūt nō eē prescī9: si potuit nulla prescire. At potuit nulla prescire: qz potuit nulla facere.

¶ Rñsio q ꝓscia t dispō t predestinatio quasi relatiue dicunt ad futuras res vel faciendas.

Ad hoc iurta modulū nr̄e itelligentie ita dicim9. Prescia t dispō vel ꝑdestinatio ad aliqd dici vident. Sicut eni creatoꝝ ad creaturaz relatiue dr: ita ꝓscia vel ꝓsci9 ad futura referri vr: t dispō ad faciēda: ac ꝑdestinatio ad saluāda. Uerūtñ creatoꝝ ita relatiue dr: vt eēntiaz nō significet. Prescia ño vel ꝓsci9: t in respectu futurorū dr: t eēntiā designat. Ita ēt dispō t ꝑdestinatio. Joꝝ cū dr. Si nulla eēnt futura: nō eēt in deo ꝓscia: vel nō eēt ds prescī9. Quia varia ē ibi cā dicēdi: distigui opz rōnē dicti. Cuz g̃ dicis. Si nulla eēnt futura: nō eēt in ꝺo ꝓscia: vl nō eēt prescī9. Si in dicēdo hāc cām attēdis. s. qz nulla eēnt suba ei9 prescie. vñ ipsa possit dici prescia vel ipse prescī9: qō vtrūqz dr pp futura: verus est itellect9. Sin aūt ea rōne id dicis q non sit in eo scientia qua ꝓscit futura: vel q ipse non sit deus qui est futurorū prescius: falsa est itelligētia. Similiter t ille locutiōes determināde sunt. Potuit nō esse ꝓscientia dei: vel potuit nō esse prescī9: t potuit deꝰ nō prescire aliqua. i. potuit esse q nulla futura subiecta essent eius scientie: t ita nō posset dici prescius vel prescire: vel scia eius prescietia: nō tamen eo minus ipse esset: vel eius scia. Sed nō posset dici ꝓscius vel ꝓscire vel prescietia: si ei9 scientie futura nulla forēt subiecta. Similiter de dispositione t ꝑdestinatione vel puidētia. Hec. n. vr dictum est ad tēporalia referunt: t de temporalibus tantum sunt.

¶ Oz scientia dei non tantum est de temporalibus: sed etiam de eternis.

Scientia vero vel sapientia nō tātum de temporalib9: sed etiaz de eternis est. Jdeoqz t si nulla fuissent futura: esset trī in deo scia eadez que mō est: nec mioꝝ eēt q̄z mō: nec maioꝝ ē q̄z eēt. Sciuit ergo deꝰ ab eterno eternū: t omne qō futurū erat t sciuit imutabiliter. Scit quoqz nō min9 preterita t futura q̄z presentia: t sua eterna sapiētia t immutabili scit ipse oia que sciuntur. Omnis. n. ratio superne t eterne sapientie: vt ait Ambroſius: in eo est: qz oēm sapientiam t scientiam capit sua immensa sapientia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Quare omnia dicãtur esse i deo: ⁊ quod factum est habet vitam esse in eo.

Propterea oia dr̃ esse in deo ⁊ fuisse ab eterno. Vñ Augu. super Gen. Hec visibilia ingt antecꝫ fierent non erãt: quio ḡ nota deo erãt q̃ nõ erant: Et rursus. Quõ ea faceret q̃ sibi nota ñ erãt: nõ.n.quicꝫ fecit ignorãs. Nota ḡ fecit: nõ facta cognouit. Proinde antecꝫ fierẽt ⁊ erãt ⁊ nõ erãt. Erãt in dei scia: nõ erãt in sua nã. Ipsi aũt deo non audeo dicere alio modo inotuisse cũ ea fecisset: cꝫ illo quo ea nouerat vt faceret. Apud quẽ nõ ẽ trãsmutatio: nec vicissitudinis obũbratio. Ecce hic habes ꝙ hec visibilia añ cꝫ fierent in dei scia erant. Et hoc ḡ sensu oia dicunt eẽ in deo: ⁊ oẽ qõ factũ ẽ dicit vita eẽ in ipso: nõ ideo ꝙ creatura sit creator: vel qz ista temporalia essentialiter sint in deo. sed quia in eius scientia semper sunt: q̃ vita est.

¶Oz eadẽ rõne dicunt oia ei presentia.

Inde est ẽt ꝙ oia dicunt ei pñtia eẽ: nõ solũ ea q̃ sunt: ꝫ ẽt ea q̃ preterierũt: ⁊ ea q̃ futura sunt: ꝑm illud. Qui vocat ea q̃ nõ sunt tãq̃ ea q̃ sunt. Quia vt ait Ambrosi⁹ in lib. de tri. Ita cognoscit ea que nõ sũt vt ea q̃ sunt: ⁊ hac rõne oia dicunt eẽ in eo vel apud eũ siue ei pñtia. Vñ Augu. sup illũ locũ psal. Et pulchritudo agri mecum est. Jõ ingt mecũ est: qz apud deũ nihil ꝑterit: nihil futurũ ẽ. Cũ illo sunt oia futura: ⁊ ei non detrahunt iaz ꝑterita. Cũ illo sũt oia cognitione quadã ineffabili sapiẽtie dei. Ecce hic aperit Augu. ex qua itelligẽtia accipiẽda sunt huiusmodi verba: oia sunt deo presentia: in deo sunt omnia vel cũ deo vel apud deum vel in eo vita: qz ineffabilis oium cognitio in eo est.

¶Diuisio textus.

Postquã determinauit magr̃ de ꝓcessione dinaꝝ psonarum in vnitate eẽntie: q̃ est pncipiũ creaturarũ ⁊ cã. Anteꝫ de creaturis determinet ꝓsequit ea in gb⁹ ꝓsistit ꝓfecta rõ pncipy ꝑm ꝙ de⁹ creaturaꝝ dr̃ pn̄⁹. Rõ autez pncipy efficiẽtis in bis q̃ agunt per necessitatẽ nãe sufficienter ꝓsistit in potẽtia ⁊ vtute ꝓfecta: quã ꝓsequit effectus nisi sit ipedimẽtum ex pte recipiẽtis. Sz ꝑ nõ sufficit in bis q̃ agunt per volũtatẽ: imo supra ꝑ exigit scia ⁊ voluntas vt ostẽdit phs in.9.meta. Et iõ diuidit ꝑ in ptes tres. In pma determiat de scia dei. In zª de potẽtia.4.z. di. ibi. (Nũc de oipotẽtia dei ⁊c.) In 3ª de bonitate.45. dist. (Jã de bonitate dei ⁊c.) Ratio aũt ordinis ẽ: qz scia ad plura se extẽdit q̃ potẽtia. est.n.tã bonorũ q̃ malorũ quoꝝ nõ est potẽtia: q̃ ẽt ad plura se extendit q̃ volũtas: qz volũtas est tñ respectu illoꝝ bonoꝝ q̃ sunt vel erunt vel fuerũt. Sz potẽtia vlteri⁹ est ifinitoꝝ alioꝝ q̃ facere posset. Pria diuidit in duas. In pma ꝺtermiat de scia in cõi. In zª de q̃dã spẽ scie dei: q̃ spãlẽ difficultatem affert

.s. de pdestinatiõe. 40. di. (Predestinatio ẽ de bonis salubꝫ⁹ ⁊c.) Pria in duas. In pma oñdit quoꝝ sit dei scia. In scda oñdit q̃liter se hẽat ad res scitas. 38. di. (Nunc ḡ ad ꝓpositũ reuertamur ⁊c.) Pria in duas. In pma ostẽdit q⁹ scia dei vl̃ est oium. In zª ostendit qũo ea que de⁹ scit in dei scia eẽ dicunt. 36. dist. (Solet queri ꝑ cum oia dicant ⁊c.) Pria in duas. In pma ostendit sciam dei esse oium. In secũda ex ꝑ duas cõclusiões iducit. ibi. (Proterea oia dicunt ⁊c.) Circa pmũ duo facit. Primo ostẽdit necessitatẽ tractatus. zº psequit suã intentionẽ. ibi. (Sciendũ est igit⁹ ꝙ sapia ⁊c.) Et circa ꝑ duo facit. Primo ostẽdit qũo dina scia rõne diuersoꝝ scitoꝝz diuersimode noiat. zº ostẽdit q̃ istoꝝ nominũ esse res creatas actu exigant: ⁊ q̃ nõ. ibi. (Dic cõsiderari oz ⁊c.) Et circa ꝑ duo facit. Primo oñdit q̃ noia deo nõ ꝓpetũt creaturis remotis. zº ostẽdit q̃ noia nihilomin⁹ sibi conueniunt si creature nõ eẽnt. ibi. (Scia vo vel sapia ⁊c.) Circa pmũ tria facit. Primo oñdit vitatẽ. zº iducit obonẽ in 3rium. ibi. (Ad ꝑ aũt ita ⁊c.) 3º ponit solonẽ. ibi. (Ad ꝑ iuxta modum nostre ⁊c.)

Quo. I.

Hic quinqz q̃runt. ꝑ vtrũ in deo sit scia. zº vtrũ hẽat tñ sui sciam vel ẽt alioꝝ. Et si alioꝝ q̃rit. 3º vtruz de eis certa ⁊ ꝓpria cognitõz hẽat. 4º vtrz scia sua sit vniuoca nr̃e scie. 5º vtrum scia sua possit dici vlis vel pticularis vel in potẽtia vl̃ in hitu: sic scia nr̃a.

¶Utrum scia conueniat deo. I.

Primuz sic ꝓcedit. vñ ꝙ scia deo nõ ꝓueniat. Ubi nõ ẽ intellect⁹. ibi nõ põt eẽ scia. Sz nomẽ itellect⁹ ꝑpe deo nõ ꝓpetit. Immo dr̃ in li. de causis: cũ de⁹ dr̃ itelligẽs noiat noie creati sui pmi qõ ẽ itelligẽtia. ḡ vñ ꝙ scia ꝓprie deo nõ conueniat. ¶P. simplicissimo ⁊ pmo nihil ꝓueniat ꝙ sibi aliqd ꝑsupponat ad qõ exadditione se hz. Sed scia ꝑsupponit vitam ⁊ eẽntiã ⁊ habet se ex additione ad illa vt ex pncipio lib. de causis patet. ergo cũ de⁹ sit simplicissimus ⁊ pmus sibi scia nõ cõpetit. ¶P. nihil qõ pluralitatẽ regrit ineniẽt in eo qõ sume est vnũ: sed scia regrit pluralitatez quãdam. s. sciẽtis scie ⁊ scibilis. ergo deo q̃ sume vnus est nõ ꝓuenit. ¶Si dicas ꝙ in deo idẽ ẽ scibile ⁊ sciens. ¶Lõtra. Nihil sibi ipsi simile dici põt: vt dicit Dyla. nec aliqd seipm recipit aut capit. sed ꝑm ꝑhos scia est assimilatio sciẽtis ad rem scitã. Jtez scia fit ꝑm receptionez scibilis in sciente. ergo videt ꝙ nõ possit idez esse in deo sciens ⁊ scitus. ¶P. ꝫ ꝑhum in. 6. ethi. scientia cõclusionuz est: ⁊ itellectus pncipiorum: sed cognitio cõclusionũ sequit inquisitionẽ rationis: cũ igit⁹ in deo nõ sit cognitio per inquisitiones: vñ ꝙ ꝓprie in deo scientia esse nõ possit.

Contra est quod dicit ad Col. i. In ipso sunt omnes thesauri ⁊c. Et Lõmen. in. ii. meta. ꝙ vita ⁊ sciẽtia ꝓprie esse in deo dicunt. ¶P. nulla pfectio deest ei qui perfectissim⁹ est. Sz scientia est nobilissima perfectio. ḡ deo in quo oium genez perfectiones adunant̃. vt in. 5. metaphy. dicit scia deesse nõ põt.

Respondeo dõm ꝙ ꝑm Dio. in lib. de di. no. Tribus vijs ex creaturis in deum deuenimus scilicet per remotionez: per causalitatez: per eminentiam: quarum quelibet nos in dei scientiam inducit. Prima igitur via que est per remotionem est hec. cum a deo oĩs potentia ⁊ materialitas remoueat eo ꝙ ipse est actus ꝑmus ⁊ purus: opz essentiaz ei⁹ eẽ denudatã a mã: ⁊ esse formã tñ. Sicut aũt particulatiõis pncipiũ ẽ mã. ita forme debeꝫ intelligibilitas. vñ forma pn̄⁹ cognitionis est. vñ opz ꝙ oĩs forma ꝑ se exñs separata a materia

sit intellectualis nãe. Et siquidẽ sit per se subsistens ⁊ intelligẽs. si aũt nõ sit per se subsistens: ꝫ quasi pfectio alicuius subsistẽtis nõ erit intellect⁹: sed pncipiũ itelligẽdi: quẽadmodũ oĩs forma nõ in se subsistẽs nõ opat̃ sed est operationis pncipiũ: vt caliditas in igne. Luz igit̃ ipse ds sit imunis ab omni mã ⁊ sit ꝑ se subsistẽs: qz eẽ suum ab alio nõ depẽdet: opz ꝙ ipse sit intelligẽs ⁊ sciẽs. Secũda via q̃ est per cãlitatẽ ẽ ꝺ. Oẽ.n.agẽs ꝺz aliquã intentiõez ⁊ desiderium finis. oẽ aũt desideriuz finis pcedit aliqua cognitio pstitues finẽ ⁊ dirigẽs in finẽ ea q̃ sunt ad finẽ. Sz in gbusdã ista cognitio nõ ẽ ꝓiuncta tẽdenti in finez. vñ opz ꝙ dirigat̃ per aliqõ pus agens: sic̃ sagitta tẽdit in determinatũ locũ per determinationẽ sagittantis: ⁊ ita est in oĩbus q̃ agunt ꝑ necessitatẽ nãe: qz hoc operatio ẽ determinata ꝑ itellectũ aliquẽ instituentẽ nãm. vñ ꝑhs dicit ꝙ opus nãe ẽ opus itelligentie. In aligbus aũt ista cognitio est ꝓiuncta ipsi agenti: vt patz in aialib⁹. vñ oz ꝙ pmũ nõ agat per necessitatẽ nãe: qz sic nõ eẽt pmũ: ꝫ diri gereꝫ ab aliq̃ ꝓzi itelligente: opz igit̃ ꝙ agat ꝑ intellm ⁊ voluntatẽ: ⁊ ita ꝙ sit intelligens ⁊ sciẽs. Tertia via que ẽ per eminentiam est ꝺ. Qõ.n.inuenit in plurib⁹ magis ac magis ꝑm ꝙ plures alicui appropinquat: oz vt in illo maxime iueniat̃: sic̃ calor in igne ad quẽ quãto corpora mixta magis accedũt calidiora sunt. Jnuenit aũt ꝙ quanto aliqua magis accedũt ad pmũ nobili⁹ cognitionez ptici pant: sic̃ boes plus cꝫ bruta: ⁊ angeli magis boib⁹. vñ opz ꝙ in deo nobilissima cognitio iueniat̃.

Ad primuz ḡ dõm ꝙ qñcunq; scia vel intellect⁹ vel aliqd qõ ad perfectionez ptinet a deo negat̃: intelligendũ est ꝑm excessum ⁊ nõ ꝑm defectũ. vñ dicit Dio. in. 7. ca. de di. no. sine mente ⁊ insensibile eẽ ꝑm excessum ⁊ nõ ꝑm defectũ in deo est ordinandũ. ꝑ tã to ergo negat̃ nomen itellectus deo ꝓprie conuenire: qz nõ ꝑm modũ creature itelligit: sed eminẽtius. ¶Ad zᵐ dõm ꝙ circa hꝺ nomina q̃ de deo dicunt̃ inuenit̃ triplex opinio. Quidã.n.dicũt ꝙ scia vita ⁊ hꝺ significant in deo aliquas disp̃ones additas essentie. Sed ꝑ nõ põt eẽ qz ꝑ poneret ꝓpõnẽ in deo ⁊ possibilitatẽ in eẽntia ipsi⁹ respectu hꝺ disponuz: ꝙ oĩno absurdũ est. Jdeo alij dixerũt ꝙ oia hꝺ noia nihil p̃dicant in deo nisi forte eẽ ipsi⁹. vñ improprie de deo dr̃: ꝫ duab⁹ rõnibus inueniunt̃ dicta de deo. Uel rõne negatiõis: vt qñ dr̃ de⁹ sciens: intelligit̃ nõ esse ignorãs sicut lapis. Uel ꝓpter similitudinez operis vt dicat̃ de⁹ sciens: qz opat̃ effectus sic̃ aligs sciens: sicut dr̃ iratus inquãtũ punit ad similitudinẽ irati: nõ ꝙ ira sit in eo: ita nec scia nec vita nec aliqd hꝺ: sed tñ eẽ. Sz ꝑ non vr̃ sufficiens. Primo. qz ois negatio de re aliq̃ fundatur sup aliqd in re exñtẽs. vt cuz dr̃ bõ nõ est asinus: veritas negatiõis fundat̃ supra bois nãm q̃ nãm negatã nõ compatit̃. vñ si de õo negat̃ ignorãtia opz ꝙ ꝑ sit rõne alicui⁹: qõ in ipo est: ⁊ ita oppositũ ignorantie opz in ipso ponere. Scõ. qz ois actus ꝓcedit ab agente rõne alicui⁹ q̃ i ipso est sicut calidũ calefacit ⁊ leue qscẽdit sursuz. vñ oz ꝙ in eo qui operat̃ actũ scie sit aliquid ad rõnez scie pertinẽs: q̃uis illud forte nõ cõpetẽter tali nomie significet̃: sicut punire dei act⁹ est institie ipsi⁹: nec oz iraz in eo ponere: qz nõ est ꝑ se act⁹ ire. Et iõ dõz ẽ ꝙ oia hꝺ ꝓprie dñr õ õo q̃tũ ad rez significataz lz nõ q̃tũ ad modũ significandi: ⁊ q̃tũ ad id qõ est ꝓpriũ de rõne cuiuslibet bozum: lz nõ q̃tũ ad rõnẽ gn̄is vt supra habitum est. Et iõ dõm ꝙ oia ista q̃ nõ dicũt aliquã mãlẽ vel cozporalẽ disp̃onez: in õo vere sũt ⁊ veri⁹ q̃ in alys: nec aliquã ꝓpõnẽ in ipso inducũt: imo sic̃ ista noia ꝓprie ꝓueniũt creature ꝓpter diuersa in ipsa existẽtia: ita etiaz ꝓprie ꝓueniũt deo ꝓpter vnicum ⁊ simplex suũ esse ꝙ oium in se vtutes vniformiter

ꝓaccipit. vt Diony. dicit ꝙ ꝫ in simili si ponant̃ tres homines: quoꝝ vnusq̃sq; ꝑm suũ habitũ sciat ea q̃ ptinẽt ad vnã sciaz. s. nãlia geometricalia ⁊ grãmaticalia. ⁊ quart⁹ qui hozũ oium per vnũ habitũ sciaz hẽat: de quo constat ꝙ vere poterit dici ꝙ ẽ grãmatic⁹ vel grãmatica est i eo vtilr̃ geometria ⁊ phĩca: ⁊ quãuis in eo nõ sit nisi vna res ꝑm quã oia hꝺ sibi ꝓueniũt: tñ aliud ⁊ aliud ꝑm rõnez nominis vnũqq; hozũ in ipso nomiat: eo ꝙ vnũqq; eorũ ꝑfecte exprimit illaz rez. Jta etiaz est ⁊ in deo. cũ.n. in alys creaturis iueniatur esse viuere ⁊ itelligere. ⁊ oia hꝺ ꝑm diuersa in eis exñtia. in deo tamẽ vnũ suũ simplex eẽ hz oium hozũ vtutez ⁊ pfectionẽ. vnde cũ de⁹ noiat ens nõ exprimit̃ aliquid nisi qõ ptinet ad perfectionẽ eius: ⁊ nõ tota pfectio ipsi⁹. ⁊ sil̃r cũ dicit̃ sciens ⁊ volens ⁊ hꝺ: ⁊ ita pz ꝙ oia hꝺ vnũ sunt in deo ꝫ rẽ: ꝫ rõne differũt: q̃ nõ tñ est in itellectu: ꝫ fundat̃ in vitate ⁊ pfectione rei. ⁊ sic ꝓprie ds dr̃ ens: ita ꝓprie dr̃ sciẽs ⁊ volens ⁊ hꝺ. nec ẽ ibi aliq̃ pluralitas vel additio vel ordo in re sed in rõne tñ.

¶Ad 3ᵐ dõm ꝙ q̃uis ad rõnẽ scie exigant̃ scia sciens et scitũ. nõ tñ exigit̃ ꝙ ꝺ tria differãt ꝑm rem: sic̃ ẽt de rõne mot⁹ ⁊ ꝙ sit mouẽs ⁊ motũ: ꝫ ꝙ motũ sit aliud a mouente nõ põt sciri nisi demõstratiõe: ante cui⁹ intentionẽ multi sunt opinati ad seipsum mouere. Sciẽdũ est ergo. ꝙ in omni intellectu aliq̃liter est idẽ itelligẽs ⁊ itellm: ⁊ ꝙ busdã ẽt aliq̃liter. Jn aligb⁹ vo sunt oio idẽ. Intellectus.n.bũan⁹ q̃ aliqñ ẽ in potẽtia. ⁊ aliqñ i actu qñ ẽ in potẽtia itelligẽs. nõ ẽ idẽ cũ itelligibili i põ: qõ ẽ aliq̃ res exñs extra aiaz: ꝫ ad ꝑ ꝙ sit itelligẽs in actu oz ꝙ itelligibile in potẽtia fiat itelligibile i actu ꝑ ꝑ ꝙ spẽs ei⁹ denudat̃ ab oĩb⁹ appẽditys mãe per vtutẽ intellectus agẽtis: ⁊ opz ꝙ ꝑ spẽs q̃ est itellecta in actu pficiat intellectũ in potentia ex quoꝝ cõiunctione efficit̃ vnũ perfectum qõ est itellectus in actu: sicut ex aĩa ⁊ corpore efficit̃ vnũ qõ est hõ hñs opatiões humanas. vñ sic̃ aĩa nõ est aliud ab hoĩe. ita itellectũ in actu nõ est aliud ab itellectu itelligente actu: ꝫ idẽ: nõ tñ ita ꝙ spẽs illa fiat subã itellect⁹ vel pars ei⁹ nisi formalis: sicut nec aĩa fit corpus. Si ḡ ẽ aliquis itellectus sicut diuin⁹ q̃ ad nihil est i potẽtia: ꝫ ẽ totuz act⁹ ⁊ semp in actu: tũc intellectũ ab itellectu nullo mõ differt re in eo sed cõsideratione tñ: qz ꝓput cõsideratur eẽntia eius vt imunis a mã sic est itelligẽs. vt ꝓbatum est: sed ꝓput ꝓsideraꝫ essentia sua ꝑm ꝙ itellect⁹ accipit eam sine mã sic est itellectũ: sed ꝓput cõsideraꝫ ipsum intellectus ꝓout nõ deest sibi itelligenti: sed est in seipso quodãmõ sic̃ est itelligentia vel scia: qz scia nihil aliud ẽ q̃ ipressio vel cõiunctio sciti ad scientẽ. ¶Ad 4ᵐ dõz ꝙ oia ista vocabula quib⁹ dicimus sciam eẽ assimilationẽ vel apprehẽsionẽ vel ipressionẽ vel aliqd hꝺ veniunt ex cõsideratione intellect⁹ possibilis: qui non cognoscit nisi per receptionez alicui⁹ spẽi: respectu cui⁹ est in potẽtia: ꝑ quã assimilat̃ rei extra aĩaz. Uñ vbi est itellect⁹ in actu tñ nihil hoc ꝓprie dr̃: ꝫ ꝑm modũ itelligẽdi tñ. ¶Ad qntũ dõm ꝙ ea q̃ dñr de deo sp intelligẽda sũt ꝑ eminentiam ablato oi eo qõ iperfectiõis eẽ põt. Uñ a scia ꝑm ꝙ in deo est opz auferre discursuz rõnis ingrentis: ⁊ retinere rectitudinẽ circa rẽ scitã: sed qz scientia ꝓprie cõplexoꝝ est itelligere ꝓprie est qditatis rei: iõ de⁹ dr̃ sciẽs inquãtum cognoscit eẽ suũ: ⁊ dicit̃ itelligens inq̃tũ cognoscit nãm suã: q̃ tñ nõ ẽ aliud q̃ suũ eẽ nec magis simplex. Et iõ in deo nõ ẽ aliud itelligere q̃ scire nisi ꝫ rõnẽ. Sapientia vo nõ ponit in nũerũ cũ scia ⁊ itellectu: qz ois sapiẽtia scia ẽ: ꝫ nõ ꝓuertit̃: qz illa scia sola sapia ẽ: q̃ causas altissimas ꝓsiderat ꝑ q̃s ordinant̃ ⁊ cogn̄scunt̃ oia sequentia. vñ ꝓpe de⁹ sapiẽs dr̃ inq̃tũ seipm cognoscit: ⁊ itelligens ⁊ sciens ꝑm ꝙ se ⁊ alia cognoscit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Utrum deus intelligat alia a se. II.

AD secundum sic procedit. vr q ds nō intelligat alia a se. Intellectū.n.pfectio ē itelligētis: qz fac ipz esse in actu:sz ois pfectio excedit id qō pficit.si g aliqd aliō a se itelligeret bret illō mai⁹ se:qō est icōueniēs. ¶P.Fz ordinē nobilitatis oboz est ordo nobilitatis in opōnib⁹. vñ dic phs.io.ethi. q pfecta opō felicitatis ē respcū nobilissimi obi: sz gcgd ē aliō a dō est vili⁹ z iperfect⁹ eo. Si igr itelligeret aliō a se dō vgeret i iperfectionē z vilitatē opōnis ipsi⁹. ¶P.itellecta se bñt ad itellectū sic picture ad tabulaz.vñ phs in.z. de aīa cōparat itellectū pol'em anteq̄ intelligat tabule in q̄ nihil scriptū est:sc.i ipol'e est idez cozp⁹ figurari diuersis figuris simul z fm eādē ptez.g ipol'e est eundē itell'm simul pla intelligere.si igit itellect⁹ diuin⁹ itelligit se z multa. alia opz q sit successio in intellectu ipsi⁹ q lassitudinē sibi inducat.ex B q nō hz in actu illud qō querit. z B ē inconueniens. ¶P.sic dic phs in.z.de aīa. Scientie diuidunt quēadmodū z res. Si ergo de⁹ intelligat plura oz q in eo sint scientie plures. z B vgit in pl'alitatem diuine eētie si sua scia est ei⁹ essentia vt dcm̄ est.

Contrariū est qō br ad De. 4.oīa nuda z aperta sunt oculis ei⁹. ¶P. sic dictū est de⁹ cognoscit essentiā suā.sed per cētiaz suā est pn̄⁹ rerum. g ipse cognoscit se eē pn̄⁹ reruz: sed ipossibile ē q cognoscaī aliquid eē pn̄⁹ nisi cognoscaī aliqualr id cui⁹ē pn̄⁹: qz qui nouit vnū relatiuoz cognoscit z reliquū: vt in pdicamentis dr.g cognoscit alia a se.

Respondeo dōm q ex scīa via q̄ supza tacta est pōt ostēdi q de⁹ nō solū se:sz ēt alia cognoscit.Cū.n.ea q̄ agunt ex necessitate nāe nāliter tendant in finē aliquē: oz q ab aliq̄ cognoscēte ordinent in finez illū. Hoc aūt est ipossibile nisi ille cognoscēs cognoscat rez illā z opōnē ei⁹ z ad qō ordinaī. sic faber nō posset facere securiz nisi cognoscat actū icisiōis z ea q̄ icidēda sūt.vt māz ꝓueniēte iueniat z formā ipzimat: z ita oz q ds cognoscat ea q̄ ad ipz ordinant:qz sic eē ab ipo bñt: ita z ordinē nāle in finez. vñ Rabi moy. hanc rōnē dicit itēdisse Dauid cū dixit. Qui finxit oculū ñ ꝓsiderat.q.d. cū ds oculū faceret nūqd ipe nō ꝓsiderauit actū oculi q est videre z obm ei⁹ qō ē visibile particulare.Sciēdū tn̄ est q itell'm duplr dr:sic visuz ēt.Est.n.pmū visuz qō est ipsa spēs rei visibilis in pupilla existens:q̄ est etiā perfectio videntis z pncipiuz visionis z mediū nomē respectu visibilis.Et est visum zm̄ qō est ipsa res extra oculū. Similiter itell'm pmuz est ipsa rei similitudo q̄ ē in intellectu.z est intell'm zm̄ qō ē ipsa res q̄ per similitudinē illaz intelligit.Si g ꝓsideret itell'm pmū nihil aliud itelligit ds nisi se:qz nō recipit spēs rerū:per quas cognoscat: sz p eētiā suaz cognoscit:q̄ est sil'itudo oīuz rerū. Sz si accipiat intell'm zm̄ sic nō tn̄ se intelligit: sz ēt alia:z fm primuz modū dic phs in.ii.meta.q de⁹ intelligit tn̄ se.Et p B pz de facili responsio ad obiecta.

Quod enim obycit p q itell'm ē pfectio intelligētis;ver ē de itellecto p z nō ō intellecto scdo.Nō.n.lapis q est extra aīaz ē pfectio itellectus:sz similitudo lapidis q̄ est in aīa. ¶Ad zm̄ dōm q tripl'r intellectus diuin⁹ posset vilificari si itelligeret vilia. Uno mō si in formaret sil'itudine illius vilis.Scdo si simul cū illo vili nō posset itelligere nobile. Tertio si alia opatione intelligeret z vilius z nobili⁹: sed h oīa remota sunt ab ipso.vnde sua opatio ē pfectissima q̄ vna z eadez exns talis est q p eaz ipse scipsuz cognoscit z omnia alia. ¶Ad zm̄ dōm q illa rō tz in omni intellectu q cognoscit diuersa per diuersas spēs:qō remotū est a dō q cognoscē do eētiā suam alia cognoscit. ¶Ad 4.m dōm q qñ sunt multa scita q̄ cognoscunt fm vnā rōnem medy gñe vel spē:tūc reducunt in vnā sciam gnāles vel spāle sic̄ metaphysica z geometria.vñ si plura scita reducunt in vnuz mediū fm numerū illoz oīum nō erit nisi scia vna in numero.z iō scia dei ē vna nūero oīuz rez:qz p vnū mediū simplicissimū qō est sua eētia oīa cognoscit.

¶Utz bēat cognitōez certā z ppriā de alys a se. III.

ABD tertium sic procedit. vr q nō bēat certā z ppriā cognitōez de alys a se.Certa.n.cognitio nō pt de re bri nisi p rōnē ei⁹ exñtē in cogscēte. sz nihil eiusdez rōnis ē i deo z creaturis. g cū nō cogscat creaturas nisi cogscēdo id qō i ipso ē.vr q nō bēat ppriā z certā cognitionē de eis. ¶P.p cām pmā z remotā nō pōt bri certa cognitio de re. sz eētia dina ē cā pma z remotissima.g cū ds nō cognoscat res nisi p eētiam suam: vr q certā cognitionē ō rebus bre nō possit. ¶P. ppria cognitio de re nō ē nisi p id qō ē ppriū sibi.sz ipse ē idez eē ppriuz plurib⁹ inquātū plura sunt. z si aliqd sit ppriū plurib⁹ inq̄tuz vnū sunt:sic risibile oīb⁹ boib⁹. g cuz de⁹ cognoscat oīa p vnū z idē qō est sua eētia: vr q nō bēat ppriā z certaz cognitionē de reb⁹ singulis. ¶P.illud p qō br certa cognitio de re pōt esse mediū ad cōcludēdus rē illaz.sz ex eētia dina nō pōt ꝓcludi eē alicui⁹ rei cum ds ab eterno fuerit qñ res nō erant.g vr q ds p eētiam suam certā cognitionē de reb⁹ bre nō possit.

Sed contra illud ē qō dr in pn̄o meta. scia quā ds hz dea sciaz ē z bonozabilissima:sz deus hz sciam de rebus.g nobilissime cognoscit res:z ita certissima z ppria cognitiōe. ¶P.qō ē pmū in quolibet gñe ē maximū in gñe illo.vt in.z.meta.dr. sic ignis ē calidissimus in q̄ inuenit caloz:sz in do pmo ē scia.g ipse nobilissime cognoscit gcgd cogscit: z ita vr q de oīb⁹ reb⁹ cognitis ppriā z certam cognitionē habeat.

Respondeo dōz q ds certissime ppias naturas rerum cognoscit.Sciēduz tn̄ q Lō. in.ii.metaphy. dic q ds nō habz cognitionē de reb⁹ alys a se nisi inquātuz sunt entia. qz.n.eē suuz est causa eēndi oībus rebus inq̄tū cognoscit eē suū nō ignorat nāz eētie innētā in reb⁹ oīb⁹:sic q cognoscret calorē ignis non ignoraret nāz calozis exñtis in oīb⁹ calidis.non tn̄ sciret nām h⁹ calidi z illi⁹ inq̄tū ē B z illō. Ita ds p B q cognoscit eētiā suā q̄tus cognoscat eē oīum rez inquātū sunt entia:nō tn̄ cognoscit res inq̄tū ē h⁹ z illa. Nec ex B segt vt ipse dic:q sit ignorās:qz scia sua nō ē de gñe sciētie nostre.vñ nec ignorātia opposita sibi pōt conuenire: sic nec de lapide dr q sit videns vel cecus. Sed h positio duplr appet falsa. Primo qz ipse nō ē cā reruz q̄tū ad eē ipoz solū cōe:sz q̄tū ad oē illud qō in re ē. cum.n.p cās scōas ōterminet vnaq̄q res ad ppriū eē.oēs aūt cāe z sunt a pma oz q q cd ē in re vl' ppriū vl' cōe reducat in deū sic in cām:cū res a seipsa nō bēat nisi non eē: z ita cognoscet ppriā nām vniuscuiusq rei. z ipzobat p illud qō. s. tactum ē:qz ipol'e ē q aliqō agēs ordinet effectū suuz in finez nisi cognoscat ppriū opus rei p qō ordinaī in finem. vñ si a dō ordinatio ē oīuz rerū in finē suuz.opz q cognoscat ppriū op⁹ cuiuslibz rei: z ppriā nām q̄ tali opationi ꝓuenit. Nec obstat si ēt ponaī nō imediate cāre ordinez in vnaq̄q re.sic quidā phi posuerunt dicētes a deo immediate ꝓcedere vnū pmū.qō ē intelligētia pma: a q̄ ꝓcedat scōa intelligētia z ozbis z ania eius.opz.n.fm B q cognoscat ad minus opus sui pmi creati:qō ē itelligētia: z ita cognoscet q̄ p illud opus ꝓduci pōt: z sic deinceps

vsq; ad vltima rerū. z sic ops q cognoscat oēs proprias naturas z ppias operationes rerum.

Ad primuz g dōz q eē dīnū nō negaī eiusdē rōis eē cū eē nro.qz ōficiat a rōne nr̄i esse: sz qz excedit:q̄to aūt mediū pfect⁹ est tāto in eo res pfecti⁹ cogscit:z iō q̄to esse suū excedit nr̄m:tāto scia sua de eē rei qō cogscit p esse suū excedit sciaz nr̄az q̄ ē de eē rei accepta ab ipa re. ¶Ad z⁹ dōz q nulli⁹ scie certitudo pt eē nisi p reductionē in p⁹ sui pn̄⁹.sz q p⁹ pn̄⁹ m̄ i geometricis nō suffic ad certā cognitōez eoz q̄ ꝓsequunt. B est qz ipz nō ē tota cā eoz.vñ oz q adiūctis oīb⁹ alys i eoz notitiā veniaī.sz ipse ds ē pfecta cā oīuz q̄ ab ipo sūt:cuz nihil possit accipi qō ab ipo nō sit:z iō ipse p eētiā suaz oīa pfecte cogscit. ¶Ad z⁹ dōz q ipol'e ē idē eē ppriū pluz q̄ eodē mō ipz pticipēt z fm totū z pfecte. sz bonitatē diuinā q̄uis oēs res pticipēt:tn̄ nulla res creata ipam pfecte imitaī:sz in aliq̄ assimilaī sibi vna res in q̄ nō assimilaī sibi alia:z iō ipse ē ppa silitudo vniuscuiusq; rei:sic pz in exēplo pus inducto de illo q hz bītū sufficiēte ad pl'a scibilia.ē.n.bir⁹ ille vn⁹.sil'itudo vniuscuiusq; triū babituū q in diuersis iueniunt ēt sz id qō vn⁹ ab alio distinguī.cōuenit.n.cū grāmatica i eo qō p ipm cogscunt grāmaticalia.z sic de alys.z ita pz q vna res pōt esse ppie sil'itudo pluz nō pfecte ipam imitātiū:sic̄ creature nō pfecte imitant dīnā bonitatē. ¶Ad 4.m dōz q nō solū esse dīnū est cā essendi res:sz ēt scia z volūtas sua.ex qb⁹ optime ꝓcludit esse rei:qz illud qō ds vult esse cuz possit z sciat vtute essentie sue in esse ꝓducit.h autez deo cognita sunt: z ita certam de rebus cognitionem habet.

¶Utz scia dei sit vniuoca scientie nostre. IIII.

BD quartuz sic procedit. vr q scia dei sit vniuoca scie nostre. Agēs.n.sz formā ꝓducit effectū sibi vniuocuz:sic ignis p calorē iducit calorē vniuocuz suo calori.sic dic Ozi.z ēt Dio.deus dr sapiēs inq̄tū nos sapia iplet p suā sapiaz.g vr q sapia sua sit nostre vniuoca. ¶P.mēsura z mēsuratū sūt vni⁹ rōnis. vñ vnicuiq; ꝓpa mēsura rñdet.nō.n.eodē mensurant ligda z arida.vt in.z.meta.dr:sz scia dei mensura est scie nr̄e q̄ tanto verioz ē q̄to ad eā magis accedit.g vr q sit vniuoca scie nr̄e. ¶Si dicas qō non ē vniuoca ex eo q scia dei nr̄az excedit sciaz. ¶Cōtra. magis z min⁹ ñ diuersificat spēz:sz excessus scie attēdit sz B q est eē magis z minus scienté.g vr q ex B vniuocatio scie ñ tollaī. ¶Si dicas vt dic cōmē.in.io.meta.q p tanto nō est vniuoca:qz scia dei est cā reruz z nr̄a scia est cāta a reb⁹. ¶Cōtra scia speculatiua in nobis cāta est a rebus:sed scia practica est cā rez.nec tn̄ de vtroq; nomē scie equoce ꝑdicaī.g z rō ꝑdicta vniuocationem non tollit.

Contra eterno z cozruptibili nihil est cōe nisi sz nomē.vt in.io.meta.a Lō.dr ēt z a phō.sz scia dei ē eterna:nr̄a aūt ē cozruptibil:quā ꝓtigit p oblitionez amitti:z p doctrinā vel iuētionē acgri.g scia eguoce z nobis:z deo ꝓuenit. ¶P.q̄cūq; vniuocanī in aliq̄ hoz est sil'itudo aliq̄:sz oīuz sil'iuz ē aliq̄ ꝓparatio. ꝓparatio aūt nō ē nisi ꝓueniētiū in nā aliq̄.cū igr nulla creatura cū dō cōueniat in aliq̄ nā cōi:qz illa esset vtroq; pus. g vr q nihil vniuoce de dō z creatura dicaī. ¶P.nihil vniuoce dcm̄ pōt esse in vno suba z in alio accīs:sz scia in nob ē accīs: in deo aūt suba.ergo equiuoce ꝑdicaī.

Respondeo dōz q trib⁹ modis ꝓtigit aliqd aliq bus cōe eē:vel vniuoce:vel eguoce: vel analogice.Uniuoce qdē nō pōt aliqd de dō z creatura dici. Dui⁹ rō ē qz cū in re duo sit ꝓsiderare.s. nāz vl' gditatē rei:z eē suū:oz q in oīb⁹ vniuocis sit cōitas sz rō nē nāe z nō fm esse:qz vnū eē nō est nisi in vna re: vñ habit⁹ būanitatis nō ē fz idē esse in duob⁹ boīb⁹:z iō q̄ncūq; forma significata p nomen est ipz esse:nō pōt vniuoce ꝓuenire:pp qō ēt ens nō vniuoce ꝑdicaī. Et iō cū oīuz q̄ dīr de deo nā vel forma sit ipz esse:qz suū esse est sua nā. pp qō dr a gbusdā phīs q est ens nō in eētia: z sciēs n̄ p sciaz:z sic de alys.vt itelligaī eētia nō esse aliud ab eē:z sic de alys.iō nihil de dō z creaturis vniuoce dici pōt. Et iō gdā dicūt q gcgd de dō z creatura dr p purā eguocationē dr.Sz B ēt nō pōt eē:qz in his q̄ sūt pure eguoca p casuz z fortunā.ex vno nō cogscit alterz. vt qñ idem nomen duob⁹ boīb⁹ ꝓuenit.cū igit p sciaz nr̄am ꝓueniaī in cognitōez dīne scie.nō pōt eē q sit oīo eguocū. Et iō dōz q scia analogice dr de dō z creatura. z silr o..a bō.Sz duplex est analogia:q̄dā fz ꝓueniētia in aliq̄ vno q eis per ꝑius z posteri⁹ ꝓuenit. z h analogia nō pōt eē iter deuz et creaturā:sic nec vniuocatio. Alia analogia est fm q vnū imitaī aliud q̄tum pōt: nec perfecte ipsuz assequit. et h analogia est creature ad deum.

Ad primum ergo dōm q ab agente fm formaz non ꝓducit effectus vniuocus nisi quādo recipiens est ꝓportionat⁹ ad recipiendū totā virtutem agentis:vel fm eandez rōnez. z sic nulla creatura est ꝓportionata ad recipiendū scientiā a deo per modū quo in ipso est:sicut nec corpora iferioza possūt recipe calorem vniuoce a sole:quāuis per formā suaz agat. ¶Ad scōm dōm q scientia dei nō est mēsura coequata scie nostre:sed excedens:z iō nō sequit q sit eiusdem rōnis fm vniuocationez cū scia nostra.sed fm analogiā. ¶Ad tertiū dōm q magis z min⁹ nunq̄ vniuocationē anferunt: sed ea ex gbus magis z min⁹ causaī possunt dīaz spēi facere z vniuocationez auferre: z B cōtingit quādo magis z minus causaī nō ex diuersa participatiōe vni⁹ nature: sed ex gradu diuersarū naturaz sicut angelus est homīe intellectualioz. ¶Ad q̄rtuz dōm q rō Lōmē. per se non est sufficiens nisi fm q accipiī in tali mā. scia enim q̄ sic est cā reruz vt scia diuina.nō pōt scie create a rebus vniuoca esse:cui⁹ ratio dicta est. Et qz alie rōnes videnī cōcludere q oīno eguoce dicaī. ideo ad eas respondendū est. ¶Ad qntuz ergo dōm q dictū illud est itelligenduz quātuz ad esse z nō quātū ad intentionē rei q̄ cōiter ꝑdicaī:qz corpus etiā fm B q ibi dr eguoce de cozruptibilibus z incozruptibilibus ꝑdicaī.cui⁹ tn̄ ratio eadez est in vtroq; sī fm intentionē cōem cōsidereī. ¶Ad sextū dicendū q iter deuz z creaturaz nō est similitudo per ꝓuenientiaz in aliquo vno cōi:sed per imitationē. vñ creatura similis deo dicī:sed nō ꝓuertī.vt dicit Dio.in lib.de di.no. ¶Ad septimū dōm q scia non ꝑdicaī de deo fm rōnem generis sui q̄litatis.s.accītis: sed solū fm rōnem dr̄ie q̄ ad perfectionē pertinet fz quā a natura attendī per imitationem vt dictuz est.

¶Utrum scientia dei sit vniuersalis. V.

BD quintum sic procedit. videī q scientia dei sit vniuersalis. Scientia enim vl'is est q̄ est per causas vl'es.sed deus scit oīa per cām vniuersalissimā.s.per essentiā suaz.ergo sua scia est maxime vl'is. ¶Itē vr q sit ꝑticularis.cognitio.n. ꝑticularis est per quā cognoscitur ppria nā rei:sed ppias naturas oīum rez de⁹ perfecte cognoscit. g sua scia ꝑticularis est ¶Itez vr q sit in potētia.sicut.n.opatio sua extēdit ad ea q̄ sunt extra ipm que ipsi⁹ operatiōe causanī:ita z scia cum ea q̄ extra ipm sunt ab eo cognoscanī:sz de⁹ nō semper operatus est res in actu:qz ab eterno nō fuerūt. g vr q nec debeat dici semp sciēs in actu:sz q̄nq; in potentia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Item videt q̄ ēt sit in habitu. sic̄.n. potētia est mediū iter eēntiā ⁊ opationē: ita habit⁹ est mediū iter potētiā ⁊ actū: ſz q̄uis in deo oia vnū sint: tñ designant⁹ eēntiam opationē ⁊ vtutē. g̊ ⁊ silr habitū in ipso designare poterimus vt dicain⁹ deū eē sciētē in habitu. ¶ Jtē vr q̄ sciat in actu. nihil.n. ē agēs nisi fm q̄ ē in actu: ſz ds agit oia p sapiaz suā. vñ in ps. dr. Oia in sapia fecisti. ergo sua scientia maxime est in actu.

Sed contra ea q̄ nō sūt eiusdē rōnis nō diuidunt eisdē differētys: q⁹ ſz pz diuersoꝝ generū diuerse sūt spēs ⁊ dr̄e: ſz scia dei ⁊ scia nr̄a nō sunt eiusdē rōis. g̊ cū oia pdcā sint dr̄ie nr̄e scie. vr q̄ ad dinā sciaz nō sint referēda. ¶ S. B ēt omen. dic̄ in. ii. meta. q̄ scia dei nec ⁊ vlis nec particularis nec in potētia.

Respondeo dōm q̄ nihil dictoꝝ dine scie conuenit nisi B solū q̄ est semp in actu eē: cui⁹ rō ē q⁹ ditōes scie p̄cipue attēdunt ſz rōnē medy: ⁊ silr cuiuslibz cognitiōis. id aūt quo ds cognoscit q̄si medio ē eēntia sua: q̄ nō pōt dici vle: q⁹ oē vle additionē recipit alicui⁹ per q̄ determinat. ⁊ ita ē in potētia ⁊ iperfectuz in eē. silr nō pōt dici pticulare: q⁹ pticularis p̄n'm mā est: vel aliqd loco māe se hns q⁹ do nō cōuenit. silr ēt ab eēntia ipsi⁹ ois pō passiua vel mālis remota ē cuz sit act⁹ purus. vñ nec ēt rō habit⁹ sibi cōpetit: q⁹ habit⁹ nō ē vltima pfectio ſz magis opatio q̄ pficit habituz. ⁊ iō scia sua nec⁹ vniuersalis nec⁹ pticularis nec⁹ in potentia nec⁹ in habitu dici potest: sed tñ in actu.

Ad primuz g̊ dōm q̄ q̄uis dina eēntia sit cā vlis rer̄: nō tñ ita q⁹ aliqd sibi sit addibile p q̄ pp̄a ⁊ pfecta cā efficiat: imo p ſcipz est sufficiēs ⁊ pfecta cā cuiuslibz rei: ⁊ iō gregatio q̄ ē p talē cāz nō est scia in vl'i: ſz i pp̄a nā cuiuslibz rei. ¶ Ad z^m dōz q⁹ quāuis ds cogſcat pp̄riā nāz cuiuslibet rei: nō tñ cognoscit p aliqd acceptuz a re: q⁹ vt dic̄ Dio. 7. ca. de di. no. dina scia nō imittit se singulis reb⁹ q̄ cogſcunt nec ē alia scia qua ſcipz cogſcit ⁊ alias res: ⁊ iō nō pōt dici pticularis q⁹ pp̄e illa scia ē pticularis q̄ ē p mediū pticulare a re acceptuz. ¶ Ad z^m dōm q⁹ ds nō agit p opationē mediā: ſz sua operatio ē sua eēntia. vñ sicut scia sp̄ē in actu ⁊ nō in potentia: ita ⁊ opatio q̄uis opatū nō sit sp̄: q̄ ꝛtigit pp ordinē sapie disponētis. Et tñ de⁹ nō dr̄ fecisse res ab eterno: sic̄ sciuit ab eterno: q⁹ opatio significat vt exiens ab opante in opatū vel factum: ⁊ iō nō pōt dici ds eē faciens nisi q̄n aliqd fit: ſz scire ēt q̄uis exterioꝝ sit: nō ē tñ eoꝝ nisi fm q⁹ sunt in sciēte p sui silitudineꝫ. ⁊ iō fm ꝺditionē sciētis ⁊ nō sciti dr̄ ds ab eterno sciuisse ēt q̄ nō ab eterno fuerūt. ¶ Ad 4.^m dōz q⁹ vtus noīat p̄n'm opōnis pfectū: ⁊ iō vtutez opatiuā i ꝺo significare possum⁹. ſz habit⁹ nō est nisi pfectio alicui⁹ potētie icōplete ad actū: nō tñ vltima pfectio. vñ ponit duplicē iperfectionē. s. ⁊ i pō pfecta p habitū: ⁊ in bitu q̄ p opōnē pficit: ⁊ iō nomē hit⁹ p̄pe loquēdo ds nō ꝺpetit. ⁊ si aliqñ dicat dñs ab eterno nō i actu ſz in habitu magis ē p silitudinē q̄z fm ꝓprietatē dictū.

¶ Expositio textus.

Sciendum est igit⁹ q⁹ sapia ⁊c.) Considerandū est in oibus illis noīb⁹ q̄ ḃ ponunt q⁹ vnū se bz ex additōe ad aliud: nō q⁹ sit additio ex pte sciētis ſz ex pte scitoꝝ: q⁹ diuersimode se ad sciam bñt. Hoc .n. nomē scia vel sapia absolute cognitionē dic̄ cū ꝺditōe certitudis. vñ ē ⁊ tpaliū ⁊ eternoꝝ. Sz p̄uidētia vl' p̄scia addit ꝺditionē durātiōis q̄ pōt esse eternitatis ad tpus: ⁊ iō pōt eē tñ respectu tpaliū tā bonoꝝ q̄z maloꝝ. Sed disp̄o adhuc addit ordinē cāe ad causatū in essendo. vñ ē de faciēdis. Prouidētia vo adhuc plus addit. s. ordinem cause cōseruantis ⁊ ordinātis in finē. ⁊ iō prouidētia ad gubernationē ptinet. Sz p̄destinatio addit supra p̄uidētiam determiatū finē. vñ est tñ respectu eoꝝ q̄ ad gliaz ordinant. ⁊ iō dr̄ de bonis saluādis eē. Reprobatio autē cū sit respectu maloꝝ nihil ad sciaz ptinens addit supra p̄sciaz. ⁊ iō de ea ḃ mētionē ñ fac̄. (Ad ḃ ita q̄ gbusdā opponit ⁊c.) Dic ponunt tres rōnes q̄ q̄si p eādez viā pcedunt nisi q⁹ p̄ma accipit ex p̄scia abstracte significata. secunda ex p̄scia significata cōcretiue ⁊ verbaliter: vt cū dicitur p̄scire. tertia ex p̄scia significata cōcretiue ⁊ nō naliter: vt cū dr̄ p̄sci⁹: ⁊ rōnes in lra patent. (Uerūtamē creatoꝝ ⁊c.) Uidet ḃ eē falsuz: q⁹ cū sit nomē verbale significat actū: sed act⁹ creationis fm q⁹ est in deo est dina eēntia. ergo significat eēntiā. Et dōm q⁹ in creatione ꝓput est actio dina duo ē ꝯsiderare. s. opationē ipaz: ⁊ habitudinē ad creaturam. magr aūt accipit hoc nomen creatoꝝ: non fm q⁹ iponit ab opatiōe que ꝓcul dubio essentia est: sed fm q⁹ iponit ab habitudine q̄ nō est eēntia: nec est aliqd in deo realiter: vt ꝓius dictum est.

¶ Utrum concedendū sit omnia esse in dei essentia vel in deo per essentiam: vt oia dicātur eē in dei cognitōe vel p̄scia. Bi. XXXVI.

Solet hic queri cum omnia dicantur esse in dei cognitōe: seu p̄sentia: vel in deo per cognitionem: ⁊ eius cognitio vel p̄sentia sit diuina essentia: vtruz concedendū sit oia esse in diuina essentia: vel in deo per eēntiam. Ad q̄ dicimus: q⁹ dei cognitio ei⁹ vtiq̄z eēntia est: ⁊ eius p̄sentia in qua sunt oia: ipsius cognitio est: nec tamē omnia q̄ sunt in eius p̄sentia vel cognitione: in eius eēntia eē dici debēt. Si enim hoc diceret: intelligerētur esse eiusdē cum eo eēntie. Jn deo.n. dicit eē per eēntiam q̄ est diuina eēntia q̄ ē deus. Habz ergo ds apud se in p̄sentia sua: que non habz in sui natura. Uñ Augustinus de verbis apostoli ita ait. Elegit nos añ mundi constitutionē. Quis sufficit hoc explicare: Eliguntur qui nō sunt: nec errat qui eligit: nec vane eligit. Elegit tamē ⁊ habet electos quos creaturus est eligēdos: quos habuit apud semetipsum: nō in natura sua: sed in p̄scia sua nonduz erant quibus promittebatur: sed ⁊ ipsi promissi sunt quib⁹ ꝓmittebatur. Ecce hic aperte dicit deuz apud semetipm habere electos añ mundum: non in natura sua: sed in p̄scia sua: cum tñ eius p̄scia non aliud sit q̄z eius natura: q⁹ ipsius p̄scia ei⁹ est notitia. Pōt tamē ad electos referri cum ait. Jn natura sua. i. illorum: illos quippe habuit ab eterno apud se. nō in natura sua. i. illorum: quia nondum erāt: sed in sua p̄scia: quia eos ita nouit ac si essent.

¶ Utrum mala debeāt dici eē in deo vbi sunt omnia bona: cum vtraq̄z sint in eius cognitione ⁊ p̄scia. omnia.n. cognoscit.

Posit ꝓdicta queri⁹: cū oia dicātur eē in deo nō p essentiā nature: ḃ per cognitionē sciētie: ⁊ deus sciat bona ⁊ mala: vtrū cōcedendū sit simplr mala eē in deo: siue esse i deo p cognitionē. Scit enī de⁹: ⁊ sciuit semp oia: taz bona q̄z mala: ēt anteq̄z fierent: ⁊ p̄scisuit ab eterno ea futura. Jdeoq̄z cū oia bona dixim⁹ eē in deo ꝓpter p̄sentiā cognitiōis: eadē rōne videt dicēdū oia mala esse in eo: cū ea semp nouerit: ⁊ p cognitionē ei p̄sentia fuerit. Precognouit.n. deus ab eterno quosdā futuros malos: ⁊ eoꝝ maliciam: vt ait August. p̄sciuit: ḃ nō preparauit. Cū ergo peccata omniū sciat: nunqd itelligendū est ea icludi i illa gñalitate locutionis: qua dixit aplus oia esse in deo. Ex ipso iquit ⁊ per ipsum ⁊ in ipso sunt oia. Sz qs nisi insanus diceret mala eē in deo: Illa.n. esse in deo itelligi tur: q̄ ex ipso ⁊ p ipsum sunt. Ea vo p ipsum sunt ⁊ ex ipso quoꝝ auctoꝝ est: ḃ nō est auctoꝝ nisi bonoꝝ. Nō g̊ ex ipso ⁊ p ipsuz sunt nisi bona: ita g̊ nō i ipso sunt nisi bona. Non g̊ mala i deo sunt: q⁹ licz ea noscat: nō tñ ita oino noscit vt bona. mala quasi de longe cognoscit: vt ait ꝓpheta. Et alta a lōge cognoscit. i. supbiam. Et alibi ad deū loquēs de malis ait. Be absc̄ditis tuis adimpletus est vēter eoꝝ. Q̄ exponēs Augu. Absc̄dita ingt pctā sunt: q̄ a lumine tue ꝟitatis absc̄dunt. Sz qūo pctā a lumine veritatis dine absc̄dunt cuz a deo sciātur: Si.n. nō sciret: qūo de illis iudicaret: ⁊ p illis malos dānaret: Alibi ꝓpheta. Quia nec⁹ ab oriēte nec⁹ ab occidēte deest. Quod exponēs Cassiod. ingt. Nec⁹ a bōis nec⁹ a malis deest de⁹: ḃ oib⁹ p̄ns ⁊ cognitor ē. Cognoscit g̊ ds ⁊ bona ⁊ mala p sciam: ḃ bona cognoscit ēt p approbatiōez ⁊ p bñplacitū: mala ꝟo nō. Uñ Cassiodo. sup psal. dicit. Pctā absc̄dita deo sunt: q⁹ nō nouit. i. non approbat. Et ex eo sensu Augu. dixit ea absc̄dita a lumine dei. Qui ēt i lib. ad Heluidiū insinuat cognitōez dei varijs modis accipiēdā iquiēs. Si ad sciam referas nō ignorat de⁹ aliquos vel aliqua: q tñ i iudicio q̄busdā dicet. Nō noui vos: ḃ eoꝝ approbatio hoc ꝟbo insinuata ē. Ecce nō cognoscere dr̄ de⁹ q̄ nō approbat: q̄ ei nō placēt. Apparet itaq̄z verū esse q̄d dixim⁹. s. q⁹ quodaz mō cognoscit de⁹ bona quo nō cogſcit mala. Pariē quidem vtraq̄z eodēq̄z mō noscit q̄tū ad noticiā: ḃ bona ēt approbatōe ⁊ bñplacito cogſcit. ¶ Hic aperit quare bona tantum dicantur esse in deo ⁊ non mala.

Etide est q⁹ bona tñ dr̄ esse in deo nō mala: ⁊ illa ꝓpe: hec lōge: quia licet i deo aliqua dicātur eē ꝓpter cognitōis p̄tiam: ⁊ de⁹ bona ⁊ mala cogſcat: mala tñ nō cognoscit nisi p noticiā: bona ꝟo nō solū p sciam: ḃ ēt p approbatōez ⁊ bñplacitū. Et ob talē cognitiōez aliq̄ dr̄ esse in deo. s. q⁹ ita ea scit vt ēt approbet ⁊ placeāt. i. ita scit vt eoꝝ sit auctoꝝ.

¶ Oꝝ idē est oia eē ex deo: ⁊ p ipm ⁊ in ipso.

Proide si diligēter ꝯspiciam⁹: idem videt eē: oia esse ex deo: ⁊ p ipm ⁊ in ipso. Uñ Amb. in. ij. lib. de spū scō. Hec tria ex ipo ⁊ p ipz ⁊ i ipso sunt: oia vnū eē supra dixim⁹. Cuz dicit p ipz eē oia nō negauit i ipso eē oia. Eadē viz bñt oia ḃ. s. cū ipso ⁊ i ipso ⁊ p ipz: ⁊ vnū i bis atq̄z ꝛsiliē: nō ꝛriū itelligit. Ecce bēs: q⁹ ex eadez itelligētia scriptura dicit oia eē in ipso: ⁊ p ipz ⁊ ex ipso vel cū ipso. Cū g̊ ex eadē rōne oia dicātur eē ex deo vel p ipz: nō solūz q⁹ scit: ḃ ēt q⁹ eoꝝ auctoꝝ ē: ꝛsequit vt eadē rōne ita eē i deo dicant. s. q⁹ scit ⁊ eoꝝ auctoꝝ eē dr̄: q⁹ in illo viuimus ⁊ mouemur ⁊ sumus: q⁹ eo auctore sumus: mouemur: ⁊ viuim⁹. Cū g̊ nō sit auctoꝝ nisi bonoꝝ: merito sola bōa i eo eē dr̄ sicut ex ipso ⁊ p ipz. Cū g̊ in ei⁹ cognitōe vel p̄scia sint oia. s. bona ⁊ mala: i eo tñ nō dr̄ eē nisi bona quoꝝ auctoꝝ est. Uñ Augu. i lib. de natura boni. Cū audimus iquit ex deo ⁊ p ipm ⁊ in ipso eē oia: oēs vtiq̄z naturas itelligere debemus: ⁊ oia q̄ naturaliter sunt. Nec⁹.n. ex ipso sunt peccata q̄ naturā nō seruāt ḃ viciāt: q̄ ex volūtate peccātiū nascūtur oia. Hic apte dr̄ q⁹ illa gñalitate locutiōis bona tñ cōtinentur.

¶ Oꝝ omnia ex patre ⁊ p patrē ⁊ in patre sunt ita de filio ⁊ de spiritu scō est dicendū: licet ꝓpter personas fiat distinctio.

Preterea sciēdū est: q⁹ licet ibi indicet distinctio p̄sonarū cū dicit ex ipso ⁊ p ipm ⁊ in ipso: oia tamē ex p̄re: ⁊ per patrē ⁊ in patre sunt. Similiter de filio ⁊ spiritu scō accipiēdū est. Uñ Augu. in. i. lib. de trini. Nō cōfuse iquit accipiēdum est q̄d ait aplus: ex ipso ⁊ per ipm ⁊ in ipso. Ex ipso dicens ꝓpter patrē: per ipsuz ꝓpter filiū: in ipso ꝓpter spūm scūm. Uigiliter aūt attēde: ne ga patrē volens intelligi dixit ex ipso: sic iteligas oia esse ex patre: vt neges oia esse ex filio vel ex spiritu scō. cum ex patre ⁊ per patrē ⁊ in patre omnia eē sane dici possint. Similiter ⁊ de filio ⁊ de spiritu scō dicendum est.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Qz nō omnia q̄ ex deo sunt etiā de ipso sunt: sed ecōuerso.

ILud etiā hic ānectēdū est: q̄ nō oia que dicūtur esse ex deo: etiaz de ipso esse dici debeant. Quia vt ait Augustinus i lib. de natura boni. Nō hoc significat penitus ex ipso qō de ipso. Qō eniz de ipso est pōt dici esse ex ipo: sed nō omne qō ex ipso est: pōt dici esse de ipso: qz nō est de sua substātia. Ex ipso. n. sunt celū z terra: qz ipe fecit ea: nō ſit de ipso: qz nō de substātia sua: sicut aliqs hō generat filiū vel facit domuz. Ex ipso est filiꝰ: ex ipso est z domus: ꝫ filiꝰ de ipo: domus vero de terra z ligno nō de ipso.

¶ Que dicta sunt summatim colligit.

EX p̄missis apertuz est q̄ in dei cognitiōe siue p̄sentia sunt oia. ſ. bona z mala: sed nō omni mō sunt ibi mala quo bona. Et q̄ in deo bona tantuz sunt sicut ex ipso z p ipm: nō mala. Et ex quo sensu hec accipiēda sint: assignatū est. Et q̄ de ipso nō dī esse ꝑprie qō aliud ē ab ipo. Ex ipo aūt esse dñr omnia que eo auctoze sunt.

¶ Diuisio textus.

POstquā magister oñdit q̄ scia dei vl̄r est oium z exīde dñr res i deo eē. Ingrit qūo cognita sint i ipso deo cōſcen te: z dīcit i ptes duas. In p̄ oñdit qūo res q̄s cōſcit sint i deo. In z̄ qūo deꝰ sit i rebꝰ. 37. dist. (Et q̄n demōſtratū est z.) Prima i duas. In p̄ ingrit vt̄ oia que ꝺs scit pñt dici i eēntia eiꝰ eē: z oñdit q̄ nō. In z̄ inquirit vt̄ oia possint eē in deo. ibi. (Post p̄dicta z.) Et circa hoc tria facit. Primo mouet qōnē z determiat eā. Scōo ꝓfirmat determiatiōez. ibi. (Proīde si diligēter ispiciamus.) Tertio iducit epilogādo ꝓclonē i tota distinctiōe itentā. ibi. (Ex p̄missis aptū z.) Circa z̄m tria facit. Primo pbat mala nō eē i deo: cū nō sint ex ipo vel p ipz. Secūdo oñdit qūo ꝫ tria distigueda sunt: ex ipso: z p ipm: z i ipso: fm q̄ ad psonas distictas referūtur. ibi. (Preterea sciēdū est z.) Tertio distiguit iter eē de ipso z eē ex ipo. ibi. (Illud ēt hic z.)

¶ Questio. I.

HIc est duplex qō. Primo de his q̄ a deo cōſcunt. Secūdo de ideis p q̄s res cognoscit. Circa p̄mū q̄runt tria. Primo vt̄ deꝰ cognoscat singularia. Scōo vt̄ cōſcat mala. Tertio qual'r ea que cognoscit in ipso esse dicūtur.

¶ Utrum deus cognoscat singularia. I.

AD primuz sic ꝓcedit: vī q̄ deꝰ nō cognoscat singularia, dic. n. Boetiꝰ q̄ vl̄e ē dū itelligit pticulare dū sentit: ꝫ i deo nō ē potētia sensitiua cuz sit virtꝰ impressa ozgano cozpali: nisi forte metaᶜᶜ sumēdo. q̄ vī q̄ cognitio singulariū deo nō ꝓueniat. ¶ P. nihil cognoscit ab aliquo nisi fm q̄ ē i cōſcēte: ꝫ pticulares effectus nō sunt i cāis vniuersalibꝰ nisi i potētia. q̄ vī cū ēntia dīna sit vl̄is cā oium i q̄ oia cōſcit q̄ singulariū ꝓpriā cognitiōez nō hēat. ¶ P. oīs cognitio ē p assimilatiōez cōſcētis ad cognitū: ꝫ singulare nō ē singlare nisi p mām. q̄ nulla vtus q̄ abstrahit a mā z ab oibꝰ apenditys eiꝰ: pōt cōſcere singl'are iquātū ē singulare: ꝫ itel lectꝰ dīnꝰ ē maxime a mā z a cōditiōibꝰ mālibꝰ separ'. q̄ ꝺs singl'aria nō cōſcit. ¶ P. sic dicit Dio. i. z. ca. de di. no. eodē mō creature pticipāt: q̄uis sūt diuerse: vnā dei bonitatē: sicut plēs linee egrediunt ab vno cētro: z sic plēs figuratōes fiūt ab vno sigillo: ꝫ q̄ cōſcit cētruz nō ex q̄ cognoscit lineas ꝓductas a cētro iquātū est h̄ z illa: ꝫ in eōi tīn: z silr est i alio exēplo iducto. q̄ vī q̄ deꝰ cognoscēdo seipm nō cognoscat singularia iquātū hꝺ.

Contra. ad Heb. xi. Accedētē ad deū opz credere: q̄ ē: z q̄ diligētibꝰ se remūeratoz sit: ꝫ nō pōt remunerare opa boīuz singulariū nisi cōſcat opantes z ipsoz opa. q̄ opz credere q̄ singl'aria deꝰ cognoscat. ¶ P. ꝺs hz de rebꝰ sciam ꝓactica q̄ ē opatōis ꝓncipiū: ꝫ opatio ē circa singl'aria. q̄ vī q̄ sua scia sit ēt singulariū.

Respondeo dōm: q̄ deꝰ absq̄ dubio oium z vniuersaliū z singulariū cognitiōez hz. Sciēdū tīn q̄ circa hāc q̄nē diuersi diuersimode senserūt. Cōmētatoz. n. in. xi. metaph̄. vī exp̄sse negare a deo pticulariū cognitōez: nisi iquātū cōſcit ēntia suā que ē pn̄m oīs eē: ꝫ cū ꝺs nō tīn sit cā eē rez: ꝫ oium q̄ in rebus sunt: oz vt cognitiōez rez nō tīn i eo q̄ sunt hēat: ꝫ ēt in eo q̄ sunt talia vel talia. Et iō aly dixerūt. ſ. Aui. z Algaçel z seqces eoz q̄ ꝺs cōſcit singularia vl̄: qō sic exponūt p exēplū. Si aliqs sciret oēs distātias ozbiū z planetaz z tps motuū ipsoz ipse ꝓuideret oēm eclipsim q̄ poſset ꝓtigere: nō tīn sciret hāc eclipsiz: iq̄tū ē h̄ eclipsis nisi p aligd a sensu acceptū: ꝫ sciret eclipsiz q̄ cras ꝓtingeret vl̄r. ſ. fm suas cās vl̄es. Ita ēt dñt q̄ cū oēs cāe reducantur i ipsuz deū sicut in cām: ipse cognoscēdo se cognoscit oēs cās scdas: z cognoscēdo cās illas cōſcit omne qō est effectū ex illis cāis: nō tīn nisi vl̄r. Et iō dñt q̄ deꝰ non cognoscit pticularia nisi vl̄r. Ita vt fm eos determiatio accipiat ex pte cogniti: z nō solū ex pte cognoscētis: qz si solū ex pte cognoscētis illa determiatio accipeī: vez indubitāter eēt: q̄ deꝰ pticularia nō pticulari scia cognoscit: vt supza ꝓbatū ē. Cognoscit tīn pticularia fm pticularitatē ipsoz. Uñ dcīm illud ēt ē insufficiēs. Cognoscere. n. hoc mō singulare i vl̄: nō ē cōſcere ꝓpriā nāz hꝰ singularis vel illiꝰ: eo q̄ quocūq̄ mō vl̄ia aggregētur nunq̄ ex eis fiat singulare: nisi p hoc q̄ indiuiduant p mām. Et iō ex hac ēt via seq̄reī q̄ ꝺs nō p̄fectā cognitōez de singularibus hēret. Uniuersales. n. cāe nō ducūt in cognitōez pticulariū nisi fm q̄ pticularia pticipāt nām cōem: z sic ex cāis vl'ibꝰ nō sciret de pticulari nisi q̄ hz talē vl'talē nāz cōem: vel accīdentaliter vel subaliter. Jō aūt aly dixerūt sicut Raby moyses q̄ deus scit p̄fectissime singularia. Et oēs ratiōes q̄ in ꝓriū iducunt soluit p q̄ dicit sciētiaz dei eē equocā scie nr̄e. vñ p ꝺditiōes scie nr̄e nō possumꝰ aliqd de scia dei arguere. sic. n. eē dei nō cōp̄hendit a nobis: ita nec sua scia. Doc ꝓfirmat p id qō dr p Ysa. 55. Sic exaltati sunt celi a terra z. Sz istud q̄uis sit vez: tīn oz aliqd plus dicere. vz. q̄ quāuis scia dei sit alteriꝰ modi a scia nr̄a: tīn p sciaz nr̄am aliq̄liter deuenimus i sciaz dei: z sic scia nr̄a nō ē penitꝰ vniuoca scie dei: ꝫ potiꝰ analogica vt i p̄cedēti distinctiōe dcīm est. Et iō oz dre fm qd scia nr̄a imitat sciam dei: z i quo deficit: z q̄re: z ita ratōes dissoluere. Uñ p̄cedēdū ē p viā q̄tū docet Dio. 7. ca. de di. no. Dicit. n. q̄ cū ꝺs cognoscit res p eēntia suā q̄ est causa rez: eodē mō cognoscit res qūo eē rebꝰ tradidit. vñ si aliquid est in rebꝰ nō cognitū ab ipso oz q̄ circa illud vacet dīna opatio. i. q̄ nō sit opatuz ab ipso: z ex ꝺ accidit difficultas pbis pp duo. ¶ Prio. qz qdā ipsoz nō ponebant deū operari imediate i rebꝰ oibꝰ: ꝫ ab ipso esse p̄mas res

gbus mediātibus ab eo alie ꝓducūtur. z iō nō poterant ꝓuenire: q̄liter cognoscēret res q̄ sunt h̄: nisi i p̄mis causis vl̄ibꝰ. ¶ Scdo. qz qdā eoz nō ponebāt mām eē factā: ꝫ deū agere tīn iducendo formā. Et iō cū mā sit pn̄m idiuiduatiōis nō poterat ꝓueniri apud eos qūo deꝰ singularia iquātū hꝺ cognoscat. Sz qz nos ponimus deū imediate operātē in rebꝰ oībus: z ab ipso eē nō solū p̄ncipia formalia: ꝫ ēt mām rei. iō p eēntiā suā sicut p cām totū qō est i re cognoscit: z formalia z mālia. vñ nō tīn cōſcit res fm nās vl'es: ꝫ fm q̄ sunt idiuiduate p mām: sic edificatoz si p formā artis ꝓceptā posset ꝓducere totā domū q̄tū ad mām z formā p formā artis quā hꝺ apud se: cognoscēret domū hāc z illā: ꝫ qz p artē suā nō iducit nisi formaz. Jō ars sua est solū silitudo forme domus. vñ nō pōt p eā cognoscere hāc domū vl'illā nisi p aliqd acceptū a sensu.

Ad primum q̄ dōm: q̄ sicut ex p̄dictis pz forma p quā itellectꝰ dīnus itelligit: neq̄ est vl'is: qz additiōes nō recipit: neq̄ singularis: qz a materia z a dispositiōibꝰ eius īmunis ē: ꝫ tīn est p̄nꝰ z simili tudo pfecta totiꝰ qō in re ē: z māe z forme: vt dcīm est. Et iō h̄ qō dī q̄ vl'e dū itelligit z. referēdū est ad cognitionē nr̄am q̄ in sensu ē p formā mālē z itellectu p formaz vl'em. z iō pticularia nō cognoscimus nisi p ꝑtutē i qua ē aliqd pticulariter: ꝫ deꝰ particularia cognoscit: neq̄ vniuersaliter: neq̄ pticulariter ex pte cōſcentis: ꝫ vl'r z pticulariter ex pte rei cognite. ¶ Ad z̄m dōm: q̄ in cāis vl'ibus q̄ nō sunt tota cā rei nō pōt pticulare pfecte sciri: sed deus ē cā oiuz vl'is: ita q̄ ē pfecta cā vniuscuiusq̄. z iō se cognoscēs oīa pfecte cognoscit. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ q̄uis i deo nō sit aliqd māle: ꝫ ēntia eiꝰ sit actꝰ tīn: tīn ille actꝰ est cā oium q̄ sunt i re z māliū z formaliū: quē actū imitatur q̄tū pōt ois res z q̄cqd i re ē. z iō ēntia diuia ē silitudo nō tīn formaliuz: ꝫ ēt māliū rei. z iō p ipm pñt cōſci singularia ēt iquātuz hꝺ. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ oia exēpla q̄ adducūtur a creaturis i deū deficiētia sunt: vt idez Dio. dicit. nō. n. iueniī in creaturis aliq̄ cā cōis: q̄ sit cā totius qō in re ē: sicut sigillus est cā figure i cera: z nō ipsiꝰ cere: z iō p cognitiōez sigilli nō pōt cognosci figura impressa iquātū est hec vel illa: qz h̄ hz ex materia.

¶ Utrum deus cognoscat mala. II.

AD secundus sic ꝓcedit: vī q̄ deus nō cognoscat mala: sicut. n. dicit Cōmē. in. 3. de aīa. Si aliqs itellectꝰ sit semp̄ i actu nō cognoscit p̄uatōez oīno: ꝫ itellectꝰ dīnꝰ semp̄ ē i actu: cū igit malū sit p̄uatio: vt Aug. dicit: vī q̄ deꝰ nō cognoscat malū. ¶ P. oīs scia vel est cā scitoz vel cāta ab eis: ꝫ dei sciētia cāta nō ē: cū q̄ maloz cā nō sit: vī q̄ deus mala nesciat. ¶ P. scia ē assilatio sciētis ad rē scitā: cū igit malū iquātuz hꝺ nō assimilet deo: imo ipe recessus a silitudie ē malū: vī q̄ q̄ ꝺs malū nō cōſcat. ¶ Si dicas. q̄ cōſcit malū p bonū. ¶ Cōtra. cognoscere aliqd nō p se: ꝫ p aliud ē impfecte cognitiōis: nihil aūt impfectū deo est attribuendū. q̄

Sed contra. (ꝺs nō cognoscit mala p bona.

ē qō in ps. dr. Deus tu scis ifirmitatē meā z. ¶ P. pbs dicit in z̄o de aīa: q̄ rectū est iudex sui ipsius z oblig: cū igr malū sit obliq̄tio a rectitudie boni: vī q̄ deo q̄ oia bona pfecte cōſcit noticia boni nō desit.

Respondeo dōz: q̄ nescire dr dupl'r. Uno modo metaphoᶜᶜ ad silitudinē nesciētis se hr̄e: z sic ipm reprobare dei nescire dr: qz malos a gloria sua excludit: sic aliqs ignotos a secretis suis excludit: z p oppoᵐ ꝺs dr scire q̄ approbat: z sic verū ē q̄ ꝺs dr nescire mala. Alioꝰ dr nescire ꝓpe noticia rei carere: z p oppositū scire noticiā rei hr̄e: z ita deus nouit z bona z mala cognoscēdo essentiā suā: sicut tenebre cognoscūtur p cognitiōez lucis: vt dicit Dio. 7°. cap. de di. no. Sz sciēdū est q̄ p̄uatio nō cognoscit nisi p habitū opposituz: nec habitui opponit p̄uatio nisi circa idē subm ꝺsiderata. Luz aūt lucem dine essentie ipossibile sit deficere non opponit sibi p̄uatio aliq̄. Uñ malū nō opponit bono ꝓut in deo ē determinate: ꝫ forte opponit sibi fm cōem itentiōez boni. Opponit aūt determiate bono qō est participatū i creaturis: cui pōt admisceri defectꝰ. Uñ p h̄ q̄ deꝰ cognoscit eēntiā suaz cognoscit ea q̄ ab ipso sūt z p ea cognoscit defectꝰ ipsoz. Si aūt eēntiā suā cognosceret tīn: nullū malū vel p̄uatiōez cognoscēret nisi in cōmuni.

Et ideo patet rōnio ad p̄m: qz ex hoc q̄ Cōmen. ponit q̄ nihil nisi eēntiā suam cognoscit sequit q̄ mala nescit. vnde ibidē subdit q̄ nescit alia eē. vñ eodē modo quo alia a se cognoscit z p̄uatiōes ipsoz nouit nō sicut p̄mū cognitū: qz i itellectu suo nō potest eē aliq̄ p̄uatio: ꝫ sunt secūda intellecta: vt ex p̄dictis pz. ¶ Ad z̄m dōm: q̄ scia dei nullo mō a re cāta est: nec tamē est cā oium q̄ cognoscit: sed hoz tīn quoz ē p se cognitio. ſ. bonoz. mala aūt cognoscit p bona: vt dcīm ē. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ malū nō cognoscit a deo p silitudinez suā: ꝫ p silitudinē boni. fm. n. q̄ deꝰ cognoscit eēntiā suaz cognoscit vnāquāq̄ rē q̄tū de sua bonitate ꝓticipat z i quo deficiat: z ita cognoscit malū: cū in defectu rō mali ꝓsistat. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ cognoscere p aliud id qō p se natū est cognosci ē impfecte cognis: ꝫ malū p se nec cām nec volūtatē nec cognē hz: ꝫ p bonū: vt dicit Dio. 4. cap. de di. no. z iō h̄ ē pfecta cognitio mali vt p bonū cognoscat.

¶ Utr res q̄ cognoscunt a deo sint in deo. III.

AD tertiuz sic ꝓcedit: vī q̄ res q̄ a deo cognoscunt i deo nō sint. oē illud i quo ē aliqd diuersum ab eo cōpositū ē: cū igit deꝰ sit simplicissimus: vī q̄ res q̄ sunt diuerse ab eo i ipso nō sint. ¶ Si dicas q̄ nō sunt i eo p eēntiā: ꝫ p sui silitudinē. ¶ Cōtra. vnaquaeq̄ res veriꝰ ē vbi est p suā eēntiā q̄ vbi est p suā similitudinē: qz ibi nō vī esse nisi fm qd. Si igit res i deo nō sunt nisi fm sui silitudinez vī q̄ veriꝰ z melius sint in seipsis q̄ in deo: qō est ꝺ Aug. z Anſ. ¶ P. silitudo respōdet ei cuiꝰ ē silitudo: ꝫ res oēs nō hñt in se lucē z vitā: cū igit in deo sint vita z lux vī q̄ nō sint in deo p silitudinē. ¶ P. vbi est res fm sui silitudinem ibi nō attribuit sibi opatio ꝓpria sua. lapis. n. i oculo nō mouet deoz: ꝫ act. 17. dr q̄ i ipo deo viuimus mouemur z sumus. q̄ vī q̄ nō sumus i deo p silitudinē tīn. ¶ P. silitudines rez in deo scia exīstes cū ad scias ptineāt filio appropiant': ꝫ in ipso appropriat i lra spi. sancto: p ipz filio: z ex ipso pīt. q̄ vī q̄ nō dicat res esse in deo fm similitudinem.

Sed contra est quod dicitur Joā. i. Qō factū est in ipso vita erat z.

Respondeo dōz: q̄ hec ꝓpō i. fm q̄ diuersis adiūgit: diuersas habitudies notat: vt cū dr esse in toto: vel eē i loco: z hꝺ. Et iō sciēdū q̄ aliud ē esse in scia dei: z aliud in deo eē: z aliud eē in eēntia dīna. Scia. n. nominat cognitiōez quādā. Uñ esse in scia nihil aliud est q̄ p sciam cognosci. z iō oia q̄ deus scit z bona z mala i scia eiꝰ eē dīnr. Sz essentia significat p modū formē vel nāe. vñ eē in eēntia diuia nihil aliud ē q̄ subsiste re i nā dīna vel eē idē nāe dīne. z iō creature nō pñt dici in eēntia dīna esse: ꝫ tīn pſone dīne z ꝓpietates z attributa. Sz h nomē ꝺs signāt rē subsistētē cꝰ ē eē z opari. Uñ eē i deo pōt itelligi dupl'r. Uel q̄ ē in eē ipsi': z sic creatura nō sunt in deo. Uel q̄ subiacet opi eiꝰ: sic dicimus opa: quoz dñi sumus i nobis eē: z p modū istū oia q̄ a deo sūt

Universidad de Deusto
Biblioteca

in eo esse dñr: nō aūt mala q̄ ab ipso non sunt. Et ita ꝑz q̄ tria ꝓdicta se hñt fm quēdā ordinē. gcḡd. n. ē i eēntia diuina est i deo q̄si ptinēs ad eē ipsi⁹: ſz nō ꝛuertit⁹: sicut ea q̄ subiacēt opi ei⁹ i ipso sunt: ſz nō in eēntia ei⁹. ⁊ silr gcḡd ē in deo ē in scia ei⁹: ſz nō cōuertit⁹: vt ꝑz de malis.

Ad primum g̃ dōm: q̄ i deo nihil ē diuersum ab ipso. vñ ⁊ creature fz b̄ q̄ i deo sūt nō sunt aliud a deo: q̄ creature i deo sunt cātrix eēntia: vt dic̄ Anſel. sunt. n. i deo ꝓ suā silitudinē; ipsa aūt eēntia dina silitudo ē oium eoꝝ q̄ a deo sunt. ¶ Ad 2m dōm: q̄ eē creature pōt q̄drupl⁹ ꝛsiderari. ꝓmo mō fz q̄ ē i ꝓpa nā. 2o mō put ē i cognitōe nr̄a. 3o mō put ē in deo. 4o mō cōiter, put abstrahit ab oib⁹ his. Cū g̃ dr̄ q̄ creatura ver⁹ eē hz i deo q̄ i ſcipso cōparat̄ p̄m ⁊ 3m eē respcū q̄rti: q̄ ois cōparatio ē respcū cōis: ⁊ ꝓ tāto dr̄ q̄ in deo hz verū esse: q̄ oē q̄ est i aliquo ē i eo ꝓ modū ei⁹ in quo ē: ⁊ nō ꝓ modū sui. vñ i deo ē ꝓ eē increatū: i se aūt ē ꝓ eē creatū in quo min⁹ ē de rōne vitate eēndi q̄ i esse increato. ¶ Si aūt cōparet eē p̄m ad 2m respectu q̄rti ꝛueniūtur se hr̄e fm excedētia ⁊ excessa. eē. n. q̄ est in ꝓpa nā rei i eo q̄ est subale excedit eē rei i aia: q̄ est accītale: ſz excedit ab eo fm b̄ q̄ est eē māle ⁊ illud itellectuale: ⁊ ita ꝑz q̄ aliq̄ res verⁱ eē hz vbi ē ꝓ suā silitudinē q̄ i ſeipsa. ¶ Ad 3m dōz: q̄ silitudo rei q̄ ē in aīa dupl⁹ cōsiderat̄. Uel fm q̄ ē silitudo rei: ⁊ sic nihil attribuit sibi nisi quod i re ꝛuenit. Aut fm eē q̄ hz i aīa: ⁊ sic attribuit sibi itelligibilitas vl̄ ꝛuersalitas: sic̄ et ꝑz i imagie cozpali cui ꝛuenit eē lapideū ex pte ei⁹ i quo ē: ⁊ nō ex pte ei⁹ cui⁹ ē silitudo. silr dico q̄ silitudini rez q̄ ē in deo ꝛuenit eē vitā ⁊ lucē nō fm b̄ q̄ silitudo rei ē: ſz fm q̄ ē i deo: ⁊ dr̄ vita iquātū ē p̄n^m opōnis ad eē rez: sic̄ et dr̄ a pbo in. 8. phy. q̄ mot⁹ celi ē vt vita q̄dā nā exītib⁹ oib⁹: ſz iquātū ē p̄n^m cognitiōis rez dr̄ lux. Uel alr pōt dici q̄ silitudo rei q̄ i aia ē: dr̄ vita iquātū est vt forma q̄dā ⁊ pfectio itellect⁹: ⁊ lux iquātū ē p̄n^m itellectualis opatōis: ⁊ p talē silitudinē dñr ēt in deo res eē vita ⁊ lux. ſūt. n. i eo sic̄ artificiata i artifice p suas silitudines. ¶ Ad 4m dōm: q̄ eē ⁊ viuere ⁊ moueri nō attribuunt reb⁹ i deo exītib⁹ fm eē q̄ in ipso hñt: ſz fz eē q̄ in ſcipsis hñt a deo: vt eē ptieat ad eēntiā: viuere ad vitē: ⁊ moueri ad opatōez: vl̄ viuere ad aiaz: moueri ad corpus. ⁊ eē ad vtrūq̄: ⁊ sic res i ꝓpa nā exītes dñr eē i deo fm q̄ eē ea⁹ a deo ptinet: ⁊ sic de alys. ſ. de motu ⁊ vita. ¶ Ad 5m dōm: q̄ silitudo rei q̄ ē in deo nō ē accepta a re: ſz ē cā rei. vñ gcḡd ē i eo ꝓ sui silitudinē est in eo sic̄ i ꝑn⁹ opāte ⁊ ꝛseruāte. Opatio aūt ⁊ ꝛseruatio rez a deo ꝛpletur p volūtatē ⁊ bonitatē ei⁹: q̄ volūtas iter tria. ſ. sciam potētiā ⁊ volūtatē ꝓximius ē ad op⁹. ⁊ iō i ipso approꝑat ſpi. sancto q̄ ꝓcedit ꝓ modū voluntatis: ⁊ cui bonitas ap ꝓpriat: cū b̄ ꝑpō i. dicat bitudinē ad ꝛtinēs ⁊ ꝛseruās. Sz p ipz approꝑat filio: q̄ ꝑ. denotat cām formalē: ⁊ ars p quā sic̄ p formaz opat artifex filio approꝑiat. Ex ipso aūt ꝑp habitudinē ꝑncipy quā ipotat b̄ ꝑpositio ex. approꝑiat ꝑri: q̄ est ꝑncipiū nō de ꝑn^o. ¶ Qō. II.

Deinde querit de ydeis. Et circa b̄ tria querūtur. Et ꝓmo an ydee sint. Secūdo de pluralitate ydeaꝝ. Tertio vtr ydee omnium in deo sint.

¶ Quid nomie ydee importet. I.

Ad primus sic procedit: vr̄ ydeas nō eē. sicut. n. dic̄ pbs in ꝑn^o metaph. dicere exēplaria eē vaniloquiū ē ⁊ poeticas metaphoras dr̄e: ſz ydeas exemplaria rez dicimus. g̃ vanus ē ydeas dr̄e. ¶ Pfecti⁹ ē agēs q̄ nō eget i ſua actōe ad exemplar respicere q̄ q̄ exēplari idiget: ſz ds ē pfecñ agens. g̃ nō ē sibi op⁹ ydeis: ad q̄rū exēplar faciat res. vñ ibidez pbs subdit. nā gd ē op⁹ ad ydeas respicere. ¶ Ꝑ. ſz Augu. meli⁹ scit̄ res p eēntiā suā q̄ ꝑ silitudinē suā: ſz ds nobilissime cognoscit res. g̃ scit eas p eēntias earum ⁊ nō p aliq̄s silitudies ydeales rez. ¶ Ꝑ. ois cognitio q̄ ē p mediū vr̄ eē collatiua ⁊ discursiua hr̄e de vno i aliud: ſz ds cognoscit simplici ituitu sine discursu ⁊ collatōe. g̃ vr̄ q̄ nō cognoscat res mediantibus ydeis.

Contra. ē gd dicit Augu. q̄ negat ydeas eē: negat filiū eē: ſz b̄ ē hereticus. g̃ ⁊ p̄m. ¶ Ꝑ. Lōmē. dicit i. xi. metaph̄. q̄ sicut oēs formе sunt i potētia i ꝓma mā: ita sunt i actu i ꝑ motoze: ſz nihil aliud dicim⁹ ydeas nisi formas rez in deo exītes. g̃ vez est ydeas esse.

Respondeo dōm: q̄ sic̄ forme artificiales habēt duplex eē. vnū i actu ꝑz q̄ sūt i mā. aliud i potētia fm q̄ sunt i mēte artificis: nō gdē i potentia passiua: ſz actia: ita ēt forme māles hñt duplex eē: vt dic̄ Lōmē. i. xi. metaph̄. vnū i actu fm q̄ i reb⁹ sūt: ⁊ aliō in pō actiua: fm q̄ sunt i motozib⁹ ozbiū vt ipe ponit: ⁊ ꝓcipue in ꝑ motoze: loco cui⁹ nos i deo dicimus. Uñ apud oēs pbos cōiter dr̄ q̄ oia sunt i mēte dei: sic̄ artificiata in mēte artificis: ⁊ iō formas rez in deo exītes ydeas dicimus: q̄ sunt sic̄ forme opatiue. Uñ dic̄ Diony. loquēs de ydeis i. 5. c. ō di. no. exēplaria dicim⁹ substātificas rōnes exītiū in deo: vniformiter ꝑexītes: q̄s theologia ꝓdiffōnes vocat ⁊ dīnas ⁊ bonas volūtates exītiū ꝑdeterminatiuas ⁊ productiuas. ꝓper ydeas tñ ds ñ tñ practicā: ſz ſpeculatiuā cognitiōez de reb⁹ hz cū nō solū cogſcat res fm b̄ q̄ ab ipo exeūt: ſz ēt fm q̄ i ꝑa nā subsistūt. Ydea. n. dr̄ ab ydeos q̄ ē forma. vñ nomē ydee q̄tū ad ꝑpetatē nois eq̄lr se hz ad practicā ⁊ speculatiuaz cognitiōez. forma. n. rei i itellcū exīs vtriusq̄z cognitōis ꝑn^m ē. Quāuis. n. fm vsuz loquētiū ydea sumat̄ ꝑ forma q̄ ē ꝑn^m practice cognitōis fm q̄ ydeas exēplares rez formas nominamus: tamē etiā ꝑncipiuz speculatiue cognitiōis est fm q̄ ydeas ꝓtēplātes formas rez nominamus.

Ad primus g̃ dōz: q̄ sic̄ dic̄ Lōmē. in. xi. metaph̄. plo ⁊ alij antiq ꝑbi q̄si ab ipsa vitate coacti tēdebāt i illud q̄ postmodū Ar⁹. exꝑssit: q̄uis nō quenerit i ipm. ⁊ iō plo ponēs ydeas ad b̄ tēdebat fm q̄ ⁊ Ar⁹. posuit. ſ. eas eē i itellcū dīno. vñ b̄ ꝓbare pbs nō itēdit: ſz 2m moduz quo plo posuit formas nāles p se exīstētes sine mā eē. ¶ Ad 2m dōm: q̄ ſi ds idigeret respice re in aliq̄d exēplar ex̄ se: ceēt ipfectū agēs: ſz b̄ nō ꝛigit ſi eēntia sua exēplar oiuz rez ponat̄: q̄ sic ituēdo etiā suaz oia ꝓducit. ¶ Ad 3m dōz: q̄ opz illud p q̄d ē cognitio rei eē vnitū cogſcēti. vnde eēntia rez creataꝝ cuz sit separata deo nō pōt eē mediū cogſcēdi ipas res a deo: ſz cogſcit eas nobiliori medio. ſ. p essentiā suā. ⁊ iō pfecti⁹ cogſcit ⁊ nobiliori mō: q̄ sic nihil nisi eēntia ei⁹ est ꝑn^m sue cognitiōis. Oporteret. n. q̄ eēt aliud si p essentiā rez q̄si p me diū cognosceret res: cū mediuz cognoscēdi sit cognitiōis ꝑn^m. ¶ Ad 4m dōm: q̄ cognitio discursiua est q̄n ex pus notis i ignotū deuenit: ⁊ nō q̄n p silitudinē rei apꝑhendit̄ res ipsa: q̄ sic ēt oculus videt̄ lapidē hr̄et cognitiōez collatiuā de ipso. ⁊ iō q̄uis deus sciat res p silitudinē que i ipo ē sicut p mediū: ⁊ q̄uis cognoscat ēt ordinē rez: nō tamē hz discursiuā sciam: q̄ oia simul ituet̄.

¶ Utrum ydee sint plures. II.

Ad secundū sic procedit: vr̄ q̄ nō sint plēs ydee. ydea enī dr̄ silitudo p quā cogſcit res: ſz sic̄ supra hitū ē: deus cogſcit oia p eēntiā suā: cū igit essentia sua sit vna vr̄ q̄ ydea sit tñ vna. ¶ Si dicas q̄ sunt plēs ꝓp respectus diuersos ad res. ¶ Cōtra. relones q̄ sunt dei ad

creaturā sūt realr i creaturis ⁊ nō i deo: creature ăt ñ fuerūt ab eterno. g̃ nec relones dei ad creaturā. g̃ ydee ñ fuerūt plēs ab eterno: ſz ds ñ alio⁹ cogſcit res factas q̄ añq̄ faceret vt hitū ē ex vbis Augu. g̃ mō nō cognoscit ꝑ plēs ydeas res: ſz ꝑ vnā tñ. ¶ Ꝑ. vt dcm̄ est ydea se hz ad rē cui⁹ ē: sic̄ forma artis q̄ ē in mēte artificis ad artificiatū: ſz diuersitas artificiatoꝝ, puenit ex pluralitate formaꝝ q̄ sunt in mēte artificis: ⁊ nō eoꝝ. g̃ vr̄ q̄ nec diuersitas rerū possit ꝛducere plalitatē ydeaꝝ. ¶ Ꝑ. sic̄ ydea dr̄ relatiue ad ydeatū ita ⁊ scia dr̄ ꝓ respcū ad scibile: sed q̄uis sint plura scita a deo: tñ est vna eius sciētia. g̃ rez oiuz q̄ ab ipso, producunt est vna tñ ydea.

Sed contra illud i quo nō ē plalitas aliq̄ nō pōt plaliter ꝛsignificari: sed Augu. plalr ydeas noīat dicēs q̄ ydee sunt rōnes rez stabiles i mēte dīna exītes: ⁊ cū ipe nec oriant nec intereāt: fm eas tñ fit omne q̄d iterit ⁊ oziť. g̃ ydee sunt plēs. ¶ Ꝑ. fm Dama. dr̄ia ē cā nūeri: ſz fm Augu. ſ. de alia rōne creanit hoiez ⁊ equū. g̃ vr̄ q̄ sint plēs rōnes ydeales rez in deo.

Respondeo dōz: q̄ cū ds de singlis reb⁹ ꝑpriam cognitōez hēat: oz q̄ eēntia sua sit sīlitudo singulariū rez fm q̄ diuerse res diuersimode ⁊ pticulariter ipsaz imitant̄ fm suā capacitatē: q̄uis ipsa se totā imitabilē ꝑbeat: ſz q̄ pfecte nō imitant̄ eā creatura: ſz diffoꝛmiter: b̄ ē ex earū diuersitate ⁊ ꝛfectu: vt dic̄ Dio. i. z. ca. ō di. no. Uñ cū b̄ nomē ydea noīet eēntiā diuinā fz q̄ ē exēplar imitatū a creatura dīna: eēntia erit ꝑpa ydea ilti⁹ rei fm determinatū imitatiōis modū. Et q̄ alio⁹ imitant̄ eaz diuerse creature. iō dr̄ q̄ ē alia ydea vel rō q̄ creat̄ hō ⁊ equ⁹. Et ex ide seq̄t q̄d fm respectū ad plures res q̄ dīnā eēntiā diuersimode imitant̄ sit pluralitas i ydeis: q̄uis eēntia imitata sit vna. vbi gra. sic̄ ex ꝑdictis ꝑz qcḡd ꝑfectōis i reb⁹ ē: b̄ totū deo fm vnū ⁊ idē idiuisibile ꝛuenit. ſ. eē viuere ⁊ itelligere: ⁊ oia hz. Cū aūt oēs creature imitent̄ ipsaz eēntiā quātū ad eē: nō tñ oēs q̄tū ad viuere. Nec ite⁊ illa que imitant̄ ipsam quātuz ad eē eodē mō esse ꝓticipāt: cū quedā alys nobilius esse possideāt: ⁊ ex b̄ efficit̄ ali⁹ respect⁹ essentie dīne ad ea q̄ hñt tñ eē: ⁊ ad ea q̄ hñt eē ⁊ viuere. ⁊ silr ad ea q̄ diuersimode eē hñt: ⁊ ex b̄ sunt plēs rōnes ydeales fm q̄ deus itelligit essentiā suā vt imitabilē per hunc vel p illū modum. Ipse. n. ratiōes imitatiōis intellecte seu modi sunt ydee. ydea. n. vt ex dictis ꝑz nominat formā vt itellectā: ⁊ nō, put est in natura intelligentis.

Ad primum g̃ dōz: q̄ ydea nō noīat tñ eēntiā: ſz eēntiā imitabilē. vñ fz q̄ ē multiplex imitabilitas i eēntia dīna ꝑp plenitudinē sue pfectiōis ē plalitas ydeaꝝ. ¶ Ad 2m dōz: q̄ q̄uis relones q̄ sunt dei ad creaturā realr i creatura fundētur: tñ fm rōnē ⁊ itellectū in deo ēt sunt. Intellcñ aūt dico nō tñ humanū: ſz ēt angelicū ⁊ dīnū. ⁊ iō quāuis creature ab eterno nō fuerit: tñ itellect⁹ dīn⁹ ab eterno fuit itelligēs eēntiā suā diuersimode a creaturis imitabilē: ⁊ ꝑp b̄ fuit ab eterno plalitas ydeaꝝ i itellcū dīno nō in nā ipsi⁹. nō. n. eodē mō ē in deo forma eg ⁊ vita: q̄ forma eg nō ē i deo: nisi sicut rō itellecta: ſz rō vite i deo ē nō tñ sic̄ itellecta: ſz ēt sicut i nā rei firmata. ¶ Ad 3m dōm: q̄ q̄uis plurales ydeaꝝ attēdat fm respect⁹ ad res: nō tñ plalitas rez est cā pluralitatis ydeaꝝ: ſz ex̄. nō. n. q̄ res diuersimode imitant̄ dīnā eēntiā. iō itellect⁹ ei⁹ ituet eā diuersimode imitabilē: ſz poti⁹ ex̄. Intellect⁹. n. dīn⁹ est cā rez: distinctio aūt ydealiū rōnū est fm opationē itellect⁹ dīni: put itelligit essentiā suā diuersimode imitabilē a creaturis. ¶ Ad 4m dōz: q̄ eēntia dīna vna ē ⁊ respect⁹ plēs: ⁊ iō illud q̄d noīat tñ eēntiā nō pōt plaliter significari: sicut ē scla q̄ ꝛz se magis ex pte sciētis vt forma ipsi⁹. ⁊ nō aūt se ꝛz magis ex pte rei vt cōsignificari ⁊ significari plaliter possit. Dicimus. n. rōnes plēs. Ydea autē. q. medio mō se hz: q̄z eēntiā ⁊ rōnē imitatōis q̄ ē fm respcm̄ ipoꝛtat: ⁊ iō si ꝛueniat̄ i noīe ydee ꝛsignificata plalitas: vt cū plaliter ꝓferť: raro tñ aut nūq̄ ꝛueniť significata p additōez termini numeralis: vt si dicat̄ plures ydee. plalitas. n. exprimit̄ magis significando q̄ cōsignificādo ⁊c.

¶ Utr in deo sint ydee oium que cognoscit. III.

A D tertiuz sic ꝓcedit: vr̄ q̄ nō omiuz q̄ cognoscit ds: ydee in ipo sint. Mala. n. cogſcit ds: ſz mali ydea i ipo eē nō pōt: cū ydea imitatiōez ipoꝛtet. vnūq̄q̄ aūt ꝑ b̄ malū ē q̄d ab imitatōe dei recedit. g̃ nō oium rez ydee sunt i deo cū plēs res male sint. ¶ Ꝑ. ydea noīat formā. dr̄. n. ab ydos q̄d ē forma: ſz māe p⁹ nō est aliq̄ forma: sic̄ nec ꝑmus act⁹ q̄ ē ds hz aliq̄s mām: alis neutr ⁊ eēt ꝑm^m. g̃ nō oium ē ydea i deo. ¶ Ꝑ. ds nō tñ cognoscit ylia ſz ēt ꝑticularia. Sz ꝑticulariū iquātū hz nō vr̄ eē ydea cū oia singularia vni⁹ ſpēi in forma ꝛueniāt. g̃ nō oiuz cognitoꝝ a deo ē ydea. ¶ Ꝑ. ydea nō ē nisi alic⁹ q̄d eā p imitatōez ꝑticipat: ſz accītia cū nō sint p se subsistētia nihil participāt: sed ipla sunt participatōes quedā: g̃ cū accidētia sint cognita a deo sicut ſube: vr̄ q̄ nō oiuz

Sed contra (cognitoꝝ a deo sit ydea. ois cognitio ē p ſpēm aliq̄s cogniti i cognoscēte: sed ſpēs rerū in deo existētes ydee dñr. ergo oium cognitoꝝ a deo ydea in ipso est.

Respondeo dōz: q̄ sic̄ ex aucte Dio. inducta ꝑz: ydea dr̄ silitudo vel rō rei i deo exīstēs fz q̄ ē ꝓductiua ipsi⁹ rei ⁊ ꝑdeterminatiua. ⁊ iō vnūq̄q̄ fz q̄ se hz ad b̄ q̄ a deo ꝓducat̄: ita se hz ad b̄ q̄ ipi⁹ ydea sit i eo. Oē aūt q̄d ab aliq̄ p se agēte ꝓducit: oz q̄ fm b̄ q̄d ab ipso effectū ē ipz imitet̄: q̄ vt ꝑbat pbs. silē agit sibi silē tā i his q̄ agūt p volūtatē q̄ i bis q̄ agūt p necitatē. Uñ fm id q̄d aliq̄d a deo ꝓducit fz b̄ silitudinē i ipso hz: ⁊ fz b̄ ē ydea ipsi⁹: i deo: ⁊ fz b̄ a deo cogſcit: ⁊ iō cū ois res a deo ꝓducat̄: oz oium rez ydeas in ipso esse.

Ad primus g̃ dōz: q̄ malū iquātū malū nihil est cū sit ꝓuatio q̄daz: sic̄ cecitas. ⁊ iō rei male ydea gdē i deo est: nō gdē iquātū mala ē: ſz iquātū res ē: ⁊ ipz malū ꝓ oppom bonū cogſcit a deo: a q̄ res ꝑuatiōi subiecta deficit. ¶ Ad 2m: q̄ cū mā ꝑma a deo sit: oz ydeā ei⁹ aliq̄lr i deo eē: ⁊ sic̄ attribuit sibi eē: ita attribuit sibi ydea i deo: q̄z oē eē iquātū pfectū ē exēplariter ductū est ab eē dīno. Esse aūt pfcm̄ māe nō ꝛuenit i se: ſz solū fm q̄ ē i ꝓposito. In se vo hz eē ipfectū fz vltimū gradū eēndi q̄ ē eē i pōt: q̄ sic sibi a deo eē pfectū ꝓferť. In se vo ꝓsiderata hz in deo ipfectā rōnē ydee: b̄ est dictu: q̄ eēntia dīna ē immutabilis a ꝓposito fz eē pfcm̄: a mā fm eē ipfectū: ſz a ꝑuatione nullo⁹. Et iō cōpositū fm rōnē sue formе hz pfecte ydeā i deo: mā vo ipfecte: ſz ꝑuatio nullo⁹. ¶ Ad 3m dōz: q̄ ꝑticularia hñt ꝑpas ydeas in deo. vñ alia ē rō petri ⁊ martini i deo sic̄ alia rō hois ⁊ eg. Sz tñ diuersimode: q̄ diuersitas hois ⁊ eg ē fm formaz cui pfecte rñdet ydea. Sz distictio singulariū vni⁹ ſpēi essentialis ē fm mām q̄ nō pfecte hz ydeā. ⁊ iō pfectioz ē distictio rōnū rñdētiuz diuersis ſpēb⁹ q̄s diuersis ididuis: ita tñ q̄ ipfectio referrat̄ ad res imitātes ⁊ nō ad essentiā diuinā quā imitant̄. ¶ Ad 4m dōz: q̄ accītia ēt pfectū eē ñ hñt. vñ ꝺficiūt a pfectōe ydee: ꝑp q̄d ēt plo ñ posuit ydeas accītiū ſz substātiaꝝ tñ: vt ꝑmo metaph̄. dr̄: tñ fm q̄ esse hñt ꝑ imitationē dīne eēntie: sic essentia dīna est eoꝝ ydea. Et sic parent oia obiecta ⁊ etiā dicta in littera.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Quibus modis dicatur deus esse in rebus.

¶ Distinctio. XXXVII.

Et qñ dem̃ratū est ex pte: quo oia dicañ eē in deo: addēdū vī b: qb⁹ modis dicaī de⁹ eē in reb⁹: si tñ id būana mēs vl ex pte ꝺ igne valeat cogitare: vel ligua sufficit elog. Sciēdū g̃ ē q de⁹ icōmutabilr semp in se existēs: pñtialr: potentialr: eēntialr est in oi nā siue eēntia sine sui diffōne: t in oi loco sine circūscriptiōe: t in oi tpe sine mutabilitate. Et p̃terea i scis spiritib⁹ t aiab⁹ est excellēti⁹. s. p gr̃am ibabitās: t i homie xp̃o excellētissime: i quo plenitudo ꝺinitatis corpaliter bitat: vt ait apl's. In eo. n. ꝺs habitauit nō p gr̃am adoptōis: ꝫ p gr̃az vnionis. Ne aūt ista qz capacitatē būane itelligētie excedūt: falsitatis arguere aliq p̃sumāt: sanctoꝝ auctoritatib⁹ muniēda mihi vī̃r. Btūs Grego. sup cantica cāticoꝝ ingt. Licet ꝺs cōi mō oib⁹ reb⁹ iſit pñtia: potētia: suba. tñ familiariori mō p gr̃am dī eē in illis q mirificētiā opeꝝ dei acutius t fideli⁹ ꝓsiderāt. Be B. n. codē Augu. ad Bardanū i li. ꝺ pñtia dei ait. Cū ꝺs sit nā icorporea t icōmutabilr viua: eterna stabilitate in seipo manēs: tot⁹ adest reb⁹ oib⁹: t singulis totus. Sz i qb⁹ bitat: bñt eū p sue capacitatis diuersitate: alīj ampli⁹: alīj min⁹: quos ipe sibi dilectissimū tēplū gr̃a sue bonitatis edificat. Hylari⁹ quoqꝫ i. viij. li. de tri. aptissime docet deū vbiqꝫ eē. Be⁹ ingt imēse virtutis viuēs ptās q̃ nuſq̃ nō assit: non desit vſqꝫ: se oēm p sua edocet vt vbi sua sint ipe eē itelligañ. Nō āt corpali mō cū alicubi sit: nō ēt vbiqꝫ eē credañ: cū t i oib⁹ eē nō desinat. Amb. i li. i. de spū scō. Spiritū scīm ꝓbat nō eē creaturā: qz vbiqꝫ ē: qꝺ est ꝓpriū ꝺinitatis ita dicēs. Luz ois creatura certis nāe sue sit circūscripta limitib⁹: qūo qs audeat creaturā appellare spīm scīm: q nō habeat circūscriptā ꝺtermiatā virtutē: q t i oibus t vbiqꝫ semp ē: qꝺ vtiqꝫ ꝺinitatis t ꝺnatiōis est ꝓpriū. Idē in eodē. Bñi ē oia cōplere: q ꝺicit. Celū t terrā ego cōpleo. Si g̃ ꝺns ē q celū cōplet terrā: qs g̃ p̃t spīm scīm iudicare ꝺnatōis t ꝺine pātis exortē q repleuit orbem. Et qꝺ plus ē repleuit t Jesus tot⁹ mūdi redēptorē. Ex his alīſqꝫ plib⁹ auctib⁹ apte mōstrañ: q ꝺs vbiqꝫ t i oi creatura eēntialr: pñtialr: pōlit ē.

Colloſ. 2.

Jere. 23

¶ Oz in scis nō mō est: ꝫ ēt bitat: q nō vbicūqꝫ est habitat.

In scis ꝺo ēt bitat i qb⁹ ē p gr̃az: nō. n. vbicūqꝫ est ibi bitat: vbi ꝺo bitat ibi ē. In solis bonis bitat: q sūt templū ei⁹ t sedes ei⁹. Añ p Ysaiā ꝺns ait. Celuz mihi sedes ē: terra aūt scabellū pedū meoꝝ: qz in electis q sunt celū bitat ꝺs t regnat: q ei⁹ voluntati deuoti obtēperāt. Malos ꝺo q sunt terra: iudiciī districtōe calcat. Añ t i lib. Sap. ꝺī Thron⁹ sapie aia iusti: qz i iustis spāli⁹ est q̃z i alījs rebus: i qb⁹ tñ oibus tot⁹ ē: quēadmodū aia: vt ait Aug. i epla ad Hiero. de origie aie: p oēs pticulas corpis tota adest sīl: nec minor in minorib⁹: nec maior i maiorib⁹: ꝫ tñ in alījs itēsi⁹: i alījs remissi⁹ opañ cū i singulis pticulis corpis eēntialr tota sit: Ita t de⁹ cū sit i oibus eēntialr ac tot⁹: i illis tñ pleni⁹ eē ꝺr quos ibabitat. i. i qb⁹ ita est vt faciat eos tēplū suū: t bi tales cū eo sunt iā ex pte: ꝫ i beatitudie pfecte. Mali ꝺo t si ibi sint vbi ipe est q nuſq̃ deest: nō tñ sunt cuz eo. Añ Aug. sup Joā. Nō satis fuit dicē vbi ego suz t illi sūt: ꝫ addidit mecū: qz t miseri p̃t eē vbi t ille est: q nuſq̃ deest. Sz bti sunt cū illo: qz nō sunt beati nisi ex eo q cū illo sunt: q fruunt eo: t vidēt illi sīc ē. Mali ꝺo nō sunt cū illo vt ceci i luce nō sunt cū luce: nec boni ita nūc sūt cū eo vt videāt p spēm: t si sunt aliquo mō cū eo p fidez. Qūo aūt de⁹ bitet in bonis: ex illis aliq̃tenus itelligere valebis q̃ supra dicta sunt: cū de spūs sci ꝓcessione tpali agere⁊: vbi licz ex pte expōit: ex pte. n. cognoscimus t ex pte ꝓphetam⁹ qūo spūs scūs bitet in nob: q nō sine p̃re t filio inhabitat.

¶ Ubi erat vel bitabat de⁹ añ q̃z eēt creatura.

Si aūt q̃ris vbi habitabat ꝺs añ q̃z sceēnt: Dicim⁹ qz i se bitabat. vñ Augus. i li. ꝺ Maxim. In tēplo igt suo bitat ꝺs. s. i scis q sūt tēplū dei mō ꝫ fidē ābulātes: t tēplū dei erūt aliq̃n ꝺm spēm: q̃r ēt nūc tēplū dei sūt angeli. Sz ꝺicet aliqs: añ q̃z faceret ꝺs celuz t terrā: añ q̃z faceret scōs vbi habitabat: In se habitabat ꝺeus: apud se bitat: t apud se est. Non g̃ sci sic sunt domus dei: vt ea subtracta cadat ꝺeus. Immo sic habitat ꝺeus i scis: vt si ipse ꝺisceſſerit: cadāt.

¶ Multa ꝺ breuiter ꝺocet q̃ ꝓfir māt p̃dicta.

Sciēdū ē ēt: qz vt ait aug. i li. ad Bardanū. Dici nisi stultissime neqt: spīm scīm ñ bñe locū i nro corpe: qꝺ totuz aia nra impleuerit. Stulti⁹ ēt ꝺī āgustijs alicubi ipediri trinitatē: vt p̃r t filī⁹ t spūs scūs alicubi sīl eē ñ p̃t. Uer illud ē multū mirabili⁹: q cū ꝺs vbiqꝫ sit tot⁹: ñ tñ i oib⁹ bitat. Quis porro audeat opinari: nisi ispabilitatē trinitatis penit⁹ ignorer: q i aliquo possit bitare p̃r t filī⁹ i quo ñ bitet spūs scūs. Aut i aliquo spūs scūs i quo nō bitet p̃r t filī⁹. Fatēduz ē g vbiqꝫ eē deū p ꝺinitatis p̃fectiā: ꝫ nō vbiqꝫ p inhabitatiōis gr̃am. Propter hāc. n. bitatiōez gratie nō ꝺicimus pater noster qui es vbiqꝫ: cū t hoc verꝫ sit: ꝫ qui es in celis. i. in sanctis: in qb⁹ est quodam excellentiori modo.

¶ Oz ꝺeus bitator est quorūdā nōdū cognoscētium deū: t nō quorūdā cognoscentium.

Illud quoqꝫ mirabile ē: quia vt ait Aug. i eodē: ꝺs ē habitator quorūdaz nōdū cogscentiū deū: t nō quorūdā cogscētiū deū. Illi. n. ad tēplū dei nō ptinēt: q cogscētes deū ñ sīc deū glorificāt. Ad tēplū dei ptinēt paruuli scificati sacrameto xp̃i t remūerati spū scō: q nōdū valēt cognoscē deū. Ergo quē potuerī illi nosse nec bñe: isti potuerūt bñe añ q̃z nosse. Brissimi aūt sunt illi qb⁹ ē deū bñe qꝺ nosse. Hic aliq̃tenus apit Aug. qūo ꝺs bitet i aliquo. i. bēat: cū. vz. ita ē i aliquo vt ab eo cognoscat t ꝺiligatur.

¶ Qūo de⁹ tot⁹ vbiqꝫ sit p eēntiā: nō pōt itelligi ab humano sensu.

Ex p̃dictis pz q ꝺs vbiqꝫ tot⁹ ē p eēntiā: t i scis bitat p gr̃am. Cuiqꝫ supi⁹ licet tenuiter oñsum sit q̃ rōne dicañ bitare i qbusdā: efflagitaret ordis rō id ēt assignari qūo vbiqꝫ p eēntiā t tot⁹ sit: nisi b⁹ ꝓsideratōis sublimitas atqꝫ imēsitas humane mētis sensum oīno excederet. Ut. n. ait Chrysо. sup epla ad Heb. Sīc multa de deo itelligim⁹ q̃ loq penit⁹ nō valemus: ita m̄ta loqmur q̃ itelligere ñ sumus idonei. Ubi gr̃a. Oz vbiqꝫ ꝺs ē: scim⁹ t ꝺicim⁹: qūo aūt vbiqꝫ sit: itellcū nō capimus. Itē q ē icopea q̃dā ꝓt⁹: q̃ oiuz ē eā bonorū scim⁹: qūo aūt vel q̃ ista sit: penit⁹ ignoram⁹.

¶ Quorūdā opio q p̃sumūt oñdere qūo ꝺeus vbiqꝫ sit p essentiā: potentiā: p̃sentiam.

Uidaz tñ imēsa igenio suo metiri p̃sumptes: Bita forte itelligēdū tradiderunt: q ꝺs vbiqꝫ p eēntiā eē ꝺī: nō q ꝺei eēntia ꝓprie sit in oi loco t omni creatura: ꝫ qz ois nā atqꝫ oē qꝺ nāl'r ē: in quocūqꝫ loco sit: p eū hz eē: t ois loc⁹ in quo illud est. Idē ēt ꝺicūt tō deū vbiqꝫ ꝺici eē p̃ntiā vl p potētiā: qz cūcta loca sunt ei p̃ntia: t q̃ in eis sūt: nec i eis aliqd opari cessat. Nā t ipa loca: t qcqd i eis ē: nisi ipe ꝓseruet manere nō p̃nt. In eis g̃ p subaz ꝺs eē ꝺī vt aiūt: qz p̃tutē p̃prie subē sue facit: vt ēt loca sint t oīa q̃ in eis sunt: Sz licet hec vera sint que asserūt i explanādis itelligētijs p̃dictoꝝ. In illis tñ ꝓbis qb⁹ ꝺī de⁹ vbiqꝫ esse p essentiā: plus ꝓtineri credēdum est: qꝺ homo vīēs capere nō valet.

¶ Oz ꝺeus cū sit in oib⁹ rebus: nō tñ sordib⁹ rerum inquinatur.

Solet ēt ab eisdē q̃ri qūo ꝺs subaliter insit oib⁹ rebus: t corporaliū sordiū inquinatiōibus nō ꝓtingañ: qꝺ taz friuolū est: vt nec resp̃siōe sit dignū: cū etiā spūs creat⁹ sordib⁹ corporeis ēt leprosi vl q̃tūcūqꝫ polluti ignari non possit. Sol quoqꝫ radios suos sine sui pollutōe effūdit sup loca t corpa: nō solū mūda: ꝫ ēt imunda: ac sordi⁹ fetētia: quoꝝ ꝓtactu hoies t alie q̃dā res ificiunt. Solis ꝺo radij ipolluti t icōtamiati ea ꝓtingētes existūt. Nō ē ergo mirādū: si cētia ꝺina oīno simplex t icōmutabilis oia replet loca: t oib⁹ creaturis eēntialiter iest: nec tñ cuiuſq̃ rei sordib⁹ ꝓtaminañ vel ꝓtingit. Añ Aug. in lib. de nā boni. Cū i deo ingt sint oia q̃ cōdidit: nō tñ iquināt eū illi q peccāt. Be cui⁹ ēt sapia q̃ attingit a fine vſqꝫ ad finez fortiter ꝺī. Attingit oia pp suā munditiā: t nihil iquinatū in eam icurrit. Postremo resp̃ꝺeant: qd pot⁹ de deo respondēdū existimēt: vel q nuſq̃ p essentiā sit: vel vbiqꝫ: vel q alicubi ita q nō vbiqꝫ. Sz qs audeat dicere q nuſq̃ ꝺiuina essentia sit: vel q alicubi t nō vbiqꝫ sit: Si. n. ita est alicubi q ñ vbiqꝫ: q̃ localis est. Est ergo vbiqꝫ tota q̃ cōtinet totū: t penetrat totū: que nec p sui simplicitate ꝺidi: nec p sui puritate maculari: nec p sui imēsitate vllo mō cōprehendi p̃t. Añ Augusti. Deus vbiqꝫ est: cui nō locis sed actionibus propinquamus.

¶ Diuisio textus.

Ostenso quō res sint in deo. Dic ex inꝺeti oñdit quō deus sit i reb⁹: t diuidit in partes duas. In p̃ma oñdit deū esse vbiqꝫ t in oib⁹ rebus. In scꝺa pte remouet a deo quedaz: q̃ creature in loco existentes ꝓsequunt. ibi. (Cū natura ꝺina ꝛc.) Prima in ꝺuas. In p̃ma ponit modos qb⁹ deus i reb⁹ eē ꝺr. In zª ingrit rōnes illoꝝ modoꝝ. ibi. (Quo aūt ꝺs bitet i bōis ꝛc.) Circa p̃m⁹ duo fac. Prio enūerat modos. zº auctib⁹ confirmat. ibi. (Nūc aūt ista ꝛc.) Et p̃ confirmat modū q̃ ē cōiter i oib⁹ creaturis. zº modū q̃ spāli⁹ est i scis. ibi. (In scis ꝺo ꝛc.) Mod⁹ aūt q̃ spāli⁹sime ē i bois xp̃o ptinet ad 3m̄ lib. Circa. 10 eū ptermittit. (Quo aūt ꝺs ꝛc.) hic oñdit rōnes ꝺcoꝝ modoꝝ. Et p̃ q̃tū ad modū q̃ spāli⁹ i scis est. zº q̃tū ad modū cōez q̃ ē i oib⁹ creaturis. ibi. (Ex p̃dictis pz ꝛc.) Et circa p̃m⁹ duo fac. Prio oñdit vitatē. zº excludit q̃sdā dubitatōes. ibi. (Si aūt q̃ris ꝛc.) Et sūt tres p ordinē iducte: vt pz i lra. (Ex p̃dictis pz ꝛc.) Dic ingrit rōnē q̃tū ad modū cōez. Et circa b tria fac. Prio oñdit modi illi⁹ icōprehēsibilitatē. zº redarguit quorūdā ins̄ufficiētē assignatōez. ibi. (Quidā tñ immēsa ꝛc.) 3º excludit erroneā q̃stionē. ibi. (Solet etiā ab eisdez q̃ri ꝛc.) Ubi duo facit. Primo excludit obiectionē. Scdo destruit positionez. ibi. (Postremo resp̃ꝺeant ꝛc.)

¶ Questio. I.

Universidad de Deusto
Biblioteca

HIc est duplex qō. Primo qūo ōs ī oīb⁹ rebus sit. 2° qūo ybiq; sit. Circa p⁹m q̄runt duo. Primo vtr ōs sit ī oīb⁹ reb⁹. 2° ō diuersitate modo⁹ qb⁹ in reb⁹ eē dr.

Utr deus sit in rebus. I.

AD primum sic ꝓcedit. vr q ōs ī reb⁹ nō sit. Inter cās.n.ille scole rei ītrisece sunt q̄ ptes ei⁹ sunt: vt mā ⁊ forma: nō āt agēs ⁊ finis: ſz ōs nō ē cā rer vt ve niēs ī ꝺstitutōez ipsar: qz regit oēs res ꝓter q̄ cōmisceaī cū eis: vt dr li. de cāis. g̃ ōs ī reb⁹ creatis nō ē. P. nobili⁹ agēs ē B qō ꝓt ꝓducere effectū ī absentia sua q̄ qō nō pōt B facere nisi p suā pītiā: ōs āt ē nobilissimū agēs: cū igit inueniant q̄dā agētia ⁊ fm volūtatē ⁊ fm nām: q̄ ī absentia sui ꝓducūt effect⁹: fic sol ī celo exīs efficit calorē ī terra p emissionē vtutis sue: ⁊ rer aliqs p ipiū suū multa efficit vbi ipse nō ē pīs: vr q multo fort⁹ ōs in absentia sui posſit effectū ꝓducere: ⁊ ita nō oz q̄ sit in reb⁹ q̄s ꝺdidit. P. q̄to aliq̄ agēs nobili⁹ ē tāto nobiliorē effectū ꝓducere pōt: ſz pfect⁹ ē qō pōt p se ꝺseruari ī eē absente sua cā q̄ qō nō pōt: fic figura pfect⁹ ē ī cera ī q̄ manet ēt sigillo amoto: q̄ ī aq̄ vbi nō manet ī absentia ipiimētis: cū igr ōs sit pfectiſſimus agēs: vr q reb⁹ q̄s ꝺdidit ꝺtulerit B vt ēt ī absentia sue cāe ꝺseruari possint ī eē: ⁊ ita ad ꝺseruatōez rer nō exigit q ōs in reb⁹ sit. P. ipole ē q duo agētia īmediate opent eādē rē: ita q vtrūq; illoz p/fecte opet: qz ad vnū opatū terminat vna opō q exit ab vno opāte: ſz ſingle res hñt opones ꝓpas: vt dic Dam. g/bus suos effect⁹ pagūt. g vr q ōs nō īmediate sit opans q̄cqd in reb⁹ efficit: ⁊ ita vr q nō in oīb⁹ rebus sit. P. demōes res q̄dā sunt: sed absurdissime dr deus in demonibus esse. g deus nō est in oībus rebus.

Sed contra Jc.zz. Nūgd ñ celū ⁊ terrā ego impleo: ſz p celū ⁊ terrā itelligit omnis creatura: vt ps ex pn⁹ gen⁹. g ōs ī oīb⁹ creaturis ē. Hoc ēt vr p B qō hr ad Heb. i. Portās oia vbo vtutis sue. Nō āt pt ꝺseruare res nisi sit pīs eis. g vr q in oīb⁹ rebus sit.

Respondeo dōz: q ōs eēntialr ī oīb⁹ reb⁹ ē. ñ tñ ita q reb⁹ cōmisceaī q̄si ps alic⁹ rei. Ad cui⁹ euidētiā oz tria ꝓnotare. Prio q mouēs ⁊ motū agēs ⁊ patiēs ⁊ opās ⁊ opatū opz sil'eē: vt i. 7. phy. pbat. Sz B diuersimode ꝺtigit ī cōpalib⁹ ⁊ spūalib⁹. Qr.n. corpus p eēntiā suā q̄ circūlimitata ē termis q̄titatis determiatū ē ad sitū aliquē nō pōt eē q corp⁹ mouēs ⁊ motus sint in eodē situ: vñ opz q sil'sint p ctactū: ⁊ sic vtute sua īmutat corp⁹ qō īmediate sibi ꝺiūgit: qō ēt īmutatū aliō īmutare pt vsq; ad aliquē terminus. Spūal'ēs suba cui⁹ eēn⁹ oīno absoluta ē a q̄ti⁹ ⁊ situ ac p B loco ñ ē distincta ab eo q mouet p locū vel sitū: ſz vbi ē qō mouet ibi ē ipz mouēs: fic aīa ē ī corpe: ⁊ fic vt⁹ mouēs celū dr eē in dextra pte ozb quē mouet. vñ icipit mot⁹: vt dr i. 8. phy. Secundū ē: q eē cuiuſlz rei ⁊ cuiuſlz ptis ei⁹ est ime⁹a deo: eo q nō ponim⁹ fm fidē aliquem creare nisi deū: creare āt ē dare eē. Tertiū ē q illud qō ē cā eē ñ pōt cessare ab opone q̄ eē dat q̄n ipsa res ēt eē cessz. Sic.n. dic Aui. b ē dria iter agēs dīnū ⁊ agēs nāle: qō agēs nāle ē tñ cā motus: ⁊ agēs dīnū ē cā eē. vñ ſz ipm q̄lz cā efficiēte remota remouet effectus ſiuus: ſz nō esse rei. ⁊ iō remoto edificatoze ñ tollit eē dom⁹: c° cā ē grauitas lapidū q̄ manet: ſz fieri domus c° cā erat: ⁊ ſil'remota cā eēndi tollit eē. vñ dic Hre. q oīa ī nihilū ꝺciderēt nisi ea man⁹ oipotēt⁹ ꝺtineret. vñ oz q opō ipſi⁹ q̄ dat eē nō sit itercisa ſz ꝺtinua. vñ dr Joā. 5°. Pr me⁹ vsq; mō opat ⁊c. Ex qb⁹ oīb⁹ apte colligit q ōs est vnicuiq; intimus: fic eē ꝓpiū rei est itimum ipſi rei: que nec icipe nec durare posſet nisi p opationē dei ꝑ quā suo opi cōiungit vt in eo sit.

Ad primum g dōz: q q̄uis eēn⁹ dīna ñ sit itrisecа rei q̄si ps veniēs ī ꝺstitutōez ei⁹: tñ ē ītra rē q̄si opās ⁊ agēs eē vniuſcuiuſq; rei: ⁊ B oz ī oi agēte icorp⁹: vt ex ꝓdictis ps. Ad 2m dōz: q illud qō agit p suā absentiā ñ ē cā ꝓxia ei⁹ qō fit ſz remota. vt⁹. n. ſolis p ipzimit ī corpe sibi ꝺiūcto: ⁊ sic deiceps vsq; ad vlti⁹m: ⁊ B vt⁹ ē lum⁹ ei⁹ p qō agit ī bis iferioz ib⁹: vt Aui. dic. ſil'ps q rex p̄cipies ē cā p⁹: ſz exeq̄ns ꝓceptū ē cā ꝓxima ⁊ ꝺiūcta: ōs aūt ime⁹ in oīb⁹ opat. vñ oz q ī oīb⁹ sit. Ad 3m dōz: q sic ex ꝓdictis ps eē rei ñ ꝑt ꝺseruari sine cā eēndi: sic nec mot⁹ sine cā mouēte. vñ si sine aliq agēte eē rei cō seruet: illud agēs ñ erit cā eēndi ſz fidei tñ: sic ſigillū est cā figure ī cera. vñ remoto ſigillo remāet figura: fic ēt ō edificatoze dcīn ē. ⁊ B ē agēs ipfectū: vñ rō ꝓcedit ex fal sis. Ad 4m dōz: q respcū eiusdē opōnis ñ ꝑt eē duplex cā ꝓxia eodē mō: ſz diuersimode ꝑt: qō sic ps. Opō reducit sic ī pn⁹ ī duo: in ipz agētē ⁊ ī vtutē agētis q̄ mediāte exit opō ab agēte. Quāto āt agēs ē magis ꝓximū ⁊ ime/diatū tāto vt⁹ ei⁹ ē mediata: ⁊ pmi agētis vt⁹ ē īmediatiſſima. Qō sic ps ī termis. sint. a. b. c. tres cāe ordiate: ita q. c. sit vltia q̄ exercet opōnē. Ostat tūc q. c. exercet opōnē p vtutē suā: ⁊ q p vtutē suā B possit: B ē p vtutez. b. ⁊ vltri⁹ p vtutē. a. Uñ si q̄rat q̄re. c. opat: rñdet p vtutē suā: ⁊ q̄re p vtutē suā: pp vtutē. b. ⁊ sic q̄uſq; reducat ī virtutē cāe p⁹ ī quā docet phs qones resoluere in posteriozib⁹ ⁊ ī 2° phy. Et ita ps q cū ōs sit p⁹ cā oīum sua vt⁹ ē īmediatiſſima oībus. Sz qz ipemet ē sua vtus. iō ñ tñ ē īmediatū pn⁹ opōnis ī oīb⁹: ſz ime⁹ in oīb⁹ opās: qō ī alys cāis nō ꝺtigit: q̄uis ſingule res ꝓpas opones hēant qb⁹ pducūt suos effect⁹. Ad 5m dōz: q ñ ē ꝓcedēdū ſimplr: q ōs sit in demōe duab⁹ de cāis. Prio. qz demon nōiat nāz tñ ſz nāz ōformatā: eui⁹ deformitatis ōs ñ ē opator. Scōo. qz demon nōiat nāz ītellectualē. vñ cū dr ōs ē ī demōe: itelligit p modū q̄ nā ītellectualis ei⁹ ē capax. ſ. p gram. Uñ nec ō boie pctoze ſimplr dicimus ōs ē ī isto boie: nisi addaī iquātū est creatura vel p eēntiā ⁊ pītiā ⁊ potentiā: quo addito dr ēt deus in demone esse.

Utr ōs sit ī oīb⁹ p potētiā pītiā ⁊ eēntiaz. in sanctis (p gram. in xpo per esse. II.

AD secundū sic ꝓcedit. vr q icōueniēter assignent modi isti q/b⁹ ōs ī reb⁹ eē dr. Cū.n. dicim⁹ deū eē ī reb⁹ ſignificamus q̄lr ōs ad res se hēat. Sz ōs vno⁹ se hz ad oia q̄uis ñ oia vno⁹ ad ipz se hēant: vt dic Dio. g vr q ñ ꝺbeat eē nisi vn⁹ modus exīdi deū ī reb⁹. Si dicas: q isti mōi diuersificāt fm diuersas hitudies creature ad deū. Lōtra. glz effect⁹ ī creatura cāt aliq̄s hitudinē creature ad deū. Sz q̄si ifiniti sūt effect⁹ ꝺi ī creaturis. g ifinitis modis ꝺicet ōs eē in creaturis ⁊ ñ qnq; tñ. P. ea hz q̄ diuersimodē creature ad deū referūt ñ inueniunt ī oīb⁹ creaturis. Sz qdā istoz modoz ꝓueniūt oi creature. ſ. p eēntiā pītiā ⁊ potētiā. g vr q modi isti ñ differāt fm diuersaz hitudinē creature ī deū. Si dicas: q distinguunt fm diuersas rōnes attributoz. Lōtra. nō pōt differt pō ab eēntia q̄ scia ⁊ volūtas: ſz eē ī reb⁹ p eēntiā ⁊ potētiā ꝺstituit duos modos. g ⁊ ſil'diuersificabunt fm oīa attributa.

In contrariū ē qō ī lra dr: ⁊ auctīb⁹ ꝺfirmat.

Respōdeo dōz: q distictio istoz modoz ptim sumit ex pte creature: ptiz ex pte dei. Ex pte creature iquātū diuersio mō ordiat ī deū: ⁊ ꝺiūgit ei: nō diuersitate rōnis tñ: ſz realr. Cū.n. ōs in reb⁹ eē dicat fm q cis aliquo mō applicat: opz vt vbi ē diuersus conīunctiōis vel applicationis modus: ibi sit diuersus modus eēndi. Cōiūgit āt creatura deo triplr. p mō ſz ſilitudinē tñ: inq̄tū inueniť ī creatura aliq̄ ſil'itudo dīne bonitatis: ñ q̄ attigat ipz deū ſz subz: ⁊ ista ꝺiūctio inueniť ī oībus creaturis dīnā bōitatē assimilātib⁹: ⁊ sic erit modus cōis q̄ ōs ē ī oīb⁹ creaturis p centiā pītiā ⁊ potentiā. 2° creatura attigit ad ipz deū ſz subz suū ꝺsideratū ⁊ nō ſz ſilitudinez tñ: ⁊ B ē p opōnē. ſ. q̄ñ aliqs fide adheret ipsi p⁹ vitati: ⁊ cari⁹ ipsi sūme bōitati: ⁊ sic ē ali⁹ modus q̄ ōs spāl'r ē ī scis p gr̄az. 3° creatura attigit ad ipz deū nō solū ſz opōnē: ſz ēt ſz eē: nō qdē put eē ē act⁹ eēn⁹: qz creatura nō ꝑt trāsire ī nāz dīnā: ſz ſz q̄ est act⁹ hypostasis vl p⁹: in cui⁹ vnionē creatura assūpta ē. ⁊ sic ē vltim⁹ mod⁹ q̄ ōs ē in xpo p vnionē. Ex pte āt dei ñ inuenit diuersitas in re ſz rōne tñ ſz q distinguit ī ipo eēn⁹ vt⁹ ⁊ opō. Essentia āt ei⁹ cū sit absoluta ab oī creatura nō est ī creatura: nisi inq̄tū applicat sibi p opōnē. ⁊ B q̄ opat ī re dr eē ī re p̄sentiā: fm q̄ oz opans opato aliq̄⁹ pīs esse. ⁊ qz opatio ñ deserit vtutē dīnā a q̄ exit: iō dr esse in re p potentiā. ⁊ qz vt⁹ est ipa eēntia: iō ꝺsegt vt in re etiā p essentiā sit.

Ad primū g dōz: q si loq̄r ō vnitate ⁊ diuersitate ſz rē: sic ōs vno⁹ se hz ad res: sed qz res diuersimode se hñt ad ipm ꝺtigit deū significare ī diuersa hitudie ad res: inq̄tū relones fūdate ī creaturis reliq̄/rūt diuersas hitudies ſz rōnē ī deo. Si aūt ꝺsideret vnitas ⁊ distictio ſz rōnē tñ: sic ōs plib⁹ modis se hz ad res vt sciēs vt potēs: ⁊ sic de alys. Ad 2m dōz: q diuisio eēntialis sp ē p ōnias q̄ p se ꝺdunt aliqō cōe: fic hñs pedes p se ꝺdit p bipes ⁊ q̄drupes: ñ āt p albū ⁊ nigrū. Sil'r dico q deū eē ī creaturis p se ꝺdit ſz diuersos mōs qb⁹ creature attigūt deū: ⁊ B ē diuisio essential ⁊ formal. Sz si accipiant diuersi effect⁹ ī creaturis p se ī qb⁹ ē ōs p nāles effectus tñ ñ inueniet nisi vn⁹ mod⁹ attigēdi ī deū: ⁊ iō ñ ē diuisio nisi p accñs ⁊ mālis q̄ ab oī arte ptermittit. Ad 3m dōz: q illi tres modi ñ sumūt ex diuersitate creature: ſz ex pte ipsi⁹ dei opantis ī reb⁹: ⁊ iō oēz creaturā ꝺsequūtur: ⁊ ꝑsupponunt ēt ī alys modis. In q̄.n. ēs p vnionez ēt ē p gr̄az: ⁊ i q̄ ē p gr̄am ē p eēntiā pītiā ⁊ potētiā. Ad 4m dōz: q oīa attributa ñ ꝺsiderant nisi ſz triplicez ordinez ad res vl'ſz opōnē vl'vtutez vl'ſz essentiā: ⁊ iō nō sūt nisi tres modi essendi ī reb⁹ q sumunt fm diuersuz ordinez ꝓpriatiōis dei ad res. Qō. II.

DEinde q̄rit quo deus ybiq; esse dicat. Et circa B tria q̄runt. p̄vt⁹ de⁹ sit ybiq. 2° vt⁹ B sibi soli cōueniat. 3° vt⁹ cōueniat sibi ab eterno.

Utrum deus sit ybiq. I.

AD primū sic ꝓcedit. vr q de⁹ nō sit ybiq. Esse.n. ybiq; significat ī oī loco eē: ſz sic dic Ansel. si vsus admitteret magis dōs eēt ōs cū oī loco q̄ ī oī loco. g vr q ōs ñ ꝓpe dicat ybiq; eē. P. sic tps noiat mēsurā q̄dā sic ⁊ loc⁹: ſz ſz pbz i. 4. phy. eē i tpe est q̄dā pte tpis mēsurari. g eē i loco significat loco mēsurari: ſz ōs ē imēsus. g ñ ē i loco. Jtē p̄t obyci ex auc. Ans. q dic q oē qō ē i loco ⁊ tpe segt leges loci ⁊ tpis. P. sic se hñt successiua ad tps: ita se hñt pmanētia ad locū: ſz in successiuis idiuisibile vnuz: ⁊ vna idiuisibilis opō nō pōt esse ī diuersis tpib⁹. g nec vnū idiuisibile pmanēs p̄t esse in diuersis locis: ſz ōs est idiuisibil. g ñ ē ybiq. P. nlla ꝺditio, corpal' deo p̄t ꝓuenire nisi metapho⁹: ſz esse ī loco est cōditio corpis nālis: adeo q ēt corpib⁹ meta⁹ca. ñ dat loc⁹ nisi ſilitudinarie: vt in p̄ō gnātōe dic pbs. g mlto fortius ōo nō ꝓuenit nisi meta⁹ca in loco esse vel ybiq.

Sed contra ōs ē ī oīb⁹ reb⁹. vt. 8. dcīn ē. ſz loc⁹ glz res aliq̄ est: g ōs ī oi loco ē. g ybiq.

Respondeo dōz q eē i aliq̄ diuersimode ꝓueniť spūalib⁹ ⁊ corpalib⁹: qz corp⁹ ē i aliq̄ vt ōtētū: fic vinū ē in vase: ſz spūal'suba est ī aliq̄ vt continens ⁊ ꝺseruās. Cui⁹ rō ē: qz corpale p eēntiā suā q̄ circūlimitata est q̄titatis termis: ōteriata est ad locū: ⁊ p ons vt⁹ ⁊ opō ei⁹ ī loco est: ſz spūal'suba q̄ oīno absoluta a situ ⁊ q̄titate est: hz essentiā ñ oio circūlimitatā loco. Uñ nō est in loco nisi p opōnē. ⁊ p ons vt⁹ ⁊ essentia ei⁹ ī loco est. Dōz ē g p si esse ī B loco sumaī ſz q corp⁹ ī loco esse dr: sic nō ꝓuenit ōo esse ybiq: nisi meta⁹ca: qz iplet locū sic corpus locatū ñ q̄dē distātia dimēsionū: ſz cālitate effectuū. Si aūt accipiaī esse ī loco p modū q̄ suba spūal'ī aliq̄ esse dr: sic ꝓpriſſime ōo ī loco esse ꝓuenit ⁊ ybiq; ⁊ nō q̄dē vt mēsuratū loco: ſz vt dās loco nāz locādi ⁊ ꝓtinendi: sic dr esse in boie inq̄tū dat boi nāz hūanitatis: ⁊ i q̄lz re eē dr inq̄tū dat reb⁹ ꝓpriū esse ⁊ naturam.

Et per hoc pz rñsio ad duo p⁹ ⁊ ad auctē Ansel. ⁊ ēt ad 4m q̄ ꝓcedit ſz modū q̄ corp⁹ī loco esse dr. Ad 3m dōz q idiuisibile ſz successionez dr duplr. Ul'illō qō oio absolutū est a successiōe vt idiſibile negatiue sumaī sic eternitas: ⁊ tale idiuisibile p̄t esse ī diuersis tpib⁹: imo i oi tpe: qz nūc eternitat⁹ iuariatū adest oīb⁹ ptib⁹ tpis. Ul'illō qō est successiōis termin⁹ vt istās tpis: ⁊ q̄cqd p illō istās mēsuraī. ⁊ B ñ p̄t eē i plib⁹ tpib⁹. Sil'r idiſibile ſz dimēsionē dr duplr. Ul'illō qō oio absolutū ē a dimēsiōe sic suba spūal'. ⁊ B ñ ē icōueniēs ī oīb⁹ vl plib⁹ locis eē. Ul'qō ē termin⁹ dimēsiōis vt pūct⁹. ⁊ B qz determiatū est ad sitū: nō p̄t ī plib⁹ locis esse: ⁊ iō relicta imagiatiōe idiuisibilitatis ſube icorpee vt deiyl'āgeli vl'aīe: vl'ēt māe sic idiuisibilitas pūctin̄ cogitet: qz vt dic Boe. li. ō tri. oz ī itellectualib⁹ ñ ōduci ad imaginatiōez.

Utr esse ybiq; soli deo ꝓueniat. II.

AD secūdus sic ꝓcedit. vr q eē ybiq; nō soli deo ꝓueniat. Ponere.n. māz ꝑmā eē deū: vl'ēt ens vl'e vt qdā posuerūt est bereticū: ſz vle est ybiq; ⁊ ſp fm pbz: ⁊ ſil'r mā p⁹: q̄ ē i oi corpe: q̄ ois loc⁹ iplet: cū nihil sit vacuū: vt phi. pbāt. g eē ybiq; ñ tñ ōo ꝓuenit. P. i oibus nūerat ⁊ aliqs nūer⁹: ſz oēs ptes vniuersi sūt nūerate. g nūer⁹ collect⁹ est ī toto vniuerso: ⁊ ita ē ybiq. P. fm Aug. aīa tota ē i singul'ptib⁹ corpis ſz potuisset ōs tñ creare vnū corp⁹ aīatū. g aīa ei⁹ ybiq; esset: ſz q̄ soli deo ꝓueniť nlli creature cōicaī. g esse ybiq; ñ ꝓuenit soli ōo.

Sed contra Amb. i lra ꝑbat spi. scñ eē deū: quia ybiq; est: ſz ꝑbatio nihil valeret nisi esse ybiq; soli deo ꝓueniret. g esse ybiq; soli deo cōuenit.

Respondeo dōz q esse ybiq; si p se sumaī soli ōo ꝓuenit nec alicui creature cōicabile est: ſz p accñs p̄t alicui ꝓuenire. Hoc āt accñs p̄t duplr cōsiderari: vl ex pte ei⁹ q̄ ī loco ē. Ul'ex pte loci. Si ex pte ei⁹ q̄ ī loco est sic cū p accñs vl p posteri⁹ ꝓueniat toti q̄ attribuiť sibi rōne sue ptis: ꝺstat q illud q̄ fm diuersas suas ptes est ī diuersis locis: nō p ⁊ p se est ī illis: imo est ī vno loco tñ. Uñ si esset vnū corp⁹ ifinitū illō esset ybiq; p accñs: ſz q diceret esse vbi sūt sue ptes ⁊ nō p se: qz ipz nō esset p se vbi est sua ps. Si ex pte loci tūc accidit alicui bi ybiq; esse: eo q nō est ali⁹ loc⁹ q̄ ille ī q̄ est: ſz si fuerit mūta alia loca nō esset ybiq: sic si ponaī vn⁹ tñ loc⁹ in q̄ vn⁹ bō est. Deo āt p se ꝓuenit ybiq; esse: qz ipe tot⁹ est in q̄lz loco: ⁊ ifinitis aliis locis exīt⁹ ī oīb⁹ esset. ⁊ B nō est cōicabile alicui creatur: nisi cōicaret sibi eē vtut⁹ ifinite.

Et per hoc pz rñsio ad ea q̄ oba sunt: qz oīb⁹ illis ꝓueniť eē ybiq; p accñs: vl qz fm diuersas ptes sūt: vel qz pla loca nō sūt vel qz fm vnuz esse nō sunt in plib⁹: sic vle ⁊ ꝑterea illa q̄ fm aliud ⁊ aliō esse

Universidad de Deusto
Biblioteca

sunt in diuersis.nūer⁹ vo per se nō est i loco: ⁊ tū ſz q i loco est nō est tot⁹ i vno loco:ſz i diuersis ſz diuersas ptes.

¶ Utrum esse vbiqz cōueniat deo ab eterno. III.

Ad tertium sic ꝓcedit. vī q ee vbiqz ab eterno ōo ꝓuēiat. ꝓio p ꝫ q i lra dī ab Amb. g i oīb⁹ ⁊ vbiqz sp est qō est dīnitatis ꝓpriū:ſz qō est sp ē eternū. g ee vbiqz ōo ab eterno ꝓuenit. ¶ Ꝑ.sic vbiqz ē distributiuū loci:ita sp est distributiuū tpis:ſz ōs ab eterno ē sp:ēt tpib⁹ ñ exīstib⁹. g ⁊ ab eterno ē vbiqz ēt locis ñ exīstib⁹. ¶ Ꝑ.esse deū i reb⁹ coordiat ꝫ a magro ei qō ē esse res i ōo:ſz res ab eterno fuerūt in ōo g eternā sciaz de reb⁹ hz. g ⁊ ōs ab eterno est in reb⁹ ⁊ vbiqz.

Sed contra i q̄cūqz ē aliqd illō oz esse:qz i nihilo nihil oio ē ſz nz loc⁹ neqz aliq̄ res ab eterno fuerī. g nz ōo ab eterno ꝓuenit vbiqz vl i reb⁹ ee.

Respondeo dōz q cū dī ōs ē vbiqz iportaī q̄dā rel'o dei ad creaturā fundata super aliquā opatiōez p quā ōs in reb⁹ dī esse:ois aūt rel'o que fundaī sup aliquā opōnez in creaturas ꝓcedentez nō dī de deo nisi ex tpe:sicut dñs ⁊ creator et hō: qz hō relationes actuales sunt ⁊ exigunt actu esse vtrūqz extremoꝝ: sicut g non dī opari in reb⁹ ab eterno:ita nec esse in reb⁹: qz hō operationez ipsius designat.

Ad primum g ōdz q Amb. accipit sp deū ee vbiqz creaturis exīstib⁹:illō.n.qō ex pte di est sp ē i q nihil ē nouuz ſz ōfect⁹ ē ex pte creature q nō sp fuit. vñ ñ pt significari i hītudie ad creaturā ab eterno vt opans circa eā. ¶ Ad 2ᵐ dōm q sic mot⁹ rōnez ex termio accipit:ita ⁊ rel'o:cū aūt dī ōs esse in reb⁹:ipoztaī rel'o dei ad creaturas ſz egressum diuine opatōis in eas:qz eterne nō sunt:nec esse i eis eternū esse pōt. Sz cū dī res esse i deo ipoztaī rel'o creature ad deū nō ſz exitū ab ipso:sed magis ſz adunatōem creature ad ꝑn̄m:⁊ qz ꝑn̄m est eternū: iō etiā ⁊ scire eternuz:⁊ res ab eterno i deo:de⁹.n.est in reb⁹ tpaliꝝ p modū rei:sed res ab eterno in deo p modum dei:qz omne qō in altero est:est in eo p modū ei⁹ i q̄ est:⁊ nō p modū sui.

¶ Expositio textus.

Ita deus cū sit in oib⁹ essentialr ⁊c.) Querit rō h⁹ dīe. Et dō. q alie creature q̄buis ꝓseq̄nr dinā silitudinē p opōnē ipsi⁹ dei:ñ tñ attigūt ad ipz deū ſz sup positū:⁊ iō q̄buis ōs i eis sit:nō tñ ipa cū ōo sūt. Sz creatura rōal'r p gr̄az attigit ad ipz deū ſz q ipz amat ⁊ cogn̄scit. ⁊ iō cū eo ee dr:⁊ eadē rōne dr capaz dei:sic sue pfectiōis p modū obi.⁊ pp hoc ēt dī tēplū dei ⁊ habitari a ōo. (Sic mlta de ōo itelligim⁹ ⁊c.) Rō h⁹ diuersitatis hō ē:qz cā sp excedit cātū.in gbusdā ār locutio cār itell'z sic i his q̄ per disciplinā sciunt.vñ ꝓtigit q itell'us adiscētis nō ptingit ad vtutē locutiōis:⁊ tūc pt log ea q̄ audit ſz nō itelligit.⁊ sil'r ē in his q̄ pure sūt fidei q̄ itell'z hūanū excedūt: fides ār ex auditu ē. Ro.10. Qñz ār itell's ē cā locutōis sic i his q p iuētōez sciunt.vñ ꝓtigit q itell'us adiscētis nō ptingit ad vtutē locutiōis:⁊ tūc pt log ea q̄ audit ſz nō itelligit.⁊ sil'r ē in his q̄ pure sūt fidei q̄ itell'z hūanū excedūt: fides ār ex auditu ē. Ro.10. Qñz ār itell'us ē cā locutōis sic i his q̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

plum dei:nō q̄ eo ꝓtineaṫ. Jd aūt nihil melius q̄z aia mūda itelligiṫ. Ecce hic dicit deū nō esse in loco:ſz itelligendū ē eū nō eē in loco localr. ſ. qz nec circūſcriptionē:nec localē motū hz.

¶Oppoſitio q̄ vr̄ ꝓbari q deus muteṫ loco.

AB aūt ſolet opponi ſic. Quotidie fuit creature q̄ añ nō erāt: ⁊ i eis deꝰ ē:cū añ nō eēt i eis:ē g̃ vbi añ nō erat: ioq̄ mutabil eē vr̄. Sed licet quotidie icipiat eē in creaturis in qbꝰ añ non erat:qz ille nō erāt. B tñ fit ſine ſui mutatiōe: q̄r in mūdo cepit eē quē fecit:tñ ſine mutabilitate: ⁊ ſil'r deſinit eē in qbus añ erat ſine ſui mutatiōe:nec tñ ipſe deſerit locū:ſed locus deſinit eſſe.

¶Epilogus vbi exponiṫ quare in p̄dictam venerit diſceptationem.

JAm ſufficiēter demſtū eſſe vr̄: quio oia dicanṫ eē i deo: ⁊ ōs in oibꝰ:quā diſceptatiōez q̄ſi icidēter ſuſcepimꝰ: qz id videbaṫ poſtulare res: circa quā nr̄ ỹſabaṫ ꝑmo. Diſſerebamꝰ.n.ō ſcia ſiue ſapia dei: ⁊ cū doceremꝰ deū ſcire oia: q̄ſitū ē vtr̄ pp̄ cognitiōez quā de oibꝰ hz: dicanṫ oia eē i deo:an alia rōne hoc diceret ſcriptura. Huiꝰ g̃ q̄nis occaſio in p̄miſſaz nos deduxit diſputatōez.

¶Diuiſio textus.

OStenſo q̄ ōs eſt vbiq̄ B excludit a ōo duo q̄ creaturā ꝛequūṫ i loco exr̄itē. ſ. localitatē ⁊ motū. Et diuidiṫ in tres tres. Jn p̄ꝑte ꝓponit qō itēdit. ſ. dinā eēntiā neq̄ moueri:neq̄ localē eē. Jn z^{a} oñdit B duo oi creaturre ꝛuenire. ibi. (Duobꝰ nāq̄ ⁊c.) Jn 3ª ꝓbat vtrūq̄ a ōo remoueri. ibi. (Fateṁ itaq̄ ⁊c.) z^{a} ꝑs i duas. Jnp^{a} oſtēdit localitatē oi creature ꝛuenire. vel p circūſcriptiōez ⁊ diffōnē ſic corpori. vl'p diffōnē tñ:ſic ſpūi. Oñdit ēt corpori duplicē motū ꝛuenire. ſ. p tps ⁊ locū. ſpūi vo alterū. ſ. motū p tps. Jn z^{a} ingrit vtr̄ ēt motꝰ p locū ſpūi cōueniat. ibi. (De mutatiōe vo loci.) Et circa B tria facṫ. Jn p^{a} ponit alioꝝ opionē ⁊ eoꝝ rōnē. Jn z^{a} ōtermiat illā rōnē. ibi. (Sz vt. ſ. diximꝰ ⁊c.) z^{a} ponit opionē ſuaz ⁊ confirmat eā. ibi. (Nūc g̃ ſpi. ſcūs creati ⁊c.) (Fateamur itaq̄ ⁊c.) Vic ꝓbat duo p̄dcā a ōo remoueri. Et circa B tria facṫ. p oñdit ꝓpoſitū p auc̄tates. z^{a} mouet obones ⁊ ſoluit. ibi. (Ad B aūt ſolet ⁊c.) Tertio epilogat ea que dixerat. ibi. (Jam ſufficienter.) Queſtio. III.

HJc etiā duplex ē q̄ō. p^{a} ō loco āgeli. z^{a} de motu ipſi?:qz ō imutabilitate ōi ⁊ q̄ſr ipe vbiq̄ ē. ſ. expeditū ē. De motu aūt ⁊ loco corpoꝝ nō ptinet ad theologū tractare:ſz ad nāles. ¶Circa p̄mū tria q̄runṫ. p vtr̄ angelus ſit in loco. z^{o} vtr̄ vn^{o} angelus poſſit eē in plibus locis ſimul. 3° vtrum plures angeli pñt eſſe in vno loco.

¶Utrum angelus ſit in loco. I.

AB primuz ſic ꝓcediṫ. vr̄ q angelus nō ſit i loco. Dic̄.n. Boe. i li. de hebd. cōis animi ꝛceptio apd oēs ſapientes icorpalia i loco ñ eē:ſz āgeli ſūt icorpei ⁊ imāles. vt Dio. dic̄. g̃ āgeli nō ſūt i loco. ¶P. ei q oio absolutū ē a ſitu ⁊ dimēſiōe nō ōbeṫ loc^{o} niſi p accñs: ſic̄ pz de mā p^{a}:ſz eēntia āgeli oio ē abſoluta a ſitu ⁊ dimēſione ſic̄ oēs ponūt q eos icorpeos dñt. g̃ ñ ōbeṫ ſibi loc^{o} niſi p accñs:ſz p accñs ñ ē in loco niſi aſſūpto corpe. g̃ vr̄ q nō aſſumit corp^{o} q nō ſit i loco. ¶Si dicas q ē i loco p opōnē ſuā. ¶Cōtra. qcḡd ꝛuenit alicui p aliḡd oz illi cōuenire p qō ꝛuenit: vt ſi aīal ē i loco p corp^{o} oz corp^{o} i loco eē:ſz opōni nūq̄ p ſe attribuiṫ eē i loco. g̃ āgel^{o} p opōnē i loco eē nō p̄t. ¶P. ſi p opōnē ꝛueniaṫ ſibi eē i loco ñ niſi in q̄^{m} opaṫ circa locū aliquē:ſz āgeli ñ opanṫ ſp circa corpalia. g̃ aliq̄ ñ alicubi eēnt. Nec vbiq̄ ſūt: qz B dei p̄priū ē. g̃ nuſq̄ ſūt: qō vr̄ abſurdū. ¶P. ſi āgel^{o} ē i loco p opōnē ſuā. g̃ ⁊ diffinitiue ē i loco. qz opō ſua ad lo^{m} diffiniṫ. ⁊ ōteriaṫ. ſz ſil'r aliq̄ opō ōi diffiniṫ ad locū aliquē ex quē illā opōnē ñ exercet: vt p̄z i ſuſcitatōe alic^{i} mōtui. g̃ vr̄ q ēt ōs diffinitie eēt i loco. ¶P. phi ēt poſuerṫ opōnes itelligētiaꝝ eē circa ea q̄ ſr̄ B. n^{c} tñ dixerṫ itelligētia i aliq̄ loco eē:imo plo poſuit ideas n^{c} ifra celū n^{c} ex celū eē:qz i loco ñ ſūt: vt i. z. phy. dr̄. g̃ n^{c} p opōnē āgeli i loco eē dr̄.

Sed contra ē q̄ō in collecta dr̄. āgeli ſci tui habitātes i ea ⁊c. Dam̄. ēt dic̄ q vbi opatur ibi ſūt: ⁊ mltis alys auc̄tatib^{9} facile eſt ꝓbare.

Reſpondeo dōz q circa B triplex eſt opio. Una opio ē phoꝝ q itelligētie vel āgeli nllo?ſūt i loco. ponūt. n. q itelligētia ē q̄dā eēn^{a} ōnudata a mā ⁊ ab oib^{9} ꝺditōib^{9} mālib^{9}. ⁊ q itelligē^{a} mouet ozbē p aīaz ei^{9} ꝺiūctā ipi ozbi. ſic̄ ōſideratū ab ipa: ⁊ iō nullam applicatōez ad corp^{9} vl'ad locū hz: qz nō imediate opaṫ circa aliq̄ corp^{9}. Dec aūt opio beretica ē: qz fz fidē nr̄am ponim^{9} āgelos imediate circa nos opari. Et iō alꝝ dñt q ipſi āgelo ēt q̄tū ad eēntiā ſuā ōbeṫ loc^{o} a ōo: qō ñ ē ittelligibile āgelū eē niſi loc^{o} eēt: dñt tñ q āgel^{o} ñ ē i loco circū ſcriptie ſz diffinitie: qz ōtermiaṫ ad locū aliquē ſic q ēi B loco: ita q ñ i alio: cū. n. eēn^{a} ei^{9} finita ſit eo q creatura ē: oz ittelligere q ſit ōteriata ad locū aliquē. Sz iſta ē valde rudis ꝓbatio: qz ꝓcedit ex equocatiōe finis. cuz. n. dr̄ eēn^{a} āgeli finita accipiṫ finis ꝑ fine eēn^{e} ⁊ vtutis: fz q ēt diffō termin^{9} dr̄ ⁊ ñ ꝑ fine dimēſiōis. loc^{o} aūt dr̄ finiēs vl' finit^{o} fz termios q̄ſtitat dimēſiue. finis aūt fz vtrāq̄ acceptōez nullā ꝺmēſuratōez ſeu ꝓpoꝛtōez hz. vñ ñ oz vt qō ē finitū i eēn^{a} ad terios loci finiaṫ. Et ꝓterea q aliḡd determieṫ ad locū aliquē B ñ ē niſi in q̄tū p aliquē mōz applicaṫ ad locū illū: ⁊ ñ ad aliū. Dec aūt applicatio vl'itell'r fz ſitū aut ꝺtactū: vl' fz formā vl' fz opōnē aliquā. z^{m} forma ſic̄ aīa ē i corpe: qūo āgel^{o} i re locali eē nō p̄t cū nō ſit act^{o} corpis. z^{m} ōteriatū ſitū: ſic̄ pūct^{o} i liea quā termiat. qūo āgelus i loco ñ ē: qz eēn^{a} ei^{9} oio a ſitu abſoluta ē. z^{m} ꝺtactū ſic̄ i loco ē corp^{o}. ꝺtact^{o} aūt dr̄ duplr: ꝑpe ⁊ metaꝑpe ē tāgere bre vltia ſil'. ⁊ p3 q B āgelo ꝛuenire ñ p̄t: tact^{o} aūt metaphoꝛic^{e} ē p actōez: ſic̄ dr̄ triſtitās tāgere. ⁊ iſte tact^{o} āgelo p̄t ꝛueīre. Relingiṫ g̃ q āgel^{o} diffiniri vl' ōteriari ñ p̄t ad locū aliquē niſi p actiōez ⁊ opōnē. Et iſta ē 3ª opio q̄ p̄it āgelū eē i loco inq̄tū alicui loco p opōnez applicaṫ. Et B confirmaṫ auc̄te Greg. nazāzeni. q B exp̄ſſe dic̄. vñ ēt ſubiūgit q cū ōberem^{9} dicere B opaṫ abuſiue dicim^{9} B ē. ⁊ iō hāc opionē ſequēdo q̄ rōnabilioꝝ vr̄: dico q angelus ⁊ q̄libz ſuba icorpea nō p̄t eē i corpe vl'i loco niſi p opōnē: q̄ effectū aliquē i eo cāt. Doc aūt ꝺtigit multiplr. Suba. n. ſpūal' p̄t alicui ꝺferre nō qdē eē ſed aliḡd ad eē ſupadditū: ⁊ ſic angelus ē in loco inq̄tū opaṫ circa aliq̄ō corp^{9} locatū vel motū vel lumē vel aliud hz: cui nī eē nō ꝺfert. Aliq̄ñ vo ſuba ſpūal' dat p opōnē corpori eē: nō tñ ſuū eē ſz aliud: ⁊ B mō de^{o} ē in oib^{9} creaturis gbus dat eē ſz nō ſuū. Aliq̄ñ aūt dat corpori ipz ſuū eē: ſz B contingit dupl'r: qz eē ⁊ eſt act^{o} forme ⁊ ē act^{o} hypoſtaſis. vñ ſuba ſpūalis p̄t ꝺferre rei corporali eē ſuū inq̄tū eſt act^{o} forme: ⁊ ſic forma ipſi^{9} efficiaṫ. ⁊ B mō aīa ē in corpe. aut ſm q eſt act^{o} hypoſtaſis ⁊ nō forme. ⁊ B mō hūana nā in xpo aſſumpta eſt ad eē dine pſone: qz facta eſt vnio i hypoſtaſi: ⁊ non confuſio in natura.

Ad primuz g̃ dōm q loc^{o} ē nomē mēſure. vñ eſſe in loco ꝑpe ſignificaṫ vt eē in menſura: ⁊ ſic nulli rei icorporee ꝛuenit eē in loco nō vt in loco: ſed ſic̄ operās in opato. vel ſic̄ foꝛ^{a} i mā. vñ ēt angelus nō locaṫ dr̄ niſi ſm qd inq̄tū. ſ. hz aliqd ſile rei locali: vt. ſ. ōterminet ad hūc locū poti^{9} q̄ ad illū. ¶Ad z^{m} dōz q eē in loco vt in loco nō ꝛuenit āgelo niſi p accñs: inq̄tū. ſ. corpus aſſūptū vel corp^{9} cui p opōnē applicaṫ i loco ē: fz eſſe i loco vt operās i opato ꝛuenit āgelo ēt p ſe fz q p ſe in loco opaṫ: ſic̄ ēt mā p^{a} p ſe ē in loco aut i locato vt ps: ⁊ ſic̄ punct^{o} p ſe ē in loco vt termin^{o} nō vt locatū. ¶Ad 3^{m} dōz q opō ēt angeli nō ē i loco vt locatū: fz vt pfectio locati: qz opō agēris ſp ē pfectio patiētis inq̄tū hz. ¶Ad 4^{m} dōz q B nō reputo icōueniēs q angelus ſine loco poſſit eē ⁊ nō in loco: q̄ñ nulla opōnē circa locū hz: nec ē icōueniēs: vt tūc nuſq̄ vr̄in nllo loco eē dicaṫ: ſic̄ ēt nō ē icōueniēs q nullo coloꝛe coloꝛat^{o} dicaṫ. fz B tñ nō ē imagiabile: qz imagiatio ꝛtinuū nō trāſcēdit. ¶Ad 5^{m} dōm q angelus diffinitiue i loco ē p opōnē ſuā: ōs aūt nō: qz opō ipſi^{9} dei: ⁊ ſi ōtermiata ſit ad locū inq̄tū trāſit ſup operatū: nō tñ inq̄tū exit ab opante: qz ita opatur B ⁊ ēt alibi: ſz angeli opō diffinita ē ad locū vtroq̄ mō: qz ipſe nō opaṫ alibi q̄ B. vt ifra diceṫ. ¶Ad 6^{m} dōz q opans nō oz eē in opato vel applicari ſibi niſi circa qō imediate opaṫ. phi aūt ponebāt q opō itelligētie nō q̄nit ad ea q̄ ſunt B niſi mediāte motu ozbiū: ⁊ ad ozbē nō niſi mediāte aīa eius quā in ozbe eſſe dicebant: ⁊ ideo ſequiṫ intelligentiā oīno abſolutam a corpoꝛe ⁊ a loco eſſe.

¶Utr̄ angelus poſſit eſſe in plurib^{9} locis. II.

AB ſecūdum ſic ꝓcediṫ. vr̄ q angelus poſſit ſil'in plib^{9} locis eē. Nōlibz. n. corp^{o} eſt magis ōterminatuz ad locū q̄ angelus: ſz aliq̄ō corp^{o} ē ſil'in plib^{9} locis ſic̄ corp^{o} xp̄i in plib^{9} altarib^{9}. g̃ mlto fortius angelus ſil'in plib^{9} locis eē p̄t. ¶P. qñ āgelus aſſumit corp^{9} ꝺſtat q imediate mouet q̄lz p̄te ei^{9}. alias motus ioꝛdiaṫ? fieret ⁊ diſſilis motui aīalis: ſz āgelus ē vbiq̄ imediate opaṫ. g̃ angelus ē in ſingulis p̄tib^{9} illi^{9} corpoꝛis: ⁊ ita vr̄ q ſit ſil'in plib^{9} locis. ¶P. celū empyreus debeṫ angelis fz op^{9} ꝺtēplatōis: fz qñ opanṫ B circa nos: nō deſinūt ꝺtēplari. g̃ ſil'ſunt B ⁊ in celo empyreo: ⁊ ita i plib^{9} locis. ¶P. oē agēs cui^{9} vtus excedit illud in quod opaṫ: pōt ēt circa aliud operari: fz vtus angeli excedit B corpus circa qō opaṫ. g̃ pōt ēt in alio opari: ⁊ ita pōt i pluribus locis eſſe: ſed vbi opatur ibi eſt.

Sed contra Dam̄. dicit q dū ſunt in celo nō ſūt i terra: ⁊ ita vr̄ q nō ſint ſil'in plurib^{9} locis. ¶P. in lra ponit ⁊ ꝓbat angelus diffinitiue in loco eſſe: ſed qō ē in plurib^{9} locis ad nullū locū ē diffinitus vel determinatū. g̃ angelus nō ē in plibus locis.

Reſpondeo dōz q circa B ſunt diuerſe opiones. Quidā. n. dixerūt q angelus pōt eē in plurib^{9} locis ſimul: ſed nō vbiq̄ ſicut de^{o}: corp^{o} aūt in vno loco tm̄ eſt: fz B reputatū eſt pro erroꝛe a magris: qz ſequereṫ q angelus nec diffinitiue nec circūſcriptiue in loco eſſet. Unde alꝝ dñt q angelus eſt in loco idiuiſibili qz ponūt q eēntie angeli ſm ſe debeṫ locus. vñ qz eſſentia ei^{9} idiuiſibilis eſt: opz q locus ei^{9} ſit idiuiſibilis. Sed iſte erroꝛ ꝺtingit eis: qz nō p̄it imaginationē transcendere vt intelligāt aliqd idiuiſibile niſi ſic̄ hīs ſitum in cōtinuo. Et iō dōm eſt q angelus eſt in vno loco tm̄: fz ille locus pōt eſſe diuiſibilis vel idiuiſibilis aut magn^{9} vel paruus ſm q opō ei^{9} imediate ad magnū vel parū terminaṫ. vñ ſi imediate opeṫ circa totā domū: tota dom^{9} rīdet ſibi: ſic̄ vn^{9} loc^{o}: ita q in q̄libz pte erit: ſic̄ ēt dicim^{9} q ania eſt in q̄lz pte corpis. Et dico imediate: qz ſi angelus moueret lapidē ex cui^{9} motu mlta alia mouerenṫ: ñ oporteret q eſſet niſi vbi eſt p̄mū motū: ſic̄ pz ēt i motoꝛe corporali quē neceſſe eſt tāgere ſolū id qō moueṫ ab eo. Jō aūt dico q nō pōt eſſe in plurib^{9} locis ſil': qz eſt eēntie finite. ⁊ per ꝺns vtutis finite: ipoſe eſt aūt q ab vna vtute finita ꝓcedat niſi vna opatio. opō aūt vna eſt q̄ terminatur ad vnū operatū: ⁊ iō ops q operatū angeli ſit vnū: circa qō imediate operaṫ. Uñ ſic̄ aīa nō ē ſil'... plurib^{9} corporib^{9}: ita nec angelus in plurib^{9} locis. Deo aūt ſoli cōuenit in plibus ⁊ in oib^{9} locis eſſe: qz ipſe vtutis ifinite eſt: ⁊ q̄tuis opō ei^{9} ſit vna fm q eſt in ipſo: q̄ eſt ipemet: tñ effectus opōnis ſūt ifiniti inq̄tū ipſe ē p̄mū dās eſſe. ⁊ p ꝺns creās oīa alia q̄ ad eſſe ſunt ſupaddita. vñ ē in oib^{9} nō ſolus ſic̄ in vno opato: ſz ſic̄ in plurib^{9}: qz ēt ea p q̄ diſtīguūtur res in qb^{9} operaṫ ab ipſo ſunt.

Ad primuz g̃ dōz q corp^{o} xp̄i nō hz inq̄tuz ē corpus nec inq̄tū dīnitati vnitū q ſit in plib^{9} locis: ſz hz B rōne ꝺſecratiōis ⁊ trāſubatiōis: inq̄tū diuerſi panes q in ipm trāſubanṫ ſunt in diuerſis locis: ⁊ qz ſuba panis transit in corpus xp̄i manentib^{9} accīdib^{9}: ideo manet quātitas vtriuſq̄ panis. ⁊ per ꝺns locus vtriuſq̄: ⁊ idem cōtingeret in qcḡd aliud panis diuina vtute tranſubareṫ. ¶Ad z^{m} dōm q totuz illud corpus aſſumptum ꝺparaṫ ad angelū ſicut vnū idiuiſibile vbi: put circa ipm eſt vna opō. vñ q̄uis ſit in q̄libz pte ipſius aſſumpti corpoꝛis: nō oz q ſit in plurib^{9} locis. ¶Ad 3^{m} dōm q opō eſt q̄ſi mediū iter opans ⁊ operatū. vñ pōt ꝺſiderari vel ſm q exit ab opante: vel ſm q terminaṫ ad opatuz. Opatiōi aūt angeli nō ōbeṫ loc^{o} fz q exit ab eēntia ei^{9} q̄ fz ſe abſoluta ē: ſz fz obm ad qō terminaṫ: ⁊ iō opōni contēplatiue angeli nō debeṫ aliqs loc^{o} corpoꝛe? cū obz ꝓtēplatiōis ſpūale ſit: ⁊ iō celū empyreū nō ē de necītate cōtēplatiōis: fz aſſignaṫ ꝓtēplationi p cōgruētia inq̄tū loc^{o} ille ſanctificat^{o} ē ad gloriā btōz: ſicut ēt ꝓtēplationis dr̄ magis eſſe loc^{o} eccliа q̄ foꝛū. vñ nō oz q̄ncūq; cōtemplaṫ ſit in celo empyreo. ¶Ad 4^{m} dōm q virtus angeli q̄tuis excedat B operatū excēſſu quaſi quātitatis ꝺtinue eo q poſſet circa aliq̄ō mai^{9} operari: nō tñ excedit excēſſu quātitatis diſcrete. qz nō pōt niſi circa vnum operari: ſiue illud ſit magnum ſiue paruum.

¶Utr̄ plures angeli poſſint eſſe in vno loco. III.

AB tertium ſic ꝓcediṫ. vr̄ q plēs angeli poſſint ſil'eē in vno loco. Magis. n. ē repletiuū loci corp^{o} q̄ ſpūs: ſz vbi ē corp^{o} pōt eē āgelus. g̃ mlto magis nō ipediṫ gn poſſit eē vbi ē ali^{9} āgelus. ¶P. fz Aug. aīa ē in q̄lz pte corpis: ſz ōmões ⁊ angeli q̄uis nō illabanṫ mētib^{9}: illabunṫ tñ corpib^{9} vt ſci dñt. g̃ vr̄ q āgelus ⁊ aīa poſſint eſſe in eodē loco ⁊ eadē rōne vr̄ q angelus ⁊ angelus. ¶Si dicas q B nō pōt eē ne ſeq̄ꝺ ꝺfuſio. ¶Cōtra. maiozi diſtictiōi magis repugnat ꝺfuſio: ſz magis diſtiguiṫ ſpūs creat^{o} a ſpū icreato q̄ ſpūs creat^{a} a ſpū creato: cū igiṫ ſine aliq̄ ꝺfuſiōe ſint vbi ipſe deus ē: intra quē currūt vbicūq; mitttanṫ vt in lra dr̄: vr̄ etiaz q duo angeli ſimul eſſe poſſint. ¶P. ſic̄ angelus opaṫ circa corpus: ita ēt opaṫ circa angelū: qz ſupioꝛes iferioꝛes illuminant: vt dic̄ Dio. ſed per B q̄ opaṫ circa locū dr̄ eſſe in loco. g̃ per B q̄ opaṫ circa angelū dr̄ eſſe in angelo: ⁊ ita vr̄ q duo angeli in vno loco eſſe poſſint.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sed contra sicut se hꝫ corp⁹ ad eē circūscriptiue in loco: ita ⁊ angeli ad eē diffinitiue: sed duo corpora nō circūscribunt eodem loco. ꝯ nec duo angeli diffiniunt ad vnū locū. ¶ Ꝑ. vni⁹ corporis nō sūt due aīe: ⁊ trī aīa suba spūalis est ſic ⁊ angelus. ꝯ vī ꝙ nec duo angeli in vno ⁊ eodez loco esse possint.

Respondeo dōz ꝙ locꝰ pōt sumi ꝓprie ⁊ metaᶜᵉ. Locus metaᶜᵉ dī locꝰ ispūalis angeli ſ. ipse deꝰ: ꝯ ad ſilitudinē loci ꝓtinet: ⁊ ſic oēs angeli: imo oīa entia sunt in vno loco. ſ. deo: ꝯ oīa ꝓtinet: sed sic nō logmur de loco: ſz de loco ꝓpe dicto: ꝯ ē locꝰ corporalis. Et sic dico �fm cōez opionē ꝙ plēs angeli non pñt ſil' in vno loco eē cui⁹ rō accipiēda est ex pte opōnis �fm quā angelus in loco eē dī: qz �fm phm in. 4. phy. tunc pulcherrime vnūqōq; diffinit qñ p diffinitionem manifestat nā rei ⁊ demōstrant oēs ꝓprietates ꝓntes ⁊ soluunt oēs dubitationes icidētes. Scōm hꝫ ꝯ dōm ē ꝙ ipoſe est idē ſz idez pati ⁊ moueri a diuersis agentib⁹ vel mouētib⁹ ſi vtrūq; sit pfecte vtutis ad iducēdū effectuz illum: sed hꝫ cōtigit qñ plēs mouent in vtute vni⁹ mouētis: quoz qlibz ē imperfect⁹ mouēs: sicut pz i trabentibus nauiz. ⁊ hꝫ iō qz ab agēte pfecto patiēs ducit in actū pfectū: ꝙ habito nō remanet in potētia ad suscipiēdū aligd plꝰ. Cū igit vn⁹ angelus agēs i vtute ipery dīni sit sufficiētis vtutis ad educendū in actū totū illud: qd vtute dīna operādū est circa aliqd corp⁹ supra act⁹ nāles: ad quoz operatiões nō mittunt angeli: nō pōt eē qd circa idē operatū ꝓueniant immediate opatiões duoz angeloz: ⁊ iō nō pñt eē in eodē loco: qz alter eoz supflueret. vñ ēt plī vni ozbi nō attribuerunt nisi vnum motozem.

Ad primum ꝯ dōm ꝙ nō ipedit repletio loci gn plēs angeli ſil' i vno loco eē possint. Hz ꝓfusio opōnū: ꝙ quodāmō redūdaret in ꝓfusiōe vtutis ⁊ eēntie. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ aīa ē in corpe vt forma dās eē ⁊ operās opones nāles: ſz angelus ēi corpe vt operās opones supnāles: ⁊ iō nulla ꝓfusio opationū fit: qz nō est vni⁹ rōnis opatio. ¶ Et p hꝫ ēt pz rñsio ad 3ᵐ qz deꝰ ē in reb⁹ vt dās oīb⁹ eē ⁊ opans in ꝯlibz vtute operante: ⁊ iō alteri⁹ rōnis est opatio ipsi⁹ angeli. vñ nō sequit ꝓfusio. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ ſic cōiter dī angelus illuminās nō operat intra eēntiā angeli: qz nō est causa eē ei⁹: ⁊ lumē receptū in eē ei⁹ nō recipit: ⁊ iō dr ꝯſi exteri⁹ opari per modū suggerētis. Et ſil'r ꝙuis effect⁹ angeli nō recipiat ītra eē corporis cui⁹ nō ē cā: recipit trī ītra dīmēsiones ei⁹: rōne cuius angelus ītrinsecus corpori dici pōt: nō autē anime nec angelo. vnde nō sequit ꝙ sit in angelo vel cū angelo in vno loco. Questio. IIII.

Deinde querit circa hꝫ trīa qrunt. ꝑ vtꝛ angelus moueat. zᵒ vtꝛ ptranseat medium motu suo. 3ᵒ vtrum motus eius sit in tempore vel in nunc.

¶ Utrum angelus moueat. I.

Ad primū sic ꝓcedit. vī ꝙ ag̃elus nō moueat: qz fm phz motꝰ ē actꝰ iperfecti: qz ē actꝰ exītis i potētia inq̃tū hꝺ: ſz ag̃elꝰ ē pfectꝰ ⁊ ꝓcipue btūs. ꝯ nō mouetur. ¶ Ꝑ. qcqd mouet aliq̃ spē motꝰ mouet: ſz enumeratis oīb⁹ spēb⁹ motꝰ ⁊ mutatiōis: pz ꝙ nulla ꝓuenit ag̃elo nisi forte alteratio ⁊ loci mutatio. non. n. augeī vel diminuit cū nō sit q̃t⁹: nec itez gnāt ⁊ corrūpit: cū in ipso nō sit ꝓtrietas: vt p se corrūpat: qz nihil p se corrūpit nisi rōe ꝓtrietatis: ⁊ sit p se subsistēs vt nō corrūpat p accīs: qz id qd corrūpit p accīs corrūpit ad corruptōez ei⁹ in q̃ ē ſic in subo. ſz nō mouet alteratiōe vl loci mutatione. ꝯ nllo⁹ mouet. Qz aūt nullo⁰ altereī ſic ꝓbat. ſic. n. ꝓbat phz i. 7. phy. alteratio nō ē nisi circa q̃litates sensibiles ⁊ circa sensibilē ptē aīe: ſz ħ ab angelo remota sūt. ꝯ angelus nō alterat. ſil'r vī ꝙ nō mouet fm locū: qz ois motꝰ local' vī eē pp' aliquā idigētiā: ſz angelus ꝑcipue btūs nulli⁹ ē idigēs. ꝯ local'r nō mouet. ¶ Ꝑ. si mouet ꝑz locū: moueat ꝯ de a. in b. ⁊ sit b. illud in qō ꝑ mutat. ꝯ cū mouet aut ē in a. aut in b. aut est in vtroq; ſz in a. nō mouet: qz ibi icipit moueri: ⁊ ꝑn̄ᵐ motꝰ nō ē motꝰ. Nec iterū in b. mouet: qz ibi mutatū ē. nihil aūt ſil' mouet ⁊ mutatū ē. ꝯ oz ꝙ dum mouet sit ſil' in vtroq; ſz nō pōt eē ſil'in duob⁹ locis torꝰ vt ꝓbatū ē. ꝯ oz ꝙ sit ptiz in a. ⁊ pti in b. ꝯ ē diuisibil: qō ē icōueniēs. ¶ Si dicas ꝙ nō mouet ꝑ se i loco: ſz ꝑz accidēs. ¶ Cōtra. qcqd mouet ꝑ accīs in loco mouet ad eiꝰ motū in q̃ ē: ſz angelus ē i eo in q̃ opat. ꝯ mouet ꝑ accīs ad motū ei⁹: ſz ſic illō in q̃ ē angelus mouet: ita illō in q̃ ē ds. ꝯ ds mouebit fm locū: qō ē icōueniēs: qz ds nec p se nec ꝑ accīs mouet. vt in. 8. phy. ꝓbat. ꝯ eadē rōne angelus nec per se nec per accīs mouebit. ¶ Ꝑ. ea q̃ de dō vel de angelis metaᶜᵉ a scīs exponunt nō sunt eis simplr attribuēda. ſz Dio. 15. c. cel. hierar. exponit ascēsum ⁊ descensuz angeloz inter metaᶜᵃ. ergo videt ꝙ motꝰ localis nō sit simpliciter angelo attribuēdus.

Sed contra qō est ꝓpriū alicui sibi soli ꝓuenit: ſz imutabilitas. vt supra di. 8. dñ̄ est. dei ꝓpriū ē. ꝯ ag̃elo nō ꝓuenit: pōt ꝯ moueri. ¶ Ꝑ. oē qō ē hꝫ ⁊ ibi ⁊ nō sit: mouet ꝑz locū: ſz angelus sit nō ē in duobus locis vt habitū ē. cū igit vn⁹ ⁊ idē angelus ītueniat i scripturis opari in diuersis locis: ⁊ ita eē: qz vbi opat ibi est: ſic de gabriele legit Luc. i. ꝯ ānūciauit Zach. i tẽplo ⁊ Marie in nazareth. vī ꝙ angelus fm locū moueat.

Respondeo dōm ꝙ triplex motꝰ angeli ītueni⁹ a scīs tradit⁹. ꝓrim⁹ motꝰ ē ꝑz illuminatiões a dō in mētē angeli descēdētes q̃ qdē meta⁰ motus dicit: ⁊ hunc tradit Diony. in. 4. ca. de diui. no. ⁊ distinguit cum per tres species. ſ. in motuz circularez: rectum: ⁊ obliquum. Motus aūt circularis angeli dicit fm ꝙ lumen intellectuale descendit originaliter a deo in intellectum angeli: ⁊ per illud lumen itellectꝰ angeli ascēdit in cōtemplationē dei: ⁊ ſic est motus ab eodē in idez ⁊ ēvni formis inquātū lumē illud nō egredit intellectꝰ simplicitatem. Motus aūt rectus dicit quādo angelus lumen a deo receptū iferioꝛib⁹ tradit. q. fm rectā lineā. Hz motus obliquus dicit ꝓut cōsideraī exitꝰ luminis a deo in mentē angeli: ⁊ deide reflectit lumē illud ad iferioza ꝙbus lumē suū tradit per qō nō reducunt in angelū sicut in finē: ſz in deū: ⁊ talis motꝰ est. q. cōpositꝰ ex recto ⁊ circulari sicut motꝰ q esset per cordā ⁊ arcuz ab eodē in idē. obliquat. n. motꝰ iste ꝓut recedit ab vniformitate recepti luminis: qō ſil'r non est in scīs angelis sicut in ꝑmis. Scōs motꝰ ē p tps qnē assignat ei Augu. vt hī in lra. ⁊ qz tps ē mēſura successiuoꝛ iō oēm successionē nomiat motum per tps. Ituenit aūt successio in itellectu angeli: qō sic pz. omnis itellectꝰ qui cognoscit diuersa per diuersas spēs nō pōt simul actu illa cognoscere vt ex ꝑdeterminatis pz. Intellectꝰ aūt ag̃eli pōt cognoscere res duplr siue duplici spē. ſ. Uel in cōsideratiōe vbi qō est vna ſilitudo omniū reruz: ⁊ sic simul pōt multa videre. Uel per spēs inatas vel cōcreatas rerū q̃ sibi indite sunt: q̃ ples plurīū sunt. vñ opz ꝙ fm illas spēs nō cognoscit plura simʳl. Uñ fm hꝫ ē successio in itellectu angeli et ista successio largo mō dicit motꝰ. Differt trī a motu ꝓprie dicto in duobus ad minus. ꝓrimo. qz nō ē de pō in actū: ſz de actu i actū. zᵒ qz nō est cōtinuꝰ. ꝓtinuꝰ. n. motꝰ ē ex cōtinuitate eius sup qō ē motꝰ. vt in li. phy. ꝓbat: ſz iter duas spēs intelligit nō est aliqua cōtinuatio: sed successio trī: ⁊ hꝫ eadem successio motus dr: ⁊ ſilis rō ē de successiōe affectionum. Tertiꝰ motus ē fm locū q ēt in lra attribuit eis auctate Amb. ⁊ bede. Et qz moueri in loco sequit ad esse in loco: ideo eodē mō ꝓuenit angelo moueri in loco sicut eē in loco: ⁊ vtrūq; est equoce respectu corporaliū. Dicit. n. angelus esse in loco inquātū applicat loco per operationez: et qz nō sil'est in diuersis locis: iō successio taliū operationū per q̃s in diuersis locis eē dr: motꝰ ei⁹ vocat. vñ sic cōceptiões intellus ꝓnter se bñt sine ꝓtinuatiōe: ita ⁊ opationes eius. vñ motus localis angeli nō ē ꝓtinuꝰ: ſz ipe operatiões eius ꝓnter se bñtes circa diuersa loca fm q̃s in illis esse dr localis motus eius esse pater.

Ad primuz ꝯ dōm ꝙ motus ꝓprie sumēdo semp est exītis in potentia: sed aliq̃n ipa ꝓprie ipsa operatio rei dicit motus eius: vt itelligere ⁊ sentire: ⁊ tūc motus est actus perfecti: vt in tertio de anima dicit. Qz aūt operatio a motu differat patet ex. 10. ethy. ⁊ sic sumit motus a Dio. ſ. pro opatione q̃tū ad p̄mū mo̅ qui tripartitus est fm euz. Hz duo alȳ modi motꝰ ponūt aliquā iperfectionē in angelo: q̃ tñ nō repugnat beatitudini. iperfectio aūt pōt attendi si cōpareī ad deū q vno ⁊ eodez. ſ. eēntia sua simul oīa videt: ⁊ sil'vbiq; est: in q̃ angelus deficit a pfectiōe ei⁹: ⁊ iō de loco in locū trāsit q̃tū ad 3ᵐ modū motꝰ ei⁹: ⁊ de itellectu ad itellectū q̃tuz ad 2ᵐ. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ ꝑmus modus motꝰ angeli nō reducit in aliquā speciez motus. est. n. metaᶜᵒ dictus: quia nō est trāsitus de vno in aliud cū angelus semp in receptōe dīni lumis ꝑmaneat: ſz scōs modus hꝫ aliquā ſil'itudinē cū motu alteratiōis. Et qō obycit ꝙ alteratio est ꝑz sensibiles q̃litates. dōm ꝙ vez est q̃n passio q̃ in itellectu alterationis icludit ꝓprie sumit ꝓut dicit trāsmutationē māe abyciēte a suba: sed ꝑz ꝙ passio large sumit ꝑ q̃libz receptiōe: put ēt itelligere pati qōdaz ē vt in. 3. de aīa dr sic ēt alteratio ē in itellectualibꝰ opationibꝰ: fm ꝙ dr i. 3. de aīa. ꝙ exire de otio in actū est nouū genꝰ alterationis: Hz 7erti⁹ modus hꝫ ſilitudinē cū motu locali. Nec oportet ꝙ sit ꝓpter idigētiā suā: sed ꝓp idigētiā nostraz: nō dico sicut ꝓp finē vltimum: sic ēt est de motu celi. cui⁹ finis vltim⁹ nō est generatio iferioꝛ corporū fm phos: cuz nihil sit ꝓp vili⁹ se: ſz vltimū itentū est assimilatio ad deuz cui⁹ ſilitudinē cōsequit in hꝫ suo mō cā iferioꝛū efficit: sic etiaz vltim⁹ angeli finis circa nos opantis ē vt diuinā ſilitudinē ꝑseqūt: deo cooperādo in reductiōe iferioꝛū in deū. vt Dio. dic. 3. c. cel. hierar. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ illa ratio cōcluderet si motꝰ angeli ponereī cōtinuus sic motꝰ corporis: qz oporteret q̃libz ptē motꝰ esse motuz: ⁊ ita oporteret ꝙ hꝫ qō est esse in aliquo signo nō esset pars motus: sed pars motꝰ esset in dimittēdo vnū locū ⁊ intercipiēdo aliū cōiūctū ꝓtinue. vñ oporteret ꝙ partiz esset in vno ⁊ partim in alio. ⁊ sic moueret: sed qz motꝰ angeli localis nō est positꝰ esse cōtinuus: iō nō opz ꝙ pars illi⁹ motꝰ sit motus: ⁊ ideo nec in a. mouet nec i b. mouet: hz a. ⁊ b. sint partes ei⁹: ſz successio hoꝛ qō est eē in a. ⁊ eē in b. motus eius vocat: sic plane pz si attendat motus ei⁹ vel fm intellectum vel fm affectū: qz ipsa successio affectionū motus eius dr. ¶ Ad 4ᵐ dōz ꝙ ꝓdicto mō mouet angelus per se fm locū fm ꝙ ēt p se est in loco operando: ſz si acciꝑiat motus in loco per modum corporalis motꝰ: sic non mouet in loco nisi per accīs ad motū corporis assumpti: nec tñ opz ꝙ deꝰ p accidēs in loco moueat: qz nihil mouet per accidēs moto eo in quo ē nisi diffinitiue sit in eo: ita ꝙ nō in alio: sicut aīa mouet per accidens moto toto corpore ⁊ nō mota manu trī. ¶ Et per hoc ēt pz solō ad ꝙntuz qz motus localis fm ꝙ ē corporū nō ꝓuenit ange-

lo nisi metaphorice. Hz equiuoce loquēdo de motu conuenit ei ꝓprie vt dictum est.

¶ Utrum angelus in suo motu de necessitate transeat medium. II.

Ad secūdum sic ꝓcedit. vī ꝙ angelus de necessitate trāseat mediū in suo motu. Qz sic dr in. 5. phy si. mediū ē i qō ꝑus venit qō mutat q̃ i qō mutat vltimū. Si ꝯ angelus mouet de a. in c. ⁊ b. sit mediuz opz ꝙ ꝑus veniat in b. q̃ in c. ⁊ ita oz ꝙ medium trāseat. ¶ Ꝑ. moueat angelus de a. in. c. ⁊ b. sit mediū: cū ē in c. mutatꝰ est. ań oē mutatū ꝑcedit moueri. vt in. 6. phy. ꝓbat. ꝯ ꝑus mouebat q̃ veniret in c. ſz in a. non mouebat qz erat locꝰ idiuisibilis angeli: ⁊ in idiuisib... nō ē motꝰ. ꝯ oz ꝙ moueret in b. ⁊ ita oz ꝙ trāseat mediū. ¶ Ꝑ. angelus cū ē in a. nō ē in c. oz ꝯ si postmodū sit in c. ꝙ vl'eēntia sua de nouo ereet ibi. ⁊ hic corrūpat: vel ꝙ ꝓ mediū trāseat: sed ꝑm ē ipoſe. ꝯ opz ꝙ ꝓ mediū trāseat. ¶ Si dicas ꝙ cū angelus sit nāe itellectiue pōt trāsire de vno i aliō sine hꝫ ꝙ ptrāseat mediū: sic ⁊ cogitatio. ¶ Cōtra. successio cogitationū est ꝓ spēs q̃ eq̃liter sūt ipsi itellectui ꝑsentes ⁊ ꝓpinq; ⁊ nō magis spēs loci medy q̃ extremi. ſz angelus in vno loco exīs nō hꝫ oīa loca pñtia: ſz ꝓpinquioz est sibi vn⁹ locus q̃ alius. ꝯ videt ꝙ oporteat ꝙ ꝑus veniat ad mediū q̃ ad extremum.

Sed contra vt. 6. phy. dr ⁊ per se pz. Oē qō movetur ꝑus ꝓtrāsit locū equalē q̃ maiorem: sed angelo idiuisibili nō est locꝰ eq̃lis nisi idiuisibilis ⁊ punctalis. ꝯ si mouet opz ꝙ transeat punctū ant eq̃ lineā: sed inter q̃libz duo puncta sunt ifinita pūcta. Infinita aūt nō cōtingit trāsire. ꝯ si oz angelū motum media ptransire nunq̃ veniet de ꝓncipio vnius linee q̃tūcūq; parue in finē ei⁹. ¶ Ꝑ. eadē rō est de vno medio ⁊ de oībus: sed oīa nō pōt pertrāsire: qz sunt ifinita vt ꝓbatū ē. ꝯ nec aliq̃: ⁊ ita videt ꝙ semp veniat de loco in locuz nō pertranseundo medium.

Respondeo dōm ꝙ circa hꝫ sunt due opiniones. Quedā. n. dicūt ꝙ angelus trāsit de loco i locū nō ptrāseūdo mediū. Alȳ dñt ꝙ ptransit mediū in suo motu: ⁊ vtriq; vt credo ve. dñt ꝑz aligd. Dico. n. ꝙ angelus pōt trāsire de loco in locū ita ꝙ trāseat oīa media: ⁊ pōt eē ꝙ trāseat de loco ad locū sine hꝫ ꝙ sit in aliq̃ medioꝛ: ⁊ pōt eē ꝙ sit in aligb⁹: ⁊ aligb⁹ non: cui⁹ rō ex ꝓdictis sumit. Dico. n. ꝙ eēntia angeli ꝑz se absoluta ē ab oi loco ⁊ nō diffinit ad locū nisi ꝑ opationē: non aūt ꝑ opationē ꝑz ꝙ exit ab eēntia: sed ꝑz ꝙ termiat ad opatū in loco. vñ qñ operat circa hūc locū: ab eēntia sua cuz nō sit ex se ōtermiata vel obligata ad locū illū: ſz idifferēter se hꝫ ad oīa inq̃tū in se ē: pōt egredi opatio ſtatiz ad locuz ꝓximū vel remotū: nec operatio ad distās depēdet ab operatiōe ad ꝓpinquū. vñ fm ꝙ hz aligd operari vel in oībus medys locis vel in aligb⁹ vel in nullo fm hꝫ pōt ptransire oīa media vel q̃dā vel nullum.

Ad primuz ergo dōz ꝙ obo nulla est si addat qō ꝑbus met addit. Dicit. n. ꝙ medium est in qō primo venit continue mutatum ⁊c. angeli autē motus nō est continuus: vt dictum est. ¶ Ad scōm dōm ꝙ ante qōlibet mutatū est moueri: sed tñ diuersimode ē in motu angeli ⁊ in motu corporis: qz in motu corporis mutatuz esse nō est pars moueri: sed termin⁹ ei⁹. vñ totū moueri ꝑcedit mutatū eē: ⁊ iō oz ꝑsupponere añ id in qō dr mutatū esse aligd in quo moueat: ſz in motu angeli q nō est ꝓtinuꝰ mutatū eē est vna ꝑs motꝰ: vltima. ſ. ⁊ ꝑma ꝑs est vñ icipit moueri: ⁊ neutra pars est motꝰ: sed successio vtriusq;. Unde moueri ꝑcedit mutatū esse sicut totum

Universidad de Deusto
Biblioteca

in discretis partem. ¶ Ad 3m dom q̄ rō illa ꝓcederet in illis q̄ per eēntiā suā sunt determinata ad vbi: qō nō ꝓtingit in angelo. vñ motꝰ ei⁹ est ſm opationes tm̄: q̄ sunt h̄ ibi successiue. ¶ Ad 4.m dom q̄ dcm̄ illud non ē vsq; q̄q; sufficiēs: qz p̄ h̄ qō angelus itelligit h̄ illud nō dr̄ esse h̄ ibi. qz exūs in vno loco pōt itelligere id qō ē in alio loco: sed accidit ad veritatē inquātū successio opationū sequitur successionē q̄ ē in itellectu. ¶ Ad 5m dom q̄ angelus pōt pertrāsire per oīa media: nō tm̄ opz q̄ nūeret infinita puncta exūtia in linea: qz locꝰ in quo est angelus nō semp est idiuisibilis: sed qñq; diuisibilis: vt dcm̄ est. ⁊ cū nullū spaciū finituz diuidat in ifinita diuisibilia actu accepta: ꝓstat q̄ oīa media pertrāsire pōt. ¶ Ad sextū dōz q̄ nō est eadez rō de oībus medys: qz media possunt accipi diuisibilia ⁊ h̄ finita sunt. Uel idiuisibilia q̄ infinita sunt ⁊ pertrāsiri si actu numerent nō pñt. Et ꝓterea in vno mediozum locoꝝ hz aliqd operari ⁊ nō in alio. vñ sequit̄ q̄ per aliqō mediū trāseat. ⁊ non per aliud.

¶ Utruz angelus moueat in instanti. III.

Ad tertium sic ꝓcedit̄. vī q̄ āgelus moueat in ist̄ati. Mutatio. n. angeli ſm locū ē simplicioz q̄libet mutatiōe cozpozali: sed aliq̄ mutatiões cozpozales sūt in ist̄ati. vt in. 6. phy. Lōmē. dic. sic illuminatio gn̄atio ⁊ cozruptio ⁊ hꝺ. multo ꝺ fortius ⁊ mutatio angeli. ¶ Ꝑ. mutet̄ angelus de. a. in. b. sic in qō ꝑ mutatū ē. dr̄ aūt in illud ꝑ mutatū eē qō est locꝰ cōtiguꝰ loco in quo ꝑus erat: ⁊ si mutat̄ in tpe sit tp̄s in quo mutat̄. c. Si ꝺ istud tp̄s mēsurat illū motū opz q̄ in vltimo nunc tpis sit in termino motꝰ ſm q̄ ē in. b. Relinquit̄ ꝺ q̄ in toto tpe ꝓcedente vltimū nūc. aut est tm̄ in a. aut est ptiz in a. ⁊ partiz in. b. Sz nō ptiz in vtroq; qz idiuisibilis ē. ꝺ in tpe illo erit totꝰ in. a. sed cū oē tp̄s sit diuisibile: in q̄libet tpe est accipe ꝑus ⁊ posteri⁹. ꝺ in ꝑoz ⁊ posteriozi pte illius tpis angelus erit in. a. ꝺ gesćit in a. Q̄z pōt de eo dici q̄ in a. est nūc ⁊ ꝑus: qō est gescere. Motꝰ ꝺ angeli ps erit quies ei⁹: qō est iconueniens. Et qō plus est sequit̄ q̄ tp̄s illud in quo posit⁹ ē moueri: nō mēsurat motū ei⁹ sed getez. ꝺ videt̄ q̄ nullo mō in tpe moueat̄. ¶ Ꝑ. si mouetur in tpe moueat̄ vt dictuz ē. de a. in b. in tpe c. ponat̄ ꝺ q̄ per idē spaciū moueat̄ qōdā cozpus. l. f. qō mouebit̄ in maiozi tpe. l. d. qz angelus ē maiozis vtutis q̄ cozꝑ: ⁊ hz q̄ addit̄ ad vtutē mouētis: sic oz q̄ diminuat̄ de tpe motus: qz maioz vtus in minozi tpe mouet. vt in. 6. phy si. dr̄. Sz cū oē tp̄s finitū ꝓportionē bēat ad qōlibet tp̄us finituz accipiat̄ ꝓportio duoꝝ tēpozum. l. tpis c. in quo mouet̄ angelus: ⁊ tpis. d. in quo moueꝰ cozpus: sic ꝓportio tripli ad subtriplū: qz nō dr̄ q̄cūq; sit. Accipiat̄ ēt aliud cozpus qō excedat ipm. f. ſm vtutē in tripla ꝓportiōe: ⁊ sit. g. inde sic. Scōz excessuz vtutis mouētis est diminutio in tpe motus: sed. g. excedit. f. in tripla ꝓportiōe. ergo ⁊ tp̄s in quo mouet̄. g. ꝑ idē spaciū erit minus q̄. d. in tripla ꝓportiōe: sed h̄ est tp̄s c. in quo mouebat̄ angelus. ꝺ in eodē tpe ⁊ equali mouebit virtus cozpozalis ⁊ virtus angeli ēt si ponat̄ angelus moueri velociter q̄tūcūq; ꝑt. Et similis rō pōt accipi ex pte mobiliū ſm quoꝝ ēt ꝓportionē diminuit̄ ⁊ augeꝰ tp̄us motus. vt habet ex. 4. phy. ergo cū h̄ sit ꝑossibile: videt̄ q̄ angelus in tpe non moueat̄. ¶ Ꝑ. oē tp̄s est diuisibile. si igit̄ moueat̄ angelus de. a. i. b. in aliquo tpe: in medio illiꝰ tpis alicubi erit: sed nō est in. a. qz ibi erat in ꝓncipio tpis: nec in. b. qz ibi erat in fine tēpoꝛis: ⁊ dū moueꝰ in duobꝰ ist̄atibꝰ nō est in eodē vbi. vt ꝓbat̄ in. 6. phy. vñ cū in vno ist̄anti. sit i a. vel in b. in alio ist̄anti nō pōt esse in eodē. ꝺ in ist̄ati qō ē mediū tpis erit in medio spacy: hz nō nećio trāsit mediū

vt supra dictū est. ꝺ motus eiꝰ nō est semp in tpe.

Sed contra omnis motꝰ ⁊ mutatio hz ꝓius ⁊ posterius: qz hz duos terminos quoꝝz vnꝰ cōsequit̄ aliū. Sz numerus ꝓoris ⁊ posterioris in motu est tp̄s vt hr̄ in. 4. phy. ꝺ ois motus mēsurat tpe. ergo ⁊ motus angeli. ¶ Ꝑ. moueat̄ angelus de a. in b. aut i eodem ist̄anti est in a. ⁊ in b. aut in diuersis. si in eodez tunc erit simul in duobꝰ locis qō ē ꝓbatū. Et ꝓterea tūc nō moueret̄ ad b. qz nihil mouet̄ ad id in q̄ est. Si aūt in diuersis. ꝺ est designare duo ist̄atia: in quoꝝ vno ē in a. ⁊ sit c. ⁊ in altero in b. ⁊ sit illud d. Inde sic. Motus angeli est iter d. ⁊ c. sed inter q̄libet duo ist̄atia est tp̄s mediū vt ꝓbatur in. 6. phy si. ꝺ motꝰ angeli erit in tpe. ¶ Si dicas q̄ illa duo nūc succedūt sibi sine aliquo medio sicut dictuz est de operationibꝰ. ¶ Cōtra. moueat̄ angelus de a. in b. ita q̄ in h̄ ist̄ati q̄ est c. sit in a. ⁊ in h̄ ist̄ati qō est d. sit i b. Itē ponat̄ q̄ aliqō cozpus sit g. moueat̄. similr̄ de a. in b. ⁊ incipiat simul moueri cū angelo. l. in c. Inde sic. Angelus citius ꝑuenit ad b. q̄ cozpus g. ꝺ in ist̄ati d. cozpꝰ nondum ꝑuenit ad b. sed erit citra b. ⁊ sit ille locus. r. Inde sic. g. moueꝰ de a. in r. ⁊ in tpe c. d. Sz spaciū a. r. est diuisibile. diuidat ꝺ in pūcto b. Inde sic. cozpus istud. l. g. in ist̄ati c. est in a. ⁊ i ist̄ati d. est in r. ꝺ b. erit in aliquo alio instanti medio iter illa duo: ⁊ sit illud n. in n. ꝺ angelus vel erit in a. vel in b. vel in medio: sed nō in a. qz sic in duobꝰ ist̄antibꝰ esset in eodē vbi: ⁊ eadē rōne nō est in b. ꝺ oz q̄ in ist̄ati n. sit in medio: ⁊ sic semp ꝓcedēdo ꝑuenit iter q̄libet duo ist̄atia ist̄ans ⁊ tp̄s. ꝺ opz q̄ motus angeli sit in tēpoꝛe cōtinuo. ¶ Si dicat̄ q̄ in motu angeli nō est assignare vltimū ist̄ans in quo sit in a. qz in a. est in toto tpe ⁊ in b. est in termio tpis. Inter tp̄s aūt ⁊ terminū tpis nō est assignare mediū: sic ēt dicit ꝑbs in. 8. phy. in mutationibus nālibus: vt qñ aliqs moueꝰ de albedine in nigredinē ē designare duo tpa. In quoꝝ ꝓmo est albū. ⁊ in ⁊ ē nigrum. ⁊ ist̄ans qō cōiungit duo tpa tz se cū sequēti tpe. vñ in eo est nigrū. vñ nō fuit ꝑuenire vltimuz nūc in quo esset albū. Sed vltimū tp̄s in cuiꝰ termio erit nō albū: si inq̄ sic dicat̄. ¶ Cōtra. ois motus q̄ nō ē semp iter duas quietes: q̄rū vna ē in termio a quo ē motus. altera in termio ad quē est motus. Sz sicut istās ad qō terminat̄ motus tz se cū gete sequēte: ita ist̄ans a quo icipit motus tz se cū gete ꝓcedente: vt ꝑz quādo aliqd moueꝰ de albedine in nigredinez: qz sicut in fine tpis: qō mensurat motū est nigrū: ita in ꝓncipio tpis est albū. ꝺ ex h̄ ꝑz q̄ ois getrabit ad se ⁊ nūc ꝓcedens ⁊ nūc sequēs. Inde sic arguo. Angelus q̄ moueꝰ de a. in b. vt tu dicis in tpe c. d. ē in a. ꝺ gesćit ibi. qz vt ꝓbat̄ in. 6. phy. q̄cūd est in tēpoꝛe in aliq̄ vno vbi. gesćit ibi. Sed vbi est aliqd gescens in tpe: est ⁊ in termio tpis. ꝺ in d. qō est nūc vltimū tpis erit angelus adhuc in a. ⁊ nō in b. vt ponebat̄. ¶ Ꝑ. oē tēpus cātur a motu: vt ꝑz ex. 4. phy. Sz angelus ī a. nō moueꝰ nec itez hz ordinē ad aliquē motū ꝓrē per cuiꝰ tp̄s sua ges mensuret̄. ꝺ nihil est dictu q̄ angelus sit in a. in tpe.

Respondeo dōz q̄ cū ois mutatio habeat duos termios q̄ non pñt esse simul: qz ois mutatio est in icōtingēs: vt dr̄ in ꝓmo phy. oz cuilibz motui vel mutationi adesse successionē: ex h̄ q̄ nō pñt duo termini eē simul: ⁊ ita tp̄s qō est nūerus ꝓoris ⁊ posterioris in qbus ꝓsistit tota successionis rō. Sed h̄ diuersimode ī diuerꝰ ꝓtigit. Qñz. n. terminꝰ motꝰ ē mediaꝰ ꝓncipio motꝰ. Uel ſm mediū q̄titatis dimēsiue: sic ē in motu local cozpozū: ⁊ in motu augmenti ⁊ diminutiōis. Uel ſm mediū q̄titatis vtualis: cuiꝰ diuisio attēdit̄ ſm itēsionē ⁊ remissionē alicuiꝰ forme: sicut in alteratione q̄litatum sensibiliū. ⁊ tūc tp̄s per se ipm motuz mēsurat: qz ad ter-

minum successiue ꝓuenit̄: eo q̄ diuisibilis est. Qñq; vo terminꝰ ad quē nō est mediatus termino a quo: sicut est in illis mutatiōibus in qbus est mutatio de ꝓuatione in formā: vel cō. vt in gnātiōe ⁊ cozruptiōe ⁊ illuminatiōe: ⁊ in oībus hꝺ: ⁊ in istis etiā mutatiōibus opz annexū esse tp̄s: cū ꝓstet māz nō simul esse sub forma ⁊ ꝓuatione nec aerē eē simul sub luce ⁊ tenebris. Nō aūt ita q̄ exitus vł trāsitus de vno extremo in aliud fiat in tpe: sz alterū extremoꝝ. s. ꝑmū qō in mutatiōe abycit̄ est ꝓiunctū cuidā motui vel alterationi: sicut in generatione ⁊ cozruptione: vel motu locali solis: sicut in illuminatiōe: ⁊ in termino illius motus est etiā terminꝰ mutatiōis. Et ꝓ tāto mutatio illa dr̄ esse subito vel in ist̄ati: qz in vltimo ist̄ati tp̄is qō mēsurabat motū ꝓcedentē. acgrit̄ illa forma vel ꝓuatio: cuiꝰ nihil ꝑus inerat. Et in illo ist̄ati dr̄ generatuz eē nō aūt ꝓprie gn̄ari: qz oē qō generat̄ generabat̄ ⁊ generabit̄: vt in. 6. phy. ꝓbat̄. vñ oēs tales mutatiões ist̄atanee sunt termini cuiusdā motus: vt in. 6. phy si. Lōmen. dicit. Motus aūt angeli nō pōt esse terminꝰ alterius motus. vñ opz q̄ sit in tpe ⁊ nō in ist̄anti. Sz dico q̄ tp̄s istud est aliud a tpe quo mēsurat motus celi ⁊ alioꝝ cozpozaliuz qō sic ꝓbat̄. Nullus motus mēsurat ꝑ motū celi nisi q̄ ē ordinatus ad ipm. vñ ēt ꝓbat̄ ꝑhi. q̄ si essent plures mūdi: oporteret esse plures ꝑmos motus ⁊ plura tpa. vñ cū motus angeli nullū ordinē bēat ad motū celi: ⁊ ꝑcipue si motus eiꝰ dicat̄ ꝓcessio opationū: vt dcm̄ est: opz q̄ non mēsuret̄ tpe qō est mēsura ꝑmi mobilis: sz alio tpe: cuius tpis nām ex nā motus accipe opz. In tēpoꝛe. n. est aliqd q̄si formale: qō tz se ex pte quātitatis discrete. s. numerꝰ ꝓoris ⁊ posterioris. ⁊ aliqd māle ꝑ qō est ꝓtinuū: qz conti nuitatē hz ex motu in quo est sicut in subo ⁊ ꝑmo mensurato. s. motu celi: vt dr̄. 4. phy. motꝰ aūt ille hz ꝓtinuitatē ex magnitudine. Uñ cū motus angeli nō sit ꝓtinuus: qz nō ē ſm necessitatē magnitudis ꝓditiões hūs ꝑ quā trāsit: sicut est in illis q̄ sunt sic nata in loco esse vt eoꝝ subā sit cōmēsurata termis loci. s. cozpozib⁹: sz ꝑ successionem opationū in qbus nulla est rō cōitatis. ió tp̄s illud nō est ꝓtinuū: sz est cōpositū ex nūc succedentib⁹ sibi: vt numerus ipsaꝝ opationū siccedētiuz sibi tp̄s voceť: sicut ipsa successio opationū dr̄ motꝰ: ⁊ quot sunt opatões ex qbus cōponit̄ motꝰ ſm diuersa loca: tot erūt nūc ex qb⁹ cōponit̄ tp̄s. Et hoc ēt ꝓsonat ei qō ꝑbs dicit in. 6. phy. q̄ eiusdē ratiōis est idiuisibile moueri ⁊ tp̄s componi ex nūc: ⁊ motū ex momētis: ⁊ lineā ex pūctis: qz q̄uis linea sit ꝓtinua ꝑ quā ā̄gelus trāsit: nō tm̄ est ꝓtinuitas ſm q̄ referť ad motū angeli q̄ diuersa vbi nō ꝓtinuatiz ptrāsit.

Ad primum ģ dōm: q̄ oēs ille mutatiões q̄ instantanee dicunt̄ sunt termini motus: qō nō ꝓtingit in motu angeli: vt dcm̄ est. ¶ Ad 2m dicendū: q̄ tp̄s illud in quo moueť de. a. in. b. cōpositū ē ex duobꝰ ist̄atibus ⁊ in vno ist̄ati est in. a. ⁊ in alio in. b. vñ nō opz q̄ in altero eoꝝ gescat: qō oporteret de necessitate si tp̄s esset ꝓtinuū. ¶ Ad 3m dōm: q̄ nō pōt accipi aliq̄ ꝓportio tpis in quo moueť cozpus ad tp̄s in quo moueť āgelus: qz tp̄s quo moueť angelus nō est diuisibile diuisione ꝓtinui: sz diuisione discreti in plura ist̄antia finita. in tpe aūt quo moueť cozpꝰ sunt ifinita ist̄antia in potentia: ⁊ ita nulla ē ꝓportio: sicut nec ifiniti ad finitū. ¶ Ad 4m dōm: q̄ tp̄s istud quo angelus moueť diuisibile est in duo q̄ nō copulant̄ ad vnū cōem terminū: cū hoc tp̄s nō sit ꝓtinuū. vñ nō sequit̄ q̄ in medio instanti sit in medio spaty: qz nō est necessariū accipe mediū ist̄ās. ¶ Sed qz ex alijs rōnibus vł ꝛcludi q̄ motus ei⁹ sit in tpe ꝓtinuo. iō ad eas rñdēdū est. ¶ Dōz ģ ad 5m: q̄ ois motꝰ hz ꝑius ⁊ posterius: sed diuersimode: qz in motu cōtinuo accipit ꝑus ⁊ posterius: vel respectu duoꝝ tēpoꝝ copulatoꝝ ad vnū nūc: vel respectu duoꝝ nūc icludētium vnū tp̄s. In mutatiōibus aūt ist̄atanceis est ꝑus ipsum tp̄s mensurās motū ꝑcedentē cui adiungit̄ alterꝝ extremoꝝ: ⁊ posteriꝰ ipsuz nūc qō mensurat terminū motus. ⁊ iō iter duo extrema nō cadit mediū: sicut nec iter tp̄s ⁊ nūc. In motu aūt angeli ꝑus ⁊ posteriꝰ sunt duo nūc succedētia: inter q̄ nullū est mediū tp̄s ꝓtinuās. ¶ Ad 6m dōm: q̄ h̄ q̄ iter duo nūc sit tp̄s mediū ꝓsequit̄ tp̄s ratiōe ꝓtinuitatis: qz h̄ est passio cōis omni ꝓtinuo: ꝓtinuitatē aūt hz ex motu. vñ cū motus angeli nō sit ꝓtinuus: rō non sequit̄. ¶ Ad 7m dōm: q̄ si ponat̄ motus angeli ⁊ cozpozis simul icipere: qñ āgelus erit in alio termio ſm aliud ist̄ās sui tempozis: cozpꝰ ēt erit in alio termio ſm aliud ist̄ās sui tempozis. Inter duo aūt ist̄atia tp̄is isti⁹ cozpozis est tp̄s mediū in eo qō motꝰ eius est ꝓtinuus. vñ est ibi signare mediū ist̄ans: sz iter duo ist̄atia angeli nō est tp̄s mediū. vñ nec mediū ist̄ās opz ibi significari: sz cōtingit significari si in tribꝰ locis successiue sit: qz ita ēt tp̄s ex tribꝰ nūc cōponeť. vnde vnū erit mediū: ⁊ illa duo ist̄atia pñt includere omnia ist̄antia tp̄is: cū etiā vnū nūc eui ist̄ās icludit omne tp̄s: ⁊ ita nō est iconueniēs q̄ dū motus angeli est in duobꝰ tm̄ ist̄antibꝰ: motus cozpis sit in ifinitis: quāuis quātūcūq; duret motus cozpozis tm̄dez etiā duret motus angeli: ⁊ quāuis vtrūq; nō sit indiuisibile. Et ꝓterea ꝓtingit q̄ qñ cozpus est in medio ist̄anti angelus in nullo loco sit: cū nō sit neccessariuz eū semp esse in loco: vt dcm̄ est. ⁊ ita ſm coordinationē illius tēpoꝛis nullū nūc angelo respōdeat: sed tm̄ euum. Alia cōcedimus.

¶ Expositio textus.

Deus inquit ⁊ omnipotēs ⁊c.) Distinctio bonum motuum: ⁊ rō notationis in. 8. dis. posita est. (Sicut bumus aut lux ista ⁊c.) Hoc iō dr̄: qz nihil hz distēsionez in loco nisi ſm q̄ est quātuz: vel ꝑ se sicut cozpora. vñ ponit humū. i. terrā: vel ꝑ accidens sicut cozpales q̄litates vt lux sapia. (Una sapia est ⁊c.) Sapit potest duplr̄ ꝓsiderari. Uel ꝑ respectū ad scibile: ⁊ sic hz vnitatē in spē ēt ſm q̄ est diuersoꝝ bñtiū. Uel ꝑ se q̄ hz in sciēte: ⁊ sic differt nūero in diuersis: nō tm̄ est maioz ⁊ minoz ſm quātitatē cozpozis: qz nō est forma situalis: sed pōt esse maioz ⁊ minoz ſm intensionē certitudinis: vel ſm numeꝝ scitozum.

¶ Hic redit ad ꝓpositū repetēs superius dicta vt addat alia. ¶ Distinctio. XXXVIII.

Nunc ģ ad ꝓpositū reuertētes: ceꝑto ist̄amus. Supra dcm̄ ē q̄ p̄scia dei futuroꝝ tm̄ est: sed omniū tam bonoꝝ q̄ maloꝝ. Sciētia vo vel sapiētia nō mō de futuris: sz ēt de pñtib⁹ ⁊ futuris: nec tm̄ de tēpoꝛalib⁹: sed etiā de eternis: qz seipm nouit deꝰ. Hic ozitur qō nō dissimulāda: vtr̄. s. sciētia vel p̄scia sit cā rez: an res sint cause scie vel p̄scientie dei. Uideť. n. p̄sciētia dei causa eē eoꝝ que ei subsunt: ac neċitatē eueniēdi eis facere: qz nec aliq̄ futura fuissent: nisi deus ea p̄scisset: nec pñt nō euenire: cū deꝰ ea p̄sciuerit. Si aūt ipoſe est ea nō euenire: qz p̄scita sunt: videť ģ ipsa p̄scientia q̄ p̄scita sūt eis eē cā eueniēdi. Impoſe ē. n. ea ñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

euenire cū p̄scita sint: q2 si nō euenirēt cū p̄scita sint: falleretur dei p̄sciētia. At dei p̄sciētia falli nō pōt. Impossibile est ḡ ea nō euenire cū p̄scita sunt. Sic ḡ p̄scientia causa eoꝝ eē videt q̄ p̄scita sunt. Hoc idez ꝛ de sciētia dī. s. q̄ q2 de⁹ antiqua nouit ideo sint. Cui sentētie Augu. at testari videt in. xv. lib. de tri. sic di. Nō ista ex aliquo tempore cognouit de⁹: sed futura oia tēporalia atq̄ ī eis etiā qd ꝛ quādo ab illo peti turi fueramus: ꝛ quos: ꝛ de qbus rebus vel exaudituri vel nō exaudituri eēt: sine initio ante p̄sciuit. Uniuersas aūt creaturas ꝛ spūales ꝛ corporales: nō q2 sunt ideo nouit: sed iō sunt q2 nouit: nō. n. nesciuit que fuerat creaturus: q2 ḡ sciuit: creauit: nō quia creauit: sciuit. Nec aliter sciuit creata q̄z creāda. Nō. n. ei⁹ sapiētie aliqd accessit ex eis: ꝫ illis exīstētibus sicut oportebat ille: ꝛ quādo oportebat: mansit vt erat. Uñ in ecclesiastico. Anteq̄z crearent: oia nota sunt illi: sic ꝛ postq̄z ꝓsumata sūt. Ecce bis verbis videt Augu. inuere sciētiam vel p̄sciētiā dei causaz esse eoꝝ que fiūt: cū dicit iō ea cē: q2 deus nouit. Idē quoq̄z in. vi. lib. dicere videt. Cū ingt decedāt ꝛ succedant tēpora: nō decedit aliqd vl succedit scie dei: in qua no nit oia que fecit p ipsam. Nō. n. hec que creata sunt ideo sciūtur a deo q2 facta sunt: ꝫ poti⁹ iō facta sunt: q2 ītutabilr ab eo sciuntur. Et hic ēt significare videt dei sciētiā causaz eoꝝ esse q̄ fiūt: dicēs nō iō deū ea nouisse: q2 facta sunt: ꝫ iō facta sunt: q2 nouit ea de⁹. Joꝝ vī dei scientia vel p̄scia causa eē eoꝝ que nouit.

¶ Inconueniētia oñdit q̄ segrent si dicerē scientia vel p̄scia cā oium rez q̄ ei subsunt.

QUod si ita est: est ergo causa omniū maloꝝ: cū oia mala sciant ꝛ p̄sciant a deo: qō longe est a veritate. Si. n. dei scia vel p̄sciētia causa esset malorum: eēt vtiq̄z de⁹ auctor maloꝝ: qō penit⁹ falsuz ē. Nō ergo scia vel p̄sciētia dei cā est omniū que ei subsunt.

¶ Oz res future nō sunt cā scie vel p̄scie dei.

NEq̄z etiam res future causa sunt dei p̄sciētie: licet. n. nō eēnt future nisi p̄scirētur a deo: nō tamē ideo p̄sciuntur: quia future sunt. Si. n. hoc eēt: tūc eius qō eternū est aliqd exīsteret causa ab eo alienū: ab eo diuersuz: ꝛ ex creaturis pēderet sciētia creatoris: ꝛ creatum causa eēt increati. Origenes tamē sup epl'am ad Romanos ait. Nō ꝓpterea aliqd erit: quia id scit deus futurū: ꝫ q2 futuruz est: ideo scitur a deo anteqūz fiat. Hoc videt premissis verbis Aug. obuiare. Hic enim significari videtur q̄ res future causa sint prescientie. Ibi ño q̄ prescientia causa sit rerum futurarum.

¶ Quid ex predictis tenēdum sit cum determinatione auctoritatum.

HAnc igit: que videt: repugnantiā de medio tollere cupiētes: dicimus res futuras nullatenus causam eē p̄sciētie vel scie dei: nec iō prescīri vel scīri: q2 future vel facte sunt: ita exponētes qō ait Origig. q2 futurū est: ideo scit a deo anteq̄z fiat. i. qō futurū ē scit a deo anteq̄z fiat: neq̄z sciret nisi futurū eēt: vt nō noret ibi causa: nisi fine q̄ nō fieret. Ita etiaz dicimus sciam vel p̄sciam dei nō eē causaz eoꝝ q̄ fiunt: nisi talē fine qua nō fiunt: si tamē sciam ad noticiam tm̄ referamus. Si ño noie scie icludit etiā bñplacitum atq̄ dispositio: tūc recte pōt dici causa eoꝝ q̄ deus facit. His. n. duobus modis: vt supi⁹ ꝓtaxatū est: accipit cognitio vel scia dei. s. ꝓ notitia sola: vl' ꝓ notitia simul ꝛ bñplacito. Hoc modo forte accepit Augustī. dicēs. Jō sunt q2 nouit. i. q2 sciēti placuit. ꝛ q2 sciens disposuit. Et hic sensus ex eo adiuuat: q2 ō bonis ibi tā tū agit Augu. s. de creaturis. de his q̄ deus facit: q̄ oia nouit: nō solum scia: ꝫ etiā bñplacito ac dispositōe. Sic ḡ ibi accipit dei cognitio vt nō mō notitiā: ꝫ etiaz bñplacitū dei significet. Mala ño scit deus ꝛ p̄scit anteq̄z fiant: sed sola notitia: nō bñplacito. Prescit. n. deus ꝛ p̄dicit etiā que nō est ipse facturus: sicut p̄sciuit ꝛ p̄dixit ifidelitatē iudeoꝝ: ꝫ nō fecit. Nec iō q2 p̄sciuit: ad pctuz ifidelitatis eos coegit: nec p̄sciss: vl' pre diriss eoꝝ mala: nisi eēnt ea babituri. Uñ Augu. sup Joan. Deus iquit futuroꝝ p̄scius p ꝓphetā p̄dixit ifidelitatē iudeorū: ꝫ nō fecit: neq̄z p̄sciss mala eoꝝ nisi ea haberēt. Nō. n. iō quēq̄z ad peccādū cogit: q2 futura boium peccata prenouit. Illoꝝ. n. prescit peccata nō sua. Ideoq̄z si ea q̄ ille prescivit ipsoꝝ nō sunt: nō vera ille prescivit. Sz q2 illius prescia falli nō pōt: sine dubio nō alius: ꝫ ipsi peccāt quos deus pctōres eē prescivit. Et iō si nō malū ꝫ bonū facere voluissent: non malū facturi p̄uiderētur ab eo q̄ nouit qd sit q̄sq̄ facturus. His ꝝbis apte oñdit: si diligēter attendamus prescias dei nō eē cām maloꝝ que prescit: q2 nō ea prescit tāq̄z facturus: nec tanq̄z sua: ꝫ etiā illoꝝ q̄ sunt ea facturi vel habituri. Prescivit ḡ illa sola noticia: nō beneplacito auctoritatis. Unde dat intelligi q̄ deus ecōuerso p̄scit bona tanq̄z sua: tanq̄z ea que facturus est vt illa prescienda simul fuerint ipsius noticia ꝛ auctoritatis bñplacitum.

¶ Contra hoc quod dictum est prescientiā dei non posse falli oppositio.

ABūt qō supra dcm̄ ē p̄sciam dei falli ñ posse: solet a qbusdā ita opponi. De⁹ p̄sciuit hūc lecturū vel aliqd huiusmodi: ꝫ pōt eē vt iste nō legat: ḡ pōt aliter esse q̄z de⁹ p̄sciuit: ergo pōt falli dei p̄scia: qō oino falsuz est. Pōt eqdē nō fieri aliqd: ꝛ illud tm̄ p̄scitū ē fieri. Nō iō tamē pōt falli dei p̄scia: q2 si illud nō fierer: nec a deo p̄scitū eēt fieri. Sz adhuc vrgēt qōnem dicētes. Aut aliter pōt fieri q̄z deus p̄sciuit: aut nō aliter. Si nō aliter: ergo necio cūcta euenīūt. Si ño alr: pōt ergo dei p̄scia falli vel mutari. Sz pōt alr fieri: q2 pōt aliter fieri q̄z fiat. Ita autē fit vt p̄scitū est: aliter ḡ pōt fieri q̄z p̄scitū ē. Ad qō dicimus illā locutōez multiplicē facere itelligentiā. s. aliter pōt fieri q̄z deus p̄sciuit: ꝛ buiusmodi: vt pōt nō esse qō deus p̄sciuit: ꝛ ipole ē nō esse qō de⁹ prescīuit: ꝛ ipole est nō eē prescita oia q̄ fiūt. ꝛ huiusmodi. Pñt. n. hec ꝛiunctiz itelligi: vt ꝺditio sit iplicita: ꝛ disiūctiz. Si enī ita intelligas nō pōt aliter fieri q̄z de⁹ p̄sciuit. i. nō pōt vtrūq̄z simul eē. s. q̄ de⁹ ita p̄sciuerit fieri ꝛ alr fiat: vez itelligis. Si aūt p disiunctōez itelligas: vt dicas hoc aliter nō posse euenire q̄z euenit: qūo futurū deus p̄sciuit: falsum est. Hoc. n. aliter pōt euenire q̄z euenit: ꝛ tm̄ de⁹ ḃ mō futurū prescīuit. Silr ꝛ alia determinat. s. impole est illud nō euenire qō ds prescīuit: vel cū de⁹ prescierit. Si ꝛiunctim itelligas: verū dicis. Si disiunctim: falsuz. Ita ēt ꝛ illud. Impole est nō esse prescituz omne qō fit. i. nō pōt esse vtrūq̄z sil'. s. vt fiat ꝛ nō sit prescītū: hic sensus verus est. Si ño dicis deū nō potuisse nō p̄scire omne qō fit: falsum ē. Potuit. n. facere vt nō fieret: ꝛ ita nō esse prescītū.

¶ Diuisio textus.

OStenso quoꝝ sit dei scia. Dic ōdeterminat de scia ꝓ comparationē ad ipsa scita: ꝛ didit ī ptes duas. In ꝑma ingrit vtꝝ scia sit dei scitoꝝ cā. In z⁹ oñdit q̄lis cā sit. ibi. 39. di. (P. solet q̄ri ꝛc.) Prīa in duas. In p⁹ ingrit de cālitate diuine scie. In z⁹ de ieffabilitate ipsi⁹. ibi. (Ad B aūt qō supra dcm̄ ē ꝛc.) Prima in duas. In p⁹ mouet qōnē. In z⁹ determiat eā. ibi. (Hanc igit q̄ vī ꝛc.) Circa p'm tria facit. Primo ostēdit q̄ scia dei sit cā scitoꝝ rōne ꝛ auctē. Secdo oñdit q̄ neq̄z est cā eoꝝ: neq̄z cāta ab eis q̄ duo duabus rōnib⁹ ostendit. ibi. (Dō si ita est ꝛc.) Tertio oñdit auctē Origē. sciaz dei creatā esse a scitis. ibi. (Origē. tm̄ ꝛc.) (Ad B aūt qō supra dcm̄ ē ꝛc.) Dic ingrit de ieffabilitate dīne scie: ꝛ supposito q̄ sit ieffabilis ex ꝓdictis. ḃ soluit obiectiōes in ȝriuz factas. vñ didit ī duas ptes. Jn p⁹ ponit obiectōez ꝛ soluit cā. Jn z⁹ obycit ȝ solonē ꝛ itez soluit. ibi. (Sz adhuc vrget.)

¶ Questio. I.

HIc quinq̄z q̄runt. Primo vtꝝ scientia dei sit cā rez. Secūdo vtꝝ oia vniformiter cogñscat. Tertio vtrū sit enūciabiliū. Quarto vtrū earuz que nō sunt. Quinto vtrum sit contingentium.

¶ Utꝝ scia dei sit causa rez. I.

ABprimuz sic ꝓcedit: videt q̄ scientia dei sit cā rez. Scia. n. dei tā a scis q̄z a ꝓphis scie artificis ꝓpat: ꝫ scia artificis cā ē scitoꝝ ꝑ artē ꝺducēdoꝝ. ḡ vī q̄ scia dei sit cā rez. ¶ P. cū silitudo sit q̄dā vnitas ī forma oz q̄ ī omni assimilatōe vel vnū siliū sit cā alterius: vel vtrūq̄z ab vna cā deducatur: q2 vnitas ī effectu designat vnitatē cāe: ꝫ scia ē assimilatio q̄dā. ḡ oꝑz semp q̄ scia sit cā sciti sic est ī scia practica: vel scitū cā scie: sic est ī nr̄a scia speculativa: vl' vtriuslz sit cā vna: sic est i cognitiōe quā angeli de reb⁹ bñt: q2 ab eodē. s. deo ipimūtur spēs rez ī mēte angeli ad cogñscēdū: ꝛ ī mā ad cēndū: ꝫ scie dei q̄ ē ipse ds nihil ē cā neq̄z scitū neq̄z aliqd aliō. relinquit ḡ q̄ ipsa scia dei sit cā sciti. ¶ P. mēsura semp hz rōnē ꝑncipij respectu mēsurati: vtꝝ ex. io. metaphy. q̄titas. n. mēsurat ꝑ ꝑncipiuz q̄titatis vt subē oēs ꝑ ꝑn'm subē: ꝫ scia dei mēsura ē rerū. vñ dicit Anſ. q̄ vnaquēq̄z res vitatē hz qñ iplet illud ad qō ī mēte diuīa ordiata ē. ḡ scia dei ē cā scitoꝝ. ¶ P. sic voluntas dei ē ipe ds: ita ꝛ scia ei⁹: ꝫ volūtas dei absolute dr cā oiuz volitoꝝ ꝛ bonitas oium bonoꝝ. ḡ scia ei⁹ dz dici cā oiuz scitoꝝ.

Sed contra cuiuscūq̄z cā ē dei scia: cā est ds: ꝫ nō oium scitoꝝ a deo cā ē ds: q2 mala q̄ sunt a deo scita: nō sunt ab ipso: ḡ nec scia dei cā ē oiuz scitoꝝ. ¶ P. posita cā ponit effectus: ꝫ scia dei fuit ab eterno: res aūt ab eterno nō fuerūt. ḡ scia dei nō ē cā rerū.

Respondeo dōz: q̄ loquēdo de attributis dīnis attēdēda ē attributoꝝ ratio: q̄ q2 diuersa ē diuersoꝝ. iō aliqd attribuit vni qō nō attribuit alteri: q̄uis oia sint vna res: ꝛ ide ē q̄ bonitas dīna dr cā bonoꝝ: ꝛ vita cā viuētiū: ꝛ sic de alijs. Si ḡ accipiam⁹ diuersas attributoꝝ rōnes iuenient aliq̄ brē cōparationē nō tm̄ ad hñtē: ꝫ ēt ad aliqd sic ad oēm: vt potētia ꝛ volūtas ꝛ scia. Quedā āt ad hñtez tm̄: vt vita bonitas ꝛ hȝ. Et ḃ oia bñt vnū modū cālitatis. s. ꝓ modū cōem efficiētis exēplaris: vt dicimus q̄ a ꝑ bono sunt oia bona: ꝛ a ꝑ viuēte oia viuētia. Sz illa q̄ dīr ꝓ ꝺparatōez ad obz bñt ēt aliū modū cālitatis respcū. s. obiectoꝝ. vt voluntas respectu volitoruz: ꝛ sic querit hic de cālitate scie. Constat. n. q̄ scia sua ē cā ꝓ modū efficiētis ꝛ exēplaris oiuz sciētiaꝝ: ꝫ dubiū ē vtꝝ sit cā scitoꝝ. Sciēdū ē ḡ q̄ scia ꝫ rationē scie nō dicit alīq̄ cālitatē: alīs ois scia cā esset: ꝫ inquātū ē scia artificis opātis res sic hz rōnē cāe respectu rei opate ꝓ artē. Uñ sic est cālitas artificis ꝑ artē suā ita ꝺsiderāda est cālitas dīne scie. Est ḡ iste ꝓcessus in ꝓductiōe artificiati. ꝑmo scia artificialis oñdit finē. scdo volūtas ei⁹ itēdit finē illū. tertio volūtas impat actū: ꝓ quē educat op⁹: circa qō op⁹ scia artificis ponit formā concepta. Uñ scia se hz vt ostendēs finez ꝛ volūtas vt dirigēs actū ꝛ formās op⁹ opatū. ꝛ iō ꝺstat q̄ qcqd accidit ī effectu ꝓ defectū a forma artis vel a fine nō reducit ī sciam artificis sicut ī cām. Pz ēt q̄ ꝓncipalitas cālitatis ꝺsistit penes volūtatē q̄ impat actū. Uñ pz q̄ malū qō ē deuiatio a forma ꝛ a fine nō causat a scia dei: ꝫ tm̄ cālitatē hz respectu bonoꝝ ꝫ q̄ ꝺsequunt formā dīne artis ꝛ finē:

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō tñ q̄ respcū hoꝝ dicat pfectā rōnez cālitatis nisi ſm q̄ adlūgit volūtati. ⁊ iō i lra dr̄ q̄ scia bñplaciti est cā rū. Et pp B ēt Aui. dicit: q̄ iquātū deus cognoscit eēntiā ſuā ⁊ amat vel vult eā ſm q̄ est pn̄m rez. quaꝝ vult se eē principium fluunt res ab eo.

Ad primum g̃ dōm: q̄ scia artificis nō ē cā defectus q̄ cōtingit in artificiato: q̄uis ēt eēt pfectus ab eo: nec ēt est cōpleta causa artificiati nisi addaꝫ volūtas: vt dicit phs in. 9. metaph. ⁊ sil'r est ēt ō scia dei. ¶ Ad 2m dōz: q̄ mala nō cogſcunt a deo p ſilitudinē ſuā: ſz p ſilitudinē bonoꝝ: vt pus dcm ē. ⁊ iō nō segſ q̄ ſit cā nisi bonoꝝ. ¶ Ad 3m dōz: q̄ iq̄tū scia dei ē ſicut exēplar p modū art. rez ſic dr̄ mēſura eaꝝ. vñ mala ſic dficiūt a ptic̄ dr̄ōne fozme artis: ita dficiūt a rectitudie mēſure. Et pp hoc ēt malū diffinit ab Auguſ. q̄ ē p̄uatio modi iquātū deficit a mēſura: ſpēi iquātū deficit ab imitatiōe exēplaris: oꝛdinis iquātū deficit a fine. ¶ Ad 4m dōm: q̄ volūtas hz ꝛpletā rōnē cāe iquātū obm eius est finis ſm rōnē boni q̄ est cā cārū. vñ ⁊ imperiuz ſup alias vires hz. ⁊ iō absolute volūtas dei cā rez dr̄: de scia autē nō ſil'r ſe hz ſicut de volūtate: vt dcm ē: nec ēt ita cōparatur scia ad scitū ſicut vita ad viuētē. vñ ps q̄ rō nō cōcludit. Quintū ꝛcedimus. ¶ Ad 6m dōm: q̄ ſic creature nō exeūt a deo p necitatē nāe vel potētie nālis: ita nec p necessitatē scie: ſz p lībtatē voluntatis in q̄ cōpleꝫ rō cālitatis. ⁊ iō nō q̄ſcūq; ſciuit creauit: ſz q̄ſcūq; voluit.

¶ Utꝝ scia dei ſit vnifozmiter de reb⁹ scitis. II.

Ad secundū ſic pcedit: vr̄ q̄ scia dei nō vnifozmiter ſit ō rebus ſcit'. Oīs. n. ſcia q̄ ē de reb⁹ aliter q̄ſ ſint est falſa: ſz scia dei viſſima ē: cū igit oēs res nō hēant vnū modū vr̄ q̄ nō vnifozmiter ſit de oīb⁹. ¶ P. ſm Augu. ali⁹ modus cōgnis ē cognoscere rē p ſui eēntiā ⁊ p ſui ſimilitudinē: ſz deus ſeipſuz per eſſentiam ſuaz cognoscit: creaturas vo p ſimilitudines eaꝝ in ipo exiſtes. g̃ nō vnifozmiter ſeipſuz ⁊ creaturas cogſcit. ¶ P. vt ſupra bitū est: ōs bona cogſcit p ſe. mala aūt per aliud: ſz B facit diuerſuz modū cognitōis. g̃ nō vnifozmiter oīa cognoscit. ¶ P. ſm Dion. i. 7. de di. no. de⁹ eodē mō cognoscit res quo reb⁹ esse tradidit: ſz ſm Augu. alia ratiōe creauit hominē ⁊ equū. g̃ alia ratione cognoscit: ⁊ ita nō vnifozmiter de omnibus est.

Sed contra Dion⁹. in eodē capło dicit: q̄ mālia imāliter cogſcit: ⁊ multa vnite: ⁊ ſic de alys. g̃ vr̄ q̄ ſit vnifozmiter de oīb⁹. ¶ P. modus cognitiōis p̄cipue attēdit penes rōnem medy ex cuius diuerſitate de eodē pōt bēri opio ⁊ scia: ſed deus eodē medio oīa cognoscit. ſ. p eēntiā ſuā: vt in eodē capło Dion⁹. dicit. g̃ de oībus est vnifozmiter.

Respondeo dōm: q̄ ī q̄libz cognitōe pōt cōſiderari duplex modus. ſ. modus rei cognite: ⁊ modus cognoſcētis. Modus q̄dē rei cognite nō est modus cognitiōis ſz modus cogſcētis: vt dicit Boet. Nō ps ex B q̄ eiuſdē rei cognitio est i ſenſu cū ꝺditiōib⁹ mālib⁹: q̄ ſenſus ē potētia i mā. In itellectu aūt: q̄ ſmaterial'ē: eiuſdē cognitio ē ſine appēditꝰ māe. Cui⁹ rō ē: q̄ cognitio nō fit nisi ſm q̄ cognitū ē i cognoſcēte. vnūq̄q; aūt est i aliquo p modū ipſi⁹ ⁊ nō p modū ſui: vt ps ex lib. de cāis. ⁊ iō opz q̄ cognitio fiat ſm modum cognoſcētis. Q̄ g̃ in itellectu dino est ſumma vnitas. iō ei⁹ cognitio ē vnifozmis de oībus: oīa. n. in eo vnū ſunt. Luz g̃ querit vt ꝛz deus oīa vnifozmiter cognoſcat diſtīgūduz est: q̄ aduerbiū pōt dr̄e modū actus cognitōis: ⁊ ſic vez est: vel modū obiecti. ⁊ ſic falſuz est. Q̄ de⁹ nō tñ ſcit rē: ſz ꝑticū modum rei. vñ ſcit diuerſis diuerſos modos inesse: ⁊ ſimiliter dōm est ad oēs ſimiles q̄ōnes.

Ad primum g̃ dōm: q̄ cuz dr̄ ſcia q̄ est de re alr q̄ ſit est falſa. est duplex. Q̄ aduerbiū alr pōt designare modū ipſi⁹ ſcie: ⁊ ſic falſuz ē: q̄ ſcientia vna ē imālis de reb⁹ mālib⁹. Uel pōt designare modum ſcitoꝝ: ⁊ ſic vez est. vñ ad ꝑpoſitū nō ꝛcludit. ¶ Ad 2m dōm: q̄ eēntia dei p quā ſeipm cognoſcit ōs: est ēt ſimilitudo p quā cognoſcit oīa creata: ⁊ ita per ideꝫ mediū ſe ⁊ alia cognoſcit. Uñ ex pte cognoſcētis iuenit vnitas: ſed ex pte cognitoꝝ diuerſitas: q̄ aliq̄ eoꝝ. ſ. ipſe de⁹ ſe habet p idēritatē ad mediū illud: alia per imitatiōnē. ſ. ipſe creature. ¶ Ad 3m dōm ſil'r q̄ de⁹ eodez medio. ſ. eēntia ſua cognoſcit ⁊ bona ⁊ mala: ſz ad hoc mediū diuerſimode comparanꝫ bona: que ipſuz imitanꝫ: ⁊ mala q̄ ab ipso diſcedunt. ¶ Ad 4m dōm: q̄ vna eēntia dina est p quaz esse oībus tradidit p quā oīa cognoſcit: vt idē Diony. dicit. Alietas aūt rōnum est ex diuerſitate reſpectuuz qui attenduntꝰ ſm diuerſitatem rerum.

¶ Utrum ſcientia dei ſit enunciabilium. III.

Ad tertiuz ſic pcedit: videtur q̄ ſcia dei nō ſit enūciabiliū. ſciētia. n. dei ē de reb⁹ p ideas eaꝝ: ſz idea ē ſimilitudo rei cōplexe. g̃ vr̄ q̄ ꝛplexoꝝ vel enūciabiliū ōs ſciam nō bēat. ¶ P. vt dr̄ ī 3o de aīa: q̄ſ itellect⁹ itelligit affirmatiōnē ⁊ negatiōnē fit q̄dā compō: ſz i dino itellcū nulla ē compō. g̃ enūciabilia nō cognoſcit. ¶ P. ſicut ibidē dr̄ operatiōi q̄ itellect⁹ affirmat aliq̄d aut negat admiſceꝫ tps. vñ oīs enūciatio cum tpe ſignificat: ſz itellectus dīnus oīno abſolut⁹ est a tpe. ergo nō est enūciabiliū. ¶ P. intellect⁹ dīnus est veriſſimus cui nulla falſitas admiſceri pōt: ſz duaꝝ opationuz itellectus vni admiſceꝫ falſitas. ſ. ei q̄ affirmat aliq̄d aut negat: alteri vo nō: qua. ſ. ituek̄ q̄ditatē rei: vt in 3o de aīa dr̄. ergo vr̄ q̄ iſta tñ opatio ſit deo attribuenda: ⁊ nō prima qua enūciabilia cognoſcuntur.

Sed contra nr̄a ſciētia nō tñ est de reb⁹: ſz ēt de enunciatōib⁹. ſi g̃ eēntia dei nō eſſet de enūciatiōib⁹ eēt impfectioꝝ q̄ nr̄a. ¶ P. q̄cq̄d pdicit de⁹ ſcit: ſz multa enūciabilia p ꝑpb̃as pdixit: ſicut vginē pituraz. Iſa. 7. ergo enunciabilia ſcit.

Respondeo dōm: q̄ ſm opīonē Aluic. ⁊ ex dictis Alga. vr̄ ſeq: q̄ deus enūciabilia nesciat: ⁊ p̄cipue ī reb⁹ ſingularib⁹: q̄z ponunt q̄ ſcit ſingularia tñ ylr. i. ſm q̄ ſunt ī cāis ylīb⁹ ⁊ nō ꝑticulariter. i. in nā ꝑticularitatis ſue. Uñ ꝛcedunt q̄ ſcit B idiuiduū ⁊ il lud: ſz nō ſcit B idiuiduū nūc eē ⁊ postmodū nō eē: ſic ſi aliq̄s ſciret eclꝛpſiz q̄ futura est cras in ſuis cāis ylīb⁹: nō tñ ſciret an mō eēt vel nō eſſet nisi ſenſibill' videret. Sz q̄ ſupra oñſuz est q̄ ōs nō ſoluz hz hȝ cognitionē de ꝑticularib⁹: ſz pfectā iquātū cognoſcit ea in ſua ꝑticularitate ſm oēs ꝺditōes idiuiduales q̄ ī eis ſunt. Jō dōm ē q̄ deus nō ſolū cognoſcit ipſas res: ſz ēt enūciabilia ⁊ cōplexa: tñ ſimplici cognitōe p modū ſuū: q̄ ſic ps. Lū i re duo ſint: q̄ditas rei ⁊ eē ei⁹. his duob⁹ rñdet duplex operatio itellect⁹. Una q̄ dr̄ a pbis formatio q̄ apprehendit q̄ditates rez: q̄ ēt dr̄ idiuiſibiliū itelligētia. Alia aūt cōprehēdit eē rei cōponēdo affirmatiōez: q̄ ēt eē rei ex materia ⁊ fozma ꝛpoſite: a q̄ cognitōez accipit: ꝛſiſtit i quadā compōne fozme ad mām vel accñtis ad ſubm. Similiter ēt in ipso deo ē ꝛſiderare nām ipſi⁹ ⁊ eē eius: ⁊ ſicut nā ſua ē cā ⁊ exēplar oīs nāe: ita ēt eē ſuū est cā ⁊ exēplar oīs eē. Uñ ſicut cognoſcēdo eēntiā ſuā cognoſcit oēs rē: ita cognoſcēdo eē ſuū cognoſcit eē cuiuſlibet rei: ⁊ ſic cognoſcit oīa enūciabilia q̄b⁹ eſſe ſignificaꝫ: nō tñ diuerſa opatiōe nec cōpoſitiōe ſz ſimplr: q̄z eē ſuuz nō ē aliud q̄b eēntia: nec ē ꝛpoſitū ꝛnīs: ⁊ ſic ꝑ idē cogſcit bonū ⁊ malū: ita per idem cognoſcit affirmatiōes ⁊ negationes.

Ad primum g̃ dōz: q̄ aliud ē de fozma exſtīte in mēte artificis: ⁊ de idea rei que est in mēte dīna: q̄z fozma q̄ est in mēte artificis nō est cā totius q̄ ē in artificiato: ſz tñ fozme. ⁊ iō eē hāc domū rē. q̄ ꝛſequunꝫ nām p formaz artis nescit nisi ſenſibil'r accipiat: ſz idea q̄ est in mēte dīna est cā oīs ei⁹ q̄ ī re ē. vñ ꝑ ideā nō tñ cognoſcit nām rei: ſz ēt hāc rē eē in tali tpe: ⁊ oēs ꝺditōes q̄ ꝛſequunꝫ rē: vel ex pte māe vel ex pte fozme. ¶ Ad 2m dōz: q̄ ipm eē dīnū q̄ ē ſimplex: ē exēplar oīs eē ꝛpoſiti q̄ ō in creatura est. ⁊ iō p eē ſuū ſimplex cognoſcit ſine ꝛpōne itellectuū vel diſſionē oē eē vel nō eē q̄ rei ꝛuenit: ſz itellectus noſter cui⁹ cognitio a reb⁹ oꝛiturꝰ q̄ eē cōpoſitū hñt: nō apprehēdit illud eē niſi cōponēdo ⁊ diuidēdo ⁊ de tali itellcū pbs loquit. ¶ Ad 3m dōz: q̄ opatiōi itellect⁹ nr̄i cōponētis ⁊ didētis admiſceꝫ tps duplici de cā. Tū ex pte ſua: q̄z accipit ſciam a cōtinuo ⁊ tpe. ſ. a ſenſu ⁊ imaginatiōe. Tū ex pte itellectoꝝ q̄ ī tpe ſunt. Jn opatiōe aūt dīni itellectus aduēit tps tñ ex pte itellectoꝝ: q̄z ſic alias res determiate cognoſcit: ita ⁊ tēpus. vñ cogſcit hāc rē eē ī tali vel ī tali tpe: ſz ex pte ipſi⁹ itellect⁹ nullū tps vel aliq̄ ſucceſſio aduenit: q̄z tpalia intpaliter cogſcit. ¶ Ad 4m dōm: q̄ ſic opatiōi itellect⁹ nr̄i q̄ ī ſpīcit q̄ditates rez nō admiſceꝫ falſitas niſi p accidēs: iquātū cognitio q̄ditatis depēdet a cognitione affirmatiōis: qō ꝛtingit in q̄ditatib⁹ cōpoſitis: ⁊ nō ī ſimplicibus: vt dr̄ in. 9. metaph. Ita opatiōi itellect⁹ dīni nō pōt aduenire falſitas nec ī cōprehēdēdo nās rerū nec in cōprehēdēdo enūciabilia: q̄z vtrūq̄ eadē opatione cognoſcit: ⁊ p vnuz idē ſimplex: vt ex dictis ps.

¶ Utrum ſcientia dei ſit non entium. IIII.

Ad quartuz ſic pcedit: vr̄ q̄ ſcia dei nō poſſit eē nō entium. Scia. n. ꝛpoꝛtat reſpectuz ad ſcibile. Sz ea q̄ dñt reſpectū ad creaturā nō dñr de deo niſi creaturis exſtīb⁹: vt dñs ⁊ creatoꝝ ⁊ hȝ. g̃ vr̄ q̄ nō poſſit ōs dici ſcire res aliq̄s niſi q̄ñ ſunt. ¶ P. ſci ētia nō ē niſi vo ꝛ: vt ī posteriozib⁹ dr̄: ſz vez ⁊ ens ꝺuertūtur. g̃ nō ē niſi entiū. ¶ P. ſcia dei ē mēſura ſcitoꝝ: ſz ea q̄ nō ſunt nō mēſurant alicui. g̃ eoꝝ nō est ſcia dei. ¶ P. pmū cadēs ī apphēſiōe itellect⁹ est ens: vt Aui. dicit: ſed nulla vt⁹ pōt cognoſcere aliq̄d niſi ꝑſuppoſita rōne pmi obiecti ſicut viſus nihil videt ſine lumie. ergo nec aliqs intellectus poteſt cognoſcere niſi entia.

Sed contra q̄cq̄d eligit ſine erroꝛe B ſcit: ſed ſm Aug. eligunt q̄ nō ſunt: nec tñ errat q̄ eligit. ſ. ōs. g̃ vr̄ q̄ eoꝝ q̄ nō ſunt noticiā bēat. ¶ P. ſic ſe hz ſcibile ad ſciaz nr̄az vt pus: ita ſe hz ſcia dei ad ſcibilia vt poꝛ eis: ſz q̄dā ſcibilia ſunt: quoꝝ nō hēmus ſciētiā vt pbus tradidit. g̃ ⁊ ſcia dei pōt eſſe eoꝝ q̄ nō ſunt.

Respondeo dōm: q̄ q̄cq̄d cogſcit aliquo mō opz eē ad min⁹ in ipſo cognoſcente. vñ ⁊ Aluicē. dicit: q̄ de eo q̄ō oīno ē nō ens nihil pōt enūciari. Uñ ſm q̄ aliq̄ ſe hñt ad eē: ita ſe hñt ad dīnā cognitōez. Eſſe aūt rei pōt triplr ꝛſiderari. Uel ꝑut ē in ꝑpa ſua nā ex ſuis ꝓncipijs educta. Uel ꝑut est ī potētia alicui⁹ cāe. Uel ꝑut ē ī apphēſione alicui⁹ cognoſcētis. Oia g̃ illa q̄ hñt eē in ſua nā ſm q̄dcūq; tps: ōs ab eterno ſciuit: ⁊ apphēdēdo nāz ipſoꝝ: vt vidēdo ea eē: nō tñ ī cognitōe ſua: vel potētia alic⁹ cāe: ſz ēt ī eē nāe: q̄ ps: q̄z ꝛſtat q̄ re exiſtēte cogſcit ōs ipm esse q̄ hz in ꝑpa nā. Si aūt ab eterno nō cogniſſet niſi eē ei⁹ q̄ ē in cognitōe vel in potētia cāe: cognitio ſua ꝑficeret p tēpoꝝ ſucceſſiōes: ⁊ talia dicitur ōs ſcire ſcīa viſiōis. Res aūt illas q̄rū eē ī nullo tpe est in ꝑpa nā: cogſcit eē in potētia cāe: vel creature deficiētis ſicut mala: vel in potētia opatiua ſua ſicut bona. Scit ēt ea eē in cognitōe ſua iquātū ſcit ſe cognoſcere ea ⁊ poſſe ſe facere ea quātū ad bona: vel poſſe ꝓtingere ex defectu creature q̄tuz ad mala. Et iſte modus cognitionis noiaꝫ ſcia ſimplicis itelligētie iquātū. ſ. p modū illuz cogſcit ipſa ſimplex nā rei: q̄ poſſz eē: nō tñ cogſcit ipſam eſſe ſimplex: cui⁹ ꝛpe ē viſio: ſz ſm q̄d tñ: vt dcm est.

Ad primum g̃ dōm: q̄ oēs relōnes q̄ fundanꝫ ſup aliq̄ opationē actualē ꝑcedētem in creaturis nō pōt ꝛuenire deo niſi ex tpe creaturis exiſtē tib⁹: ſz relō ipoꝛtata in ſcia potētia ⁊ volūtate nō fundaꝫ ſup aliq̄ opationē actualr ī creaturā ꝑcedētē. ⁊ iō nō est ſil'e. ¶ Ad 2m dōm: q̄ ſm q̄ nō entia hñt v⁹tatē: ſic ea ōs ſcit: q̄. n. erūt poſt mille ānos nō ſcit ea ōs eē nūc: q̄m nō ē vez ea eē nūc: ſz ſcit ea futura eē tūc: q̄ñ vez erit ea eē: ſi militer illa q̄ nec ſunt nec erūt nec fuerūt ſcit ea eē in cognitōe ſua: ⁊ in potētia cārū ſuaꝝ. put est vez ea ſic eſſe. ¶ Ad 3m dōm: q̄ illud q̄ nō est nō ſcit a deo vt cōmēſuratū actu ſcie ſue: ſz vt cōmēſurabile: ⁊ B ſufficit ad ſcientie veritatē. ¶ Ad 4m dōm: q̄ q̄cd cogſcit: cogſcitur vt ens: vel ī ꝑpa nā vel i cā ſua vel in cognitōe aliq̄: ⁊ ſic ēt ſunt entia omnia que deus cognoſcit.

¶ Utꝝ ſcia dei ſit contingentium. V.

Ad quintū ſic pcedit: vr̄ q̄ ſcia dei nō ſit ꝓtingētium. Scia. n. dei est cā oīum ſcitoꝝ bonoꝝ: ſz oīs cā necia inducit necio effectuz: poſita. n. cā necio ponit effectus niſi cā ſit deficiēs in minozi pte: ſicut cā nālis: cuz g̃ ſcia dei nō ſit deficiēs: vr̄ q̄ id cui⁹ ē ſit neciuz: ⁊ ita nō ſit ꝓtingētiū. ¶ P. ſcia nō est niſi vo ꝛ: ſz ī futuris ꝓtingentibus nō ē alterū determiate vez: vt pbs ꝑbat. g̃ vr̄ q̄ nō poſſit eē eoꝝ ſcia dīna. ¶ P. ſi ſit ꝓtingētiū ponaꝫ q̄ ōs ſciat ſoꝛ. currere ide ſic. Aut est poſſibile ſoꝛtez nō currere: aut impoſſe. Si nō est poſſibile ipz nō currere. ergo ab egpolléti neče est ipz currere: ⁊ ſic hȝ ꝑpoſitū q̄ illud cuius ē ſcia dei ſit neciū. Si aūt poſſibile est ipm nō currere: ponaꝫ g̃. Poſſibile. n. ē fm pbm: quo poſito nō ſequiꝫ icōueniēs: ſz poſituz erat q̄ de⁹ ſciret ſoꝛtē currere. g̃ ſcit eē q̄ nō ē: oīs aūt talis ſcia falſa ē. g̃ ſcia dei erit falſa: q̄ est ipoſſe: relinquiꝫ g̃ q̄ ſoꝛ. nō currere nō fuit poſſibile: ſz neceſſariū. ¶ Si dicaꝫ q̄ est neceſſariū neceſſitate cōſequētie ⁊ nō necitate ꝓntis ſiue necitate cōditionata. hoc. ſ. ꝺitōe ſi est ꝑſcitū: ⁊ nō necitate abſoluta. ¶ Cōtra. in omni vo ꝺitionali ſi añs est neceſſariuz abſolute: ⁊ ꝓns est neceſſariuz abſolute: q̄z ad añs ſemp ſequiꝫ ꝓns: ⁊ ad neceſſariū nunc̄ ſequiꝫ niſi neceſſariū: ſicut ad verū nūc̄ ſequiꝫ falſuz: q̄uis ecōuerſo vt ꝑbaꝫ in ꝑmo poſteriorū: ſz b⁹ cōditiōalis. ſoꝛ. currit ſi est ꝑſcitū a deo: añs ē neceſſariū abſolute: tū q̄z omne ꝑteritū est neceſſariū: ⁊ tuz q̄z omne eternū est neceſſariū. g̃ ⁊ ſoꝛ. currere est neceſſariū abſolute. g̃ vr̄ q̄ ſcia non est niſi de neceſſarys. ¶ P. ſm pbm in lib. poꝛ ex maiozi de neceſſitate ⁊ minozi de ineſſe ſequiꝫ ꝛcl'o de neceſſitate. Jnde ſic: omne ſcitum a deo neceſſe est eē vez: ſz hoc ē ſcitū a deo. g̃ neceſſe ē esse vez: ⁊ ſic idē q̄ ꝓns. ¶ Si dicas: q̄ iſta ē duplex ſcitū a deo neče est eſſe verū: q̄z pōt eē de dicto: ⁊ ſic est ꝛpoſita ⁊ fa. Uel pōt eē fa de re: ⁊ ſic est diuiſa ⁊ falſa. B. n. dictū est neceſſariū. ſ. ſcitū a deo est vez: ſz hāc rē q̄ poniꝫ ſcita a deo nō neceſſe ē fieri: q̄z ꝓtingēter fit. ¶ Cōtra. iſta diſtinctio tz tñ in fozmis ſeparabilib⁹ in quib⁹ ſubm eē potest: nō aūt in fozmis iſeparabilib⁹ a ſubo. Uñ iſtam nullus diſtīguit. cignū albū poſſibile est eē nigruz: q̄z albedo a cignō ſeparaꝫ niſi ſm rōnē ⁊ intellcm. vñ q̄ nō pōt ſi mul eē cū albo nō pōt ſimul eē cū cigno: ſz ī B q̄ dr̄ ſcitū

Universidad de Deusto
Biblioteca

importaꝝ gdā semp cōcomitans subm: qz qō semel ē scitum a deo nō pōt nō eē scitū ab eo. ergo vr q distinctio illa nihil ad ꝓpositū valeat. ¶ Si dicas q ⁊tingēs qñ futurū est pōt nō eē. Sz nō ex quo ponit pñs vel ꝑteritū: ⁊ sic ōs cognitionē ei⁹ hz. ¶ Cōtra. ois scia q̄ est de aliquo pñte de quo nō erat quādo futurū erat recipit additōez fm tēpoz successionē. Sz scia dei nihil accipit additiōis a rebus: nec est in ea aliqua successio fm tēpora. g̃ si futura ⁊tingētia nō cognoscit vt futura sunt: nullo mō ē contingētium vt sunt pñtia vel ꝑterita.

Sed contra ea q̄ subsunt lib. ar. sunt maxime cōtingētia: fz hoꝝ cognitōez deus hz: alꝫ nō redderet vnicuiq; fm opa sua. g̃ sua scia ē ⁊tingētiū. ¶ P. si ita bitū ē q scia dei est oīum: fz nō oīa ex necessitate cōtingūt vt ad ipm sensum pz ⁊ a pbis ꝓbatum est: ⁊ in fide suppositū est. ergo sciētia dei nō tm̄ est necessariorum: sed etiam contingentium.

Respondeo dōm: q ꝓpter hꝰ difficultates qdaz phi negauerūt deū de ꝑticularibus ⁊tingētib⁹ cognitionē hēre: cogitātes intellectū dīnū ad modū itellectus nr̄i. ⁊ iō errauerūt. Qz aūt itellectus diuinus nō ipediaꝝ a cognitiōe ꝑticulariū ratiōe particulationis q̄ est ex mā sicut itellect⁹ noster impedit in. 3. 6. di. oñsuz est. Et iō nūc restat ingrere: vtz ipediaꝝ rōne ⁊tingētie. cōtingētia. n. vñr duplici rōne effugere dīnā cognitionē. p̄mo ꝓpter ordinē cāe ad cātū: qz cāe necessarie ⁊ imutabilis vr̄ eē effect⁹ necessari⁹. vñ cū scia dei sit causa rex ⁊ sit imutabilis videt q possit eē ⁊tingētiū. scōo pp ordinē scie ad scitū. Qz cuz scia sit certa cognitio: ex ipsa rōne certitudinis ēt exclusa cālitate regrit certitudinē ⁊ determiatōez in scito: quā ⁊tingētia excludit: vt pz i scia nr̄a q̄ nō ē cā rex ⁊ in scia dei respectu maloꝝ: fz neutruz hoꝝ remouet sciam ⁊tingētiū a deo. ⁊ de p̄mo qdez satis manifeste pōt accipi. Qñcūq; n. sunt cāe multe ordinate effectus vltimus nō sequit cām p̄mā in necessitate ⁊ cōtingētia: fz cām primā: qz virtus cāe p̄me recipit in causa scōa fm modū cāe scōe. Effect⁹. n. ille nō ꝓcedit a causa p̄ma nisi fm q vtus cāe p̄me recipit in scōa cā: vt pz i flozitiōe arboris: cui⁹ cā remota est mot⁹ solis. ꝓxima āt virtus generatiua plante. flozitio aūt pōt ipediri p ipedimētū vtutis gnātiue: quāuis motus solis inariabilis sit. Silr ēt scia dei est inariabilis cā oīum: fz effectus ꝓducūtur ab ipso p opatiōes secūdaꝝ cārum: ⁊ iō mediantibus cāis secūdis necessarys ꝓducit effect⁹ necessarios: vt motum solis ⁊ hꝰ: fz mediātib⁹ cāis secūdis ⁊tingētib⁹ ꝓducit effect⁹ ⁊tingentes. Sz adhuc manet dubitatio maioz de scōo: qz cā p̄ma necessaria pōt simul eē cū defectu cāe scōe sicut motus solis cū sterilitate arboris: fz scia dei nō pōt simul stare cū defectu cāe scōe. Nō. n. pōt eē q deus sciat simul būc cursurū ⁊ iste deficiat a cursu: ⁊ hoc est ꝓpter certitudinē scie: ⁊ nō ꝓp cālitatē ei⁹. Opz. n. iuenire ad B qō scit certa scia aliquā certitudinē in scito. Sciendū est igit q anteq̄ res sit nō hz eē nisi in cāis suis: fz causē q̄dā sunt ex gbus necessario sequit effectus q̄ impediri nō pñt: ⁊ in istis causis hz causatū esse certū ⁊ determinatuz: adeo q pōt ibi demōstrare sciri: sicut ē ortus solis ⁊ eclypsis ⁊ hꝰ. Quedā aūt sunt cāe ex gbus cōsequūtur effect⁹ vt in maioꝛi pte: fz tm̄ deficiūt in minoꝛi parte: vñ in istis cāis effectus futuri nō hñt certitudinē absolutā: fz quādā: iquātū sunt magis determinate cāe ad vnū q̄ ad aliud. ⁊ iō p istas causas pōt accipi scia ⁊iecturalis de futuris: q̄ tanto magis erit certa: quāto cause sunt magis determinate ad vnū: sicut est cognitio medici de sanitate ⁊ morte futura: ⁊ iudiciū astrologi de ventis ⁊ pluuijs futuris. Sz quedā cause sunt q̄ se hñt ad vtrūq;: ⁊ in istis causis effectus de futuro nullā hñt certitudinē vl̄ determinationē. ⁊ iō ⁊tingentia ad vtrūlibz in cāis suis nullo mō cognosci pñt. Sz qñ iā efficiunt in rez nā tūc hñt in seipsis eē determinatū. ⁊ iō qñ sunt in actu certitudinal̄r cognoscunt: vt pz i eo q videt soꝛ. currere: qz soꝛ. currere dū currit necessariū est: ⁊ certā cognitionez hēre pōt. Dico igit q itellcūs dīnus ituet ab eterno vnūqōq; ⁊tingētium nō solū ꝓut est in cāis suis: fz ꝓut est in eē suo determinato: cū. n. re exīte ipsaz rē videat ꝓut in eē suo determinato ē: al̄r cognosceret rē ponēdā est: q̄ anteq̄ fiat: ⁊ sic ex euētib⁹ rez aliquid ei⁹ accresceret cognitiōi. ꝓz etiā q deus ab eterno nō solū vidit ordinē sui ad rē ex cuius ptāte res erat futura: fz ipm eē rei ituebat. Qō qual̄r sit euidēter docet Boe. in fine de ꝑso. Dis. n. cognitio ē fm modū cognoscētis: vt dcm̄ ē. cū igit deus sit eternus: opz q cognitio ei⁹ modū eternitatis hēat: q est eē totū simul sine successiōe. Un̄ sicut q̄uis tēpus sit successiuū: tamē eternitas eius ē pñs oībus tēporibus vna ⁊ eadē ⁊ idiuisibilis: vt nūc stat. Ita ⁊ cognitio sua intuet oīa tpalia q̄ uis sibi succedētia vt pñtia sibi nec aliqd eoꝝ est futurū respcū ipsius: fz vnū respcū alterius. vñ fm Boet. meli⁹ dr̄ ꝓuidētia q̄ ꝑuidētia: qz nō. q. futurū: sed oīa vt pñtia vno intuitu ꝓcul videt. q. ab eternitatis specula: fz tamē pōt dici pscietia inquātū cognoscit id qō futurum est nobis nō sibi. Qō, vt meli⁹ pateat exēplis oñdaꝝ. Sint gn̄ q homies q successiue in gnq; hozis quinq; ⁊tingētia facta videāt. Possum g̃ dicere q isti gnq; vidēt h ⁊tingentia successiētia pscientialiter. Si aūt ponerēt q isti quinq; actus cognoscētiū eēt actus vn⁹ posset dici q vna cognitio eēt pñtialr de oībus illis cognitis successiuis: cū g̃ ōs vno eterno intuitu nō successiuo oīa tpa videat oīa ⁊tingētia in tēporibus diuersis ab eterno pñtialr videt: non tm̄ vt habētia eē in cognitiōe sua. Nō. n. deus ab eterno cognouit de reb⁹ tm̄ se cognoscere ea: qō ē eē in cognitione sua: fz ēt ab eterno vidit vno intuitu ⁊ videbit singula tpa: ⁊ rē talē eē in h tpe: ⁊ in hoc deficere. Nec tm̄ videt hanc rē respectu ꝓcedētis tēporis esse futurā: ⁊ respectu futuri ꝑteritā: fz videt istud tps in quo est ꝑsens ⁊ rē esse pñtē in h tpe: qō tm̄ in itellectu nr̄o nō pōt accidere: cui⁹ actus est successiuus fm diuersa tpa: ⁊ ita pz q nihil ꝓbibet ⁊tingentiū ad vtrūlibz certā sciam deū hr̄e: cum intuitus eius ad rem ⁊tingētez referaꝝ: fm h q ꝑsentialiter in actu est: quādo iam determinatuz est ⁊ certitudinaliter cognosci potest.

Ad primum g̃ dōm: q a causa p̄ma nō trahit effectus necessitatē: fz solū a cā prima: vt dictū est: ⁊ ideo rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 2m dōm: q futurū cōtingēs nō est determinate verū anteq̄ fiat. qz nō hz causam determinatā. ⁊ iō eius certa cognitio hēri nō pōt ab intellectu nr̄o: cuius cognitio est in tpe determinato ⁊ successiue: fz dū est in actu determinate vez est. ⁊ iō a cognitōe q̄ est pñs illi actui pōt certitudinal̄r cognosci: sicut pz ēt de visu corporali: ⁊ qz cognitio diuīa eternitate mēsuraꝝ: q̄ eadē manēs omni tēpori pñs est. ⁊ iō vnūqōq; ⁊tingētiū videt ꝓut est in suo actu. ¶ Ad 3m dōm: q actus dine cognitiōis trāsit supra ⁊tingēs etiā si futurum sit nūc. sicut trāsit visus noster supra ipsum dū est: ⁊ qz eē qō est q̄ est necesse est: qō tamē absolute nō est necessariū. iō dr̄ q in se ꝓsideratū est ⁊tingēs: fz relatuz ad dei cognitionē est necessariū: qz ad ipsaz nō refert nisi fz q est in eē actuali. ⁊ iō sile est sicut si ego videā soꝛ. ꝑsentialiter currere: qō qdē in se ē ⁊tingēs: fz relatū ad visuz meū est necessariū. vñ bona est distinctio q est necessariū necessitate ꝓntie ⁊ nō ꝓsequētis: vel necessitate ꝓditiōata non absoluta. ¶ Ad 4m dōm: q ad B ar̄m multipl̄r respondeꝝ. Quidā. n. dicūt q B añs. f. B eē pscitū a deo nō est necessariū. Et si obyciaꝝ qō est dcm̄ de ꝑterito. ergo ē necessariū. ' Respōdēt q B hz istātiā in ꝑteritis que dñt respectū ad futurū. vñ cū dr̄ B fuisse futuꝝ: quāuis sit dictū de ꝑterito: tm̄ qz depēdet a futuro nō est necessariuz: qz qō fuit qñq; futurū pōt nō eē futuꝝ: qz futurus gs incedere nō icedet: vt dr̄ in scōo de gnātiōe. Sz ista instantia nulla est. Qz quāuis qō fuit futuꝝ possit nō eē futuꝝ impeditis causis q̄ erāt determinate ad effectū vt in maioꝛi pte: nō tamē pōt nō fuisse futuꝝ. Semp. n. verū erit dr̄e. B q̄ñq; fuit futurū. Similr nō est ad ꝓpositū: qz cuz dr̄ pscitū nō importaꝝ tm̄ ordo ad futurū: fz ēt actus q̄dā qui significaꝝ vt ꝑteritus. Et iō alꝫ dñt sicut vr̄ magister dr̄e in lra: q B añs nō est necessariū: qz pscitus quāuis fz vocē ⁊significet tēpus ꝑteritū: tamē significat actū diuinum cui nō accidit ꝑteritio. ⁊ iō sicut deus pōt nō pscire: ita pōt nō pscisse. Sz istud ēt nō soluit: qz quāuis act⁹ diuinus nō hēat necessitatē coactiōis: hz tamē necessitatē imobilitatis loquēdo de actibus itrinsecis: vt velle itelligere ⁊ hꝰ. vñ nō est ⁊tingēs nō eē si ponaꝝ esse. Et qz cōsequēs nō pōt poni nō esse: quin ēt añs ponaꝝ nō eē: cōsequēs nō poterit poni nō esse. Sz hoc certū est q añs pōt poni eē. Uez. n. ē determinate deū aliqd futurū nūc scire: ⁊ ita seqt q añs nō possit poni nō eē ēt absolute sumptuz: ⁊ multo minus q possit ⁊tingere nō eē. Et ideo alꝫ dñt q istud añs est ⁊tingēs: qz designant ibi duo. s. actus dīn⁹ q imutabilis est: ⁊ ordo ad futuꝝ: q mutabilis ē mutabilitate rei. ⁊ iō totū iudicādū est ⁊tingēs pp alterū tm̄. Istū. n. eē boiem albū ⁊tingēs est: quāuis eē boiez sit necessariū. Sz istud ēt nō vr̄ dubitationē soluere. Lū. n. dr̄ deus pscisse aliqd: ordo ille ad futurū designat ibi vt obm̄ sup qō trāsit actus. Est. n. sensus ꝑsciuit. i. sciuit B eē futuꝝ. Qñ aūt aliqō dcm̄ ponit vt mā aliciuius actus: vt dcm̄: opz q māliter sumaꝝ: ⁊ nō fm q ad significationē rei referaꝝ: vt cū dr̄ scio istuz currere: ea aūt q̄ sic sumūtur nullā dr̄iam ⁊tingētie vel necitatis in ꝓpōne faciūt: tuz qz vitas ⁊ necitas ꝓpōnis ex p̄ncipali ꝟbo pendet in quo itelligiꝫ ꝓpō: tū ēt qz dcm̄ B mō positū nō sumiꝫ vt verū ⁊ falsum: vel vt necīū vel ⁊tingēs: fz vt dcm̄ qōdā tm̄. vñ eq̄lis necitas vel ⁊tingētia est haꝫ duarū ꝓpōnum. dico soꝛ. currere. ⁊ dico solē moueri. ēt posito q ipm dicere sit necīū. ⁊ ita posito ēt q ordo ille ipoꝛtat⁹ ad futuꝝ sit mutabilis nihil ipediꝫ de necitate añtis. Un̄ aly dñt B añs esse necīū: nec tm̄ ⁊tingēs est necessariuz: qz illa maxima itelligiꝫ tm̄ in illis ꝓditōalib⁹: in gbus añs est cā prima ñtis. Sz B ēt nō plene soluit: qz regula illa non ꝓbaꝫ a pbo rōne cālitatis: fz ex rōne ⁊ntie: fm quā ex necio seqtur necīū siue sit cā siue sit effectus. Et iō alꝫ dōm est: q añs est necīū absolute. Tū ex imobilitate act⁹. Tū ēt ex ordie ad scitū: qz ista res nō ponit subiacere scie dine: nisi duz est in actu: fm qō terminationē ⁊ certitudinez hz. Ipm. n. neče est eē dū est. ⁊ iō silis necitas est iferenda in ⁊nte: vt. s. accipiaꝝ ipm qō est soꝛ. currere: fm q est i actu ⁊ sic terminationē ⁊ necitatem hz. Un̄ pz q si sumaꝝ soꝛ. currere fm B q ex añte sequit: necitatez hz. nō. n. sequit ex añte nisi fm q subłat dine scie cui subyciꝫ. ꝓut ꝓsideraꝝ pñtialr in suo eē actuali. vñ ēt sic sumēdū ē añs quo mō pz q añs necīū est. neče. n. est soꝛ. currere duz currit. ¶ Ad 5m dōz: q ista. oē scituz a deo neče ē eē. est duplex: eo q pōt eē de dicto vel de re: ⁊ si sit de dicto vez est: ⁊ si sit de re falsa est. Et silr ꝛclo duplex est. Et hꝰ distinctionis rō est: qz pōt istud sumi fm ꝓditionē qua subiacet diuine scie: ⁊ hoc est fm q hz eē determinatuz in actu: ⁊ sic necitatē hz: vel pōt ista res sumi sine aliq̄ conditiōe: ⁊ sic nō est necia: qz pōt sic ꝓsiderari vt est in cāis suis anteq̄

sit in actu: ⁊ ibi nō hz necitatē nec ibi est scita a deo futura eē. nō. n. scit ōs effectū ⁊tingētē esse determinatuz i cā sua: qz eēt falsa scia: cū in cā sua determiatū nō sit. ¶ Ad 6m dōm: q quāuis iste respect⁹ ad rē sit iseparabilis fz q attingit eā: nō tm̄ attingit eā nisi ꝓut est in eē actuali suo pñtialr ꝓsiderata. ⁊ iō pōt fieri distictio fm q res illa cōsideraꝝ: vt cadēs sub respectu illo: vel vt nō cadēs. Uerbi gra. cursus soꝛ. subiacet certitudini dine scie, put est in actu: ⁊ hoc nō būit semp: qz qñq; erat ī potētia tm̄: ⁊ fm q sic tm̄ erat nō erat subyciabilis certitudini diuīe scie. si. n. ōs vidisset ipsaz cām vt soꝛ. ⁊ nō vidisz imediate effectum in esse suo: sicut nos futura cognoscimus: nunq̄ potuisset istud scire. ⁊ iō pz q distinctio illa. s. q possit eē de re vel de dicto bona est. ¶ Ad 7m dōm: q eē nō tm̄ cognoscit ea q̄ sunt nobis pñtia: fz q̄ sunt nobis ꝑterita ⁊ futura: supra que tm̄ oīa ituitus dīnus cadit fm q suis temporib⁹ pñtia sunt. vñ nō sequit: q aliquā rem deus quando sciat: quaz aliquando nesciuit.

¶ Expositio textus.

Quia futuruz est ideo scitur a deo. Dic denotaꝝ cā cōsequētie ⁊ nō eēndi. (Illoꝝ. n. peccata ps ⁊c.) Quasi dicat. si sua pscīa eos ad peccādū coget nō ipsi peccarēt: qz coacti facerēt: fz ipe ōs coactoꝛ.

¶ Utrum sciētia dei possit augeri vel minui vl aliquo modo mutari. vtrūq; eniz videtur posse pꝛobari. ¶ Distinctio. XXXIX.

Preterea q̄ri solet: vtz scia dei possit augeri vel minui. vtrūq;. n. videt posse ꝓbari. Qz dīna scia possit augeri vel mutari: hoc mō pꝛobaꝝ: qz pōt deꝰ scire qō nunq̄ scit. Est. n. aliqs q nō est lecturus bodie: ⁊ tamen pōt eē vt legat bodie. pōt. n. bodie legere. Nihil aūt pōt fieri qō nō possit a deo sciri. Pōt g̃ deꝰ scire hūc lecturū bodie. pōt ergo aliqd scire qō nō scit. g̃ pōt eius scia augeri vel mutari. eadēq; vr̄ posse minui. Est. n. aliqs bodie lecturus quē deꝰ scit lecturꝫ. At pōt esse vt nō legat. g̃ pōt deꝰ nō scire hūc lecturū: pōt g̃ nō scire aliqd qō scit. g̃ pōt minui eius scia vl mutari. Ad qō dicimus: qz dei sciētia oīno imutabilis est: nec augeri pōt vel minui. Hā vt ait Augu. in. xv. lib. de trinita. Sciētia dei est ipsa sapiētia: ⁊ sapiētia est ipsa essentia siue suba dei: qz in illi⁹ nature simplicitate mirabili nō ē aliō sape ⁊ aliud eē: fz qō est sape: hoc est ⁊ eē. Jō q̄ nouit oīa ꝟbuz q̄ nouit pater: fz ei nosse de patre est sicut eē. Nosse. n. ⁊eē ibi vnū est. Et iō patri sic eē nō est a filio: ita nec nosse. Pꝛoinde tanq̄ seipm dicēs. Pater genuit verbuz sibi eq̄le p oia. Nō. n. seipm integre pfecteq; dixisz: si aliqd min⁹ aut ampli⁹ eēt i ei⁹ ꝟbo q̄ in seipso. Hoc ē g̃ oīno ꝟbū qō pater: nō tm̄ ē pater: qz iste fili⁹: ille pater. Sciūt g̃ iuicē pater ⁊ fili⁹: fz ille gignēdo: iste nascēdo. Et oia q̄ sunt in eoꝝ scia: i eoꝝ sapia: i eoꝝ eēntia: vnusq̄sq̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

eozuz simul videt: nō particulatim aut singulatim velut alternāte ꝛspectu hinc illinc ꝛ ide huc ꝛ rursuz ide: vel ide in aliud atqꝫ aliud: vt aliq̄ videre nō possit nisi nō vidēs alia: ꝫ oia simul videt: quoꝛ nullū ē qō nō semp videat ꝛ sciat. Eius itaqꝫ scia inamissibilis ꝛ invariabilis est. Nostra ꝟo scia ꝛ amissibilis ꝛ receptibilis est: qz nō hoc est nobis eē qō scire. Propter hoc sicut nr̄a scia illi scie dei dissimilis ē: sic ꝛ nostrū ꝟbū qō nascit de scia nr̄a: dissimile est illi ꝟbo qō natū est de patre scientia. Ex hac auctoꝛitate clare oñdit sciētiā dei oino invariabilē esse: sicut ipsa essentia dei oino invariabilis est: ꝛ q̄ pater ꝛ filius cuz spū sancto simul oia sciūt ꝛ vidēt. Sicut ḡ nō pōt augeri vel minui oia sciūt ꝛ vidēt. Sicut ḡ nō pōt augeri vel minui dina esscntia: ita nec dina scia: ꝛ tamē concedit posse scire qō nō scit: ꝛ posse nō scire qō scit: qz posset aliqd esse subm eius sciētie quod nō est: ꝛ posset nō eē subm aliqd qō est sine ꝓmutatione ipsius scientie.

¶ Oppositio an deꝰ possit nouiter vel ex tempoze scire vel przescire aliquid.

Hic opponit a gbusdā ita. Si deꝰ potest aliquid scire vl̄ p̄scire qō nunqꝫ sciuit nec p̄sciuit. Pōt ḡ ex tempoze aliqd scire vel p̄scire. Ad quod dicimus. Pōt qdē deus scire vel p̄scire omne qō pōt facere: ꝛ pōt facere qō nūqꝫ fiet. Pōt ḡ scire vel p̄scire qō nunqꝫ fiet: nec ē nec fuit: nec illud scit vel sciuit: neqꝫ p̄scit vel p̄sciuit: qz scia eius nō est nisi de bis q̄ sunt vel fuerunt vel erunt: ꝛ p̄sciētia nō est nisi de futuris. Et licet possit scire vel p̄scire qō nunqꝫ est vel erit: non tñ pōt aliqd scire vel p̄scire ex tēpoze. Pōt vtiqꝫ scire vel p̄scire qō nunqꝫ ē nec erit: nec illud scitū vel p̄scitū est ab eterno. Nec tamē pōt icipe scire vel p̄scire illud: ꝫ ita pōt modo scire vel p̄scire: sicut pōt scisse vel p̄scisse ab eterno. Si.n. dicas cū modo posse scire vl̄ p̄scire qō ab eterno nō sciuit vel p̄sciuit. i. ita q̄ ab eterno nō sciuerit vl̄ p̄sciuerit q̄si vtrūqꝫ sil̄ eē possit: falsuz ē. Si ꝟo dicas eū posse modo scire vel p̄scire qō ab eterno nō sciuit vel p̄sciuit. i. hr̄e potētiā sciēdi vel p̄sciēdi ab eterno ꝛ mō aliqd: nec tñ illud p̄scitū est vel futuꝝ: vez est. Nō pōt ergo nouiter vel ex tpe scire vel p̄scire aliqd: sicut nō pōt nouiter vl̄ ex tpe velle aliqd: ꝛ tñ pōt velle qō nunqꝫ voluit.

¶ Utꝝ ōs possit scire pl̄a q̄s scit. Tem a gbusdaz dr̄ deꝰ posse pl̄a scire q̄s sciat: qz pōt scire oia que scit: ꝛ pōt aliqua facere q̄ nunqꝫ erūt: ꝛ illa pōt scire: nō.n. aliqua incognita facere pōt. Si ꝟo oia eēnt q̄ mō sunt: ꝛ alia q̄dā faceret que nō sunt nec erūt: ꝛ illa omnia sciret: pro certo plura sciret q̄s modo sciat: nec tamē eius scientia augeri pōt: qz hoc totū fieri possz sine mutabilitate scie. Cōstat ḡ dei sciam oino eē imutabilē: nec augeri posse vel minui: ꝫ ei subiecta.

¶ Quod videt aduersum illi fnie qua supza dictum est deū semp ꝛ simul scire omnia.

Hꝟo qō pdictū est. s. q̄ deus omnia semp videt ꝛ simul: videt obuiare qō ait Hieron y. i expōne Abachuc. Absurdū ē ingt ab hoc deducere vi maiestatē: vt sciat p̄ momēta singula quot culices nascātur: quotve moriant: quota pulicū ꝛ muscaꝝ sit multitudo: quotve pisces natēt i aquis ꝛ similia. Nō simus tā fatui adulatozes dei: vt duz ꝓuidētiam eius etiā ad ima retrudimus: in nos ipsos iniurioſi simus: eandē irratōabiliū ꝛ rōnabiliū ꝓuidētiam esse dicētes. Hic videt dicere Hieronymus: q̄ deus illoꝝ minimoꝝ sciam siue ꝓuidētiaz nō habeat: qō si boc ē. tunc nō omnia simł scit ꝛ semper. Ex tali itaqꝫ sensu illud dcm̄ eē nouerimus vt deū illa alternatim vel particulatiz scire neget: nec p̄ diuersa tēpoꝝ momēta sic illa cognouit: sicut p̄ varia momēta illoꝝ q̄dā deficiunt: q̄dā icipiunt. Neqꝫ illis alijsqꝫ irrōnabilibus ita ꝓuidet quēadmodum rōnabilibus. Nunqd eni vt ait aplus: cura est deo de bobus: ꝛ sicut nō est cura deo de bobus: ita nec de alijs irrōnabilib⁹. Dicit tamē scriptura: q̄ ipsi est cura de oibus. Prouidētiaz ḡ ꝛ curā vł̄ de cunctis q̄ condidit habet: vt habeat vnūquodqꝫ qō sibi debetur ꝛ cōuenit. Sed spālem ꝓuidentiam atqꝫ curā habet de rōnabilib⁹ qbus p̄cepta tradidit: eisqꝫ recte viuēdi legē p̄scripsit: ac p̄mia ꝓmisit. Hanc ꝓuidētiam ꝛ curam de irratōabilibus nō habet. Ideo dicit apostolus: quia nō est cura deo de bobus: ꝓuidet tñ omnibus ꝛ curat. i. gubernat oia: q̄ omnibus solē suuz facit oziri: ꝛ pluuiā dat. Scit itaqꝫ deꝰ quāta sit multitudo pulicū: culicum: ꝛ muscaruz: ꝛ pisciū: ꝛ quot nascātur: quot ve moziant: sed nō scit hoc per momēta singula: imo simul ꝛ semp oia. Neqꝫ ita scit vt eandē habeat prouidentiā irrationabiliū ꝛ rationabiliū. i. vt eodez penit⁹ modo ꝓuideat irrationabilib⁹ ꝛ rationabilib⁹. Rationabilibus.n. ꝛ p̄cepta dedit ꝛ angelos ad custodiam delegauit.

¶ Brevis summa predictorum cum additione quorundam.

Simul itaqꝫ ꝛ imutabilr̄ scit ōs oia q̄ fuerūt ꝛ sūt ꝛ erūt: tā bona q̄ꝫ mala: p̄scit quoqꝫ oia futura tā bona q̄ꝫ mala. Predestiatiozo de bonis salutarib⁹ ē: ꝛ de boib⁹ saluādis. vt. n. ait Augu. i lib. de p̄destiatiōe scoꝝ. Predestiatio ē gr̄e ꝓparatio: q̄ sine p̄scia eē nō pōt. Pōt aūt sine predestinatiōe eē p̄scia. Predestiatōe qppe deus ea p̄sciuit q̄ fuerat ipse factur⁹ ꝫ p̄sciuit ea de⁹ ēt q̄ nō est ipse facturus. i. oia mala. Predestinauit eos quos elegit: reliquos ꝟo reprobauit. i. ad mortē eternā p̄sciuit peccaturos.

¶ Diuisio textus.

Hic ostendit cuⁱ⁹ cā sit dina scia. Et dividit in ptes duas. In pᵃ ingrit vtꝝ sit invariabil̄. In zᵃ vtruz sit vł̄is. ibi (Ei ꝟo qō pdcm̄ ē zc.) pᵃ i duas. In pᵃ mouet qōnē ꝛ obycit ɔ vitatē. In zᵃ ōterminat. ibi (Ad qō dicimus zc.) Et dividit i duas. In pᵃ ōteriat ꝓcedēdo ea q̄ ponūt variationē ex pte sctoꝝ ꝛ nō ex pte scie. In zᵃ ōteriat q̄ ex pte scie variatōez ipoztāt. ibi (Dic opponit a gbusdā zc.) Et circa ℔ duo fac̄. p̄ negat ea q̄ simplr̄ neganda sūt. In zᵃ ponit opionē q̄rūdā g ꝓcedūt q̄sdā locutiōes q̄ variatōez scie significare videt̄: retoꝝquētes tñ ad varietatē scitoꝝ. ibi (Itē a gbusdā dr̄ zc.) (Ei ꝟo qō pdictum est zc.) Dic ingrit vtꝝ p̄scia vł̄ ꝓuiª dei sit vł̄is cā oium. Et circa ℔ tria fac̄. p̄ pōit obonē. zº deteriat eā. ibi (Ex tali itaqꝫ sēlu zc.) ɜº recapitulat. ibi (Sil̄ itaqꝫ zc.) Qō. I.

Hic est duplex qō. pᵃ de inuariabilitate scie dine. In zᵃ ō vł̄itate ꝓuidē eiusdē.

¶ Circa pᵐ tria q̄runt. p̄ vtꝝ ōs possit nō scire illō qō scit. zº vtꝝ possit aliqd scire qō ñ scit vł̄ pla q̄s scit. ɜº vtꝝ ōs sciat infinita.

¶ Utꝝ ōs possit nō scire illō qō ē scitū ab eo. I.

Circa pmū sic pcedit. vr̄ q̄ ōs ñ possit ñ scire illō qō scitū ē ab eo. qz �somⁿ Augu. Hiero. ꝛ phz i. 6. ethi. ōs nō pt facere vt id qō ē pteritū nō fuerit: ꝫ cū dr̄ ℔ ē scitū a deo significat̄ vt pteritū. ḡ nō pt ñ eē scitū ab eo.

¶ Si dicas q̄ ē pteritū ōpedēs a futuro. ¶ Hoc nihil ē vt pus dcm̄ ē. qz ñ ipoztat̄ i ptcipio tātū ozdo ad futurū vt in ℔ ptcipio futurū: ꝫ ēt actⁿ gdā. ¶ P. oē qō ē neēe ē esse dū ē vt dic̄ phs: ꝫ scire dei ñ ē nisi vt ens actu cū mēsuret̄ eternitate: i q̄ nihil pterit vł̄ succedit. ḡ vr̄ q̄ ñ possit nō eē: ꝛ ita ōs ñ possit nō scire illō qō scit. ¶ P. ꝫ phz in zº ō gnātiōe oē eternū ē neciū: ꝫ qōlibz scire dei ē eternū ḡ ē neciū. ḡ ab eg poleti nō pt nō eē. ¶ P. scire ipsi⁹ est ipm eē ei⁹: ꝫ ipe nō pōt nō eē. ḡ nō pōt nō scire qō scit.

Sed cōtra qcgd ōs scit opando opat̄: ꝫ pt ñ opari qō opat̄. ḡ pt nō scire illud qō scit.

Respondeo dōz q̄ sic attributa dina dr̄nt ꝫ ꝓprias rōnes: ꝛ sunt tñ vna res: ita ēt actⁿ attributoꝝ sequunt̄ rōnes eoꝝ: ꝛ iō alicui actui attribuit̄ qō alteri nō ꝓuenit. Dicim⁹.n. deū scire qō non vult vel qō nō facit. Est ḡ ℔ rō volūtatis: vt libe actū suū ꝑducat: qō.n. fit volūtate nō fit necitate: vt dic̄ Augu. vñ pōt velle ꝛ nō velle: ꝫ ℔ itelligēdū ē dū actⁿ ē in egrediēdo a voluntate: qz pōt q̄ trāsit nō subiacet facultati ei⁹: nō.n. pōt nō voluisse qō voluit. Sil̄r nō subiacet facultati eius vt vtrūqꝫ sil̄ ꝑducat. Nō.n. pōt sil̄ velle ꝛ nō velle. ꝛ hoc nō tm̄ itelligēdū est de actu ipsi⁹ volūtatis imediato: ꝫ de oib⁹ actib⁹ iperatis a voluntate: sic̄ cogitare log ꝛ bꝫ: Luz igit̄ actⁿ dine voluntatis sp sit in actu: ꝛ nō ptrāsiēs in futuꝝ: semp est. q. in egrediēdo a volūtate: ꝛ iō manet libertas dine volūtatis respectu ipsi⁹. Unde pōt dici q̄ ōs pōt nō velle ℔: nō tñ pōt vt sil̄ velit ꝛ nō velit: vel vt nūc velit ꝛ postmodū nō velit: accipiēdo post ꝛ nūc ex pte voluntatis: qz mutabilis eē nō pōt. Et qz dictuz est supza de actu diuine scie fm q̄ est causa operis ei⁹ vt ifozmās ipz: qō est imperatⁿa volūtate: ideo pōt cōcedi q̄ deus ℔ mō pōt nō p̄scire: nō tñ pōt esse vt simul p̄sciat ꝛ nō p̄sciat: vł̄ q̄ nunc p̄sciat ꝛ postmodū nō p̄sciat: loquēdo de p̄sciētia ex parte scie tm̄: ita q̄ nō fiat vis de ratione futuri: qz qō modo est futuruz postea erit p̄ñs: ꝛ tūc nō eēt p̄scituz: sed scituz est. Et ideo dōm est fm distictionez magistri q̄ si accipiat cōiunctiz: deꝰ non pōt nō scire qō ſ tū est ab eo. Si aūt accipiat diuisiz: sic est in ptāte sua scire ꝛ nō scire: ꝛ ℔ libertas demonstrat̄ cū dr̄ q̄ deꝰ pōt ℔ nō scire.

Ad primuz g̃ dōz q̄ actⁿ scie dine nunqꝫ trāsit in ꝑterituz ꝫ semp est in actu: ꝛ iō semp manet in libertate volūtatis. ¶ Ad zᵐ dōm q̄ illa solutio nihil valet. ¶ Ad ɜᵐ dōm q̄ illud qō est necesse ē esse duz est: absolute tm̄ loquēdo nō necesse est eē: ita a dō scire necesse est dū scit: nō tm̄ necesse est eū scire nisi necessitate imobilitatis q̄ volūtatis libertatē nō excludit: ꝛ ℔ libertas significat̄ cū dr̄ q̄ deꝰ pōt ℔ nō scire vel nō velle. ¶ Ad 4ᵐ dōm q̄ oē eternū ē neciū necitū necitate imobilitatis q̄ libertatē volūtatis nō excludit vt dcm̄ ē. ¶ Ad 5ᵐ dōz q̄ ꝫ eē ꝛ scire sint idē ꝫ rē: tm̄ scire segt̄ volūtatē vt iperatū ab ipsa: esse aut nō: ꝛ iō eē suū nō subiacet libtati volūtatis sicut scire operatiuuz creature.

¶ Utꝝ deꝰ possit scire aliqd qō nescit. II.

Ad ꝟecūduz sic pcedit. vr̄ q̄ ōs non possit scire aliqd qō nescit. Nihil enī existiū cognoscit deus nisi per ideam: ꝫ nō pōt aliq̄ idea in ipo esse q̄ nō sit: qz cū idea sit forma rei in deo exīs: non pōt itelligi q̄ aliq̄ forma adueniat deo sine mutatione ei⁹. ḡ nō pōt scire ea q̄ nō sūt. ¶ P. scia realr̄ referr̄ ad scibile ꝛ dependet ad ipz: ꝫ mutato eo qō ad aliqd ōpedet ēt ipz mutar̄. ḡ vr̄ q̄ si aliqd posset eē scitum a deo qō nō ē mō scituz ab eo: q̄ scia ei⁹ possit mutari. ¶ P. q̄titas scie attendit fm quātitatē scibiliuz: sicut q̄titas vtutis ꝫ q̄titatem oboꝝ. ḡ ad pluralitatē scibiliū segt̄ augmētū scie: sed si posset scire aliqd qō nō scit: posset plā scire q̄s sciat. ḡ posset augeri eius scia: qō est ipossibile. ḡ ꝛ pmū. ¶ P. supza dcm̄ ē q̄ deꝰ nō tm̄ scit ea q̄ sunt ꝫ ea q̄ nō sunt: ab bis aūt nihil pōt aliud esse cū nihil sit meᵐ iter ens ꝛ nō ens: ḡ nō pōt aliqd aliud scire ab illis q̄ scit.

Sed contra deus pōt operari qō nō opat̄. sed quid operat̄: opat̄ per suā scias. ergo pōt scire aliquid aliud ab bis que scit.

Respondeo dōm q̄ deꝰ dicit̄ scire aliquid dupl̄r vel scientia visiōis fm q̄ videt res que sunt vel erūt vel fuerunt: nō soluz in potētia cārum suaruz: sed ēt in esse ꝓprio vel scia simplicis itelligentie fm q̄ scit ea q̄ nullo tpe sunt eē in potētia cārū suaꝝ. De hac igit̄ loquēdo deꝰ nō pōt scire aliqd aliō ab bis q̄ scit: qz nihil pōt esse aliud ab bis q̄ sunt: ꝛ q̄ pūt eē: loquēdo āt de scia visiōis de q̄ ℔ magr̄ logt̄: sic pōt aliqd aliud videre ab bis q̄ videt: fm q̄ pōt ei q̄s ꝫ eē in potētia sua tm̄: dare eē in ꝓpria nā: si tm̄ ℔ i eē ꝑduceret ab eterno ab eo eēt p̄scitū: ꝛ iō distiguēdū est ℔ ēt sic ꝛ. s. Si.n. intelligat̄ ꝯiūctiz sic deꝰ nō pōt scire qō nō scit: qz ista duo sunt icōpossibilia: q̄ ōs sciat aliqd qō ab eterno nescit. Si aūt itelligat̄ diuisim: sic ē vez ꝛ designat̄ ptās libtatis. vt. s. dcm̄ est. ꝛ nō mutabilitas scie vel voluntatis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primū g̃ dōz q̃ idea ꝑz cēntiā ē vna ⁊ nō distiguit nisi p respcm ad diuersa. vñ si pōeret aliq̃ alia res nō fieret additio alicui⁹ forme: ꝑz respect⁹ tm̃. Ut dōz meli⁹ q̃ sic ipz scire ē subm̃ libtati volūtatis: ita ⁊ idea ꝑz q̃ ad ipaz termiat act⁹ dine scie: sic scia artificis ad formā artificiati quā excogitat: ⁊ iō filius ē rō de idea ⁊ nō actu sciēdi. Sic̄.n.nō ꝓt poni q̃ act⁹ sciēdi ꝓt i eo ⁊ q̃ nō fuerit: ita nō ꝓt ōsignari q̃ idea sit i eo ⁊ nō fuerit: tm̃ respcū vtriusq; ꝓt ōsignari libtas volūtatis. ¶ Ad 2m̄ dō. q̃ scia nr̃a ꝺpedet ad scibile: ꝑz scibile ꝺpedet a scia dei. vñ sic scia nr̃a variat scibili ī mobili pmanēte. ita scibile mutat scia dei nō mutata. ¶ Ad 3m̄ dōz q̃ quis aliq̃ mō ꝓcedat q̃ ōs ꝓt scire aliq̃d aliō ab bis q̃ scit. nō tm̃ vī posse ꝓcedi q̃. possit scire pl̄a q̃ scit: q̃ cuz dr̃ pl̄a ōsignat ꝓparatio ad aliq̃d ꝑfn̄s: cū ꝙ nō erat: ⁊ ꝙ nō pōt ee vt ista duo sint sil̄ vā: ꝑus nescīuit ⁊ mō scit: nec ꝙ ipse pōt: ⁊ ita ꝑz: q̃ cū dr̃ pōt pl̄a scire aliq̃ mō ptinet ad sensuz ꝓpositū. Uñ magr̃ nō simpl̄r ꝓcedit ꝑz opionem narrat: ⁊ sil̄r nō dz ꝓcedi q̃ scie ei⁹ aliq̃d addat̃: nec aliq̃d hz̄ q̃ facit itellectū sensus cōpositi. Si tm̃ cōcederet: nō tm̃ seq̃retur sciam posse augeri: q̃ ipse per vnū ⁊ idē scit multa ⁊ pauca: q̃ est p̄mū ⁊ per se obm̃ scie ei⁹. ſ. cēntiā suā q̃ est sil̄itudo eius. ¶ Ad 4m̄ dōm q̃ ea q̃ nō sunt de⁹ nō scit scia visionis: ⁊ de hac tm̃ hic loquimur.

Utr de⁹ sciat infinita. III.

A tertium sic ꝓcedit. vī q̃ ōs sciat ifinita. Scia.n. nūerat ꝑz scita. Sz ī ꝑs. dr̃ q̃ sapie ei⁹ nō ē nūerus. g̃ scita ei⁹ sūt ifinita. ¶ P. ōs nō alio⁹ scit q̃ sdā spēs nūeroꝝ q̃ alias: sed q̃sdaz scit actu ⁊ ōtermiata scia q̃scūq; aligs hō scit: cū igit spēs nūeroꝝ sint ifinite vī q̃ ipse sciat infinita ōtermiate. ¶ P. pticularia sunt ifinita ꝑz ōs scit pticularia vt. s. dcm̃ ē. g̃ scit ifinita. ¶ P. pō sua dr̃ ifinita ⁊ dr̃ ifinitoꝝ simpl̄r: ꝑz nihil pōt facere nisi per sciam. g̃ vī q̃ scia ei⁹ sit ifinitoꝝ simpl̄r.

Sed contra qcqd scit pfecte scia ꝺpbendit: ꝑz qcqd ꝺpbēdit itell⁹ ꝺpbēsiōe finit: vt dic̄ Aug. i li. de vide⁹ deū. ⁊ pbus in. z. meta. cū igr̃ ifinitū nō possit finiri: vī q̃ a nllo itellū possit pfecte sciri. ¶ Si dicim⁹ q̃ quis sit ifinitū in se: tm̃ ꝓparatū ad itellm̃ dinū ifinitū finitū ē. ¶ Cōtra. qō dr̃ ō aliq̃ diuersimoꝺ respcū diuersoꝝ ē i gñe relonis. ex B.n. ꝑbat pbs magnū ⁊ puū relatia ee. g̃ qcqd ꝑdicat de aliq̃ absolute cuicunq; ꝺpet: ꝺueniet sibi: ꝑz ee ifinitū ē ꝑdicatū absolutū. g̃ qō i se ē infinitū respcū nulli⁹ pōt dici finitū. ¶ P. ifinitū finito ifinitū ē: q̃ nō ꝓt trāsiri ab eo: ꝑz sic̄ ifinitū nō ꝓtrāsiit a finito: ita nō trāsiit ab ifinito: vt ꝑbat i. 6. phy. g̃ ifinitū nz respcū finiti neq; r̄ ifiniti finitū ē. ¶ P. qcqd scit i actu actu ē i sciēte. ꝑz ifinita ñ pōt ee i actu: g̃ ifinita sciri ñ pōt

Respondeo dōz q̃ ifinitū pōt accipi duplr. vl itē siue ad mo⁹ q̃titatis ꝺtinue: ⁊ sic ōs nō scit ifinitū i actu: q̃ q̃titas ifinita ꝺtinua neq; ē neq; ee pōt: nisi dicat scire ifinitū inq̃tū seipz scit q̃ ifinit⁹ ē. Alio⁹ pt sumi ifinitū ꝑz q̃titatē discretā. Et sic dōz ē q̃ scia simplicis itelligētie ōs scit ifinita q̃ sūt i pō ipsi⁹: nō tm̃ ꝑz in. diuidua: ꝑz ēt ꝑz spēs. posset. n. ifinitas alias spēs ꝓcreare ⁊ scit se posse illas. Loquēdo āt de scia visiōis ꝑz q̃ videt res nō tm̃ i seipo: ꝑz ēt vnūqdq; i ꝓpo ee: sic scia sua ñ ē ifinitoꝝ. Hoc āt nō ē ex ōfectu scie ei⁹: ꝑz ex ōfectū reꝝ q̃ nō sūt ifinite ꝑz oē tps nūerate. Uñ si poneret mūdus semp fuisse ⁊ nūq; ōficere sic̄ pbi posuerūt: scia sua ee ifinitoꝝ ēt videdo singula i ꝓpo ee: q̃ scie nr̃e nō pōt ꝺuenire: q̃ nō pōt singula ꝓpe cog̃scere nisi p diuersas formas ab eis acceptas. vñ opz q̃ vnū post aliō itelligat vt ex pdcis pz: ⁊ ita si itelligeret ifinita seq̃ret q̃ ifinita nūeraret: q̃ est ipole. Sz tm̃ itell⁹ nr̃ pōt q̃dām tēpo⁹ itelligere ifinita inquātū itelligit formā vlez q̃ ē in pō ad ifinita singularia. vñ ēt a pbis ꝓbat itell⁹ imāt ee: q̃ q̃dā mō ē vtutis ifinite: q̃ nullo⁹ vtuti in mā exñti ꝺuenire pōt. Intell⁹ āt diuin⁹ vno q̃ ē eēntia sua oīa q̃ sunt vel pñt ee itelligit: nō tm̃ vlī cognitōe: ꝑz ēt ꝓpa ⁊ ōtermiata: vt ex pdcis pz. vñ nō oz q̃ cog̃scat res diuersas aliquo trāsitu ꝑz vno ītuitu oīa videt: ⁊ ꝓp B nō. ꝓbibet esse infinitozum.

Ad primū g̃ dōz q̃ scie dei dr̃ ñ ee nūer⁹ ꝓp ifinitā vtutē ei⁹ i ꝓpēdēdo ⁊ nō ꝓp ifinita tē scitoꝝ scia visiōis ōterminata p quā res i ꝓpa nā cog̃scunt. ¶ Ad 2m̄ dōz q̃ aliq̃s spēs nūeroꝝ scit de⁹ ēt scia visiōis ꝑz nō oēs: q̃ posito initio ⁊ fine mundi ē aliq̃ spēs nūeri quā res in successiōe tēpoꝝ exñtes ñ ptergrediūt: oēs tm̃ scit scia simplicis itelligētie. ¶ Ad 3m̄ dōm q̃ numer⁹ pticulariū nō ē ifinit⁹ simpl̄r nisi suppona eternitate mūdi: q̃ ē ꝺ fidē. ¶ Ad 4m̄ dōm q̃ pō respicit sicut obm̃ ens pole: cui⁹ rō nō ōpēdet ab ee i actu. vñ si nunq̃ ponāt ifiniā reduci i actu successiōe tpis: dr̃ tm̃ pō simpl̄r ifinitoꝝ. Scie aūt obz ē veꝝ q̃ cū ente ꝺuertit. vñ ñ pt dici scia simpl̄r eoꝝ q̃ nō hñt ee i actu ꝑz aliq̃ tps ꝑz ꝙ gd tm̃: sic ēt ꝑz gd esse dr̃ i pō cāe. ¶ Ad 5m̄ dōz q̃ itell⁹ discurrens p rez nō pōt ꝓpēdere rē ifinitā: q̃ finiret eā nūerādo ptes ei⁹: ꝑz scia dei sine discursu vnifoꝛmiter est vni⁹ ⁊ mlt⁹ finitoꝝ ⁊ infinitoꝝ. ¶ 6m̄ ꝓcedim⁹. ¶ Ad 7m̄ dōz q̃ itell⁹ dīn⁹ ñ itelligit res ptrāseūdo vñ obo ñ ꝓcedit. ¶ Ad 8m̄ dōm q̃ oīa q̃ deus scit sūt in ipso vnuz: ⁊ nō distinguunt nisi p diuersos respectus: nō est aūt incōueniens relones q̃ sequunt operationez itellect⁹ esse infinitas. vt dicit Auic. Questio. II.

Deinde q̃rit de diuina puidentia. ¶ Et circa B duo q̃runt. ꝓmo qd sit. z⁰ vtrum sit omnium.

Utr puidētia ptineat ad sciam. I.

A primus sic ꝓcedit. vī q̃ puidentia ptineat ad sciaz. Sic̄.n. dic̄ Boe. i. 5. de ꝺso. puidētia dei dr̃: q̃ prouidet. q. a speculo eternitatis: ꝑz videre pti net ad sciaz. g̃ vī q̃ ⁊ puidētia. ¶ Itē vī q̃ ad oipotētiā. Dr̃. n. Sap. i4. Tu āt pr̃ gubnas oīa puidē ꝑz gubna: ptiet ad pōz. vt bī ad Heb. i. pōtāsq; oīa vt. g̃ vī q̃ ⁊ puidē. ¶ Itē vī q̃ ad volūtatē. Sic̄. n. dic̄ Dam. puidētia ē dina volūtas ꝑz quā oīa i fine ꝺueīctē ꝺductoez accipiūt: ⁊ ita vī exꝑsse q̃ ad volūtatē ptineat. ¶ Itē vī q̃ sit idē q̃ dispō. sic̄. n. dic̄ Boe. puidētia ē rō i sūmo oīum ꝓncipe ꝓstituta p quā cūcta disponit: ꝑz dispōere ē dispōnis. g̃ vī q̃ dispō dina ⁊ puidē⁹ idē sint. ¶ Itē vī q̃ sit idē q̃ fatū. ꝺpatio. n. alic⁹ ad diuersa nō diuersificat eius eēntiā: ꝑz fatū ⁊ puidē⁹ ñ dr̃nt nisi ꝑz ꝺpatiōez ad diuersa: sic̄. n. dic̄ Boe. mod⁹ q̃ res gerunt cū ad dinā cognitionez referr̃. puidētia dr̃: cui vo ad res ipsas q̃ gerunt fatus vocat̃. g̃ vī q̃ puidentia ⁊ fatū nō differāt p essentiā.

Respōdeo dō. q̃ ista tria dispō scia ⁊ puidē⁹ se hñt p additōez vni⁹ ad altez. Cū. n. ōs ō rebus creat scīaz. q. practicā hēat: ad mo⁹ scie artificis ei⁹ scia ꝺsiderāda ē. Sciēdū ē g̃ q̃ artifex pcōcipiēdo artificiatū suū ꝺsiderat finē ꝑ: ⁊ deiñ ꝺsiderat ordinez rei quā facere ītēdit ad finē illū: ⁊ ordinez ēt ptiū adiuicez sic̄ q̃ fūdamētū sit sub piete: ⁊ pies sub tecto: ⁊ iste ordo ptiuz adiuicez ordiat⁹ vlteri⁹ ad finez dom⁹. z⁰. oz q̃ ꝺsideret ea q̃b⁹ ꝓmoueat ad ꝺsecutōez finis: ⁊ vt tollant ea q̃ ꝓt impedire finē. vñ excogitat sustētamenta dom⁹ p aliq̃s appenditias: ⁊ fenestras ⁊ hz̄ q̃b⁹ dom⁹ sit apta ad hitatōez. Ista g̃ excogitatio noiat noie scie rōne soli⁹ cognitōis et nō rōne alic⁹ opōnis. Uñ est ⁊ finis ⁊ eoꝝ q̃ sūt ad finem

Sed rōne ordinis excogitati in re operanda vocat̃ noie disꝑsitōis: q̃ dispō ordinē quēdā significat. vñ dispō dr̃ gnātiōis ordiatio. Sz rōne eoꝝ q̃ ꝓmouēt in finē dr̃ puidētia. puidus. n. dr̃ q̃ bñ cōiectat de ꝺferētib⁹ i finē ⁊ de his q̃ impedire pñt. Uñ ēt ⁊ in deo scia dr̃ ꝑz q̃ hz cognitionē ⁊ suppsi⁹ ⁊ eoꝝ q̃ facit. Sz dispō dr̃ rōe duplicis ordinis quē ponit in reb⁹. ſ. rei ad rē ꝑz q̃ iuuant sciuicem ad ꝺsequēdū finē vltimū: ⁊ itez toti⁹ vniuersi ad ipz deum: sic̄ ēt pbus ponit in. ii. meta. vbi ēt ponit exꝑplū de ordie ptiū exercit⁹ adiuicē ⁊ ad bonū ducis. Prouidētia āt dr̃ ꝑz q̃ reb⁹ ita ordinatis attribuit ea q̃ ordinē cōseruent ⁊ propellit oīum inordinationem.

Ad primuz ergo dōm q̃ puidētia ⁊ dispō diuersimode cōsiderata ptinēt ad sciētiaz voluntatē ⁊ potētiā: q̃ō sic pz ex simili iducto. pōt. n. aliquis artifex cognitionē hr̃e ō artificiatis speculatiue tm̃ sine B q̃ō opari intēdat: ⁊ sic puidētia ⁊ dispositio ei⁹ ꝑtinet tm̃ ad sciam. Scōm aūt q̃ vlteri⁹ ordinat in op⁹ cuz ꝓposito exequēdi ptinet ad sciaz ⁊ voluntatē. Scōz aūt q̃ exequit in ope sic ptinet ad sciam voluntatē ⁊ potentiam per quā opatur. Ita ēt ⁊ in deo ē. Patet ēt q̃ ꝑmis duobus modis accepta sunt eterna. sed 3⁹ modo sunt ex tpe. Et ipsa executio puidētie gubnatio dicit. ¶ Ad pz solutio ad 2m̄ ⁊ 3m̄ ⁊ sil̄r ad 4m̄. q̃ puidētia icludit dispositionē ⁊ addit: ⁊ ꝓpter B ēt p puidētiā disponere dicit. ¶ Ad 5m̄ dōm q̃ puidētia ⁊ fatū dr̃nt p eēntiaz. sicut. n. forma dom⁹ ē aliud p eēntiā ꝑz q̃ ē in mēte artificis vbi nomē artis hz: ⁊ ꝑz q̃ ē in lapidib⁹ ⁊ lignis vbi artificiuz dr̃. ita ēt rō gubernatiōis rez aliud ee hz in mēte diuina vbi puidētia dr̃: ⁊ aliud in cāis scōis q̃ruz offō gubnatio dina explet: ex gbus fatū dr̃ a foꝛ faris: vel q̃ est q̃dam effatū dine ordinatiōis sic̄ vbuz vocale ē q̃daz effatum interiozis cōceptus: vel ex eo q̃ ex barū cōsideratiōe cārum fari solebāt antiquitus de reb⁹ futuris sicut ex consideratione motus celi precipue.

Utrum prouidētia sit omnium. II.

A secūduz sic ꝓcedit. vī q̃ nō oiuz sit puidētia. Ad puidentiam. n. ptinet remotio eoꝝ q̃ impediunt a fine ꝑz maluz dr̃ p deordinationē a fine. cum igit multa mala sint in vniuerso: vī q̃ nō oīa puidētie dine subiaceāt. ¶ P. nihil q̃ casu fit ē puisum: q̃ casus dr̃ inopinat⁹ rei euēt⁹: ⁊ ꝓm pbz in. 3. phy. ē in bis q̃ agunt pp aliq̃d cū aliud ꝓtigat ꝑter q̃ ītēdebat: ꝑz multa fiūt casu in mūdo: vt ꝑbat pbs i. 6. meta. als oīa ex necessitate ꝓtigerēt nisi cāe aliq̃ ōficerēt vt in miozi pte q̃ casuz iducit. g̃ nō oīa sūt puisa a deo. ¶ P. oē q̃ ē puisū ē ordinatū in vnū: ꝑz libe. arbitriū nō ē ordiatū in vnū: ꝑz se hz ad vtrūlibz. g̃ ea q̃ sunt a li. ar. puidētie dine nō subiacent. ¶ P. oē q̃ ē puisuz ꝺseq̃t finē vt in plib⁹ q̃ō est ꝓm exitum a fine. g̃ vniuersuz puidētia nr̃a erit. ¶ P. puidentie ꝓpziū ē ordinare. ꝑz multa ioordinate ꝓtigūt in vniuerso: tā in reb⁹ nālib⁹ sic̄ q̃ō estates sunt pluuiose ⁊ hyemes sicce: quā ēt in hoibus: vt q̃ iusti ab impys puniunt: qui ꝓsperitatib⁹ affluunt ⁊ multa hz. ergo videt q̃ vniuersum puidētia nō regat. ¶ P. Abac. i. dr̃. Nūquid facies hoies ⁊ pisces maris: ⁊ B dicit admirando ea que videntur inordinate in hoībus cōtingere. ergo vī q̃ ad bruta nō se extendat dei prouidētia.

Sed contra est q̃ō hr̃ sap. iz. q̃ ē ei cura de oīb⁹: sed noie cure vel sollicitudis puidētia signat̃. g̃ puidētia ei⁹ ad omnia se extēdit.

Respondeo dōm q̃ B q̃ō fere ab omnib⁹ sapientibus ventilata est: ⁊ ideo oz diuer-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓpter ℔ Aui. dicit q̄ supra ordℓ lune nō ē malū. Aliꝰ aūt gradus nature ē q̄ ipediri pōt ⁊ deficere: sic nā gnābilius ⁊ corruptibiliū: ⁊ quāuis ista nā sit iferior in bonitate: tñ etiā bona est: ⁊ melioꝰ ē q̄ vtraq; sit simul q̄m q̄ altera tm̄. Si aūt deꝰ cōtulisset huic nāe q̄ nūq̄ deficeret ias non esset ℔ nā sed alia: ⁊ sic nō eēt vtraq; nā in q̄ vniuersi pfectioni derogaret. Unū bāc nās ꝺidit pscīes defectū ꝓtigentē q est malū nāe: ſz nō est itēdēs. Sz ita ꝓuidit vt si malum cōtingeret ex defectu alicuiꝰ nāe q̄ ordinaret in bonū: sicut videmꝰ q̄ corruptio vniꝰ est gnātio alteriꝰ. ⁊ iste modus ꝓuidētie extēdit se ēt vsq; ad bruta aīalia: q̄ potiꝰ agunt istinctu nāe q̄m electiōe volūtatis. Et iō malum q̄ accidit in eis reco̅pēsat per bonū nāe: nō p bonū ꝑmu: sic q̄ n. ors muſce est victꝰ aranee. Sz in nobiliozibus creaturis iueniť aliud ꝑnm̄pter nās q̄ est voluntas: q̄ quāto vicinioꝰ est deo tāto a necessitate nāliū cārū magis est liberū. vt dicit Boe. ⁊ iō ex cōditiōe sua sequitur q̄ rectū ordinez tenere possit tendēdo in finez. ⁊ ēt deficere: si aut ineuitabiliter in finē tēderet per dīnā ꝓuidētiam tolleret sibi ꝺditio sue nāe: vt dicit Diony. ⁊ iō taliter a ꝺo istituta est: vt ēt deficere posset: ita tñ q̄ in ptāte eiꝰ eēt deficere vel nō deficere: q̄ nō erat in defectu nālis p̄ncipy. Et istos defectꝰ volūtatū cōtingētes ꝑter intentionē ꝓuidētie prescīuit deꝰ: ⁊ ordinauit eos in bonū nō tm̄ nāe: ſz ēt singularis gr̄e sic in bonū iustitie: q̄ ostenditur dū culpa p penā ordinať: ⁊ in bonū volūtatis aliorum: q̄ per eoz nequitiā vel corrigunť de peccatis vel in meritis ⁊ glia crescunt: ⁊ in multa alia q̄ būana rō nō sufficit explicare. Unū pz q̄ bonū ⁊ malū subiacēt diuine ꝓuidentie: ſz malū tanq̄ pscitū ⁊ ordinatū: sed nō vt itētū a deo: bonū vero q̄si intētū. Sz necessariū ita q̄ deficere nō possit ⁊ cōtingēs ita q̄ deficere possit: ⁊ voluntariū ita q̄ penā vel ꝑmiū habeat: aut in ꝑmiū vel in penā alicuius ordineť. Nāle aūt ita q̄ ꝓsequať finez nālez si bonum est: ⁊ cedat in bonū alteriꝰ nāe si malū est.

Ad primum ergo ꝺcz est q̄ ꝓuidētie ē dirigere ynūq̄q; in finem ⁊ subtrahere impedimenta: saluata tñ nā in finē directa: ex cuiꝰ cōditione mala cōtingūt: ⁊ nō ex dīna intentiōe q̄ ipsa mala i bonum ordinat. ¶ Ad scām dām q̄ effectꝰ cōsequiť conditionē cāe sue ꝓxime: ⁊ iō q̄uis sit aligd a deo ꝓuisum dī casu fieri si accidat ꝑter itentionē nāe operātis. Uel fortuna: si accidit ꝑter itentionē agentis a ꝓpōsito. ¶ Ad 3m̄ dām q̄ liberū arbitrium ꝑ se ordinatū ē ad ynū. s. ad bonum ita q̄ ab eo deficere possit. ⁊ q̄ ℔ in ipso sit. Si enim ineuitabiliter in ynū tēderet tolleret ratio voluntatis in talibus. ¶ Ad 4rtum ꝺm q̄ malū pōt accipi. Uel in rebꝰ nālibus. Uel in volūtarys. Et si accipiat in nālibꝰ cōstat q̄ malū est vt in pauciozibꝰ: tñ ꝑm suppositā: q̄ malum nature nō cōtingit nisi in spera gnābiliū ⁊ corruptibiliū: q̄ ē parue q̄titatis respectu corpoꝝ celestiū: in qbꝰ maluz eē nō pōt: q̄ ico corruptibilia sunt: ⁊ motꝰ eoꝝ ordinationem bñe nō pñt: cū semp eodē mō sint: tñ ēt q̄ i cōsiderādo in eodē: q̄ cāe nāles ꝓsequunť effectꝰ suos in maiori pte: et deficiūt in minori: ⁊ ex ℔ malū icidit: ſz in volūtarys etiā q̄tum ad nūerus iueniť malū vt in pauciozibꝰ in nā āgelica: q̄ multo plures fuerūt remanētes q̄ cadentes. ⁊ forte etiaz plures q̄ oēs dānandi demones ⁊ boies. Sed in nā humana bonū vī eē vt in pauciozibꝰ. Et hoc rō pōt assignari dupliť. Una est ꝑter corruptionez būane nature ex peccato originali quā ēt deꝰ ꝓuidit ⁊ ꝓordinauit sicut ⁊ alia mala: sed nō ꝓhibuit vt nā maneret i sua libertate qua subtracta nāe rō deperiret. Alia rō sumi pōt ex ipsa nā cōditionis humane. Sic̄. n. in nālibus iueniť triplex gradus. Aligd. n, est q̄ ꝺz eē tm̄ in actu: ⁊ buic nllus defectus essendi aduenire pōt. Aliqd aūt est q̄ ē tm̄ i potētia sic mā ꝑ⁹. ⁊ ℔ sp ꝺz defectū nisi remoueať per aliq̄ agens reducēs eaz in actū. Est ēt aliqd q̄ ꝺz actū admixtum ꝓuationi: ⁊ ℔ pp actū dirigentē in ope recte operať vt in maiori pte: deficit aūt in miozi: sic̄ pz in nā gnābiliū ⁊ corruptibiliū. Ita ēt est in ītellectualib⁹. Est. n. aliq̄ itellectualis nā q̄ est actus cōplet⁹ sine admixtiōe alicuius ꝓuatōis vel potētie: ⁊ ex hac nō pōt aliqd nō rectū procedere: sic̄ pz de deo. Est ēt q̄dā nā cui admisceť potētia: ſz tñ in ipsa sua nā ꝺz aliquē actū dirigētē in opōne sic̄ ē in angelis: ⁊ iō talis nā deficit a rectitudie vt in minori pte: Sz in nā būana pfectiōes scōe gb⁹ dirigunť opa nō sūt īnate: sed vel acq̄site vel ifuse. vñ Cōmē. in 3. de aīa cōparat ītellectū potētialē būanū māe p̄me. ⁊ pbus tabule in q̄ nihil scriptū est: ⁊ iō ipsa nā būana in se cōsiderata eq̄liter se ꝺz ꝺifferēter ad oia vel itelligēda vel facienda: ⁊ q̄ maluz cōtingit multipharia ſm Dio. ⁊ bonū vno mō: ⁊ ideo vt in plurib⁹ flectiť in malū. Sic. n. cōsiderata nā humana nōdū est vt agēs pfectum: nisi respectu nālium opationū: sed tūc est agēs pfectū q̄tū ad oēs suas operationes q̄ iam pfecta ē pfectiōib⁹ scōis q̄ sūt vtutes. ⁊ iō q̄ determinať per pfectionē scōaz vel ifusaz vl acq̄sitā: tūc determinať ad ynū: vel ad q̄ tēdat vt in maiori pte sicut in statu vie: vel vt sp: sic̄ in statu patrie. Et iō tullius cōparat vtutē nāe dicēs: q̄ ē habit⁹ volūtari⁹ in mo̅ nāe rōni cōsentaneus: ⁊ iō volūtas pfecta vtute iustitie se ꝺz ad opa iusta: sic̄ ignis ad motū sursuz. ⁊ per ℔ ēt pz q̄ magis seruať ordo ꝓuidētie in bonis q̄m in malis. ¶ Ad 5m̄ dām q̄ gcgd est in mūdo totū ordinatū est: q̄uis rō ordinis nobis nō appeat in qbusdā: ⁊ ꝑcipue in volūtarys: cū malis quādoq; bona: quādoq; mala eueniāt: ⁊ similiter bonis. Sed ratio ordinis buiꝰ scitur a deo: sicut medicus scit: quare qbusdā egris quandoq; det calida: ⁊ quādoq; frigida: ⁊ similiter sanis: q̄ tamen ignorans artez admiratur. vt dicit Boe. ista tamē inordinatio si diligēter aduertiť nō inueniť in his: ad que per se ordinanť bimana opera: ⁊ q̄ p se sunt tm̄ bona vel mala. Habz. n. bonū opꝰ semp sibi adiūctū bonitatis ꝑmiū in perfectione vtutis q̄ est bonū būanū: ⁊ in consecutione beatitudinis ad quā opera humana ordinanť: ⁊ ecōtrario est de malis. Sed ista ꝓmixtio vī accidere in his bonis q̄ extra hominē sūt vel q̄ nō sunt bona eiꝰ in q̄ntū est hō: sicut i bonis corporalibus ⁊ in bonis fortune: cū tamē ista ꝓmixtio sp ordineť ad id q̄ ē per se bois bonū vel gr̄e vel glie ſm apo. Ro. 8. diligētib⁹ deū oia cooperanť in bonū: vel in iustitie diuine manifestationē. frequēter. n. ipy ꝓsperanť in hac vita: vt manifestioz appareat in iudicio eoruz animaduersio. ¶ Ad sextuz ꝺm q̄ ex illa auctoritate inuiť q̄ non est sil'r ꝓuidentia de brutis ⁊ de hominibus: ⁊ ℔ verū est vt ex predictis patet.

¶ An aliquis predestinatoꝝ possit dānari vel reproboꝝ saluari. ¶ Distin. XL.

Predestinatoꝝ nullus vī posse dānari: nec reproborū aliq̄s posse saluari. Unū Aug. in lib. de correctione ⁊ gr̄a. In apoca. inquit dī. Tene q̄ habes ne aliꝰ accipiat coronam tuā. Si aliꝰ nō ē accepturus nisi iste ꝓderit: certꝰ ē electoꝝ nūerus. i. non pōt augeri vl minui. Ad hoc aūt quidam obiciūt nitētes probare nūerū electoꝝ posse augeri ⁊ minui sic. Posset deus nō apponere gr̄am q̄bus apponit ⁊ posset subtrahere q̄bꝰ nō subtrahit: q̄ si faceret vtiq; dānarent. Posset ꝙ dānari isti q̄ tñ saluabunť. Posset itaq; minui electoruz nūerꝰ. Ita ēt posset augeri: q̄ posset apponi gr̄a q̄bꝰ nō apponiť ꝑ quā saluarent. Possent ꝙ saluari habita gr̄a: q̄ tñ sine ea dānabuntur: posset itaq; augeri nūerꝰ electoꝝ. Quibus rñdemꝰ ex ea rōne dcm̄ esse. ⁊ verū eē: nūeruz electoꝝ nō posse augeri vel miui: q̄ nō potest vtiq; sil'e. s. vt aliq̄s saluet ⁊ nō sit p̄destinatꝰ sit ⁊ dānet. Intelligētia. n. cōditiōis iplicite: veritatē facit i dicto: ⁊ ipossibilitatē in ꝺo. Si ꝺo simpl'r itelligat: ipossibilitas nō admittiť: vt cū dr. p̄destinatus pōt vel ñ pōt dānari: ⁊ reprobꝰ pōt saluari. In bis. n. ⁊ huiusmōi locutiōib⁹ ex rōne dicti ꝺiudicanda est snia dictiōis. Alia nāq; fit itelligentia: si per ꝺisiūctionem hec accipianť dicta: atq; alia si p disiūctionē: vt supra cū de pscia agebatur ptaxatū ē. Si. n. cū dicis p̄destinatꝰ nō pōt dānari itelligas ita. i. nō pōt esse vt p̄destinatꝰ sit ⁊ dānet: verū dicis: q̄ ꝺiuncti itelligis: falsum aūt si disiunctiz: vt si itelligas istū nō posse dānari quē dico p̄destinatū: potuit eni nō eē predestinatus: ⁊ ita damnaretur.

¶ Quo adhuc instant questioni. Erūtñ adhuc instāt. ⁊ ſm cōiunctionē argumētādo ita ꝓcedūt. Nō. n. iquiūt pōt esse vt aliq̄s p̄destinatꝰ sit ⁊ dānetur. Utrūq; istoꝝ sil'e nō pōt. ſz alterū boꝝ nō pōt nō eē. s. q̄n iste sit p̄destinatꝰ: ab eterno eni p̄destinatꝰ ē: ⁊ nō pōt mō nō eē p̄destiatꝰ. Cuz ꝙ ipo'e sit sil' vtrūq; eē. ⁊ ipo'e sit alterū nō eē. videť nō posse alterū eē. s. vt dānet. Nō si est ꝙ nō pōt eē: vt non saluet. In buiꝰ q̄nis so'one: mallem alios audire q̄m docere. Dicimꝰ tñ de pscia sil'em posse moueri q̄nē. Jōq; tā ℔ q̄m ibi vnā facimꝰ rñsionē dicētes determinādū foze illud cui initiť tota ℔ q̄ō. s. ipo'e est alterū istoꝝ nō eē. s. q̄n iste mō sit p̄destinatꝰ: ab eterno eni iste p̄destinatꝰ ē. Distiguēdū. n. est cū ait. Iste nō pōt mō nō esse predestinatꝰ: vel non pōt mo do esse quin sit predestinatus: boc eniz coniunctim ⁊ disiunctim itelligi potest. Nō enim pōt esse vt ab eterno sit predestinatus: ⁊ modo nō sit predestinatus: nec pōt eē simul vt sit predestinatus: ⁊ nō sit predestinatus: sed tamē potuit esse ab eterno q̄ nō esset predestinatus. ⁊ potuit ab eterno nō esse predestinatus. Et sic ab eterno deus potuit euz nō predestinare: ita conceditur a quibusdaz q̄ ⁊ modo potest deꝰ eum non predestinasse: ab eterno ergo potest deus nō predestinasse eū: ergo pōt iste nō fuisse predestinatus. Si vero nō fuisset p̄destinatus nec modo esset predestinatus: ergo modo pōt non esse predestinatus. Ita ⁊ de pscientia ⁊ de pscitis dicunt: q̄ in actionibus vel in operationibus dei ⁊ hominum nullatenus concedunt. Ex quo eniz aliquid factum est vel dictū non concedunt q̄ possit non esse vel nō fuisse: imo impossibile est non esse vel non fuisse q̄ factum est vel dictum: referentes possibilitatem vel impossibilitatez ad naturam rei existētis. Cuz vero de prescientia vel de predestinatione dei agitur: possibilitas vel impossibilitas ad potentiam dei refertur: que semper eadem fuit ⁊ est: quia predestinatio: prescientia: potētia vnum in deo est.

¶ Quid sit reprobatio dei: ⁊ in quibus cōsideret: ⁊ quis sit p̄destinationis effectus.

Cuiq; predestinatio sit gratie preparatio. i. dinia electio qua elegit quos voluit ante mundi constitutionē: vt ait apostolus. Reprobatio ecōuerso intelligēda est pscīētia iniquitatis quorūdam ⁊ preparatio dānationis eorūdem. Sicut enim predestinationis effectus illa gratia est: qua in pñti iustificamur atq; ad recte viuēduz ⁊ in bono perseuerādū adiuuamur ⁊ illa qua in futuro beatificamur. Ita reprobatio dei q̄ ab eterno non eligēdo quosdā reprobauit: ꝺz duo cōsiderať: quoꝝ alterū prescit ⁊ nō ꝓparat. i. iniquitatē: alterū prescit ⁊ ꝓparat. s. eternā penā. Unī Aug. ad ꝓsperū ⁊ Hilariū. Hec inquit regula icōcusse tenēda ē: peccatores in peccatis pscitos cē nō preparatos: penā aūt eē preparatam. Preparauit. n. deꝰ: vt ait Aug. in lib. de bono pseuerātie. in prescīētia sua quibꝰ voluit bona sua: ⁊ quibuscūq; donat procul dubio se donaturū eē pscīuit. Preparauit ēt deꝰ: vt ait Fulgētiꝰ: malis ignē eternum: illis vtiq; quos iuste ꝓparauit ad luēda supplicia: nec tñ ꝓparauit ad facienda pcta. Preparauit. n. deꝰ q̄ ꝺina equitas redderet: nō q̄ būana iniquitas admitteret. Nō. n. sic̄ preparauit scōs ad iustitiā pcipiēdaz: sic ꝓparauit iniquos ad iniustitiā admittēdā: q̄ prauitatis preparator nunq̄ fuit. Sic̄ ꝙ predestiatio dei proprie ē prescia ⁊ preparatio bñficioꝝ dei q̄bus certissime liberātur q̄cūq; liberanť: ita reprobatio dei ē prescīētia malitie in quibusdā non finiende: ⁊ preparatio pene nō terminande. Et sicut predestinatiōis effectꝰ ē gratie appositio: ita reprobationis eterne quodāmodo effectꝰ eē videť obdu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ratio. Nec obdurat deus: vt ait Aug. ad Sixtum: ipartiēdo malitiā: ſz nō ipartiēdo gratiaz ſicut nec digni ſūt. Quib⁹.n.nō ipartit̄: nec digni ſūt: nec merent̄ poti⁹ vt nō ipartiat̄: hoc digni ſūt hoc merent̄. Uñ apl's ait. Cui⁹ vult miſereſ de⁹ ⁊ quē vult idurat: miſericordiā appellans p̄destinationē ⁊ p̄cipue p̄destinatōis effectuz. i. gr̄e appositionē: obdurationē vero gr̄e p̄rinationē. Nō.n. vt ait Augu. ad Simplicianuz: itelligēduz ē q̄ de⁹ ita iduret: quasi quēq̄ peccare cogat: ſed tñ qbusdaz peccat oz ib⁹ misericordiā iuſtificatiōis ſue nō largit̄: ⁊ ob hoc eos indurare dicit̄: q⁹ nō eoz miserē t̄: nō q⁹ impellit vt peccent. Eoz aūt nō miserē t̄: qb⁹ gratiam nō eſſe p̄bendā equitate occultiſſima ⁊ ab humanis ſenſib⁹ remotiſſima iudicat: quā nō aperit ſed mirat apl'us dicens. O altitudo diuitiarum ſapiētie ⁊ ſcientie dei.

¶ Diuiſio textus.

POſtquā determiauit de ſcia dei in cōi ꝫ ſpāl'r de p̄destinatiōe determinat. Et diuidit̄ in ptes duas. In p̄a ōtermi nat gd ſit p̄destinatio. In z⁹ ōtermiat de cālitate ei⁹. vt z. ſ. ſit cā p̄ma vel bēat aliā. ibi. (Si aūt q̄rim⁹ meritū ⁊c.) 4i. di. Prima in duas. In p̄ma ōterminat de p̄destinatiōe. In z⁹ de reprobatione. ibi. (Cūq; p̄destinatio ⁊c.) p⁹ in duas. In p⁹ oñdit gd ſit p̄destiatio ⁊ q̄rū ſit. In z⁹ ōtermiat de p̄destiatiōis certitudie. ibi (Predestinatoz nlls ⁊c.) Circa qō tria fac̄. Prio oñdit p̄destiatōis certitudinē. Scō ponit obonē in ꝺriū. ibi (Ad ℔ āt obyciunt ⁊c.) 3⁹ponit rñsionē. ibi. (Quib⁹ rñdem⁹ ⁊c.) Circa qō ēt tria fac̄. p̄ rñdet ad p̄mā obonē. z⁹ obycit ꝺtra rñsionē. ibi. (Uerū tñ ad ℔ istant ⁊c.) 3⁹ soluit obm. ibi. (In huius questionis ⁊c.) Questio. I.

HIc est duplex qō. p⁹ ē de p̄destiatione. z⁹ de reprobatōe. Circa p̄m q̄runt tria. p̄ gd sit p̄destinatio. z⁹ quoz sit. 3⁹ de certitudine ei⁹. (Circa p̄muz querunt duo. Prio vt ꝫ p̄destinatio sit aliqd in creatura vel tñ in deo. z⁹ gd in deo nominet.

(Utꝫ p̄destinatio sit aliqd in p̄destinato. I.

AD p̄muz sic ꝓcedit̄. vī q⁹ p̄destinatio sit aliqd in re p̄destinata. Ois.n. actio iſert ex ſe passionē: ſed cuz oī de⁹ p̄destinat significat̄ in ỽbo act⁹ diuin⁹. ḡ vī q⁹ nīdeat sibi aliq̄ passio in creatura q̄ sit p̄destinatio passiue dicta: ſicut ēt de creatiōe est. iuenitur enī creatio actio ⁊ creatio passio. (P. ois denominatio fit ꝼm aliquā formā iherentē: sic ꝼm q̄litatez dicimur q̄les: ſed p̄destinatiōe aliqs denominat̄: cū p̄destinat⁹ oī. ḡ vī q⁹ p̄destinatio sit aliqd in ipso. (P. cōparatio est eorum q̄ sūt vni⁹ gnis: ſz in glo. Jo. i. oī q⁹ meli⁹ erat natbanaeli duas naturas in xpo cogſcere q̄ p̄destinatū esse cū igit̄ cognitio nārum cui cōparat̄ p̄destinatio in ipo aliqd ponat. videtur q⁹ p̄destiatio sit aliqd in p̄destinato.

(P. nullum eternuz diffinit̄ per tpale: ſed p̄destinatio diffinit̄ per tpale: q⁹ oī q̄ ē iperatio gr̄e in p̄ti: ⁊ glie i futuro. ḡ nō est eterna: ſed oīs actio q̄ tpal'r de deo oī ponit aliquē effectū in creatura: ſicut regere gubernare ⁊ ꝺ̄. ḡ vī q⁹ p̄destinatio sit aliqd ēt in p̄destinato.

Sed contra nō eligunt̄ niſi p̄destinati: ſz eligunt̄ g nō sūt vt dic̄ Aug. ḡ vī q⁹ p̄destinatio sit nō entiū: ſz i nō ente nō p̄t aliqd ee. ḡ p̄destiatio nō ē aliqd in p̄destiato. (P. vt. ſ. dixit magr. p̄destiatio est q̄dā spēs ſcie dine: ſed ſcia nihil est in ſcito: ſz tñ in sciēte. ḡ vī q⁹ p̄destinatio nō ponat aliqd in p̄destinato.

Reſpondeo dōm q⁹ ponere aliqd in alio p̄t itel ligi dupl'r. Aut q⁹ ipz significatū per nomē in aliq̄ ee dicat̄: ſic albedo ponit aliqd in albo: ⁊ sic dico q⁹ p̄destiatio nō ponit aliqd i p̄destinato ſz in p̄destinate tm̄. Aut ita q⁹ ad significatū qō ē i vno segt̄ aliquid ee in alio: ſic p̄nitas ponit aliqd in filio: cū tñ ipsa ꝼz suū esse in p̄re tm̄ sit: ſed oī ponere aliqd in filio inq̄tū ad paternitatē sequit̄ aliqd ee in filio. Sz ℔ cōtigit dupl'r. Ut qz relinquat̄ illud ee in alio sil': sicut p̄nitas relingt filiationē. Aut nō necio sil': ſz vel ꝑus vl' posteri⁹ ſic audit⁹ ponit pcussionē sonātē sil'. Aut ꝑus: ⁊ ℔ mō dico q⁹ p̄destinatio ponit aliqd in p̄destinato: qz ad opationē bāc dei segt̄ effect⁹ p̄destiationis in ee p̄destinato nō semp q̄ncūq; ē predestinatio: ſed q̄ncq;. ⁊ ℔ effect⁹ ē gratia ⁊ glia.

Ad p̄muz g̃ dōm q⁹ vt phs tradit in. 9. metaph. Actionū q̄dam transeūt in exteriorē mām: circa quā aliquē effectuz operant̄: vt ꝫ in actionibus naturalib⁹: sicut ignis calefacit lignū: ⁊ in artificialibus ſicut edificator facit domū ex mā. ⁊ in talib⁹ actio est recepta in eo qō fit: per modū passionis: ꝼm q⁹ mot⁹ ē in moto vt in ſubo: ⁊ iō in talib⁹ est inuenire actionez in re agente ⁊ passionē in re patiēte. Quedaz vero sunt q̄ i exteriorem mām nō trāseunt: vt effectū aliquē circa ipsam ꝓducant: vt ꝫ in visione q̄ cum sit actio videtis nullum effectum in re visa efficit: ⁊ tales actiōes q̄ ꝓprie opationes dicunt̄: in ipſis operantib⁹ tm̄ sunt. Uñ ⁊ nō p̄t fieri cōuersio passionis ad actionem acceptā a re exteriori ꝼm q⁹ in se est: ſed ſolū ꝼm q⁹ in operante ē: ⁊ ſi enī oculus videt lapidē: lapis tamē nō videt̄ nisi ꝼm q⁹ ē in oculo p̄ ſui ſimilitudinē. Scōm ℔ g̃ dico: q⁹ cātio est talis actio q̄ effectū exteriorez relingt. Unde oz passiue ſumptā creationē aliqd in re cāta ee: sicut calefactionez in calefacto. p̄destinatio vo cū nominet opationē volūtatis ⁊ itellect⁹ exītē solum in ipso opante. sicut visio in vidente: ⁊ speculatio in speculāte: ſi passiue accipiat̄ nō erit aliqd in p̄destinato ꝼm q⁹ in se cōsideret̄: ſed ſolū ꝼm q⁹ in p̄destinante ē ꝼm suā ſilitudinē: per quā ibi cognoſcit̄: ſic ⁊ ſcituz in sciente: ex quo ēt ꝫ q⁹ p̄destinatio nō noiat̄ p aliquā passionē in ipso exītē ſz p opōnē ipſi⁹ p̄destinantis ſic ⁊ res ōnoiat̄ visa p opōnē videntis. Uel alt'r oī: q⁹ p̄destinatio ꝓprie loquēdo de actōe ꝼm q⁹ in nālib⁹ sumit̄ nō ē actio ſz opatio. Opatio.n. agētis q̄dā ē vt transiens in effectū: ⁊ ℔ ꝓprie actio vel passio oī: ⁊ tali actioni semp rīdet ē passio. vñ inuenit̄ calefactio actio ⁊ calefactio passio: ⁊ similiter creatio actio ⁊ creatio passio. Quedaz vo opatio est que nō significat̄ vt ꝓcedens in aliquē effectuz ſz magis ꝼm q⁹ est aliqd in ipso. ⁊ sigdem ℔ recipiat̄ in ipso illa receptio dicet̄ passio: ⁊ actio ꝑns cōiunctuz ex recepto ⁊ recipiente dicet̄ opatio: qz opatio semp ē pfecti: vt ꝫ i sensu. sentire.n. ē q̄dā opatio sentiētis nec ꝓcedēs i effectuz aliquē circa sensibile: ſz magis ꝼm q⁹ spēs sensibil'is in ipso est. vñ sentire q̃tū ad ipam receptōez spēi sensibil'is noiat passionē: sil'r ⁊ itelligere qō ēt pati qōdā ē: vt in 3⁰ de anīa oī: ſz q̃tū ad actū ꝑntez ipm̄ sensuz pfectū p spēm noiat opōnē q̄ oī mot⁹ sensus de q̄ dic̄ phs in 3⁰ de ania: qō est act⁹ pfecti. Sz in ōo ē silitudo rei cognite: nō p receptionē ſz per cēntiā suā. vñ suū itelligere nullo mō dic̄ passionē ſz opationē tm̄. Oēs igit̄ tales opōnes nō p̄t passiones rīdentes nisi per modū significādi tm̄: ſic cum dicit̄

aliquid sciri nō ponit̄ aliq̄ passio ꝼm rez in scito. ſed ſolū quidā respect⁹ ad sciētē ꝼm rōnem: q per modū passiōis significat̄ a grāmatico: ſic̄ ⁊ opatio per modū actiōis. vñ dicit q⁹ scire est actiuū: ⁊ sciri passiuū. Uñ dico q⁹ p̄destinatio est q̄dam opatio dīna: ⁊ p̄destinari nō ponit aliquā passionē in p̄destinato: ſed ſolū respectū quēdaz ꝼm mo⁰ intelligēdi. qui respect⁹ relinquit̄ ex assimilatiōe sciti q̄ ē in sciēte. (Ad z⁰ dōm q⁹ in oib⁹ absolutis ōnomiat̄ aliquid p id qō sibi iest. Sz in relatiuis qñq; ōnoiat̄ aliqd p id qō in ipso ē: ſic p̄r p̄nitate q̄ real'r in ipso ē. Qñq; aūt ōnoiat̄ eo q⁹ ſolū in altero ē: ſic in illis in q̄ruz vno ē relo ꝼm rē ⁊ in alio ꝼm rōnē tm̄. vñ dicit phs in. 5. meta. q⁹ scibile oī relatiuū nō q⁹ ipm referat̄ ſed q⁹ aliud refert̄ ad ipm: ⁊ ita pz q⁹ p̄destinatio ꝼm rem nihil est niſi in itellectu diuino. (Ad 3⁰ dōm q⁹ comparatio illa nō attēdit̄ absolute cognitiōis duaꝝ nārum in xpo ad q̄ p̄destinatōez: ſz cognitionis simul cū p̄destinatiōe ad p̄destinationē sil' cū statu veteris legis. p̄destiatio.n. stat cū ytroq;. Uñ dicit q⁹ meli⁹ ē nathanaeli cogſcere ⁊c. q̄ ee p̄destiatū ⁊ manere ſubymbra legis ⁊ mortis. Ac ſi diceret meli⁹ est esse p̄destinatū ⁊ bre gram noui testameti q̄ ee p̄destinatū ⁊ nō bre gratz noui testameti: q⁹ p̄destiatio currit cū ytroq; testō. (Ad 4⁰ dōz q⁹ tpale nō ponit̄ in diffōne eterni i recto. q. denotās subaz eterni: ſz in obliq̄ nihil ꝓhibet poni vt significet̄ respect⁹ eterni ad tēpozale: ⁊ sic gr̄a ⁊ glia in diffinitione predestinationis ponit̄.

(Utrum p̄destinatio ptineat ad sciam. II.

ADuersuz ſic ꝓcedit̄. vī q⁹ p̄destiatio ad sciaz ptineat. Qz vt oī in lra. p̄destiatio sine p̄scia nō p̄t esse. p̄scia aūt sciaz noiat cū ordine ad futura. ergo p̄destinatio ad sciaz ptinet. (Item vī q⁹ ad volūtatē. dic̄. n. Aug. q⁹ p̄destinatio ē ꝓpositū miserendi. ꝓponere aūt ē act⁹ volūtatis: qz vī idē ee q̄ finē ōtermināre. ḡ vī q⁹ p̄destinatio ad voluntatē ptineat. (Itē vī q⁹ ad potētiā: qz ꝓparare ē act⁹ potētie. ſz p̄destiatio ē preparatio bñficioz dei. vt in lra oī. ḡ ⁊c. (Itē vī q⁹ sit idē q̄ nō. puidentia vel dispō: qz p̄destinatio oī alicui⁹ in finez directio. Sz ordo in finē ptinet ad puidētiam vel dispositionē. ḡ vī q⁹ ⁊ p̄destinatio. (Itē vī q⁹ sit idē q̄ liber vite. Uita. n. aie est p gram ⁊ gliam: ſz p̄destinatio ē ꝓpatio gr̄e in p̄ti: ⁊ glie in futuro: ꝼm magistralem diffinitionem. ergo ad libz um vite pertinet.

Reſpondeo dōm q⁹ p̄destinatio icludit in itellectu suo puidentiam ⁊ aliqd addit: addit autē ad min⁹ tria. Unum ex pte ipsoz̄ p̄destinatorum: qz cū puidētia dei sit respectu oīum: ⁊ spāliter quodammō sit respectu babētiū voluntatē p̄destinatio icludit in se puidētiaz ꝼm illuz spāle moduz quo est boiuz ⁊ babētiū volūtatē. z⁰ addit ex pte ipsius finis: ⁊ eoruz q̄ habent̄ vt ꝓmouentia ad finē. cū. n. puidentia respiciat ordinē vniuſcuiuſq; boni ad quēlibet finem: p̄destinatio est tm̄ respectu eoz q̄ sunt eleuata supra facultatez nāe: vt gl'ie q̄ est in perfecta dei fruitiōe ⁊ gratie ꝓmouētis in ipaz. vñ dicit Dam̄. q⁹ p̄destinatio est eoz̄ q̄ nō sūt in nobis. 3⁰ addit ex pte ipsi⁹ p̄destinantis: ex cui⁹ pte videt̄ duo addere. Primo. qz puidētia est idē q̄ ars gubernatiōis rex q̄ ꝼm rōnē sui nomis p̄t saluari in speculatiōe tm̄: ſz p̄destinatio ipoztat puidētiaz ꝼm q⁹ ē ordinata ad executionē operis per volūtatē: ⁊ iō diffinit̄ per ꝓpositū ⁊ per ꝓparationē. z⁰ addit p̄scia exitus ex pte eius qō puidet̄. vñ ꝓpter aliqd ab ordine puidētie q̃tum ad id qō itentū est exire: sicut de⁹ vult oēs boies saluos fieri. ſz nō oēs saluent̄. nō aūt ab ordine p̄destinatiōis. Dic̄. n. p̄destinatio itentionē dinaz de salute isti⁹. cum p̄scientia eius qō saluabit̄: ⁊ ideo oī ꝑ est p̄scia ⁊ ꝓparatio.

Unde patet solutio ad p̄mū: qz nō tm̄ ponit̄ p̄scia in eius diffōne. (Ad z⁰ dōm q⁹ ꝓpositū nō simpl'r noiat actum voluntatis: sed ꝑsupponit actum cognitiōis ostēdentis finē in quē voluntas tēdit. (Ad 3⁰ dōm q⁹ ꝓparatio q̄ ponit̄ in diffinitiōe p̄destiationis nō est ꝼm executionē in opus: ſz itelligit̄ ꝼm ꝓpositum dine voluntatis. (Ad 4⁰ dōm q⁹ p̄destinatio est quidā modus puidētie: ſz addit aliq̄ spālia super eam vt dcm̄ est. (Ad 5⁰ dōm q⁹ liber vite meta⁰⁰ oī. Sicut.n. libz o aliqd scribit̄ ex quo ī eo vitas rei intelligit̄: ita etiā in itellectu describunt̄ ſilitudines rerū. per quas res cognoſcunt̄. vñ itells possibilis añ itelligere ꝓparat̄ tabule in q̄ nihil est scriptū in 3⁰ ō aīa. Cū g̃ oī libz ⁊c in ōo: pōt ſumi vita vel ex pte dei itelligētis: ⁊ sic p̄scia creaturarū oī lib vite: qz qō factum est in ipso vita erat. Jo. i. Uel ex parte rei scite: ⁊ sic oī liber vite p̄scia vite q̄ est in conformitate ad deū. Nec aūt est duplex. ſ. vita gr̄e ⁊ vita glie q̄ ad perfectaz cōformitatem accedit. Uñ cuius talis vita repzesentat̄ in libz o dine p̄scie oī simpliciter scribi in libz o vite. Scōm gd aūt. ſ. q̃tū ad p̄ñte iuſtitiam dicit̄ ibi scribi. cuius vita gr̄e tm̄ ibi cognoſcit̄. Et ēt quodammō dñr ibi scribi opposita boz. ſ. glozie ⁊ gr̄e inq̃tum per ℔ cognoſcunt̄. Sic g̃ pz q⁹ liber vite ē mediū iter p̄scietiaz cōiter ſumptā ⁊ p̄destinationē: qz p̄scia est cōiter oīum: ſz liber vite ē tm̄ cognitio gr̄e vel glie: ſz p̄destiatio ē nō tm̄ gr̄e ſz gr̄e ſil'r ⁊ glie. Uñ nullus oī ee p̄destinat⁹ q̃tum ad p̄ñte iuſtitiā: sic oī scriptus i libz o vite. ⁊ sup ℔ addit predestinatio ꝓpositum voluntatis. Questio. II.

(Quozum sit predestinatio.

DEinde q̄rit̄ quoz sit p̄destinatio. ⁊ vī q⁹ sit tm̄ eoz q̄ sunt. Predestinatio.n. significat missionē quādā: sed nihil mittitur nisi qō ē. g̃ p̄destiatio ē tm̄ entis. (P. qō nō est nō p̄t ad aliqd ꝑparari: sed p̄destinatio est ꝑparatio q̄dā. ergo vī q⁹ nō sit nō entiuz. (Itē vī q⁹ nō sit angeloz: qz ꝼm Aug. p̄destinatio est ꝓpositū miserandi: ſz angeli nunq̄ fuerūt miseri: cū igit̄ mīa miseriam respiciat. vī g̃ q⁹ eis p̄destinari nō cōpetit. (Itē vī q⁹ nec bti⁹ q̄ sunt in glia: qz qō est in finē vltimo: nō p̄t dirigi in illud: ſz bti sūt in suo fine vltimo. g̃ eis nō cōpetit p̄destinari. (Itē vī q⁹ nec filio dei. Quia p̄destiatio ipoztat añcessionē quādā sic ⁊ p̄scia: sed respectu filij dei cū sit etern⁹ nō p̄t designari aliq̄ añcessio. g̃ filio dei pre

Sed ecōtrario (destinari nō cōpetit. vī q⁹ p̄destiatio sit oīuz boīum: qz ōs ꝼz Dio. eq̄l'r se bz ad oīa. g̃ si aliq⁰ ipe ꝑparat gr̄az: ⁊ oib⁰: ſz p̄destinatio ē gr̄e ꝑparatio. g̃ si aliq⁰ p̄destinat ⁊ oēs p̄destiat. (P. sic dirigimur in bona gr̄e a ꝺo: ita ⁊ in bona nāe: qz oē bonū nr̄m ab ipo ē: ſz bona nāe oib⁰ largit̄ bonis ⁊ malis. vt dr̄ Mat. 5. cū g̃ p̄destinatio sit directio in finē: finis aūt ē bonū. vī q⁹ p̄destiatio sit oīum.

Reſpondeo dōm q⁹ p̄destinatio oī esse aliquoz̄ dupl'r. Uel sicut finis ⁊ cōferentiuz ad finē: ⁊ sic oī esse gr̄e ⁊ glie. Uel eoruz q finez cōsequūtur. ⁊ sic est oīum q glias per dei gram adipiscunt̄. Utrūq; aūt ex noīe p̄destinatiōis accipi pōt in quo cōiungitur actus destinationis cū hac ꝓpositiōe pre. per ꝓpōnez aduenientē: destinare aūt significat directionē alic⁹ aliqd sicut nūcq. Dr̄ ēt alio⁰: ostinare. vt habet̄. z. Machab. 6. Eleazarus destinauit nō admittere illicita. pp vite amorez. Sz ℔ significatio vī ꝺucta ex p⁰: qō. n. ꝓponit̄ dirigit̄ in executiōe opis. Illud aūt ꝓpe oī dirigi i aliqd qō nō bz i se. vñ i illō vadat: ⁊ iō ꝓpe i illa oī p̄destiatio q̄ bō ex naturalib⁹ suis cōsequi nō pōt. ſ. gr̄az ⁊ gliam. Et ideo

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicit Dam̃.q̄ ꝑdestinatio est eoꝝ q̄ nō sūt in nobis. Et iō qcūq; nō pōt ꝓseq̄ gr̄am ⁊ gl̄iaz illud nō ꝑdestinat̄:sed illi tm̃ ꝑdestinari dr̃ q̄ ꝓsecuturi sūt gl̄iaz ꝑ gr̄az. Sz ꝟ prepositio pre ipotat añcessionē que diuersimode diuersis ꝓuenit. Inuenit̄.n.in ꝑdestinatiõe hois añcessio eternitatis ad nām ⁊ nāe ad gr̄am ⁊ gr̄e ad gloriā. In angelo autē iuenit̄ antecessio eternitatis ad nām ⁊ nāe ad gr̄am m̄ eos q̄ ponūt angelos tm̃ in nālib⁹ creatos:sed fz eos gratie ad gloziam duratione. Scōm aūt alios q̄ ponūt angelos in gr̄a creatos nō iuenit̄ antecessio nāe ad gr̄am m̄ durationē:sed gr̄e ad gl̄iam. In xp̃o aūt nō iuenit̄ añcessio eternitatis ad psonā:sed tm̃ ad alteram nām:nec nāe ad gr̄az nec gr̄e ad gl̄iam q̄tū ad fruitionē: fz solū q̄tum ad ipassibilitatez añe ⁊ dotes corporis: ⁊ sic diuersimode ꝑdestinatio diuersis conuenit.

Ad primum g̃ dōm q̄ illi q nō sunt nec erūt non ꝑdestinant̄:sed illi q erunt q̄ꝫuis nō sint:quos ds scia visiōis cognoscit: ⁊ q̄ꝫuis ipsi nō dirigantur actu in aligd.vt in ꝓpa nā exītes tm̃ pdiriguñt in finem ꝑ put sūt in dei pscia. ¶ Ad 2m dōm q̄ est duplex preparatio. Quedā māe m̄ q̄ disponit̄ ad recipiēdū formā ⁊ sic nō ꝓparat̄ nisi qd est. Quedā aūt est ꝓparatio agētis vt sit agēs:⁊ ista sicut est in nālib⁹ inq̃tuz agēs acgrit dispositionē ꝑ quā agat:ita est in artifice m̄ q̄ cōcipit formam artificiati:⁊ ꝓponit eam exeq̄ in ope:⁊ talis ꝓparatio est in deo ēt respectu futurorum. ¶ Ad 3m dōm q̄ illa diffinitio data est de ꝑdestinatiõe inq̃tū respicit statum ꝑsentis miserie:⁊ nō de ipsa absolute. Uel pōt dici q̄ misereri sumit̄ ꝟ nō ꝓ amotiõe miserie ꝑus habite: fz ꝓcollone eoꝝ sine q̄bus miseria eēt:⁊ ꝓcipue q̄ sola gratuita volūtate ꝓferunt̄. ¶ Ad 4.m dōm q̄ ꝑdestinat̄ pōt accipi dupl̄r: vl̄ participial̄r m̄ q̄ ꝓsignificat tps ꝑteritū:⁊ sic exītes in pria sunt ꝑdestinati: q̄ qō semel est ꝑteritū semp erit ꝑteritū. Uel alio mō pōt sumi neutral̄r:⁊ sic nō ꝓprie pōt dici ꝑdestinati nisi m̄ q̄ dirigunt̄ in ꝓtinuitatem brītudinis:qō tm̃ nō ꝓprie dr̃:q̄ extensionē successionis nō ꝟ. ¶ Ad 5m dōm q̄ q̄ꝫuis nō possit designari aliq̄ antecessio ad personā filij dei absolute: pōt tm̃ designari ad nām humanā vel ad psonā m̄ qō in tali nā subsistit: sed ꝟ ꝟz q̄ri magis in tertio. ¶ Ad 6m dōm q̄ q̄ꝫuis deus q̄tū in se est eq̄liter se habeat ad oēs:nō tamē equaliter se habent omnes ad ipsum:⁊ ideo non equaliter omnib⁹ gr̄a ꝓparat̄. ¶ Ad 7m dōm q̄ ꝑdestiatio ē ꝓpe eoꝝ q̄ sūt eleuata sup facultatē nāe vt dcm̃ est:⁊ iō nō opz q̄ oium sit ꝑdestinatio q̄ a deo bona nālia pcipiūt: sed eozū gbus gratia ⁊ gloria ꝓparatur. Questio. III.

¶ Utrum predestinatio sit certa.

Deinde q̄rit̄ de certitudine ꝑdestinationis:⁊ vr̃ q̄ nō sit certa. Dr̃ enim apo.3. Tene qō habes ne alı̄⁹ accipiat corona tuā.aut ꝟ intelligit̄ de corona pītis iustitie: aut de corona glozie. fz nō de corona pītis iustitie:qz gr̄a quā qs ꝟz eo peccāte destruitur: nec de subo in subm mutat̄. g̃ itelligit̄ de corona glie:sed glozia nō est alicui⁹ in statu vie nisi qz ē sibi ꝑdestinata. g̃ vr̃ q̄ vn⁹ possit accipere ꝟ qō alq ꝑdestiatū est: ⁊ ita predestinatio certitudinē nō ꝟz. ¶ P. Grego. in mozalib⁹ dicit q̄ alys cadētibus in eoꝝ locū aly succedūt:fz loc⁹ glorie nō pōt dici eoꝝ:nisi qz ē eis ꝑ destiatus. g̃ idē qō pus. ¶ P. i psal. dr̃. Deleant̄ de libzo viuētiū:fz nō pōt deleri ō libzo qō ibi scriptū nō ē:cū g̃ ꝑdestiatio sit lib. vite vt dictum ē. vr̃ q̄ aligd a ꝑdestinatiõe possit deficere:⁊ ita nō erit certa. ¶ P. eoꝝ q̄ nō sūt ōterminata nec in se nec in causis suis non pōt eē certitudo:fz mot⁹ liberi ar. qō ē cā ad vtrūlibz nō sūt ōterminati:nec in se nec in suis causis antecẽ sint. g̃ cū effectus ꝑdestinationis expleat̄ motib⁹ liberi arbitrij q̄ sūt opa meritoria vr̃ q̄ ꝑdestinatio nullam certitudinē hēat. ¶ P. ois certa cognitio posita de necessitate cōcludit cognitū:fz illud qō ē eternū cū sit in oi tpe pōt in quocūq; tpe poni:cū igit̄ ꝑdestinatio sit eterna pōt poni aliqs ꝑdestinatus antecẽ saluet̄. g̃ pōt cōcludi. iste saluabit̄ sicut vez:fz si futurū cōtingēs eēt verum: tūc accideret de necitate. vt ꝓbat phs. g̃ seq̄ret̄ q̄ iste ex necessitate saluaretur:⁊ q̄ nō posset nō saluari: ⁊ sic liberum arbitriū piret:qō ē ipossibile:⁊ ipossibile non sequit nisi ex ipossibili. g̃ vr̃ q̄ ipossibile sit ꝑdestinationē certitudinē hr̃e:qz alia ꝓbata sūt possibilia eē.

Sed contra ꝑdestinatio in sui rōne icludit pscientiam:fz ipse ds hz certam cognitionē de oib⁹ q̄ cogn̄scit:vt.s. hitū ē. g̃ vr̃ q̄ ꝑdestiatio sit certa.

Respondeo dōm q̄ q̄dam dixerūt q̄ ds nō cogn̄scit futura cōtingētia nisi fz q̄ sunt .s. sciens ea eē cōtingētia: sicut necessaria eē necaria . Sz ꝟ iprobat Boe. qz fz ꝟ seq̄ret̄ q̄ ds nō plus cognosceret de salute hoium futura q̄ꝫ bō q scit ēt eaz cōtingētē. Uñ aly dixerūt q̄ ꝑdestinatio hz certitudinez:ita q̄ nūquā saluandoꝝ apud deū ē cert⁹ accipiēdo nūerū quo nūeramus. s. q̄ saluabunt̄ cētū vel mille. ⁊ sic de alys. Nō autē certus ē nūer⁹ māliter sumpt⁹. s. quo ad suppositа: qz isti hoies pōt ⁊ saluari ⁊ nō saluari. Sz ꝟ attribuere deo ꝑfectā cognitionē. Si.n. cognoscit q̄ tot saluabūtur ⁊ nō q̄ isti: iperfecta ē ei⁹ cognitio ⁊ in vl̄i tm̃. Si āt cognoscit: q̄ ēt isti:opz ꝟ certū eē: qz cognitio ei⁹ icerta eē non pōt:sic nec falsa. Et iō dōm ē q̄ nūerus ꝑdestinatoꝝ vtro q̄ mō acceptus. s. ⁊ formal̄r ⁊ mäliter cert⁹ ē dō: fz icert⁹ ē nobis:nec tm̃ ista certitudo necessitatē saluādis ponit: qō patz ex bis q̄ dicta sūt. Predestinatio.n. icludit in suo itellectu pscīam ⁊ ꝓuidētiā salutis oium. Prouidētia āt vt dcm̃ ē: q̄ꝫuis sit oium:nō tm̃ oia necessario ꝓtingūt:sed m̄ cōditionē causarū ꝓprioꝝ: quoꝝ naturas ⁊ ordinez ꝓuidētia ⁊ ꝑdestinatio saluat. Pscīa ēt nō ꝓponit necessitatem reb⁹:nec inq̃tū ē cā:cū sit cā ꝓma cui⁹ cōditionē effectus nō hz fz cāe ꝓprime. nec rōne adequatiōis ad rē scitam:q̄ ad rōnē vitatis ⁊ certitudinis scie exigit̄:qz adequatio ista attēdit̄ scie dei ad rē nō m̄ q̄ ē in causis suis in gbus ē vt possibile futurū tm̃:sed ad ipam rē m̄ q̄ hz eē ōterminatū; put ē pns ⁊ nō futurū:⁊ ꝟ supra expositū est:⁊ ita patz q̄ certitudo ꝑdestinationis nullam necessitatem saluandis imponit.

Ad primum g̃ dōm q̄ vtroq; mō pōt exponi. si. n. itelligat̄ de corona pītis iustitie dicitur corona ei⁹ ali⁹ accipe:oum opa ipsi⁹ in charitate fcā q̄ sibi ⁊ alys ꝓderāt m̄ q̄ spūs charitatis facit cōia merita sanctoꝝ:ipso peccāte sibi ꝓdesse desinūt ad meritū vite eterne:eoꝝ tm̃ fructⁿ in illis manet q in gr̄a ꝓseuerāt nō aūt ita q̄ eadē nūero gr̄a q̄ ē in vno:ipso peccāte in altero fiat. Et sil̄r exponi̇t̄ si itelligit̄ de corona future glie: qz sci in pria exītes gaudēt de oib⁹ meritis sanctoꝝ q̄ in mūdo sunt. vñ aliq̄ peccāte cui⁹ multa merita ꝓcesserūt gaudiū illoꝝ meritoꝝ in eternum manebit in beatis:qō ipse peccādo amisit:nō ita q̄ gl̄ia q̄ ꝑdestinata est vni alteri det̄. Dr̃ tm̃ ne aliius accipiat corona tuā non ad excludēdum ꝑdestinatōis certitudinē: fz ad ostēdēdaz arbitrij libertatē. ¶ Ad 2m dōm q̄ dcm̃ Greg. nō itelligit̄ de loco q scis ꝑdestinatus ē:fz de loco quē tenēt in eccl̄ia p ꝓtum pītis iustitie:qz eccl̄ia nunq̄ destituit̄ exītib⁹ i gr̄a. vñ peccātib⁹ qbusdā aly in gr̄az a dño aduocant̄. ¶ Ad 3m dōz q̄ ꝑdestinatio ē liber vite fz q̄ dr̃ in eo aligd scribi nō solum q̄tū ad pītē iustitiā: fz ēt q̄tū ad futurā gloriam:⁊ sic nullo⁹ pōt dici aliqs deleri de libzo vite:fz illō

qō est ibi scriptū quātū ad pītē iusticiā tm̃ dr̃ deleri non mutatiõe fcā ex pte libzi: vt q̄ aligd in eo fuerit:qō postmodū nō sit: fz ex parte illi⁹ q̄ in lib. script⁹ dr̃: inquātū. s. ipse mutat̄ a statu pītis iusticie:⁊ sic vita ei⁹ nō repūtat̄ pns: fz vt ꝓterita. ¶ Ad 4.m dōz q̄ ꝓtingēs futurū vt motus. lib. ar. quāuis nō sit determiatū i cā sua: est tm̃ determinatū in eē suo m̄ q̄ est actu:⁊ sic subiacet certitudini pscītie: sicut supra dcm̃ est de futuris ꝓtingētib⁹. dis. 38. ¶ Ad 5m dōm q̄ illud qō mēsurat̄ eternitate ē simul cū omni tpe: ita tm̃ q̄ nullo eoꝝ mēsurat̄. ⁊ iō act⁹ dīne prescie nō pōt poni ita eē nūc: q̄si mēsuret̄ ꝑ pns tps: vt ordinē pītis ad futurū ad suū scitū hēat: fz ad omne tps ⁊ ad omne scitū bz ordinē pītis ad pns. vñ cuz dr̃: de⁹ pscit ꝟ nō itelligit̄ q̄ hoc sit futurū respectu dīne sciētie: fz respectu hui⁹ tpis in quo ꝑfert̄. ⁊ iō opz hꝰ vba ⁊ participia dicta de deo a determiatōe tpis absoluere vt ꝓsignificēt nūc eternitatis ⁊ nō tēporis:al's ieuitabil̄r segt̄ error.

¶ Questio. IIII.

Deinde querit̄ de reprobatiõe. Et circa hoc querūtur duo. Primo qd sit. Scōo vtr̃ deus sit cā obdurationis ⁊ excecationis que reprobationi quodāmō respōdet.

¶ Utr̃ reprobatio addat aligd supra ꝑsciam. I.

A primum sic ꝓcedit̄: videt̄ q̄ reꝓbatio nihil addat supra pscīam. Reprobatio.n. malorꝝ ē: fz horꝝ nō hz ds nisi sciaz simplicis noticie: vt supra bītū est. g̃ reprobatio supra pscīam nihil addit. ¶ P. illud qō addit aligd supra cōe nō approꝑat sibi nomē cōis. sicut ꝓuertibile qō nō idicat substantiam rei approꝑiat sibi nomen ꝓpriū: qz nō addit aligd: sicut diffinitio addit: sed reprobatio approꝑiat sibi nomē pscie. dicimus.n. cōiter malos pscitos ⁊ bonos predestinatos. g̃ vr̃ q̄ reprobatio nihil supra pscīaz addat. ¶ P. magister supra. 35. dis. posuit rōnes eoꝝ q̄ aligd supra pscīam ⁊ scīaz addūt vel dispōnis ꝓuidētie ⁊c. g̃ cū nō fecerit ibi de reprobatõe mētionē: vr̃ q̄ nihil supra pscientiā addat.

Sed contra pscia ē oīuz tā bonorꝝ q̄ malorꝝ: sed reprobatio nō ē nisi dānādorꝝ. g̃ aligd supra rōnē pscie addit. ¶ P. reprobatio opponit approbatiōi: fz approbatio dicit aligd in voluntate: cū g̃ opposita sint eiusdē: videt̄ q̄ reprobatio ponat aligd in voluntate ⁊ nō in prescientia tantum.

Respondeo dōm q̄ reprobatio addit supra prescīam rōnē ꝓuidētie. Cū.n. ꝓuidentia dīna sit cōiter oium: cuz quodā spāli mō ⁊ ꝓuilegiato est eoꝝ in gb⁹ iuenit̄ voluntas: ꝑ quā eterne glie capaces sunt. vñ spālis gdē modus ꝓuidētie dīne attēdit̄ m̄ ordinē talis nāe in finē glie: ⁊ m̄ collationē eoꝝ q̄ in finez illū ꝓmouēt. Et qz ex ꝓditiõe talis nāe ē vt a ꝓsecutõe finis deficere possit. iō ꝑ ꝓuidētia dīna ordinatū est vt talis defect⁹ in bonū iusticie cedat: dū culpe pena adhibetur. ⁊ iō sicut ꝓuidētia dīna respectu ipsi⁹ boni qō est ꝑ ꝓsecutōez gr̄e ⁊ glie cū pscīa euētus dr̃ ꝑdestinatio: ita ꝑ ꝓuidētia dīna respectu mali oppositi cū pscīa defectus dr̃ reprobatio. Et qz bonū subiacet ꝓuidētie vt cātum ⁊ ordinatū. iō dr̃ q̄ ꝑdestinatio est cā gr̄e ⁊ glie ad quā ordinatur: fz qz malū nō subiacet ꝓuidētie vt itentū vel cātū: fz solū vt pscitū ⁊ ordinatuz. iō reprobatio ē tm̃ pscia culpe ⁊ nō cā: fz pene: ꝑ quā culpa ordinat̄ est pscia ⁊ cā.

Ad primum g̃ dōm q̄ malorꝝ vt fiāt ds hz scīe tiā simplicis noticie: fz vt ordinentur hz eē horꝝ scīam approbatiōis: ⁊ hoc ipotat reprobatiōis nomē. ¶ Ad 2m dōz q̄ reprobatio nō addit ex parte reprobati supra pscīam: qz nihil cātur in ipso ꝑ qō malus fiat. ⁊ iō approꝑat sibi nomē cōe: addit tn aliquid ex pte dei reprobātis. s. volūtatē ordis pene ad culpā. vñ ēt in abstracto nō ita approꝑiat sibi nomē cōe sicut in concreto. vñ magis dr̃ reprobatus pscitus q̄ꝫ pscia reprobatio. ¶ Ad 3m dōm q̄ reprobatio opponit ꝑdestinatiōi: ⁊ iō ꝑ oppositū dr̃ itelligi posita ꝑdestinatione.

¶ Utrum deus sit causa obdurationis. II.

Ad secundū sic ꝓcedit̄: vr̃ q̄ obdurationis ⁊ excecationis cā sit ds ꝑ id qō hr̃ scōa cor. 4. ds hꝰ seculi excecauit mētes ifideliū: ⁊ vna glo. exponit de deo vo. g̃ vr̃ q̄ ipe sit cā obduratiōis ⁊ excecatiōis. ¶ P. excecatio ⁊ obduratio sunt q̄daz pene: fz ois pena iusta ē ⁊ a deo est. g̃ excecatio ⁊ obduratio a deo sunt. ¶ P. fm phm in posterioꝛ⁹ si affirmatio ē cā affirmatiōis:⁊ negatio est cā negatiōis: fz velle dīnū ē cā q̄ iste bēat gr̄az: q̄. s. ipse vult. g̃ vr̃ q̄ nō velle dei sit cā gr̄e iste gr̄am nō hēat: fz ꝟ est obduratio. g̃ ex pte dei accipiēda ē cā obdurationis. ¶ P. sicut dicit phs ī 2o phy. id qō ꝑ sui pītiā est cā salutis nauis. s. gubernator: ꝑ sui absentiaz ē cā piculi: fz deus ꝑ sui pītiā in aīa est causa gr̄e. ergo per sui absentiam est causa obdurationis.

Sed contra est qō dicūt sci cōiter Diony. Augu. ⁊ Anſ. s. q̄ cā gr̄e iste nō bz gr̄am est: qz ipse noluit accipe:⁊ nō qz deus noluit ei dare: qz lumē suū oib⁹ offert: qō tm̃ ab oib⁹ nō pcipit̄: sicut nec lumē solis a ceco: fz obduratio ē ipsa carentia gr̄e. g̃ obduratiōis cā nō est ex pte dei. ¶ P. nullus culpat̄ vel punit̄ de eo cui⁹ cā in ipso nō est: fz homo punit̄ ⁊ culpatur ꝑ obdurationе vel ꝑ carētia gr̄e. ergo hꝰ causa est ipse.

Respondeo dōm q̄ obduratio dr̃ q̄ndq; actⁿ voluntatis obstinate in malū cui ꝓtinaciter adheret:⁊ sic ꝓstat q̄ obduratōis cā nō ē ds fz hō. sicut nec alic⁹ actⁿ pcti iquātū defectuosus est: q̄ndq; vo obduratio dr̃ ipsa ꝓuatio gr̄e q̄ ēt excecatio dr̃: qz gr̄a est qdā lumē aie ⁊ pfectio qdā habilitās ipsaz ad bonū. Ipse aūt carere gr̄a ex duob⁹ ꝓtingit. Tū qz ipse nō vult recipere. Tū qz ds nō sibi ifundit vel nō vult sibi ifundere. Horꝝ autē duorꝝ talis ē ordo vt 2m nō sit nisi ex suppone ꝑmi. Cū.n. ds nō velit nisi bonū: nō vult istū carere gr̄a nisi fz q̄ bonū ē: fz q̄ iste careat gr̄a nō est bonū simpl̄r. vñ hoc absolute ꝓsideratū nō est volitū a deo. Est tm̃ bonū vt careat gr̄a si eā hr̃e nō vult: vel si ad eā hñdā negligēter se ꝓparat: qz iustū ē: ⁊ ꝟ m̄ q̄ hꝰ defectus absolute cā ꝓma est ex pte hois q gr̄a caret: fz ex parte dei nō est cā hꝰ defect⁹ nisi ex suppone illi⁹ qō est cā ex pte hois. Et ꝑ hūc modū iuenit̄ dici deus qñq; cā excecatiōis vel obduratiōis: nō qdē imitēdo maliciā: fz nō impartiēdo gr̄am: qō in ipso ē. Si. n. nō nēcio ipartit̄ gr̄am: in ipso est ⁊ nō ipartiri. vñ ei⁹ qō ē nō ipartiri aliquo mō cā ē. Iste aūt defect⁹ pōt duplr̄ ꝓsiderari sicut ēt glibet ali⁹: cū. n. defect⁹ icidat ex defectu cāe scde ⁊ nō ex defectu cāe ꝓme: que tm̃ defectū ds nō ipedit tm̃ ipedire possz ne ipedimētuz nāe cedat. Si iste defect⁹ gr̄e cōparet̄ ad volūtatē q̄ ē sicut cā ꝓrima: iuenit̄ volūtas hēre cālitatē ad ipm: q̄ bonū ꝓposituz nō accipit cū accipe possit: ⁊ ex hoc ē culpabilis ⁊ vituperabilis: qz malū cui⁹ ꝑn̄ ē volūtas ē hꝰ. Si aūt cōparet̄ ad ipm deū nō iuenit̄ cātus ab ipso: fz tm̃ ꝑmissus ⁊ ordiat⁹: vt. s. fit ī penā ipsius volūtatis deficere. vñ dicit Augu. i ꝓmo ꝓfessionū. Iussisti dñe ⁊ sic ē vt ois iordinat⁹ aīus sibiipsi sit pena: ⁊ talis ordiatio a deo est. vnde respectu ipsi⁹ defectus nullā causalitatem habet: sed respectu ordinationis tantuz: ⁊ hoc significatur cum obdurare dicitur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et per hoc ꝑz rñsio ad ꝑm. Quidã tñ dñt q; de⁹ est cã obduratiõis: sicut nã cã getis: qõ exꝑsse falsuz ẽ: qz ges nãlis ẽ finis mor⁹ nãlis ⁊ ꝑ se i tẽta a nã: qõ ꝟ dici nõ põt. Qz ös dr excecare ꝓmittẽdo defectũ ⁊ ordinãdo. ¶ Ad 2m dõz: q; obduratio dr pena ꝓput dic defectũ iã ordiatũ: ⁊ sic reducit in dinã cãlitatẽ nõ rõne defect⁹: ſz rõne ordis: g ẽ a deo. ¶ Ad 3m dõm: q; effect⁹ nõ ꝓseqũ nisi ꝓcurrẽtib⁹ oĩbus cãis: ſz ex defectu vni⁹ ꝓseqũ negatio effect⁹. Dico g̃ q; cã gr̃e sicut agẽs est ipse ös: ⁊ sicut recipiẽs ẽ ipsa aia ꝑ modus subi ⁊ mãe: ⁊ iõ qz forme iducte nõ est cã mã neq; subm nisi tale ex cui⁹ ꝓncipys fluit accñs: q̃le accñs nõ est gr̃a. iõ nõ dr simplr aia cã gr̃e: ſz recipiẽs tñ: de⁹ aũt cã. Nec opz q; oĩs defectus icidat ẽ pte agẽtis: ſz põt icidere ex pte recipiẽtis: ⁊ ita est in ꝓposito. ¶ Ad 4m dõm: q; de⁹ quãtũ est in se nulli ẽ absens: ſz bõ a deo pñte se absentat: sicut a pñte lumine q̃ claudit oculos. ⁊ iõ nõ ẽ silr̃ qõ ꝑ silr̃ iducit.

¶ Expositio textus.

Intelligẽtia ꝓditiõis ⁊c.) Hoc sic exponi põt: accipiãtur duo dicta: quoz vnũ ẽ vez. s. petrũ posse dãnari. alterz falsuz. s. petrũ nõ posse dãnari: si adiũgat̃ ꝓditio q̃ iplicite itelligit in ꝟ participio ꝑdestinat⁹ itellect⁹ illi⁹ ꝓditiõis facit dcm̃ qõ ꝑus erat falsuz cẽ vez: qz si petrus ẽ ꝑdestinat⁹ petrũ nõ posse dãnari est vez. faciet ẽt ipossibilitatez in dicto qõ ꝑus erat vez. petruz. n. posse dãnari est ipossibile si est ꝑdestinatus: vt tñ ipossibilitas ad necitatẽ ꝓntie referat̃ (Qõ tñ in actiõib⁹ vel opatiõib⁹ ⁊c.) opatões dei noiat quas explet nulla creatura mediãte sicut itelligere velle ⁊ hꝺ. ⁊ qz tales opatões eternitate mẽsurãt̃: ⁊ nõ tpe: iõ nõ sequunt̃ necitatẽ ꝑteriti: ſz manẽt in libertate pñtis: ita tñ q; ĩmobilitas nõ tollat̃. nõ. n. põt deus nũc velle: ⁊ quod nũc vult postea nõ velle: ſz suũ eternũ velle semp ẽ in libertate volũtatis ei⁹. ⁊ iõ ex vitate ꝑdestinatõis nõ seqũt aliq̃ necitas ex pte ꝑdestinãtis: sicut nec ex pte ꝑdestinati. põt. n. ⁊ ꝑdestinare ⁊ nõ ꝑdestinare. Opatões aũt dei ⁊ boĩum noiant̃ q̃ a deo mediãte creatura vel in creatura explent̃: ⁊ qz ex parte creature tpe mẽsurant̃ ideo trãseunt in ꝑteritũ ⁊ necessitatẽ acgrũt. (Ita reprobatiõis eterne quodãmõ effectus ⁊c.) Hoc iõ addit: qz nõ ẽ simpliciter ꝓcedẽdũ q; reprobatio obduratiõis sit cã: ſz solũ pmissionis ⁊ ordinationis: vt dictum est.

¶ Utrum aliquod sit merituz obdurationis ⁊ misericordie. ¶ Distinctio. XLI.

Sed aũt q̃rimus meritũ obdurationis ⁊ misericordie: obdurationis meritũ iuenimus: misericordie ãt meritum nõ iuenimus: qz nullũ ẽ misericordie meritũ: ne gr̃a vacuetur si nõ gratis doneť: sed meritis redditť. Miserẽť itaq; ꝟm gr̃am q̃ gratis dať: obdurať autem ꝟm iudiciũ qõ meritis redditť. Vñ dať itelligi: vt sicut reprobatio dei ẽ nolle misereri: ita obduratio dei sit nõ misereri: vt non ab illo irrogeť aliq̃d quo fit bõ deterior: ꝟ tñ quo fit melior nõ erogeť. Ex his apte ostẽditť qd misericordiã: qd obdurationẽ intellexerit apl̃us: ⁊ qz misericordia nullũ aduocat meritũ: obduratio ꝟo nõ est sine merito: ⁊ misericordie ꝟbo hic accipiť ꝑdestinatio: ⁊ ꝑcipue ꝑdestinationis effect⁹: obduratõis ꝟo nõ ipsa dei eterna reprobatio: qz ei⁹ nullũ est merituz: ꝟ gr̃e prẽuiatio siue subtractio: qua quodãmõ est reprobatõis effect⁹. Accipiť tñ aliq̃n reprobatio ꝓ obduratiõe: sicut ⁊ ꝑdestinatio ꝓ suo effectu: q; est gr̃a apposita. Gr̃a. n. q̃ apponiť effectus est ꝑdestinatiõis. Cũ g̃ gr̃e q̃ apponiť homini ad iustificatõez nulla sint merita: multo min⁹ ⁊ ipsi⁹ ꝑdestinatõis: qua ab eterno elegit deus quos voluit: aliqua pñt existere merita. Ita nec reprobatõis qua ab eterno quosdam ꝓsciuit futuros malos ⁊ dãnãdos: sicut elegit Jacob: ⁊ reprobauit Esau: qõ non fuit ꝓ meritis eoz: q̃ tũc bẽrẽt: qz nulla bẽbãt: qm̃ nec ipsi existebant: nec ꝓp futura merita q̃ ꝓuideret: vt vel illũ elegit vel illũ reprobauit.

¶ Opinio quorũdã in qua fuit aliquando Augustinus: sed postea retractauit.

Putauerunt tñ qdã deũ iõ elegisse Iacob: qz talẽ futuz ꝓsciuit: q; in eũ crederet: ⁊ ei seruiret: qõ aliq̃n Augus. se sensisse dicit i li. retractationũ: vbi apte ondit: q; si ꝓp futura merita electus eẽt: iam nõ ex gr̃a eẽt electio. Nõ g̃ iõ electus est a deo: qz talis futurus erat: ꝟ ex electõe talis est factus ita dicẽs. Disputãs qd elegerit deus in nõdũ nato: cui dixit seruituz eẽ maiorẽ: ⁊ qd i eodẽ maiore filr̃ nondũ nato reprobauerit: ad hoc pduxi rõcinatõez vt dicerem. Nõ g̃ elegit de⁹ opa cuiuscq; in ꝑscia q̃ ipse daturus ẽ: ꝟ fidẽ elegit in ꝑscia: ⁊ quẽ sibi crediturũ esse ꝓsciuit: ipz elegit: cui spñ̃ sanctũ daret: vt bona opando etiã eternã vitã cõsequereť. Ecce hic apte dicit nõ ꝓp opa eũ elegisse: ꝟ ꝓp fidẽ qua eũ ꝓuidit crediturũ: ꝟ qz in fide meritũ ẽ sicuti ⁊ in opib⁹: hoc retractauit dicẽs. Nõdũ diligẽtius q̃siuerã nec adhuc iueneram qualis sit electio gr̃e: de qua dicit apl̃s. Reliqe ꝑ electionẽ gr̃e salue fiẽt: q̃ vtiq; nõ ex gr̃a si ex meritis procedit: vt iã qõ dať: nõ ꝟm gr̃am: ꝟ ꝟm debituz sibi reddať pot⁹ cũ meritis q̃s doneť. Perinde qõ ꝓtinuo dixi. Dicit. n. idẽ apl̃us. Idẽ de⁹ q; opať oĩa in oĩb⁹. Nusq; aũt dcm̃ est. Deus credit oĩa in oĩb⁹: ac deide subiũxi. Qz g̃ credimus nostrũ est: q; ꝟo bonũ opamur illius est q; credẽtib⁹ dat spñ̃ scm̃: ꝓfecto nõ dicerẽ si iã scirẽ ẽt ipm̃ fidẽ iter dei munera repiri q̃ dãtur in eodẽ spũ. Utrũq; g̃ nr̃m est ꝓp arbitriuz volũtatis: ⁊ vtrũq; datũ est ꝑ spm̃ fidei ⁊ charitatis. Et qõ paulo post dixi. Nostrũ. n. ẽ eũ credere ⁊ velle. Illius aũt dare credẽtib⁹ ⁊ volentibus facultatẽ bene operandi per spirituz sanctũ: ꝓ quẽ charitas dei diffundiť in cordib⁹ nostris. Uez est qdẽ: sed eadẽ regula est ⁊ vtrũq; ipsius est: qz ipse ꝑparat volũtatẽ: ⁊ vtrũq; nostrũ: qz nõ fit nisi volẽtibus nobis. g̃ ⁊ merituz fidei de misericordia dei venit. Non g̃ ꝓp fidez vel aliqua merita elegit deus aliquos ab eterno vel apposuit gr̃am iustificatiõis in tpe: sed gratuita bonitate sua elegit vt boni essent. Unde Augu. in lib. de ꝑdesti. san. Non qz futuros nos tales esse ꝓscinit ideo elegit: ſz vt essemus tales ꝓ ipsaz electionẽ gratie sue: qua gratificauit nos in dilecto filio suo.

¶ Dis videť ꝓtrariũ qõ alibi ait Augustinus.

Ideo tñ aduersari vr̃ qõ dicit Augus. sup Malachiã ꝓphetã vbi scriptũ est Jacob dilexi: Esau aũt odio habui. Cui vult iquit misereť deus: ⁊ quẽ vult indurat: ꝟ hec volũtas dei iniusta esse non põt. Uenit. n. de occultissimis meritis: qz ⁊ ipsi peccatorez cũ ꝓpter generale pctũ vnam massaz fecerunt: tamẽ nõnulla iter eos diuersitas. Precedit g̃ aliquid in peccatoribus: quo quãuis nõdũ sint iustificati digni efficiant iustificatiõe. Et idẽ ꝑcedit in alijs peccatorib⁹ quo digni sunt obtusiõe. Ecce hic videť Augu. dicere: q; ⁊ ipsa dei volũtas qua alios elegit alios reprobat ex meritis prouenit: sed occultissimis. i. ꝓ meritis alios voluerit eligẽ: alios reprobare: ⁊ q; ꝓ meritis alijs apponiť gr̃a iustificationis: alijs nõ. vñ obtunditť. Sed quid itelligere voluerit ignoratur: nisi forte hoc dicatur intellexisse qõ supra dixi mus eũ retractasse. Haz ibidẽ etiã quedã alia cõtinue subdit que in lib. retracta. aperte retractat: qõ vtrũq; legenti patebit. Uñ verisimile est in pmissis etiã hoc retractasse. Quidam tñ ex eo sensu accipiũt forte dcm̃: nõ qz aliquis ꝑdestinetur ꝓ meritis: vt iustificatiõis gratiaz mereat̃: sed qz aliqui nõ adeo mali sunt vt mereant̃ sibi gr̃am nõ ipartiri. Nullus. n. dei gratiã mereri põt ꝓ quã iustificat̃: põt tamẽ mereri vt nõ apponatur vt penit⁹ abũjciatur. Et quidem aliq in tñ ꝓfundũ iniquitatis deuenerũt vt hoc mereantur: vt boc digni sint: alij ꝟo ita vixũt: vt ⁊ si nõ mereant̃ gr̃am iustificationis: non tñ merentur oĩno repelli ⁊ gr̃am sibi subtrahi. Idcoq; dixit in quibusdã ꝑcedere quo digni sint iustificatiõe: ⁊ in alijs quo digni sint obrusione: sed hoc frivolũ est.

¶ Opinio quorũdam falsa de occultis dei disserentium carnaliter.

Multi ꝟo de isto ꝓfundo q̃rẽtes reddere rationẽ atq; ꝟm cõiecturas cordis sui iscrutabilẽ altitudinẽ iudiciorum dei cogitare conantes: in fabulas vanitatis abierũt dicẽtes. Qz aie sursum in celo peccãt: ⁊ ꝟm peccata sua ad corpora prõ meritis dirigunt̃: ⁊ dignis sibi quasi carceribꝰ icludunt̃. Jerũt bi tales post cogitatiões suas ⁊ volentes disputare de dei ꝓfundo: ꝟsi sunt in ꝓfundũ: dicẽtes: aias in celo ante conuersas: ⁊ ibi aliq̃d boni vel mali egisse: ⁊ ꝓ meritis ad corpora terrena detrusas esse. Hoc aũt respuit catholica fides ꝓp euidentez apostoli sniam qua ait. Cũ nõdũ nati eẽnt aut aliq̃d boni vl̃ mali egissent ⁊c. Melior ẽ g̃ fidelis ignorantia q̃s temeraria scia. Elegit g̃ quos voluit gratuita misericordia: non quia fideles futuri erãt: ꝟ vt fideles essent: eisq; gr̃az dedit: nõ qz fideles erãt: ꝟ vt fierẽt. Ait. n. apl̃us. Misericordiaz ꝓsecutus suz: vt fidelis essez: nõ ait qz fidelis erã. dať qdẽ ⁊ fideli: sed data est etiam ꝑ⁹ vt eẽt fidelis. Ita ẽt reprobauit quos voluit: nõ ꝓp futura merita q̃ ꝓuideret: Vitate tamẽ rectissima ⁊ a nostris sensibus remota.

¶ Questio.

Sed q̃rit̃ vtrũ sicut dr̃ elegisse quosdã vt boni fierẽt ⁊ fideles: ita ẽt ꝓcedi debeat reprobasse quosdã vt mali essent ⁊ ifideles: ⁊ obdurare vt peccẽt: Qõ nullatenus concedi opz. Nõ. n. reprobatio ita est causa mali sicut ꝑdestiatio est causa boni: neq; obduratio ita facit hominẽ malũ: quẽadmodũ misericordia facit bonum.

¶ An ea que semel scit deus vel prescit semper sciat: ꝑsciat: ⁊ semp scierit vel ꝑscierit.

Preterea ꝓsiderari opz vtrũ ea oĩa q̃ semel scit vel ꝑscit deus: semp sciat ⁊ scierit: ac ꝑsciat ⁊ ꝑscierit: an oliz scierit vel ꝑscierit qõ mõ nõ scit vel ꝑscit: Be ꝑsciẽtia primo respõdemus dicẽtes multa eũ ꝑscisse q̃ mõ nõ ꝑscit: cũ. n. eiꝰ ꝑscientia nõ sit nisi de futuris: ex quo illa que futura erãt pñtia fiũt vel ꝑtereũt: sub dei ꝑscia eẽ desinũt: sub scia ꝟo semp sunt. Presciuit g̃ deus oĩa ab eterno q̃ futura erãt: neq; ꝑscire dsinit: nisi cũ futura eẽ desinũt. Neq; cũ ꝑscire dsinit aliq̃ q̃ añ ꝑsciebat min⁹ ea nosci q̃ añ cognoscebat. Nõ. n. dr̃ ex defectu scie dei q; aliq̃ prescierit aliq̃n q̃ mõ nõ ꝑsciat: ꝟ ex rõne ꝟbi qõ ẽ ꝑscia. Prescire. n. ẽ añ scire aliq̃d q̃ fiat. Jõq; nõ põt dici de⁹ ꝑscire nisi ea q̃ futura sunt.

¶ Hic de scia dicẽs deũ semp scire q̃ semel scit.

DE scia aũt aliter dicimus. Scit enĩz ds semp oia q̃ aliq̃ scit: oẽz.n.sciaz quã aliq̃ hz semp habuit: ⁊ hz ⁊ habebit. Ad hoc aũt opponit ira. Oliz sciuit hũc hoiem nasciturꝝ q nat⁹ est: mõ nõ scit eũ nasciturũ. Sciuit ġaliqd qđ mõ nõ scit. Itẽ sciuit mũdũ eẽ creãdũ: mõ ñ scit eũ esse creãdũ. aliqd ġ sciuit qđ mõ nõ scit: ⁊ alia huiusmodi ifinita dici pñt. Sz ad hoc dicim⁹: q idẽ de natiuitate hⁱ hois: ⁊ mũdi creatiõe nũc ẽt scit qđ sciebat añ cp̃z fierẽt: licz tũc ⁊ nũc hãc sciaz ei⁹ diuersis exprimi ꝟbis oz. Nã qđ tũc futurꝝ erat: nũc ꝓteritũ ẽ. Jõꝝ ꝟba cõmutãda sunt ad ipm designãdũ. Sic̃ diuersis tpib⁹ loq̃ntes eãdẽ die mõ p hoc aduerbiũ cras designamus dũ adhuc futura ẽ: mõ p hodie dũ pñs ẽ: mõ p heri dũ ꝓterita ẽ. Jta anteq̃z crearẽ mũdus sciebat ds hũc creãdũ: postq̃z creatus est scit eũ creatũ: nec ẽ hoc scire diuersa: ꝟ oino idez de creatõe mũdi. Sicut antiq patres credidẽrũt xpm nasciturũ ⁊ morituruz: nos aũt credimus eũ natũ ⁊ mortuũ: nec tñ diuersa credim⁹ nos ⁊ illi: ꝟ eadẽ. Tpa.n. vt ait Aug. variata sunt. ⁊ iõ ꝟba sũt mutata: nõ fides. Jndubitãter ġ teneamus deũ semp oia scire q̃ aliq̃ scit.

¶ Diuisio textus.

HIc determinat magr̃ de cãlitate ꝓdestinatõis ⁊ reprobatiõis excludẽs errorẽ eoruz q vtriusq̃z cãm ex pte nr̃a assignabãt, ⁊ dicit in partes duas. Jn p̃ oñdit vtrũq̃z ex pte nr̃a cãm nõ hẽre. Jn sc̃a oñdit sciam dei nũq̃z diminu. ibi (P̃. Osiderari opz ⁊c.) Prima i duas. Jn p̃⁹ oñdit vitatẽ. Jn z⁹ excludit errorẽ. ibi. (Opiati sũt tñ qdã) Et b̃ dicit i duas. Jn p̃⁹ excludit errorẽ illoꝝ q ponebãt opa nr̃a fm b̃ q̃ sũt a deo pscita: eẽ cãm vtriusq̃z. Jn z⁹ errorẽ illoꝝ q ponebãt opa p̃cedẽtia ẽt in rex nã esse cãs ꝓdestinatiõis ⁊ reprobatiõis. ibi. (Multi vo de isto pfundo ⁊c.) Prima i duas. Jn p̃⁹ ponit opionẽ q̃ auc̃te Aug. vr̃ muniri: quã tñ auc̃te magr̃ si mul cũ opione ab Aug. retractatã oñdit. Jn z⁹ põit obiectionẽ eoꝝ ex alia auc̃te sumptã: quã ẽt retractatã dicit: lz qdã soluere conenť eã i sufficiẽti solone. ibi. (His tñ vidẽť ⁊c.) (P̃. Osiderari oz ⁊c.) Dic oñdit scie dine imutabilitatẽ. Et circa b̃ duo fac̃. Prio mouet qõnẽ. z⁹ determiat eã. ibi (De pscia p̃ ⁊c.) Circa b̃ duo fac̃. Prio determiat cp̃tũ ad pscias. z⁹ cp̃tũ ad sciaz. ibi (De scia aũt al'r di. ⁊c.) Ubi tria facit. Prio determiat qõnẽ. Sc̃do põit obiectionez in ꝟriũ. ibi. (Ad b̃ aũt opponit ⁊c.) Tertio soluit eã. ibi (Sz ad hoc di. ⁊c.)

¶ Questio. I.

HIc querunť gnq̃, Prio vtꝝ electio deo ab eterno ꝓueniat. z⁹ de ordie ꝓdestiatõis ad electões. 3⁹ vtrũ pscia meritoꝝ sit cã ꝓdestiatõis ⁊ reprobationis. 4⁹ vtꝝ ꝓdestiatio iuuẽť meritis ⁊ oroni bus sanctoꝝ. 5⁹ vtꝝ ds sciat nũc oẽ qđ oliz sciuit.

¶ Utrum in deo sit electio. I.

AD primuz sic p̃cedit: videť q̃ electio nullo mõ i deo sit. Electio .n. fm pbz i 3⁹etbi. legť ꝓsiliũ sicut ꝓclo ei⁹ cõsilium aũt vt ibidẽ dicit: est qõ qdã: cũ igr̃ deo nõ competat ingsitiua cognitio: vr̃ q̃ deo nõ ꝓpetat electio. ¶ P̃. electio ponit discretionẽ quãdã: lz de⁹ equaliter se habet ad oẽs: qz sicut Diony. in 4.⁹ca⁹. de di. no. dicit. sicut. n. sol nõ rõcinãs: neq; peligẽs radios suos diffundit in oia cozpora: ita ⁊ dina bonitas in oẽs creaturas. ġ vr̃ q̃ deo eligere nõ cõpetat. ¶ P̃. electio regrit multitudinez in eis quoꝝ est electio: lz ab eterno oia nõ fuerũt nisi vnum in deo. ġ vr̃ q̃ electio nõ sit eterna: lz gcgd est in deo ẽ eternũ. ġ electio nihil ponit in deo. ¶ P̃. opatiõi eligẽtis aliqd itelligiť ꝑexistere i re q̃ eligit: lz opatiõi dine nihil p̃existit in creatura. ġ vr̃ q̃ electio deo nõ competat.

Sed contra ad Eph̃. i. dicit: elegit nos in ipso ãte mundi constitutionez ⁊c. ergo videtur q̃ deo conueniat electio.

Respondeo dõm: q̃ electio ꝓportat segregationẽ q̃daz. Nec aũt segregatio nõ põt eẽ nisi aliquoꝝ q̃ hñt aliq̃z pmixtionẽ vel ꝓuenientiã. ⁊ iõ illius qđ in se determiatũ est ⁊ discretuz nõ põt eẽ electio. Et iõ electio vt dr̃ in 3⁹ethico. non est finis vltimi: q̃ vniq̃z nãliter est determinat⁹: lz tñ coꝝ q̃ sunt ad finem: ad quẽ p plã media deueniri põt: lz quedã sint ꝓuenientiora q̃ eligunť. Nec aũt segregatio põt eẽ tñ in ꝺceptõe alicui⁹ opantis: vel ẽt in executiõe opis. Ex his tria possumus accipe circa electionẽ de deo dictã. Primo q̃ electio nõ cõuenit deo respectu suiipsi⁹. nõ. n. ẽ electio finis: lz coꝝ q̃ sunt ad finẽ. Sc̃do põt accipi a qb⁹ eligunť: qz. ſ. ab his q̃ nati sunt participare eundẽ finẽ. vñ nõ dr̃ q̃ homines q̃ eliguntť ad gloriã eligant ab irratiõabilibus: lz ab hoib⁹ q̃ nati sunt gliam assequ. Tertio põt accipi q̃ electio vno mõ est eterna. alio mõ tpalis. si. n. accipiať ꝟz q̃ in ꝓposito ipsi⁹ dei: sic eterna est: qz ab eterno voluit bonos a malis segregare in gliam. Si aũt sumať fm q̃ est i executiõe opis sic est temporalis: sicut q̃ aliqs segregatur a culpa originali vel actuali in gr̃am: vel a cõi statu i prelationis officiuz ⁊ sic de alys que diuino munere aliquibus specialiter conferuntur.

Ad primuz ġ dõm: q̃ accidit electioni q̃ sequať ingsitiõez: ex eo. ſ. q̃ ẽ i tali nã q̃ coꝝ q̃ sunt ad finẽ sine iquisitõe cognitionẽ nõ hz: sicut est in nobis: qđ oino deo nõ cõpetit q oiuz certã cognitõez hz. ¶ Ad z^m dõm: q̃ q̃uis ipse q̃tuz i se ẽ eq̃liter se hẽat ad oia: nõ tñ oia eãdẽ idoneitatẽ hñt ad recipiẽdũ largitionẽ bonitatis ei⁹: ⁊ hⁱ diuersitatis cognitõez ⁊ ordinatõez hz. ⁊ iõ cõuenit sibi electio. Qđ aũt dicit Diony. de cõparatõe dine bonitatis ad solẽ itelligẽdũ est eẽ sile q̃tũ ad vniuersalitatẽ cõicatõis: ⁊ nõ q̃tũ ad ꝑfectionẽ electõis. Sicut. n. sol nulli radios suos subtrahit: ita nec deus munera bonitatis sue: q̃ tñ nõ eodẽ mõ in oibus recipiunť: ⁊ hⁱ diuersitatis ds est cognitor ⁊ ordinator: qđ soli coꝛporali nõ cõpetit. ¶ Ad 3^m dõm: q̃ de⁹ ab eterno nõ tñ cognouit de reb⁹ illud eẽ qđ tũc in ipso hẽbãt: lz eẽ qđ in ꝑpa nã hiture erãt: fm qđ eẽ vnitatẽ nõ hñt: sz magnaz distãtiã ad participãdã dinã bonitatẽ: ⁊ ita cõuenit sibi ab eterno electio. ¶ Ad 4^m dõm: q̃ opationi creationis nõ ꝑexistit aliqd in re. ⁊ iõ nõ ,ppe dr̃ ea que terminanť ad esse eligi: lz opationi dine qua iustificat ⁊ glorificat ꝑexistit nã vel in ,ppo eẽ vel in dina cognitione.

¶ Utꝝ electio p̃cedat fm rõnẽ p̃destinationẽ. II.

AD secundus sic procedit: vr̃ q̃ electio p̃destinationem nõ p̃cedat fm rõnẽ. Electio. n. addit aliqd supra pscias. als ẽt eẽt maloꝝ: addit aũt actuz volũtatis: vt pz ex pbo. 3. c. 9. ethi. Cũ ġ p̃destinatio nihil addat supra pscias nisi voluntatẽ salutis: quozũdã: vr̃ q̃ electio p̃destinationẽ nõ p̃cedat fz rõnẽ: lz sit idẽ sibi. ¶ P̃. electio psupponit diuersitatẽ in eis i ter q̃ est electio: lz diuersitas q̃ ẽ in hoib⁹ ad ꝓsecutionez finis ẽ p effectũ p̃destinatiõis. i. p gr̃am. ġ vr̃ q̃ electio ẽt p̃destinationẽ sequať fm rõnẽ. ¶ P̃. vocatio segť p̃destinatõez: vt hr̃ Ro. 8. Quos p̃destinauit hos ⁊ vocauit: sed vocatio videť ideꝝ esse electioni: quia qõ eligitur ad aliquid videť quodãmõ vocari in illud. ġ videtur q̃ electio p̃destinationem sequatur.

Sed contra dilectio psupp̃oit electõez sic̃ ipz nomẽ oñdit: lz p̃destiatio segť dilectionem: qz nõ ꝑparanť bona nisi eis quidiliguntur. ergo videtur q̃ p̃destinatio electionẽ sequatur.

Respondeo dõm: q̃ p̃destiatio ⁊ electio addunt aliqd supra pscias sic̃ dispõ ⁊ puidẽtia: vt itelligať q̃ sicut dispõ ⁊ puidẽtia hñt respcũ oium cõiter: ita electio ⁊ p̃destinatio respectu hoium. vñ sicut ,puidentia addit supra dispõnẽ: ita p̃destinatio supra electionẽ. Qõ satis pz ex his q̃ supra dicta sunt. Dictũ est. n. q̃ dispõ dina attẽdit in ordinatõe ptiũ vniuersi adiuicẽ ⁊ ad finẽ: fm q̃ vna nã aly ꝑferť ex ordie dine sapie. Simil'r est in electiõe. Jpsa. n. dina ordinatio q̃ quedã alys ꝑferunť ad ꝓsequẽdã beatitudinẽ electio dr̃. Prouidentia aũt attẽdit in collectiõe coꝝ: p q̃ res attingũt finẽ: ⁊ i applicatiõe ad finẽ. Simil'r p̃destinatio attẽdit in hoc q̃ electis p̃parant bona gr̃e ⁊ bona glie: gbus applicanť ad finẽ. ⁊ b̃ pz ẽt ex mõ loquẽdi ẽt ꝓsueto. Sicut. n. dicimus disponi res, puideri aũt tã res ipsas q̃tũ ẽt ea q̃ reb⁹ ꝓferũtur in finẽ ordinãtia. Jta ẽt electio ,ppe est hoium: lz p̃destinatio tã hoium q̃tũ ẽt coꝝ q̃ eis cõferunť. nõ. n. dr̃ q̃ gr̃a eligať homini. dr̃ tñ q̃ gr̃a p̃destinať homini.

Ad primum ġ dõm: q̃ electio nõ est act⁹ voluntatis absolute: lz in ordie ad itellectũ ordinatẽ: sicut phs ibidẽ inuit. Predestinatio aũt dicit actũ volũtatis absolute q̃ ꝓsequiť ordinẽ istũ. Electio .n. dina est q̃ aliq ex ordie sue sapie ordinanť ad finẽ beatitudis: lz p̃destinatio est fm q̃ p̃paranť eis ea q̃ pducũt in finẽ. ⁊ iõ sicut volũtas ordinãs i finẽ p̃cedit actũ volũtatis p̃parãtis ea q̃ ducũt in finẽ ita electio p̃destinatõez p̃cedit. ¶ Ad z^m dõm: q̃ electio dina nõ ꝑexigit diuersitatẽ gr̃e: qz b̃ electionẽ ꝓsegť: lz ꝑexigit diuersitatẽ nãe i dina cognitiõe: ⁊ facit diuersitatẽ gr̃e sicut dispõ diuersitatẽ nãe facit. ¶ Ad 3^m dõz: q̃ vocatio sp̃ ẽ tpalis: qz ponit adductionẽ quãdã ad aliqd. Et iõ est q̃dã vocatio ad esse p creationẽ: cui vt dciũ ẽ. nõ rñdet eterna electio. vñ dr̃ Ro. 4. q̃ vocat ea q̃ nõ sunt ⁊c. Et est q̃dã vocatio tpalis ad gr̃az: cui rñdet ⁊ electio tpalis ⁊ eterna. b̃ aũt vocatio ẽ vel iteriꝛ p ifusionẽ gr̃e: vel exteriꝛ p voce p̃dicatoris. Interiꝛ aũt vocatio ⁊ tpalis electio ad gr̃az semp sunt sil'. lz differũt fm rõnẽ: qz electio iquãtuz dicit segregationẽ respicit terminũ a quo. vocatio aũt terminuz ad quẽ magis: lz differt a iustificatõe fz rõnẽ: qz vocatio p̃tinet ad motũ nãe, pficiẽtis i gr̃am: lz iustificatio respicit eẽ ꝓfis terminũ mot⁹ fz q̃ gr̃a facit iustũ eẽ. De dilectõe aũt qũo se hz ad electõez ⁊ p̃destinatõez ptinet ad 3^m libꝛ vbi agit de dilectõe q̃ ds diligit creaturã. 3z. distin.

¶ Utꝝ pscia meritoꝝ sit cã p̃destinationis. III.

DEinde queriť vtꝝ pscia meritorũ sit cã p̃destinatiõis: ⁊ vr̃ q̃ sic. Primo p glo. Ambro. q̃ hr̃ super epl'am ad Ro. vbi hⁱ vba ex psona dei, ponit. Dabo illi gr̃az quẽ scio ad me toto coꝛde post errorẽ reuersuꝛ: lz ꝓpositũ dãdi gr̃am dr̃ p̃destinatio. ġ vr̃ q̃ pscia meritoꝝ psupponat. ¶ P̃. volũtas dei p̃destinãtis iniusta eẽ nõ põt: lz ad iusticiã distribuꝛuam ptinet vt inequalia nõ nisi in equalib⁹ tribuanť: cũ ġ hoies nõ sint iequales ad pceptionẽ gr̃e: nisi p aliq̃ opa ipsoꝝ vel alioꝝ cũ ex nã oẽs hẽant capacitatez gr̃e vr̃ q̃ pscia opeꝝ sit cã p̃destinatiõis. ¶ P̃. in pscia operũ duo sunt. Unũ eternũ. ſ. dei scia: ⁊ vnũ tpale. ſ. opa pscita. Similiter in p̃destinatiõe duo sunt. vnũ eternũ. ſ. voluntas dina: ⁊ alteꝝ tpale. ſ. collatio gr̃e. Sz eternũ qđ ẽ in pscia est ꝑpus rõne ⁊ quodãmõ cã ei⁹ qđ est in p̃destiatõe: qz volũtas pscias psupponit. silr tpale est aliquo mõ cã tpalis. qz op⁹ quo iste se ꝑparauit ad gr̃am est aliq̃ cã ad min⁹ sicut dispõ mãlis ad acceptiõez gratie ⁊ op⁹ informatũ gr̃a est cã meritoria glie. ġ vr̃ q̃ pscia operũ sit cã p̃destinationis. ¶ P̃. p̃destinatio psupponit electõez: lz electio alic⁹ ab aliquo nõ ẽ nisi pp aliq̃z idoneitatẽ maic̃ ẽ ad cõsecutionẽ finis. b̃ aũt nõ põt eẽ nisi p maiorẽ ꝑparationez ad gr̃am q̃ p opa fit. ġ vr̃ q̃ p̃destinatio psupponat pscias operez. ¶ P̃. p̃destinatio ẽ volũtas salutis hois nõ tñ vt itelligať de volũtate añcedẽte: qz hac volũtate vult oẽs hoies saluos facere: vt dicit Dama. sed de volũtate cõsequẽte: cũ igr̃ volũtas cõsequẽs respiciat merita vr̃ q̃ pscietia meritoꝝ sit causa predestinationis.

Sed contra oẽ illũ qđ respicit meritũ ẽ aliq̃ mõ debitũ ⁊ nõ oino gratuitũ: lz p̃destiatio ẽ ex gratuita volũtate quã nulla merita aduocãt: vt dicit Augu. ġ vr̃ q̃ pscia meritoꝝ nõ sit cã p̃destinatõis. ¶ P̃. ad idẽ est totũ qđ in lr̃a adducitur.

Respondeo dõm: q̃ pscia meritoꝝ vel aliquoꝝ opeꝝ nullo mõ ẽ cã p̃destinatõis diuine: qđ pz si ꝓsideret totũ id qđ in p̃destiatiõe ẽ de eẽntia ipsi⁹: lz nihil ,phibet illud qđ est effectus p̃destinationis. ſ. gr̃a ⁊ glia q̃ obliq̃ ponunť in ei⁹ diffinitiõe hẽre aliquã cãm ex pte nr̃aꝝ opationũ. De eẽntia. n. p̃destinationis est p̃scietia ⁊ volũtas salutis aliquoꝝ. Scia aũt de salute eoꝝ nõ cãtur a scia operũ aliquoꝝ: qz ipe nõ venit in cognitionẽ effectus p cãm lz p seipm. Uñ nõ põt dici i eo: q̃ ipse scit b̃ qz scit cãm b⁹: lz iquãtũ ituẽť eẽntiã suaz q̃ ẽ oium silitudo videt vnũqõq; in se: tã cãz q̃tũ. Similiter ẽt volũtas sua cũ sit libera magis ẽt q̃z aliq̃ volũtas nõ hz cãm: nisi finẽ volũtatis sue. finis aũt volũtatis sue est sua bonitas q̃ est ipsemet. vñ dr̃ cõiter q̃ ds vult b̃ pp bonitatẽ suã: nõ qz sciuit b̃: vel qz b̃ factũ est. Sed tñ effect⁹ volũtatis ei⁹. ſ. ipm volitũ ordinatũ ad bonitatẽ suã põt ,pcedere ex aliq̃ cã qđ de⁹ pscinit ab eterno ⁊ istũ ordinẽ cãe ad cãtũ de⁹ vult: ⁊ vult q̃ effect⁹ sit qz cã est. nõ aũt ita q̃ cãlitas referať ad volũtatẽ lz ad volitũ: ⁊ ista cã voliti nõ volẽdi dr̃ rõ qđã volũtatis ex pte effectus. Sz b̃ cã in qbusdã hz cõpletã rõnẽ cãe ⁊ sufficiẽter iducit effectũ: qñq; vo est tñ dispõ. Jta ẽt ad duplicẽ effectũ p̃destinatiõis diuersimode se hz nr̃a opatio: qz op⁹ meritoriũ ifozmatũ gr̃a est cã meritoria glie: lz opus bonum p̃cedẽs gr̃am nõ est causa meritoria eius: lz solũ dispositio qđã. Uñ pz q̃ p̃destinatio cãm nõ hz: lz hz rõnez ex parte effect⁹ fm quã rõnalis ⁊ iusta dr̃.

Ad primuz ġ dõm: q̃ in illis ꝟbis Ambr. nõ desiguať q̃ op⁹ nr̃m sit cã volũtatis diuine: neq; ẽt q̃ sit cã ipsi⁹ dationis gr̃e: lz solũ dispõ qđã: vt b̃ itelligať nõ de ope sequẽte gr̃am q̃ virtutẽ merẽdi hz a gr̃a: ⁊ neq; cã ei⁹ est: neq; dispõ ad ipsam: sed de ope pcedente qđ est dispõ ad gr̃am. Illi. n. deus ,ponit gratiam ifundere quẽ pscit se ad gr̃am ꝑparatuꝛ: nõ tñ pp ꝑparationẽ q̃ nõ est sufficiẽs causa gr̃e nec finis volũtatis eius: lz pp bonitatẽ suã. Uult tñ q̃ iste hẽat gr̃az: qz ꝑparauit se: fm modũ loquẽdi quo dr̃ q̃ dat sibi gr̃am: qz ꝓparauit se: vt cõiunctio denotet dispõnem ⁊ nõ causa. Sz respectu act⁹ volẽdi nõ põt designare: neq; dispõnem neq;

cām.nō.n.iō voluit: q2 iste ꝑparauit se:ſz ſolū: q2 bonum eſt. ¶ Ad z^m dōm:q; ét i iuſto hoie cā eliciēs actū volendi ē finis volūtatis:ſz ex ꝓte effect⁹ accipit cām ex opere hoium:qđ diſcretionē in eis facit. Ut ſi ḡreret a iuſto iudice:q̄re vis huic plus dare q̄ illi: ſi vellet reddere cām volūtatis dr̄et ꝑ bonū iuſticie:qđ i ꝺ ope relucet. Si ät vellet aſſignare cām opis diceret q; iſte magis dign⁹ eſt. Sz tñ ſciēdū q; ꝑdeſtinatio reſpectū b⁹ effect⁹ hz rōnez iuſticie diffinitiue. ſ. reſpectu glie. ⁊ iō poſſumus dr̄e q; de⁹ dat iſti gliaz ⁊ nō illi: q2 iſte meruit ⁊ nō ille. ⁊ ſilr vult q; iſte bēat ⁊ nō ille: q2 iſte dign⁹ ⁊ nō ille. Sz reſpectu p̄mi effectus. ſ. gr̄e hz rōnē magis libalitatis q̄ iuſticie: q2 gr̄a dat gratis ⁊ nō redditr̄ meritis. vñ ex ꝓte recipientis nō ē aſſignare cā ⁊ q̄re dign⁹ ſit gr̄a: ſz ſolū diſpōnē quādam.

¶ Ad 3^m dōm:q; ꝑſcia nō eſt cauſa voluntatis: q2 voluntas libera eſt. poſſum. n. illud qđ ſcio nō velle. ⁊ iō rō non ꝓcedit: q2 cauſa eliciēs actū volūtatis nō ē niſi finis ei⁹.

¶ Ad 4^m dōm. q; electio dīna regrit diuerſitatez in electis: nō tñ que ſit cauſa volūtatis eligētis: imo poti⁹ ecōuerſo. ſic. n. diſpō ei⁹ cauſat reruꝫ diuerſitatē in naturis.

¶ Ad 5^m dōm:q; i ītellectu ꝑdeſtinatōis icludit volūtas ꝑ⁹ is q̄ reſpicit opa nō quaſi cauſam volūtatis: ſz ſicut cām meritoziā glie ⁊ ſicut ꝑparatiōem ad gr̄am.

¶ Utr̄ ꝑdeſtinatio iuuet aliquo ope būano. IIII.

Quarto querit vtr̄ ꝑdeſtinatio iuuet aliq̄ ope humano: ⁊ vr̄ q; nō. Cā. n. q̄ p ſe iducit effectū ſine adiutorio alteri⁹ pfectio: eſt q̄ q̄ adiuuat ad effectū iducēdū: ſz ꝑdeſtiatio eſt cā pfectiſſima. ḡ nō iuuat aliquo ad effectū ſuū. ¶ P̄. illud quo poſito vel remoto nihilomin⁹ manet effectus: nō vr̄ iuuare ad ꝓſecutōez effect⁹: ſz exp̄ ꝑdeſtiatio ponit eē alic⁹: ſiue aligs ozet p eo ſiue nō ozet ſaluabit̄: q2 ꝑdeſtiatio irrita eē nō pōt. ḡ vr̄ q; oīno nihil iuuet ad ſalutē ei⁹. ¶ P̄. effectus ꝑdeſtiatiōis ē gr̄a ⁊ glia: quoz vtrūq; a ſolo deo ē. ḡ nihil aliud iuuat ad predeſtinationis effectum.

Sed cōtra ē qđ Hre. dic̄ i Dya. q; ꝑdeſtiatio oſoni b⁹ ſcōz iuuat̄: qđ ,pbat p id qđ hr̄ geñ. z5°: q; Iſaac ozauit ,p vxore ſua rebecca: eo q; ſterilis eēt ⁊ dñs dedit ei ꝓceptū: ⁊ tñ Jacob q; ō illo ꝓceptu nat⁹ ē ꝑdeſtinatus erat ad vitā. ¶ P̄. ſi ꝑdeſtinatio nō iuuat ex opib⁹ nr̄is. ḡ nō oz ozare, p aliq̄ vt ſaluet̄: ⁊ eadē rōne: neq; p ſeipſo: neq; aliq̄ op⁹ bonū opari: ⁊ ita lex dīna vana eſt q̄ ad bonū opandū nos iducit. ¶ P̄. pōe nāles ⁊ bit⁹ gratuiti i vanū erūt: ex q̄ ñ oz nos opari ad ꝓſecutōez finis q̄ oīa icōueniētia ſr̄. ḡ ꝑdeſtiatio oſonib⁹ ſcōz iuuat̄.

Reſpondeo dōm:q; iſta qō depēdet a ꝑdicta: eo .n. mō ꝑdeſtiatio iuuat̄ q̄ cām hz. vñ ſic dcīn ē q; ꝑdeſtinatio iquātū ē act⁹ dīn⁹ q eſt velle vel ſcire nō hz aliq̄ cām ex ꝓte nr̄a: ita ēt nec ex ꝓte iſta adiutoziū hz: q2 hūc actū q ē velle ds nulla creatura coopāte opat̄. Sz effect⁹ ꝑdeſtiatiōis B mō hz adiutoziū q̄ ⁊ cām hz. Unde ſm B oīs cā cui⁹ opōne iterueniēte ꝓpleꝫ effect⁹ ꝑdeſtinatōis dr̄ ꝑdeſtiatiōez iuuare: vel p modū cāe meritorie vel ex ꝺdigno: ſic̄ aliqs hīs gr̄am mereꝫ ſuo actu vitā eternā: vel ꝺgruo ſic̄ aliqs ozādo ,p aliq̄ alio mereꝫ ſibi ꝑmā gr̄az: vl ēt pſuadēdo ad bonū. vñ. i. Lo. 3. dr̄: Dei ,n. adiutozes ſumus: vel p modū diſpōnis. ſic̄ qñ gs ꝑparat ſe ad hñdū gr̄am: vel ēt näli opatōe: ſicut motus celi ⁊ oēs cāe näles iuuāt ꝑdeſtinationē: iquantū eoz officio perficit generatio ⁊ ſuſtentatio electoz.

Ad primuz ḡ dōz:q; adiutoziū iſtud ñ ē pp idigē tiā ꝑdeſtiatōis: ſz vt ſaluet̄ ozdo quē in reb⁹ dīna ſapia conſtituit: vt. ſ. effect⁹ ꝓcedat a cā ꝑma mediātib⁹ cāis ſcōis. ¶ Ad z^m dōz:q; i argūmēto ſuppo nit fl'z. Si. n. Steph'us p pſecutorib⁹ nō orasſz: forte Paulus ſalu⁹ nō fuiſſz: ſic̄ ſi aliqs nō faceret opa meritoria nō accipet cozonā q̄ ꝑdeſtinata ē ſibi: nec tñ ꝑdeſtinatio ſtrari pōt: q2 pſcitū ē a deo q; iſte tali cā ⁊ tali ordie ſaluabit̄. vñ ſic̄ eſt icōpoſle ꝑdeſtinatōi q; iſte nō ſaluet̄: ita eſt ēt ſibi icōpoſle q; nō fuerit ozatū p eo: q̄uis vtrūq; i ſe ſit poſle nō eē. ¶ Ad 3^m dōm:q; cā ifundēs gr̄am ē ſolus ds: ſz diſpō ad gr̄am pōt eē ex ipſo eodē q; gr̄as recipit: ſz meritū gr̄e ex ꝺgruo pōt eſſe ēt alteri⁹ iuſti: ſz ex cōdigno eſt etiā ipſius hoīs xp̄i: cui⁹ merita efficacia habuerūt in totam humanā nām: q2 ipſe caput eccleſie eſt.

¶ Utr̄ qcqd olim deus ſciuit modo ſciat. V.

Quinto querit vtrū qcqd ds ſciuerit olim mō ſciat: ⁊ vr̄ q; ſic. Scia dei: vt. ḡ. hituz ē: ē iuariabilis: ſz ois ſcia q̄ deſinit eē alic⁹: cuius ꝑs fuerat variat̄. ḡ vr̄ q; qcqd ds olim ſciuit mō ſciat.

¶ P̄. omne ſcitū a deo aut accipit̄ vt res q̄dā: aut vt enūciabile ſigñans eē rē: ſz quācūq; rem ds ſciuit mō ſcit: q2 vna ⁊ eadē res ē q̄ mō ē pñs ⁊ ꝑs fuit futura: ⁊ cras erit ꝑterita. ⁊ ſilr vr̄ eē vna vitas: q2 vitas enūciabilis reducitur ad vitatē rei: ſic̄ ad cāz. ḡ vr̄ q; qcqd ds oliz ſciuit mō ſciat ſiue ſit res ſiue enūciabile. ¶ P̄. ꝺſigño ſe hz ꝓpinqus ad dictōez q̄ ad oſonē: ſz diuerſus modus ſigñandi nō ipedit vnitatē nois. vñ dr̄ a grāmaticis alb⁹ albū eſſe vnū nomē: ⁊ ſic de alys. Cū ḡ B enūciabilia. ſoz. currere ⁊ cucurriſſe ad vnū iſtās relata in diuerſis tpib⁹ ,plata: nō dr̄ant niſi p diuerſaz ꝺſigñonē tpis: vr̄ q; ſit vnū enūciabile. ⁊ ſic idē qđ ꝑus. ¶ P̄. aut vnitas tpis ptinet ad vnitatē enūciabilis: aut nō. ſi ptinet ad vnitatē enūciabilis. ḡ cū dicta enūciabilia referant̄ ad vnū tps vr̄ q; ſit vnuz enūciabile. ſi ät nō ptinet. ḡ cū dcā enūciabilia nō diſtinguāt̄ niſi p diuerſaz ꝺſigñonē tpis: vr̄ q; ſint vnū enūciabile. ¶ P̄. enūciabile ēt res q̄dā ē rōnis: ſz q̄cūq; res ds ſciuit ſcit. ḡ ex hoc etiaz vr̄ ſequi q; qcūq; enunciabile

Sed contra (deus ſciuit ſcit. oē ſcitū a ꝺo eſt vez: ſz quōdā verū erat xp̄z eē mozituz. ḡ fuit ſcitū a ꝺo. ¶ Itē qcqd ē ſcitū a ꝺo ē vez. ḡ cū mō nō ſit vez xp̄z eē mozituz nō ē ſcitū a ꝺo: nō ḡ qcqd ds ſciuit ſcit. ¶ Si dicas q; i ,pceſſu eſt figura dictōis: q2 mutat̄ qd i qñ. ¶ Cōtra. iſta ſolone poſita remāet eadē difficlt̄as: q2 mutabit̄ ,ppō: ⁊ dicet̄ ñ qđcūq; enūciabile ds ſciuit ſcit vt ꝺcluſuz ē: ſz enunciabile eſt aliq̄ ſcituz. ḡ nō qcqd deus ſciuit ſcit.

Reſpōdeo dōz:q; ſic̄. ē. dcīn é. Scia di nō tñ ē rerū: ſz ēt enūciabiliū. ſi ḡ ſcia di referat ad res: ſic nulli dubiū ē gn oēz rē quā ds ſciuit ſciat: ⁊ ſic optie ,pcedit ſolo magri i lr̄a. Una. n. ⁊ eadē res ē q̄ ſigñatur cū diuerſis tpib⁹ ,pfert. ſoz. currit ⁊ cucurrit. ſ. curſus ſoz. Si ät referat̄ ad enunciabilia. tūc ſup B fuit duplex opio. Quidā. n. dixerūt q; ad vnitatē rei ſigñate ſeq̄t vnitas enūciabil: q̄uis ēt cū diuerſa ꝺſigñone tpis ,pferat̄. Et ſz B ſeq̄t q; enūciabile qđ ſemel é vez xp̄z ſp fuit ⁊ é vez: ⁊ ita qđ ſemel ē ſcituz a ꝺo ſp erit ſcitus ab eo. Sz iſta pō exp̄ſſe ꝺriat dictis pbi i ꝑdicamt̄l: q; dicit q; eadē opio. ſ. ſoz. ſedet. q̄ p⁹ erat vā. ſorte ſedēte eodē ſurgēte efficit falſa. Et ꝓterea ſi ab vnitate rei enunciabile bēret vnitatez eadē rōne ex diuerſitate bēret diuerſitatē: ⁊ ita B enunciabile ſoz. currere diuerſis tpib⁹ ,platū nō eēt vnū. Nec aliqđ nomē ſignificās diuerſas res vnū eēt: ⁊ ſic piret tā equocatio q̄ vniuocatio q̄rū vtrāq; regrit vnitatē nois qđ plib⁹ ꝓuēit. vñ ab oib⁹ modernis cōcedit q; ſunt duo diuerſa enūciabilia. ſoz. currere ⁊ curriſſe: ēt ſi ad eundē curſuz referat̄. Et ꝛz B diſtīguēdū ē de enūciabili: q2 vel pōt ſumi iquātuz ē res q̄dā rōnis q̄ſi māl'r: ⁊ ſic qđcūq;

enūciabile ſciuit ſcit. Semp. n. ſcit B enūciabile ſoz. currere br̄e talē nāz ⁊ tales ptes. Ut̄ ꝑt ſumi ſignatiue ,put p ipz deſignat eē rei cū ſuis ꝺditōib⁹ q̄ dant̄ itelligi ex cōſigñone vbi: ⁊ ſic nō qđcūq; enūciabile ds ſciuit ſcit. Sciuit. n. B enūciabile eē vez xp̄z crucifigi cū crucifigebat̄:

Ad primuz (ſz ñ ſcit mō eē vez: ſz fuiſſe vez. g̃ dōz:q; B nō ,tigit ex aliq̄ mutatōe fcā circa ſcīaz ꝺi: ſz circa rē ipſaz. Sic̄. n. cū dicim⁹ ds ꝑſciuit xp̄z mozituz deſignat̄ reſpect⁹ ad futuz. vñ qñ deſinit eē futuz ds ia ñ ꝑſcit illd. nulla tñ mutatōe i ei⁹ ꝑſcia fcā. Ita ēt cū dr̄ ds ſciuit xp̄z mozituz deſignat̄ reſpect⁹ futuri i ꝑticipio. vñ re i ꝓteritū trāſcūte ñ mūet idē reſpect⁹ q̄ remoto ds neſcit rez ſub tali r^e eē. Unī nō variat̄ ei⁹ ſcīa q; vno ītuitu oīa ꝺſpicit: ſz variat̄ reſpect⁹ i nā rei. cōtīgit. n. vt. ḡ. dcīn ē q; i relatis ꝑdicatōib⁹ fiat mutatio altero extremoz mutato altero iuariabili manēte. ¶ Ad z^m dōz:q; q̄uis vitas enūciabilis cāet̄ ab eē rei: ñ tñ oz q; ꝑp vnitatē rei enūciabile vnitatē bēat: ſz vitatē. vnitatē ät hz ⁊ diuerſitatē ex his ex gb⁹ eēntialr̄ ꝺſtituit. ſ. ex ꝓtibus ſuis. vñ cū diuerſe ſūt ptes hoz enūciabiliū ſoz. currere ⁊ currriſſe diuerſa ſūt enūciabilia. ¶ Ad 3^m dō. q; diuerſus mod⁹ ſignandi facit ēt diuerſuz nomen: ſz q; dicat idē nomē a grāma^co. B ñ é: q2 ſimplr̄ ſit vnū: cū ſint pl'es voces. alb⁹. ba. bū. ⁊ ml'tiplicato gñe q; ēvoz: neće ſit ml'tiplicari ſpēz qđ ē nomē. vñ vbi ml'te voces ⁊ ml'ta noīa: ſz dñr vnū nomē: q2 ptinēt ad idē ꝺdecliniuz. ¶ Ad 4^m dōz:q; tps ſignatuz eſt extra eēntiā enūciabil. ⁊ iō ab eo enūciabil'ñ ꝺcipit vnitatē vl diuerſitatē: ſz a tpe ꝺſigñato: q2 ꝑp diuerſaz ꝺſigñonē tpis ſūt diuerſe termiatiões vboz ⁊ diuerſe voces. vñ ⁊ diuerſa enunciabilia. ¶ Ad 5^m dōz:q; accipiēdo enunciabile vt ē res q̄dā dei ſic ,pcedit argumētatio: ſz ſic ñ é ad ,ppm. ¶ Expō textus.

Sed hoc friuolū ē ⁊c.) Doc ,p tāto dic̄ q; nimis ē extorta expō: vt dicat illos eē dignos gr̄a: q2 ñ ſunt ita idigni vt alij. (Sic̄ ätig pres credi. ⁊c.) Diuerſitas enūciabil'ñ ipedit vnitatē rei credite: q2 vl' obz fidei eſt res ⁊ nō enūciabile vt q̄dā dñt: vel enūciabile ſm q; abſtrahit ab omni dīa tpis: ⁊ tps determinatū nō eſt de ſuba fidei: ſed fidei aduenit ſm q; determinat̄ ꝑ doctrinam: ,put fides ex auditu eſt.

¶ De oipotētia dei vbi ꝑ⁹ ꝓſiderat̄ q̄re dicat̄ oipotēs. ¶ Biſ. XLII.

Nunc de oipotētia dei agēdū ē: vbi ꝑia cōſideratio occurrit q̄uo vere ds dicat̄ oipotēs: an q2 oīa poſſit: an tñ q2 ea poſſit q̄ vult. Qz. n. ds oīa poſſit ꝑ lib⁹ auctib⁹ ꝓbat̄. Ait. n. Aug. i li. qō. veteris ac noue legis. Oia qđē ꝑt ds: ꝛz nō facit niſi qđ ꝓuēit ꝛitati ei⁹ ⁊ iuſticie. Idē i eodez. Potuit de⁹ cūcta facē ſil': ꝛz rō ,pbuit .i. volūtas. Rationē nempe ibi voluntatez dei appellauit: q2 dei volūtas rōnabilis eſt ⁊ q̄ſſima. Fatendū eſt ergo deū oīa poſſe.

¶ Quo dicat̄ de⁹ oīa poſſe: cū nos multa poſſimus que ipſe nō poteſt.

Sed q̄rit quo oīa poſſe dicat̄: cū nos q̄dā poſſim⁹ q̄ ipſe nō pōt. Nō ꝑt. n. ābulare: log: ⁊ bz: q̄ a nā diminutus ſūt penit⁹ aliq̄: cū boz inſtīa nullaten⁹ bre q̄at ico2pea ⁊ ſimplex ſuba. Quib⁹ id rñdēdū arbitroz q; bz actões ābulatio. ſ. ⁊ locutio ⁊ bz a dī pō aliene ñ ſt: ꝛz ad ipaz ꝑtinēt. Licz. n. bz actiones i ſe ds bre ñ poſſit: nō. n. pōt ābulare vel log ⁊ bz: eas tñ i creaturis pōt opari: fac̄. n. vt bō ābulet ⁊ loquat̄: ⁊ bz. Nō ḡ ꝑ iſtas actiões dine pōe ꝺtrabit̄ aliqd: q2 ⁊ B ꝑt facē oipotēs.

¶ De alijs obȝcitur.

Sed ſūt alia q̄dā q̄ de⁹ nullaten⁹ facē pōt vt pctā. Nō. n. pōt mētiri: nō ꝑt peccare: ꝛz nō iō oipotēt̄ ⁊ dei in aliquo ꝺtrabit̄ vl derogat̄ ſi peccare ñ poſſe dī: q2 ñ eēt B pōe: ꝛz infirmitatis. Si. n. B poſſz: oipotēs nō eēt. Nō ḡ ipotētie ꝛz potētie iputādū eſt q; iſta nō pōt. Unde Aug. i. xv. li. de tri. Abagna ingt dei pō ē nō poſſe mētiri. Sūt. n. q̄daz q̄ i aliȝs reb⁹ pōe deputāda ſūt: i aliȝs ꝛo mini me. Et q̄ i aliȝs laudabilia ſūt: i aliȝs ꝛo repbē ſibilia ſūt. Nō ḡ iō de⁹ min⁹ potēs é: q2 peccare nō pōt: cū oipotēs nullaten⁹ poſſit eē q; B pōt.

¶ Item de alijs opponit.

Ant ēt ⁊ alia q̄dā q̄ de⁹ nō pōt. vñ vr̄ nō oīa poſſe: nō. n. pōt mozi vel falli. Unde Aug. i li. de ſimbolo. Be⁹ oipotēs ñ pōt mozi: nō pōt falli: nō pōt miſer fieri: nō ꝑt vinci. Hec vtiqz ⁊ hmōi abſit vt poſſit oipotēs. Si. n. huiuſmōi paſſiōib⁹ atqz ꝺfectib⁹ ſubīci poſſet: oipotens minime foret. Et ide monſtrat̄ oipotēs: q2 ei hec ꝑpinquari nō valent: pōt tñ hec in alijs operari.

¶ Qz oipotētia ꝺi ꝛz duo ꝺſiderat̄.

Ec g̃ diligēter ꝺſiderātibus oipotētia ei⁹ ꝛz duo appz. ſ. q; oia facit q̄ vult: ⁊ nihil oio patit̄: ſm vtrūq; ds oipotēs veriſſime ꝑdicat̄: q2 nec aliqd ē qđ ei ad patiēdū corruptōez iferre valeat: nec aliqd ad faciēdū ipedimētū afferre. Manifeſtū eſt itaqz deū oīno nihil poſſe pati ⁊ oīa facē poſſe: ꝓter ea ſola qb⁹ eius dignitas lederet̄: eiuſqz excellētie derogaret̄: in quo tñ ē min⁹ oipotens. Hec. n. poſſe nō eēt poſſe ꝛz nō poſſe. Nemo g̃ deū oipotētē in aliquo dicere ꝑſumat: q; oia poteſt q̄ poſſe potētie eſt: ⁊ inde vere dī oipotens.

¶ Quibuſdā auctib⁹ tradit̄ q; dī oīno oipotēs q2 pōt quicquid vult.

Ex qbuſdā tñ auctib⁹ tradit̄ iō ꝛe dici oipotēs: q2 qcqd vult ꝑt. vñ Aug. i enchi. Nō ob aliō ꝛaciter vocat̄ oipotēs: niſi qñ qcqd vult pōt: nec volūtate cuiuſpiā creature volūtatis oipotētis ipedit̄ effect⁹. Idē in li. de ſpū ⁊ lr̄a. Nō pōt de⁹ facē iniuſta: q2 ipe ē ſūma iuſticia ⁊ bonitas. Oipotēs

Universidad de Deusto
Biblioteca

psal. 113. Roma. 9.

ño ẽ:nõ ꝙ possit oia facẽ:ꝫ qz põt efficẽ gcgd vult:ita vt nihil valeat eiꝰ volũtati resistere gn ꝓpleaꝫ:aut aliquo mõ ipedire eãdẽ. Joã. Crisost. i homẽ. q̃dã de expõne simboli ait. Oipotens dr̃ deꝰ:qz posse illiꝰ nõ põt inuenire nõ posse dicẽre ꝓpheta:oia q̃cũqz voluit fecit. Ipe ẽ ꝗ oipotẽs:vt totuz qõ vult possit. Uñ aplus. eius iquit volũtati quis resistit. His auctozitatibus videt ostẽdi ꝙ deus ex eo tñ dicaꝫ oipotens ꝙ oia põt que vult:nõ qz oia possit.

¶ Determinatio p̃missarum auctozitatum.

SEd ad ƀ põt dici ꝙ Aug. vbi dicit. Oipotẽs nõ dr̃ ꝙ oia possit ꝛc̃.tam ample ꝛ gñaliʳ accepit oia vt ẽt mala icluderet:q̃ ꝺs ñ ꝑt:nec vult. Nõ ꝗ negauit eũ posse oia q̃ cõuenit ei posse. Siʳ cũ dic̃:nõ ob aliud ꝓuenit dr̃ oipotẽs:nisi qm̃ gcgd vult põt:ñ negat eũ posse ẽt ea q̃ ñ vult: ꝫ aduersus illos q dicebãt deũ multa velle q̃ ñ poterat:affirmat euz posse gcgd vult: ꝛ ex eo ꝓbe dici oipotẽtẽ ñ ob aliud:qz põt gcgd vult. Sꝫ caue qũo itelligas p̄t gcgd vult. An gcgd vult se posse: an gcgd vult facere: an quicgd vult fieri. Si.n.dicas ió oipotẽtem vocari: qz põt gcgd vult se posse.ꝗ ꝛ petrus siʳ oipotẽs dici põt: vel glibꝫ scõꝫ bꝛõꝫ: qz põt gcgd vult se posse: ꝛ põt facere gcgd vult facere. Nõ.n. vult facere nisi qõ facit:nec posse nisi qõ põt: ꝫ non põt facẽ gcgd vult fieri. Vult.n. saluos fieri ꝗ saluãdi sũt: verũtñ eos saluare nõ valet. Deꝰ ait gcgd vult fieri põt facere. Si.n. vult aliqd fieri p se:põt illud facere p se ꝛp se facit: sic̃ celũ ꝛ terrã p se fecit: qz voluit. Si ait vult fieri p creaturã: ꝛ p eã opaʳ:sic̃ p boies faẽ domos ꝛ huiusmõi artificialia: ꝛ deꝰ qdẽ ex se ꝛ p se põt. Homo ait vel ãgelus q̃tũcũqz beatꝰ est:non est potẽs ex se vel p se.

¶ Oppositio.

SEd forte dices nec dei filiꝰ põt a se: nec spũs scũs:ꝫ solus pr̃. Jlle.n.põt a se q ẽ a se:filiꝰ ãt qz nõ ẽ a se ꝫ a pr̃e: nõ põt a se ꝫ a pr̃e: ꝛ spũs scũs ab vtroqz. Ad qõ dicimus:qz licz filiꝰ nõ possit a se nec opeʳ a se:põt tñ ꝛ opaʳ ꝑ se:sic ꝛ spũs scũs. Unde Hyl̃.i.ix.li.ꝺ tri. Hãe ingt cui ꝺdicis beretice ƀ vnitas est: vt ita ꝑ se agat filiꝰ:ne a se agat: ꝛ ita nõ a se agat vt ꝑ se agat. Per se ãt dr̃ agere ꝛ potẽs eẽ:qz nãlẽ bꝫ potẽtiã eãdẽ quã ꝛ pr̃ q̃ potẽs est ꝛ opaʳ:ꝫ qz illã bꝫ a pr̃e: nõ a se. ió a pr̃e nõ a se dr̃ posse ꝛ agere. Nõ ait vl̃ angelus gratuitã bꝫ potẽtiã q̃ potẽs est. Jõ ꝗ vere ac ꝑ ꝓie deꝰ trinitas oipotẽs dr̃:qz p se.i.nãli potẽtia põt gcgd vult fieri : ꝛ gcgd vult se posse. Nihil.n. vult fieri qõ non possit facere p se vl̃ per creaturã: ꝛ nihil vult se posse qõ nõ possit: ꝛ omne qõ vult fieri vult se posse: ꝫ nõ omne ꝙ vult se posse vult fieri. Si.n. vellꝫ fieret: qz volũtati eius nihil resistere potest.

¶ Diuisio textus.

DEterminato de scia dei.ƀ magr̃ zᵒ determiat ꝺ põ eiꝰ.ꝛ diuidit̃ in ꝓtes duas. Jn pᵃ magr̃ oñdit vltatẽ põe ipsius ꝫ quã oipotẽs dr̃. Jn zᵃ excludit quozũdã errozẽ põaz dei limitãtiũ.43.ꝺi.(Quidã tñ de suo sensu ꝛc̃.) pᵃ i duas. Jn pᵃ ingrit:q̃re ꝺs oipotẽs dicatur. Jn zᵃ q̃nẽ determiat.ibi(Qz.n.ꝺs oia possit ꝛc̃.) Et diuidit̃ i duas. Jn pᵃ determiat q̃nẽ tenẽdo alterã ptẽ. Jn zᵃ soluit ea q̃ ꝓ ptẽ reliq̃ iducũt̃.ibi(Ex gbusdã ãt auctoribus ꝛc̃.) Circa pᵐ tria fac̃. ꝑ oñdit vltatẽ.ſ.ꝙ ꝺs oia possit. zº excludit q̃sdã istãtias tres.ſ.Quaꝝ pᵃ ẽ de actibꝰ corpalibꝰ. zª de pctis. zª de passiõibꝰ.ibi(Sꝫ q̃rit̃ qũo oia ꝛc̃.) ꝫ: ex dict̃ ꝛcludit pfectã oipõe rõnẽ.ibi(Sic diligẽter ꝛsiderãtibꝰ ꝛc̃.) (Ex gbusdã tñ auctibꝰ ꝛc̃.) Dic iduc̃ ea q̃ ad alterã ptẽ qõnis facere vñr: ꝙ.ſ.dicat oipotẽs:qz oia p̄t facere q̃ vult:ꝛ ꝺidit̃ in ꝓtes tres. Jn pᵃ iduc̃ quãtes ad ptẽ illã. Jn zª soluit eas.ibi(Sꝫ ƀ p̄t dici ꝛc̃.) Jn zª assignat relonis multiplicitatez:vt videaʳ q̃liter ƀ etiã deo sit ꝓpriũ.ibi.(Sed caue qũo itelligas ꝛc̃.)

¶ Questio. I.

HIc est duplex qõ. pᵃ ẽ de põ dei ꝼm se. zª ꝺ his q̃ sue põe ſbiacẽt. Circa pᵐ querunt̃ duo. Primo vtꝝ põ deo ꝓueniat. Scõdo vtꝝ in eo sit vna põ vel plures.

¶ Utrum in deo sit potentia. I.

AD primuz sic ꝓcedit̃: vr̃ ꝙ põ ꝺo nõ ꝓueniat. Sic̃.n. põ se hꝫ ad actũ:ita hꝫ se pmꝰ actꝰ ad põaz: ſꝫ pᵗ põ q̃ ẽ mã nõ ẽ aliqs actꝰ ꝗ sit ꝺ ẽntia eiꝰ.ꝗ nec pmi actꝰ ꝗ ẽ ꝺs ẽ aliq̃ põ. ¶ Ꝓ.oẽ qõ agit p ẽntiã suã nõ agit mediãte aliq̃ potẽtia:qz põ est mediũ iter ẽntiã ꝛ opõnẽ: ſꝫ ꝺs cũ sit pᵐ agẽs ñ ꝓticipatiõe alicꝰ:ſꝫ p ẽntiã suã agit:vt Dio.dic̃.4.ca.de di.no.ꝛ Aui. ꝓbat.ꝗ nõ ꝓuenit sibi aliq̃ põ p quã agat. ¶ Ꝓ.ois põ vel est actiua vel passiua ꝼm phm in.ϛ.metaph̃. Sꝫ deo nõ ꝓuenit põ passiua: qz nihil ꝑt pati:vt i lra dr̃. Nec iterũ actiua: qz sic ibidẽ dr̃ a phꝺo. põ actiua ẽ pᵐ trãsmutatiõis in aliud ꝼm ꝙ est aliud:ꝺs aũt in agẽdo nõ regrit mãm in quã agat.ꝗ vr̃ ꝙ nullo modo sibi põ ꝓueniat. ¶ Ꝓ.ois põ est pᵐ alicꝰ opõnis:ſꝫ deo nõ ꝓuenit opatio nisi q̃ sit sua ẽntia:cũ ꝗ sue ẽntie nihil sit pᵐ:qz essentia neqz est genita neqz ꝓcedẽs: vr̃ ꝙ põ sibi nõ ꝓueniat. ¶ Ꝓ.dei põ aut ẽ semp ꝓiucta actui aut nõ. Si ꝑ mõ.Ois aũt põ cõiuncta actui iducit effectũ q̃cũqz ipsa est.põ aũt dei ab eterno fuit.ꝗ ꝛ effectꝰ ei.ſ.creature ab eterno sunt:qõ hereticũ ẽ.Si scõ mõ.Ois aũt potentia nõ cõiucta actui ꝛ ꝓiũgibilis ẽ ipfecta:ꝛ pficiʳ ꝑ actũ. ꝗ aliqd impfectũ erit in deo:qõ cũ sit incõueniẽs vr̃ potẽtia oĩno in deo nõ esse.

Sed contra est qõ hr̃ Luce.i.fecit mihi magna q potẽs ẽ.Et in ꝑs. Potens es dñe:ꝛ vitas tua ꝛc̃. ¶ Ꝓ.ois effectus ꝓducit̃ ꝑ potẽtiã cause efficiẽtis:sed deꝰ est causa efficiẽs rerꝝ.ꝗ in ipso opꝫ potentiã ponere.

Respõdeo dõꝫ ꝙ nomẽ põe ꝑ impositũ fuit ad ſignificãdũ ptãtẽ boĩs ꝓut dicimus aliquos boĩes esse potẽtes:vt Aui.dicit:ꝛ deide ẽt trãslatũ fuit ad res nãles. Uſ ãt i boĩbꝰ eẽ potẽs:ꝙ põt facere qõ vult de alys sine ipediméto:ꝛ ꝼm ꝙ ipediri ꝑt sic minnitur põ eiꝰ:ipediʳ aũt põ alicꝰ vl̃ nãlis agẽtis:vl̃ ẽt volũtary inq̃tũ põt pati ab aliq̃. Uñ de rõne põe q̃tũ ad ꝓmaz ipositionẽ sui ẽ nõ posse pati. Uñ ẽt illõ qõ nõ põt pati ꝛ sil nihil possit agere dicimꝰ potẽs:sic̃ dr̃ ꝺuruz qõ hꝫ põz vt nõ seceʳ. Et ex ƀ ꝛcludit̃ pfcã rõ põe in ꝺo: tũ qz oia agit qõ conuenit sibi inquantũ ẽ actꝰ pmus ꝛ pfectus.nihil.n. agit nisi ꝫ ꝙ ẽ actu ens. Tum qz nihil patiʳ qõ conuenit sibi inq̃tũ est actus purus sine pmixtiõe alicꝰ mãe. vnũ quod q̃.n.patiʳ rõne alicui⁹ mãlis in ipso.

Ad primum ꝗ põz ꝙ eẽ ꝑᵐ põz nõ cõuenit mãe ꝼm ꝓncipalẽ ſignificationẽ põe:qz vt dcin ẽ põ ꝑ ipositꝫ ẽ ad ſignificãdũ ꝑᵐ actiõis:ſꝫ scõ trãslatũ ẽ ad ƀ:vt illud ẽt qõ recipit actionẽ agẽtis põm br̃e dicaʳ:ꝛ ƀ ẽ põ passiua. Et sic̃ põe actiue rñdet opõ vl̃ actio in q̃ ꝛplet põ actiua:ita ẽt illõ qõ rñdet põe passiue q̃si ꝑfectio ꝛ ꝛplemẽtũ actꝰ dicaʳ. Et ꝓp ƀ ois forꝰ actus dr̃ ẽt ipse forme sepate:ꝛ illõ qõ ẽ ꝑᵐ pfectiõis totiꝰ qõ ẽ ꝺs vocaʳ actꝰ ꝑmꝰ ꝛ purꝰ cui maxie illa põ ꝓuenit. ¶ Ad zᵐ dõꝫ ꝙ põ ꝑoꝛtat vt dcin ẽ rõnẽ ꝓncipy actiõis.vñ gcgd sit:illud qõ ẽ ꝑᵐ agẽdi põ dr̃:sic̃ calor ꝛ frigꝰ hꝫ:ꝛ sic ẽt ipsa eẽntia dina ꝫ ƀ qõ ẽ ꝑᵐ opõnis põ vocaʳ:non ꝙ põ sit aliõ ab eẽntia in deo. ¶ Ad zᵐ dõꝫ ꝙ deo nullo põ passiua ꝓuenit ſz actia trñ. Põe ãt actiue accidit ꝙ requirat subtraz mãz in quã agat:inq̃tũ ẽ iperfcã nõ potẽs ĩ totaz rei subaz:q̃ ꝑfectio a dina põ remouet̃. Ul̃ dõm ꝙ ꝼm Auic.agẽs alʳ dr̃ ĩ nãlibꝰ ꝛ in dinis. agẽs.n.nãle agit ꝑ motũ:ꝛ qz ois motꝰ ẽ actꝰ exñtis ĩ põ.iõ regriʳ mã q̃ motui substernaʳ:ꝺinũ ãt agẽs agit ĩ eo ꝙ dat eẽ ñ ꝑ motũ. vñ põ actia ẽ ꝑᵐ opõnis ĩ aliõ sic̃ i efficiñ ꝓductũ nõ sic̃ i maz trãsmutatã. ¶ Ad 4ᵐ dõꝫ ꝙ ꝺs nõ agit opõne media q̃ sit aliõ ab eẽnᵃ sua ſz suũ eẽ ẽ suũ opari:ꝛ sumz opari ẽ sua eẽnᵃ.nihilominꝰ tñ eẽnᵃ significaʳ vt ꝑᵐ cẽndi:ꝛ ea dẽ rõne põt significari põ vt ꝑᵐ opandi:ꝛ ꝑter ƀ vt ꝑᵐ opati. ¶ Ad 5ᵐ dõꝫ ꝙ opõ sua ẽ idẽ qõ põ sua ꝼm rẽ:ꝛ iõ nõ põt opatiõi sue põ nõ eẽ coniuncta:nec tñ semp ꝛsegr̃ effectus q̃cũqz opõ est:qz opatio quodãmõ regulaʳ voluntate ꝛ sapia ordinante. vñ effectꝰ nõ sequiʳ nisi ad nutum voluntatis dine ꝼm cuius dispositionez ex operatione eterna sequitur effectus temporalis.

¶ Utꝝ in deo sit tñ vna potẽtia. II.

AD secũduz sic ꝓceditur. vr̃ ꝙ nõ sit tñ vna põ in deo. Nõ.n. põt eẽ vnũ ꝛ idẽ ꝓpriuz vni:ꝛ plibꝰ cõe:ſꝫ põ creãdi cõis ẽ tribꝰ pſonis: posse aũt gnãre ꝑ priũ ẽ pri.ꝗ ẽ alia ꝛ alia põ. ¶ Ꝓ.i nob iueniunt̃ gdã actꝰ nãles vt gnãre ꝛ hꝫ:ꝛ gdã volũtary vt edificare domos ꝛ hꝫ:ꝛ gdã aĩales vt itelligere scire ꝛ hꝫ:ſꝫ hꝫ actus reduc̃unt̃ in nob in diuersas potẽtias:cũ igiʳ in singulis ꝓdcõruz actuũ rñdeat sibi actꝰ in deo:qz dicimꝰ ipꝫ scientem creãtẽ ꝛ gnãntẽ:vr̃ ꝙ sit plures potẽtias ĩ eo ponere ad qs ili actꝰ reducaʳ. ¶ Ꝓ.ꝼm phos sube sepate ꝺidunt̃ in itellm ꝛ volũtatẽ:nõ aũt sic̃ in diuersas nãs. ꝗ sic̃ ꝺiuersas potẽtias.ꝗ in deo ad minꝰ sũt due potẽtie. ¶ Ꝓ.ratio põe cõsistit in ƀ qõ ẽ eẽ ꝑᵐ opõnis: ſꝫ qõlibꝫ attributuz dinũ ꝼm ꝓpriã rõnẽ ẽ ꝑᵐ opõnis:qz ex bonitate ei⁹ fluit ois bonitas:ꝛ ex vita eius fluit omnis vita: ꝛ sic de alys. vt Dio.tradit in lib.de diui.no.ꝗ sicut dicimꝰ plura attributa sic debemus dr̃e plures potẽtias.

Sed contra ꝼm Aug.gcgd in dinis absolute dicitur singulariter ꝛ nõ plʳaliʳ ꝓdicaʳ:ſꝫ põ inter absoluta cõtineʳ.ꝗ nõ sunt plures põe i deo ſz vn a tñ. ¶ Ꝓ.ꝼm phm in lib.de causis.ois vtus vnita plus ẽ ifinita q̃ multiplicata ſz vtus dina ẽ maxie infinita.ꝗ vr̃ ꝙ sit maxie vna nullã multiplicationẽ habẽs.

Respondeo dõm ꝙ in deo simpliʳ ꝛ absolute dicenduz est vnaz tñ potẽtiaz esse. Cũ.n.potẽtia ꝼm modũ itelligendi sit mediũ iter ẽntiaz et opationẽ:ex vtraq; pte põt ei⁹ vnitas ꝛ diuersitas pensari. Sed tamẽ simpliʳ vnitatez ꝛ multiplicationẽ habz ex parte eẽntie:non q̃ est ſubiectum eius: qz cõtingit in vna eẽntia plres esse vtutes vel potẽtias:ſꝫ ex pte eẽntie q̃ est imediatuz pᵐ actus:sicut in igne alia ẽ potẽtia q̃ fertur sursum.ſ.leuitas:ꝛ alia q̃ dissoluit vel vrit.ſ.caliditas. Ex parte aũt opatiõis nõ dr̃ vna vel plres simpliʳ ſz ꝼm quid: qz tunc magis dr̃ eẽ vna potẽtia pluz q̃ plres potẽtie. Et ita cũ imediatuz ꝓncipiũ cuiuslibz sue operatiõis sit sua eẽntia q̃ simpliʳ vna ẽ:iõ ꝛ potẽtia vna ẽ. Sꝫ inq̃tũ ẽ ꝑᵐ opationũ distinctaꝝ ꝼm rõnẽ accipit aliaz . aliaz rõnez potẽtie:sicut ꝛ essentia hꝫ plures rões attributoꝝ. Nec tñ ex ƀ est ꝙ sit plures ſz tñ vna põ. Potẽtia.n. actiua q̃ sola in deo iuenit:põt duplʳ cõsiderari:vel q̃tũ ad essentiam potẽtie:vel q̃tũ ad actiões q̃ a potẽtia ꝓcedũt. Dico aũt eẽntiã potẽtie illud qõ ẽ imediate ꝑᵐ actꝰ: ĩ quocũqz genere sit. sicut calor ꝓncipiũ calefactiõis. ꝓncipiuz aũt oium diuinaꝝ opationũ est sua eẽntia: qz ꝑ eẽntiam suã agit. Uñ sic̃ eẽntia sua est vna re:plalitatẽ quãdã rõnuz bñs ꝼm diuersa attributa:vt supra dcñ ẽ: Ita ẽt potentia dei re ẽ vna:ſꝫ ꝼm diuersas rões attributoꝝ plalitatẽ rõnũ accipit: cuilibz.n.attributo cõuenit rõ potentie:ꝼm ꝙ ꝛpetit eẽ ꝓncipiũ opatiõis. Et qz opatio dei est eius eẽntia:iõ ẽt ipsa ẽ vna ꝼm rẽ diuersimode significata ꝼm diuersas rões diuersoꝝ attributoꝝ:ꝛ ꝼm diuersitatẽ effectuũ ꝗ simpliʳ plres sunt. Patz ꝗ ꝙ põ sit ꝛe ꝫ eẽntiaz suã cõsideret̃:sit ẽt ꝙ ꝓparationẽ ad diuinã opationez ꝼm ꝙ in operãte est:vnitatẽ hꝫ:ſꝫ multitudo realis ẽ tñ in effectibꝰ ꝗ ex operatione dina cãnt̃. Et iõ ꝑz ꝙ absolute dõꝫ ẽ potẽtiã dinã eẽ vnã:ſꝫ tñ ꝙ ẽ plurium: qz iudicium de vnitate rei absolute ſumẽdũ est ꝼm eẽntiam eius:ꝛ nõ ꝼm id quod extra est.

Ad primum ergo dõm ꝙ potẽtia generatiua nominat eẽntiale cõiunctuz notionali:sicut cũ dicit̃ deus generat. vñ illud qõ est eẽntiale ptinens ad rõnẽ potẽtie cõe est tribꝰ:sicut est põ eẽndi.eadẽ .n.potẽtia pater gnãt:ꝛ filiꝰ nascit̃: sed notio remanet ꝓpria patri:ꝛ ƀ pleniꝰ ꝑz ex dictis supra. ¶ Ad zᵐ dõm:ꝙ deo idẽ est ꝓncipiũ eẽndi ꝛ opandi. vñ sic̃ deꝰ eodẽ ẽ vnꝰ ens iustꝰ:ꝛ sic de alys:ita ipse eodez operaʳ actus diuersarum rõnuz:nos aũt diuersis. ¶ Ad 3ᵐ dõm ꝙ in oibus alys subys ſepatis nõ vr̃ oĩno idez esse re volũtas ꝛ itellectus:ſꝫ ꝙ in alys est ꝼm diuersitatẽ realẽ est in deo ꝼm vnitatem rei ꝛ distinctionem rõnis. ¶ Ad q̃rtuz dõm ꝙ attributa in deo sunt vnũ re ꝛ distinguunt̃ tñ rõne:ꝛ iõ nomẽ potentie ꝛ gcgd aliud est nomẽ rei: siue sit nomen ꝑme ipositõis:nõ põt plʳaliʳ ꝓdicari:vt dicanʳ plura attributa esse plures potẽtias vel plures bonitates vel aliqd hꝫ:sed nomina sc̃de ipositionis vt attributum ꝛ hꝫ plʳaliter predicantur.

Questio. II.

DEinde querit̃ de his q̃ ſubiecta sũt diuine potẽtie. ¶ Et circa ƀ q̃runt̃ tria. ꝑ vtruz deꝰ possit gcgd est alteri poſe. zº vtꝝ possit facere ipossibilia. ɜº vtruz sit aliquid iudicandũ simpliʳ possibile vel ipossibile ſz causas superioꝝ vel inferioꝝ.

¶ Utꝝ deꝰ possit gcgd est alteri possibile. I.

AD primum sic ꝓcedit̃. vr̃ ꝙ ꝺs posſit gcgd alteri poſe est. Ois.n.põ creata est exẽplata a põ ipsi⁹:sic̃ oẽ bonũ a bonitate eius:sed gcquid est in exemplato veriꝰ ꝛ pfectiꝰ iuenit in ꝓmo exẽplari.

Universidad de Deusto
Biblioteca

g̃ potẽtia dei se extẽdit ad oĩa in q̃cũq; creata potẽtia ꝑt. ¶ Ꝑ. pbus dic̃ q; ds ꝛ ẽt studiosus pot̃ ꝓuua agere: ſz nihil ita elogat̃ a pot̃ ei⁹ sic̃ malũ. g̃ vr̃ q; ipse oĩa possit que creatura ꝑt. ¶ Ꝑ. de rone volũtatis ẽ vt libtatẽ ad vtrũ lib3 beat: ſz i ds vltime iueniat̃ volũtas. g̃ pot̃ vtrũlz ꝛ bonũ ꝛ malũ. ¶ Ꝑ. nihil qđ ẽ laudabilitatis ei subtrahẽdũ ẽ q magn⁹ ẽ ꝛ laudabil' nimis: ſz posse facere malũ ꝛ non facere ẽ laudabilitat': sic̃ dr̃ eccl⁹. 30. i. Jn laudẽ vni⁹ viri iusti. Qui ꝑt trãſgredi ꝛ nõ ẽ trãſ. facere mala ꝛ non fec̃. g̃ ds conuenit. Et sic idem qđ ꝓius.

Sed cõtra sic̃ ds nõ pot̃ nõ cẽ ds: ita nõ pot̃ eẽ iperfect⁹: ſz qđã dr̃ creatura posse ſua infirmitate vel iperfectiõe: sic̃ paci mori ꝛ hꝺ. g̃ vr̃ q; de⁹ non oĩa possit q̃ creatura pot̃. ¶ Ꝑ. ſũmũ bonũ non pot̃ eẽ cã alicui⁹ mali sic̃ nec ſume calidũ cã alicui⁹ frigoris: ſz de⁹ est ſume bon⁹. g̃ nullũ malum facere pot̃. creatura aũt B pot̃: non g̃ qcgd creatura pot̃ ꝛ ipse deus pot̃.

Respondeo dõm q; qcgd pfectiõis ĩ creatura ẽ totũ ẽ exẽplariter eductus ex perfectione creatoris: ita tñ q; illã pfectionẽ iperfecti⁹ creatura hꝫ q̃ ĩ ds sit. Et iõ põ creatura iq̃tũ defic̃ a repũratiõe dine põe dfic̃ a pfecto posse. Unã qđ attribuit̃ sibi ſz q; ẽ in tali gradu ꝑticipata: nõ opz q; dine põe attribuat̃. Sic̃ ẽt dicim⁹ cẽntiã lapidis exẽplatã a dina eẽn⁹: nec tñ dicimus deũ eẽ lapidẽ: ita ẽt nõ dicim⁹ dei põz eẽ põz ãbulãdi vl' patiendi. q. primũ ꝑn⁹ ãbulatiõis ꝛ passiõis: ita q; ipse ãbulet vl' patiat̃. Sciẽdũ tñ q; grad⁹ põz sic̃ ꝛ nãrũ dina disponẽ ordiati sũt: ſz q; vna pls vel min⁹ deficit a pfectiõe dine põe. Et iõ videdũ ẽ q; q̃uis nlls act⁹ ꝓpri⁹ baz põz ſz gradus ẽtermiatos ꝓueniat põe dine: sic̃ ꝑn⁹ primo: tñ oẽs act⁹ ꝓpriꝰ baz põz egrediẽtes ab eis ſm rõnẽ ordis in q̃ ſtitute sũt: reducunt̃ ĩ deũ sic̃ in cãs ꝑam. Unã q̃uis nõ dicam⁹ q; ds possit ãbulare vl' pati. dicim⁹ tñ q; creat ãbulationẽ ꝛ passionẽ in alys. Sz act⁹ g egrediũt̃ a determiatis potẽtys ꝑter dictã rõnẽ ordinis nullo mõ in cãlitatẽ dine potentie reducunt̃. nõ. n. dicim⁹ q; possit peccare nec in alys pctñ facere.

Et per hoc ps rñsio ad ꝑm. ¶ Ad 2m dõz ſz q̃ſdã q; ly ꝓuua accipiẽdũ ẽ mãl'r: vt ſit ſẽſus. ds pot̃ facere ꝓuua. i. q̃ mõ ꝓuua ſũt: q̃ tñ ſi ipſe faceret ꝓuua nõ eẽnt. Uel dõz q; logt̃ ꝺditiõal'r vt itelligat̃ ſi vellet: cui⁹ ꝺditiõal' ꝛ aũs ẽ ipole ꝛ ꝓns. ꝛ B nõ ẽ icõueniẽs: sic̃ hꝫ: ſi centũ sũt min⁹ q̃. v. ſunt min⁹ q̃. r. ¶ Ad 3m dõz q; posse peccare ſm Anſ. ꝛ boe. nõ ꝓtinet ad libtatez volũtatis: ſz magis ẽ ꝺditio volũtatis ꝺficiẽtis: inq̃tuz ẽ ex nihilo: ſz in B attendit̃ rõ libertatis: q; possit B facere vel nõ facere: aut B vel aliud facere. ¶ Ad q̃tuz dõz q; aligd ẽ laudabile i ſeriozi nãe qđ in ſupiozi vituperabile eẽt ſicut eẽ ferox in cane ꝛ leone est laudabile: ſz ĩ homĩe vituperabile: ita ꝛ nõ peccare cuz possit eẽ laus boĩs: sed blaſphemia dei ſi de ipso dicatur.

¶ Utz ds possit q̃ ſunt impossibilia nãe. II.

Ad secundũ sic̃ ꝓcedit̃. vr̃ q; ea que nãe ſũt ipolia ds nõ possit. Sic̃. n. dic̃ Lõmẽ. in. 8. meta. ois alteratio ẽ ab aliq̃ agẽte corpali: ſz ds ẽ agẽs icorporale. g̃ vr̃ q; nulla alteratio a deo possit fieri in creatura ſeriozi nisi mediãte motu ſuperiozis corporis: qđ ẽ ꝓmiũ alterãs ñ alteratũ: ſz mediãte illo motu nihil ipossibile nãe fieri pot̃. g̃ de⁹ nihil nãe ipossibilis facere pot̃. ¶ Ꝑ. ois ipossibilitas vel necessitas q̃ ẽ in ꝓpositionibus reducit̃ ad B ꝓmũ ꝑn⁹: qđ ẽ ipossibile simul affirmare ꝛ negare ſm pm̃ in. 4. meta. ſz B dicit̃ de⁹ nõ posse q; affirmatio ꝛ negatio sint simul vꝛ. g̃ nulluz ipossibile nature facere pot̃. ¶ Ꝑ. magis est ipossibile qđ est impossibile per se q̃ qđ ẽ ipossibile p accidens: ſz ipossibile per accidẽs de⁹ facere nõ pot̃. g̃ nihil cozũ q̃ per se ſũt impossibilia. ꝑbatio medie: ds nõ pot̃ facere q; illud qđ est ꝑterituz non fuerit vt ꝓbat̃ auctozitate Jero. q; dicit q; cum cetera de⁹ possit nõ pot̃ de corrupta facere vginez. ꝛ per Augu. in lib. ꝺtra fauſtum. ꝛ per pm̃ in. 6. ethi. vbi agathonẽ cõmẽdat dicẽtem B solo ꝓuat̃ de⁹ ingenita facere q̃ facta sunt. Sz ꝑterituz nõ fuisse nõ ẽ ipossibile nisi per accidẽs: qz B ipſuz qđ ꝑterituz est ꝓuſq̃ fieret contingẽs erat nõ eẽ. vt ſoz. currere. g̃ nõ pot̃ facere illud qđ est impossibile per accidẽs. ¶ Ꝑ. Fm Augu. de⁹ nõ pot̃ facere aliquid contra rõnes quas ꝓmitus ĩdidit. Et in quadã glo. ad Ro. ii. dicit̃ q; ds cũ sit auctoz nãe nihil cõtra naturaz facit: ſz ea q̃ sunt nãe ipossibilia vident̃ ꝺnãm esse. ergo nihil bozũ deus facere potest.

Sed contra q oĩa dicit nihil excludit: ſz in lra dr̃ ꝛ ꝓbat̃ q; ds oĩa pot̃. g̃ ab ei⁹ oipotẽtia ipossibilia nõ excludunt̃. ¶ Ꝑ. Hyl. dicit q; plus pot̃ ds facere q̃ nos possum⁹ dicere: vt habitũ ẽ supra. 19. di. qđ ꝓbat̃ ẽt ex B qđ hꝫ Lu. i. Nõ erit ipossibile apud deũ oẽ vbũ: ſz nihil ita ẽ ipossibile qn nos dicere possimus: ẽt cõtingere simul affirmare ꝛ negare: q; gdẽ phi dixerunt vt hꝫ in. 4. meta. g̃ vr̃ q; oĩa hꝺ deus possit facere. ¶ Ꝑ. magis distat de⁹ ꝛ homo q̃ duo ꝺria: ſz ds vniuit humanam nãz dine. g̃ multo magis pot̃ facere q; duo ꝺria sint simul in eodẽ: ex quo sequit̃ q; affirmatio ꝛ negatio sint ſil' vꝛ: ꝛ ſi B pot̃: oĩa pot̃. ¶ Ꝑ. sic̃ cecitas ẽ ꝺria dispositio visioni: ita vginitas conceptui: ſz deus fecit vt virgo manẽs vgo cõciperet ꝛ mr̃ eẽt. g̃ pot̃ facere vt cecus manẽs cecus. visum habeat ꝛ sic idẽ q; ꝓus.

Respondeo dõz q; posse ipoztat respectũ mediũ iter potẽtẽ ꝛ pole: sicut scire iter scitẽ ꝛ scibile: ꝛ iõ aligd posse pot̃ negari ex parte potẽtis ꝛ aliquid ex pte possibilis. Nulluz aũt posse qđ sine imperfectione ẽ negat̃ de deo ex pte ipſi⁹ dei potẽtis: sed negatur ab eo ex parte ei⁹ posse defectiuuz: qđ nõ ẽ pure posse: sed admixtuz cum nõ posse: qz potẽtia ei⁹ defectũ habere nõ pot̃. Unã nõ concedit̃ q; ipse possit peccare vl' aliquid hꝺ. Negat̃ ẽt q̃ndz de⁹ aliquid posse ex parte ipſius possibilis: qđ nullo mõ rõnẽ possibilis hꝫ ꝑt. ꝛ B dicim⁹ impossibile eẽ p se. Et cuiusmodi sit B inuestigandum ẽ. Sciẽdũ igit̃ q; oĩs põ vl' est ad eẽ: vl' ad nõ eẽ: sic̃ põ q̃ est ad cozrũpẽdũ. Unã qcgd nõ ꝑt hꝫ rõnẽ entis vl' nõ entis illud nõ pot̃ eẽ pole: ꝛ iõ B qđ ẽ idẽ simul eẽ ꝛ nõ eẽ: ẽ i se ipossibile: qz qđ ẽ ens ꝛ nõ ens. neq; ẽ ens neq; nõ ens. Et iõ dicit̃ ds B facere nõ posse. nõ pp defectũ põe ei⁹: ſz qz B deficit a rõne possibilis: sicut dr̃ nõ scire falſũ qđ a rõne scibilis deficit: ꝛ per consequẽs dr̃ non posse facere oẽ illud in q̃ ꝺdictio iplicat̃: ꝛ pp B nõ pot̃ facere q; illud qđ ꝑteritũ ẽ nõ fuerit: qz qđ est necesse ẽ eẽ dũ est: ꝛ ipossibile est nõ eẽ tunc duz est: ꝛ cuz ista necessitate ꝛ impossibilitate in ꝑterituz transit: ꝛ B ẽ qđ Aug. dicit in li. ꝺ fauſtũ. ſiquis dic̃ ds qz oipotẽs ẽ faciat vt q̃ facta sunt nõ fuerit: nõ videt se B dicere. faciat vt q; verũ ẽ eoipso q; verum ẽ: nõ sit. Et ex B sequit̃ vlterius q; nullũ eoz possit in gb⁹ ꝺriuz ꝓdicati ẽ in diffinitione ſubi: vt q; faciat B. ſ. boiem non eẽ rõnalẽ: vel triangulum nõ hꝫ tres lineas. Jn hoc ipso. n. q; ponit̃ triangulus: ponit̃ tres lineas hꝫ. vr̃ B ẽ simul hꝫ tres ꝛ non hꝫ. Et ex B vlterius sequit̃ q; non possit facere eẽ aliq̃ opposita simul in eodẽ: qz in diffinitione vni⁹ ꝺry est ꝓuatio alteri⁹ ꝛ in diffinitiõe ꝓuatiõis est negatio: sicut ꝓus ẽ in posteriozi. Sz gcgd in se nõ repugnat rõni entis vl' rõni nõ entis: B ds pot̃ facere sic̃ cecuz nõ eẽ vl' eẽ aliũ mũdũ: vl' inducere visum ꝓus ceco ꝛ hꝺ. Dec. n. nõ sũt in se ipossibilia sed alicui.

Ad primum g̃ dõz q; posset exponi q; B nõ pot̃ fieri ſz ordinẽ nãlis opatõis: q̃uis possit eẽ p actionẽ agẽtis. s. nãz: nisi eẽt ꝺ itẽtionẽ ei⁹ q; B exꝑsse de ds ĩducit: ꝛ iõ ĩ B errauit: nec ei⁹ auctas recipiẽda ẽ: qz b⁹ ꝺriũ ẽt phi tradũt. ꝺic̃. n. Auicẽ. q; mã magis obedit ꝓncipys ſepatis ꝛ ꝺceptiõib⁹ eoz q̃ ꝺrys agẽtib⁹ in nã. Sz gcgd sit de alys B de ds firmissime tenẽdũ ẽ q; vtutẽ ſuã celo nõ alligauit. ¶ Ad 2m dõz q; ſz B q; aligd ẽ ipole reducit̃ in illud ꝓn⁹. vñ qđ ẽ ipole p se ĩcludit illõ ꝓn⁹ ĩ se: ꝛ tale ipole nõ pot̃ ipse de⁹ facere: vt ex ꝺcis ps: ꝛ qđ ẽ ipole alicui ĩcludit ꝺcñ ꝓn⁹ in ordie sui ad illud: sic̃ ps cũ dr̃ q; ipole ẽ moztuũ reuiuiscere: viuere. n. p se pole ẽ: ſz ĩ corpe moztuo nõ ẽ põ ad büc effectũ ĩducendũ: ꝛ ex B ẽ ipole. vñ ſi ponerẽ posse viuere ex ſua vtute ſil' ponerẽ eiusdẽ rei hr̃e potẽtiã ꝛ ipotẽtiã: nec B fac̃ ds qñ moztuũ resuscitat vt corꝑ ꝓ ꝓpriã põz viuẽdi viuat: ſz p põz quã ſibi ꝺfert. ¶ Ad 3m dõz q; ꝑterita nõ fuisse ꝑt accipi vt ipole p accñs ꝛ vt ipole p se. Si. n. accipiat̃ ipſa res q̃ dr̃ ꝑterita vt cursus sortis nõ hꝫ ipolitatẽ nisi p accidens ſuũ: qđ ẽ ex rõnẽ ei⁹. ſ. ꝑtitionẽ: ꝛ ipa res in se ꝺsiderata nõ dr̃ deo ipole. ꝓpot̃. n. bãc rẽ facere. ſ. q; sor. nõ currat. Si aũt accipiat̃ ſz q; ſtat ſub B accñte qđ ẽ ꝑteritio: sic̃ ẽ ipole p se. ꝛ B dr̃ ds facere nõ posse. ꝛ ſil'e ẽ de B q; dr̃: sor. nõ currere dũ currit ẽ ipole: qz rõne adiũcti hꝫ ipossibilitatẽ p se. ¶ Ad 4m dõz q; ds mãe pc̃ indidit duplices rõnes. ſ. cãles vl' obediẽtiales: p q̃s oẽs nate sunt obedire deo: vt fiat ex eis qcgd ei placuerit. Jndidit ẽt rões seminales. ſ. ꝓn⁹ actia p q̃ effect⁹ nãles exercẽt: ꝛ ꝺ has aliq̃ dr̃ facere ĩ miraculis q̃ fac̃. Sz ꝓpe loq̃ndo tũc ẽt ꝺ eas nõ fac̃: ſz ꝑter eas vl' sup eas. Sup eas q̃ñ ĩducit effectũ ĩ quẽ nã nullo⁹ attigere pt: sic̃ for⁹ glie ĩ corꝑib⁹ gl'iosis. ꝓter eas fac̃ q̃ñ effciñ quẽ nã ĩducere pot̃ sine offõ cãruz nãliũ. pducit. vt q̃ñ aquã ĩ vinũ ꝺuertit. Joã. 2. Sz ꝺ eas non facit: qz nec fac̃ nec facere pot̃ vt cã nãlis actiua manẽs eadẽ fm spẽz effciñ eẽntialẽ aliuz hꝫ: sic̃ nõ pot̃ eẽ q; ſil' sit eadẽ ꝛ alia. Sz bñ pot̃ ꝺstruere vnã nãm ꝛ facere aliã: abyciẽs vnã formã a mã: ꝛ ĩducere aliã. sic. n. ꝛ ꝺ nãz aeris fac̃ ignis: q̃ñ ipz corrũpit. ¶ Ad 5m dõz q; sub distributiõe oĩuz nõ ꝓt accipi nisi ens vl' nõ ens. ſz ea q̃ dixim⁹ deum nõ posse: neq; ſũt entia simpl'r neq; nõ entia. ¶ Ad 6m dõm q; dcã ipolia quãtis ore ꝓferri possint. tñ corde ꝺcipi nõ ꝓnt. vt ꝓbat̃ phꝺ in. 4. meta. vñ nõ ꝓprie ꝛ pfecte ſũt vba. ¶ Ad 7m dõz q; ds nõ cõiunxit duanaz nãz dine: ita q; eẽt eadẽ nã: vel qđ vna pſona ſz idẽ esset de⁹ ꝛ hꝺ: ſz fm aliud ꝛ aliud: ꝛ ſic nõ ẽ dubiũ qđ ꝺria ĩ eodez cõiũgere pot̃: qz ꝛ nã B fac̃. ¶ Ad 8m dõz q; nõ ẽ ſil'e: qz cecitas ẽ ꝓuatio ipſi⁹ vilus. vñ ĩcludit in se negationẽ ei⁹. vñ nõ pot̃ facere ds qđ ſil' sit cecus ꝛ videt: ſz in rõne vginitatis nõ ĩcludit̃ negatio maternitatis ſz negatio cõiunctiõis ad viruz: ꝛ iõ rõ non ꝓcedit.

¶ Utr̃ aligd sit iudicãdũ ipole ſz cãs ſeriozes. III.

Ad tertium sic̃ ꝓcedit̃. vr̃ q; aligd ñ sit iudicãduz ipole simpl'r ſm cãs ſeriozes. Sup illud ꝑc ad cozin. ꝓrio: ſtultã fec̃ ds ꝛc. ita dic̃ glo. ſapiaz h⁹ mũdi de⁹ ſtultitiã fec̃: oĩdẽs pole qđ ipſa ipole iudicabat: ſz ſapia h⁹ mũdi iudicat aligd impole eẽ ſz causas ſeriozes. g̃ vr̃ q; B ſtultũ sit dr̃e. ¶ Ꝑ. cõſtat q; causa ſeriozis ipiuz iuſtificare nõ pot̃: ſz tñ nõ dicimus B eẽ ipossibile: ꝛ ſil'r nec mundũ foze añq̃ eẽt quẽ nã facere nõ pot̃. g̃ vr̃ q; nõ sit aligd dõm impossibile ex eo q; cãe inferiozi est ipossibile. ¶ Ꝑ. cõſtat q; illuminare cecuz ꝛ dare vgini conceptũ nãe est ipossibile: ꝛ tñ ista fieri potuerũt ꝛ facta sunt. g̃ vr̃ q; ſz causas ſeriozes aliquid ipossibile iudicandum non sit.

Sed contra nihil deo ẽ ipossibile. vt dr̃ luc. i. Si g̃ ſz cãs supiozẽ tñ aligd ipole dr̃eẽ ꝛ possibile: nihil ipossibile fozet. g̃ vr̃ q; ſit iudicãdũ de ĩpossibilitate ſm causas ſeriozes. ¶ Ꝑ. necũ ꝛ ipole ſũt ꝺria: ſz aligd nõ dicit̃ necessariũ ꝓpter necitatẽ cãe ꝓme vt supra ꝺcñ ẽ: qz sic oĩa essent necia. ergo nec possibile: ꝛ ipossibile iudicandum est ſm supiozes causas.

Respondeo dõm q; ipole est dupl'r. Aligd. n. est ex se ipossibile: sicut dictũ est de his q̃ ꝺdictionẽ ĩcludũt. ꝛ B iudicant̃ ipossibilia absolute: nõ per respectũ ad causas supiozes vel inferiozes. Aliquid aũt est ipossibile qđ q̃tuz in se est nõ hꝫ rõnẽ ipossibilis. sed in ordine ad aligd. ꝛ in istis distinguẽduz est: qz possibile pot̃ dici ſm potẽtiã actiuã ꝛ passiuã: ꝛ oqꝫ mõ dicit̃ aligd pole ꝛ ipossibile simpl'r per ꝓparationẽ ad suaz cãm ꝓximã actiuã vel mãlez: cui⁹ cõditiones effect⁹ segtur: vt ꝓus dictũ est. vbi gratia. mã statue remota est terra ꝛ aq̃: mã ꝓxima cupꝛi ꝛ lignum. Dicim⁹ aũt ex cupro posse fieri ſtatuaz: nõ aũt ex terra. B. n. ſolũ dicim⁹ esse in potẽtia in aliq̃ absolute: qđ pot̃ educi ꝺ mã vno motore: vt in. 9. meta. dr̃. Dõm est g̃ q; oẽs effectus g̃ sunt imediate ipſi⁹ dei nõ per cãm ſcdaz me⁹. vt creatio mũdi creatio aie: ꝛ glificatio aie: ꝛ hꝺ iudicandi sunt pole⁹ vel ipossibiles ſm cãs supiozẽ dinã. ꝓñt nihilomin⁹ alig eoz iudicari pole⁹ ſm cãs passiuas inferiozes: qz cãe receptiue se bñt in ſeriozib⁹ sic̃ aia se hꝫ ad corꝑ ꝓparatũ ꝛ opationẽ nãe: ꝛ ad graz li. ar. Sz illi effect⁹ qui nati sunt ex cãis esse ſeriozib⁹. ꝓximis actiuis ꝛ pas. iudicãdi sũt pole⁹ vl' ipole⁹ ſm cãs ſeriozes: sic̃ in visiõe ceci ꝛ in resurrectõe moztui: ꝛ hꝺ. Uita. n. ꝛ visio sunt effect⁹ imediati cãrum inferiozũ. ſ. formaꝛ vnitarum corꝑi.

Ad primum ergo dõz q; sapiẽtia mũdi in B stulta reputata est: qz ita iudicauit B ipossibilia nãe: ita esse ipossibilia q; ẽt deus ea facere non posset. Aliquid tñ ꝑt dici ſimpliciter ipossibile: qđ alicui est possibile: sicut aligd dicit̃ ſimpl'r albuz: qđ. ſ. aligd sui nõ est albuz. ¶ Et per hoc ps rñsio ad alia.

¶ Expositio textus.

Potuit de⁹ simul cũcta facere ꝛc.) Hoc solum ita q; cõdent oẽs spẽs: sed etiaz oĩa idiuidua spẽruz: q̃ in toto tpe fiunt: sed rõ ꝓbibuit: nõ q̃dez per ꝺrietatez ſz p incõpossibilitatẽ: non. n. pot̃ esse qđ de⁹ aligd faciat: ꝛ illud rõnale non sit. vñ rõ ſe hꝫ sicut determiãs op⁹: ꝛ potẽtia sicut exequẽs. (Qz nõ eẽt B pole ꝛc.) Et B ẽt dicit Dio. in. 8. ca. de di. no. ꝛ ponit exẽplũ sic̃ cũ aligd dr̃ eẽ nõ ens. Hoc. n. ipz eẽ est nõ eẽ: ita ꝛ posse deficere ab eo qđ ẽ pfecte pole nõ est posse simpl'r (Põ aũt vl' ãgelus ꝛc.) Sciẽduz q; hõ ex ſe: vel a se nihil boni pot̃ facere: qz iſte ꝓpositiones de. ꝛ ab. denotãt cãm efficiẽtẽ. vñ dr̃ hõ posse facere aligd ab eo a quo potẽtiam hꝫ. Jſtat. n. q; gcgd boni hꝫ ab alio hꝫ. Sz per. denotat cãm formalẽ. vñ q̃daz pot̃ facere per se. ſ. q̃ cõplent̃ ꝓncipys nãlib⁹: q̃dã aũt nõ p se sicut ea q̃ fiunt p vtutem dinã vt miracula: et hꝺ: ꝛ ide ẽt est q; filius dr̃ oĩa agere per se: sed nõ a se.

¶ Opinio quorundam dicentiũ deum nil posse nisi quod facit. ¶ Distin. XLIII.

Quidã tñ de suo sensu gl'iantes: dei potẽtiã sub mẽsura coartari conati sũt. Cũ. n. dñt. bucusq; ꝑt ds ꝛ nõ ãpli⁹: qđ B ẽ aliꝺ q̃ ei⁹ potẽtiã q̃ ifinita ẽ ꝓcludẽ ꝛ restrigere ad mẽ surã: Aiũt. n. nõ pot̃ de⁹ aliꝺ facere q̃ fac̃: nec

Universidad de Deusto
Biblioteca

melio⁹ facere id qđ fac: nec aliqđ ꝓtermittere ꝺ his q̄ fac. Jstāq; ꝓma suā opionē ꝟisilib⁹ argumētis cauſisq; ꝟmētijs necnō ⁊ ſacraꝝ auctoritatū teſtionijs munire conāt dicētes. Nō ꝓt ꝺs facē niſi qđ bonū ⁊ iuſtū ē fieri: nō ē aūt iuſtū ⁊ bonū fieri ab eo niſi qđ fac. Si.n. aliud iuſtū ē ⁊ bonū eū facē q̄ fac: nō ḡ fac oē qđ iuſtū ē ⁊ bonū eū facere. ꝟ qs audeat ꝟ dicere.

¶ Secunda ratio.

Adūt ēt. ñ ꝓt facē niſi qđ iuſtitia ei⁹ exigit: ꝟ nō exigit ei⁹ iuſtitia vt faciat niſi qđ fac: nō ḡ pōt facere niſi qđ facit. Eadēq; iuſtitia exigit: vt ⁊ id nō faciat qđ nō facit: nō aī pōt facere ꝺ iuſtitiā ſuā: nō ergo pōt aliquid eoꝝ facere que dimittit.

¶ Reſpōſio ad ꝓius dictum.

Js aūt rñdem⁹ duplicē ꝟboꝝ itelligētiā aperiētes ⁊ ab eis inoluta euoluētes: ſic. Nō pōt ꝺs facere niſi qđ bonū ē ⁊ iuſtū. i. nō ꝓt facere niſi illud qđ ſi faceret bonū ⁊ iuſtū eēt: verꝫ ē. ꝟ mīta pōt facere q̄ nō bona ſūt nec iuſta: qz nec ſūt nec erunt nec ꝟ fiūt: nec fiēt: qz nūq; fiēt. Jtē qđ ſcꝺo ꝓpoſi tū fuit nō ꝓt facere niſi qđ iuſtitia ſua exigit: ⁊ nō pōt id facere qđ iuſtitia ſua exigit vt nō fiat. Dicim⁹ qz exactiōis ꝟboꝝ ꝺe ꝺo ꝓgrue nō ꝺr: nec ꝓpie accipiť: ⁊ illis locutiōib⁹ duplex eſt ſenſus. Si.n. itelligas nō ꝓt facere niſi qđ ſua iuſtitia exigit. i. niſi qđ voluntas ſua iuſta vult: falſū dicis. Juſtitia.n. ipſi⁹ dei eqſſima voluntas accipiť: q̄ ir accipit Aug. illa ꝟba ꝺñi i Gene. loquētis ad loth. Nō poſſū qcq̄ facē ꝺec illo itroeas. exponēs: nō poſſe ingt ſe dixit: qđ ſine dubio poterat ꝑ potētiā: ꝟ ñ poterat ꝑ iuſtitiā: q̄ſi poterat qđē: ꝟ nō volebat: ⁊ illa volūtas iuſta erat. Si ꝟo ꝑ ꝟba itelligis eū ñ poſſe facere: niſi illud qđ ſi fieret iuſtitie ei⁹ ꝟueniret: verꝫ dicis. Sil'r diſtigue illud. Nō ꝓt facere qđ ſua iuſtitia exigit vt nō faciat. i. nō ꝓt facē id qđ ipſe q ē ſūma iuſtitia nō vult facere: falſū ē. Si aūt ꝟbis ꝟbis itelligas eū nō poſſe facere id qđ iuſtitie ei⁹ ꝟuenire nō pōt: verꝫ dicis.

¶ Tertia illoꝝ ratio.

Adunt quoq; ⁊ alia dicētes. Nō pōt de⁹ facere niſi qđ ꝺz: nō aūt ꝺz facere niſi qđ facit. Si.n. ꝺz alia facere: nō ḡ facit oē qđ ꝺz. Si ꝟo facit oē qđ debz: nec pōt facere niſi qđ ꝺz: nō ḡ pōt facere niſi qđ facit. Jtē aut ꝺz dimittere qđ dimittit ne faciat: aut nō ꝺz. Si nō ꝺz nō recte dimittit. Si ꝟo ꝺz dimittere: ḡ nō ꝺz facere. Si āt nō ꝺz: nec decz: nec oz eū facere. Et ſi nō decet nec oz eū facē: ḡ nō ꝓt facere. Nō ḡ pōt facere niſi qđ fac: nec pōt illud dimittere qđ fac qn faciat: qz ꝺz illud facere: ⁊ qđ ꝺz facere ñ ꝓt illud dimittere. Sz vt mihi vť ꝟ ꝟbū ꝺz venenū bz. Multiplicez .n. ⁊ inoluta ꝓtinet itelligentiā: nec deo ꝓpie ꝓpetit q nō ē debitoꝝ nob: niſi forte ex ꝓmiſſo. Nos ꝟo ei debitores ſum⁹ ex ꝓmiſſo. Ut aūt venenū euacueť diſtigue ꝟbū ſēſus. Nō ꝓt ꝺs facere niſi qđ ꝺz. i. niſi qđ vult falſū ē. Sic.n. ꝓt ipſe dici debere aliqđ qz vult illud. Si āt di cať nō pōt niſi qđ ꝺz. i. nō pōt niſi illud qđ ſi faceret ei bñ ꝟueniret: verꝫ ē. Addūt quoq; illi dicētes. Nihil faċ aut dimittit niſi optia ⁊ rōnabili cā: licz nob occulta ſit: ꝟ quā opz eū facere aut dimittere q̄ fac vel dimittit. Rō. n. penes eū ē q̄ illa faċ ⁊ illa dimittit: q̄ rō eterna eſt ⁊ ſp manēs: ꝓter quā nō pōt aliqđ facere vť dimittere. Illa ḡ manēte nō pōt quod faċ dimittere: nec quod dimittit facere: ⁊ ita nō ꝓt faceť niſi quod faċ. Et ad ꝟ rñdemus ambiguitatē locutiōis determinātes. Cū.n. ꝺr rō vel cā optima penes deū ē q̄ facit cūcta q̄ faċ: ⁊ dimittit ea q̄ dimittit: verꝫ qđē ē: qz in eo volūtas ē eqſſima ⁊ rectiſſima: q̄ faċ ⁊ dimittit q̄ vult: ꝺ quā facere non pōt: nec ꝓter eā facere pōt. Nec vtiq; ꝺ eā faceret: nec ꝓter eā: ſi ea q̄ faċ dimitteret: vť q̄ dimittit faceret: ꝟ eadē manēte rōe ⁊ cā: alia potuit facere ⁊ iſta dimittere. Licet ḡ rō ſit penes eū q̄ alia faċ ⁊ alia dimittit: pōt tñ ſm eandē rōnē ⁊ dimittere q̄ facit ⁊ facere q̄ dimittit. Ipſi aūt addūt. Nō ē eū facere q̄ faċ: ⁊ nō alia: ⁊ nō ꝓt facere niſi quod rō ē eū facere: ⁊ ita nō pōt facere niſi quod faċ. Jtē rō ē eū dimittere q̄ dimittit: ⁊ nō pōt nō dimittere quod rō ē eū dimittere: ⁊ ita nō pōt nō dimittere quod dimittit. Et ad ꝟ dicim⁹ locutōes ambiguas eē: ⁊ iō determinādas. Si.n. cū ꝺr non pōt facere niſi quod rō ē eū facere: itelligas eū nō poſſe facere niſi ea q̄ rōnabilia ſūt: ⁊ ea q̄ ſi fierent rōnabilia eēnt: ver⁹ ē ſenſus. Si aūt itelligas eū nō poſſe facere alia rōnabilia ⁊ bona: niſi ea q̄ vult: ⁊ facit: falſus eſt itell's. Jtē aliud adiūgūt dicētes. Si pōt de⁹ aliud facere q̄ facit: pōt ergo facere quod nō ꝓſciuit: ⁊ ſi pōt facere qđ ñ ꝓſciuit: pōt ſine ꝓſcia opari: qz oē quod factuꝝ ſe ꝓſciuit facit: nec facit aliqđ quod nō ꝓſciuit. Qz ſi ꝓter ſciam ei⁹ aliqđ fieri ipoſſibile eſt: oē ergo quod ꝓſcitū eſt fieri neceſſe eſt: ergo aliud fieri q̄ ſit nulla rōne poſſibile eſt: non ergo poteſt a deo fieri niſi quod fit. Hec aūt queſtio de ꝓſcientia facile determinari pōt per ea q̄ ſuper⁹ dicta ſunt: cuꝝ de ꝓſcientia ageret.

¶ Auctoritatib⁹ vtunť i aſſertionē ſue opionis.

Js aūt illi ſcrutatores q̄ ꝺfecerūt ſcrutātes ſcrutinia ſcoꝝ ānectūt teſtimōia. Dicit.n. Aug. in lib. de ſimbolo. Hoc ſolū nō pōt ꝺs qđ nō vult: ꝓ qđ vť non poſſe facere aliqđ niſi qđ vult: ꝟ ñ vult niſi qđ faċ: ⁊ ita vť nō poſſe niſi qđ faċ. Illud āt ita itelligēdū ē. Jd ſolū nō pōt ꝺs qđ non vult. ſ. ſe poſſe. Jdē i. vij. li. cōfeſ. ad deū loquēs ait. Ne cogeris iuit⁹ ad aliqđ qz volūtas tua nō ē maioꝝ q̄ pō: eēt aūt maioꝝ: ſi teipo tuipe maioꝝ eſſes. Ex ꝟ vť q ꝺs nō poſſit pťa q̄ vult. ſic non vult pťa q̄ pōt. Sic.n. volūtas nō ē maioꝝ pō ita nec potētia maioꝝ ē voluntate. Jōq; ſic pťa nō vult q̄ pōt: ita eū nō pťa poſſe q̄ velle ꝺñt. Sz ad ꝟ dicim⁹: qz nec volūtas potētia: nec potētia volūtate maioꝝ ē: qz vna ⁊ eadē res ē potētia ⁊ volūtas. ſ. ipe ꝺs: q eſſet maioꝝ ſeipſo ſi volūtas maioꝝ eēt potētia: vť potētia volūtate. Nec hac auctate negať deū pťa poſſe facē q̄ velle: qz pťa ſūt ſubta ei⁹ potētie q̄ volūtati. Fateamur itaq; deū pťa poſſe facere q̄ nō vult: ⁊ poſſe dimittere q̄ faċ. Qđ vt certius firmiuſq; teneať ſcripture teſtimōijs aſſeram⁹ deū pťa poſſe faceť q̄ faciat. Veritas ipa ꝟ Mat. ait. An putas qz nō poſſū rogare pťez meū: ⁊ exhibebit mihi mō pluſq̄. xij. legiōes āgeloꝝ. Ex qb⁹ ꝟbis patēter inuit: qz filiꝰ poterat rogare qđ nō rogabat: ⁊ pater exhibere qđ nō exhibebat. Uterq; ḡ poterat facere: qđ nō faciebat. Aug. ēt i ench. ait. Omipotētis volūtas multa pōt facere q̄ non vult nec faċ: potuit. n. facere. vt. xij. legiones angeloꝝ pugnarēt ꝺ illos q ꝟ ꝓz cepe rūt. Jtē i eodē. Cur apud quoſdā nō facte ſūt ꝟtutes: q̄ ſi facte fuiſſent: egiſſent illi boies penitētiā: ⁊ facte ſūt apꝺ eos q nō erāt crediturī. Tūc nō latebit qđ nūc latet. Nec vtiq; iniuſte ꝺs noluit ſaluos fieri: cū poſſent ſalui eē ſi vellent. Tūc i clariſſima ſapie luce videbiť: quod nūc pioꝝ fides bz añq̄ manifeſta cognitōe videať: q̄ certa ⁊ imutabil' ⁊ efficaciſſima ſit volūtas dei: q̄ multa poſſit ⁊ nō velit: nibil āt qđ nō poſſit velit. Jdē in lib. de nā ⁊ gra. Bñs lazaruꝫ ſuſcitauit in coꝝpore. Mungd dicēdū ē: nō potuit iudā ſuſcitare in mēte. Potuit qdē ſed noluit. His auctatib⁹ aliiſq; multis aperte doceť: q ꝺ⁹ multa poſſit facere q̄ nō vult qđ ēt rōne ꝓbari pōt. Nō. n. vult ꝺ⁹ oēs bomies iuſtificare: ⁊ tñ qs ꝺubitat eum poſſe. Pōt ḡ ꝺ⁹ aliud facere q̄ facit: ⁊ tñ ſi aliꝺ faceret aliꝰ ipſe nō eſſet. Et pōt aliud velle q̄ vult: ⁊ tñ ei⁹ voluntas nec alia: nec noua: nec mutabilis aliquo mō pōt eē. Qz ⁊ ſi poſſit velle qđ nūq̄ voluit: nec tñ nouiter: nec noua volūtate: ꝟ ſempiterna tñ voluntate velle pōt: pōt enim velle quod ab eterno pōt voluiſſe: bz. n. potentiam volendi ⁊ nunc ⁊ ab eterno: quod tamen nec modo vult nec ab eterno voluit.

¶ Diuiſio textus.

Hic magiſter excludit errorē q̄rūdā ꝺ ꝓdeterminata q ꝺi pōz limitabāt dicētes nō ſimplr oīum eē dei pōm. Et ꝺicit i ptes duas. In pª ipꝛobat errorē eoꝝ inq̄tū limitabāt dei potētiā ad res q̄ fiūt. In zª inq̄tū limitabāt ad q̄litatez eaꝝ. dicebāt. n. nec alia nec meliora poſſe deū facere q̄ſ q̄ faċ. 44. di. ibi (Nūc illō reſtat ⁊c.) ꝓpria i tres. In pª narrat coꝝ pōnē. In zª ponit ꝓbatōes eoꝝ ⁊ ſoluit eas. ibi. (Jſtāq; ſuā opionē ⁊c.) In zª iducit auctates ad vitatē ꝓbādā. ibi (Gateamur ergo deū ⁊c.) (Jſtāq; ſuā ⁊c.) Dic ponit ꝓbatōes eoꝝ. Et ꝺicit i ptes tres. In pª ponit q̄ꝺā ꝓbabilia argumēta q̄ habebāt. In zª pōit q̄ſdā cauſas q̄s adīueniebāt. ibi (Adyciūt illi q̄q dicētes ⁊c.) In zª ponit q̄ſdā auctates quas iducebāt ad ſue opionis ꝟfirmationē. ibi (Dis aūt bi diſpu. ⁊c.) ꝓbatiōes aūt ⁊ rñſiones patēt in lra. Queſtio. I.

Circa hanc opionē opz duo q̄rere ꝟ q duo ponebāt. ꝓmo ponebāt q nō pōt facere aliqđ eoꝝ q̄ nō faċ: ⁊ in ꝟ negabāt i finitatē ꝺine potētie. Unde ꝓmo qō fit de infinitate ꝺine potentie. zº ponebant deū nō poſſe nō facere ea q̄ facit: ⁊ in ꝟ iduceb āt deum agere ex neceſſitate. Et iō zª queſtio erit vtrū deagat ex neceſſitate. ¶ Circa ꝓmū q̄runť duo. ꝓ vtr potentia dei ſit infinita. zº vtrū oīpotētia ſua q̄ ꝟuenit ſibi ſm infinitatē potētie ſit creature cōicabilis.

¶ Utrum potentia dei ſit infinita. I.

Ad primum ſic ꝓcedit. vť q nō ſit infinita. Sic.n. dicit pꝟbs i zº phy. Infinitū bz rōnē ꝓtis ⁊ māe ⁊ ita iperfecti: ꝟ pō dei ē pfectiſſima. ḡ nō ꝺz dici infinita. ¶ Ꝓ. ꝟ pꝟbz in ꝓ phy. finitū ⁊ infinitū ꝺgruūt q̄ſtitati: ꝟ oē q̄ſtū ē diuiſibile: cū igit pō diuina ſit ſimpleꝛ. videť q nec finita nec infinita dicēda ſit. ¶ Ꝓ. ꝟ pꝟbos ſi eēt aliq̄ pō actiua cui nō rñderet aliq̄ pō paſſiua in nā: illa eēt fruſtra: ꝟ nulla pō paſſiua ē ad recipiēdū effectū infinitū: cū ḡ pō actiua dei nō ſit fruſtra. vť q nō ſit infinita. ¶ Ꝓ. nullū infinitū cōprehēdi pōt: qz ſm Aug. in li. de videdo deū. illud cōprehēdiť cui⁹ fines circūſpiciunť: ꝟ itell's ꝺin⁹ ꝺprehēdit potētiā ſuā: cū totam potētiā ſuā ꝺs cognoſcat. ḡ ſua pō nō eſt infinita. ¶ Ꝓ. ois pō pōt reduci in actum. ſi ḡ potētia dei ſit infinita: poterit actu infinita facere: ꝟ ſi actu infinita feciſſet. Aut aliqđ poſſet facere ampli⁹: ⁊ ſic infinito eēt aliquid mai⁹. Uel nibil ampli⁹ facere poſſet: ⁊ ſic ipotēs ex bis q̄ faceret reddere tur ⁊ ſua potētia ad opa ei⁹ finireť ⁊ infinita nō eēt: q̄ oia ipoſſibilia ſunt. ergo dei potētia nō eſt infinita.

Sed cōtra in magnitudine infinita ſemp eſt vť⁹ infinita: ſicut pbi ꝓbāt: ſiue ponať magnitudo molis: quā tñ impoſſibile eſt eē infinitaz: ſiue magnitudo vtutis: ſed in ꝑs. ꝺr. q magnitudinis ei⁹ nō eſt finis. ergo virtus vel potentia eius eſt infinita.

Reſpondeo dicendū q infinituꝫ pōt dupliciter ſumi. Uel ꝓpriatiue: ⁊ ſic deo nō cōuenit. nibil enim ꝓprie loquendo ꝓpriatiue de ipſo dici poteſt. vt ſupra dictum eſt. Uel negatiue: ⁊ ſic deus dicit

infinitus ſm Damſ. qz nullo mō finiť. Oz qualr ſit iueſtigandū eſt. Quidā. n. accipiētes finitū ⁊ ifinitū ſolū ſm q̄ ſunt paſſiones q̄ntitatis nō poterāt in deo ĩuenire ifinita tem niſi ꝓ q̄ ĩueniebāt in eo rōnē q̄ntitatis ⁊tualis. Uñ dicebant deū eē ifinitū: qz virt⁹ eius ē ifinita. Jō accidit q̄ gdā negauerūt eēntiā dei eē ifinitā in rōne ēntie conſideratā: ⁊ ſic a ſcis eā videri aſſerebāt: ſz iſtud erroneū eſt. Et iō alr dom̄ q̄ ſm plm in. 5. meta. finis vl termin⁹ multiplr dr̄. Uno⁹ termin⁹ q̄ntitatis ſic punct⁹ linee: ⁊ B mō dr̄ a pone ⁊ a ꝑtiōe talis finis finitū ⁊ ifinitū ſm q̄ eſt paſſio q̄ntitatis: ⁊ ſic nō ſunt in icorporeis. Dr̄ alio mō finis q̄tū ad eēntiā rei ſic vltia dr̄ia ꝓſtitutiua ē: ad quā finiť eēntia ſpēi. Uñ illud qō ſignificat eēntiā rei vocat⁹ diffinitio ve' termin⁹. Et ſic dr̄ vnūqōq; finiri p illud qō ⁊terminat vl ꝓhit eēntiā ſuā: ſicut nā gnīs q̄ de ſe ē idifferēs ad multa: finiť p vnā dr̄ia: ⁊ mā ꝑma q̄ de ſe ē idifferēs ad oēs formas. vñ ⁊ infinita dr̄ia: finiť aūt per formā: ⁊ ſimilr forma: q̄ quātuz in ſe ē pōt ꝑficere diuerſas ptes mās: finiť per mām in q̄ recipiť. Et a negatiōe talis finis ēntia dīna infinita dr̄. Dis. n. forma in ꝑticia rōne ſi abſtracte cōſideret ifinitatē habz: ſicut in albedie abſtracte ītellecta ratio albedinis nō eſt finita ad aligd: ſz tamē rō colozis ⁊ ratio eēndi determinat in ea ⁊ ꝓhitur ad ꝺterminatā ſpēm. Et iō illud qō hz eē abſolutuz ⁊ nullo modo receptū in aliquo: imo ipſemet ē ſuuz eē: illud ē ifinitū ſimplr: ⁊ iō eēntia eius ifinita ē ⁊ bonitas ei⁹: ⁊ gc/quid aliud de eo dr̄: qz nihil eozuz limitat ad aliquid: ſicut qō recipiť in aliquo limitat ad capacitatem eius. Et ex B q̄ eēntia ē ifinita ſequiť q̄ potētia eius infinita ſit. ⁊ B expreſſe dicit in lib. de cauſis. q̄ ens ꝑmū hz virtutē ſimplr infinitā: qz ipſūmet eſt ſua vtus.

Ad primuz g̃ dōz q̄ illa obo ꝓcedit de ifinito qō ꝑtiue dr̄: qō. ſ. natū ē hr̄e finē ⁊ nō hz: ⁊ ſic rō ei⁹ ꝓſiſtit in mā cū ꝑtiōe: ⁊ B deo nō ꝓpetit.

¶ Ad z^m dōz q̄ obo illa ꝓcedit de ifinito ꝑ q̄ dr̄ a ꝑtione finis q̄ ē termin⁹ q̄ntitatis. ¶ Ad 3^m dōm q̄ pō dei actiua nō ē pp finē ſz ē finis oīuz: ⁊ iō q̄uis nulla pō paſſiua adequet eā nō ē frūſtra: qz frūſtra ē ꝑ ſ hz in. 2. phyſi. qō ē ad finē quē nō iducit. alie tñ potētie actiue ⁊ paſſiue accedūt ad eā q̄tū pñt. ¶ Ad 4.^m dōm q̄ de rōne cōprehenſionis ſunt duo. Unū eſt q̄ fines ei⁹ rei apprehēdantur vel cōtineant: ⁊ ſic ifinitū nullo mō cōprehendiť ne/qz a finito neqz ab ifinito: nec ſic de⁹ ſeipm comprehēdit qz fines nō hz. Aliud ē rōne eius. ſ. nihil cōprehēſi eē extra comphēſozē: ⁊ ſic infinitū ſeipſum cōprehēdit: ⁊ ſic ēt ītellectus diuinus eēntiaz ſuam ⁊ potētiaz comprehēdit cum nihil extra ipm eſt. ¶ Ad gntuz dōm q̄ nullus effectus ꝓducť per aliquā potētiaz p modū qui ē ꝓtra rōnē ipſi⁹: ſicut potētia motiua nō facit oēs partes mot⁹ eē ſimul. iaz. n. nō eēt mot⁹ cum de rōne motus ſit ſucceſſio: ⁊ talis actus ē in ifinituz ſm plm in. 3. phyſi. qui. ſ. ſemp eſt pmixtus potētie: ⁊ iō nō reducť in actuz niſi ſucceſſiue: ⁊ iō non ſequiť q̄ ds poſſit facere eē in actu oīa infinita q̄ pōt: quia iam infinita eēnt finita.

¶ Utz oīpotētia dei poſſit cōicari creature. II.

Ad ſecūdū ſic ꝓcedť. vř q̄ oīpotētia dei creature cōicari poſſit. Oīpotētia. n. dei nō ē dignioz q̄ ſua bonitas: ſz bonitas ei⁹ cōicať creaturis. g̃ ⁊ oīpotētia. ¶ ꝑ. ſic hr̄e oēm potētiā ē de pfectiōe dīna: ita ⁊ hr̄e oīuz ſciam: ⁊ ēt ſcia ad pla ſe extēdit: qz ad bona ⁊ mala: ſz hr̄e oīuz ſcias cōicatū ē aīe xp̄i. g̃ ⁊ hr̄e oīpotētiā: ⁊ ſic oīpotētia vř creature cōicabil'. ¶ ꝑ. fides facit oīa poſſibilia. qz nihil ipoſle ē credēti: ſicut hr̄ Mat. 17. ſz fides creature ifundiť. g̃ ⁊ oīpotentia cōicať. ¶ ꝑ. ſicut ꝓbatū ē a phis oīs vtus ſepata a mā ē ifinita: qz nō ē accipe ꝓportionē vtutis mālis ad vtutē ſubē ſepate: ſz angeli q' ſunt creature: ſūt ſubē a mā ſepate ſm Dio. cum g̃ ds dicať omnipotēs pp infinitatē ſue potētie: vř q̄ oīpotētia aligbus creaturis cōicari poſſit.

Sed contra creatio vniuſcuiuſq; ptinet ad ōi potētiā: ſz nulli rei ꝓferri pt vt ſibimet creādo eē ꝓferat. g̃ nulli rei create oīpotētia cōferri pōt. ¶ ꝑ. q̄cgd alicui creature cōicabile ē de pfectiōib⁹ diuinis totū ad ſe ꝓpriū cōicatū ē: ſz ſibi nō ē cōicata oīpotētia: vt in. 3. b^o dr̄. g̃ nulli creature cōicabilis eſt.

Reſpondeo dōm q̄ vtus vl potētia ſp ꝓſeq̄ť eēntiā. vñ ipoſle ē vt eēntie finite ſit virtus ifinita. Impoſſibile eſt aūt aliquā eēntiā creatam eē infinitā: eo q̄ eē ſuū ñ eſt abſolutū ⁊ ſubſiſtēs: ſz receptū in aliquo. Si. n. eēt eſſe abſolutū nō differret ab eē dīno. Nō. n. pōt eē pl'alitas alicui⁹ nāe ſic albedis vel vite niſi B mō q̄ vnū ſit abſolutuz: ⁊ aliud alteri ꝓiūctū: vl' vtrūq; in diuerſis receptū: eo q̄ ſuba vniuſculuſq; rei ē ſimlr: vt ex. 5. metaphy. vñ ſicut nulli creature pōt cōicari q̄ ſit deus ita nō pōt ſibi cōicari q̄ ſit infinite eēntie ⁊ infinite potentie: ⁊ q̄ oīpotētiam habeat.

Ad primum g̃ dōz q̄ q̄cgd ꝑfectiōis ē in creatura totū ē explatū a ꝑfectiōe dīna: tñ ꝑfecti⁹ ē in ds q̄z in creatura: nec ſm illū modū in creatura eē pōt: q̄ in ds ē: ⁊ iō oē nomē q̄ ds̄ignat ꝑfectionez dīnā absolute: ñ ꝓcernēdo aliquē modū: cōicabile ē creature: vt potētia ſapia bonitas ⁊ hs̄. Oē aūt nomen cōcernens modū quo illa ꝑfectio ē in ds creature īcōicabile ē: vt eſt ſūmū bonū eē oīpotēte ⁊ hs̄. ¶ Ad z^m dōm q̄ pō ſignificať p egreſſuz ab eēn^a. vñ ei qō hz eēntiā finitā pō ifinita cōicari nō pōt: ſz ſcia aie ē in recipiendo. vñ pōt ſz q̄ vniť alicui infinito vt obo oēm ſciam hr̄e: ⁊ ſic aia xp̄i in ds oīa videt. ¶ Ad 3^m dōm q̄ ibi ē accōmoda diſtributio. Non. n. virtus fidei abſolute ad oīa ſe extendit: ſic ad creationē celi ⁊ hs̄: ſz tñ ad ea q̄ faciūt ad ꝓfirmationē fidei: vt ſuſcitare mortuos ſanare infirmos ⁊ hs̄. Nec iſta ēt efficiunť aliqua vtute creata: q̄ ſit in credēte: ſz virtute ĩcreata ad ꝑces fidelis: ⁊ iō dictū eſt ſupra q̄ hō nec p ſe nec a ſe iſta facit: B aūt attribuiť potius fidei q̄ alij virtuti inq̄ntuz ea q̄ credunť quodāmō miraculis ꝓbāt. vt hr̄ Mar. vl. dño cooperante ⁊ ſmonē ꝓfirmāte ſequentibus ſignis. ¶ Ad 4.^m dōm q̄ ibi. ⁊ in. 2. de cauſis dr̄ q̄ virtus itelligētie create nō ē infinita ſimplr. ⁊ ꝓbať p B q̄ ipſa vtus itelligētie nō eſt p ſe ſubſiſtens ſz eſt recepta in aliq̄ ſubſiſtēte. Nulla. n. itelligētia eſt ſua vtus ſic nec aliqua creatura. Dr̄ tñ ibi q̄ ē ifinita iferi⁹ ⁊ nō ſupi⁹. Qō ſic exponiť ibidez: qz ſi cōpareť vtus intelligētie ad ſuperius ſuū. ſ. deū: manifeſtať finita inq̄ntū nō recipit dīnam vtutez in ſe ꝑ ſuā totā infinitatez: ſz p modus poſez ſibi. Sz in cōparatiōe ad ea q̄ ſub ipſa ſunt dr̄ infinita inq̄ntū in infinituz pōt mouere ⁊ ifinitos effect⁹ ꝓducere p motū ꝑ q̄ pōnē pb̄oꝝ q̄ ponūt itelligentias mouere ozbes: ſic ēt ⁊ vt⁹ ſolis ꝑt dici ifinita iferi⁹: inq̄ntū. ſ. p eā pñt ifinita gnāri: ſi mūdus ſemp maneret. Qō. II.

Deinde q̄riť de neceſſitate dīne opationis. ¶ Et circa B querunť duo. Primo vtz opeť ex nećitate nāe. z^o vtrū opeť ex neceſſitate ſue iuſtitie.

¶ Utz de⁹ opeť de nećitate nāe. I.

Ad primū ſic ꝓcedit. vř q̄ opeť p neceſſitatez nāe. Dić. n. Dio. i. 4. c. ō di. no. ſic nr̄ ſol nō rōcinās nō eligēs radios ſuos diffūdit ī oīa corpa: ita ⁊ dīna bonitas in oīa entia: ſed opari ſine rōcinatione ⁊ electione est operari per nećitatē nāe. g̃ de⁹ per neceſſitatē nāe operať. ¶ ꝑ. oē agēs per eēntiam ſuā: agit p nećitatē nāe: qz qō cōſequiť ad eēntiā alicui⁹ rei inq̄ntū ē eēntia nećio ab ipſo cōſequiť ſi eē ponať: ſz deus agit per eēntiaz ſuā cuz ſit p̄mū agēs. vt ibidē etiaz Diony. dicit. g̃ vř agere ex neceſſitate nāe. ¶ ꝑ. ſicut ds p ſe ē bon⁹: ita ēt ⁊ per ſe neceſſariuz: cum oīa ab ipſo nećitatē habeāt: ⁊ oē qō eſt per aliud reducť ad id qō ē per ſe: ſz in p ſe bono nihil ē niſi bonū. g̃ ēt in deo p ſe neceſſario nihil ē niſi neceſſariuz: ⁊ ita opatio ei⁹ neceſſaria ē ⁊ ex neceſſitate opať. ¶ ꝑ. impoſſibile ē cām neceſſariy nō eē neceſſariaz ſed oīa entia creanť per opationē dīnā: ſi igiť nō eēt nećia nihil in mūdo eēt nećiuz: ſed totū cōtingēs. B aūt eſt falſum ⁊ ꝺ̄ ſenſum ⁊ oēm ſciam. g̃ vř q̄ ds ex neceſſitate opeť.

Sed contra ab vno ꝛz neceſſitatē nāe opante nō eſt niſi vnū: qz ſm plm ídē ſemp facit ídē. g̃ ſi ds eēt agēs per nećitatē nāe ab ipſo nō eēt niſi vnū ímediate: ⁊ ab ipſo vno eēt aliꝺ vl' alia: ⁊ ſic deiceps: B aūt ē falſum ⁊ ꝺ̄ fidē q̄ deū oīuz entiū creatoꝛē cōfiteť ⁊ nullum aliuz creatoꝛē eē. g̃ nō agit ex nećitate nature. ¶ ꝑ. oīs agēs per nećitatē nāe ꝓducit effectū coeuū ſibi niſi ipediať: ſz vtus dei q̄ ifinita eſt ipediri non pōt. Si g̃ res ex nećitate nāe ageret mundū ſibi coeternū creaſſet: qō ēt cōtra fidē eſt: nō g̃ agit p neceſſitatē nature.

Reſpondeo dōm q̄ oē qō eſt ex nećitate nāe vel ē intētū vel ordinatū ad finē: vl' nō. Et ſi qdē nō ē itētū vel ordinatuz ad finē erit caſu: qz caſus nihil aliud ē q̄ nā agēs ꝑter intētionē: vt in. 2. phy. dr̄ ⁊ ſic mōſtra in nā fiūt ex nećitate nāe ꝑticularis b^o idiui dui: q̄uis ſit ordinata in finē a nā vl'i. vt corruptio vnius ſit gnātio alteri⁹: ſic aūt non pōt eē q̄ ds agat ex nećitate nāe: qz ſeq̄reť q̄ oīa caſu ꝓtingereť: quaſi ea q̄ accidūt ex nećitate māe: ⁊ q̄ nulla nā ītēderet finē: qō ē ꝺ̄ ꝑm in 2° phy. Nō. n. ītēdit nā creata finē niſi inq̄ntū a ſua cā ē ordinata. Si aūt ē ordinatū ad finē: oz q̄ B ſit vel ab alio ordinante ſepato: vl' ab ordināte cōiuncto. Ab ordināte ſeparato opones nāe q̄ ad finē certitudinalr rēdūt in finē illuz ex ꝓuiſione ⁊ ordinatiōe alicui⁹ cāe ſic ordinantis. Uñ themiſti⁹ dicit q̄ nā agit q̄ſi eēt mota ex cauſis ſuperioꝛib⁹. i. inq̄ntū ē in ea gdē iſtinct⁹ ab ordinatiōe ſubaruz ſepata ⁊. Sic ēt nō pōt eē q̄ illud qō ē a deo ſit B mō ordinatū in finē: qz ſic oporteret aligd pus ds eē: ex cui⁹ directiōe ⁊ ordinatiōe ſuū opus itēderet ⁊ ꝓſeq̄reť fmē. Relinquiť g̃ q̄ ea q̄ agunť vtute nāe ſue ſint ordiata in finē ab ordināte cōiūcto ipſi agēti: qō ē ſapia ei⁹: ⁊ ita ea q̄ agunť ab ipſo ꝓcedūt ordie ſapie ei⁹. ⁊ p ꝺ̄ns volūtate ipſi⁹: g amat būc ordinē: ⁊ nō ex nećitate nāe: ⁊ B ꝓprie apparet in diſpōne celoꝛ in gb⁹ multa ſūt: vt nūerus ſtellaruz ⁊ diſtātia eaꝛ ⁊ q̄ſitas ozbiū ⁊ hs̄: de gb⁹ nulla pōt ratio aſſignari niſi ex ordine ſapie ꝓditozis: quāuis fozte alicui⁹ diuerſitatis q̄ ē in gnābilibus ⁊ corpozalibus poſſit rō aſſignari ex diuerſitate māe: ⁊ ꝑpter B dns frequēter in ſcripturis in oſtēſionē dīnitatis ſue remittit ad cōſideratōez celoꝛ. vt Jſa. xl. leuate ī celū oculos vr̄os ⁊.

Ad primum g̃ dōz q̄ Dio. nō ītēdit aſſignare cōueniētiā bonitatis dīne ad ſolē viſibilē q̄ſtū ad nećitatē agēdi: ſz q̄ſtuz ad vltatē cauſandi: qō pz ex B q̄ ꝓtinuo oñdit radios dīne bonitatis vſq; ad vltima entiū diffundi. ¶ Ad z^m dōz q̄ ſic volūtas ⁊ eēntia ⁊ ſapia in deo idē ſunt re: ſz rōne diſtinguunť: ita ēt diſtinguunť ⁊ opationes ſm rōnes diuerſoꝛ attributoꝛū: quāuis ſit vna tñ ipſi⁹ opatio q̄ ē ſua eſſentia. Et iō quia creatio reꝛ q̄uis ſit opō eēntie ei⁹: nō tñ inq̄ntū ſolū ē eēntia: ſz ēt inq̄ntū ē ſapia ⁊ volūtas: iō ſeq̄ť ꝺditōez ſcie ⁊ voluntatis: ⁊ qz volūtas liba ē: iō dr̄ ds ex libertate volūtatis res facere: ⁊ nō ex nāe nećitate. ¶ Ad 3^m dōz q̄ q̄cgd ī ꝺo ē: ē ſua eēntia: ⁊ iō totū ē eternū ⁊ icreatū ⁊ neciuz: ſz tñ effect⁹ q̄ ex ei⁹ opōne ꝓcedit nō nećio ꝓcedit: qz ꝓcedit ab opōne ſz q̄ ē a volūtate: ⁊ iō ꝓducit effectū ſm libertatē volūtatis. ¶ Ad 4.^m dōz q̄ nō ē dōz volūtatem dei eē ꝓtigēte: aut opōne ipſi⁹: qz ꝓtigētia mutabilitatez ꝓportat q̄ in deo ꝓprie nulla eſt: ſz tñ ē ibi libertas voluntatis: ⁊ operationis ꝓut exit a voluntate.

¶ Utz deus agat de neceſſitate iuſtitie. II.

Bſecūduz ſic ꝓcedit. vř q̄ ds agat de nećitate iuſtitie. Sic. n. dic̄ glo. ſup illō. z. ad Thim. z. ſeipm negare nō pōt. ſeipm negaret ſi iuſtitiā ſuā dimitteret q̄ ē ipſe: cū igiť nećiuz ſit ds ſeipz non negare vř q̄ ex nećitate iuſtitie agat. ¶ ꝑ. q̄cgd nō ē iuſtuz ſi fiat: iniuſte ⁊ ꝺ̄ iuſtitiā fit: ſz ds nihil pt facere iniuſte ⁊ ꝺ̄ iuſtitiā: qz ſic poſſet peccare. g̃ vř q̄ de nećitate iuſtitie agat. ¶ ꝑ. cāe nāles dñr ager p nećitatē nāe: eo q̄ ꝺterminate ſūt ad vnū: ſz volūtas dei ímutabilr ꝺtermiata ēt ad iuſtitiā. g̃ vř q̄ agat de nećitate iuſtitie.

Sed cōtra Joā. z. dr̄ in glo. ds miſericoꝛs paratus ſaluare p mīam q̄s nō pōt p iuſtitiaz: ⁊ ita vř q̄ nō de nećitate iuſtitie agat. ¶ ꝑ. ꝓbat q̄ ſaluare illos q̄ ſunt in iferno nō ē iuſtitie: ſz magis ꝺ̄ iuſtitiam vř: ſz ſic legiť ad ꝑces btī Greg. dns traianū iperatoꝛez idolatrā ⁊ ob B in iferno dānatū ab iferis reuocauit ⁊ vite reſtituit. g̃ vř q̄ nō agat ꝺ nećitate iuſtitie. ¶ ꝑ. ſi nō pōt agere niſi ꝛz iuſtitiā: aut B itelligiť de iuſtitia creata: aut de iuſtitia icreata: ſz nō de iuſtitia creata: q̄re illa q̄ ē nō regulať: nec ēt de iuſtitia icreata: qz illa pōe nō ꝺriať nec volūtati. g̃ vř q̄ nō agat de nećitate iuſtitie.

Reſpondeo dōm q̄ deū agere de nećitate iuſtitie pt itelligi duplr. Aut ita q̄ nihil poſſit agi ab eo q̄ ſi fieret iuſtū nō eēt: ⁊ ſic verū ē. ſic. n. nō pōt facere aligd q̄ ſi fieret nō eēt volituz ab eo: ⁊ q̄ nō eēt ſcitum ab eo: ita ē de iuſto. Nihil. n. pōt facere q̄ ſi fieret nō eēt iuſtum. Aut pōt intelligi q̄ ex iuſtitia ſua ꝺmineť ad aliq̄ vnuz faciēduz ita q̄ aliud facere nō poſſit: ⁊ ſic falſum ē. Et hui⁹ rō ē: qz q̄ſcūq; tota ꝺtermiatio operis ē ex pte opantis: in opante eſt ꝺtermiare ad hunc modū B vl' illud. Quādo aūt ipm op⁹ ex ſe ꝺterminatū ē nō ē vlteri⁹ in opante. Uerbi gr̄a. in opib⁹ humanis aligd q̄ſtū ē de ſui nā ē idifferēs: vt ſedere vl' nō ſedere ⁊ vtrūq; ꝺterminať ad B q̄ ē eē vtuoſum ex pte bois q̄ adhibet ꝺbitas circūſtantias. vñ ex nećitate iuſtitie ad neutrum cogiť: ſz q̄cūq; faciat iuſtum erit ꝺbitis circūſtantyz adhibitis ex ordine rōnis. Aliquid aūt ē ex ſua forma ꝺterminatū ad vnū: ſicut mētiri q̄ ꝺ in ſe maluz ē: vel ſeruare equalitatē iuſtitie q̄ ꝺ in ſe bonuz ē: quorum nec vnum ꝑterire nec alterum facere ſine iniuſtitia poſſumus. Dico g̃ q̄ q̄cgd ē ordinatum iuſtū vl' bonuz in rebus creatis totum ē ex ipſa voluntate dei ordinante. ⁊ iō ex neceſſitate iuſtitie non facit B: quin aliud etiaz facere poſſet: qz modus ordinis q̄ē circa hoc ponit etiam circa aliud ponere poſſet. ſicut enim ſciētia ſua eſt cauſa virozū creatozum: econtrario ſciētie noſtre: ita ⁊ iuſta voluntas ſua eſt cauſa iuſtoruz. vnde ſi aliud faceret illud iuſtū faceret. ⁊ iniuſtus ipſe non eſſet.

Ad primū g̃ dōm q̄ iuſtitia poteſt accipi dupliciter. Uel ipſa ordinatio dīne volūtatis q̄ in deo eſt. ⁊ ſic nō pōt facere ꝑter iuſtitiaz: ſicut nō poteſt facere ꝑter ſcientiaz. Aut pōt accipi ſm q̄ ex ordine voluntatis ſue determiatur iuſtitia in aliquo opere cauſato ⁊ ꝑter illam iuſtitiam facere pōt: nec ſeipſum negaret. quia in B etiā qō faceret: ordo ſue iuſtitie appareret

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛideo nec cõtra iustitiã faceret nec iniuste. ¶ Et p̃ b̃ ps rñsio ad z^m. ¶ Ad 3^m dõm q̃ quãuis volũtas dei sit im mutabilis determinata ad iustitiã: tamẽ ordo iustitie nõ est determinat⁹ ad hanc rẽ: vel ad illã. vñ non sequit̃ qõ ex necessitate iustitie b̃ vel illud faciat. ¶ Ad 4^m dõs q̃ iustitia dr̃ dupl'r de deo. Uno modo retributio ꝓ meritis. ꝛ b̃ rñdet iustitie cuilibet spãliter dicte: ꝛ qz hoc attẽdit equalitatẽ ꝛ ordinẽ ex pte ipsarũ rerũ: ideo deus hãc iustitiam qñq̃ ꝓtermittit ꝛ fm misericordiã ꝓcedit op⁹ eius. Alio modo dicit̃ iustitia decentia diuine bonitatis. cui respõdet in politicis iustitia cõiter dicta: que est cõis virtus fm ph̃m in. 5. ethi. ꝛ qz b̃ respicit ordinez ex parte ipsius dei: ideo ꝓter hãc deus nunq̃ facit nec facere põt. nihil enĩ pc̃ facere qõ ipsuz nõ deceat. ꝛ huic iustitie nõ repugnat liberalitas qua alicui cõfert̃ id qõ sibi debituz non est: ꝛ b̃ est dei misericordia: qua etiã peccatorib⁹ dignis morte gr̃az ifundit vt digni sint vita. ꝛ sic ponit aliũ ordinẽ in re ipsa: vt. s. qõ ex culpa ordinabat̃ ad penã: ex gratia ordinet̃ ad gloriaz. ¶ Ad qntũ dõm q̃ ideꝛ est de Traiano qui forte post. ccc. annos suscitat⁹ est: ꝛ de alys qui post vnuz diẽ suscitati sunt. de omnib⁹ enĩz dicendũ est q̃ non finaliter dãnati erant. ꝓsciebat enĩ de⁹ eos sanctorum ꝓcib⁹ a penis liberandos ꝛ vite restituẽdos: et sic ex liberalitate bonitatis sue eis veniã contulit q̃uis eternã penã meruissent. nõ enĩ est silẽ de ipso in quẽ solũ peccat̃ ꝛ de alio iudice. vñ et de⁹ libere remittere põt sine vllius offensa. Nõ alius inde x̃ q̃ punire habz culpam in alium vel in rẽ publicã vel in deũ cõmissaz. vñ ꝛ penã licite remittere nõ põt. ¶ Ad sextũ dõm q̃ dicit̃ de⁹ nõ posse iniuste facere nõ ꝓpter iustitie sue ꝓtrarietatez ad suam potẽtiã: sed ꝓpter iustitie incõpossibilitatẽ. Dic. n. duo sũt icõpossibilia q̃ ds aliqd faciat ꝛ illõ iustũ nõ sit.

¶ His aũt respondem⁹ ꝛc.) Solo magistri in b̃ consistit q̃ cum dicit̃ deus nõ põt facere nisi qõ iustũ est. b̃ qõ dico iustũ põt intelligi ꝑpus cõiungi cũ b̃ verbo est. a quo restringit̃ ad stãdũ ꝓ ꝑtib⁹: q̃ cũ b̃ vbo põt: ꝛ sic falsa ẽ. Est enĩ sensus deus nõ põt facere nisi id qõ modo iustuz est: qõ falsuz est. Põt enĩz facere quedã que modo nihil sunt. Uel põt ꝑpus intelligi cõiungi cũ b̃ verbo põt ꝑtẽ vis ampliãdi q̃ cũ b̃ vbo est. Et in b̃ sensu est vera: qz sic b̃ nomẽ iustuz supponit ꝓ ꝑti confuso non fm aliqõ determinatũ tps. Et est sensus. deus non põt seruare aliquid qõ nõ est iustuz in quocũq̃ tpe ponat̃ ab eo factũ: ꝛ per modũ istũ soluunt̃ omnes obiectiones.

¶ An deus possit facere aliquid melius q̃ facit. ¶ Distinctio. XLIIII.

Nunc illud restat discutiendũ: vtr̃ melius aliqd possit facere q̃ facit? Solent enĩz illi scrutatores dicere: q̃ ea q̃ facit deus nõ põt meliora facere: qz si posset facere ꝛ nõ faceret: iuidus eẽt ꝛ nõ sũme bon⁹. Et hoc ex simili astruere conãt̃. Ait. n. Aug. in lib. lxxxiij. q. Be⁹ quẽ genuit: cũ meliorẽ se generare non potuit: nihil enim deo melius: debuit equalẽ. Si enim voluit ꝛ nõ potuit: infirmus est. Si potuit ꝛ noluit: iuidus. Ex quo cõficit̃ equalẽ genuisse filiũ. A simili volũt dicere q̃ si potest deus rez meliorẽ facere q̃ facit: iuidus ẽ. Sz nõ valet h⁹ similitudis iductio: qz filiũ genuit de suba sua. Ideoq̃ si posset gignere equalẽ ꝛ nõ gigneret: iuidus eẽt: alia ꝛo que nõ de substantia sua facit: meliora facere potest.

¶ Questio qua illi artantur.

Verũ hic ab eis respondeꝛi deposco: cur dicũt rem aliquã siue etiã rerum vniuersitatẽ in qua maioꝛ ꝓsumatio exꝑssa est: nõ posse eẽ meliorez q̃ est: siue ideo qz sume bona est: ita vt nulla oino boni perfectio ei desit: siue ideo qz maius bonũ qõ ei deest capere ipsa nõ valeat. Sed si ita sume bona dicit̃: vt nulla ei ꝑfectio boni desit: iam creatura creatoꝛi equat̃. Si vero iam nõ põt melioꝛ eẽ: qz bonuz amplius qõ ei deest capere ipsa nõ valet: iam hoc ipm non posse õfectiõis est: nõ cõsummatiõis: ꝛ potest esse melioꝛ si fiat capax melioꝛis boni: qõ ipse põt q eam fecit. Põt ergo de⁹ meliorẽ facere q̃ facit. Unde Aug. sup Gen̄. Talem potuit de⁹ hoiem facisse: q nec peccare posset nec velet: ꝛ si talẽ fecisset: quis dubitat cũ meliorem fuisse? Ex ꝓdcis cõstat q̃ põt de⁹ ꝛ alia facere q̃ facit: ꝛ q̃ facit meliora ea facere q̃ facit.

¶ Utr̃ alio vl̃ meliori mõ possit facere q̃ fac.

Post hec cõsideradũ est vtr̃ alio mõ vel meliori q̃ facit possit ea facere q̃ facit? Si modus opatiõis ad sapiẽtiam opificis referat̃: nec ali⁹ nec melioꝛ modus eẽ põt. Nõ enĩ põt facere aliqd aliter vel melius q̃ facit: idest alia sapiẽtia vl̃ maiori sapiẽtia. Nihil. n. sapiẽtius põt facere q̃ facit. Si vero referat̃ modus ad rẽ ipam quã facit deus: dicim⁹: qz ꝛ alius ꝛ melioꝛ põt eẽ modus. Et fm hoc cõcedi põt: qz ea q̃ facit p̃t facere melius ꝛ aliter q̃ facit: qz põt qbusdã meliorẽ modũ existẽdi p̃stare ꝛ qbusdã aliũ. Unde Aug. in. xiij. lib. de tri. dicit. Oꝛ fuit ꝛ alius modus nostre liberatiõis possibilis deo: q oia posset: sed nlls alius nostre miserie sanande fuit cõueniẽtioꝛ. Põt ergo deus eoꝛ q̃ facit q̃dam alio modo meliori: quedã alio modo eque bono: q̃dã etiã min⁹ bono facere q̃ facit. Ut tamen modus referat̃ ad q̃litatẽ operis. i. creature nõ ad sapiẽtiã creatoꝛis.

¶ Utr̃ de⁹ semp possit oẽ qõ olim potuit.

Preterea queri solet vtr̃ de⁹ semp possit omne qõ olim potuit? Qõ quibusdam nõ videt̃ dicẽtib⁹. Potuit deus icarnari: ꝛ potuit moꝛi: ꝛ resurgere ꝛ alia huiusmodi q̃ mõ non põt. Potuit ergo q̃ modo nõ põt: ꝛ ita habuit potẽtiã quã modo non habet. vñ videt̃ potẽtia eius iminuta. Ad qõ dicim⁹: qz sicut omnia semp scit q̃ aliquã-

do sciuit: ꝛ semp vult q̃ aliquando voluit: nec vnq̃ aliquaz sciam amittit vel volũtatẽ mutat quã habuerit: ita oia semp põt q̃ aliqñ potuit: nec vnq̃ aliq̃ potẽtia sua ꝓuat̃. Non est g̃ ꝓuat⁹ potẽtia icarnãdi vel resurgẽdi licz nõ possit mõ icarnari vel resurgere. Sicut. n. potuit oliz icarnari: ita ꝛ põt mõ icarnatus eẽ: in quo eiusdẽ rei potẽtia mõstrat̃. Ut. n. olim sciuit se resurrecturꝫ: ꝛ mõ scit se resurrexisse: nec ẽ alia scia illud olim sciuisse: ꝛ hoc mõ scire: ꝛ eadez oino. Et sicut voluit olim resurgere ꝛ mõ resurrexisse: i quo vni⁹ rei volũtas exꝑmit̃. Ita potuit olim nasci ꝛ resurgere: ꝛ mõ ipse potest nat⁹ fuisse ꝛ resurrexisse: ꝛ est eiusdẽ rei potentia. Si. n. posset mõ nasci ꝛ resurgere: nõ esset idez posse. Uerba. n. diuersoꝛ tẽpoꝛ: diuersis ꝓlata tẽpoꝛibus ꝛ diuersis adiũcta aduerbijs eundẽ faciũt sensuz: vt mõ loquẽtes dicimus. Iste põt legisse: vel potuit legere heri: vbiq̃ vnius rei monstrat̃ potẽtia. Si aũt diuersis tẽpoꝛib⁹ loquẽtes eiusdẽ tẽporis ꝛbis ꝛ aduerbijs vtramur dicẽtes hodie: iste põt legere hodie: ꝛ dicentes cras: iste põt hodie legere: nõ idẽ: ꝛ diuersa dicimus cũ posse. Fateamur g̃ deũ semper posse qcqd semel potuit. i. hẽre oẽm illam potẽtiã quã semel habuit: ꝛ illi⁹ ois rei potentiã cuius semel habuit: ꝛ nõ semp posse facere omne illud qõ aliqñ potuit facere: põt gdẽ facere aut fecisse qõ aliqñ potuit. Similr̃ qcqd voluit ꝛ vult. i. oẽm quã habuit volũtatem: ꝛ mõ habz: ꝛ cuiuscũq̃ rei volũtatẽ habuerit: ꝛ mõ hz: nõ tñ vult esse vel fieri omne qõ aliqñ voluit esse vel fieri: sed vult fuisse vel factum esse. Ita ꝛ de sciẽtia dei dicendũ est.

¶ Diuisio textus.

Hic excludit ꝓdictoꝛ erroꝛẽ quantũ ad b̃ q̃ ponebãt potentiã dei limitari ad q̃litatẽ reꝛ. Et dicit̃ i partes duas. In ꝑma excludit eoꝛ erroꝛẽ. In z^a determiat quãdã qõnẽ ꝑ quã videbat̃ in dina potẽtia diminutio poni. ibi (Ꝑ. q̃ri solet ꝛc.) Ꝓma in duas. In ꝑ^a ingrit vtr̃ dei potẽtia limitet̃ ad reꝛ bonitatẽ. In z^a ingrit vtr̃ limitet̃ ad reꝛ modũ. ibi. (Post hoc ꝓsiderãdũ est ꝛc.) Circa ꝑ^m duo facit. Ꝓmo excludit rõnẽ eoꝛ qui ponebãt deũ nõ posse res meliorez facere q̃ faciat. Secũdo ꝓ rõnẽ destruit eoꝛ põnez. ibi. (Uez b̃ ab eis rñdeꝛi ꝛc.) Snia i lr̃a plana est. ¶ Questio. I.

Hic quatuoꝛ querunt̃. Ꝓmo vtrũ deus vnãquãq̃ rez potuerit meliorẽ facere q̃ fecit. Secũdo vtrũ potuerit meli⁹ facere ipsuz vniuersum. Tertio de quibusdam excellentissimis creaturis: vtrum deus eas facere potuerit meliores. Quarto vtrum olim deus quicquid potuit facere ꝛ modo possit.

¶ Utrum deus potuerit facere aliquam creaturã melioꝛem q̃ fecerit. I.

Ad ꝓmum sic, ꝓcedit̃: vr̃ q̃ ds nullã creaturã meliorẽ facere potuerit q̃ sit: qz hz Dio. ꝛ ꝓlonẽ optimi est optima adducere: hz optimo nihil melius põt eẽ. g̃ his q̃ ds fecit q optimus est nihil meli⁹ esse põt.

¶ Ꝑ. fm basi. accipe a pre filio cũ oi creatura cõe ẽ: hz in his q̃ sunt vni⁹ rõnis tz idẽ modus arguẽdi. g̃ cũ Aug. arguat ex b̃ q̃ in deo iuidia esse nõ põt q̃ filiũ meliorez q̃ genuit gñare nequerit: vr̃ etiã q̃ res creatas meliorez q̃ sint facere nõ potuerit. ¶ Ꝑ. effect⁹ g̃ ꝓducit̃ a cã fm totaz suã potẽtiã nõ põt ab ipsa melioꝛ fieri: hz qõlz creatũ ds opat̃ tota sua potẽtia: qz ꝑ eãntiã suã q̃ indiuisibilis ẽ. g̃ nullaz rẽ meliorẽ põt facere q̃ sit. ¶ Ꝑ. vna res nõ deficit a bonitate alteri⁹ nisi q̃ b̃ qõ deficit a ꝑticipatiõe diuine bonitatis: iste aũt defectus nõ ex parte dei est q̃ equaliter se bz ad oẽs creaturas fm Diony. hz ex parte ipsius rei q̃ magis vel min⁹ bonitatis dine capax est. g̃ vr̃ q̃ ds vnãquãq̃ rem meliorẽ nõ possit facere q̃ sit.

Sed contra cuilibz finito possibilis ẽ additio: hz cuiuslibz creature bonitas finita ẽ. g̃ põt sibi fieri additio: hz q̃cqd põt fieri ds q oꝑotẽs ẽ facere põt. g̃ vr̃ q̃ q̃libz rẽ meliorẽ facere possit. ¶ Ꝑ. q̃cqd nã facit ꝛ deus facere põt: sed opatione nãe mutãtur res in melius vt homo de pueritia in iuuentutez. ergo ꝛ deus res meliorez potest facere q̃ sint.

Respondeo dõz: q̃ vniuscuiusq̃ rei in se ꝓsideranda ẽ duplex bonitas siẽ ꝛ duplex esse cũ ens ꝛ bonũ conuertant̃. i. bonitas eẽntialis vt hoi eẽ viuũ ꝛ rõnale: ꝛ bõitas accñtal' vt sanitas scia ꝛ hõ. Loq̃ndo de bonitate accñtali vnicuiq̃ rei maiorẽ bonitatẽ ds ꝓferre potuisz. Loquẽdo aũt ꝛ bonitate eẽntiali q̃libet re creata meliorẽ aliã rẽ facere potuisz: nõ tñ potuit hãc rẽ facere eẽ maioris bonitatis. Oꝛ si addereꝛ ad bonitatẽ eẽntialẽ aligd nõ eẽt eadẽ res sz alia. Oꝛ fm ph̃m i. 8. metaꝑ. sic nũeris vnitas addita vel subtracta semp variat sp̃ez: ita i diffõnib⁹ dr̃ia addita vel subtracta. Uerbi gr̃a. si diffõni bouis addat̃ rõnale iã nõ erit bos: sed alia sp̃es. s. hõ. si subtrahat̃ sensibile: remanebit vitẽs vita arboꝛ. Unde sic ds nõ põt facere q̃ ternari⁹ manẽs ternari⁹ hẽat q̃tuoꝛ vnitates: q̃uis quolibet nũero maiorẽ numerum facere possit: ita nõ põt facere q̃ h̃ res maneat eadẽ ꝛ maiorẽ bonitatẽ essentialẽ habeat vl̃ minoꝛẽ. Ex oib⁹ enĩz bis sequereꝛ q̃ affirmatio ꝛ negatio essent simul vera: qõ deus nõ põt facere: vt dictum est.

Ad ꝓmuz g̃ dõm: q̃ q̃lz res i se ꝓsiderata nõ est optima nisi forte iquãtũ attigit oẽm bonitatẽ suã eẽntialẽ: sic si diceret̃ ternari⁹ eẽ maximus: qz attingit q̃titatẽ sue sp̃ei: hz in ordine hõ vniersum est optimũ: sic Aug. dicit. ¶ Ad z^m dõz: q̃ q̃uis accipe a pre sit cõe filio cũ oi creatura cõitate analogie: tñ hãc ꝑ nãm ẽ sibi ꝓpriũ sic ipsemet dic̃: ꝛ iõ eq̃litas p̃na debet̃ sibi ꝑ nãm. Unde si nõ eq̃lẽ genuisz cũ potuisz ds p̃ iuidus eẽt: qz subtraxisset dignitatẽ filio quã deberet ꝛ posset hãre. Hz creatura nunq̃ põt ptingere ad eq̃litatẽ dei: nec alia mẽsura bonitatis sibi debet q̃ fm determinatõez dine volũtatis. ꝛ iõ nulla iuidia i deo resultat si rẽ meliorẽ facere potuit q̃ fecerit. Et hoc ẽ qõ Dyla. dicit q̃ oib⁹ creaturis subaz dei voluntas attulit: hz filio nã dedit. ¶ Ad 3^m dõm: q̃ q̃uis ds ꝓducat vnũqõq̃ creatũ tota sua potẽtia ifinita: nõ tñ segt̃ q̃titas bonitatis i effectu nisi fm volũtatẽ opificis q̃ se bz vt impãs ad op⁹: qõ potẽtia exequẽdo educit. ¶ Ad 4^m dõz: q̃ diuersus gradus in entibus nõ tñ ẽ ex pte reꝛ: quaꝛ capacitates abiuicẽ distãt:

sed etiã ex ordine sapie disponentis: q̃ diuersas capacitates reb⁹ tribuit: gbus postmodũ fm ꝓ uidẽtiã suaꝫ dona sua largit: que ꝓ diuersitate capacitatuꝫ a deo ordinata rum diuersimode a diuersis participãtur. ¶ Ad alia ꝑ responsio per ea que dicta sunt.

¶ Utr deus potuerit facere vniuersũ melius. II.

AD secundus sic ꝓcedit: vr̃ q vniuersũ ds meli⁹ facere non potuerit: qr fm Aug. sunt bona q̃ addidit ds et singula: sil'aũt oĩa valde bona: ſz eo q ẽ supla tiue bonuꝫ nihil meli⁹ eẽ pot. q̃ vniuerso nihil meli⁹ eẽ pot. ¶ P. vniuersuꝫ icludit oẽ bonũ: ſz nihil potest eẽ oĩ bono meli⁹. q̃ ds nõ potuit vniuersuꝫ melius facere. ¶ P. Fab. dicit. bonũ ⁊ meli⁹ iuenit in reb⁹ fm q q̃ dam participãt plẽs de bonitatib⁹ dinis q̃ alie sicut ea q̃ vniunt pferunt exñtib⁹ tñ: ⁊ sic deiceps: sed oẽs pfectiones diuie creature cõicabiles creaturis aligbus cõicate sunt. q̃ vr̃ q vniuersuꝫ meli⁹ esse nõ possit. ¶ P. quanto aligd magis est ordinatũ meli⁹ est. vñ ⁊ malũ diffinit ab Augu. ꝓ puationẽ ordinis: ſz in vniuerso nihil est iordinatum: cũ ⁊ ipsuꝫ malũ ordinatũ sit a deo: vt supra dcm̃ est. ergo vr̃ q vniuersuꝫ melius esse nõ possit.

Sed contra fm ꝓbm albi⁹ ẽ q̃ est nigro impermixti⁹. q̃ et meli⁹ ẽ q̃ ẽ impmixti⁹ malo: ſz ds potuit facere vniuersuꝫ i quo nihil mali eẽt. q̃ cũ in hoc vniuerso multa sint mala: vr̃ q ds vniuersum meli⁹ facere potuerit. ¶ P. si maiozi eq̃le addat totum fiet maiꝰ. q̃ ⁊ fi meliozi meli⁹ addat totũ fiet meli⁹: ſz angelus est melioz q̃ lapis. q̃ duo angeli sunt aligd melius q̃ angelus ⁊ lapis. q̃ ⁊ si quelibꝫ ps vniuersi eẽt angelus vniuersuꝫ multo meli⁹ eẽt. B aũt ds potuit facere. q̃ ⁊c.

Respondeo dom: q fm ꝓbm in. ii. metaph. bonuꝫ vniuersi ꝓsistit i duplici ordie. s. i ordine ptiũ vniuersi adiuicẽ ⁊ i ordie toti⁹ vniuersi ad finẽ q est ipse ds: sic ẽt ẽ in exercitu ordo ptiũ exercit⁹ adiuicẽ fm diuersa officia: ⁊ ẽ ordo ad bonũ ducis q̃ ẽ victoria: ⁊ B ordo est ꝑcipuus pp quẽ est ꝓmus ordo. Accipiẽdo q̃ bonũ ordis q est in ptib⁹ vniuersi adiuicẽ pot ꝓsiderari: vel q̃tũ ad ptes ipsas ordiatas vel q̃tũ ad ordinẽ ptiuꝫ. Si q̃tũ ad ptes ipsas tũc pot itelligi vniuersuꝫ fieri melius. Uel ꝑ additionẽ plũꝫ ptiũ vt. s. crearent multe alie spẽs ⁊ iplerent mlti gradus bonitatis q pñt eẽ: cũ ẽt iter summã creaturã ⁊ deũ ifinita distãtia sit: ⁊ sic ds melius vniuersum facere potuiſz ⁊ posset: ſz illud vniuersum seberet ad B. sicut totũ ad ptẽ: ⁊ sic nec penit⁹ esset idẽ nec penit⁹ diuersuꝫ: ⁊ B additio bonitatis eẽt ꝑ modũ q̃titatis idiscrete. Uel pot itelligi fieri meli⁹ q̃si itẽsiue: quasi mutatis oib⁹ partib⁹ ei⁹ in meli⁹: qr si aliq̃ ptes melioz arent alys nõ meliozatis nõ esset tãta bonitas ordis: sicut ꝑz i cythara: cui⁹ si oẽs chorde meliozãt fit dulcioꝫ armonia: ſz gbusdã tñ meliozatis fit dissonantia. Nec aũt meliozatio oĩum partiũ vel pot itelligi fm bonitatẽ accidẽtalẽ: ⁊ sic posset esse talis meliozatio a deo manẽtib⁹ eisdem partib⁹ ⁊ eodẽ vniuerso: vel fm bonitatẽ eẽntiales: ⁊ sic ẽt esset deo possibilis q ifinitas alias spẽs cõdere potest: ſz sic nõ eẽnt eedẽ partes. ⁊ ꝑ ꝓns nec idẽ vniuersuꝫ: vt ex ꝓdictis ꝑz. Si aũt accipiaꝫ ipse ordo partiũ: sic non pot esse melioꝫ ꝑ modũ quãtitatis discrete nisi fieret addition in partib⁹ vniuersi: qr in vniuerso nihil est iordinatũ: ſz itẽsiue posset eẽ melioꝫ manẽtib⁹ eisdẽ ptib⁹ quãtũ ad ordinẽ qui sequit bonitatẽ accñtalẽ. quãto. n. aligd in mai⁹ bonũ redũdat tãto ordo melioꝫ est: ſz ordo q sequit bonitates essentialem nõ possꝫ esse melioꝫ nisi fierẽt alie partes ⁊ aliud vniuersuꝫ. Sil'r ordo q est ad finẽ pot ꝓsiderari ex parte ipsi⁹ finis: ⁊ sic nõ posset eẽ melioꝫ: vt. s. in melioꝛẽ finẽ vniuersum ordinaret: sicut deo nihil meli⁹ esse pot: vel quãtũ ad ipsum ordinẽ: ⁊ sic fm q̃ crescerent bonitas partiũ vniuersi: ⁊ ordo ea⁹ adiuicẽ: possꝫ meliorari ordo in finẽ: ex eo q̃ ꝓpinquius ad finẽ se haberẽt: quãto similitudinem diuine bonitatis magis consequerentur que est omnium finis.

Ad primum g̃ dõz: q Augu. loquit de ordie vniuersi supposita nã eadẽ taliũ ptiuꝫ: qr sic melioꝛ ordo eẽ nõ potuit: vt dcm̃ est. ¶ Ad 2ᵐ dõz: q nos nõ loquimur de vniuerso quãtũ ad hoc nomẽ: sed quãtuꝫ ad hãc rem q̃ mõ vniuersuꝫ dr: in quo quãuis oẽ q̃ actu bonũ est ꝓtineaꝫ: nõ tñ omne bonũ q̃ deus põt facere. ¶ Ad 3ᵐ dõm: q ꝑticipãdi eãdẽ ꝑfectionẽ dinaꝫ sunt multi modi: sicut sapie dine participatio est in itelle ctualib⁹ subꝫ aliter ⁊ aliter in rõnabilib⁹. s. boibus ⁊ ẽt ꝑq̃ ad bruta se extẽdit que sensitiuã cognitionẽ habẽt: q̃uis g̃ oẽs ꝑfectiões fozte creature cõicabiles sint creature cõicate: nõ tñ fm oẽm modũ quo pñt a creatura pricipari. ¶ Ad 4ᵐ dõm: q quãuis ordo vniuersi nõ possit esse melioꝛ ex boc q ꝑles partes bui⁹ vniuersi sint ordinate: posset tñ eẽ melioꝛ si ad meli⁹ bonũ: sicut ad finẽ ꝓximũ ordinaret: qõ ꝓtingeret si meliores partes vniuersi fierẽt: vt dcm̃ est. ¶ Ad 5ᵐ dõm: q vniuersuꝫ in quo nihil mali eẽt nõ esset tãte bonitatis quãte B vniuersuꝫ: qr nõ eẽnt tot bone nãe in illo sicut in isto: in quo sunt q̃dã nãe bone: gbus nõ adiũgit malũ: ⁊ q̃dã quib⁹ adiungit: ⁊ est meli⁹ in vtraq̃ naturas eẽ q̃ alteras tñ. ¶ Ad 6ᵐ dicendũ: q quãuis angelus absolute sit melioꝛ q̃ lapis: tamẽ vtraq̃ nã est melioꝛ q̃ altera tñ. ⁊ iõ meli⁹ ẽ vniuersuꝫ in quo sunt angeli ⁊ alie res q̃ vbi eẽnt angeli tñ: qa ꝑfectio vniuersi attẽdit essentialiter fm diuersitates naturaruꝫ gbus implent diuersi gradus bonitatis ⁊ nõ fm multiplicationem indiuiduoꝝ in vna natura.

¶ Utrum deus potuerit facere humanitatem christi meliorem q̃ sit. III.

AD tertiuꝫ sic ꝓcedit: vr̃ q humanitatẽ xpi de⁹ melioꝛẽ facere nõ potuerit q̃ sit. tãto. n. vnũqõq; melius est quãto deo ꝓpingus: sed nullũ creatũ põt esse in deo ꝓpingus q̃ qõ vnit sibi vnitate ꝑsone: sicut humana nã in xp̃o. q̃ vr̃ q nihil ea melius facere potuerit de⁹. ¶ P. infinito nõ põt eẽ aligd mai⁹: ſz bonitas aĩe xpi est ifinita: qr dat⁹ est ei ispũs nõ ad mẽsuram. Jo. 3. q̃ nihil ea meli⁹ fieri põt. ¶ Itẽ vr̃ q nec beata vgine: qr fm Anſ. decuit vt virgo quã de⁹ vnigenito filio suo ꝓparauit i matrẽ ea puritate niteret q̃ maioꝛ sub deo negt itelligi: sed nihil põt ds facere qõ sibi in bonitate vel puritate equẽt. q̃ vr̃ q nihil melius beata virgine facere possit. ¶ P. fm Aug. in li. Jhesu. angl's fact⁹ est ꝓpe deũ: ſz btã vgo exaltata ẽẽt sup chozos angelo⁹: sic Dieronym⁹ tradit ⁊ eccl'ia ỏ ipsa cãtat. q̃ nihil ea deo ꝓximi⁹ eẽ ꝑt: qr ita nec meli⁹. ¶ Itẽ vr̃ q nec btitudie creata: qa fm Boe. btitudo ẽ stat⁹ oĩuꝫ bono⁹ ꝓgregatõe ꝑfect⁹: ſz oĩ bono nihil põt eẽ meli⁹. q̃ nec beatitudine creata.

Sed cõtra bonũ icreatũ oẽ creatũ bonũ in ifinitũ excellit: ſz iter ifinite distãtia pñt eẽ mlta media. q̃ q̃lz bono creato põt ds mlta melioꝛa facere.

Respondeo dõm: q sicut quolz bono creato: eo q finitũ ẽ põt aligd meli⁹ eẽ: ita bono icreato eo q ifinitũ ẽ nihil meli⁹ eẽ põt. Et iõ bonitas creature dupl'r ꝓsiderari põt: aut q̃ ẽ ipsi⁹ in se absolute: ⁊ sic q̃libꝫ creatura põt eẽ aligd meli⁹. Aut ꝓ ꝓpõnẽ ad bonũ icreatũ: ⁊ sic dignitas creature recipit q̃dã ifinitatẽ ex ifinito cui cõparat sicut bũana nã iquãtũ ẽ vnita dõ: ⁊ btã vgo iquãtũ ẽ mater dei: ⁊ gra iquãtuꝫ ꝓũgit deo: ⁊ vniuersuꝫ iquãtũ ẽ ordinatũ in deũ. Sz tñ in istis ꝓparationib⁹ ẽ ẽt ordo duplex. Primo. qr q̃to nobiliozi cõparatiõe in deũ refert nobili⁹ ẽ: ⁊ sic bũana nã i xp̃o nobilissima ẽ: qr ꝑ vnionẽ cõparat ad deuꝫ ⁊ post btã vgo de cui⁹ vtero caro dinitati vnita assumpta ẽ: ⁊ sic deiceps. Secũdo. qr q̃dã ista ꝓportionũ ẽ fm respectuꝫ tñ sic vniuersi ad finẽ: ⁊ mr̃is ad filiũ. ⁊ iõ ex dignitate ꝓportiõis nõ põt sumi iudiciũ de re absolute: vt dicat q btã vgine nõ põt aligd meli⁹ esse. Sz fm qd: vt dicat q nõ põt eẽ melioris mr̃ nec ad mai⁹ bonũ ordinatũ vniuersuꝫ. Sz cõparatio. s. ꝑ vnionẽ est ẽt fm eẽ. ⁊ iõ iudiciũ simpl'r de nã vnita ẽ ſz cõparatiõis bonitatẽ: vt dicat q ꝓpo hoie nihil meli⁹ eẽ põt: ſz iudiciũ qõ ẽ ꝑter hãc ꝓpõnẽ est fm qd tñ: vt cũ dr q bũana nã i xp̃o iquãtũ ẽ creata põt aligd eẽ meli⁹. ⁊ B iõ qr nã ꝓsiderata ꝑter eẽ suũ ẽ ſz rõnis acceptionẽ tñ.

Ad primuꝫ g̃ dõm: q q̃uis bũana nã sit dinitati vnita i ꝑsona: tñ nãe remanẽt distantes infinitũ: ⁊ ex hac ꝑte põt eẽ aligd meli⁹ bũana nã in xp̃o nõ ex ꝑte q̃ vnita est. ¶ Ad 2ᵐ dõz: q gra bitual'r aie xp̃i ifusa nõ ẽ simpl'r ꝛ ꝑ se ifinita: ſz fm qd sic dcm̃ ẽ. s. q vt⁹ itelligẽtie est ifinita i fieri: iquãtũ põt. s. i ifinitos effectus: ita ⁊ gra xp̃i dr̃ ifinita fm qd iquãtũ põt in oẽs effect⁹ gr̃e: ⁊ ꝑ accñs iquãtũ ꝛcurrit ad ipaꝫ vnionẽ ifiniti boni vt mediũ ꝛgruitatis ⁊ ad opõnẽ xp̃i: q̃ ẽ ifiniti valoris iquãtũ ẽ opatio dine ꝑsone. ¶ Ad 3ᵐ dõz: q puritas itendit ꝑ recessuꝫ a ꝛrio. ⁊ iõ põt aligd creatũ iueniri quo nihil puri⁹ eẽ põt in reb⁹ creatis si nulla ꝛtagiõe pcti ignatũ sit: ⁊ talis fuit puritas btẽ virginis q̃ a pctõ oziginali ⁊ actuali imunis fuit: fuit tñ sub deo iquãtũ erat i ea potẽtia ad peccãdũ: ſz bonitas itẽdit ꝑ accessuꝫ ad terminuꝫ qõ in ifinitũ distat. s. summũ bonũ. vñ quolz finito bono põt aligd meli⁹ fieri. ¶ Ad 4ᵐ dõm: q iter ãgelos ⁊ deũ est ifinita distantia. vñ posset õs facere itermedios multos gradus bonitatis. ⁊ iõ q̃uis btã vgo sit exaltata sup angelos: qr tñ nõ vsq; ad eq̃litatẽ dei: manet adhuc ifinita distãtia: ⁊ põt adhuc aligd mediũ eẽ. ¶ Ad 5ᵐ dõm: q btitudo creata hz quãdã ifinitatẽ ex eo q ꝓũgit ifinito bono: in se. n. ꝓsiderata cõprehẽdit oĩa bona ꝑticipabilia boi. vñ si nãe capacitas maioꝛ eẽt: maioꝛ eẽt ꝑticipatio ⁊ ꝑfectioꝛ btitudo: sicut btitudo vni⁹ sci ꝓponit btitudini alteri⁹. Tñ sciẽdũ q Boe. vult q B diffõ eẽntialr btitudini icreate ꝛueniat. Alys aũt ꝑ participationem.

¶ Utr deus possit facere oẽ qõ olim potuit. IIII.

AD quartuꝫ sic ꝓcedit: vr̃ q de⁹ nõ possit nũc facere oẽ qõ olim potuit. Potẽtia. n. dei nõ se extẽdit tñ ad spẽs: ſz ẽt ad ididua: qr ipse facit ⁊ formaꝫ ⁊ mãm: ſz añq̃ soꝛ. eẽt potuit fozte facere. q̃ ⁊ fozte exñte põt fozteꝫ facere: ſz B fim ẽ: qr sic suba rei eẽt bis: qõ est ipole. q̃ nõ gcgd potuit põt. ¶ P. olim potuit de⁹ nõ icarnari: ſz mõ nõ põt nõ icarnat⁹ eẽ: sicut nec aliqõ ꝑteritũ nõ fuisse. q̃ nõ gcgd oliz potuit mõ põt. ¶ Si dicas: q sic potuit olim facere aligd: ita põt mõ fecisse illud ⁊ B est vnũ ⁊ idẽ posse. ¶ Contra: qr sil'r ille q exceca tus ẽ põt mõ vidisse cũ ꝑus videre potuerit: ⁊ tñ nõ dicimus q gcgd potuerit possit. q̃ vr̃ q nec de deo dicẽdum sit. ¶ P. de⁹ ab eterno potuit non ꝑdestinare petrũ quẽ volũtarie ꝑdestinauit: ſz mõ nõ põt eũ nõ ꝑdestinare: qa nõ põt esse q aliquis sit ꝑus ꝑdestinatus: ⁊ postea nõ ꝓdestinatus. q̃ nõ quicquid potuit potest.

Sed contra quãtitas potẽtie attendit fm multitudinẽ obiectoꝝ: qr virtualis quantitas diuiditur secundum obiecta: sed potentia dei diminui non potest. ergo videtur q quicquid deus olim potuit ⁊ modo possit.

Respondeo dõm: q B q negeẽ aliqueꝫ posse aligd põt ꝛtigere ex duob⁹: vl' ex defectu potẽtie sicut q nõ hz potẽtiã visiuaꝫ dr̃ nõ posse videre. Aut ex ꝑte obi qõ nõ hz rõnẽ possibilis: sicut hñs visũ dr̃ nõ posse videre sonũ q nõ ẽ visibilis. Et ꝑ mõ nihil dr̃ deus nõ posse: cũ sua potẽtia sit ꝑfectissima. Sz z⁹ mõ dr̃ nõ posse q̃dã: sicut qõ idẽ fil' sit ⁊ nõ sit. vñ magis ꝓpe diceret ista nõ posse fieri q̃ deũ ista facere nõ posse. ¶ Similr dõm est: q B qõ aligs nõ possit gcgd potuit põt contingere ex duob⁹: vl' q amittit aliq̃ potẽtiã quã hẽbat: ⁊ sic deo nõ competit: imo B mõ ꝓcedit solo magr̃i in litera: vl' ex mutatiõe obiecti qõ amittit rõnẽ possibilis quã ꝑus hẽbat. potentia. n. actiua est respectu ꝯpabilis alicuius. vñ qñ aligd est iã determiatũ vt sit pñs in actu vel i ꝑteritũ trãsiyt possibilis rõnẽ amittit. ⁊ iõ dr̃ q de⁹ illud facere nõ põt: qõ gdẽ est eadẽ res: sed diuersis enũciationibus sigñata ꝓpter tempoꝝ diuersitatem.

Ad primuꝫ g̃ dõm: q qñ iã est exñs actu amittit rõneꝫ possibilis fieri. ¶ Et sil'r dõz ẽ ad 2ᵐ: q ꝓcedebat de ꝑterito. ¶ Ad 3ᵐ dõz: q cũ dr̃ aligs põt fecisse. B põt dupl'r intelligi: vl' ita q ꝑteritio se teneat ex ꝑte possibilis ⁊ sic nihil ẽ dictu: qr qõ ꝑteritуꝫ est possibilis rõnẽ amittit: vel qõ itelligat circa exitуꝫ possibilis a potẽtia: ⁊ sic dr̃ põt fecisse B vel illud: qr hz potẽtiã q̃ B fecit. Sz B ceco ꝛuenit. nõ. n. hz potẽtiã q̃ qñq; vidit. vñ nullo⁹ vex est q cec⁹ possit vidisse. ¶ Ad 4ᵐ dõm: q act⁹ ꝑdestinatiõis eternitate mẽsurat ⁊ nõ in ꝑteritũ trãsit. ⁊ iõ semp eodẽ mõ possibilis rõnẽ hz iquãtũ ẽ ex liberalitate volũtatis dine: ſz ex ꝑte effectus in ꝑteritum trãsit ⁊ fm B possibilis rõnẽ amittit. ¶ Ad 5ᵐ etiaꝫ ꝑz rñsio ex dictis.

¶ Expositio textus.

Licet non possit mõ incarnari ⁊c.) vr̃ B esse falsuꝫ: qr sicut filius carnẽ assumpsit: ita ⁊ pr̃ potuit ⁊ põt carnem assumere: vt ī z⁹ dr̃. q̃ vr̃ q ẽt possit nunc icarnari. ¶ Ad qõ dõm: q magr̃ itelligit ỏ eadẽ numero incarnatione que olim facta est. Si enim modo incarnaretur: non esset idez incarnari numero: sed alia incarnatio.

¶ De volũtate dei q̃ eẽntia dei vna ẽ ⁊ eterna: ⁊ de signis eius. ¶ Distinctio. XLV.

Iam de volũtate dei aliquid ꝑ sensus nr̃i ibecillitate dõm est. Sciẽduꝫ est g̃: qr volũtas siue volẽs de deo fm eẽntiã dr̃. Nõ ẽ. n. ei aliud velle ⁊ aliud esse: ſz oino idẽ. Et si cut idẽ est ei eẽ bonũ qõ esse deũ: ita idez est ei esse volentẽ qõ eẽ deũ. Nã volũtas q̃ semp volẽs ẽ: nõ affect⁹ vel mot⁹ ẽ q ī deũ cadere nõ valet: ſz dina vsia q̃ volẽs est de⁹ ⁊ huiusmodi.

¶ Qr licet idez sit deo velle qõ eẽ nõ tñ põt dici deus esse oĩa que vult.

Licz idẽ sit deo velle qõ esse: nõ tamẽ dõm est deũ esse oĩa q̃ vult. Qõ q̃dã ỏ dei volũtate ñ recte sentiẽtes: nobis obijciũt dicẽtes. Si idẽ ẽ deo velle qõ esse. g̃ cũ dicimus deuꝫ velle oĩa q̃ facit: dicimus eũ eẽ oĩa q̃ facit: aliogn nõ ibi illo ꝓbo idẽ significat: qõ significat hoc ꝓbo esse: cũ de deo dr̃. Et si ita est: non semp dr̃ de deo

Universidad de Deusto
Biblioteca

velle ſm eſſentiã. Si vo ſm eſſentiã nõ dr̃ aliquãdo: qño ergo dr̃ de deo? Relatiue.n.nũcp̃ dr̃. Ad qõ dicimus: qz licet idẽ penitus ſit deo velle qõ eſſe: nõ tñ põt dici oia que vult: ſicut idẽ eſt deo eſſe qõ ſcire: nec tamẽ ſicut dr̃ ſcire oia: ita quocp̃ põt dici eſſe omnia.

¶Quis ſit ſenſus hoz verboruz: Deus ſcit vel deus nõ vult. Itẽ deus ſcit omnia vel vult aliquid: z qd de deo in his predicẽ.

AT vbicũqz deus dr̃ ſcire vel ſciẽs: vl elle vel nolẽs: hec de eo ſm eẽntiaz dr̃r. Cũ.n. dr̃ deus ſcit vel õs vult: ſiue deus eſt ſciẽs vel volens: eẽntia dina põdicaf̃: z deus eſſe enũciaf̃. Cũ aũt addit oia vel aliqd vel aliqua: z dr̃ deus ſcit oia vel vult aliqd vel aliqua: eſſentia quidez dina põdicaf̃: nõ ſimplr̃ z abſolute: ſed ira vt ſciẽtie que ipſe eſt oia ſubiecta mõſtrenf̃: z volũtati que ipſa eadẽ eſt aliqd vl aliqua ſubiecta eſſe dicãtur: vt talis fiat ſenſus: deus ſcit oia. i. deus ẽ cuius ſciẽtie que ipſius eẽntia eſt: omnia ſubiecta ſunt. Similr̃ deus vult hec vel illa. i. deus eſt cuius volũtati que ipſe eſt hec ſiue illa ſubiecta ſunt. Volens ergo ſiue velle dr̃ deus ſm eẽntiã: cuius volũtas eſſentia eſt ſempiterna z imutabilis: licet ea varienf̃ z trãſeãt q̃ ei ſubiecta ſunt: q̃ nõ põt eẽ iniuſta vl mala: qz õs ẽ.

¶Oz dei voluntas ſumme bona eſt omniuz q̃ naturaliter ſunt: cuiꝰ cauſa nõ eſt querenda: qz nullam habet cum ſit eterna.

HEc itaqz ſumme bona volũtas cauſa eſt oium que naturalr̃ fiunt vl facta ſiue futura ſunt: q̃ nulla p̃cẽta ẽ cauſa: qz eterna eſt. Jõqz cauſa ipſiꝰ querẽda nõ eſt. Qui.n.eius cauſam q̃rit aliqd maius ea querit: cũ nihil ea maiꝰ ſit. Vñ Augu. in lib. octuagintatriũ qõnuz. Qui querit quare voluerit deus mundum facere: cãm querit voluntatis dei. Omnis aũt cã efficiẽs maioz eſt eo qõ efficit̃. Nihil aũt maius ẽ volũtate dei. Non ergo eius cauſa querẽda ẽ. Idẽ in lib. cõtra manicheos. Si q̃ dixerint qd placuit deo facere celũ z terrã? Reſpõdenduz eſt eis: qui volũtatẽ dei noſſe deſiderãt: cãs z voluntatẽ dei ſcire querũt: q̃ volũtas dei oiuz que ſunt ipſa ſit cauſa. Si enim habet cauſam volũtas: eſt aliqd qõ antecedit voluntatẽ dei: qõ nephas ẽ credere. Qui ergo dicit quare fecit deus celũ z terrã: reſpõdendũ ẽ illi qz vult: volũtas.n. dei cauſa eſt celi z terre: z ideo maioz eſt voluntas dei q̃z celũ z terra. Qui autez dicit: quare voluit facere celũ z terraz: maius aliquid querit q̃z volũtas dei: nihil ea aũt maius inueniri poteſt. Compeſcat ſe ergo humana temeritas: z id qõ nõ eſt nõ q̃rat: ne id qõ ẽ non inueniat. Ecce his auctoritatibus apte inſinuatur q̃ volũtatis dei cauſa nulla eſt: z ideo querenda non eſt.

¶Oz volũtas dei prima z ſumma cã eſt oium.

VOluntas ḡ dei: vt ait Aug. i. iij. lib. de trinita. prima z ſumma cauſa eſt oium ſpũ atqz motionũ. Nihil eni fit qõ nõ de iterioꝛi atqz intelligibili aula ſummi impatoꝛis egrediaf̃ ſm ineffabilẽ iuſticiã. Ubi.n.non opatur qõ vult dei oipotẽtis ſapientia: que ptingit a fine vſqz ad finẽ foꝛtiter: z diſponit oia ſuauiter: z non ſolũ facit ea q̃ pſeuerãtia cõſuetudinis admiratione non admittũt: ꝫ etiã ea q̃ ppter raritatez z inſolitũ euẽtuz mira videtur: vt ſunt defectꝰ luminariũ z terremotus z monſtruoſi animãtiũ partus z his ſimilia: quoꝝ nihil fit ſine voluntate dei: ꝫ pleriſqz nõ apparet. Jdeocp̃ placuit vanitati phoꝝ etiã cauſis alijs ea attribuere: cũ oino videre nõ poſſent ſuperioꝛẽ ceteris oibus cãm. i. volũtatẽ dei. Jtaqz nõ niſi dei volũtas cã prima ẽ ſanitatis: egritudinis: põnioꝝ atqz penaꝝ: gratiaꝝ z retributionuz. Hec ḡ ſola ẽ vñ oꝛtũ ẽ qcqd ẽ: z ipſa nõ ẽ oꝛta ꝫ eterna.

¶Quibus modis accipiſ dei volũtas.

HIc non eſt ꝓtereundũ nobis q̃ ſacra ſcriptura de volũtate dei varijs modis loq̃ ꝓſueuit: z tamẽ nõ eſt dei voluntas diuerſa: ꝫ locutio diuerſa eſt de voluntate: qz nomine volũtatis diuerſa accipit. Nã volũtas dei vere ac ꝓpꝛie dicif̃ que in ipſo eſt z ipſius eſſentia eſt: z hec vna ẽ: nec m̃ltiplicitatẽ recipit: nec mutabilitatẽ: que inexpleta eſſe nõ põt: de qua ꝓpheta ait. Oia q̃cũqz voluit dñs fecit. Et apl̃us. Volũtati eiꝰ gs reſiſtet. Et alibi. Vt pbetis q̃ ſit voluntas dei bona z bñplacẽs z pfecta. Et hec volũtas recte appellaf̃ bñplacitũ dei ſiue diſpõ.

¶Oz ſm figurã dicif̃ volũtas dei p̃ceptio: phibitio: cõſiliũ: pmiſſio: opatio: z ideo pluraliter dicit ſcriptura voluntates.

ALiquãdo vo ſm quãdã figurã dicẽ di voluntas dei vocaf̃: qõ ſm ꝓpꝛietatem nõ eſt voluntas eius vt preceptio: phibitio: ꝯſiliũ: necnõ pmiſſio: z operatio. Jdeocp̃ pluraliter aliquando ſcriptura voluntates dei ꝓnũciat. Unde ꝓpheta. Magna opera dñi exquiſita in omnes volũtates eiꝰ: cũ nõ ſit niſi vna volũtas dei q̃ ipſe eſt: plural̃r tamen dicit voluntates: quia volũtas dei varijs modis ac pro diuerſis accipiſ: vt dictũ eſt. Jta etiã idez ꝓpha ꝓpter multos effectus miſericoꝛdie: z iuſticie plural̃r dicit. Miſericoꝛdias dñi in eternũ cãtabo. Et alibi. Juſticie dñi recte letificantes coꝛda: cũ tñ in deo vna ſit miſericoꝛdia: vna iuſticia: z vna eadẽqz ſit miſericoꝛdia q̃ iuſticia. ſ. dina vſia. pſal. 88. pſal. 18.

¶Quare preceptio z prohibitio z conſilium dicantur dei voluntas.

IDeo aũt p̃ceptio z ꝓhibitio atqz cõſiliũ cũ ſint tria: dr̃ tamẽ vnũqõqz eorum dei voluntas: qz iſta ſunt ſigna dine volũtatis: quẽadmodũ z ſigna ire dñr ire: z dilectõis ſigna dilectio appellanf̃: z dr̃ iratus deus: z tñ nõ eſt ira in eo aliqua: ꝫ ſigna tñ q̃ foꝛis ſunt: qbus iratꝰ oſtdif̃: ira ipſiꝰ nominaf̃: z eſt figura dicendi: ſm quã nõ eſt falſuz qõ dr̃: ſed verũ qõ dr̃ ſub tropi nubilo obumbraf̃. Et ſm hos tropos diuerſe volũtates dei dñr: qz diuerſa ſunt illa q̃ ꝓ tropum volũtas dei dicũtur.

¶Ubi volũtas dei ꝓ ꝓcepto z ꝓſilio accipiaf̃.

PRo ꝓcepto dei atqz ꝓſilio põt accipi volũtas: vt ibi. Fiat voluntas tua ſicut in celo z i terra. Et alibi. Qui facit volũtatẽ pr̃is mei q̃ i celis eſt: ipe frater meꝰ z ſoꝛoꝛ z mater eſt. Et ꝫ hãc volũtatẽ multa fiunt. Vñ Aug. in lib. de ſpũ z lr̃a. Jnfideles: iquit cõtra volũtatez dei faciũt: cũ eius euãgelio nõ credũt.

¶Oz deꝰ nõ vult ab hoibꝰ fieri oia q̃ p̃cepit vl nõ fieri que ꝓhibet.

ET ſi illa tria dñr dei voluntas ideo: qz ſigna ſunt dine volũtatis: nõ ẽ tamẽ itelligẽdum deũ omne illud fieri velle qõ cuicũqz ꝓcepit: vel nõ fieri qõ ꝓhibuit. Precepit.n. abrae imolare filiũ: nec tñ voluit: nec iõ precepit vt id fieret: ſed vt abrae ꝓbaref̃ fides. Et in euangelio p̃cepit ſanato ne cui diceret: ille aũt p̃dicauit vbicp̃ itelligens deuz nõ ideo ꝓhibuiſſe quin vellet opus ſuum p̃dicari: ꝫ vt daret foꝛmã homini laudẽ humanam declinandi.

¶De permiſſione z operatione vbi dicantur dei voluntas.

PErmiſſio quoqz dei z opatio: volũtas dei appellantur: qualiter accipit Augu. in encb. dicẽs. Non fit aliqd niſi oipotẽs fieri velit: vel ſinendo vt fiat: vel ipſe faciẽdo. Nec dubitãdũ eſt deũ facere bñ: etiã ſinẽdo fieri quecũqz fiũt male: nõ.n. bec niſi iuſto iudicio õi ſinit: z ꝓfecto bonũ ẽ omne qõ iuſtũ eſt. Ecce hic manifeſte habemus dei voluntatẽ appellari ipſius opationẽ vel pmiſſionẽ cũ dicit nõ fieri aliqd niſi oipotens fieri velit: vbi icludit z bona z mala oia que fiunt. Jdeocp̃ apte diſtiguit qõ deum velle dixerit ne eadẽ rõne intelligeretur velle bona z mala ſubdẽs: vel ſinẽdo vt fiat: hoc quãtuz ad mala dicit: vl ipſe faciẽdo: hoc q̃tũ ad bona. Mala .n. ſinit fieri: ꝫ nõ facit: bona vo ipe facit. Jõqz dixit eũ velle: qz z volẽs mala ſinit: z volẽs bona operatur: z ob hoc permiſſio z operatio voluntas dei dicuntur.

¶Quinqz ſupza ſunt ꝓpoſita que dicuntur ſecunduz tropum: z ideo diſtinguat lectoꝛ vbiqz pro quo eoꝝ accipiaf̃ voluntas.

QUinqz ergo ſupza poſita ſunt q̃ dicũtur ſm tropuz dei volũtas: qz ſigna ſunt diuine voluntatis que vna eſt z imutabilis. ſ. dei bñplacitũ. Jdeocp̃ diligenter diſtinguat lectoꝛ vbi de volũtate dr̃ ſcriptura cõmemoꝛat iuxta quẽ moduz accipi opoꝛteat. ſ. ꝓ bñplacito dei: an ꝓ aliquo ſignorum eius. Magna.n.eſt adhibenda diſcretio in cognitione dine voluntatis: qz z beneplacitum dei eſt voluntas eius: z ſignum beneplaciti eius dr̃ voluntas eius. Sed beneplacitum eius eternum eſt: ſignũ vo beneplaciti nõ. Et cõſonat reꝝ effectibus beneplacituz ipſius: z ipſi effectus rerũ ab illo nõ diſcoꝛdãt. Fit eniz omne quod beneplacito vult fieri: z omne qõ non vult fieri: nequaqz fit. Non ita autem eſt õ ſignis: qz p̃cepit deꝰ multis ea q̃ nõ faciũt: z ꝓhibz q̃ nõ cauẽt: z ꝓſulit que nõ implent.

¶Diuiſio textus.

RIſtquã determiauit magiſter de ſciẽtia z omnipotẽtia dei. Dicz: determinat de volũtate ipſius. Et diuidit in partes duas. Jn pma determinat de dei volũtate. Jn ſecũda de cõformitate voluntatis noſtre ad voluntatem eius. 48. diſ. ibi. (Sciẽdũ quoqz eſt ꝛc.) Pria in duas. Jn prima determinat de voluntate dei qd ſit z quot modis dicat̃. Jn ſecũda ingrit õ efficacia eius. 46. diſ. ibi. (Dic oziſ queſtio ꝛc.) Prima diuidit in tres. Jn pma determinat de volũtate ſm ipſius quiditatem. Jn ſecũda determinat cauſalitatẽ eius. ibi. (Nec vtiqz ſumme bona ꝛc.) Jn tertia aſſignat volũtatis multitudinez quãtũ ad acceptionẽ nominis. ibi. (Dic nõ eſt ꝓterenndum nobis ꝛc.) Prima in duas. Jn pma oſtẽdit q̃ volũtas dei ſit ſua eſſentia. Jn ſecũda ponit obm cõtrarium z ſoluit. ibi. (Et ꝫ idẽ ſit ꝛc.) (Hoc itaqz ſumme ꝛc.) Dic oſtẽdit q̃ volũtas dei eſt pma cauſa reꝝ. Et circa p̃ duo facit. Primo ꝓponit intentũ. Scõo ꝓbat ꝓpoſitum. ibi. (Qui.n.cãm eius ꝛc.) Probat duo q̃ pertinent ad rõnẽ p̃me cauſe. Primo q̃ volũtatis dei nõ ſit alia cã. Secundo q̃ ipſe ſit oiuz reꝝ cã. ibi (Uolũtas igit dei ꝛc.) (Dic

nō est ꝓtereundū ꝛc.) Dic oñdit q nomē volūtatis multiplr accipiat: quātus sit trīn vna dei volūtas. Et diuidit in partes tres. Jn ꝑma ponit ꝓncipalē significationem ꝛ ꝓpriā ſm q dei volūtas dr eius beneplacitū. Jn secūda ponit significatōes figuratiuā ſm q signū volūtatis volūtas dr.ibi. (Aliquādo vo ſm quādā ꝛc.) Jn tertia cōparat volūtatē signi ad volūtatē beneplaciti.ibi (Oñq; igit supra posita ꝛc.) Circa secundā partē duo facit. Primo oñdit volūtatē signi multiplr dici. Scdo ꝑsequit diuersa volūtatis signa: que voluntates dei dr.ibi (Ideo aūt ꝓceptio ꝛc.) Et circa hoc duo facit. Primo ꝑsequit de tribꝰ signis que ptinent ad faciēdū vel nō faciendū. Scdo ꝑsequit de alijs duobus que pertinent ad id qō in pñti fit.ibi (Hermissio quoq; dei ꝛc.) Circa ꝑmū duo facit. Primo assignat rōnē: qre h signa volūtatis dici volūtas pñt. Scdo ꝛfirmat p auctoritatē q volūtates dicantur.ibi. (Pro precepto dei atq; cōsilio) Tertio oñdit distantias inter hec signa ꝛ beneplaciti voluntatē.ibi. (Et si illa tria ꝛc.)

¶Questio. I.

Hic quattuor querunt. Primo vtr deo sit volūtas. Secundo vtr volūtas sit ipsius trīn obi vel etiā alior. Tertio vtr voluntas sua sit causa eorum que fiunt. Quarto de diuisione volūtatis eius in volūtatē signi ꝛ beneplaciti.

¶Utrum in deo sit voluntas. I.

Ad primum sic ꝓcedit: vr q voluntas deo nō ꝙueniat. voluntas.n.appetitus gdē est: ſz oīs appetitus est impfecti. vñ etiā in ꝑmo phy. dr q mā appetit formā. g cū in deo nulla sit impfectio vr q nec volūtas. ¶ P.act⁹ volūtatis est tēdere in finē q est eiꝰ obz: ſz ei qō est finis vltimus nō cōpetit tēdere in finē. g cum deꝰ sit finis oīum vr q sibi volūtas nō cōpetat. ¶ P. ſz pbm in 3° de aīa: volūtas est mouēs motū: qr mouet volito: ſz ſm Boe. deꝰ imobilis manēs dat cuncta moueri. vñ ēt i.9. metaph. dr q mouet sic desideratū: ōsideratū aūt nō motū mouet desideriū. g vr q volūtas sibi nō cōpetat. ¶ P. ſm pbm in 3° de aīa: ꝛ etiā ſm Dama. voluntas est in rōne: ſz rō nomīat obūbratā cognitionē: qr ozr in ymbra itelligētie: vt dicit isaac i lib. diffōnū. qualis cognitio deo nō cōpetit. g vr q nec volūtas.

In contrarium sunt plurime auctes canonis ꝛ sanctoꝝ q ēt in lra iducuntur.

¶ P. ſm illud ſuppmū: qō est in nobis maxime deo conformamur: ſz ſuppzemū in nobis: vr volūtas esse q ēmotor aliaꝝ vtutū ꝓz Anſ. ꝛ etiā ē liberrimū in nā nra. g vr q volūtas maxime deo sit attribuēda. ¶ P. oēs q deus cōfitent eū felicissimū ponūt: ſz felicitas sine delectatione esse nō pōt: vt in ꝑmo ethico. dr. g in deo ē summa delectatio: sed delectatio nō pōt esse sine cōcupiscentia vel volūtate: qr delectatio cōsistit in quadā voluntatis complacētia. g vr q volūtas in deo sit.

Respondeo dōm: q in omni nā vbi ꝙuenit cognitio ꝙuenit ēt voluntas ꝛ delectatio. Cui⁹ rō est: qr omne qō hz virtutē cognoscitiuā pōt diuidicare cōueniēs ꝛ repugnās: ꝛ qō apprehendit vt conueniēs opz eē volitū vel appetitū. Et iō in nobis ſm duplicem cognitōez ſensus ꝛ itellectus est duplex appetitiua. vna que sequit apprehēsionē itellectus que volūtas dr. alia que sequit apprehēsionē ſensus que diuidit in irascibilē ꝛ ocupiscibilē. Unī cū i deo: vt supra oīsum ē sit itellectualis cognitio: opz q in eo etiā sit volūtas ꝛ delectatio ſm q vna ꝛ simplici operatiōe deus gaudet: vt in 7° ethico. dicit phs. Jn omni enim natura cognoscēte operatio perfecta ꝛ naturalis delectabilis est.

Ad primum g dōs: q quātus in deo dicat eē volūtas: nō trīn cōce dit ibi esse appetitus: qr ſm Augu. appetitus ꝓpriē est rei nō habite. Deus aūt totū suū bonū in se hz. vñ nec etiā in nobis ꝓpriē volūtas appetitus est: qñ volito ꝙiūcta est: ſz amor est rei iā hīte ſm Augu. ¶ Et p hoc ēt pz rīsio ad zm: qr tēdere in finē accidit volūtati ꝓz q est distās a fine: ſz opatiōez habere circa finē hoc est voluntati eēntiale: ꝛ h ꝑcipue deo cōuenit q se amat ꝛ in se delectat. ¶ Ad 3m dōm: q volūtas nō mouet nisi a fine: finis aūt volūtatis diuīe ē ipsa sua bonitas que est idē qō volūtas ſm rem. ꝛ iō nō sequitur q deus sit mouēs motū ꝓpriē loquēdo: qr omne mouens est aliud a moto: ſz forte ꝓpter hoc plō posuit q primū mouēs seipsum mouet iquātū cognoscit se ꝛ amat se: vt in. 8. phy. dicit Cōmē. ꝛ h nō nisi metaᶜᶜ dr. Sicut etiā dr q finis mouet. ¶ Ad 4m dōm: q ſm gradū cognitionis etiā est gradus vtutis appetitiue. quantū. n. rō supat ſensum: tm volūtas ratiōis supat appetitū ſensus: ꝛ quāto itellectus dīnus supat rōnē nr̄am: tāto voluntas eius superat volūtatē nr̄am: ꝛ h p rōnez cōcludebat: q deo nō ꝙueniat volūtas ad modū volūtatis nr̄e: ꝛ tamē sicut rō nr̄a vocat itellectus: ꝛ itellectus dīnus vocat rō: vt pz in 7° cap. de di. no. ꝓpter ꝙueniētiā in īmālitate: ita ꝛ volūtas cōmuni nomine vtrobiq; dicitur.

¶ Utrum volūtas dei sit trīn sui ipsius. II.

Ad secundus sic ꝓcedit: vr q volūtas dei non sit nisi sui ipsi⁹: qr ſm phz volūtas est finis. electio aūt eoꝝ q sunt ad finez: vt dr in 3° ethico. ſz nihil aliud est finis sue operatiōis nisi ipse. g volūtas sua est trīn sui ipsius. ¶ P. volūtas mouet a volito: ſz nihil pōt esse mouēs volūtatē diuinā nisi ipse. g volūtas sua est trīn sui ipsius. ¶ P. cuiuslibz volūtas est ei⁹ qō est bonū sibi: ſz omne qō est bonū alicui dr ad eū vtr illud sit vel nō sit: cū igit de nullo creato dr̄at ad ipsum vtrū sit vel nō sit: eo q bonoꝝ nr̄oꝝ nō eget: ſz totū bonum in se hz: vr q volūtas sua ad ea que sunt extra eū nō se extendat. ¶ P. ea que sunt ad finē nō queruntur nisi ꝓpter finez. ergo habito fine nō est vlterius volūtas eoꝝ q sunt ad finē: ſz oīum creaturaruz finis est diuina bonitas que in ipso deo ab eterno est. ergo videt q ad ea que sunt extra ipsum voluntas eius nō se extendat.

Sed contra amor cōsistit in actu volūtatis: ſz ō deo dr Sap. xi. q diligit oia q sunt. g nihil odit eoꝝ que fecit. g volūtas ei⁹ est ētiā creatorū ab eo. ¶ P. sicut se hz scia dei ad veꝝ: ita se hz voluntas eius ad bonū: ſz sciētia eius est omniū veroꝝ. ergo ꝛ voluntas eius est omnium bonorum.

Respondeo dōm: q sicut deꝰ cognoscēdo essentiā suā cognoscit oia q sunt ab eo iquātū sunt similitudo q̄dā veritatis ei⁹: ita etiaz volēdo vel amādo eēntiā suā vult oia q sunt ab eo iquātum habēt similitudinē bonitatis eius. vñ id qō est volitū ꝑmo ab eo est bonitas sua trīn. Alia vo vult in ordine ad bonitatem suā: nō aūt h mō vt p ea aligd bonitatis acquirat: sicut nos facimus circa alios bene operādo: ita q eis de bonitate sua aligd largiat. ꝛ ideo liberalitas est quasi ꝓpriū ipsius ſm Auicē. qr ex operatiōe sua nō intendit aliquod sibi cōmodum peruenire: ſz vult bonitatē suam in alios diffundere. ꝛ ideo Augu. dicit q ipse vtit nobis ad bonitatem suam ꝛ vtilitatem nostram.

Ad primus g dōm: q in obo alicui⁹ potētie ē duo ꝙsiderare. s. illud qō est māle: ꝛ illud qō formalr cōplet rōnem obi. sicut pz in visu: qr color est

visibile in potētia ꝛ nō efficit visibile in actu nisi p actū lucis. Silr dico q illud qō formalr cōplet rōnem volibi est finis: ex quo est rō boni: ꝛ hoc itelligit phs cū dicit q volūtas est finis: ſz ea q̄ sunt ad finē se habēt māliter ad obm volūtatis: vt. s. sint volita p ordinē finis sicut color vr p actū lucis. ¶ Ad 2m dōs: q illud qō est volitū sicut finis est mouēs volūtatē ꝛ pficiens eā: ꝛ sic nihil mouet volūtatē dīnā nisi deꝰ: ſz illud qō est ordinatū ad finez ē volitū ab eo sicut effectū a volūtate ꝛ motū ab ea: sicut pz in volūtate artificis q̄ est ꝑmꝰ operationū ordinataꝝ in finē. ¶ Ad 3m dōm: q volūtas dei nō est nisi eiꝰ qō ē suū bonū: ſz trīn nō eodē mō sicut in voluntate nr̄a q̄ vult bonū suū: quo. s. ꝑficit sicut finē: vel p qō finē ꝙsequit: ſz volūtas dīna vult bonū suū qō est ipsa: ꝛ qō ab ea est ꝛ nō p qō iuuat. ꝛ ideo referr ad ipsū pfectionē vtꝝ volituz ab eo sit vel nō sit. ¶ Ad 4m dōm: q deꝰ nō ordinat creaturas i finē bonitatis sue: q̄si p eas bonitatē suā assequat: vt ipse creature dīna opōne silitudinē aliq; dīne bonitatis acqrāt: qō eē nō posz nisi eo volēte ꝛ faciēte.

¶ Utr voluntas dei sit causa rerum. III.

Ad tertius sic ꝓcedit: vr q volūtati dīne nō sit ascribēda rer causalitas. volūtas.n. dei est trīn bonoꝝ: sed oīum bonoꝝ sufficiēs cā est scia ipsius. g nō opz volūtatē dei cām rer ponere. ¶ P. ōs nō est cā rer nisi p suā opationē: sed esse ꝑmꝰ opōnis ptinet ad cām rōne potētie. g potētia potiꝰ dicēda est cā rerum q̄; volūtas. ¶ P. a cā ꝛtingēte nūquā pōt esse effectus necius: ſz volūtas est causa ꝛtingēs: qr ad vtrū libet se hz. g nō pōt esse cā necioꝝ: cuz igit in mūdo sint multa necia vt oia icorruptibilia: vr q nō oīum cā sit volūtas. ¶ P. exite causa sufficiēte alicui⁹ rei supflue addunt ad eāde rē alie cāe. si g volūtas dei sufficiēs causa rerū est. ilsufficiēs. n. nō pōt eē: vr q oēs cause nāles superfluāt: ꝛ oēs potētie aīe ꝛ oēs habitus ifusi: qō friuolū est. ¶ P. ex causa sufficiēti pōt aligd demīrari. si g volūtas dei sufficiēs causa rerū est. ilsufficiēs. n. nō pōt eē: vr q oēs cause nāles superfluāt: ꝛ oēs potētie aīe ꝛ oēs habitus ifusi: qō friuolū est. ¶ P. ex causa sufficiēti pōt aligd demīrari. si g volūtas dei sufficiēs demonstratio ad oīa: q̄re h est qz deꝰ voluit: ꝛ sic facile eēt oīa scire: ꝛ superuacua eēnt sanctoꝝ ꝛ phoꝝ studia: q ad assignandas diuinorum operationū rationes multipliciter laboraue runt: quod stultum est dicere.

Sed contra ſm phm in. 6. metaph. oīuz artificiatoꝝ pnᵐ est voluntas artificis: ſz ea q̄ sunt ꝓcedūt a deo sicut artificiata ab artifice: vt a scis ꝛ phis tradit. g oīuz q̄ sunt cā est dei voluntas. ¶ P. Dio. dicit in 4.ᵒca. de di. no. amor trahit supioza in ꝓuisiones minus babētiuz: ſz omnia que sunt ꝓuisione dīna in esse ꝓdierunt: cū igit amor in actu voluntatis cōsistat: videt q ꝓncipiū oīum rer sit diuina voluntas.

Respondeo dōm: q opꝰ determinatū nō ꝓgreditur nisi a determinato agēte: ꝛ ide est q illud qō est trīn in potētia nō agit: qr se hz ideterminate ad multa: ſz forma q̄ ē terminās potētiā māe pnᵐ actiōis dr. ꝛ iō in oībꝰ quoꝝ potētia actiua determiata ē ad vnū effectū: nihil regrit ex pte agētis ad agēdū supra potētiaz cōpletā: dūmō nō sit ipeditū ex defectu recipientis ad h q sequat effectꝰ. sicut pz in oībꝰ agētibus ex necessitate nāe. Potētia aūt dei cū sit ifinita nō magis determinat ad hoc q̄ ad illud: nec ex pte māe: qr opus eiꝰ determinatione recipe pōt: qr ipe ēt mām ꝛ formā ꝓducit. vñ oz q supra rōnē potētie sit aligd aliud: p qō opꝰ determiet. h aūt fit p sciam q̄. ꝓpriā rōnem rei cognoscit. Sz qr scia se hz ad oppositā. est. n. ꝛ bonoꝝ ꝛ maloꝝ. ideo opz aliquid adhuc addere in quo pficiat ratio cause. ꝛ hoc est voluntas que determiate accipit ynū ex duobꝰ que scit vl que pōt. Unī pfecta rō causalitatis in his q̄ nō agūt ex necessitate nāe ꝙuenit ꝑmo in volūtate: vt dicit phs i. 9. metaᶜᶜ. ꝛ h cōuenit voluntati iquātū obm eiꝰ est finis q est causa causaꝝ: ꝛ a quo sumit determiatio opis: vt pz ex 2° phy. ꝛ iō volūtati dīne ascribit causalitas rerum.

Ad primus g dōs: q in scia nō pficit rō causalitatis: vt dcīn est nisi adiūcta volūtate: iō volūtas potius dr causa q̄; scia. ¶ Ad 2m dōs: q volūtas est ꝑnᵐ opatiōis vt ꝑmū imperās opꝰ: ſz potētia i his que agūt p volūtatē est ꝑnᵐ opis vt exequēs: ꝛ in hoc sit rō potētie vt sit ꝓrimū ꝑnᵐ opis ꝛ nō ꝑmū: ꝛ sic volūtas dei potius dr cā rer q̄; potētia. ¶ Ad 3m dōm: q volūtas dīna libtatē hz: ꝛ ex hoc ꝙuenit sibi q sit ad vtrūlibet: ſz sup h hz imutabilitatē vt ei qō vult imobilr adhereat: ex quo illud vite ponit: ꝛ hāc imobilitatē imitātur ea q̄ sunt necia in entibꝰ: q̄uis nō ipsaz adequēt: ꝛ ꝓpter h nō est dōm q sit cā ꝛtingēs: qr ꝛtingētia mutabilitatē ꝓportāt. ¶ Ad 4m dōm: q cālitas dīne volūtatis nō excludit oēs cās ꝓrimas rer: nec h est ex ilsufficiētia volūtatis: sed ex ordine sapie eiꝰ: q̄ effectus mediatibus alys causis ꝙuenire disposuit: vt sic ēt cāndi dignitas creaturis cōicaret. ¶ Ad 5m dōm: q demōratio q̄ facit sciam de re sumit ex causis ꝓrimis rei. ꝛ iō opz ad sciam reruz habēdā nobis alias ratōes q̄rere: ꝛ pōt volūtatē eius que ē causa ꝓma rer ꝛ cōis: ꝛ pcipue cū volūtatē eius nō plene cognoscamus: vt in ea ꝓpriaz rei rōnem videamus: sicut ipse videt qui in se omnia cognoscit.

¶ Utr volūtas dei distinguat in volūtatē beneplaciti ꝛ voluntatem signi. IIII.

Ad quartum sic ꝓcedit: vr q distinctio volūtatis in lra posita sit incōpetēs. sicut. n. voluntas dei se hz ad pla: ita ꝛ scia eiꝰ: ſz scie nō assignant diuersa signa. g vr q nec volūtati assignari debeāt: cū ēt vtrūq; occultū sit equaliter. ¶ P. omne signū cui nō respōdet signatū est signū falsum: ſz istis signis volūtatis q̄ in lra ponunt q̄ñq; non rīdet signatū: qr ꝓmittit mala q̄ nō vult: ꝛ ꝑcipit etiā bona q̄ non vult fieri: vt in lra dr. g vr q sint falsa signa: ꝛ ita ꝑ signis assignari nō debeant. ¶ P. sicut ꝙuenit bonū ꝛ meliꝰ ita ꝙuenit malū ꝛ peiꝰ: vt veniale ꝛ mortale: ſz respectu boꝝ duoꝝ fiendoꝝ est trīn vnū signū. s. ꝓhibitio. g vr q etiā bonoꝝ eē debeat vnuz trīn signū ꝛ nō duo. s. ꝑceptū ꝛ ꝙsiliū. ¶ P. oīm voluntatis est bonū: ſz malū fieri nō est bonū: vt infra dicet. g respectu buiꝰ nullū signū vocis dīne dz eē: ꝛ ita ꝓmissio superfluit. ¶ P. sicut signa volūtatis respiciūt diuersa: ita ꝛ volūtas bñplaciti ē diuersoꝝ. si g assignātur diuersa signa volūtatis ꝓp diuersitatē eoꝝ vr q ēt volūtas bñplaciti multiplicari debeat: aut si nec h nec illud.

Respondeo dōm: q de deo quedā dicunt ꝓprie ꝛ quedā metaᶜᶜ: ea que ꝓprie de ipo dicunt ve in eo sunt: ſz ea q̄ metaphoᶜᶜ dicunt: dicunt de eo p silitudinē ꝓportiōabilitatis ad effectū aliquē: sicut dr ignis deutero. 4. eo q sicut ignis se hz ad ꝙsumptionē ꝛry: ita deꝰ ad ꝙsumēdū negtiā. vñ ipsuz esse destruētem negtiā est ipsius esse ignē: ꝛ ipsa ꝙsumptio actiua est ignei tas eius: ꝛ p modū istū ipsa punitio dr ira eiꝰ: ꝛ qz effectꝰ est signuz cāe ideo ea ſm q̄ attēdit similitudo vel ire vel alicui⁹ alteri⁹ dr̄ esse signa. vñ punitio dr signū ire eius. Sed dico q deꝰ pōt dici velle aliquid dupliciter vel ꝓprie: ꝛ sic dr velle illud cui⁹ volūtas vere in eo est: ꝛ q̄ sibi complet: ꝛ hec est voluntas beneplaciti. Dicit etiā aliquid velle metaᶜᶜ: eo q ad modū volentis se hz inquantum ꝑcipit vl cōsulit: vel aliquid hꝰ facit. vñ ea in ḡbus attendit silitudo ipsi⁹ rei ad volūtatē dei: voluntates eiꝰ

Universidad de Deusto
Biblioteca

metaᶜᵉ dicunt: ꝛ qꝫ talia sunt effectus dñi signa. Dorum aũt signoꝝ diuersitas rõ ꝫ est. Assignant. n. ꝫ signa volũtati dine sm qꝫ est reꝝ humanaꝝ gbus spãli mõ puidet. Potest ergo signũ voluntatis accipi aut sm ordinatiõez hominum in finem eterne salutis: aut sm executionem ordinis. Ad finẽ autem consequendũ puidentie est duo largiri: ea. s. quibus res pmoueat in finez: ꝛ ea quibus ab impediẽtibus libereꝫ: sicut aũt res naturales tendũt in fines suos nãles per virtutes actiuas ex puidẽtia diuia eis collatas: ita ꝛ humana volũtas p consilia ꝛ pcepta ordinat in finẽ: ꝛ a peccatis que impediũt ꝓsecutionẽ finis retrahiꝫ phibitionibus: sicut etiã animalibus diuina puidẽtia cõtulit cornua ꝛ vngues ꝛ bꝺ. quibus se iuuent ꝫ impugnãtia. Si aũt ptinet ad executionẽ ordinis hoc potest esse dupliciter. Aut sm qꝫ tẽdit in id ad qõ ordinatũ est bonũ faciẽdo ꝛ respectu huiꝰ est hoc signũ qõ est operatio: qꝫ deꝰ in nobis oĩa bona operaꝫ. Aut etiã exeundo ab illo ordine mala faciẽdo q etiã exitus puidẽtie subiacet nõ vt puisus sed vt ordinatus: ꝛ respectu huius est pmissio. Uel põt sumi leuius sic: qꝫ vel signũ volũtatis est respectu pẽntiũ: ꝛ sic respectu bonoꝝ est operatio: respectu maloꝝ pmissio. Uel est futuroꝝ: ꝛ sic respectu malorum est phibitio: respectu boni ad quod omnes tenẽtur preceptũ: sed respectu perfectionis boni quod nõ omnes attingunt est consiliuz: ꝛ continentur hoc versu. precipit ac pluribus permittit ꝛ consulit implet.

Ad primum ergo dõm: qꝫ scientia dei vere ꝛ pfecte est omnium: sed non voluntas. ꝛ ideo quedã metaphoᶜᵉ dicit velle: que simpliciter non vult: ppter qꝫ voluntas signi assignat. ¶ Ad 2ᵐ dõm: qꝫ effectus qui est signũ alicuius sm proprietatẽ in vno: est signũ eiusdez sm similitudinẽ in altero in omnibus que metaphoᶜᵉ dicunt. sicut punitio est signuz ire in homine ꝛ in deo est signũ voluntatis puniendi: que per similitudinem ira dicit. Et simil' dico qꝫ istis signis respõdet aliquid in deo qõ per similitudinẽ dicit voluntas huiꝰ rei: vt precepto volũtas precipiendi: ꝛ ordinãdi naturam rationalẽ in finẽ: ꝛ sic de alijs. vnde pz qꝫ hec signa nõ sunt falsa. ¶ Ad tertiũ dõm: qꝫ sicut in dispositiõe naturarũ dantur a deo diuerse virtutes: quaꝝ vna est nobilior altera: vt sic vna res perfectius consequaꝫ finez qꝫ alia: ita etiã in dispositiõe hominũ sunt diuersa ordinantia in finem: vnũ cõmuniter omniũ. s. preceptũ: ꝛ alterum perfectorum. s. cõsiliũ: sed omne peccatũ est in exeundo ab ordine finis. ꝛ ideo cuilibet peccatũ quodlibet vitandum est: nec in hoc diuersus gradus hominũ attẽditur: ꝛ propter hoc vnũ signũ tñ datur de ℟. s. phibitio. ¶ Ad 4ᵐ dicendũ: qꝫ deus nõ vult mala ꝓprie fieri: sed vult aliqd ei cõiunctũ: vt infra dicẽt: ex quo sequitur qꝫ permittat: ꝛ ideo pmissio ipsa effectus est alicuius voluntatis ꝛ metaphorice voluntas dicitur. ¶ Ad quintũ dicendum: qꝫ voluntas diuina quãuis sit plurium volitorum: non tamen est nisi vna: quia omnia illa vult in vno per se volito. s. sua bonitate. sicut omnia etiaz cognoscit cognoscendo essentiam suam.

¶ Expositio textus.

Hdeoqꝫ placuit vanitati phoꝝ ꝛc.) Hoc dicit quãtum ad illos qui causam agentẽ negabãt ꝛ ponebãt mundum factum esse casu: ꝛ qꝫ omnia procederẽt ex necessitate nature. Uel quantum ad illos qui ponunt deuz nõ imediate operari in omnibus: sed in vno tñ qõ ẽ pmũ creatũ. (Itaqꝫ nõ nisi dei volũtas ꝛc.) Per ℟ nõ excluduntur alie cause a causalitate: sed ab ℟ quod est esse primam causam.

¶ Illi sententie qua dictum est dei voluntatez nõ posse cassari que ipse est: quedaz videntur obuiare. ¶ Distinctio. XLVI.

Hic ozitur questio: dcñ est. n. i suppozibus ꝛ auctozitatibus cõmunitũ qꝫ volũtas dei que ipse ẽ: vocaturqꝫ bñplacitũ eius: cassari nõ põt: qꝫ illa voluntate fecit q̃cunqꝫ voluit in celo ꝛ in terra: cui teste apl'o nibil resistit. Queritur ꝯ quõ accipiendũ sit qõ apl'us de dño ait. Qui vult omnes homines saluos fieri. Cum. n. nõ omnes salui fiant: sed dãnentur: videt vtiqꝫ nõ fieri qõ deus vult fieri: humana. s. voluntate impediente voluntatẽ dei. Bñs quoqꝫ in euãgelio impiaz ciuitatẽ cõpellans. Quoties inqt volui ꝓgregare filios tuos sicut gallia cõgregat pullos suos sub alis ꝛ noluisti. Ita hec dñi tanqꝫ dei volũtas supata sit hominũ volũtate: ꝛ infirmissimis nolẽdo impediẽtibꝰ: nõ potuerit facere potẽtissimus qõ volebat. Ubi est ergo illa omnipotentia: qua in celo ꝛ in terra secundum ꝓpheram: omnia quecunqꝫ voluit fecit: ꝛ quomõ volũtati eius secundum apostolum nibil resistit: si colligere filios hierusalẽ voluit ꝛ nõ fecit: Hec enim ꝓdictis plurimum obuiare vidẽtur.

¶ Solutio quomõ intelligendũ sit illud voluit cõgregare ꝛ noluisti.

Sed audiamus solutionez: ac primũ quomodo accipiendum sit illud qõ dominus ait videamus. Non enim ex eo sensu illud dictum est: vt ait Augustinus in encheridion predictam questionem soluens: quasi dominus voluerit congregare filios hierusalem: ꝛ non sit factuz quod voluit: quia ipsa noluerit: sed potius ipsa quidem filios suos ab ipso colligi voluit: qua tamẽ nolente filios eius collegit ipse omnes quos voluit: quia in celo ꝛ in terra nõ quedam voluit ꝛ fecit: quedam vero voluit ꝛ non fecit: sed omnia quecunqꝫ voluit fecit: vt sit sensus quotiens volui cõgregare filios tuos ꝛ noluisti: idest quotquot cõgregaui mea voluntate semper efficaci: te nolẽte feci. Ecce in euidenti positum est qꝫ illa dñi verba superioribus nõ repugnant.

¶ Quomodo intelligendum sit illud: qui vult omnes homines saluos fieri.

Nunc videre restat quomõ etiaz premissa verba apl'i predictis nõ cõtradicãt: q de deo loquẽs ait: vult oẽs hoies: saluos fieri. Quoꝝ occasiõe ꝛ hoꝝ multi

a veritate deuiauerunt dicentes deum multa velle fieri que nõ fiunt. Sed nõ est intelligẽdũ ea ratiõe illud esse dictuz quasi deus vellet aliquos saluari ꝛ non saluẽtur. Quis eniz taz impie desipiat: vt dicat deuz malas hominũ volũtates quas voluerit ꝛ quãdo voluerit ꝛ vbi voluerit in bonuz nõ posse conuertere: Nõ ẽ vtiqꝫ veruz quod in psal. dicitur. Quecũqꝫ voluit fecit: si aliqua voluit ꝛ nõ fecit: ꝛ qõ ẽ idignius ideo nõ fecit: quoniaz ne fieret qõ volebat oĩpotẽs: voluntas hois ipedit. Ideoqꝫ cuz audiimus ꝛ in sacris litteris legimꝰ qꝫ vult oẽs hoies saluos fieri: nõ tñ ideo debemus oĩpotẽtissime dei volũtati aliquid derogare: ꝫ ita intelligere qõ scriptuz est. Vult oẽs hoies saluos fieri: tanquã diceretur nullũ hoiez fieri saluuz nisi quẽ saluuz fieri ipse voluerit: non qꝫ nullus sit hoiuz nisi quez saluuz fieri velit: ꝫ qꝫ nullus fiat saluus: nisi quẽ velit saluari: ꝛ ió rogandus est vt velit: qꝫ necesse est fieri si voluerit. Nõ est eni credẽdus oĩpotẽs aliqd voluisse fieri qõ factũ nõ sit. Sic etiaz itelligiꝫ illud. Illuminat oẽz hoiez veniẽtẽ in hũc mũduz: nõ quia nll's hoiuz est qui non illumineꝫ: sed quia nisi ab ipso nullus illuminatur. Potest ꝛ alio modo illud intelligi: dũ tamẽ credere non cogamur oĩpotentez aliqd fieri voluisse: factũqꝫ nõ esse: qui sine vllis ambiguitatibus sicut i celo ꝛ in terra: sicut veritas cantat oĩa quecũqꝫ voluit fecit: profecto facere non voluit quecũqꝫ nõ fecit. Ex bis aperte ostẽditur qꝫ deus ea volũtate que ipse est nõ vult aliqd fieri qõ nõ fiat: necꝫ nõ fieri quod fiat.

¶ Utrꝫ mala dei volũtate fiant an eo nolẽte.

Deoqꝫ cuz constet omnia bona que fiunt eius fieri voluntate q̃ fieri nollet nullatenus fierent: recte queri solet. Utrum ꝛ mala oĩa que fiunt. i. peccata dei fiant voluntate an nolẽte eo fiant: Super hoc diuersi varia sentiẽtes sibi cõtradicere inueniũtur. Alij. n. dicunt qꝫ deus vult mala esse vl' fieri: nõ tñ vult mala. Alij vero qꝫ nec vult mala eẽ nec fieri: in hoc tñ cõueniũt ꝛ bi ꝛ illi: qꝫ vtiqꝫ fatẽꝫ deũ mala nõ velle. Utriqꝫ vero rõnibus ꝛ auctozitatibꝰ initunt ad muniẽdaz suaz assertionez.

¶ Quare dicunt quidam deuz velle mala esse vel fieri.

Qui eniz dicunt deuz mala velle esse vl' fieri: suaz bis modis muniũt intẽtionez. Si eniz iquiunt mala nõ esse vl' nõ fieri veller: nullo modo essent vl' fierent: quia si vult ea nõ esse vl' nõ fieri: ꝛ nõ potest id efficere. s. vt nõ sint vl' nõ fiant: voluntati eius ꝛ potẽtie aliquid resistit: ꝛ nõ est omnipotẽs: quia nõ potest omne qõ vult sed ipotens ẽ sicuti ꝛ nos sumus: qui quod volumus quãdoqꝫ nõ valemus. Sed quia omnipotẽs est ꝛ in nullo ipotens certuz est nõ posse fieri mala vl' esse: nisi eo volente. Quomodo eniz inuito eo ꝛ nolente posset ab aliquo maluz fieri: cuz scriptum sit: voluntati eius quis resistet: Supza etiaz dixit Augustinus: quia necesse est fieri si voluerit. Sed vult mala fieri aut nõ fieri. Si vult nõ fieri nõ fiunt. fiũt autez: vult ergo fieri. Itẽ bonuz est mala esse vl' fieri: alioquin sume bonus nõ pmitteret ea fieri. Unde Augu. in ench. Quãuis ea inquit que mala sunt iquã tuz mala sunt: nõ sunt bona: tñ vt nõ solũ bõa: sed etiaz sint ꝛ mala bonuz ẽ. Naz nisi eẽt hoc bonuz: vt essent ꝛ mala: nll'o mõ esse sineretur ab oĩpotẽti bono: cui proculdubio q̃ facile ẽ qõ vult facere: taz facile est qõ nõ vult esse nõ sinere. Hec nisi credamus piclitaꝫ nostra ꝓfessio qua nos in pfez oĩpotẽtẽ credere ꝓfitemur Ecce hic aperte habes qꝫ bonuz est mala esse: ois autẽ boni deus auctoz est qui vl' omne bonuz eẽ qõ est. Cuz ergo bonũ sit mala fieri vl' eẽ: ergo ꝛ mala vult fieri vl' eẽ. His atqꝫ alijs huiusmodi rõnibus ꝛ auctozitatibꝰ vtũtur qui dicũt deũ velle mala eẽ vl' fieri.

¶ Hic ponit rõnes illoruz qui dicũt dei volũtate nõ fieri mala vl' nõ esse.

Illi vero qui dicunt dei voluntate mala nõ fieri vl' nõ eẽ: inductiõibus pmissis ita rñdẽt: dicẽtes deum nec velle mala fieri nec velle nõ fieri vl' nolle fieri: ꝫ tñ nõ velle fieri. Si enim vellet ea fieri: vl' eẽ: faceret vtiqꝫ ea fieri vl' eẽ. Et ita eẽt auctoz malorum. Non est autẽ auctoz malorum: vt sanctoruz ꝓstantꝫ auctozitates: nõ ergo eius volũtate fiunt mala. Item si nollet mala fieri vl' vellet nõ fieri: ꝛ tamẽ fierẽt: oĩpotẽs nõ eẽt: cum eius volũtas humane volũtatis effectu ipediret. Ideoqꝫ nõ cõcedũt deum velle mala fieri: ne malorum auctoz itelligaꝫ: nec cõcedũt eũ velle mala nõ fieri: vl' nolle fieri: ne ipotẽs eẽ videaꝫ: ꝫ tñ dicũt euz nõ velle mala fieri: vt nõ auctoz ꝫ pmissoz maloꝝ mõstreꝫ. Añ ꝛ euãgelista vbi oñdit deuz auctoꝛẽ eẽ oium bonoruz dicẽs. Oĩa p ipꝫ facta sunt. consequẽter malorum auctoꝛẽ eẽ negat di. Et sine ipso factũ ẽ nibil. i. pctũ. Nõ dixit p deuz factuz eẽ vl' eo nolẽte ꝛ inuito: ꝫ tñ sine eo. i.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sine eiꝰ volũtate: qz nõ eiꝰ volũtate fit peccatũ: nõ ꝙ deo volẽte vel nolẽte ꝫ nõ volẽte fiũt mala. Quia nõ ſubeſt dei volũtati vt malũ fiat vl̃ nõ fiat: ſed vt fieri ſinat: qz bonũ eſt ſinere mala fieri: ⁊ vtiqꝫ volẽs ſinit nõ volẽs mala: ꝫ volens ſinere vt ipſa fiãt. Quia nec mala ſũt bona: vel ea fieri vel eſſe bonũ eſt.

¶ Quomõ intelligenduꝫ ſit illud auguſtini mala fieri bonum eſt.

QUod ꝝo Aug. ait. mala fieri bonuꝫ eſt: nec ſinerent mala ab oipotẽti bono fieri: niſi ꝺ eẽt bonũ vt ea eẽnt: ea rõne dictũ eẽ aſſerũt: qz ex malis que fiũt deꝰ bona elicit: nec ipſe ꝓmitteret ea fieri niſi de eis bñ aliqd faceret. Uñ Aug. in eodeꝫ lib. ench. apte idicãs ꝓdictoꝝ verboꝝ talẽ eſſe itelligẽtiaꝫ ait. Deꝰ oipotẽs cui reruꝫ eſt ſũma poteſtas cuꝫ ſũme bonus ſit: nullo mõ ſineret aliqd mali eẽ in operib⁹ ſuis niſi vſqꝫadeo eẽt oipotẽs ⁊ bonus: vt bñ faceret etiaꝫ de malo. Itẽ in eodẽ. Adeli⁹ iudicauit deꝰ de malis bona facere q̃ꝫ mala nulla permittere. Ex ꝺ itaqꝫ ſenſu dictũ eſt ac verũ bonũ ẽ mala fieri: qz ex malis q̃ fiũt bonis: q ꝫ ꝓpoſitũ vocati ſũt ſancti: accidit bonitas. i. vtilitas. Talib⁹. n. vt ait apoſtolus: in bonum cooperant omnia etiam mala: quia eis ꝓſunt: que alijs faciẽtib⁹ obſũt. Unde etiam aliquãdo in ſcriptura legitur malum appellari bonum: vt Hieronymus ſuper Abarcum. Malum inquit Jude bonũ fuit. ſ. nobis: nec ſi bonuꝫ eſt illi vel illi inde ſequitur ꝙ ſimpliciter bonum ſit: propꝛie eni ac ſimpliciter bonũ eſt qõ in ſe ⁊ faciẽti bonũ eſt.

¶ Quadripartita boni acceptio.

EST. n. aliquid qõ in ſe bonuꝫ ẽ ⁊ cui fit: ſed nõ eſt bonũ faciẽti: vt cũ ſubuenit pauperi: ꝫ nõ ꝓp deũ. ⁊ aliqd bonũ i ſe ⁊ faciẽti: ꝫ nõ ei cui fit: vt cũ veritas ꝓdicat ꝓp deũ alicui nõ obediẽti ꝓdicat. ⁊ aliqd i ſe ⁊ faciẽti ⁊ ei cui fit bonũ: vt cũ ꝛitas ꝓdicat ꝓp deũ credẽti. Uñ apl's. Bonꝰ odor ſumꝰ deo: alijs odor vite: alijs odor mortis. Eſt aũt aliud qõ nec i ſe bonum ẽ: ⁊ faciẽti nocet ⁊ dãnat niſi peniteat vt malum: valet tñ ad aliqd. Ut eni ait Augu. in ench. A ſumme ⁊ equaliꝫ ⁊ imutabiliter bona trinitate creata ſũt omnia: nec ſũme: nec equaliter: nec mutabiliꝫ bona: ſed tamẽ bona etiaꝫ ſingula. Simul ꝝo vniuerſa valde bona. Quia ex omnibus cõſiſtit vniuerſitatis admirabilis pulchritudo. In qua etiaꝫ illud quod malum dicitur bñ ordinatum ⁊ loco ſuo poſitum: eminẽtius cõmẽdat bona: vt magis placeãt ⁊ laudabiliora ſint dum cõparantur malis.

¶ Qz mala vniuerſitati valẽt ⁊ faciẽtib⁹ ſua ꝓꝛia vl̃ patiẽtib⁹ aliena ꝓſint electis tantũ.

HInc pꝛ qz ex malis q̃ fiũt aliqõ ꝓuenit bonũ dũ bona magis placẽt ⁊ laudabiliora exiſtunt. Ipſis ẽt faciẽtib⁹ ex malis q̃ faciũt iterdũ bona ꝓueniunt: ſi ſm ꝓpoſitũ vocati ſũt ſci. Talib⁹ eniꝫ vt ait Augu. i lib. de coꝛrectiõe ⁊ gratia: vſqꝫadeo deꝰ oia cooperat i bonũ: vt ſi q bozũ deuiant ⁊ exoꝛbitãt: ẽt hoc ipm eis faciat ꝓficere in bonuꝫ. qz humiliores redeũt atqꝫ doctiores vt Petrus. Illa etiaꝫ mala que ab iniquis fideles pie perferũt: vt ait Augu. in lib. de trini. ipſis vtiqꝫ ꝓſunt: vel ad delenda peccata: vl̃ ad exercendaꝫ ꝓbandãqꝫ iuſtitiaꝫ: vl̃ ad demonſtrãdã bui⁹ vite miſeriaꝫ. Jdeoqꝫ ⁊ Job dei manuꝫ ⁊ ap'lus ſathane ſtimulum ſenſit. ⁊ vtreqꝫ bñ ꝓfecit: qz malũ bene portauit.

¶ Ex ꝓdictis cõcludit oſtẽdens eſſe bonuꝫ fieri mala multis modis.

SIquis igiꝭ diligẽter attẽdat q̃ ſcripta ſunt: facile eſt cipcipere ex malis bona ꝓuenire: ⁊ ex ea rõne dictũ eſſe ꝙ bonũ eſt mala fieri vl̃ eſſe: nõ qz malum ſit bonum: vl̃ quia bonum ſit malum fieri. Non eſt enim bonum malũ fieri ab aliquo: qz nõ eſt bonũ vt aliquis faciat malũ. Si eni ꝺ eſſet bonũ: pfecto bui⁹ deus auctoꝛ eſſet: q eſt auctoꝛ omnis boni. Qz ſi bui⁹ deus auctoꝛ eſt eo ergo auctoꝛe homo agit mala: ⁊ ita eo auctoꝛe homo fit ꝺterioꝛ. Et ſi eo auctoꝛe homo fit deterioꝛ: tunc eo volẽte homo fit deterioꝛ. Idem eſt enim dicere aliquid fieri deo auctoꝛe: qõ deo volente. Deo autem auctoꝛe nõ fit hõ deterioꝛ: ergo non deo volente: vt Augu. in lib. lxxxiij. queſtio. aperte aſtruit a minoꝛe dicens ita. Nullo ſapiente homie auctoꝛe fit hõ deterioꝛ. Tanta eni eſt iſta culpa q̃ in ſapiẽtez hoiez cadere negt. Eſt aũt deꝰ oi hoie ſapiente prestãtioꝛ. Adhto minus ergo deo auctoꝛe fit homo deterioꝛ. Adhto eniꝫ eſt prestantioꝛ dei volũtas q̃ꝫ hois ſapientis. Illo aũt auctoꝛe cũ dicit: illo volente dicit: ergo eſt vitiũ voluntatis humane quo ẽ hõ deterioꝛ: qõ vitiũ ſi lõge abeſt a dei volũtate: vt ratio docet: a quo ſit querẽdũ eſt. Ecce aperte dicit aug. deo auctoꝛe vl̃ volente hominẽ nõ fieri deteriozem: ſed vitio voluntatis ſue. Nõ eſt ergo deo auctoꝛe ꝙ malum fit ab aliquo: ⁊ ita deo volente mala non fiunt.

¶ Qz in deo nõ eſt cã vt ſit homo deterioꝛ.

DEinde idez augustinus q̃rens qd ſit cauſa vt homo ſit deterioꝛ: i deo nõ eſſe aſſerit in eodez lib. ſic dicẽs. Ut ſit homo deterioꝛ: aut in ipo eſt: aut in alio: aut in nihilo. Si in nihilo: nulla cauſa eſt. Si in alio: aut in deo: aut in alio quolibet homine: aut in eo qui neqꝫ deꝰ neqꝫ homo ſit. Sed nõ in deo. Bonoꝝ eni deꝰ tm̃ cã eſt: ergo aut in hoie eſt: aut i eo qõ neqꝫ õs neqꝫ hõ: aut in nihilo. Et ex his aperte oſtẽdit ꝙ nõ eſt bonum vt ſit homo deterioꝛ: qz non eſt deus eius rei cauſa: qui tm̃ cã bonoꝛuꝫ eſt. Et ſi nõ eſt bonum vt homo fiat deterioꝛ: nõ eſt ergo bonum vt ab eo fiat malum: nõ ergo vult deꝰ vt ab eo fiat malum.

¶ Aliter ꝓbat ꝙ deo auctoꝛe nõ fiũt mala.

ALiter etiã oſtẽdit ꝙ deo auctore. i. volẽte non fiũt mala: qz ipe nõ ẽ cauſa tendendi ad nõ eẽ. Tẽdere. n. ad nõ eſſe malum eſt. Ipſe autez auctoꝛ mali non eſt. Tendit vero ad nõ eſſe qui operat malum: nõ ergo deo auctore eſt ꝙ aliquis operat malum. Non eſt ergo bonum ꝙ aliquis operat maluꝫ: quia tm̃ boni deus auctoꝛ eſt. Hoc aũt Auguſti. in eodẽ lib. aperte explicat ita dicẽs. Qui oium q̃ ſunt auctoꝛẽ: ⁊ ad cui⁹ bonitatẽ id ꝓtinet vt ſit oẽ qõ eſt: boni tm̃mõ cã eſt. Quocirca mali auctoꝛ nõ eſt: ⁊ iõ ipſe ſũmũ bonuꝫ eſt: a quo in nullo deficere bonũ ẽ: ⁊ malũ ẽ deficere. Non ẽ g̃ cã deficiẽdi. i. tẽdẽdi ad nõ eẽ q vt ita dicã eſſendi cã ẽ: qz oiuꝫ q̃ ſũt auctoꝛ ẽ: q̃ inq̃ntum ſũt: bona ſũt. Ecce aptre habes ꝙ deficere a deo q ſũmũ ẽ bonũ: malũ ẽ. Mala ergo facere maluꝫ ẽ: nõ ergo deo auctoꝛe vel volente mala fiunt.

¶ Obiectio quoꝛũdaꝫ ſophiſtica qua ꝓbare nituñ ex deo eſſe ꝙ mala fiant.

AIam ſufficienter oſtenſuꝫ eſt: ꝙ deo auctoꝛe nõ fiunt mala. Quidã tamẽ ſophiſtice icedẽtes: ⁊ ideo deo odibiles ꝓbare conañ ex ꝺo auctoꝛe eſſe ꝙ mala fiunt hoc mõ. Qz mala fiunt verũ eſt: Oẽ aũt verũ qõ eſt: a veritate eſt q̃ deꝰ ẽ. A deo ergo eſt ꝙ mala fiunt. Qz aũt oẽ verũ a deo ſit cõfirmãt auctoꝛitate Aug. in li. lxxxiij. queſtionũ ita dicẽtis. Oẽ verũ a veritate verũ eſt. Eſt aũt veritas deꝰ. Deũ g̃ hꝫ auctoꝛez oẽ verũ. Eſt aũt vez ꝙ mala fiunt vel ſunt. Deo ergo auctoꝛe eſt ꝙ ſunt vel fiunt mala.

¶ Reſponſio vbi concedit omne verum eſſe a deo: ⁊ ſophiſma aperit.

QUib⁹ facile ẽ nob rñdẽ: ꝫ idignũ rñſiõe vr̃ qõ dñt. Oẽ nãqꝫ vez a ꝺo ẽ: vt ait aug. cui ꝙſonat amb. q tractãs illõ ꝓbũ apli. Nemo ꝓt dicẽ dñs Jeſus: niſi i ſpũ ſcõ. dic̃: q oẽ vez a quocũqꝫ dr̃ a ſpi. ſcõ ẽ. Cũ itaqꝫ vez ſit ꝙ mala fiũt: ꝺ vez qõ dr̃ illa locutõe. ſ. mala fiũt: a ꝺo ẽ: ꝫ nõ ide ſeqt̃ q a ꝺo ſit vt mala fiãt. Si. n. ꝺ diceret: auctoꝛ maloꝝ deus cẽ itelligeret: qõ ex ſili manifeſte falſuꝫ oſtenderet. Deꝰ g̃ ꝓhibet furtũ fieri: ꝫ furtũ fieri vez eſt. ergo ꝓhibet ver: nõ ſegt̃.

¶ Partez q̃ſtionis approbat illoꝝ: qui dicunt deum nõ velle mala fieri.

HEc igiꝭ ⁊ alia hmõi iania relinquẽtes: ꝓmiſſe qõnis parti ſanioꝛi fauentes: q̃ ſcõꝝ teſtimonijs pleni⁹ approbat̃: dicamus deum non velle mala fieri: nec tm̃ velle nõ fieri: neqꝫ nolle fieri. Omne g̃ qõ vult fieri: fit: ⁊ oẽ qõ vult nõ fieri: nõ fit. Fiunt aũt multa q̃ nõ vult fieri: vt omnia mala.

¶ Diuiſio textus.

POſtquã determinauit de volũtate diuina qd ſit ⁊ quot modis dicat̃. ꝺ ingrit de efficacia ipſi⁹. Et diuidit i ptes duas In ꝑma mouet q̃ſdã qõnes de qbuſdã q̃ videtur dinã volũtatẽ oñdere iefficacẽ. In ſcda oñdit ipaz eẽ efficacẽ in oib⁹. 47. di. (Uolũtas qppe dei ⁊c.) Prima ps diuidit in duas ſm duo q̃ pñt dinã volũtatẽ iefficacem oñdere: vl̃ q nõ fiat qõ vult: vl̃ q fiat qõ nõ vult. In p'ã gte ptractat qõnẽ hãc. Utr aliqd velit fieri qõ non fiat. In 2ª vtr aliqd fiat qõ nõ velit. ibi. (Jõqꝫ cũ cõſtet oia bona ⁊c.) Circa p'm duo facit. Prio mouet dubitationẽ ex duab⁹ auctatib⁹. 2º exponit eas. ibi. (Sz audiamus ſolonẽ ⁊c.) (Jõqꝫ cuiꝫ ſtet ⁊c.) Dic ptractat ſcdaꝫ qõnẽ inquirẽdo vtrũ ꝺs nõ velit vl̃ velit mala fieri: q̃ tñ fiunt. Circa ꝺ tria facit. Primo mouet qõnez ⁊ ponit diuerſas opiones. 2º ꝓſequit eas. ibi. (Qui. n. dñt deum ⁊c.) 3º eligit vnam illaꝝ. ibi. (Dec igiꝭ ⁊ alia ⁊c.) Circa 2m duo fac. Prio ꝓſequit ꝑmã opionẽ ponẽdo duas rõnes eius. 2º ꝓſequit ſcdam opionẽ. ibi. (Illi ꝺo q dicũt ⁊c.) Circa ꝺ tria facit. Pondit qũo ſm hãc opionẽ rñdet̃ ad rõnes ꝑme opionis. 2º inducunt rõnes ad opionẽ ſcdam. ibi. Siquis igiꝭ diligẽter ⁊c. 3º excludit quãdã ſophicam obiectionẽ ꝓtra hãc opinionẽ. ibi. (Jam ſufficiẽter oſtẽſum eſt.) Circa ꝑm duo facit. Prio ponit ſolo rõnis ꝑme. 2º ſcõe. ibi. (Qõ ãt ait Aug. ⁊c.) (Sigs igiꝭ diligẽter ⁊c) Dic ponit rõnes ꝓ ſcda opinione. Et diuidit in ptes tres ſm tres rõnes. 2ª incipit. ibi. (Deinde idẽ Augu. ⁊c.) 3ª ibi. (Itẽ aliter oñdit ⁊c.) Queſtio. I.

HIc querunt quatuor. Prio vtrũ deꝰ oẽs hoies ſaluos fieri velit. 2º vtr mala fieri ſit bonum. 3º vtrum malum ſit de pfectiõe vniuerſi. 4º vtr deus mala fieri velit.

¶ Utr deꝰ velit oẽs homines ſaluos fieri. I.

ADprimum ſic pcedit. vr̃ q ꝺs oẽs homies ſaluos fieri velit. Prio ꝓ auctatẽ apli: q̃ ẽt in lra iducit: q ẽ ꝑme Thy. 2. vult oẽs hoies ⁊c. (¶ Si dicas ꝙ vult voluntate ꝛditionata ⁊ nõ abſoluta.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Contra. voluntas cōditionata est volūtas impfecta. sed nihil impfectuz deo est attribuēdum. ergo ꝛc. ¶ P. omne agēs per intētionē vult ꝙ opus suum finē consequ/tur: sed finis hominis ē salus eterna ad quā ōs eum creauit. ergo vult oēs homies saluos fieri. ¶ P. volūtas habentis charitatē imitat voluntatē diuinaz: sz habēs charitatem cuiuslibz saluté optat. ergo videt ꝙ ꝛ deꝰ oium salutem velit. ¶ P. nullus potest saluari nisi deus eum velit saluare. Si ergo deꝰ non oēm hominē saluare vult non est in ptāte cuiuslibz hominis vt saluet: sz pro eo qō nō est in ptāte nostra nō meremur penaz vel vituperiū. ergo nō ē imputāduz eis qui nō saluant: qō fallz ē. ergo vr ꝙ ōs oēs homies saluare velit.

Sed contra pdestinatio est propositus miserēdi ſm Augu. si igit ōs vellet oēs saluari oēs essent pdestinati: sz ꝟ falsuz ē. qz cum nō oēs saluētur aliquis eēt pdestinatus qui nō saluareť. ergo nō vult deus oēs homines saluos fieri. ¶ P. voluntas dei ē prima ꝛ sūma causa rerum: vt supra dictuz est: sz posita causa ponit effectꝰ: sed non oēs saluant. g̃ vr ꝙ nec volūtas dei sit de omnium salute.

Respondeo dōm ſm Dama. ꝙ voluntas est duplex. s. añcedēs ꝛ cōsequēs. ꝛ ꝟ cōtingit nō ex aliqua diuersitate voluntatis diuine: sed ꝓpter diuersas cōditiones ipsius voliti. pōt eniz in vnoquoq; homine cōsiderari natura eiꝰ ꝛ alie circumstantie ipsius: vt qō est volēs ꝛ ꝓparans se ad salutē suam: vel ēt repugnans ꝛ cōtrarie agēs. Si ergo in homie tm̄ natura ipsiꝰ cōsidereť equalr bonuz est oēm hominez saluari: qz oēs cōueniunt in natura humana. Et cuz oē bonuz sit volitū a deo: ꝟ ēt deus vult: ꝛ ꝟ vocat voluntas añcedēs q̄ oēs homines saluos fieri vult ſm Dama. Et buiꝰ voluntatis effectus ē ipse ordo nature in finez salutis ꝛ ꝓmouentia in finez omniꝰ cōmuniter ꝓposita taz naturalia q̄z gratuita: sicut potētie naturales ꝛ ꝓcepta legis ꝛ hō. Consideratis autē omnibus circumstantys pſone sic nō inuenitur de omnibus bonuz eē ꝙ saluent: bonuz. n. est euz qui se ꝓparat ꝛ cōsentit saluari: per largitatez gratie diuine. nolentē vo ꝛ resistentez nō est bonuz saluari: qz iniustuz est. Et qz ꝟ mō se habz aliquid ad ꝟ ꝙ sit volituz a deo: sicut se habz ad ꝟ ꝙ sit bonuz: ꝛ iō iſtuz hominē sub iſtis cōditionibus cōsideratū nō vult deus saluari: sz tm̄ iſtū qui est volēs ꝛ cōsentiēs: ꝛ ꝟ dicit volūtas ꝓis: eo ꝙ ꝓsupponit pſciam operum nō tanq̄ cām voluntatis sz q̄si rōnē voliti: vt supra dictum est.

Ad primum ergo dicēduz ꝙ ſm Dam̄. verbuz apostoli intelligit de volūtate añcedēte ꝛ nō de cōsequēte. Sz ſm Augu. itelligit de cōsequēte. vñ exponit eam dupliť. Uno? vt sit distributio accōmoda pro omnibꝰ qui saluant: vt in lra dicit. Alio mō vt sit distributio pro generibꝰ singulorum: qz de qualibz cōditione hominū aliquos pdestinauit ad vitam ꝛ nō ꝓ singulis generum. ¶ Ad scām dōm ꝙ volūtas añcedēs pōt dici cōditionata: nec tamē est impfectio ex parte voluntatis diuine: sed ex parte voliti: qō nō accipit cum oibus circūstantys q̄ exigunt ad rectuz ordinē in salutem.

Ad 3m ¶ Ad 3m dicēduz ꝙ babēs charitatē optat omnibꝰ salutem eternaz absolute eo ꝙ cognitioni sue nō subiacēt cōditiones quibꝰa salute aliquis deordinat q̄ diuine cognitioni subiacēt: ꝛ iō nō est idē iudiciuz de voluntatē habētis charitatē ꝛ de volūtate ꝓite ipsiꝰ dei. ¶ Ad 4m dicendū ꝙ sapiēs artifex nō vult ꝙ opꝰ suum finē attingat nisi ſm rōnē finis. si. n. aliquā bēat contrariā disponē ad formā quā īducere intēdit nō īducit in ea formā nisi forte illa indispōne remota: sicut edificatoz nō vult ꝙ lapides cōueniant ad ꝟstitutionē domus ruditate in eis manēte: ꝛ ita ēt est de deo. ¶ Ad 5m dōm ꝙ iste cōditiōes: quibus bō efficit deordinatꝰ a cōsecutione finis: sub quibus existētē ōs eū saluū eē nō vult: sunt ex ipso boie: ꝛ iō totū qō sequit sibi imputatur in culpam.

¶ Utrum sit bonuz fieri mala. II.

Ad secundū sic ꝓcedit. videť ꝙ mala fieri sit bonuz. Uerū eniz ꝛ bonū ꝟuertunt: sz mala fieri ē verū. g̃ est bonū. ¶ P. qcqd ē volitū ē bonū: qz maluz ē ꝓter volūtatē: vt dic Dio. 4. c. de di. no. Sz mala fieri ē volitū a faciēte malū volūtarie. g̃ mala fieri est bonū. ¶ P. illud qō est causa boni videť eē bonum ꝛ nō malum: sicut frigiduz nō est causa calidi: sed ꝟ qō mala fieri est causa boni: sicut ex actione mala causatur bona passio: ꝛ multa bō q̄ ex ꝟ ꝙ mala fiunt eliciuntur. ergo mala fieri est bonum. ¶ P. oē iustuz est bonū: sed mala fieri est iustum. ergo ꝛc. ꝓbatio medie. Oīs pena a deo est ꝛ iusta est: sz vnuz pctñ est pena alterius. vt Greg. dicit: ꝛ ꝓbať ex ꝟ qō habeť ad Ro. i. ꝓpter q tra. il. ꝛc. Et apo. vlti. q in sordibꝰ est sordescat adhuc. g̃ mala fieri est iustuz. ergo est bonum.

Sed contra q̄dam mala sunt sicut actus peccati: quoꝝ eē est in fieri. si igit eoꝝ fieri ē bonū: ꝛ ipa eē est bonū: qō a nulla opīone cōcedit. ¶ P. motus ſm pm̄ in. 5. phy. recipit spēm a termino. sz qōlibet fieri terminať ad eē ꝟ ei? ꝙ fit. g̃ cū malū non sit bonum. vr ꝙ nec maluz fieri bonum sit.

Respondeo dōm ꝙ super ꝟ sumunt due opiniones in lra: q̄ in quodā cōcordāt. in ꝟ. s. qō est mala nō eē bona. in quodaz vo discordant eo ꝙ vna ponit mala fieri vel eē: bonum eē. alia vero ꝟ negat ꝛ ꝟ videť verioz sicut ꝛ magister dicit. Omnibꝰ eniz constat ꝙ malum per se loquēdo bonuz nō est: sed per accns pōt esse bonuz: inquātū. s. cōiungit in vniuerso alicui bono: ad qō per accidēs ordinez babz: sicut edificatoz dicit albꝰ ꝙ accns: inq̄tū. s. ars edificata ꝛ albedo in eodē subꝓueniūt: ꝛ qz eē vel fieri ponit quēdā ordinē ſm ꝙ includit ꝓpositionē quādā. iō ꝓma opīo dicebat ꝙ eē mala vl fieri bonū est. Sz ꝟ nō sufficit: qz sicut malū ꝓ se nō ē bonum: ita ēt ordo mali nō ē bonū ſm se: cū magis malū inquātū hꝰ sit īordinatū: ꝛ ipsa īordinatio ē ordo eiꝰ: sic ipz puari est eē ei?: ꝛ ipsa negatio ē eiꝰ positio: sic ē in ceteris ꝙuationibꝰ: ꝛ iō mala fieri vl eē malū ē ꝛ nō bonū: qz cuz dr mala eē absolute nullo addito: ly eē dignat ꝓpositiones hꝰ ꝓuatiōis ad subm: in q̄ ꝓpone nō ꝟsistit rō bonitatis: sicut ēt cū dicimꝰ albedinē eē abstractuz significamꝰ ordinē eiꝰ ad subm: qz accntis eē ē inesse. Iz ꝓparatio mali ad bonū qō ex deo elicit: significat ly eē positū in ꝟ dicto mala eē occasiones bonoꝝ: ꝛ iō ꝟ bonū ē mala eē occasiones bonoꝝ: sed mala eē simplr nō est bonum.

Ad primus g̃ dōz ꝙ sicut supra dictū est: veritas ē de his quoꝝ rō cōpleť per opatōez aīe: ꝛ fundamētū babēt in re. nō est aūt inconueniēs ꝙ de re mala sit opatio aīe bona: ꝛ ꝙ rei male ratio sit in aīa bona: sicut ēt nō ens in re dr ens in aīa rōe inante vt negationes ꝛ ꝙuationes: sicut ꝓz ex. 4. metaphy. Iz Cōmē. vñ si ꝓcedať a bonitate veritatis ſm ꝙ cōpleť in opatione aīe ad bonitatez eiꝰ qō ē in re: erit fallacia accntis: ꝟ ē qō ē mala eē accidit ꝟ ꝙ ē eē itelligibile vl significabile sic ē in re: in q̄ ꝟsistit rō veri: vt. s. significeť vl itelligatur aliqd sic ē in re. vñ nihil ꝓhibz dicere ꝙ mala eē est verū sed ꝟ vitas q̄ ve dr vl significat mala esse ē bonuz q̄uis mala esse sit maluz. ¶ Ad scām dōm ꝙ mala fieri nō ē volituz per se: sed per accidēs tm̄ inquātū est bonuz esti-

matuz rōne alicuiꝰ boni annexi: qz nihil est pure malum ſm Dion. ideo omnis malus quodāmō est ignoraꝰ ſm pm̄ inquātuz decipit in eligendo. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ mala fieri nō est causa boni nisi occasionalr ꝛ per accns. Est eniz q̄ daz causa per accidēs q̄ nihil operať ad effectñ: sicut musica edificatoris ad domū. Est etiā q̄dam causa per accidēs cuiꝰ opatio attingit vsq; ad effectñ: quē tamē ꝓter intētionē inducit: ꝛ talis causa per accidēs est casus vel fortuna: sicut fodiēs sepulchruz ad sepeliēduz inuenit thesaurum ꝓter intētionē. Quedaz vo causa per accidens est q̄ aliquid opať: nō tamē ptingit eius opatio vsq; ad effectuz cōiunctū: ꝛ sic mala fieri est per accidēs boni sicut patz psecutio tyrāni nō attingit patiētiaz martyris: sz cruciatuz corporis qui ē materia patiētie: ꝛ talis causa dicit ꝙpriē occasio. vñ nō sequit ꝙ mala fieri sit bonuz: qz vnum cōtrariorum pōt eē per accidēs causa alicuius: sicut frigidū per accidēs calefacit: vt in. 8. phys. dicitur. ¶ Ad quartuz dicēduz ꝙ peccatuz per se nō est pena: sz per accidēs tm̄. s. ratiōe accidētis ꝛ cōsequētis eam. si enī cōsidereť actio peccati ſm ꝙ egrediť ab agēte voluntario sic habz rōnem culpe ꝛ iniusticie: sed antecedēs hanc actionez. s. defectio a deo ꝓpter merituz ꝓcedētis culpe inquātum est ex ordinatione diuina rōnez pene habet ꝛ iusta est. vnde nō sequit ꝙ mala fieri sit bonum. Similr etiam defectus qui cōsequit ipsuz actuz peccati in eo qō dum inordinate persequit paruuz bonum deficit a magno bono: pena est ex iusta dei ordinatione ꝓueniens: vt cum aliquis querit delectatiōez corporis ꝛ amittit delectationem dei. ꝛ ꝓpter hoc dicit Augu. ꝙ omnis inordinatus animus sibi ꝓpsi est pena.

¶ Utrum maluz sit de pfectione vniuersi. III.

Ad tertium sic ꝓcedit. videť ꝙ maluz sit de pfectione vniuersi. Dicit eni Dion. in. 4. cap. de diui. no. Erit maluz ad oēs. i. vniuersi pfectioni cōferens ꝛ toti ſm seipsuz nō impfectuz esse largiens. ¶ P. bonuz vniuersum ē bonuz ordinis: sz in vniuerso malum est ordinatū. vñ dicit in littera ꝙ malū bñ ordinatuz ꝛ suo loco posituz eminētius cōmendat bona. ergo maluz ē de pfectione vniuersi. ¶ P. illud sine quo multe pfectiones vniuerso deessent ad perfectionē vniuersi confert: sed maluz est hꝰ. si enim corruptio elemētorum nō esset. nō esset forma mixti: neq; anima in corpore mixto. ꝛ si nō esset psecutio nō esset patiētia martyrū: ꝛ si non esset miseria nō eēt misericordia. ergo ꝛc. ¶ P. oīs ratio bonitatis confert ad vniuersi pfectionē: sed si malum nō eēt: aliqua ratio bonitatis vniuerso deesset. s. bonitas cōparationis qua bonuz cōmendať per cōparationem ad malū. ergo malū est de pfectione vniuersi.

Sed cōtra quicquid est de pfectione vniuersi est vel existens sicut suba: vel in existentibus sicut accidētia: sed malum non est hꝰ. vt Dion. probat. ergo non est de perfectione vniuersi. ¶ P. illud sine quo vniuersum melius esset non cōfert ad perfectionem vniuersi: sed si maluz non esset vniuersum meliꝰ esset: quia malum plus tollit vni q̄ addat alteri: quia ei cuius est tollit bonitatem absolutam: alteri autē addit bonitatem comparationis. ergo ꝛc.

Respondeo dicēdum ꝙ maluz per se ad vniuersi perfectionez nō confert. illud eni per se confert ad perfectionem alicuiꝰ totius qō est pars cōstituens ipsuz vel causa per se alicuiꝰ pfectiōis in ipso: sed maluz nō est pars vniuersi: quia neq; habz nām subneq; accidētis sed ꝙuatiōis tm̄: vt Dion. dicit. nec iterū per se aliqō bonuz causat: sed per accidēs confert ad vniuersi pfectionē inquātuz cōiungit alicui qō est de perfectione vniuersi. Hoc autē pōt eē: vel per añcedēs malū: vel ꝟsequēs. Antecedēs sicut natura q̄ quādoq; deficit: ꝛ quādoq; nō: vt lib. arbitriuz dōmis: ꝛ sine tali natura ex cuius defectu incidit maluz: nō eēt vniuersuz perfectum in omnibus gradibꝰ bonitatis. cōsequēs autem est illud bonum qō occasionatur ex malo qō est decor resultans in bonum ex comparatiōe mali. vel aliqua perfectio ad quā māliter malum se habz: sicut persecutio ad patiētiā. vel alys infinitis modis: qz cause per accidēs infinite sūt ſm philosophum in. 2. physicoꝝ.

Ad primum ergo dōm ꝙ Dion. cōcludit ꝟ ducendo ad ipossibile: ꝛ iō relinquit ꝟ quasi pro iconueniēti ꝙ malum per se sit de perfectione vniuersi. ¶ Ad scām dōm ꝙ illud bonū ordinis quo malum ordinatuz est: nō ē in eo in quo est malū: sz in altero sicut seuitia tyrāni ordinať per patiētiaz q̄ est in martyrio vel in eodem iaz altero sicut habitualis q̄ resultat ex ꝓcedēti peccato in eo qui p penitētiaz iam alter effectꝰ ē: qz iustus ordinat pctñ ꝓcedēs in eodē. vñ malū nō confert ad pfectionē vniuersi nisi per accidēs. ¶ Ad 3m dicēduz ꝙ illas pfectiōes nō per se adducit maluz: sz cōsequunť illud per accidēs: ꝛ iō ratio nō procedit. ¶ Et silr dōm ad quartū. Sciēduz tamē ꝙ ꝛ si nulluz malum eēt adhuc posset esse bonitas cōparatiōis magis boni ad minus bonum: quāuis eniz minus bonū careat aliqua pfectione q̄ est in magis bono: nō tamē opz ꝙ sit malum: qz maluz cōsistit in ꝙuatione eiꝰ qō est debitū ꝛ natuz haberi sicut est cecitas. ¶ Ad qntuz dōm ꝙ intētio Dion. ē dr ꝙ maluz nō sit aliquid positiue: neq; vt per se subsistēs neq; vt in alio ens: ꝛ ex ꝟ pōt ostēdi ꝙ nō ptineat p se ad pfectionē vniuersi: sz per accidēs ptinere nihil ꝓhibet. ¶ Ad 6m dōm ꝙ de oībus malis vlr verē ē ꝙ si nō ꝓmitterenť eē vniuersuz impfectiꝰ eēt: qz nō eēnt nāe ille ex quarū cōditione ē vt ōficere possint: gbꝰ subtractis vniuersum impfectiꝰ eēt: nō ipletis oibꝰ gradibꝰ bonitatis. Sz aliq̄ mala sunt q̄ si nō eēnt vniuersum eēt impfectius: illa. s. ad q̄ cōsequit maioz pfectio q̄z illud qō ꝓuať: sicut ē corruptio elemētoꝝ ad quā segť mixtio ꝛ forme mixtoꝝ nobiliores formis elemētoruz. Quedā vo mala sunt q̄ si nō eēnt vniuersuz pfectiꝰ eēt. illa. s. gbus maiores pfectiōes ꝓuanť q̄z in alio agranť: sicut ꝓcipue ē in malis culpe: q̄ ab vno ꝓuant grām ꝛ gliaz: ꝛ alteri ꝓferūt bonū cōparatiōis: vl aliquā rōnē pfectiōis: q̄ ēt nō habita posz pfectio vltima hri: sicut sine patiētie actu in pse cutionibus illatis pōt aliqs ad vitā eternā puenire. Uñ si nullus homo peccasset vniuersum gñs humanū meliꝰ fozet: qz ēt ꝛ si directe salus vniꝰ occasionet ex culpa alterius: tamē sine illa culpa salutē ꝓsequi posset: nec tamē ꝟ mala neq; illa per se ad pfectionē faciunt vniuersi: qz pfectionū nō sunt cause sed occasiones.

¶ Utrum deus velit mala fieri. IIII.

Ad quartum sic ꝓcedit. vr ꝙ deus velit mala fieri. qz Iz Senecā. sapiētis nō ē turbari sz magis gaudere in ifortunijs in gbꝰ bonū vturis sue ꝓcipue apparet. qō ēt pbus in ꝓmo ethi. de felice inuit sed deꝰ est sapiētissimꝰ ꝛ felicissimus: cum ergo decor iustitie ꝛ sapiētie sue appareat in malis q̄ fiunt: vr ꝙ deꝰ velit mala fieri. ¶ P. mala fieri ꝛ nō fieri sunt opposita ſm affirmationē ꝛ negationē: sed iter talia opposita nō cadit mediū. cum igit ꝟ sit falsa. deꝰ vult mala nō fieri: vt cōiter concedit. vr ꝙ ꝟ sit va. deus vult mala fieri. ¶ P. nulliꝰ sapiētis volūtas ē ipossibiliū: sz ipse est gn remoto ꝟ qō ē mala nō fieri sequať mala fieri. cuz igit a

Universidad de Deusto
Biblioteca

volūtate dei remoueaī ℔ q̄ ē mala nō fieri: qz ōs ñ vult mala nō fieri. videī q̄ necessario velit mala fieri. ¶ P̄. sicut deus ē auctor gratie: ita est ⁊ auctor nāe: ⁊ sicut culpa est p̄uatio boni gr̄e: ita ⁊ pena est p̄uatio boni nāe ꝺ̄z Augu. cum igit̄ deus velit penas inferri: videī q̄ eadem ratione velit mala culpe fieri.

Sed contra voluntas nō nisi finis est ⁊ eoꝝ q̄ ordinant̄ in finem: sed mala nō fiūt nisi per deordinationē a fine. ergo deꝰ nō vult mala fieri. ¶ P̄. q̄cunq̄ cōformat voluntatē suam voluntati dei nō peccat: sed quilibz peccator eoipso peccat q̄ vult a se mala fieri. ergo in ℔ voluntatē suā diuine nō cōformat. ergo deus n̄ vult mala fieri.

Respondeo dōm q̄ cuz voluntas dei sit cā bonorum oīum ⁊ oīum suoꝝ volitoruz ℔ modo se habz aliquid ad ℔ q̄ sit volituz a deo sicut se habz ad ℔ q̄ sit bonū. Uñ cum maluz fieri ꝼm se non sit bonum vt dictuz est. nō erit per se volitū a deo: ꝺ̄z vtrūq̄ bonū sibi cōiunctū ē bonū ⁊ a deo volitū. ſ. ⁊ añs q̄ ē cōditio nāe potētis deficere quā deꝰ in tali cōditione instituit ⁊ conseruat. vñ dicit̄ q̄ non vult mala fieri: sed vult permittere mala fieri. vult etiaz bonum ꝓsequēs ex quo malum ordinat̄ ex quo sequitur q̄ velit mala facta ordinare: nō autē q̄ velit ea fieri.

Ad primum ergo dōm q̄ deco⁹ diuine sapiētie apparet in p̄missione malozuz ⁊ ordinatione: quozū vtrūq̄ vult deꝰ: sed nō malum fieri: q̄ꝺ ꝼm se dicit recessum a decore spēi exēplaris p̄mi. ¶ Ad scōm dōm q̄ q̄uis fieri: ⁊ nō fieri mala sint opposita per affirmationē ⁊ per negationez: nō tamē ℔ duo velle fieri ⁊ velle non fieri contradictorie opponunt̄: qz vtrūq̄ est affirmatiuuz: actu volūtatis in vtroq̄ affirmato. Unde neutra cōcedēda est neq̄ ipsuz velle mala fieri: neq̄ velle nō fieri: sed nō velle fieri q̄ꝺ est negatiuuz: nō autē velle fieri: qz ℔ remanet actus volūtatis affirmatus: ⁊ negatio ferī ad volitum: sicut ⁊ in toto cōdeclinio eius. vnde idem est nolle fieri ⁊ velle nō fieri. ¶ Ad tertiū dōm q̄ mala culpe nō fieri vult deꝰ voluntate añcedēte: nō aūt voluntate cōsequēte nisi de illis quos scit mala nō velle facere. qz voluntas cōsequēs recipit cōditionē creature. Nec tamē sequit̄ q̄ voluntate cōsequēte velit mala fieri: sed vult p̄mittere mala fieri: nec tamē ipossibile vult: qz nō vult vt simul mala fiant ⁊ nō fiāt vel q̄ neutrū eorum sit vnuz: sicut obo p̄cedebat. Fieri enim mala: ⁊ mala nō fieri sunt cōtradictorie oppositā. ⁊ ideo inter ea nō pōt esse medium: sed velle mala fieri ⁊ velle nō fieri non sunt cōtradictorie: ⁊ ideo nō est necesse alterum esse verum. ¶ Ad q̄rtuz dōm q̄ sicut malū opposituz gr̄e nō ē volitum a deo: ita nec malū oppositū nāe: sed tñ ordinez vnius ad alteruz vult. ℔ aūt ordo ipoztat̄ in rōne pene: ⁊ ideo penā vult inferri: sed culpā nō vult fieri: qz in culpa significat̄ malum ꝼm q̄ exit a causa deficiēte ⁊ nō ꝼm q̄ ordinatur adeo ordinante.

¶ Expositio textus.

Non quia nullus hoiuz est ⁊c.) Hoc intelligit̄ de lumine gr̄e. si aūt de lumine nāl̄is intellect⁹ itelligat̄ sic absolute oēm hoiem illuminat: qz ꝼm Ambro. oē verus a quocūq̄ dicat̄ a spū scō est. (Est enī aliquid q̄ in se ⁊c.) Ratio hui⁹ distinctionis est ℔: qz ꝼm Diony. bonū cōstat ex vna cā p̄fecta: sed malū ex fariam cōtingit ex particularib⁹ defectib⁹. Ad ℔ q̄ q̄ aligs actus sit absolute bon⁹ opz q̄ cōgregeī bonitas obti a q̄ actus est bonus in se: vt dare elemosynā vl̄ aliqd hꝺ̄. ⁊ bonū ex parte agēt̄is. vt. ſ. bñ faciat: ⁊ ℔ includit tria ꝺ̄z ꝼm in. 2. ethi. ſ. voluntatē vel electionē ⁊ debituz finē ⁊ firmitatē in opere ad minus in ꝓposito: ⁊ ℔ sufficit ad ℔ q̄ act⁹ absolute bonus dicat̄. Sz in actibus qui ad aliuz ordinant̄ opz 3m ad eē ad p̄fectionē bonitatis vt in eo ad quem fit effcm̄ bonitatis cōsequat̄. Et ex ℔ sumit̄ quadruplex diuisio boni q̄ ℔ ponit̄. Oz q̄ꝺam est q̄ hz ℔ tria. ſ. q̄ ē bonum in se ⁊ faciēti ⁊ cui fit. ⁊ ℔ est ꝼm se ⁊ simplr̄ ⁊ pfcm̄ bonuz. Aliqd autē est q̄ habz duo ex bis. ſ. q̄ ē in se bonum ⁊ faciēti: ꝺ̄z nō ei cui fit: ⁊ ℔ est simplr̄ bonū ꝺ̄z nō pfectum. Et aliquid habz alia duo. ſ. q̄ ē bonuz in se ⁊ cui fit sed ⁊ nō faciēti: ⁊ ℔ nō simplr̄ bonū est: ꝺ̄z est per se bonū. Aliud aūt est q̄ habz vnuz tm̄ ex bis. ſ. q̄ nec est bonum in se nec faciēti ꝺ̄z cui fit: ⁊ ℔ per accidēs ē. Oz autē sit bonum faciēti: ⁊ nō in se ℔ nō pōt eē. nihil autē est q̄ nec in se nec faciēti nec alicui alteri ꝓsit: cū oīa ordinata sint ad bonum. (Aperte astruit a minori ad ⁊c.). i. a minori re ⁊ nō ab eo q̄ minus videī: ⁊ iō locus negatiu⁹ ē ⁊ nō affirmatiuus. Uel sumēduz q̄ min⁹ videī ℔ ipsuz negatum q̄ est sapiētē hominē nō eē auctorē deteriozatiōis a quo minus videī ℔ negari q̄ a deo. (Nullo sapiēte hoīe ⁊c.) Uideī ℔ eē falsum: qz sapiētia est in cognitiōe. contingit autē ꝑia eoꝝ agere q̄ cognoscunt̄. Et dōm q̄ sapiēs hic sumit̄ ꝓ virtuoso: ⁊ modus iste accipiēdi deriuat̄ vel a sapore vtutis vt quidā dīt: vl̄ veri⁹ ab opiniōe Socratis qui ꝼm ꝓ̄m in. 6. ethi. vtutes scias eē ponebat: ⁊ nullum peccare nisi ignorantē q̄uis aliqualr̄ ℔ verū sit de ignorantia electionis q̄ est in particulari in actu considerato. Uel pōt dici q̄ accipit̄ sapiēs ꝓ p̄udēte: sicut ēt in diffinitiōe vtutis q̄ ponit̄ in. 2. ethi. vbi dicit̄ put sapiēs determinabit. Pudēs aūt ꝼm ꝓ̄m in. 6. ethi. nō peccat: sicut nec fortis nec tēperatus. (Deinde idē Aug. ⁊c.) Nec ratio differt a p̄cedēti: qz ℔ procedit ex rōne bonitatis: ꝺ̄z p̄cedēs ex auctate diuina: qz nō ē auctor malo⁹ ⁊. (Non ē causa tendēdi ad nō eē.) Cōtra. Deut. 32. ego occidā ⁊c. Et dōm q̄ nō eē nunq̄ est p̄se intētuz ab aliquo agēte: ꝺ̄z esse aliqō ad qō cōsequit̄ nō eē qōdaz: sicut ad eē ignē sequit̄ nō eē aerem: ita ⁊ deꝰ vult eē ordinē iustitie ⁊ nāe in rebus ad quē sequit̄ corruptio ⁊ punitio quoꝝūdā. (Tendit vo ad nō esse qui operat̄ malum.) Cōtra. maluz nihil existētium corrūpit ꝼm Diony. ⁊ ita nō vī q̄ peccans ad nō eē tēdat. Ad qō dōm q̄ maluz p̄uatio est: ⁊ oīs p̄uatio est nō eē qōdaz: q̄uis p̄uationi semp substernat̄ aliqō eē vñ qui peccat tendit in non esse gratie qua p̄uatur: non autem in non esse nature.

¶ Qz volūtas dei semp implet̄ de homie quocunq̄ se vertat. ¶ Bi. XLVII.

Uoluntas qppe dei semp efficax ē vt fiat oē qō velit: ⁊ nihil fiat qō nolit: quę de homine semp implet̄ quocūq̄ se vertat. Nihil enī vt ait Aug. in libero arbitrio cōstitutuz superat voluntatem dei: ⁊ si faciat cōtra eius voluntatez tamē ℨ eius voluntatē q̄ ipse est nihil putandū est ita fieri: tanq̄ velit fieri ⁊ non fiat: vl̄ nolit fieri ⁊ fiat. Illa enīz voluntas: vt ait Augu. in ench. semp implet̄: aut de nobis: aut a nobis. De nobis implet̄ ꝺ̄z tñ nō implemus eam q̄ñ peccamus. A nobis implet̄ q̄ñ bonuz facim⁹: iō enī facim⁹ qz scim⁹ placere deo. Ita ⁊ de hoie sp deꝰ iplet suā voluntatez: qz nihil facit bō de quo deus nō operaī qō vult.

Non enīz vult deꝰ vt peccet bō q̄libz. Si autē peccauerit: penitēti vult p̄cere vt viuat: in peccatis vero p̄seuerantē punire: vt iustitie potentiam cōtumax nō euadat. Sicut alios ab eterno p̄parauit ad penā: ita alios p̄parauit ad gloriam: ⁊ ℔ sunt magna opera dñi exq̄sita in oēs volūtates eius. Et taz sapiēter exq̄sita vt cum angelica ⁊ humana creatura peccasset. i. non qō ille: sed qō voluit ipsa fecisset: etiaz per eandem creature volūtatez qua factū est qō creator nō voluit: replet ipse qō voluit: bñ vtēs ēt malis tanq̄ sūme bonus: ad eoꝝ dānationez: quos iuste p̄destinauit ad penā: ⁊ ad eoꝝ salutem quos benigne p̄destinauit ad gr̄az. Quātum. n. ad ipsos attinet qō deꝰ noluit fecerunt: q̄tū vero ad oipotētiaz dei nullo mō id facere valuerūt. Hoc quippe ipso: q̄ cōtra eī⁹ voluntatez fecerūt: de ipsis facta ē volūtas eī⁹. Preterea nāq̄ magna dñi sūt opera exq̄sita in oēs volūtates eī⁹: vt miro ⁊ ineffabili mō non fiat p̄ter eī⁹ voluntatē: qō etiā fit cōtra eī⁹ volūtatem: qz nō fieret: si nō fineret: nec vtiq̄ nolens finit: ꝺ̄z volēs: nec fineret bonus fieri male: nisi oipotēs ⁊ de malo posset facere bonū bñ. His verbis euidēter mōstrat̄ q̄ volūtas dei eterna sp iplet̄ de hoie: etiā si faciat bō cōtra dei volūtatem. Sz attēdēdū est diligēter q̄uo in supioribus dr̄ fieri aliqd cōtra dei volūtatē: qō tñ nō fit p̄ter eam: ⁊ q̄liter itelligēdū sit illud: q̄tum ad se fecerunt: qō deꝰ noluit: q̄tuz vero ad oipotentiā dei nullo mō id facere valuerūt. Uidenī eni ista supiozib⁹ obuiare: vbi dcm̄ est voluntati eius nihil resistere.

¶ Hic aperit diuersis modis supza accipi dei voluntatem.

Uerum vt supza dixim⁹ volūtas dei diuersis modis accipit̄: q̄ diuersitas in p̄dictis verbis si diligenter notet̄: nihil ibi ꝺ̄dictiōis repit̄. Ubi enī dicē nō fieri p̄ter eī⁹ volūtatē: etiā qō fit cōtra eius volūtatē: dissimiliter accepit volūtatē: ⁊ nō ipaz volūtatē q̄ deꝰ est ⁊ sempiterna ē: ꝺ̄z eius signa p̄dictis verbis itelligi voluit. i. p̄hibitionē siue p̄ceptionē ⁊ p̄missionez. Multa. n. fiunt cōtra dei p̄ceptū vel p̄hibitionez q̄ tñ nō fiūt p̄ter eī⁹ p̄missionē. Ipsi⁹ nāq̄ p̄missiōe oia fiūt mala: q̄ tñ p̄ter eius volūtatē sempiternā fiūt. Sicut Aug. dicit̄ super illū locum p̄s. vt nō loquaī os meū opera hoium. Opera. n. hoium dicē ea q̄ mala sunt: q̄ p̄ter dei volūtatē fiūt: q̄ ipse est: ꝺ̄z nō p̄ter eius p̄missionē q̄ ipse nō est. Appellaī tñ ipsa dei volūtas: qz deꝰ volēs finit mala fieri. Fiunt ⁊ cōtra eī⁹ ꝑceptionē vel p̄hibitionē: sed nō cōtra eius volūtatē q̄ ipse est: nisi dicantur cōtra eam fieri: qz p̄ter eaz fiunt. Cōtra eā quippe nihil ita fit: vt velit fieri qō nō fiat: vel nolit fieri ⁊ fiat: qō euidenter ibi Augu. notauit: vbi ait. Quantū ad ipsos attinet qō deus noluit fecerunt: q̄tum vero ad oipotentiā dei nullo mō id facere valuerunt. Ac si diceret: fecerunt cōtra dei p̄ceptū qō appellaī volūtas: ꝺ̄z nō fecerunt cōtra dei volūtatē oipotētē: qz ℔ nō valuerunt: illud valuerūt: ⁊ ita p̄ter ℔ q̄ fecerunt cōtra dei volūtatē. i. p̄ceptū de ipsis fcā est volūtas eius. i. ipleta est volūtas eī⁹ sempiterna q̄ eos dānari volebat. Uñ Grego. super Ezech. Multi volūtatē dei peragūt vñ mutare cōtendūt: ⁊ cōsilio eī⁹ resistētes obsequunt̄: qz hoc eius dispositiōi militat: qō per humanum studiū resultat. Hic aperte ostēdit̄: qz duz mali cōsilio ac p̄cepto dei resistūt qō voluntas dei appellaī: ea faciunt vñ volūtas eī⁹ q̄ ipse ē implet̄: q̄ dispositio vel bñplacitū vocat̄. Nā vt ait Aug. in ench. quātelibz sint volūtates angelorū ⁊ hoiuz: bonoꝝ vel maloruz: vel illud qō deꝰ vel aliud volētiū q̄ deꝰ: oipotētis volūtas sp inuicta est: q̄ mala eē nunq̄ pōt: ēt dū mala irrogat: iusta est: ⁊ p̄fecto q̄ iusta est: mala nō est. Deꝰ ergo oipotēs siue per misericordiam cui⁹ vult misereaī: siue p iudiciū quē vult obduret: nec inique aliqd facit: nec nisi volēs qcq̄ facit: ⁊ oia quecūq̄ vult facit.

¶ Sūmatiz pstringit sniam p̄dictoruz addens q̄re deꝰ p̄cepit oibus bona facere ⁊ mala vitare: cum nō velit hoc ab oibus ipleri.

Ex p̄dictis liquet q̄ volūtas dei q̄ ipse est sp inuicta ē nec in aliquo cassaī: ꝺ̄z p oia iplet̄. Cōsiliū ℣o ei⁹ ⁊ p̄ceptio siue p̄hibitio non ab oib⁹ iplent̄ q̄b⁹ ꝓposita ⁊ data sunt. Neq̄ iō p̄cepit oib⁹ bona: vel p̄hibuit mala: vel ꝓsuluit optima q̄ vellz ab oib⁹ bona q̄ p̄cepit fieri: vl̄ mala q̄ p̄hibuit vitari. Si. n. vellet vtiq̄ ⁊ fierēt: q̄ in nullo pōt ab hoie supari vl̄ impediri ei⁹ voluntas: ꝺ̄z vt iusticiā suā hoīb⁹ oñderet: ⁊ mali eēnt inexcusabiles. Beniq̄ vt boni ex obediētia gl̄iam: mali ex inobediētia penā sortirent̄: sic vtrisq̄ ab eterno p̄parauit. Ea g̃ q̄ oibus p̄cepit: vl̄ p̄hibuit: a q̄busdaz voluit fieri vl̄ vitari: sed nō ab oibus. ⁊ q̄daz personal̄r p̄cepit ⁊ in veteri ⁊ in noua lege: q̄ ab eis q̄b⁹ p̄cepit fieri noluit: vt abrae de imolatiōe filij: ⁊ in euangelio quibusdam curatis quibus p̄cepit ne cui dicerent.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Diuisio textus.

REmotis quibusdā ex qbus videbaꝝ tolli efficacia dīne volūtatis ꝺ ostēdit eā efficacē eē: ⁊ diuidit in partes duas. In ꝑma ostēdit dīnā volūtatez ſp efficaciter impleri. In ſcōa exponit q̄dā dubia in auctore per quā ꝓpoſitū ꝓbauit. ibi (Sz attendendū est diligenter ⁊c.) Ubi tria facit. Primo mouet dubitationez. 2° ponit ſolōnē. ibi (Uerū vt ſupra dixim⁹ ⁊c.) 3°cōcludit ꝓpoſitū. ibi (Ex p̄dictis liquet ⁊c.)

¶ Queſtio. I.

HIc queruntˉ q̄tuor. Primo vtꝝ voluntas bñplaciti ſemp efficaciter ipleaꝝ. 2° vtrū ꝑter volūtatem eiꝰ aliqd fiat. 3° vtrū illud qō fit ꝑter eius voluntatē volūtati ipſius obſequatur. 4° vtrū illud qō eſt ꝑter eiꝰ volūtatez poſſit p̄cepto eius ſubiacere.

¶ Utꝝ volūtas dīna ſp efficaciter ipleaꝝ. I.

ADꝑmū ſic ꝓcediꝝ. vꝝ ꝙ voluntas dīna non ſp efficaciter impleaꝝ. Lā. q̄ ad vtrūlibz ſe bz nō ē efficax i ꝓductiōe effectꝰ: ſz dīna volūtas ē ad vtrūlibet: qz qō pōt velle pōt nō velle. ꝯ ⁊c. ¶ P. oīs cā cuiꝰ effectꝰ ipediri nō pōt effectꝰ eſt neceſſariꝰ. Si ergo voluntas dīna adeo eſt efficax ꝙ ipediri non poſſit effectus eiꝰ erit neceſſariꝰ: ſed oīum cā eſt volūtas dīna. vt ſupra habitum eſt. ꝯ oīa ex neceſſitate ꝓtingūt: qō ē impoſſibile. ꝯ ⁊ ꝑmū. ¶ P. oīs cauſa ꝑma q̄ ꝓducit effectum mediāte cā ſcōa q̄ ipediri pōt nō ꝓducit efficaciter effectum ſuū: ſicꝫ motꝰ ſolis eſt cā pullulatiōis arboꝝ mediāte vtute gnātiua arboris q̄ deficere pōt. vñ ⁊ effectꝰ efficaciter nō ꝓducit. nec demōſtrari pōt ex cā ꝑma: ſz volūtas dei eſt cā ꝑma nō excludēs cauſas ſcōas que ꝺficere pñt. ꝯ vꝝ ꝙ nō efficaciter ꝓducat effectū. ¶ P. ꝙcqd mō vult deꝰ ab eterno voluit ſed ab eterno nō voluit facere niſi qō facit. ꝯ cū nō poſſit facere niſi ꝙ vult alſ volūtas ſua nō eſſet efficax. vꝝ ſequi ꝙ nō poſſit facere niſi qō facit. qō falſuz eſt. ergo ⁊ ꝑmū ex quo ſequit.

Sed cōtra nulla cauſa ipediꝝ niſi ab aliq̄ foꝛtiozi agente: ſed nihil eſt foꝛtiꝰ dīna volūtate ꝯ ipediri nō pōt. ¶ P. ex B ꝙ volūtas nō conſequit̄ volitum ſequitur diminutio gaudij: ſed deus eſt felicisſimus: cuius gaudium eſt perfectisſimuz. ergo nunc̄ volitum eius deficit quin ſit.

Reſpondeo dōm ꝙ quicqd vult deus volūtate cōſequēte totum fit: nō aūt qcquid vult voluntate añte: qz B nō ſimplr vult ēt ꝑfecte: ſz ſm qd tm̄: nec iſta iperfectio eſt ex ꝑte volūtatis ſz ex conditione voliti. Eſt. n. ecōtrario de volūtate ⁊ cognitiōe ſpeculatiua: cognitio. n. ſpeculatiua ꝑficiꝝ in abſtractione a ſingularibꝰ: ſed volūtas ⁊ quicquid aliud eſt ordinatum ad opus ꝑficiꝝ in particulari: circa qō eſt operatio. illud ergo eſt ſimplr ⁊ ꝑfecte volitum qō ſubiacet voluntati ſm oēs ꝑticulares cōditiōes circūſtātes ipm ꝑticulare: ⁊ B ꝑtinet ad voluntatē ꝯ ⁊z: q̄ reſpicit opa ⁊ diſpōnes quibus aliquis ſufficiēter ordinaꝝ ad B ꝙ ſit ſibi cōueniens debitū B: qō ꝺ deꝰ velle vt ſaltez vel ad hꝺ. ⁊ iō talis voluntas nō pōt ipediri ſicut nec ꝑſcia cui ſubycit̄ res ſz illas cōditiōes gbus in actu cōſiſtit. Illud aūt qō ē rectuz ⁊ bonū ſm aliquā cōditionē rei vl̄em cōſideratam nō habet rōnem voliti ſimplr: ſed ſm quid tm̄: ſicꝫ iſtuz hoiem inc̄tū eſt hō nō eſt niſi bonuz ſaluari: eo ꝙ nā ſua ad B ē ordinata: ⁊ B deꝰ vult volūtate añte: ſm quā nō ꝺ aligd velle ſimplr. ⁊ iō talis volūtas pōt nō impleri.

Ad ꝓmuz ergo ꝺōm ꝙ volūtas dei ſe habet ad vtrūlibz nō ꝑ modū mutabilitatis vt poſſit aligd ꝑius velle ⁊ poſtmodū nolle: ſed potiꝰ ꝑ modū libertatis: qz actꝰ volūtatis ſue ſp eſt in ptāte eiꝰ. ⁊ iō iſta duo ſunt incōpoſſibilia vt ꝑius velit aligd ⁊ poſtmoduz nolit. ¶ Ad 2m ꝺōm ꝙ c̄tuis volūtas dei ſit īmutabilis ⁊ inuincibilis: nō tñ ſequit̄ ꝙ oīs effectꝰ eiꝰ ſit neceſſarius neceſſitate abſoluta quā bz res a cā ſua ꝓxima ſed ſoluz neceſſitate cōditionata ſicut ⁊ de ꝑſcia dictum eſt. ¶ Ad 3m ꝺōm ꝙ voluntati ꝺīne nō ſoluz ſubiacet expletio effectus: ſed etiā oīum cārum ꝓcedentiū ordo ſm illas ꝺitiones gbꝰ ꝺeterminant̄ ad effectū ſine defectu vt ꝙ talis volens ⁊ merēs ſalutē ſaluet̄. volūtati. n. ꝺñti ſubycit̄ effectꝰ cum oīb⁹ cauſis ſuis ſm ꝙ ſunt nō ipedite. ¶ Ad 4m ꝺōm ꝙ deꝰ nihil pōt facere qō nō eēt volitum ab eo ſi fieret: tñ in ptāte ſua multa ſūt q̄ mō nec volita ſunt nec bona ſunt: qz nō ſunt nec vnc̄ erūt.

¶ Utꝝ nihil fiat ꝑter dei voluntatem. II.

ADſecundū ſic ꝓceditur: vꝝ ꝙ nihil fiat ꝑter dei volūtatē. Dic̄. n. ꝺñs Mat. iz. Qui nō ē mecū ꝺme ē. q̄ qō eſt ꝑter voluntatē dei ē ꝺ ipam: ſz nihil fit ꝺ dei voluntatē. alſ. volūtas dei vinceret̄. q̄ ⁊ ꝑter eaz nihil fit. ¶ P. potentiꝰ eſt illud ꝺ qō ⁊ ꝑter qō nihil pōt fieri q̄ illud ꝑter qō aliquid fieri pōt. ſz voluntas dei eſt potētiſſima. q̄ ꝑter eā nihil fit. ¶ P. permiſſio minimū hz de rōne volūtatis: ſz ꝑter eius ꝓmiſſionez nihil fit. vt in lr̄a dicit̄. q̄ multo minus ꝑter voluntatez beneplaciti: vel ꝑter alia ſigna volūtatis. ¶ P. Augu. dicit in lib. de ciui. dei ꝙ ad innocentis offiñ ꝓtinet nō ſolū nemini mala facere: ſed ⁊ peccata ꝓhibere: ſed ꝑter eiꝰ voluntatē q̄ oīa bona vult nihil pōt fieri niſi pctñ: cū q̄ deꝰ ſit innocētiſſimꝰ. vꝝ ꝙ ad ipm pertineat nō ꝓmittere ſed ipedire oē qō eſt ꝑter eius voluntatem.

Sed contra eſt quod in lr̄a dicit̄. ¶ P. videmus ꝫ ſta fieri q̄ nō vult fieri: vt ſupra habitū eſt. q̄ fiunt multa ꝑter eius voluntatē.

Reſpondeo dōm ꝙ fieri aligd ꝑter voluntatem eſt duplr. Aut ꝙ volūtas fit ō oppoſito: ⁊ B eſt nō tñ ꝑter voluntatē: ſed ēt cōtra voluntatē: aut ita ꝙ voluntas nec ſit de B nec de oppoſito: ⁊ B ē ꝑter volūtatez: ſed nō ꝺpoſſiumꝰ q̄ log de voluntate vl̄ beneplaciti vel ſigni ⁊ de voluntate bñplaciti vel ꝺñte vel añte. Loquendo q̄ de voluntate bñplaciti ꝺñte aligd fit ꝑter eā ſz nō ꝺ eā: qz totū ipleꝫ qō volūtate ꝺñte vult vt dictuz eſt. ſed oppoſitū eiꝰ qō vult volūtate añte fieri ꝑt: cum nō ſp ipleat: ⁊ iō ⁊ ꝑter eaz ⁊ ꝺ eam fieri pōt. Signa aūt volūtatis q̄daz rñdēt voluntati añti vt ꝓceptū conſilium ⁊ ꝓhibitio gbꝰ oībus ordinaꝝ rōnalis nā in ſalutez qō eſt volūtatis añtis. Uñ ⁊ ꝑter eā ⁊ ꝺ eaz fieri pōt. Sz alia duo ſigna. ſ. ꝓmiſſio ⁊ opatio rñdēt volūtati ꝺñti: ſed diuerſimode: qz opatio ꝑtinet ad ipz effectū de q̄ eſt volūtas ꝺñs: ⁊ iō ſicut nō pōt aligd fieri ꝺ voluntatez ꝺñte: ſz ꝑter eā: ita nec ꝺ opōnē ſz ꝑter eaz. Nō. n. pōt eē oppoſitū eius qō deꝰ operaꝝ: qz ſic oppoſita ſimul eēnt. Sz multa fiunt q̄ deꝰ nō operaꝝ. Sz ꝓmiſſio ꝑtinet vel ad cām que voluntati ꝺñti ſubycit̄ vt ſit potēs deficere ⁊ nō deficere: cui⁹ tñ effectꝰ. ſ. deficere nō ꝑtinet ad volūtatē ꝺñte: nec añtē: ſz tñ ꝑtinet ad cām illaz cui⁹ ē ꝓmiſſio facultez reſpiciēs. Uñ ꝑter ꝓmiſſionē nō fit qō fit ꝑter voluntatem ꝺñtē. vñ ꝑter ꝓmiſſionē nihil pōt fieri nec ꝺ eam: tamē pōt fieri oppoſitū eius qō ꝓmiſſuz eſt: qō tñ fit ſm ꝓmiſſionē: qz ꝓmiſſio reſpicit potētiā cauſe ad vtrūq; oppoſitoꝝ ſe habētez. vñ neutrū oppoſitoꝝ cōtra ꝓmiſſionem eſt: ſed vtrūq; eſt ſm eam.

Ad ꝓmuz ḡ ꝺōm: ꝙ illi q nō ſunt cū deo q̄ntū in eis eſt ꝺ deū ſunt: inquātū ꝺrianꝫ volūtati añti ꝺine: nihil tñ ꝺ volūtatē ꝺñtē facūt: ſz ꝑter eā: nō tñ ꝑter ꝓmiſſionē. ¶ Ad 2m ꝺōm: ꝙ nō ē ex ipotentia ꝺine volūtatis qō aligd ꝑter eaz fiat: ſz ex ordie ſapie eiꝰ q̄ reb⁹ potētiā ad vtrūlibz ꝺtulit ⁊ B ē bonū ⁊ ꝺs vult volūtate ꝺñte. ¶ Ad 3m ꝺōm: ꝙ ꝓmiſſio reſpicit potētiā cāe q̄ ſe bz ad vtrūq;. ⁊ iō q; ḡcḡd fiat nō fit ꝑter eam. vñ B nō ꝺtingit ex ꝓprimitate ad volūtatē bñplaciti: vt obo in nuebat. ¶ Ad 4m ꝺōm: ꝙ officiū inocentis nō eſt ꝓhibere ꝑtā niſi ſm ꝺitionē illoꝛ. nō. n. ꝺz ligare homies ne peccēt: ſz ꝑ admonitionē ꝓhibere: ita ⁊ ꝺs ſaluata ꝺitione hūane libertatis pctā ꝓhibet ſuis legibus.

¶ Utrum id quod eſt contra volūtatē dei nō obſequatur voluntati eius. III.

ADterciuz ſic ꝓcediꝝ: vꝝ ꝙ illud qō ē ꝺ dei voluntatē nō obſeq̄tur volūtati eiꝰ. Uolūtas. n. ꝺñs nō ꝺriaꝫ volūtati añti: ſz malū qō eſt ꝑter volūtatē ꝺinā eſt ꝺ volūtatē añtez. q̄ volūtati ꝺñti nō obſeq̄t. ¶ P. oē qō obſequit̄ ꝺine volūtati q̄ ſemp vult bonū. ꝺſiſtit i ordine ad bonū: ſz malū qō fit ꝑter dei volūtatē ſm ſe ē inordinatū. q̄ volūtati ꝺine nō obſequit̄. ¶ P. boni meretur in B ꝙ ꝺine volūtati obſequunt̄: ⁊ ex B eis ꝓmiū debet̄. ſi q̄ mali in B ꝙ peccādo ꝑter dei volūtatē faciūt: ei⁹ volūtati obſequunt̄ ex pctō eis debet̄ ꝓmiū: ⁊ B eſt ꝺtra apl̄z Ro. 3° Faciamus mala vt veniāt bona ⁊c. q̄ ⁊ ꝑmū ſm ē vꝝ. ¶ P. malū eſt ꝑeter itētionē oīs agētis. nihil. n. ad malū reſpiciēs opat: vt dicit Diony. in. 4. ca. de di. no. Sz illud qō eſt ꝑter itentionē volūtatis nō obſequit̄ volūtati eiꝰ q̄ eſt de fine intēto. q̄ mala q̄ fiūt ꝑter voluntatē eiꝰ nō obſequunt̄ voluntati ipſius.

Sed contra eſt qō in lr̄a a Greg. dꝝ. ¶ P. voluntas dīna eſt cā potētiſſima: ſz ad potētiā alicui⁹ ꝓtinet: vt etiā qō ꝺ ipz qs facere nitit̄ in ipſi⁹ obſequiū cedat. q̄ ita eſt de voluntate diuīna.

Reſpondeo dōm: ꝙ oīa q̄ fiūt ꝑter voluntatē diuinā ēt ꝺ volūtatē añtē obſequunt̄ quodā mō volūtati ꝺñti. Uolūtas aūt ꝺñs ꝺplr pōt accipi. Aut ſm ꝙ ſegīt ꝺceptionē finis tñ: ⁊ ſic voluntas eſt de fine in cōi ſine aliq̄ determinatōe eiꝰ qō eſt ad finem. Aut ſm ꝙ ſequit̄ cōceptionē eiꝰ qō eſt ad finē ⁊ cōditionem eiꝰ: ⁊ ſic volūtas ꝺñs eſt de cōſecutione finis ſm aliquē determinatū modū. vbi gra. edificatoꝛ in cōſtitutione domus bz duos motus voluntatis. vnū quo vult foꝛmā dom⁹ iducere i mā ſine B ꝙ aligd ꝺſideret determinate ꝺ ptib⁹ dom⁹. Aliū motū bz q̄ ꝺſiderato ꝙ lapis iſte ē aptus ad fundamētū vult ipm in fundamēto collocare. Utroq; aūt mō accipiēdo voluntatē ꝺñtē in deo mala q̄ fiūt obſequunt̄ ſibi. Si. n. accipiaꝫ volūtas ꝑut eſt de ordine vniuerſi i cōi cōſtat ꝙ malū qō exit ab ordie ꝑcepti in ꝺriū ordinē relabaꝫ: vt dicit Boe. ſ. i ordie pene ad culpā: velut lapis moll⁹ ⁊ leuis q nō ē apt⁹ ad fūdamētū i ſuꝑmo pietis ponaꝫ. Sil⁹ ēt ꝑs qō obſeq̄t volūtati ꝺñti. z⁹ mō accepte q̄ ē qō iſte ꝑuiſus pctōz puniaꝫ. niſi. n. iſta cōditio i eo p actū pcti fieret volūtas ꝺina de pena eius nō ipleꝫ ſicꝫ ipſa grauitas lapidis obſequit̄ volūtati artificis q̄ vult eū ſic ordinari vt in fundamēto ponatur.

Ad ꝓmuz ḡ ꝺōm: ꝙ volūtas añs ⁊ ꝺñs nō ꝺriantur: qz vtraq; eſt de bono: ſed hoc ꝙ aligd eſt ꝺ vnaz qō nō eſt cōtra aliā: ſed obſequit̄ ſibi eſt ex ꝑte voliti: cui⁹ cōditiones diuerſimode cōſiderant̄: vt dcm̄ eſt. ¶ Ad 2m ꝺōm: ꝙ ſicut malū nō eſt ꝑter ſe ordiatū: ita nō obſequit̄ p ſe diuine volūtati: ſed p accidens: qz ꝑter intentionē facientis maluz. Non enim peccatoꝛ intendit peccādo puniri a deo in quo volūtas dei cōpleꝫ. ¶ Ad 3m ꝺōm ꝙ in actu malo ⁊ bono duo ē ꝺſiderare. ſ. vnū ſm ꝙ egrediꝫ ab agente: ⁊ aliud ſm ꝙ ab eo in fine ordinaꝫ. Actus ḡ bon⁹ q̄tum ad vtrūq; obſequit̄ diuine voluntati: qz ⁊ ipſe agēs in bonuz euz ordinat ſm bñplacituz diuine volūtatis: ⁊ deus ordinat ipm per bonū conſequēs. ſ. ꝓmiuz qō meritis reddit: ⁊ iō qz ipſe homo ē cā huius obſequij in hoc mereꝫ. Sz actus malus ſm id qō eſt ab agēte inordinatꝰ ē: ſz tñ ordinaꝫ a deo ꝑ penam aduenientē: vl̄ per aliq̄ bonum qō ex eo elicit̄: ⁊ iō malus ſe habz tñ paſſiue ad B obſequium ⁊ nō actiue: ſicut in lr̄a dicit̄ ꝙ impleꝫ de eo volūtas dei quā ipſe non implet: ⁊ iō nō mereꝫ ſic obſequēdo. mereꝫ enī quis ſz actū cuius cauſa eſt. ¶ Ad q̄rtū ꝺōm ꝙ c̄tuis malum ſit ꝑter intētionez dei: tñ ordinatio mali ē intēta a deo: ⁊ huic intentioni operans malū ꝑter intētionez obſequit̄ faciens id qō eſt ꝑter dei intētionē. ſ. peccatum.

¶ Utrum id qō eſt ꝑter voluntatē dei ꝓcepto nō ſubiaceat. IIII.

ADquartum ſic ꝓcediꝫ. vꝝ ꝙ id qō eſt ꝑter dei volūtatē ꝓcepto non ſubiaceat ⁊ ꝓcipue pctñ. Preceptū. n. ē idicatiuū ꝺine voluntatis. Sz gcūq; oſtedit ſe velle qō nō vult fictoꝛ ē: qō lōge ē a deo: q̄ videtur ꝙ nihil qō ſit cōtra volūtatē eiꝰ: vel ꝑter eaz ꝓcipiat. ¶ P. cum ꝓceptū rūdeat voluntati añcedēti ad quā ptinet ordinatio nāe in bonum nihil pōt ꝓcipi: qō ē ꝺ bunc ordinē: ſed oē pctñ ē hꝺ: qz eſt cōtra legē nāe: q̄ vꝝ ꝙ ꝓcepto nō ſubiaceat. ¶ P. nullus obediēs ꝺinis ꝓceptis male facit. Sed q̄dā ſunt q̄ nunc̄ pñt niſi male fieri: cū ſint cōiuncta malo fini vt inuidia ⁊ hꝺ ſm pñm in ſcōo ethy. ergo videt ꝙ iſta a deo ꝓcipi nō poſſint. ¶ P. de ſimilibus idē eſt iudicium: ſz oīa pctā ſimilia ſunt in B ꝙ lege diuina ꝓhibent̄. cuz igit̄ q̄dam nullo mō ſub ꝓcepto cadant vt deſperare de deo ⁊ hās odio ipm: ⁊ hꝺ vꝝ ꝙ nullū pctñ ſub ꝓcepto diuino cadere poſſit.

Sed cōtra occidere filiuz innocētez eſt pctñ ⁊ cōtra legē nature. hoc autem abrae ꝓceptum legimus: ⁊ eundem de obedientia cōmendatum. ergo videt ꝙ peccatuz ſub ꝓcepto diuino cadere poſſit. Et ſimile etiaz eſt hoc qō legit̄ Oſee ꝑmo. ꝙ dominꝰ ꝓcepit ſibi accipere mulierem foꝛnicariaz ⁊ facere ex ea filios foꝛnicationum.

Reſpondeo dōz ꝙ ꝓceptū eſt ſignū volūtatis diuine rūdēs volūtati añcedēti ⁊ nō cōſequēti. Uñ qō eſt ꝑter volūtatē cōſequentē cadit ſub ꝓcepto: nō aūt qō eſt ꝑter voluntatē añcedentē. Sz in B tamē cōſideranduz eſt ꝙ aliquid ſm ſe acceptuz eſt ꝓeter voluntatē añcedētez: qō aliqua ſubtracta eſt de volūtate añcedēte: ſicut illa q̄ ſm ſe cōſiderata mala ſunt: ſz in c̄tuz ſtāt ſub ꝓcepto ꝺino recipiūt quādā rōnē bonitatis: vt ſic in ipſa volūtas tēdere debeat: qō gdē i gbuſdā p ſe malis cōtingit: ⁊ i gbuſdā nō. Bonū. n. in reb⁹ fgit ex duplici ordie. q̄ꝛ ꝑm⁹ ordo ē reꝛ oīum ad finē vltimū q ꝺs ē. ſcōs ordo ē vni⁹ rei ad aliā rē. ⁊ ꝑm⁹ ordo eſt cā ſcōi: qz ſcōus ordo ē ꝑpter ꝑmū. Ex B. n. ꝙ res ſunt ordinate adiuuicez iuuant ſe mutuo: vt ad finē vltimū debite ordinent̄. Uñ ſubtracta bonitate q̄ eſt ex ordine vni⁹ rei ad rez aliā: nihilomin⁹ pōt remanere illa bonitas q̄ ē ex ordie rei ad finē vltimū. Qz ꝑmū nō ꝺpēdet ex 2°: ſicꝫ 2m ex ꝑ. Dico ḡ ꝙ q̄dā pctā nolant deordiationē vni⁹ rei ad rē aliā: ſicꝫ homicidiū. odiū fr̄nū. iobedientia ad ꝑlatū ⁊ hꝺ. vñ ſi talia bonitatez illā retinere poſſint q̄ eſt ex ordine ad finez vltimū. pculdubio bona eſſent: ⁊ in ea volūtas ferri poſſet. Sz B nō poſſet eē niſi ꝑ tute dīna p quā ordo

Universidad de Deusto
Biblioteca

in reb⁹ istitut⁹ est. Sic̄.n.nō pōt fieri nisi p miraculosam opōnē vtutis dine: vt qō recipit eē a p̄ agēte mediāte aliq̄ cā z⁹ bēat eē destructa vel subtracta cā z⁹: vt ℔ p acci dens sit sine subo. sic̄ in sacro altaris. Ita ēt non pōt fieri nisi p miraculū vtutis dine: vt id qō natū est recipe boni tatē ex ordie ad finē vltimū me diāte ordie ad rē illā. vnde ille act⁹ q̄ ē occidere inocētē vel resistere plato nō pōt eē bo n⁹ nisi aucte vel p̄cepto dino. vñ i talib⁹ nullus dispēsare pōt nisi ds q̄si miraculose. Quedā vo pctā sunt q̄ dñt ōz dinatōez a fine vltio ime^r. Contingit.n.aliquē actū pcti eē imediate circa id qō ē ad finez: z qz forma bonitatis ē a fine i bis q̄ sūt ad finē: oz p ēt forma malicie sit ex ℔ p recedit a fine. z id qō ē q̄si māle ē act⁹ exercit⁹ circa id qō est iordiabile i finē. sicut i fornicatōe z homicidio z i hȝ. Uñ si ei qō ē ad finē ȝferat ali⁹ ordo i finē: tollet iordia tio z remanebit act⁹ ordiat⁹ subiacēs volūtati añti. Doc aūt nō pōt fieri nisi ab eo q ordinē illū posuit. z iō ea que sunt ordiata p legē dinā nō sunt mutabilia vel dispēsabi lia nisi p̄cepto dino. z sil̄r qō statutuz ē a quocūq; supiori iuiolabil̄r obseruādū: nō pōt ab iferiori mutari: z sic de⁹ occisionē Isaac: q̄ de se iordinationez hēbat ex eo p fili⁹ inocēs nō erat ordiat⁹ i finē: p viā occisiōis a p̄e ordina tā fecit: ponēdo hūc ordinē vt esset ad manifestatiōez fi dei z amoris abrae: vt eēt posteris i exēplū z in signatio nē mortis xp̄i: z i occisionē sic ordinatā dina aucte licite ȝsensit volūtas abrae. Quedā aūt pctā sunt quoz actus iordiat⁹ ē imediate circa finē: vt pctā q̄ sunt i deū: vt odi re ipm z despare de eo z hȝ: z cū act⁹ ex obo spēm trahat ȝstat hȝ actus ēt fm spēz in gñe nāe malos eē. vñ ab eis talis iordiatio auferri nō pōt. nō.n.possȝ auferre ex ℔ p ordinarenť in finē: cū fm eē suū sint deordiati a fine. cō tingeret.n. p aligd eēt sil̄ ordiatū z iordiatū. vñ hȝ nūq; subiacēt diuino p̄cepto. Et pp hoc dr̄ q̄ p̄cepta p̄me ta bule q̄ ordināt imediate i deū deus dispēsare nō pōt: sz p̄cepta scōe tabule q̄ ordināt imediate ad p̄ximū: deus pōt dispēsare: nō aūt hoies in his dispēsare nō p̄nt.

Ad primum g̃ dōm: q̄ q̄uis ds nō vellet volūta te ȝnte p volūtas abrae in ℔ ferret fm p erat iam ordinatū: z talē volūtatē p̄ceptū expsit. z iō nō fuit fictio. ℂ Ad z^m dōz: p ipsa occisio inocētis put sub stat deordinatōi a fine q̄ aduenit sibi post spēm cōpletā ab obo. p̄imo: ē ȝ legem nāe: z nō pōt bñ fieri: sed remo ta tali iordinatōe z posito alio ordie circa obm z actū est ȝueniēs legi nāe: q̄ dictat oē illud eē faciēdū: qō est ordi natū z p̄ceptū ab eo. ℂ Et p hoc pz solo ad 3^m. ℂ Ad 4^m dōm: p nō est silis rō in oibus: vt ex pdictis pz.

ℂ Expositio textus.

Quos iuste pdestinauit ad penā.) Lō tra. supza dcm ē p pdesti natio ē tm̄ de bonis salutarib⁹: z nō de pctis. ℂ Ad qō dōz: p qñ aligd absolute dr̄ pdesti nari i telligit directio in finē q est salus eter na. Sz si addať aligd. tūc pōt dirigi in qōcūq; z fm qd z min⁹ ꝑpe pdestinari in illud. (Sz nō pōt ei⁹ pmissionē q̄ ipse nō est.) Sz ȝ. pmissio dina ē ei⁹ opatio: sz dina opera tio ē ei⁹ eentia. g̃ z̄c. Et dōm p pmissio sumit ℔ nō ꝑ ope ratōe dina: sz p effm eius p modū q̄ ēt dr̄ creatio passio. (Sz in euā⁹ gbusdā z̄c.) Math. 8. Et sciēdū p q̄uis nō vellet ℔ fieri qō p̄cipiebat voluntate diuia ȝnte: voluit tm̄ dina volūtate añte hoies in ℔ tēdere vt gloziā mūda nā nō q̄rerēt. exēplo ipsius hois xp̄i q volūtate humana suam mundanā gloziā nō querebat: sed gloziā dei: quaz voluntatem p̄ceptum expressit.

ℂ Oz aliquando homo bona voluntate aliud vult q̄z deus: z aliquando mala id qō de⁹ bo na voluntate vult. ℂ Bi. XLVIII.

Sciendū quoq; ē p aliq̄ mala est volūtas hois idē volētis qō deus vult fieri: z aliq̄ bona ē volūtas hois aliō volētis q̄z ds. Ut.n.bo na sit hois volūtas oz attēdere qd ȝgruit ei velle z quo fine. Tātū.n.interest iter volūtatē dei z volūtatē hois vt i qbusdā aliud ȝgruat deo velle: aliud hoi. Uñ Aug. i ench. Aliq̄ bona volūtate bō vult aliqd qō ds nō vult bóa m⁹to ap̄li⁹ m⁹toq; certi⁹ volūtate. Nā illi⁹ mala volūtas eē nūq; p̄t. Tāq; si bon⁹ fili⁹ p̄ez velit viuere qđ ds bona volūtate vł mo ri. Et rursus fieri p̄t vt ℔ velit bō volūtate ma la: qō ds vult bona: velut si mal⁹ fili⁹ velit mo ri p̄ez: velit ēt ℔ ds. Nēpe ille vult qō nō vult ds: iste ꝏ id vult qō vult z ds: z tm̄ bone dei volūtati pietas illi⁹ poti⁹ ȝsonat: q̄uis aliō vo lētis: q̄z b⁹ idē volētis ipietas. Multū.n.interest qd velle boi: qd deo ȝgruat: z ad quē finē suā q̄lq; referat volūtatē: vt approbeť vł ꝏprobeť. Pōt.n. velle bonū qō nō ȝgruat ei velle: z p̄t velle bonū qō cōgruit: sed nō refert ad finē re ctum: z ideo nō est bona voluntas.

ℂ Oz bona dei volūtas mala hoiuz volūtate ꝏpleť vt in passiōe xp̄i cōtigit vbi qōdā fcm̄ ē qō de⁹ bōa z iudei mala volūtate voluerūt: volue rūt tm̄ z aliqd qō de⁹ nō voluit.

Illud quoq; ñ ē ꝑmittenduz q̄ ali q̄ dei volūtas bóa p malā hois vo lūtatē ipleť: vt i crucifixiōe xp̄i fcm̄ ē quē ds bona voluntate mori voluit. Judei ꝏ ipia volūtate cū crucifixerūt. Et volebāt iudei mala volūtate qōdā qō ds voluit bona: vole bat. s. vt xp̄s pateret: mori⁹eret: hȝ volebāt z ali qd aliō qō ds nolebat. s. occidere xp̄m qō fuit mala actio z pctm̄. Actū qppe iudeoz ñ voluit ds: passionē ꝏ xp̄i voluit. sic̄ z i ipo ps. xp̄s ad p̄ez ait. Tu coḡuisti sessionē meā. i. voluisti: z approbasti passionē meā: nbi.n. placuit. Uo luit itaq; tota trinitas vt xp̄s pateret: nec tm̄ vo luit vt iudei occiderēt: q̄ voluit penā xp̄i. hȝ nō voluit culpā iudeoz: nec tm̄ noluit: si.n. noluis set nec fuisset.

ℂ Oppositio.

Sed ad hoc opponit sic. si voluit de⁹ vt xp̄s pateret. Uoluit vtiq; vt pate retur a iudeis: vel non. Si voluit vt ñ pateret a iudeis: cū passus sit: fcm̄ est itaq; qō voluit de⁹ nō fieri. Si aūt voluit eū pati a iudeis. ergo voluit eū occidi a iudeis.

Uoluit itaq; vt iudei occiderēt eū. Ad qō re spōdētes dicim⁹ simpl̄r ꝏcedēdū eē q̄ de⁹ vo luit xp̄z pati: mori: q: ei⁹ passio bonū fuit z cā nr̄e salutis. Cū āt dr̄ volebat eū pati vel occidi a iudeis: ℔ distinguēdū ē. Si.n. itelligit sic: vo lebat eū sustiere passionē siue crucifixionē a iu deis illatā: ver⁹ ē sēsus. Si ꝏ itelligit sic: vo lebat vt iudei occiderent eū: fl̄m ē. Nō.n. vole bat de⁹ actiōez iudeoz q̄ mala erat: hȝ volebat passionē bonā: z hec volūtas p malas iudeoz volūtates ipleta est. vñ Aug. i ench. Be⁹ q̄sdā volūtates suas vtiq; bonas iplet p maloz bo minū volūtates malas: sic̄ p maliuolos iudeos bona voluntate p̄is xp̄s ꝑ nobis occisus est. Qō tm̄ bonū fuit: vt ap̄ls petr⁹ qñ id fieri no lebat: sarbanas ab ipso q occisus ē diceret. Ec ce mā̄feste bēs magnū bonū fuisse q̄ xp̄s occi sus ē: z ℔ bonū: q: petr⁹ nolebat: iō r̄dargut⁹ ē.

ℂ Utrū placuerit viris bonis q̄ xp̄s pateret z mori⁹eret. placuit qđē ittitu nr̄e redēptionis: hȝ non ipsius cruciatus.

Et quo soluit qō qua q̄ri solet: vtz v ris scis placere debuerit q̄ xp̄s pate ret vł occideret. Debuit.n. eis pla cere ittitu nr̄e redēptōis: hȝ nō ittitu ipsi⁹ cruciatus. Uoluerūt g̃ ac vehemēter cu pierūt xp̄m mori ꝓpter liberatiōez hois z im pletiōez diuine volūtatis: sed nō voluerūt de lectationē ipsius afflictiōis. Be eodē g̃ letabā tur z tristabanť: sed ob aliud gaudebant z ꝓ pter aliud dolebāt. Uolebāt g̃ xp̄m mori pro bois redēptiōe: z tm̄ de morte ipsius diuersis de causis corda eoz varie mouebantur.

ℂ Quo sentiēdū sit de passionib⁹ scōz: an velle vel nolle debeamus.

Si ꝏ q̄rit vtz codē mō sentiendū sit de passiōib⁹ z martyrijs scōz. Dici mus aliq̄z eē dīaz iter passionē capi tis z mēbroz. Christi nāq; passio cā est nr̄e sa lutis: qō nō ē passio alicui⁹ sancti. Nullius.n. passiōe redēpti sumus nisi xp̄i. Profuerť qdē nō modo eis q passi sūt: vez ēt alijs fidelibus ipoz passiōes. Uerūtñ nr̄a redēptio nō sunt. ℔ .n. passio illi⁹ sola potuit q ds est z hō. Illi⁹ g̃ passionē credētiū pie mētes voluerūt z optaue rūt fieri sic̄ futuz credebāt. Passiones ꝏ san ctoz possum⁹ velle z nolle: z vtrūq; bona vo luntate si rectos nobis ꝓponamus fines. Cui .n. placuit pauli passio eo fine: q: p̄mium eius p ℔ auctū z pactū cernebat: bonā vł būisse vo lūtatē: q̄ volūtari ei⁹ cōgruebat q̄ cupiebat diſ solui z eē cū xp̄o. Qui aūt voluit eū declinare passionē. z effugere man⁹ iniquoz cōpassione pietatis: z ille habuit bonā volūtatē. Uñ aug. in ench. Bone apparebāt voluntates piozū si deliū q nolebāt aplm Paulū hier̄m ꝓgere: ne ibi pateret mala q̄ Agab⁹ ꝓpha p̄dixerat: z tñ boc illū ds pati volebat ꝑ ānūciāda fide xp̄i exercēs martyrē xp̄i: neq; ipe bonā volūtatem suā ipleuit p xp̄ianoz volūtates bonas: hȝ p iu deoz malas: z ad eū port⁹ ptinebāt q nolebāt qō volebat q̄z illi p quos volētes factuz est qō volebat: q: idip̄z mala volūtate fecerūt qō ds bona volūtate voluit. Ita z in passione xp̄i fa ctū est: qō. n. deus voluit: boc idē iudas z dia bolus: hȝ illi mala volūtate: de⁹ ꝏ bona volū tate. s. vt xp̄s morere⁹. Uerūtamē illi actuz vo luerunt quē deus nō voluit.

ℂ Diuisio textus.

Determinato de volūtate dei. Dic ōtermiat ō ꝏformita te volūtatis nr̄e ad volūtatē ei⁹: z didit in p tes duas. In p⁹ ōtermiat vitatē. In z⁹ ex vita te determiata q̄sdā q̄ones determiat. ibi (Ex quo soluit qō z̄c.) Pria i tres. In p⁹ oñdit q volūtas mala bois cū volūtate dei ȝcurrit i idē volitū bona volūtate bois i ȝ riū tēdēte. In z⁹ oñdit q bona volūtas dei ēt p malā vo lūtatē bois ꝑpleť. ibi (Illō quoq; nō ē ꝑtermittēdū z̄c.) In 3⁹ excludit q̄sdā obiectōez. ibi (Sz ad ℔ oppōit.) (Ex q̄ soluit qō.) Dic ex ōtermiatis ꝓcedit ad solonē duaz q̄nū: q̄rū p⁹ ē de passiōe capitis. i. xp̄i. z⁹ de passiōe mē broz ei⁹. i. martyz. ibi (Si ꝏ q̄rat.) ℂ Qō. I.

Ac quatuoz q̄runť. p vtz volūtas bomis dine volū^{tis} ꝏformari possit. z⁹ in q̄ attēdit p̄ncipal̄r ꝏformi tas. 3⁹ vtz ad illā ꝏformitatē oēs teneanť. 4⁹ vtz teneāť ēt ad ꝏformitatē q̄ ēi volito.

ℂ Utrum voluntas humana dine voluntati nō possit ꝏformari. I.

Ad primū sic ꝓcedit: vł q volūtas hu mana dine ꝏformari ñ pos sit. sic̄.n. dr̄ Isa. 55. sic̄ exaltanť celi a terra: ita exaltate sūt z̄c. sz terra nūq; ꝑt ꝏformari celo. g̃ nec cogitatōes vł volūtates hoiuz dine volū^{tis}. ℂ P. co rū q̄ i infinitū distāt nulla ē ꝏformitas: q: cōformities ē fm approxiatiōez aliq̄: sz volūtas ōi i infinitū distat a volū^{tc} hoiuz. q̄tū.n. distat ds ab hoie tm̄ volūtas dei a volun^{tc} hois: vt dic̄ glo. sup illud ps. Exultate iusti i dño z̄c. g̃ vo lūtas hois dine volūtati nō ꝏformat. ℂ P. cōformitas ponit ȝueniētia duoz in forma vna sic̄ ipz nomē oñdit: sz q̄cūq; ȝueniūt i aliq̄ vno bñt aligd ꝑ us z simplici⁹ se. s. illō i q̄ ȝueniūt: cū igit dina volū^{tc} nihil sit simplici⁹ z p⁹: vł q sibi nulla⁹ voluntas creata ꝏformari possit. ℂ P. ni hil ē ꝏforme nisi ꝏformi: q: ꝏformitas ē relo eqparantie ponēs sil̄es bitudines i vtroq; extremoz. Sz nō dicim⁹ volūtatē dinā ꝏformē eē volūtati būane. g̃ nec eȝ.

Sed cōtra nullū regulatū fit rectū nisi p cōformi tatez ad regulā: sz volūtas dina regla ē volūtatis humane z itellectus suus itellectus humani. g̃ ois volūtas recta ꝏformis ē volūtati dine. ℂ P. cuiusli bet obediētis volūtarie volūtas ꝏformat voluntati p̄ cipientis: sz multi volūtarie dīnis p̄ceptis obediūt. ergo multoz volūtas cōformat voluntati diuine.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Respondeo dom:q; ꝯformitas est cõueniẽtia in forma vna:ꝛ sic idez est qõ silitudo quã cãt vnitas glitatis:vt in.5.metaphꝫ.dr. Uñ ꝫ mõ aliqd deo ꝯformat qõ sibi assimilat. Lõtingit aũt aliq; dici filia duplr. Uel ex eo q; pticipant vnã formaz: sicut duo albi albedinẽ:ꝛ sic omne file oz esse cõpositũ ex eo i quo ꝯuenit cũ alio sili:ꝛ ex eo in quo differt ab ipso: cũ similitudo nõ sit nisi differẽtiuz ꝑm Boe. Uñ sic deo nihil põt ee file nec ꝯueniẽs nec ꝯformε vt frequẽter a phis dictũ inuenit:vel ex eo q; vnuz qõ pticipatiue hz formã imitat illud qõ eẽntialr hz. Sicut si corp⁹ albũ dicere file albedini sepate:vel corp⁹ mixtũ ignecitate ipsi igni. Et talis similitudo q; ponit cõpõnẽ in vno ꝛ simplicitatẽ in alio potest esse creatura ad deũ pticipatis bonitatẽ vel sapiam vel aliqd hꝺ..quoz vnuqõq; in deo est eẽntia ei⁹:ꝛ sic volũtas nra dine cõformat. Sz ꝫ ꝯformitas volũtatis põt itelligi vel de ipsa potẽtia volũtatis: q; homini ẽ data ad exẽplar volũtatis dine q; ptinet ad silitudinẽ in q; ꝯsistit rõ imagis ꝛ ẽ cõis bonis ꝛ malis:ꝛ de hac ꝯformitate nõ q̃rimus ꝫ. Uel põt itelligi de actu volũtatis gẽt ꝛ voluntas dr:ꝛ de hac ꝯformitate ꝫ q̃rimus:qz in ista ꝯformitate cõsistit meritũ vel ẽt demeritũ:eo q; bõ est cã act⁹ voluntatis sz nõ potẽtie. vñ ista ꝯformitas ẽ tm bonoz.

Ad primuz g̃ dõz: q; dns loquit ibi de malis q; p terrã significant q; in actu sue voluntatis recedũt a silitudine dina. ¶ Ad 2m dom:q; in infinitum distãtiũ nõ põt esse ꝯformitas p modũ eq̃litatis: vl etiã ꝑm aliqua ꝯueniẽtiã in aliquo impticipato ab vtroq;:sed per modũ illũ g supza dict⁹ est. ¶ Et p ꝫ ꝑz ẽt rñsio ad 3m q; ꝓcedit ꝑm pmũ modũ distinctiõis assignate. ¶ Ad 4m dõz q; ꝑm Dio.i.9.c.de di.no.uersio silitudis nõ recipit in causis ꝛ cãtis in qb⁹ dr silitudo p imitationẽ:sz solũ in eqpotẽtib⁹ in qb⁹ est silitudo p filiz pticipationẽ eiusdez.nõ.n.dicimus q; bo sit similis sue imagini: sz e ̃. Uñ nõ ẽ dom:q; de⁹ sit sili vel cõformis creature: sz q; creatura deo ꝯformeꝫ imitãdo ipz q̃tũ põt.

¶ Utz conformitas voluntatiz attẽdaꝫ precipue ꝑm volitum. II.

Ad secunduz sic ꝓcedit:vr q; cõformitas volũtatũ precipue ꝑm volitũ attẽdaꝫ. Lõformitas.n.attendit ꝑm ꝯueniẽtiã in forma: sz forma ꝛ perfectio volũtatis est ipm volitũ sicut ꝛ scitũ est ꝓfectio scitis.g̃ ꝑm ꝯueniẽtiã in volito est cõformitas volũtatum. ¶ Ꝑ.act⁹ cognoscunt ꝛ iudicant ꝑ oba ꝑm ꝑm in.z.de aia:sz obm volũtatis est volitũ.g̃ vr q; ꝑm vnitatẽ voliti sit ꝯformitas volũtatũ. ¶ Si dicas:q; obm volũtatis ẽ bonũ ꝛ ꝑm ꝫ attẽdit cõformitas. ¶ Lõtra. volũtas nõ ẽ nisi boni.si igit ex ꝯueniẽtia in bono est ꝯformitas volũtatis:vr q; ois volũtas ẽt ꝑcti diuine volũtati ꝯformeꝫ. ¶ Ꝑ.volũtas occidẽtiũ xp̃m nõ solũ ꝯcurrit cũ volũtate dina in qdã volitũ idẽ:sz ẽt in qdã bonũ. s.in passionẽ xp̃i q; magnũ bonũ fuit.g̃ si ex ꝫ attendit rõ ꝯformitatis:vr q; volũtas iudeoz dine ꝯformis fuit. ¶ Ꝑ.rõ bonitatis ẽ ex fine:sz ꝺtingit aliquẽ pp bonũ finẽ agentẽ diuine volũtati nõ ꝯformari:siq; furaꝫ diuiti:vt det elemosynas paupi.g̃ vr q; ẽt nec ex fine ꝯformitas voluntatis attẽdaꝫ. ¶ Si dicas.q; attendit ꝓncipalr in ꝫ q; hõ vult qd̃ õs vult eũ velle. ¶ Lõtra. volitũ ꝛ velle nõ sunt idez nisi per accis:vt qñ velle vnius est volitũ ab alio:sz ista cõformitas est ad volũtatez dinã inquãtũ ipsa. nostrum velle est volitũ a deo q; vult ꝫ nos velle qd̃ volumus.g̃ p hunc modũ nõ ꝯformaꝫ velle nostruz ad velle dinũ nisi per accidẽs:ꝛ ita ex bis omnibus videt q; cõformitas attendenda sit secundum volitum.

Sed contra duo ꝺria iquãtũ hꝺ nõ conformanꝫ cidẽ:sz due sancto⁹ volũtates õ opositis volitis ꝯformanꝫ dine voluntati: cũ vtraq; sit recta sicut ꝑz in lra de ꝫ q; gdã mortẽ pauli nolebant: quã ipe volebat.g̃ nõ est conformitas ꝑm volitum.

Respondeo dom:q; sic dcin ẽ. Dic q̃rr de ꝯformitate q̃tũ ad volũtatis actũ. Act⁹ aũt volũtatis hũane põt imitari actũ volũtatis dine duplr. Uel q̃tũ ad eẽ nãe:ꝛ sic nõ logmur hꝺ: qz ꝫ conuenit actui volũtatis ꝑm q; exit a potẽtia cuius ꝯformitatẽ dimisim⁹. Uel q̃tũ ad ꝓfectiõez supaddita: sz quã dr act⁹ talis vel talis:ꝛ hãc ꝯformitatẽ hꝺ q̃rimus: q̃ ẽ q̃si ꝑm speciẽ moris. Dec aũt ꝯformitas q̃druplr põt ꝯsiderari ꝑm hitudinẽ q̃tuoz cãrũ.s.ꝑm cãz mãlẽ. Sicut qñ est idẽ volitũ:qõ se hz vt mã circa quã est actus volũtatis.ꝛ iõ ista cõformitas est ꝑm qd tm ꝛ nõ simplr:qz eẽ simplr nõ est a mã sz a forma. Uel sz cãm efficiẽtẽ:siq; qñ aligs vult q; ds vult cũ velle. hũc.n.ordinem volũtatis ds in eo fecit. Uel ꝑm cãm finalẽ:siq; qñ aligs in glia dei facta sua ordinat:pp quã ds oia facit:ꝛ in his duob⁹ essentialr ꝯformitas ꝯsistit. Uel ꝑm cãm formalẽ vt aligs ex charitate velit:sicut ds oia ex charitate vult. ex hitu.n. ẽ forma act⁹:ꝛ ꝫ ꝯsistit ꝓfectio ꝯformitatis. Uñ⁹ aũt dicti rõ hꝺ ẽ: ga essentialis assimilatio aliquoz attẽdit ꝑm illud vñ ꝑs trahit. spes aũt cuiuslibet act⁹ voluntary trahit ex obqõ est forma volũtatis pducẽtis actũ. Ad obm aũt alicuius actus duo ꝯcurrũt:vnũ qõ se hz q̃si mãliter. ꝛ alterũ qõ est sicut formale cõples rõnẽ obiecti. sicut ad visibile ꝯcurrit lux ꝛ color. Illud aũt qõ se habz mãliter ad obm volũtatis est q̃cũq; res volita:sed ratio obiecti cõpleꝫ ex rõne boni. Uñ ex ꝫ actus voluntatis humane ꝯformaꝫ voluntati diuine q; tendit in bonũ sicut volũtas diuina. Et ex hoc ẽt actus bon⁹ est repñtãs bonitatez diuinã. Et hec est ꝯformitas ꝑm cãm efficientẽ: qz ds ynãquãq; voluntatẽ in bonũ ordinauit. Et ꝫ vult deus nos velle:inquãtũ voluntas nostra ordinata est. Sed hec conformitas icludit cõformitatẽ finis inquãtũ ꝫ volitũ hz ratõez bonitatis ex fine:ꝛ si quãdoq; etiã in se bonũ sit. vñ ex ꝫ attendit essentialiter ꝯformitas:nõ aũt ex ipsa re volita ex qua actus spẽm nõ trahit. Sed habitus charitatis addit perfectionem in bonitate actus. Et ideo ꝑm causam formalem attenditur perfectio conformitatis vt tanto actus volũtatis nostre diuine voluntati sit conformior quanto est melior ꝛ perfectior.

Ad primuz g̃ dom:q; volitũ nõ est ꝓfectio volũratis vl obiectũ nisi inquãtũ stat sub rõne boni:sicut nec color obm visus ꝛ ꝓfectio nisi ꝑm q; stat sub actu lucis. ¶ Unde ꝑz ad 2m rñsio. ¶ Ad 3m dicendũ:q; in eo q; peccat volũtas ratiõis nõ tẽdit in id qõ est sibi bonũ:sed in id qõ est alteri bonũ. s.cõcupiscibili ꝛ irascibili. nõ.n.hõ dr homo ꝓpter cõcupiscibilez vel irascibilẽ:sz ꝓpter rõnẽ.ꝛ iõ nõ est bona voluntas. Si tamẽ irascibilis p se tẽderet in suũ obm: qõ est suuz bonũ: nõ ẽ culpabilis sicut est in brutis:ꝛ bẽret quãdã ꝯformitatez ad volũtatẽ dinã iquãtũ tẽdit in id in qõ ordinauit eam ds. ¶ Ad 4m dõz:q; passio xp̃i bẽbat duo. s.qõ erat salutiua humani generis:ꝛ sic hꝺ res volita stabat sub ratiõe boni ꝛ erat volita a deo ꝛ a sanctis. Uel ꝑm q; erat afflictiua inocẽtis:ꝛ sic nõ bẽbat rõnez boni:ꝛ sic erat volita a iudeis. vñ nõ volebant bonuz simpliciter:nisi per accidens:sz p se loquẽdo volebãt simplr malum estimatum bonũ iquãtũ satisfaciebãt ire sue vel iuidie. ¶ Ad 5m dicendũ:q; sicut forma nãlis est in mã ab agẽte: ita forma bonitatis ẽ in volito a fine:ꝛ sicut mã ipoportionata ad formã adueniẽte debito agẽte nunq; cõsequitur formã:

sicut lapis nõ fit caro a virtute digestiua:ita etiã volitum ipoportionatũ ad bonitatez quãtũcunq; sit bonus finis numq; bonitatẽ recipit:ꝛ talia sunt q; per se fũt mala:vt furari ꝛ hꝺ:nisi deformitas tollaꝫ aucte diuina:vt supra dictum est. ¶ Ad sextũ dicẽdũ:q; oẽ volituz diuinũ imitat volũtatẽ ipsius inq̃tũ est sicut deus vult:nõ tm imitat in rõne volẽdi ꝛ bonitate actus volũtatis:sed solũ actus voluntatis humane tẽdens in bonũ:ad qõ ordinatũ est ꝑm dei volũtatẽ. vnde nõ tm est ibi cõformitas volũtatis nostre inq̃tũ est volita:sed inq̃tum est volens:ꝛ bonũ actũ voluntatis eliciens.

¶ Utz ad ꝯformitatẽ diuie volũtatis nõ teneamur. III.

Ad tertium sic ꝓcedit. vr q; ad cõformitatẽ diuine volũtatis nõ teneamur. Sic.n.rectitudo volũtatis humane ẽ p ꝯformitatẽ ad volũtatẽ diuinã:ita ꝛ rectitudo itellectus nostri p ꝯformitatẽ ad itellectũ diuinuz:sed nõ oẽs tenent ad ꝯformãdũ itellectuꝫ suũ itellectui diuino:alꝫ nullus habẽs falsaꝫ opinionem saluareꝫ. ergo ꝛ pari rõne nõ tenemur ad ꝯformitatem volũtatis. ¶ Ꝑ.nullus obligaꝫ ad ipossibile sibi:alꝫ peccatũ nõ eẽt peccatũ volũtariũ sed necessariũ:sed volũtas obstinata in malo nõ põt diuine volũtati ꝯformis eẽ: que semp bona est.ergo videt q; tales ad ꝯformitatẽ nõ tenent. ¶ Ꝑ.qcũq; peccat in ipso actu peccati volũtatez suã volũtati diuie nõ ꝯformat.si ergo ad ꝯformitatẽ oẽs tenemur videt q; quicũq; peccãt duplici pctõ peccẽt.s.peccato trãsgressionis qõ cõmittit:ꝛ peccato omissionis quo cõformitatẽ nõ iplet ad quã tenet:ꝛ hoc ẽ falsum. ¶ Ꝑ. quicunq; nõ facit id ad qõ faciẽdũ obligaꝫ peccat mortaliter obmittẽdo:sed qcũq; peccat venialiter ipso actu nõ cõformat volũtatẽ suã volũtati diuine.ergo si ad hoc tenetur peccat mortalr:qõ falsuz est: ergo ꝛ ꝑmũ. ¶ Ꝑ.quicquid vult deus fieri fit:ergo qcqd vult nos velle volum⁹: sed mali nõ volũt bona facere.ergo deus nõ vult eos velle bona:sed mali peccãt per recessuz eius ad qõ tenent. g̃ videt q; nõ teneant ad volenduz illud qõ deus vult eos velle:in quo tñ cõformitas volũtatis cõsistebat. ¶ Ꝑ.sicut volitũ diuinũ est nobis ignotũ:ita ꝛ finis ad quẽ opus suũ ab ipso ordinaꝫ:cũ etiã in reb⁹ nãlibus plerũq; difficile sit assignare finẽ:sed nullus tenet ad id qõ ignorat:ergo ad illã ꝯformitatẽ que est ex pte finis nõ tenemur. ¶ Ꝑ. nullus tenet ad id qõ nõ est in ptãte sua:sed habere charitatem nõ est nobis ex nobis.ergo videtur q; ad illaz ꝯformitatez que est in forma charitatis nõ teneamur.

Sed contra. oẽs tenemur ad obediẽdũ deo:ꝛ ad hñdũ rectã volũtatẽ:sz ꝫ ñ ꝑt eẽ nisi ꝯformemur diuie volũtati. g̃ ad ꝯformitatẽ oẽs tenẽur.

Respondeo. dicẽdũ q; ad illud ꝓpe dicit aliquis teneri:qõ si nõ facit peccatũ icurrit. in oibus aũt ꝛ nãlibus ꝛ volũtarys cũ pctõ cõtingit ex ꝫ q; aliquid nõ puenit ad illud ad qõ ordinatuz est:vt in.z. phy. dicit:vt ꝑz in mõstris ꝛ errorib⁹ qui ꝺtingũt in opatione artis. Sz tñ differẽter est in nãlib⁹ ꝛ voluntarys:qz in nãlibus defectus ab ordine incidit ex necessitate mãe. sed in volũtarys ipsa volũtas est causa sui defect⁹:qz i nobis est posse deficere ꝛ nõ deficere. vñ defect⁹ voluntatis ab eo ad qõ ordinata est nõ solũ hz rõnẽ peccati sed etiaz culpe. Cũ igit dictũ sit q; cõformitas volũtatis attendaꝫ sz hoc qõ tẽdit per actũ suũ in id qd qõ ordinata est: oꝫ q; defectus cõformitatis inducat peccatũ ꝛ culpã:ꝛ ideo tenemur ad ꝯformitatẽ volũtatis. ¶ Sed sciẽdũ:q; ad aliquid tenemur directe:q; ꝫ.p se est in ptãte nostra: ꝛ sic tenemur ad ꝯformitatẽ qua volum⁹ id qõ cõgruit nos velle ꝛ ꝑm rectũ finẽ:qz in ytrũq; istoz p nãlia nostra possumus. ad aliquid vero tenemur indirecte sicut ad habẽdã gratiã:qõ ꝑm se nõ est in ptãte nostra: sed in ptãte nostra est facere aliquid:quo facto habebimus gratiã. ꝛ sic tenemur etiã ad illã ꝯformitatẽ: que ẽ ꝫ formã charitatis.

Ad primum ergo dicẽduz q; nõ est simile de voluntate ꝛ intellectu:qz defectus itellectus nõ est in ptãte nostra sicut defectus volũtatis: qz itellect⁹ violẽter cogiꝫ. qñq; rõnib⁹: vt in.5.meta. dicitur. nõ aũt volũtas. Et tñ in his q̃ necessaria sunt ad salutẽ tenemur itellectũ nostrũ diuino cõformare: vt in his que fi dei sũt:qz in his si qõ in nobis est facim⁹ diuinũ nobis nõ deerit auxiliũ. In alys etiaz peccaret gs si volũtarie ꝑm itellectũ verũ ipugnaret ꝛ falso adhereret. ¶ Ad scõz dicendũ:q; dũ volũtas est obstinata simul diuine volũtati cõformis eẽ nõ põt:sed in statu vie nullus est q; mẽtis obstinationẽ nõ possit deponere:ꝛ sic diuine volũtati cõformari:sz dãnatis ẽ in penã iflictũ vt obstinatiõe sua nunq; cureꝫ:ꝛ tñ mãet i eis culpa ꝓpetua cũ pena nõ õfutura:nõ tñ demerent:qz nõ sũt i via:sz ad terminũ vie vbi ẽ pena deuenerũt. ¶ Ad tertiũ dom:q; ꝯformitas volũtatis est cõis ad oia ꝓcepta legis nãlis ꝛ scripte q; in bonũ ordiamur. vñ q̃cũq; peccãt ꝺ qõcũq; ꝓceptũ ꝺ ꝯformitatẽ peccãt:nõ tñ facit duo pctã:qz cõe nõ ponit i numeꝝ ꝺ ꝓpuz. ¶ Ad q̃rtũ dõz:q; ꝓcepta affirmatia nõ obligãt ad semp: eo q; ipole ẽ nobis semp agere: vt in lib. de sõno ꝛ vig. dr. ꝛ iõ nõ oz q; semp actu volũtatẽ nostrã diuine ꝯformem⁹: sed sufficit q; semp in habitu ꝛ q̃nq; i actu. vñ q; peccat venialr nõ cõmittit ꝺ ꝯformitatẽ:sz solũ ꝓter ꝯformitatẽ facit:sicut ꝓter legẽ. ¶ Ad qntũ dõz:q; cũ dicit cõformitatẽ attẽdi ꝫ ꝫ volum⁹ id qõ vult nos de⁹ velle:intelligitur de volũtate añte:cui⁹ effect⁹ est ordo nãe nostre in bonuz. obiectio aũt ꝓcedit de volũtate ꝑnte:ꝛ iõ nõ ꝓcedit. ¶ Ad sextũ dõm:q; lz finẽ ꝓpriuz scire nõ possum⁹:finez tñ vltimũ a quo est ois bonitas in finib⁹ ꝓmis scire possum⁹:vt. s.oia i deũ ordinem⁹ q; pp seipm vniuersa fecit:vt dicitur ꝓuerb.i6. ¶ Ad septimuz patet responsio per id quod dictum est.

¶ Utruz ad ꝯformitatẽ in volito teneamur. IIII.

Ad quartum sic ꝓcedit. videt q; ad ꝯformitatẽ in volito nõ teneamur. nullus.n.ad ignotũ tenet: sz volitũ diuinũ est nobis ignotũ sic ꝛ ei⁹ ꝑscitũ: g̃ videt q; ad ꝫ ñ teneamur. ¶ Si dicaꝫ q; ꝑt alicui remelari. ¶ Contra. posito q; alicui sua dãnatio reueleꝫ iste nõ tenet suã dãnationẽ velle:gnimo tenet suã salutẽ velle:qz tenet se ex charitate diligere:ꝛ sibi sũmũ bonũ optare. ergo nõ tenet velle qõ scit deũ velle. ¶ Ꝑ.xp̃s sciebat passionẽ suã a deo esse volitã:ꝛ tñ aliqua volũtate passionez noluit:vt infra dicit magister in tertio.i7.di. cũ igitur xp̃us nihil omiserit eoz que sunt de rectitudine vite: ad que oẽs tenemur. videt q; ad ꝯformitatẽ in volito nõ teneamur. ¶ Idez obꝺcit de beata virgine que passionẽ fily nõ voluit .alꝫ. de morte tristata nõ fuisset: quod est cõtrariũ eius qõ habetur Luc.z. Tuã ipsius animã pertrãsibit gladius. ¶ Preterea. voluntas diuina inotescit nobis per signa volũtatis:sed permissio que est vnũ signoꝝ est etiã de malis culpe que nullo mõ velle debem⁹. g̃ non tenemur cõformare volũtatẽ nostrã diuine in volito.

Sed contra. super illud ps. Nõ adhesit mihi coꝛ prauuz ꝛc. dicit glosa. coꝛ prauuz habet qui non vult quod deus vult:sed omnes tenemur nõ habere coꝛ prauuz. ergo tenemur ad cõformãduz volũtatez nostrã voluntati diuine in volito. ¶ Preterea. ꝫ tullii amicoꝝ est idem velle ꝛ nolle:sz tenemur deo eẽ amici. ergo tenemur idẽ velle quod ipse vult.

Respondeo. dicendū ꝙ deus dicit aliquid velle voluntate añte: ⁊ de hoc non est dubiū ꝙn volūtatē nostrā in tali volito diuina cōformare debeam⁹: q⁹ B est in qó volūtas nostra ordinata est. Dicit etiā aliqd velle volūtate ꝓprie. ⁊ B volitū nō semp notū est nobis: nisi quaten⁹ opatione eius manifestat. ⁊ B addit aliquā rōnē bonitatis ad rē vt possit esse volita: quia deus eā vult. sicut. n. aliqd hꝫ in se bonitatē: vt facere eleemosynaꝫ: ⁊ tñ aduenit sibi aliqua ratio bonitatis ex fine: ita etiā aduenit sibi aliqua ratio bonitatis ex hoc qō ē volitū ⁊ ordinatū a deo. Eo. n. ipso ꝙ aliqd apphēdit vt volitū a deo apprehēdit vt bonū. Uñ volūtas ꝓsequēs hāc apprehēsionē tenet tēdere in illud: aliogn nō eēt motus volūtatis bon⁹ nec deo ꝓformis si bonū refugeret. Sciēdum tñ ꝙ cū sit diuersi gradus appetitus ꝓsequētes diuersas apphēsiones nullus appetit⁹ tenet tēdere in illud bonū cuius rōnē nō apprehēdit. verbi gratia. in nobis est quidā appetitus sensitiuus ꝓsequēs apphēsionē sensus q nō est nisi de bono ꝓueniēti fm corpus. vñ hoc appetitu appetit delectabile fm sensuꝫ. nullo aūt modo aliqō bonuꝫ spūale vt sciētia: aut quedaꝫ voluntas in nobis nālis qua appetimus id qō fm se bonū est homini inḡtū est bono. ⁊ B sequit apprehēsionē rōnis: ꝓut est aliquid absolute cōsiderās: sicut vult bō sciētiā virtutē sanitatē ⁊ hꝫ. est etiā in nobis quedā volūtas deliberata ꝓsequēs actū rōnis deliberātis de fine ⁊ diuersis circūstātys: ⁊ fꝫ hanc tendimus in illud qō hꝫ rōnē bonitatis ex fine vel ex aliqua circūstātia. Si ergo sit aliqd qō habeat has oēs rationes bonitatis quilibet appetitus si sit rectus tēdit in B. si aūt desit aliqua ratio dictarū oꝫ illū appetituꝫ cui respōdet talis rō nō tēdere in B: sed forte in ꝯrariū: si forte habeat ꝯrariā rōnē: sicut secari ꝓpter sanitatē ē ꝯristabile fm sensum: nec fm se bonū est: sed tñ ex fine: ⁊ ideo sectiones solū volūtas deliberata eligit: fꝫ volūtas naturalis ⁊ appetitus sensitiuus abhoꝛret. ¶ Sil⁹ etiā dicēdū ē in ꝓposito. si. n. apprehēdat aliquid eē volitū a deo qō ꝓcipue per signū operatiōis manifestat volūtas deliberata que sequit rationē ꝓut est apprehēdēs ⁊ ꝓferēs de ista ratione bonitat⁹: tenet aliquid velle: ḡtuis volūtas naturalis ⁊ appetitus sensitiuus refugiāt: ⁊ in refugiēdo voluntati diuine cōformāt inḡtū tendūt in bonū fm rōneꝫ apprehēsaꝫ: sicut est in illo qui pie dolet de morte patris vel alicuius vtilis in ecclesia. Sciēdū tamē ꝙ in talibus motus volūtatis deliberate in peccatoribus est coꝛruptus q ex toto relinquūt deliberationē rōnis: ⁊ sequunt impetū volūtat⁹ nālis ⁊ sensitiue murmurātes de dei ordinatione. in iustis vero viatoribus manet quidē iteger: fꝫ ꝑfectus dupl⁹. Tum ex parte cognitionis: q⁹ nō plene voluntatē diuinā cognoscit. Tū ex parte affectionis: q⁹ retardatur ex motibus iferioribus. vnde in talibus sufficit recalcitrare diuine ordinatiōi: nec oportet gaudiū experiri de hoc ꝙ fm volūtatē fit. sicut etiā dicit pbus in. 3. ethicoꝛ. ꝙ sufficit fortez nō tristari in periculis mortis: ḡuis non gaudeat sicut est in actibus aliarū virtutū: ⁊ hec est cōfortitudo.

Ad primum ergo dicēdū: ꝙ volitū diuinū ḡtuꝫ ad volūtatē antecedētē ē nobis notum ex ipsa naturali inclinatione: sed volitū volūtatis cō sequētis innotescit nobis vel per reuelationē vel per operationē. ¶ Ad scām dicēduꝫ: ꝙ illa positio est. q. impossibilis: q⁹ nulli sua dānatio reuelat: sicut etiā nec angelis: vt dicit Aug. si tñ reuelaretur posset credere fm cōminationē: ⁊ nō fm ꝑsciētiā dictū: tenet tñ velle istū ordinē iusticie: quo si in peccatis moꝛit dānat⁹: q⁹ hoc ē qō de⁹ vult: ⁊ nō dānationē per se neq; culpā. ¶ Ad tertiū dicēdū: ꝙ ꝛpus volūtate rationis deliberata volebat passionē suā: ⁊ similiter beata virgo ⁊ quilibet sanctus: ḡtuis volūtas naturalis dissentiret. ¶ Ad quartum dicendum: ꝙ permissio nunḡ significat ꝙ volūtas sit de culpa sed de bono qō adiungit culpe. ¶ Expositio textus.

Actum quippe iudeoꝝ nō voluit de⁹ ⁊c.) Uidet hoc esse falsuꝫ: q⁹ passio est effectus actionis. vnde si voluit passionē voluit actionē. ¶ Ad qō dicendū ꝙ passio ꝛpi subiacebat duplici operationi. s. actioni iudeoꝝ inḡtum afflictiua erat. ⁊ sic non erat volita a deo sicut nec actio: ⁊ operationi volūtatis ch̄risti inḡtum erat meritoꝛia: ⁊ sic erat placita deo. vñ versus. Actio displicuit: passio grata fuit. frequēter enī voluntas: ⁊ ratio diuidunt que natura ꝓiungit. (Ut apl's petrus quādo id. ⁊c.) B simit Mat. 16. ⁊ dicit sathanas. i. aduersarius inḡtū bona sua volūtate ex pietate bone volūtati ꝛpi aduersabatur. (Et que ad mꝫsteriū diuine volūtatis ⁊c.) Uidet icōueniēter ordinasse: q⁹ fm pbm in. i. phy. Innata ē nobis via a posterioꝛib⁹ in poza: ⁊ ita a creaturis in creatoꝛē. ¶ Ad qō dicenduꝫ: ꝙ b tenet in eis que naturali cognitione cognoscimus que ex sensu ꝓncipiuꝫ sumit. sed in his que per fidem cognoscimus nostra cognitio ipsi veritati ꝑme innitit. Unde opoꝛtet ꝙ a ꝑma veritate que est deus: in ea que ab ipso sunt ꝓcedamus ad similitudinem cognitiōis quā sancti in verbo habebūt: vbi ⁊ verbū ⁊ res plene cognoscēt. Cuius cognitiōis nos participes faciat ipsuꝫ verbum dei filius qui banc cognitionez in nobis per fidē iniciauit: cui ē bonoꝛ ⁊ gloꝛia ꝑ infinita secula seculoꝝ. Amē.

¶ Explicit scriptū sancti Thome de agno ordinis ꝓdicatorum super ꝑmo libꝛo sentētiarū singulis distinctionib⁹ antepositis a fratre Lozelio veronēsi: in cōuētu sancti dñici de Uenetys lectoꝛi. vite regularis eiusdē ordis castigatuꝫ. Impressuꝫ Uenetys mādato ⁊ sumptib⁹ nobilis viri dñi Octauiani Scoti ciuis Modoetiēsis. i. 498. Quinto nonas octobꝛis. per Bonetū locatellum Bergomēsem.

¶ Incipit tabula p̄mi scripti sñiaꝝ sci Tho. Prologus.

Utrum preter pbicas disciplias alia doctrina sit domini necessaria. 4.
Utrum tñ vna doctrina debeat esse preter pbicas. 4.
Utrū sit practica vel speculatiua. 5.
Utrum deus sit subiecum isti⁹ scientie. 5.
Utrum modus procedendi sit artificialis. 5.

DISTINCTIO. I. QVESTIO. I.

¶ Utrum frui sit actus intellectus. 8.
Utrum vti sit actus rationis. 8.

QVESTIO. II.

¶ Utrum solo deo sit fruendum. 8.
Utrum vna fruitione fruamur deo. 8.

QVESTIO. III.

¶ Utrum omnibus alys preter deum sit vtendum. 9.

QVESTIO. IIII.

¶ Utrum frui cōueniat omnibus rebus. 9.
Utrum vsus conueniat existentibus in patria. 9.

DISTINCTIO. II. QVESTIO. I.

¶ Utrum deus sit tñ vnus. ii.
Utrum in deo sint plura attributa. ii.
Utrum pluralitas rationū quibus attributa differunt sit tñ in intellectu vel etiam in deo. ix.
Utrum in diuinis sint plures persone. ix.
Utruꝫ ꝑsone diuine differāt realr: aut tñ ratione. ix.

DISTINCTO. III. QVESTIO. I.

¶ Utrum deus possit cognosci ab intellectu creato. i6.
Utrum deum esse sit per se notum. i6.
Utruꝫ deus possit cognosci ab homine ꝑ creaturas. i6.
Utrū pbi nāli cognitiōe coḡuerit trini. ex creatur⁹. i6.

QVESTIO. II.

¶ Utrum sili⁹tudo dei in creaturis possit dici vestigiū. i7.
Utrum partes vestigy sint tres vel tñ due. i7.
Utrum in omni creatura sit vestigium. i7.

QVESTIO. III.

¶ Utrum tñ mens sit subiectum imaginis. i8.

QVESTIO. IIII.

¶ Utrum memoria pertineat ad imaginem: i8.
Utrum potentie anime sint eius essentia. i8.
Utrum vna potentia oꝛiatur ex alia. i9.
Utrum imago attendatur in potentys rationalibus respectu quoꝝlibet obiectoꝝ. i9.
Utrum potētie rationales sint semper in actu respectu obiectoꝝ in ḡbus attendit imago. i9.

QVESTIO. V.

¶ Utrum he partes imaginis mens: noticia: ⁊ amoꝛ differant ab alys partibus. i9.

DISTINCTIO. IIII. QVESTIO I.

¶ Utrum generatio sit in deo. 20.
Utrum ista ꝓpositio. deus genuit deuꝫ. sit falsa. 2i.
Utrum deus genuit se deū vel alium deus. 2i.

QVESTIO. II.

¶ Utrum de diuinis possit formari ꝓpositio. 2i.
Utrum persona possit predicari de essentia. 2i.

DISTINCTIO. V. QVESTIO. I.

¶ Utrum essentia generet. 23.
Utr̄ act⁹ gnāndi ꝓdicet de aliq̄ nominū cēntialiū. 23.

QVESTIO. II.

¶ Utrum filius sit genitus de substātia patris. 24.
Utrum filius sit ex nihilo. 24.

QVESTIO. III.

¶ Utrum essentia sit terminus generationis. 24.

DISTINCTIO. VI. QVESTIO. I.

¶ Utrum pater genuit filium necessitate. 25.
Utrum pater genuit filium voluntate. 25.
Utrum pater genuit filium naturaliter. 25.

DISTINCTIO. VII.

¶ Utrum potentia generatiua sit in deo. 26.
Utrum potentia generatiua sit ad aliquid. 27.
Utrum potētia dicatur vniuoce de potētia generandi ⁊ potentia creandi. 27.

QVESTIO. II.

¶ Utrum potentia generandi sit in filio. 27.
Utrum filius possit gnāre alium filium. 27.

DISTINCTIO. VIII. QVESTIO I.

¶ Utrum esse ꝓprie dicatur de deo. 29.
Utrum deus sit esse omnium rerum. 29.
Utrum b nomē qui est sit ꝓmū iter noia diuina. 30.

QVESTIO. II.

¶ Utr̄ diffō eternitatis posita a Boetio sit ꝓueniēs. 30.
Utrum eternitas tñ cōueniat deo. 30.
Utrum verba tēporalia possint dici de deo. 30.

QVESTIO. III.

¶ Utrum deus sit aliquo modo mutabilis. 3i.
Utrum omnis creatura sit mutabilis. 3i.
Utrum modi mutationis creaturarū cōuenienter assignentur ab Augustino. 3i.

QVESTIO. IIII.

¶ Utrum deus sit omnino simplex. 32.
Utrum deus sit in predicamento substātie. 32.
Utrum ꝑdicamenta alia a substātia dicant̄ de deo. 32.

QVESTIO. V.

¶ Utrum aliqua creatura sit simplex. 33.
Utrum anima sit simplex. 33.
Utruꝫ aia sit tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte. 34.

DISTINCTIO. IX. QVESTIO. I.

¶ Utrum filius sit alius a patre. 36.
Utrum pater ⁊ filius possint dici plures eterni. 36.

QVESTIO. II.

¶ Utrum pater sit ꝓior filio. 36.
Utrū gnātio diuina debeat significari ꝑ tps ꝑsens. 36.

DISTINCTIO. X. QVESTIO. I.

¶ Utrum spiritus sanctus procedat vt amoꝛ. 37.
Utrum spūs sanctus sit amoꝛ quē b3 pater in filiū. 38.
Utrum spūs sanctus sit vnio patris ⁊ filij. 38.
Utrū persona ꝓcedens per moduꝫ amoris ꝓprie dicatur spiritus sanctus. 38.
Utrum tñ tres persone sint in diuinis. 38.

DISTINCTIO. XI. QVESTIO. I.

¶ Utrum spiritus ꝓcedat a patre ⁊ filio. 40.
Utr̄ spūs scūs ꝓcedat a ꝑre ⁊ filio inḡtū sūt vnū. 40.
Utrum spiritus sanctus ꝓcedat a patre ⁊ filio inḡtum sunt vnum in materia. 40.
Utrum pater ⁊ filius sint vnus spiratoꝛ. 40.

DISTINCTIO. XII. QVESTIO. I.

¶ Utrum generatio sit ꝓioꝛ ꝓcessione. 4i.
Utrū spūs sanctus ꝓcedat magis a patre q̄ a filio. 4i.
Utrum spūs scūs ꝓcedat a patre mediāte filio. 42.

DISTNICTIO. XIII. QVESTIO. I.

¶ Utrum ꝓcessio sit in deo. 43.
Utrum ꝓcessio diuina sit tñ vna. 43.
Utrū ꝓcessio spūs sci debeat dici ꝓcessio vl gnātio. 43.
Utrum spūs sanctus debeat dici ingenitus. 44.

DISTINCTIO. XIIII. QVESTIO. I.

¶ Utrum aliqua ꝓcessio spūs sancti sit tēporalis 45.
Utr̄ ꝓcessio tēporalis distinguat realr ab eterna. 45.

QVESTIO. II.

¶ Utrum spiritus sanctus temporaliter detur. 45.
Utrum processio temporalis spiritus sancti attendatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

fm omnia dona. 46.
QVESTIO. III.
Utrum spūs scūs detur a viris sanctis.
DISTINCTIO. XV. QVESTIO. I.
¶Utruz missio cōueniat diuinis personis. 48.
Utruz missio significet notionez. 48.
QVESTIO. II.
¶Utruz missio cōueniat omnibus personis. 48.
QVESTIO. III.
¶Utruz aliqua persona mittat se vel det. 48.
Utruz spūs sanctus mittat vel det filiuz. 49.
QVESTIO. IIII.
¶Utruz filius inuisibilr mittaf in mentez. 49.
Utruz missio filij distinguaf a missiōe spūs sci. 49.
Utruz missio possit esse eterna. 50.
QVESTIO. V.
¶Utruz missio fiat ad creaturas irrationales. 50.
Utrum missio inuisibilis fuerit plenior post icarnatiō-
nem cp ante. 51.
Utrum per missionem inuisibilez efficiamur ne simus
in hoc mundo. 51.
DISTINCTIO. XVI.
¶Utruz missio visibilis cōueniat diuine persone. 52.
Utr missio visibil'ōbuerit fieri ad pres veter⁹ testi. 52.
Utruz missio visibilis fiat tm in specie corporali. 53.
Utrum species missionis visibilis sint formate ministe-
rio angelorum. 53.
DISTINCTIO. XVII. QVESTIO. I.
¶Utruz charitas sit aliquid creatum in anima. 55.
Utrum charitas sit accidens. 55.
Utruz charitas det fm capacitatē naturaliuz. 55.
Utrū charitas ab habēte certitudinalr cognoscaf. 56.
Utruz charitas sit ex charitate diligēda. 56.
QVESTIO. II.
¶Utrum charitas augeatur. 58.
Utruz charitas augeatur per additionem. 58.
Utrum charitas augeatur quolibet actu. 59.
Utrū augmētū charitatis habeat aliquē terminū. 59.
Utrum charitas minuatur. 59.
DISTINCTIO. XVIII. QVESTIO. I.
¶Utruz donum sit nomē essentiale. 61.
Utruz donuz sit ppriuz spūs sancti. 61.
Utruz per donū qō spūs est dētur omnia dona. 62.
Utr eadē pcessiōe sps scūs bēat q sit donū z de⁹. 62.
Utruz spūs scūs possit dici donuz nostrū. 62.
DISTINCTIO. XIX. QVESTIO. I.
¶Utrum equalitas sit in diuinis. 65.
Utrum equalitas in diuinis sit mutua. 65.
QVESTIO. II.
¶Utrum eternitas sit substantia dei. 65.
Utrū nūc eternitatis sit ipsa eternitas. 66.
QVESTIO. III.
¶Utrum magnitudo competat deo. 66.
Utruz pater sit in filio z ecōuerso. 67.
QVESTIO. IIII.
¶Utruz in diuinis sit totuz integrale. 67.
Utrum in diuinis sit totuz vniuersale. 67.
QVESTIO. V.
¶Utrum veritas sit essentia rei. 68.
Utrū omnia sint vera veritate increata. 68.
Utrum sint plures veritates eterne. 69.
DISTINCTIO. XX.
¶Utrum filius sit omnipotens. 70.
Utrum filius sit equalis patri. 70.
Utrum in diuinis personis sit ordo. 71.
DISTINCTIO. XXI. QVESTIO. I.
¶Utrū ista ppositio. solus deus est deus. sit falsa. 72.
Utruz ista ppositio. solus pater est de⁹ sit vera. 72.
QVESTIO. II.
¶Utr ista ppō. trinitas ē solus deus. sit vera. 72.
Utrum pater sit solus deus. 73.
DISTINCTIO. XXII. QVESTIO. I.
¶Utrum deus sit nominabilis. 74.
Utruz aliqō nomē possit dici ppie de deo. 74.
Utruz deus habeat trīa vnū nomen. 74.
Utrū diuisio noiuz posita ab Ambrosio sit sufficiēs. 75.
DISTIN. XXIII. QVESTIO. I.
¶Utrum suba: subsistētia: essentia: persona: dicta de deo
sint synonima. 76.
Utrum nomen persona dicatur ppie de deo. 77.
Utrum persona significet substantiam. 77.
Utruz persona pdicef pluraliter in diuinis. 78.
DISTIN. XXIIII. QVESTIO. I.
¶Utrum deus possit dici vnus. 79.
Utrum in deo sit aliquis numerus. 80.
Utrum vnitas z numerus ponāt aliquid in diuinis vel
remoueant. 80.
Utruz vnuz z numerus significent essentiam. 81.
QVESTIO. II.
¶Utrum in deo sit diuersitas. 81.
Utrum trinitas sit nomē essentiale. 81.
DISTIN. XXV. QVESTIO. I.
¶Utr diffō psone posita a Boetio sit competens. 83.
Utr psona dicaf vniuoce de deo z creaturis. 83.
Utrum persona sit cōe tribus personis. 84.
Utruz tres persone possint dici tres res. 84.
DISTIN. XXVI. QVESTIO. I.
¶Utrum hypostasis ppie dicatur in diuinis. 85.
Utrum remotis relationibus per intellectum hypostā-
ses remaneant distincte. 86.
QVESTIO. II.
¶Utrum relationes diuine sint omnino nihil. 86.
Utrū relationes originis distinguāt hypostases. 87.
Utrum notiones sint tm quinq. 87.
DISTIN. XXVII. QVESTIO. I.
¶Utrum ppietates adinuicē distinguanf. 89.
Utrum operatio personalis pcedat fm rationē relatio-
nem persone. 89.
QVESTIO. II.
¶Utrum verbum proprie dicatur in diuinis. 89.
Utrum verbuz dicatur personaliter. 90.
Utruz verbū dicat semper respectuz ad creaturā. 90.
DISTIN. XXVIII. QVESTIO. I.
¶Utrum inascibilitas sit ppietas patris. 92.
Utrum inascibilitas sit ppetas psonalis patris. 92.
QVESTIO. II.
¶Utr diffinitio imaginis. Imago est species indifferens
eius rei ad quā imaginatur. sit cōpetens. 93.
Utrum imago dicatur essentialiter. 93.
Utrum spūs sanctus possit dici imago. 93.
DISTIN. XXIX. QVESTIO. I.
Utrū vna psona possit dici pncipium alterius. 94.
Utrum pncipium dicatur vniuoce de deo fm q dicif
pncipiū diuine persone z creature. 94.
Utrum ppietas patris z filij qua dicunf pncipiū spūs
sancti sit tm vna. 95.
Utrū pater z filiꝰ sint vnū pncipiū spūs sancti. 95.
DISTIN. XXX. QVESTIO. I.
¶Utrum aliquid dicaf de deo ex tēpore. 96.
Utrum que dicuntur de deo ex tempore significent di-

uinam essentiam. 96.
Utrum habitudines designate in noib⁹ dictis de deo
ex tempore sint realiter in deo. 96.
DISTINCTIO. XXXI. QVESTIO I.
¶Utrum equalitas ponat aliquid in diuinis. 98.
Utrum attributa essentialia debeant appropriari diui
nis personis. 98.
QESTIO. II.
¶Utrum hylarius cōuenienter appropriet eternitatem
patri. speciem filio. vsum spiritui sancto. 99.
QVESTIO. III.
¶Utrum augustinus cōuenienter appropriet vnitatem
patri. equalitatem filio. nexum spiritui sancto. 99.
Utrum omnia sint vnum ppter patrem. 99.
DISTIN. XXXII. QVESTIO. I.
¶Utrum pater diligat filium spiritu sancto. 101.
Utrum pater diligat se spiritu sancto. 102.
Utrum pater z filius diligant nos spiritu sancto. 102.
QVESTIO. II.
¶Utrum pater sit sapiens sapientia genita. 103.
Utrum filius sit sapiens sapientia genita. 103.
DISTIN. XXXIII. QVESTIO I.
¶Utrum relationes diuine sint essentia diuina. 104.
Utrum proprietates sint persone. 105.
Utrum proprietates sint in psonis z in essentia. 105.
Utrum eentialia adiectiue pdicēf de ppetatib⁹. 106.
Utrum contrarie opiniones de notionibus possint eē
sine peccato. 106.
DISTIN. XXXIIII. QVESTIO. I.
¶Utrum persona z essentia in diuinis sint idem. 106.
Utr tres psonas esse vni⁹ eentie ꝓueniēter dicaf. 108.
QVESTIO. II.
¶Utrū potētia ꝓueniēter attribuaf pri. sapia filio. 108.
QVESTIO. III.
¶Utrum aliquid debeat dici trāslatiue de deo. 109.
Utr trāsūptio in dīna debeat fieri ex reb⁹ vilib⁹. 109.
DISTIN. XXXV. QVESTIO. I.
¶Utrum scientia conueniat deo. 110.
Utrum deus intelligat alia a se. 111.
Utruz bēat certaz cognitionē z ppriā de alys a se. 111.
Utrum scientia dei sit vniuoca scientie nostre. 112.
Utrum scientia dei sit vniuersalis. 112.
DISTIN. XXXVI. QVESTIO. I
¶Utrum deus cognoscat singularia. 113.
Utrum deus cognoscat mala. 114.
Utrum res q̄ cognoscuntur a deo sint in deo. 114.
QVESTIO. II.
¶Quid nomine ydee importetur. 114.
Utrum sint plures ydee. 114.
Utrum in deo sint ydee omnium que cognoscit. 115.
DISTIN. XXXVII. QVESTIO. I.
¶Utrum deus sit in rebus. 116.
Utrum deus sit in oībus per potētiaz presentiaz z eēn-
tiam. in sanctis per gratiam. in xp̄o per esse. 116.
QVESTIO. II.
¶Utrum deus sit vbiqz. 117.
Utrum esse vbiqz soli deo conueniat. 117.
Utrum esse vbiqz conueniat deo ab eterno. 117.
QVESTIO. III.
¶Utrum angelus sit in loco. 118.
Utrum angelus possit esse simul in pluribus locis. 119.
Utrum plures angeli possint esse in vno loco. 119.
QVESTIO. IIII.
¶Utrum angelus moueatur. 119.
Utr āgelus ō necitate trāseat mediū i suo motu. 120.
Utrum angelus moueatur in instanti. 120.
DISTIN. XXXVIII. QVESTIO. I.
¶Utrum scientia dei sit causa rerum. 122.
Utrum scientia dei sit vnifozmiter de reb⁹ scitis. 122.
Utrum scientia dei sit enunciabilium. 122.
Utrum scientia dei sit non entium. 123.
Utrum scientia dei sit contingentium. 123.
DISTIN. XXXIX. QVESTIO. I.
¶Utruz de⁹ possit nō scire illud qō est scitū ab eo. 125.
Utrum deus possit scire aliquid quod nescit. 125.
Utrum deus sciat infinita. 125.
QVESTIO. II.
¶Utrum ꝓuidentia pertineat ad scientiam. 125.
Utrum prouidentia sit omnium. 126.
DISTINCTIO. XL. QVESTIO. I.
¶Utrum pdestinatio sit aliqd in predestinato. 127.
Utrum predestinatio pertineat ad scientiam. 128.
QVESTIO. II.
¶Predestinatio quorum sit. 128.
QVESTIO. III.
¶Utrum predestinatio sit certa. 128.
QVESTIO. IIII.
¶Utrum reprobatio addat aliquid supra p̄sciam. 129.
Utrum deus sit causa obdurationis. 129.
DISTINCTIO. XLI. QVESTIO. I.
¶Utrum electio sit in deo. 130.
Utrum electio p̄cedat pdestiationē fz electionē. 130.
Utrum p̄scientia meritoruz sit eā pdestinationis. 131.
Utrum pdestinatio inuef aliq̄ opere humano. 131.
Utrum quicquid deus sciuit olim modo sciat. 131.
DISTINCTIO. XLII. QVSETIO. I.
¶Utrum potentia conueniat deo. 132.
Utrum sit tm̄ vna potentia in deo. 133.
QVESTIO. II.
¶Utrum deus possit quicqd est alteri possibile. 133.
Utrum ea q̄ nāe sunt ipossia de⁹ nō possit facere. 133.
Utrum aliquid non sit iudicanduz impossibile fm cau
sas inferiozes simpliciter. 134.
DISTIN. XLIII. QVESTIO. I.
¶Utrum potentia dei sit infinita. 135.
Utrum oīpotentia dei sit cōicabilis creaturis. 135.
QVESTIO. II.
¶Utrum deus operetur necessitate nature. 135.
Utrum deus agat necessitate iustitie. 136.
DISTIN. XLIIII. QVESTIO. I.
¶Utrum deus patuerit aliquam creaturam meliozem
facere cp̄ sit. 137.
Utrum deus vniuersum meli⁹ facere potuerit. 137.
Utruz būanitatē xp̄i de⁹ meliozē facere potuerit. 137.
Utrum deus possit nūc facere oē qō oliz potuit. 138.
DISTIN. XLV. QVESTIO. I.
¶Utrum deo voluntas conueniat. 139.
Utrum voluntas dei sit tm̄ sui ipsius. 139.
Utrum voluntas dei sit causa rerum. 140.
Utrum distinctio voluntatis in voluntatem beneplā-
citi z voluntatem signi sit competens. 140.
DISTIN. XLVI. QVESTIO. I.
¶Utrum deus velit omnes homines saluos fieri. 142.
Utrum mala fieri sit bonum. 142.
Utrum malum sit de perfectione vniuersi. 143.
Utrum deus velit mala fieri. 143.
DISTIN. XLVII. QVESTIO. I.
¶Utrum voluntas diuina semper impleatur. 144.
Utrum aliquid fiat p̄ter voluntatem dei. 144.
Utrum id quod est contra voluntatem dei non obse-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Registrum

quatur voluntati eius. 145.
Utrum id quod est preter volũtatez dei pre/cepto non subiaceat. 145.
DISTIN. XLVIII. QVESTIO. I.
¶ Utrum volũtas humana diuine volũtati nõ possit conformari. 146.
Utrum conformitas volũtatum attendatur precipue fm volitum. 146.
Utrum ad cõformitatem diuine voluntatis non teneamur. 147.
Utr ad ꝯformitatẽ i volito teneamur. 147.

¶ Expliciũt tituli articulorũ: beati Thome su/per primo sententiarum.

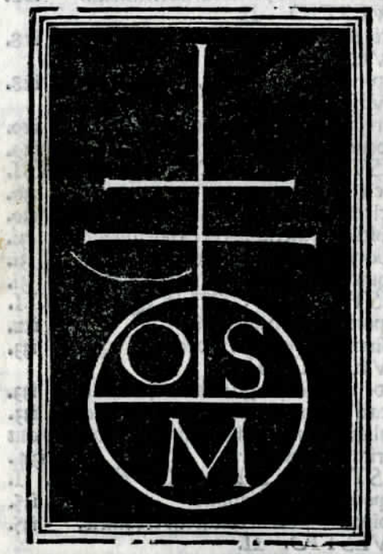

A
¶ Sanctus
¶ Incipiunt
pater boium
¶ Theologoꝝ
B
¶ Beide q̃rit
pertinet q
significat: per
¶ Respondeo
C
nominat itellm
nem. ibi.
quedam vt
Memoriam
D
patris: quam
cognitio
passiua est
¶ De vitate
E
quid per modũ
q̃uis acgratur
q generatio
iprobat autez
F
vnus creans:
habet autem
pater dicitur
¶ Preterea
G
z sic dicunt
¶ Contra
fit alicui
accepit formaz
H
pfectiões sunt
Tertio vtrum
nihil est ꝓriuz
tione ẽ. sicut
I
rudinis: plus
lib. de hebdo.
¶ Utrum pr̃
¶ Contra
K
bium est
seipsum dicit
tium tres
¶ Cur pater
L
dinis: z q
cum queritur
nõ possiunt sic
¶ Utrũ psona
M
pro relatiuis
¶ Respondeo
in creatura
Unde Augu.
N
buiusmodi
maiestas
habet in rõne
qua in diuinis
O
fm q in
diuersorum
quacũq; pte
de quibus.
P
¶ Post p̃dicta
qb9 mediãtib9
creaturam
spũs sanctus
Q
minum
so prescit.
essentia: nec
sponderur
R
qõ est ibi
tibus facultatẽ
quoꝝdam:
enunciabile
S
do sciuit:
vniuersum,
pluraliter
a veritate
T
¶ Ad primuz
Voluit itaqz
sicut lapis

FINIS.

Del inovena

Con los fabores muy grandes
muy grandes de gran valor
de valor jde gran valia
de valia q todo alcança
al canca en chancilleria
chancilleria de corte
de corte con muy buen porte
buen porte conbuen aver
aver dineros e menester
menester q̃ pretende
q̃ pretende alcançar
jr̃as a lugar
a su casa de medemudar
aqui alli aculla
adrro cabo hyscar
con sus dientes
se puede mordar
andar andar
a su puesto apassear

esta Stancia Sipo el Petrarca aviendo venido aun pleito ala chancilleria de granada por se le perdio por falta de dineros

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca